ಡಾ. ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ
ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಪುಟ ೧೮

ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ-೧೦

ವಚನಪಿತಾಮಹ ಡಾ. ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ
ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ.ಸಂಸ್ಥೆ, ವಿಜಯಪುರ - ೫೮೬೧೦೩

ಡಾ. ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಡಾ. ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಪುಟ-೧೮ : ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ-೧೦

❖

• ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ : ಸಂಪುಟ-೧

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ

ಧಾರವಾಡ

ವಚನಪಿತಾಮಹ ಡಾ.ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ

ಬಿ. ಎಲ್. ಡಿ. ಇ. ಸಂಸ್ಥೆ

ವಿಜಯಪುರ

೨೦೨೧

COMPLETE WORK OF DR. M.M.KALBURGI
VOLUME - 18 : VACHANA SAHITY : BHAGA-10
Edited by : Dr. Veeranna Rajur, Dharwad

Published by : Dr. P.G. Halakatti Research Centre
B.L.D.E. Association, Vijayapur, Karnatak

First Edition : 2021
Pages : xxxii + 704=736

Copies: 1000
Price Rs: 370/-

❖❖

Cover page design : K.K. Makali, Hampi.
Type set : Dr. Hanumanth Melinamani, Dr. Sarsawatidevi Bhagawati, Dharwad.
Printer : The PrintPoint, No. 9/8 6th Cross, 4th Main, Rajajinagar, Industrial Town, Bangalore-560044. Ph. 97390 67359

ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು : ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಡಾ.ಎಂ.ಎಂ.ಕಲಬುರ್ಗಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಪುಟ : ೧೮–ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೧೦

ಸಂಪಾದಕರು : ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ, ಧಾರವಾಡ

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ವಚನಪಿತಾಮಹ ಡಾ.ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ
ಬಿ. ಎಲ್. ಡಿ. ಇ. ಸಂಸ್ಥೆ, ವಿಜಯಪುರ
ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ: ೨೦೨೧
ಪುಟಗಳು: xxxii + ೭೦೪=೭೩೬

ಪ್ರತಿಗಳು: ೧೦೦೦
ಬೆಲೆ ರೂ: ೩೭೦/–

❖❖

ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ: ಕೆ. ಕೆ. ಮಕಾಳಿ, ಹಂಪಿ
ಅಕ್ಷರ ಸಂಯೋಜನೆ: ಡಾ. ಹನುಮಂತ ಮೇಲಿನಮನಿ, ಡಾ. ಸರಸ್ವತಿದೇವಿ ಭಗವತಿ, ಧಾರವಾಡ
ಮುದ್ರಣ: **ಪ್ರಿಂಟ್ ಪಾಯಿಂಟ್**, ನಂ. ೯/೮ ೬ನೆಯ ಕ್ರಾಸ್, ೪ನೆಯ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ರಾಜಾಜಿನಗರ, ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಟೌನ್, ಬೆಂಗಳೂರು–೫೬೦೦೪೪. ಫೋನ್ : ೯೭೩೯೦ ೬೭೩೫೯

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟನ ಯೋಜನೆ

ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ

❖

ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷರು

ಡಾ. ಎಂ. ಬಿ. ಪಾಟೀಲ, ವಿಜಯಪುರ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ.ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಗೃಹ ಸಚಿವರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಕೆ. ಪಾಟೀಲ, ವಿಜಯಪುರ

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು

ಡಾ. ಎಂ. ಎಸ್. ಮದಭಾವಿ, ವಿಜಯಪುರ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ, ಧಾರವಾಡ

ಯೋಜನಾ ಸಂಯೋಜಕರು

ಡಾ. ಕೃಷ್ಣ ಕೊಲ್ಹಾರಕುಲಕರ್ಣಿ, ವಿಜಯಪುರ

❖

ಸಲಹಾ ಸದಸ್ಯರು

ಡಾ. ಗುರುಲಿಂಗ ಕಾಪಸೆ, ಧಾರವಾಡ

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀವಿಜಯ ಕಲಬುರ್ಗಿ, ಧಾರವಾಡ

ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು

❖❖

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟನ ಯೋಜನೆ

ಸಂಪಾದಕ ಸದಸ್ಯರು

❖

ಡಾ. ಗುರುಲಿಂಗ ಕಾಪಸೆ, ಧಾರವಾಡ
ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ, ಧಾರವಾಡ
ಡಾ. ಕೃಷ್ಣ ಕೊಲ್ಹಾರಕುಲಕರ್ಣಿ, ವಿಜಯಪುರ
ಡಾ. ಬಿ.ವ್ಹಿ. ಶಿರೂರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ
ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್. ಮದಭಾವಿ, ವಿಜಯಪುರ
ಡಾ. ಎಸ್.ಕೆ. ಕೊಪ್ಪಾ, ಇಂಡಿ
ಡಾ. ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿ, ಸಂಕೇಶ್ವರ
ಡಾ. ಕೆ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ, ಹಂಪಿ
ಡಾ. ಎಫ್. ಟಿ. ಹಳ್ಳಿಕೇರಿ, ಹಂಪಿ
ಡಾ. ವಿ. ಎಸ್. ಮಾಳಿ, ಹಾರೂಗೇರಿ
ಡಾ. ಪಿ. ಕೆ. ರಾಠೋಡ, ಧಾರವಾಡ
ಡಾ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮೇತ್ರಿ, ವಿಜಯಪುರ
ಶ್ರೀ ಶಶಿಧರ ತೋಡ್ಕರ, ಧಾರವಾಡ
ಡಾ. ವಿ. ಡಿ. ಐಹೊಳ್ಳಿ, ವಿಜಯಪುರ
ಡಾ. ಸರಸ್ವತಿದೇವಿ ಭಗವತಿ, ಧಾರವಾಡ
ಡಾ. ಹನುಮಂತ ಮೇಲಿನಮನಿ, ಧಾರವಾಡ

❖❖

*

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರ ಮಾತು

ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ

ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ.....

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನ ಮಹಾಮಾರ್ಗದ ಮಹಾಶಿಲ್ಪಿ; ಕನ್ನಡ ವಿದ್ವತ್ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಯ ಗಟ್ಟಿ ವಿದ್ವಾಂಸರು; ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ-ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಬಹುಶಿಸ್ತೀಯ ಅಧ್ಯಯನದ ಸವ್ಯಸಾಚಿ ಸತ್ಯಶೋಧಕರು. ಅವರ ಘನವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಕರ್ತೃತ್ವಶಕ್ತಿ, ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ, ನಾಡು-ನುಡಿ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರೀತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಶಿಸ್ತು, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ-ಸಾಧನೆ, ಸಂಶೋಧನ ಸಿದ್ಧಿ, ಆಡಳಿತ ದಕ್ಷತೆ ಹಾಗೂ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಅಪೂರ್ವ-ಅದ್ವಿತೀಯ-ಅನುಕರಣೀಯ.

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರದು ಬಹುಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ; ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆ-ಪಾಂಡಿತ್ಯ-ಪ್ರಭುತ್ವ; ಬಹುಮುಖ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆ, ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿ. ಕನ್ನಡದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಯ ಸಂಶೋಧಕರಾಗಿ, ಸಮರ್ಥ ಸಂಶೋಧನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿ, ವಿಭಾಗದ ದಕ್ಷ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮಾದರಿಯ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರಾಗಿ, ಅನೇಕ ವಿನೂತನ ಯೋಜನೆಗಳ ಯೋಜಕರಾಗಿ, ಹಲವಾರು ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯ, ಕೊಟ್ಟ ಕೊಡುಗೆ ಅಚ್ಚರಿ ಮೂಡಿಸುವಂತಹವು; ಅಭಿಮಾನ ಉಕ್ಕಿಸುವಂತಹವು.

ಜೀವನ-ಸಾಧನೆ :

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ (ಮಲ್ಲೇಶಪ್ಪ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ ಕಲಬುರ್ಗಿ) ಅವರು ೧೯೩೮ ನವ್ಹಂಬರ್ ೨೮ ರಂದು ತಾಯಿಯ ತವರೂರು ಗುಬ್ಬೇವಾಡ(ತಾ. ಸಿಂದಗಿ, ಜಿ: ವಿಜಯಪುರ)ದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ತಂದೆ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ; ತಾಯಿ ಗುರಮ್ಮ. ಶ್ರಮಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಕ್ಕಲುತನ ಮನೆತನ. ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ-ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ. ಇಂಥ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರಿಗೆ ಶ್ರಮಗೌರವ ಹಾಗೂ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ಪಾಠ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯಿತು.

ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ (ಮುಲ್ಕೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯವರೆಗೆ) ತಂದೆಯವರ ಊರಾದ ಯರಗಲ್ಲ (ತಾ. ಸಿಂದಗಿ, ಜಿ. ವಿಜಯಪುರ)ದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಸಿಂದಗಿಯ ಎಚ್.ಜಿ. ಬಾಡ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಿದರು. ೧೯೫೬ ರಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತು ಉಚ್ಚಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿದರು.

ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಉನ್ನತವ್ಯಾಸಂಗ ವಿಜಯಪುರ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿತು. ವಿಜಯಪುರದ ಬಿಎಲ್‌ಡಿಇ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಜಯ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಬಿ.ಎ. ಪದವಿಯನ್ನು (೧೯೬೦) ಪ್ರಥಮಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ, ಧಾರವಾಡದ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದಿಂದ ಎಂ.ಎ. ಪದವಿಯನ್ನು (೧೯೬೨) ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಹಿತ ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಭೆ–ಪರಿಶ್ರಮಗಳ ಸಂಗಮವೆನಿಸಿದ್ದ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಟಿ. ಸಾಸನೂರ ಅವರು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಆರ್.ಸಿ. ಹಿರೇಮಠ ಅವರು ಪ್ರೀತಿಯ ಗುರುಗಳಾಗಿ ದೊರೆತು ತಮ್ಮ ವಿದ್ವತ್ತಿನ ಜ್ಞಾನಾಮೃತವನ್ನು ನೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಧಾರೆಯೆರೆದರು. ಗುರುಗಳ ಸಮರ್ಥ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಪ್ರತಿಭೆ–ಪರಿಶ್ರಮ–ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಮುಪ್ಪುರಿಗೊಂಡ ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಲದಿಂದ ಅವರೊಬ್ಬ ಸಶಕ್ತ–ಮಾದರಿಯ–ಆದರ್ಶ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡರು.

ಎಂ. ಎ. ಅಧ್ಯಯನ ಮುಗಿಯುತ್ತಲೆ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕಲಿತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸ ದೊರೆಯಿತು. ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಗ ತಾನೆ ಆರಂಭವಾಗಿದ್ದ 'ಸಮಗ್ರ ವಚನ ವಾಙ್ಮಯ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಕರಣ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆ'ಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ಸಂಶೋಧಕರಾಗಿ ವೃತ್ತಿಜೀವನ(೧೯೬೨) ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಕೆಲವೇ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕಾಲೇಜು ಎನಿಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಲಾ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದರು. ತಮ್ಮ ಸತತಾಭ್ಯಾಸ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಪಾಠಬೋಧನೆ, ಶಿಸ್ತಿನ ನಡೆ–ನುಡಿಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ–ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ವಿಶೇಷ ಪ್ರೀತಿ–ವಿಶ್ವಾಸ–ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರು.

ಪಾಠಬೋಧನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಗುರುಗಳಾಗಿದ್ದ ಡಾ. ಆರ್.ಸಿ. ಹಿರೇಮಠ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ 'ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಪರಿಸರದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ' ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನೂ ಕೈಕೊಂಡರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜಿನ ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ವಿಭಿನ್ನ ಆಸಕ್ತಿಯ ಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಫಲಭರಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡರು. ೧೯೬೮ ರಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿ ಪಡೆದರು.

ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ (೧೯೬೨–೬೬) ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಪೂರೈಸಿದ ನಂತರ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಪೀಠ ತನ್ನತ್ತ ಕರೆದುಕೊಂಡಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಪ್ರವಾಚಕರಾಗಿ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ವಿಭಾಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ಬಸವಪೀಠದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಅಖಂಡ ೩೨ ವರ್ಷ (೧೯೬೬–೯೮) ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. 'ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ' ಅನೇಕ ಅಧ್ಯಯನ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ, 'ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಪೀಠ'ವೆಂಬ ಮಹಾವೃಕ್ಷವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಲ್ಲುವಲ್ಲಿ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ಪಟ್ಟ ಶ್ರಮದ ಪಾಲು ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಬಸವೇಶ್ವರಪೀಠವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಅವರು ತೋರಿದ ನಿಷ್ಠೆ ನಿಬ್ಬೆರಗು ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಿದೆ.

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಹುದ್ದೆಗಳು ಹಲವಾರು. ಕಲಾನಿಕಾಯದ ಡೀನರಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾವಿಷಯಕ ಮಂಡಳಿ, ಪರೀಕ್ಷಾ ಮಂಡಳಿ, ಅಭ್ಯಾಸ ಮಂಡಳಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಭಾರ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ಅನೇಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿಗಳ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯ, ನೀಡಿದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದ ನೀತಿ-ನಿಯಮಾವಳಿಗಳು ಮೌಲಿಕವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ನೆರವು ನೀಡಿವೆ.

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ೧೯೯೮ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸೇವೆಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಉನ್ನತ ಅವಕಾಶದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡರು. ಅದು ಅವರ ಅನೇಕ ನೂತನ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯರಂಗವೆನಿಸಿತು. ತಾವು ಕಂಡ ಕನಸುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ನನಸುಗೊಳಿಸಲು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತರಾದರು. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಕೆಲವು ಶಾಖೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಹಲವು ನೂತನ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ, ಎಲ್ಲ ಶಾಖೆಗಳಿಗೂ ಸಮಾನಸ್ಥಾನ-ಮಾನ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ, ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧವಾಗಿ, ಸಮಯ ನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ತೊಡಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ನವಚೈತನ್ಯ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತು. ಸಾಂಘಿಕ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಶೋಧನ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಪೂರ್ವ ಗ್ರಂಥಗಳು ಪ್ರಕಟವಾದವು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕೀರ್ತಿ ಇಮ್ಮಡಿಗೊಂಡಿತು. ಹಗಲಿರುಳೆನ್ನದೆ ತಾವೂ ದುಡಿದು, ಇತರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ದುಡಿಸಿ-ಶ್ರಮಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನೊಂದು ಮಾದರಿಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನಾಗಿಸಿ-೨೦೦೧ ರಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿದರು. ಹಿಂದಿನವರಂತೆ ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಮೂರು ವರ್ಷ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದರೆ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಒಂದು ಮಹಾಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಿವೃತ್ತಿಯ ನಂತರ ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಇನ್ನೂ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡಿತು. ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಅವರು ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಶೋಧನೆ-ಸಮಾಜಸೇವೆ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅನೇಕ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತ, ಭಾಷಣ-ಬರಹಗಳ ಮೂಲಕ ಅಸತ್ಯ, ಅನ್ಯಾಯ, ಮೂಢಾಚಾರಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತ, ಶರಣರು ಕಂಡ ಸಮಾನತೆಯ-ಸದಾಚಾರದ-ಸ್ವಸ್ಥ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕೆಂದು ಸಾಮಾಜಿಕರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಸ್ಥಾವರಗೊಂಡ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು

ಚಲನಶೀಲಗೊಳಿಸಬೇಕು, ಜಂಗಮಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಿರಂತರ ಸಮಾಜ ಶುದ್ಧಿಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಪ್ರಖರ ವಿಚಾರಗಳು, ವೈಚಾರಿಕ ನಿಲವುಗಳು, ನಿಷ್ಠುರ ಸತ್ಯಗಳು ಪಟ್ಟ ಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ, ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವದ ಸನಾತನಿಗಳಿಗೆ ರುಚಿಸಲಿಲ್ಲ; ಅಪಥ್ಯವೆನಿಸಿದವು. ಹೀಗಾಗಿ ಸತ್ಯ ಶೋಧಕರಾದ ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಡೇಟಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ೩೦-೦೮-೨೦೧೫ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕರಾಳದಿನ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶ್ರೀಮಂತ ನಗರವೆನಿಸಿದ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಹಾಡುಹಗಲೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಸಾತ್ವಿಕ ಶರಣ, ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಚಾರವಾದಿ, ನ್ಯಾಯ ನಿಷ್ಠುರಿಯ ಅಮಾನುಷ ಹತ್ಯೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದು ಸತ್ಯದ ಕೊಲೆ; ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕಗ್ಗೊಲೆ. ಇದರಿಂದ ನಾಡು ಒಬ್ಬ ಅಪ್ರತಿಮ ವಿಚಾರವಾದಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಡವಾಯಿತು. ಲಿಂಗಾಯತ ಸಮಾಜ ಒಬ್ಬ ತತ್ವನಿಷ್ಠ ಚಿಂತಕನ ಅಗಲಿಕೆಯಿಂದ ಅನಾಥವಾಯಿತು. ವಿದ್ವತ್‌ಲೋಕ ಒಬ್ಬ ಸತ್ಯನಿಷ್ಠ ಸಂಶೋಧಕನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಭರಿಸಲಾರದ ಹಾನಿಗೊಳಗಾಯಿತು.

* * * *

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಬೋಧಕೇತರ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ಬಹು ದೊಡ್ಡದು. ಧಾರವಾಡ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ, ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೇಂದ್ರ ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ; ಯುಜಿಸಿ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ನಿಘಂಟು ರಚನಾ ಸಮಿತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ; ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಬಸವರಾಜ ಕಟ್ಟೀಮನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ಆದಿಲ್‌ಶಾಹಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅನುವಾದ ಯೋಜನೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ; ಗದಗ ಲಿಂಗಾಯತ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಬೆಳಗಾವಿ ಲಿಂಗಾಯತ ಅಧ್ಯಯನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ನಿಡಸೋಸಿ ಶರಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕೊಡೆಕಲ್ಲ ಬಸವೇಶ್ವರ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು ಸಮಗ್ರ ಸ್ವರವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣ ಮಾಲೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮಲೆನಾಡು ವೀರಶೈವ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ; ಸಮಗ್ರ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಗದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆ, ವಚನ ಬಹುಭಾಷಾ ಭಾಷಾಂತರ ಯೋಜನೆ, ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆ, ಬಸವರಾಜ ಕಟ್ಟೀಮನಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆ, ಗಳಗನಾಥ ಸಮಗ್ರ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆ, ಕೆರೂರ ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯವೆನಿಸಿವೆ.

ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಈ ಬಹುಮುಖ-ಮೌಲಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಶೋಧನ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಉನ್ನತ-ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ-ಪುರಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿವೆ. ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತ ೨೫ ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಸವ ಪುರಸ್ಕಾರ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ನೃಪತುಂಗ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳ ಗ್ರಂಥ ಪುರಸ್ಕಾರ, ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ನಾಡೋಜ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವು.

ಸಾಹಿತ್ಯ ರಾಶಿ :

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಆಸಕ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಹರಹು ಬಲು ದೊಡ್ಡದು; ಬರವಣಿಗೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಬಹು ವಿಸ್ತಾರ. ಸೃಜನ-ಸೃಜನೇತರ ಉಭಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥ ಕೃಷಿ. ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಶೋಧನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬೆಳೆ ತುಂಬ ಹುಲುಸು; ಫಲಭರಿತ. ಅದಕ್ಕೆ ಗರಿಷ್ಠ ಬೆಲೆ-ಬೇಡಿಕೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಸಂಪದ್ಭರಿತಗೊಳಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೊಂದು ನೂತನ ಆಯಾಮ ಆವಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ನೀಡಿದ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ವಿಷಯಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ: ಶಾಸನ, ಹಳಗನ್ನಡ-ನಡುಗನ್ನಡ-ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಚರಿತ್ರೆ, ಜಾನಪದ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ, ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನೆ, ನಾಮವಿಜ್ಞಾನ, ಛಂದಸ್ಸು, ವ್ಯಾಕರಣ, ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತುಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಂಶೋಧನೆ, ವಿಮರ್ಶೆ, ನಾಡು-ನುಡಿ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಹೀಗೆ ಅದು ಅನಂತಮುಖಿಯಾಗಿದೆ.

ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಸಕ್ತಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು, ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ವರೂಪ-ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ ಕುರಿತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೃತಿಗಳ ಅರಿಕೆ, ಲೇಖಕರ ನುಡಿ, ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಇತ್ಯಾದಿ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ:

"ನನ್ನದು ಬಹುಮುಖಿ ಅಧ್ಯಯನ. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಮೈ-ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುತ್ತಲೇ ವ್ಯಾಕರಣ, ಅಲಂಕಾರ, ಛಂದಸ್ಸು ಇತ್ಯಾದಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಕ್ಕೆಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ, ನಾನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಹೊಸ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಾಸನ. ಆಮೇಲೆ ಆಧುನಿಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಶಿಸ್ತುಗಳೆನಿಸಿದ ಜಾನಪದ, ನಾಮವಿಜ್ಞಾನ, ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳತ್ತ ನನ್ನ ಒಲವು ಬೆಳೆಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕ, ಲೇಖನ ಬರವಣಿಗೆ ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಈ ಎಲ್ಲ ಬರವಣಿಗೆಯ ಹಿಂದೆ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸಶಬ್ದ ಶ್ರುತಿ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಿಃಶಬ್ದ ಶ್ರುತಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದೆ."

"ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಘಟಿತವಸ್ತು (Fact) ಕೇಂದ್ರಿತ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪಿತವಸ್ತು (Fiction) ಕೇಂದ್ರಿತವೆಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಜೀವನವನ್ನು, ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಘಟಿತವಸ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ, ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜಕವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನನಗೆ ಸಂಭವನೀಯ ವಸ್ತುವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತ, ಸಂಭವಿಸಿದ ವಸ್ತುವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ, ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯವಾದುದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ನಾನು ಕಲ್ಪಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಘಟಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದತ್ತ ವಿಶೇಷ ಒಲವು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ"(ಕನ್ನಡ ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಲೇಖಕರ ಮಾತು).

"ಕನ್ನಡ ಸೃಜನ ಸಾಹಿತ್ಯ ನವೋದಯ, ನವ್ಯ, ನವ್ಯೋತ್ತರವೆಂಬ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದ ಹಾಗೆ, ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದ ಸಾಮಗ್ರಿ ಶೋಧನಿಷ್ಠ, ಸಾಮಗ್ರಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣನಿಷ್ಠ, ಸಾಮಗ್ರಿವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ನಿಷ್ಠ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ದುಡಿಯುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನೆ ಆಗಾಗ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಶಾಸನ, ಜಾನಪದ, ನಾಮವಿಜ್ಞಾನ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ಈ

ಮೂರು ಆಯಾಮಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನ 'ಮಹಾಮಾರ್ಗ'ದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಬಂದವನಾದುದರಿಂದ ನನ್ನ (ಸಂಪ್ರಬಂಧಗಳ ಸಂಕಲನ) ಕೃತಿಗಳಿಗೆ 'ಮಾರ್ಗ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಎಲ್ಲ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಈ ಪ್ರಬಂಧಗಳು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ."

"ಸಂಶೋಧನೆ ಎನ್ನುವುದು ಅಲ್ಪ ವಿರಾಮ, ಅರ್ಧವಿರಾಮಗಳ ಮೂಲಕ ಪೂರ್ಣವಿರಾಮಕ್ಕೆ ಸಾಗುವ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಆಕರಗಳು ಲಭ್ಯವಾದಂತೆ ಸಂಶೋಧಕ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.'ಸಂಶೋಧಕ ತಪ್ಪು ಹೇಳಿರಬಹುದು, ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿರಲಾರ' ಎನ್ನುವುದು ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ. ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಈ ಎಲ್ಲ ಆದರ್ಶಗಳು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. 'ಜನಮೆಚ್ಚೆ ನಡಕೊಂಡರೇನುಂಟು ಲೋಕದಿ ಮನಮೆಚ್ಚೆ ನಡಕೊಂಬುದೇ ಚೆಂದವು' ಎಂಬುದಂತೂ ನನ್ನನ್ನು ಸದಾ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಲಿರುತ್ತದೆ"(ಮಾರ್ಗ-೧, ೨ ಅರಿಕೆ).

"೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ 'ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಶೋಧ'ದೊಂದಿಗೆ 'ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶೋಧ' ಹೆಸರಿನ ಹೊಸಬಗೆಯ 'ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಶೋಧ' ಕರ್ನಾಟಕದ ತುಂಬ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಿತು. ಕಾಲಗತಿಸಿದಂತೆ ಇದರ ಹಿಂದಿರುವ 'ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣ ಶೋಧ'ದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಬಿದ್ದಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಇಂದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಕರಶೋಧ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಶೋಧ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಶೋಧ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಶೋಧ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣಶೋಧಗಳೆಂಬ ಐದು ಆಯಾಮಗಳು ನಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ನಾನು ಈ ಐದೂ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡುದರ ಫಲಿತಗಳನ್ನು 'ಮಾರ್ಗ' ಹೆಸರಿನ ನನ್ನ ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ, ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು".

"ಇತ್ತೀಚೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಹಜ ಬದಲಾವಣೆಯ ಜೊತೆಗೆ, ರಾಜಕೀಯ-ಧಾರ್ಮಿಕ-ಧುರೀಣರಿಂದಾಗಿ ಕೃತಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತಲಿವೆ. ಇವರು ಸುಳ್ಳು ಇತಿಹಾಸದ ಮೂಲಕ ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತಲಿರುವ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ನಿಜ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಶೋಧಿಸಿಕೊಡುವುದು ಸಂಶೋಧಕನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಎನ್ನುವುದು ಕೇವಲ ಇತಿಹಾಸದ ಶೋಧವಲ್ಲ, ಸುಳ್ಳು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಮುಂದುಮಾಡಿಕೊಂಡು ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸುವ ಹೋರಾಟವಾಗಿದೆ. ಸತ್ಯವೆಂಬ ಭೂತಕಾಲದ ಬಲದಿಂದ ಅಸತ್ಯವೆಂಬ ವರ್ತಮಾನಕಾಲವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನನ್ನ ಸುತ್ತಲಿನ ವರ್ತಮಾನದ ಅಸತ್ಯಗಳು ಭೂತದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹುಡುಕಲು ನನ್ನನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ ಫಲವಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿಯ ಬಹಳಷ್ಟು ಲೇಖನಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ. ಸಮಾಜದ ಪ್ರಚಲಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡುದಲ್ಲದೆ, ಶಿಷ್ಟ ಆಕರಗಳೊಂದಿಗೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಆಕರಗಳನ್ನೂ ಬಳಸಿಕೊಂಡ ಕಾರಣ, ಇವು ಒಂದಿಷ್ಟು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಳಪನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ"(ಮಾರ್ಗ-೪, ಅರಿಕೆ).

ಈ ಮೇಲಿನ ಉದ್ಧರಣೆಗಳು ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಒಟ್ಟು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸ್ವರೂಪ-ವ್ಯಾಪ್ತಿ-ವಿಧಾನ-ದೃಷ್ಟಿ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಅವರು ಆಕರಮುಖಿ ಶೋಧದ ಮೂಲಕ ಹೊರಟು, ವಿಶ್ಲೇಷಣಮುಖಿ ಶೋಧದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆದು, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮುಖಿ

ಶೋಧವನ್ನು ತಲುಪಿದ ರೀತಿಯನ್ನು; ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ತೊಡಗಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿನಿಷ್ಠ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿ, ಕೊನೆಗೆ ಸಮಾಜನಿಷ್ಠ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತ ನಿಲವನ್ನು ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ನಿರ್ವಚಿಸುತ್ತವೆ.

* * * *

ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಎರಡು ಬಗೆಯಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ಒಂದು ಇಡಿಯಾದ ಗ್ರಂಥ ರೂಪದಲ್ಲಿ; ಮತ್ತೊಂದು-ಬಿಡಿಯಾದ ಸಂಪ್ರಬಂಧ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಎಪ್ಪತ್ತೇಳು ವರ್ಷದ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ-ಸು. ೫೦ ವರ್ಷ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೬೭ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ 'ಬಸವಣ್ಣನವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ' ಅವರ ಮೊದಲ ಲೇಖನವೆನಿಸಿದರೆ, ೧೯೬೮ ರಲ್ಲಿ ಹೊರ ಬಂದ 'ಬಸವಣ್ಣನವರನ್ನು ಕುರಿತ ಶಾಸನಗಳು' ಎಂಬುದು ಮೊದಲ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ 'ನಾಲ್ಕು ಜಾತಿವಿಡಿದು ಬಂದ ಜಂಗಮವೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ?' ಎಂಬುದು ಅವರ ಕೊನೆಯ ಲೇಖನ; 'ವಚನ ವರ್ಷ' ಎಂಬುದು ಕೊನೆಯ ಕೃತಿ. ಈ ಮಧ್ಯದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಟ್ಟು ೧೧೬ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ೮೯೩ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಒಟ್ಟು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸೃಜನ ಮತ್ತು ಸೃಜನೇತರ ಎಂದು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಸೃಜನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ನಾಟಕ ಕೃತಿಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಸೃಜನೇತರದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳು, ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳು ಎಂದು; ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ-ಆಧುನಿಕ ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಎರಡೆರಡು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನ, ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಜಾನಪದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೃತಿಗಳು ಸೇರಿದರೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನ, ಕಾವ್ಯ, ವಚನ, ದಾಖಲು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖನ ಸಂಗ್ರಹ, ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಅಭಿನಂದನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ವಿವರ ಹೀಗಿದೆ :

ಸೃಜನ ಸಾಹಿತ್ಯ

೧. ನೀರು ನೀರಡಿಸಿತ್ತು (ಕವನ), ೨. ನೀರಾಗ ನಿಂತೀನಿ ನೀರಡಿಸಿ (ಕವನ), ೩. ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ (ನಾಟಕ), ೪. ಖರೇ ಖರೇ ಸಂಗ್ಯಾ ಬಾಳ್ಯಾ (ನಾಟಕ), ೫. ಖರೇ ಖರೇ ಕಿತ್ತೂರ ಬಂಡಾಯ(ನಾಟಕ).

ಸೃಜನೇತರ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳು) :

ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ

೬. ಬಸವಣ್ಣನವರನ್ನು ಕುರಿತ ಶಾಸನಗಳು, ೭. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರು, ೮. ಸಮಾಧಿ-ಬಲಿದಾನ-ವೀರಮರಣ ಸ್ಮಾರಕಗಳು, ೯. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳು.

ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ

೧೦. ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನಶಾಸ್ತ್ರ, ೧೧. ಪ್ರತಿಬಿಂಬ, ೧೨. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪಾದನೆ, ೧೩. ಕನ್ನಡ ನಾಮವಿಜ್ಞಾನ, ೧೪. ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನಶಾಸ್ತ್ರ, ೧೫. ಕನ್ನಡ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ.

ಸಂಶೋಧನ ಸಾಹಿತ್ಯ

೧೬. ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಪರಿಸರದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ೧೭. ಶಾಸನ ವ್ಯಾಸಂಗ-೧, ೧೮. ಶಾಸನ ವ್ಯಾಸಂಗ-೨, ೧೯. ಕನ್ನಡ ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ೨೦. ಐತಿಹಾಸಿಕ, ೨೧. ವೀರಶೈವ : ಇತಿಹಾಸ ಭೂಗೋಳ, ೨೨. ಶುದ್ಧಶೈವ ಮತ್ತು ಗೋಳಕಿಮಠ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ೨೩. ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ೨೪. ಪಂಚಾಚಾರ್ಯರ ನಿಜಸ್ವರೂಪ, ೨೫. ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ವಿಕೃತಿ, ೨೬. ಕನ್ನಡ ಅರಸರ ಅಕನ್ನಡ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ೨೭. ನಿರ್ವಚನ.

ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ

೨೮. ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಪದ ಪದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ, ೨೯. ಜನಪದ ಮಾರ್ಗ.

ಲೇಖನ ಸಂಪುಟ

೩೦. ಮಾರ್ಗ-೧, ೩೧. ಮಾರ್ಗ-೨, ೩೨. ಮಾರ್ಗ-೩, ೩೩. ಮಾರ್ಗ-೪, ೩೪. ಮಾರ್ಗ-೫, ೩೫. ಮಾರ್ಗ-೬, ೩೬. ಮಾರ್ಗ-೭, ೩೭. ಮಾರ್ಗ-೮.

ಸೃಜನೇತರ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳು):

ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ

೩೮. ಶಾಸನ ಸಂಪದ, ೩೯. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನ ಸೂಚಿ, ೪೦. ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನ ಸೂಚಿ, ೪೧. ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು, ೪೨. ಶಾಸನ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವ.

ದಾಖಲು ಸಾಹಿತ್ಯ

೪೩. ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳು, ೪೪. ಕೊಲ್ಹಾಪೂರ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸೇನ ಭಟ್ಟಾರಕ ಜೈನ ಬಸದಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಸೂಚಿ, ೪೫. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಕರ ಕೋಶ, ೪೬. ತೋಂಟದಾರ್ಯ ಮಠದ ದಾಖಲು ಸಾಹಿತ್ಯ-೧.

ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ

೪೭. ಬಸವಸ್ತೋತ್ರದ ವಚನಗಳು, ೪೮. ಬಸವಣ್ಣನವರ ಟೀಕಿನ ವಚನಗಳು ಭಾಗ-೧, ೪೯. ಬಸವಣ್ಣನವರ ಟೀಕಿನ ವಚನಗಳು ಭಾಗ-೨, ೫೦. ವಚನ ಸಂಕಲನ ಸಂಪುಟ-೪, ೫೧. ವಚನ ಸಂಕಲನ ಸಂಪುಟ-೬, ೫೨. ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನ ಸಂಪುಟ, ೫೩. ಸಂಕೀರ್ಣ ವಚನ ಸಂಪುಟ, ೫೪. ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನ ಮಹಾಸಂಪುಟ, ೫೫. ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯದೇವರ ವಚನಗಳು, ೫೬. ಪರಮಾನಂದ ಸುಧೆ, ೫೭. ವಚನ, ೫೮. ಏಕೋತ್ತರಶತಸ್ಥಲ, ೫೯. ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆ, ೬೦. ವಚನ ವರ್ಷ, ೬೧. ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ(ಸಂಪುಟ-೧), ೬೨ ಡಾ. ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂ.೫.

ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ

೬೩. ಮಲ್ಲಿನಾಥ ಪುರಾಣ ಸಂಗ್ರಹ, ೬೪. ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ ಸಂಗ್ರಹ, ೬೫. ಶಿವಯೋಗ ಪ್ರದೀಪಿಕಾ, ೬೬. ಇಮ್ಮಡಿ ಚಿಕ್ಕಭೂಪಾಲನ ಸಾಂಗತ್ಯ, ೬೭. ಕೊಂಡಗುಳಿ ಕೇಶಿರಾಜನ ಕೃತಿಗಳು, ೬೮. ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಭಾವರತ್ನಾಭರಣ ಸ್ತೋತ್ರ, ೬೯. ಆದಯ್ಯನ ಲಘುಕೃತಿಗಳು, ೭೦. ನಿಂಬಸಾಮಂತ ಚರಿತೆ, ೭೧. ಸಿರುಮಣ ನಾಯಕನ ಸಾಂಗತ್ಯ, ೭೨. ಸಿರುಮನ ಚರಿತೆ, ೭೩. ಗೊಲ್ಲ ಸಿರುಮನ ಚರಿತೆ, ೭೪. ಷಟ್‌ಸ್ಥಲ ಶಿವಾಯಣ, ೭೫. ಹರಿಹರನ ರಗಳೆಗಳು, ೭೬. ಹರಿಹರ ವಿರಚಿತ ಕನ್ನಡ ಶರಣರ ಕಥೆಗಳು, ೭೭. ಹೊಸಕುಮಾರರಾಮನ ಸಾಂಗತ್ಯ, ೭೮. ಕೊಮಾರ ರಾಮಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆ, ೭೯. ಬಾಲರಾಮಯ್ಯನ ಸಾಂಗತ್ಯ, ೮೦. ಹಳೆಯಕುಮಾರ ರಾಮನ ಸಾಂಗತ್ಯ, ೮೧. ಸಿದ್ಧಮಂಕ ಚರಿತೆ, ೮೨. ತಗರ ಪವಾಡ, ೮೩. ಗುಂಡಬಸವೇಶ್ವರ ಪುರಾಣ, ೮೪. ಕೊಡೆಕಲ್ಲ ವಚನ ವಾಕ್ಯ, ೮೫. ಕಿತ್ತೂರ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ–೧, ೮೬. ಕಿತ್ತೂರ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ–೨, ೮೭. ಕಿತ್ತೂರ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ–೩.

ಸೃಜನೇತರ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಆಧುನಿಕ ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳು):

ಲೇಖನ ಸಂಗ್ರಹಗಳು :

೮೮. ದಿಗಂಬರ(ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ), ೮೯. ಬಸವ ಮಾರ್ಗ–೧(ಲೇಖನ ಸಂಗ್ರಹ), ೯೦. ಬಸವ ಮಾರ್ಗ–೨, ೯೧. ಬಸವ ಮಾರ್ಗ–೩, ೯೨. ವಚನಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಇತಿಹಾಸ, ೯೩. ಕರ್ನಾಟಕ ಗಾಂಧಿ ಹರ್ಡೇಕರ ಮಂಜಪ್ಪ, ೯೪. ಕೆಳದಿ ಸಂಸ್ಥಾನ : ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನ, ೯೫. ಮಾನಸೋಲ್ಲಾಸ ಪರಿಚಯ, ೯೬. ಮಾನಸೋಲ್ಲಾಸ ಸಂಪುಟ ೧–೨, ೯೭. ಸ್ವಾದಿ ಅರಸು ಮನೆತನ, ೯೮. ಬೀಳಗಿ ಅರಸು ಮನೆತನ, ೯೯. ಸ್ವರವಚನ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ ಸಂಪುಟ, ೧೦೦. ಭಾರತಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ : ಲಿಂಗಾಯತರ ಪಾತ್ರ, ೧೦೧. ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಗಳು.

ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳು

೧೦೨. ಅರಟಾಳ ರುದ್ರಗೌಡರ ಚರಿತ್ರೆ, ೧೦೩. ರಾಷ್ಟ್ರಧರ್ಮದ್ರಷ್ಟಾರ ಹರ್ಡೇಕರ ಮಂಜಪ್ಪ ಸಂಪುಟ–೨, ೧೦೪. ಹಾಲಭಾವಿ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪನವರ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ, ೧೦೫. ಡಾ. ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ, ೧೦೬. ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ ಸಾಸನೂರ ಬದುಕು–ಬರೆಹ, ೧೦೭. ಶಿವಾನುಭವ ಪತ್ರಿಕೆ.

ಅಭಿನಂದನ ಗ್ರಂಥಗಳು

೧೦೮. ಬೆಳ್ವೊಲ, ೧೦೯. ಸಾರಂಗಶ್ರೀ, ೧೧೦. ವಜ್ರಕುಸುಮ, ೧೧೧. ಲಿಂಗಾಯತ, ೧೧೨. ಕಲ್ಯಾಣದೀಪ್ತಿ, ೧೧೩. ಶರಣಶ್ರೀ.

ಇತರೆ

೧೧೪. ನನ್ನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ(ಷಣ್ಮುಖಪ್ಪ ಅಂಗಡಿಯವರ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ), 115. My Autobiography, 116. Heaven of Equality.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಶಾಸನ ವ್ಯಾಸಂಗ ೧,೨, ಕನ್ನಡ ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಐತಿಹಾಸಿಕ, ವೀರಶೈವದ ಇತಿಹಾಸ ಭೂಗೋಳ, ಶುದ್ಧಶೈವ ಮತ್ತು ಗೊಳಕಿಮಠ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ಪಂಚಾಚಾರ್ಯರ ನಿಜಸ್ವರೂಪ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ–ವಿಕೃತಿ, ಕನ್ನಡ ಅರಸರ ಅಕನ್ನಡ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ನಿರ್ವಚನ ಎಂಬ ೧೧ ಕೃತಿಗಳು ಮಾರ್ಗ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿನ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಸಂಕಲನಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲ; ಹಾಗೆಯೇ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಡಾ. ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂ.೫ ಅದೇ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರದ ಪುನರ್ ಮುದ್ರಣವಾಗಿದೆ. ಕಾವ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ 'ಹರಿಹರ ವಿರಚಿತ ಕನ್ನಡ ಶರಣರ ಕಥೆಗಳು' ಹರಿಹರನ ರಗಳೆಗಳು ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಆಯ್ದ ಸಂಗ್ರಹರೂಪದ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ 'ಶಿವಾನುಭವ ಪತ್ರಿಕೆ' ಎಂಬುದನ್ನು 'ಡಾ. ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ'ಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ೧೪ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟರೆ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಒಟ್ಟು ಕೃತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦೨ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಬಿಡಿ ಬರಹ (ಸಂಪ್ರಬಂಧ–ಲೇಖನ)ಗಳನ್ನು 'ಮಾರ್ಗ' ಹೆಸರಿನ ೮ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ (ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೭ ಮತ್ತು ೮ ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳು ಮರಣೋತ್ತರ ಪ್ರಕಟಿಸಿದವು) ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಪ್ರಬಂಧಗಳು, ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, ಅರಿಕೆ, ಇತರರ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದ ಮುನ್ನುಡಿ, ಬೆನ್ನುಡಿ, ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರ, ಭಾಷಣ, ಸಂದರ್ಶನ, ಸಂಪಾದಕೀಯ, ಕೃತಿ ವಿಮರ್ಶೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸ್ವತಃ ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರೇ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲೆ ಹೆಸರಿಸಿದ ೧೧ ಕೃತಿಗಳು ಆ ಮಾದರಿಯವು. ಅಲ್ಲದೆ ಇತರರಿಗೂ ಅಂಥ ಆಯ್ದ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಅವರು ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ರೂಪಿತವಾದ ೧೬ ಕೃತಿಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ :

ಜಂಗಮದಿಂದ ಸ್ಥಾವರಕ್ಕೆ (ಡಾ. ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ರುಮಾಲೆ), ಹಾಲುಮತ ಅಧ್ಯಯನಗಳು (ಡಾ. ಎಫ್.ಟಿ. ಹಳ್ಳಿಕೇರಿ), ನಾಟಕದ ನೆಲೆಗಳು (ಡಾ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮರಾಠೆ), ಪಂಪನ ಅಧ್ಯಯನಗಳು (ಡಾ. ಎನ್. ಎಸ್. ತಾರಾನಾಥ), ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾವಲೋಕನ (ಡಾ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಅಂಗಡಿ), ಛಂದಸ್ಸಿನ ಅಧ್ಯಯನದ ನೆಲೆಗಳು (ಡಾ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಅಂಗಡಿ), ಬಸವಣ್ಣ ಮತ್ತು... (ಡಾ. ನಂದೀಶ ಹಂಜೆ), ಸಿದ್ಧರಾಮ ಮತ್ತು...(ಡಾ. ಎಸ್.ಕೆ. ಕೊಪ್ಪ), ರೇವಣಸಿದ್ಧ ಮತ್ತು... (ಡಾ. ಕೆ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ), ಶರಣರು ಮತ್ತು...(ಡಾ. ವಿ.ಎಸ್. ಮಾಳಿ), ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನ ವ್ಯಾಸಂಗ (ಡಾ. ವಾಯ್.ಸಿ. ಭಾನುಮತಿ), ಜೈನ ಅಧ್ಯಯನಗಳು (ಡಾ. ಶಾಂತಿನಾಥ ದಿಬ್ಬದ), ನಾಮವ್ಯಾಸಂಗ (ಡಾ. ಎಚ್. ಶಶಿಕಲಾ), ಮಹಾಮರಣ(ಡಾ. ಜೆ. ಎಂ. ನಾಗಯ್ಯ), ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು... (ಡಾ. ಎನ್.ಎಸ್. ಮಹಾಂತೇಶ), ಸಂಘರ್ಷದ ನೆಲೆಗಳು (ಡಾ. ಪಿ.ಕೆ. ರಾಠೋಡ).

ಇವುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಬರವಣಿಗೆಯ ಹರಹು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ತೋರಿದ ನಿಷ್ಠೆ, ಪಟ್ಟ ಪರಿಶ್ರಮ, ವಹಿಸಿದ ತಾಳ್ಮೆ, ತನ್ಮೂಲಕ ಈ

ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಏರಿದ ಎತ್ತರ, ಪಡೆದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆ :

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಈ ಸಮೃದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಮಗ್ರ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ವಿಜಯಪುರದ ಡಾ. ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ–ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಧನ ಸಹಾಯದಿಂದ–ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿತು. ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಪೂರೈಕೆಗಾಗಿ ಎಂಟು ಜನರ ಒಂದು ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಬಿ. ಪಾಟೀಲ ಅವರನ್ನು ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷರೆಂದು, ಶ್ರೀ ಜಿ.ಕೆ.ಪಾಟೀಲ ಅವರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆಂದು, ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್. ಮದಭಾವಿ ಅವರನ್ನು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯೆಂದು, ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ ಅವರನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರೆಂದು, ಡಾ. ಕೃಷ್ಣಕೊಲ್ಹಾರ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಅವರನ್ನು ಯೋಜನಾ ಸಂಯೋಜಕರೆಂದು, ಡಾ. ಗುರುಲಿಂಗ ಕಾಪಸೆ, ಶ್ರೀ ವಿಜಯ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರನ್ನು ಸದಸ್ಯರೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು.

ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ೧೪–೭–೨೦೧೭ ರಂದು ತನ್ನ ಮೊದಲ ಸಭೆ ಕರೆಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ನಾಡಿನ ಹಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿತು. ಅವರೆಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ರೂಪ–ರೇಷೆ, ಸಂಪುಟಗಳ ಸ್ವರೂಪ, ಸಂಪಾದಕರ ಆಯ್ಕೆ ಕುರಿತು ಒಂದು ನೀಲನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿತು. ಅದನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ, ಅಂತಿಮ ಸ್ವರೂಪ ಕೊಡಲು ತಿಳಿಸಿತು.

೨೩–೯–೨೦೧೭ ರಂದು ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು ಎರಡನೆಯ ಸಭೆ ಕರೆದರು, ಯೋಜನೆಯ ಒಟ್ಟು ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ೫ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ನಿರೂಪಿಸಿದರು.

೧. ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಒಟ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು (ಪ್ರಕಟಿತ–ಅಪ್ರಕಟಿತ)೪೦ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು. ಅವುಗಳ ಸಂಪಾದನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಒಟ್ಟು ೧೬ ಜನ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ವಹಿಸುವುದು.

೨. ಒಟ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ವಿಷಯಾನುಗುಣವಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸುವುದು.

೩. ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಆಧುನಿಕ ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳನ್ನು (ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮಂಡಿಸಿದ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಸಂಗ್ರಹ), ಅಭಿನಂದನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದು.

೪. ಒಂದೊಂದು ಸಂಪುಟದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ೫೦೦ ಪುಟಗಳಿಗೆ ಮಿತಿಗೊಳಿಸುವುದು.

೫. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ, ೨೦೧೯ ನವ್ಹೆಂಬರ್ ೨೮ ರಂದು ಎಲ್ಲ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸುವುದು.

ಒಟ್ಟು ಸಂಪುಟಗಳ ವಿಸ್ತೃತ ಸ್ವರೂಪ ಹೀಗಿದೆ :

ನಾಲ್ವತ್ತು ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿ ಸಂಪುಟಗಳು, ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ ಸಂಪುಟಗಳು, ಲೇಖನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪುಟಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪುಟಗಳು ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಶೋಧನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸೃಜನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ದಾಖಲು ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಚರಿತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದು ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂರನೆಯದಾದ ಲೇಖನ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಚನಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಾವ್ಯಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಣ, ಮುನ್ನುಡಿ, ಬೆನ್ನುಡಿ, ಅರಿಕೆ, ಭಾಷಣ, ಸಂದರ್ಶನ ಎಂದು ಐದು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಯದಾದ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರ, ಪತ್ರ–ವರದಿಗಳು, ಆಡಿಯೋ–ವಿಡಿಯೋ ಎಂದು ಮೂರು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಪುಟಗಳು, ಅದರಲ್ಲಿ ಅಳವಟ್ಟ ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಪಾದಕರ ವಿವರ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ:

I. ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿ ಸಂಪುಟಗಳು

ಸಂಪುಟ ೧ : ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ **–ಸಂ. ಡಾ. ಎಸ್.ಕೆ. ಕೊಪ್ಪಾ**

೧. ಬಸವಣ್ಣನವರನ್ನು ಕುರಿತ ಶಾಸನಗಳು
೨. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರು
೩. ಸಮಾಧಿ–ಬಲಿದಾನ–ವೀರಮರಣ ಸ್ಮಾರಕಗಳು
೪. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳು

ಸಂಪುಟ ೨ : ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ **–ಸಂ. ಡಾ. ಬಿ.ವ್ಹಿ. ಶಿರೂರ**

೧. ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನಶಾಸ್ತ್ರ
೨. ಪ್ರತಿಬಿಂಬ
೩. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪಾದನೆ
೪. ಕನ್ನಡ ನಾಮವಿಜ್ಞಾನ
೫. ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನಶಾಸ್ತ್ರ
೬. ಕನ್ನಡ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ

ಸಂಪುಟ ೩ : ಸಂಶೋಧನ ಸಾಹಿತ್ಯ **–ಸಂ. ಶಶಿಧರ ತೋಡ್ಕರ**

೧. ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಪರಿಸರದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಪುಟ : ೪ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ **–ಸಂ. ಶಶಿಧರ ತೋಡ್ಕರ**

೧. ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಪದ ಪದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ

೨. ಜನಪದ ಮಾರ್ಗ

ಸಂಪುಟ : ೫ ಸೃಜನ ಸಾಹಿತ್ಯ **–ಸಂ. ಡಾ. ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿ**

೧. ನೀರು ನೀರಡಿಸಿತ್ತು (ಕವನ ಸಂಕಲನ)

೨. ನೀರಾಗ ನಿಂತೀನಿ ನೀರಡಿಸಿ (ಕವನ ಸಂಕಲನ)

೩. ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ (ನಾಟಕ)

೪. ಖರೇ ಖರೇ ಸಂಗ್ಯಾಬಾಳ್ಯಾ (ನಾಟಕ)

೫. ಖರೇ ಖರೇ ಕಿತ್ತೂರ ಬಂಡಾಯ(ನಾಟಕ)

II. ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ ಸಂಪುಟಗಳು

ಸಂಪುಟ ೬ : ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ **–ಸಂ. ಡಾ. ಎಸ್. ಕೆ. ಕೊಪ್ಪಾ**

೧. ಶಾಸನ ಸಂಪದ

೨. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನ ಸೂಚಿ

೩. ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನ ಸೂಚಿ

೪. ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳು

೫. ಶಾಸನ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವ

ಸಂಪುಟ : ೭ ದಾಖಲು ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೧ **–ಸಂ. ಡಾ. ಪಂಡಿತ ರಾಠೋಡ**

೧. ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳು

ಸಂಪುಟ : ೮ ದಾಖಲು ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ– ೨ **–ಸಂ. ಡಾ. ಪಂಡಿತ ರಾಠೋಡ**

೧. ಕೊಲ್ಹಾಪೂರ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸೇನ ಭಟ್ಟಾರಕ
ಜೈನ ಬಸದಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಸೂಚಿ

೨. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಕರ ಕೋಶ

೩. ತೋಂಟದಾರ್ಯ ಮಠದ ದಾಖಲು ಸಾಹಿತ್ಯ–೧

ಸಂಪುಟ : ೯ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೧ **–ಸಂ. ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ**

೧. ಬಸವಸ್ತೋತ್ರದ ವಚನಗಳು

೨. ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನ ಸಂಪುಟ

ಸಂಪುಟ : ೧೦ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೨ **–ಸಂ. ಡಾ. ಗುರುಲಿಂಗ ಕಾಪಸೆ**

೧. ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನ ಮಹಾಸಂಪುಟ

೨. ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯದೇವರ ವಚನಗಳು

ಸಂಪುಟ : ೧೧ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೩ **–ಸಂ. ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ**

೧. ಸಂಕೀರ್ಣ ವಚನ ಸಂಪುಟ

ಸಂಪುಟ : ೧೨ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೪ **–ಸಂ. ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ**

೧. ವಚನ

ಸಂಪುಟ : ೧೩ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೫ **–ಸಂ. ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ**

೧. ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆ

ಸಂಪುಟ : ೧೪ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೬ **–ಸಂ. ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ**

೧. ಪರಮಾನಂದ ಸುಧೆ

೨. ಏಕೋತ್ತರಶತಸ್ಥಲ

ಸಂಪುಟ : ೧೫ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೭ **–ಸಂ. ಡಾ. ಪಂಡಿತ ರಾಠೋಡ**

೧. ಬಸವಣ್ಣನವರ ಟೀಕಿನ ವಚನಗಳು, ಭಾಗ–೧

ಸಂಪುಟ : ೧೬ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೮ **–ಸಂ. ಡಾ. ಪಂಡಿತ ರಾಠೋಡ**

೧. ಬಸವಣ್ಣನವರ ಟೀಕಿನ ವಚನಗಳು, ಭಾಗ–೨

ಸಂಪುಟ : ೧೭ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೯ **–ಸಂ. ಶಶಿಧರ ತೋಡ್ಕರ**

೧. ವಚನ ಸಂಕಲನ–೪

೨. ವಚನ ಸಂಕಲನ–೬

೩. ವಚನ ವರ್ಷ

ಸಂಪುಟ : ೧೮ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೧೦ **–ಸಂ. ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ**

೧. ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ(ಸಂಪುಟ–೧)

ಸಂಪುಟ : ೧೯ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೧ **–ಸಂ. ಡಾ. ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿ**

೧. ಹರಿಹರನ ರಗಳೆಗಳು, ಭಾಗ–೧

ಸಂಪುಟ : ೨೦ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೨ **–ಸಂ. ಡಾ. ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿ**

೧. ಹರಿಹರನ ರಗಳೆಗಳು, ಭಾಗ–೨

ಸಂಪುಟ: ೨೧ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೩ **–ಸಂ. ಡಾ. ಬಿ.ವ್ಹಿ. ಶಿರೂರ**

೧. ಮಲ್ಲಿನಾಥ ಪುರಾಣ ಸಂಗ್ರಹ
೨. ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ ಸಂಗ್ರಹ
೩. ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಭಾವರತ್ನಾಭರಣ ಸ್ತೋತ್ರ
೪. ಆದಯ್ಯನ ಲಘುಕೃತಿಗಳು
೫. ಕೊಂಡಗುಳಿ ಕೇಶಿರಾಜನ ಕೃತಿಗಳು

ಸಂಪುಟ: ೨೨ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೪ **–ಸಂ. ಡಾ. ಎಫ್. ಟಿ. ಹಳ್ಳಿಕೇರಿ**

೧. ಷಟ್‌ಸ್ಥಲ ಶಿವಾಯಣ
೨. ಶಿವಯೋಗ ಪ್ರದೀಪಿಕಾ

ಸಂಪುಟ: ೨೩ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೫ **–ಸಂ. ಡಾ. ಎಫ್. ಟಿ. ಹಳ್ಳಿಕೇರಿ**

೧. ತಗರ ಪವಾಡ
೨. ಸಿದ್ಧಮಂಕ ಚರಿತೆ
೩. ಗುಂಡಬಸವೇಶ್ವರ ಪುರಾಣ
೪. ಕೊಡೆಕಲ್ಲ ವಚನ ವಾಕ್ಯ

ಸಂಪುಟ: ೨೪ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೬ **–ಸಂ. ಡಾ. ಹನುಮಂತ ಮೇಲಿನಮನಿ**

೧. ಹೊಸಕುಮಾರರಾಮನ ಸಾಂಗತ್ಯ
೨. ಹಳೆಯಕುಮಾರ ರಾಮನ ಸಾಂಗತ್ಯ

ಸಂಪುಟ: ೨೫ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೭ **–ಸಂ. ಡಾ. ಹನುಮಂತ ಮೇಲಿನಮನಿ**

೧. ಕೊಮಾರ ರಾಮಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆ
೨. ಬಾಲರಾಮಯ್ಯನ ಸಾಂಗತ್ಯ

ಸಂಪುಟ: ೨೬ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೮ **–ಸಂ. ಡಾ. ಸರಸ್ವತಿದೇವಿ ಭಗವತಿ**

೧. ಸಿರುಮಣ ನಾಯಕನ ಸಾಂಗತ್ಯ
೨. ಸಿರುಮನ ಚರಿತೆ
೩. ಗೊಲ್ಲ ಸಿರುಮನ ಚರಿತೆ

ಸಂಪುಟ: ೨೭ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೯ **–ಸಂ. ಡಾ. ಸರಸ್ವತಿದೇವಿ ಭಗವತಿ**

೧. ಇಮ್ಮಡಿ ಚಿಕ್ಕಭೂಪಾಲನ ಸಾಂಗತ್ಯ

೨. ನಿಂಬಸಾಮಂತ ಚರಿತೆ

ಸಂಪುಟ: ೨೮ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೧೦ **–ಸಂ. ಡಾ. ಎಂ ಎಸ್. ಮದಭಾವಿ**

೧. ಕಿತ್ತೂರ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ–೧

೨. ಕಿತ್ತೂರ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ–೨

೩. ಕಿತ್ತೂರ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ–೩

ಸಂಪುಟ: ೨೯ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೧ **–ಸಂ. ಡಾ. ಎಂ ಎಸ್. ಮದಭಾವಿ**

೧. ಹಾಲಭಾವಿ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪನವರ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ

೨. ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ

೩. ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ ಸಾಸನೂರ ಬದುಕು–ಬರಹ

ಸಂಪುಟ: ೩೦ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೨ **–ಸಂ. ಡಾ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮೇತ್ರಿ**

೧. ಧರ್ಮ ದ್ರಷ್ಟಾರ ಹರ್ಡೇಕರ
ಮಂಜಪ್ಪನವರು, ಭಾಗ : ೧

ಸಂಪುಟ: ೩೧ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೩ **–ಸಂ. ಡಾ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮೇತ್ರಿ**

೧. ಧರ್ಮ ದ್ರಷ್ಟಾರ ಹರ್ಡೇಕರ
ಮಂಜಪ್ಪನವರು, ಭಾಗ : ೨

ಸಂಪುಟ: ೩೨ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೪ **–ಸಂ. ಡಾ. ವಿ.ಎಸ್. ಮಾಳಿ**

೧. ಅರಟಾಳ ರುದ್ರಗೌಡರ ಚರಿತ್ರೆ

III. ಲೇಖನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪುಟಗಳು(ಮಾರ್ಗ ಸಂಪುಟಗಳು)

ಸಂಪುಟ: ೩೩. ಲೇಖನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೧ **–ಸಂ. ಡಾ. ಕೆ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ**

ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಪುಟ: ೩೪. ಲೇಖನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ–೨ **–ಸಂ. ಡಾ. ಕೆ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ**

ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಪುಟ: ೩೫. ಲೇಖನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ-೩ **-ಸಂ. ಡಾ. ಕೆ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ**
ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಪುಟ: ೩೬. ಲೇಖನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ-೪ **-ಸಂ. ಡಾ. ಕೆ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ**
ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಪುಟ: ೩೭. ಲೇಖನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಭಾಗ-೫ **-ಸಂ. ಡಾ. ಕೆ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ**
ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಣ-ಮುನ್ನುಡಿ-ಬೆನ್ನುಡಿ
ಅರಿಕೆ-ಭಾಷಣ-ಸಂದರ್ಶನ

IV. ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪುಟಗಳು

ಸಂಪುಟ : ೩೮-ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ-೧ **-ಸಂ. ಡಾ. ಕೃಷ್ಣ ಕೊಲ್ಹಾರಕುಲಕರ್ಣಿ**
ಚಿತ್ರ **-ಡಾ. ವಿ.ಡಿ. ಐಹೊಳ್ಳಿ**

ಸಂಪುಟ : ೩೯-ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ-೨ **-ಸಂ. ಡಾ. ಕೃಷ್ಣ ಕೊಲ್ಹಾರಕುಲಕರ್ಣಿ**
ಪತ್ರ-ವರದಿಗಳು **-ಡಾ. ವಿ.ಡಿ. ಐಹೊಳ್ಳಿ**

ಸಂಪುಟ : ೪೦-ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ-೩ **-ಸಂ. ಡಾ. ಕೃಷ್ಣ ಕೊಲ್ಹಾರಕುಲಕರ್ಣಿ**
ಆಡಿಯೋ-ವಿಡಿಯೋ **-ಡಾ. ವಿ.ಡಿ. ಐಹೊಳ್ಳಿ**

ಹೀಗೆ ೪೦ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ೭೯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಾರ್ಗ ಸಂಪುಟದಿಂದಾಯ್ದು ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ೧೧ ಸಂಕಲನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು, ಹರಿಹರನ ರಗಳೆ ಸಂಪುಟದಿಂದಾಯ್ದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ 'ಕನ್ನಡ ಶರಣರ ಕಥೆಗಳು' ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು, ವಚನ ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರದ ಪುನರ್ ಮುದ್ರಣವಾದ 'ಡಾ. ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪುಟ-೫'ನ್ನು; 'ಶಿವಾನುಭವ ಪತ್ರಿಕೆ'ಯನ್ನು, ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ ವಿವಿಧ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಸಂಕಲನಗಳೆನಿಸಿದ ಆಧುನಿಕ ಸಂಪಾದಿತ ೧೪ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ೬ ಅಭಿನಂದನಗ್ರಂಥ, ಎರಡು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗ್ರಂಥ ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ೩೫ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು-ಪುನರುಕ್ತಿಕಾರಣವಾಗಿ- ಈ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸದೆ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಪುಟಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿದೆ:

ಒಂದು ಕೃತಿ ೫೦೦ ಪುಟ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಪುಟವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ(ಉದಾ: ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆ, ವಚನ). ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ

ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ೫೦೦ ಪುಟಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವಂತೆ ಜೋಡಿಸಲಾಗಿದೆ(ಉದಾ: ಹೊಸ ಕುಮಾರರಾಮನ ಸಾಂಗತ್ಯ, ಹಳೆಯ ಕುಮಾರಾಮನ ಸಾಂಗತ್ಯ). ಹಾಗೆ ಜೋಡಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಷಯದ ಏಕತೆಯನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೃತಿ ಸಾವಿರ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪುಟ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಪುಟವೆಂದು ಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ(ಉದಾ: ಬಸವಣ್ಣನವರ ಟೀಕಿನ ವಚನಗಳು, ಧರ್ಮದ್ರಷ್ಟಾರ ಹರ್ಡೇಕರ ಮಂಜಪ್ಪನವರು).

ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಬಿಡಿ ಲೇಖನಗಳು (ಸಂಪ್ರಬಂಧಗಳು) ಮೂಲದಲ್ಲಿ 'ಮಾರ್ಗ' ಹೆಸರಿನ ೮ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಕಟವಾದ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ವಿಷಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲೇಖನಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿ ಹೋಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ತರುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ವಿಷಯಾನುಗುಣವಾಗಿ ಮರುವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡಿ ೫ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಮಾರ್ಗ ಸಂಪುಟ ೫ ರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು–ಅವು ಅಯಾ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದರಿಂದ–ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳು ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಅರಿಕೆ, ಸಂಪಾದಕರ ಮಾತು, ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರ ಮಾತು–ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಾಗೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಮರು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಲೇಖನಗಳ ಮೂಲ ಆಕರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಲೇಖನದ ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು–ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಿತ್ರ ಸಂಪುಟವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆಯ್ದ ಭಾವ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯದಾದ ಪತ್ರ–ವರದಿ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ಇತರರಿಗೆ ಬರೆದ, ಇತರರು ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರಿಗೆ ಬರೆದ ಮಹತ್ವದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂರನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರ, ದೂರದರ್ಶನ ಸಂದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಭಾಷಣಗಳು; ಅವರ ನಾಟಕಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಚಿತ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ ಆಡಿಯೋ–ವಿಡಿಯೋಗಳನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಒಂದೇ ಮುದ್ರಣ ಕಂಡಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮುದ್ರಣ ಹೊಂದಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಅವಲೋಕಿಸಿ, ಕೊನೆಯ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪೋಲೆ ಇದ್ದರೆ ಮೊದಲು ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಕೃತಿಯ ಅಥವಾ ಲೇಖನದ ಒಳಗೆ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಅಥವಾ ಪುಟ ಅಥವಾ ಪದ–ವಾಕ್ಯ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದರೆ ಮೂಲ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅಕ್ಷರ ದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿಮಾಡುವುದು. ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿ, ಅನುಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡುವುದು. ಆಕರಗಳು

ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಹುಡುಕಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಸಂಪುಟಗಳ ಸಂಪಾದಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಶುದ್ಧರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು. ಅನಂತರ ಆ ಸಂಪುಟದ ಸ್ವರೂಪ–ವಿಶೇಷತೆ ಕುರಿತು ನಾಲ್ಕಾರು ಪುಟದ ಸಂಪಾದಕರ ಮಾತು ಬರೆದು ಜೋಡಿಸುವುದು–ಇದು ಈ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಿದ ವಿಧಾನ.

ಗ್ರಂಥ ವಿನ್ಯಾಸ ಕುರಿತಂತೆ–ಕೃತಿಯ ಆರಂಭದ ಪುಟಗಳು (ಪ್ರಿಲಿಮ್ಸ್) ಮುಗಿದು ಮೂಲ ಗ್ರಂಥ ಆರಂಭವಾಗುವಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಆವೃತ್ತಿಯ ಮೊದಲ ಪುಟವನ್ನು (ಕೃತಿಯ ಹೆಸರು, ಲೇಖಕರು/ಸಂಪಾದಕರು, ಪ್ರಕಾಶಕರು, ಪ್ರಕಟಣ ವರ್ಷಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ) ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಮೂಲದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಕಾಶಕರ ಮಾತು, ಮುನ್ನುಡಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಲೇಖಕರ ಮಾತು, ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳಿದ್ದರೆ ಒಂದೊಂದು ಕೃತಿಯ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಬೆಳೆಸಲಾಗಿದೆ. ಪರಿವಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕೃತಿಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ವಿನ್ಯಾಸ, ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ–ಆಕರ್ಷಕ ಮುಖಪುಟ, ದೋಷರಹಿತ ಸುಂದರ ಮುದ್ರಣ, ಭಾರವೆನಿಸದ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಸುಲಭವಾದ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಒಂದೆಡೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಈಡೇರಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ತೃಪ್ತಿ ನಮ್ಮದಾಗಿದೆ.

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು :

'ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆ' ಕನ್ನಡದ ಒಂದು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಗ್ರಂಥಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆ. ಇದನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಸುವಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನೆರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗೌರವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೆನೆಯುವುದು ನನ್ನ ಪರಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿ, ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಅಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನವರು. ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದವರು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಖಾತೆಯ ಸಚಿವರು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರು. ಅವರಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಮಹತ್ವದ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನ ಒಲಿಸಿ ಹಣ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಬಿಎಲ್‌ಡಿಇ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ 'ವಚನ ಪಿತಾಮಹ ಡಾ. ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ'ದ ಮೂಲಕ ಇದು ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣರಾದವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಭಾವೀ ಗೃಹಸಚಿವರೂ, ಉತ್ಕಟ ಬಸವತತ್ವಾಭಿಮಾನಿಗಳೂ ಲಿಂಗಾಯತ ಸ್ವತಂತ್ರ ಧರ್ಮ ಮಾನ್ಯತೆಯ ಹೋರಾಟದ ಮುಂಚೂಣಿ ನಾಯಕರೂ ಆದ

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಬಿ. ಪಾಟೀಲ ಅವರು. ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಬಗೆಗೆ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಅನನ್ಯವಾದ ಪ್ರೀತಿ-ವಿಶ್ವಾಸ-ಗೌರವ. ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ. ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ 'ಡಾ. ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ', 'ಆದಿಲ್‌ಶಾಹಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ' ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಅವರದು. ಈಗ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ ಉಪಕ್ರಮವೆನಿಸಿದೆ. ಶ್ರೀ ಎಂ.ಬಿ. ಪಾಟೀಲ ಅವರ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಗೆ ಅನಂತ ಶರಣಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಯೋಜನೆ ನಿಗದಿತ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳಲು ಅರ್ಪಣಾಭಾವದಿಂದ ನಿರಂತರ ಶ್ರಮಿಸಿದವರು ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ ಹಾಗೂ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಡಾ. ಎಂ. ಎಸ್. ಮದಭಾವಿ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ಸಂಯೋಜಕರಾದ ಡಾ. ಕೃಷ್ಣ ಕೊಲ್ಹಾರಕುಲಕರ್ಣಿ ಅವರು ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ ಎಲ್ಲ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ. ಅವರ ಅವಿರತ ಪರಿಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಅನಂತ ವಂದನೆಗಳು.

ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಕರ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು, ಅಂದರೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದವರು ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಕುಟುಂಬವರ್ಗದವರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಉಮಾದೇವಿ ಕಲಬುರ್ಗಿ, ಶ್ರೀ ವಿಜಯ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಮತ್ತು ರೂಪಾ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ಅನೇಕ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ-ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಚಿರಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಒಂದು ಯೋಜನೆ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಕೈಗೂಡಬೇಕಾದರೆ ಬದ್ಧತೆಯುಳ್ಳ ವಿದ್ವಾಂಸರ ನಿಶ್ಚಿತ ನೆರವು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಅಗತ್ಯ. ಅಂಥ ೧೬ ಜನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ನಮಗೆ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ದೊರೆತುದು ಈ ಯೋಜನೆ ಸುಗಮವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರೆಲ್ಲರ ವಿದ್ವತ್ ಪ್ರೀತಿಗೆ, ಕಲಬುರ್ಗಿ ಸರ್ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ತುಂಬು ಹೃದಯದ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

ಸಂಪುಟಗಳು ಸುಂದರವಾಗಿ-ಬಂಧುರವಾಗಿ ಹೊರಬರಲು ಕಾರಣರಾದವರು ಛಾಯಾಕ್ಷರ ಜೋಡಿಸಿ, ಗ್ರಂಥವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ ಡಾ. ಹನುಮಂತ ಮೇಲಿನಮನಿ, ಡಾ. ಸರಸ್ವತಿದೇವಿ ಭಗವತಿ, ಮುಖಪುಟ ರೂಪಿಸಿದ ಕೆ.ಕೆ. ಮಕಾಳಿ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಣಗೊಳಿಸಿದ ಪ್ರಿಂಟ್‌ಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಲಿಕರಾದ ಬಸವರಾಜ ಪಾಟೀಲ(ಹೆಬ್ಬಾಳ) ಅವರು. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಅನಂತ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಡಾ. ಕಲಬರ್ಗಿ ಅವರು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಮಹಾಯೋಜಕರು. ಅವರು ನೆರವೇರಿಸಿದ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡ ನನಗೆ ಈಗ ಅವರ ಸಮಗ್ರಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವ ಯೋಗ ಒದಗಿ ಬಂದುದು ನನ್ನ ಬದುಕಿನ ಮಹಾಭಾಗ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಗೌರವವನ್ನು ಆ ಗುರುವಿನ ದಿವ್ಯಚೇತನಕ್ಕೆ ವಿನಮ್ರವಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

❖❖

*

ಸಂಯೋಜಕರ ನುಡಿ

ಡಾ. ಕೃಷ್ಣ ಕೊಲ್ಹಾರಕುಲಕರ್ಣಿ

ಡಾ. ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರು ತಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ನಾಡು, ನುಡಿ ಸೇವೆಗೈದು ದೇಶ-ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ. ೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧ ಹಾಗೂ ೨೧ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧದ ಹೊಸ್ತಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಾರಸುದಾರರಿಗೆ ಮಾರ್ಗ ತೋರಿದ ಮಹಾನ್ ವಿದ್ವಾಂಸ, ಸಂಶೋಧಕ, ವಿಮರ್ಶಕ, ಚಿಂತಕ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆರಾಧಕರವರು.

ಇಂಥ ಅಪರೂಪದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬಹುಮುಖಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿಸಿ ಅಕ್ಷರ, ದೃಶ್ಯ, ಧ್ವನಿ, ಚಿತ್ರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಿಚಯಿಸುವುದು, ಅಕ್ಷರ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ವಿಷಯವಾರು ವಿಂಗಡಿಸಿ ೪೦ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

- ❖ ಅವರು ನುಡಿದ ಮಾತುಗಳು(ದೃಶ್ಯ ಮತ್ತು ಧ್ವನಿ) ರೇಡಿಯೊ, ದೂರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಹಲವಾರು ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲೂ ದಾಖಲಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಇದ್ದ ರೀತಿಯಲ್ಲೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಅಕ್ಷರ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆ ತಂದು ಸಂಪುಟ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.
- ❖ ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರ ವಿಪುಲವಾದ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆಯ ರೂಪದ ದಿನಚರಿಯ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿವೆ ಎಂದು ಬಲ್ಲ ಮೂಲಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.
- ❖ ಐದು ದಶಕಗಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಅವರ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಭೆ, ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ವಿದ್ವತ್ಪೂರ್ಣವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದುಂಟು. ಇವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.

- ❖ ಸಾವಿರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ, ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳಿಗೆ, ಗುರುಗಳಿಗೆ, ಮಠಮಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಅವರು ಹಲವಾರು ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿಸಿ ಪತ್ರ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.
- ❖ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಸರಕಾರೇತರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಗಳು, ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳು ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಮತ್ತು ಹೊರನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಚದುರಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.
- ❖ ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರ ಹಲವಾರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳು ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.
- ❖ ಭಾಷಣಗಳು, ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು, ಹಲವಾರು ವಿಚಾರಸಂಕಿರಣದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.
- ❖ ಅವರ ಸಾವಿರಾರು ಶಿಷ್ಯವರ್ಗದ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಬರೆದ ಮುನ್ನುಡಿ, ಹಿನ್ನುಡಿ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು, ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಪಾದಕ ನುಡಿಗಳು ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.
- ❖ ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಅಪರೂಪದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವಾರು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.
- ❖ ಐದು ದಶಕಗಳ ಅವರ ನಿರಂತರ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಚಿತ್ರ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.
- ❖ ಅವರು ಬರೆದ, ರಂಗಪ್ರದರ್ಶನ ಕಂಡ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪುನರ್ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ದೃಶ್ಯಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.
- ❖ ಮುಂದುವರೆದ ಈ ತಾಂತ್ರಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಂತರ್ಜಾಲಕ್ಕೆ ರವಾನಿಸುವುದು.

ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರವು ಕಳೆದ ಸುಮಾರು ೨ ದಶಕಗಳ ಸಂಶೋಧನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಡಾ. ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ೧೫ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿಲಶಾಹಿ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ೧೮ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ೯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿವಿಧ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ.ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ.ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡಾ. ಎಂ.ಬಿ.ಪಾಟೀಲ ಅವರ ನಿರಂತರ ಬೆಂಬಲವೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕರಡು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿತು. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುದಾನ

ನೀಡುವಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದವರು ಈ ಹಿಂದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನವರು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು. ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ನಾಡಿನ ಹಿರಿಯ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಆದ ಡಾ. ಎಂ.ಬಿ.ಪಾಟೀಲ ಗೌರವ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ಶ್ರೀ ಜಿ.ಕೆ.ಪಾಟೀಲರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್. ಮದಭಾವಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ, ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ, ಡಾ. ಕೃಷ್ಣ ಕೊಲ್ಹಾರಕುಲಕರ್ಣಿ ಸಂಯೋಜಕರಾಗಿ ಹಾಗೂ ಡಾ. ಗುರುಲಿಂಗ ಕಾಪಸೆ, ಶ್ರೀವಿಜಯ ಕಲಬುರ್ಗಿ, ಡಾ. ವಿ.ಡಿ.ಐಹೊಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೆನೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪುಟದ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ, ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಕೆ.ಮಕಾಳಿ ಹಾಗೂ ಸುಂದರವಾಗಿ ಅಕ್ಷರ ಸಂಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ ಡಾ. ಹನುಮಂತ ಮೇಲಿನಮನಿ, ಡಾ. ಸರಸ್ವತಿದೇವಿ ಭಗವತಿ ಮತ್ತು ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಿಂಟ್ ಪಾಯಿಂಟಿನ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಸಿ.ಪಾಟೀಲ(ಹೆಬ್ಬಾಳ) ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

❖❖

*

ಸಂಪಾದಕರ ನುಡಿ

ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ

'ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ' ಡಾ. ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಅವರ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವದ ಆಚಾರ್ಯ ಕೃತಿ. ಅವರ ವಚನಸಾಹಿತ್ಯದ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಸಂಶೋಧನೆ, ಅಧ್ಯಯನ, ಚಿಂತನೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ರಮಗಳ ಪಕ್ವಫಲ. ಶರಣಧರ್ಮದ ತತ್ತ್ವ-ಸಿದ್ಧಾಂತ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ-ಶರಣರ ವಚನಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಿ ಕೊಡುವ ಅಪೂರ್ವ-ಅಧಿಕೃತಗ್ರಂಥ; ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಲಿಂಗಾಯತ ಧರ್ಮದ 'ಧರ್ಮಗ್ರಂಥ'.

ಇದು ೧೯೨೩ ರಿಂದ ೧೯೪೩ ರ ವರೆಗಿನ ೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಗಳ ಬಗೆಗೆ, ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ೧೮ ಸ್ಥಲ, ೩೬ ಸ್ಥಲ, ೧೦೧ ಸ್ಥಲಗಳ ಬಗೆಗೆ, ಮೂರನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆ-ಆಚರಣೆ-ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳ ಬಗೆಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿ, 'ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ'ದ ಮೊದಲ ಭಾಗ. ಇದು ೧೯೨೩ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಆವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಒಂದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ; ೧೯೩೧ ಮತ್ತು ೧೯೩೩ರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾರ್ಧ, ಉತ್ತರಾರ್ಧವೆಂದು ಎರಡನೆಯ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಎರಡೂ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಡಾ. ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ೧೯೮೧ರಲ್ಲಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ಮೊದಲ ಭಾಗದ ತೃತೀಯ ಆವೃತ್ತಿ ಇದಾಗಿದೆ. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರು ಎರಡನೆಯ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಚನ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮೊದಲ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ರೂಪಾಂತರಗೊಳಿಸಿದ್ದರು. ಈ ರೂಪಾಂತರ ಕೃತಿಯನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಮರುಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಷ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಿದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸಂಪಾದಕರು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ:

"ಈವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಪರಿಷ್ಕರಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಿದುದುಂಟು. ಆದರೆ ಒಬ್ಬರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ವಚನಕೃತಿಯನ್ನು, ಅದೂ ಅವರು ಬಳಸಿದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಾಗ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವುದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಸ ಅನುಭವ,

ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕಾವ್ಯಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭ; ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಕಠಿಣ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾಠಾಂತರಗಳು ವಿರಳ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ; ವಚನಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾಠಾಂತರಗಳು ಹೇರಳ ಮತ್ತು ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ. ಅಂದರೆ ಒಂದೇ ವಚನ, ಪಾಠಗಳ ಲೋಪ, ಆಗಮ, ಆದೇಶ ಕಾರಣವಾಗಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ, ವಿಸ್ತಾರ, ಪಲ್ಲಟ ಇತ್ಯಾದಿ 'ರೂಪ'ಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ವಚನ 'ರೂಪ'ವನ್ನು ನಾವು ಮೊದಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಪಾಠಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮನದಂದು ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ವಚನರೂಪಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರದಂತೆ, ಜೊತೆಗೆ ಶರಣತತ್ತ್ವಕ್ಕೂ ಚ್ಯುತಿ ಬರದಂತೆ, ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನಾ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಭಂಗಬರದಂತೆ ಈ ತ್ರಿಶೂಲಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಾವು ಪರಿಷ್ಕರಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದೇವೆ."

"ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಚನಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾರದಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ವಚನಗಳು ಇಂದು ಬೇರೆ ಸಂಪಾದಕರಿಂದ ಪರಿಷ್ಕರಣಗೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿಯ ಪರಿಷ್ಕರಣಕ್ಕೋಸುಗ ನಾವು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಕಟಿತ ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಚನ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನು ಸಮಂಜಸ ಅರ್ಥಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅನ್ಯ ಆವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಪಾಠವಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸಮಂಜಸ ಅರ್ಥ ಕೊಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅನ್ಯಆವೃತ್ತಿಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ಅದನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅನ್ಯ ಆವೃತ್ತಿಗಳ ಪಾಠಾಂತರಗಳು ಅಸಮರ್ಪಕವೆನಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಊಹೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಊಹೆಗೂ ನಿಲುಕದ ಪಾಠಗ್ರಂಥಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ವಚನಗಳು ಈಗ ಪ್ರಕಟವಾದ ಯಾವುದೇ ಬೇರೆ ಆವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥಲ್ಲಿ 'ಏಕೈಕ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಪದ್ಧತಿ'ಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದೇವೆ."

ಹೀಗೆ ಈ ಕೃತಿ ಪರಿಷ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೊಸದೊಂದು ವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಒಟ್ಟು ೧೪ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ಮೂರನೆಯ ಆವೃತ್ತಿಯ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಬರಹದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಈ ಮಾದರಿಯ ಪರಿಷ್ಕರಣಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೆರೆದು ತೋರಿಸಿದಂತಾಗಿದೆ.

೨೬೬೫ ವಚನಗಳಿರುವ, ೮೧೬ ಪುಟ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಈ ಬೃಹತ್ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಕರು ವಹಿಸಿದ ಪರಿಶ್ರಮ ಮತ್ತು ತಾಳ್ಮೆ ಅಪೂರ್ವವೆನಿಸಿದೆ. ಮೂಲವಚನವನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಪಾಠದೋಷಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಕಟವಾದ ಅನ್ಯ ಆಕರಗಳಿಂದ ಸರಿಪಡಿಸುವುದು, ಪುನರುಕ್ತ ವಚನಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು, ಅಂಕಿತಪಲ್ಲಟಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವುದು, ಎರಡು ಒಂದಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದ ವಚನಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದು, ವಚನದ ಕೆಳಗೇ ಜೋಡಿಸಿದ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು, ವಚನ ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಮಗೊಳಿಸುವುದು, ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿದ್ದ ವಚನಕಾರರ ಅಂಕಿತಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ದೋಷಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದು, ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ವಚನಗಳ ಅಕಾರಾದಿ, ವಚನಕಾರರು-ಅಂಕಿತ-ವಚನಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಯಾದಿಯನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಅಳವಡಿಸುವುದು -ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಈ ಪರಿಷ್ಕರಣಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಶಿಸ್ತನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟುದು; ಗ್ರಂಥ

ಮುದ್ರಣವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ನವೀಕರಿಸಿ ಓದುಗರ ಕೈಗೆ ಆಕರ್ಷಕ ರೂಪದ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು– ಡಾ. ಎಂ.ಎ. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರ ಕಾರ್ಯಶುದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯ ಬದ್ಧತೆಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಮಾದರಿ ಎನಿಸಿದೆ.

ಇದು ೧೯೯೯ರಲ್ಲಿ ಗದುಗಿನ ತೋಂಟದಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಪೀಠಾರೋಹಣ ರಜತ ಮಹೋತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪುಟ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಐದನೆಯ ಮುದ್ರಣವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಡಾ. ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಸಮಗ್ರಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆರನೆಯ ಮುದ್ರಣವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಂಪುಟ ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವಲ್ಲಿ ಡಾ.ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರ ಜೊತೆ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ನನಗೆ ದೊರೆತದ್ದು; ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದೆ ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ಭಾಗ–೨ ಮತ್ತು ೩ ನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ಅವಕಾಶವೂ ನನಗೆ ಒದಗಿ ಬಂದದ್ದು ಮತ್ತು ಈಗ ಈ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಮತ್ತೆ ನಾನೇ ಮರುಪರಿಷ್ಕರಣ ಮಾಡುವ ಸುಯೋಗ ದೊರೆತದ್ದು ನನ್ನ ಬದುಕಿನ ಮಹಾಭಾಗ್ಯವೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಸಲಹಾಮಂಡಳಿ ಹಾಗೂ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಯ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಡಿ.ಟಿ.ಪಿ. ಮಾಡಿ ಗ್ರಂಥವಿನ್ಯಾಸ ರೂಪಿಸಿದ ಡಾ. ಸರಸ್ವತಿದೇವಿ ಭಗವತಿ, ಡಾ. ಹನುಮಂತ ಮೇಲಿನಮನಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳು.

❖❖

ಪೀಠಾರೋಹಣ ರಜತ ಸಂಪುಟ : ೨೧

ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ

(ಭಾಗ-೧ ಪೂರ್ವಾರ್ಧ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಾರ್ಧ)

ಸಂಪಾದಕರು

ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ

❖

ಪರಿಷ್ಕರಣ

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ

ಡಾ. ವಿ. ಬಿ. ರಾಜೂರ

ವೀರಶೈವ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ

ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ತೋಂಟದಾರ್ಯ ಸಂಸ್ಥಾನಮಠ, ಡಂಬಳ-ಗದಗ

೧೯೯೯

*

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

(೧ನೇ ಆವೃತ್ತಿ)*

ವಚನಗ್ರಂಥಗಳು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಮಹತ್ವದ ಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿವೆ. ಅವು ಒಂದು ಬಗೆಯ ವಾಙ್ಮಯವು ಮೊದಲಿಗೆ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಗಮವಾಯಿತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಅದರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೂ ಇಂಥ ವಚನಗಳ ರೂಪವಾಗಿ ಅವರು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತ ಬಂದಿರುವರು. ಈ ವಚನಕಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುತ್ತದೆಂಬುದರ ಕಲ್ಪನೆಯು ನಾನು ಈ ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪರಿಶಿಷ್ಟ (ಬ)೧ (೧. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯ ಅನುಬಂಧ) ಇದರಿಂದ ವಾಚಕರಿಗೆ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಂಡುಬರುವಂತೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ್ದಷ್ಟೇ ವಚನಕಾರರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಆಗಿಹೋಗಿರುವರೆಂದು ಮಾತ್ರ ಯಾರೂ ತಿಳಿಯಬಾರದು. ನಾವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಶೋಧಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಮಡಿ ಬೆಳಸಬಹುದು. ಈ ಮೇರೆಗೆ ಈ ವಚನಕಾರರು ಕನ್ನಡ ವಾಙ್ಮಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿರುವರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವರು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಉತ್ಪನ್ನರಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಉನ್ನತಿಗೋಸ್ಕರ ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಮತತತ್ವಗಳಾವವು, ಅವರ ವಿವೇಚನಾ ಪದ್ಧತಿಯು ಹ್ಯಾಗೆ ಇದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಭಾಷಾ ಸರಣಿಯು ಎಂಥದಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಕಲ್ಪನೆಯು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕಸ್ಥರಿಗೆ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ನಾನು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದೇನೆ.

೧೨ನೇ ಮತ್ತು ೧೩ನೇ ಶತಮಾನಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಬಹು ಮಹತ್ವದ ಕಾಲಗಳು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ

---

* ಈ ತೃತೀಯ ಆವೃತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ದ್ವಿತೀಯ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಡಾ. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರು ಪ್ರಥಮ ಆವೃತ್ತಿಯ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಆ ಪ್ರಥಮ ಆವೃತ್ತಿಯ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪುಟಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ದ್ವಿತೀಯ ಆವೃತ್ತಿಗೆ ಹೊಂದುವಂತೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಆ ಪುಟಸಂಖ್ಯೆಗೂ ಪಠ್ಯ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ತಾಳಮೇಳವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಆವೃತ್ತಿ (೧೯೨೩) ಯಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. (ಸಂ)

ಕ್ರಾಂತಿಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾದವು. ಆಗ ಹಳೇ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮುರಿದುಹೋಗಿ, ಅವುಗಳ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಗಳು ಉದ್ಭವಿಸಿದವು. ಮತ್ತು ಹಳೇ ಧರ್ಮಪದ್ಧತಿಗಳು ಹೊರಟು ಹೋಗಿ, ಹೊಸ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳು ನೆಲೆಗೊಂಡವು. ಈ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಬಸವೇಶ್ವರ, ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯ, ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಉಗಮಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮತಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರಪಡಿಸಿದರು. ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು ಹೊಯಿಸಳ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆದವರಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ಅತ್ತ ಹಬ್ಬಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾದರು. ಅದರಂತೆಯೇ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯತ ಮತವು ಪ್ರಾದುರ್ಭವಿಸಿತು. ಆದರೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಉದ್ಭವಿಸಿದವು. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ತಾದ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯೇ ಉಪಸ್ಥಿತವಾಯಿತು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಜಪಕ್ಷದವರೊಡನೆ ಲಿಂಗಾಯತರು ಒಂದು ಧರ್ಮ ಯುದ್ಧವನ್ನೇ ಹೂಡುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಬಂದಿತು. ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅನೇಕ ಭಯಂಕರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಅವರೇ ಈ ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಜಯಶೀಲರಾದರು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಜಯಶೀಲರಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಜನಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯತ ಮತತ್ವಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಆತ ಬೇರೂರಿದ ಒಂದು ವಿಲಕ್ಷಣ ಪ್ರೀತಿಯೇ ಸರಿ. ಈ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಈ ವಚನಕಾರರೇ ಕಾರಣರು. ಈ ವಚನಕಾರರು ತಮ್ಮ ಉದಾತ್ತ ಶುದ್ಧ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಜನರಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ಆಗ ಒಂದು ವಿಲಕ್ಷಣ ಜಾಗೃತಿಯು ಉಂಟಾಗಿ ಅನೇಕ ದುರ್ಧರ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಂದೊದಗಿದರೂ ಕೂಡ, ಅವುಗಳನ್ನು ಅವರು ಎದುರಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾದರು. ಹೀಗೆ ಈ ವಚನಗ್ರಂಥಗಳು ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವವು.

ವಚನಗ್ರಂಥಗಳು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪುರಾತನಕಾಲದವುಗಳು, ಹ್ಯಾಗೆ ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ವಿಷಯಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರೆಯುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಒದಗಿದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಬರೆದವುಗಳಲ್ಲ. ವಚನಕಾರರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಒಂದು ಸ್ಫೂರ್ತಿಯು ಬಂದಿತೋ, ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವು ಬರೆದವುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸ್ವರೂಪ ತೋರಿಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಿಂದುಗಡೆ ಆಗಿ ಹೋಗಿರುವ ವಚನಕಾರರು ಅವುಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ವಿಷಯಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದರು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಇದ್ದ ಮೊದಲಿನ ಈ ವಚನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಡಹತ್ತಿದರು. ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಅಂತ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ[೧] ನಾನು ಈ ಗ್ರಂಥ ರಚನೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ಆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯ ಗ್ರಂಥಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಈ ಸಂಗತಿಯು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಇದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಂ. ೧, ೨, ೩, ಈ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಚನಗಳು ಅವುಗಳ ಕರ್ತೃಗಳ ಹೆಸರುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಆಯಾ ವಚನಗಳು ಮಾತ್ರ ವಿಷಯಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಹೊಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಂ ೪, ೫, ೬, ಈ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಇರದೆ ಬೇರೆ

೧. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ

ಬೇರೆ ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳು ಬೇಕಾದ ಕಡೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೊಬ್ಬ ಸಂಗ್ರಹಕಾರನು ತನಗೆ ಸಿಕ್ಕ ವಚನಗಳನ್ನು ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿಸುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಪೂರ್ವಿಕರೇ ತಾವಾಗಿಯೇ ವಿಷಯಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದರೆ, ಈ ತರದ ಭಿನ್ನತೆಯು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ೭ ರಿಂದ ೧೫ರ ವರೆಗಿನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಮಾತ್ರ ಹೀಗಿರದೆ, ಅವುಗಳು ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ ತಾವು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ನಂ. ೧೬, ೧೭, ೧೮, ಇವು ವಾದದ ವಚನಗಳಿವೆ. ಅಂದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಾಗ್ವಾದರೂಪವಾಗಿ ವಿಷಯನಿರೂಪಣೆಯು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಟಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇವಾದರೂ ಒಂದು ತರದ ಸಂಗ್ರಹಗಳೇ ಇರುತ್ತವೆ. ನಂ. ೧೯, ೨೯, ೨೪ ಇವು ಬಸವ, ಚನ್ನಬಸವ ಮತ್ತು ಪ್ರಭುದೇವ ಇವರ ವಚನಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸ್ವರೂಪ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಮೂಲವಚನಕಾರರೇ ಕೊಟ್ಟರೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಗಡೆ ಬಲ್ಲವರು ತಮಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಇವರ ವಚನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅವುಗಳಿಗೆ ಈ ಮೇರೆಗೆ ಒಂದು ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಂಥ ಅನೇಕ ವಚನಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಚನಸಂಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಂ. ೨೧, ೨೨, ೨೩, ೨೫, ೨೮, ೨೯ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳು ಮೂಲವಚನಕಾರರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಷಯಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಸ್ವತಃ ರಚಿಸಿರುವರೆಂದು ತೋರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ವಚನಕಾರರೆಲ್ಲ ೧೫ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ಈಚಿನವರಿರುತ್ತಾರೆ. ನಂ. ೨೬,೨೭, ೩೦ ಇವು ಆಯಾ ವಚನಕಾರರ ಅಪೂರ್ಣ ಸಂಗ್ರಹಗಳು ಇವೆ. ಈ ಮೇರೆಗೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ತಮಗೆ ಸಿಕ್ಕ ವಚನಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಕೂಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ವಚನಕಾರರ ಈ ತರದ ಅಪೂರ್ಣ ಸಂಗ್ರಹಗಳು ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವುದು ಅಶಕ್ಯವು. ದೊರೆತ ಮಹತ್ವದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸಂಗತಿಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಈ ವಚನಗ್ರಂಥಗಳು ಮೊದಲು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು ಮತ್ತು ಅವುಗಳು ಈಗ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಎಂಬುದರ ಕಲ್ಪನೆಯು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ವಾಚಕರಿಗೆ ಬರಬಹುದು.

೧೯೦೫ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಗುಬ್ಬಿ ಮಲುಹಣರು ಮಾಡಿದ ಗಣಭಾಷ್ಯರತ್ನಮಾಲೆ ಒಂದು ಕೈ ಬರಹದ ಗ್ರಂಥವು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿಯ ಬಹು ಸುಂದರವಾದ ವಚನಗಳು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದವು. ಅಂದಿನಿಂದ ನನಗೆ ಈ ವಚನಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಶೋಧ ಮಾಡುವ ಕುತೂಹಲವು ಹುಟ್ಟಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಜಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ನಾನು ಹೋದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾನು ಶೋಧ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ನನಗೆ ದೊರೆತ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮಹತ್ವದವೆಂದು ಕಂಡ ವಚನಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ನಾನು ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದೆನು. ಈ ನನ್ನ ಶೋಧದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ[೧] ಕೊಟ್ಟ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ನನಗೆ ದೊರೆತವು. ಇವುಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ

---

೧. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ

ಬಹಳ ಸಹಾಯವಾಯಿತು. ಈ ಮೇರೆಗೆ ನಾನು ಈ ವಚನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದು, ೧೯೧೮ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ನನ್ನ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪ ಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟೆನು. ಆದರೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯವು ನನಗೆ ದುಸ್ತರವಾಗಿ ತೋರಿತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ವಚನಗಳ ವಿಚಾರವು ಹೊಸ ತರದವಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಂಥ ವಿಚಾರಸರಣಿಯು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಬೇರೆ ಯಾವ ವಾಙ್ಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಶಬ್ದಗಳು ಬಹಳ ಇದ್ದು, ಅವುಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಅವುಗಳ ಪೂರ್ಣ ವಿವರಣೆಯಾಗಲಿ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಲಗಳ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದೂ ಕಷ್ಟ. ಇದರಲ್ಲದೆ ಈ ವಚನಗಳ ಮರ್ಮವನ್ನು ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿದವರೂ ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪ ಮತ್ತು ಇಂಥ ಜನರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ, ಅವರು ಅವುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸದೆ ಗುಪ್ತವಾಗಿರುವುದುಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಮೊದಲಿಗೆ ದುಸ್ತರವಾಯಿತು. ಆದರೂ ನಾನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ವಚನಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ತುಲನಾತ್ಮಕ ರೀತಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು, ಅವು ಬಾಹ್ಯತಃ ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕಂಡರೂ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ, ಏಕರೂಪತೆಯೂ, ಏಕವಿಚಾರಸರಣಿಯೂ ಕಂಡುಬಂದವು. ಈ ಮೇರೆಗೆ ಇವುಗಳ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ನನ್ನ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಈಗಿನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನಾನು ಲಿಂಗಾಯತ ಮತದ ಸಾಮಾನ್ಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿವರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿವರಣೆಯು ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ, ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ದೇವರು ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ಇವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಯಾವ ವಿಚಾರಗಳಿರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯದ ಹೊರತು, ಷಟ್‌ಸ್ಥಲ ವಿಷಯಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಲಾರವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಗ್ರಂಥಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಚನಗಳು ಪಾನು ೧ ರಿಂದ ೬೧ರ ವರೆಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.[೧] ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯ ಮಹತ್ವದ ತತ್ವಗಳೇ ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಅದರಂತೆ ಲಿಂಗಾಯತ ಮತಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಲಗಳು ಯಾವ ಯಾವವು ಇರುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವದು ಅವಶ್ಯವಿರುವದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಸಂಕಿಪ್ತ ವರ್ಣನೆಯು ಪಾನು ೬೧ ರಿಂದ ೬೮ರ ವರೆಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.[೨] ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಉಲ್ಲೇಖವು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕುರಿತು ೬೮, ೬೯ ಪಾನುಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಹು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದೇನೆ.[೩] ಆದರೆ ಇವೆರಡೂ ವಿಷಯಗಳ ಸವಿಸ್ತಾರ ವರ್ಣನೆಯು ನಾನು ಮುಂದೆ ರಚಿಸಲೆಣಿಸಿರುವ ೨ನೇ ೩ನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರುವುದು.

ಆರು ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಎರಡು ಸ್ಥಲಗಳಾದ ಭಕ್ತ ಮಾಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನೀತಿಯ ವಿಷಯಗಳು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ನಾನು ಈ

---

೧. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪು. ೧-೧೩೧
೨. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪು. ೧೩೧-೧೩೬
೩. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪು. ೧೩೭-೧೩೮

ಸ್ಥಲಗಳ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ವಚನಕಾರರ ಈ ನೀತಿಯ ವಚನಗಳು ಎಷ್ಟು ಮನೋಹರವಾಗಿರುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ವಾಚಕರು ತಾವೇ ತಿಳಿದು ನೋಡಬೇಕು. ಅವುಗಳ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಮತ್ತು ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಬರೆದ ಯಾವ ನೀತಿಯ ಗ್ರಂಥವನ್ನಾದರೂ ಸರಿಗಟ್ಟುವಂತೆ ಇವೆ. ಆದರೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರು ಧಾರ್ಮಿಕ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನೈತಿಕ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿರುವರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ವಚನಗಳೆಂದು ನಾನು ಪಾನು ೨೧೪ ರಿಂದ ೨೫೭ರ ವರೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವಚನಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದೇನೆ.[೧] ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಭಕ್ತಿರಸಭರಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮಾಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯ, ಸಾಹಸ, ಏಕನಿಷ್ಠತೆಯೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಗುಣಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಚನಗಳೇ ಇಲ್ಲಿ ಉದಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾನು ೨೬೧ ರಿಂದ ೨೭೨ರ ವರೆಗೆ ಇರುವ ವಚನಗಳು ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಾದವುಗಳು.[೨] ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು ಅನೇಕವಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಆತನು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಅವನು ಅವುಗಳನ್ನು ಬರೆದನೋ ಏನೋ ಎಂಬಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಹಾ ಬಲಶಾಲಿಯಾದ ಕರ್ಮವೀರನಿಗೆ ಒಪ್ಪುವಂಥ ಮಾತುಗಳು ಅನೇಕವಿವೆ. ಪ್ರಸಾದಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲಗಳು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲದ ವಚನಗಳನ್ನೂ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಸರಿ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆಯ ವಿಚಾರ, ಕಾಯಕದ ಅವಶ್ಯಕತೆ, ಅರ್ಪಣದ ತತ್ವಗಳು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರದ ತತ್ವಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ವಚನಕಾರರು ಹಠಯೋಗದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದರೂ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ಅವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಶರಣ ಮತ್ತು ಐಕ್ಯಸ್ಥಲಗಳು ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ಕ್ರಿಯೆಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಜಂಗಮನ ಆಚರಣೆಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಶರಣಸ್ಥಲದ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವಾಚಕರು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಐಕ್ಯಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿಯ ತತ್ವಗಳು ಅಡಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ನಾನು ಈ ಮೇರೆಗೆ ವಿವರಿಸಿದ ಪದ್ಧತಿಯೂ ವಾಚಕರಿಗೆ ಹೊಸ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ತೋರಿದರೂ, ನಾನು ಪುರಾತನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೇ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಹೊರ್ತು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಏನೊಂದೂ ಬದಲು ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈಗಿನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಗದ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮೊದಲು ಯೋಚಿಸಿದ್ದೆನು. ಮತ್ತು ಆ ಮೇರೆಗೆ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದೆನು. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ವಾಙ್ಮಯದ ಅರಿಕೆಯು ಆಗುವದಿಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿದು, ನಾನು ಆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ಈಗಿನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆನು. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಅಪ್ರತಿಹಾರ್ಯ ತೊಂದರೆಗಳುಂಟಾಗಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಪುನರುಕ್ತಿಗಳು ಬಹಳ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಓಲೆಯಿಂದ ವಚನಗಳನ್ನು

---

೧. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯ ಪು. ೨೫೫-೩೦೩
೨. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪು. ೩೧೦-೩೨೨

ಕೂಡಿಸುವುದು ಕಠಿಣವಾಯಿತು. ಈ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದರೂ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಉಪಯೋಗಗಳುಂಟೆಂದು ನನಗೆ ತೋರಿದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಕಡೆಗೆ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆನು. ಇದರಿಂದ ವಚನಕಾರರ ವಿವೇಚನಾ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಅವರು ನಾನಾ ಬಗೆಯಾಗಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಜಾಣ್ಮೆಯೂ, ಅವರ ಭಾಷಾಶೈಲಿಯೂ ತಿಳಿಯುವದಲ್ಲದೆ, ಆ ವಚನಕಾರರ ಅಧಿಕಾರಯುಕ್ತ ವಾಣಿಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳ ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಾಚಕರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಲದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ಥಲದ ಸಾಮಾನ್ಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಈ ತತ್ವಗಳಿಗೂ ಆ ಸ್ಥಲದ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಆ ಸ್ಥಲದ ಆಚಾರಗಳ ಅತಿರೇಕ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ದುರುಪಯೋಗ ಇವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೂ ವಾಚಕರು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸುಲಭವಾದ ಮತ್ತು ತೀವ್ರವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವ ವಚನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಬರಬರುತ್ತ ಕಠಿಣ ವಚನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದುಗಡೆ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಬಹು ದೊಡ್ಡದಾಗುವ ಸಂಭವ ತೋರಿತು. ಇದರಿಂದ ವಾಚಕರಿಗೆ ಬೇಸರಿಕೆಯಾಗಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದು ನಾನು ಯಾವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿರುಕ್ತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆಯೋ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ವಚನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದೆನು. ಆದರೆ ನೈತಿಕ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ವಚನಕಾರರ ಮತ್ತು ಈಗ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ರೂಢಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಚಾರಗಳು ಇವುಗಳ ಸಂಬಂಧದ ವಚನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿಲ್ಲ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪುನರುಕ್ತಿಗಳುಂಟಾದರೂ ಕೂಡ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾನು ಹಾಗೇಯೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಚನಗಳ ವಾಙ್ಮಯದ ವಿಸ್ತಾರವು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಹತ್ವಿಕರಾದ ಶಿವಶರಣರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಕುತೂಹಲವಿದ್ದದರಿಂದ, ಅಂಥವರ ವಚನಗಳನ್ನೇ ನಾನು ಮೊದಲು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆನು. ಆದರೆ ಇತ್ತಿತ್ತ ವಚನಕಾರರು ಅಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದು ಇವರ ವಚನಗಳಾದರು ಬಹು ಮಹತ್ವವಾದವುಗಳೆಂದು ನನಗೆ ತೋರಿಬರಹತ್ತಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದುಗಡೆ ಅವರ ವಚನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸತೊಡಗಿದೆನು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವದ ಮಹತ್ವಿಕರಾದ ಶಿವಶರಣರ ವಚನಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಬೇರೆಯವರ ವಚನಗಳು ಅಷ್ಟು ಹೇರಳವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಅಚ್ಚಾದ ಮೇಲೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಉದಹರಿಸಿದ ವಚನಕಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡಲಾಗಿ, ಒಟ್ಟಿಗೆ ೧೩೦ ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳು ಉದಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿ, ನನಗೆ ತೋರಿ ಬಂದಿತು.[೧] ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ (ಬ) ಇದರಲ್ಲಿ ವಾಚಕರು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.[೨] ಆದರೆ ಈ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ೨೧೩ ವಚನಕಾರರ ಉಲ್ಲೇಖವಿದ್ದು,[೧] ಉಳಿದವರಲ್ಲಿ ೪೦-೫೦ ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರೂ

---

೧. ೧೩೨ ಎಂದು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಿರಿ, ನೋಡಿರಿ ಅನುಬಂಧ-೨
೨. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಬಂಧ - ೧

ಅವು ಬಹು ಸ್ವಲ್ಪ ವಚನಗಳಿದ್ದುದರಿಂದಲಾಗಲಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದಾಗ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳು ನನಗೆ ತೋರದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದಾಲಿ, ಅವು ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹೃತವಾಗಿಲ್ಲ. ಕವಿಚರಿತೆಕಾರರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಿಗದೆ ಇದ್ದಂಥ ಕೆಲವು ವಚನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಈ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಮಾವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವುಗಳ ಮುದ್ರಿಕೆಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ : ಗಜೇಶ್ವರಾ, ಭೌಂಭೇಶ್ವರಾ, ರೇಕನಾಥಯ್ಯ, ಘನಗುರುಪ್ರಿಯ ಸೋಮನಾಥ ಎಂಬ ವಚನಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ವಚನಗಳಲ್ಲದೆ ಕರಸ್ಥಲದ ನಾಗಿದೇವ, ನಿಜಲಿಂಗ, ಕರಿಬಸವೇಶ್ವರ, ಕೊಂಡಗುಳಿಯ ಕೇಶಿರಾಜ, ಬಿಜ್ಜಳದೇವಿ, ಬಾಚಿಕಾಯಕದ ಬಸವಪ್ಪ ಎಂಬರ ವಚನಗಳಾದರೂ ಬೇರೆ ಇರುತ್ತವೆಂದು ಅವರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವಾದರೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಆಧಾರಗ್ರಂಥದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯ ನಂಬರ ೧೬ನೆಯ ಗ್ರಂಥವು ನಿಜಾಮ ಇಲಾಖೆಯದಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ ಸುಮಾರು ೨೦ ವಚನಕಾರರು ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಬೇರೆ ಯಾವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಈ ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದು ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಪ್ರಸಿದ್ಧರಿದ್ದ ಕಾರಣ ಅವರ ವಚನಗಳನ್ನು ಇತ್ತ ಕಡೆಗಿನ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರು ತಮ್ಮ ಸಂಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ವಚನಕಾರರ ಮುದ್ರಿಕೆಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ: ಅಣತಿಯಲಿಂಗ, ಅನಂತ ಗುರು ಅಲ್ಲಮಮಹಾಪ್ರಭು, ಕನಕದ ನಾಚಿಲಿಂಗ, ಕಾಳಿಲಿಂಗದೇವ, ಕಿರಾತೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಕುಪ್ಪಸದ ಚಂಡೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಕುಮಾರಸಂಗ, ತರುಣಸಂಗಮಲಿಂಗದೇವ, ನಿರಂಜನಲಿಂಗ, ನಿರಹಂಕಾರ ಭೀಮಯ್ಯ, ನಿರಾಲಂಬದೇವ, ನಿವೃತ್ತಿ ಸಂಗಯ್ಯ, ಪರ್ವತನಾಥಲಿಂಗ, ಪಡಿಹಾರಿಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ಭಾರೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಭೀಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಮುತ್ತಿನಸಂಗಲಿಂಗ, ಮೂಲಪ್ರಣಮದೇವಲಿಂಗ, ಸತ್ಯಣ್ಣ, ವೀರಚಂಡಲಿಂಗ, ವೀರರಾಚೋಟಿಲಿಂಗ, ಶಾಂತರಾಮಲಿಂಗ, ಶಾರ್ದೂಲಲಿಂಗ, ಶಿವಾನಂದಲಿಂಗ, ಶ್ರೀಗುರು ಪಂಚಾಕ್ಷರಲಿಂಗ, ಸುಂದರ ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯ, ಕ್ಷೇತ್ರನಾಥಲಿಂಗ, ಇವರ ವಚನಗಳು ಮೇಲ್ಕಂಡ ನಂ ೧೬ನೇ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇರುವದರಿಂದ ಇವರ ವಚನಗಳು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬಹು ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಉದಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅವರೂ ಈ ಯಾವತ್ತೂ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳು ವಾಚಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ (ಬ) ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದೇನೆ.[೨]

ವಚನಸಂಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ವಚನಗಳೊಡನೆ ಅವುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸುವುದು ಅಸಂಭವವೆಂದು ನನಗೆ ಮೊದಲು ತೋರಿತ್ತು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಂ. ೧ ಇದು ತಾಡವಾಲೆ ಗ್ರಂಥವಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಗ್ರಹದ ಮಗ್ಗಲು ಆ ವಚನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದವರ ಹೆಸರುಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇದರಂತೆ ನಂ. ೩ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಮೊದಲನೆಯ ಪಾನಿನ ಮೇಲೂ ಕೆಲವು ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳೂ ಅವರ ಮುದ್ರಿಕೆಗಳೂ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ

---

೧. ಪ್ರಥಮ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿಯ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ದ್ವಿತೀಯ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ೨೩೭ಕ್ಕೆ ಏರಿದೆ. ನೋಡಿರಿ ಅನುಬಂಧ–೧

೨. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಬಂಧ – ೧

ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ನಂ. ೧೬, ೧೭, ೧೮ ಇವು ವಾದದ ವಚನಗಳು ಅವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಅವರವರ ವಚನಗಳಿಂದಲೇ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು ಒದಗಿದಂತೆ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳ ರಚನೆಯು ಇರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯಾದರೂ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳೂ ಅವರ ಮುದ್ರಿಕೆಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಗೂ ನಂ. ೧, ೩, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಂಡವುಗಳಿಗೂ ಸರಿಹಚ್ಚಿ ನೋಡಲಾಗಿ, ಅವೆಲ್ಲವುಗಳೂ, ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಕೂಡುತ್ತವೆ. ಈ ಮೇರೆಗೆ ಈ ಐದು ಗ್ರಂಥಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಚನಗಳ ಕರ್ತೃಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ತೆಗೆದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ (ಬ) ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ್ದೇನೆ.[೧]

ನನಗೆ ದೊರೆತ ವಚನಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬಹಳ ಅಶುದ್ಧವಾದವುಗಳು. ಬಹಳ ಕಡೆ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವೇ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಅಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿದ್ದಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯದಂಥ ವಾಕ್ಯಗಳು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಉಳಿದಿವೆ. ಇದರಂತೆ ಈ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಅವತರಣಗಳಂತೂ ಅತ್ಯಂತ ಅಶುದ್ಧವಾದವುಗಳು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನರಿಯದವರು ಈ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದದ್ದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು. ವಾಚಕರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಈ ಅವತರಣಗಳ ಮತ್ತು ವಚನಗಳ ಶುದ್ಧಪಾಠಗಳು ದೊರೆತರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಅವರು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದಲ್ಲಿ, ನಾನು ಅವರಿಂದ ಬಹಳ ಉಪಕೃತನಾಗುವೆನು ಮತ್ತು ಆ ಮೇರೆಗೆ ಗ್ರಂಥದ ಮುಂದಿನ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವದು. ಅದರಂತೆ ಪ್ರೂಫುಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡುವುದು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ತಪ್ಪುಗಳು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಾಚಕರು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವರೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ವಚನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಈಗ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಹಳಗನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳು ಬಹಳ ಅವೆ. ಅವುಗಳು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ವಚನಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವದು ಕಠಿಣವಾದದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೋಶವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಈ ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.[೨]

ಈ ಗ್ರಂಥವು ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರದ ಒಂದನೇ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಗ್ರಂಥವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ೩ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಇದೇ ಮಾದರಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಯೋಚನೆ ಇದೆ. ಈ ೧ನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯತ ಮತತತ್ವಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ೨ನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ೨೧೬ ಸ್ಥಲಗಳವರೆಗೆ ಅನೇಕ ಸ್ಥಲಗಳು ಇದ್ದು, ಅವುಗಳ ವಿವರಣೆಯು ಕೊಡಲ್ಪಡುವುದು. ೩ನೇ ಭಾಗವು ಅಷ್ಟಾವರಣ ಮೊದಲಾದ ಆಚಾರ ವಿಷಯಕವಾಗಿರುವದು. ೪ನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯತ

೧. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಬಂಧ – ೧

೨. ಪ್ರಥಮ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಕೋಶವನ್ನು ಡಾ. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರೇ ದ್ವಿತೀಯ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಈ ತೃತೀಯ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ.

ಸಮಾಜದ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸವು ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.[೧] ಈ ಮೇರೆಗೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಯೋಚನೆ ಇರುವದು.

ಲಿಂಗಾಯತ ಮತದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಚಾರಕರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ನಿಂದಾಯುಕ್ತ ಕುತರ್ಕಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಜೈನಗ್ರಂಥಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿರುವದಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗಾಯತ ಪುರಾಣ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಕಾರಣಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ತರದ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಈ ವಚನಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ದೂರಾಗುವವೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ತತ್ವಗಳು ವಿವೇಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಯೋಗ್ಯಾಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ ಭಾರವನ್ನು ನಾನು ವಾಚಕರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೂ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಾಚಕರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತರಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಅವಶ್ಯ ತೋರಿದ್ದರಿಂದ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ದ್ವೈತಾದ್ವೈತ ಮೊದಲಾದ ಯಾವ ತರದ ಕಲಹಗಳು ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಹೋರಾಟಗಳಿಗೆ ಅವರು ಮನಸ್ಸು ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಮನುಷ್ಯನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಉನ್ನತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಇದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಾದದ್ದು, ಅವರು ವೇದಾಗಮೋಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯ ತತ್ವಗಳನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅವುಗಳನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ವ್ಯವಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂಬುದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಟ್ಟಿರುವರು.

ವಚನಕಾರರು ನೀತಿ ಮತ್ತು ಸದ್ವರ್ತನೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರು ಪದೇ ಪದೇ ವಿವೇಚಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಎಂದೂ ಬೇಸರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪುಟದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬಹುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ನಾನಾ ರೀತಿಯಿಂದ ಅವರು ವಿವರಿಸುವರು. ಎಲ್ಲಿ ದುರ್ವರ್ತನೆಯು ಕಂಡುಬಂದಿತೋ, ಅವರು ಅದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಹಳಿಯದೆ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನರು ಮಠಸ್ತರಿರುತ್ತಾರೆ, ಆದರೂ ಅವರು ಅನಾಚಾರಿಗಳಾದ ತಮ್ಮ ವರ್ಗದವರನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಕಠೋರವಾಗಿ ನಿಂದಿಸಿರುವರೆಂಬುದನ್ನು ವಾಚಕರು ಪುಟ ೫೨೩ ರಿಂದ ೫೪೪ ರವರೆಗೆ ಇರುವ ವಚನಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವದು.[೨]

ವಚನಕಾರರ ವಿಶ್ವಬಂಧುತ್ವದ ವಿಚಾರಗಳು ಬಹುಶ್ರೇಷ್ಠವಾದವುಗಳು, ಅವರು ಚರಾಚರ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ದಯಾರ್ದ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪುಟ ೧೦೭ ರಿಂದ ಪುಟ ೧೧೦ ರವರೆಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು.[೩]

---

೧. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾಗ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಡಾ. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ ಯೋಚನೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ದ್ವಿತೀಯ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ೪ನೆಯ ಭಾಗ ಎಂದು ಅಚ್ಚಾಗಿರುವ ಇದು ಪ್ರಥಮ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ೩ನೆಯ ಭಾಗವೆಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಮುದ್ರಣಗೊಂಡಿದೆ.

೨. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ೫೭೬–೫೯೭

೩. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪು. ೧೪೯–೧೫೧

ಜಾತಿವಿಶಿಷ್ಟ ತಾರತಮ್ಯಭಾವಗಳು ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ಸ್ತ್ರೀಪುರಷ ಭೇದಭಾವಗಳೂ ಅವರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಎಲ್ಲಿ ನಡೆನುಡಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿವೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಅವರು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರೆಂಬ ಸಂಗತಿಯು ಪುಟ ೧೪೧ ರಿಂದ ಪುಟ ೧೪೩ ರವರೆಗಿನ ವಚನಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.[೧] ಪುಟ ೩೧೭ ಮತ್ತು ಪುಟ ೧೧೧ ರಿಂದ ೧೧೪ ಈವರೆಗಿನ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿಯ ವಚನಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಅವರು ಜಾತಿ ಭೇದಕ್ಕೂ ಜಾತಿಮತ್ಸರಕ್ಕೂ ಇಂಬುಗೊಟ್ಟಿಲ್ಲೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.[೨] ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಸದಾಚಾರ ಸದ್ವರ್ತನೆಗೆ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ಇವು ಯಾರಲ್ಲಿ ಇವೆಯೋ ಅವರೇ ಕುಲಜರೆಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಬಹುಜನರು ಲಿಂಗಾಯತ ಧರ್ಮವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿರೋಧಿ ಧರ್ಮವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದುಂಟು, ಇದು ತೀರ ತಪ್ಪಾದದ್ದೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಲಿಂಗಾಯತ ಮತತತ್ವಗಳನ್ನರಿಯದ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಪಂಡಿತರು ಈ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಹುಟ್ಟಿಸಿದರು. ಅದರಂತೆಯೇ ಲಿಂಗಾಯತ ಧರ್ಮವನ್ನರಿಯದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಲಿಂಗಾಯತರೂ ಹಾಗೆಯೇ ತಿಳಿಯುತ್ತ ಬಂದರು. ಆದರೆ ಆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನಾನು ಲಿಂಗಾಯತ ಮತತತ್ವಗಳನ್ನು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದ್ವೇಷವು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆಯೇ ಜೈನ ಮೊದಲಾದ ಬೇರೆ ಯಾವ ಧರ್ಮದವರ ದ್ವೇಷವೂ ಇಲ್ಲ. ವಚನಕಾರರು ಜಾತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹು ಉಚ್ಚಭಾಗವುಳ್ಳವರಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಯಾರನ್ನೂ ದ್ವೇಷ ಮಾಡುವವರಲ್ಲ. ಹಗೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಮಿತ್ರರಂತೆ ಕಾಣುವವರು. ಈ ಸಂಗತಿಯು ಪುಟ ೧೧೮ ಮತ್ತು ೧೧೫ ರಿಂದ ೧೧೬ ರವರೆಗಿನ ವಚನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.[೩] ಅದರಂತೆ ಜಾತಿಭೇದ ವಿಷಯದ ವಚನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣದ್ವೇಷವು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ವಚನಕಾರರು ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮ ಪುರಾಣಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಕಡುತರವಾದ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದುಂಟು. ಪುಟ ೩೧೨ ರಿಂದ ೩೧೭ ರವರೆಗಿನ ವಚನಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ.[೪] ಆಗಮಗ್ರಂಥಗಳಿಗೂ ವಚನಕಾರರ ತತ್ವಗಳಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಂಬಂಧವುಂಟು. ಆಗಮಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲದ ವಿವರಣೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಆಗಮಗ್ರಂಥಗಳ ಮೇಲೆ ಸಹ ಅವರು ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದು ಪುರಾಣಮತವಾದಿಗಳಿಗೆ ಬಹು ಅಸಹ್ಯಕರವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವಚನಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನಾವು ಒಟ್ಟಿನಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಹ್ಯಾಗೆ ಜೈನ ಬೌದ್ಧರು ವೇದಮತವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರೋ, ಹಾಗೆ ವಚನಕಾರರು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು. ಅವರ ತತ್ವಗಳೆಲ್ಲ ವೇದಾಗಮೋಪನಿಷತ್ತುಗಳೊಳಗಿಂದಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವಿರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಅವರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಅವತರಣಗಳು ತುಂಬಿಹೋಗಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದುವೇಳೆ

---

೧. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪು. ೧೮೧–೧೮೩

೨. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪು. ೩೬೭–೩೮೪ ಮತ್ತು ಪು. ೧೫೧–೧೫೪

೩. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪು. ೧೫೮ ಮತ್ತು ೧೫೪–೧೫೬

೪. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪು. ೩೬೨–೩೬೭

ಅವರು ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅವಿಶ್ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಉಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ತಮಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಂದೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಉದಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ವಚನಕಾರರು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಬಗೆಯ ವಿಚಾರವಾದಿಗಳೆಂದು ನಾವು ಎನ್ನಬಹುದು. ಇಂಥ ವಿಚಾರವಾದಿಗಳು ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಮತ್ತು ಮಹಮ್ಮದೀ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಅವುಗಳ ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಇವರು ಯಾವುದು ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವೋ, ಸಮಂಜಸವೋ ಅದನ್ನೇ ಅನುವರ್ತಿಸುವವರಿರುವರು. ಅಂಥ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದದ್ದು ಪುರಾತನ ಕಾಲದ್ದೆಂದು ಅದನ್ನು ಅವರು ಅನುವರ್ತಿಸುವವರಲ್ಲ. ಯಾವುದು ಅಂತಃಕರಣ, ನೀತಿ, ಸದಸದ್ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತವೋ, ಅದನ್ನೇ ಅನುವರ್ತಿಸುವವರು. ಉಳಿದುದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವವರು. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಶೃತಿ ಸ್ಮೃತ್ಯಾದಿಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ತೆರನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗಲು, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಭಾಷ್ಯಕಾರರು ಉತ್ಪನ್ನರಾಗಿ, ತಮಗೆ ಯುಕ್ತಕಂಡ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅದರೊಳಗಿನಿಂದ ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆದು, ಅದನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಬೋಧಿಸುವವರಾದರು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಿರುವ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಯುಕ್ತಿಪ್ರಯುಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಭಾಷ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದು, ತಮ್ಮ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ಯುಕ್ತಿಪ್ರಯುಕ್ತಿಗಳು ವಚನಕಾರರ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದವು. ಅವರು ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ವಿರೋಧವಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಭಿಡೆಯಿಂದಲೂ ಸ್ಪಷ್ಟ ಶಬ್ದಗಳಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಗಳೆದು, ತಮ್ಮ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವರು. ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅವರು ವೇದಾಗಮಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೇ ಹೊರ್ತು ಅವರಿಗೆ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮೋಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಭಕ್ತಿಯು ಇದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಲ್ಲದ ರೂಢಿಗಳು ಕಾಲಾನುಸಾರವಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಈ ರೂಢಿಗಳಿಗೆ ಧರ್ಮದ ಸ್ವರೂಪವೂ ಬರಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಈ ತರದ ರೂಢಿಗಳು ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಬಹಳ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವುವು. ವಚನಕಾರರು ಇಂಥವುಗಳನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಕಿತ್ತುಹಾಕಿರುವರು. ಪುಟ ೨೯೩ ರಿಂದ ೩೩೫ರ ವರೆಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿಯ ವಿಷಯಗಳು ಈ ಮಾದರಿಯವಿರುತ್ತವೆ.[೧] ಕೇವಲ ನಿವೃತ್ತಿಮಾರ್ಗಾಚರಣೆಯುಳ್ಳವರ ಖಂಡನೆಯನ್ನು ಪುಟ ೩೮೮ ರಿಂದ ೩೯೮ರ ವರೆಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವಾಚಕರು ಕಾಣಬಹುದು.[೨] ಹಠಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಗಳ ಖಂಡನೆಯನ್ನು ಪುಟ ೪೫೧ ರಿಂದ ೪೬೬ರ ವರೆಗೆ ಕಾಣಬಹುದು.[೩] ವಚನಕಾರರು ಲಿಂಗಾಯತಮತಸ್ಥರ ಮೇಲೆ ಸಹ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗಿ ಮಡಿ, ಮೈಲಿಗೆ, ಶೀಲವೆಂದು ತಮ್ಮ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಕಳೆಯುವವರನ್ನು ಪುಟ ೨೭೬ ರಿಂದ ೨೮೦ ಮತ್ತು ಪುಟ ೧೯೪ ರಿಂದ ೧೯೮ರ ವರೆಗೆ ಹಳಿದಿರುವರು.[೪] ಪುಟ

೧. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪು. ೩೪೨-೩೮೪
೨. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪು. ೪೪೧-೪೫೦
೩. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪು. ೫೦೫-೫೧೮
೪. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪು. ೩೨೬-೩೩೦ ಮತ್ತು ಪುಟ ೨೩೬-೨೩೯

೨೮೧ ರಿಂದ ೨೯೨ ಮತ್ತು ಪುಟ ೨೯೬ ರಿಂದ ೩೦೨ರ ವರೆಗಿನ ವಚನಗಳು ಲಿಂಗಾಯತರಲ್ಲಿರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಢಿಗಳ ಮೇಲೆ ಟೀಕೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.[೧] ವಚನಕಾರರು ನಿಜವಾದ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರಿರುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ತತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಿರುವ ರೂಢಿಗಳು ಯಾರಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳನ್ನು ಅವರು ಬೈಲಿಗಳೆಯದೆ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ವಚನಕಾರರು ಅಪ್ರತಿಹತವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಜರುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಾದರೆಂದು ನನ್ನ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇದೆ.

ವಚನಕಾರರು ಉದ್ಯೋಗ ಅಂದರೆ ಕಾಯಕಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಅಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಸ್ವತಃ ದುಡಿದು, ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯಿಂದಿದ್ದು ಲಿಂಗಾರ್ಪಣ ಭಾವದಿಂದ ವರ್ತಿಸುವದೇ ಮಹತ್ವದ್ದೆಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುವರು. ಅವರು ಯಾಚನೆಗೆ ಮಹತ್ವಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನಾ ತರದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಶೂದ್ರರ ಹೋರೆಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಅವರು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಹು ಉದಾತ್ತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಈ ಸಂಗತಿಯು ಪುಟ ೩೪೮ ರಿಂದ ೨೫೨ ಮತ್ತು ೫೩೪ ರಿಂದ ೫೩೭ರ ವರೆಗಿನ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿಯ ವಚನಗಳಿಂದ ವಾಚಕರಿಗೆ ತಿಳಿದುಬರುವದು.[೨]

ವಚನಕಾರರು ದೇವರ ಸ್ವರೂಪದ ವಿಷಯವಾಗಿ ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯ ಶುದ್ಧ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪಾನು ೧ ರಿಂದ ೩೪ರ ವರೆಗೆ ನೋಡಿರಿ.[೩] ಅದರಂತೆಯೇ ಲಿಂಗದ ವಿಷಯಕ್ಕಾದರೂ ಅವರು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ತರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವರಿರುತ್ತಾರೆ. ಪುಟ ೪೬ ರಿಂದ ೬೯ರ ವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಪುಟ ೨೯೬ ರಿಂದ ೩೦೨ರ ವರೆಗೆ ಇರುವ ವಚನಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ.[೪] ಈ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಲಿಂಗಾಯತರಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಪೂಜೆಯ ಅತಿರೇಕಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ. ಇದು ಪುಟ ೨೮೧ ರಿಂದ ೨೯೬ರ ವರೆಗಿನ ವಚನಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.[೫]

ವಚನಕಾರರು ಸ್ವತಂತ್ರವಿಚಾರದವರಿದ್ದು, ವೇದಾಗಮೋಪನಿಷತ್ತುಗಳ ತತ್ವಗಳ ಮೇಲಿಂದ ತಮ್ಮದೊಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನೇ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲ ಸಿದ್ಧಾಂತವೆಂಬ ಹೆಸರು. ಇವರು ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ ಯಾವತ್ತೂ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಈ ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನವೂ, ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯದ ಸಮಾವೇಶವೂ, ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ ನೈತಿಕ ತತ್ವಗಳ ಸಂಘಟನೆಯೂ ಉಂಟಾಗಿ, ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿರುವದು. ವಚನಕಾರರು ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಈ ಕನ್ನಡ ವಾಙ್ಮಯಕ್ಕೆ "ವಚನಶಾಸ್ತ್ರ" ವೆಂಬ ಹೆಸರು ಉಂಟಾಗಿದೆ.

---

೧. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪು. ೩೩೧–೩೪೨ ಮತ್ತು ಪು. ೩೪೬–೩೫೬
೨. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪು. ೩೯೮–೪೦೧ ಮತ್ತು ೫೮೬–೫೯೦
೩. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ. ಪು. ೭೩
೪. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪು. ೮೮–೧೧೨ ಮತ್ತು ೩೪೬–೩೫೨
೫. ಈ ಆವೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪು. ೩೩೧–೩೪೫

ಈ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಮುಚ್ಚುಮರೆಗಳಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳಿಗೂ ಅದು ತೆರೆದದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವನು ಈ ಮತತತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವನೋ, ಅವನು ಅವುಗಳಂತೆ ನಡೆಯಲು ಅರ್ಹನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಈ ಮತವನ್ನವಲಂಬಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವನಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯವಾಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಗತಿಯು ಪುಟ ೭೩ ರಿಂದ ೭೭ ಮತ್ತು ಪು ೬೯ ರಿಂದ ೭೩ರ ವರೆಗಿನ ವಚನಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.[೧] ಮತ್ತು ಇದರಂತೆಯೇ ವಚನಕಾರರೆಲ್ಲರೂ ವರ್ತಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಲಿಂಗಾಯತಮತವು ಈಗಿನಂತೆ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಜೈನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು ಅಂತ್ಯಜರವರೆಗೂ ಅಸಂಖ್ಯ ಜನರು ವಚನಕಾರರ ಮತಾವಲಂಬಿಗಳಾದರು.

ವಚನಕಾರರು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬಹು ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವರು. ಇದರಿಂದ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳು ಬಹು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತವೆ. ಇದರಂಥ ವಾಙ್ಮಯವು ಬೇರೆ ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗಲಾರದು. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಇವರು ವ್ಯಾಕರಣದ ಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಮೀರಿದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ವಾಕ್ಯರಚನೆಗಳೇ ಚಮತ್ಕಾರವಾದವುಗಳು. ಅವರ ಕರ್ತೃ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳೂ ವಾಕ್ಯದ ಬೇಕಾದ ಕಡೆಗೆ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತವೆ. ಕರ್ತೃವಿದ್ದರೆ ಕ್ರಿಯಾಪದವಿಲ್ಲ, ಕ್ರಿಯಾಪದವಿದ್ದರೆ, ಕರ್ತೃವಿಲ್ಲ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಎರಡೂ ಹಾರಿ ಹೋಗಿರುತ್ತವೆ. ವಾಕ್ಯದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಪುರುಷವಾಚಕವಿದ್ದರೆ, ಅದು ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷವಾಚಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವ್ಯಾಕರಣದ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡರೂ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಲವಲೇಶವಾದರೂ ಅನಿಶ್ಚಿತತ್ವವು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಮೇರೆಗೆ ಈ ವಚನಗ್ರಂಥಗಳು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿವೆ.

ಆದರೆ ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಲಿಂಗಾಯತರಲ್ಲಿ ಈ ವಚನಗ್ರಂಥಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪೂಜ್ಯ ಭಾವವು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹು ಖೇದಕರವಾದದ್ದು. ಈ ೫೦-೬೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರ ಲಕ್ಷ್ಯವು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಉದಾತ್ತ ವಿಚಾರಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಯು ಎಂದಿಗೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಾರದು. ರವೀಂದ್ರರು ವಂಗ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ತತ್ವಗಳು ಈಗ ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಆದರಣೀಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವದು ಲಿಂಗಾಯತ ಸಮಾಜದವರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಉಪಲಬ್ಧವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಇವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಅಚ್ಚುಪಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬೇಗನೆ ಕೈಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ನಾನು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ನನಗೆ ವಚನಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಂಥವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಆಧಾರಗ್ರಂಥಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ವ್ಯವಸಾಯಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಉಳಿದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥರಚನೆಯ

---

೧. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪು. ೧೧೬-೧೨೦ ಮತ್ತು ೧೧೨-೧೧೫

ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಬಹಳ ಅವಧಿಯವರೆಗೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಂದ ಬಹಳ ಉಪಕೃತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಈ ಮೇರೆಗೆ ನನಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡದೆ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನನ್ನಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವದು ಅವಶ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನಾನು ಎಷ್ಟು ವಿವರಿಸಿದರೂ ಅಲ್ಪವೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಬೆಳಗಾವಿ **ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ**

ತಾ. ೧೭-೨-೧೯೨೩

೨ನೇ ಆವೃತ್ತಿ

ಪೂರ್ವಾರ್ಧ

ಈ ಗ್ರಂಥದ ೧ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಾನು ೮ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದು ಈಗ ಅದರ ೨ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುವ ಸುಸಂಧಿಯು ಬಂದುದಕ್ಕೆ ನಾನು ವಾಚಕರಿಗೆ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ೨ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯು ೧ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನೇ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದನೆಯದು; ಮೊದಲಿಗಿದ್ದ ವಿಷಯಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೇರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದು : ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯ ವಚನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಆವೃತ್ತಿಯು ಮೊದಲನೆಯದರಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಬಹುದೆಂದು ಎಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಚನಗಳು ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಮೊದಲಿನ ಗಾತ್ರವು ದೊಡ್ಡದಾಗುವ ಸಂಭವವು ತೋರಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾರ್ಧ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಾರ್ಧ ಎಂಬ ಎರಡು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪೂರ್ವಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತ ಮಾಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲದ ವಚನಗಳು ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರ ವಿಷಯದ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ವಿಚಾರಗಳೂ, ಅನೇಕ ನೈತಿಕ ವಿಷಯಗಳೂ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಮುಂದಿನ ಸ್ಥಲಗಳು ಅಂದರೆ ಪ್ರಸಾದಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ಶರಣ, ಐಕ್ಯ ಇವುಗಳು ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಇವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕವಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳು ಬಂದಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದ ೧ನೆಯ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದಾಗ್ಗೆ, ವಚನ ವಾಙ್ಮಯದ ವಿಸ್ತಾರವು ಬಹುತರ ಜನರಲ್ಲಿ ಅಪರಿಚಿತವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಉಳಿಯದೆ, ಈ ವಾಙ್ಮಯದ ಮಹತ್ವವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯಹತ್ತಿದ್ದು ಬಹು ಸಂತೋಷಕರವಾದದ್ದು, ಇದಲ್ಲದೆ ಈ ವಾಙ್ಮಯದ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದಿಶ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ

ಹಿಂದೆ ನಾನು "ಶಿವಾನುಭವ" ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸಹತ್ತಿದೆನು. ಅದರ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೂ ಈವರೆಗೆ ಅನೇಕ ವಚನಗ್ರಂಥಗಳು ಹೊರಪಟ್ಟಿವೆ. ಆದರೂ "ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ"ದಲ್ಲಿರುವ ನಾನಾವಿಧ ವಿಷಯಗಳು ಈ ವಚನಕಾರರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಚನಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದು ಸಂಭವನೀಯವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅನೇಕರು ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರವನ್ನೇ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವದರಿಂದಲೂ ಇದರ ಮೂಲಕ ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ರೀತಿಗಳು ಗೊತ್ತಾಗುವದರಿಂದಲೂ, ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ನಿಜಸ್ವರೂಪವು ತಿಳಿಯಲು ಈ ಗ್ರಂಥವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾದ್ದರಿಂದಲೂ ಇದರ ಎರಡನೇ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಈಗ ಹೊರಪಡಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕಸ್ಥರು ಮೊದಲಿನ ಆವೃತ್ತಿಯಂತೆಯೇ ಆದರದಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಬೆಳಗಾವಿ **ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ**

೧೦-೮-೧೯೩೧ ಸಂಪಾದಕ

ಉತ್ತರಾರ್ಧ :

ಈ ಗ್ರಂಥವು ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ಭಾಗ ೧ ಇದರ ೨ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನೇಕ ವಚನಗಳನ್ನು ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾರ್ಧ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಾರ್ಧ ಎಂದು ಎರಡು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪೂರ್ವಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತ ಮಾಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲದ ವಚನಗಳು ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇದು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ಶರಣ ಮತ್ತು ಐಕ್ಯ ಈ ಸ್ಥಲದ ವಚನಗಳು ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳು ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇವಾದರೂ ಮಹತ್ವವಾದವುಗಳಿರುವದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವೂ ಲೋಕಪ್ರಿಯವಾಗುವದೆಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಬೆಳಗಾವಿ **ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ**

೨೬-೬-೩೩ ಸಂಪಾದಕ

ಮೂರನೆಯ ಆವೃತ್ತಿ

"ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ: ಭಾಗ ೧"– ಈ ಗ್ರಂಥದ ಪರಿಷ್ಕರಣ ನಮ್ಮ ಜೀವಮಾನದ ಒಂದು ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯ. "ವೀರಶೈವ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ"ಯ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಮಾನ, ಡಾ. ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ ಮೇಲಿನ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಕೆಲಸದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿ ಕಾರಣವಾಗಿ ಇದನ್ನು ನಾವು ಪೂರೈಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ದೇವರಿಗೆ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಮುಕ್ತಕವಾಗಿದ್ದ ವಚನಗಳನ್ನು ಒಂದು ತಾತ್ವಿಕ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ವೀರಶೈವಸಾಹಿತ್ಯದುದ್ದಕ್ಕೂ ನಡೆದುಬಂದಿದೆ. ಈ ಪರಂಪರೆಯ ದಿವ್ಯ ಫಲ ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆಯಗಳು. ಆದರೆ ವೀರಶೈವತಾತ್ವಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ನೈತಿಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಸಂಗತಗೊಳಿಸಿ "ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ'ವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ಡಾ. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ ದೃಷ್ಟಿ, ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದ ಪ್ರಸಾದಿ ಮಹಾದೇವಯ್ಯಗಳ ದರ್ಶನವನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂಕಲನಗ್ರಂಥಗಳು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆಗಳ ತರುವಾಯದ ಒಂದು ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ, ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ.

ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ೧೯೨೩ ರಿಂದ ೧೯೫೩ರ ವರೆಗೆ ೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ೩ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಹೀಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತ ಬಂದಿದೆ.*

೧. ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ಭಾಗ–೧ (ಪ್ರ. ಆವೃತ್ತಿ) ೧೯೨೩

ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ಭಾಗ – ೧ (ದ್ವಿ. ಆವೃತ್ತಿ) < ಪೂರ್ವಾರ್ಧ–೧೯೩೧ / ಉತ್ತರಾರ್ಧ–೧೯೩೩**

೨. ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ಭಾಗ–೨ (ಪ್ರ. ಆವೃತ್ತಿ) ೧೯೩೮

೩. ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ಭಾಗ–೩ (ಪ್ರ. ಆವೃತ್ತಿ) < ಪೂರ್ವಾರ್ಧ–೧೯೩೯ / ಉತ್ತರಾರ್ಧ–೧೯೫೩.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾರ್ಧ (೧೯೩೧), ಉತ್ತರಾರ್ಧ (೧೯೩೩) ವೆಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದ ಒಂದನೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಯುಕ್ತಸಂಪುಟವಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕರಣಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಪೂರೈಸಲಾಗಿದೆ. ಶಿವಗಣಪ್ರಸಾದಿ ಮಹಾದೇವಯ್ಯಗಳ ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆ ಆಗಾಗ ಪರಿಷ್ಕರಣವಾಗುತ್ತ ಬಂದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ಭಾಗ–೧ ಡಾ. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರಿಂದಲೇ ದ್ವಿತೀಯ ಆವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕರಣಗೊಂಡಿದ್ದು, ನಮ್ಮಿಂದ ಈಗ ತೃತೀಯ ಆವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದೆ. ಆದರೆ ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರದು ಅನೇಕ ವಚನ, ಉಪಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡ ರೂಪಾಂತರ ಪರಿಷ್ಕರಣ, ನಮ್ಮದು ಪಾಠಾಂತರ ಪರಿಷ್ಕರಣ. ಅಂದರೆ ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ ಕೃತಿಯ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು,

* ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜದ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ಭಾಗ–ಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಡಾ. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರು ಯೋಚಿಸಿದ್ದರೆಂದು ಪ್ರಥಮ ಆವೃತ್ತಿಯ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ.

** ಉತ್ತರಾರ್ಧ ಮುಖಪುಟದ ಮೇಲೆ ಭಾಗ–೧ ಉತ್ತರಾರ್ಧ ೧೯೩೧, ಶಿವಾನುಭವ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ನಂ. ೨೫ ಎಂದಿದ್ದರೆ, ಒಳಗೆ ಭಾಗ–೨ ಉತ್ತರಾರ್ಧ, ೧೯೩೩ ಶಿವಾನುಭವ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ನಂ. ೨೭ ಎಂದಿದೆ. ಇವೆರಡನ್ನೂ ಸಮೀಕರಿಸಿ ಇದನ್ನು ಭಾಗ–೧, ಉತ್ತರಾರ್ಧ, ೧೯೩೩. ಶಿವಾನುಭವ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ನಂ. ೨೭ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದೇ ಸರಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಗತಿ ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ಭಾಗ ೩ ಉತ್ತರಾರ್ಧದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಮುಖಪುಟವನ್ನು ೨ ವರ್ಷ ಮೊದಲು ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿದುದು ಮತ್ತು ಒಳಗಿನ ಪುಟದ ಮೇಲೆ ಕೈತಪ್ಪಿ ಭಾಗ ೨ ಎಂದು ಮುದ್ರಿಸಿದುದು ಈ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಅವರು ಬಳಸಿದ ವಚನಗಳ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವದೇ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಾಧೆ ಬರುವಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿದ ಪಾಠಾಂತರ ಪರಿಷ್ಕರಣವಾಗಿದೆ.

ಈವರೆಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಪರಿಷ್ಕರಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಿದುದುಂಟು. ಆದರೆ ಒಬ್ಬರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ವಚನಕೃತಿಯನ್ನು ಅದೂ ಅವರು ಬಳಸಿದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಾಗ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವುದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಸ ಅನುಭವ, ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕಾವ್ಯಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭ; ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಕಠಿಣ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾವ್ಯಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾಠಾಂತರಗಳು ವಿರಳ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ; ವಚನಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾಠಾಂತರಗಳು ಹೇರಳ ಮತ್ತು ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ. ಅಂದರೆ ಒಂದೇ ವಚನ ಪಾಠಗಳ ಲೋಪ, ಆಗಮ, ಆದೇಶ ಕಾರಣವಾಗಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ, ವಿಸ್ತಾರ, ಪಲ್ಲಟ ಇತ್ಯಾದಿ 'ರೂಪ'ಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ವಚನ 'ರೂಪ'ವನ್ನು ನಾವು ಮೊದಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಪಾಠಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮನದಂದು ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ವಚನರೂಪಕ್ಕೂ ಧಕ್ಕೆ ಬರದಂತೆ, ಜೊತೆಗೆ ವೀರಶೈವತತ್ವಕ್ಕೂ ಚ್ಯುತಿ ಬರದಂತೆ, ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಭಂಗ ಬರದಂತೆ, ಈ ತ್ರಿಶೂಲಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಾವು ಪರಿಷ್ಕರಣಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರದಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ವಚನಗಳು ಇಂದು ಬೇರೆ ಸಂಪಾದಕರಿಂದ ಪರಿಷ್ಕರಣಗೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿಯ ಪರಿಷ್ಕರಣಕ್ಕೋಸುಗ ನಾವು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಕಟಿತ ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಚನ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನು ಸಮಂಜಸ ಅರ್ಥಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅನ್ಯ ಆವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಪಾಠವಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸಮಂಜಸವಾದ ಅರ್ಥ ಕೊಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅನ್ಯ ಆವೃತ್ತಿಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ಅದನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅನ್ಯ ಆವೃತ್ತಿಗಳ ಪಾಠಾಂತರಗಳು ಅಸಮರ್ಪಕವೆನಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಊಹೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಊಹೆಗೂ ನಿಲುಕದ ಪಾಠಗ್ರಂಥಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ವಚನಗಳು ಈಗ ಪ್ರಕಟವಾದ ಯಾವುದೇ ಬೇರೆ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥಲ್ಲಿ 'ಏಕೈಕ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಪರಿಷ್ಕರಣ' ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನುಸರಿಸಿದ ವಿಧಾನಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

೧. ಅನ್ಯ ಆವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾದ ಯೋಗ್ಯಪಾಠವನ್ನು ಅಂಕಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮೂಲದ ಅಸ್ವೀಕೃತ ಪಾಠವನ್ನು (ಮೂ) ಸಂಕೇತದಿಂದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

೨. ಮೂಲದಲ್ಲಿಲ್ಲದ, ಆದರೆ ಅನ್ಯ ಆವೃತ್ತಿಗಳಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಅಧಿಕ ಪಾಠವನ್ನು ಚೌಕ ಕಂಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

೩. ಮೂಲದಲ್ಲಿಯೂ ಬೇರೆ ಆವೃತ್ತಿಯೂ ಪಾಠವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಇದ್ದೂ ಅಯೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಊಹಿತ ಹೊಸ ಪಾಠಕ್ಕಾಗಿ ವಕ್ರಕಂಸ ಬಳಸಿದ್ದೇವೆ.

೪. ಸಂಸ್ಕೃತ ಉದ್ಧರಣೆಗಳನ್ನು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ್ದೇವೆ.

೫. ವಚನಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ವಾಚನಸೌಲಭ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪಠ್ಯದ ಒಡಲಿನಿಂದ ಹೊರತೆಗೆದು ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

೬. ಎರಡು ವಚನಗಳು ಒಂದಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬಿಡಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಉದಾ: ೫೧೩-೫೧೪, ೧೬೮೪-೧೬೮೫, ೨೧೨೬-೨೧೨೭, ೨೫೯೨-೨೫೯೩. ಬಿಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಉದಾ: ೧೪೬೮. ಒಂದೇ ವಚನ ಎರಡಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿಯೂ ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಉದಾ: ೧೬೩೧-೧೬೩೨.

೭. ಅಂಕಿತ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಿದ್ದಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಉದಾ: ೧೩೪೨, ೧೩೬೭, ೧೯೧೩, ೨೪೫೪. ಅಂಕಿತ ಲಭಿಸದ ೨೫೧೫ನೆಯ ವಚನವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ೭೭೯ ಮತ್ತು ೮೮೦ನೆಯ ವಚನಗಳು ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದು ಮೂಲದಲ್ಲಿಯೇ ಗುಹೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಅಂಕಿತಗಳಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಇದು ಬಹುಶಃ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನವಾಗಿರಬಹುದು. ಇದೇ ರೀತಿ ೮೧೫ ಮತ್ತು ೧೭೫ನೆಯ ವಚನಗಳು ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದು ಮೂಲದಲ್ಲಿಯೇ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಅಂಕಿತಗಳಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಇದು ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನವರದೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಅಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಅಕಾರಾದಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಗತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದವು.

೮. ಒಂದು ವಿಭಾಗದ ಕೆಳಗೆ ಒಂದೇ ವಚನ ಎರಡು ಸಲ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗಿದ್ದೂ ೯೮೧-೯೯೭, ೧೯೪೧-೧೯೫೬ನೆಯ ವಚನಗಳು ಕಣ್ಣುತಪ್ಪಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ಒಂದು ವಚನ ಒಮ್ಮೆ ಒಂದು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಎರಡೂ ಕಡೆಗೆ ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿರಬಹುದಾದ ೨ ವಚನಗಳನ್ನು ಪುಟ ೬೩೯-೬೪೦ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

೯. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪೀಠಿಕಾಸ್ಥಲ ಹೆಸರಿನ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥದುದ್ದಕ್ಕೂ ಪ್ರಧಾನ ಮತ್ತು ಅಪ್ರಧಾನ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಮ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕ್ರಮಗೊಳಿಸಲು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಪುಸ್ತಕ ಪೂರ್ಣ ಅಚ್ಚಾದ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕ್ರಮಗೊಳಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು ಎಂಬ ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಆದುದರಿಂದ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಕೈಗೂಡದ ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪರಿವಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದಿನ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗುವುದು.

೧೦. ಮೂ (= ಈ ಆವೃತ್ತಿಗೆ ಮೂಲವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ. ಭಾಗ-೧ರ ದ್ವಿತೀಯ ಆವೃತ್ತಿ), ಸಂ. (=ಸಂಪಾದಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ) ಎಂಬ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ.

೧೧. ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ಭಾಗ-೧ರ ಎರಡೂ ಆವೃತ್ತಿಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಆಧಾರಗ್ರಂಥಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

೧೨. ಎರಡೂ ಆವೃತ್ತಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಮುದ್ರಿಕೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

೧೩. ಎರಡೂ ಆವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲದ ವಚನಗಳ ಅಕಾರಾದಿಯನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಜೋಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧೪. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಶರಣನ ವಚನಗಳ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಕ್ರಮಸಂಖ್ಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಜೋಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವಲ್ಲಿ ನಾವು ತುಳಿದ ಹಾದಿಯಿದು. ಏನೆಲ್ಲ ಎಚ್ಚರವಹಿಸಿದರೂ ಯೋಗ್ಯಪಾಠಗಳ ಅಭಾವ, ನಮ್ಮ ಅನವಧಾನ, ಅನ್ಯಥಾಜ್ಞಾನ, ಅಜ್ಞಾನಗಳಿಂದಾಗಿ ಇನ್ನೂ ದೋಷಗಳು ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಹೀಗಿದ್ದೂ ಈ ಆವೃತ್ತಿ ಮೊದಲಿನ ಆವೃತ್ತಿಗಳಿಗಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಪಾಲು ಶುದ್ಧವಾಗಿದೆ, ಸುಂದರವಾಗಿದೆಯೆಂದು ವಿನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಶಿಥಿಲವಾದ ವಚನಮಂಟಪವೊಂದನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಮಾಡಿದ, ವಚನಪಿತಾಮಹ ಡಾ. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ ಸೇವೆಮಾಡಿದ ಧನ್ಯತೆ ನಮಗುಂಟಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಶ್ರಮ-ಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಉಳಿದಿರಬಹುದಾದ ದೋಷಗಳಿಗೆ ಸಹೃದಯರು ನಮ್ಮನ್ನು ಮನ್ನಿಸಬೇಕೆಂದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ, ಮುಂದಿನ ಆವೃತ್ತಿ ಇನ್ನೂ ಶುದ್ಧವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಮಹಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಮಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ತೋಂಟದಾರ್ಯ ಜಗದ್ಗುರುಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಭಕ್ತಿ ಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಣಾಮಗಳು. ಅಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆರವಾದ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ ಮೊದಲಾದ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ನಾವು ಕೊಟ್ಟ ತೊಂದರೆ, ಹಿಂಸೆ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ತ್ವರಿತ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಒಡೆಯರಾದ ಶ್ರೀ ಫ. ಶಿ. ಭಾಂಡಗೆ ಅವರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳು.

೧-೧೨-೧೯೮೧ —ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ

—ವ್ಹಿ. ಬಿ. ರಾಜೂರ

ಮರುಮುದ್ರಣ :

ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ಭಾಗ-೧ ಜಗದ್ಗುರು ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ರಜತಮಹೋತ್ಸವದ ಶುಭಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕವಾಗುತ್ತಿರುವ ೨೫ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಮರುಮುದ್ರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತಸದ ಸಂಗತಿ. ಈ ಕೃತಿಯ ಪ್ರತಿಗಳು ಬಹುದಿನಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿ ಓದುಗರಿಂದ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಿರುವುದು ವೀರಶೈವ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಕಾರ್ಯವೆನಿಸಿದೆ. ಈ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಪ್ರಥಮ ಆವೃತ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದ ಮುದ್ರಣದೋಷ ಹಾಗೂ ಅಂಕಿತ ವಚನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಆದ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಬೃಹತ್ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಚಿಸಿದ ಪೂಜ್ಯರಿಗೆ ಅನಂತ ಪ್ರಣಾಮಗಳು. ಮುದ್ರಣಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಮುತುವರ್ಜಿವಹಿಸಿದ ಪ್ರೊ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ವಸ್ತ್ರದ ಹಾಗೂ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಪ್ರಭು ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್ ಅವರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳು.

– ಸಂಪಾದಕರು

ಈ ಗ್ರಂಥರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆಧಾರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ

ಗ್ರಂಥಗಳ ಪಟ್ಟಿಯು

೧. ಸರ್ವ ಪುರಾತನರ ವಚನಗಳು : ಇದು ಟೀಕೆಯುಳ್ಳದ್ದು, ಅನೇಕ ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳ ಸಂಗ್ರಹವು. ಶ್ರೀ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಿಂದ ದೊರೆತದ್ದು.

೨. ವಚನಗಳ ಸಂಗ್ರಹವು : ಅನೇಕ ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳು, ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಹಾ, ಸಿಂದಗಿ ತಾಲೂಕ ಹಿಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಶಿ. ಮೂ. ನೀಲಪ್ಪ ಪರದೇಶಿಮಠ ಇವರು ಕಳಿಸಿದ್ದು.

೩. ಬೆಡಗಿನ ವಚನಗಳು : ಟೀಕೆಯುಳ್ಳದ್ದು, ಅನೇಕ ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳು, ಶಿ. ಮೂ. ಮುರಿಗೆಯ್ಯ ಜಂಗಿನ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಇವರಲ್ಲಿ ದೊರೆತದ್ದು.

೪. ವಚನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ: ಅನೇಕ ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳು ಇವೆ. ಶ್ರೀ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ದೊರೆತದ್ದು.

೫. ವಚನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ : ರಾ. ರಾ. ಮಲಕಪ್ಪ ಸಣಕಲ್ಲ, ರಬಕವಿ ಸಂ. ಸಾಂಗಲಿ ಇವರಲ್ಲಿ ದೊರೆತದ್ದು.

೬. ವಚನ ಸಂಗ್ರಹ: ಇದು ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನ ವಚನವೆಂದು ಈತ ಅಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ವಚನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ.

೭. ಲಿಂಗಚಿದಮೃತ ಬೋಧೆ : ಇದೊಂದು ವಚನಗಳ ಸಂಗ್ರಹವು, ಶಿ. ಮೂ. ಮುರಿಗೆಯ್ಯ ಜಂಗಿನ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಇವರಲ್ಲಿ ದೊರೆತದ್ದು.

೮. ನಿಜಾಚರಣೆಯ ವಚನಗಳು : ಇದಾದರೂ ವಚನಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಿದೆ. ಕೈ. ವಾ. ಶಿವರುದ್ರಯ್ಯಾ ಮಠ, ಚೊಳಚಗುಟ್ಟ ತಾ. ಬಾದಾಮಿ ಇವರು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು.

೯. ವಚನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ : ಏಕೋತ್ತರಶತಸ್ಥಲ ಪರವಾಗಿ, ಶ್ರೀ ಗುರುಪಾದಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹಿರೇಮಠ, ಬಬಲೇಶ್ವರ ತಾ. ವಿಜಾಪುರ ಇವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದದ್ದು.

೧೦. ಏಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥಲ (ಪುಲಿಗೆರೆಯ ಜಕ್ಕಣ್ಣಕೃತ) : ಇದೊಂದು ವಚನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ. ತಾ. ಇಂಡಿ, ಜಿಗಜಿನ್ನಿಯ ಪಟ್ಟದ್ದೇವರಲ್ಲಿ ದೊರೆತದ್ದು.

೧೧. ಗಣಭಾಷ್ಯರತ್ನಮಾಲಾ (ಗುಬ್ಬಿ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯ ಕೃತ) : ಇದು ಅಚ್ಚಾಗಿದೆ.

೧೨. ಲಿಂಗಲೀಲಾವಿಲಾಸ [ಚಾರಿತ್ರ್ಯ] (ವಿದ್ಯಾನಗರದ ಕಲ್ಲುಮಠದ ಪ್ರಭುದೇವಾರ್ಯರು ಮಾಡಿದ್ದು) : ಟೀಕೆಯುಳ್ಳದ್ದು, ಇದೊಂದು ವಚನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ಶ್ರೀ ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ದೊರೆತದ್ದು.

೧೩. ಸಂಬಂಧದ ವಚನಗಳು : ವಚನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ.

೧೪. ಆಚರಣೆಯ ವಚನಗಳು : ವಚನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ.

೧೫. ಅಷ್ಟಾವರಣದ ವಚನಗಳು : ವಚನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ.

೧೬. ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ವಾದದ ವಚನ : ಕಲಬುರ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಥೋಗ್ರಾಫ್ ಆಗಿದೆ.

೧೭. ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರನು ಕಲ್ಯಾಣದಿಂದ ಬಂದ ಬಳಿಕ ವಾದ ಮಾಡಿದ ವಚನಗಳು : ಇದು ಒಂದು ವಾದದ ವಚನ. ರಾ. ರಾ. ರೇವಣಸಿದ್ಧಪ್ಪ ಉಮ್ಮರ್ಜಿ, ಸೊಲ್ಲಾಪುರ ಇವರು ಕಳಿಸಿದ್ದು,

೧೮. ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆ: ಇದು ವಾದದ ವಚನ, ಶಿ. ಮೂ. ಗುರುಸಾತಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠ, ಬನಹಟ್ಟಿ ಸಂ. ಜಮಖಂಡಿ ಇವರು ಕಳಿಸಿದ್ದು.

೧೯. ಬಸವಣ್ಣನ ವಚನಗಳು : ರಾ. ರಾ. ಚೆನಬಸಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ ಕುಚಬಾಳ ತಾ. ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ಇವರು ಕಳಿಸಿದ್ದು. ಇದಕ್ಕೆ ಟೀಕೆ ಇದೆ.

೨೦. ಚನ್ನಬಸವೇಶ್ವರ ವಚನಗಳು : ಕೈ. ವಾ. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಪ್ಪ ಮಂಚಾಲಿ ಧಾರವಾಡ ಇವರು ಕಳಿಸಿದ್ದು.

೨೧. ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ವಚನಗಳು : ತೋಂಟದಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ್ದು, ಕೈ. ವಾ. ಜಿಗಜಿನ್ನಿ ಪಟ್ಟದೇವರು, ತಾ. ಇಂಡಿ ಇವರು ಕಳಿಸಿದ್ದು.

೨೨. ಅಖಂಡೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು : ಅಚ್ಚಾಗಿದೆ.

೨೩. ವೇದಸಂಜೀವಿನೀ (ಮುಮ್ಮಡಿ ಕಾರ್ಯೇಂದ್ರ ಭೂಪತಿಕೃತ) : ಅಚ್ಚಾಗಿದೆ.

೨೪. ಪ್ರಭುದೇವರ ವಚನಗಳು : ಟೀಕೆಯುಳ್ಳದ್ದು, ಕೈ. ವಾ. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಪ್ಪ ಮಂಚಾಲಿ, ಧಾರವಾಡ ಇವರು ಕಳಿಸಿದ್ದು.

೨೫. ಶಿಖಾಚಕ್ರ ವಚನ : ರಾ. ರಾ. ಹತಪಾಕಿ, ರಬಕವಿ, ಸಂ. ಸಾಂಗಲಿ ಇವರಲ್ಲಿ ದೊರೆತದ್ದು.

೨೬ ಗಣದಾಸಿ ವೀರಣ್ಣೊಡೆಯರ ವಚನ : ಕೈ. ವಾ. ಗುರುಬಸಯ್ಯ ಕಂತಿ, ಬನಹಟ್ಟಿ ಸಂ. ಜಮಖಂಡಿ ಇವರಲ್ಲಿ ದೊರೆತದ್ದು.

೨೭. ಘನಲಿಂಗನ ವಚನಗಳು.

೨೮. ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ವಚನ : ಟೀಕೆಯುಳ್ಳದ್ದು. ಶ್ರೀ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ದೊರೆತದ್ದು.

೨೯. ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ವಚನ : ಶ್ರೀ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ದೊರೆತದ್ದು.

೩೦. ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನ ವಚನ : ರಾ. ರಾ. ರುದ್ರಪ್ಪ ಚಲವಾದಿ, ಸಾ. ವಿಜಾಪುರ ಇವರು ಕಳಿಸಿದ್ದು.

❖❖

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಪೀಠಿಕಾಸ್ಥಲ

ಭಕ್ತಸ್ಥಲ

ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳು :

ಮಾಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲ

ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲ

ಶರಣಸ್ಥಲ

ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ

ನಿರವಯ

ಅನುಬಂಧ

* * *

ಪೀಠಿಕಾಸ್ಥಲ

ಪರಮಾತ್ಮನ ಅವ್ಯಕ್ತಸ್ವರೂಪ

೧

ಅಂತರವಿಲ್ಲದಂದು, ಬಾಹ್ಯವಿಲ್ಲದಂದು, ಅಡಿ ಮುಡಿ ಒಡಲು ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲದಂದು, ದಶದಿಕ್ಕುಗಳು ವಿಶ್ವಪ್ರಪಂಚಗಳು ಏನೂ ಇಲ್ಲದಂದು, ಸ್ಥಾವ[೧]ರ ಜಂಗಮಾ[೧]ತ್ಮಕಂಗಳಿಂಗೆ ಆಧಾರಕರ್ತೃವೆಂಬ ನಾಮಂಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲದಂದು, ಸರ್ವಶೂನ್ಯನಿರಾಲಂಬನಾಗಿರ್ದೆಯಲ್ಲ! ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧

೨

ಅಯ್ಯಾ, ನಿರವಯಶೂನ್ಯಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯ ನಿಲುಕಡೆ ಎಂತೆಂದೊಡೆ : ಸಾಕಾರನಲ್ಲ, ನಿರಾಕಾರನಲ್ಲ ನೋಡಾ, ನಿರವಯಶೂನ್ಯಲಿಂಗಮೂರ್ತಿ ಆದಿಯಲ್ಲ, ಅನಾದಿಯಲ್ಲ; ಇಹದವನಲ್ಲ, ಪರದವನಲ್ಲ; ಸುಖದವನಲ್ಲ, ದುಃಖದವನಲ್ಲ, ನಿರವಯ ಶೂನ್ಯಲಿಂಗಮೂರ್ತಿ ಪುಣ್ಯಪಾಪದವನಲ್ಲ, ಕರ್ತೃಭೃತ್ಯನಲ್ಲ, ಕಾರಣಕಾರ್ಯನಲ್ಲ, ಧರ್ಮಿಕರ್ಮಿಯಲ್ಲ, ಪೂಜ್ಯಪೂಜಕನಲ್ಲ, ಇಂತು ಉಭಯವಳಿದು ಬೆಳಗುವ ನೋಡಾ ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವು. ೨

೩

ಅಯ್ಯಾ, ನಾಟಕನಲ್ಲ, ಬೂಟಕನಲ್ಲ; ಶೀಲಿಗನಲ್ಲ, ಕಪಟನಾಟಕನಲ್ಲ; ರುಂಡಮಾಲಿಗ, ಪುಲಿಚರ್ಮಗಜಚರ್ಮನಲ್ಲ; ದ[೨]ಕ್ಷಾ[೨]ಧ್ವರನಲ್ಲ, ತ್ರಿಪುರಾರಿಯಲ್ಲ; ನಂದಿವಾಹನನಲ್ಲ, ಸರ್ಪಧರ ಚಂದ್ರಶೇಖರನಲ್ಲ; ಗಂಗಾಧರ ಗೌರೀವರನಲ್ಲ, ಗಿರಿಜಾವಲ್ಲಭ ಪಾರ್ವತೀಪ್ರಿಯನಲ್ಲ; ಯೋಗಿಜೋಗಿಯಲ್ಲ, ಶ್ರವಣಸನ್ಯಾಸಿಯಲ್ಲ; ಕಾಳಾಮುಖಿಯಲ್ಲ, ಪಾಶುಪತಿಯಲ್ಲ ನೋಡಾ, ನಿರವಯಶೂನ್ಯಲಿಂಗಮೂರ್ತಿ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವು. ೩

೪

ಅಯ್ಯಾ, ಜಲಕೂರ್ಮಗಜಫಣಿಯ ಮೇಲೆ ಧರೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ನಿಲ್ಲದಂದು, ಗಗನವಿಲ್ಲದಂದು, ಪವನನ ಸುಳುಹಿಲ್ಲದಂದು, ಅಗ್ನಿಗೆ ಕಳೆದೋರದಂದು, ತುರುಗಿರಿತೃಣಕಾಷ್ಠಾದಿಗಳಿಲ್ಲದಂದು, ಯುಗಜುಗ

೧–೧ ರಾ (ಮೂ) ೨–೨ಕ್ಷ (ಮೂ)

ಮಿಗಿಲೆನಿಸಿದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಭುವನ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳದಂದು, ನಿಜವನರಿದೆನೆಂಬ ತ್ರಿಜಗದಾಧಿಪತಿಗಳಿಲ್ಲದಂದು ತೋರುವ ಬೀರುವ ಭಾವದ ಪರಿಭಾವದಲ್ಲಿ ಭರಿತ ಅಗಮ್ಯ ಗುಹೇಶ್ವರ [೩]ಲಿಂಗವು.[೩] ೪

೫

ಧರೆಯಾಕಾಶವಿಲ್ಲದಂದು, ತ್ರೈಮಂಡಲ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳದಂದು, ಹೋಮನೇಮಜಪತಪವಿಲ್ಲದಂದು ನಿಮ್ಮನಾರು ಬಲ್ಲರು? ಹರಿಬ್ರಹ್ಮರಿಗೆ ಅಗೋಚರ ನಿರ್ಲೇಪ (ನಿಃಪತಿ) ನಿರಂಜನನಾಗಿ ವೇದಂಗಳರಿಯವು. ಶಾಸ್ತ್ರಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಗಳು ನಿಮ್ಮನರಿಯವು. ಗಗನ ಕಮಳಕುಸುಮಪರಿಮಳದಿಂದತ್ತಲು ಗುಹೇಶ್ವರಾ, ನಿಮ್ಮ ನಿಲವನಾರು ಬಲ್ಲರು? ೫

೬

ಬ್ರಹ್ಮಾಬ್ರಹ್ಮರಿಲ್ಲದಂದು, ವಿಷ್ಣುಮಾಯೆ ಜಗಮಾಯೆಯಿಲ್ಲದಂದು, ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲದಂದು, ಕಾಳಿಂಗ ಕಳಕಂಠರಿಲ್ಲದಂದು, ಉಮೆಯ ಕಲ್ಯಾಣವಿಲ್ಲದಂದು, ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯರಿಲ್ಲದಂದು, ನಂದಿಕೇಶ್ವರ ದಂಡನಾಥರಿಲ್ಲದಂದು, ವಿಷವನಮೃತ ಮಾಡದಂದು, ಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಜಂಗಮಸ್ಥಲ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲವಿಲ್ಲದಂದು, ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ನಿಲವನಾರು ಬಲ್ಲರು? ೬

೭

ಆದಿ ಅನಾದಿಯಿಲ್ಲದಂದು, ಹಮ್ಮು ಬಿಮ್ಮುಗಳಿಲ್ಲದಂದು, ಸುರಾಳ ನಿರಾಳವಿಲ್ಲದಂದು, ಶೂನ್ಯ ನಿಶ್ಶೂನ್ಯವಿಲ್ಲದಂದು, ಸಚರಾಚರವೆಲ್ಲ ರಚನೆಗೆ ಬಾರದಂದು ಗುಹೇಶ್ವರನೊಬ್ಬನೇ ಇದ್ದೆಯಲ್ಲ ಇಲ್ಲದಂತೆ. ೭

೮

ಆದಿ ಅನಾದಿಯಿಲ್ಲದಂದು, ಅಜಾಂಡಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿಲ್ಲದಂದು ತಾನೇ ನಾದಬಿಂದು ಕಳಾತೀತನು. [೪]ಜೀವ[೪]ನಪರಮರಿಲ್ಲದಂದು ತಾನೇ ನಾಮರೂಪಕ್ರಿಯಾತೀತನು. ಸಚರಾಚರಂಗಳೆಲ್ಲ ರಚನೆಗೆ ಬಾರದಂದು ತಾನೆ ಅಖಂಡಪರಿಪೂರ್ಣನು, ಅಪ್ರಮಾಣ ಅಗಮ್ಯ ಅಗೋಚರದತ್ತಲಾದ ಮಹಾಘನಚೈತನ್ಯಲಿಂಗ ನೋಡಾ, ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೮

೯

ದ್ವೀಪಾದ್ವೀಪವಿಲ್ಲದಲಿಂದತ್ತತ್ತ, ಕಾಲಕರ್ಮವಿಲ್ಲದಲಿಂದತ್ತತ್ತ, ಮಾಯಾಮೋಹವಿಲ್ಲದಲಿಂದತ್ತತ್ತ, ಏನೂ ಏನೂ ಇಲ್ಲದಲಿಂದತ್ತತ್ತ, ಆದಿ ಮೂವರಿಲ್ಲದಲಿಂದತ್ತತ್ತ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದಲಿಂದತ್ತತ್ತ. ೯

೧೦

ಅಂಡಜ ಒಡೆಯದುದರಿಂದ ಮುನ್ನ, ದ್ವೀಪಾದ್ವೀಪವಿಲ್ಲದ ಮುನ್ನ, ಅನಲಪವನರಿಲ್ಲದ ಮುನ್ನ, ರವಿಶಶಿಗಳಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಮುನ್ನ. ಇಂತೀ ಚತುರ್ವಿಧ ಒಂದಾಗದ ಮುನ್ನ, ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗ[೫]ವಲ್ಲಿಂದ[೫] ಮುನ್ನ. ೧೦

೩–೩ ನಿರಾಳವು (ಮೂ) ೪–೪ ಜನ (ಮೂ) ೫–೫ ವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ (ಮೂ)

೧೧

ಶೂನ್ಯ* ನಿಶ್ಶೂನ್ಯವಿಲ್ಲದಂದು, ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಮಹೇಶ್ವರರಿಲ್ಲದಂದು, ಹದಿನಾಲ್ಕು ಭುವನ ದಿಗ್ವಳಯವಿಲ್ಲದಂದು, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗನೆಂಬ ಹೆಸರು ಮುನ್ನಿಲ್ಲದಂದು. ೧೧

೧೨

ಕಾಯ ಮುನ್ನವೊ, ಕಾಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಮನ ಮುನ್ನವೋ? ಮನ ಮುನ್ನವೊ, ಮನದಲ್ಲಿಪ್ಪ ಚೈತನ್ಯ ಮುನ್ನವೋ? (ಚೈತನ್ಯ ಮುನ್ನವೋ), ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮಕ ಮಾಯೆ ಮುನ್ನವೊ? ಅವು ಮುನ್ನವಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ನಿರಾಳನಿಜದ ನಿರ್ವಯಲಿನ ಶೂನ್ಯಾಶೂನ್ಯವೇ ಮುನ್ನ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.೧೨

೧೩

ಬೀಜ–ವೃಕ್ಷದಂತೆ ನೀನಿಪ್ಪೆಯಯ್ಯಾ : ನಿರಾಕಾರವೇ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ, ಮೂರ್ತಿಯೇ ನಿರಾಕಾರವಾಗಿ, ಇವೆಲ್ಲವನ್ೀತಿಗಳೆ್ದು ಬಯಲಾಗಿಪ್ಪೆ ಎನ್ನ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವರದೇವಾ. ೧೩

೧೪

ಸರ್ಪನ ಮೇಲೆ (ಪೃಥ್ವಿ) ರಚಿಸದಂದು, ಸಮುದ್ರಂಗಳೇಳು ಹಾಸದಂದು, ಅಷ್ಟದಿಗುದಂತಿಗಳು ಹೂಡದಂದು, ಸ್ವಯಂಭೂಶಕ್ತಿಗಳಿಲ್ಲದಂದು, ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರ, ಈಶ್ವರ ಸದಾಶಿವ ಈ ಐವರೂ ಹುಟ್ಟದಂದು. ಈ ಐವರ ತಾಯಿ ತಂದೆ ಇಲ್ಲದಂದು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥ, ಅತ್ತತ್ತ ಮುನ್ನ ನಿಮಗೆ ಹೆಸರಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ೧೪

೧೫

ನಾಮನಾಮವೆಂದು ನೀನು ನಾಮಕ್ಕೆ ಬಳಲುವೆ, ನಾಮ ಆವ ಸೀಮೆಯೊಳಗಿಪ್ಪುದು ಹೇಳೆಲೆ ಮರುಳೆ? ನಾಮವೂ ಇಲ್ಲ, ಸೀಮೆಯೂ ಇಲ್ಲ; ಒಡಲೂ ಇಲ್ಲ, ನೆಳಲೂ ಇಲ್ಲ; ನಾನೂ ಇಲ್ಲ, ನೀನೂ ಇಲ್ಲ, ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲಯಿಲ್ಲವೆಂದುದಾಗಿ. ೧೫

೧೬

ನಿರ್ಜನಿತ ನಿರಾಶ್ರಯ ನಿರಾವರಣ ನಿಸ್ಸಂಗಿ ನಿಃಕಪಟಿ ನಿರ್ಮಾಯ ನಿಃಪ್ರಪಂಚ ನಿರವಯನನವಯವಕ್ಕೆ ತರಲಿಲ್ಲ, ನಿಲ್ಲೊ, ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮನೆನಲಿಲ್ಲ ನಿಲ್ಲು ಮಾಣು. ೧೬

ಸೃಷ್ಟಿಯ ರಚನೆ

೧೭

ಮಹಾಕರ್ತನು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ಜಗವ ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ಅನಂತಲೋಕಂಗಳನ್ನು, ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯನಕ್ಷತ್ರಸಿಡಿಲುಮಿಂಚುಗಳನ್ನು, ಕಾಲಕರ್ಮ ಪ್ರಳಯಂಗಳನ್ನು, ಹೆಣ್ಣುಗಂಡು ಜಾತಿವಿಜಾತಿಗಳಾದ

* + ಹೃದಯ (ಮೂ) ೬–೬ ೪(ಮೂ)

ನರಸುರತಿರ್ಯಗ್ಜಾತಿ ಸ್ಥಲಭೋಗ ಆಯುಷ್ಯ ನಿದ್ರೆ ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತಪ್ರಪಂಚುಗಳನ್ನು, ಎಂಬತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಜೀವರಾಶಿಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ, ಯಂತ್ರವಾಹಕನು ಮಾಡಿದ ಕಟ್ಟಣೆಯನಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯಬಾರದು ನೋಡಾ. ಸರ್ವಾತ್ಮರು ಮಲಪಾಶದಿಂದ ಬಂಧಿಸಿಕೊಂಬ ಪಶುಗಳಾದರು. ತಾ ಪಶುಪತಿಯಾದ ನಮ್ಮ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು. ೧

೧೮

ಶಿವ ಜಗವಾಗಬಲ್ಲ, ಶಿವ ಜಗವಾಗದಿರಲೂ ಬಲ್ಲ. ಶಿವ ರೂಪಾಗಬಲ್ಲ, ಶಿವ ರೂಪಾಗದಿರಲೂ ಬಲ್ಲ. ಶಿವ ಅಜಾಂಡಕೋಟಿಗಳ ಮಾಡಬಲ್ಲ, ಮಾಡದಿರಲೂ ಬಲ್ಲ, ಶಿವ ಕೆಡಿಸಬಲ್ಲ, ಕೆಡಿಸದಿರಲೂ ಬಲ್ಲ. ಶಿವ ಜಂಗಮವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಬಲ್ಲ, ಶಿವ ಲಿಂಗವಾಗಿ ತಾನೇ ಪೂಜೆಯ ಕೊಳಲೂ ಬಲ್ಲ. ಶಿವ ಹೊರಗಾಗಿ ಮತ್ತನ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬ ವೇದವುಂಟೆ? ಎಂದಡೆ, ಉಂಟು. ಅಥರ್ವವೇದ : "ಶಿವೋ ಉಮಾ ಪಿತರೌ ಪಿತೃದೇವೋಭವತೀ ಪಿತರೌ ತಸ್ಯಮಹೀ" ಎಂದುದಾಗಿ, ದೇವನು ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನು ನಮಗೆಲ್ಲ ಮಾತಾಪಿತನು. ೨

೧೯

ಮರದೊಳಗಣ ಪತ್ರಫಲಂಗಳು ಮರಕಾಲವಶದಲ್ಲಿ ತೋರುವಂತೆ, ಹರನೊಳಗಣ ಪ್ರಕೃತಿಸ್ವಭಾವಂಗಳು ಹರಭಾವದಿಚ್ಛೆಗೆ ತೋರುವುವು. ಲೀಲೆಯಾದಡೆ ಉಮಾಪತಿ, ಲೀಲೆ ತಪ್ಪಿದಡೆ ಸ್ವಯಂಭೂ ಗುಹೇಶ್ವರ. ೩

೨೦

ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ತಾನೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಸಕಲ ಜಗತ್ತು, ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಸುತ್ತಿದ ಸಕಲ[೭] ಪ್ರಪಂಚನು.[೭] ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ತಾನೇ ತಿರುಗಿಸಿದ ಅನಂತ ದುಃಖಂಗಳಲ್ಲಿ. ಇಂತೆನ್ನ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೆಂಬ ಪರಶಿವನು, ಜಗದ್ವಿಲಾಸ ಸಾಕಾದಡೆ ಮತ್ತೆ ಪರಿವನಾ ಮಾಯಾಪಾಶವನು. ೪

೨೧

[೮]ಹುಟ್ಟು ಹೊಂದೆಂ[೮]ಬುದು ಇಲ್ಲದ ದೇವಾ, ನಿಮ್ಮಿಂದ ನೀವೇ ಶೂನ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಸ್ವಯಂಭೂವಾದಿರಲ್ಲಾ! ಬೀಜವೃಕ್ಷದಂತೆ ಸಾಕಾರ ನಿರಾಕಾರವು ನೀವೇಯಾದಿರಲ್ಲಾ! [೯]ಸಕಲವೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಮೂಲಿಗರಾದಿರಲ್ಲಾ! ನಿಮ್ಮ ನಿಜವ ನೀವೇ ಅರಿವುತ್ತಿರ್ದಿರಲ್ಲಾ! ನಿಮ್ಮ ಮಹಿಮೆಯ ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿರಿ[೯] ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೫

೨೨

ಘನಗಂಭೀರ ಮಹಾವಾರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಫೇತನರಂಗಬುದ್ಬುದಂಗಳಾದವಲ್ಲದೆ, ಬೇರಾಗಬಲ್ಲವೇ? ಆತ್ಮನೆಂಬ ಅಂಬುಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಕಲಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಕೋಟಿಗಳಾದವಲ್ಲದೆ, ಬೇರಾಗಬಲ್ಲವೆ? ಇದು ಬೇರೆಂಬ ಅರುಮರುಳುಗಳನೇನೆಂಬೆ? ವಿಶ್ವವನರಿದು ನೋಡಲು, ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗವು ಬೇರಿಲ್ಲ. ೬

೭-೭ ಪ್ರಪಂಚನು(ಮೂ) ೮-೮ ಹೊದ್ದು ಹೊದ್ದೆಂ(ಮೂ) ೯-೯ ಮಹಾಕರ್ತನು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ಜಗವ ನಿರ್ಮಿಸಿದ(ಮೂ)

೨೩

ಬಯಲು ಮೊಳಗಿ, ಮಳೆ ಸೃಜಿಸಿ, ಆ ಬಯಲು ಆ ಮಳೆಯನೊಡಗೂಡಿ ದೃಷ್ಟವಪ್ಪ ವಾರಿಕಲ್ಲಾಗಿ ತೋರಿದಂತೆ, ನಿಮ್ಮ ನೆನಹೇ ನಿಮಗೆ ಶಕ್ತಿಯಾಯಿತ್ತಲ್ಲಾ, ಆ ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಸಮರತಿಯೇ ನಿಮಗೆ ಅಖಂಡವೆಂಬ ನಾಮಸೂಚನೆಯಾಯಿತ್ತಲ್ಲಾ, ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಾ, ನಿಮ್ಮ ಆದಿಗೆ ಇದೇ ಪ್ರಥಮವಾಯಿತ್ತಲ್ಲಾ.* ೭

೨೪

ಶ್ರುತಿತತಿಯ ಮಸ್ತಕದ ಆ ಬೆಳಗಿನೊಳು, ಸಕಲಲೋಕಂಗಳು ಬೆಟ್ಟವಾಗಿ, ಒಸರುವಾ ಸಾನಂದಬೆಳಗು ಬಿಂದುಗಳಾ[೧೦]ಗೆ[೧೦] ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದಿ[೧೧]ತ್ತು.[೧೧] ಬ್ರಹ್ಮ ಯೋಗಿನಾಥಾ.* ೮

೨೫

ಲೀಲೆಯದು ಪರಬೊಮ್ಮದ ಇಚ್ಛೆ, ಇಚ್ಛೆಯದು ಸಕಲಜೀವಜಾಲೋತ್ಪತ್ತಿ, ಸಕಲ (ಜೀವ) ಜಾಲೋತ್ಪತ್ತಿಯದು ಜಗದ್ರಚನೆ, ಜಗದ್ರಚನೆಯದು ಜಗತ್ಪ್ರಳಯ ನೋಡಾ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೯

೨೬

ಮೃತ್ತಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಮಡಕೆಗಳು ನೂರಾರು. ಮನ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾದಿಗಳು ನೂರಾರು. ಜನಕ ಒಬ್ಬನಲ್ಲಿ ಸಂತತಿಗಳು ನೂರಾರು. ಘನಕ್ಕೆ ಘನವಾದ (ಚಿನ್ಮಯ) ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತುಗಳು ನೂರಾರು. ೧೦

---

* **ಟೀಕು** : ಆಕಾಶದ ಶಬ್ದನಾದಂಗಳಿಂದ ವಾಯುಜಲಂಗಳು ಹುಟ್ಟಿದವು. ಆ ಹುಟ್ಟಿದ ವಾಯುಜಲದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದವೆಂಬ ನಾದಾಕಾಶ ವಾಯುರೂಪಾಗಿ ಕೂಡಲು ವಾರಿಕಲ್ಲಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ, ಬಯಲು ಮೊಳಗಿ ಮಳೆ ಸೃಜಿಸಿ, ಆ ಬಯಲು ಆ ಮಳೆಯನೊಡಗೂಡಿ ದೃಷ್ಟವಪ್ಪ ವಾರಿಕಲ್ಲಾಗಿ ತೋರಿದಂತೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಈ ದೃಷ್ಟದಂತೆ ನಿಃಕಲವಾಗಿಪ್ಪ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಲ್ಲ ಪರಮಚೈತನ್ಯ ಚಿತ್‌ಸ್ವರೂಪು. ಅಂತಪ್ಪ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ತನ್ನ ಸ್ವಚಿತ್ತಿನಿಂದ ತನ್ನ ನೆನೆವುತ್ತಿಪ್ಪ ಚಿತ್‌ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇ ತನಗೆ ಚಿತ್‌ಶಕ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ, ನಿಮ್ಮ ನೆನಹೇ ನಿಮಗೆ ಶಕ್ತಿಯಾಯಿತ್ತಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ತನ್ನ ಅಭಿನ್ನ ಶಕ್ತಿಯಪ್ಪ ಚಿತ್ತುವಿನ ನೆನಹಿನ ರತಿಸುಖದಿಂದ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಅಖಂಡತೇಜೋಮೂರ್ತಿಯಾದ ಮಹಾಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ, ಆ ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಸಮರತಿಯೇ ನಿಮಗೆ ಅಖಂಡವೆಂಬ ನಾಮಸೂಚನೆಯಾಯಿತ್ತಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ತನ್ನ ಚಿದ್ವಿಲಾಸಾನಂದಲೀಲೆಯಿಂದಲಾದ ಮಹಾಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯೇ ಶಿವನ ಸಾಕಾರಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮವೆಂಬುದೀಗ, ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಆದಿಗೆ ಇದೇ ಪ್ರಥಮವಾಯಿತ್ತಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

* **ಟೀಕು** : ವೇದಂಗಳ ಶಿರಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಶ್ರುತಿಗಳ ಹೊಗಳತೆಗೆ ಉಪಮಿಸವಾರ[೧೨]ದಹ[೧೨] ಅಖಂಡ ಬೆಳಗೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬುದೀಗ, ಶ್ರುತಿತತಿಯ ಮಸ್ತಕದ ಅತಿಶಯದ ಬೆಳಗೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಮಹಾಪ್ರಕಾಶವನುಳ್ಳ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ತನ್ನ ಚಿದ್ವಿಲಾಸಾನಂದಲೀಲೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿ ಮಿಗೆವರಿದ ಚಿದಾನಂದದ ಬೆಳಗೇ ಷಟ್*ಕಲಾ*ಶಕ್ತಿ ಸಮೇತವಾದ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿ (ಯಾಯಿತ್ತು) ಎಂಬುದೀಗ, ಒಸರುವಾ ಸಾನಂದ ಬೆಳಗು ಬಿಂದುಗಳಾಗೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಾದ ಲಿಂಗ ಕಳಾಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಅನಂತಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಂಗಳು ಸಚರಾಚರಂಗಳು ಆದವೆಂಬುದೀಗ, ಸಕಲ ಲೋಕಂಗಳು ಬೆಟ್ಟವಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು (ನಿಃಕಲನಾಗಿ) ಸಕಲನಿಃಕಲನಾಗಿ ಸಕಲನಾಗಿ ಅನಂತಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪಿಂಡಾಂಡಗಳಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿರ್ದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಒಂದೇ ಎಂಬುದೀಗ, ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮ ಯೋಗಿನಾಥಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೧೦–೧೦ ಗಿ(ಮೂ) ೧೧–೧೧ ತು(ಮೂ) ೧೨–೧೨ ದ(ಮೂ) *–* ಸ್ಥಲ (ಮೂ)

೨೭

ಶರೀರವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ನೆಳಲಿಲ್ಲದಿರಬಾರದು, ಭೂಮಿಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಆಕಾರವಿಲ್ಲದಿರಬಾರದು; ನಾಮವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ನೀನಿಲ್ಲದಿರಬಾರದು, ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ಶಕ್ತಿಗೊಳಗಾಯಿತ್ತಾಗಿ ಬಚ್ಚಬರಿಯ ಬಯಲೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಉಪಮಾನವಿಲ್ಲ. ೧೧

೨೮

ಏನೆಂದೆನಲಿಲ್ಲದ ಮಹಾಘನವು ತನ್ನ ಲೀಲೆಯಿಂ ತಾನೇ ಸ್ವಯಂಭೂಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಆ ಲಿಂಗದಿಂದಾಯಿತ್ತು ಶಿವಶಕ್ತ್ಯಾತ್ಮಕ. ಆ ಶಿವಶಕ್ತ್ಯಾತ್ಮಕದಿಂದಾದುದು ಆತ್ಮ. ಆತ್ಮನಿಂದಾದುದು ಆಕಾಶ. ಆಕಾಶದಿಂದಾಯಿತ್ತು ವಾಯು, ವಾಯುವಿನಿಂದಾಯಿತ್ತು ಅಗ್ನಿ, ಅಗ್ನಿಯಿಂದಾಯಿತ್ತು ಅಪ್ಪು, ಅಪ್ಪುವಿನಿಂದಾಯಿತ್ತು ಪೃಥ್ವಿ, ಪೃಥ್ವಿಯಿಂದಾಯಿತ್ತು ಸಕಲಜಗಜೀವವೆಲ್ಲ [ಇವೆಲ್ಲವೂ] ನಿಮ್ಮ ನೆನಹುಮಾತ್ರದಿಂದಾದವು ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮಾ. ೧೨

೨೯

ಸಹಜದಿಂದ ನಿರಾಲಂಬವಾಯಿತ್ತು. ನಿರಾಲಂಬದಿಂದ ನಿರಾಳವಾಯಿತ್ತು. ನಿರಾಳದಿಂದ ನಿರವಯವಾಯಿತ್ತು. ನಿರವಯದಿಂದ ಆದಿಯಾಯಿತ್ತು. ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಯಾದನೊಬ್ಬ ಶರಣ. ಆ ಶರಣನ ಮೂರ್ತಿಯಿಂದ ಸದಾಶಿವನಾದ. ಆ ಸದಾಶಿವ[ನ] ಮೂತಿಯಿಂದ ಶಿವನಾದ. ಆ ಶಿವನ ಮೂರ್ತಿಯಿಂದ ರುದ್ರನಾದ. ಆ ರುದ್ರನ ಮೂರ್ತಿಯಿಂದ ವಿಷ್ಣುವಾದ. ಆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮೂರ್ತಿಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನಾದ. ಆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮೂರ್ತಿಯಿಂದಲಾದವು ಸಕಲಜಗದ ಜೀವಜಂತುಗಳೆಲ್ಲ. [೧೩]ಇವರೆಲ್ಲ[೧೩] ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರನ ಕರಸ್ಥಲದ ಹಂಗಿನಲ್ಲಿ [ಹುಟ್ಟಿ] ಬೆಳೆದರು. ೧೩

ಪರಮಾತ್ಮನು ಅಜ್ಞೇಯನು

೩೦

ಏನೆಂದೆನಲಿಲ್ಲ, ನುಡಿದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ನಿಜದಲ್ಲಿರ್ದ ಬೆರಗು ಕುರುಹ ಅರಿವುದೆ? ಅದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನಿಲ್ಲ. ಏನೆಂದೆನಲಿಲ್ಲದ ಬಯಲು: ಅಲ್ಲಿ ಏನನೂ ಅರಸಲಿಲ್ಲ. ಇದಿರಿಲ್ಲ, ತಾನಿಲ್ಲ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ.* ೧

೧೩–೧೩ ಇದೆಲ್ಲ (ಮೂ)

* ಟೀಕು : ನಾ ನೀನೆಂಬ ಲಿಂಗಾಂಗವೆರಡಾಗಿ ತೋರದೆ ನಿಃಕಲವಾಗಿರ್ದ ನಿಜವಸ್ತುವ ಉಪಮಿಸಿ ಹೇಳಬಾರದೆಂಬುದೀಗ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

೩೧

ಅಸುರಮಾಲೆಗಳಿಲ್ಲ, ತ್ರಿಶೂಲಡಮರುಗವಿಲ್ಲ, ಬ್ರಹ್ಮಕಪಾಲವಿಲ್ಲ, ಭಸ್ಮ ಭೂಷಣನಲ್ಲ, [ವೃಷಭವಾಹನನಲ್ಲ], ಋಷಿ[೧೪] ಗಳೊಡನಿರ್ದಾತನಲ್ಲ, ಎಸಗುವ ಸಂಸಾರದ ಕುರುಹಿಲ್ಲದಾತಂಗೆ ಹೆಸರಾವುದೆಂದನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ. ೨

೩೨

ತರುಗಳ ಮುರಿದು ಗಗನಕ್ಕೀಡಾಡುವ ಅನಿಲ, ರೂಪೋ ನಿರೂಪೋ? ಬಲ್ಲರೆ ನೀವು ಹೇಳಿಭೋ! ಗಜಸಿಂಹಶಾರ್ದೂಲವೆಂಬ ಅಧಿಕೃತಮೃಗಂಗಳ ಮುರಿದೊತ್ತಿ ಕೆಡಹುತ್ತಿಪ್ಪ ವ್ಯಾಧ, ರೂಪೋ ನಿರೂಪೋ? ಬಲ್ಲರೆ ನೀವು ಹೇಳಿಭೋ! ಕಾಣಲೀಯದೆ ಕೇಳಲೀಯದೆ ಅವಧಾನಂಗಳ ಕೆಡಿಸುತಿಪ್ಪ ನಿದ್ರೆ, ರೂಪೋ ನಿರುಪೋ? ಬಲ್ಲರೆ ನೀವು ಹೇಳಿಭೋ! [ಇಂತೀ ಆಳಿನಾಳಿನ] ಕೀಳಾಳಿನ ಅಂತಃಸ್ಥವನಾರಿಗೂ ಅರಿಯಬಾರದು. ಅನಾದಿಮೂಲದೊಡೆಯನ ಬಲ್ಲೆನೆಂಬ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೊ? ರೂಪೆಂದಡೆ ಶಬ್ದ, ನಿರೂಪೆಂದಡೆ ಶೂನ್ಯ. ಈ ಎರಡರ ಆದಿಯಿಂದತ್ತತ್ತ ಕಾಣಾ. [ಎನ್ನ] ತಂದೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವು ಗುರುಕರುಣವುಳ್ಳವರಿಗಲ್ಲದೆ ಅರಿಯಬಾರದು. ೩

೩೩

ನಿಮ್ಮ ತೇಜವ ನೋಡಲೆಂದು ಹೆರಸಾರಿ ನೋಡುತ್ತಿರಲು ಶತಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯರು ಮೂಡಿದಂತೆ ಇದ್ದುದಯ್ಯಾ, ಮಿಂಚಿನ ಬಳ್ಳಿಯ ಸಂಚವ ಕಂಡಡೆ ಎನಗಿದು ಸೋಜಿಗವಾಯಿತ್ತು! ಗುಹೇಶ್ವರ, ನೀನು ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗವಾದಡೆ ಉಪಮಿಸಿ ನೋಡಬಲ್ಲವರಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ೪

೩೪

ಕಾಮ್ಯ ಕಲ್ಪಿತಂಗಳಿಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮಿಂದ ನೀವೇ ಸ್ವಯಂಭುವಾಗಿ[೧೫]ರ್ದಿರಲ್ಲ[೧೫] ನಿಮ್ಮ ಪರಮಾನಂದ ಪ್ರಭಾವಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಅನಂತಕಾಲವಿದ್ದಿರಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಆದ್ಯಂತವ ನೀವೇ ಅರಿವುತಿದ್ದಿರಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ನಿಜಭಾವವ ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿರಿ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೫

೩೫

ಸನಕ ಸನಂದ ಮುನಿಜನಾದಿಗಳು ಅರಿಯರಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮಂತುವನು. ಒಂದರಲ್ಲಿ ಹಲವಾಗಿ, ಹಲವರಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಸಾಕಾರ ನಿರಾಕಾರವಾಗಿಪ್ಪಲ್ಲಿ ಏಕವಾಗಿ*ಪ್ಪೆ* ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥ ನೀವೇಯಾಗಿ ೬

೩೬

ಅಱಿದೆನೆಂದಡೆ ಅಱಿಯಬಾರದು ನೋಡಾ! ಘನಕ್ಕೆ ಘನ ತಾನೇ ನೋಡಾ! ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ನಿರ್ಣಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದೆನು. ೭

೧೪+ ಯ ಮ (ಮೂ) ೧೫–೧೫ ರ್ದೆಯಲ್ಲ(ಮೂ)*–* ಪ್ಪ(ಮೂ)

೩೭

ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರ ಈಶ್ವರ ಸದಾಶಿವ ಪರಮೇಶ್ವರರೆಂಬ ಸಂದಣಿ ತಲೆದೋರದ ಮುನ್ನ, ಅಲ್ಲಿಂದತ್ತ ಬಯಲೇ ಸ್ವರೂಪವಾಯಿತ್ತು. ಆ ಸ್ವರೂಪಿನ ಘನತೆಯನುಪಮಿಸಬಾರದು. ನೋಡಬಾರದ ಬೆಳಗು, ಕೂಡಬಾರದ ಮೂರ್ತಿ, ಅಖಂಡ ಅಪ್ರತಿಮ [ನಮ್ಮ] ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದ ಬೆಳಗಿನ ಮೂಲವ ಲಿಂಗಸಂಗಿಗಳಲ್ಲದೆ ಮಿಕ್ಕಿನ ಅಂಗವಿಕಾರಿಗಳೆತ್ತಬಲ್ಲರು? ೮

೩೮

ವೇದಾತೀತ, ಷಡ್ವರ್ಣರಹಿತ, *ಷಟ್* ತ್ರಿಂಶತ್ ಕಳಾತೀತ, ವ್ಯೋಮಾತೀತ, ಅಗಮ್ಯ, ಅಗೋಚರ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೯

೩೯

ತೋರುವನಯ್ಯಾ ಶಿವನು, ಅಡಗುವನಗಲುವನಯ್ಯಾ ಶಿವನು. ಕಂಗಳ ಮುಂದೆ ಕಾಯಗೊಂಡು, ಮನವ ಮುಂದೆ [೧೬]ಕನಸಾಗಿ[೧೬] ಕಾಡುವನಯ್ಯಾ ಶಿವನು. [೧೭]ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ[೧೭] ಇದ್ದು ಹಲವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ತೋರುವನು, ಹಲವೆಡೆಯ[೧೮]ಲಿದ್ದು[೧೮] ಒಂ[೧೯]ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ[೧೯] ರೂಪಾಗಿರ್ಪನು. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನು ಚಿನ್ಮಯನಾಗಿ ಎನಗೆ ಅಸಾಧ್ಯನಾದನು. ೧೦

೪೦

ಕಾಯದಲಾದ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲ, ಜೀವದಲಾದ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲ, ಪ್ರಾಣದಲಾದ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯದಲಾದ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲ, [೨೦]ಮುಕ್ತಿಯಲಾದ[೨೦] ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲ, ಯುಗದಲಾದ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲ, [೨೧]ಜು[೨೧]ದಲಾದ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲ, ಶಿವನಲಾದ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲ, ಶಕ್ತಿಯಲಾದ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲ, ಇದೆಂತಹ ಮೂರ್ತಿಯೆಂದುಪಮಿಸುವೆ! ಕಾಣಬಾರದ ತೇಜ, ಉಪಮಿಸಬಾರದ ನಿಲುವು, ಕಾರಣವಿಡಿದು ಕಣ್ಗೆ ಗೋಚರವಾದ [೨೨]ಸುಖ[೨೨]ವನೇನೆಂದು ಹೇಳುವೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೧

೪೧

ನಾದದ ಬಲದಿಂದ ವೇದಂಗಳಾದವಲ್ಲದೆ, ವೇದ ಸ್ವಯಂಭುವಲ್ಲ, ನಿಲ್ಲು. ಮಾತಿನ ಬಲದಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಾದವಲ್ಲದೆ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸ್ವಂಯಭುವಲ್ಲ, ನಿಲ್ಲು. ಪಾಷಾಣದ ಬಲದಿಂದ ಸಮಯಂಗಳಾದವಲ್ಲದೆ, ಸಮಯ ಸ್ವಯಂಭುವಲ್ಲ, ನಿಲ್ಲು. ಇಂತಿ ಮಾತಿನ ಬಣಬೆಯ ಮುಂತಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆತನ ಕಂಡೆಹೆನೆಂದರೆ, ಆತನತ್ಯತಿಷ್ಠದ್ದಶಾಂಗುಲ, ಆತನೆಂತು ಸಿಲುಕುವನೆಂದಾತನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ. ೧೨

೪೨

ಅರಿಯಬಹುದು, ಕುರುಹಿಡಬಾರದು. ಭಾವಿಸಬಹುದು, ಬೆರಸಬಾರದು. ಕಾಣಬಹುದು, ಕೈಗೆ ಸಿಲ್ಕದು, ಅಖಂಡ ನಿರಾಳವ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಬಲ್ಲರು. ೧೩

– ಅಷ್ಟ (ಮೂ) ೧೬–೧೬ ಕಸವಾಗಿ (ಮೂ) ೧೭–೧೭ ಒಲ್ಲದಡೆ ಅಲ್ಲೆ (ಮೂ) ೧೮–೧೮ ಲ್ಯೆದಿ (ಮೂ) ೧೯–೧೯ ದೇ (ಮೂ) ೨೦–೨೦ ಮೂರ್ತಿಯಲಾದ (ಮೂ)೨೧–ಜ (ಮೂ) ೨೨–೨೨ ಮನ (ಮೂ)

ಪರಮಾತ್ಮನು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯು

೪೩

ಸಕಲ ನಿಷ್ಕಲವ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಪ್ಪೆಯಾಗಿ, ಸಕಲ ನೀನೆ, ನಿಷ್ಕಲ ನೀನೇ ಕಂಡಯ್ಯಾ, ವಿಶ್ವತೋಚಕ್ಷು ನೀನೇ ದೇವಾ, ವಿಶ್ವತೋಮುಖ ನೀನೇ ದೇವಾ, [ವಿಶ್ವತೋಬಾಹು ನೀನೇ ದೇವಾ] ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧

೪೪

ಶ್ರುತಿತತಿಯಶಿರದ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯತಿಷ್ಠದ್ದಶಾಂಗುಲನ [ನಾ]ನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ, ಘನಕ್ಕೆ ಘನಮಹಿಮನ, ಮನಕ್ಕಗೋಚರನ, ಅಣೋರಣೀಯಾನ್ ಮಹತೋಮಹೀಯಾನ್ ಮಹಾದಾನಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೨

೪೫

ವಿಶ್ವದೊಳಗೆಲ್ಲ ನೀನೇ ದೇವಾ, ವಿಶ್ವಭರಿತನು ನೀನೇ ದೇವಾ, ವಿಶ್ವರೂಪನು ನೀನೇ ದೇವಾ, ವಿಶ್ವಪತಿ ನೀನೇ ದೇವಾ, ವಿಶ್ವಾತೀತನು ನೀನೇ ದೇವಾ, ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೩

೪೬

ಎತ್ತೆತ್ತ ನೋಡಿದಡತ್ತತ್ತ ನೀನೇ ದೇವಾ, ಸಕಲವಿಸ್ತಾರದ ರೂಹು ನೀನೇ ದೇವಾ, ವಿಶ್ವತೋಚಕ್ಷು ನೀನೇ ದೇವಾ, ವಿಶ್ವತೋಮುಖ ನೀನೇ ದೇವಾ, ವಿಶ್ವತೋಬಾಹು ನೀನೇ ದೇವಾ. ವಿಶ್ವತೋಪಾದ ನೀನೇ ದೇವಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೪

೪೭

ಕುರುಹುಂಟೇ [೨೩]ಮರುಳೆ[೨೩] ಲಿಂಗಕ್ಕೆ? ತೆರಹುಂಟೆ [೨೩]ಮರುಳೆ[೨೩] ಲಿಂಗಕ್ಕೆ? ಎಲ್ಲೆಡೆಯೊಳು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಪರಾತ್ಪರಲಿಂಗದ ನಿಲವನರಿಯದೆ ಹುಸಿಯನೇ ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಹುಸಿಯನೇ ಪೂಜಿಸಿ ಹುಸಿಯ ಫಲವನುಂಡು ಹುಸಿಯಾಗಿ ಹೋದವರ ಕಂಡು ನಗುತಿರ್ದ[ನ]ಯ್ಯಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರ. ೫

೪೮

ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷನಾದಿ [ಪುರುಷನೊಬ್ಬ] ಪುರುಷನು, [ವೇದಪುರುಷನೊಬ್ಬ ಪುರುಷನು, ಜ್ಯೋತಿಪುರುಷನೊಬ್ಬ ಪುರುಷನು], ತ್ರಿಪಾದೂರ್ಧ್ವಪುರುಷನೊಬ್ಬ ಪುರುಷನು, ಉದನ್ಮುಖ [ಪುರುಷ] ನೊಬ್ಬ ಪುರುಷನು, ಉದಯಪುರಷನೊಬ್ಬ ಪುರುಷನು, ವಿರಾಟ್ ಪುರುಷನೊಬ್ಬ ಪುರುಷನು, ಆದಿಪುರುಷನೊಬ್ಬ ಪುರುಷನು, [ವಿಯತ್‌ಪುರುಷನೊಬ್ಬ ಪುರುಷನು] ತದ್ವಿಯತ್ಪುರುಷಾಪುರುಷರಿಲ್ಲದ

೨೩–ಮರಳಿ(ಮೂ)

ಪ್ರಭೆಯ ನೋಡಿರೇ. ವೇದನಾದಾತೀತ ತುರೀಯ ಪರಮಾನಂದ, ನಿರವಯ, ಷಟ್‌ತ್ರಿಂಶತ್‌ಪ್ರಭಾಪಟಲದ [ಪ್ರಭೆಯು] ಬೆಳಗಿದೆ ನೋಡಿರೇ, ಬೆಳಗಿನೊಳಗಿನ ಮಹಾಬೆಳಗಿನ ಬೆಳಗು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ. ೬

೪೯

ಪಾತಾಳದಿಂ ಕೆಳಗೆ ಪಾದ. ಸುವರ್ಲೋಕದಿಂ ಮೇಲೆ ಉತ್ತಮಾಂಗ, ಬ್ರಹಾಂಡವೆ ಮುಕುಟ, ಗಗನವೆ ಮುಖ, ಚಂದ್ರಾರ್ಕಾಗ್ನಿಗಳೇ ನೇತ್ರ, ದಶದಿಕ್ಕುಗಳೇ ಬಾಹುಗಳು, ಮಹದಾಕಾಶವೇ ಶರೀರ, ತರುಗಳೇ ತನೂರುಹ, ಶೂನ್ಯವೇ ಕರಸ್ಥಲದ ಲಿಂಗ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳೇ ಪುಷ್ಪ, ನಿತ್ಯವೇ ಪೂಜೆ, ಮೇಘವೇ ಜಡೆ, ಬೆಳುದಿಂಗಳೇ ವಿಭೂತಿ, ಪರ್ವತಂಗಳೇ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮವೇ ಪಂಚಾಕ್ಷರ, ತತ್ವಂಗಳೇ ಜಪಮಾಲೆ, ಮೇರುವೇ ದಂಡ, [ಸಮುದ್ರವೇ ಕಮಂಡಲು, ಶೇಷನೆ ಕಟಿಸೂತ್ರ], ಜಗವೇ ಕಂಥೆ, ಅನಂತನೇ ಕೌಪೀನ, ತ್ರಿಗುಣ ಒಂದಾದುದೇ [24]ಖರ್ಪರ,[24] ಚತುರ್ಯುಗಂಗಳೇ ಗಮನ, ಮಿಂಚೇ ಅಂಗರುಚಿ, ಸಿಡಿಲೇ ಧ್ವನಿ, ವೇದಾಗಮವೇ ವಾಕ್ಯ, ಜ್ಞಾನಮುದ್ರೆಯೇ ಉಪದೇಶ. ಪೃಥ್ವಿಯೇ ಸಿಂಹಾಸನ, ದಿವಾರಾತ್ರಿಯೇ ಅರಮನೆ, ಶಿವಜ್ಞಾನವೇ ಐಶ್ವರ್ಯ, ನಿರಾಳವೇ ತೃಪ್ತಿ. ಇಂಥ ಚೈತನ್ಯ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ನಾನು ನಮೋ ನಮೋ ಎನುತಿರ್ದೆನಯ್ಯಾ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಸೋಮೇಶ್ವರಾ. ೭

೫೦

ಗಿರಿಗಳ ಗುಹೆಗಳ ಕಂದರದಲ್ಲಿ, ನೆಲಹೊಲದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪೆ ದೇವಾ; ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಡಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪೆ ದೇವಾ. ಮನಕ್ಕಗಮ್ಯ ಅಗೋಚರನಾಗಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನೀನೇ ಇಪ್ಪೆಯಯ್ಯಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ, ನಿಮ್ಮನಗಲಕ್ಕೆ ಹರಿವರಿದು ಕಂಡೆ ನಾನು. ೮

೫೧

ವನವೆಲ್ಲ ನೀವೇ, ವನದೊಳಗಣ ದೇವತರುವೆಲ್ಲ ನೀವೇ, ತರುವಿನೊಳಗಾಡುವ ಮೃಗವೆಲ್ಲ ನೀವೇ. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ, ಸರ್ವಭರಿತನಾಗಿ [25]ಏಕೆನಗೆ[25] ಮುಖದೋ[26]ಜೆ?[26] ೯

೫೨

ಇಳೆ ನಿಮ್ಮ ದಾನ, ಬೆಳೆ ನಿಮ್ಮ ದಾನ, ಸುಳಿದು ಬೀಸುವ ವಾಯು ನಿಮ್ಮ ದಾನ. ನಿಮ್ಮ ದಾನವನುಂಡು ಅನ್ಯರ ಹೊಗಳುವ ಕುನ್ನಿಗಳನೇನೆಂಬೆ ರಾಮನಾಥಾ? ೧೦

೫೩

ಕಾಯ ನಿಮ್ಮ ದಾನ, ಜೀವ ನಿಮ್ಮ ದಾನ, ಕಾಯ ಜೀವವುಳ್ಳಲ್ಲಿಯೇ [ನಿಮ್ಮ] ಪೂಜಿ..ದ ಅನ್ಯಾಯಿಗಳನೇನೆಂಬೆ ಹೇಳಾ ರಾಮನಾಥಾ? ೧೧

೨೪-೨೪ ಕರ್ಪೂರ(ಮೂ) ೨೫-೨೫ ಎನಗೆ (ಮೂ) ೨೬-೨೬ ರ(ಮೂ)

೫೪

ಎತ್ತು ನಿಮ್ಮ ದಾನ, ಬಿತ್ತು ನಿಮ್ಮ ದಾನ, ಸುತ್ತಿ ಹರಿವ ಸಾಗರವೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ದಾನ. ನಿಮ್ಮ ದಾನವನುಂಡು ಅನ್ಯರ ಹೊಗಳುವ ಕುನ್ನಿಗಳನೇನೆಂಬೆ ರಾಮನಾಥಾ? ೧೨

೫೫

ಇಂತೆಂದ ಭೂಮಿಯ, ಇಂತೆಂದ ಗಗನವ, ಇಂತೆಂದ ಸಪ್ತಸಾಗರವ, ಇಂತೀ ಲೋಕದೊಳಗೆ ತಿಂಥಿಣಿಯಾಗಿಪ್ಪ ಅಚಿಂತ್ಯನನಾರು ಬಲ್ಲರೈ ರಾಮನಾಥಾ. ೧೩

೫೬

ನೆಲ [೨೭][ದ್ವೀ][೨೭]ಪದೊಡೆಯನು. ಜಲ ತಂಪಿನೊಡೆಯನು, ಹಿರಿಯ ಪೆಂಪಿನೊಡೆಯನು, ಅಗ್ನಿ ಉಷ್ಣದೊಡೆಯನು, ಚಂದ್ರಕಾಂತದೊಡೆಯನು, ಸೂರ್ಯಕಾಂತದೊಡೆಯನು, ಸಕಲದೈವಂಗಳಿಗೆ ಆಯುಷ್ಯಭಾಷೆಯ ಕೊಟ್ಟ ಭೋಗದೊಡೆಯನು ಜಗತ್ಪ್ರಭು ಸೊಡ್ಡಳ. ೧೪

೫೭

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಡಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೀನೇ ದೇವಾ. ಪಿಂಡಾಂಡಗಳೊಳಗೆಲ್ಲ ನೀನೇ ದೇವಾ. ಮಹದಾಕಾಶ ರೂಪ ನಿರುಪಾಧಿಕ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ನೀನೇ ದೇವಾ. ಉಪಮಾತೀತ ವಾಙ್ಮನಕ್ಕಗೋಚರ ನೀನೇ ದೇವಾ. ಸ್ವಾನುಭೂತಿಸ್ವರೂಪ ಶರಣಜನ ಮನೋವಲ್ಲಭ ನೀನೇ ದೇವಾ, ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೧೫

೫೮

ಅಣುವಿಂಗೆ ಅಣು, ಮಹತ್ತಿಂಗೆ ಮಹತ್ತಾಗಿ ಎಣಿಸಬಾರದ ಬಹಳ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಎಣೆಯಾವುದು ಹೇಳಾ? ಅಗಣಿತನಕ್ಷಯ ಸರ್ವಜೀವಮನಃಪ್ರೇರಕ, [ಸರ್ವಗತ] ಸರ್ವಜ್ಞ, ಏಕೋದೇವ ಸಂವಿತ್‌ಪ್ರಕಾಶ ಪರಮೇಶ್ವರನು. ಮನವೆಂಬ ದರ್ಪಣದೊಳಗೆ ಬಿಂದ್ವಾಕಾಶರೂಪವಾಗಿ ಬೆಳಗಿ ತೋರುವ ಶಿವನ ಅಂತವ ತಿಳಿದುನೋಡಿ ಕೂಡಬಲ್ಲಾತನೇ ಪರ(ಮ) ಶಿವಯೋಗಿ, ಆತ[ನೇ] ಜನನಮರಣವಿರಹಿತ, ಆತನೇ ಸರ್ವಜ್ಞನು, ಆತನೇ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು ತಾನೆ. ೧೬

೫೯

ಮನದಲ್ಲಿ ಭೇದ[ವಲ್ಲದೆ] ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ, ಕ್ರಿಯಾಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭೇದವಲ್ಲದೆ [೨೮]ಜ್ಞಾನ[೨೮]ದಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ, ರೂಪಾರೂಪದಲ್ಲಿ ಭೇದವಲ್ಲದೆ ಚೈತನ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲ ನೋಡಯ್ಯಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೭

೬೦

ಊರಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತು ಅದೇ ನೋಡಯ್ಯಾ, ವನದಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತು ಅದೇ ನೋಡಯ್ಯಾ, ಚರಿಸಿ ಚರಿಸಿ ಜಗ[೨೯]ವನು[೨೯]ದ್ಧರಿಸುವ ವಸ್ತು ಅದೇ ನೋಡಯ್ಯಾ, ಮೂರುಲೋಕದೆರೆಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೆಂಬ ಪರವಸ್ತು ಅದೇ ನೋಡಯ್ಯಾ. ೧೮

೨೭-೨೭ ದೀ(ಮೂ) ೨೮-೨೮ ಶಾಸ್ತ್ರ(ಮೂ) ೨೯-೨೯ ದು(ಮೂ)

೬೧

ತನಗೆ ತಾನೇ ಹುಟ್ಟಿ[೩೦]ದಾತ[೩೦]ನಾಗಿ ತಾನೇ ಸ್ಥಾವರವಾದ; [೩೧]ಲಿಂಗವು ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ [೩೨]ರುಚಿಯ[೩೨] ಅವ್ಯಕ್ತಕ್ರೀಯಿಂದ ಮನವೇ ಬಾಯಾಗಿ ಉಂಬ ಲಿಂಗವು ಇತರ ಸುಖವ ಬಲ್ಲುದೇ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ? ೧೯

೬೨

ಓಂ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯನಿರಾಲಂಬಮೂರ್ತಿ ಜಗಹಿತಾರ್ಥವಾಗಿ ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ, ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮಸಾಕಾರಮೂರ್ತಿಲೀಲಾಸಂಭವವಾದಲ್ಲಿ, ಅಣುವಿಂಗೆ ಅಣು, ಮಹತ್ತಿಂಗೆ ಮಹತ್ತಾದಲ್ಲಿ, ಅಂಗಕರಂಡ ಆತ್ಮಸುಗಂಧ ನೀನಾದೆಯಲ್ಲ ಏಣಾಂಕಧರ ಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗಾ. ೨೦

೬೩

ವಾಯು ಬಯಲೆಂದಡೆ ತರುಗಿರಿಗಳೊದರುವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತು? ನಾದ ಬಯಲೆಂದಡೆ ಶಬ್ದಂಗಳು ತೋರುವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತು? ತನ್ಮಯವೆಲ್ಲವೂ ರೂಪು, ಏಣಾಂಕಧರ ಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಸ್ವರೂ[೩೩]ಪಾ[೩೩]ಗಿ ಜಗದಲ್ಲಿ [ಇ]ಹನ್ನಬರ. ೨೧

೬೪

ಆಗ ಹುಟ್ಟಿ, ಬೇಗ ಸಾವ (ಕಾಯಗೊಂಡ) ಮಾನವ ನೀನು ದೇವರೆನಿಸಿಕೊಂಬುದಾವುದಂತರ ಹೇಳಾ? (ದೇವರು ಸಾವರೆ? ದೇವರಿಗೂ ಸಾವರಿಗೂ ಆವುದಂತರ ಹೇಳಾ?) ದೇವರಿಗೆ ದೇವಲೋಕ, ಮಾನವರಿಗೆ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕ, ಗುಹೇಶ್ವರಲ್ಲಯಂಗೆ ಆವ ಲೋಕವೂ ಇಲ್ಲ. ೨೨

೬೫

ಮೃತ್ತಿಕೆಯೊಂದರಲಾದ ಭಾಂಡದಂತೆ, ಚಿನ್ನವೊಂದರಲಾದ ಬಂಗಾರದಂತೆ, ಉದಕವೊಂದರಲಾದ ವಾರಿಕಲ್ಲಂತೆ. ಬ್ರಹ್ಮದಿಂದಲಾದ ಜಗವು ಭಿನ್ನವೆಲ್ಲಿಯದು ಸಕಳೇಶ್ವರಯ್ಯಾ? ೨೩

೬೬

ಘಟಪಟ(ದ) ಭಿತ್ತಿಯಂತೆ ಭಿನ್ನವೆಂ[೩೪]ಬ ಹಾಂಗೆ ಇಹುದು.[೩೪] ತಿಳಿದು ನೋಡಿದರೆ ಭಿನ್ನವುಂಟೆ? ಘಟದೊಳಗಿನ ಬಯಲು, ಪಟದೊಳಗಣ [೩೫]ನೂಲು[೩೫] ಭಿತ್ತಿಯ ಮೃತ್ತಿಕೆ(ಯಂತೆ) ಒಂದಲ್ಲದೆ ಎರಡಿಲ್ಲ. ದೇ[೩೬]ಹಿ[೩೬]ಗಳೊಳಗೆ ಗುಹೇಶ್ವರನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರೂ ಇಲ್ಲ. ೨೪

೬೭

ಊರೊಳಗಣ ಬಯಲು, ಊರ ಹೊರಗಣ ಬಯಲೆಂದುಂಟೆ? ಉರೊಳಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬಯಲು, ಊರ ಹೊರಗೆ ಹೊಲೆಯ ಬಯಲೆಂದುಂಟೆ? ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಬಯಲೊಂದೆ, ಭಿತ್ತಿಯಿಂದ ಒಳಹೊರಗೆಂಬ ನಾಮವೈಸೆ, ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ, ಕರೆದರೆ ಓ ಎಂದಾತನೇ ಬಿಡಾಡಿ. ೨೫

೩೦–೩೦ ದ(ಮೂ) ೩೧+ಆ(ಮೂ) ೩೨–೩೨ ರೂ(ಮೂ) ೩೩–೩೩ ಪನಾ(ಮೂ)೩೪–೩೪ ಬುದು ಹಾಗಿಹುದು(ಮೂ) ೩೫–೩೫ ಬಯಲು(ಮೂ) ೩೬–೩೬ ಹ(ಮೂ)

೧೮

ದ್ರವ್ಯ ನೀನು, ದ್ರವ್ಯಾರ್ಥಿ ನೀನು; ಪದ ನೀನು, ಪದಾರ್ಥ ನೀನು; ಸಕಲ ನೀನು, ನಿಃಕಲ ನೀನು; ಸಕಲ ನಿಃಕಲಾತ್ಮಕ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಶಿವನಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯ ಭಿನ್ನಭಾವನೆಯುಂಟೆ? ಸಕಲ [೩೭]ನಿಷ್ಕಲತತ್ವಂಗಳು[೩೭] [೩೮]ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ[೩೮] ಸಾಮರಸ್ಯಭಾವವ ನೆಯ್ದಿಹೆವೆಂದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ [ಸರ್ವಪದಾರ್ಥಂಗಳ] ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದಾವೆ ನೋಡಾ. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ: "ದ್ರವ್ಯಾರ್ಥ ಚ ಮಹಾದೇವೋ ದ್ರವ್ಯರೂ[೩೯]ಪೋ[೩೯] ಮಹೇಶ್ವರಃ । ಇತಿ [೪೦]ಮೇ[೪೦] ಭೇದ [೪೧]ನಂ[೪೧] ನಾಸ್ತಿ ಸರ್ವರೂ [೪೨]ಪಸ್ಸ[೪೨] ದಾಶಿವಃ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ನಾದ ನೀನು, ಬಿಂದು ನೀನು, ಕಳೆ ನೀನು, ಕಳಾತೀತ ನೀನು ಗುಹೇಶ್ವರಾ.೨೬

೧೯

ಕಾಣಬಹುದು; ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕದು. ಅಱಿಯಬಹುದು; ಕುಱುಹಿಡಬಾರದು. ಭಾವಿಸಬಹುದು, ಬೆರಸಬಾರದು. ಇಂತು ಉಪಮಿಸಬಾರದ ಘನವನು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನೇ ಬಲ್ಲ. ೨೭

ಪರಮಾತ್ಮನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರಭೂತನಾಗಿದ್ದು ಅದರ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣನು

೨೦

ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅನಂತಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮರುತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯ ನೋಡಾ. ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅನಂತ ಕೋಟಿ ವಿಷ್ಣ್ವಾದಿಗಳುತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯ ನೋಡಾ. ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅನಂತಕೋಟಿ ದೇವತೆಗಳುತ್ಪತ್ತಿ ಲಯ ನೋಡಾ. ತಾನೇ ಅಖಂಡಿತ ಅಪ್ರಮೇಯ ಅಗಣಿತ ಅಗಮ್ಯ ಅಗೋಚರ ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧

೨೧

ಅಯ್ಯಾ, ನೀನು ನಿರಾಳ ನಿರ್ಮಾಯನಾಗಿಪ್ಪೆಯಾಗಿ ಆಕಾಶಪ್ರಕಾಶವಿಲ್ಲದಂದು, ಸಾಕ್ಷಿಸಭೆಗಳಿಲ್ಲದಂದು, ಸಚರಾಚರವೆಲ್ಲ ರಚನೆಗೆ ಬಾರದಂದು, ಆಧಾರದೊಳಗಣ ವಿಭೂತಿಯ(ನೆ) ತೆಗೆದು ಭೂಮಿಯ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಲು, ಪಂಚಾಶತ್ಕೋಟಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಭೂಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿ ಹರಿದವು ಸಪ್ತಸಮುದ್ರಂಗಳು. ಎಂಬತ್ತಾರು ಕೋಟಿ ತೊಂಬತ್ತೇಳು ಲಕ್ಷ ಕಾಲ ಭುವನಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಉದಯ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ. ಐವತ್ತಾರುಕೋಟಿ ತಾರಾಮಂಡಲವೆಂದಡೆ ಬೆಳಗಿ ತೋರಿದ ಹನ್ನೆರಡು ಜ್ಯೋತಿಯ; ನಿಲಿಸಿ ತೋರಿದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಭುವನದ! ಈ ಜಗದ ಜಂಗುಳಿಯ ಕಾವ ಗೋವಳ ತಾನಾಗಿ. [೪೩]ಚೌರಾಸಿಲಕ್ಷ[೪೩] ಜೀವರಾಶಿಗಳಿಗೆ ರಾಶಿವಾಳ ತಾನಾಗಿ, ಸಕಲದ ಅಳಿವಿನ ಉಳಿವಿನ ನಿಂದ ನಿಜದ ನಿಲವ ನೋಡಿ ಕಂಡೆನು ಗುಹೇಶ್ವರಾ, ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎನುತಿರ್ದೆನು. ೨

೩೭–೩೭ ಪದಾರ್ಥಂಗಳೆಲ್ಲವೂ(ಮೂ) ೩೮–೩೮ ನಿಮ್ಮ (ಮೂ) ೩೯–೩೯ ಪಾಯ (ಮೂ) ೪೦–೪೦ ಮಾಂ(ಮೂ) ೪೧–೪೧ ನೋ(ಮೂ) ೪೨–೪೨ ಪೋಸ(ಮೂ)೪೩–೪೩ ಎಂಬತ್ತು ನಾಲ್ಕ ಲಕ್ಷ(ಮೂ)

೭೨

ರುದ್ರ ಮುಖದಲ್ಲಿ, ವಿಷ್ಣು ಭುಜದಲ್ಲಿ, ಜಂಘೆಯಲ್ಲಿ ಅಜನ ಜನನವು. ಇಂದ್ರ ಪಾದದಲ್ಲಿ, ಚಂದ್ರ ಮನದಲ್ಲಿ, ಚಕ್ಷುವಿನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಜನನವು, [೪೪]ಮುಖದಲ್ಲಿ[೪೪] ಅಗ್ನಿಯು, ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ವಾಯು, ನಾಭಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರಿಕ್ಷ ಜನನವು, ಶಿರದಲುದಯ ಮೂವತ್ತುಮೂರುಕೋಟಿ ದೇವರ್ಕಳು. ಪಾದತಳದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಜನನವು. ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ದಶದಿಕ್ಕುಗಳು. [೪೫]ಇವೆಲ್ಲವನು[೪೫] ನಿಕ್ಷೇಪಿಸಿದ ಕುಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷಯನಗಣಿತ [ಮಹಿಮ]ನು. ಸಾಸಿರ ತಲೆ, ಸಾಸಿರ ಕಣ್ಣು, ಸಾಸಿರ ಕೈ, ಸಾಸಿರ ಪಾದ, ಸಾಸಿರ ಸನ್ನಿಹಿತ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸ[೪೬]ಂಗಮದೇವ.[೪೬] ೩

೭೩

ನಿಮ್ಮ ನಿಜದಂತ್ಯವನಾರು ಬಲ್ಲರಯ್ಯಾ? ಚತುರ್ದಶಭುವನಂಗಳೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಾಧೀನವಯ್ಯಾ, ನಿಮಗೆಣೆಯಪ್ಪ ದೇವರುಂಟೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ? ೪

೭೪

ಸರ್ಪನೂ ಕೂರ್ಮನೂ ದಿಕ್ಕರಿಗಳೆಂಟೂ ಭೂಮಿಯ ಹೊತ್ತಿರ್ದಹರೆಂದು ಅಹರ್ನಿಶ ಹೊತ್ತಿರ್ಪವರಿಗೆ ಅತ್ತಲಾಧಾರ ಇತ್ತಲಾಧಾರ? ಉತ್ತರ ಕೊಡುವವರಿಗೆ ಇಕ್ಕುವೆ ಮುಂಡಿಗೆಯ. ಎತ್ತುವರುಳ್ಳೊಡೆ ತೋರಿರ್ರೆ ರಾಮನಾಥಾ? ೫

೭೫

ಶರಧಿಯ ಮೇಲೆ ಧರೆಯ ಕರಗದಂತಿರಿಸಿದೆ. ಅಂಬರಕ್ಕೆ ಗದ್ದುಗೆ ಬೋದುಗೆ ಇಲ್ಲದಂತಿರಿಸಿದೆ. ಎಲೆ ಮೃಡನೆ, ನೀನಲ್ಲದೆ ಉಳಿದ ದೈವಂಗಳಿಗಹುದೇ ರಾಮನಾಥಾ? ೬

೭೬

ಕಲಿವೀರ ಕಡಿವಲ್ಲಿ, ಬಲುವಿಷವು ಸುಡುವಲ್ಲಿ, ನೆಲೆಗೆಟ್ಟು ಮೊರೆಯೊ ಎಂಬಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮ ತಲೆಗಾದು ರಕ್ಷಿಸಿದ ಸುಲಭನನರಿಯಿರೇ, ಹೊರೆಯರಿರಾ, ಸಲೆನಂಬಿ ಬದುಕಿರೋ ರಾಮನಾಥನ. ೭

೭೭

ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯಲೋಕ ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ಸಚರಾಚರಂಗಳೆಲ್ಲ ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ ತನ್ನಿಂದಧಿಕವಪ್ಪ ದೈವ ಒಂದಿಲ್ಲವಾಗಿ ಇವೆಲ್ಲ ತನ್ನಾಧೀನವಲ್ಲದೆ ಅವರಾಧೀನ ತಾನಲ್ಲ ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೮

೭೮

ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣ್ವಾದಿಗಳು ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ ರುದ್ರ ಈಶ್ವರನು ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ಪಂಚಮುಖ ದಶಭುಜವನುಳ್ಳ ಸದಾಶಿವರು ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ನಾಲ್ವತ್ತೆಂಟು ಸಾವಿರ ಮುನಿಗಳು ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ಮೂವತ್ತುಮೂರುಕೋಟಿ

೪೪-೪೪ ನೊಸಲಲ್ಲಿ(ಮೂ) ೪೫-೪೫ ಜಗವ(ಮೂ) ೪೬-೪೬ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ(ಮೂ)

ದೇವತೆಗಳು ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ತಾನೇ ಅಖಂಡ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗಿ ಮಹಾಘನವಲ್ಲದೆ ತನ್ನಿಂದಧಿಕವಪ್ಪ ಘನವಿಲ್ಲ ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೯

೭೯

ಸಪ್ತಕೋಟಿ ಮಹಾಮಂತ್ರಗಳು ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ತೊಂಬತ್ತುನಾಲ್ಕು ವ್ಯೋಮವ್ಯಾಪ್ತಿಪದಂಗಳು ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ಅಕಾರಾದಿ ಕ್ಷಕಾರಾಂತ್ಯವಾದ ಐವತ್ತೆರಡಕ್ಷರಂಗಳೂ ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ಮೂವತ್ತಾರು ತತ್ವಂಗಳು ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ಷಟ್ಕಳೆ ದ್ವಾದಶಕಳೆ ಷೋಡಶ ಕಳೆಗಳು ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ಅರವತ್ತುನಾಲ್ಕು ಕಳೆ ಜ್ಞಾನಂಗಳು ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ಇವೆಲ್ಲವು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯವಾದ ಕಾರಣ ತನ್ನಿಂದಧಿಕವಪ್ಪ ಘನ ಒಂದಿಲ್ಲವಾಗಿ ತಾನೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೦

೮೦

ಎತ್ತನೇರಿದ ಕರ್ತನೊಬ್ಬನೇ ಜಗಕ್ಕೆಲ್ಲ, ಎತ್ತು ಬೆಳೆದ ಧಾನ್ಯವನುಂಬ ದೇವರ್ಕಳೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ತೊತ್ತಿನ ಮಕ್ಕಳು ರಾಮನಾಥಾ. ೧೧

೮೧

ಜಗವೆಲ್ಲ ಗೋವಿನ ಹಂಗು, ನರಸುರಾದಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಗೋವಿನ ಹಂಗು, ಸಕಲ ಜೀವಾಧಾರ ಗೋಮಯ. ಗೋಕುಲಕ್ಕೊಡೆಯ [ಗೋಪತಿಧರ] ಗೋ[೪೭]ಪ್ರಾಣ[೪೭] ಸ್ವರೂಪ [ಗೋವಿಂದನೊಡೆಯ] ನಾರಾಯಣಪ್ರಿಯ ರಾಮನಾಥ. ೧೨

ಪರಮಾತ್ಮನು ಶ್ರೇಷ್ಠನು

೮೨

ಕಿಚ್ಚಿಲ್ಲದುರಿವ ದೇವನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗಂಜುವನಲ್ಲ, ಕೌತುಕದ ದೇವ ಕಾಣಿಭೋ ನಮ್ಮ [೪೮]ಹರನು;[೪೮] ಕೌತುಕದ ದೇವ ಕಾಣಿಭೋ ನಮ್ಮ ಶಿವನು. ಬಿರಿದರ [೪೯]ಬಿಂಕವ[೪೯] ಮುರಿವ, ಉಬ್ಬಿದರ ಗಬ್ಬವ ಕಲಕುವ. ಬಲ್ಲಿದನ ಶಿರ ಕರದಲ್ಲಿ, ಮೆಲ್ಲದನ ನಯನ ಶ್ರೀಪಾದದಲ್ಲಿ. ಅಯ್ಯಯ್ಯ ಮಝು ಭಾಪು ದೇವರಾಯ ಸೊಡ್ಡಳ. ೧

೮೩

ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ತೆರೆನೊರೆಗಳು ನೆಗಳ್ದವೆಂದರೆ ಸಮುದ್ರದಿಂದನ್ಯವಪ್ಪವೆ? ನಿರ್ವಿಕಾರ ನಿತ್ಯನಿರಂಜನ ನಿರ್ಗುಣಪರಿಪೂರ್ಣನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ ಪರಬ್ರಹ್ಮಶಿವನಿಂದ ಜಗತ್ತು ಉದಿಸಿತ್ತೆಂದಡೆ, ಶಿವನಿಂದನ್ಯವೆನಬಹುದೆ? ಇಂತಪ್ಪ ಅರಿದ ನೀವು ಕೊಟ್ಟು ಸಮ್ಯಕ್ ಜ್ಞಾನ ಕಂದೆರದಿಪ್ಪುದಯ್ಯಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೨

೪೭–೪೭ ಪ್ರಣವ(ಮೂ) ೪೮–೪೮ ಶಿವನು(ಮೂ) ೪೯–೪೯ ಭಂಗವ(ಮೂ)

ದ್ರವ್ಯ ನೀನು, ದ್ರವ್ಯಾರ್ಥಿ ನೀನು; ಪದ ನೀನು, ಪದಾರ್ಥ ನೀನು; ಸಕಲ ನೀನು, ನಿಷ್ಕಲ ನೀನು; ಸಕಲನಿಷ್ಕಲಾತ್ಮಕ ಪರಿಪೂರ್ಣಶಿವನಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯ ಭಿನ್ನಭಾವನೆಯುಂಟೆ? ಸಕಲ [೫೦]ನಿಷ್ಕಲತತ್ವಂಗಳು ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ[೫೦] ಸಾಮರಸ್ಯ ಭಾವವನ್ನೈದಿಹೆವೆಂದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ [೫೧]ಅಂ[೫೧]ಗದ ಮೇಲೆ [ಸರ್ವಪದಾರ್ಥಂಗಳ] ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದಾವೆ ನೋಡಾ. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ: ದ್ರವ್ಯಾರ್ಥಂ ಚ ಮಹಾದೇವೋ ದ್ರವ್ಯರೂಪೋ ಮಹೇಶ್ವರಃ । ಇತಿ [೫೨]ಮೇ[೫೨] ಭೇದ [೫೩]ನಂ[೫೩] ನಾಸ್ತಿ ಸರ್ವರೂ[೫೪]ಪಸ್ಸ[೫೪]ದಾಶಿವಃ ॥ ಎಂದುದಾಗಿ, ನಾದ ನೀನು, ಬಿಂದು ನೀನು, ಕಳೆ ನೀನು, ಕಳಾತೀತ ನೀನು ಗುಹೇಶ್ವರಾ .೩

ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಹುಟ್ಟುಸಾವೆಂಬುವಿಲ್ಲ, ಅವನು ನಿತ್ಯನು

೮೫

ಹುಟ್ಟುಮೆಟ್ಟೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ[ವಯ್ಯಾ], ನಿಮ್ಮಿಂದ ನೀವೇ ಸ್ವಯಂಭುವಯ್ಯಾ, ಇಂತಾದಿರಯ್ಯಾ ಇಂತಾದಿರಯ್ಯಾ ನೀವಿಂತಾದಿರಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಮಹಾತ್ಮೆಯ ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿ[೫೫]ರಯ್ಯಾ[೫೫] ನಿಜಗುರು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯಾ. ೧

೮೬

ಅಮೃತವತಿ ಸೋಮಶಂಭುವಿಂಗೆ ಹುಟ್ಟಿದಾತ ಇಂದ್ರ, ಸತ್ಯಋಷಿ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾದೇವಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದಾತ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಸುದೇವ ದೇವಕಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದಾತ ವಿಷ್ಣು, ನಾಭಿರಾಜ ಮರುತಾದೇವಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದಾತ ಅರುಹ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಯೋನಿಜರೆಂಬುದು [ತ್ರೈ]ಜಗವೆಲ್ಲ ಬಲ್ಲುದು. ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರಳಯಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾದ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಂಗೆ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳುಂಟೆ ಹೇಳಿರೆ? ೨

೮೭

ಅಮೌಲ್ಯನು ಅಪ್ರಮಾಣನು ಅಗೋಚರಲಿಂಗವು, ಆದಿಮಧ್ಯಾಂತವಿಲ್ಲದ ಲಿಂಗವು, ಸ್ವತಂತ್ರಲಿಂಗವು, ನಿತ್ಯನಿರ್ಮಳಲಿಂಗವು, ಅಯೋನಿಸಂಭವನಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೩

೮೮

ಅಜಹರಿಸುರರೆಲ್ಲರು ಅಳಿಯದೆ ಉಳಿದವರಿಲ್ಲ, ಶಿವನೇ ನಿತ್ಯನೆಂದು ಹೊಡೆವಡುತ್ತಿವೆ ವೇದಶ್ರುತಿ. "ಉತ ಇದಂ ವಿಶ್ವಭೂತಾನಿ ಸದೃಷ್ಟೇ ಮೃಡೋಯಾತಿ ನಮಸ್ತು ನೀಲಗ್ರೀವಾಯ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಾಯ ಈಡುಷೇ" ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಸಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನೊಬ್ಬನೇ ನಿತ್ಯನೆಂದು ಹೊಗಳುತ್ತಿದೆ ವೇದ. ೪

೫೦-೫೦ ಪದಾರ್ಥಂಗಳೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ(ಮೂ) ೫೧-೫೧ ಲಿಂ(ಮೂ) ೫೨-೫೨ ಮಾ(ಮೂ) ೫೩-೫೩ ನೋ(ಮೂ) ೫೪-೫೪ ಪೋಸ(ಮೂ) ೫೫-೫೫ ರಿ(ಮೂ)

೮೯

ಅಳಿಯ [೫೬]ಬಳಿಯ[೫೬] ಸುಳಿವನಲ್ಲ, ಪ್ರಳಯವಿಲ್ಲದ ವಿಜಯನು. [೫೭]ಕಳವಳದ ಮಾತುಧಾತಿನ[೫೭] ಅಂಗಸಂಗಿಯಲ್ಲ. ಸುಳುಹಿನೊಳಗಣ ಸೂಕ್ಷ್ಮವ ತಿಳಿದು ನೋ[೫೮]ಡುವರೆ[೫೮] ಅಣಿಮಾದಿಗುಣರಹಿತ ಅಕಲ್ಪಿತ[ಮಹಿಮ] ನನೇನೆಂಬೆ? [ನೆಳಲ] ಕಳವಳದ [ಮಾತುಧಾತಿನ ವಿವರದ] ಬಳಿಯ [೫೯]ಬಪ್ಪ ರೂಪನಲ್ಲ.[೫೯] ಬೆಳಗಿನೊಳಗಣ ಬೆಳಗು ಗುಹೇಶ್ವರಾ [೬೦]ನಿಮ್ಮ ಶರಣನ ನಿಲುವು.[೬೦] ೫

೯೦

ತಾಯಿತಂದೆಯಿಲ್ಲದ ಕಂದಾ, ನಿನಗೆ ನೀನೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದೆಯಲ್ಲಾ! ನಿನ್ನ ಪರಿಣಾಮವೇ ನಿನಗೆ ಪ್ರಾಣತೃಪ್ತಿಯಾಗಿ ಇದ್ದೆಯಲ್ಲಾ! ಅಭೇದ್ಯನಾಗಿ ನಿನ್ನ ನೀನೇ ಬೆಳಗುತ್ತಿರ್ದೆಯಲ್ಲಾ! ನಿನ್ನ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ನಿನಗೆ ಸಹಜ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೬

ಪರಮಾತ್ಮನು ಸಕಲಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಗೌಪ್ಯನಾಗಿರುವನು

೯೧

ಮರೀಚಿಯೊಳಗಣ ಬಿಸಿಲಿನಂತಿದ್ದಿತ್ತು. ಕ್ಷೀರದೊಳಗಣ ತುಪ್ಪದಂತಿದ್ದಿತ್ತು. ಚಿತ್ರಿಕನೊಳಡಗಿದ ಚಿತ್ರದಂತಿದ್ದಿತ್ತು. ಆಲಿಯೊಳಡಗಿದ ತೇಜದಂತಿದ್ದಿತ್ತು. ನುಡಿಯೊಳಡಗಿದ ಅರ್ಥದಂತಿದ್ದಿತ್ತು, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ನಿಲುವು. ೧

೯೨

ವಸ್ತುವೆಂದರೆ ಹೇಂಗಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ? ಹೇಳಿಹೆ ಕೇಳಯ್ಯಾ ಮಗನೆ: ಕಾಷ್ಠದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಹೇಂಗೆ ಹಾಂಗಿಪ್ಪುದು; ಕ್ಷೀರದೊಳಗೆ ಘೃತ ಹೇಂಗೆ ಹಾಂಗಿಪ್ಪುದು; [ತಿಲದೊಳಗೆ ತೈಲ ಹೇಂಗೆ ಹಾಂಗಿಪ್ಪುದು; ಜಲದೊಳಗೆ ಸೂರ್ಯ ಹೇಂಗೇ ಹಾಂಗಿಪ್ಪುದು; ಕನ್ನಡಿಯೊಳಗೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಹೇಂಗೆ ಹಾಂಗಿಪ್ಪುದು] ಸರ್ವತ್ರ ಎಲ್ಲ ತಾವಿನಲ್ಲಿಯೂ ವಸ್ತುವಿನ ಕಳೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿರ್ಪುದೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೆ. ೨

೯೩

ಪಿಂಡದೊಳಗೆ ಪಿಂಡರೂಪಾಗಿ, ಈ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಗೌಪ್ಯವಾಗಿರ್ದು ಎನ್ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರ್ದಿರಿ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೩

೫೬–೫೬ ಬೆಳೆಯ(ಮೂ)೫೭–೫೭ ಕಳಾಕುಳದ ಆತ್ಮನ(ಮೂ) ೫೮–೫೮ ಡಿರೇ(ಮೂ) ೫೯–೫೯ ಭಾವರೂಪಲ್ಲ(ಮೂ) ೬೦–೬೦ ಲಿಂಗವು(ಮೂ)

೯೪

ಅಡಗಿನೊಳಗಣ ಹಾಲು ಅಡಗಿಪ್ಪ ಭೇದವನು. ಬೆಡಗಪ್ಪ ತುಪ್ಪದ ಕಂಪಿನ ಪರಿಯಂತೆ ಎಲೆ ಮೃಡನೆ ನೀನು ಪ್ರಾಣಪ್ರಕೃತಿಗಳೊಳಗೆ ಅಡಗಿಹ ಭೇದವ ಲೋಕದ ಜಡರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರೈ ರಾಮನಾಥಾ? ೪

೯೫

ಅಕ್ಷರದಲಭ್ಯಾಸವ ಮಾಡಿ, ಬರೆವ ತೊಡೆವ ಪರಿಯೆಂತೊ? ಸ್ವರೂಪೆಂಬುದಾವುದು ನಿರೂಪೆಂಬುದಾವುದು ಎಂದರಿಯರಾಗಿ, ಆದಿನಿರಾಳ, ಮಧ್ಯನಿರಾಳ, ಊರ್ಧ್ವನಿರಾಳ ಗುಹೇಶ್ವರ. ೫

೯೬

ಅಂಬುವಿನ ಸಾರ ಒಡಗೂಡಿ. ಆ ಮಣ್ಣಿಂಗೆ ಕುಂಭವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಕುರುಹುಗೊಟ್ಟು ಘನ ಕಿರಿದಲ್ಲದೆ, ಕುಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಲೀಯವಾದಂತೆ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ [೬೧]ಲಿಂ[೬೧]ಗದಲ್ಲಿಯೇ ಲೀಯ. ೬

೯೭

ಶಿಲೆಯೊಳಗಣ ಪಾವಕನಂತೆ, ಉದಕದೊಳಗಣ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತೆ, ಬೀಜದೊಳಗಣ ವೃಕ್ಷದಂತೆ, ಶಬ್ದದೊಳಗಣ ನಿಶ್ಶಬ್ದದಂತೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಸಂಬಂಧ.* ೭

೯೮

ಕಲ್ಲೊಳಗಣ ಕಿಚ್ಚು ಉರಿಯಬಲ್ಲುದೆ? ಬೀಜದೊಳಗಣ ವೃಕ್ಷ ಉಲಿಯಬಲ್ಲುದೆ? ತೋರಲಿಲ್ಲಾಗಿ ಬೀರಲಿಲ್ಲಾರಿಗೆಯೂ ಗುಹೇಶ್ವರಾ, ನಿಮ್ಮ ನಿಲವ ಅನುಭವಸುಖಿ ಬಲ್ಲ+ ೮

೬೧-೬೧ಅಂ(ಮೂ)

* ಅರ್ಥ: ಶಿಲೆಯೊಳಗಿದ್ದ ಅಗ್ನಿ ಮೈದೋರದ ಹಾಗೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಪಿಂಡಸ್ಥವಾಗಿದ್ದು ಕಾಣಿಸಬಾರದೆಂಬುದೀಗ, ಶಿಲೆಯೊಳಗಣ ಪಾವಕನಂತೆ ಎಂಬುದಕ್ಕರ್ಥ. ಆವುದಾನೊಂದು ಪ್ರತಿಬಿಂಬವು ಉದಕದೊಳಗಿರ್ದು ಉದಕದ ಗುಣಧರ್ಮಕರ್ಮವ ಹೊದದಿಪ್ಪುದೀಗ, ಉದಕದೊಳಗಣ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಬೀಜದೊಳಗಣ ವೃಕ್ಷದ ಹಾಗೆ ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಪಿಂಡಸ್ಥವಾಗಿದ್ದು ಪಿಂಡಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೂಢವಾಗಿಪ್ಪುದೆಂಬುದೀಗ, ಬೀಜದೊಳಗಣ ವೃಕ್ಷದಂತೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಶಬ್ದದೊಳಗೆ ನಿಶ್ಶಬ್ದವಿದ್ದುದದನು ಭೇದಿಸಬಾರದ ಹಾಗೆ ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಪಿಂಡಸ್ಥವಾಗಿರ್ದು ಅಭೇದ್ಯವಾಗಿಪ್ಪುದೆಂಬುದೀಗ, ಶಬ್ದದೊಳಗಣ ನಿಶ್ಶಬ್ದದಂತೆ ಎಂಬುದಕ್ಕರ್ಥ.

+ ಅರ್ಥ: ಶಿಲೆಯೊಳಗಿದ್ದ ಅಗ್ನಿ ಸ್ಫುರಿಸದಂತೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಪಿಂಡಸ್ಥವಾಗಿರ್ದು, ಆ ಪಿಂಡದಿಂದ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ತೋರಲರಿಯದೆಂಬುದೀಗ, ಕಲ್ಲೊಳಗಣ ಕಿಚ್ಚು ಉರಿಯಬಲ್ಲುದೇ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಪ್ಪ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ತಾನೊಂದಕ್ಕೆಯೂ ತೋರಿ ಬೀರಲಿಲ್ಲಾಗಿ, ತೋರಲಿಲ್ಲಾಗಿ ಬೀರಲಿಲ್ಲಾರಿಗೆಯೂ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಈ ನಿಲವನಾರು ಬಲ್ಲರೆಂದೊಡೆ ಅಹಂ ಹಮ್ಮೆಂಬ ಉಭಯವಳಿದ ಮಹಾನುಭಾವಿ ಬಲ್ಲನೆಂಬುದೀಗ, ಅನುಭವಸುಖಿ ಬಲ್ಲನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೯೯

ನೆಲದ ಮರೆಯ ನಿಧಾನದಂತೆ, ಮುಗಿಲ ಮರೆಯಲಡಗಿರ್ದ ಮಿಂಚಿನಂತೆ, ಬಯಲ ಮರೆಯಲಡಗಿರ್ದ ಮರೀಚನಂತೆ, ಕಂಗಳ ಮರೆಯಲಡಗಿರ್ದ ಬೆಳಗಿನಂತೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ನಿಲುವು+ ೯

೧೦೦

ಆಡಬಾರದ ಬಯಲು, ನೋಡಬಾರದ ಬಯಲು, ನುಡಿಯಬಾರದ ಬಯಲು, ಹಿಡಿಯಬಾರದ ಬಯಲು. ಈ ಒಡಲಿಲ್ಲದ ಬಯಲೊಳಗೆ ಅಡಗಿರ್ದ ಭೇದವ ಈ ಲೋಕದ ಜಡರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರೈ ರಾಮನಾಥಾ.* ೧೦

ಪರಮಾತ್ಮನು ಸಕಲಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮಕನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ

೧೦೧

ಮರದೊಳ[೭೨]ಗೆ[೭೨] ಮಂದಾಗ್ನಿಯ ಉರಿಯದಂತಿರಿಸಿದೆ. ನೊಱೆವಾಲೊಳಗೆ ತುಪ್ಪವ ಕಂಪಿಲ್ಲದಂತಿರಿಸಿದೆ. ಶರೀರದೊಳಗಾತ್ಮನ[ನಾರೂ]ಕಾಣದಂತಿರಿಸಿದೆ. ನೀ ಬೆಱ[೬೩]ಸಿದ[೬೩] ಭೇದಕ್ಕೆ ಬೆಱಗಾದೆನ್ನೈ ರಾಮನಾಥಾ. ೧

೧೦೨

ಧರಣಿಯ ಪಸರಿಸಿ, ಉರಗನ ಅಡಿಯಿಟ್ಟು, ಶರಧಿ ಏಳಕ್ಕೆ ಎರೆದನು ಒಕ್ಕುಡಿತೆ ಉದಕವ, ಹರಿಯಜಸುರರಿಗೆ ಪರಿಪರಿಯ ಲೋಕವ ಕೊಟ್ಟು ಅರಿಯದಂತಿರ್ದ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ.೨

+ **ಅರ್ಥ :** ಭೂಗತವಾಗಿಪ್ಪ ನಿಧಾನದಂತೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಪಿಂಡಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಗತವಾಗಿ ಕಾಣಬಾರದಿಪ್ಪುದೀಗ, ನೆಲದ ಮರಿಯ ನಿಧಾನದಂತೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಮೇಘದೊಳಗೆ ಸ್ಫುರಿಸುತಿಪ್ಪ ಕ್ಷಣಿಕದಂತೆ ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಪಿಂಡಮಧ್ಯದೊಳಗೆ ಇರ್ದು ಬೇರಿಟ್ಟು ತೋರಲರಿಯದೆಂಬುದೀಗ, ಮುಗಿಲ ಮರೆಯ[ಲಡಗಿರ್ದ] ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಬಯಲೊಳಗಡಗಿದ ಮರೀಚಿಯ ನಿಃಕಂಪಿತದಂತೆ ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಪಿಂಡದೊಳಗಿರ್ದು ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿರ್ಪುದೆಂಬುದೀಗ, ಬಯಲ ಮರೆಯಲಡಗಿರ್ದ ಮರೀಚನಂತೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಕಂಗಳ ಪಟಲದೊಳಗಿರ್ಪ ಪ್ರಭೆ. ಕಂಗಳಿಂದ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಬಾರದಂತೆ ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೂ ಪಿಂಡಸ್ಥವಾಗಿರ್ಪುದು, ಅದನು ವಿವರಿಸಬಾರದೆಂಬುದೀಗ, ಕಂಗಳ ಮರೆಯಲಡಗಿರ್ದ ಪ್ರಭೆಯಂತೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

* **ಅರ್ಥ:** ಭಿನ್ನಕ್ರೀವಿಡಿದಾಚರಿಸುವವರಿಗೂ ಅಶಕ್ಯವಾಗಿರ್ಪುದು ಬ್ರಹ್ಮವು. ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಕುರುಹು ಹಿಡಿದವರಿಗೂ ಅಶಕ್ಯವಾಗಿರ್ಪುದು ಬ್ರಹ್ಮವು. ವೇದಾಗಮಂಗಳ ವಾಚ್ಯಕ್ಕೆ ಅನಿರ್ವಾಚ್ಯವಾಗಿರ್ಪುದು ಬ್ರಹ್ಮವು. ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಹಿಡಿದಿಹೆನೆಂಬವರಿಗೂ ಅಶಕ್ಯವಾಗಿರ್ಪುದು ಬ್ರಹ್ಮವು. ಈ ಸಾಕಾರವಲ್ಲದ ನಿರಾಕಾರವಾದ ಬ್ರಹ್ಮವು ಶರಣನ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿ ಅಡಗಿಪ್ಪುದೊಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿಚಾರವನು ಈ ಜಗದಾತ್ಮರು ಅರಿಯರು; ಶರಣ ಬಲ್ಲನೆಂಬುದರ್ಥ.

೭೨–೭೨ ಗಣ(ಮೂ) ೬೩–೬೩ ಸುವ (ಮೂ)

೧೦೩

ಬಯಲ ಬಣ್ಣವ ಮಾಡಿ ಸ್ವಯವ ನಿಲವ ಮಾಡಿ ಸುಳಿದಾತನ ಬೆಡಗ ಬಲ್ಲವರಾರೈ ರಾಮನಾಥಾ.* ೩

೧೦೪

ಹೂವಿನೊಳಗಣ ಕಂಪ ಹೊರಸೂಸಿ ಸುಳಿವ ಅನಿಲನಂತೆ, ಅಮೃತದೊಳಗಣ ರುಚಿಯ ನಾಲಿಗೆಯ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಅರಿವಿನ ಚೇತನದಂತೆ, ನಿಲವಿಲ್ಲದ ರೂಪ ಕಳೆಯಲ್ಲಿ [೬೪]ವೇ[೬೪]ದಿಸುವನ ಪರಿ ರಾಮನಾಥಾ. ೪

೧೦೫

ಒಡಲೊಳಗಣ ಕಿಚ್ಚು ಒಡಲ ಸುಡದ ಭೇದವ, ಕುಡಿದ ಉದಕದಲ್ಲಿ ಆ ಕಿಚ್ಚು ನಂದದ ಭೇದವ, ಮೃಡ ನೀ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಕೃತಿಯೊಳಗಡಗಿದ ಭೇದವ ಲೋಕದ ಜಡರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರೈ ರಾಮನಾಥಾ?+ ೫

೧೦೬

ಎಣ್ಣೆಯಿದ್ದು ಎಳ್ಳು ನೆನೆಯದ ಭೇದವ, ಕಿ[೬೫]ಚ್ಚಿ[೬೫]ದ್ದು ಕಲ್ಲು ಸಿಡಿಯದ ಭೇದವ, ಕಾಮವಿದ್ದು ಕನ್ನೆಯ+ನುಭವಿಸದ ಭೇದವ, ಪರವಿದ್ದು ಪ್ರಾಣನ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಹರಿಯದ ಭೇದವ ನರರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರೈ ರಾಮನಾಥಾ? ೬

೧೦೭

ಮಣಿಗಳ ಸೂತ್ರದಂತೆ ತ್ರಿಣಯನ ನೀನಿಪ್ಪೆಯಯ್ಯಾ. ಎಣಿಸುವಡೆ ತನು ಭಿನ್ನ. ಆತ್ಮನೊಬ್ಬನೇ, ಅಣುರೇಣುಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುಣಭರಿತ ನೀನೆಂದು ಮಣಿವುತಿರ್ಪೆನಯ್ಯಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೭

೧೦೮

ಮೊಲೆ ಮುಡಿ ಬಂದರೆ ಹೆಣ್ಣೆಂಬರು, ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆ ಬಂದರೆ ಗಂಡೆಂಬರು, ನಡುವೆ ಸುಳಿವಾತ್ಮನು ಗಂಡೂ ಅಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣೂ ಅಲ್ಲ, ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೮

---

* **ಅರ್ಥ:** ಮಿಥ್ಯಾಸ್ವರೂಪವಾದ ಸಪ್ತಧಾತುಸಮ್ಮಿಶ್ರವಾದ ದೇಹವನುಂಟು ಮಾಡಿ, ಆ ದೇಹಕ್ಕೆ ಆತ್ಮನ ಚೈತನ್ಯವ ಮಾಡಿ, ಈ ದೇಹಾತ್ಮರುಗಳಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಚೈತನ್ಯವಾಗಿ ಚರಿಸುವ ಪರಶಿವನ ಕುಶಲತ್ವವ ತಿಳಿದವರಾರು? ಎಂಬಲ್ಲಿ ಆ ಪರವಸ್ತುವೇ ಗುರುಮುಖದಿಂದ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಮುಕ್ತರಾಗುವರಾರು? ಶರಣರಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಲ್ಲವೆಂಬುದರ್ಥ.

೬೪–೬೪ ಭೇ(ಮೂ) ೬೫–೬೫ ಚ್ಚೆ(ಮೂ)

+ **ಅರ್ಥ:** ದೇಹದಲ್ಲಿ[ದ್ದ] ಉದರಾಗ್ನಿಯು ಆ ದೇಹ[೬೬]ವ[೬೬] ದಹನ[೬೭] ಮಾಡದಿಪ್ಪ ವಿಚಾರದ ಹಾಗೆ, ಪಾನಮಾಡಿದ ಜಲದಲ್ಲಿ ಆ ಉದರಾಗ್ನಿಯು ನಾಶವಾಗದೆ ಇಪ್ಪ ವಿಚಾರದ ಹಾಗೆ, ಎಲೆ ಶಿವನೇ ನೀನು ಪ್ರಕೃತಿರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರ್ದು ಆ ಪ್ರಾಣದ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯದೆ ರಹಸ್ಯವಾಗಿರ್ಪ ವಿಚಾರ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಆ ಬ್ರಹ್ಮವನೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಆಚರಿಸುವುದನ್ನು ಲೋಕದ ಜೀವರರಿಯರೆಂಬುದರ್ಥ.

❖ + ನ(ಮೂ) ೬೬–೬೬ ದ(ಮೂ) ೬೭+ವ(ಮೂ)

೧೦೯

ಘಟದೊಳಗೆ ತೋರುವ ಸೂರ್ಯ[ನಂತೆ] ಸರ್ವ[ರ]ಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಚೈತನ್ಯವಿಪ್ಪುದು. ಇದ್ದರೇನು? ಸರ್ವರಿಗೆ ಸಾ*ಧ್ಯ*ವಲ್ಲ. ಮುಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟದು. ಅದ ಕೂಡುವರೆ ಗುರುವಿನಿಂದಲ್ಲದಾಗದು ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೯

೧೧೦

ತೋರುವೊಡೆ ವಿಷ[ಯ]ವಾಗಿರದು ಅದು ತೋರದಾಗಿ ಅರಿಯಬಾರದು. ಅರಿಯಬಾರದಾಗಿ ಹೇಳಬಾರದು. ಹೇಳಬಾರದಾಗಿ ಅದು ಕಾಣಬಾರದು. ಅದು ಅತರ್ಕ್ಯ. ಅದು ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅರಿಯಲಿಲ್ಲದುದನೇನೆಂಬೆ ಹೇಳಾ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮಾ? ೧೦

೧೧೧

ಕಂಗಳ ಮುಂದೆ ತೋ°ರಿದ° ಮಿಂಚು ಮನದ ಮೇಲೆ •ಬೆಳೆ•ಯಿತಿದೇನೊ? ಕಳೆಯಬಾರದು +ಕಳೆಯ+ಬಾರದು. ಕಂಗಳ ಕತ್ತಲೆ, ಮನದ ಮಿಂಚು, ಇದ ಬಲ್ಲವರನಲ್ಲೆನಿಸಿತ್ತು ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮನೆಂಬ ನಾಮದೊಡಕು. ೧೧

೧೧೨

ಸತ್ಯವಿದೆ, ಸಮಾಧಾನವಿದೆ, ಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದಿದೇನಯ್ಯಾ? ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾದ ಸುಖವಿದೆ, ಮನಕ್ಕೆ ಸೋಂಕದಿದೇನಯ್ಯ? ಆನೀನೆಂಬುದೊಂದು ಘನವಿದೆ. ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯ ಬರಿಯ ಭ್ರಮೆ ಇದೇನಯ್ಯ? ೧೨

ಪರಮಾತ್ಮನು ವಿಶ್ವಮಯನು, ಆದರೂ ವಿಶ್ವದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊದ್ದನು

೧೧೩

ಶಿವ ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ರಚಿಸಿದನು ಅನಂತವಿಶ್ವವನು. ರಚಿಸಿದವನು ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗಿರ್ದನೆ? ಇಲ್ಲ, ವಿಶ್ವಮಯ ತಾನಾದನು. ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲವೂ ತಾನಾದೊಡೆ ವಿಶ್ವದುತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಲಯಕ್ಕೊಳಗಾದನೆ? ಇಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕಾಣವೆಂದಡೆ: ಅಜಾತನಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇಲ್ಲ, ಕರ್ಮರಹಿತನಾಗಿ ಸ್ಥಿತಿಗೊಳಗಲ್ಲ, ಮರಣರಹಿತನಾಗಿ ಲಯಕ್ಕೊಳಗಲ್ಲ, ಇಂತೀ ಗುಣತ್ರಯಂಗಳ ಹೊದ್ದಲರಿಯ. ತಾನಲ್ಲದೆ ವಿಶ್ವಕ್ಕಾಧಾರವಿಲ್ಲಾಗಿ ದೂರಸ್ಥನಲ್ಲ. ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನಲ್ಲದ ಅನ್ಯವು ತೋರಲರಿಯದಾಗಿ ಇದಿರಿಲ್ಲ. ಇದಿರಿಲ್ಲಾಗಿ ವಿಶ್ವಮಯ ತಾನಾದುದೇ ಸತ್ಯ. ಅರಸು ಕಾಲಾಳಾಗಬಲ್ಲ ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ. ಮರಳಿ ಅರಸಾಗಬಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನು ಜಗವಾಗಲೂ ಬಲ್ಲ. ಜಗವಾಗದಿರಲೂ ಬಲ್ಲನಯ್ಯ. ೧

*–*ಧು (ಮೂ) °–°ರುವ(ಮೂ) •–•ತಿಳಿ(ಮೂ) +–+ ಕೊಳ(ಮೂ)

೧೧೪

ಜಲದೊಳಗಣ ಸೂರ್ಯನಂತಿರ್ಪನಯ್ಯ ಶಿವನು. ಲೋಕಾದಿ ಲೋಕಂಗಳೊಳ [೬೮]ಗಿರ್ದ[೬೮]ಡೇನು, ಜಗದ ಪುಣ್ಯ-ಪಾಪ, ಸ್ವರ್ಗ-ನರಕ, ಬಂಧ-ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೊಳಗಾದಾತನೆ? ಅಲ್ಲ, ಅದೆಂತೆಂದಡೆ: ಜಲದೊಳಗಣ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೃತಿಗಳು ಜಲಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಸೂರ್ಯಂಗಿಲ್ಲವಾಗಿ, ಲೋಕದ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿ ಲೋಕಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಶಿವನಿಗಿಲ್ಲವಾಗಿ, ಅನಂತ ಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಂಗಳು ತನ್ನ ಒಡಲೊಳಗೆ ಅಡಗಿದವೆಂದಡೆ, ತಾ ಹೊರಗಾಗಿ ಅಡಗಲೆಡೆಯೇನುಂಟು? ಇದು ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನು ವಿಶ್ವದೊಳಗೆ ಹೊದ್ದಿಯೂ ಹೊದ್ದದಿರಬಲ್ಲ, ವಿಶ್ವಾಧಿಪತಿಯಾಗಲೂ ಬಲ್ಲ. ೨

೧೧೫

ಹಲವು ತೃಣಕಾಷ್ಠಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಬೆರೆದಿರ್ದಂತೆ, ಹಲವು ಘಟಜಲದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಬಿಂಬಿಸುತಿರ್ದಂತೆ ಇದ್ದನಯ್ಯ ಶಿವನು. ಸಕಲಜೀವರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿಯೂ ಬೆರಸದಂತಿಪ್ಪನಯ್ಯ ನಮ್ಮ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು. ೩

೧೧೬

ಜಲದೊಳಗಣ ಕಿಚ್ಚು ಜಲವ ಸುಡದೆ ಜಲವು ತಾನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಿತ್ತು ನೋಡಾ. ನೆಲೆಯನರಿದು ನೋಡಿಹೆನೆಂದಡೆ ಅದು ಜಲವು ತಾನಲ್ಲ. ಕುಲದೊಳಗಿರ್ದು ಕುಲವ ಬೆರಸದೆ ನೆಲೆಗೆಟ್ಟು ನಿಂದುದನಾರು ಬಲ್ಲರು? ಹೊರಗೊಳಗೆ ತಾನಾಗಿರ್ದು ಮತ್ತೆ ತಲೆದೋರದಿಪ್ಪುದು ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ನಿಲವು ನೋಡಾ.* ೪

೧೧೭

೬೮-೬೮ ಗದಿರ್ದ(ಮೂ)

* ಅರ್ಥ: ಶುಕ್ಲಶೋಣಿತಾತ್ಮಸಂಗದಿಂದಾದ ಜಲಬುದ್ಬುದಪಿಂಡದೊಳಗೆ ಅಡಗಿಪ್ಪ ಪರಶಿವಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿ [ಆ] ಜಡಪಿಂಡವ ದಗ್ಧವ ಮಾಡಲರಿಯದೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಗತವಾಗಿ ತದ್ರೂಪವಾಗಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ, ಜಲದೊಳ[೬೯]ಗಣ[೬೯] ಕಿಚ್ಚು ಜಲವ ಸುಡದೆ ಜಲವು ತಾನಾಗಿ(ಯೆ ಇ) ದ್ದಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ವಿವೇಕದಿಂದ ತಿಳಿದು ನೋಡಿದಡೆ ಆ ಶಿವಜ್ಞಾನ ಜಡಪಿಂಡರೂಪಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ, ನೆಲೆಯನಜಿ[೭೦]ದು ನೋಡಿಹೆನೆಂದಡೆ[೭೦] ಅದು ಜಲವು ತಾನಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಜಾತಿವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಕುಲಗೋತ್ರನಾಮಂಗಳೊಳಗೆ ವೇಧಿಸಿಕೊಂಡಿರ್ದು ಹೊದ್ದಿಯೂ ಹೊದ್ದದೆ ಸರ್ವತೋಧಿಕವಾಗಿದ್ದಿತೆಂಬುದೀಗ, ಕುಲದೊಳಗಿರ್ದು ಕುಲವ ಬೆರಸದೆ ನೆಲೆಗೆಟ್ಟು ನಿಂದುದನಾರು ಬಲ್ಲರು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗದೊಳಗೆ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗಿರ್ದು ಅನ್ಯವಾಗಿ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲರಿಯದೆ ಗೌಪ್ಯವಾಗಿಪ್ಪುದೆಂಬುದೀಗ, [೭೧]ಹೊಜಿಗೊಳಗ[೭೧] ತಾನಾಗಿ(ರ್ದು) ಮತ್ತೆ ತಲೆದೋಜಿದಿಪ್ಪು[೭೨]ದು ಗುಹೇಶ್ವರ ನಿಮ್ಮ ನಿಲವು ನೋಡಾ ಎಂಬ[೭೨] ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೬೯-೬೯ ಗಿರ್ದ(ಮೂ) ೭೦-೭೦ ಬಲ್ಲಡೆ(ಮೂ) ೭೧-೭೧ ಒಳಹೊರಗೆ(ಮೂ) ೭೨-೭೨ ದೆಂಬ(ಮೂ)

+ **ಅರ್ಥ:** ಮಹಾಲಿಂಗದ ಚಿತ್ರಭಾಂಗವೆಂಬುದೀಗ, ಬಣ್ಣವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಲೀಲಾವಿಲಾಸ ತೋರಿದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಭಾಕಾಶವೇ ಸ್ಫುರಿಸಿ ನಾನಾತ್ಮವನೈದಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾತ್ಮರಾದರೆಂಬುದೀಗ, ಬಣ್ಣ ಹಲವಪ್ಪಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಹಲವಾತ್ಮರಾದ ಚೈತನ್ಯ ಒಂದೇ ಎಂಬುದೀಗ, ಬಣ್ಣ ತಾನೊಂದಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಲಿಂಗದ ಚಿತ್ರಕಾಶವೇ→

ಬಣ್ಣ ಹಲವಪ್ಪಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣ ತಾನೊಂದಾಗಿ ಬಣ್ಣ ಮೂಜಗಕ್ಕೆ ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ತಾನು. ಬಣ್ಣಕರು ಬಣ್ಣದೊಳಗಾಳುವುದನೆ ಕಂಡು ಅಣ್ಣ ನಗುತಿರ್ದನ್ನೆ ಯೋಗಿನಾಥಾ+ ೫

೧೧೮

ನಿರ್ಗುಣ ಮಹಾದೇವನೆಂದ ಬಳಿಕ ಗುಣಹೀನನಲ್ಲವೆ? ಸಗುಣನವನು ತನ್ನರಿವಿಗೆ; ನಿರ್ಗುಣನವನು ಜಗಜ್ಜೀವಿಗಳಿಗೆ. ಅರಿದಡೆ ನಿರ್ಗುಣನಲ್ಲ. ಸಗುಣಗುಣಾಗ್ರಗಣ್ಯ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.೬

ವಿಶ್ವವು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲ

೧೧೯

ಸರ್ವವೂ ಶಿವನಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದುವೆಂದಡೆ, ಆ ಉದ್ಭವಿಸಿದುವೆಲ್ಲ ಶಿವನೆ? ಸಕಲ ಬೀಜವ ಬಿತ್ತುವನು ಒಕ್ಕಲಿಗನೆಂದೊಡೆ, ಬೆಳೆ ತಾನೊಕ್ಕಲಿಗನೆ? ಮಡಕೆಯ ಮಾಡುವವ ಕುಂಬಾರನೆಂದೊಡೆ, ಆ ಮಡಕೆ ತಾ[ನು] ಕುಂಬಾರನೆ? ಕಬ್ಬುನವ ಮಾಡುವವ ಕಮ್ಮಾರನೆಂದೊಡೆ, ಆ ಕಬ್ಬುನ ತಾ[ನು] ಕಮ್ಮಾರನೆ? ಈ ಪರಿಯಲ್ಲಿ[೭೩] ಸಚರಾಚರವನು ಶಿವನು ಮಾಡುವನೆಂದೊಡೆ, ಆ ಸಚರಾಚರವೆಲ್ಲವೂ ಶಿವನೆ? [೭೪]ಹಾಗಾದೊಡೆ ಅಷ್ಟಾದಶವರ್ಣಂಗಳೇಕಾದುವು? ಎಂಬತ್ತೆಂಟುಲಕ್ಷ ಜೀವರಾಶಿಗಳೇಕಾದುವು? ಪುಣ್ಯಪಾಪ ಭವಿಭಕ್ತರೆಂದೇಕಾದವು? ಸುಖದುಃಖ ಸ್ವರ್ಗನರಕಂಗಳೇಕಾದುವು? ಆಚಾರ ಅನಾಚಾರಂಗಳೇಕಾದುವು? ಇದು ಕಾರಣ, ಸದಾಚಾರ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ[೭೫] ಪ್ಪಾತನೆ ಶಿವನಲ್ಲದೆ ಸರ್ವವೂ ಶಿವನೆಂದೊಡೆ [ಅ] ಘೋರ ನಾಯಕನರಕ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯಾ. ೧

೧೨೦

ಶಿವನು ಸರ್ವಗತನಾಗಿ [ಎಲ್ಲಿ]ಯೂ ಇಹನೆಂದಡೆ ಎಲ್ಲವೂ ಶಿವನೆ? ಅಲ್ಲ, ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಹನೆಂದಡೆ : ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ತರಾದ ದೇಹಿಗಳಲ್ಲಿ, ಸಂತೋಷಿಗಳಾದ ನಿರಾಶಾಭರಿತರಲ್ಲಿ, ನಿರ್ಮಲಪರಮಮಾಹೇಶ್ವರರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅತಿಪ್ರೇಮ ದಿಂದಿಹನು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ದಲಿಂಗೇಶ್ವರನು. ೨

೧೨೧

ಸರ್ವಗತ(ಶಿವ)ನೆಂಬು[೭೬]ದೀ[೭೬] ಲೋಕವೆಲ್ಲ, ಶಿವಶಿವಾ, ನಿರ್ಬುದ್ಧಿ ಜನಂಗಳನೇನೆಂಬೆ! ಸರ್ವವೂ ಶಿವನಾದೊಡೆ ಹಿಂದಣ ಯುಗಪ್ರಳಯಂಗಳೇಕಾದುವು? ಎಂಬತ್ತುನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಜೀವರಾಶಿಗಳೇಕಾದುವು?

→ಮೂಜಗವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ, ಬಣ್ಣ ಮೂಜಗಕ್ಕೆ ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ತಾನು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಚಿದಂಶಿಕರಾದ ಆತ್ಮರು, ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ ಕುಲಗೋತ್ರಂಗಳು ಮೊದಲಾದ ನಾನಾ ಪ್ರಪಂಚಿನ ಬಣ್ಣದ ಸಂಸಾರ ಸಾಗರದೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿ ಆಳುತ್ತಿಪ್ಪ ಜೀವರ ನೋಡಿ ವಿನೋದಿಸುತ್ತ ತಾ ಹೊರಗಾಗಿರ್ದಾತನೆಂಬುದೀಗ, ಬಣ್ಣಕರು ಬಣ್ಣದೊಳಗಾಳುವುದನೇ ಕಂಡು ಅಣ್ಣ ನಗುತಿರ್ದನ್ನೆ ಯೋಗಿನಾಥಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೭೩+ ಸಕಲ ಜಗತ್ತು(ಮೂ) ೭೪+ ಆ (ಮೂ) ೭೫ ರ್ಪನು ಅಂತಲ್ಲದೆ(ಮೂ)೭೬–೭೬ ದು (ಮೂ) ೭೭–೭೭ ರ (ಮೂ) ೭೮–೭೮ ರ್ದು(ಮೂ)

ಸೂತ್ರಧಾ[೭೭]ರಿ[೭೭] ನರರಿಗಾಗಿ ಯಂತ್ರವನಾಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿರ್ದಾಡಿಸುವನಲ್ಲದೆ, ತಾನೊಳಗಿರ್ದಾಡಿಸುವನೆ? ಆ ಹಾಗೆ, ಶಿವನು ತನ್ನಧೀನವಾಗಿ[೭೮]ರ್ಪ[೭೮] ತ್ರಿಜಗದ ಸಚರಾಚರಂಗಳೆಂಬ ಯಂತ್ರವನು ಯಂತ್ರವಾಹಕನಾಗಿ ಆಡಿಸುವನಲ್ಲದೆ ತಾನಾಡುವನೆ? ಇದು ಕಾರಣ, ಸರ್ವವೂ ಶಿವನೆನಲಾಗದು. ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಹನೆಂದೊಡೆ, ಸದಾಚಾರ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಸನ್ನಿಹಿತ ಲಿಂಗಜಂಗಮದೊಳಗಿರ್ಪ; ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ. ೩

೧೨೨

ಪರುಷದ ಪುತ್ಥಳಿಗೆ ಕಬ್ಬುನದಾಭರಣ ಉಂಟೇ ಅಯ್ಯ? ಲೋಕದೊಳಗೆ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಲೋಕವಾದೊಡೆ ಹಿಂದಣ ಪ್ರಳಯಂಗಳೇಕಾದುವು? ಇನ್ನು ಮುನ್ನಿನ ಪ್ರಳಯಂಗಳಿಗೆಂತೊ? ಲೋಕವು ಲೋಕದಂತೆ, ಲಿಂಗವು ಲಿಂಗದಂತೆ; ಈ ಉಭಯದ ಭೇದವ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನೆ ಬಲ್ಲ.೪

೧೨೩

ಸರ್ವಗತಿಶಿವನೆಂದು ಹೇಳುವ ಮರುಳ ಮಾನವರ ಮಾತು ಕೇಳಲಾಗದು. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ: ಸರ್ವಜೀವರುಗಳಂತೆ ವನಿತಾದಿವಿಷಯಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿ ಇರುವನೆ ಶಿವನು? ಸರ್ವಜೀವರುಗಳಂತೆ ಪುಣ್ಯಪಾಪ ಸುಖದುಃಖ ಸ್ವರ್ಗನರಕಗಳೆಂಬ ದ್ವಂದ್ವಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರ್ಪನೆ ಶಿವನು? ಸರ್ವಜೀವರುಗಳಂತೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರಳಯಬಂಧನಗಳೆಂಬ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲ್ಕಿ [೭೯]ಹೊದ[೭೯] ಕುಳಿಗೊಂಬನೆ ಶಿವನು? ಇಂತೀ ಭೇದವನರಿಯದೆ ಸರ್ವಗತಶಿವನೆಂದು ನುಡಿವ ಕಡುಪಾತಕ ಜಡಜೀವಿಗಳ ಎನಗೊಮ್ಮೆ ತೋರದಿರಯ್ಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ.೫

೧೨೪

ಇಡಾ ಪಿಂಗಳ ಸುಷುಮ್ನ ಗಾಂಧಾರಿ ಹಸ್ತಿಜಿಹ್ವೆ ಪೂಷ ಪಯಶ್ವಿನೀ ಅಲಂಬು ಲಕುಹ ಶಂಕಿನಿ ಎಂಬ ದಶನಾಡಿಗಳು ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ಇಡಾ ಪಿಂಗಳ ಸುಷುಮ್ನನಾಳಂಗಳೊಳಗೆ ಆಡುವ* ಪ್ರಾಣ ಅಪಾನ ವ್ಯಾನ ಉದಾನ ಸಮಾನ ನಾಗ ಕೂರ್ಮ [೮೦]ಕ್ರ[೮೦]ಕರ ದೇವದತ್ತ ಧನಂಜಯವೆಂಬ ದಶವಾಯುಗಳು ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ಅಗ್ನಿ ಮಂಡಲ ಆದಿತ್ಯಮಂಡಲ ಚಂದ್ರಮಂಡಲವೆಂಬ ಮಂಡಲತ್ರಯಂಗಳು ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ತಾನೇ ಯಂತ್ರವಾಹಕನಾಗಿ ಇವೆಲ್ಲದ ತನ್ನ ಲೀಲಾಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಡಿಸುತ್ತಿಹನಲ್ಲದೆ ತಾನಾಡನು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೬

೧೨೫

ಶಿವನು ಜಗದ್ಭರಿತನೆಂದೆಂಬವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕಿರೊ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದ ಹಳೆಯ ಪಾದರಕ್ಷೆಯನು. ಅದೇನುಕಾರಣವೆಂದಡೆ : ಶಿವನು ಜಗದ್ಭರಿತನೆ? ಅಲ್ಲ, ಶಿವನು ಜಗದ್ಭರಿತನಾದೊಡೆ ಜೀವಕ್ಕೆ ಜೀವ ಭಕ್ಷಿಸಲೇತಕೊ? ಶಿವನು ಜಗದ್ಭರಿತನಾದೊಡೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣವಿರೋಧಿಸಲೇತಕೊ? ಶಿವನು ಜಗದ್ಭರಿತನಾದೊಡೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣವಿರೋಧಿಸಲೇತಕೊ? ಶಿವನು ಜಗದ್ಭರಿತನೆಂದರಿ(ಯ)ದೊಡೆ ತಾನೆ ಗುರು, ತಾನೆ ಲಿಂಗ, ತಾನೆ ಜಂಗಮ, ತಾನೆ ಪಾದೋದಕ, ತಾನೆ ಪ್ರಸಾದ ಕಾಣಾ ನಿಸ್ಸಂಗ ನಿರಾಳಪ್ರಭುವೆ. ೭

೭೯–೭೯ ಪುದು (ಮೂ) *+ ವಾಯು (ಮೂ) ೮೦–೮೦ ಪ್ರ(ಮೂ)

೧೨೬

ಅದ್ವೈತವ ಸಾಧಿಸಿ ಸರ್ವವೂ ಶಿವನೆಂಬರು, ಎನಲಾಗದು, ಸರ್ವಕ್ಕೂ ಲಯ ಗಮನವುಂಟು, ಶಿವಂಗಿಲ್ಲವಾಗಿ, ಯಂತ್ರವಾಹಕನೆಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗಿಹನೆಂದಡೆ ಎಲ್ಲವು ಶಿವನಾಗಬಲ್ಲುವೆ? ಆಗಲರಿಯವು. ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು ಪದ್ಮಪತ್ರಜಲದಂತೆ ಹೊದ್ದಿಯೂ ಹೊದ್ದದಂತಿಹನು. ೮

ಪರಮಾತ್ಮನು ಧರ್ಮಿಷ್ಠರಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆ

೧೨೭

ಅಣುರೇಣು ಮಹಾತ್ಮನೆಂಬರು. ಅಣುರೇಣುತೃಣಕಾಷ್ಠದೊಳಗೆ ಇಪ್ಪನೆಂಬರು. ಅಮ್ಮನಯ್ಯಾ, ನಾನೆನಲಮ್ಮೆನಯ್ಯಾ, ಶರಣಸನ್ನಿಹಿತನು. ಭಕ್ತಕಾಯ ಮಮಕಾಯನು. ದಾಸೋಹಪರಿಪೂರ್ಣನು. ಸದುಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನವಾಗಿ ಅಗಲದಿಪ್ಪನು ಕಲಿದೇವಯ್ಯನು. ೧

೧೨೮

ವೇದದಲುಳ್ಳೊಡೆ ಪ್ರಾಣವಧೆಯಪ್ಪುದೆ? ಶಾಸ್ತ್ರದಲುಳ್ಳೊಡೆ ಸಮವಾಗದಿಪ್ಪುದೆ? ಪರ್ವತದಲುಳ್ಳೊಡೆ ಹೋದವರು ಮರಳಿಬಪ್ಪರೆ? ನಿರ್ಬುದ್ಧಿ ಮಾನವರನೇನೆಂಬೆ? ಮನವಚನಕಾಯಶುದ್ಧವಾಗಿಪ್ಪಾತನ ಹೃದಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕಂಡೆನೆಂದಾತ ಅಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ. ೨

೧೨೯

ಸರ್ಪನಲ್ಲಿ ವಿಷವಿದ್ದಿತ್ತೆಂದಡೆ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ವಿಷ ತಪ್ಪದಿಪ್ಪುದೆ, ವಿಷವಿದ್ದ ಠಾವು ಒಂದಲ್ಲದೆ? ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಷೇಪವಿದ್ದಿತೆಂದಡೆ, ಅ[ಲ್ಲ]ಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಠಾವಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಪ್ಪುದೇ? ಸಮಯ ಕುಲದಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ಪರಿಪೂರ್ಣವೆಂದೊಡೆ, ಪಾಷಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿಪ್ಪುದೆ? ಇಪ್ಪ ಸತ್ಯಸನ್ಮುಕ್ತರಲ್ಲಿಯಲ್ಲದೆ, ಪರಮ ವಿರಕ್ತನಲ್ಲಿಯಲ್ಲದೆ? *ವಿಷವಿದ್ದ ಬಾಯ ಮುಚ್ಚಿ ಹಿಡಿವುದು, ನೆಲದಲ್ಲಿರ್ದ ನಿಧಾನವನರಿದು ಅಗಿವುದು. *ವಸ್ತುವಿದ್ದ ಠಾವ ನೆರೆಯರಿದು ಪೂಜಿಸುವುದು. [ಇಂತೀ ಬಯಕೆಗೆ ಬಯಕೆ, ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿಧಮಲ, ಖ್ಯಾತಿ ಲಾಭಕ್ಕೆ] ಭೂತಹಿತ, ಅರಿವುಳ್ಳವರಲ್ಲಿ ಎರವಿಲ್ಲದ ಕೂಟವು. ಇಂತಿವು ಜಗದಲ್ಲಿ ಅರಿದು ಮಾಡುವ ಪರಿತೋಷ ಗಾರುಡೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಎರಡಳಿದವನ ಕೂಟ. ೩

೧೩೦

ಸಕಲವಿಸ್ತಾರದ ರೂಹು ನಿಮ್ಮೊಳಗಿರ್ಪುದು? [ನೀವು] ಎನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರ್ಪಿರಿ. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ: ಕರಿ ಕನ್ನಡಿಯೊಳಡಗಿರ್ಪಂತೆ, ನೀವು ಭಕ್ತಜನಮನೋವಲ್ಲಭನಾದ ಕಾರಣ ಎನ್ನ ಮನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರ್ಪಿರಯ್ಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೪

– ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳು ಹಿಂದು ಮುಂದಾಗಿವೆ(ಸಂ)

೧೩೧

ಪೂಜಿಸಿ ಕಂಡಿಹೆನೆಂ[೮೧]ದಡೆ[೮೧] ಪೂಜೆಗೆ ತನ್ಮಯಮೂರ್ತಿ ನೀನು, ನೆನಹಿನಲ್ಲಿ ಅನುಕರಿಸಿ ಕಂಡಿಹೆನೆಂ[೮೧]ದಡೆ[೮೧] ಆ ನೆನಹಿಂಗೆ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವು ನೀನು. ಎಲ್ಲ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವ ಮಾಡಿ ಕಂಡಿಹೆನೆಂದಡೆ ಅಣೋರಣಿಯಾನ್ ಮಹತೋಮಹೀಯಾನ್ ನೀನು. ಸತ್ಯವೆಲ್ಲಿದ್ದಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದಿಪ್ಪೆ, ಎನ್ನಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಇಮ್ಮಡಿ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ವಿಶ್ವಾಸವೆಲ್ಲಿಪ್ಪುದು ಅಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದಿಪ್ಪನು. ೫

೧೩೨

ಮಣ್ಣನಿತ್ತು ನಿನ್ನ ಕಂಡೆಹೆನೆಂದಡೆ ಜಗಭರಿತ ನೀನು, ಹೊನ್ನನಿತ್ತು ನಿನ್ನ ಕಂಡೆಹೆನೆಂದಡೆ ಹಿರಣ್ಯಮೂರ್ತಿ ನೀನು. ಹೆಣ್ಣನಿತ್ತು ನಿನ್ನ ಕಂಡೆಹೆನೆಂದಡೆ ತ್ರಿವಿಧ ಶಕ್ತಿ ಮೂರ್ತಿ ನೀನು. (ಮನವನಿತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಕಂಡಿಹೆನೆಂದಡೆ, ಮನೋಮೂರ್ತಿ ನೀನು). ಎನಗೇನು ನಿನಗಿತ್ತು ಕಾಂಬ ಕಾಣಿಕೆ ನೀನು ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ? ಕ್ರೀಯಲ್ಲಿ ನಿರತ. ಸದ್ಭಾವದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ. ಹಿಡಿದುದ ಬಿಡದೆ, ಬಿಟ್ಟುದ ಹಿಡಿಯದೆ ನಿಶ್ಚಯವಾದ ನಿಜಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚಂತಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನೀನು ತಪ್ಪದಿಪ್ಪೆ, ಎನ್ನಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಇಮ್ಮಡಿ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.೬

೧೩೩

ಆಗಮಪುರುಷರಿರಾ, ನಿಮ್ಮ ಆಗಮ ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋಯಿತ್ತಲ್ಲಾ ! ವಿದ್ಯಾಪುರಷರಿರಾ, ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯೆ ಅವಿದ್ಯೆಯಾಗಿ ಹೋದಲ್ಲಿ ಬರುಮುಖರಾಗಿರ್ದಿರಲ್ಲಾ! ವೇದಪುರುಷರಿರಾ, ನಿಮ್ಮ ವೇದ ಹೊಲಬುಚಪ್ಪಿ ಹೋದಲ್ಲಿ ವೇದವೇ ದೈವವೆಂದು ಕೆಟ್ಟಿರಲ್ಲಾ! ಪುರಾಣಪುರುಷರಿರಾ, ನಿಮ್ಮ ಪುರಾಣ ವಿಚಾರಭ್ರಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋದಲ್ಲಿ ನೀವು ಒಡನೆ ಭ್ರಷ್ಟರಾಗಿ ಹೋದಿರಲ್ಲಾ! ಶಾಸ್ತ್ರಪುರುಷರಿರಾ, ನಿಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಹಾಪ[೮೨]ಥ[೮೨]ದ ಹೊನಲಲ್ಲಿ ಹೋದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತದೇಹಿಕದೇವನೆಂದರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟಿರಲ್ಲಾ! [೮೩]ಯತ್ರ ಶಿವಸ್ತತ್ರ ಮಾಹೇಶ್ವರ[೮೩]ನೆಂದು ಹೇಳಿತ್ತು ಮುನ್ನ. ಅಂತು ಭಕ್ತ ನಿತ್ಯ ಸತ್ಯಸನ್ನಿಹಿತ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ. ೭

೧೩೪

ಆದಿಯಲ್ಲಿ ದೇವಾ ನಿಮ್ಮನಾರು ಬಲ್ಲರು? ವೇದಂಗಳು ಮುನ್ನಲತ್ತತ್ತಲರಿಯವು. ವೇದಿಗಳು ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂದೆಂಬರು. ನಾದಬಿಂದುಕಳಾತೀತನೆಂದೆಂಬರು, ಸಾಧುಸಜ್ಜನ [೮೪]ಸದ್ಭ[೮೪]ಕ್ತರಿಚ್ಛೆಗೆ ಬಂದಿಪ್ಪೆಯಾಗಿ, ಈಗ ದೇವನಾದೆ ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರಾ. ೮

೧೩೫

ಹಸಿಯ ಕಪಾಲದಲ್ಲಿ ಉಂಬನೆಂದೆಂಬರು. ಅದು ಹುಸಿ, ಭಕ್ತನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಂಬನಾಗಿ. ಅಸ್ಥಿಗಳ ತೊಟ್ಟಿಹನೆಂದೆಂಬರು. ಅದು ಹುಸಿ, ಆ ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಸದಾಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿಪ್ಪನಾಗಿ, ಅದೆಂತೆಂದಡೆ: ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪುರಾಣೇಃ "ನೈವೇದ್ಯಂ ಪುರುತೋನ್ಯಸ್ತೋ। ದರ್ಶನಾತ್ ಸ್ವೀಕೃತಂ ಮಯಾ॥ ರಸಾನ್ಭಕ್ತಸ್ಯ ಜಿಹ್ವಾಗ್ರೇ। ಅಶ್ನಾಮಿ ಕಮಲೋದ್ಭವ" ಎಂದುದಾಗಿ, ವಾತುಲೇ: "ಯಾವನ್ನಿರ್ವಹತೇ ಯಸ್ತು ಯಾವಜ್ಜೀವಂ

೮೧–೮೧ ಬರೆ(ಮೂ) ೮೨–೮೨ದ(ಮೂ) ೮೩–೮೩ ಯತ್ರ ಮಹೇಶ್ವರಸ್ತತ್ರ ಶಿವ(ಮೂ) ೮೪–೮೪ ಭ(ಮೂ)

ಪ್ರತಿಜ್ಞಯಾ ಮನುಷ್ಯ ಚರ್ಮಣಾಬದ್ಧೋ ಸ ರುದ್ರೋ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ॥" ಎಂದುದಾಗಿ ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಸುಳುಹು ಪರಕಾಯಪ್ರವೇಶವಾಗಿಹುದು. ೯

೧೩೬

ಆಕಾರವಿಲ್ಲ ನಿರಾಕಾರವಿಲ್ಲ, ಅಡಿಯಿಲ್ಲ ಅಂತರವಿಲ್ಲ, ಎಡನಿಲ್ಲ ಬಲನಿಲ್ಲ, ಹಿಂದಿಲ್ಲ ಮುಂದಿಲ್ಲ, ಒಳಗಿಲ್ಲ ಹೊರಗಿಲ್ಲ, ಈರೇಳರಲ್ಲಿಲ್ಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಹುದು? ಎರಡಳಿದು ಒಂದಿಲ್ಲದೆ ನಿರಾಳದಲ್ಲಿಹುದು ಎಂದನಯ್ಯಾ ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ.* ೧೦

೧೩೭

ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಿದರು ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ನರೆಂದು ಹೇಳಲೇತಕೊ? ನಡೆನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ನಡೆನುಡಿ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದವರಲ್ಲಿ ಇರಲೊಲ್ಲನು ನೋಡಾ [ನಮ್ಮ] ಅಖಂಡೇಶ್ವರ. ೧೧

೧೩೮

ಭಕ್ತನ ಕಾಯವೆ ಶಿವಕಾಯ, ಶಿವನ ಕಾಯವೆ ಭಕ್ತನ ಕಾಯ. ಶಿವಶಿವಾ ಭಕ್ತ ಬೇರೆ ಶಿವ ಬೇರೆಯೆ? ಒಂದೇ ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ, ಅದೆಂತೆಂದಡೆ : 'ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ದೇವ [ದೇವ] ದೇಹಿಕ ಭಕ್ತ'ನೆಂದು ಶ್ರುತಿ ಪೊಗಳುವ ಕಾರಣ ಭಕ್ತಂಗೂ ದೇವಂಗೂ ಕಾಯ ಒಂದೇ, ಪ್ರಾಣ ಒಂದೇ ಎರಡೆಂಬ ಪರಿಭಾಷೆಯ ನುಡಿಯಲಾಗದು ನಿಜ ಭಕ್ತರಾದವರು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೧೨

---

* **ಅರ್ಥ:** ಪಂಚಭೂತದೇಹ ಪ್ರಳಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಕಾರಣ ಆ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳನೆಂಬುದೀಗ, ಆಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ದೇಹವು ಪ್ರಳಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಕಾರಣ ಆ ದೇಹಸಂಬಂಧವಾದ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ [ಯೂ] ಪ್ರಳಯವಹುದೆಂದು ಆ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಪರಶಿವನು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಲು ಎಂಬುದೀಗ, ನಿರಾಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಪಾತಾಳಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ, ಅಡಿಯಿಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಪ್ಪನೆಂದಡೆ ಅದು ಎತ್ತಲಾನುಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಳಯವಹುದೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ಪರಶಿವನು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳನೆಂಬುದೀಗ, ಅಂತರವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಪೂರ್ವಪಶ್ಚಿಮ ಉತ್ತರದಕ್ಷಿಣ ಮೊದಲಾದ ಅಷ್ಟದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಶಿವನಿರ್ಪನೆಂದೊಡೆ ಪ್ರಳಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಪರಬ್ರಹ್ಮನು ವಾಸವಾಗನೆಂಬುದೀಗ, ಎಡನಿಲ್ಲ ಬಲನಿಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ, ಕೃತಯುಗ, ತ್ರೇತಾಯುಗ, ದ್ವಾಪರ, ಕಲಿಯುಗವೆಂಬ ಚತುರ್ವಿಧ ಮೊದಲಾದ ಅನಂತಯುಗಂಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವನಿರ್ಪನೆಂದಡೆ ಅದು ಪ್ರಳಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವನಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ, ಹಿಂದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಚತುರ್ವಿಧ ಯುಗಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಬತ್ತುನಾಲ್ಕುಲಕ್ಷ ಯೋನಿದ್ವಾರದಿಂದ ಆತ್ಮನು ತಿರುತಿರುಗಿ ಬಳಲಿ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ದೇಹವ ತಾಳಿ ಆ ದೇಹದಿಂದ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಇದಿರಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಿ ಭಿನ್ನಫಲಪದವೆಂಬ ಚತುರ್ವಿಧ ಪದಂಗಳ ಪಡೆದರೇನು ಅದು ಎತ್ತಲಾನುಕಾಲಕ್ಕೆ ತೊಡೆದು ಹೋದ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವನಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ, ಮುಂದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸಪ್ತಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಪ್ತದ್ವೀಪಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅದಲ್ಲದೆ ಚತುರ್ದಶಭುವನಂಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವನಿರ್ಪನೆಂದಡೆ ಅವು ಪ್ರಳಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವನಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ, ಈರೇಳರಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸಪ್ತಸಾಗರ ಸಪ್ತದ್ವೀಪಾಂತರ ನಡುಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾಮೇರುಪರ್ವತವಿರ್ಪುದು. ಆ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವನಿರ್ಪನೆಂದಡೆ ಅದು ಪ್ರಳಯವಾಗುವುದು. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ನವಖಂಡ ಭೂಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಇರ್ಪುದು ರಜತಾದ್ರಿಪರ್ವತವು. ಆ ಸಕಲಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವು ಪ್ರಳಯವಾದ ಕಾರಣ ಆ ಪರ್ವತ ಉಳಿಯಬಲ್ಲುದೆ? ಅದು ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವನಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತೀ ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವನಿಲ್ಲ, ಬರಿಯಭ್ರಾಂತು. ಶಿವನಿಪ್ಪ ಠಾವು ಪೇಳ್ವೆವೆಂಬುದೀಗ, ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಹುದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಶಿವಾಂಶಿಕನಾದ ಆತ್ಮಂಗೆ ಶಿವಕೃಪೆಯಿಂ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ಸಕಲಪ್ರಪಂಚುನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಗುರುಕಾರುಣ್ಯವ ಹಡೆದು ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿ ಅಹಂಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ಶಿವಾಹಂಕಾರವನಳಿದು ಇಹಲೋಕದ ಭೋಗ ಪರಲೋಕದ ಮೋಕ್ಷಾಪೇಕ್ಷೆಯೆಂಬ ವಾಸವಾಗಿ ಹೆರೆಹಿಂಗದೆ ಇರ್ಪುದು ಪರಶಿವಲಿಂಗವು ಎಂಬುದೀಗ, ಎರಡಳಿದು ಒಂದಿಲ್ಲದೆ ನಿರಾಳದಲ್ಲಿಹುದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

ದೇವರು ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದಾನೆ

೧೩೯

ಸ್ವಾಮಿ ನೀನು, ಶಾಶ್ವತ ನೀನು, ಎತ್ತಿದೆ ಬಿರುದ ಜಗವೆಲ್ಲವರಿಯಲು, ಮಹಾದೇವ ಮಹಾದೇವ ಇಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಶಬ್ದವಿಲ್ಲ. ಪಶುಪತಿ ಜಗಕ್ಕೆ ಏಕೋದೇವ. ಸ್ವರ್ಗಮರ್ತ್ಯಪಾತಾಳದೊಳಗೆ ಒಬ್ಬನೇ ದೇವ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ.೧

೧೪೦

ಶ್ರುತಿಗಗಮ್ಯ ದ್ವಾ[೮೫]ದಶಾ[೮೬]ಂತ್ಯನಪ್ರತಿಮತತ್ವನಪ್ರತಿಮಮಹಿಮಂಗೆ ಪ್ರತಿಯುಂಟೆ? 'ಸೋಮಃ ಪವತೇ' ಎಂಬ ಶ್ರುತಿಯನರಿದು ಶಿವಮೇಕೋ ದೇವರುದ್ರನದ್ವಿತೀಯನೆಂ [ದು] ನಂಬುವುದು ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಎತ್ತಿದೆ ಬಿರುದ ಜಗವೆಲ್ಲರಿಯಲು. ೨

೧೪೧

ವೇದ ಸ್ವಯಂಭುವೆಂಬ ವಾದಿ [ನೀ] ಕೇಳೆಲವೋ: 'ಏಕೋ[ದೇವ]ರುದ್ರನದ್ವಿತೀಯ'ನೆಂದು ನಂಬುವುದು ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ 'ಓಂ ದ್ಯಾವಾಭೂಮೀ ಜನಯನ್ ದೇವ ಏಕ ಏವ ರುದ್ರೋನದ್ವಿತೀಯಾಯತಸ್ಥು:' ಎಂದು ನಂಬುವುದು ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ. 'ಚಕಿತಮಭಿದತ್ತೇ' ಎಂದು ಶ್ರುತಿ ಸಾರುತ್ತೈದಾವೆ. ಜಗದ ಕರ್ತ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನೊಬ್ಬನೆ ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ. ೩

೧೪೨

ಕುಂಭಸಹಸ್ರ ಉದಕದೊಳಗೆ ಬಿಂಬಿಸಿ ತೋರುವ ಸೂರ್ಯನೊಬ್ಬನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಹಲಬರುಂಟೇನಯ್ಯಾ? ಸಕಲದೇಹಗಳೊಳಗೆ ಭ್ರಮಿಸಿ ತುಂಬಿಪ್ಪ ಪರವಸ್ತು ನೀನೊಬ್ಬನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರನೂ ಕಾಣೆನಯ್ಯಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೪

೧೪೩

ಇಬ್ಬರು ಮೂವರು ದೇವರೆಂದು ಉಬ್ಬಿ ಮಾತನಾಡಬೇಡ. ದೇವನೊಬ್ಬನೇ ಕಾಣಿರೊ. ಇಬ್ಬರೆಂಬುದು ಹುಸಿ ನೋಡಾ! ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನೊಬ್ಬನೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇಬ್ಬರಿಲ್ಲವೆಂದಿತ್ತು ವೇದವು. ೫

೧೪೪

ಇಬ್ಬರು ಮೂವರು ದೇವರೆಂದು ತಬ್ಬಿಬ್ಬುಗೊಂಡು ನುಡಿಯಬೇಡ. ಒಬ್ಬನೆ ದೇವ ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ ಶಿವ ಏಕೋದೇವನೆಂದು ಸಾರುತ್ತಿವೆ ಶ್ರುತಿಪುರಾಣಂಗಳು. ಇದು ಕಾರಣ ಶಿವನಲ್ಲದೆ ದೈವವಿಲ್ಲವೆಂದರಿದ ಮಾಹೇಶ್ವರನ ಹೃದಯವಾಸವಾಗಿಪ್ಪ ನಮ್ಮ ನಿಜಗುರುಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು. ೬

೮೫–೮೫ ವಿ(ಮೂ) ೮೬–೮೬ ದಿಶಾ(ಮೂ)

೧೪೫

ಶಿವಲೋಕಕ್ಕೆ[ಸರಿ] ಬೇರೆ ಲೋಕವಿಲ್ಲ. ಶಿವಮಂತ್ರಕ್ಕೆ [ಸರಿ] ಬೇರೆ ಮಂತ್ರವಿಲ್ಲ. ಜಗಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕಿದೆ ಮುಂಡಿಗೆಯನೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಿ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನೊಬ್ಬನೆ ದೈವವೆಂದು. ೭

೧೪೬

ಶಿವನಲ್ಲದೆ [ಬೇರೆ] ದೇವರಿಲ್ಲ ನೋಡಾ ಎನಗೆ, ಶಿವಮಂತ್ರವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಮಂತ್ರವಿಲ್ಲ ನೋಡಾ ಎನಗೆ, ಇದು ಕಾರಣ ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಂಬ ಷಡಕ್ಷರಮಂತ್ರವನೆ ಜಪಿಸುತ್ತಿರ್ದೆನು ಕಾಣಾ ಮಹಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೆ. ೮

೧೪೭

ಶಿವನೇ ಜಗತ್ರಯಕ್ಕೊಡೆಯನೆಂದುದು ವೇದ. ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಲಯ ಕಾರಣವೆಂದುದು ವೇದ. 'ಈಶ್ವರಸ್ಸರ್ವಜಗತ್‌ಪ್ರಭುಃ ಪ್ರೇರಕೋ ವಿಶ್ವಭುಕ್' ಎಂದುದು ಶ್ರುತಿ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮನೊಬ್ಬನೇ ದೇವನು. ೯

೧೪೮

ಯುಗಜುಗಪ್ರಳಯವನಂದೂ ಕಾಣೆ, ಇಂದೂ ಕಾಣೆ, ಧಿಗಿಲು ಭುಗಿಲೆಂದುರಿ ಅಂದೂ ಕಾಣೆ ಇಂದೂ ಕಾಣೆ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನಲ್ಲದೆ ತಲೆದೋರುವ ದೈವಂಗಳನಂದೂ ಕಾಣೆ ಇಂದೂ ಕಾಣೆ. ೧೦

೧೪೯

ಆ ಪರಮನೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ಭೇರಿ. ಬೇಡಿದ್ದನೀವನೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ತಂಬಟ. ಜಗವಂದಿತ ಲೋಕದೊಡೆಯನೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ಶಂಖ. ಶಿವನಲ್ಲದೆ ಪರದೈವವಿಲ್ಲೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ಡಮರುಗ, ಶಿವ ಕೊಡನೆಂಬವರ ಬಾಯ ತ್ರಿಶೂಲದಲ್ಲಿ[೮೭]ರಿ[೮೭]ವ ಬಳ್ಳೇಶ್ವರಲಿಂಗದ ಡಂಗುರ ಮೂಜಗದೊಳಯ್ಯ.೧೧

೧೫೦

ದಿನ ಒಂದರಲ್ಲಿ ವಾರ ಏಳು ನೋಡಾ. ಆ ಏಳು ವಾರಗಳೆಂಬವು ಕಲ್ಪಿತವಲ್ಲದೆ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ನೋಡಬಾರದು ನೋಡಾ. ದೇವರೆಂಬುವುದೊಂದು ನೋಡಾ. ಆ ದೇವರೆಂಬುದವ್ರುದೊಂದರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರ ಈಶ್ವರ ಸದಾಶಿವ ವಿರಾಟ್ಟುರುಷರೆಂಬುವರು ನೋಡಯ್ಯ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ ೧೨

೧೫೧

ನಾಲಗೆ ಶಿವನ ಹೊಗಳುವುದೇ ವಿಧಿಯೆಂದು ಹೇಳಿತು ವೇದ. ಮತ್ತೆಯೂ ಶಿವನನೇ ಸ್ತುತಿಸುವುದೇ ವಿಧಿಯೆಂದು ಹೇಳಿತು ವೇದ. ಅನ್ಯದೈವವ ಹೊಗಳಬಾರದೆಂದುದು ಋಗ್ವೇದ. "ಸ್ತುಹಿಶ್ರುತಂ

೮೭–೮೭ ರು(ಮೂ)

ಗರ್ತಾಸದಂ। ಯುವಸಾಂ ಮೃಗಂ ನನಭಿ। ಮುಸಹರ್ತುರ್ ಮೃಗಂ ಮೃಡಾಯ ಚರಿತ್ರೇ ರುದ್ರಸ್ತವನೋ ಅನ್ಯಂತೇ ಅಸ್ಮಿನ್ನಿಪ ಪರಂತುಸೇನಾ” ಎಂಬುದು ಶ್ರುತಿ ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.೧೩

ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳು ದೇವರಲ್ಲ

೧೫೨

ಹುಟ್ಟಿಸುವಾತ ಬ್ರಹ್ಮನಾದೊಡೆ ಅರ್ಚಿಸಲೇಕೋ ನಿಮ್ಮುವ? ರಕ್ಷಿಸುವಾತ ವಿಷ್ಣುವಾದೊಡೆ ಅರ್ಪಿಸಲೇಕೋ ನಿಮಗೊಂದುವ? ಹೊಂದಿಸುವಾತ ರುದ್ರನಾದೊಡೆ ಮಹತ್ವದ ನುಡಿಯಲೇಕೋ ನಿಮ್ಮುವ? ಇಂತೀ ಲೀಲೆಗೆ ಆರಾದರೂ ಆಗಲಿ, ನಾನಾ ಲೀಲೆಯವನಲ್ಲ, ಇದರ ಹೊಳಹು ನೀನೇ ನಿಃಕಳಂಕಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ. ೧

೧೫೩

ರುದ್ರನೇ ದೇವರೆಂದು ಆರಾಧಿಸಿ ಶಿಲೆಯೊಳಗೆ ಹೋರಟೆಗೊಂಡು ಕೆಟ್ಟಿರಲ್ಲ ಭಕ್ತಜನಂಗಳು. ವಿಷ್ಣುವೇ ದೇವರೆಂದು ಆರಾಧಿಸಿ ಮರನ ಸುತ್ತಿ ಕೆಟ್ಟರಲ್ಲ ಭೂಸುರಾದಿಗಳು. ಬ್ರಹ್ಮನೇ ದೇವರೆಂದಾರಾಧಿಸಿ ಬೆಂಕಿಯೊಳಗೆ ಬೆಂದರಲ್ಲ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ಮಹಾಜನಂಗಳು. ಧಾರುಣಿಯೊಳಗೆ ಹೇರಿನಕ್ಕಿ, ಲಳಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ, ಹೂವು ಕಾಯಿ ಹಣ್ಣು ಮೊದಲಾದುವನು ತಪ್ಪಸಾಧಿಸಿ ತರಿಸಿಕೊಂಡುಂಬ ಇ^೮೮^ವರು^೮೮^ ಗಳಿಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ನೆಟ್ಟನೆಯ ದೇವತ್ವ? ಎನ್ನ ದೇವಂಗೆ ಇಂಥವರಿಂದ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಕಾಲದೊಳಗಾದ ಪ್ರಳಯವಿರಹಿತ, ಕರ್ಮದೊಳಗಾದ ಚತುರ್ವಿಧಪದರಹಿತ, ಗಂಗೆ ವಾಳುಕಸಮಾರುದ್ರರೊಳಗಾದ ಬಂಧನವಿರಹಿತ, ಲೀಲೆಗೆ ಹೊರಗಾದ ಸ್ವಯಂಭುವಯ್ಯ ಎನ್ನದೇವ, ಇಂತಿವರೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನಾರಾಧಿಸಿ ಪ್ರಸನ್ನರಾದರಯ್ಯ, ಇಂತೀ ಪುಣ್ಯದ ಫಲ ಎನಗೊಂದೂ ಬೇಡ. ಇವರೆಲ್ಲ ಒಳಗಿರಲಿ ನಾ ಹೊರಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ. ಅಲಸಿದೆನಲಸಿದೆ ನಿಮ್ಮ ಕಷ್ಟದ ಸೇವೆ ಏನಯ್ಯಾ? ಎನ್ನ ಹೊರಗಿರಿಸಿ ನಿಮ್ಮೊಳಗಾದೆನಯ್ಯ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ. ೨

೧೫೪

ಹುಟ್ಟಿಸುವಾತ ಬ್ರಹ್ಮನೆಂಬರು, ರಕ್ಷಿಸುವಾತ ವಿಷ್ಣುವೆಂಬರು (ನೋಡಾ). ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ಶಿರವನ್ನೇಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಹೋದ? ವಿಷ್ಣು ತನ್ನ ಮಗನನೇಕೆ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದಾದ? ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲಕ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ. ೩

೧೫೫

ಬ್ರಹ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಚರಣವನೊತ್ತುವ, ವಿಷ್ಣು ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಹಸ್ತವನೊತ್ತುವ, ದೇವರಾಜ ನಿಮ್ಮ ಸತ್ತಿಗೆಯ ಹಿಡಿವ. ವಾಯು ನಿಮ್ಮ ಅಂಗಣವ *ಬೋ*ಹರಿಸುವ. ಉಳಿದ ದೇವರ್ಕಳೆಲ್ಲ ಜಯಜಯ ಎಂಬರು.

೮೮–೮೮ ವು(ಮೂ) *–* ಚೋ(ಮೂ)

ಮಹಾದೇವ ಮಹಾದೇವ ಮಹಾಮಹಿಮ ಇಂಥ ದೇವರೊಳರೆ? "ಮರ್ದಯಂತೇ ಚರಣಾನಿ ಬ್ರಹ್ಮಪಾಣಿ ವಿಷ್ಣು ಸಮಾಯುತಂ । ಛತ್ರಂ ಧಾರಯತೇ ಇಂದ್ರಃ ಮಾರ್ಗಂ ವಿಶೋಧಯೇತ್ ಅನ್ಯಾಶ್ಚದೇವತಾಸ್ಸರ್ವೇ ಜಯ ಜೀಯ ಇತ್ಯಬ್ರುವನ್" ಇಂತೆಂಬ ವಚನವಿಡಿದು ನಿಮಗೆ ಸರಿಯೆಂಬವಂದಿರ ತಲೆಯ ಮೆಟ್ಟಿ ನಡೆವೆ ಮಹಾದೇವ ಮಹಾದೇವ ಮಹಾಮಹಿಮ ಸೊಡ್ಡಳಾ.೪

೧೫೬

ಒಬ್ಬ ಕೆಂಚ, ಒಬ್ಬ ಕರಿಕ, ಒಬ್ಬ ಶುದ್ಧ ಧವಳಿತನೆಂತಯ್ಯ ಲಿಂಗವೆ? ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಘನವೆಂಬರದೆಂತಯ್ಯ? ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಹಿರಿಯರೆಂದೆಂಬರು ಅದೆಂತಯ್ಯಾ? ಬ್ರಹ್ಮಂಗೆ ಪ್ರಳಯ, ವಿಷ್ಣುವಿಂಗೆ ಮರಣ ಉಂಟು. ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಂಗೆ ಇಲ್ಲ. ೫

೧೫೭

ಮರೆಯಲಾಗದೆ ಹರಿಯ? ಮರೆಯಲಾಗದೆ ಬ್ರಹ್ಮನ? ಮರೆಯಲಾಗದೆ ಮೂವತ್ತು ಮೂರುಕೋಟಿ ದೇವರ್ಕಳ? ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನ ಮರೆಯಬಹುದೆ? ೬

೧೫೮

ಬ್ರಹ್ಮಮೂರ್ತಿಗೂ ಶಿಲೆ ಒಂದೆ, ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿಗೂ ಶಿಲೆ ಒಂದೆ, ರುದ್ರಮೂರ್ತಿಗೂ ಶಿಲೆ ಒಂದೆ, ರೂಪಿನವತಾರ ಭಿನ್ನವಾಯಿತ್ತು. ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣದಂತೆ, ಕುಂಭಜಲಬಿಂಬದಂತೆ, ಇನ್ನಾರನಹುದೆಂಬೆ? ಇನ್ನಾರನಲ್ಲಾ ಎಂಬೆ? ಬ್ರಹ್ಮ[೮೯]ಕಾಲು, ವಿಷ್ಣು[೯೦] ಕೈ, ರುದ್ರ[೮೯] ಕಣ್ಣು, ಈಶ್ವರ[೮೯] ತಲೆ, ಸದಾಶಿವ[೮೯] ಪ್ರಾಣ[೯೧]ವಾದಲ್ಲಿ ಇವು ಸಮಯ. ಈ ಪಂಚಕೋಶಕ್ಕಾಧಾರ ಪರಮಜ್ಞಾನ. ಇದ ಭೇದಿಸಲರಿಯದೆ ವಾದವ ಮಾಡಿದರೆಲ್ಲರು. ನಾದಬಿಂದುಕಳಾತೀತನನರಿ ಅಲೇಖನಾದಶೂನ್ಯ ಕಲ್ಲಿನೊಳಗಾದವನ. ೭

೧೫೯

ಬಯಲ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಂದನೊಬ್ಬ ಶರಣ. ಆತನ ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದಾತ ಬ್ರಹ್ಮ. ಆತನ ಶಾಂತಿಸೈರಣೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದಾತ ವಿಷ್ಣು. ಆತನ ಕೋಪಕ್ರೋಧದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದಾತ ರುದ್ರ. ಈ ಮೂರು ಪೀಠವಂತಿರಲಿ. ಆ ಶರಣನನರಿದು ಶರಣೆನುತಿರ್ದೆನು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.* ೮

---

೮೯ +ನ(ಮೂ) ೯೦+ವಿನ (ಮೂ) ೯೧+ಇ (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ನಿಃಕಳನಿರವಯಪರಿಪೂರ್ಣ ಚೈತನ್ಯಜ್ಞಾನಪ್ರಭಾ ಬೆಳಗೇ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಂದಿರ್ದ ಮಹಾಲಿಂಗವು ತನ್ನ ಸ್ವಲೀಲೆಯಿಂದ ನಿರವಯವಾಗಿಪ್ಪುದಾಗಿ ಆ ಲಿಂಗವೆಂಬುದೀಗ, ಬಯಲೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ನಿರವಯಲಿಂಗವೇ ಪಂಚಸಾದಾಖ್ಯಮುಖವನ್ನೈದಿ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಸದಾಶಿವನೆಂಬ ಶರಣನಾದನೆಂಬುದೀಗ, ಬಯಲಮೂರ್ತಿಯಾದನೊಬ್ಬ ಶರಣನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಅಖಂಡ ಚಿತ್‌ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಭಾಬೆಳಗೇ ಅಂಗಕರಚರಣಂಗಳಾಗಿ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಸದಾಶಿವನು. ತನ್ನುಪಾವಸ್ಥೆಯ ಮಾಡುವ ಉಪಾಸಕರಿಲ್ಲದಿರಬಾರದೆಂಬ ರಾಜಸಾಹಂಕಾರ ತಲೆದೋರಿ, ಜಗತ್‌ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯಾದ ಪ್ರಭಾವಜ್ಞಾನಮಂ ಬೇರ್ಪಡಿಸೆ, ಆ ಬ್ರಹ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಆತ್ಮರುಗಳ ಜಗತ್‌ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಆತನ ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದಾತ ಬ್ರಹ್ಮನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಸದಾಶಿವನು ಸೇವ್ಯವಪ್ಪ ರಾಜಸ ಬುದ್ಧಿ ತೋರೆ ಚಿಂತಿಸಿದ ಚಿತ್ತುವಿನ ಪ್ರಭಾಕಿರಣರಜವೇ ಸೇವಕರಪ್ಪ ಆತ್ಮರುಗಳಾದರು. ಆತ್ಮರುಗಳಿಗೆ ಭೋಗಸುಖಶಾಂತಿಯನಿತ್ತು ನಡೆಸುವ ಸ್ಥಿತಿಧರ್ಮವಂ→

ಅಷ್ಟತನುಮೂರ್ತಿಗಳು ದೇವರಲ್ಲ

೧೬೦

ಅಷ್ಟತನುಮೂರ್ತಿಗಳು ದೇವರೆಂಬ ಭ್ರಷ್ಟಭವಿಗಳ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ : ಪೃಥ್ವಿ ದೇವರಾದೊಡೆ ಅಪ್ಪುವಿನ ಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿ ಕರಗುವುದೇ? ಅಪ್ಪು ದೇವರಾದೊಡೆ ಅಗ್ನಿಯ ಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿ ಅರತು ಹೋಗುವುದೆ? ಅಗ್ನಿ ದೇವರಾದೊಡೆ ವಾಯುವಿನ ಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿ ಹಾರಿಹೋಗುವುದೆ? ವಾಯುದೇವರಾದೊಡೆ ಆಕಾಶದ ಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿ ಲಯವಪ್ಪುದೆ? ಆಕಾಶ ದೇವರಾದೊಡೆ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಹೋಗುವುದೇ? ಆತ್ಮ ದೇವರಾದೊಡೆ ದ್ವಂದ್ವಕರ್ಮಂಗಳಲ್ಲಿ ಜನನ ಮರಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಧನಪಡುವನೆ? ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರು ದೇವರಾದೊಡೆ ಭವಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಸಿಲ್ಕಿ ತೊಳಲಿ ಬಳಲುವರೆ? ಇದು ಕಾರಣ ಅಷ್ಟತನುಗಳನೆಂತು ದೇವರೆಂಬೆನು? ದೇವದೇವ ಮಹಾಮಹಿಮ ಎನ್ನೊಡೆಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರನೊಬ್ಬನೇ ದೇವರಲ್ಲದೆ ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ಪುಸಿ ಎಂದೆ. ೧

೧೬೧

ಅಷ್ಟತನುಮೂರ್ತಿಗಳ ಲಿಂಗವೆಂದೆಂಬಿರಿ. ಇವರಾರೆಂದು, ನಾವರಿಯೆವಯ್ಯ, ಆದಿಯ ಮಗನತೀತ, ಅತೀತನ ಮಗನಾಕಾಶ, ಆಕಾಶನ ಮಗ ವಾಯು, ವಾಯುವಿನ ಮಗ ಅಗ್ನಿ, ಅಗ್ನಿಯ ಮಗ ಅಪ್ಪು, ಅಪ್ಪುವಿನ ಮಗ ಪೃಥ್ವಿ, ಪೃಥ್ವಿಯ ಮಗ ಸೂರ್ಯ, ಸೂರ್ಯನ ಮಗ ಚಂದ್ರ, ಚಂದ್ರನ ಮಗ ದೇಹ, ದೇಹನ ಮಗನಾತ್ಮ. ಇಂತೀ ಅಷ್ಟತನುವೆಲ್ಲಕ್ಕೆಯೂ ಉತ್ಪತ್ತಿಯುಂಟು. ಅಜಾತಜನಿತ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಂಗೆ ಮಾತಾಪಿತರಿಲ್ಲ. ೨

೧೬೨

ಅಷ್ಟತನುಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವೆಂದೆಂಬ ಕಷ್ಟದ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. [ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ] : ಪೃಥ್ವಿಯಂತೆ ಕಠಿಣವುಳ್ಳಾತನೆ? ಅಪ್ಪುವಿನಂತೆ ⌜ರಸ⌝ಭರಿತವುಳ್ಳಾತನೆ? ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ತೃಣಕಾಷ್ಠವಿಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ

→ಚಿಂತಿಸೆ ಕರುಣಶಾಂತಿದಯಾಚಿತ್ತವಾದ ಸಾತ್ವಿಕಗುಣಬುದ್ಧಿದೋರಿ ಶಿವನ ಚಿತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯಲು, ಆ ಹೊಳೆದ ಚಿತ್ತಿನ ಛಾಯೆ ಬುದ್ಧಿಯಂ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಆತ್ಮರುಗಳ ದೇಹಕರಣ ಇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯಸುಖಭೋಗಂಗಳಾಗಿ ಮಿಥ್ಯಾಸ್ಥಿತಿಕರ್ಮಂಗಳನುಳ್ಳ ಮಾಯಾಸ್ವರೂಪಮುಪ್ಪ ವಿಷ್ಣುವಾಗಲು ಆ ಮಾಯಾಮಿಥ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಧರ್ಮವಳಿಯದಂತೆ ಆ ಮಾಯೆಗೆ ಗುಣತ್ರಾಣ ತಾನಾಗಿ ಸ್ಥಿತಿಯ ನಡೆಸುತ್ತಿಪ ಶಾಂತಿಯನುಳ್ಳ ಶಿವನೆಂಬುದೀಗ ಆತನ ಶಾಂತಿಸೈರಣೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದಾತ ವಿಷ್ಣುವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಶಿವನಿಂದಾದ ಆತ್ಮರುಗಳಿಗೆ ಶಿವಭಾವ ತಲೆದೋರದೆ ದೇಹಸುಖಭೋಗಂಗಳಿಂದ ಶಿವವ ಮರೆದು ಅಹಂಕರಿಸಿದ ಕಾಲ ಕಾಮ ದಕ್ಷ ದೈತ್ಯರು ಮೊದಲಾದ ದುಷ್ಟಾತ್ಮರುಗಳ ಕಂಡು ಶಿವನು ಚಿತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೋಪಿಸಿದ ಕೋಪಾಗ್ನಿಜ್ಞಾನಮಂ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಲಯೋಧರ್ಮವನುಳ್ಳ ರುದ್ರಸ್ವರೂಪವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ, ಆತನ ಕೋಪ ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದಾತ ರುದ್ರನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತು ಶಿವನು ಜಗತ್‌ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿಸಂಹಾರಂಗಳಂ ಮಾಡುವ ಕರ್ತೃ ತಾನಾಗಿ ತಾನಲ್ಲದಂತಿಪ್ಪ ಚದುರಿನಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರರೆಂಬ ತ್ರಿಗುಣಸ್ವರೂಪರಂ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಅಧಿಕಾರವನಿತ್ತು ತಾನಲ್ಲದಂತಿಹನು ಸದಾಶಿವನು. ಆ ಸದಾಶಿವನು ತನ್ನ ಲೀಲಾಸ್ವತಂತ್ರತೆಯಿಂದ ಅಂತು ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮರಾದ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು ಆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಯೊಬ್ಬನೆ ಸೇವ್ಯನೆಂದರಿದು ಸೇವಕನಾಗಿ ಶರಣುವೊಕ್ಕು ಬದುಕಿದೆನೆಂಬುದೀಗ, ಈ ಮೂರು ಪೀಠವಂತಿರಲಿ, ಆ ಶರಣನರಿದು ಶರಣೆನುತಿರ್ದೆನು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ೬೨-೬೨ ಓಟ (ಮೂ)

ನಂದುವಾತನೆ? ವಾಯುವಿನಂತೆ ಚಲನೆಯುಳ್ಳಾತನೆ? ಆಕಾಶದಂತೆ ಬಚ್ಚಬರಿಯ ಬಯಲಾದಾತನೆ? ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರಂತೆ ದಿವಾರಾತ್ರಿಗಳ ನಡೆಸುವಾತನೆ? ಜೀವಾತ್ಮನಂತೆ ಜನನಮರಣವುಳ್ಳಾತನೆ? ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನೀನು ನಿನ್ನಂತೆ. [೯೩]ಉಳಿದ[೯೩]ವರೆಲ್ಲರೂ ನೀನಿರಿಸಿದಂತೆ. ೩

೧೬೩

ಅಷ್ಟತನುಮೂರ್ತಿ ಶಿವನೆಂಬ ಕಷ್ಟಜೀವಿಗಳ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. ನಾನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯ? ಯುಗಜುಗಪ್ರಳಯವಾದಲ್ಲಿ ಧರೆ ಜಲದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಜಲ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಅಗ್ನಿ ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ವಾಯು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಆಕಾಶ ಅತೀತದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಅತೀತ ಆದಿಯೊಳಗಡಗಿತ್ತು. ಆದಿ ಅನಾದಿಯೊಳಗಡಗಿತ್ತು. ಅನಾದಿ ನಿಜದೊಳಗಡಗಿತ್ತು. ಇಂತೀ ಅಷ್ಟತನುಗಳು ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಅಡಗುವಲ್ಲಿ ಒಂದರಿಂದೊಂದು ಹುಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಎಂದಳಿದರೆಂಬುದ ಬಲ್ಲರೆ ನೀವು ಹೇಳಿರೇ, ಎಂದು ಹುಟ್ಟಿದರೆಂಬುದ ನೀವು ಬಲ್ಲರೆ ಹೇಳಿರೇ. ಹುಟ್ಟಿದನಳಿದನೆಂಬ ಕಷ್ಟವಚನವ ನುಡಿಯಲಾಗದು. ಇಂತೀಯಷ್ಟತನುವೆಲ್ಲವು ನಮ್ಮ ಮಹಾಘನಲಿಂಗ ಹುಲಿಗೆರೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಆಗೆಂದಡಾದವು, ಬೇಡೆಂದಡೆ ಮಾದವು. ೪

೧೬೪

ಪೃಥ್ವಿ ಅಪ್ಪು ತೇಜ ವಾಯು ಆಕಾಶ ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯ ಆತ್ಮನೆಂಬ ಅಷ್ಟತನುಗಳಲ್ಲಿ ಶಿನಧಿಷ್ಠಾತೃವಾದನೆಂದಡೆ ಅಷ್ಟತನುಗಳು ಶಿವನಾಗಲರಿಯವು, ಮತ್ತೆ ಶಿವನ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ತೋರಲರಿಯವು. ಅಷ್ಟತನುಗಳೆಲ್ಲ ಸೋಪಾಧಿಕವಲ್ಲದೆ ನಿಜತನುವಲ್ಲ, ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಂಗೆ ಅಷ್ಟತನುಮೂರ್ತಿಯೆಂಬುದುಪಚಾರವು. ೫

ಬೇರೆ ಕಿರುಕುಳ ದೈವಗಳು ದೇವರಲ್ಲ

೧೬೫

ಅರಗು ತಿಂದು ಕರಗುವ ದೈವ, ಉರಿಯ ಕಂಡರೆ ಮುರುಟುವ ದೈವ ಎಂತು ಸರಿಯೆಂಬೆನಯ್ಯಾ? ಅವಸರ ಬಂದರೆ ಮಾರುವ ದೈವವನೆಂತು ಸರಿಯೆಂಬೆನಯ್ಯಾ? ಅಂಜಿಕೆ ಬಂದರೆ ಹೂಳುವ ದೈವವನೆಂತು ಸರಿಯೆಂಬೆನಯ್ಯಾ? ಸಹಜಭಾವನಿಜೈಕ್ಯಸ್ಥಿತಿರೂಪ ನಿರ್ವಿಕಾರನಿರಂಜನ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನೊರ್ವನೇ ದೇವ ಕಾಣೀರೊ. ೧

೧೬೬

ಮಾರಿಕವ್ವೆಯ[೯೪]ನೋಂತು[೯೪] ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಬರು. ಸಾಲ ಬಂದರೆ ಮಾರಿಕೊಂಡು ತಿಂಬರು. ಸಾಲ ಬಂದರೆ ಒತ್ತೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂ[ಡುಂ]ಬರಯ್ಯ, ಮಾರುವೋಗನೊತ್ತೆವೋಗ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೨

೯೩–೯೩ ಇ(ಮೂ)೯೪–೯೪ ನೆಂತು(ಮೂ)

೧೬೭

ಉಣಲುಡಲು ಮಾರಿಯಲ್ಲದೆ ಕೊಲ್ಲಲು ಕಾಯಲು ಮಾರಿಯೆ? ತನ್ನ ಮಗನ ಜವನೊಯ್ವಲ್ಲಿ ಅದೆತ್ತ ಹೋದಳಾ ಮಾರಿಕವ್ವೆ? ಈವ ಕಾವರೆ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದು ದೈವವಿಲ್ಲ, ದೈವವಿಲ್ಲ. ೩

೧೬೮

ಆವಾಗಲೂ ಲೋಗರ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿಪ್ಪವು ಕೆಲವು ದೈವಂಗಳು. ಹೋಗೆಂದರೆ ಹೋಗವು. ನಾಯಿಂಗೆ ಕರಕಷ್ಟ, ಲೋಗರ ಬೇಡಿಕೊಂಡುಂಬ ದೈವಂಗಳು ಕೆಲವು ತಾವೇನ ಕೊಡುವವೊ? ಏನ ಬೇಡಿದ್ದನೀವ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೪

೧೬೯

ಹಾಳುಮೊರಡಿಗಳಲ್ಲಿ, ಊರ ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆರೆ ಬಾವಿ ಹೂಗಿಡಮರಂಗಳಲ್ಲಿ, ಗ್ರಾಮದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ಚೌಪಥಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಹಿರಿಯಾಲದ ಮರದಲ್ಲಿ ಮನೆ(ಯ) ಮಾಡಿ ಕರೆವೆಮ್ಮೆ(ಯ), ಹಸುಗೂಸು ಬಸುರಿ ಬಾಣತಿ ಕುಮಾರಿತಿ ಕೊಡಗೂಸೆಂಬವರ ಹಿಡಿದುಂಬ, ತಿರಿದುಂಬ, (ಮಾರಯ್ಯ) ಬೀರಯ್ಯ ಖೇಚರಗಾವಿಲ ಅಂತರಬೆಂತರ ಕಾಳಯ್ಯ ಮಾಳಯ್ಯ ಕೇತಯ್ಯಗಳೆಂಬ ನೂರು ಮಡಕೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರಿಗೆ ಶರಣೆಂಬುದೊಂದು ದೊಣೆ ಸಾಲದೆ? ೫

೧೭೦

ಮಡಕೆ ದೈ, ಮೊರ ದೈವ, ಬೀದಿಯ ಕಲ್ಲು ದೈವ, ಹಣಿಗೆ ದೈವ, ಬಿಲ್ಲನಾರಿ ದೈವ ಕಾಣಿರಯ್ಯ, ಕೊಳಗ ದೈವ, ಗಿಣ್ಣಿಲು ದೈವ ಕಾಣಿರಯ್ಯ, ದೈವದೈವವೆಂದು ಕಾಲಿಡಲಿಂಬಿಲ್ಲ, ದೈವನೊಬ್ಬನೇ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೬

೧೭೧

ಅರಳಿಯಮರ ವಿಷ್ಣುಕಾತಿ ಬನ್ನಿ ಮುತ್ತಕ ತುಳಸಿ ಹರಿಹರಿ ಎಂದು ಹೊಡಹೊಮ್ಮುವಿರಿ. ಎಲ್ಲಿಭೋ ಎಲ್ಲಿಭೋ ನಿಮ್ಮ ಹೊಡೆವಡುವ ದೈವಂಗಳೆಲ್ಲ ಗಿಡು ಮರನಾಗಿ ಹೋದವಲ್ಲ! ನಿಮ್ಮ ನಡೆಯೆಲ್ಲಾ ಅನಾಚಾರ, ನಿಮ್ಮ ನುಡಿಯೆಲ್ಲಾ ಶಿವದ್ರೋಹ, ಇವಂದಿರ ಗಡಣ ಬೇಡೆಂದ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ. ೭

೧೭೨

ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವಾದ ಬಳಿಕೆ ಮರಳಿ ಅನ್ಯದೈವಂಗಳನಾರಾಧಿಸುವ ಕುನ್ನಿಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿಭೋ. ವಿಷ್ಣುವೇ ದೈವವೆಂದು ಆರಾಧಿಸಿದ ಬಲಿಗೆ ಬಂಧನವಾಯಿತ್ತು; ವಿಷ್ಣುವೇ ದೈವವೆಂದು ಆರಾಧಿಸಿದ ಕರ್ಣನ ಕವಚ ಹೋಯಿತ್ತು; ವಿಷ್ಣುವೇ ದೈವವೆಂದು ಆರಾಧಿಸಿದ ಗೌತುಮಂಗೆ ಗೋವಧೆಯಾಯಿತ್ತು; ಮೈಲಾರನೇ ದೇವರೆಂದಾರಾಧಿಸಿದಾತನು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕವಡೆಯ ಕಟ್ಟಿ ನಾಯಾಗಿ

ಬೊಗಳುತಿರ್ಪ, ಭೈರವನೇ ದೇವರೆಂದಾರಾಧಿಸಿದವರು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕವಡೆಯ ಕಟ್ಟಿ ಕುರುಳ ಬೆರಳ ಕಡಿದಿಕ್ಕಿ ಬಾಹಿರರಾದರು. ಮಾಯಿರಾಣಿಯೇ ದೈವವೆಂದು ಆರಾಧಿಸಿದಾತನು ಕೊರಳೀಗೆ ಕವಡೆಯ ಕಟ್ಟಿ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆರಹ ಹೊತ್ತು ಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪನುಟ್ಟು ಲಜ್ಜೆಯ ನೀಗಿದ. ಈ ಬಿನುಗು ದೈವಂಗಳ ಭಕ್ತಿ ಬಣಗುನಾಯಿ ಒಣಗಿದೆಲುವ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕಂಡಕಂಡೆಡೆಗೆ ಹರಿದಂತಾಯಿತು ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೮

ಮೋಕ್ಷ

೧೭೩

ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಇಂದ್ರಚಾಪವಡಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಕಾಶವೇ ಆಶ್ರಯವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಮತ್ತೆ ಆಶ್ರಯ ಉಂಟೇ ಅಯ್ಯ? ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಸುಳಿಗಾಳಿಯಡಗುವುದಕ್ಕೆ ಗಾಳಿಯೇ ಆಶ್ರಯವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಮತ್ತೆ ಆಶ್ರಯ ಉಂಟೇ ಅಯ್ಯ? ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಕಿಡಿಗಳು ಅಡಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಗ್ನಿಯೇ ಆಶ್ರಯವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಮತ್ತೆ ಆಶ್ರಯ ಉಂಟೇ ಅಯ್ಯಾ? [ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ನೊರೆ ತೆರೆ ತುಂತುರ್ವನಿ ಅಡಗುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಸಮುದ್ರವೆ ಆಶ್ರಯವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಆಶ್ರಯ ಉಂಟೇ ಅಯ್ಯ?] ಆದಿ ಅನಾದಿಯಿಂದತ್ತತ್ತವಾದ ಪರವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿ ತೋರಿದ ನಿಜೈಕ್ಯ"ಿನ್"ಡಗುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಪರವಸ್ತುವೇ ಆಶ್ರಯವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಮತ್ತೆ ಆಶ್ರಯವುಂಟೇ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ? ೧

೧೭೪

ಏನೆಂದೆಂಬೆನೇನೆಂದೆಂಬೆನೊಂದೆರಡಾದುದ? ಏನೆಂದೆಂಬೆನೇನೆಂದೆಂಬೆನೆರಡೊಂದಾದುದ? ವಿರಳ ಘನಲಿಂಗೈಕ್ಯವ ಮಹಾದಾನಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಬಲ್ಲ. ೨

೧೭೫

ಚಿನ್ನದಿಂದಲಾದ ಹಲವು ಬಂಗಾರವ[ನ]ಳಿದು ಕರಗಿ[ಸಿ]ದರೆ ಮುನ್ನಿನ ಚಿನ್ನವೇ ಆದಂತೆ, ಉದಕದಿಂದಾದ ವಾರಿಕಲ್ಲು ಕರಗಿ ಮುನ್ನಿನ ಉದಕವೇ ಆದಂತೆ, ಚಿನ್ಮಯ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ಉದಯವಾದ ಚಿತ್‌ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನು ಆ ಚಿನ್ಮಯ ಪರವಸ್ತುವನೇ ಬೆರಸಿ, ಪರಮಶಿವಯೋಗಿಯಾದನಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೩

೧೭೬

ಕನ್ನಡಿಯ ನೋಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಕಾಣಿಸುತಿರ್ಪುದು. ಆ ನೋಟ ಮರಳಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿರೂಪ ನಿಜರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದಂತೆ ಅನುಪಮಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ನೆನೆಹುದೋರಿ ಚಿತ್ತೆನಿಸಿತ್ತು. ಆ ಚಿತ್ತಿನಿಂದ ಚಿನ್ನಾದ ಚಿದ್ಬಿಂದು ಚಿತ್ಕಳೆಗಳು. ಆ ಮೂಲಚಿತ್ತುಸ್ವರೂಪವಾದ ಶರಣಂಗೆ ದೇಹಪ್ರಾಣಾತ್ಮಗಳಾಗಿ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಪದಾರ್ಥಂಗಳಾಗಿರ್ಪವು. ಆ ಪದಾರ್ಥವು ಲಿಂಗಮುಖಕ್ಕೆ ಸಮರಸವೇಧಿಸಿ, ಆ ಚಿತ್ತು ಚಿದ್ಘನವ ಬೆರೆಯಲು ಮುನ್ನಿನಂತೆ ಐಕ್ಯವಾಯಿತ್ತು ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೪

೯೫-೯೫ ವ(ಮೂ)

೧೭೭

ಜಲದೊಳಗಣ ಬೊಬ್ಬುಳಿಕೆ ಜಲ ಘಟ್ಟಿಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಅಡಗುವ ತೆರನ ಬಲ್ಲಡೆ ಬಲ್ಲ.[೯೬] ಮಹೇಂದರಜಾಲವು ಮರೀಚಿಕಾಜಲವು ಎಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲಿ ಅಡಗುವ ತೆರನ ಬಲ್ಲಡೆ ಬಲ್ಲ[೯೬] ಮಹಾನಾದ ಸುನಾದ, ಸುನಾದಕ್ಕೆ ಕೈಗೈ ◆ದ◆ ಸುನಾದವು ಮಹಾನಾದದೊಡನೆ ಮಥನಿಸಿ ಇವೆರಡರ ಪ್ರಾಣಚೈತನ್ಯ ಒಂದಾಗಿ ಪುಟ್ಟಿ ಅಡಗುವ ಭೇದವ ಬಲ್ಲ[೯೬]ನಾಗಿ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಎಂದುದಾಗಿ* ೫

೧೭೮

ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಗುಡುಗಿ ಅಡಗುವ ಭೇದವ, ಮಿಂಚಿನ ಹರಿವ ಸಂಚಾರವ, ಅದರ ಸಂಚವನಂಜಿಸುವ ಭೇದವ ಮುಂಚಬಲ್ಲಡೆ, ವಸ್ತುವಿಪ್ಪೆಡೆಯ ಸಂಚವ ಬಲ್ಲರೆಂಬೆ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.+ ೬

೧೭೯

ಅಯ್ಯಾ ಚಂದ್ರನಿಂದಾದ ಕಲೆ ಚಂದ್ರನ ಬೆರಸಿ ಚಂದ್ರನಾದಂತೆ, ಸೂರ್ಯನಿಂದಾದ ಕಿರಣ ಸೂರ್ಯನ ಬೆರಸಿ, ಸೂರ್ಯನಾದಂತೆ, ಅಗ್ನಿಯಿಂದಾದ ಕಾಂತಿ ಅಗ್ನಿಯ ಬೆರಸಿ ಅಗ್ನಿಯಾದಂತೆ, ದೀಪದಿಂದಾದ ಬೆಳಗು ದೀಪವ ಬೆರಸಿ ದೀಪವಾದಂತೆ, ಸಮುದ್ರದಿಂದಾದ ನದಿ ಸಮುದ್ರವ ಬೆರಸಿ ಸಮುದ್ರವೆಯಾದಂತೆ, ಪರಶಿವ ನಿರವಯ ಶೂನ್ಯಮೂರ್ತಿ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣನ ಚಿದ್ರೂಪುರುಚಿತೃಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಜನಿಸಿ, ಮತ್ತೆಂದಿನಂತೆ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಪ್ರಭು ಎಂಬ ಉಭಯ ನಾಮವಳಿದು, ಸತ್ತುಚಿತ್ತಾನಂದನಿತ್ಯಪರಿಪೂರ್ಣ ಅವಿರಳ ಪರಶಿವ ನಿರವಯಶೂನ್ಯಮೂರ್ತಿ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣನ ಚಿದ್ರೂಪುರುಚಿತೃಪ್ತಿ ಪಾದೋದಕಪ್ರಸಾದವಪ್ಪುದು ನೋಡಾ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ[೧] ೭

೯೬–೯೬ ಲ್ಲೆ(ಸಮು) ◆–◆ ದು(ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ನೀರಗುಳ್ಳಿಯು ಉದಕದಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗುವುದೆಂಬ ವಿಚಾರವ ಬಲ್ಲಡೆ ತನ್ನ ನಿಜವ ಬಲ್ಲವ. ಇಂದ್ರಜಾಲವು ಮಹೇಂದ್ರಜಾಲವು ಕಿರಣ [೯೭]ಜಾ[೯೭]ಲವು ಬಯಲಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿ ಆ ಬಯಲಲ್ಲಿ ಅಡಗುವವೆಂಬ ವಿಚಾರವ ಬಲ್ಲಡೆ ಆತ ತನ್ನ ನಿಜ ಬಲ್ಲವ. ಮಹಾನಾದವನುಳ್ಳ ಸುನಾದಚೈತನ್ಯಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನು ತನ್ನಂಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾನಾದವನುಳ್ಳ ಪರಬ್ರಹ್ಮ[೯೮]ವನೇ[೯೮] ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಂಡು ಸುನಾದಚೈತನ್ಯವುಳ್ಳ* ಮಹಾನಾದವನುಳ್ಳ ಪರಬ್ರಹ್ಮವನೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಂಡು ಸುನಾದಚೈತನ್ಯವುಳ್ಳ* ಮಹಾನಾದವನುಳ್ಳ ಲಿಂಗವನು ಪೂಜಿಸಿ ಅಂಗಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಚೈತನ್ಯವಾದುದೇ ಭಕ್ತಿ. ಆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಂಗವು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸನಾಗಿ. ಆ ಶರಣ ಲಿಂಗವೆರಡು ಒಂದೇ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಒಂದೇ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗುವ ವಿಚಾರವ ಬಲ್ಲನಾಗಿ ಆತ[೯೯]ನ[೯೯] ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಭಿನ್ನವಿಲ್ಲ[೧೦೦] ಎಂಬುದರ್ಥ.

+ **ಅರ್ಥ :** ಮೇಘದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಗುಡುಗು ಆ ಮೇಘದಲ್ಲಿ ಅಡಗುವ ಹಾಗೆ, ಮಿಂಚಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಪ್ರಕಾಶವು ಆ ಮಿಂಚಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗುವ ಹಾಗೆ, ಅದರ ಕೂಟವ ಕೀಳಲ್ಪಡಿಸಿ ಭಕ್ತನಾಗಿಯಾದರೂ ವಿರಕ್ತನಾಗಿಯಾದರೂ ವ್ರತಸ್ಥನಾಗಿಯಾದರೂ ತಾ ನಿಂದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮೀರಿ ಆಚರಿಸಬಲ್ಲಡೆ, ಬ್ರಹ್ಮದ ನಿಲುಗಡೆಯನ್ನು ಆ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೂಡುವ ಕೂಟವನು ಬಲ್ಲವನೆಂಬೆನೆಂದುದರ್ಥ.

೯೭–೯೭ ಜ (ಮೂ) ೯೮–೯೮ ವೇ(ಮೂ) * + ಶರಣನು(ಮೂ) *–* ಸಿ(ಮೂ) ೯೯–೯೯ x (ಮೂ) ೧೦೦ + ಇಲ್ಲ ೧ ಈ ವಚನ ಪ್ರಭುದೇವರದೇ ? (ಮೂ)

೧೮೦

ಹೊಸ ಮುತ್ತಿನ ಸುಪ್ಪಾಣಿಯಂತೆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು. ಸ್ಫಟಿಕದ ಘಟದೊಳಗಣ ಪ್ರಭೆಯಂತೆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು. ವಾಯುವಿನ ಸಂಚಲದ [ಪರಿಮಳದ] ನಿಲುವಿನಂತೆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನ ಸಂಬಂಧವದು ಗುಹೇಶ್ವರಾ.* ೮

೧೮೧

ಪೃಥ್ವಿಯಡಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪುವೇ ಆಶ್ರಯವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಅಪ್ಪು ಅಡಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಗ್ನಿಯೇ ಆಶ್ರಯವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಆ ಅಗ್ನಿಯಡಗುವುದಕ್ಕೆ ವಾಯುವೇ ಆಶ್ರಯವಾಗಿಪ್ಪುದು. ವಾಯು ಅಡಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಕಾಶವೇ ಆಶ್ರಯವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಆಕಾಶವಡಗುವುದಕ್ಕೆ ಆತ್ಮ[೨]ವೇ[೨] ಆಶ್ರಯ[೩]ವಾ[೩]ಗಿಪ್ಪುದು. ಆತ್ಮ ಅಡಗುವುದಕ್ಕೆ ಆದಿಯೇ ಆಶ್ರಯವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಆದಿ ಅಡಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನಾದಿಯೇ ಆಶ್ರಯವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಅನಾದಿ ಅಡಗುವುದಕ್ಕೆ ಶೂನ್ಯವೇ ಆಶ್ರಯವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಶೂನ್ಯ ಅಡಗುವುದಕ್ಕೆ ನಿರವಯವೇ ಆಶ್ರಯವಾಗಿಪ್ಪುದು. ನಿರವಯ ಅಡಗುವುದಕ್ಕೆ ನಿಜವೇ ಆಶ್ರಯವಾಗಿಪ್ಪುದು. ನಿಜವು ಅಡಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ [ಶರಣನ] ಪರಮಹೃದಯ[೪]ಕಮಲ[೪]ವೇ ಆಶ್ರಯವಾಗಿಪ್ಪುದಯ್ಯಾ. ೯

೧೮೨

ವಾಯು ಹಸಿದು ಆಪೋ[೫]ಶನ[೫]ವ ಕೊಂಬಡೆ ಎಡೆ ಬಡಿಸುವ ತೆರಪಿನ್ನಾವುದು? ಆಕಾಶ ಉರಿಗಂಜಿದಡೆ ಸೇರುವ ನೆಳಲಿನ್ನಾವುದು? ಭೂಮಿ ಭಯಕಂಜಿ ಓಡಿದಡೆ ಠಾವಿನ್ನಾವುದು? ಇಂತಿವೆಲ್ಲವು ಪರಿಪೂರ್ಣ ತನ್ನಲ್ಲಿ [ಯೆ] ತೋರಿದುದು. ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಲೀಯವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಭಿನ್ನಭಾವವಿಲ್ಲ. ಆ ತೆರ ಶರಣನಿರವು. ಆತನೆಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅಜಾತಮಯನೆಂಬೆ, ಗೂಡಿನ ಗುಮ್ಮಟನಾಥನೊಡೆಯ ಅಗಮ್ಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತೋರಿಯೂ ತೋರದ ನಿಲವು. ೧೦

೧೮೩

ಬಯಲ ರೂಪಮಾಡಬಲ್ಲಾತನೆ ಶರಣ. ಆ ರೂಪ ಬಯಲಮಾಡಬಲ್ಲಾತನೆ ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿ. ಆ ಬಯಲ ರೂಪಮಾಡಲರಿಯದಿರ್ದಡೆ ಎಂತು ಶರಣನೆಂಬೆ? ಆ ರೂಪ ಬಯಲಮಾಡಲರಿಯದಿರ್ದಡೆ ಎಂತು ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿಯೆಂಬೆ? ಈ ಉಭಯವನೊಂದಾಗಿಯರಿದಡೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ತೆರಹುಂಟೇ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೧೧

---

* **ಅರ್ಥ:** ಮುತ್ತಿನ ಚಿಪ್ಪಿನ ಸಂಗದಿಂದ ಉದಕವು ಬಲಿದು ಮುತ್ತಾಗಿ ಮರಳಿ ಉದಕವಾಗದ ಹಾಗೆ ದೇಹಿಯಾಗಿರ್ದ ಆತ್ಮನು ಲಿಂಗಸಂಗದಿಂದ ಲಿಂಗವಾದ ಬಳಿಕ ಮರಳಿ ದೇಹಿಯಾಗನೆಂಬುದೀಗ, ಹೊಸಮುತ್ತಿನ ಸುಪ್ಪಾಣಿಯಂತೆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಭೂಮಿಯ ಸಂಗದಿಂದ ಮಾಸಿರ್ದ ಸ್ಫಟಿಕಾಂಗವು ಒಪ್ಪವಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನಿರ್ಮಲದ ಪ್ರಕಾಶವೆಯಾಗಿಪ್ಪುದು ಹೇಗೆ ಹಾಗೆ ಶಿವಾಂಶಿಕನಾದಾತ್ಮನು ದೇಹ ಸಂಗದಿಂದ ತನ್ನ ನಿಜವ ಮರೆದಿರ್ದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಕ್ರೀಘಟಸಲು ಜೀವಭಾವವಳಿದು ಆತ್ಮನೆಲ್ಲ ಚಿತ್‌ಪ್ರಭಾಲಿಂಗವೆಯಾಗಿರ್ಪನೆಂಬುದೀಗ, ಸ್ಫಟಿಕದ ಘಟದೊಳಗಣ ಪ್ರಭೆಯಂತೆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆಕಾಶದಿಂದ ಉದಯಿಸಿದ ವಾಯು ಆಕಾಶದೊಳಗೆ ಚರಿಸಿ ಆಕಾಶದೊಳಗೆ ಅಡಗುವಂತೆ, ಲಿಂಗದಿಂದುದಿಸಿದ ಶರಣನು ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಯೋಗಿಯಾಗಿ ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಚರಿಸಿ ಲಿಂಗದೊಳೈಕ್ಯನಪ್ಪುದು. ಅಂತು ಲಿಂಗಾಂಗದ ಐಕ್ಯವೆಂಬುದು ಅಭೇದ್ಯ ಸಂಬಂಧವೆಂಬುದೀಗ, ವಾಯುವಿನ ಸಂಚಲದ ನಿಲವಿನಂತೆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನ ಸಂಬಂಧವದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೨-೨ನೇ(ಮೂ) ೩-೩ ನಾ(ಮೂ) ೪-೪ ಕಮಂಡಲ(ಮೂ) ೫-೫ ಷಣ(ಮೂ)

೧೮೪

ಭಕ್ತಿಮುಕ್ತ್ಯಂಗನೆಯ ಚಿತ್ತಗಳ ಸಮತೆಯನು ಬಿತ್ತರಿಸದೆಯೆ ನಾನು ಕಂಡು ಕಂಡು ಮತ್ತೆ ಮನಸಿನ ಜಲವು ಹತ್ತೆಸಾರದ ಮುನ್ನ ತತ್ತ್ವಮಸಿಯಾದೆನ್ನೈ ಯೋಗಿನಾಥಾ.* ೧೨

೧೮೫

ಒಡಲುಗೊಂಡು ಒಡಲುವಿಡಿಯದೆ ಒಡಲಿಲ್ಲದ ನಿಜವ ಬೆರಸೆಲವೊ. ನರರು ಸುರರು ಕಿನ್ನರರು ಖೇಚರರು ಪರಮಪದವಿಯನರಿಯದ ಕಾರಣ ಭವದೊಳಗೆ ಸಿಲುಕಿದರು. ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗನ ನಿಜರೂಪನೇ ಬೆರಸಿರೋ ಮುಮುಕ್ಷುಗಳಿರಾ.+ ೧೩

೧೮೬

ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ವಿಕಾರಿಸುವ ಮನವ ಸೆಳೆದು ನಿಂದಾತನೇ ಸುಖಿ. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಚ್ಛೆಯಲ್ಲಿ ಮನಂಗೊಂಡು ಸುಳಿವಾತ ದುಃಖಿ. ಮನ ಬಹಿರ್ಮುಖವಾಗಲು ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚಿ. ಮನವಂತರ್ಮುಖವಾದರೆ ಅವಿರಳಜ್ಞಾನಿ. ಮನವು ಮಹದಲ್ಲಿ ನಿಂದಿರಲಾತ ಮುಕ್ತನು. ಮನೋರ್ಲಯವಾದರೆ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಭೇದ್ಯನು. ೧೪

೧೮೭

ಮುಂಚಿದೆನಯ್ಯ ಪರಬ್ರಹ್ಮವ, ಮುಂಚಿದೆನಯ್ಯ ಸಾಲೋಕ್ಯ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಸಾರೂಪ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಯ ಪದವಿಯ. ಮುಂಚಿದೆನಯ್ಯ ನಾಚಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಮಲ್ಲಿನಾಥಾ ನಿಮ್ಮಿಂದ. ೧೫

೧೮೮

ಅಯ್ಯಾ ಅನಂತಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರ ದೇವರ್ಕಳು ಮನುಮುನಿಗಳೆಲ್ಲ ಭವಸಂಸಾರಕ್ಕೊಳಗಾದರು ನೋಡಾ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಬ್ರಹ್ಮನು ಉತ್ಪತ್ತಿಯೆಂಬ ಸಂಸಾರಕ್ಕೊಳಗಾದ, ವಿಷ್ಣು ಸ್ಥಿತಿಯೆಂಬ

---

* **ಅರ್ಥ:** ಒಂದೇ ಪರವಸ್ತು ಲಿಂಗಾಂಗವೆರಡಾದಲ್ಲಿ ಆ ಪರವಸ್ತುವಿನ ಸಮೇತನಾಗಿರ್ದ ಚಿತ್‌ಶಕ್ತಿಯು ಶಕ್ತಿಭಕ್ತಿಗಳೆಂದೆರಡಾಯಿತ್ತು. ಅಂತು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಎನಿಸಿತ್ತು. ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಎನಿಸಿತ್ತು. ಅಂತಾದ ಲಿಂಗದ ಶಕ್ತಿಯೇ ಮುಕ್ತ್ಯಂಗನೆ ಎನಿಸಿ ಶರಣನೆಂಬ ಅಂಗದ ಭಕ್ತ್ಯಂಗನೆಗೆ ಒಲಿದು ಶಕ್ತಿಭಕ್ತಿಗಳೆರಡೂ ಒಂದಾಗಿ ತಾನೇ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆಗಳೆನಿಸಿ ಶರಣನಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರ್ದರೆಂಬುದೀಗ, ಭಕ್ತಿಮುಕ್ತ್ಯಂಗನೆಯ ಚಿತ್ತಗಳ ಸಮತೆಯನು ಕಂಡು ಕಂಡು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಜ್ಞಾನಕ್ರೀಸಮ್ಮತವಾಗಿ ತನ್ನಂಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಶರಣನು ವಾಗದ್ವೈತಿಯಾಗದೆ ಮರಳಿ ಮನದ ವಿಕಾರವೆಡೆಗೊಳ್ಳದ ಮೊದಲೆ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು ತೋರಿದಾಕ್ಷಣವೇ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿ ಲಿಂಗವಾದ ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ, ಬಿತ್ತರಿಸದೆ ನಾನು ಕಂಡು ಕಂಡು ಮತ್ತೆ ಮನಸಿನ ಜಲವು ಹತ್ತೆಸಾರದ ಮುನ್ನ ತತ್ತ್ವಮಸಿಯಾದೆನ್ನೈ ಯೋಗಿನಾಥಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

+ **ಅರ್ಥ:** ಪರಮಪದವೆಂದರೆ ಮಹಾಘನಲಿಂಗಪದ. ಅಂತಪ್ಪ ಮಹಾಘನ ಲಿಂಗಪದವೇ ತನ್ನ ನಿಜಚೈತನ್ಯವೆಂದರಿದು ದೇಹೋಹಂ ಭಾವವಳಿದು ತನ್ನಾತ್ಮಾಂಗ ಮೊದಲಾದ ದೇಹಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಂದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಲಿಂಗದೊಳು ಬೆರೆದ ಮಹಾಘನಲಿಂಗವೆಯಪ್ಪ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಯೋಗದ ಮರ್ಮವನರಿಯದೆ ಸರ್ವ ದೇವತಾದಿಗಳು ಮೊದಲಾದವರೆಲ್ಲರೂ ವೇದಾಂತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮೊದಲಾದ ಬಹು ಮಾರ್ಗವಿಡಿದು ಭವಕ್ಕೀಡಾದರು. ಅದು ಕಾರಣ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾದಲ್ಲದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮೋಕ್ಷಾಪೇಕ್ಷವರಿದು ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಯೋಗವ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಶರಣ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ ನಿರೂಪಿಸಿದರೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

ಸಂಸಾರಕ್ಕೊಳಗಾದ, ರುದ್ರ ಲಯವೆಂಬ ಸಂಸಾರಕ್ಕೊಳಗಾದ. ಈಶ್ವರ ತಿರೋಧಾನವೆಂಬ ಸಂಸಾರಕ್ಕೊಳಗಾದ, ಸದಾಶಿವ ಅನುಗ್ರಹವೆಂಬ ಸಂಸಾರಕ್ಕೊಳಗಾದ, ಮನುಮುನಿಗಳು ಹಠಯೋಗವೆಂಬ ಸಂಸಾರಕ್ಕೊಳಗಾದರು, ದೇವದಾನವರೆಲ್ಲ ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯವೆಂಬ ಸಂಸಾರಕ್ಕೊಳಗಾದರು. ಇಂತೀ ಭವಸಂಸಾರಕ್ಕೊಳಗಾಗದೆ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಶರಣಗಣಂಗಳೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ತಾವರಿದು ತಮ್ಮ ನಿಜಚಿದ್ಬೆಳಗೆ ರಚಿಸಿ, ಗುಹ್ಯಲಂಪಟ ಜಿಹ್ವಾಲಂಪಟದಲ್ಲಿ ಬೀಳದೆ, ಸತ್ತು ಚಿತ್ತಾನಂದ ನಿತ್ಯಪರಿಪೂರ್ಣವೆಂಬ ಅವಿರಳಾನಂದ ಬೆಳಗಿನೊಳಗೆ ಸಂತೃಪ್ತರಾಗಿ ಭವರೋಗವೈದ್ಯ ಶರಣಾಗತರಕ್ಷಾಮಣಿಗಳೆಂದು ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮಂಗಳಿಂದ ಹೊಗಳಿಸಿ (ಕೊಂಡು), ಅಯೋನಿಸಂಭವರೆನಿಸಿ, ಪಾವನಾರ್ಥವಾಗಿ ತಮ್ಮ ನಿಜಚಿದ್ಬೆಳಗಿನೊಳಗೆ ಮತ್ತೆಂದಿನಂತೆ ಬಯಲೊಳಗೆ ಮಹಾಬಯಲಾದರು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೬

೧೮೯

ಏನೂ ಇಲ್ಲದ ಠಾವಿನಲ್ಲಿ ನಾನೀನೆಂಬುದ ತಾನೇ ತಂದನು. ಇ[6]ಲ್ಲಾ[6]ದುದನುಂಟಾದುದ ಸಾವಿರವನಾಡಿದರೇನು? ಆ ಉಂಟಾದುದನಿಲ್ಲ [7]ಮಾಡಬಲ್ಲರೆ ಆ ಇಲ್ಲ[8]ವೆ[8] ತಾನೇ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೭

೧೯೦

ಕೆಟ್ಟ ಒಡವೆಯನರಸಹೋಗಿ ಆ ಕೆಟ್ಟ ಒಡವೆಯನೆ ಕಂಡ ಬಳಿಕ, ಆರನೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ; ಹೇಳಲಿಲ್ಲ; ಅದು ಮುನ್ನ[9]ಲಿ[9]ದ್ದ ಹಾಗೆ ಆಯಿತ್ತು. ಇಂತು ಶರಣನು ಆ ಪರಿಯಲಿ ತನ್ನ ಸ್ವ[10]ಯಾ[10]ನುಭಾವದಿಂದ ತನ್ನ ನಿಜವ ತಾ ಕಂಡು ಸ್ವೈರಗಾಗಿರಲು, ಅದನು ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು ಬಲ್ಲರೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೧೮

೧೯೧

ಸಮುದ್ರದಿಂ[11]ದಲಾ[11]ದ ತೆರೆಗಳು ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಆಡುತ್ತ ಆ ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಇಹವು, [ಆ] ತೆರೆಗಳು ಬೇರೊಂದುದಕವೆ? ನಿಮ್ಮಿಂದಲಾದ ಜಗತ್ತು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ [12]ಅಡಗುವುದು.[12] ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕುಲವುಂಟೆ ಈ ಜಗಕ್ಕೆ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : "ಬ್ರಹ್ಮಬೀಜಂ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೈವ ವಿವರ್ಧತೇ । ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೈವ ಲಯಂ ಯಾತಿ ಜಾತಿಭೇದೋ ಕುತೋ ಭವೇತ್ ॥" ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ, ಕುಲವೂ ಇಲ್ಲ, ಛಲವೂ ಇಲ್ಲ. ಮರೆಯ ನುಡಿಯನೊಪ್ಪುವನೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮ? ಬಿಡು ಜಡನೆ. ೧೯

೧೯೨

ಕರ್ಪುರದ ಕಳ್ಳನ ಹುಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರಲು, ಅಗ್ನಿಯೆಂಬ ಹಿತ[13]ವ[13] ಬಂದು ಬಿಡಿಸಲು, ಪಾಶ ಬೆಂದು ಕಳ್ಳ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗಿದನು. ಬಯಲ ಶರಣಂಗೆ ಬಯಲ ಪಾಶ ಬಂದು ಕಟ್ಟಿರಲು, ಬಯಲಲಿಂಗ ಬಂದು ಬಿಡಿಸಲು, ಬಯಲು ಬಯಲೇಕವಾಯಿತ್ತು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರನೆಂಬ ಸಂಪತ್ತು ಸದಾ ಶೂನ್ಯವಾಯಿತ್ತು. ೨೦

೧೯೩

೬–೬ ಲ್ಲ(ಮೂ) ೭+ವ(ಮೂ) ೮–೮ ವ(ಮೂ) ೯–೯ ಬಿ(ಮೂ) ೧೦–೧೦ ಯಮ(ಮೂ) ೧೧–೧೧ದಾ (ಮೂ) ೧೨–೧೨ ಆಡುವುದು (ಮೂ) ೧೩–೧೩ ವು(ಮೂ)

[೧೪]ಕೀಟಕ[೧೪] ಸೂತ್ರದ [೧೫]ನೂಲಗೂಡ[೧೫] ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಪ್ಪಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ನೂಲನು ಅದೆಲ್ಲಿಂದ ತಂದಿತ್ತು? ರಾಟಿಯಿಲ್ಲ ಹಂಜಿಯಿಲ್ಲ. ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ನೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಿ, ತಾನದಮಾಡಿಕೊಂಡು [೧೬]ಅದರೊಳು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದೊಲಿದಾಡಿ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನೊಳಗದು[೧೬] ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಹಂತೆ. ತನ್ನ ಲೀಲೆಗೆ ತಾನೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ವಿಶ್ವಪ್ರಪಂಚ[ವ] ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಲಯವನ್ನೈದಿಸಿಕೊಂಡು ಕೂಡಲ [೧೭]ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ[೧೭] ನಿರ್ವಯಲಾದನು. ೨೧

ಸ್ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಕೈಲಾಸ

೧೯೪

ತಪವ ಮಾಡಿ ಸ್ವರ್ಗದ ಪಡೆದಿಹೆನೆಂಬವನ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು. ಮಾದಿಗ, ಡೋಹರ, ಶ್ವಪಚರು ಹೋಹುದೆಲ್ಲ ಸ್ವರ್ಗವೆನ್ನಯಾ? ಲಿಂಗದ ಕುರುಹ ತಿಳಿದು ಅಂಗಗೂಣಗಳನತಿಗಳೆದು ಲಿಂಗವಾದುದೇ ಸ್ವರ್ಗ ನೋಡಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧

೧೯೫

ಕೈಲಾದ ಕೈಲಾಸವೆಂದು ಬಡಿದಾಡುವ ಅಣ್ಣಗಳೀರಾ ಕೇಳಿರಯ್ಯಾ, ಕೈಲಾಸವೆಂಬುದೊಂದು ಭೂಮಿಯೊಳಿರುವ ಹಾಳುವೆಟ್ಟ, ಅಲ್ಲಿರುವ ಮುನಿಗಳೆಲ್ಲ ಜೀವಗಳ್ಳರು. ಅಲ್ಲಿರುವ ಚಂದ್ರಶೇಖರನು ಬಹು ಎಡ್ಡ. ಇದರಾಡಂಬರವೇಕಯ್ಯಾ? ಎಮ್ಮ ಪುರಾತರಿಗೆ ಸದಾಚಾರದಿಂದ ವರ್ತಿಸಿ, ಲಿಂಗಾಂಗಸಮರಸವ ತಿಳಿದು, ನಿಮ್ಮ ಪಾದಪದ್ಮದೊಳು ಬಯಲಾದ ಪದವಿಯೇ ಕೈಲಸವಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ. ೨

೧೯೬

ಭಕ್ತಿಯೆಂಬ ಪಿತ್ತ ತಲೆಗೇರಿ, ಕೈಲಾಸದ ಬಟ್ಟೆಯ ಹತ್ತುವ ಪಾಪಾತ್ಮರ ಕಂಡು ಎನ್ನ ಮನ ನಾಚಿತ್ತು. ಕೈಲಾಸವೆಂಬುದೇನೋ ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲೊಂದು ಮೊರಡಿ. ಆ ಪೃಥ್ವಿಗೆ ಲಯವುಂಟು. ಆ ಮೊರಡಿಗೆ[ಯೂ] ಲಯವುಂಟು. ಅಲ್ಲಿಪ್ಪ ಗಂಗೆವಾಳುಕಸಮಾರುದ್ರರಿಗೂ ಲಯವುಂಟು. ಇದು ಕಾರಣ, ಯದ್ದೃಷ್ಟಂ ತನ್ನಷ್ಟಂ ಎಂಬ ಶ್ರುತಿಯ ನೋಡಿ ತಿಳಿದು, ಬಟ್ಟಬಯಲ ತುಟ್ಟತುದಿಯ ಮೆಟ್ಟನಿಂದ [೧೮]ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಾ[೧೮] ನಿಮ್ಮ ಶರಣ. ೩

೧೯೭

ಪೃಥ್ವಿ ಅಪ್ಪು ತೇಜ ವಾಯು ಆಕಾಶದಲೊದಗಿದ ತನುವಿನ ಭೇದವ ನೋಡಿರೆ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಿಶ್ರಾಮಕ್ಕೆ ತನು ಸವೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಮುಂದೆ ದೇವರ ಕಂಡೆಹವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯ ತನುವೊ?

೧೪-೧೪ ಕಟಕ (ಮೂ) ೧೫-೧೫ ಕೂಡ (ಮೂ)೧೬-೧೬ ಅಡಿ (ಮೂ) ೧೭-೧೭ ಸಂಗಮದೇವರು (ಬವ)
೧೮-೧೮ ಕೂಡಲಸಂಗಾ (ಲಿಂ)

ಅಕಟಕಟಾ ಜಡದೇಹಿಗಳೆಲ್ಲ ಜಡವನೇ ಪೂಜಿಸಿ ಹತ್ತಿದರಲ್ಲಾ ಕೈಲಾಸದ ಬಟ್ಟೆಯ! ಅಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಯ ತಪ್ಪುದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಳಯ ತಪ್ಪದು. ಹಿಂದೆ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಮಹಾಗಣಂಗಳೆಲ್ಲರೂ ಲಾಭಕ್ಕೆ ವ್ಯವಹಾರವ ಮಾ[೧೯]ಡಿದ[೧೯]ರಲ್ಲದೆ ಅವರು ಭಕ್ತರಲ್ಲ. ನಾನು ಅಚಲಲಿಂಗಸೋಂಕಿನ ಅನುಭಾವದ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಕಾರಣ ಕೈಲಾಸದ ಬಟ್ಟೆ ಹಿಂದಾಯಿತ್ತು. ನಾನು ಬಟ್ಟಬಯಲಾದೆ ಕಾಣಾ [೨೦]ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.[೨೦] ೪

೧೯೮

ಆದಿಯನರಿಯದೆ, ಅನಾದಿಯಿಂದತ್ತ ತಾನಾರೆಂಬುದ ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿಳಿದು ನೋಡದೆ ಮಾಡಿದರೆ ಫಲವೇನಯ್ಯ? ಸಾವನ್ನಕ್ಕ [೨೧]ಸಾಧನೆಯಂ[೨೧] ಮಾಡಿದರೆ ಕಾದುವುದಿನ್ನಾವುದೋ? ಬಾಳುವನ್ನಕ್ಕ ಭಜನೆಯ ಮಾಡಿದರೆ ತಾನಹದಿನವಿನ್ನಾವುದೊ? ಇದು ಕಾರಣ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ಸದ್ಭಕ್ತರುಗಳೆಲ್ಲರು ತತ್ವವನರಿಯದೇ ಮಿಥ್ಯವನೆ ಹಿಡಿದು, ಮಿಥ್ಯವನೆ ಪೂಜಿಸಿ ವ್ಯರ್ಥರಾಗಿ ಹೋದರು. ತಮ್ಮ ತಾವರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟರು. ತಲೆಯ ಕೊಯಿದು ದೇಹವ ಕಡಿದು ಕಣ್ಣ ಕಳೆದು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಸೀಳಿ ಮಗನ ಕೊಂದು ಬಾಣಸವ ಮಾಡಿ ಕಾಯವೆರಸಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ಭಕ್ತರಪ್ಪರೆ? ಅವರಿಗೆ ಶಿವಪಥವು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತ್ತೆ? ಭವ ಹಿಂಗಿತ್ತೆ? ಅದು ಸಹಜವೆ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ, ನಿಲ್ಲು. ಮಾನವಲೋಕದವರೆಲ್ಲರೂ ನರಸಂಸಾರಕ್ಕೊಳಗಾದರು. ಮುನಿಜನಂಗಳೆಲ್ಲರೂ ತಪವೆಂಬ ಸಂಸಾರಕ್ಕೊಳಗಾದರು. ಲಿಂಗವ ಹಿಡಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಸಾಯುಜ್ಯವೆಂಬ ಸಂಸಾರಕ್ಕೊಳಗಾದರು. ಇಂತೀ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೊಳಗಾದವರೆಲ್ಲ ಮಾಯೆಯ ಹೊಡೆಗಿಚ್ಚ ಗೆಲಬಲ್ಲರೆ? ಇದು ಕಾರಣ ನಿತ್ಯನಿಜತತ್ವ ತಾನೆಂದರಿಯದೆ ತತ್ವಮಸಿ ವಾಕ್ಯವ ಹೊರಹೊರಗೆ [೨೨]ಬಳಸಿ[೨೨] ಕೆಟ್ಟರಲ್ಲ ಹಿರಿಯರು ಸತ್ತರಲ್ಲ ನಾಯ ಸಾವ. ಸತ್ತವರ ಹೆಸರ ಪತ್ರವ[೨೩]ನೋದೆ[೨೩] ಅದೆತ್ತಣ ಮುಕ್ತಿಯೋ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೫

ಮಾಯೆ

೧೯೯

ಜಲದಲ್ಲಿಯ ಚಂದ್ರನ ಚಲನೆ ಜಲದಲ್ಲಲ್ಲದೆ ನಿಜ ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ಘಟದಲ್ಲಿಯ [ಪ್ರತಿ] ಬಿಂಬಿಗಳು ಘಟದಲ್ಲಲ್ಲದೆ ಬಿಂಬದಲ್ಲಿಲ್ಲ ನೋಡಯ್ಯ. ಜಲದಲ್ಲಿಯ [ಚಂದ್ರನ] ಚಲನೆ. ಘಟದಲ್ಲಿಯ [ಪ್ರತಿ] ಬಿಂಬ ನಿಜವಲ್ಲ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೬

೨೦೦

ಜಲದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಿಲ್ಲ. ಜಲವೆಲ್ಲ ಮಾಯಾತ್ಮಕ ವಸ್ತುವಲ್ಲ. ವಸ್ತ್ವಾತ್ಮಕ ಮಾಯೆಯಲ್ಲ. ಉಪಾಧಿಯಿಂದ ತೋರ್ಪುದೆಲ್ಲ ನಿಜವೇ ಅಯ್ಯಾ? ಸ್ಥಾಣುಚೋರ ನ್ಯಾಯದಂತೆ, ಶುಕ್ತಿರಜತ ನ್ಯಾಯದಂತೆ, ರಜ್ಜುಸರ್ಪನ್ಯಾಯದಂತೆ ಅಧ್ಯಾರೋಪವಾದ ಅವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಲೇಸುಂಟೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ? ೭

೧೯–೧೯ ಡುವ(ಮೂ) ೨೦–೨೦ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ(ಲಿಂ) ೨೧–೨೧ ಸಾಧಕವ(ಮೂ) ೨೨–೨೨ ನೆಲಿಸಿ(ಮೂ) ೨೩–೨೩ ನೋಡಿದರೆ(ಮೂ)

೨೦೧

ವಸ್ತು ಒಂದರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿತದ್ವಯವಾದವು ನೋಡಾ. ಹಗ್ಗ[ವ]ಲ್ಲ ಸರ್ಪವೆಂಬುದೇ ಅಪವಾದ, ಸರ್ಪವಲ್ಲ ಹಗ್ಗವೆಂಬುದೆ ಅಧ್ಯಾರೋಪ. ವಸ್ತುವಲ್ಲ ಮಾಯೆ ಎಂಬುದೇ ಅವಿದ್ಯೆ. ಮಾಯೆಯಲ್ಲ ವಸ್ತುವೆಂಬುದೆ ವಿದ್ಯೆಯಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೮

೨೦೨

ಅಸತ್ಯ ಜಡ (ಸುಖ) ದುಃಖ ಅನಿತ್ಯ ಖಂಡಿತವೆಂಬೈದು ಲಕ್ಷಣ ಮಾಯಾತ್ಮಕವಯ್ಯ : ಮೃಗದಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಶಶವಿಷಾಣಾದಿಕವೇ ಅಸತ್ಯವಯ್ಯಾ, ಮೂಢಮಯ ಕಲ್ಲು ಮೊದಲಾದವೇ ಜಡದೃಶ್ಯ ನೋಡಯ್ಯಾ. ರಜೋಗುಣಿಯ (ಸಹ್ಯಾ)ಸಹ್ಯ ವೃತ್ತಿ(ಯೆ ಸುಖ) ದುಃಖ ನೋಡಯ್ಯಾ, ತೋರಿ ಕೆಡುವ ದೇಹಾದಿಕವೇ ಅನಿತ್ಯ ಕಂಡಯ್ಯಾ, ಕಾಲಪರಿಚ್ಛೇವಾದಿಕವೇ ಖಂಡಿತ ನೋಡಯ್ಯಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೯

೨೦೩

ತೋರಿ ಕೆಡುವ ದೇಹ ನಾನೆಂದು ನಂಬದಿರಾ ಮನವೆ. ತೋರುವ ಅರಿವು ತಾನೆಂದು ನಂಬು ಕಂಡೆಯಾ ಮನವೆ. ತೋರಿ ಕೆಡುವುದು ಮಾಯಾತ್ಮಕವು ಮನವೆ. ತೋರಿ ತೋರುವುದು ನಿರುಪಾಧಿಕ ನಿಜಾನಂದ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕಂಡೆಯಾ ಮನವೆ. ೧೦

೨೦೪

ತೋರುವ ಜಗತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದೊಮ್ಮೆ ವಾದಿಸುವೆ. ತೋರುವ ಜಗತ್ತು ಮಾಯೆಯೆಂದೊಮ್ಮೆ ವಾದಿಸುವೆ. ತೋರಿಯಡಗಿದಲ್ಲಿ ಮಾಯೆಯೆನಿಸಿತ್ತು. ತೋರಿ ತೋರಿದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮವೆಸಿಸಿತ್ತು, ತೋರಿದಲ್ಲಿ, ತೋರಿ ಕೆಡದಲ್ಲಿ ಏನೆಂದೆನಿಸದು ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೧

೨೦೫

ಸಂಜೆ[ಯ] ಮಂ[ಜಿ]ನ [ಕ]ಪ್ಪು ಅಂಜಿದರೆ[೨೪] ಶಂಕೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ತದ್ರೂಪವಾಗಿ ನಿಂದಿತ್ತು. ಅದು ತನ್ನ ಭಾವದ ನಟನೆ, ನಡೆವನ್ನಕ್ಕ ನಡೆಯಿತ್ತು. [ಅದು ನಿಂದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂದಿತ್ತು]. ಅದನರಿದರೆ ಹಿಂದೆ ಹುಸಿ ಮುಂದೆ ಕೂಡಲ [೨೫]ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ[೨೫]ನ ನಿಲವು ತಾನೆ! ೧೨

೨೦೬

ಪುರುಷನ ಮುಂದೆ ಮಾಯೆ ಸ್ತ್ರೀಯೆಂಬ ಅಭಿಮಾನವಾಗಿ ಕಾಡುವುದು. ಸ್ತ್ರೀಯ ಮುಂದೆ ಮಾಯೆ ಪುರುಷನೆಂಬ ಅಭಿಮಾನವಾಗಿ ಕಾಡುವುದು. ಲೋಕವೆಂಬ ಮಾಯೆಗೆ ಶಿವಶರಣರ ಚರಿತ್ರೆ ಮರುಳಾಗಿ ತೋರುವುದು. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೊಲಿದ ಶರಣಂಗೆ ಮಾಯೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಮರಹೂ ಇಲ್ಲ, ಅಭಿಮಾನವೂ ಇಲ್ಲ. ೧೩

೨೪+ ಆ(ಮೂ) ೨೫-೨೫ ಸಂಗಮದೇವ(ಬವ)

೨೦೭

ಹಿರಿದಪ್ಪ ಮಾಯೆಯನೆಂತು ಕೆಡಿಸುವೆನೆಂದು ಬೆಂ[೨೬]ಬೀ[೨೬]ಳದಿರು ಮರುಳೆ. ಮಾಯೆ ದಿಟಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದುದನೆಂತು ಕೆಡಿಸುವಿರಿ? ತನ್ನನರಿದರೆ ಸಾಕು. ಅರಿದೆನರಿಯೆನೆಂಬುದು ಮಾಯೆ. ಆ ಮಾಯೆ ನಿನಗಿಲ್ಲ. ನಿಜ ನೀನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮ. ೧೪

೨೦೮

ಅರಿವು ಅರಿವಿನ ಮುಂದಣ ಅರಿವುದದೇನೊ? ಅರಿವಿನ ಎರಡರ ಅರಿವು ನಿಃಪತಿ ಮಾಯೆ ಮುಂದಡಗಿತ್ತಲ್ಲಾ. ಅರಿದರೆ ಹಿಂದಾಯಿತ್ತು. ಮರೆದರೆ ಮುಂದಾಯಿತ್ತು. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ನಿಲ್ಲು ಮಾಣು. ೧೫

೨೦೯

ಇಲ್ಲದ ಮಾಯೆಯನುಂಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಲ್ಲತನಕ್ಕೆ ಬಾಯಿ ಬಿಡಲೇಕೋ? ಇಲ್ಲದ ಮಾಯೆಯ ಇಲ್ಲೆನಲರಿಯದೆ ತಲ್ಲಣಿಸಿ ಬಾಯಬಿಡಲದೇಕೋ? ಎಲ್ಲವ ತನ್ನ ತಿಳಿದು ನೋಡಿದರೆ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗ ತಾನೇ ಬೇರಿಲ್ಲ. ೧೬

೨೧೦

ತಾನಿದಿರೆಂ[೨೭]ಬುದೊಂದು[೨೭] ಮಾಯೆ ತೋರಿತ್ತಾಗಿ [೨೮]ತಾ[೨೮] ತಾನಲ್ಲ. [೨೯]ಇವು[೨೯] ತೋರದುಳುಮೆಯ ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ತಾನೆಂಬುದನಾರೂ ಅರಿಯರಲ್ಲ. ತಿಳಿದು ನೋಡ[೩೦]ಲು ಮಾಯೆಯಿ[೩೦]ಲ್ಲಾಗಿ ನಿಜಸಿದ್ಧ ನೀನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮ. ೧೭

೨೧೧

ಆತ್ಮ[೩೧]ನಪ್ಪಡೆ[೩೧] ನಿರವಯ ನಿರ್ಗುಣ ನಿರ್ವಿಕಾರ [ಪರಿಪೂರ್ಣ]; ನೋಡುವೊಡೆ ಕರ್ಮವ ಮಾಡುವವರಾರೋ? ಅಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರವಾರಿಗೆ ತೋರಿತ್ತು? ಬಂಧಮೋಕ್ಷಂಗಳಾರಿಗೆ ಎಲೆ ಅಯ್ಯಾ? ನಿನ್ನ ನಿನ್ನಿಂದ ತಿಳಿದು ನೋಡಲು ತಥ್ಯಮಿಥ್ಯಂಗಳೊಂದಕೊಂದು ಕಟ್ಟಲರಿವವೇ? ಪುಸಿ ಮಾಯೆ ತೋರಿತ್ತು ಸೋಜಿಗ, ಭ್ರಮೆ, ದಿಟ ನೀನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮಾ. ೧೮

ಮಾಯೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದು

೨೧೨

ವಾರಿ ಬಲಿದು ವಾರಿಕಲ್ಲಾದಂತೆ, ಶೂನ್ಯವೇ ಸ್ವಯಂಭುವಾಯಿತ್ತು. ಆ ಸ್ವಯಂಭುಲಿಂಗದಿಂದ ಆಯಿತ್ತು ಮೂರ್ತಿ. ಆ ಮೂರ್ತಿಯಿಂದ ಆಯಿತ್ತು ವಿಶ್ವೋತ್ಪತ್ತಿ. ಆ ವಿಶ್ವೋತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದಾಯಿತ್ತು

೨೬–೨೬ ಬ(ಮೂ) ೨೭–೨೭ ಬ(ಮೂ) ೨೮–೨೮ x(ಮೂ) ೨೯–೨೯ ಈ(ಮೂ) ೩೦–೩೦ ಲಿ(ಮೂ) ೩೧–೩೧ ನಂತಪ್ಪುದೆ(ಮೂ)

ಸಂಸಾರ. ಆ ಸಂಸಾರದಿಂದಾಯಿತ್ತು ಮರವೆ. ಆ ಮರವೆಯೆಂಬ ಮಹಾಮಾಯೆ ವಿಶ್ವವ ಮುಸುಕಿದಲ್ಲಿ, ನಾ ಬಲ್ಲೆ, ಬಲ್ಲಿದರೆಂಬ ಅರುಹಿರಿಯರೆಲ್ಲ ತಾಮಸಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಮೀನಕೇತನನ ಬಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ, ಮಾಯೆಯ ಬಾಯ ತುತ್ತಾದರಲ್ಲಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧

೨೧೩

ವೇದ ವೇದಾಂತಗಳಿಂದ, ಸಿದ್ಧ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ವಿಚಾರ ಒಂದೇ ಭೇದ. ಅರಿದಲ್ಲಿ ಮಲಕ್ಕೆ ಹೊರಗು. ಮರದಲ್ಲಿ ಮಲಕ್ಕೊಳಗು. ಅರಿವು ಮರವು ನಿಂದಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದ ಬೆಳಗು. ೨

೨೧೪

ಮತಿಯೊಳ[೩೨]ಗೊಂದೆ[೩೨] ದುರ್ಮತಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ, ಮತಿಯ ಮಾಯೆಯೊಳಕೊಂಡು ಭವಕ್ಕೆ ಗುರಿಮಾಡಿ ಕೆಡಹಿತ್ತು ನೋಡಾ. [೩೩]ಅಖಂಡಿತವತಂದು[೩೩] ಮತಿಯೊಳಗೆ ವೇಧಿಸಲು ಗತಿಗೆಟ್ಟು ನಿಂದಿತ್ತು ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೩

೨೧೫

ಬಲ್ಲೆನೆಂಬುದು ಮಾಯೆ, ಅರಿಯೆನೆಂಬುದು ಮಾಯೆ; ಒಲ್ಲೆನೆಂಬುದು ಮಾಯೆ, ಒಲಿವೆನೆಂಬುದು ಮಾಯೆ; ಜೀವವೆಂಬುದು ಮಾಯೆ, ಮುಕ್ತನೆಂಬುದು ಮಾಯೆ; ಸತಿಸುತಪಿತ [ಮಾತೆಯರೆಲ್ಲ] ಮಾಯೆ;[೩೪] ಭೃತ್ಯಭ್ರಾತ್ರಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಮಾಯೆ; ಆನೆಂಬುದು ಮಾಯೆ, ನೀನೆಂಬುದು ಮಾಯೆ; ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಸೋಮೇಶ್ವರ ತಾನೆಂಬುದು ಮಾಯೆ. ೪

೨೧೬

ಬ್ರಹ್ಮಂಗೆ ಸರಸ್ವತಿಯಾಗಿ ಬೆನ್ನಿಲಿ ಬಂದಳು ಮಾಯೆ. ವಿಷ್ಣುವಿಂಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಾಗಿ ಭವಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸಿದಳು ಮಾಯೆ. ರುದ್ರಂಗೆ ಉಮಾದೇವಿಯಾಗಿ ಶಿರ ತೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡಿದಳು ಮಾಯೆ. ಎಳ್ಳಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಮುಳ್ಳಿಗೆ ಮೊನೆಯಾಗಿ ಹೂವಿಗೆ ಗಂಧವಾಗಿ ಅವರವರಂಗದಲ್ಲಿ ಹಿಂಗದ ಪ್ರತಿರೂಪಾಗಿ ಸಂದಿಲ್ಲದೆ ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಮಾಯೆ. ಢಕ್ಕೆಯ ಉಲುಹು ಅಡಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ ನಿಶ್ಚೈಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಕಾಲಾಂತಕ ಭೀಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವನರಿಯಬಲ್ಲಡೆ. ೫

೨೧೭

ಬ್ರಹ್ಮಂಗೆ ಸರಸ್ವತಿಯಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ವಿಷ್ಣುವಿಂಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ರುದ್ರಂಗೆ ಉಮಾದೇವಿಯಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮನರಿವ ಬಯಕೆ ಭಾವ ಮಾಯೆಯಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ನಾ ನೀನುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಉಭಯವು ಮಾಯೆಯಾಗಿದೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ನಾನೀನೆಂಬುದೆ ಮಾಯೆ. ೬

೩೨-೩೨ ಕೊಂಡು (ಮೂ) ೩೩-೩೩ ಖಂಡಿತವ ಕಂಡು(ಮೂ) ೩೪+ ಇವರೆಲ್ಲ ಮಾಯೆ(ಮೂ)

೨೧೮

ಸಕಲವೆಂಬನ್ನಕ್ಕ ನಿಃಕಲವುಂಟು, ನಿಃಕಲವೆಂಬುದು ನಾಮರೂಪು. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ : ತ್ರಿವಿಧವೂ ಕೂಡಿ ಬೆಳಗುವ ಜ್ಯೋತಿಯ ಒಡಲೇ ಘಟವಾಗಿ, ಬೆಳಗೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ತೋರುವನ್ನಕ್ಕ ಮಾಯಾಸಂಗ ಲೇಪವಾಗಿಹುದು. ಅದರ ಬೆಡಗಡಗೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ನಿರ್ಮಾಯ. ೭

೨೧೯

ಭಕ್ತನಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪೃಥ್ವಿಯಂಗವೆ ಮಾಯೆ. ಮಾಹೇಶ್ವರನಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪುವಿನಂಗವೆ ಮಾಯೆ. ಪ್ರಸಾದಿಯಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಯಂಗವೆ ಮಾಯೆ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಶರಣ ಐಕ್ಯವೆಂಬಲ್ಲಿ ಭಾವದ ಕಲೆಯ ವಿಚಾರಿಸುವುದೆ ಮಾಯೆ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಶರಣ ಐಕ್ಯವೆಂಬಲ್ಲಿ ಭಾವದ ಕಲೆಯ ವಿಚಾರಿಸುವದೇ ಮಾಯೆ. ಕಾಯದ ಭಾವವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಮರವೆಯೆಂಬ ಮಾರಿಯ ಹೊತ್ತು ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾರಿಯ ಮರಣದಲ್ಲಿ ಮರವೆಯ ಮಾಡದೆ ಎನ್ನಲಾರ್ಯೆ[ದುಕೊ] [೩೫]ಕಾ[೩೫]ಲಾಂತಕ ಭೀಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ.೮

೨೨೦

ಮಾಯೆಯ ಗೆದ್ದಿಹೆನೆಂದು, ಮಲೆಯ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಕಂದಮೂಲಾದಿಗಳು ಫಲಪರ್ಣಂಗಳಿಂದ ಕಾಲ[ವ] ವಂಚಿಸಿಹೆನೆಂದು ಇದ್ದುದೆ ಮಾಯಾಸಂಬಂಧ. ಅದು ದ್ವೇಷದ ಭ್ರಾಂತಲ್ಲದೆ ಶಾಂತಿಯ ಕಲೆಯಲ್ಲ, ಅರಿದು ಮರದವ ಕಾಷ್ಠಕರಿ[೩೬]ಪ[೩೬]ಯ ಸಂಗದಂತೆ ಆತನಿರವು. ಅಷ್ಟೇ ಭಾವ. ಗುಡಿಯ ಗುಮ್ಮಟನೊಡೆಯ ಅಗಮ್ಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ ತತ್ಪ್ರಾಣಮೂರ್ತಿ. ೯

೨೨೧

ಮಾಯಾಗುಣ ರೂಪಾದಲ್ಲಿ ಮಲಕ್ಕೊಡಲಾಯಿತ್ತು. ಮಲಸ್ವರೂಪಾಗಿ ನಿಂದಲ್ಲಿ ಬಲವಂತರೆಲ್ಲರು ಮಲದ ಬೆಂಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮರುಳಾದರು. ಮರುಳಾಟದಲ್ಲಿ ಮಾರಿ ಒಲವರವಾಗಿ ಮನಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದವರ ಮನೆಮನೆಯಲ್ಲಿ [೩೭]ತ[೩೭]ನುವಿಕಾರವ ಮಾಡಿಸು[೩೮]ತ್ತೈದಾಳೆ[೩೮] ಮಾರಿಯ ಮುರಿದು. ದ್ವಾರಾವತಿಯ ಕೆಡಿಸಿ, ಕೈಯ ಢಕ್ಕೆಯಗತಿ ಹಿಂಗಿ. ಮಾಯೆಯ ಬಾಗಿಲ ಭ್ರಾಂತಿಯ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಕಾಲಾಂತಕ ಭೀಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವನರಿದುದು. ೧೦

೨೨೨

ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮಂಗೆ ಹಿಂಗಿ, ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ವಿಷ್ಣುವಿಂಗೆ ಹಿಂಗಿ, ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ರುದ್ರಂಗೆ ಹಿಂಗಿ, ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಲಯವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಮಾಯಾದೇವಿ ಒಂದೇ ಗೊತ್ತಾಗಿ. ಬಲ್ಲಬಲ್ಲವರೆಲ್ಲರ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗಿಸುತ್ತ ಅರಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ದೇವಿಯಾಗಿ, ಮರೆದವರಿಗೆ ಮಾರಿಯಾಗಿ, [೩೯]ಮೊಜಿ[೩೯]ದೊಳಗೆ ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮೊರಕ್ಕೆ [೪೦]ಮೂಜುಗೋಟು[೪೦] ತಾಯಿಗೈದು ಬಾಯಿ; ಬೇಡುವಾತನಾಬಾಯಿ ಒಂದೆಯಾಯಿತ್ತು. ಢಕ್ಕೆಯ ಧ್ವನಿಗೇಳಿ ಬೆಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಕಾಲಾಂತಕ ಭೀಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವನರಿಯಿರಣ್ಣಾ. ೧೧

೩೫–೩೫ ಕೋ(ಮೂ) ೩೬–೩೬ ಪಿ(ಮೂ) ೩೭–೩೭ ತಾ (ಮೂ) ೩೮–೩೮ ತ್ರಿದ್ದಾಳೆ(ಮೂ) ೩೯–೩೯ ಮರ (ಮೂ) ೪೦–೪೦ ಮಾರುಗೊಟ್ಟು (ಮೂ)

ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮೋಕ್ಷವು

೨೨೩

ಕಲ್ಲದೇವರು ದೇವರಲ್ಲ; ಮಣ್ಣದೇವರು ದೇವರಲ್ಲ; ಮರ[ದೇವರು] ದೇವರಲ್ಲ; ಪಂಚಲೋಹದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ದೇವರು ದೇವರಲ್ಲ; ಸೇತುಬಂಧ ರಾಮೇಶ್ವರ ಗೋಕರ್ಣ ಕಾಶಿ ಕೇದಾರ ಮೊದಲಾದ ಅಷ್ಟಾಷಷ್ಟಿ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಂಗಳು ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿಹ ದೇವರು ದೇವರಲ್ಲ. ತನ್ನ ತಾನರಿದು ತಾನಾರೆಂದು ತಿಳಿದಡೆ ತಾನೇ ದೇವ ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧

೨೨೪

ಅಯ್ಯಾ, ತನ್ನ ತಾನರಿದಡೆ ತಾನೆ ಚಿನ್ಮಯನಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ನೋಡಾ. ತಾನೆ ಚಿನ್ನಾದ ಚಿದ್ಬಿಂದು ಚಿತ್ಕಳಾಮೂರ್ತಿ ನೋಡಾ. ತಾನೆ ಸಕಲ ಚೈತನ್ಯ ಚಿತ್ಸೂತ್ರಧಾರಿ. ತನ್ನಿಂದಧಿಕ ಪರದೈವವಿಲ್ಲ ನೋಡಾ. ತಾನೆ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಸ್ವರೂಪವಾದ ಚಿದ್ಘನಲಿಂಗ ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೨

೨೨೫

ಆದಿಮಧ್ಯಾವಸಾನಂಗಳಿಂದತ್ತತ್ತಲಾದ ಶಿವಾಂಗರೂಪವು ತಾನೆಂದರಿಯದೆ. ನಿತ್ಯನಿರ್ಗುಣ ನಿರವಯ ಅಗಣಿತ ಅಕ್ಷಯ ತಾನೆಂದರಿಯದೆ, ನಿತ್ಯೋಧಿಕ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಾಶ ತಾನೆಂದರಿಯದೆ, ಸರ್ವಗತ ಸರ್ವಜ್ಞ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಪರಮಾತ್ಮ ತಾನೆಂದರಿಯದೆ, ಮಹದಾದಿತತ್ವಂಗಳಮೇಲಿಹ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದರೂಪ ತಾನೆಂದರಿಯದೆ, ಅಜ್ಞಾನದ ಬಲದಿಂದ ಅಹಂಕಾರವಶನಾಗಿ, ನಾನು ಕರ್ತನು ನಾನು ಭೋಕ್ತನುಯೆಂದು ಬಗೆದು, ಇಲ್ಲದ ಮಾಯಾಮೋಹರೂಪಾದ ಕರ್ಮಜನ್ಯ ಸಂಸಾರವ ಹೊದಿಸಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನರಿಯದೆ ಶಿವಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆದು, ಶಿವನೊಳಗಾಗದವರು ಎಂದೆಂದೂ ಭವದಲ್ಲಿ ಬಳಲುತ್ತಿಹರು ಕಾಣಾ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೩

೨೨೬

ಅಯ್ಯಾ, ತನ್ನ ತಾನರಿದು, ತನ್ನ ಅಜ್ಞಾನ ಆಶಾಪಾಶ ಅನಾಚಾರ ಅಸತ್ಯ ನಡೆನುಡಿಗಳ ತಾನರಿದು. ತನ್ನ ದುರ್ಗುಣಗಳ ನೀಗಿ ನಿಜದಲ್ಲಿ ನಿಂದಡೆ ತಾನೇ ಮಾಯಾತೀತ, ತಾನೇ ಗುಣಾತೀತ, ತಾನೇ ಸಗುಣನಿರ್ಗುಣಕ್ಕಾಧಾರಮೂರ್ತಿ ತಾನೇ ಸಾಕಾರನಿರಾಕಾರಕ್ಕೆ ಚೈತನ್ಯಮೂರ್ತಿ ನಿಜವಸ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೪

೨೨೭

ಗಂಗಾಧರ ಗೌರೀಶ್ವರ ದೇವರಲ್ಲ; ಶಂಕರ ಶಶಿಧರ ದೇವರಲ್ಲ; ಪಂಚಮುಖ ದಶಭುಜವನುಳ್ಳ ನಂದಿವಾಹನರು ದೇವರಲ್ಲ; ತ್ರಿಶೂಲ ಖಟ್ವಾಂಗಧರರು ದೇವರಲ್ಲ; ಬ್ರಹ್ಮಕಪಾಲ ವಿಷ್ಣುಕಂಕಾಳದಂಡವ ಪಿಡಿದಾಡುವ ಪ್ರಳಯಕಾಲದ ರುದ್ರರು ದೇವರಲ್ಲ; ನಿರಾಳಸ್ವಯಂಭುಲಿಂಗ[೪೧]ವ[೪೧] ತಾನೆಂದರಿದಡೆ ತಾನೇ ದೇವ ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೫

೪೧–೪೧ ವೇ(ಮೂ)

೨೨೮

ಏಕೋರುದ್ರಮಹೇಶ್ವರ[೪೨]ನೆಂ[೪೨]ಬ ಮಹೇಶ್ವರತತ್ವ ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ವಿಶ್ವರೂಪ ವಿಶ್ವಾಧಿಕ ಮಹಾರುದ್ರ, ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ಶತಕೋಟಿಸಾವಿರ ಮಂಡೆಜಡೆಗಂಗೆಗೌರೀವಲ್ಲಭರು ಕೋಟ್ಯಾನುಕೋಟಿ ಕಾಲರುದ್ರರು ಪ್ರಳಯ ಕಾಲರುದ್ರರು ಶತಕೋಟಿ ಸಾವಿರ ಬ್ರಹ್ಮಕಪಾಲ ವಿಷ್ಣುಕಂಕಾಳದಂಡವ ಧರಿಸಿದವರು ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ತನ್ನಿಂದಧಿಕವಾದ ವಸ್ತು ಒಂದಿಲ್ಲವಾಗಿ ತಾನೇ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದನಿತ್ಯಪರಿಪೂರ್ಣಮಯನಾದ ಪರಶಿವತತ್ವ ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೬

೨೨೯

ಅಯ್ಯಾ, ತನ್ನ ನಿಜವ ಬೆಳಗಿನ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅನಂತಕೋಟಿಬ್ರಹ್ಮರುತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಿಯ ನೋಡಾ. ಅಯ್ಯಾ, ಆ ಬೆಳಗಿನ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಅನಂತಕೋಟಿ ಇಂದ್ರಾದಿಗಳುತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯ ನೋಡಾ, ಅಯ್ಯಾ, ಆ ಬೆಳಗಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅನಂತದೇವರ್ಕಳುತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಲಯ ನೋಡಾ. ಇಂತು ಚಿದ್ಬೆಳಗನರಿದಡೆ ತಾನೆ ಅಗಮ್ಯ ಅಗೋಚರ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೭

೨೩೦

ಅಯ್ಯಾ, ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ಮರ್ತ್ಯಪಾತಾಳ ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ಶಾಂಭವ ಶಿವಲೋಕ ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ತನ್ನಿಂಧಿಕಮಪ್ಪ ಮತ್ತೊಂದು ಲೋಕವಿಲ್ಲಾಗಿ ಇವೆಲ್ಲ ತನ್ನಾಧೀನವಲ್ಲದೆ, ಅವರಾಧೀನ ತಾನಲ್ಲ ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೮

೨೩೧

ಆಧಾರ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಮಣಿಪೂರಕ ಅನಾಹತ ವಿಶುದ್ಧಿ ಆಜ್ಞೆಯ ಎಂಬ ಷಡುಚಕ್ರದೊಳಗಿನ ದಳ ವರ್ಣ ಅಕ್ಷರ ಅಧಿದೇವತೆ ಶಕ್ತಿ ಭಕ್ತಿ ಸಾದಾಖ್ಯಂಗಳ ದೇವರೆಂಬರು, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೋಡಾ, ವಾಚಾತೀತ ಮನೋತೀತ ವರ್ಣಾತೀತ ಅಕ್ಷರಾತೀತವಾಗಿ ಪರಶಿವತತ್ವ ತಾನೆಂದರಿದೊಡೆ ತಾನೇ ದೇವ ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೯

೨೩೨

ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ರ[ದ] ಸಹಸ್ರದಳಪದ್ಮದೊಳು ದೇವರಿಹುದು. ಆ ದೇವರ ಕಂಡೆಹೆನೆಂದು ಹಿತವಾಗಿಹ ಅನ್ನಪಾನಾದಿಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು, ತನುವ ದಂಡಿಸಿ, ಸ್ವಸ್ಥಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು, ಮಹಾವಾಯುವಂ ಪಿಡಿದು, ಆಡುವ ಬಹುಮೂಲಜ್ವಾಲೆಯನೆಬ್ಬಿಸಿ, ಸುಷುಮ್ನನಾಳದ ತುದಿಯನಡರಿಸಿ, ಅಮಳೋಖ್ಯದ್ವಾರದೊಳು ಜಿಹ್ವೆಯನೇರಿಸಿ, ಅಮೃತವನುಂಡು ಅಲ್ಲಿಯ ದೇವರ ಕಂಡೆಹೆ[೪೩]ವೆಂ[೪೩]ದು, ಹೊಲಬುಗಾಣದೆ ವಾತ ಪಿತ್ತ ಶ್ಲೇಷ್ಮಂಗಳಂ ಕುಡಿದು ಸತ್ತ ಕರ್ಮಯೋಗಿಗಳು ಕೋಟ್ಯಾನುಕೋಟಿ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಶಿಖಾಚಕ್ರದ ತ್ರಿದಳಪಿಂಗಳಸುಷುಮ್ನನಾಳಂಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಸುವ ವಾಯುವ ಸೂಸಲೀಯದೆ ಕುಂಬಾರನ ಚಕ್ರದ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಬಾಹನ್ನಕ್ಕರ ಸಾವಿರ ಸುತ್ತು ಬಾಹ ಮನವ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಆ

೪೨-೪೨ ರೆಂ(ಮೂ) ೪೩-೪೩ ನೆಂ(ಮೂ)

ಮಹಾಪವನಸಂಯೋಗದಿಂದ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತನಾಗಿ, ಆ ಶಿಖಾಚಕ್ರದ ತ್ರಿದಳಪದ್ಮ ಕರ್ಣಿಕಾಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಕಂಡೆಹೆನೆಂಬರು ದೇವರ ಕಾಣದೆ ಸತ್ತ ಧ್ಯಾನಯೋಗಿಗಳು ಕೋಟ್ಯಾನುಕೋಟಿ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಪಶ್ಚಿಮಚಕ್ರದೊಳು ಅಪ್ರದರ್ಶನವರ್ಣವಾಗಿಹ ಏಕದಳಪದ್ಮಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ದೇವನ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟುನೋಡಿ ಕಂಡೆಹೆನೆಂದು ಹೋದವರು ದೇವರ ಕಾಣದೆ ಸತ್ತ ಭ್ರಾಂತಯೋಗಿಗಳು ಕೋಟ್ಯಾನುಕೋಟಿ. ಇಂತೀ ಕರ್ಮಯೋಗ ಲಂಬಿಕಾಯೋಗ ಧ್ಯಾನಯೋಗಂಗಳೆಂಬ ಯೋಗಂಗಳ ಸಾಧಿಸಿ ದೇವರ ಕಂಡೆಹೆನೆಂದು ಸತ್ತ ಭ್ರಾಂತಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕಡೆಯಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ತಾನರಿದು ತಾನಾರೆಂದು ತಿಳಿದಡೆ ತಾನೇ ದೇವ ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೦

೨೩೩

ಅಯ್ಯಾ, ಭೂಚರೀಮುದ್ರೆ ದೇವರೆಂಬರು, ಖೇಚರೀಮುದ್ರೆ ಶಾಂಭವೀಮುದ್ರೆ ದೇವರೆಂಬರು, ಅದು ದೇವರಲ್ಲ, ಸ್ವಸ್ಥಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ಶ್ರೋತ್ರ ತ್ವಕ್ಕು ನೇತ್ರ ಜಿಹ್ವೆ ಘ್ರಾಣ ಗುದ ಗುಹ್ಯವೆಂಬ ಕವಾಟಂಗಳ ಸುತ್ತಿ ನೋಡಲು ಅಲ್ಲಿಯ ಕರಣಂಗಳ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಭ್ರಮಿಸಿ, ಮನೋಭ್ರಾಂತರಾಗಿ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ಕುಲಾಲಚಕ್ರಗಾಣದೆತ್ತು ರಾಟಣದಂತೆ ಆ ಕರಣಂಗಳ ಸಂಸಾರವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ವೇತ ಪೀತ ಹರಿತ ಮಾಂಜಿಷ್ಟ ಕಪೋತ ಮಾಣಿಕ್ಯ ವರ್ಣವಾಗಿ ತೋರುವ ಷಣ್ಮುಖೀಮುದ್ರೆಯ ದೇವರೆಂಬರು; ಅದು ದೇವರಲ್ಲ, ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಲಯ ಉಂಟೇ ಹೇಳಾ? ಆ ನಿಲುಕಡೆ ಎಂತೆಂದಡೆ: ಆಶೆ ಅಜ್ಞಾನವೇ ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಲಯಕ್ಕೊಳಗು ನೋಡಾ; ನಿರಾಶೆ ಸುಜ್ಞಾನ ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಲಯಕ್ಕೆ ಹೊರಗು ನೋಡಾ. ಈ ವಿಚಾರವನರಿದು ಸಂತೃಪ್ತನಾದಡೆ ತಾನೇ ದೇವ ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೧

೨೩೪

ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ನೋಡುವ ದೇವರು ದೇವರಲ್ಲ, ಭ್ರೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ನೋಡುವ ದೇವರು ದೇವರಲ್ಲ, ನಾಸಿಕಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ನೋಡುವ ದೇವರು ದೇವರಲ್ಲ, ಅಖಂಡಗೋಳಕಾಕಾರವಾಗಿಹ ಲಿಂಗವು ತಾನೆಂದರಿದಡೆ ತಾನೇ ದೇವ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೨

೨೩೫

ಅಯ್ಯಾ, ಶ್ರೋತ್ರ ನೇತ್ರ ತ್ವಕ್ಕು ಘ್ರಾಣ ಜಿಹ್ವೆ ಎಂಬ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ವಾಕು ಪಾಣಿ ಪಾದ ಪಾಯು ಗುಹ್ಯವೆಂಬ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ವಚನ ಗಮನ ದಹನ ವಿಸರ್ಜನ ಆನಂದವೆಂಬ ಬುದ್ಧೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ಅಷ್ಟತನು ಆತ್ಮಕರಣಂಗಳು ತಾನಿರ್ದಲ್ಲಿ, ಇವೆಲ್ಲ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ತನ್ನಾಧೀನದಲ್ಲಾಡುತ್ತಿಹವಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಿಲ್ಲ ನೋಡಾ. ತಾನೇ ಸ್ವತಂತ್ರಪರಬ್ರಹ್ಮಕಾಣಾ ಅಗಮ್ಯ ಅಗೋಚರ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೩

೨೩೬

ಕಾಯವೆರಸಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಹೆನೆಂಬರು, ಇದು ಕ್ರಮವಲ್ಲ, ಘನಲಿಂಗ ಕರಸ್ಥಲದೊಳಗಿಪ್ಪ ಅನುವನರಿಯದೆ ಇಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ ಅಲ್ಲಿ ನಿಃಕರ್ಮವೇ? ಹೇಮದ ಮಾಟದ ಒಳಹೊರಗಿನಂತೆ ಮರ್ತ್ಯ

ಕೈಲಾಸವೆಮಬ ಕಟ್ಟಳೆಯಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮ ನಿಶ್ಚಯವಾದಲ್ಲಿಯೇ ಕೈವಲ್ಯ. ತತ್ವವನರಿದಲ್ಲಿಯೇ ಒಳಗು. ಈ ಗುಣ ಸದಮಲಭಕ್ತನ ಮುಕ್ತಿ, ಎನ್ನಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಇಮ್ಮಡಿ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಕ್ಕಿದ ಗೊತ್ತು.೧೪

೨೩೭

ಅಯ್ಯಾ, ತನ್ನ ನಿಜಚಿದ್ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ನಿಂದು ತನ್ನ ತಾನ[೪೪]ಚಿ[೪೪]ದ ತನ್ನಾಚಾರ ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನಗಳೇ ನಿಜಚಿನ್ಮಯ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ನೋಡಾ. ಆ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ತನುಮನಧನವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ನಿಜನೈಷ್ಠೆಯೇ ಚಿತ್ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ನೋಡಾ. ತಾನೆಂದಿಗೂ ಮಹಾಜ್ಞಾನಾನಂದದರಿವು ನಿಜಪ್ರಕಾಶವೇ ಚಿದ್ವಿಭೂತಿರುದ್ರಾಕ್ಷಿಮಂತ್ರ ನೋಡಾ. ತನ್ನ ತಾನೇ ಅಂಕುರವಾಗಿ, ತನ್ನ ತಾನೇ ಭೋಗಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ, ತನ್ನ ತಾನೇ ನಿರವಯಲಾದ ಮಹಂತಂಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆ ಕಾಣಾ ಅಗಮ್ಯ ಅಗೋಚರ ಅಪ್ರಮಾಣಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೫

೨೩೮

ಅಯ್ಯಾ, ಚಿದ್ಘನ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ತಾನೆಂದರಿದಡೆ ತಾನೇ ಶಿವಶಕ್ತಿಗಾಧಾರಮೂರ್ತಿ ನೋಡಾ; ತಾನೇ ಚಿದ್ಘನಪ್ರಣವಸ್ವರೂಪು ನೋಡಾ; ತಾನೇ ಚಿನ್ಮಯಮಂತ್ರಮೂರ್ತಿ ನೋಡಾ; ತಾನೇ ಅನಾದಿಯಿಂದತ್ತತ್ತ ಮೀರಿ ತೋರುವ ನಿರಂಜನಮೂರ್ತಿ ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೬

೨೩೯

ತಾ ಮುನ್ನೋ ತನ್ನ ಮನ ಮುನ್ನೋ? ತನ್ನ ಮನ ಮುನ್ನೋ ತನ್ನ ಕಾಯ ಮುನ್ನೋ ಅಯ್ಯ? [ತಾ] ಮುನ್ನೆಂಬಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯದೆ ಹೋಯಿತ್ತು. [೪೫]ಮನ ಮುನ್ನೆಂಬಲ್ಲಿ[೪೫] ಕಾಯಕ್ಕೊಳಗಾಯಿತ್ತು. ಕಾಯ ಮುನ್ನೆಂಬಲ್ಲಿ ಜಡಮಯಪ್ರಳಯಕ್ಕೊಳಗಾಯಿತ್ತು. ತಾ ಮುನ್ನಲ್ಲ, ತನ್ನ ಮನ ಮುನ್ನಲ್ಲ [ತನ್ನ ಕಾಯ ಮುನ್ನಲ್ಲ] ತಿಳಿದಾಗಲೇ ಮುನ್ನ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೭

೨೪೦

ಬಸವನವ ಎರಡನೆಯ ಶಂಭುವೆನ್ನುವರು. ನಾವು ಮೂರನೆಯ ಶಂಭುವೇನಯ್ಯ? ತನ್ನ ತಾ ತಿಳಿದಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಶಂಭುವೆನಿಸಿದ; ತನ್ನ ತಾ ಮರೆದಲ್ಲಿ ಮಹೀತಳದ ಮಾನವನೆನಿಸಿದ ನೋಡಾ. ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೮

೨೪೧

ರೂಪನಿರೂಪ ವಿಚಾರಿಸುವರು ಸಾಕಾರ ನಿರಾಕಾರ ವ್ಯಾಪಾರಿಸುವರು, ಅರಿವು ಮರವೆಯ ಕುರುಹಿಡಿದರು, ಮನ ಘನವ ಸಂಬಂಧಿಸುವರು. ಒಂದೆಂ[೪೬]ದರೆ[೪೬] ನಾಮಗಳೆರಡಾಗಿವೆ. ಎರಡೆಂದರೆ ಮೂರ್ತಿ ಒಂದೇ; ಒಂದೆರಡೆಂಬುದು ತನ್ನಿಂದಾಯಿತ್ತಾಗಿ ತಾನೇ ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಾ.೧೯

೪೪–೪೪ ದು(ಮೂ) ೪೫–೪೫ ಮುನ್ನೋ ಮುನ್ನೋ ಎಂಬಲ್ಲಿ(ಮೂ) ೪೬–೪೬ ಬೆನೆ(ಮೂ)

೨೪೨

ನಿಜ ವಸ್ತು ಒಂದೇ. ತನ್ನ ಲೀಲೆಯಲೆರಡಾಗಬಲ್ಲುದದೊಂದೇ. ಬೇರೆ ತೋರಬಲ್ಲುದದೊಂದೇ. ತನ್ನ ಮರಿಯಬಲ್ಲುದದೊಂದೇ. ಆ ಮರವೆಯ ಬಲ್ಲುದದೊಂದೇ. ತಾನಲ್ಲದನ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದರಿದರಿವು ತಾನೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮ. ೨೦

೨೪೩

ಶಿವಶಕ್ತಿಸಂಪುಟವೆಂಬುದೆಂತು ಹೇಳಿರಣ್ಣಾ? ಶಿವನೇ ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮ[ಕ]ನು, ಶಕ್ತಿಯೇ ಚಿತ್ತು. ಇಂತು ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮ(ಕ)ನೆ ಚಿತ್‌ಸ್ವರೂಪನೆಂದರಿಯಬಲ್ಲಡೆ ಭಿನ್ನವೆಲ್ಲಿಯದು ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೨೧

೨೪೪

ಆಕಾರವಲ್ಲದ ನಿರಾಕಾರಲಿಂಗವ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು, ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದೆವೆಂಬುದು ನರಕಿಜೀವಿಗಳು. ಹರಿಬ್ರಹ್ಮರು, ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳರಸಿ ಕಾಣದ ಲಿಂಗ. ಭಕ್ತಿಗೆ ಫಲಪದಂಗಳಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ. ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ನರಕವಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ. ವೈರಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಪರಿಭ್ರಮಣವಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ. ಇದು ಕಾರಣ ಅದ್ವೈತದಿಂದ ತನ್ನ ತಾನರಿದು ತಾನಾದಡೆ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗ ತಾನೆ, ಬೇರಿಲ್ಲ. ೨೨

೨೪೫

ಇಲ್ಲದ ಮಾಯೆಯನುಂಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಲ್ಲತನಕ್ಕೆ ಬಾಯಬಿಡಲೇತಕೋ? ಇಲ್ಲದ ಮಾಯೆಯ ಇಲ್ಲೆನ್ನಲರಿಯದೆ ತಲ್ಲಣಿಸಿ ಬಾಯ ಬಿಡಲೇತಕೋ? ಎನ್ನುವ ತನ್ನ ತಾ ನೋಡಿದರೆ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ತಾನೆ ಬೇರಿಲ್ಲ. ೨೩

ಲಿಂಗಧಾರಣದ ತತ್ತ್ವವು

೨೪೬

ಬಯಲ ಮೂರ್ತಿಯಮಾಡಿ ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟನಯ್ಯ ಶ್ರೀಗುರು. ಬಯಲ ಮೂರ್ತಿಯ ಅಮೂರ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣದೊಳಗೆ ಇರಿಸಿದನಯ್ಯ ಶ್ರೀಗುರು. ಬಯಲ ಬಯಲನೆ [೪೭]ಬೆರಸಿ[೪೭] ಬಯಲೆಂದೆನಿಸಿ ಎನ್ನ ಭಾವದಲ್ಲಿರಿಸಿದನಯ್ಯ ಶ್ರೀಗುರು. ಇದು ಕಾರಣ ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲ ಮನಸ್ಥಲ ಭಾವಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ [ನಿಮ್ಮ] ಧರಿಸಿ, ನಾನು ಅಂಗಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾದೆನಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೆ. ೧

೨೪೭

ವೇಧಾದೀಕ್ಷೆ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆ ಎಂಬ ದೀಕ್ಷಾತ್ರಯಂಗಳಿಂದ ತನುತ್ರಯಂಗಳ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯಂಗಳ ಕಳೆದು, ಲಿಂಗತ್ರಯಂಗಳ ಸಂಬಂಧಿಸಿದನದೆಂತೆಂದಡೆ : ವೇಧಾದೀಕ್ಷೆಯೆಂದು ಶ್ರೀಗುರು ತನ್ನ ಹಸ್ತ[ವ] ಶಿಷ್ಯ[ನ] ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಗ[ವ] ಮಾಡಿದನು. ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆಯೆಂದು

೪೭-೪೭ ಬಯಸಿ (ಮೂ)

ಶ್ರೀಗುರು ಪ್ರಣವಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಮಂತ್ರವ ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶಿಸಿದನು. ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆಯೆಂದು ಆ ಮಂತ್ರಸ್ವರೂಪವನೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಸ್ವರೂಪವ ಮಾಡಿ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದನು. ಇದು ಕಾರಣ ವೇಧಾದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕಾರಣತನುವಿನ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವಳಿದು. ಭಾವಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾಯಿ[೪೮]ತ್ತು.[೪೮] ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮತನುವಿನ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವಳಿದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾಯಿ[೪೮]ತ್ತು.[೪೮] ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸ್ಥೂಲತನುವಿನ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವಳಿದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾಯಿ[೪೮]ತ್ತು.[೪೮] ಅಂಗತ್ರಯ[೪೯]ಂಗಳಲ್ಲಿ[೪೯] ಲಿಂಗತ್ರಯ[ಂಗಳ] ಧರಿಸಿದೆನಯ್ಯ, ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೨

೨೪೮

ಅಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯಸ್ತವಾಗಿಹ ಪರಮಚಿದ್ಬೆಳ[೫೦]ಗ[೫೦] ಹಸ್ತಮಸ್ತಕಸಂಯೋಗದಿಂದ ಒಂದುಗೂಡಿ ಮಹಾಬೆಳಗ ಮಾಡಿದಿರಲ್ಲಾ. ಅಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಮಸ್ತಕದೊಳಗೊಂದುಗೂಡಿದ ಮಹಾಬೆಳಗ ತಂದು ಭಾವದೊಳಗೆ ಇಂಬಿಟ್ಟಿರಲ್ಲಾ. ಅಯ್ಯಾ, ಭಾವದೊಳಗೆ ಕೂಡಿದ ಮಹಾಬೆಳಗ ತಂದು ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಅಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಕೂಡಿದ ಮಹಾಬೆಳಗ ತಂದು ಕರಸ್ಥಲದೊಳಗೆ ಇಂಬಿಟ್ಟಿರಲ್ಲಾ ಅಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದಿ ಥಳಥಳಿಸಿ ಬೆಳಗಿ ಹೊಳೆವುತಿಪ್ಪ ಅಖಂಡತೇಜವನೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂ[೫೧]ದು[೫೧] ದೃಷ್ಟವ ತೋರಿ, ನಿಶ್ಚಯವ ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೃಜಿಸಿದಿರಲ್ಲಾ. ಅಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೃಜಿಸಿದ ಮಂತ್ರದೊಳತೆ ನೀವು ನಿಂದು ಮಹತ್ವವ ಹುದುಗಿದಿರಲ್ಲಾ, ಅಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಆರಾಧ್ಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ಎನ್ನೊಳಗೆ ನಿಮ್ಮಿರವ ಈ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರ್ದಿರಲ್ಲಾ. ೩

೨೪೯

ಭವಬಂಧನದ ಕುಣಿಕೆಯ ಕಳೆಯಲರಿಯದ ಮಲಿನಜೀವಿಗಳ ಮಲಿನವ ತೊಳೆವ ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಉಪದೇಶದ ಪರಿ ಎಂತೆಂದಡೆ: ಸ್ಥೂಲಪಂಚಭೂತಕಾಯದ ಪಂಚತತ್ವಗಳ [ವಿವರದ ಭೇದವ] ವಿವರಿಸಿ ಬೋಧಿಸಿ ಕಳೆದು, ಸೂಕ್ಷ್ಮಪಂಚಭೂತ ಕಾಯದ ತನ್ಮಾತ್ರಗುಣಂಗಳ ವಿವರದ ಭೇದವ ಭೇದಿಸಿ ತೋರಿ ಕಳೆದು, ಕಾರಣ ಪಂಚಭೂತಕಾಯದ ಕರಣವೃತ್ತಿಗಳ ಮಹಾವಿಚಾರದಿಂದ ತಿಳಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ ಕಳೆದು ಸ್ಥೂಲ ಪಂಚಭೂತಕಾಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿ ಸದಾಚಾರ ಕುಳಸ್ಥಳವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಪಂಚಭೂತಕಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿ ಮಹಾವಿಚಾರವ ಅನುಭಾವವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ, ಕಾರಣಪಂಚಭೂತಕಾಯದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ ಲಿಂಗವ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿ ಪರಮಾನಂದ ಸುಜ್ಞಾನವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ, ಇಂತೀ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣವೆಂಬ ತನುತ್ರಯಂಗಳನು ಏಕೀಭವಿಸಿ ತೋರಿ, ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮ[೫೨]ವ[೫೨] ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ಲಿಂಗಜನ್ಮದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ಎನ್ನ ಕೃತಾರ್ಥನ ಮಾಡಿದ ಬಸವಣ್ಣನ ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂದು ಬದುಕಿದೆನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೪

೨೫೦

[೫೩]ಶ್ರೀಗುರು ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ತನುಗುಣವನು ಭಸ್ಮೀಕೃತವ ಮಾಡಿದ ಬಳಿದ [ಅದು] ದೃಶ್ಯ ಜಡತನುವಲ್ಲ; ಶಿವಸತ್ಕ್ರಿಯಾಚಾರದ ಮೂಲ [೫೪]ಸೂತ್ರವೇ[೫೪] ತನ್ನ ತನುವೆಂದರಿವುದು. ಶ್ರೀಗುರು

೪೮-೪೮ ತು(ಮೂ) ೪೯-೪೯ ದಲ್ಲಿ(ಮೂ) ೫೦-೫೦ ಗೇ(ಮೂ) ೫೧-೫೧ ಬ(ಮೂ) ೫೨-೫೨ ದ(ಮೂ) ೫೩+ ತನುವನು(ಮೂ) ೫೪-೫೪ ತನುತ್ರಯವೆ(ಮೂ)

ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಮನದ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವ ಕಳೆದು ಮನಕ್ಕೆ ಘನ ನೆನಹ ಸಂಬಂಧಿಸಿದನಾಗಿ ಮನ ನಿರ್ಮಲ[೫೫]ವಾ[೫೫]ಗಿ ಲಿಂಗಕ್ಕಾಶ್ರಯವೆಂದರಿವುದು. ಶ್ರೀಗುರು ಜ್ಞಾನದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಣ[ನ] ಪ್ರಪಂ[೫೬]ಚಿನ[೫೬] ಪಶುಭಾವವ ಕಳೆದು ಅಖಂಡಿತಜ್ಞಾನಲಿಂಗಕಳೆಯ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣನಾಥನೆಂದು ತಿಳುಹಿದನಾಗಿ ಪ್ರಾಣ[ನ] ಮಲಿನವೆಂಬುದು ಪಶುಭಾವವಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗಭಾವವಲ್ಲ. ಈ ಸಂದೇಹಭ್ರಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಕಾರಣ ಶೈವ ಹೊಲ್ಲ ಎನುತಿದ್ದೆನಯ್ಯ, ತಮ್ಮ ತಾವರಿದು ನಿಶ್ಚಯಿಸದಿದ್ದರೆ ಮಾಣಲಿ, ಗುರೂಪದೇಶದಿಂದ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದು ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ [ಕಾಣಾ] ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೫

೨೫೧

ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಉಪದೇಶವ ಮಾಡಿ [೫೭]ಸ್ವಾಯತ[೫೭]ಲಿಂಗವಂ ಕೊಡಬೇಕು. ಕಾಯ ಶುದ್ಧವ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಅರಿವ [೫೮]ತೋಱ[೫೮]ಬೇಕು. ಇಷ್ಟ[ವ]ನಱಿಯದೆ ದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಬಾರದು. ಕುರುಡನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೂಳ ಕಲಸಿ ಪ್ರತಿಕುರುಡಂಗೆ ಊಡಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತು. ಮಲಭಾಂಡದ ಜೀವಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅನುಜ್ಞೆಯ ಪಡೆದ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಉಭಯದ ಕೇಡಾಯಿತ್ತು. ಇದನರಿವ ಅರಿವುಳ್ಳ ಶಿಷ್ಯನು ಶಿವಜ್ಞಾನ ಮಾರ್ಗವ ಬಲ್ಲ ಗುರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆ ಲಿಂಗವ ಕೊಟ್ಟು ಮರಳಿ ಪಡೆಯಬೇಕಣ್ಣಾ. ಸದಾಶಿವಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯರಿವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಚಿಹ್ನವು. ೬

೨೫೨

ಗುರುವು ಮನದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರವನ್ನೂ ತನುವಿನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಕರುಣಾರಸವನೆರೆಯಲು, ಆ ಮಂತ್ರವು ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಂಕುರಿಸಿ ಶರೀರವನಾವರಿಸಲು, ಆ ಭೂತತ್ವವಳಿದು ಮಂತ್ರವೇ ಶರೀರವಾಯಿತ್ತು. ಲಿಂಗವು ನೇತ್ರದಲ್ಲಂಕುರಿಸಿ ಮನವನಾವರಿಸಿ ಮನದಹಂಕಾರವ ತೊಲಗಿಸಿ ಆ ಮನವೇ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಮಂತ್ರವೇ ತನುವಾಗಿ, ಮನವೇ ಲಿಂಗವಾದಲ್ಲಿ ನಾಮಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪುರುಷನಿರ್ಪಂತೆ ಮಂತ್ರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಿರ್ಪುದು ಸಹಜವಾಯಿತ್ತು. ತನುಮನೋಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರ್ಪ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಯಿತ್ತು. ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸುಷುಪ್ತಿ ನೆಲಗೊಂಡು ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲ ಸ್ವಪ್ನರೂಪಮಾಗಿ, ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವು, ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆನಂದವು–ಈ ಎರಡರ ಸಂಗವೇ ನಿಜವು. ನಿಜವೇ ತಾನಾಗಿ ತನ್ನಿಂದನ್ಯವೇನೂ ಇಲ್ಲದುದೇ ಕೇವಲ ಕೈವಲ್ಯವೆನಿಸುವುದು ಕಾಣಾ ಮಹಾಘನ ದೊಡ್ಡದೇಶಿಕಾರ್ಯಗುರುಪ್ರಭುವೆ.೭

೨೫೩

ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮದ ಗುರುವಿನ ದೀಕ್ಷಾಚಾರ್ಯನ ಭೇದ: ಪಿಂಡೋತ್ಪತ್ತಿ ಜಾತಿಗೋತ್ರ ಲಕ್ಷಣ ನೀತಿ ಭಕ್ತಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಳೆಯನರಿತು, ಕುಚಿತ್ತ ಕುಹಕ ಕ್ಷುದ್ರ ಪಿಸುಣತ್ವ ಅಸಿಘಾತಕ ಪಾರದ್ವಾರ ಇಂತೀ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯಂಗಳ ಬಿಡಿಸಿ, ಮಾಂಸಪಿಂಡವ ಕಳೆದು, ಮಂತ್ರಪಿಂಡವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲದ ವ್ಯವಹರಣೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮದ ಪ್ರಕೃತಿ ಕಾರಣದ ಪ್ರಮೇಯವಂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು, ರಸ ಗಂಧ ರೂಪ ಶಬ್ದ ಸ್ಪರ್ಶ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶಯಮಂ ಪರಿಹರಿಸಿ, ಮನವಚನಕಾಯ ತ್ರಿಕರಣಶುದ್ಧಾತ್ಮನಂ ಮಾಡಿ, ಈಶ್ವರಧ್ಯಾನದಿಂದ ಕರಕಮಲವಂ ಕಪಾಲದ ಮೇಲೆ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿ ಧ್ಯಾನಪ್ರಯೋಗಮಂ

೫೫–೫೫ ನಾ(ಮೂ) ೫೬–೫೬ ಚದ(ಮೂ) ೫೭–೫೭ ಕಾಯಕ್ಕ(ಮೂ) ೫೮–೫೮ ಕೊಡ(ಮೂ)

ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಜ್ಞಾನಪ್ರಯೋಗಮಂ ವೇದಿಸಿ, ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ, ಅಂಗಕ್ಕೆ ಆಚಾರ, ಆತ್ಮಂಗೆ ಅರಿವು ಈ ಗುಣ ಸಂಭವಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಹಸ್ತಮಸ್ತಕಸಂಯೋಗವ, ಇಷ್ಟತನುವಿಂಗೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಸಂಬಂಧಿಸಬೇಕು. ಇದು ಚತುರ್ವಿಧ ಮತದಾಚಾರ್ಯನಂಗ. ಗುರುಸ್ಥಲದ ಭಕ್ತಿ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಭೋಗಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗದಲ್ಲಿನ ಗುರುದೀಕ್ಷಾಸೂತ್ರ. ೮

೨೫೪

ರೂಪಿಂಗೆ ರೂಪು, ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸುಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ, ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗತ್ರಯದ ವೇಧೆಯಿಂದವೆ ತಂದು ಅವರವರ ಕರದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಿದನು ಗುರು ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.* ೯

೨೫೫

ಒಂದು ಧನುವಿಂಗೆ ಮೂರಂಬ ಹಿಡಿದೆ. ಒಂದು ಬಾಣವ ಬಿಡಲಾಗಿ ಪದ್ಮೋದ್ಭವನ ಸೃಷ್ಟಿಯ [ಕ]ಟ್ಟಿತ್ತು. ಮತ್ತೊಂದು ಬಾಣದ ಬಿಡಲಾಗಿ *[ಪದ್ಮಗರ್ಭನ]* ಹೆಡಗೈಯ ಕಟ್ಟಿತ್ತು. ಕಡೆಯ ಬಾಣವ ಬಿಡಲಾಗಿ ರುದ್ರನ ಹಣೆಯನೊಡೆದು ಅಲಗು ಮುರಿಯಿತ್ತು. ೫೯ಗ೫೯ರಿ ಜಾರಿತ್ತು. ನಾರಿಯ ಹೂಳುವ ಹಿಳಿಕು ಹೋಳಾಯಿತ್ತು; ಗುಹೇಶ್ವರನ ಶರಣ ಅಲ್ಲಮ ಹಿಡಿದ ಬಿಲ್ಲು ಮುರಿಯಿತ್ತು.+ ೧೦

೨೫೬

ಶ್ರೀಗುರು ಶಿಷ್ಯನ ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹಸ್ತಕಮಲವನಿರಿಸಿ, ಈ ಪ್ರಕಾರವಪ್ಪ ಲಿಂಗಕಳೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿದನಾಗಿ ಗುರುವಿನ ಹಸ್ತದಿಂದ ಆ ಕಳೆ ಹುಟ್ಟಿ ಅದೇ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಮನಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಭಾವಭರಿತವಾಗಿ ಭಾವಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣಭಾವವೆಂಬ ಲಿಂಗವು ತಾನೇ ಆಚಾರಲಿಂಗ, ಗುರುಲಿಂಗ ಶಿವಲಿಂಗ ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಮಹಾಲಿಂಗ ಇಂತೀ ಲಿಂಗ ಪಂಚಕವು ಆಚಾರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭೀಕೃತವಾಗಿ, ಆಚಾರಲಿಂಗವೆಂದು ಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗವೆಂದು

೫೯–೫೯ ಗಾ(ಮೂ) *–* ಪದ್ಮೋದ್ಭವನ(ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಶಿವನ ಸ್ಥೂಲರೂಪದ ಕಳೆಯನೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂದೆನಿಸಿ ತನುವಿಂಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿ, ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಕಳೆಯ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಸನ್ನತ್ವವ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದೆನಿಸಿ, ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಪ್ರಸನ್ನತ್ವವ ಕಾಂಬ ಜ್ಞಾನದ ಭಿನ್ನಭಾವವಳಿದು ಅಭಿನ್ನಜ್ಞಾನವನಿತ್ತು ಮಹಾಲಿಂಗವ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿ ಎನ್ನ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗಸ್ವರೂಪಿಯ ಮಾಡಿದ ಗುರು ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನೆಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯದೇವರು ನುಡಿದರೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

+ **ಅರ್ಥ:** ಭಾವವೆಂಬ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಮನವೆಂಬ ನಾರಿಯ ಹೂಡಿ ಕ್ರೀ ಜ್ಞಾನ ಭಾವವೆಂಬ ಮೂರು ಬಾಣವ ಪಿಡಿದೆನು. ಸ್ಥೂಲತನುವಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಚಾರವನಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಉತ್ಪತ್ತಿನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತು. ಸೂಕ್ಷ್ಮತನುವಿನಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞಾನವನಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾಗಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಸ್ಥಿತಿಭೋಗ ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತು. ಕಾರಣತನುವಿನಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಾವವನಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಭಾವಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾಗಿ ರುದ್ರನ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನ ಮೊದಲಾದ ಲಯೋಧರ್ಮ ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ಮಹಾಜ್ಞಾನವು ಭಾವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು. ಆ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಶರಣಂಗೆ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನ ಭಿನ್ನಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಷ್ಟವಾದವು. ಮನ೬೦ಸ್ಸ೬೦ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸುವ ನೈಷ್ಠೆಯು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು. ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಚಿತ್ರಭಾಂಗಸ್ವರೂಪವಾದ ಶರಣನು ಅರುವಿನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಪಿಡಿದ ಶಿವಭಾವವೆಂಬ [ಬಿ]ಲ್ಲು ಭಾವದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದರ್ಥ.

೬೦–೬೦ ಸ್ಸು (ಮೂ)

ಒಂದೇ ಪರಿಯಾಯವಾಗಿ, ಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗವೆಂದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂದು ಒಂದೇ ಪರಿಯಾಯವಾಗಿ ಇಂತಿವೆಲ್ಲವನೊಳಕೊಂಡು ನಿನ್ನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು ವಸ್ತು. ಈ ಕರಸ್ಥಲದ ಮಹಾಘನದ ನಿಲವನು ಹೀಂಗೆಂದರಿವುದೆಂದೆನಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರುಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧೧

೨೫೭

ಶ್ರೀಗುರು ಶಿವಗಣಂಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸುವಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಪಂಚಮುಖವನೇ ಪಂಚಕಲಶವಾಗಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿ, ಗಣಂಗಳು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಶಿವಲಿಂಗವ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಲಿಂಗವೇ ಗಂಡ ನೀನೇ ಹೆಂಡತಿಯೆಂದು ಹೇಳಿ ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿಯ ಪಟ್ಟವಂ ಕಟ್ಟಿ, ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಕಂಕಣವ ಕಟ್ಟಿ, ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವನಿತ್ತು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಸತಿಪತಿಭಾವ ತಪ್ಪದೆ ಇರಲಿಯೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಿದನಯ್ಯ.[೬೧] ಆ ನಿರೂಪವ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಕೈಕೊಂಡೆನಯ್ಯಾ, ಇದು ಕಾರಣ [ಎನ್ನ] ಪತಿಯಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯವನರಿಯೆನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೆ. ೧೨

೨೫೮

ನೋಡಿರೆ ನೋಡಿರೆ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರವ. ಶಿಷ್ಯನೆಂಬ ಹೆಂಡತಿಯ ಶ್ರೀಗುರುವೆಂಬ ಗಂಡನು ಹಸ್ತಮಸ್ತಕಸಂಯೋಗವೆಂಬ ಕೂಟವ ಮಾಡಲು, [ಜಿಹ್ವೆಯೆಂಬ ಮೇಢ್ರದಲ್ಲಿ] ಷಡಕ್ಷರ[೬೨] ಮಂತ್ರವೆಂಬ ವೀರ್ಯವು ಚಲನೆಯಾಗಿ ಶಿಷ್ಯನೆಂಬ ಹೆಂಡತಿಯ ಕರ್ಣವೆಂಬ ಗರ್ಭಪ್ರವೇಶವಾಗಲು, ಮನ ಬಸುರಾಗಿ ಕಂಗಳೆಂಬ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಮಗುವಂ ಹಡೆದು ಅಂಗೈಯೆಂಬ ತೊಟ್ಟಲಲ್ಲಿಕ್ಕಿ ಮಂಗಳಸ್ತೋತ್ರವೆಂಬ ಜೋಗುಳವಂ ಹಾಡಿ ಅಖಂಡೇಶ್ವರನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು ನೋಡಾ. ಇದು ಕಾರಣ ನೀನೆನಗೆ ಮಗನಾ[೬೩]ದೆ.[೬೩] ನಾ ನಿನಗೆ ತಾಯಾದೆನಯ್ಯಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೧೩

೨೫೯

ದೇಹದೊಡನೆ ಪ್ರಾಣ ಹುಟ್ಟಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಆ ದೇಹದೊಡನೆ ಮಿಶ್ರವಾದ ಪ್ರಾಣನು ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನ ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಸ್ವಾಯತವ ಮಾಡಿ ಉರುತರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಭರಿತ ಚರಿತ ಚಾರಿತ್ರನ ಮಾಡಿದನಾಗಿ ಲಿಂಗದೇಹಿ ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕಿದೆನಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧೪

೨೬೦

ಸದ್ಗುರುಸ್ವಾಮಿ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಅನುಗ್ರಹವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ತಚ್ಛಿಷ್ಯನ ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಶ್ರೀಹಸ್ತವನಿರಿಸಿದಡೆ ಲೋಹದ ಮೇಲೆ ಪರುಷ ಬಿದ್ದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯ. ಒಪ್ಪುವ ಶ್ರೀವಿಭೂತಿಯ ನೊಸಲಿಂಗೆ ಪಟ್ಟವ ಕಟ್ಟಿದಡೆ. ಮುಕ್ತಿಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಡೆತನಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಗಟ್ಟಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯ. ಸದ್ಯೋಜಾತ ವಾಮದೇವ ಅಘೋರ ತತ್ಪುರುಷ ಈಶಾನ್ಯವೆಂಬ ಪಂಚಕಳಶದ ಅಭಿಷೇಕವ ಮಾಡಿಸಲು ಶಿವನ ಕರುಣಾಮೃತಸೋನೆ ಸುರಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯ. ನೆರೆದ ಶಿವಗಣಂಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗವನು ಕರಸ್ಥಲಾಮಳಕವಾಗಿ

---

೬೧ + ಶ್ರೀಗುರು(ಮೂ)೬೨+ ವೆಂಬ (ಮೂ) ೬೩-೬೩ ದಿರಿ (ಮೂ)

ಶಿಷ್ಯನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಇತ್ತು, ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿ ಪ್ರಣಮಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯುಪದೇಶವ ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ, ಕಂಕಣವ ಕಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಕಾಯವೇ ಕೈಲಾಸವಾಯಿತ್ತು. ಪ್ರಾಣವು ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮಮಯಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಇಂತು ಮುಂದೆ ತೋರಿ ಹಿಂದೆ ಬಿಡಿಸಿದ ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಸಾನಿಧ್ಯದಿಂದಾನು ಬದುಕಿದೆನಯ್ಯಾ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ. ೧೫

೨೬೧

ಬಿಸಿಲಿನ ಮುಂದಣ ಮಂಜಿನಂತಾಯಿತ್ತು. ದಿಟದ ಮುಂದಣ ಸಟೆಯಂತಾಯಿತ್ತು. ಪುಣ್ಯದ ಮುಂದಣ ಪಾಪದಂತಾಯಿತ್ತು. ಯೋಗಿಯ ಮುಂಣ ಸಂಸಾರದಂತಾಯಿತ್ತು. ಧೀರನ ಮುಂದಣ ಹೇಡಿಯಂತಾಯಿತ್ತು. ಉರಗನ ಮುಂದಣ ಭೇಕನಂತಾಯಿತ್ತು. ಹರಿಯ ಮುಂದಣ ಕರಿಯಂತಾಯಿತ್ತು. ವಿವೇಕಿಯ ಮುಂದಣ ದುಃಖದಂತಾಯಿತ್ತು. ಪುಣ್ಯಾರಣ್ಯದಹನ ಭೀಮೇಶ್ವರನೆಂಬ ಸದ್ಗುರು ಕಾರುಣ್ಯವಾಗಲೊಡನೆ ಎನ್ನ ಸುತ್ತಿಹ ಪ್ರಪಂಚು ಸರ್ವವೂ ಓಡಿದವಯ್ಯಾ. ೧೬

೨೬೨

ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಳದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಮನಿರಂಜನ ಕುರುಹುದೋರಿದ. ಆ ಕುರುಹಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರುಹಿನ ಕಳೆಯ ತೋರಿದ. ಆ ಕಳೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಗ ತೋರಿದ. ಆ ಬೆಳಗಿನ ನಿಲುವಿನೊಳಗೆ ಎನ್ನ ತೋರಿದ. ಎನ್ನೊಳಗೆ ತನ್ನ ತೋರಿದ. ತನ್ನೊಳಗೆ ಎನ್ನನಿಂಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮಹಾಗುರುವಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎನುತಿರ್ಪೆನಯ್ಯಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೧೭

೨೬೩

ಪರುಷಮುಟ್ಟಿದ ಲೋಹದಂತೆ ಮಾಡಿತೆನ್ನ ಶ್ರೀಗುರುವಿನುಪದೇಶ. ಕರ್ಪುರ ಮುಟ್ಟಿದ ಜ್ಯೋತಿಯಂತೆ ಮಾಡಿತೆನ್ನ ಶ್ರೀಗುರುವಿನುಪದೇಶ. ಕೀಡೆಕುಂಡಲಿಯಂತೆ ಮಾಡಿತೆನ್ನ ಶ್ರೀಗುರುವಿನುಪದೇಶ. ಒರೆಗಲ್ಲು ಪುತ್ಥಳಿಯೊಪ್ಪನ ನೋಡಿದಂತೆ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ವಚನೋಪದೇಶ.
೧೮

೨೬೪

ಗುರುವಿನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಸಾಧಾರಣತನುವ ಮರೆದೆ; ಗುರುವಿನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಮಲತ್ರಯದ ಪಂಕವ ತೊಳೆದೆ; ಗುರುವಿನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ದೀಕ್ಷಾತ್ರಯದಿಂದ ಅನುಭಾವಿಯಾದೆ; ಗುರುವಿನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಶುದ್ಧ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದವನರಿದೆ. ಎನಗಾಧಿಕ್ಯವಪ್ಪ ವಸ್ತು ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕಾರಣ? ಅವ ನಾನಾದೆನಾಗಿ. ಗುರುವೆ ಎನ್ನ ತನುವಿಂಗೆ ಲಿಂಗದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಿ, ಎನ್ನ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸ್ವಾನುಭಾವದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಿ, ಎನ್ನ ತನುಮನಧನದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಲೆಂದು ಜಂಗಮದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಿ, ಎನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗವು ನಿನ್ನ ವಿಶ್ರಾಮಸ್ಥಾನ ಶುದ್ಧಮಂಟಪವಾದ ಕಾರಣ, ಲೋಕವ್ಯಾಪ್ತಿಯನರಿಯದೆ ಲೋಕ ಎನ್ನೊಳಗಾಯ್ತು, ಆ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾದೆನಾಗಿ, ಅದೇನು ಕಾರಣ? ಜನನ ಮರಣ ಪ್ರಳಯಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾದೆನಾಗಿ, ಗುರುವೆ, ಸದ್ಗುರುವೆ ಎನ್ನ ಭವದ ಬೇರ ಹರಿದ ಗುರುವೆ, ಭವಪಾಶವಿಮೋಚನ,

---

೬೪+ ಡು(ಮೂ)

ಅವ್ಯಯಮನದ ಸರ್ವಾಂಗಲೋಲುಪ್ತ, ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಫಲಪ್ರದಾಯಕ ಗುರುವೆ ಬಸವಣ್ಣ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ, ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಭು ಮೊದಲಾದ ಅಸಂಖ್ಯಾತರನೆಲ್ಲರನು ತೋರಿದೆ ಗುರುವೆ. ೧೯

೨೬೫

ನೀನೆನಗೆ ಶ್ರೀಗುರುವಪ್ಪಡೆ ನಾ ನಿನಗೆ ಶಿಷ್ಯನಪ್ಪಡೆ ಎನ್ನ ಕಾಯದ ಕರ್ಮವ ತೊಡೆದು, ಎನ್ನ ಕರಣಾದಿಗುಣಂಗಳ ಕಳೆದು, ನೀನೆನ್ನ ಕಾಯದಲಡಗಿ, ನೀನೆನ್ನ ಪ್ರಾಣದಲಡಗಿ, ನೀನೆನ್ನ ಭಾವದಲಡಗಿ, ನೀನೆನ್ನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕಾರುಣ್ಯವ ಮಾಡಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೨೦

೨೬೬

ಜ್ಯೋತಿಯೊಳಗಿಪ್ಪ ಕರ್ಪುರಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪುವಿನೊಳಗಿಪ್ಪ ಉಪ್ಪಿಂಗೆ ಶ್ರೀಗುರುವಿನೊಳಗಿಪ್ಪ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ರಿಯಾವರ್ತನೆಯುಂಟೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೨೧

೨೬೭

ತನ್ನ ಲಿಂಗವ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಬಿಜಯಂಗೈಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಮುಂದೆ ತಾನೇನಾಗುವನೆಲವೋ? ಅವನ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಗುರುವಾದನಲ್ಲದೆ ಅವನ ಮನಕ್ಕೆ ಗುರುವಾದುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಾದ ಮುಕ್ತಿಯ ಮಾರಿಕೊಂಡುಂಬ ಭಂಗಗಾರರ ತೋರದಿರಾ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೨೨

೨೬೮

ಹಣವಿನಾಸೆಗೆ ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಯ ಭಕ್ತರ ಮಾಡಿ ಲಿಂಗವ ಕೊಟ್ಟು ಲಿಂಗದ್ರೋಹಿಯಾದ. ಪ್ರಸಾದವ ನೀಡಿ ಪ್ರಸಾದದ್ರೋಹಿಯಾದ. ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಹೇಳಿ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕಕ್ಕೊಳಗಾದ. ಇಂತೀ ಹೊನ್ನ ಹಂದಿಯ ಕೊಂದು ಬಿನ್ನಾಣದಲ್ಲಿ ಕಡಿದುಂಬ ಕುನ್ನಿಗಳನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಕಲಿದೇವರದೇವಾ? ೨೩

೨೬೯

ಹೊಲಬನರಿಯದ [೬೫]ಗುರು,[೬೫] ಸುಲಭನಲ್ಲದ ಶಿಷ್ಯ, ಕೆಲಬಲನ ನೋಡಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ಮಾಡದುಪದೇಶ, ಅಂಧಕ ವನವ ಹೊಕ್ಕಂತೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೨೪

೨೭೦

ಗುರು ಕರುಣಿಸಲು ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು; ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಹುಟ್ಟುವುದು ಹೋಯಿತ್ತು. ನೆಟ್ಟನೆ ಗುರುಪಾದವ ಮುಟ್ಟಿ ಭವಗೆಟ್ಟೆನು ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೨೫

೬೫–೬೫ ಗುಣವು(ಮೂ)

ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧ

೨೭೧

ಅರಿವಿನ ಹೃದಯ ಕಣ್ದೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಗುರುವೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರಲ್ಲದೆ, ಗುರುವಿಂಗೆ ಶಿಷ್ಯನೆಂದುಂಟೆ? ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಗುರುವೆಂದುಂಟೆ? ಗಮನಾಗಮನನಾಸ್ತಿಯಾದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ [೬೬]ಅಂಗ[೬೬]ವೆಲ್ಲಿಯದೋ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೧

೨೭೨

ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಲಿಂಗವ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದವರಾರೋ? [೬೭]ಆ[೬೭] ವಾಙ್ಮನ[೬೮]ಕ್ಕ[೬೮]ಗೋಚರ ಲಿಂಗವ, ಬೊಟ್ಟಿಡಲೆಡೆದೆರಹಿಲ್ಲದ ಪರಿಪೂರ್ಣಲಿಂಗವ, ಪರಾಪರ ಲಿಂಗವ ಈ ಗುರು ಕೊಟ್ಟ, ಶಿಷ್ಯ ಕೊ[ಂ]ಡನೆಂಬ ರಚ್ಚೆಯ ಭಂಡರ ನೋಡಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ? ೨

ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಸ್ವರೂಪ

೨೭೩

ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಪರಶಕ್ತಿಯುತ ಪರಶಿವನ ನಿಜದೇಹ. ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಪರಶಿವನ ಘನತೇಜ. ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಪರಶಿವನ ನಿರತಿಶಯಾನಂದಸುಖವು. ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಪರಶಿವನ ಪರಮಜ್ಞಾನ. ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಷಡಧ್ವಮಯ ಜಗಜ್ಜನಭೂಮಿ. ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಅಖಂಡಿತ ವೇದ, ಪಂಚಸಂಜ್ಞೆ, ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ತಾ ಹರಿಬ್ರಹ್ಮರ ನಡುಮನೆಗಳ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ. ಶ್ಲೋಕ : "ಅಖಿಲಾರ್ಣವಲಯಾನಾಂ। ಲಿಂಗಂ ಮುಖ್ಯಂ ಪರಂ ತಥಾ॥ ಪರಂ ಗೂಢಂ ಶರೀರಸ್ಥಂ। ಲಿಂಗಕ್ಷೇತ್ರಮನಾದಿವತ್॥ ಯದಾದ್ಯಮೈಶ್ವತೇಜ। ಸ್ತಲ್ಲಿಂಗಂ ಪಂಚಸಜ್ಞಕಂ॥" ಎಂದಿದು ಲಿಂಗದ ಮರ್ಮ. ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ ಲಿಂಗದೊಳಿದ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲವನೇ ಬಲ್ಲವನು. ೧

೨೭೪

ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಸರ್ವಕಾರಣ [ಪರಮ] ನಿರ್ಮಲ ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ನಿತ್ಯಪರಿಪೂರ್ಣ. ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಸರ್ವಲೋಕೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ [ಮೂಲ] ಕಾರಣ. ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಸರ್ವತತ್ವಪೂರ್ಣ ನಿಜಚೈತನ್ಯವು. ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಜನ್ಮವಾರುಧಿಯ ದಾಂಟಿಸುವ ಭೈತ್ರವು. ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಶರಣರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುವ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯಲಿಂಗವು. ಇಂತೀ ಲಿಂಗದ ಮರ್ಮವನರಿದವನೇ ಅರಿದವನು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೨

೬೬–೬೬ ಲಿಂಗ (ಮೂ) ೬೭–೬೭ ಅ(ಮೂ) ೬೮–೬೮ ಸ(ಮೂ)

೨೭೫

ಜಗವನೊಳಕೊಂಡ ಲಿಂಗವು ಸೊಗ[೯]ಸಿಂದೆ[೯]ನ್ನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲು ಕಂಡು ಹ[*]ರಣವಾಯಿತ್ತೆನಗೆ. ಆಹಾ ಎನ್ನ ಪುಣ್ಯವೆ! ಆಹಾ ಎನ್ನ ಭಾಗ್ಯವೆ! ಆಹಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಘನವ ಕಂಡು ಎನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಮಂಗಳವಾಯಿತ್ತು ನೋಡಾ. ೩

೨೭೬

ಅಣುವಿಗೆ ಅಣುವು, ಮಹತ್ತಿಗೆ ಮಹತ್ತು ಎನಿಸುವ ಲಿಂಗದೇವನ ಕಂಡೆನಯ್ಯ ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ, ಉಪಮಾತೀತ ವಾಙ್ಮನಕ್ಕಗೋಚರನೆನಿಸುವ ದೇವನ ಕಂಡೆನಯ್ಯ ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ, ಶ್ರುತಿತತಿಶಿರದ ಮೇಲೆ ದಶಾಂಗುಲನೆನಿಸುವ ದೇವನ ಕಂಡೆನಯ್ಯ ನಾನೆನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ. ಭಾವಭರಿತ ಜ್ಞಾನಗಮ್ಯನೆನಿಸುವ ದೇವನ ಕಂಡೆನಯ್ಯ ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ. ಅಖಂಡೇಶ್ವರನೆಂಬ ಅನಾದಿಪರಶಿವನ ಕಂಡೆನಯ್ಯ ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ. ೪

೨೭೭

ವಟಬೀಜ ವಟವೃಕ್ಷಕೋಟಿಯ ನುಂಗಿಪ್ಪಂತೆ, ಸಟೆಯಿಂದಾದ ಅಜಾಂಡ [ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ] ಕೋಟಿಗಳ ನುಂಗಿಪ್ಪ ಲಿಂಗವೇ ದಿಟಪುಟ ಕಣ್ಣು ಮನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪ್ರಕಟವಾದೆ. ಮಝು ಭಾಪು ಮಝು ಭಾಪು ಲಿಂಗವೆ, ನಚರೇಣುರ್ನಚಾಕ್ಷುಷಂ ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವೇ, ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾದೆನಯ್ಯ ನಿನ್ನ ಮುಟ್ಟಿದ ಕಾರಣ, ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೫

೨೭೮

'ಯತೋ ವಾಚೋ ನಿವರ್ತಂತೇ ಅಪ್ರಾಪ್ಯ ಮನಸಾ ಸಹ' ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು, 'ಅತ್ಯತಿಷ್ಠದ್ದಶಾಂಗುಲಂ' ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು, 'ಚಕಿತಮಭಿದತ್ತೆ' ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು, 'ಅಣೋರಣಿಯಾನ್ ಮಹತೋ ಮಹೀಯಾನ್' ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು, 'ಅಯಂ ಮೇ ಹಸ್ತೋ ಭಗವಾನ್ ಆಯಂ ಮೇ ಭಗವತ್ತರಃ' ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು. 'ಏಕಮೂರ್ತಿಸ್ತ್ರೀಧಾಭೇದಾ' ಎಂದೆನಿಸಿ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ರೂಪಾಗಿ. 'ಇಷ್ಟಂ ಪ್ರಾಣಸ್ತಥಾ ಭಾವಸ್ತ್ರೀಧಾಚೈಕಂ ವರಾನನೇ' ಎಂದುದಾಗಿ ತ್ರಿವಿಧವೇಕೀಭವಿಸಿ ಲಿಂಗರೂಪಾಗಿ ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕರತಳಾಮಳಕದಂತೆ ತೋರು [೭೦]ತ್ತಿದೆ.[೭೦] ಆಹಾ ಎನ್ನ ಪುಣ್ಯವೇ, ಆಹಾ ಎನ್ನ ಭಾಗ್ಯವೇ, ಆಹಾ ಎನ್ನ ಸತ್ಯವೇ, ಆಹಾ ಎನ್ನ ನಿತ್ಯವೇ, ಶಿವಶಿವಾ ಮಹಾದೇವ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೬

೨೭೯

ಪಾತಾಳವಿತ್ತಿತ್ತ ಪಾದಂಗಳತ್ತತ್ತ ದಶದಿಕ್ಕು ಇತ್ತಿತ್ತ ದಶಭುಜ[ಂ]ಗಳತ್ತತ್ತ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿತ್ತಿತ್ತ ಮಣಿಮುಕುಟ [ವ]ತ್ತತ್ತ, ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ ನೀನೆನ್ನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಚುಳುಕಾದಿರಲ್ಲಾ ಲಿಂಗವೆ.೭

೨೮೦

೯-೯ ಸಿದ್ದೆ(ಮೂ) *+ ಗ (ಮೂ) ೭೦-೭೦ ತ್ತಿದ್ದಾನೆ(ಮೂ)

ತನುವಿಂಗೆ ಕುರುಹ ಕೊಟ್ಟು, ಮನಕ್ಕೆ ಅರಿವ ಕೊಟ್ಟು, ಘನಕ್ಕೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಸುಳಿದಾಡುವ ಪರಿಪೂರ್ಣಂಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೮

೨೮೧

ಕರಸ್ಥಲದ ಜ್ಯೋತಿಯದು, ಕುಱುಹದು, ಎರಕವದು, ಅದರ ನೆಲೆಯ ತಿಳಿದರೆ ನಿಜಾನಂದವು. ಹೊಲಬುದೋರದಿಹ ನಿಸ್ಸೀಮನ ಹೊಲಬನರಿದು ಕೂಡಿದಾತನೇ ಮೃಡನು ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೯

೨೮೨

ಪೃಥ್ವಿ ಅಪ್ಪುವಿನ ಆಧಾರದಿಂದ ಬೀಜ ಒಡೆದು ಬೆಳೆವಂತೆ, ಅರಿದು ಅರುಹಿಸಿಕೊಂಬ[೨೧] ಉಭಯದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ [ಶಕ್ತಿ] ಕುರುಹಾಗಿ ಚಿದ್ಘನವಸ್ತು [೨೨]ಪತಿಯಾಗಿ[೨೨] ಉಭಯ ಒಂದೂಗೂಡಿ ಮೇಲನರಿತಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ಬಚ್ಚಬಯಲು. ೧೦

೨೮೩

ಅಱಿದಱಿ[೨೩]ದು ಅಱಿವು[೨೩] ಬಱುದೊಱೆವೋಯಿತ್ತು. ಕುರುಹುದೋರಿದಡೆಂ[೨೪]ತೂ[೨೪]ನಂಬರು. ತೆರಹಿಲ್ಲದ ಘನವ ನೆನೆದು ಗುರು ಶರಣೆಂಬುದಲ್ಲದೆ, ಮರಹು ಬಂದಹುದೆಂದು ಗುರು ಕುರುಹ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೋರಿದ[ನಲ್ಲದೆ] ಅರಿಯಬಲ್ಲಡೆ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ಹೃದಯದಲ್ಲೈದಾನೆ.* ೧೧

೨೮೪

ಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿಯ ಕರುವಿಟ್ಟ ಕಾಂಬಂತೆ, ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಕನ್ನಡಿಯ ನೋಡಿ ಕಣ್ಣ ಕಲೆಯ ಕಾಂಬಂತೆ, ತನ್ನಿಂದ ತಾ ನೋಡಿ ತನ್ನನರಿಯಬೇಕು. ತನ್ನನರಿಯದವ ನಿಮ್ಮನೆತ್ತಬಲ್ಲನೊ? ತನ್ನನರಿವುದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟವ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ, ಕಾಣದುದಕ್ಕೆ ಚಿತ್ತವ ನೆನಹಿಂಗಿತ್ತ. ಚಿತ್ತ ಇಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದ, ಮತ್ತೆ ದೃಷ್ಟವ ಕಾಂಬುದಿನ್ನೇನೋ? ಉರಿಯೊಳಗಣ ಕರ್ಪುರ ಅನಿಲನೊಳಗಣ ಪಾವಕ ಶಿಲೆಯುಂಡ ಎಣ್ಣೆ ಅಳತೆಯುಂಟೆ ಅಯ್ಯಾ? ಲಿಂಗವ ಮೆಚ್ಚಿದ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಜಗದ ಹಂಗಿಲ್ಲ, ಅನಂಗ ಅತೀತ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವೇ ತಾನಾದ ಶರಣಂಗೆ. ೧೨

೨೮೫

ಮೃತ್ಕಾಷ್ಠಪಾಷಾಣಂಗಳಿಂದಾದವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೇ? ಲೋಹ ಬೆಳ್ಳಿ ತಾಮ್ರ ಸುವರ್ಣದಿಂದಾವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೇ? ಅಲ್ಲ [ಲ್ಲ], ಅಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸುವ ಮನದ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳಗುವ ನಿಜಬೋಧಾರೂಪು ಲಿಂಗವಲ್ಲದೆ, ಇವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೇ? ತಿಳಿದು ನೋಡಲು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು ತಾನೇ ಲಿಂಗವು. ೧೩

೨೮೬

೨೧+ ಈ (ಮೂ) ೨೨–೨೨ ವಾಗಿ(ಮೂ) ೨೩–೨೩ ವು(ಮೂ) ೨೪–೨೪ ತು(ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಮನದೊಳಗೆ ಅಳವಟ್ಟ ಘನಲಿಂಗದ ನಿಜವ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಕೈಯೊಳಗೆ ಕನ್ನಡಿಯ ನೋಡುವಂತೆ, ಗುರುಸ್ವಾಮಿ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವ ಕೊಟ್ಟನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನೂ ಮರೆಗನ್ನಡವಿಲ್ಲ. ಇದು ಕಾರಣ ಅರಿಯಬಲ್ಲಡೆ ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಮನದೊಳಗೆ ಇಪ್ಪುದೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

ಶ್ರೀಗುರುಸದ್ಭಾವಜಾತಲಿಂಗವು ಶಿವಕಲೆಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿರಲು [೭೫]ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ಮನದಲ್ಲಿ ನೆನೆದು ಸುಖಿಯಹುದಲ್ಲದೆ, ಬೇರೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಲುಂಟೆ ಬರುಕಾಯನಂತೆ? ಹಾಲಹಳ್ಳ ಹರಿವುತ್ತಿರಲು ಅದ ಬಿಟ್ಟು ಓರೆಯಾವಿನ ಬೆನ್ನ ಬಳಿಯಲಿ ಹರಿಯಲುಂಟೆ? ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದುದನರಿಯದೆ ಬೇರರಸಿ ಬಳಲುವರೆಲ್ಲರು ಭ್ರಮಿತರು.[೭೫] ೧೪

೨೮೭

ತತ್ವದ ಲಿಂಗವೆಂದರುಹಿ, ತ್ವಂಪದ ಅಂಗವೆಂದರುಹಿ, ಅಸಿಪದ ಪ್ರಾಣವೆಂದರುಹಿ, ಅಂಗವೇ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣವೆಂದು ಶ್ರೀಗುರು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಕೊಟ್ಟು ದೃಷ್ಟಲಿಂಗ ತೋರಿದ ಬಳಿಕ ತತ್ತ್ವಮಸಿಪದ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೧೫

೨೮೮

ಕರಸ್ಥಲದ ಅಚಲದಲ್ಲಿ ಸಕಲವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಕೂಡಿ, ಅನುಕರಿಸಿ ಇಪ್ಪುದದು ಭೇದ ನೋಡಾ! ಬಹಳ ಘನತೆಯನೊಂದು ಮಾಡಿ ಕರದೊಳಗಿಟ್ಟ ಭೇದ ನಿನ್ನಯ ರೂಪು ಯೋಗಿನಾಥಾ!* ೧೬

೨೮೯

ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ಗ್ರಾಮದೊಳಗೊಪ್ಪಿಪ್ಪ ನಿನ್ನುವನು, ಉತ್ತಮಾಂಗಕೆ ತಂದು ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ತತ್ವತೂರ್ಯಾರ್ಥದಿಂದತ್ತಲಾಗಿಹ ಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ತೆ ನೀ ನಾನಾದೆ ಯೋಗಿನಾಥಾ.❖ ೧೭

೨೯೦

ಹೆಸರಿಡಲಿಕಳವಲ್ಲ, ಹೆಸರುಗೆ[೭೬]ಟ್ಟು[೭೬] ಸೀಮೆ ಪಸರಿಸುತಿಕ್ಕು. ಮತ್ತಾನಂದದಾ ಹೆಸರಿಡುವ ಸೀಮೆಯನು ಗುರುವಾಗಿ ಪಸರಿಸಲು, ವಸುಧೆ ಕಂಡಿತು ಒಂದು ಲಿಂಗ ರೂಪ. ಆನಂದರೂಪ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಸೀಮೆಯೊಳಗಡಗಿಪ್ಪುದು ಅನಂತ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವು.◆ ೧೮

೭೫–ಕಂಗಳಲ್ಲಿದ್ದಡೆ ತನ್ನಳವೆ? ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪರಶಿವನು ಆರಾರ ಭಾವ ಕಲ್ಪನೆ ಹೇಗೆ ಹಾಗೆ ತೋರಿತ್ತೆಂದಡೆ ತೋರಿದಡೆ ಖಂಡಿತನೆ? ಆಗಲರಿಯನು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ(ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಶ್ರೀಗುರು ಕರುಣಿಸಿ ಅಖಂಡ ಪರಬ್ರಹ್ಮವ ಸೂಕ್ಷ್ಮವ ಮಾಡಿ ಕರಸ್ಥಲದ ಶಿಲಾಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಇರ್ದ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯೇ ಶಿವನೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

❖ **ಅರ್ಥ:** ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ತತ್ವಸ್ವರೂಪವಾಗಿಪ್ಪ ಶರೀರವೆಂಬುದೇ ಗ್ರಾಮ, ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಪ್ಪ ಜೀವನ ಪರಮಚೈತನ್ಯವಾಗಿಪ್ಪ ಶಿವಕಳೆಯ ಶ್ರೀಗುರು ಶಿಷ್ಯನ ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತವನಿರಿಸಿ, ಮಥನಿಸಿ ತೆಗೆದು, ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂಬ ತತ್ವದವು ಆತ್ಮವೆಂಬ ಅಂಗವು ಸಂಬಂಧವಾಗಿ, ಭೇದವಳಿದ ಅರಿವಿಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮವಾದ[೭೭]ನೆಂ[೭೭]ಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.
೭೬–೭೬ ಟ್ಟು (ಮೂ) ೭೭–೭೭ ವೆಂ(ಮೂ)

◆**ಅರ್ಥ:** ವಾಙ್ಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಅಖಂಡಾನಂದಸ್ವರೂಪಾಗಿಪ್ಪ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ನಾಮರೂಪಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇರ್ದು ತನ್ನ ಸ್ವಲೀಲೆಯಿಂದ ತಾನೇ ಗುರುರೂಪಾಗಿ, ತನ್ನ ನಿಜಚೈತನ್ಯವ ತಾನೇ ನಾಮರೂಪಿಗೆ ತಂದು ಲಿಂಗವೆಂದೆನಿಸಿ ತೋರಿದನಾಗಿ ಆ ಲಿಂಗದ ದರುಶನ ಸ್ಪರ್ಶನದಿಂದ ಜಗತ್ತು ಪುಣ್ಯರಾದರು. ಆ ಗುರುಕರುಣಿಸಿದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಅನಂತಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಂಗಳನೊಳಕೊಂಡಿಪ್ಪ ಪರಬ್ರಹ್ಮನೆಂದರಿದ ಶರಣನು ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಯಪ್ಪನೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪಾರ್ಯಾರ್ಥ

೨೯೧

ಸೇವ್ಯನಾಗಿ ಸ್ವಯವಾದೆ, ಸಂಗಿಯಾಗಿ ನಿಸ್ಸಂಗಿಯಾದೆ, ಆನಂದನಾಗಿ ಅನಾಮಯನಾದೆ, ಸರ್ವರೊಳಗಾಡಿ ಸಾದಾಖ್ಯತತ್ವ ಮೀರಿದೆ. ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನರುಹಿ ಎನಗೆ ಚುಳುಕಾದೆ ನೀ.+ ೧೯

೨೯೨

ಕಂಗಳ ಮುಂದಣಿಂದ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಹಿಂಗಿದರೆ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಭಂಗವಾದುದೆಂದು ಕೊಟ್ಟನಯ್ಯ ಶ್ರೀಗುರು ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ. ಆ ಲಿಂಗ ಮುಟ್ಟಲೊಡನೆ ತನುಪ್ರಸಾದ ಮನಪ್ರಸಾದ ಧನಪ್ರಸಾದವಾಯಿತ್ತು. ಇಂತು ಸರ್ವಾಂಗ ಪ್ರಸಾದವಾಯಿತ್ತು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೨೦

೨೯೩

ಆಚಾರಾಂಗದ ಮೇಲೆ ಆಯತವಾದುದೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ. ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಿಡಿದಿಹುದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸ್ವಾಯತ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಉದಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಕಾಣಬಾರದು. ಈ ಭೇದವ ಭೇದಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಕಾಣಾ ಪ್ರಭುವೆ.೨೧

೨೯೪

ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿರ್ದ ನಿರವಯಲಿಂಗವನು ಸಾವಯಲಿಂಗವ ಮಾಡಿ, ಶ್ರೀಗುರುಸ್ವಾಮಿ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟ [ಇಷ್ಟ] ಲಿಂಗವು ಅಂತರಂಗವನಾವರಿಸಿ [೭೯]ಅಂತರಂಗದ[೭೯] ಕರಣಂಗಳೇ ಕಿರಣಂಗಳಾಗಿ [೮೦]ಬೆಳಗುವ ಚಿದಂಶವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು. ಆ ಮೂಲ ಚೈತನ್ಯವೇ ಭಾವಲಿಂಗವು. ಇದನರಿದು. ನೋಡುವ ನೋಟ ಭಾವಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ತಾನು ತಾ[೮೧]ನಾದ[೮೧] ಇದಿರಿಟ್ಟು ತೋರುವುದಿಲ್ಲ [ವಾಗಿ] ಅಖಂಡ ಪರಿಪೂರ್ಣವಪ್ಪ ನಿ[೮೨]ಜ[೮೨]ವು ತಾನೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೨೨

+ **ಅರ್ಥ:** ಪರಶಿವನು ತನ್ನ ಚಿದಂಶಿಕರಾದ ಆತ್ಮರುಗಳಿಗೆ ಜಡದೇಹ ಸಂಬಂಧಿಗಳ ಮಾಡಿ ಸೇವಕರೆನಿಸಿ ತಾನು ಸೇವ್ಯನಾಗಿ ತನ್ನ ನಿಜಕ್ಕೆ ಭಂಗವಿಲ್ಲದಂತೆ ಇರ್ದ[೭೮]ನೆಂಬುದೀಗ, ಸೇವ್ಯನಾಗಿ ಸ್ವಯವಾದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಆತ್ಮರುಗಳ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಮಚಿತ್ಕಲಾಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಕೂಡಿರ್ದು ದೇಹಕರ್ಮಂಗಳಿಗೆ ಹೊರಗಾಗಿ ಇರ್ದನು ಶಿವನೆಂಬುದೀಗ, ಸಂಗಿಯಾಗಿ ನಿಸ್ಸಂಗಿಯಾದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆತ್ಮರುಗಳ ನಾಮರೂಪಿಗೆ ತಂದು ಭವದುಃಖಿಗಳ ಮಾಡಿ ತಾನು ತನ್ನ ನಿಜಾನಂದವ ಹಿಂಗದೆ ವಿಶ್ವಾನಂದನಾಗಿರ್ದು ನಾಮರೂಪಿಗೆ ಬಾರದೆ ಭವರೋಗ ವಿರಹಿತನಾಗಿರ್ದ ಶಿವನೆಂಬುದೀಗ, ಆನಂದವಾಗಿ ಅನಾಮಯನಾದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಪಂಚ ಸಾದಾಖ್ಯದಿಂದಾದ ಪಂಚವಿಂಶತಿತತ್ವದೇಹದೊಳಗೆ ಪರಮಚೈತನ್ಯನಾಗಿರ್ದು ಆ ಪಂಚವಿಂಶತಿ ತತ್ವದೇಹಸಂಬಂಧಿಯಲ್ಲದಿರ್ದ ಶಿವನೆಂಬುದೀಗ, ಸರ್ವರೊಳಗಾಡಿ ಸಾದಾಖ್ಯತತ್ವ ಮೀರಿದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಎನ್ನಲ್ಲಿರ್ದು ಎನಗೆ ಗೋಚರಿಸದೆ ಇರ್ದ ಮಹಾಘನಲಿಂಗವಸ್ತು, ಎನ್ನ ಅರಿವಿಂಗೆ ಗೋಚರಿಸಿದನಾಗಿ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪಾಗಿ ತೋರಿದೆ ಎಂಬುದೀಗ, ನಿಜಸ್ವರೂಪವನರುಹಿ ಎನಗೆ ಚುಳುಕಾದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೭೮ + ಶಿವ(ಮೂ) ೭೯–೭೯ ಅಂತಃಕರಣ (ಮೂ) ೮೦+ ಆ(ಮೂ) ೮೧–೮೧ ನಹ(ಮೂ) ೮೨–೮೨ ಲ(ಮೂ)

೧೯೫

ಶ್ರೀಗುರು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನು ಕರತಳಾಮಳಕವ ಮಾಡಿ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟನಾಗಿ ಒಳಗೆನ್ನದೆ ಹೊರಗೆನ್ನದೆ ಆ ಲಿಂಗವ ನಚ್ಚಿ ಮೆಚ್ಚಿ ಹರುಷದೊಳೋಲಾಡುವೆ. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ: "ಯಥೋ ವಾಚೋ ನಿವರ್ತಂತೇ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ಮನಸಾ ಸಹ ನಾದಬಿಂದುಕಳಾತೀತಂ ಗುರುಣಾ ಲಿಂಗಮುದ್ಭವಂ" ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ, ಮಹಾಘನಲಿಂಗವ ಪಡೆದು ಆನಂದಿಸುವೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೨೩

೧೯೬

ವೇದವೇದಾಂತಂಗಳಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಅನುಪಮಲಿಂಗವ ತಂದುಕೊಟ್ಟನಯ್ಯ ಸದ್ಗುರು ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ. ನಾದಬಿಂದುಕಳೆಗಳಿಗಭೇದ್ಯವಾದ ಅಚಲಿತ ಲಿಂಗವ ತಂದುಕೊಟ್ಟನಯ್ಯ ಸದ್ಗುರು ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ. ವಾಙ್ಮನಕ್ಕಗೋಚರವಾದ ಅಖಂಡಿತಲಿಂಗವ ತಂದುಕೊಟ್ಟನಯ್ಯ ಸದ್ಗುರು ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ. ಇನ್ನು ನಾನು ಬದುಕಿದೆನು. ನಾ ಬಯಸುವ ಬಯಕೆ ಕೈಸಾರಿತಿಂದು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.೨೪

೧೯೭

ಮರೆಯಲಿರ್ದ ಸಂಚ ತೆರ ದರುಶನವಾಗಲಾಗಿ ಅಚ್ಚರಿಯೆಂಬುದು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಅಂಗದ ಮೇಲಣ ಲಿಂಗ [ನೆನಹಿಂಗೆ] ನಿಲಲಾಗಿ ಕುರುಹೆಂಬ ಭಾವವು ಅಡಗಿತ್ತು. ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಹಿಂಗಿ, ಏಕಭಾವ ಸಲೆ ಸಂದು ಉಭಯದಂಗ ಲೇ[೮೩]ಪವಾ[೮೩]ದುದು ಕಾಲಾಂತಕ ಭೀಮೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ದ್ವಂದ್ವವಳಿದು ನಿಂದ ಸ್ಥಲ. ೨೫

೧೯೮

ಲಿಂಗವ ಸ್ಥೂಲವೆಂಬರು ಕೆಲರು, ಲಿಂಗ ಸ್ಥೂಲವಲ್ಲ. ಲಿಂಗವ ಸೂಕ್ಷ್ಮವೆಂಬರು ಕೆಲರು, ಲಿಂಗ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಲ್ಲ. ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮದ ಮೇಲಣ ಜ್ಞಾನರೂಪವು ಪರ[೮೪]ಮಾನಂದ[೮೪] ಪರಬ್ರಹ್ಮವೇ ಲಿಂಗವೆಂದಜಿದ ಅಜಿವು ಅಖಂಡರೂಪು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ನಿಲುವು ತಾನೇ ಬೇರಿಲ್ಲ. ೨೬

೧೯೯

ಕಲ್ಲೊಳಗಣ ಕಿಚ್ಚು ಬೂದಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಇರಿಸಯ್ಯ ಎನ್ನ ಲಿಂಗದೊಳಗೆ, ಗಾಳಿ ಗಂಧವನಪ್ಪಿದಂತಿರಿಸಯ್ಯ ಎನ್ನ ಲಿಂಗದೊಳಗೆ, ರೇಕಣ್ಣಪ್ರಿಯ ನಾಗಿನಾಥಾ ನಿಮ್ಮ ನಿಲವಿನೊಳಗಣ ನಿಲವು ಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಗಿನೊಳಗಡಗಿದ ತೈಲದಂತಿರಿಸಯ್ಯ ಎನ್ನ ಲಿಂಗದೊಳಗೆ. ೨೭

೨೦೦

ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ[ವೆಂಬುದು] ಬಾಹ್ಯಕ್ರೀ ಎಂಬ ಭಾವ ಭ್ರಮಿತರ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. ಧನವುಳ್ಳಾತ[೮೫] ಅಷ್ಟಸಂಪದೈಶ್ವರ್ಯ[೮೬] [ಭೋಗವ] ಭೋಗಿಸುವನಲ್ಲದೆ ಧನಹೀನ

೮೩-೮೩ ಸಾ(ಮೂ) ೮೪-೮೪ ನಾದ(ಮೂ) ೮೫ + ನು(ಮೂ) ೮೬+ವ(ಮೂ)

ದರಿದ್ರನೇನ ಭೋಗಿಸುವನೋ? ಲಿಂಗವು ಪ್ರಾಣವು ಅವಿರಳಾತ್ಮಕವಾಗಿ,[೮೭] ಅಮಳ ಸೋಂಕು ತುಳುಕಿ. ಬಾಹ್ಯಕ್ರಿಯಾಗಿ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು[೮೮]ತ್ತರಿಸೆ[೮೮] ಅದು ಅಂತರಂಗವಲ್ಲ ಬಹಿರಂಗವಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಉರಿಲಿಂಗದೇವರು. ೨೮

೩೦೧

ಕಾನನದ ಕಂಗೆಡದ ಭೇದವನು ಸ್ವಾನುಭೂತ್ಯೈಕ್ಯದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಮೇಲಾದ ದೀಕ್ಷೆಯು ತಾನೆರಡೂ ಒಂದಾದ ಆನಂದವನು ಕಂಡೆ ಯೋಗಿನಾಥಾ.* ೨೯

೩೦೨

ಕಾಯವಿಲ್ಲದ ಸಂಸಾರ ಚೋದ್ಯ. ಕಾಯದೊಳಗೆ ನಿರಾಳ ಚೋದ್ಯ. ನಿರಾಳದೊಳಗೊಂದು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನೆಂಬ ಶರಣ ಸಮ್ಯಕ್ ಚೋದ್ಯ. ಮಹಾಚೋದ್ಯ.◆ ೩೦

೩೦೩

ಅಯ್ಯಾ ಅರಿವು ಏನಾಗಿ ಧರಿಸಿದರು ಹೇಳಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು? ಅರಿವು ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಆಯಿತ್ತು. ಅರಿವು ಹಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಮುಂದಾಯಿತ್ತು. ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ವಭಾವವನಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಕಲಿದೇವರದೇವ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿದನು ನೋಡಾ ಅಲ್ಲಮಯ್ಯ. ೩೧

೮೭+ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ(ಮೂ) ೮೮ ಉಡಿಸಿದಲ್ಲದೆ(ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಕಾನನವೆಂದರ ದೇಹಾರಣ್ಯ. ಅಂತಪ್ಪ ದೇಹಾರಣ್ಯವೆಲ್ಲ ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಕಾರಣ್ಯವಾಗಿಪ್ಪುದೆಂಬುದೀಗ, ಕಾನನದ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ದೇಹಾರಣ್ಯದ ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಃಕಾರವು ಮನದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕವಿದು ತನ್ನ ನಿಜವ ಕಾಣಲು ಎಡೆಗೊಡದೆಂಬುದೀಗ, ಕಂಗೆಡದ ಭೇದವನು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಮನದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ದೇಹದ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿರ್ದು ಪರಮಚಿತ್ಕಲಾಲಿಂಗವ ಸ್ವಾನುಭಾವವನಿತ್ತು ಸದ್ಗುರು ಕಾಣಿಸಿಕೊಟ್ಟನೆಂಬುದೀಗ, ಸ್ವಾನುಭೂತ್ಯೈಕ್ಯದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ತನ್ನಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅರುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಪರಮಚಿತ್ಕಲಾಲಿಂಗವನೇ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿ ತಂದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಮಾಡಿ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಗುರುವೆಂಬುದೀಗ, ಮೇಲಾದ ದೀಕ್ಷೆಯು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವಾದಾಕ್ಷಣವೇ ಅಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗಸುಖಾನಂದವ ಪಡೆದ ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ, ತಾನೆರಡೂ ಒಂದಾದ ಆನಂದವನು ಕಂಡೆ ಯೋಗಿನಾಥಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

◆ **ಅರ್ಥ** : ನಿರ್ದೇಹಿಯಾಗಿದ್ದ ನಿಃಕಲಲಿಂಗವು ತಾನೆ ಸತಿಯಾಗಿ ಶರಣನೆಂಬ ಪತಿಯ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಸಂಸಾರಿಯಾಗಿಪ್ಪುದು ಚೋದ್ಯವೆಂಬುದೀಗ ಕಾಯವಿಲ್ಲದ ಸಂಸಾರ ಚೋದ್ಯ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ನಿಃಕಲಲಿಂಗವು ಶರಣನಂಗದೊಳಗೆಲ್ಲ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಬೆಳಗುತ್ತಿಪ್ಪನಾಗಿ ಅಂತು ಬೆಳಗುತ್ತಿಪ್ಪುದು ಚೋದ್ಯವೆಂಬುದೀಗ, ಕಾಯದೊಳಗೆ ನಿರಾಳ ಚೋದ್ಯವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಶರಣನಂಗದೊಳಗೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿರ್ದ ನಿಃಕಲಲಿಂಗವು ಸಾಕಾರವಾಗಿ ಶರಣನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಶರಣಂಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದುದು ಅತಿ ಚೋದ್ಯವೆಂಬುದೀಗ, ನಿರಾಳದೊಳಗೊಂದು ಶರಣ ಸಮ್ಯಕ್‌ಚೋದ್ಯ. ಮಹಾಚೋದ್ಯವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೩೦೪

ಎಂಬತ್ತುನಾಲ್ಕುಲಕ್ಷ ಜೀವರಾಶಿಗಳೊಳು ಜನಿಸುವುದೇ ಜನಿತವೆಲ್ಲರಿಗೆ, ಆ ಜನ್ಮಾಂತರಯೋನಿಗಳೊಳು ಜನಿಸಿದಾತನೇ ಯೋಗಿ. ಆ ಯೋಗಿ ಜನ್ಮಾಂತರವ ಕಳೆದ ಪರಿ ಹೇಗೆಂದಡೆ : ಶ್ರೀಗುರುಕಾರುಣ್ಯ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಬೆಸಲಾಯಿತ್ತಾಗಿ ಅಂತಾ ಯೋನಿಮುಖಜನ್ಮಾಂತರವ ಕಳೆದ ಶರಣಂಗೆ ಭವಮಾಲೆಯುಂಟೇ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ?◆ ೩೨

೩೦೫

ಆನು ಕಾಮಿಸುತ್ತಿಪ್ಪ ಸಾಲೋಕ್ಯವಿದೆ, ಸಾಮೀಪ್ಯವಿದೆ, ಸಾರೂಪ್ಯವಿದೆ, ಸಾಯುಜ್ಯವಿದೆ, ಧರ್ಮವಿದೆ, [ಅರ್ಥವಿದೆ]. ಕಾಮವಿದೆ, ಮೋಕ್ಷವಿದೆ, ಎನ್ನ ಧ್ಯಾನ ಜಪತಪದಿಂದವೇ ಸಿದ್ಧಿಯಪ್ಪ ಮಹಾಸಿದ್ಧಿ ಇದಿದೆ. ಆನೇನ ಇಚ್ಛೈಸುವ ಇಚ್ಛೆಯೆಲ್ಲವೂ ಇದೇ ನೋಡಾ. ಶ್ರೀಗುರು ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಮಹಾವಸ್ತು ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಸರ್ವಸುಖ ಇದೆ ಇದೇ ನೋಡಾ. ಇನ್ನು ಬಯಲಭ್ರಮೆಯೊಳಗೆ ಹೊಗಿಸದಿರಯ್ಯ, ನಿಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೊಂಬೆನು ನಿಮಗೆ ಎನ್ನಾಣೆ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.೩೩

೩೦೬

ಭಾವ ಬಲಿದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವೆನಿಸಿತ್ತು; ಭಾಗ ವಿಭಾವವಾದಲ್ಲಿ ಪಾಷಾಣವೆನಿಸಿತ್ತು. ಭಾವ ನಿರ್ಭಾವವಾದಲ್ಲಿ ಏನೆಂದೆನಿಸದು ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೩೪

೩೦೭

ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದ ಲಿಂಗದೊಳಗೊಂದು ಮಹಾಬೆಳಗ ಕಂಡೆನಯ್ಯಾ! ಮಹಾಮಂಗಳನಿಳಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗಾರತಿಗಳು ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣನ ನಿವಾಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವಯ್ಯ. ೩೫

೩೦೮

ಒಳಗಿದ್ದಾನೆಂಬೆನೆ? ಹೊರಗೆಲ್ಲ ತಾನೆ ನೋಡಾ. ಹೊರಗಿದ್ದಾನೆಂಬೆನೆ? ಒಳಗೆಲ್ಲ ತಾನೆ ನೋಡಾ. ಒಳಹೊರಗೆ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರ್ದ ಸಮರಸ ಮಹಿಮನ ತಿಳಿದು ನೋಡಾ. ಅಗಲಲಿಲ್ಲದ ಘನವನಗಲಿದೆನೆಂಬ ಮಾತು ಶಿವಶರಣರ ಮನಕ್ಕೆ ಬಹುದೆ? ತೆರಹಿಲ್ಲದ ಘನವು ಕಲಿದೇವಯ್ಯನ ಕರಸ್ಥಲದೊಳಗೆ ಇದ್ದಾನೆ ಕಾಣಾ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ. ೩೫

೩೦೯

ಚಿತ್ತುವೆಂಬ ಬಿತ್ತು ಬಲಿದು ಲಿಂಗವೆಂಬ ಕಳೆಯಂಕುರಿಸಿ ಮೂರ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು. ಆ ಮೂರ್ತಿಯ ಘನತೆಯನೇನೆಂದುಪಮಿಸಬಾರದು. ನೋಡಿ[೯]ದಡೆ[೯] ಮೂರ್ತಿ, ಹಿಡಿದಡೆ ಬಯಲಾಗಿರ್ಪುದು. ಆ ಮೂರ್ತಿಯೊಳಗದೆ ಈರೇಳು ಲೋಕದ ಪ್ರಾಣಕಳೆ. ಆ ಕಳೆಯ ಬೆಳಗು ತಾನೆ ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲೀಲಾಮೂಲದ ಪ್ರಥಮ ಭಿತ್ತಿ. ೩೬

◆ **ಅರ್ಥ:** ಗುರುವಿನ ಕರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಶರಣನು ಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾದನಾಗಿ ಶರಣಂಗೆ ಜನನಮರಣವಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

೯-೯ ರೆ(ಮೂ)

೩೧೦

[೯೦]ಜ್ಞಾನಾಮೃತವೆಂಬ ಜಲಧಿಯ ಮೇಲೆ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಹಾವಸೆ ಮುಸುಕಿಹುದು. [೯೧]ನೀರ ಮೊಗೆವರು[೯೧] ಬಂದು [೯೨]ನೂಕಿ[೯೨]ದಲ್ಲದೆ ತೆರಳದು. ಮರಳಿ ಮುಸುಕುದನು ಮಾಣಿಸಯ್ಯ! ಅಗಳು ಎನ್ನುವ ನೆನೆವುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ಬೇಗ ಗುರು ಒಪ್ಪಿಸಿ ತನ್ನ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಕುರುಹ ಕೊಟ್ಟನು. ದಿವಾರಾತ್ರಿ ತನ್ನನಜಿಯಬೇಕೆಂದು ಕೆರೆಯ ನೀರನುಂಡು ತೊರೆಯ ನೀರ ಹೊಗಳುವ ಅರೆಮರುಳರ ಮೆಚ್ಚುವನೆ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ? ೩೭

ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಮಹಾಲಿಂಗವೆಂದರಿವುದು

೩೧೧

ಏತದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಮಡಕೆಯಂತೆ, ಅದ ನೀತಿವಂತರು ಮೆಟ್ಟಿ [೯೩][ಧರೆ][೯೩] ಪಾತಾಳದ ಉದಕವ ತಂದು ಪಾತೆಗೆ ಹರಹಿದ ತೆರದಂತೆ, ಸರ್ವಮಯದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಪ್ಪ ವಸ್ತುವನರಿದು ನಿರ್ಜಾತನಾಗಬಲ್ಲಡೆ ಆತನೇ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.❖ ೧

೩೧೨

ಮಾಡಿದಲ್ಲದೆ ಮನೆಯೊಳಗಾಗದು ಬಯಲು. ಕಣ್ಣು ಕಂಡಲ್ಲದೆ (ರೂಪೆಂದು) ನಿಶ್ಚೈಸದು ಮನ. ಪರವೆಂದಲ್ಲದೆ ಪರವಾಗದು. ಈ ಪರಿಯ ನರರೆತ್ತಬಲ್ಲರೈ ರಾಮನಾಥಾ.* ೨

೩೧೩

ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹಂಗಿಗರಾದವರೆಲ್ಲರೂ ಬ್ರಹ್ಮನ ಲೆಂಕರು. ಸುಖವ ಮೆಚ್ಚಿ ಭೋಗಿಸುವರೆಲ್ಲರೂ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಲೆಂಕರು. ನಾನಾ ರುಚಿಗೊಳಗಾಗಿ ಏನೆಂದರಿಯದೆ ಸಾವರೆಲ್ಲರೂ ರುದ್ರನ ಲೆಂಕರು. ರೂಪೆಂಬೆನೆ ಆಸೆಯ ಬ[೯೪]ಣ್ಣ[೯೪] ನಿರೂಪೆಂಬೆನೆ ನಾನಾ ಯೋನಿಯ ಚಿಹ್ನೆ: ಚಿದ್ರೂಪೆಂಬೆನೆ ರುದ್ರನ ವಂಶೀಭೂತ. ಇಂತಿವನೇನೂ ಎನ್ನದಿಪ್ಪುದೇ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.+ ೩

೯೦+ ವಿ(ಮೂ) ೯೧–೯೧ ನರನೆ ಮುಗುದರು(ಮೂ) ೯೨–೯೨ ಕರೆ(ಮೂ) ೯೩–೯೩ ದರೆ(ಮೂ)

❖ ಅರ್ಥ: ಏತದ ಗಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸದ ಬೊಕ್ಕಣದ ಹಾಗೆ, ಅದ ಬಲ್ಲವರು [೯೫](ತುಳಿದು)[೯೫] ಭಾವಿಯ ನೀರ ಮೇಲಕ್ಕೆ ತಂದು ಮಡಿಲಳಗಯ್ದಿಸಿ ಸಸಿಗಳ ವರ್ಧನವ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಚರಾಚರಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿಪ್ಪ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿಪ್ಪುದೆಂದು ಅರಿದು ಆ ಅಜಾತಸ್ವಯಂಭುವಾದ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಲಿಂಗವೇ ತಾನಾಗಿರಬಲ್ಲಡೆ ಆ ಶರಣನು ಬಾಳುತ್ತಲೇ ನಿಜಮೋಕ್ಷಸ್ವರೂಪನೆಂಬುದರ್ಥ.

* ಅರ್ಥ: ಮನೆಯ ಕಟ್ಟಿದಲ್ಲದೆ ಮಹದಾಕಾಶವು ಮಠಾಕಾಶವಾಗದು. ನಯನದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಲ್ಲದೆ ಹಳದಿ ಬಿಳಿದು ಹಸಿರು ಕೆಂಪೆಂದು ದೃಢೀಕರಿಸದು. ಚಿತ್ತ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂದು ಅರಿದು ಆಚರಿ[೯೬]ಸಿ[೯೬]ದಲ್ಲದೆ ಪರಾಪರವಾದ ನಿಜಮೋಕ್ಷವು ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಈ ನಿಲುಕಡೆಯನು ಜೀವರು ಬಲ್ಲರೆ? ಅರಿಯರೆಂಬುದರ್ಥ.

೯೪–೯೪ ಲ್ಲ (ಮೂ) ೯೫–೯೫ ತಿಳಿದರೆ(ಮೂ) ೯೬–೯೬ ಸುವು(ಮೂ)

+ ಅರ್ಥ: ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಭೋಗವ ಭೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಕ್ರೀಗಳ ವಾಂಛೆಯುಳ್ಳವರೆಲ್ಲರೂ ಬ್ರಹ್ಮನ ಗುಲಾಮರು ಎಂಬಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೊಳಗಾಗಲ್ಪಟ್ಟ(ವ)ರು.→

೩೧೪

ಶಿಲೆ ಹಲವು ತೆರದಲ್ಲಿ ಹೊಲಬಿಗರಿಗೆ ಹೊಲಬಾಗಿ ಒಲವರವಿಲ್ಲದೆ ಅವರ ಭಾವದಲ್ಲಿ ನಿಲುವುದು ಶಿಲೆಯೊ ಮನವೊ? ಆ ನಿಜದ ನೆಲೆಯ ತಿಳಿವುದು ದರ್ಪಣದ ತನ್ನೊಪ್ಪದ ಭಾವ ಎನ್ನಯ್ಯ ಚೆನ್ನರಾಮನನರಿವಲ್ಲಿ.* ೪

೩೧೫

ಭೋದವೆಂದರೆ, ಕರ್ಣವನೂದಿ ಮಂತ್ರವ ಹೇಳಿದುದು ಬೋಧವೆ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ, ಭೋದವೆಂದರೆ ತನುತ್ರಯ ಸಾಕ್ಷಿ ನೀವೇ ಪರವಸ್ತುವೆಂಬುವುದದೇ ನಿಜಬೋಧ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.೫

೩೧೬

ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವರು, ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವರು. ಮಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವರು, ಮನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಕಟ್ಟರಾಗಿ, ಆದ್ಯರು ಹೋದರೆಂದು ವಾಯಕ್ಕೆ ಸಾವರು. ಸಾವುದು ವಿಚಾರವೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೬

೩೧೭

ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಲಿಂಗವ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದವರಾರೋ? ವಾಙ್ಮನಕ್ಕಗೋಚರ ಲಿಂಗ[ವ] ಬೊಟ್ಟಿಡಲೆಡೆದೆರಹಿಲ್ಲದ ಲಿಂಗ[ವ], ಪರಿಪೂರ್ಣ ಲಿಂಗ[ವ], ಪರಾಪರ ಲಿಂಗವ ಈ ಗುರುಕೊಟ್ಟ, ಶಿಷ್ಯಕೊಂಡನೆಂಬ ರಚ್ಚೆಯ ನೋಡಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೭

ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು

೩೧೮

ಆಕಾರವಿಡಿದು ಅರ್ಚನೆ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ, ನಿರಾಕಾರವ ನಂಬಲಾಗದು. ಶ್ರೀಗುರುವು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನು ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಿಜಯಂಗೈಸಿಕೊಟ್ಟ ಬಳಿಕ ವಜ್ರದಲ್ಲಿ ಬಯಲನರಸಲುಂಟೇ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ?೧

→ ಅಷ್ಟಭೋಗಂಗಳ ಮಮಕರಿಸಿ ಕೃತದಿಂದ ಬಂದ ಭೋಗಗಳನನುಭವಿಸುವರೆಲ್ಲರೂ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಗುಲಾಮರು ಎಂಬಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪ್ರಾರಬ್ಧಭೋಗಕ್ಕೊಳಗಾಗಲ್ಪಟ್ಟವರು. ಹಲವು ಪ್ರಕಾರವಾದ ಇಂದ್ರಿಯವಿಷಯಂಗಳ ಪ್ರಪಂಚಿಗೀಡಾಗಿ ಇತರೇತರವನರಿಯದೆ ಭೋಗದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗಿ ಮೃತರಾಗುವರೆಲ್ಲರೂ ರುದ್ರನ ಗುಲಾಮರು ಎಂಬಲ್ಲಿ ರುದ್ರನ ಲಯಕ್ಕೊಳಗಾಗಲ್ಪಟ್ಟವರು. ಸಾಕಾರವೇ ದೈವವೆಂಬೆನೆ? ಆ ಸಾಕಾರವಾದ ದೇಹವು ಸಮಸ್ತವು ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯನುಳ್ಳ ಸಪ್ತಧಾತುಸಮ್ಮಿಶ್ರವಾದ ದೇಹವದು. ನಿರಾಕಾರವೇ ದೈವವೆಂಬೆನೆ? ಆ ನಿರಾಕಾರವಾದಾತ್ಮನು ಎಂಬತ್ತುನಾಲ್ಕುಲಕ್ಷ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬರುವ ಜನನವಿಕಾರವುಳ್ಳಾತನು. ಜ್ಞಾನವೇ ದೈವವೆಂದು ಭಾವಿಸದೇ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂದರಿದು, ಆ ಲಿಂಗದ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಪ್ಪುದೇ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡುವ ಕೂಟವೆಂಬುದರ್ಥ.

* ಅರ್ಥ: ಶಿಲಾಮೂರ್ತಿಯು ಗುರುವಿನ ದೀಕ್ಷಾತ್ರಯಂಗಳಿಂದ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಚಿತ್ಕಲಾಲಿಂಗವಾಗಿ ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲದೆ ಅವರ ನೆನಹಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಬುದು ಶಿಲಾಮೂರ್ತಿಯೆಂಬ ಭಾವವೋ? ಚಿತ್ಕಲಾಲಿಂಗವೆಂಬ ಭಾವವೋ? ಎಂಬಲ್ಲಿ ಚಿತ್ಕಲಾಲಿಂಗವೆಂಬ ಭಾವ ಉಂಟಾಗಿರ್ಪುದು. ಸ್ವಕೀಯವಾದ ಲಿಂಗದ ಸ್ವರೂಪರಿವುದು ಹೇಗೆಂದಡೆ ದರ್ಪಣವ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ತಾನು ಸುರೂಪಿಯಾಗಲಿ ಕುರೂಪಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ರೂಪು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಆ ಲಿಂಗವು "ಯದ್ಭಾವಂ ತದ್ಭವತಿ" ಎಂದು ತನ್ನ ಭಾವನೆಯಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಆಗುವುದು. ಆ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂದು ತಿಳಿದಲ್ಲಿ ಆ ದರ್ಪಣದಂತೆ ಇರಬೇಕೆಂಬುದರ್ಥ.

೯೮ + ಲಿಂಗ (ಮೂ)

೩೧೯

ಪಂಚತತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದು ಪರತತ್ವನರಿಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟ: ಪಶುವಿನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕರುವಿದ್ದರೆ ಕರೆವುದಕ್ಕೆ ಮನೋಹರವುಂಟೆ? ಅದು ಭಿನ್ನಭಾವವಾಗಿ ಇದಿರಿಟ್ಟು ಉಂಡಲ್ಲದೆ [ಮೊಲೆ ತೊರೆಯವು]. ಆ ತೆರನನರಿದಲ್ಲಿ ಅರಿವುದಕ್ಕೊಂದು ಕುರುಹು ಬೇಕು. ಬಲ್ಲಿದ ವೀರನೆಂದಡೂ ಅಲಗಿನ ಮೊನೆಯಲ್ಲಲ್ಲದೆ ಗೆಲ್ಲಬಹುದೆ? ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ ಇದಿರಿಟ್ಟು ಕಳೆದುಳಿಯಬೇಕು. ೨

೩೨೦

ಮೊನೆ ಇರಿವಡೆ ಕರದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಿಲ್ಲದಾಗದು. ಮನ ಅರಿವಡೆ ಕುರುಹಿನ ನಿರಿಗೆಯಲಿ ಸಲೆ ಸಂದು ನಿಂದಲ್ಲದಾಗದು. ಕ್ರಿಯಾನುಭಾವ ಶುದ್ಧವಾದಲ್ಲದೆ ಐಘಟದೂರ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವ ಕೂಡಬಾರದು. ೩

೩೨೧

ಭಾವ ಮನಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿ ಕಾಯಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದಿರಬಹುದೆ? ಎರಡಂಗ ಭಕ್ತರಾಗಿ ಒಂದಂಗ ಭವಿಯಾಗಿಪ್ಪ[೯೯] ಭ್ರಾಂತರ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು. ತನು ಮನ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿ, ಲಿಂಗತ್ರಯಕ್ಕೆ ಅಗಲಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ಅಚಲನಾಗಿರ್ದೆನಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ.೪

೩೨೨

ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕರ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಪರಿಣಾಮವನ್ನೆಯ್ದುವಪರಿಯೆಂತಯ್ಯ? ಅಂಗತ್ರಯವುಳ್ಳವರು ಲಿಂಗತ್ರಯ ಸಂಪನ್ನರಾಗಬೇಕು. ಒಂದಂಗ ವಿರಹಿತವಾಗಿಪ್ಪವರುಂಟೆ? ಒಂದಂಗವ ಬಿಟ್ಟು ಒಂದಂಗ ತೋರದಾಗಿ ಸಂದು ಭೇದವಿಲ್ಲದಿಪ್ಪ ಮಡಿವಾಳನ ನಿಲವು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗನಲ್ಲಿ ನಿನಗೆಂತು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತ್ತು ಹೇಳಾ? ೫

೩೨೩

ಆಕಾಶದಲ್ಲಾಡುವ ಪಟಕ್ಕಾದರೂ ಮೂಲಸೂತ್ರವಿರಬೇಕು. ಕಲಿಯಾದಡೂ ಸುರಿಗೆಯಿಲ್ಲದಾಗದು. ಭೂಮಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬಂಡಿ ನಡೆವುದೆ? ಅಂಗಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದೆ ನಿಸ್ಸಂಗವಾಗಬಾರದು. ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ ಸಂಗವಿಲ್ಲದೆ ನಿಸ್ಸಂಗಿಯೆಂದು ನುಡಿಯಬಹುದೆ? ೬

೩೨೪

ಪಟವಾಕಾಶವ[ನ]ಡರಿತ್ತುಯೆಂದರೆ, ಪಟಸೂತ್ರದ ಸಂಚ ಕೆಳಗಿಪ್ಪುದು ನೋಡಾ! ವ್ಯೋಮದಲ್ಲಿ ಚರಿಸುವ ಸೋಮಸೂರ್ಯರೆಂದಡೆ, ಹೇಮಗಿರಿಯ ಸಂಚ ತಪ್ಪದು ನೋಡಾ. ಭೂಮಿಯನೊಲ್ಲದೆ ಗಗನಕ್ಕೆ ಹಾರಿದವಂಗೆ, ಆ ವ್ಯೋಮದಲ್ಲಿ ನಿಲುವದಕ್ಕೆ ಒಂದೆಡೆಯುಂಟೆ? ಮಣ್ಣು ಮರನನುಳಿದು ತೋರುವ ಹಣ್ಣು ರುಚಿಯುಂಟೆ? ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರೊಳಗಿರ್ದು, ಸೀಮೆಯ ಮೀರಿದ ನಿಸ್ಸೀಮನು ಸಿದ್ಧರಾಮ[ಯ್ಯ]ನೆಂಬ ಮಾತು ಅಂತಿರಲಯ್ಯ ಪ್ರಭುವೆ. ೭

೯೯+ ರ (ಮೂ)

೩೨೫

ತಿಳಿದುಪ್ಪ ಗಟ್ಟಿದುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಭೇದವುಂಟೆ? ದೀಪಕ್ಕೆ ದೀಪ್ತಿಗೆ ಭಿನ್ನವುಂಟೆ? ಆತ್ಮಕ್ಕೆಯೂ ದೇಹಕ್ಕೆಯೂ ಹಂಗುಂಟೆ? ಕ್ಷೀರಕ್ಕೆಯೂ ಸ್ವಾದಕ್ಕೆಯೂ ಭೇದವುಂಟೆ? ಇದು ಕಾರಣ ಸಾಕಾರವೇ ನಿರಾಕಾರವೆಂದರಿದು ಅಂಗಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದವರ ಸಂಗ ಭಂಗವೆಂದು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನ ಶರಣರು ಮೆಚ್ಚರಯ್ಯಾ ಪ್ರಭುವೆ. ೮

೩೨೬

ಸತಿಯ ಸಂಗವತಿಸುಖವೆಂದರಿದೊಡೇನು, ಗಣಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ವಿವಾಹವಾಗದನ್ನಕ್ಕರ? ಕಣ್ಣು ಕಾಂಬುದೆಂದಡೆ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಬುದೇ ದೀಪವಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕರ? ಸೂರ್ಯನ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಕಂಡು ತಾವೇ ಕಂಡೆವೆಂಬ ಜಗದ ನಾಣ್ಣುಡಿಯಂತಾಯಿತ್ತು. ಅಂಗವ ಬಿಟ್ಟು ಆತ್ಮನುಂಟೆ? ಶಕ್ತಿಯ ಬಿಟ್ಟು ಶಿವನುಂಟೆ? ಇದು ಕಾರಣ, ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣ ತನುತ್ರಯವಿರಲು, ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವವೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗಸಂಬಂಧ ಬೇಡವೆಂದಡೆ ಅಸಂಖ್ಯಾತಪ್ರಮಥಗಣಂಗಳೊಪ್ಪುವರೆ? ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದವರ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದಯ್ಯ ಪ್ರಭುವೇ. ೯

೩೨೭

ಉಂಬಡೆ ಬಂದು, ಬಾಯ ಮರೆದೆನೆಂದು ಮೊರೆಯಿಡುತಿಪ್ಪ ಅರಿಕೆಹೀನನ ತೆರನಂತಾಯಿತ್ತು. ಅರಿಕೆಯನರಿಯೆಂದು ಕುರುಹ ಕೊಟ್ಟೊಡೆ, ಆ ಕುರುಹ ಕರಿದು ಅರಿದೆನೆಂಬ ಕುರುಬನ ನೋಡಾ ಜಾಂಬೇಶ್ವರಾ. ೧೦

೩೨೮

ಎಳ್ಳಿಂಗೆ ಪರಿಮಳ ಕಟ್ಟದಲ್ಲದೆ ಎಣ್ಣೆಗೆ ಪರಿಮಳ ವೇಧಿಸದು. ದೇಹದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾಗದು. ಇದು ಕಾರಣ ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿ[೧೦೦]ಯಾ[೧೦೦] ದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾಗಬಾರದು ಕಾಣಾ, ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ. ೧೧

೩೨೯

ಸರ್ವವೂ ಲಿಂಗಕುರುಹು ಎಂದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವೇಕೆ ಧರಿಸಬಾರದು? ಸರ್ವವೂ ಜಂಗಮಚೇತನವೆಂದೊಡೆ ಜಂಗಮಲಿಂಗವನಿಂಬು ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು? ಸರ್ವವೂ ಕೇದಾರ ಗುರುವೆಂಬ ಭಾವ ಬಲಿತರೆ ಹಾಸ್ಯದ ನುಡಿಯ ನುಡಿಯಬಾರದು ನೋಡಾ. ೧೨

೩೩೦

ಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸೆಯರತಡೇನು ಭಕ್ತನಪ್ಪನೆ? ಸ್ವೇಚ್ಛಾಗಮನಿಯಾದಡೇನು. ಭಕ್ತನಪ್ಪನೆ? ಮಹತ್ವವ ಹಲವು ತೋರಿ ಮೆರೆದಡೇನು, ಭಕ್ತನಪ್ಪನೆ? ತನು ಬಯಲಾದಡೇನು, ಭಕ್ತನಪ್ಪನೆ? ಅಷ್ಟಮಹಾಸಿದ್ಧಿಯುಳ್ಳೊಡೇನು, ಭಕ್ತನಪ್ಪನೆ? ಚತುರ್ವಿಧ ಪದವ ಪಡೆದು ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿದ್ದಡೇನು, ಭಕ್ತನಪ್ಪನೆ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ, ಭಕ್ತಿಯ ಪರಿ

೧೦೦–೧೦೦ ಯ (ಮೂ)

ಎಂತೆಂದಡೆ : ಅಂಗತ್ರಯದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗತ್ರಯಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವನಾರಾಧಿಸಿ, ಲಿಂಗತ್ರಯದಲ್ಲಿ ಸಮವೇಧಿಸಿ, ಆ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗಜಂಗಮವನಾರಾಧಿಸಿ ಪ್ರಸಾದಗ್ರಾಹಿಯಾದಲ್ಲದೆ ಭಕ್ತನಲ್ಲವೆಂದು ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥನ ಶರಣರು ನುಡಿವರಯ್ಯಾ ಪ್ರಭುವೆ. ೧೩

೩೩೧

ರತ್ನದೀಪ್ತಿಯಾದಡೇನು? ಬಂಧಿಸಿ ಕುಂದಣದಲ್ಲಿ ಸಂದಿರಬೇಕು. ಸ್ವಾದುರಸ[ದ] ರುಚಿಯನೀವ ಫಲವೆಂದಡೇನು, ವೃಕ್ಷವಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕರ? ಚಿತ್ರ ಸೌಂದರ್ಯ ನೋಟಕ್ಕೆ ಸುಖವೆಂದಡೇನು, ಭಿತ್ತಿಯ ಪಟ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕರ? ಅಂಜನ ಸಿದ್ಧಿಯ ನಿದಾನವ ಕಂಡಡೇನು ಸಾಧನಕ್ರೀಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದನ್ನಕ್ಕರ? ಇದು ಕಾರಣ. ಕಾಯದ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿರವಯವಾದ ಜ್ಞಾನಯೋಗದ ಕೂಟ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಇದು ಕಾರಣ. ಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗಸಂಬಂಧವೇ ಭಕ್ತಂಗೆ ಮತವು. ಇದೇ ಮಹಾಶೌಚವು. ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರನ ಶರಣರ ಮನ ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಸಿದ್ಧರಾಮಂಗೆ ಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಾ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ. ೧೪

೩೩೨

[೧]ಅಂಗದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಆಚಾರಲಿಂಗದ ಹೊಲಬನರಿಯದೆ, ಕೈಲಾಸದ ಮೇಲಿಪ್ಪ ಬಾಲಕೋಟಿ[೧]ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶವನುಳ್ಳ ಶಿವನನೊಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ವಸ್ತುವ ಎರಡಿಟ್ಟು [೨]ನುಡಿವ[೨] ಮಂದಮತಿಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ, ಶರಣನೇ ಮಹಾಮೇರು ಪರ್ವತವು. ಆ ಶರಣನ ಸ್ಥೂಲತನುವೇ ರಜತಾದ್ರಿ, ಸೂಕ್ಷ್ಮತನುವೇ ಹೇಮಾದ್ರಿ, ಕಾರಣತನುವೇ ಮಂದರಾದ್ರಿ, ಈ ಮೂರು ಪರ್ವಂತಗಳೊಳು[ಳ್ಳ] ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿಪ್ಪ ಶಿವನಾರೆಂದಡೆ, ನಿರಾಕಾರಶೂನ್ಯಬ್ರಹ್ಮವೇ ಶರಣನ ಕುರಿತು ಪಂಚಸಾದಾಖ್ಯಂಗಳನೊಳಕೊಂಡು ಸಾಕಾರವಾಗಿ ಬಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಶಿವನು. ಶ್ಲೋಕ : "ಜ್ವಲತ್ಕಾಲಾನಲಾ [೩]ಭಾಸ[೩] ತಟಿತ್ಕೋಟಿ ಸಮಪ್ರಭಾ [೪]ತಸ್ಯೋರ್ಧ್ವಂಚ[೪] ಶಿಖಾಸೂಕ್ಷ್ಮಚಿದ್ರೂಪ ಪರಮಾ [೫]ಕಲಾ[೫] ॥೧॥ ಏವ[ಂ] ಭೇದಕಳಾದೇವಿ ಸದ್ಗುರು [೬]ಶ್ರೀ[೬]ಷ್ಯಮಸ್ತಕೇ[ೀ] ಹಸ್ತಾಬ್ಜಮಥನಂ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ತಸ್ಯ ಭಾವ[ಂ] ಕರೋದಿತಂ ॥೨॥" ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ, ಆ (ಜೀ)ವನೇ ಶಿವನು. ಆ ಶಿವನ ಧರಿಸಿಪ್ಪ ಶರಣನ ಕಾಯವೇ ಕೈಲಾಸ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಲಾಸ, ಬೇರೊಬ್ಬ ಶಿವನುಂಟೆಂದು ಭ್ರಮೆಗೊಂಡು ಮನವನೆರಡು ಮಾಡಿಕೊಂಬುದು ಅಜ್ಞಾನ ನೋಡಾ. ಉರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒರಗಿಪ್ಪ ಗಂಡನ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನು ನೆರಮನೆಯ ಗಂಡರಿಗೆ ಮನವನಿಕ್ಕುವ ಹಾದರಗಿತ್ತಿಗೆ ಪತಿಭಕ್ತಿ ಎಲ್ಲಿಯದೊ? ಶ್ರೀಗುರುನಾಥ ಕರುಣಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗವನು ಅರ್ಚನೆ ಪೂಜನೆಯಿಂದ, ಅರ್ಪಿತಾವಧಾನದಿಂದ, ಧ್ಯಾನಧಾರಣದಿಂದ. ಸಮತೆ ಸಮಾಧನದಿಂದ, ಧ್ಯಾನ[ಮೌನ] ಉಪಾವಸ್ಥೆಯಿಂದ, [ಮುನಿಸು ಮೂದಲೆಯಿಂದ] ಕಾಮಿಸಿ, ಕಂಬನಿದುಂಬಿ, ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಪ್ಪ ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರನ ಶ್ರೀಚರಣಕ್ಕೆ [೭]ಲಲಾಟ[೭] ಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡಿ, ಒಲಿಸಿ ಒಡಗೂಡಿ ನಿಜಮುಕ್ತಿಪಡೆಯದೆ, ಆಕಾರವ ಮರೆದು ನಿರಾಕಾರವ [೮]ಕೂ[೮]ಡಿಹೆನೆಂಬ ಲೋಕದ ಕಾಕುಮಾನವರೆಲ್ಲ ಕಾಲಕಾಮರಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರನ ಹೊಡೆಗಿಚ್ಚಿನೊಳಗಾದರಯ್ಯ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೫

೧–೧ ಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಬಂದು (ಮೂ) ೨–೨ ನಡೆವ(ಮೂ) ೩–೩ ಭೂಷಿತ(ಮೂ) ೪–೪ ತಸೂರ್ಧ್ವಂ(ಮೂ) ೫–೫ ತ್ಮಾ(ಮೂ) ೬–೬ ಶಿ(ಮೂ) ೭–೭ ಊಟ (ಮೂ) ೮–೮ ಮಾ(ಮೂ)

೩೩೩

ಊರವಂಕದ ಹೊರಗಿರ್ದು ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಕಾಣೆನೆಂದು ಅರಸುವನಂತೆ. ಇದಿರಿನಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಕುರುಹ ಮರೆದು, ಅರಿವನೊಳಕೊಂಡೆನೆಂಬವನಂತೆ. ಜಂಬುಕಶಸ್ತ್ರದ ಫಳವ ನುಂಗಿ ಜಂಬೂದ್ವೀಪವೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಳಯವಾಯಿತ್ತೆಂದಡೆ ಅದು ಚಂದವೆ ಜಾಂಬೇಶ್ವರಾ.* ೧೬

೩೩೪

ಗರಳವಿಲ್ಲದುರಗಂಗೆ ಹಲಬರಂಜಿದವರುಂಟೆ? ಕೈದುವಿಲ್ಲದ ಬಂಟ ಗರ್ಜಿಸಿದಡೆ ಅಂಜಿದವರುಂಟೆ? ಬಾಹ್ಯ ದೃಷ್ಟದ ಮಾತನಾಡಿದಡೆ ನೆಟ್ಟನೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಪ್ಪನೆ? ಇದು ನಿಶ್ಚಯವಲ್ಲ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೭

೩೩೫

ತಿಲದ ಮರೆಯ ತೈಲವನರಿದು ಕಾಂಬ ತೆರನಂತೆ, ಫಲದ ಮರೆಯ ರಸವ ಹಿಳಿದು ಕಾಂಬ ಸರ್ವ್ವ ರುಚಿಯಂತೆ, ತೆರೆಯ ಮರೆಯ ರೂಪ ತೆರೆದು ಕಾಂಬ [ಸುಖದ]ಂತೆ, ಇಷ್ಟದ ಮರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ದೃಷ್ಟವ ಉಭಯ[ವ] ನಿಶ್ಚೈಯಿಸಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೮

೩೩೬

ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬುದನಾರುಬಲ್ಲರು? ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೀಗ ದರ್ಪಣ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೀಗ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ. ದರ್ಪಣ ಮಸುಳಿಸಿದಡೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವ ಕಾಣಬಹುದೆ? ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣತೃಪ್ತಿ ಎಂಬರು ನೋಡಾ! ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ, ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಮಸುಳಿಸಿದಡೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ ಕಾಣಬಹುದೆ? 'ಇಷ್ಟಲಿಂಗಮವಿಶ್ವಸ್ಯ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಂ[೯]ನ ಪಶ್ಯತಿ[೯] ದರ್ಪ[೧೧]ಣ[೧೧] ಪ್ರತಿಬಿಂ[೧೨]ಬಸ್ತು[೧೨] ಯಥಾ ರೂಪಂ ತಥಾ ಭವೇತ್' ಎಂದುದಾಗಿ, ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ ಇಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣತೃಪ್ತಿಯಾದವರ ತೋರಿ ಬದುಕಿಸಯ್ಯಾ. ೧೯

---

* **ಅರ್ಥ:** ಊರ ಅಗಸೆಯ ಬಾಗಿಲ ಹೊರಗಿದ್ದು ತನ್ನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಕಾಣೆನೆಂದು ಹುಡುಕುವನ ಹಾಗೆ, ತನ್ನ ಕ್ರಿಯಾದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವನು ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟು ಸುಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧವನವಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡೆನೆಂಬುವನು, ಊರ ಬಾಗಿಲ ಹೊರಗೆ ತಾನಿದ್ದು ತನ್ನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಕಾಣೆನೆಂದು ಹುಡುಕುವನು ಒಂದೇ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಡಂಬಡಿಕೆ. ನರಿ ಇಟ್ಟೆಯ ಹಣ್ಣು ತಿಂದು ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ಲಯವಾಯಿತ್ತು. ಎಂದಡೆ ಅದು ಒಡಂಬಡಿಕೆಯೆ? ಅಲ್ಲ, ಅದು ತನಗೆ ಪ್ರಳಯವಾಗಿಹುದಲ್ಲದೆ, ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪ್ರಳಯ ಉಂಟೆ? ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಹಾಗೆ, ವೇದಾಂತಿಯ ಶ್ರುತಜ್ಞಾನದಿಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಸಂಬಂಧಕ್ರಿಯೆ ಮಿಥ್ಯನಿರಾಕಾರವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡುವುದೇ ಸತ್ಯವೆಂದಡೆ ಅದು ತನ್ನ ಭಿನ್ನಭಾವಕ್ಕೆ ಸಹಜವಲ್ಲದೆ ಶರಣರುಗಳಿಗೆ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದರ್ಥ.

೯-೯ ಯ(ಮೂ) ೧೦-೧೦ ತು ವರ್ಜಯೇತ್(ಮೂ) ೧೧-೧೧ ಣಂ (ಮೂ) ೧೨-೧೨ ಬಾನಾಂ(ಮೂ)

ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ನಿಜವು

೩೩೭

ಸಿಡಿಲೊಡನೆ ಕಾದುವಂಗೆ ಕೊಡೆಯೊಂದು ಮರೆಯೆ? ಪರ್ವತವ ಹೊರುವಂಗೆ ಸಿಂಬಿಯೊಂದು [೧೩]ಸಹಾಯವೆ?[೧೩] ಸಕ್ಕರೆಯ ಸವಿವುದಕ್ಕೆ [೧೪]ಬೇವೊಂದು[೧೪] ಪದಾರ್ಥವೆ? ಗುಹೇಶ್ವರನನರಿವುದಕ್ಕೆ ಕುರುಹೊಂದು ಇರವೆ? ೧

೩೩೮

[೧೫]ಅಜೀವಜೀತು[೧೫] ಕುರುಹು ನಷ್ಟವಾದ ಬಳಿಕ ಕುಱುಹಿನ ಬಣ್ಣವಂಗದ ಮೇಲೇಕೊ? ಇನ್ನು ಅರಿವರಾರೊ? ಅರುಹಿಸಿಕೊಂಬವರಾರೋ? ಬರಿಯ ಬಯಲು ನೋಡಾ. ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ ಘಟ್ಟಿವಾಳ ಮುದ್ದಣ್ಣನಲ್ಲದೆ ಇನ್ನು ಅರಿವರಾರೊ? ೨

೩೩೯

ಅರಿವ ಹೇಳುವ ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಕುರುಹಿನ ಶಿಲೆಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು, ನರಗುರಿಗಳ ಕುರುಹಿನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಮೊರೆಯಿಡುತಿರ್ಪ[ರು]. ಈ ಅರಿಗುರಿಗಳ ಮೆಚ್ಚ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ. ೩

೩೪೦

ಮಾತೇ ಸೂತಕವಾಗಿ ಸಂದೇಹಮಾಡುವಲ್ಲಿ, ಅದೇತರಿಂದ ಒದಗಿದ ಕುರುಹು? ಶಿಲೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಒಲವರ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಬಳಲಿಕೆಯನರಿವುದು ಶಿಲೆಯೊ? ಮನವೊ? ಎಂದನಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ. ೪

೩೪೧

ಕಲ್ಲಿನೊಳಗೆ ವಲ್ಲಭನಿರ್ದನೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಲುತಿಪ್ಪರು ನೋಡಾ. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣೆ. ತನ್ನಲ್ಲಿ ಕುರಿತು ಇದಿರಿಟ್ಟಲ್ಲಿ[೧೬] ಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ[೧೬] ಇಲ್ಲವಾಗಿ! ಇದು ಬಲ್ಲವರ ಬಲ್ಲತನ.[೧೭] ಹಾಂಗಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಮರೆದು ಅನ್ಯವ ಕಂಡಿಹೆನೆಂ[೧೮]ದಡೆ[೧೮] ಅದು ಸನ್ನಿಯಲ್ಲ; ಹುಸಿ ಮನ್ನಣೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ[೧೯] ಶಿಲೆಯ ಬಣ್ಣಿಸುತಿಪ್ಪವರ ನೋಡ. ಬಣ್ಣಿಸುತಿಪ್ಪ ಅಣ್ಣಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸನ್ನರ್ಧರಾದರು. [೨೦]ಮಾತುಗೋ[೨೦]ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ [೨೧]ಸತ್ತು[೨೧]ದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಕೋಟೆಯ ಹೊರಗಿರ್ದು ಸತ್ತು ಕೆಟ್ಟರಯ್ಯ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ. ೫

೩೪೨

ಕಲ್ಲ ಬಿತ್ತಿ ನೀರೆರೆದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲವಿಸುವುದೆ, ದಿಟ ಬೀಜದ ವೃಕ್ಷದಂತೆ? ಶ್ರದ್ಧೆ ಸನ್ನರ್ಧಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಗುರುಭಕ್ತಿ, ಶಿವಲಿಂಗಪೂಜೆ, ಚರಸೇವೆ, ತ್ರಿವಿಧ[ವು] ಇತ್ತಲೇ ಉಳಿಯಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ನಿಜವಸ್ತು ಎತ್ತಣ ಸಿದ್ಧಿ ನಿಮಗೆ, ಎನ್ನಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಇಮ್ಮಡಿ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸಬೇಕು. ೬

೧೩–೧೩ ಸಹಜವೆ? (ಮೂ) ೧೪–೧೪ ಬೇರೊಂದು (ಮೂ) ೧೫–೧೫ ಅರುಹರತು (ಮೂ) ೧೬–೧೬ ಯೆ (ಮೂ) ೧೭ + ವಲ್ಲ (ಮೂ)೧೮–೧೮ ಬರೆ(ಮೂ) ೧೯+ದ(ಮೂ) ೨೦–೨೦ ಮತ್ತು ಕೋ (ಮೂ) ೨೧–೨೧ ದು(ಮೂ)

೩೪೩

ಕಲ್ಲೊಳಗಣ ಬೆಲ್ಲವ ಮೆ[೨೨]ದ್ದ[೨೨]ವರಿನ್ನಾರು? ಕಲ್ಲ ಹಿಡಿದು ಬಿಡದೆ ಹೋರುವಿರಿ! ಕಲ್ಲು ಹಲ್ಲನೇ ಕಳೆಯಿತ್ತು. ಬಲ್ಲವರಿಂದ ಹೇಳಿ, ಕಲ್ಯಾಣದ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆಯಯ್ಯಾ. ೭

೩೪೪

ಕಲ್ಲು ದೇವರೆಂದು ಪೂಜಿಸುವುದು ಆಗದು ಕಾಣಿರೊ. [೨೩]ಆ[೨೩]ಗಡಿಗರಾದಿರಲ್ಲಾ! ಮುಂದೆ ಹುಟ್ಟುವ ಕೂಸಿಂಗೆ ಇಂದು ಮೊಲೆಕೊಡುವಂತೆ ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೮

೩೪೫

ಮೆಳೆಯ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲನಿಕ್ಕಿ[ದಡೆ] ಮೆಳೆ ಭಕ್ತನಾಗಬಲ್ಲುದೆ? ಮೇವನಿಕ್ಕಿ ಮೆಯ್ಯನೊರಸಿದಡೆ ಪಶುಗಳು ಮೆಚ್ಚುವವು. ಅನ್ನವನಿಕ್ಕಿ ಹಿರಣ್ಯವ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜಗವೆಲ್ಲ ಹೊಗಳುವುದು. ಒಳಗನರಿದು ಹೊರಗ ಮರೆದವರ ಎನಗೆ ನೀ ತೋರಾ ಸಕಳೇಶ್ವರಾ. ೯

೩೪೬

ಕಾಯಕ್ಕೆ ಜೀವಕ್ಕೆ ಸಂದು ಮುನ್ನುಳ್ಳೊಡೆ ಅದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಲ್ಲ ಕಾಣಿರೊ. ಲೋಕಾಚಾರದ ಕೂಳನುಂಡು ಲೀಲೆಯೊಳಾಡುತ್ತಿಹರಲ್ಲದೆ ಸಲೆ[೨೪]ಸಂ[೨೪]ದವರಪ್ಪರೆ? ಈ ಕಲ್ಲ ಹಿಡಿದಾತನಾ ಕಲ್ಲನೆತ್ತಬಲ್ಲ? ಇವರೊಬ್ಬರ ಕರೆದಡೆ ಒಬ್ಬರು ಓ ಎಂದಂತೆ, ಇವರಿಬ್ಬರ ಭಾವ ಹುರುಳಿಲ್ಲ ಕಾಣಾ, ಗುಹೇಶ್ವರಾ.೧೦

೩೪೭

ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದರೆ ಕಲ್ಲು ಸಿಕ್ಕಿತ್ತಲ್ಲದೆ, ಲಿಂಗವಿಲ್ಲಾ ಎಂದರೆ, ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಕವಳೀಕರಿಸಿದೆನೆಂದಡೆ ಅದು ಕವಳೀಕವೆಂಬೆ. ಮನದಲ್ಲಿ ನೆನೆದು ಘನದಲ್ಲಿ ನಿಂದಿಹೆನೆಂದಡೆ [೨೫]ಭ[೨೫]ವಕ್ಕೆ ಬೀಜವೆಂಬೆ ಕೈಗೂ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಮನಕ್ಕೂ ಬಾಹಾಗ ತೊತ್ತಿನ ಕೂಸು [ಕಂಡ] ಕಂಡವರ ಅಪ್ಪಾ ಅಪ್ಪಾ ಎಂಬುವಂತೆ? ಇಂತೀ ಸುಚಿತ್ತವನರಿಯದೆ ಉದ್ಯೋಗಿಸಿ ನುಡಿವ ಜಗದ ಡಂಭಕರನೊಲ್ಲೆನೆಂದ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ. ೧೧

೩೪೮

ಏಕಜಲ ಬಹುಜಲವಾದ ಕ್ರಮವನರಿವುದು. ಅದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟ : ಅನಾದಿಯ ಪ್ರಣಮವನರಿಯದೆ ಹಾದಿಯ ಕಲ್ಲ ಪೂಜಿಸಿದರಯ್ಯ. ಸಂಸಾರ [೨೬][ಬಾ][೨೬] ಧೆಗೆ ಸಿ[೨೭][ಕ್ಕು][೨೭] ಅನಾಗತಸಿದ್ಧಿಯ ಹೋದ ಹೊಲಬನರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟರಯ್ಯ, ಅಂಧಕಂಗೆ ಚಂದದ ಮುಖವುಂಟೇ? ಶೃಂಗಾರವೇ ಪಂಗುಳಂಗೆ? ಲಿಂಗವನರಿದವಂಗೆ ಜಗದ ಹಂಗಿಲ್ಲ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೨

೨೨-೨೨ ದ್ದು(ಮೂ) ೨೩-೨೩ ಅ(ಮೂ) ೨೪-೨೪ ನಿಂ(ಮೂ) ೨೫-೨೫ ಭಾ(ಮೂ) ೨೬-೨೬ ಕ್ಕೆ ಬೋ ೨೭-೨೭ ಕ್ಕರೆ (ಮೂ)

೩೪೯

ಗ್ರಾಮದ ಮಧ್ಯಧವಳಾರದೊಳಗೆ ಎಂಟು ಕಂಭ ಒಂಬತ್ತು ಬಾಗಿಲ ಶಿವಾಲಯವಿರುತ್ತಿರಲು, ಮಧ್ಯಸ್ಥಾನದ ಸ್ವಯಂಭುನಾಥನನರಿಯದೆ ಕಲ್ಲಿನಾಥನ ಪೂಜಿಸಿ ಮರುಳಾದರಲ್ಲ. ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಸ್ವಯಂಭುನಾಥನು ತನ್ನ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕಲ್ಲಿನಾಥನ ತೋರಿದನು. ಗ್ರಾಮದ ಮಧ್ಯದ ಧವಳಾರದೊಳಗಣ ಗರ್ಭಗೃಹವ ತಿಳಿದಡೆ ಕಲ್ಲಿನಾಥ ನಾಸ್ತಿ, ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನೆಂಬ ಸ್ವಯಂಭುವಿರುತ್ತಿರಲು ಎತ್ತಲೆಂದರಿಯರಲ್ಲಾ! ೧೩

೩೫೦

'ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಂ ಧರಿಸಿ, ಷಡಕ್ಷರಿಯ ಜಪಿಸಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾ[ದ]ದಂತುವನರಿಯದೆ ಏನೆಂದು ಪೂಜಿಸುವಿರಿ? ಏ[೨೮]ನೆಂ[೨೮]ದಾರಾಧಿಸುವಿರಿ? ಅಜ್ಞಾನಿ ಮೃಗಪಶುವಿನ ಸಗಣಿಯ ಸು[೨೯]ಟ್ಟ[೨೯] ಬೂದಿ ವಿಭೂತಿಯಾದ ಪರಿ ಹೇಗೆ? ಪಂಚಭೌತಿಕದ ಕಠಿಣದ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ಜನಿಸಿದ ವೃಕ್ಷದ ಫಲ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಾದ ಪರಿ ಹೇಗೆ? ಸಕಲವ್ಯಾಪಾರದಳುವಿಂಗೊಳಗಾಗಿ ತೊಡೆಸಿ ಬರಸಿಕೊಂಬುವುದು ಮಂತ್ರವಾದ ಪರಿ ಹೇಗೆ? ಹಿಂದೆ ಹರಿಯದೆ ಮುಂದನರಿಯದೆ ಹರಿಹರಿದು ಉಪದೇಶವ ಮಾಡುವ ಮನವ ಗುರುವಾದ ಪರಿ ಹೇಗೆ? ನೆಲದ ಮೇಲಣ ಶಿಲೆಯ ಕಲುಕುಟಿಗ ಒಡೆದು ಖಂಡಿಸಿ ಹರದನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಮಾರಿಸಿಕೊಂಡುದು ಲಿಂಗವಾದ ಪರಿ ಹೇಗೆ? ಆಶೆ ಆಮಿಷ ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಭವಭವದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಅಳಿವಾತ ಜಂಗಮವಾದ ಪರಿ ಹೇಗೆ? ಸಕಲಜೀವವೆರಸಿ ಕರಗಿದ [೩೦][ಪ್ಪ ಆ][೩೦] ಜಲ ತೀರ್ಥವಾದ ಪರಿ ಹೇಗೆ? [೩೧]ಸಕಲಪ್ರಾಣಿ[೩೧]ಗಳಾಹಾರ ಹದಿನೆಂಟು ಕ್ಷುಧಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಪಚನವಾದುದು ಪ್ರಸಾದವಾದ ಪರಿ ಹೇಗೆ? ಅದೆಂತೆಂದಡೆ : ನಿಗಮಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕಗಣಿತವಾದ ನಾದ ಬಿಂದುವಿಗೆ ನಿಲುಕದ, ನಿತ್ಯತೃಪ್ತ ನಿರವಯ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಲಿಂಗದ ಕಾಯಕಾಂತಿ ಬೆಳಗಿನ ಐಶ್ವರ್ಯವಲಾ ಎಂದರಿದು ಧರಿಸುವುದು ಶ್ರೀ ವಿಭೂತಿಯ. ಆ ಲಿಂಗದ ಶೃಂಗಾರ ಹರಣಾಭರಣವಲಾ ಎಂದರಿದು ಅಳವಡಿಸುವುದು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ. ಆ ಲಿಂಗದ ಚಿತ್ತ್ರಣವಸ್ವರೂಪವೇ ಮಂತ್ರವಲಾ ಎಂದರಿದು ಜಪಿಸುವುದು ಷಡಕ್ಷರಿಯ. ಆ ಲಿಂಗದ ವೈಭವಕ್ಕಂಗವಾದುದೇ ಗುರುವಲಾ ಎಂ[೩೨]ದರಿದು[೩೨] ಮಾಡು[೩೩]ವುದು.[೩೩] ತನುಮನಧನ ವಂಚನೆಯಳಿದು. ಗುರುಭಕ್ತಿಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿ, ಆ ಲಿಂಗದ ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮಕ ಗ್ರಹ ಈ ಲಿಂಗವಲಾ ಎಂದರಿದು ಮಾಡುವುದು. ಮನಧನತನುವಂಚನೆಯಳಿದು ಲಿಂಗಭಕ್ತಿ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿ. ಆ ಲಿಂಗದ ಗಂಭೀರಗಮನ ಈ ಜಂಗಮವಲಾ ಎಂದರಿದು ಮಾಡುವುದು. ಧನತನುಮನ ವಂಚನೆಯಳಿದು ಜಂಗಮಭಕ್ತಿ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿ. ಆ ಲಿಂಗದ ಉತ್ತುಂಗಕಿರಣಸಾಗರಚರಣಾಂಬುಲಾ ಎಂದರಿದು ಕೊಂಬುವುದು ತೀರ್ಥವನು. ಆ ಲಿಂಗದ ನಿತ್ಯಪ[೩೪]ದ[೩೪] ಸಂಯೋಗಶೇಷವಲಾ ಎಂದರಿದು ಕೊಂಬುವುದು.[೩೫] ಪ್ರಸಾದವನು. ಇಂತಿವೆಲ್ಲವನರಿದು

೨೮–೨೮ ನೊಂ (ಮೂ) ೨೯–೨೯ ಟ್ಟು (ಮೂ) ೩೦–೩೦ ಪ್ಪಿ ಯಾ(ಮೂ) ೩೧–೩೧ ಸಕಲಜೀವ(ಮೂ) ೩೨–೩೨ ದು ಅವರು (ಮೂ) ೩೩–೩೩ ವರು(ಮೂ) ೩೪–೩೪ ರ (ಮೂ) ೩೫+ ಪ್ರಸಾದವಲಾ ಎಂದು ಕೊಂಬುವುದು (ಮೂ)

ಅನಂತಸಂತೋಷಕಾಸ್ಪದವಾಗಿ ಚರಿಸುವಾತನೇ ಸದ್ಭಕ್ತ. ಆತನ ಕಾಯ ಕರಣ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಾದಿಗಳು ಸೋಂಕಿತೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗದ ಸೋಂಕು, ಲಿಂಗ ದಾಸೋಹ, ಲಿಂಗದ ಕ್ರಿಯೆ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ಸಂದಳಿದುಳಿದ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆ ಕಾಣಾ ಬಸವಣ್ಣ [೩೬]ಪ್ರಿಯ[೩೬] ನಿಃಕಳಂಕ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ.೧೪

ಸದಾಚಾರಿಯೇ ದೀಕ್ಷೆಗೆ ಯೋಗ್ಯನು

೩೫೧

ಎಲ್ಲರ ದೀಕ್ಷೆಯ ಪರಿಯಂತಲ್ಲ ಎಮ್ಮಯ್ಯನ ದೀಕ್ಷೆ. ನಡೆನುಡಿ ಶುದ್ಧವಾದವರಿಗಲ್ಲದೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸ ನೋಡಾ. ಪರಮಾರ್ಥಕ್ಕಲ್ಲದ ಜಡ ನರರನೊಲ್ಲನೊಲ್ಲ ದೀಕ್ಷೆಯ ಕೊಡನು. ಭವಭಾರಿಗಳ ಮುಖದತ್ತ ನೋಡನಯ್ಯಾ, ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನೆಂಬ ಜ್ಞಾನಗುರುವು. ೧

೩೫೨

ಕುಂಬಳ[೩೭] ಕಾಯಿಗೆ ಕಬ್ಬುನದ ಕ[೩೮]ಟ್ಟ[೩೮] ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೊಳೆವುದಲ್ಲದೆ ಬಲುಹಾಗಬಲ್ಲುದೆ? ಅಳಿಮನದವಂಗೆ ಶಿವದೀಕ್ಷೆಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ಭಕ್ತಿ ಎಂತಹುದೊ? ಮುನ್ನಿನಂತೆ! ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯ ಮನಹೀನನ ಮೀಸಲು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದಂತೆ. ೨

೩೫೩

ಸಗಣೆಯ ಬೆನಕಂಗೆ ಸಂಪಿಗೆಯರಳಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಿದರೆ ರಂಜನೆಯಹುದಲ್ಲದೆ ಅದರ ಗಂಜಳ ಬಿಡದಣ್ಣಾ! ಮಣ್ಣ ಪುತ್ಥಳಿಯ ಮಾಣದೆ ಜಲದಲ್ಲಿ ತೊಳೆದರೆ ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಕೆಸರಹುದಲ್ಲದೆ, ಅದರಚ್ಚುಗ ಬಿಡದಣ್ಣಾ! ಲೋಕದ ಮಾನವಂಗೆ ಶಿವದೀಕ್ಷೆಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೆಟ್ಟವನೇಕ ಸದ್ಭಕ್ತನಹನು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೩

೩೫೪

ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೋಡಗವ ಪರುಷ ಮುಟ್ಟಲು ಹೊನ್ನಾದರೇನು ಮತ್ತೇನಾದರೇನು ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ ರೂಪ ಬಿಡದನ್ನಕ್ಕರ? ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ, ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿಯೂ ನಂಬದ ಡಂಭಕರಿಗಯ್ಯ?೪

೩೫೫

ಅರಿಯದ ಗುರು ಅರಿಯದ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಅನುಗ್ರಹವ ಮಾಡಲೇನಪ್ಪುದೆಲವೊ? ಅಂಧಕನ ಕೈಯ ಅಂಧಕ ಹಿಡಿದಂತೆ ಮುಂದೇನಪ್ಪುದು ಹೇಳೆಲೊ ಮರುಳೆ? ಬರುಮಾತಿನ ರಂಜನೆಯನಾಡದಿರು. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗವು ಪುಸಿಯ ಹಸರದವನಲ್ಲ. ೫

೩೬–೩೬ ಪ್ರಭು(ಮೂ) ೩೭ + ದ(ಮೂ) ೩೮–೩೮ ಟ್ಟು (ಮೂ)

೩೫೬

ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟೋಗರದ ಮೊಟ್ಟೆಯು ಕಟ್ಟಿದರೇನು, ಸಸಿವು ಹೋಹುದೆ? ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಸ್ವಾಯತವಾದರೇನು, ಭಕ್ತನಾಗಬಲ್ಲನೆ? ಇಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ಮೆಳೆಯು ಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಆ ಕಲ್ಲು ಲಿಂಗವೇ? ಆ ಮೆಳೆ ಭಕ್ತನೆ? ಇಟ್ಟಾತ ಗುರುವೆ? ಇಂತಪ್ಪವರ ಕಂಡರೆ ನಾನು ನಾಚುವೆನಯ್ಯಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೬

೩೫೭

ಅಯ್ಯಾ, ಪುಣ್ಯಪಾಪ ಇಹಪರಂಗಳಿಗೆ ಹೊರಗಾದ ಶಿಷ್ಯ ಗುರು ಜಂಗಮದ ವಿಚಾರವೆಂತೆಂದಡೆ ತನ್ನ ತಾನೇ ಪಕ್ವವಾಗಿ ವೃಕ್ಷವನೊಳಗುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶಿವಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ತೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟ ಹಣ್ಣಿನಂತೆ ಶಿವಭಕ್ತನು ತಾ ಮೊದಲಾಗಿ ಆವ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿತನಾದಡೇನು ಪೂರ್ವಗುಣಧರ್ಮವ ಮುಟ್ಟದೆ, ಲೋಕಾಚಾರವ ಹೊದ್ದದೆ, ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕಂಗಳ ಬೆರಸದೆ, ಸತ್ಯಶರಣಸಂಗ ಸತ್ಯನಡೆನುಡಿಯಿಂದಾಚರಿಸಿ, ಲಿಂಗಾಚಾರಮೋಹಿಯಾಗಿ ಅಡಿಗೆರಗಿ ಬಂದ ಪೂರ್ವಜ್ಞಾನಿ ಪುನರ್ಜಾತಂಗೆ ಪಕ್ಷಿ ಫಲರಸಕ್ಕೆರಗುವಂತೆ ಮೋಹಿಸಿ, ಅಂಗದ ಮಲಿನವ ತೊಡೆದು ಚಿದಂಗವ ಮಾಡಿ, ಚಿದ್ಘನಲಿಂಗವ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ದೀಕ್ಷೆಯ ಕರುಣಿಸುವಾತನೇ ತ್ರಿನೇತ್ರವುಳ್ಳ ಗುರುವೆಂಬೆನಯ್ಯ, ಅಂಥ ಗುರುಕರಜಾತನ ಭೇದಿಸಿ ತ್ರಿವಿಧಜಪವ ಹೇಳಿ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗಾನುಭಾವವ ಬೋಧಿಸುವಾತನೇ ಸರ್ವಾಂಗಲೋಚನಜಂಗಮವೆಂಬೆ ನೋಡಾ. ಇಂಥ ಸನ್ಮಾರ್ಗಿಗಳಿಗೆ ಭವಬಂಧನನಾಸ್ತಿ, ಕಾಣಾ ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರಾ. ೭

೩೫೮

ಅಯ್ಯಾ, ಗುರುಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರು ಪುಣ್ಯಪಾಪ ಇಹಪರಂಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾದ ವಿಚಾವೆಂತೆಂದಡೆ : ಸತ್ಯಸದಾಚಾರಸಂಪತ್ತೆಂಬ ಶಿವಭಕ್ತನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಜನಿತನಾಗಿ ಸತ್ಯ ನಡೆನುಡಿಯನರಿಯದೆ ಲೋಕದ ಜಡಜೀವಿಯಂತೆ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕಂಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುವುದ ಕಂಡು, ಅದ ಪರಿಹರಿಸದೆ ದ್ರವ್ಯಾಭಿಲಾಷೆಯಿಂದ ತ್ರಿವಿಧದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡುವವನೊಬ್ಬ ಗುರು ಹುಟ್ಟಂಧಕನೆಂಬುವೆನಯ್ಯಾ, ಅಂಥ ಪರಮಪಾತಕಂಗೆ ಜಪವ ಹೇಳಿ ಪಾದೋದಕದಲ್ಲಿ ಏಕಭಾಜನವ ಮಾಡಿ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಟ್ಟು ಷಟ್‌ಸ್ಥಲವ ಹೇಳುವ ಜಂಗಮನೊಬ್ಬ ಕೆಟ್ಟಗಣ್ಣವನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ. ಇಂತೀ ಅಧಮ ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಭವಬಂಧನ ತಪ್ಪದು ನೋಡಾ ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರ. ೮

ಲಿಂಗದೇಹಿಯು ಪರಿಶುದ್ಧನು

೩೫೯

ಶ್ರೀಗುರು ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ತನುಗುಣವನು ಭಸ್ಮೀಕೃತವ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ [ಅದು[ದೃಶ್ಯ ಜಡತನುವಲ್ಲ, ಶಿವಸತ್ಕ್ರಿಯಾಚಾರದ ಮೂಲತನುತ್ರಯವೇ ತನ್ನ ತನುವೆಂದರಿವುದು. ಶ್ರೀಗುರು

ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಮನದ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವ ಕಳೆದು ಮನಕ್ಕೆ ಘನನೆನಹ ಸಂಬಂಧಿಸಿದನಾಗಿ, ಮನ ನಿರ್ಮಲ[೩೯]ವಾ[೩೯]ಗಿ ಲಿಂಗಕ್ಕಾಶ್ರಯವೆಂದರಿವುದು. ಶ್ರೀಗುರು ಜ್ಞಾನದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಣ [ನ] ಪ್ರಪಂಚ[ನ] ಪಶುಭಾವವ ಕಳೆದು ಅಖಂಡಿತ ಜ್ಞಾನಲಿಂಗಕಳೆಯ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣನಾಥನೆಂದು ತಿಳುಹಿದನಾಗಿ ಪ್ರಾಣ ಮಲಿನವೆಂಬುದು ಪಶುಭಾವವಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗಭಾವವಲ್ಲ. ಈ ಸಂದೇಹ ಭ್ರಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಕಾರಣ ಶೈವ ಹೊಲ್ಲ ಎನುತಿದ್ದೆನಯ್ಯ, ತಮ್ಮ ತಾವರಿದು ನಿಶ್ಚಯಿಸದಿದ್ದರೆ ಮಾಣಲಿ. ಗುರು ಉಪದೇಶದಿಂದ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದು ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಕಾಣಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧

೩೬೦

ಹಸ್ತಾಬ್ಜಮಥನದಿಂದೊತ್ತಿ ಭಸ್ಮವ ಮಾಡಿ, ಮತ್ತೆ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಮರುಜೀವಣಿಯ ಚಿತ್ತ ಶ್ರೋತ್ರದೊಳು ಧಾರೆಯನೆರೆಯಲು ಆತ ನಿನ್ನಂತೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೨

೩೬೧

ಉರಿವ ಕೆಂಡದ ಮೇಲೆ ತೃಣವ ತಂದಿರಿಸಿದರೆ, ಆ ತೃಣವನಾ ಕಿಚ್ಚು ನುಂಗಿದಂತೆ. ಗುರುಚರಣದ ಮೇಲೆ ತನುವೆಂಬ ತೃಣವ ತಂದಿರಿಸಿದರೆ, ಆತನ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ.೩

೩೬೨

ಪೂರ್ವಜನ್ಮವನು ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಭಕ್ತನ ಪಂಚಭೌತಿಕದ ತನುವಿನಂತೆ ವರ್ಣಿಸಿ ನುಡಿಯಬಹುದೆ? ಉತ್ತಮಾಧಮತೃಣ ಮೊದಲಾದುವೆಲ್ಲವು ಜ್ಯೋತಿಯ ಮುಟ್ಟಿ ಜ್ಯೋತಿಯ[೪೦]ಪ್ಪು[೪೦]ವು ಕೇಳಿರೆ, ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿ[೪೧]ದ[೪೧] ತನು ಕೇವಲ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯಲಿಂಗ. ಆಧಾರ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠ ಮಣಿಪೂರಕ ಅನಾಹತ ವಿಶುದ್ಧಿ ಆಜ್ಞೆ, ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರ ದಳ ವರ್ಣ ಅಕ್ಷರ ಅಧಿದೇವತೆ ಎಂದು, ಅಲ್ಲಿ ಶುಕ್ಲಶೋಣಿತಾತ್ಮಕನಂತೆ ವರ್ಣಿಸಿ ನುಡಿಯಬಹುದೇ ಶಿವಲಿಂಗತನುವ? ಗ್ರಂಥ: "ಗೌರವಂ ಲೈಂಗಿಕಾಚಾರಂ ಪ್ರಸಾದಂ ಚರಣಾಂಬುಕಂ ಭಾಕ್ತಿಕಂ ಚ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಷಡ್ವಿಧಂ ವ್ರತಮಾಚರೇತ್ ॥" ಎಂಬ ಷಡಾಧಾರ ಚಕ್ರವನು ಎನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ, ಅಂತರ್ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಭರಿತನಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗದ ಲಿಂಗವ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗ, ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗವು. ೪

೩೬೩

ಗುರುಲಿಂಗದ ಕರುಣಕೃಪೆಯಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜನಶರಣರ ಸುಖವ ಕಂಡೆನು. ಏನೆಂದುಪಮಿಸಬಹುದಯ್ಯ ಗುರುಲಿಂಗದ ಮಹಿಮೆಯನು! ಮಹಾಘನಸೋಮೇಶ್ವರನೆಂಬ ಗುರು, ಲಿಂಗವ ತೋರಿದನಾಗಿ ಮಹಾಜ್ಯೋತಿಯ ಸೋಂಕಿದ ಉತ್ತಮಾಧಮತೃಣ ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲವು ಮಹಾ ಜ್ಯೋತಿಯಪ್ಪುವು. ನೋಡಿರೆ ದೃಷ್ಟವ! ಮತ್ತೆ ಅಂತಿಂತೆಂದುಪಮಿಸಲುಂಟೆ? ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಸದ್ಗುರುಲಿಂಗವ ಸೋಂಕಿದ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಸರ್ವಾಂಗ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಲಿಂಗ ಮತ್ತೆ ದೇಹವೆಂದು, ಪ್ರಾಣವೆಂದು,

---

೩೯-೩೯ ನಾ(ಮೂ) ೪೦-೪೦ ಪ (ಮೂ) ೪೧-೪೧ ದಾ (ಮೂ)

ಆಧಾರ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಮಣಿಪೂರಕ ಅನಾಹತ ವಿಶುದ್ಧಿ ಆಜ್ಞೆ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರವೆಂದು, ವರ್ಣ ದಳ ಅಕ್ಷರ ಅಧಿದೇವತೆಯೆಂದು ವಿವರಿಸಿ ನುಡಿಯಲುಂಟೆ ಪಂಚಭೌತಿಕ ತನುವಿನಂತೆ? ಪಂಚವಿಂಶತಿ ತತ್ವಗಳ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ನುಡಿಯಲುಂಟೆ ಕೇವಲ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯಲಿಂಗತನುವಿಂಗೆ? ಸದ್ಭಕ್ತನಂಗ ಲಿಂಗ, ಮನ ಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗ, ಭಾವ ಲಿಂಗ, ಪಂಚವಿಂಶತಿ ತತ್ವಂಗಳೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗತತ್ವವು. ಇದು ಕಾರಣ ಲಿಂಗವಂತನ ಸರ್ವಾಂಗ ಲಿಂಗವಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೫

೩೬೪

ಜಾತವೇದಿಯಲ್ಲಿ ಶೋಧಿಸಿ ಪುಟವಿಟ್ಟ ಬೂದಿಯಂತಾದೆನಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮನಾರಾಧಿಸಿ ! ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: "ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಸ್ಸರ್ವಕರ್ಮಾಣಿ ಭಸ್ಮ ಸಾತ್ಕುರುತೇ ಯಥಾ" ಎಂದುದಾಗಿ, ಕಾದ ಲೋಹದ ಮೇಲೆ ಉದಕವನೆರೆದಂತಾದೆನಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೬

೩೬೫

ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿ, ಗುರು ಹಸ್ತವ ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನ್ಯಸ್ತ ಮಾಡಿದನಾಗಿ, ಸ್ಥಾನಶುದ್ಧಿ, ಶಿವಲಿಂಗವಿದ್ದುದೇ ಅವಿಮುಕ್ತಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿ, ದ್ರವ್ಯಶುದ್ಧಿ, ಶಿವಲಿಂಗ ಸನ್ನಿಧಿಮಾತ್ರ ಪವಿತ್ರೀಕೃತವಾಗಿ, ಮಂತ್ರಶುದ್ಧಿ, ಹರಮಂತ್ರಮಯವಾಗಿ, ಲಿಂಗಶುದ್ಧಿ, ಲಿಂಗವು ನಿರ್ಮಳ ನಿರುಪಮ ನಿತ್ಯಸತ್ಯನಾಗಿ. ಇಂತು ಪಂಚಶುದ್ಧಿ ಎಂದರಿದು, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿಪ್ಪುದೇ ಆಗಮ; ಬೇರೆ ಆಗಮವಿಲ್ಲ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.* ೭

೩೬೬

ತನುಶುದ್ಧವಿಲ್ಲವೆಂಬಾತ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಲಾಗದು. ಮನ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲವೆಂಬಾತ ಲಿಂಗವ ಹಿಡಿದು ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಲಾಗದು. ಪ್ರಾಣ ಮಲಿನವು ಎಂಬ ಪಶುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಲ್ಲಿಯದೊ? ಇದು ಕಾರಣ, ಆರು ಶೈವ[೪೨]ದ[೪೩]ಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಪ್ಪರೆಲ್ಲ ಬಾರದ ಭವದಲ್ಲಿ ಬಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದು ಕಾಣಾ ನೀನು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೮

೩೬೭

ಮೂಗಿಲ್ಲದವಂಗೆ ಕನ್ನಡಿಯ ತೋರಲದೇಕೆ? ಕೈಯಿಲ್ಲದವಂಗೆ ಕುದುರೆಯನೇರಲದೇಕೆ? ಕಾಲಿಲ್ಲದವಂಗೆ ನಿಚ್ಚಣಿಕೆಯನೇರಲದೇಕೆ? ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯವಿಲ್ಲದವಂಗೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇಕೆ ಅಮುಗೇಶ್ವರಾ? ೯

---

* **ಅರ್ಥ:** ಶ್ರೀಗುರು ಹಸ್ತವ ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದಾಗಬೇ ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿ, ಲಿಂಗವಿದ್ದುದೇ ಅವಿಮುಕ್ತಕ್ಷೇತ್ರ, ಅಂಗ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದವೇ ದ್ರವ್ಯಶುದ್ಧಿ, ಗುರು ಪೇಳಿದ ಕರ್ಣಮಂತ್ರದಿಂದವೇ ಮಂತ್ರಕಾಯವಾಯಿತ್ತು. ಗುರುಮುಟ್ಟ ಶಿಲಾಭಾವವಳಿದು ಶಿವಕಲೆಯ ಭಾವಿಸಿ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟುದೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಇಂ[೪೪]ತು[೪೫] ಗುರುಮತಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧನಪ್ಪ ವೀರಶೈವನ ಪಂಚಶುದ್ಧಿ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಆಗಮ ಶ್ರುತಿ ಮತವಿಡಿದು ಬೇರೆ ಪಂಚಶುದ್ಧಿಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ವೀರಶೈವಂಗೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

೪೨-೪೩ ತಪ್ಪ (ಮೂ) ೪೪-೪೫ ರ (ಮೂ)

ದೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಜಾತಿಗಳ ಭೇದವಿಲ್ಲ

೩೭೮

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಲಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯನಾಗಲಿ ವೈಶ್ಯನಾಗಲಿ ಶೂದ್ರನಾಗಲಿ, ಆವಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಾತನಾದರೂ ಆಗಲಿ, ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವ ಪಡೆದು, ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿದವನು ಆಚಾರಸಂಪನ್ನ, ಸತ್ಕ್ರೀಯನಾದ ಮಹಾತ್ಮನೇ ಮೂರು ಲೋಕ೪೪ಕಧಿಕ೪೪ ನೋಡಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೧

೩೭೯

ಶ್ರೀಗುರುವಾದಾತನು ಸಕಲಾಗಮಂಗಳ ಹೃದಯವನರಿದು, ತನ್ನ ಆದಿ ಮಧ್ಯಾವಸಾನಮಂ ತಿಳಿದು, ಸರ್ವಾಚಾರವು ತನ್ನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು, ಉಪದೇಶವ ಮಾಡುವ ಪರಿ ಎಂತೆಂದಡೆ : ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮೂರುವರ್ಷ ನೋಡಬೇಕು. ಕ್ಷತ್ರಿಯನ ಆರು ವರ್ಷ ನೋಡಬೇಕು; ವೈಶ್ಯನ ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷ ನೋಡಬೇಕು; ಶೂದ್ರನ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ನೋಡಬೇಕು. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ: "ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ತ್ರೀಣಿ ವರ್ಷಾಣಿ ಷಡಬ್ದಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯಂ ತಥಾ। ವೈಶ್ಯಂ ನವಾಬ್ದಮಾಖ್ಯಾತಂ ಶೂದ್ರಂ ದ್ವಾದಶವರ್ಷಕಂ॥" ಇಂತೀ ಶ್ರುತ್ಯರ್ಥವನರಿಯದೆ, ಉಪಾಧಿವಿಡಿದು ಉಪದೇಶವ ಮಾಡಿದಾತ ಗುರುವಲ್ಲ; ಉಪದೇಶವಿಡಿದು ಉಪಾಧಿಯಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಯ ಕೊಂಬಾತ ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲ, ಇವರಿಬ್ಬರ ನಿಲವು ಒಂದೇ! ಠಕ್ಕನ ಮನೆಗೆ ಠಕ್ಕ ಬಂದಂತೆ! ಆ ಗುರುಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರನು ರೌರವನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ. ೨

೩೮೦

ಅಯ್ಯಾ, ವೈಷ್ಣವರಾದವರು ತಮ್ಮ ವಿಷ್ಣುಮಂ ಬಿಟ್ಟುಕಳೆದು ಲಿಂಗಭಕ್ತರಾದರು ಕೆಲವರು. ಅಯ್ಯಾ, ಜೈನರಾದವರು ತಮ್ಮ ಜೈನಧರ್ಮವಂ ಬಿಟ್ಟು ಲಿಂಗಭಕ್ತರಾದರು. ಅನೇಕರು, ಅಯ್ಯಾ, ದ್ವಿಜರಾದವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ಮಂಗಳ ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆದು ಶಿವಲಿಂಗಭಕ್ತರಾದರನೇಕರು. ಶಿವಲಿಂಗವ ಬಿಟ್ಟು ಇವ ಹಿಡಿದವರುಳ್ಳರೇ ಹೇಳಿರಯ್ಯಾ? ಉಳ್ಳೊಡೆಯೂ ಅವರು ವ್ರತಗೇಡಿಗಳೆನಿಸಿಕೊಂಬರು. ಯುಕ್ತಿವಂತರಲ್ಲ, ಮುಕ್ತಿವಂತರಲ್ಲ, ಭಕ್ತಿವಂತರಲ್ಲ; ಮುಂದೆ ನರಕಕ್ಕೆ ಭಾಜನರಪ್ಪರು. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ: *"ಮಾಹೇಶ್ವರೋ ವೈಷ್ಣವಾದಿ ದೇವತಾರಾಧನಾಸ್ತಕಃ।* ಏಕಹಸ್ತಂ ನಿರಾಲಂಬಂ ನರಕೇ ಕಾಲಮಕ್ಷಯಂ॥" ಎಂಬುದಾಗಿ, ಅವರದಂತಿರಲಿ, ಇದು ಕಾರಣವಾಗಿ ಋಷಿ ಕೃತಕದಿಂದಾದ ಕುಟಿಲದೈವಂಗಳ ದಿಟವೆಂದು ಬಗೆದು ಸಟೆಯ ಬಿಡಲಾರದೆ, ದಿಟವ ನಂಬಲಾರದೆ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಯಿತ್ತೀ ಜಗವೆಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಸಕಲದೈವಂಗಳಿಗೆ ಸಕಲ ಸಮಯಂಗಳಿಗೆ ಘನಮಹಿಮನೆಂದು ನಿಮಗೆ ನಾನು ಶರಣುವೊಕ್ಕೆನಯ್ಯ ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೩

೪೪–೪೪ ಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಯು(ಮೂ) *–* ಮಹೇಶ್ವರ ವೈಷ್ಣವತ್ವಾದನೇಕಾರಾಧನಾದ್ವರೇತ್ (ಮೂ)

೩೭೧

ಭವಿತನಕ್ಕೆ ಹೇಸಿ ಭಕ್ತನಾಗಬೇಕೆಂಬಾತನು ಸದ್ಗುರುವನರಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ಅವರ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯಂ ಪಡೆದೆವೆಂದು, ಆ ಶ್ರೀಗುರುವಿಗೆ ದಂಡಪ್ರಣಾಮವಂ ಮಾಡಿ, ಭಯಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕರಗಳಂ ಮುಗಿದು ನಿಂದಿರ್ದು, ಎಲೆ ದೇವಾ ಎನ್ನ ಭವಿತನವಂ ಹಿಂಗಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಎನ್ನ ಭಕ್ತನಂ ಮಾಡುವುದೆಂದು ಶ್ರೀಗುರುವಿಂಗೆ ಬಿನ್ನಹಂ ಮಾಡಲು, ಆ ಶ್ರೀಗುರುವು ಅಂತಪ್ಪ ಭಯಭಕ್ತಿಕಿಂಕರತೆಯೊಳಿಪ್ಪ ಶಿಶುವಂ ಕಂಡು ತಮ್ಮ ಕೃಪಾವಲೋಕನದಿಂ ನೋಡಿ, ಆ ಭವಿಯ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯಮಂ ಕಳೆದು ಪುನರ್ಜಾತನಂ ಮಾಡಿ ಆತನ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದೊಡೆ : "ಜ್ವಲತ್ಕಾಲಾನಲಾಭಾಸಾ ತಟಿತ್ಕೋಟಿ ಸಮಪ್ರಭಾ ತಸ್ಯೋರ್ಧ್ವೇತು ಶಿಖಾಸೂಕ್ಷ್ಮಾ ಚಿದ್ರೂಪಾ ಪರಮಾಕಲಾ ಯಾ ಕಲಾ ಪರಮಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾ ತತ್ತ್ವಾನಾಂ ಬೋಧಿನೀ ಪರಾ ತಾಮಾಕರ್ಷ್ಯ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಲಿಂಗೇ ಸಮುವವೇಶಯೇತ್ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾಮಂತ್ರಂ ಚ ಮೂಲಮಂತ್ರಂ ಪಠೇದಪಿ। ಅಥಾಸ್ಮಿನ್ ಸಂಸ್ಕೃತೇ ಲಿಂಗೇ ಸುಸ್ಥಿರೋ ಭವ ಸರ್ವದಾ" ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೪

೩೭೨

ತಾವು ಗುರುವೆಂದು ಮುಂದಣವರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹವ ಮಾಡುವರಯ್ಯಾ, ತಾವು ಗುರುವಾದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಒಂದೇ ದೇಹ, ಸಾಕ್ಷಿ: "ಸಪ್ತಧಾತು ಸಮಂ ಪಿಂಡಂ ಸಮಯೋನಿ ಸಮುದ್ಭವಂ । ಆತ್ಮ [೪೫]ಕಾಯ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ[೪೫] ವರ್ಣಾನಾಂ ಕಿಂ ಪ್ರಯೋಜನಂ ॥" ಎಂಬುದಾಗಿ, ಗುರುವೆಂಬುದು ತಾನು ಪರುಷ [೪೬]ವು[೪೬] ಆ ಪರುಷ ಮುಟ್ಟಲು ಉಳಿದ ಲೋಹ[ಂಗಳು] ಸುವರ್ಣವಾದುವಲ್ಲದೆ, [೪೭]ಆ[೪೭] ಪರುಷವೇ [೪೮]ಆಗಲರಿಯವು.[೪೮] ಅದು ಗುರುಸ್ಥಲವಲ್ಲ; ನಿಲ್ಲು, ನಿಲ್ಲು! ಗುರುಸ್ಥಲವೆಂಬುದು ತಾನು ಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿ ಪ್ರಕಾಶವು.[೪೯] ಅಂತಪ್ಪ ಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿಪ್ರಕಾಶವ ತಂದು[೪೯] [೫೦]ಅವರ[೫೦] ಜ್ಯೋತಿಯ ಹೊತ್ತಿಸಿದಡೆ, ಆ ಜ್ಯೋತಿ ತನ್ನಂತೆ ಮಾಡಿತ್ತು! ಅದು ಆವ ಜ್ಯೋತಿ ಎಂದಡೆ, ಅದು ಪಶ್ಚಿಮಜ್ಯೋತಿ, ಆ [ಪಶ್ಚಿಮ] ಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ ಕಂಡು ಸುಖಿಯಾದೆನು. ನಾಲ್ಕು ವೇದಾರ್ಥ, [೫೧]ಅಜಪಗಾಯತ್ರಿ, ಅಜಪಗಾಯತ್ರಿಯರ್ಥ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದಿಂದ[೫೧] ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿ, ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಾನು ಸ್ವತಂತ್ರನಾದರೆ, ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನು ಆರಿಗಾದರೂ ಕೊಡಬಹುದು. ಅಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಅಂಧಕನ ಕೈಯ ಅಂಧಕ ಹಿಡಿದಂತೆ ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.೫

೩೭೩

ನೀರು ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡು ಮುತ್ತಪ್ಪುದಲ್ಲದೆ, ಮುತ್ತು ನೀರಪ್ಪುದೇನಯ್ಯ? ಹಾಲು ಹೆಪ್ಪುಗೊಂಡು ತುಪ್ಪ[೫೨]ವಪ್ಪು[೫೨]ದಲ್ಲದೆ, ತುಪ್ಪ ಹಾಲಪ್ಪುದೇನಯ್ಯಾ? ಹೀನ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ನರನು ಗುರುವಿನ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಶಿವಜಾತ ಶರಣನಾದ ಬಳಿಕ ಮರಳಿ ನರನಪ್ಪನೇನಯ್ಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ? ೬

೪೫-೪೫ ಜೀವ ಏವ ದೇಹಂ (ಮೂ) ೪೬-೪೬ ವಾದಡೆ(ಮೂ) ೪೭-೪೭ ಅದು(ಮೂ) ೪೮-೪೮ ವಾಗಲಜಿಯದು (ಮೂ) ೪೯-೪೯ ಭಾತಿಯೆಂದು (ಮೂ) ೫೦-೫೦ ಅದು (ಮೂ) ೫೧-೫೧ ಅರ್ಥ ಪ್ರಾಣವಯದಿಂದ (ಮೂ) ೫೨-೫೨ ಆಗುವ (ಮೂ)

೩೭೪

[ಕನ್ನಡಿ] ತನ್ನದಾದಡೇನು, [೫೩]ಅನ್ಯರದಾದಡೇನು ತನ್ನ ರೂಪು ಕಂಡಡೆ ಸಾಲದೆ? ಸದ್ಗುರು ಆವನಾದಡೇನು, ತನ[೫೪]ನಜಿ[೫೪]ದಡೆ ಸಾಲದೆ ಹೇಳಾ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮಾ? ೭

೩೭೫

ವಿಷಯದಷ್ಟವಾಗಿದ್ದ ನರನ ಗಾರುಡಮಂತ್ರೌಷಧದಿಂದ ಆರೋಗ್ಯಕಾಯನ ಮಾಡುವಂತೆ ಶೈವಗುರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರೋಪದಿಷ್ಟನಾದ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ವೀರಶೈವ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶದಿಂದ ಆತನ ಕಾಯ[೫೫]ಶುದ್ಧನ[೫೫] ಮಾಡಿ, ಆತನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ತುಂಬಿ, ಆತನ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವ ಬಿಜಯಂಗೈಸಿ, ಕೃತಕೃತ್ಯನ[೫೬] ಮಾಡಿದ ನಮ್ಮ ವೀರಶೈವಗುರು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ.೮

೩೭೬

ಕಳ್ಳನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ರತ್ನವ ಕಂಡಡೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದು ತಲೆವಿಡಿವರಯ್ಯಾ, ಆ ರತ್ನವ ರತ್ನವ ವ್ಯವಹಾರಿ ಕೊಂಡರೆ ಆರೂ ಬಯ್ಯಲಮ್ಮರು. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ: "ಚೋರವಿ[೫೭]ಕ್ರೀತ[೫೭] ರತ್ನಾನಾಂ [೫೮]ಪುನರ್ವಿಕ್ರಯಮುಚ್ಯತೇ ।[೫೮] ಶೈವದೀಕ್ಷಾಂ[೫೯] ಪ್ರಪನ್ನಾನಾಂ[೫೯] ಪುನರ್ದೀಕ್ಷಾ [೬೦]ವಿಧೀಯತೇ॥[೬೦] ಎಂದುದಾಗಿ, ಶೈವ ಗುರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವಾದ ಲಿಂಗವನು ವೀರಶೈವ ಗುರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಮರಳಿ ಕೊಂಡಡೆ ಆತ ಇಹಲೋಕ ಪೂಜ್ಯನು. ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ, ತಪ್ಪದು. ರೇಕಣ್ಣಪ್ರಿಯ ನಾಗಿನಾಥಾ. ೯

೩೭೭

ಶೈವನೇಮಸ್ತರ ಕೈಯಲುಪದೇಶವಾದರೇನಯ್ಯಾ? ಅಲ್ಲಿ ಏನೂ ಊನವಿಲ್ಲ. ಪಾರಂಪರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿ[೬೧]ತ್ತಾಗಿ[೬೧] ನದಿಯ ಮೂಲವನು ಗುರುವಿನ ಮೂಲವನು ಅರಸುವರೆ? ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಪ್ರಣಮಮಂತ್ರದಿಂದ ಲಿಂಗದರ್ಶನವಾಯಿತ್ತಾಗಿ ಕಳೆಯಬಾರದು ಬೆರಸಿ ತನ್ನೊಳಗೆ ತಾನಚ್ಚೊತ್ತಿ ಕರಿಗೊಂಡಿತ್ತಾಗಿ, ಅಂದು ಬಳ್ಳೇಶ್ವರ ಮಲ್ಲಯ್ಯಗಳು ಬಳ್ಳವ ಲಿಂಗವ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಕಳೆದರೇ ಎಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರು? ಅಂದು ತಿರುಕಾಳಹಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಪ್ಪದೇವರು ಸುಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ಥಾವರವನೇ ಗುರುರೂಪವ ಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸಿದರೆಂದು ಕಳೆದರೇ ನಮ್ಮ ಪುರಾತನರು? ಅಂದು ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಹುಸಿಯನೇ ದಿಟವ ಮಾಡಿ ಬದನೆಯಕಾಯ ಲಿಂಗವಮಾಡಿ ಸಲಿಸನೇ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು? ಇವರೆಲ್ಲರೂ ನಿಮ್ಮ ಭಜಿಸಿ, ನಿಮ್ಮತ್ತಲಾದರು. ನಾ ನಿನಗೇನ ಮಾಡಿದೆನಯ್ಯಾ [ಹು]ಳಿಯುಮೇಶ್ವರಾ? ೧೦

೫೩+ ಕನ್ನಡಿ (ಮೂ) ೫೪–೫೪ ರುಹಿ (ಮೂ) ೫೫–೫೫ ಶುದ್ಧಾತ್ಮನಂ (ಮೂ) ೫೬+ ೦ (ಮೂ) ೫೭–೫೭ ಕ್ರಯ (ಮೂ) ೫೮–೫೮ ಪುನಃ ಕ್ರಯವರಂತಿವ್ಯೆ(ಮೂ) ೫೯–೫೯ ತು ಲಿಂಗಾನಾಂ(ಮೂ) ೬೦–೬೦ ವಿಶೇಷತಾ (ಮೂ) ೬೧–೬೧ ತ್ತುದಾ(ಮೂ)

೩೭೮

ಇಂತಪ್ಪ ಭಿನ್ನ ಗುರುವಿನ ಕೈಯಿಂದ ಪಡೆ[ದು]ಕೊಂಡ ಲಿಂಗವ ಮರಳಿ ಜ್ಞಾನಗುರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಲಿಂಗವ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಶಯವ ಮಾಡುವಿರಿ, ಸಂಶಯಮಾಡಲಾಗದು. ಅದು ಅಜ್ಞಾನದೊಳಗು. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ, ಇದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟ ಲೌಕಿಕದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಳಕುಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪತ್ತಾರನಿಗೆ ಒಂದಾಭರಣವ ಮಾಡಿಕೊಡೆಂದು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ತಮಗೆ ಪರಿಣಾಮವಾದರೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಬರು. ಪರಿಣಾಮ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಮರಳಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಕುಶಲ ಪತ್ತಾರನ ಕೈಯಿಂದ ಮಾಡಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಬುವರು. ಮತ್ತಂ ಒಬ್ಬ ಬಡಿಗನಿಂದ ಆವುದಾನೊಂದು ಗಳೆಯಹಾಯಿಸಿಕೊಂಡೊಯ್ದು ಹೋಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿ ಹೊಡೆದರೆ, ನೀಟಾಗಿ ನಡೆದರೆ ಹೊಡೆವರು. ನೀಟಾಗಿ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಮರಳಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಬಡಿಗನ ಕರೆದೊಯ್ದು ನೀಟಾಗಿ ಗಳೆಯ ಹಾಕಿಸಿ ಹೊಡೆವರಲ್ಲದೆ ಹಾಗೇ ಹೊಡೆಯರು. ಒಬ್ಬ ಚಿಂಪಿಗನಲ್ಲಿ ಆವುದಾನೊಂದು ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಯ ಹೊಲಿಸಿಕೊಂಡು ಉಟ್ಟು ತೊಟ್ಟರೆ [೬೨][ತಮಗೆ][೬೨] ಹಿತ ಒಪ್ಪಿದರೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಬರು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಕುಶಲ ಚಿಂಪಿಗನಲ್ಲಿ ಹೊಲಿಸಿ ತೊಡುವರಲ್ಲದೆ ಹಾಗೇ ತೊಡರು. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವು ಮೊದಲಿಗೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಆಚರಿಸಿದಡೆ ಅವರಂಗಕ್ಕೆ ದಣಿವಲ್ಲದೆ ಹಿತಕರವಾಗಿ ತೋರದೆಂಬ ಹಾಗೆ, ಅಂತಪ್ಪ ಭಿನ್ನಭಾವದ ಶೈವಗುರುವಿನ ಉಪದೇಶವ ವಿಸರ್ಜಿಸಿ, ಅಭಿನ್ನಭಾವವೆಂಬ ಸ್ವಾನುಭಾವ ಜ್ಞಾನಗುರುಮುಖದಿಂದ ತಾರಕಮಂತ್ರೋಪದೇಶವ ಪಡೆದು ಲಿಂಗಧಾರಣವಾದಡೆ ವೀರಶೈವದ ಅಚ್ಚು, ಪುರಾತನರ ಮಚ್ಚು, ಸರ್ವಗಣಂಗಳಿಗೆ ಸನ್ಮತ. ಇಂತಪ್ಪ ವಿಚಾರವನರಿಯದೆ ಮೂಢಮತಿಯಿಂದ ಆ ಲಿಂಗವ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಪೂಜಿಸೆಂದು ಹೇಳುವ ಗುರುವು, ಆ ಕಲ್ಲಲಿಂಗವ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪಿಡಿದು ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರದಿಂದ ಪೂಜಿಸುವ ಶಿಷ್ಯನು ಬಳ್ಳಿಗುರುಡನ ಕೈಯ ಬಳ್ಳಲಿಗುರುಡವಿಡಿದು ಕಾಣದೆ ಡೊಂಗುರವ ಬಿದ್ದಂತೆ. ಗುರುಶಿಷ್ಯರೆಂಬುಭಯರು ಯಮಗೊಂಡದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವರು ನೋಡೆಂದ ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನ ಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ. ೧೧

೩೭೯

ಜಾತಿವಿಡಿದು ಜಂಗಮವ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪಾತಕರು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ; ಜಾತಿ ಘನವೋ? ಗುರುದೀಕ್ಷೆ ಘನವೋ? ಜಾತಿ ಘನವಾದ ಬಳಿಕ ಆ ಜಾತಿಯೇ ಗುರುವಾಗಿರಬೇಕಲ್ಲದೆ ಗುರುದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದು ಗುರುಕರಜಾತರಾಗಿ ಜಾತಕವ ಕಳೆದು ಪುನರ್ಜಾತರಾದೆವೆಂ[೬೩]ದು[೬೩] ಏತಕ್ಕೆ ಬೊಗಳುವಿರೊ? ಜಾತಿವಿಡಿದು ಕಳೆಯಿತ್ತೆ [೬೪]ಜ್ಯೋ[೬೪]ತಿ ತಮವ? ಅಜಾತಂಗೆ ಆವುದು ಕುಲ? ಆವ ಕುಲವಾದಡೇನು ದೇವನೊಲಿದಾತನೆ ಕುಲಜನು. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ : "ದೀಯತೇ ಜ್ಞಾನಸಂಬಂಧಃ ಕ್ಷೀಯತೇ ಚ ಮಲತ್ರಯಂ । ದೀಯತೇ ಕ್ಷೀಯತೇಯೇ[೬೫]ನ್[೬೫] ಸಾ ದೀಕ್ಷಾನಿಗದ್ಯತೇ ॥" ಎಂಬದನರಿದು ಜಾತಿ ನಾಲ್ಕುವಿಡಿದು ಬಂದ ಜಂಗಮವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಅವನೊಡಗೂಡಿಕೊಂಡು ನಡೆದು, ಜಾತಿಯೆಂಜಲುಗಳ್ಳರಾಗಿ, ಉಳಿದ ಜಂಗಮವ ಕುಲವನೆತ್ತಿ ನುಡಿದು, ಅವ(ರ)ನತಿಗಳೆದು, ಕುಲವೆಂಬ ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿ ಎಂಜಲೆಂದು ಅಮೇಧ್ಯವ ಭುಂಜಿಸಿ, ಹಂದಿ ನಾಯಂತೆ ಒಡಲ ಹೊರೆವ ದರುಶನ

೬೨-೬೨ ತಮ್ಮಂಗಕ್ಕೆ (ಮೂ)೬೩-೬೩ ಬುದ (ಮೂ) ೬೪-೬೪ ಜಾ (ಮೂ)೬೫-೬೫ ನಾ (ಮೂ)

ಜಂಗುಳಿಗಳು ಜಂಗಮಪಥಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲರಾಗಿ. ಅವರಿಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ, ಗುರುಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ, ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ, ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ, ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ, ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ, ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾದ ನರಕಜೀವಿಗಳ ಗುರುಚರ ಪರಮೆಂದಾರಾಧಿಸಿ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಳ ಸಲ್ಲದು ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯಾ. ೧೨

ದೀಕ್ಷೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವನ್ನು ಬೆರಸಕೂಡದು

೩೮೦

ಗುರುವಿನಿಂದ ಉಪದೇಶವ ಪಡೆದು ಗುರುಪುತ್ರನೆನಿಸಿಕೊಂಡು, ಬಳಿಕ ಪೂರ್ವದ ತಂದೆ ತಾಯಿಯೆಂದು, ಬಂಧುಬಳಗವೆಂದು ಮಲಸಂಬಂಧವ ನೆನೆಯಲಾಗದು ಕಾಣಿರೋ, ನೆನೆದಿರಿಯಾದರೆ ಶಿವದ್ರೋಹ ತಪ್ಪದಯ್ಯ. ಇನ್ನು ನಿಮಗೆ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳ ಹೇಳಿಹೆ ಕೇಳಿರಿ. ಗುರುವೇ ತಾಯಿ, ಗುರುವೇ ತಂದೆ, ಗುರುವೇ ಬಂಧುಗಳು; ಗುರುವಿನಿಂದ ಪರವಿನ್ನಾವುದು? ಇನ್ನಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಂಬಬಲ್ಲರೆ ಶಿಷ್ಯನೆಂಬೆನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧

೩೮೧

ಬಹುಜನರ ಶೌಚದ ಮಲವ ಹಂದಿಯು ತಿಂದು ತನ್ನ ಒಡಲ ಹೊರೆವುದಯ್ಯ, ತನ್ನ ಶೌಚದ ಮಲವ ಮರಳಿ ತಾ ಮುಟ್ಟದು ನೋಡಾ. ಭವಿತನಕ್ಕೆ ಹೇಸಿ ಭಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ ಭವಿಯ ನೆಂಟರು ಹೆತ್ತ ಬಂಧುಗಳೆಂದು ಬೆರೆಸಿದರೆ ಆ ಹಂದಿಗಿಂತಲೂ ಕರಕಷ್ಟ ಕಾಣಾ, ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೨

೩೮೨

ಭವಿಯ ಕಳೆದು ಭಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ ಭವಿಯ ನೆಂಟನೆಂದು ಹೋಗಲಾಗದು. ನಂಟುತನಕ್ಕೆ ಆತ್ಮದಿಚ್ಛೆಗೆ ಅಳುಪಿ ಭವಿಯೊಡನುಂಡಡೆ ಹಂದಿಯ ಬಾಯ ತುತ್ತ ನಾಯಿ ಸೆಳೆದು ತಿಂದಂತೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೩

೩೮೩

ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮ ಹೆತ್ತಪ್ಪ ಗೋತ್ರದವರಾದರೇನು? ಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವಿಲ್ಲದವರ ಎನ್ನವರೆನ್ನೆನಯ್ಯ, ನಂಟುಭಕ್ತಿ ನಾಯಕ ನರಕ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೪

೩೮೪

ಪಕ್ಕ ಮುರಿದ ಕೋಳಿಯಂತೆ ಬೆಕ್ಕಿನ ಬಾಧೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಡವೆಂದು, ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಪಾದತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದದ ದಿಕ್ಕ ತೋ[೬೬](ರೆ)[೬೬] ದೀಕ್ಷೆಯ ಕೊಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವ ಮೀರಿ, ಮರಳಿ ಮಕ್ಕಳು ಮಾತಾಪಿತರು ಬಂಧುಗಳು ಭವಿಗಳಾಗಿರಲು ಅವರ ಮುಖವ ಬಿಡಲಾರದೆ ಕೂಳಿನಾಸೆ ಮಾಡಿ

೬೬-೬೬ ರಿ(ಮೂ)

ಹೋದೆನೆಂದಡೆ, ಕೋಳಿ ತಾನು ಬೆಕ್ಕು ನಾಯಿ [೬೭](ದ್ದ)[೬೭] ಗೃಹಕ್ಕೆ ಗುಟುಕ ಕೊಳಹೋದ ತೆರನಾಯಿತ್ತು ಕಲಿದೇವರದೇವಯ್ಯಾ. ೫

ಲಿಂಗವೇ ಪತಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು

(ಸತಿಪತಿ ಭಾವದ ವಚನಗಳು)

೩೮೫

ಹರನೇ ನೀನೆನಗೆ ಗಂಡನಾಗಬೇಕೆಂದು ಅನಂತಕಾಲ ತಪಸಿದ್ದೆ ನೋಡಾ. ಹಸೆಯ ಮೇಲಣ ಮಾತ ಬೆಸಗೊಳಲಟ್ಟಿದರೆ, ಶಶಿಧರನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿದರೆಮ್ಮವರು. ಭಸ್ಮವನೆ ಹೂಸಿ, ಕಂಕಣವನೆ ಕಟ್ಟಿದರು, ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜು[೬೮]ನಾ[೬೮] ನನಗೆ ನೀನಾಗಬೇಕೆಂದು. ೧

೩೮೬

ಪಚ್ಚೆಯ ನೆಲಗಟ್ಟು, ಕನಕದ ತೋರಣ, ವಜ್ರದ ಕಂಭ, ಪವಳದ ಚಪ್ಪರವನಿಕ್ಕಿ, ಮುತ್ತು ಮಾಣಿಕದ ಮೇಲಕಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿ, ಮದುವೆಯ ಮಾಡಿದರು. ಎಮ್ಮವರೆನ್ನ ಮದುವೆಯ ಮಾಡಿದರು. ಕಂಕಣ ಕೈದಾರ ಸ್ಥಿರಸೇಸೆಯನಿಕ್ಕಿ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೆಂಬ ಗಂಡಂಗೆನ್ನ ಮದುವೆಯ ಮಾಡಿದರು. ೨

೩೮೭

ಬಸವ ಬಂದಿಗಟ್ಟೆ, ಸಂಗಯ್ಯ ಮದುವಳಿಗ, ನಾನು ಮದುವಳಿಗೆ, ವಸುಧೆಯ ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರು ನಿಬ್ಬಣಿಗರು. [ಅಂಗವಿಸಿಭೋ, ಅಂಗವಿಸಿಭೋ] ಶುದ್ಧ ಶಿವಾಚಾರವೆಂಬ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಯಿತ್ತಾಗಿ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮನೊಬ್ಬ[ನೆ] ಅಚಳ, ನಾನು ನಿತ್ಯ ಮುತ್ತೈದೆ. ೩

೩೮೮

ಜಗವೆಲ್ಲ ಅರಿಯಲು ಎನಗೊಬ್ಬ ಗಂಡನುಂಟು. ಆನು ಮುತ್ತೈದೆ. ಆನು [೬೯]ನಿಟ್ಟೈದೆ.[೬೯] ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯನಂತಪ್ಪ ಎನಗೊಬ್ಬ ಗಂಡನುಂಟು. ೪

೩೮೯

ಹುಟ್ಟಿದೆನು ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ, ಬೆಳೆದೆನು ಅಸಂಖ್ಯಾತರ ಕರುಣದಲ್ಲಿ, ಭಾವವೆಂಬ ಹಾಲು, ಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬ ತುಪ್ಪ, ಪರಮಾರ್ಥವೆಂಬ ಸಕ್ಕರೆಯನಿಕ್ಕಿದರು ನೋಡಾ. ಇಂತಪ್ಪ ತ್ರಿವಿಧಾಮೃತವನು ದಣಿಯಲೆರೆದು ಸಲುಹಿದರೆನ್ನ. ವಿವಾಹವ ಮಾಡಿದಿರಿ; ಸಯವಪ್ಪ ಗಂಡಂಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಕೊಟ್ಟ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಲೆಂದು ಅಸಂಖ್ಯಾತರೆಲ್ಲರು ನೆರೆದು ಬಂದಿರಿ. ಬಸವಣ್ಣ ಮೆಚ್ಚಲು ಒಗತನವ ಮಾಡುವೆ.

೬೭-೬೭ ಂದ (ಮೂ) ೬೮-೬೮ ನ ತನಗೆ ನಾ(ಮೂ) ೬೯-೬೯ ನಿಷ್ಠೆ (ಮೂ)

ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಕೈವಿಡಿದು ನಿಮ್ಮ ಮಂಡೆಗೆ ಹೂವ ತಹೆನಲ್ಲದೆ ಹುಲ್ಲು ತಾರೆನು. ಅವಧರಿಸಿ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಮರಳಿ ಬಿಜಯಂಗೈವುದು. ಶರಣಾರ್ಥಿ. ೫

೩೯೦

ಎನ್ನ ನಲ್ಲನು ಒಲ್ಲೆನೆಂದು ಕಳುಹಿದಡೆ, ಇಲ್ಲಿಯೇ ಅರಸುವೆನವನ. ಗಂಗೆಯ ನೋಡೆನು, ಗೌರಿಯ ನೋಡೆನು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಅರಸುವೆನವ್ವಾ, ಎನ್ನಂತರಂಗದ ಆತ್ಮ ಜ್ಯೋತಿಯೇ ಉರಿಲಿಂಗದೇವ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಅರಸುವೆನವ್ವಾ॥

೩೯೧

ಸಾವಿಲ್ಲದ ಕೇಡಿಲ್ಲದ ರೂಹಿಲ್ಲದ ಚೆಲುವನವ್ವಾ, ಎಡೆ ಇಲ್ಲದ ತೆರಹಿಲ್ಲದ ಕುರುಹಿಲ್ಲದ ಚೆಲುವಂಗಾನೊಲಿದೆ, ಎಲೆ ಅವ್ವಾ, ನೀ ಕೇಳಾ ತಾಯೆ. ಭವವಿಲ್ಲದ ಭಯವಿಲ್ಲದ ನಿರ್ಭಯ ಚೆಲುವಂಗೆ, ಕುಲ ಸೀಮೆ ಇಲ್ಲದ ನಿಸ್ಸೀಮ ಚೆಲುವಂಗೆ ನಾನೊಲಿದೆ. ಇದು ಕಾರಣ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಚೆಲುವ ಗಂಡನೆನಗೆ. ಈ ಸಾವ ಕೆಡುವ ಗಂಡರನೊಯ್ದು ಒಲೆಯೊಳಗಿಕ್ಕು. ೭

೩೯೨

ಒಬ್ಬನೆ ಗರುವನು, ಇವನೊಬ್ಬನೆ ಚೆಲುವನು, ಇವನೊಬ್ಬನೆ ಧನಪತಿ ಕೇಳಾ ಕೆಳದಿ. ಅವಗೆ ಹಿರಿಯರಿಲ್ಲ; ಅವಗೆ ಒಡೆಯರಿಲ್ಲ, ಇಂತಪ್ಪ ನಲ್ಲನು ಲೇಸು ಕಾಣೆಲಗೆ. ನೀವೆಲ್ಲ ಒಂದಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಬಡಿದರೆ ಬಿಡಿಸುವ ಈ ನಲ್ಲ ಲೇಸು ಉರಿಲಿಂಗದೇವರು. ೮

೩೯೩

ಅತ್ತೆ ಮಾಯೆ, ಮಾವ ಸಂಸಾರಿ, ಮೂವರು ಮೈದುನರು ಹುಲಿಯಂಥವರು. ನಲ್ಲನು ನಗೆವೆಣ್ಣು ಕೆಳದಿಯರ ಭಾವದಲಿರುವನು. ಇವ ದೇವನಲ್ಲ, ಅತ್ತಿಗೆಯರ ಮೀರಲಾರೆನು. ತೊತ್ತುವಿನ ಕಾವಲು. ಹೇಳುವರೆ ಕೇಳು, ಕರ್ಮವೆಂಬ ಗಂಡನ ಬಾಯ ಟೊಣೆದು ಹಾದರವನಾಡುವೆನು ಹರನ ಕೂಡೆ. ಮನವೆಂಬ ಸಖಿಯ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಅನುಭಾವವ ಕಲಿತೆನು ಶಿವನೊಡನೆ. ಕರಚೆಲ್ವ ಶ್ರೀಶೈಲ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ, ಸಜ್ಜನ ಗಂಡನ ಮಾಡಿಕೊಂಬೆ. ೯

೩೯೪

ಎಲ್ಲರ ಗಂಡಂದಿರು ಪರದಳ ವಿಭಾಡರು, ಎನ್ನ ಗಂಡ ಮನೆದಳ ವಿಭಾಡ. ಎಲ್ಲರ ಗಂಡಂದಿರು ಗಜಬೇಂಟೆಕಾರರು, ಎನ್ನ ಗಂಡ ಮನಬೇಂಟೆಕಾರ. ಎಲ್ಲರ ಗಂಡರು ತಂದಿಕ್ಕಿಕೊಂಬರು. ಎನ್ನ ಗಂಡ ತಾರದೆ ಇಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಬ. ಎಲ್ಲರ ಗಂಡರಿಗೆ ಮೂರು, ಎನ್ನ ಗಂಡಗೆ ಒಂದು. ಅದೊಂದೂ ಸಂದೇಹ[೨೦]ನೋ[೨೦]ಡಾ ಕದಿರರೆಮ್ಮಿಯೊಡೆಯ ಗುಮ್ಮೇಶ್ವರಾ.* ೧೦

೨೦-೨೦ ಬೇ (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಯ ವಲ್ಲಭರಾದ ಖಂಡಿತಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲರು ಬಹಿರಂಗದ ಪ್ರಪಂಚು ತನುದಂಡನೆಗಳಿಂ ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಿಹರೆಂಬುದೀಗ, ಎಲ್ಲರ ಗಂಡಂದಿರು ಪರದಳವಿಭಾಡರು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಚಿತ್ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶರಣಸತಿಗೆ ಮಹಾಘನಲಿಂಗವೇ ಪತಿಯಾದ ಕಾರಣ ಆ ಮಹಾಘನಲಿಂಗವು ಶರಣನ ಸರ್ವಾಂಗವನವ್ಗ್ರಹಿಸಿ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ→

೩೯೫

ಎಲ್ಲರ ಹೆಂಡತಿಯರು ತೊಳಸಿಕ್ಕುವರು, ಎನ್ನ ಗಂಡಂಗೆ ತೊಳಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರ ಗಂಡಂದಿರು ಬಸಿವರು. ಎನ್ನ ಗಂಡಂಗೆ ಬಸಿವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಗಂಡಂದಿರಿಗೆ ಅಂಡದ ಬೀಜವುಂಟು. ಎನ್ನ ಗಂಡಂಗೆ ಅಂಡದ ಬೀಜವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರ ಗಂಡಂದಿರು ಮೇಲೆ, ಎನ್ನ ಗಂಡ ಕೆಳಗೆ ನಾ ಮೇಲೆ ಕದಿರರೆಮ್ಮಿಯೊಡೆಯ ಗುಮ್ಮೇಶ್ವರಾ.* ೧೧

೩೯೬

ಮನಕ್ಕೆ ಮನೋಹರವಲ್ಲದ ಗಂಡರು ಮನಕ್ಕೆ ಬಾರರು, ಕೇಳವ್ವಾ ಕೆಳದಿ. ಪನ್ನಗಭೂಷಣರಲ್ಲದ ಗಂಡರು ಇನ್ನೆನಗಾಗದ ಮೋರೆ ನೋಡವ್ವಾ! ಕನ್ನೆಯಂದಿನ ಕೂಡ, ಚಿಕ್ಕಂದಿನ ಬಾಳುವೆ, ನಿಮ್ಮಾಣೆಯಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ! ೧೨

೩೯೭

ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಶ್ವಾನನಟ್ಟಿ ಮೀಸಲ ಬೀಸರವ ಮಾಡದಿರಯ್ಯ, ಎನ್ನ ಚಿತ್ತವು ನಿಮ್ಮ ಧ್ಯಾನವಯ್ಯ, ನೀನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನ ನಾನರಿಯೆ. ಕೆನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಕೈವಿಡಿದೆನು, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೆರೆದೆನು, ಮನ್ನಿಸು ಕಂಡಾ ಮಹಾಲಿಂಗವೆ. ಸತಿಯಾನು ಪತಿ ನೀನು. ಮನೆಯೊಡೆಯ ಮನೆಯ ಕಾಯ್ದಿರ್ಪಂತೆ ನೀನೆನ್ನ ಮನವ ಕಾದಿರ್ಪ ಗಂಡನೈ, ನಿಮಗೋತ ಮನವ ಅನ್ಯಕ್ಕೆ ಹರಿಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.೧೩

→ತೋರುವ ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲಪ್ರಪಂಚ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ಶಿವಜ್ಞಾನವ ಪ್ರಭಾವಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ, ಎನ್ನ ಗಂಡ ಮನೆದಳವಿಭಾಡನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಮಾಯಾಶಕ್ತಿವಲ್ಲಭರಾದ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲರು ಬಹಿರಂಗದಷ್ಟಮದಂಗಳ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಿಹರು. ಚಿದ್ರೂಪನಾದ ಶರಣನ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಂಗಳನೊಳಕೊಂಡು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿರ್ಪ ಪರಶಿವತತ್ವವು ಅಂತರಂಗದಷ್ಟಮದಂಗಳ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿ ಚಿದಹಂಕಾರಸ್ವರೂಪವನೆಯ್ದಿಸುತ್ತಿಹನೆಂಬುದೀಗ, ಎಲ್ಲರ ಗಂಡಂದಿರು ಗಜಬೇಂಟೆಕಾರರು ಎನ್ನ ಗಂಡ ಮನ ಬೇಂಟೆಕಾರನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ, ತಮ್ಮ ನಿಜವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂದರಿಯದೆ ದ್ವೈತಭಾವದಿಂದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸರ್ವಕ್ರಿಯೋಪಚಾರಂಗಳ ಮಾಡಿ ಭಿನ್ನ ಫಲಪದಂಗಳ ಪಡೆದು ಭೋಗಿಸಿದವರು ಭವಹೇತುಪಪ್ಪ ಜನ್ಮಾಂತರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಾಯಾಸಂಬಂಧವಾದ ಸಕಲ ವಿಷಯಪದಾರ್ಥಂಗಳ ಜೀವಭಾವದಿಂದ ಭುಂಜಿಸುತ್ತಿಹರು. ಸುಜ್ಞಾನಸನ್ನಿಹಿತವಾದ ಶರಣಸತಿಗೆ ಪತಿಯಾಗಿರ್ಪ ಮಹಾಘನಲಿಂಗವು ಫಲಪದಂಗಳ ಕೊಟ್ಟು ಭವಕ್ಕೆ ತಾರದೆ, ಅಂಗಮನಪ್ರಾಣ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಕಲಪದಾರ್ಥಂಗಳ ಭಕ್ತಿಯಿಂದರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಸಾದವ ಕರುಣಿಸಿ, ನಿತ್ಯವಾದ ಮುಕ್ತಿಯ ಕೊಡುತ್ತಿಹುದು ಶರಣಂಗೆಂಬುದೀಗ, ಎಲ್ಲ ಗಂಡಂದಿರು ತಂದಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಬರು ಎನ್ನ ಗಂಡ ತಾರದೆ ಇಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಬನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಯ ವಲ್ಲಭರಾದ ಭಿನ್ನ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತ್ರಿಪುಟಿಜ್ಞಾನಸಂಬಂಧಿಗಳಾಗಿಹರು, ಚಿತ್ಪ್ರಭಾಂಗಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣಸತಿಗೆ ಪ್ರಾಣದೊಲ್ಲಭನಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಖಂಡಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶವೊಂದೇ ಶರಣನ ಸರ್ವಾಂಗವನವಗ್ರಹಿಸಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ, ಎಲ್ಲರ ಗಂಡಂದಿರಿಗೆ ಮೂರು, ಎನ್ನ ಗಂಡಂಗದೊಂದೇ, ಅದೊಂದೂ ಸಂದೇಹ (ನೋಡಾ) ಕದಿರರೆಮ್ಮಿಯೊಡೆಯ ಗುಮ್ಮೇಶ್ವರಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ೭೧-೭೧ ರಿ(ಮೂ)

* **ಟೀಕು:** ಸಾಕಾರವಾದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸತಿಯರೆನಿಸಿಕೊಂಬ ದ್ವೈತಿಗಳು ಭಿನ್ನಕ್ರೀಗಳ ಮಾಡಿ ಫಲಪದಂಗಳ ಪಡೆದು ಭೋಗಿಸಿ ಭವಹೇತುವಾಗಿ ಜನನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಭಿನ್ನವಿಟ್ಟು ಪದಾರ್ಥಂಗಳ ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ಭೋಗಿಸುತ್ತಿಹರು. ಮಹಾಘನಲಿಂಗವ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ಶರಣಸತಿಯು ಸಕಲಪದಾರ್ಥಂಗಳ ಅಭಿನ್ನಭಾವದಿಂದ ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ, ಲಿಂಗಭೋಗೋಪಭೋಗಿಯಾಗಿಹಳಲ್ಲದೆ ಜೀವಭಾವದಿಂ ಜನನಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ, ಎಲ್ಲರ ಹೆಂಡತಿಯರು ತೊಳಸಿಕ್ಕುವರು.→

ಲಿಂಗಾಂಗಸಾಮರಸ್ಯಭಾವದಿಂದ ಆಚರಿಸುವುದು

೩೯೮

ಅಂಗವು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾದವರ ಲಿಂಗವೆಂದೇ ಕಾಂಬುದು. "ಕೀಟೋಪಿಭ್ರಮರಾಯತೇ" ಎಂಬ ನ್ಯಾಯದಂತೆ, ಅಂಗ ಲಿಂಗ[ವ] ಸೋಂಕಿ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತಾಗಿ ಲಿಂಗವೆಂದೇ ಕಾಂಬುದು. [೨೨]ಲಿಂಗ[೨೨] ಮುಂತಾಗಿಯೇ ನಡೆ, ಲಿಂಗ ಮುಂತಾಗಿಯೇ ನುಡಿ, ಲಿಂಗ ಮುಂತಾಗಿಯೇ ನೋಡುವ [೨೩]ರಾಗಿ, ಅಂಗೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಂಬುದಿಲ್ಲ, ಅವೆಲ್ಲವೂ ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಾದವಾಗಿ, ಕಾರಣ ಲಿಂಗವೆಂದೇ ಕಾಂಬುದು. ಗ್ರಂಥ "ಸರ್ಪದಷ್ಟಸ್ಯ ಯದ್ದೇಹಂ ತದ್ದೇಹಂ ವಿಷದೇಹವತ್" ಎಂದುದಾಗಿ, ಸರ್ವಾಂಗ ಲಿಂ[೨೪]ಗಿ[೨೪] ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ. ೧

೩೯೯

ಜ್ಯೋತಿ ಮುಟ್ಟಿದ ಬತ್ತಿಯೆಲ್ಲಾ ಜ್ಯೋತಿಯಪ್ಪವಯ್ಯಾ. ಸಾಗರವ ಮುಟ್ಟಿದ ನದಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಾಗರವಪ್ಪವಯ್ಯಾ, ಪ್ರಸಾದ ಮುಟ್ಟಿದ ಪದಾರ್ಥವೆಲ್ಲ ಪ್ರಸಾದವಪ್ಪವಯ್ಯಾ, ಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿದ ಅಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವಪ್ಪವಯ್ಯಾ, ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಮುಟ್ಟಿದವರೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಂತಪ್ಪರಯ್ಯಾ. ೨

೪೦೦

ಘಟವನೊಡೆದು ಬಯಲ ನೋಡಲದೇಕೆ? ಘಟದೊಳಗಿಪ್ಪುದೇ ಬಯಲೆಂದರಿದಡೆ ಸಾಲದೆ? ಪಟವ ಹರಿದು ತಂತುವ ನೋಡಲದೇಕೆ? ಆ ಪಟವೇ ತಂತುವೆಂದರಿದಡೆ ಸಾಲದೆ? ಕಟಕವ ಮುರಿದು ಕಾಂಚನವ ನೋಡಲದೇಕೆ? ಆ ಕಟಕವೇ ಕಾಂಚನವೆಂದರಿದಡೆ ಸಾಲದೆ? ತನ್ನನಳಿದು ಘನವ ನೋಡಲದೇಕೆ? ತಾನೇ ಘನವೆಂದರಿದಡೆ ಸಾಲದೆ ಹೇಳಾ ರಾಮನಾಥಾ? ೩

→ಎನ್ನ ಗಂಡಂಗೆ ತೊಳಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಯ ವಲ್ಲಭರಾದ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲರು ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯರಸಂಗಳ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಿಹರು ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿರ್ಪ ಶರಣಸತಿಯು ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯರಸಂಗಳ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ಕಳೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ, ಎಲ್ಲರ ಗಂಡಂದಿರು ಬಸಿವರು, ಎನ್ನ ಗಂಡಂಗೆ ಬಸಿವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಯ ವಲ್ಲಭರಾದ ದ್ವೈತಿಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ತಾನೆಂಬಹಂಕಾರ ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತಿಹುದು. ಶಣಸತಿಗಹೆ ಚೈತನ್ಯಸ್ವರೂಪವಾದ ಮಹಾಘನಲಿಂಗವೆಂಬ ಪತಿಗೆ ಜನನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಅಹಂಕಾರನಾಸ್ತಿ ಎಂಬುದೀಗ, ಎಲ್ಲರ ಗಂಡಂದಿರಿಗೆ ಬೀಜ ಉಂಟು ಎನ್ನ ಗಂಡಂಗೆ ಅಂಡ (ದ) (ಬೀ) ಜವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಯ ವಲ್ಲಭರಾದ ಖಂಡಿತ ಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸರ್ವಕ್ರಿಯೋಪಚಾರಂಗಳ ಮಾಡಿ ಫಲಭೋಗಪ್ರಾಪ್ತಿಯನೆಯ್ದಿ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ತೇಜಿಷ್ಠರಾಗಿಹರು. ಶರಣಸತಿಗೆ ವಲ್ಲಭನಾಗಿರ್ಪ ಮಹಾಘನಲಿಂಗವು ಚತುರ್ವಿಧಫಲಪದಂಗಳ ಮುಟ್ಟದೆ ಶರಣನ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರುತ್ತಿರಲು, ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶರಣನೇ ಅಧಿಷ್ಠಾಯಿಕನಾಗಿ ಸಮರಸಭಾವದಿಂದಿರುತ್ತಿಹನೆಂಬುದೀಗ, ಎಲ್ಲರ ಗಂಡಂದಿರು ಮೇಲೆ, ಎನ್ನ ಗಂಡ ಕೆಳಗೆ ನಾ ಮೇಲೆ ಕದಿರರೆಮ್ಮಿಯೊಡೆಯ ಗುಮ್ಮೇಶ್ವರಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೨೨-೨೨ ನೀ(ಮೂ) ೨೩+ ವ (ಮೂ) ೨೪-೨೪ ಗ (ಮೂ)

೪೦೧

ತಾ ಮಿಥ್ಯನಾದ ಮತ್ತೆ, ಜಗವೆಲ್ಲವೂ ತನಗೆ ಮಿಥ್ಯ, ತಾ ತಥ್ಯನಾದ ಮತ್ತೆ, ಜಗವೆಲ್ಲವೂ ತನಗೆ ತಥ್ಯ, ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು [೨೫]ಕೈಯ್ದು[೨೫] ನೋಡದೆ ಅಲಗು ಕೇಳುವನಂತಾಗದೆ, [ಅಜೀ] ತನ್ನ ನಿಜದ ಅಜೀವ ಮರೆಯ [೨೬]ದಂತೆ.[೨೬] ಇದು ಕಾಲಕರ್ಮವಿರಹಿತ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗದೊಳಗಾದವನ ಇರವು. ೪

೪೦೨

ಕೈ ಕೈದುವ ಹಿಡಿದು ಹೋರುವಾಗ, ಕೈದೊ ಕೈಯ್ಯೊ ಮನವೊ? ಅಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧ[೨೭]ದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸುವಾಗ, ಅಂಗವೋ ಲಿಂಗವೋ ಆತ್ಮನೊ? ಈ ಮೂರಂಗವ ನರಿದಲ್ಲಿ ಕಾಲಾಂತಕ ಭೀಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವನರಿದುದು. ೫

೪೦೩

ಮಣ್ಣೂ ನೀರೂ ಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿ ಮೃತ್ತಿಕೆ ಕುಲಾಲನ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಏನ ಹಿಡಿದಡೂ ಲಕ್ಷಿಸುವ ತೆರನಂತೆ, ಚಿತ್ರಜ್ಞ ಜಾತಿವರ್ಗವನರಿದು ಪೃಥ್ವೀಪಟಂಗಳಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟವ ತೋರಿಬ[೨೮](ರೆ)[೨೮]ವಂತೆ, ಇಂತೀ ತನ್ನ ಲಕ್ಷದ ದೃಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಉಭಯ ತನ್ನಷ್ಟವಾಗಿಪ್ಪ ಭೇದವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ, ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವನರಿದವನ ಸಂಗ.* ೬

೪೦೪

ಸತ್ತ ಬಳಿಕ ಮುಕ್ತಿಯ ಹಡೆದಹೆನೆಂದು ಪೂಜಿಸಹೋದರೆ ಆ ದೇವರೇನ ಕೊಡುವರೋ? ಸಾಯದೆ ನೋಯದೆ ಸ್ವತಂತ್ರ[೨೯]ನಾ[೨೯]ಗಿ ಸಂದು ಭೇದವಿಲ್ಲದಿರ್ಪ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ.❖ ೭

೪೦೫

ಇಲ್ಲದ ಶಂಕೆಯನುಂಟೆಂದು ಭಾವಿಸಿ[ದರೆ] ಅದು ಕಣ್ಣಮುಂದೆ ರೂಪಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತಿಪ್ಪುದು. ಇಲ್ಲದ ತನುವನುಂಟೆಂಬನ್ನಕ್ಕರ ಅದೇ ಮಾಯೆಯಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತಿರ್ಪುದು. ನಿಃಕ್ರಿಯ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಯಾಂತಲ್ಲದೆ ಆಗದೆಂಬರ ಸಂದು ಸಂಶಯ ಮುಂದುಗೆಡಿಸುತ್ತಿಪ್ಪುದು ಕೇಳಾ. ಮನವ ಮನೆಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಪ್ಪ ಲಿಂಗದ ಅನುವನರಿಯಬಲ್ಲಡೆ, ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗ ದೂರವಿಲ್ಲ ಕೇಳಾ ಮರುಳೆ. ೮

೨೫–೨೫ ಕೊಯ್ಯುವದ (ಮೂ) ೨೬–೨೬ದೆ (ಮೂ) ೨೭+ ವಾ (ಮೂ) ೨೮–೨೮ ರು (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಮೃತ್ತಿಕೆಯೂ ಜಲವೂ ಕೂಡಿ ಹದವಾಗಿ ಆ ಹದವಾದ ಮಣ್ಣು ಕುಂಬಾರನ ಮನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಂದ ಆವ ರೂಪಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೆನೆದು ಹಿಡಿದಡೂ, ಆ ರೂಪುಗಳೇ ಕುರುಹಾಗುವ ನಿಲುಕಡೆಯ ಹಾಗೆ, ಭಾವಚಿತ್ರಕನು ಸ್ತ್ರೀವರ್ಗ, ಪುರುಷವರ್ಗ, ಮೃಗವರ್ಗ, ವನವರ್ಗ, ಗಿರಿವರ್ಗ, ದೇವತಾವರ್ಗ, ರಾಕ್ಷಸವರ್ಗ ಮೊದಲಾದವ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು ಮಣ್ಣು ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾವುಡಂಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ರೂಪು ಬರೆವುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಲೇಖನವ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ, ಆ ರೂಪುಗಳೇ ಒಪ್ಪವಾಗುವ ಹಾಗೆ, ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ತನ್ನ ಕುರುಹಾದಂಗದಲ್ಲಿ ಸಾಕಾರವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಚರಿಸುವಲ್ಲಿ, ಅಂಗಲಿಂಗವೆಂಬ ಭಾವ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಭಿನ್ನಭಾವ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಸಮರಸಭಾವದಿಂದ ಆಚರಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿನಾಚರಣೆ ಉಂಟಾಗುವದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಂಜ್ಞೆ. ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ತಿಳಿದ ಶರಣನಾಚರಣೆ ಎಂಬುದರ್ಥ.

❖ **ಅರ್ಥ:** ಇಹದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ಸತ್ತ ಬಳಿಕ ಪರದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿಯ ಹಡೆದಹೆನೆಂದರೆ ಮುಕ್ತಿ ಘಟಿಸದು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ. ಸಾವಿನ ಬೀಜ ಮುಂದೆ ಜನನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿ, ಇಂತಲ್ಲದೆ ತನುವಿಡಿದಲ್ಲಿಯೇ ನಿತ್ಯನಿರಂಜನ ಪರಶಿವನು ತಾನೆಂದರಿದಾಚರಿಸಿದಡೆ ಆತ ಸ್ವತಂತ್ರ ಶಿವೈಕ್ಯನೆಂಬುದೀ ವಚನದ ಬಹು ಶಬ್ದಕ್ಕೇಕಾರ್ಥ ನಿರ್ವಚನ. ೨೯–೨೯ ವಾ (ಮೂ)

೪೦೬

ಏನಕ್ಕೆಯಾಯಿತ್ತು; [೮೦]ಏ[೮೦]ನಕ್ಕೆಹೋಯಿತ್ತು. ಮತ್ತೇನಕ್ಕೆ ಉಂಟೆ? ನೇಮಕ್ಕೆ ನಿಜ [ನೆಲೆ]ಗೊಳ್ಳದು. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ+ ೯

೪೦೭

ಕರ್ಪುರದ ಪ್ರಣತೆಯಲ್ಲಿ ಬತ್ತಿಯ ಹಾಕಿ ಉರುಹಬಹುದೆ? ಕಿಚ್ಚಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಕೆಟ್ಟಿತ್ತೆಂದು ಹುಲ್ಲು ಸೊಪ್ಪು ಹಾಕಿ ಹೊತ್ತಿಸಬಹುದೆ? ಅಲಗು ಕೂರವಾಯಿತ್ತೆಂದು ತನ್ನೊಡಲನಿರಿದು, ಅಲಗಿನ ಕೂರ ಸುಲಲಿತವೆನಬಹುದೆ? ಆ ಗುಣ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ದೃಷ್ಟ. ಇದು ನಿಶ್ಚಯನಿಜಲಿಂಗಾಂಗಿಯ ಅರಿವಿನ ಭೇದ. ಕಾಲಕರ್ಮವಿರಹಿತ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗದೇವನ ತೆರ.* ೧೦

೪೦೮

ಕೂರ್ಮನ ಗತಿಯ ಕುವ್ವಾಡಯೋಗವು ಕುಹಕವಾದಿಗಳಿಗೆ ಅಳವಡದು. ಉತ್ತಮಾಂಗವನು ಉರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಬೈಚಿಡುವ ಬಯಕೆಯನು ಆರೈದು ನೋಡಾ. ಆರೈಯಲು ಅಚಲ ನೀನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗವು ಎಂದು ಎನಲಿಲ್ಲ.+ ೧೧

೮೦-೮೦ ಎ (ಮೂ)

+ **ಅರ್ಥ:** ಜಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಆತ್ಮರು ಹುಟ್ಟುತ್ತಿಪ್ಪರು, ಎಷ್ಟೋ ಆತ್ಮರು ಅಳಿವುತ್ತಿಪ್ಪರು. ಮರಳಿ ಜನನ ಮರಣಂಗಳುಳ್ಳವರಿಗೆ ಲಿಂಗದ ಕರುಣ ಸಾಧ್ಯವುಂಟೆ? ಭಿನ್ನಕ್ರಿಯಾಚಾರವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಅಭಿನ್ನಕ್ರಿಯಾಚಾರ ಇಂಬುಗೊಳ್ಳದು. ಅವರಿಗೆ ಲಿಂಗದ ಕರುಣವಿಲ್ಲವೆಂಬುದರ್ಥ.

* **ಅರ್ಥ:** ಮೃತ್ತಿಕೆಯ ಹಣತೆಯಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆಯ ನೀಡಿ, ಬತ್ತಿಯ ಹಾಕಿ, ಅಗ್ನಿಯ ಮುಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉರಿವುದಲ್ಲದೆ, ಘನಸಾರದ ಹಣತೆಯಲ್ಲಿ ಬತ್ತಿಯ ಹಾಕಿ ಉರಿವುದಕ್ಕಾದೀತೆ? ಆಗದು. ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ: ಅಗ್ನಿ ಸೋಂಕಿದಾಕ್ಷಣವೇ ಉಭಯವೂ ಅವಗವಿಸಿ ಉರಿವುದೆಂಬ ಹಾಗೆ, ಭಿನ್ನಭಾವವುಳ್ಳ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳು ಅಂಗವೆಂದು ಲಿಂಗವೆಂದು ಎರಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಚರಿಸಬಹುದಲ್ಲದೆ ಸಮರಸ ಭಾವವುಳ್ಳ ಶರಣನು ಎರಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಚರಿಸಬಹುದೆ? ಬಾರದು. ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ, ಸದ್ವಾಸನಾಸ್ವರೂಪವಾದಂಗದಲ್ಲಿ ಚಿದಗ್ನಿಮಯವಾದ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಚರಿಸುವಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ಅಂಗವನವಗ್ರಹಿಸಿ, ಆ ಅಂಗವು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ, ಅಂಗವು ಲಿಂಗವು ಒಂದೆಯಾಗಿಪ್ಪವು. ಅಗ್ನಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ನಂದೀತೆಂದು ತೃಣ ತರಗೆಲೆಗಳ ಹಾಕಿ ಪುಟವ ಮಾಡಬಹುದೆ? ಬಾರದು. ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಚಿದಗ್ನಿಮಯವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವು ಕೂಡಿದ ಶರಣನು ಭಿನ್ನ ಭಾವವುಳ್ಳ ವೇದಾಂತಿಗಳ ಹಾಗೆ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದು ಎರಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಚರಿಸಬಹುದೆ? ಬಾರದು. ಆಯುಧವು ಮೊನೆಯೋ ಮೋಟೋ ಎಂದು ತನ್ನಂಗವ ತಿವಿದುಕೊಂಡು ಆಯುಧದ ಮೊನೆಯು ಲೇಸಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನುಳ್ಳದೆನಬಹುದೆ? ಬಾರದು ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಮಹಾಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಾವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನು ಕೂಡಿದ ಶರಣನು ಭಿನ್ನಯೋಗಿಗಳ ಹಾಗೆ ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಭಾವಲಿಂಗವನು ಕುರುಹಿಡಬಹುದೆ? ಬಾರದು. ಆ ಉಪಮಾನವು ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೇ ತಾರ್ಕಣೆಯು. ಈ ಸಮರಸಭಾವವು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಶರಣನಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗಕ್ಕಂಗವಾದ ಶರಣನ ಜ್ಞಾನದ ಸಮರಸವು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲ್ಪಟ್ಟ ಶರಣರ ನಿಲುಕಡೆಯಿದು ಎಂಬುದರ್ಥ.

+ **ಅರ್ಥ:** ಕೂರ್ಮನು ತನ್ನ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಮಪ್ಪ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ತನ್ನ ಹೃದಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿ, ತನ್ನ ಭಿನ್ನವಿಟ್ಟು ಕಾಂಬ ಭಾವವನು ಅಳಿದಿಪ್ಪ ಕೂರ್ಮನ ಯೋಗದ ಅನುವಿನಂತೆ, ಶಿವನು ತಾನೆಂದರಿದು ಶಿವೋಹಮೆನುತಿಪ್ಪ ಜ್ಞಾನದ ತೋರಿಕೆಯ ತನ್ನ ನಿಜಾಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿದ ಶರಣನೇ ಅಚಲಾನಂದಮಪ್ಪ ಮಹಾಘನಲಿಂಗ[೮೧]ವಾ[೮೧]ಗಿಪ್ಪನು ಅಂತಪ್ಪ ಲಿಂಗೈಕ್ಯದ ಮರ್ಮವು ವಾಗದ್ವೈತಿಗಳಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ. ೮೧-೮೧ ವೇ ಆ (ಮೂ)

೪೦೯

ಕೂಟದ ತುರೀಯದಲ್ಲಿ ಭೇಟಿ ಮತ್ತೆರಡಾಗಿ, ಆಟವನು ಆಡಿದೆನು ಚಿತ್ರತರದ. ಕೂಟವೂ ಬೇಟವೂ ಆಟ ಮತ್ತೊಂದಾಗಿ ನೋಟಂಗಳನಿಮಿಷದೃಷ್ಟಿ ನಟ್ಟು, ತಾನು ತಾನಾಗೀಗ ಸಾನಂದಸಂಬಂಧ ಆನಂದಮುಕ್ತ್ಯಂಗನೈಕ್ಯವಾಗಿ ಲೋಕದೊಳಗಿರ್ದು ಲೋಕಿ ತಾನಲ್ಲದೆ ಏಕೈಕನಾದೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ.* ೧೨

೪೧೦

ಮುತ್ತು ನೀರಲ್ಲಾಯಿತ್ತು, ವಾರಿಕಲ್ಲು ಉಪ್ಪು ನೀರಲ್ಲಾಯಿತ್ತು. ಉಪ್ಪು ಕರಗಿತ್ತು, ವಾರಿಕಲ್ಲು ಕರಗಿತ್ತು. ಮುತ್ತು ಕರಗಿದುದನಾರೂ ಕಂಡವರಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಸಾರಿ ಮಾನವರು ಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿ ಭವಭಾರಿಗಳಾದರು. ನಾ ನಿಮ್ಮ ಮುಟ್ಟಿ ಕರಿಗೊಂಡೆನಯ್ಯಾ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ+ ೧೩

೪೧೧

ಹದಿನಾಲ್ಕು ಭುವನದಲ್ಲಿ ಮನವೇದ್ಯವನಾರು ಬಲ್ಲರಯ್ಯಾ? ದೂರ ದೂರವಾಗಿ ಮನ್ನಿಸುವರು, ದೂರದೂರವಾಗಿ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಮಾಡುವರು. ದೂರದೂರವೆನಲಿಲ್ಲ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ.* ೧೪

---

* ಅರ್ಥ: ತನಗೆ ಅನನ್ಯನು ಶಿವನೆಂಬುದನರಿಯದೆ, ಶಿವನ ಭಿನ್ನವಿಟ್ಟು ಕೂಡಿ ಮುಕ್ತರಾದೆವೆಂಬ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಶಿವನು ಭಿನ್ನವಾಗಿಪ್ಪನೆಂಬುದೀಗ, ಕೂಟದ ತುರೀಯದಲ್ಲಿ ಬೇಟ ಮತ್ತೆರಡಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ, ಅಂತಪ್ಪ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನದಿಂದ ಶಿವನಲ್ಲಿ ಸಮರಸೈಕ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಫಲಪದಂಗಳ ಪಡೆದು ಮರಳಿ ಭವಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹಲವು ದೇಹಂಗಳ ತೊಟ್ಟು ಬಹುರೂಪವ ನಟಿಸಿ ಚರಿಸಾಡುತ್ತಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ, ಆಟವನು ಆಡಿದನು ಚಿತ್ರತರದ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆಗಳೆಲ್ಲ ಭವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರಿದು ಅವ ಬಿಟ್ಟು ಅಭಿನ್ನಜ್ಞಾನದಿಂದ ತನ್ನ ನಿಜವೆಲ್ಲ ಪರಶಿವಲಿಂಗವೆಂದರಿದು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅತಿರತಿಯಿಂದ ಮಾಡುವ, ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬುವ ಎರಡಾದುದು ಒಂದೇ ವಸ್ತುವೆಂಬ ನೈಷ್ಠಿಕಾಭಕ್ತಿ ಘಟಿಸಿತ್ತು ಶರಣಂಗೆಂಬುದೀಗ, ಕೂಟವೂ ಬೇಟವೂ ಆಟ ಮತ್ತೊಂದಾಗಿ ನೋಟಂಗಳ ಅನಿಮಿಷ ದೃಷ್ಟಿ ನಟ್ಟು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಮಾಡುವ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬ ಎರಡಾದುದು ಒಂದೇ ವಸ್ತುವೆಂದು ಅಭಿನ್ನಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಂಡು ದೃಢಭಕ್ತಿಘಟಿಸಿತ್ತಾಗಿ, ತಾನೆಲ್ಲ ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪವೆಯಾಗಿ ಲಿಂಗಾನಂದ ಸುಖ ದೊರಕಿ, ಲಿಂಗದ ಚಿದಾನಂದಸಾಮರ್ಥ್ಯಶಕ್ತಿಯು ತಾನೆಯಾಗಿರ್ದ ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ, ತಾನು ತಾನಾಗೀಗ ಸಾನಂದಸಂಬಂಧ ಆನಂದಮುಕ್ತ್ಯಂಗನೈಕ್ಯವಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ದೇಹಿಗಳೊಳಗೆ ದೇಹಿಯಾಗಿರ್ದು ದೇಹಿಯಲ್ಲದೆ ದೇಹವಿಡಿದಿರ್ದಂತೆ ಲಿಂಗವಾಗಿರ್ದ ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ, ಲೋಕದೊಳಗಿರ್ದು ಲೋಕಿ ತಾನಲ್ಲದೆ ಏಕೈಕನಾದೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

+ ಅರ್ಥ: ತನ್ನ ನಿಜವ ಮರೆದು ದೇಹಿಗಳಾಗಿರ್ಪ ಆತ್ಮರೊಳಗೆ ದೇಹಸಂಸಾರ ಸುಖಕ್ಕೆ ಮಚ್ಚಿ ದೇಹಭೋಗವನೇ ಬಯಸಿ ಭಾವಿಸಿ, ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿದವರೆಲ್ಲ ಮರಳಿ ಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿಹರು. ಅಂತಪ್ಪ ದೇಹಸುಖಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚದೆ ಲಿಂಗಮೋಹಿಯಾಗಿ ಲಿಂಗವನೆ ಬಯಸಿ ಭಾವಿಸಿ ಲಿಂಗವನೆ ಭಜಿಸಿ ಲಿಂಗವಾದರು ಶರಣರೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

೮೨-೮೨ ನ (ಮೂ)

* ಅರ್ಥ: ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕಂಗಳೊಳಗಿಪ್ಪ ನರರು ಸುರರು ದೇವತಾವಾದಿಗಳು ಮೊದಲಾದವರೆಲ್ಲರು ಲಿಂಗವ ಭಿನ್ನವಿಟ್ಟರಿದು, ಲಿಂಗವ ಭಿನ್ನವಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಿ, ಭಿನ್ನ ಫಲಪದಂಗಳ ಪಡೆದು ಭಿನ್ನರಾಗಿ ಹೋದರು. ಲಿಂಗವು ಮನಕ್ಕೆ ಅನನ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿರ್ದುದನರಿದು ಕೂಡಿ ಲಿಂಗವಾಗಿಪ್ಪ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವನರಿಯಲರಿಯದೆ ಹೋದರೆಂಬುದೀಗ ಈ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

೪೧೨

ಲಿಂಗ ಕರದೊಳಗಿರಲು ಅಂ[೮೩]ಗವಿ[೮೩]ಸಲೇಕ[೮೪]ನ್ಯ[೮೪]? ಸಂಗಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಲಿಂಗವುಂಟೆ? [೮೫]ಅಂ[೮೫]ಗವೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗಸಂಗವಾಗಿಪ್ಪವರ ಲೆಂಗಿ ನೀನೆಂಬೆನ್ನೈ ಯೋಗಿನಾಥಾ.◆ ೧೫

೪೧೩

ರೂಪು ಶೂನ್ಯವಾಗಬೇಕು, ಶೂನ್ಯವಂಕುರಿತವಾಗಬೇಕು. ಅಂಕುರಕ್ಕೆ ಸಂದು ತೆರಹಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು+ ೧೬

೪೧೪

[೮೭]ಕೂ[೮೭]ಡಲಿಲ್ಲದ, ಅಗಲಲಿಲ್ಲದ ಘನವ [೮೭]ಕೂ[೮೭]ಡುವ ಪರಿ ಎಂತ[೮೮]ವ್ವ?[೮೮] ಹೇಳಿದರೆ ಅದ[೮೯]ಕ್ಕದ[೮೯] ಕೊರತೆ. ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವ ಬೇರೆ ಮಾಡಿ ಬೆರಸಬಾರದು ಕೇಳಾ ಕೆಳದಿ. ೧೭

ಲಿಂಗದ ಕ್ರಮಪ್ರಾಪ್ತಿಯು

೪೧೫

ಭಕ್ತನೆನಿಸುವೆನಯ್ಯಾ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲ[೯೦]ನೆ[೯೦]; ಯುಕ್ತನೆನಿಸುವೆನಯ್ಯಾ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ, [೯೧]ಸಾ[೯೧]ರಿ ಶರಣನೆನಿಸುವೆನಯ್ಯಾ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ, ಎಡಹುವ ಗುಳಿಗಳ ದಾಂಟಿ ಬರಬರ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನೆನಿಸುವೆನಯ್ಯಾ; ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮಿಂದಧಿಕನೆನಿಸುವೆನಯ್ಯಾ. ೧

◆ **ಅರ್ಥ:** ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿರ್ದ ಚಿದ್ಘನಲಿಂಗವೇ ಬಹಿರಂಗವನೊಳಕೊಂಡು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿ ಶರಣನ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿಪ್ಪನು. ಅಂತು ಒಳಹೊರಗನ್ನದೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಯೋಗಿಯಾದ ಶರಣನೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿಪ್ಪನು. ಅಂತಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವ ಅನ್ಯವಿಟ್ಟು ಭಾವಿಸಿ ಕೂಡಿಹೆನೆಂಬ ಭಿನ್ನಭಾವಿಗಳಿಗೆ ಲಿಂಗಸಂಗ ಎಂದೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

\+ **ಅರ್ಥ:** ರೂಪೆಂದಡೆ ಆತ್ಮಾಂಗವು, ಶೂನ್ಯವೆಂದಡೆ ನಿರಾಕಾರಮಪ್ಪ ಮಹಾಲಿಂಗವು. ಅಂತು ತನ್ನಾತ್ಮ ಅಂಗವೆಲ್ಲ ಮಹಾಘನಲಿಂಗವೆಂದರಿದು ತನ್ನನೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರಬೇಕೆಂಬುದೀಗ, ರೂಪು ಶೂನ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಅಂತರಂಗದ ಅರಿವಿಂದ ತನ್ನನೆಲ್ಲ ಮಹಾಘನಲಿಂಗವೆಯಾಗಿ ಕಂಡು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಸದ್ಭಾವದಿಂದವೇ ಮಹಾಘನಲಿಂಗ[೮೬]ವ[೮೬] ಸಾಕಾರವ ಮಾಡಿ, ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ತಂದು ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿ ನೋಡುತ್ತ ಕ್ರಿಯೆಯನು ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂಬುದೀಗ. ಶೂನ್ಯವಂಕುರಿತವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಸಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳಗುವ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ತಾನಾಗಿ ಕಂಡು ಭಿನ್ನಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿರ್ದಡೆ ಅದೇ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವೆಂಬುದೀಗ, ಅಂಕುರಿತಕ್ಕೆ ಸಂದು ತೆರಹಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೮೩-೮೩ ಗೈ (ಮೂ) ೮೪-೮೪ ಯ್ಯ (ಮೂ) ೮೫-೮೫ ಸಂ (ಮೂ) ೮೬ ವೇ (ಮೂ) ೮೭-೮೭ ಕೊ (ಮೂ) ೮೮-೮೮ ಪ್ಪ (ಮೂ) ೮೯-೮೯ ಕ್ಕೆ (ಮೂ) ೯೦-೯೦ ಗೆ (ಮೂ) ೯೧-೯೧ ಪಾ(ಮೂ)

೪೧೬

ಆಚಾರಲಿಂಗವಿಡಿದು ಅನುಭಾವಲಿಂಗಸಿದ್ಧಿ, ಅನುಭಾವಲಿಂಗವಿಡಿದು ಮಾರ್ಗಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗಸಿದ್ಧಿ, ಮಾರ್ಗಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗವಿಡಿದು ಮೀರಿದಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗಸಿದ್ಧಿ, ಮೀರಿದಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗವಿಡಿದು ಕ್ರಿಯಾನಿಷ್ಪತ್ತಿಲಿಂಗಸಿದ್ಧಿ, "ಲಿಂಗಜಾತಃ ಲಿಂಗಬೀಜಂ" ಎಂದುದಾಗಿ, ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯಾ ಲಿಂಗವಿಡಿದು ಲಿಂಗಸಿದ್ಧಿ. ೨

೪೧೭

ಲಿಂಗವಿಡಿದು ಲಿಂಗಮಾಹೇಶ್ವರನೆನಿಸಿಕೊಂಬೆ; ಲಿಂಗವಿಡಿದು ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಬೆ; ಲಿಂಗವಿಡಿದು ಲಿಂಗವೆನಿಸಿಕೊಂಬೆನಯ್ಯಾ, ಅರಿವರತು ಕ್ರಿಯಾನುಭಾವವಿಡಿದು ಮೀರಿ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗ ತಾನಾದ. ೩

೪೧೮

ಸಣ್ಣ ನನೆಯೊಳಗಣ ಪರಿಮಳವ ಹೊರಸೂಸಿ ಇದಿರಿಂಗೆ ರೂಹಿಸಬಲ್ಲುದೆ ವಾಯು? ಕೊಡಗೂಸಿನೊಳಗಣ ಮೂಲೆ ಮುಡಿಯ ಹಡೆದ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳೆಂದಡೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲರೆ, ಕಾಂಬುವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ? ಪಕ್ವಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಪರಿಣಾಮ ಕಾಣಿಸಲು ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೪

೪೧೯

ಆರಾರನೆ ಮೀರಿ ಮೂರು ೯೨ಮ೯೨ತ್ತಾರಾಗಿ ಆರನತಿಗಳೆದನ್ನೈ ನಿಶ್ಚಿಂತ[ದಿಂ] ತೋರಿಪ್ಪ ಏಳೆಂಟ ಗಾರು ಮಾಡಿಯೇ ಕಳೆದು ಮೇಲೆ ನಿಂದಾತ ಗುರು ಯೋಗಿನಾಥಾ* ೫

೪೨೦

ಕುಂಡಲಿ ಬಂದು ಕೀಡಿಯನು ಕುಂಡಲಿಯ ಮಾಡಿತ್ತಯ್ಯಾ, ಅಗ್ನಿ ಬಂದು ಕಾಷ್ಠವ ಅಗ್ನಿಯ ಮಾಡಿತ್ತಯ್ಯ. ಮಹೇಶ ಬಂದು ಭಕ್ತನ ಮಹೇಶನ ಮಾಡಿ ಗಮನಿಸಿದನಯ್ಯಾ. ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೬

೯೨-೯೨ ಮೂವ(ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಶ್ರೀಗುರು ಕರುಣಿಸಿದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆ ತನುತ್ರಯಂಗಳನವಗ್ರಹಿಸಿ, ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಭಾವಲಿಂಗವೆಂದು ಮೂರಾಯಿತ್ತು. ಆ ಮೂರು ಲಿಂಗವೆ ಶರಣನ ಷಡಂಗವನೊಳಕೊಂಡು ಆಚಾರಾದಿ ಮಹಾಲಿಂಗಗಳೆಂಬ ಆರಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ, ಮೂರು ಮತ್ತಾರಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂಗ ಮನೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವಾದ ಶರಣಂಗೆ ಪೃಥ್ವಿ ಅಪ್ಪು ತೇಜ ವಾಯು ಆಕಾಶ ಆತ್ಮವೆಂಬ ಆರು ತತ್ವಂಗಳ ವಾಸನೆಯಳಿದು ಹೋಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ, ಆರನತಿಗಳೆದನ್ನೈ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ತನುವಾಸನೆಯಳಿಯಿತ್ತಾಗಿ ಸಪ್ತವ್ಯಸನಂಗಳು ಅಷ್ಟಮದಂಗಳೆಲ್ಲ ನೇತಿಯಾಗಿ ಹೋದವೆಂಬುದೀಗ, ತೋರಿಪ್ಪ ಏಳೆಂಟ ಗಾರುಮಾಡಿಯೆ ಕಳೆದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಶರಣನು ದೇಹವಾಸನೆಯಳಿದು ಮೂವತ್ತಾರು ತತ್ವಂಗಳ ಮೇಲಿಪ್ಪ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಯಾಗಿ ನಿಶ್ಚಿಂತಪದದಲ್ಲಿ ಸುಖಿಯಾಗಿರ್ದ ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ, ಆರಾರನೆ ಮೀರಿ ನಿಶ್ಚಿಂತದಾ ಮೇಲೆ ನಿಂದಾತ ಗುರು ಯೋಗಿನಾಥಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೪೨೧

ಅಗ್ನಿ[೯೩] ಮುಟ್ಟಿದ ಕಾಷ್ಠ ಇದ್ದಲಿಯಾಯಿತ್ತು; ಇದ್ದಲಿಯದು ಕಾಷ್ಠವಾಗದು. ಭಕ್ತ ತಾನು ವಿರಕ್ತನಾದನು; ವಿರಕ್ತ ತಾನು ಭಕ್ತನಾ[೯೪]ಗ[೯೪]ನು. ಇದರಿರವ ಗುರು ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ ತೋರಿದನಯ್ಯಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೭

೪೨೨

ಪುಷ್ಪಕ್ಕೆ ಗಂಥ ಬಲಿವಲ್ಲಿ, ಫಲಕ್ಕೆ ರಸ ತುಂಬುವಲ್ಲಿ, ತರಳೆಗೆ ವಿಷಯ ತೋರುವಲ್ಲಿ, ಇವು ಋತುವಲ್ಲದೆ ಸ್ವಯವಲ್ಲ, ತನ್ನನರಿವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ ಲಿಂಗತನ್ಮಯನಾಗಿರಬೇಕು. ಹೇಮದ ಪುತ್ಥಳಿಯ ಕರಗಿ[ಸಿ] ಮರಳಿ ರೂಪನರಸಲುಂಟೆ ನಾರಾಯಣಪ್ರಿಯ ರಾಮನಾಥಾ? ೮

೪೨೩

ಮಾಂಸದೊಳಗಿರ್ದ ಕ್ಷೀರವ ಕ್ಷೀರದೊಳ *(ಗಣ)*ಬೆಸುಗೆಯ ಬಿನ್ನಾಣದಿಂದ ತೆಗೆದು, ಬೆಣ್ಣೆಯ ಆರೈದು ನೋಡಿ, ಕರಗಿ[೯೫] ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮೀರಿ ಘೃತವಾ[೯೬]ದುದು[೯೬] ಹಸುವೊ? ಹಾಲೊ? ಮೊಸರೋ? ಬೆಣ್ಣೆಯೊ? ಘೃತಸ್ವಯವೊ? ಇಲ್ಲ [೯೭]ಬೆಸು[೯೭]ಗೆಯ ಎಸಕವೊ? ಇಂತೀ ಗುಣ ಒಂದರಿಂದೊಂದು ಕಂಡು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಬ ಮನೋನಾಥನ ಅನುವ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಮನ ಮನನೀಯ, ಭಾವ ಭಾವನೀಯ, ಧ್ಯಾನ, ಪ್ರಮಾಣ ಪೂಜೆ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಅರಿದುದು ಅರಿಕೆ. ಇಂತಿವೆಲ್ಲವನು ತೆರದರುಶನದಿಂದರಿದು ಬಿಟ್ಟುದ ಮುಟ್ಟದೆ. ಮುಟ್ಟಿದುದ ಮುಟ್ಟಿ, ತನ್ನಿಷ್ಟ ಉಭಯ ಭ್ರಾಂತು ಹುಟ್ಟುಗೆಟ್ಟಲ್ಲಿ ಕಮಠೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನಾದ ಶರಣ. ೯

ಸಾಕ್ಷೀಭೂತತ್ವವು

೪೨೪

ಸಾಕ್ಷಿಯೆಂಬುದೆಲ್ಲ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲ[ಲ್ಲ]ದೆ, ನಿವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿಹುದೇ ಅಯ್ಯಾ? ರುಚಿಯೆಂಬು[೯೮]ದ[೯೮]ದು ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಲ್ಲದೆ, ನಿಷ್ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿಹುದೇ ಅಯ್ಯಾ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ? ೧

೪೨೫

ಕರ್ಮಸಾಕ್ಷಿ ತಾನಾದಲ್ಲಿ, ಅಸ್ತಮಾನೋದಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದನಯ್ಯಾ ಸೂರ್ಯನು. ಕರ್ಮಸಾಕ್ಷಿ ತಾನಾಗಿ ಆಚರಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಜನನಮರಣಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದೆ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೨

೪೨೬

ಸಾಕ್ಷಿ ತಾನೆಂದಡೆ ಶಮನಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಶುಭದವಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಸಾಕ್ಷಿ ತಾನಲ್ಲೆಂದಡೆ ಯಮನ ಕಾರ್ಯ ಬೀಳಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಸಾಕ್ಷಿಯೆಂಬುದು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಲ್ಲದೆ ನಿವೃತ್ತಿಯಲ್ಲದೆಂತಯ್ಯಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ? ೩

೯೩+ ಯ (ಮೂ) ೯೪–೯೪ ದ (ಮೂ)*–* ಗೆ(ಮೂ) ೯೫+ಸಿ (ಮೂ) ೯೬–೯೬ ದರೂ(ಮೂ) ೯೭–೯೭ ಬೇಸಿ (ಮೂ) ೯೮–೯೮ ವ (ಮೂ)

೪೨೭

ವೃತ್ತಿ, ನಿವೃತ್ತಿಯೆಂಬುದು ಕಲ್ಪನಾರಚನೆ, ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿಯ ಸಾಕ್ಷಿ ವೃತ್ತಿಗೆ ಅಟ್ಟಿತ್ತು. ನಿವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿಯ ಸಾಕ್ಷಿ ನಿವೃತ್ತಿಯಾದಗೆ ವೃತ್ತಿಗೆಯ್ತಂದಿತ್ತಯ್ಯಾ, ಕರ್ಮಸಾಕ್ಷಿ ಎಂಬ ವೇದಾಂತಿಯ ಪಳೆವಾಕ್ಯ ಸಮನಿಸದು ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೪

೪೨೮

ಸಾಕ್ಷಿ ತಾನಾಗುವಡೆ ಕರಣಾದಿಗಳ ಮಿತ್ರತ್ವವೇನಯ್ಯಾ? ಅವರ ಮಿತ್ರತ್ವವೆಂಬುದದು ಜನ್ಮತರುಲವಿತ್ರವೆ? ಆಗಬಾರದು, ಆಗಬಾರದು. ಸಾಕ್ಷಿಯು ಆಗಬೇಕು ಮಾಡೆನೆಂಬುವುದಕ್ಕೆ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೫

೪೨೯

ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲದೆ ಮಿಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯೇ ಅಯ್ಯಾ? 'ಸತ್ಪಾತ್ರೇಷ್ಠಷಿ ಯಃ ಸಾಕ್ಷೀ ಸ ನರೋಹಂ ಸದಾಶಿವೇ' ಎಂಬ ನಿನ್ನ ವಾಕ್ಯ ಹುಸಿಯಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೬

ಅಂಗಸ್ಥಲ ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳು

೪೩೦

ಲೋಕಾದಿ ಲೋಕಂಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲದಂದು [ಏಕಮೇವ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ತಾನೊಂದೆ ನೋಡಾ. ಅದು ತನ್ನನು ನೆನೆಯದೆ. ಇದಿರನು ನೆನೆಯದೆ] ನೆನಹು ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿತ್ತು ನೋಡಾ. ನೆನಹಿಲ್ಲದ ಘನವಸ್ತು ನೆನೆದ ನ[೯೯]ರ್[೯೯]ಹೇ [೧೦೦]ಸಾ[೧೦೦]ವಯವಾಗಿ ಚಿತ್ತೆನಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಆ ಚಿತ್ತೇ ಸತ್ತುಚಿತ್ತಾನಂದ ನಿತ್ಯಪರಿಪೂರ್ಣವೆಂದು ಐದಂಗವನಂಗೀಕರಿಸಿ ನಿಃಕಲಶಿವತತ್ವವೆನಿಸಿತ್ತು ನೋಡಾ. ಆ ನಿಃಕಲಶಿವತತ್ವ ತಾನೊಂದೆ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯ ಚಲನೆಮಾತ್ರದಿಂದ ಒಂದೆರಡಾಯಿತ್ತು ನೋಡಾ. ಅದರೊಳಗೆ ಒಂದು ಲಿಂಗಸ್ಥಲ, ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಗಸ್ಥಲ. ಹೀಗೆ ಅಂಗಲಿಂಗವೆಂದು, ಉಪಾಸ್ಯ ಉಪಾಸಕ[೧]ವೆಂ[೧]ದು ವರ್ತಿಸುತ್ತಿಹುದು ನೋಡಾ. ಆ ಪರಶಿವನ ಚಿತ್‌ಶಕ್ತಿ ತಾನೆ ಎರಡು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಲಿಂಗಸ್ಥಲವನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಶಕ್ತಿಯೆನಿಸಿತ್ತು; ಅಂಗಸ್ಥಲವನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯೆನಿಸಿತ್ತು. ಶಕ್ತಿಯೇ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೆನಿಸಿತ್ತು; ಭಕ್ತಿಯೇ ನಿವೃತ್ತಿಯೆನಿಸಿತ್ತು. ಶಕ್ತಿ ಭಕ್ತಿಯೆಂದು ಎರಡು ಪ್ರಕಾರವಾಯಿತ್ತು ಶಿವನ ಶಕ್ತಿ. ಲಿಂಗ ಆರುತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಅಂಗವಾರು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ : ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಮೂರು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ : ಭವಲಿಂಗವೆಂದು, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದು, ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂದು ಮೂರುತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಆ ಭಾವಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂಬ ಲಿಂಗತ್ರಯವು ಒಂದೊಂದು ಲಿಂಗವೆರಡೆರಡಾಗಿ ಆರು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ: ಭಾವಲಿಂಗವು ಮಹಾಲಿಂಗವೆಂದು ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವೆಂದು ಎರಡು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಜಂಗಮಲಿಂಗವೆಂದು ಶಿವಲಿಂಗವೆಂದು ಎರಡು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು

೯೯–೯೯ ರೆ (ಮೂ) ೧೦೦–೧೦೦ ಸ(ಮೂ) ೧–೧ ರಂ(ಮೂ)

ಗುರುಲಿಂಗವೆಂದು ಆಚಾರಲಿಂಗವೆಂದು ಎರಡು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬ ಶಿವನು ಆರು ತೆರನಾದನು. ಶಾಂತ್ಯತೀತೋತ್ತರೆಯೆಂಬ ಕಲಾಪರಿಯಾಯವನುಳ್ಳ ಚಿತ್‌ಶಕ್ತಿ ಶಾಂತ್ಯತೀತೆಯೆಂಬ ಕಲಾಪರಿಯಾಯವನುಳ್ಳ ಆದಿಶಕ್ತಿ, ಶಾಂತಿಯೆಂಬ ಕಲಾಪರಿಯಾಯವನುಳ್ಳ ಪರಾಶಕ್ತಿ, ವಿದ್ಯಾಕಲಾಪರಿಯಾಯವನುಳ್ಳ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಕಲಾಪರಿಯಾಯವನುಳ್ಳ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ, ನಿವೃತ್ತಿಕಲಾಪರಿಯಾಯವನುಳ್ಳ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ಹೀಂಗೆ ಒಂದೇ ಶಕ್ತಿ ಆರು ತೆರನಾಗಿ ಷಟ್‌ಪ್ರಕಾರವಾದಂಥ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಂಗರೂಪಾಯಿತ್ತು. ಇದು ಲಿಂಗಷಟ್‌ಸ್ಥಲ.

ಇನ್ನು ಒಂದು ಅಂಗ ಮೂರು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ: ಯೋಗಾಂಗ ಭೋಗಾಂಗ ತ್ಯಾಗಾಂಗವೆಂದು ಮೂರು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಈ ತ್ರಿಯಂಗವೆ ಒಂದೊಂದು ಎರಡಾಗಿ ಆರು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಈ ತ್ರಿಯಂಗವೆ ಒಂದೊಂದು ಎರಡಾಗಿ ಆರು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ : ಯೋಗಾಂಗವೇ ಐಕ್ಯನೆಂದು ಶರಣನೆಂದು ಎರಡು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಭೋಗಾಂಗವೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯೆಂದು ಪ್ರಸಾದಿಯೆಂದು ಎರಡು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ತ್ಯಾಗಾಂಗವೆ ಮಾಹೇಶ್ವರನೆಂದು ಭಕ್ತನೆಂದು ಎರಡು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬ ಶಿವಶರಣರನು ಆರು ತೆರನಾದನು. ಸಮರಸಭಕ್ತಿ, ಆನಂಧಭಕ್ತಿ, ಅನುಭಾವಭಕ್ತಿ, ಅವಧಾನಭಕ್ತಿ, ನೈಷ್ಠಿಕಾಭಕ್ತಿ, ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಎಂದು ಮಹಾಘನ ಅನುಪಮಭಕ್ತಿ ತಾನೆ ಆರು ತೆರನಾಗಿ ಷಟ್‌ಪ್ರಕಾರವಾದ ಶರಣಂಗೆ ಅಂಗರೂಪವಾಯಿತ್ತು. ಇದು ಅಂಗಷಟ್‌ಸ್ಥಲ.

ಇನ್ನು ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿಕಲೆಯ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಆ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಜಗತ್ತಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿ. ಅಂಗವೆಂದಡೆ ಶರಣ. ಲಿಂಗವೆಂದಡೆ ಶಿವ. ಶರಣಂಗೆ ಆ ಲಿಂಗವು ಆವಾಗಲೂ ಪ್ರಾಣವು. ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಆ ಶರಣನಾವಾಗಲೂ ಅಂಗವು. ಈ ಶರಣಲಿಂಗವೆರಡಕ್ಕೂ ಬೀಜವೃಕ್ಷ ನ್ಯಾಯದ ಹಾಂಗಲ್ಲದೆ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲ. ಇದು ಕಾರಣ ಅನಾದಿಯಿಂದಲೂ ಶರಣನೆಂದರೆ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗವೆಂದರೆ ಶರಣ. ಈ ಎರಡಕ್ಕೂ ಭೇದವಿಲ್ಲೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಾನುಭಾವ ವಿವೇಕದಿಂದ ಅರಿದುದು ಅರುಹಲ್ಲದೆ, ಆಗಮಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಅರಿದುದು ಅರುಹಲ್ಲ, ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ! ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಸಂಕಲ್ಪ ಹಿಂಗದಾಗಿ. ಈ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಮಾರ್ಗವು ದ್ವೈತಾದ್ವೈತದ ಪರಿವರ್ತನೆಯಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ ಇದು ಶಿವಾದ್ವೈತಮಾರ್ಗವಾದ ಕಾರಣ. ಈ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧ ಸಮರಸೈಕ್ಯವ ತಿಳಿದ ಬಳಿಕ ಬೊಮ್ಮ ಪರಬೊಮ್ಮವೆಂದು ಬೇರುಂಟೆ ತಾನಲ್ಲದೆ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ.? ೧

ಮೂರು ಸ್ಥಲಗಳು

(ತ್ಯಾಗಾಂಗ ಭೋಗಾಂಗ ಯೋಗಾಂಗ)

೪೩೧

ತನುಗುಣವಳಿದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಗಾಂಗ, ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಕಲಸುಖಂಗಳ ಭೋಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಭೋಗಾಂಗ, ನಿಜದಲ್ಲಿ ಯೋಗಾಂಗ, ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ [ಶಿವ]ಯೋಗಾಂಗ ಇದಲ್ಲದನ್ಯಯೋಗಂಗಳೆಲ್ಲ ವಿಯೋಗವಯ್ಯಾ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ. ೧

೪೩೨

ಕತ್ತಲೆ ಸತ್ತು ಬೆಳಗು ಬೀದಿವರಿಯಿತ್ತು ನೋಡಾ ಎಲೆ ಅವ್ವಾ! ಪಂಚತತ್ವಂಗಳ ಕರಣಂಗಳನೊಳಕೊಂಡಿಪ್ಪ ಈಷಣತ್ರಯಂಗಳನಿಕ್ಕಿ ತ್ಯಾಗಾಂಗಿಯಾದೆ. ಹದಿನೇಳು ತತ್ವಂಗಳ ಮೇಲಿಪ್ಪ ಜಂಗಮಲಿಂಗದ ಎಚ್ಚರಿನ ಬಲದಿಂದ ಅನಂತ ಸವಿಯನೊಳಕೊಂಡಿಪ್ಪ ಷಡುರಸಂಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಭೋಗೋಪಭೋಗಿಯಾಗಿ ಭೋಗಾಂಗಿಯಾದೆ. ಮೂತತ್ವಗಳ ಮೇಲಿಪ್ಪ ನಿರಾಕಾರಲಿಂಗದ ಅರುಹಿನ ಬಲದಿಂದ ಪ್ರಣಮಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಸ್ಮರಿಸಿ ಮನಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಯೋಗವಾಗಿ ಯೋಗಾಂಗಿಯಾದೆ. ಚಿದ್ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದೊಳಗಣ ಏಳು ತಾವರೆಯ ಮೇಲಿಪ್ಪ ನಿಷ್ಕಲಚಿದ್ಬಿಂದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿದ ಮಹಾಜ್ಞಾನದ ಬಲದಿಂದ ಲಿಂಗಂಗಳ ಬೆಳಗು ಪಿಂಡಾಂಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭವಿಸಿ ತೋರುತ್ತಿಪ್ಪುದಾಗಿ ನಾನು ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿಯಾದೆನಯ್ಯಾ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೨

ಆರು ಸ್ಥಲಗಳು

(ಭಕ್ತ ಮಹೇಶ ಪ್ರಸಾದಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಶರಣ ಐಕ್ಯ)

೪೩೩

ಭಕ್ತಂಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ, ಮಾಹೇಶ್ವರಂಗೆ ನೈಷ್ಠೆ, ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಅವಧಾನ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ ಯೋಗ, ಶರಣಂಗೆ ಮುನ್ನವೆ ಬಿಡುಗಡೆ, ಐಕ್ಯಂಗೆ ಕುರುಹುಗೊಂಬುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ ನಿರಾಳ. ಇಂತೀ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಭೇದ ಎನ್ನಯ್ಯಪ್ರಿಯ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧

೪೩೪

ಭಕ್ತಂಗೆ ಕ್ರೀ, ಮಾಹೇಶ್ವರಂಗೆ ನಿಶ್ಚಯ, ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಅರ್ಪಣ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ ಯೋಗ, ಶರಣಂಗೆ ನಿಬ್ಬೆರಗು, ಐಕ್ಯಂಗೆ ನಿರ್ಲೇಪ ಇಂತೀ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲವನವಗ್ರಹಿಸಿ ನಿಂದ ವಿರಕ್ತನ ಸ್ಥಲದಾಟ ನಿಜತತ್ವದ ಕೂಡ. ಶಂಭುವಿಂದಿತ್ತ ಸ್ವಯಂಭುವಿಂದತ್ತ ಅತಿಬಳ ನೋಡಾ ಮಾತುಳಂಗ ಮಧುಕೇಶ್ವರ. ೨

೪೩೫

ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಭಕ್ತನಾಗಿ, ಆ ವಿಶ್ವಾಸದೊಳಗಣ ನೈಷ್ಠೆಯಿಂದ ಮಾಹೇಶ್ವರನಾಗಿ, ಆ ನೈಷ್ಠೆಯೊಳಗಣ ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಪ್ರಸಾದಿಯಾಗಿ. ಆ ಸಾವಧಾನದೊಳಗಣ ಸ್ವಾನುಭಾವದಿಂ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾಗಿ, ಆ ಸ್ವಾನುಭಾವದೊಳಗಣ ಅರುವಿನಿಂದ ಶರಣನಾಗಿ, ಆ ಅರಿವು ನಿಜದಲ್ಲಿ ಸಮರಸಭಾವವನೈದಿದ ನಿರ್ಭಾವಪದದೊಳು ನಿಂದ ಭೇದವೇ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೩

೪೩೬

ತ್ರಿವಿಧಕ್ರೀಯಿಂದ ಭೇದವನರಿತು ಮಾಡುವದು ಭಕ್ತಸ್ಥಲ. ಚತುರ್ವಿಧ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯನನುಭವಿಸದೆ ವಸ್ತುವ ಕಾಂಬ ನಿಶ್ಚಯವೇ ಮಾಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ* ಸಂಚಿತದಲ್ಲಿ ಬಂದುದನರಿತು

---
* + ಲ್ಲಿ (ಮೂ)

ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತದಿಂದ ಕಾಂಬುದು ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲದಿರವು. ಷಡಾಧಾರಗಳಿಂದ ಸುಳಿವ ಸೂಕ್ಷ್ಮದ ನೆಲೆಯನರಿದು ಕೂಡುವ ಕೂಟ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಸ್ಥಲದಿರವು. ಸುಖದುಃಖವೆಂಬ ಉಭಯವನಳಿದು ಬೆರಗು ನಿಬ್ಬೆರಗಾದುದು ಶರಣಸ್ಥಲದಿರವು. ಸುಗಂಧಗಂಧವ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಅಗ್ನಿ ಅಗ್ನಿಯೊಳಗೆ ಅಡಗಿ, ಗಂಧ ಧೂಮದಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿ ಗಂಧ ಹೀಂಗೆ ಆ ಗಂಧದಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗಿದಂತೆ ನಿಂದುದು ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ. ಇಂತೀ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲ ತ್ರಿಕರಣ ಶುದ್ಧಾತ್ಮಂಗಳಲ್ಲದೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಶಂಭುವಿನಿಂದಿತ್ತ ಸ್ವಯಂಭುವಿನಿಂದತ್ತ ಅತಿಬಳ ನೋಡಾ ಮಾತುಳಂಗ ಮಧುಕೇಶ್ವರ. ೪

೪೩೭

ಕಿಂಕುರ್ವಾಣತೆಯಿಂದ ಉಳ್ಳುದನರಿತು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಭಕ್ತ. ನಿಷ್ಠೆ ನಿಬ್ಬೆರಸಿ ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡು ಅಭಿಲಾಷೆ ಸಮನಿಸದೆ ಪರಿಚ್ಛೇದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳಲ್ಲಿ ಮಾಹೇಶ್ವರ, ಅನರ್ಪಿತವ ಸಮನಿಸದೆ ಬಂದುದ ಕಾಯದ ಕರಣದ ಕೈಗಳಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಲಿಂಗಸಹಿತ ಭೋಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಿ, ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಕಾಲಸ್ಥಿತಿಯನರಿದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಗುಂದದಿಪ್ಪಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ತನಗೆ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತಾನಾಗಿ ಬೆಚ್ಚು ಬೇರಿಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಶರಣ, ಸದಾಚಾರಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅನುಭಾವವನು ಮೀರಿ ಹೆಸರಡಗಿದ ಸುಖವದು ಲಿಂಗೈಕ್ಯ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣಂಗಲ್ಲದೆ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲವಪೂರ್ವ. ೫

ಷಟ್ಸ್ಥಲದಿಂದ ಲಿಂಗಾಂಗಸಾಮರಸ್ಯತ್ವವು

೪೩೮

ಭಕ್ತ ಮಹೇಶ ಪ್ರಸಾದಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಶರಣ ಐಕ್ಯನೆಂದಿಂತು ಷಟ್‌ಸ್ಥಲವಾರು. ಭಕ್ತ ಮಹೇಶ ಈ ಎರಡು ಗುರುಸ್ಥಲ. ಪ್ರಸಾದಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಈ ಎರಡು ಲಿಂಗಸ್ಥಲ, ಶರಣ ಐಕ್ಯ ಈ ಎರಡು ಜಂಗಮಸ್ಥಲ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿವರಂಗಳಾವಾವೆಂದಡೆ : ಭಕ್ತಂಗೆ ಪೃಥ್ವಿಯಂಗ, ಮಾಹೇಶ್ವರಂಗೆ ಅಪ್ಪುವೇ ಅಂಗ, ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಅಗ್ನಿಯೆ ಅಂಗ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ ವಾಯುವೇ ಅಂಗ, ಶರಣಂಗೆ ಆಕಾಶವೇ ಅಂಗ, ಐಕ್ಯಂಗೆ ಆತ್ಮವೇ ಅಂಗ. ಈ ಅಂಗಂಗಳಿಗೆ ಹಸ್ತಂಗಳಾವಾವೆಂದಡೆ : ಭಕ್ತಂಗೆ ಸುಚಿತ್ತವೇ ಹಸ್ತ, ಮಾಹೇಶ್ವರಂಗೆ ಸುಬುದ್ಧಿಯೇ ಹಸ್ತ, ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ನಿರಹಂಕಾರವೇ ಹಸ್ತ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ ಸುಮನವೇ ಹಸ್ತ, ಶರಣಂಗೆ ಸುಜ್ಞಾನವೇ ಹಸ್ತ, ಐಕ್ಯಂಗೆ ಸದ್ಭಾವವೇ ಹಸ್ತ. ಈ ಹಸ್ತಂಗಳಿಗೆ ಲಿಂಗಂಗಳಾವಾವೆಂದಡೆ : ಸುಚಿತ್ತ ಹಸ್ತಕ್ಕೆ ಆಚಾರಲಿಂಗ, ಸುಬುದ್ಧಿ ಹಸ್ತಕ್ಕೆ ಗುರುಲಿಂಗ, ನಿರಹಂಕಾರ ಹಸ್ತಕ್ಕೆ ಶಿವಲಿಂಗ, ಸುಮನ ಹಸ್ತಕ್ಕೆ ಚರಲಿಂಗ. ಸುಜ್ಞಾನ ಹಸ್ತಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ, ಸದ್ಭಾವ ಹಸ್ತಕ್ಕೆ ಮಹಾಲಿಂಗ. ಈ ಲಿಂಗಂಗಳಿಗೆ ಮುಖಂಗಳಾವಾವೆಂದಡೆ: ಆಚಾರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಘ್ರಾಣ, ಗುರುಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಜಿಹ್ವೆ, ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೇತ್ರ, ಚರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತ್ವಕ್ಕು, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶ್ರೋತ್ರ, ಮಹಾಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನಿರ್ಭಾವ. ಈ ಮುಖಂಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿತಂಗಳಾವಾವೆಂದಡೆ : ಘ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಗಂಧ, ಜಿಹ್ವೆಗೆ ರುಚಿ, ನೇತ್ರಕ್ಕೆ ರೂಪ, ತ್ವಕ್ಕಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಶನ, ಶ್ರೋತ್ರಕ್ಕೆ ಶಬ್ದ, ನಿರ್ಭಾವಕ್ಕೆ ನಿರ್ವಯಲು. ಇಂತೀ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಸಮ್ಮತ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಮಹಾಲಿಂಗಾಂಗಭಾವದ ಸುಚಿತ್ತಲೇಪಗ್ರಾಹಕ ಮಾಹೇಶ್ವರ ಶಿವಲಿಂಗವಾದ. ಶಿವಲಿಂಗಾಂಗ ನಿರಹಂಕಾರಲೇಪಗ್ರಾಹಕ ಪ್ರಸಾದಿ

ಜಂಗಮ ಲಿಂಗವಾದ. ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಾಂಗ ಸುಜ್ಞಾನಲೇಪಗ್ರಾಹಕ ಶರಣ ಮಹಾಲಿಂಗವಾದ. ಮಹಾಲಿಂಗಾಂಗ ಸದ್ಭಾವಲೇಪಗ್ರಾಹಕ ಐಕ್ಯ ಅಭೇದಾನಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣಮಯನಾದ. ನಿಶ್ಶಬ್ದ ಬ್ರಹ್ಮಮುಚ್ಯತೇ ಎಂಬ ಶ್ರುತಿಯ ಮೀರಿನಿಂದ ಅಖಂಡ ಮಹಿಮಂಗೆ ಸುನಾದಯುಕ್ತಂಗೆ ಶಬ್ದನಷ್ಟವಾದಲ್ಲಿ ಆಚಾರಲಿಂಗವಿಲ್ಲ ಭಕ್ತಂಗೆ, ಗುರುಲಿಂಗವಿಲ್ಲ ಮಾಹೇಶ್ವರಂಗೆ, ಶಿವಲಿಂಗವಿಲ್ಲ ಪ್ರಸಾದಿಗೆ, ಚರಲಿಂಗವಿಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವಿಲ್ಲ ಶರಣಂಗೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಜಡದೇಹ ಧರ್ಮಭಾವವಿಲ್ಲ ಐಕ್ಯಂಗೆ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಷಟ್ಸ್ಥಲದ ಪರಿಯಾಯವ ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿರಿ ಉಳಿದ ಅಜ್ಞಾನಿಜೀವಿಗಳೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು? ೧

ಮೂವತ್ತಾರು ಸ್ಥಲಗಳ ತತ್ವಗಳು

(ಆರು ಸ್ಥಲಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೂ ಪುನಃ ಆರು ಸ್ಥಲಗಳಾಗುವವು. ಈ ಮೇರೆಗೆ ಒಟ್ಟು ಮೂವತ್ತಾರು ಸ್ಥಲಗಳಾಗುವುವು. ಉದಾ: ಭಕ್ತನ ಭಕ್ತ, ಭಕ್ತನ ಮಹೇಶ, ಭಕ್ತನ ಪ್ರಸಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ)

೪೩೯

ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನಾದೆನೆಂಬರು, ದ್ವಿತೀಯದಲ್ಲಿ ಮಾಹೇಶ್ವರನಾದೆನೆಂಬರು, ತೃತೀಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದೆನೆಂಬರು, ಚತುರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾದೆನೆಂಬರು, ಐದನೆಯದಲ್ಲಿ ಶರ^೧^ಣ^೧^ನಾದೆನೆಂಬರು, ಆರನೆಯದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯನಾದೆನೆಂಬರು. ಆರು ಸ್ಥಲವ ಮೀರಿ ನಿರವಯಸ್ಥಲವನೈದಿಹೆನೆಂಬರು. ಇದು ಖಂಡಿತ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಜ್ಞಾನ ನಿರ್ಣಯವಲ್ಲ, ಆವಾವ ಸ್ಥಲವನಂಗಂಗೊಂಡರೂ ಆ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಬೇರಿಲ್ಲದಿರಬಲ್ಲಡೆ ಸದ್ಭಕ್ತನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧

೪೪೦

ಸ್ಥಳಕುಳವನರಿಯಬೇಕೆಂಬರು. ಭಕ್ತನಾಗಿ ಮಾಹೇಶ್ವರನಾಗಬೇಕೆಂಬರು. ಮಾಹೇಶ್ವರನಾಗಿ ಪ್ರಸಾದಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬರು, ಪ್ರಸಾದಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬರು, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾಗಿ ಶರಣನಾಗಬೇಕೆಂಬರು, ಶರಣನಾಗಿ ಐಕ್ಯನಾಗಬೇಕೆಂಬರು, ಏತರಿಂದ ಕೂಟ[೩]? ನಾನರಿಯೆ. ಒಳಗಣ ಮಾತು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಯಲ್ಲದೆ ಎನಗರಿಯಬಾರದು. ಎನಗೈಕ್ಯನಾಗಿ ಶರಣನಾಗಬೇಕು. ಶರಣನಾಗಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾಗಬೇಕು. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾಗಿ ಪ್ರಸಾದಿಯಾಗಬೇಕು. ಪ್ರಸಾದಿಯಾಗಿ ಮಾಹೇಶ್ವರನಾಗಬೇಕು, ಮಾಹೇಶ್ವರನಾಗಿ ಭಕ್ತನಾಗಬೇಕು. ಭಕ್ತನಾಗಿ ಸಕಲಯುಕ್ತನಾಗಬೇಕು. ಯುಕ್ತಿನಿಶ್ಚಯವಾದಲ್ಲಿಯೇ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ ಒಳಹೊರಗಾಯಿತ್ತು. [ಅಲೇಖ ಲೇಖವಾಯಿತ್ತು. ಎನಗೆ ಕಾಣಬಂದಿತ್ತು. ಅಲೇಖವಾದ ಶೂನ್ಯಶಿಲೆಯ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ ಕಂಡೆ ನಿನ್ನನು. ೨

೨-೨ ಣಾ (ಮೂ) ೩+ ವ(ಮೂ)

೪೪೧

ಕುಂಭದ[೪] ಅಪ್ಪುವಿನ ಸಂಗದಲ್ಲಿ ತಂಡುಲವ ಹಾಕಿ ಅಗ್ನಿ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ, ಒಂದೊಂದು ತಂಡುಲ ಹಿಂಗಿ ಬೆಂದಿ[೫]ತ್ತೆ[೫]? ಆ ಅಪ್ಪು ಬೆಂಕಿಯ ಸಂಗವ ಮಾಡಿ[೫]ತ್ತೆ[೫]? ಆ ಅಗಿ ತಂಡುಲಕ್ಕೊಂದೋಂದು ಬಾರಿ ಉರಿಯಿತ್ತೆ? ಇಂತೀ ವಿವರಂಗಳ ಭೇದವನರಿತು ಅಂಗದಲ್ಲಾರುಸ್ಥಲವನಂಗೀಕರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿ ಹಿಂಗಿ ನೋಡಿಹೆನೆಂದಡೆ ಮೂರಕ್ಕಾರು ಆರಕ್ಕೆ ಮೂವತ್ತಾರು. ಮತ್ತಿವರೊಳಗಾದ ಗುಣ ನಾಮಾತೀತಕ್ಕೆ ಅತೀತವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಇಂತೀ ಸ್ಥಲಂಗಳ ಅಹುದೆಂದು ಒಪ್ಪದೆ, ಅಲ್ಲಾಯೆಂದು ಬಿಡದೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಲ[೬]ವಲ್ಲಿಯೆ[೬] ಏಕೀಕರಿಸಿ. ಅಲ್ಲಿಯ ಭಾವವ ತೋರಿದಲ್ಲಿಯೆ ಲೇಪವ ಮಾಡಿ ಹಿಡಿದಡೆ ಹಿಡಿ[೭]ಕಿ[೭]ಗೆ ಬಾರದೆ, ಬಿಟ್ಟಡೆ ಹರವರಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯದೆ, ವಸ್ತುಕದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಕ ತೋರಿ, ಆ ವರ್ಣಕಕ್ಕೆ ವಸ್ತುಕ ಅಧೀನವಾಗಿಪ್ಪ ಉಭಯಸ್ಥಲವನರಿತಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸ್ಥಲ ನಾಶವಾಗಿ ಸದ್ಯೋಜಾತಲಿಂಗವು ವಿನಾಶವಾಗಬೇಕು. ೩

೪೪೨

ಆವ ವರ್ಣ ಕೂಡಿದಡೂ ಅಪ್ಪುಮಯ ತಪ್ಪದಂತೆ, ಸರ್ವಗುಣ ಸಂಪನ್ನನಾದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನೆಂದಡೂ ತಾನಾಗಿ, ಮಾಹೇಶ್ವರನೆಂದಡೂ ತಾನಾಗಿ, ಪ್ರಸಾದಿ ಎಂದಡೂ ತಾನಾಗಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಎಂದಡೂ ತಾನಾಗಿ, ಶರಣನೆಂದಡೂ ತಾನಾಗಿ, ಐಕ್ಯನೆಂದಡೂ ತಾನಾಗಿ ಒಂದನಹುದು ಒಂದನಲ್ಲಾ ಎನ್ನದೆ, ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲ ಕೊಂಡಡೆ ಸಿಹಿ ತಪ್ಪುವುದೆ? ಸತ್ತು ಚಿತ್ತಾನಂದವೆಂಬ ಗೊತ್ತ ಹರಿದವಂಗೆ ತಟ್ಟುಮುಟ್ಟು ಹತ್ತುವ ಭಾವ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ ಕಾಮಭೀಮಜೀವದನದೊಡೆಯ ತಾನು ತಾನೆ.* ೪

೪+ಲ್ಲಿ (ಮೂ) ೫–೫ ತ್ತು(ಮೂ) ೬–೬ ದಲ್ಲಿ(ಮೂ) ೭–೭ ಕೆ (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಷಡ್ವರ್ಣಂಗಳೊಳಗೆ ಆವ ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಉದಕ ಕೂಡಿದರೂ ಉದಕವು ಆ ವರ್ಣವಾಗುವದು, ಹುಸಿಯದು. ಹಾಗೆ ಸರ್ವಾಚಾರಸಂಪತ್ತಿನ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಲುಪ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಭಕ್ತನೆಂದಡೂ ಶರಣ ತಾನೆಯಾಗಿಪ್ಪನು. ನೈಷ್ಠಿಕಾಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಮಾಹೇಶ್ವರನೆಂದಡೂ ತಾನೆಯಾಗಿಪ್ಪನು. ಸಾವಧಾನಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ (ಪ್ರಸಾದಿಯೆಂದಡೂ ತಾನೆಯಾಗಿಪ್ಪನು. ಅನುಭವ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ) ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಎಂದಡೂ ತಾನೆಯಾಗಿಪ್ಪನು. ಆನಂದ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಶರಣನೆಂದಡೂ ತಾನೆಯಾಗಿಪ್ಪನು. ಸಮರಸಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಐಕ್ಯನೆಂದಡೂ ತಾನೆಯಾಗಿಪ್ಪನು. ಶರಣನು ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಂಗಳು ತನಗಂಗವಾದ ಕಾರಣ ಮಾಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲವೇ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಹುದು ಭಕ್ತಸ್ಥಲವಲ್ಲ. ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ[ವೆ] ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಹುದು ಮಾಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲವಲ್ಲ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲ[ವೇ] ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಹುದು ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲವಲ್ಲ, ಶರಣಸ್ಥಲ[ವೇ] ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಹುದು. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲವಲ್ಲ, ಐಕ್ಯಸ್ಥಲವೇ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಹುದು ಶರಣಸ್ಥಲ[೮]ವಲ್ಲ[೮] ಎನ್ನದೆ ತಾ ಸರ್ವಾಚಾರಸಂಪನ್ನನಾದಲ್ಲಿ ಆವ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಆಚರಿಸಿದಡೂ ಮೋಕ್ಷವಹುದು. ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ, ಕಾವಳದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೀರವ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಡೆ ಸ್ವಾದ ಕೆಡದು ಎಂಬ ಹಾಗೆ, ತಾನು ಆವ ಸ್ಥಲವಿಡಿದು ಆಚರಿಸಿದರೂ ಆ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಂಗಳು ಉಂಟಾದ ಕಾರಣ ಮೋಕ್ಷವುಂಟು. ಸದ್ರೂಪವಾದ *(ಅಂಗ)* ಚಿದ್ರೂಪವಾದ ಲಿಂಗ ಆನಂದ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಕ್ತಿ, ಈ ಅಂಗ ◆(ಲಿ)ಂಗ◆ ಭಕ್ತಿಗಳೆಂಬ ಭಿನ್ನವ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಶರಣಂಗೆ, ಇದು ಅಂಗ ಇದು ಲಿಂಗ ಇದು ಭಕ್ತಿಯೆಂಬುದೊಂದೂ ಇಲ್ಲ; ಲಿಂಗವೇ ತಾನು ತಾನೇ ಲಿಂಗವಾಗಿಪ್ಪನೆಂಬುದರ್ಥ.

೮–೮ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಲ್ಲ (ಮೂ) *–* ಲಿಂಗ (ಮೂ) ◆–◆ ಅಂಗ (ಮೂ)

ಸ್ಥಲಗಳ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನಿವೃತ್ತಿಗಳು

ಳಳ೩

"ಮಹಾಲಿಂ[೯]ಗತ್ರಯಂ ಲಿಂಗಂ[೯] । ತ್ರಿವಿಧಂ ಷಡ್ವಿಧ[ಂ] ಮುಖಂ । ತ್ರಿವಿಧ [ಂ] ಏಕ ಮುಖೋ ಲಿಂಗಂ ಮಹಾಲಿಂಗಂತು ದರ್ಶನಂ ॥" ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ, ಒಂದ ಮೂರ ಮಾಡಿಕೊಂಡನಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಆ ಮೂರ ಆರ ಮಾಡಿಕೊಂಡನಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಆ ಮೂವತ್ತಾರ ಆರ ಮಾಡಿಕೊಂಡನಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಆ ಆರ ಮೂರ ಮಾಡಿಕೊಂಡನಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಆ ಮೂರ ಒಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡನಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಆ ಒಂದು ತಾನೇ ಆಗಿಪ್ಪನಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಇಂತಪ್ಪ ಸರ್ವಾವಧಾನಿಯಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಇಂತಪ್ಪ ಸರ್ವಸಂಗಪರಿತ್ಯಾಗಿಯಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಇಂತಪ್ಪ ಸರ್ವನಿರ್ಮುಕ್ತನಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಇಂತಪ್ಪ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿಯಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಇಂತಪ್ಪ ಸರ್ವನಿರ್ವಾಣಿಯಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಇಂತಪ್ಪ ಬಸವಣ್ಣನ ಮಹಿಮೆಯ ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿರಿ. ಅಸಂಖ್ಯಾತ [೧೦]ಪುರಾತರು[೧೦] ಪ್ರಭುದೇವರು ಮುಖ್ಯವಾದ [ಮಹಾಮಹಿಮರ] ನಿಲವಿನ ಶ್ರೀಚರಣಕ್ಕೆ ನಾನು ಶರಣಾರ್ಥಿ ಶರಣಾರ್ಥಿ ಎಂದು ಶಬ್ದಮುಗ್ಧವಾಗಿ ಉರಿಯುಂಡ ಕರ್ಪುರದಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಚರಣವ ಬೆರೆಸಿದೆನಯ್ಯಾ ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸನ್ನಪ್ರಭುವೇ ಶಾಂತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಬಸವಣ್ಣನ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡು ನಾನು ಬಸವಣ್ಣನ ಮುಂದೆ ಬಯಲಾಗಿ ಹೋದೆನಯ್ಯಾ. ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ.೧

ಳಳಳ

ಎಲೆ ದೇವಾ, ಒಂದು ಹೋಗಿ ಎರಡಾದು[೧೧]ದು.[೧೧] ಎರಡು ಹೋಗಿ ಮೂರಾದು[೧೧]ದು[೧೧] ಮೂರು ಹೋಗಿ ಮೂವತ್ತಾರಾದು[೧೧]ದು.[೧೧] ಮೂವತ್ತಾರಾಗಿ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಆಡಿದು[೧೧]ದು.[೧೧] ಆಡಿ ಆಡಿ ಅದೇ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಗುರು ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನೊಂದು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಆಯಿತ್ತು., ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೨

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದಿಂದ ಆತ್ಮವಿಕಾಸದ ರೀತಿ

ಳಳ೫

ತನುವಿಡಿದು ಕಾಂಬುವುದು ಗುರುವಿನ ಭೇದ. ಮನವಿಡಿದು ಕಾಂಬುವುದು ಲಿಂಗದ ಭೇದ. ಜ್ಞಾನವಿಡಿದು ಕಾಂಬುವುದು ಜಂಗಮದ ಭೇದ. ಈ ತ್ರಿವಿಧವಿಡಿದು ಕಾಂಬುವುದು ಮಹಪ್ರಕಾಶ. ಮಹಪ್ರಕಾಶದೊಳಗೆ ಮಹವ ಕಂಡು, ಮಹಕ್ಕೆ ಮಹನಾಗಿರ್ದೆನಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧

೯–೯ ಗಂ ತ್ರಯೋರ್ಲಿಂಗಂ (ಮೂ) ೧೦–೧೦ ಮಹಾಮಹಿಮರು (ಮೂ) ೧೧–೧೧ ದ (ಮೂ)

೪೪೬

ಕಾಯವಿದ್ದು ಕಾಂಬುದು ಗುರುಸ್ಥಲ; ಜೀವವಿದ್ದು ಕಾಂಬುದು ಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಭಾವವಿದ್ದು ಕಾಂಬುದು ಜಂಗಮಸ್ಥಲ; ತ್ರಿವಿಧವನೊಡಗೂಡಿ ಕಾಂಬುದು ಭಕ್ತಸ್ಥಲ. ಭಕ್ತಿನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ನಿಂದಲ್ಲಿ ಈಶಾನ್ಯಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗ ನಿಶ್ಚಯವಾದ ಸ್ಥಲ. ೨

೪೪೭

ಆತ್ಮತೇಜವ ಬಿಟ್ಟಾಗಲೇ ಗುರುವನರಿದ. ಮನವಿಕಾವ ಬಿಟ್ಟಾಗಲೇ ಲಿಂಗವನರಿದ. ಧನವಿಕಾರವ ಬಿಟ್ಟಾಗಲೇ ಜಂಗಮವನರಿದ. ಇಂತು ತ್ರಿವಿಧ ನಾಸ್ತಿಯಾದಂಗಲ್ಲದೆ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಸಹಜಭಕ್ತನಲ್ಲ. ೩

೪೪೮

ಗುರುವನರಿತು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರವ ಮರೆದು ಮಾಡಬೇಕು. ಲಿಂಗವನರಿತು ಮನಮುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ತಲೆದೋರದಿರಬೇಕು. ಜಂಗಮವನರಿತು ಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನ ಮೂರರಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚಂಡೇಶ್ವರಲಿಂಗವನರಿಯಬಲ್ಲಡೆ.೪

೪೪೯

ಅಯ್ಯಾ ತನುವಿನಾಶೆಯಳಿದಾತನ ಸತ್ತುಚಿತ್ತಾನಂದ ಗುರುವೆಂಬೆ ನೋಡಾ. ಮನದ ಕಾಂಕ್ಷೆಯಳಿದಾತನ ಸರ್ವಾಚಾರಲಿಂಗವೆಂಬೆ ನೋಡಾ. ಭಾವದ ಭ್ರಮೆಯಳಿದಾತನ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಜಂಗಮವೆಂಬೆ ನೋಡಾ. ಪ್ರಾಣನ ಪ್ರಪಂಚವನಳಿದಾತನ ನಿರಾತಂಕ ನಿರಾಲಂಬ ನಿಃಕಳಂಕ ನಿಜಶರಣನೆಂಬೆ ನೋಡಾ. ಈ ಚತುರ್ವಿಧ ಪಾಶವ ಗೆಲಿದಾತನ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವೆಂಬೆ ನೋಡಾ, ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ. ೫

೪೫೦

ಅಯ್ಯಾ, ಕ್ರಿಯಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೋಹವುಳ್ಳಾತುನೇ ಸದ್ಗುರುವೆಂಬೆ. ಜ್ಞಾನಾಚಾರದಲ್ಲಿ ನೈಷ್ಠೆಯುಳ್ಳಾತನೇ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಲಿಂಗವೆಂಬೆ ನೋಡಾ, ಭಾವಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಯವುಳ್ಳಾತನೇ ಪರಾತ್ಪರಜಂಗಮವೆಂಬೆ ನೋಡಾ. ಈ ತ್ರಿವಿಧಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ಷೆಯುಳ್ಳಾತನ ನಿಜಶರಣನೆಂಬೆ ನೋಡಾ. ಇಂತು ಆಚಾರಸನ್ಮಾರ್ಗ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಶರಣರೇ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮೋಕ್ಷಮಂದಿರವೆಂಬೆ ನೋಡಾ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಾ. ೬

೪೫೧

ತನ್ನ ತಾನರಿದಡೆ ತನ್ನರಿವೆ ಗುರು, ತಾನೆ ಲಿಂಗ, ತನ್ನ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯೇ ಜಂಗಮ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವು ಒಂದಾದಡೆ ಕಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನೆ. ೭

೪೫೨

ಗುರುವನೆ ಲಿಂಗವೆಂದರಿದ ಕಾರಣ, ಗುರುವ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡೆ. ಲಿಂಗವನೆ ಜಂಗಮವೆಂದರಿದ ಕಾರಣ, ಲಿಂಗವ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಕಂಡೆ. ಜಂಗಮವನೆ ನಾನೆಂದರಿದ ಕಾರಣ ಜಂಗಮವ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕಂಡೆ, ನನ್ನನೆ *ನೀನೆಂದು* ಅರಿದ ಕಾರಣ ನನ್ನ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಕಂಡೆ. ಈ ಪರಿಯಿಂದ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ಸದಾಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿ ನಿನ್ನೊಳಗಾದೆ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ.

❖❖

- ನಿನ್ನಲ್ಲಿ (ಮೂ)

ಭಕ್ತಸ್ಥಲ

ಲಿಂಗಾಂಗಿಯು ಸದಾಚಾರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು

೪೫೩

ಅಂಗಸಂಗಿಯಾದವಂಗೆ, ಲಿಂಗಸಂಗವಿಲ್ಲ; ಲಿಂಗಸಂಗಿಯಾದವಂಗೆ' ಅಂಗಸಂಗವಿಲ್ಲ; ಅಂಗಸಂಗವೆಂಬುದೇ ಅನಾಚಾರ. ಲಿಂಗಸಂಗ[೧೩]ವೆಂಬು[೧೩]ದೇ ಸದಾಚಾರ. ಇದು ಕಾರಣಮಾಗಿ, ಅಂಗಸಂಗಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಲಿಂಗಸಂಗವಾಗಿರಬೇಕು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ. ೧

೪೫೪

ಅಂಗಾಶ್ರಯವಳಿದು ಲಿಂಗಾಶ್ರಯವಾದ ಬಳಿಕ, ಆ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಲಿಂಗಾಚಾರವಲ್ಲದೆ ಅಂಗಕ್ರೀಯೆಂಬುದಿಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನೈಷ್ಠಿಕವಂತನಾದ ಬಳಿಕ, ಅಂಗನಾಮವಿಡಿದು ಬಳಲುವ ಬಳಲಿಕೆ ಎಂತೋ? ಅನಾಚಾರವ ಜರಿದು, ಆಚಾರವನರಿದ ಬಳಿಕ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗನ ಶರಣರು ಅನ್ಯವನಾಚರಿಸುವವರಲ್ಲ. ೨

೪೫೫

ಅಂಗಜೀವಿಗಳೆಲ್ಲ ಅಶನಕ್ಕೆ ನೆರೆದು ಲಿಂಗವಾರ್ತೆಯ ನುಡಿವರಯ್ಯಾ, ಕಾಯ ಜೀವಿಗಳೆಲ್ಲ ಕಳವಳಿಸಿ ನುಡಿವರಯ್ಯಾ. ಮನಬಂದಪರಿಯಲ್ಲಿ ನುಡಿ[೧೪]ವರಿ[೧೪] ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬಲಿಂಗ ನಿಮಗೆಲ್ಲಿಯದೊ? ೩

೪೫೬

ಭಕ್ತಂಗಾಗಲಿ [೧೫]ಜಂಗಮ[೧೫]ಕ್ಕಾಗಲಿ ಸದಾಚಾರವೇ ಬೇಕು. ಸದಾಚಾರವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಅನಾಯತ ಹೊದ್ದಲಾಗದು. ಅನಾಯತವೆಂಬುದು ಅನುಸರಣೆ; ಅನುಸರಣೆಯೆಂಬುದು ಅಂಗದಿಚ್ಛೆ. ಅಂಗದಿಚ್ಛೆಯೆಂಬುದು ಅನುಸರಣೆ; ಅನುಸರಣೆಯೆಂಬುದು ಅಂಗದಿಚ್ಛೆ. ಅಂಗದಿಚ್ಛೆಯೆಂಬುದು ಅನಾಚಾರ. ಅನಾಚಾರವೆಂಬು[೧೬]ದು[೧೬] ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆದರೆ ಅಘೋರನರಕ ತಪ್ಪದು. ೪

೧೩–೧೩ ವಾದು (ಮೂ) ೧೪–೧೪ ವವರಿಗೆ (ಮೂ) ೧೫–೧೫ ಲಿಂಗ (ಮೂ) ೧೬–೧೬ ದೇ (ಮೂ)

೪೫೭

ಆಚಾರವಿಲ್ಲದ ಗುರು ಭೂತಪ್ರಾಣಿ, ಆಚಾರವಿಲ್ಲದ ಲಿಂಗ ಶಿಲೆ, ಆಚಾರವಿಲ್ಲದ ಜಂಗಮ ಮಾನವ. ಆಚಾರವಿಲ್ಲದ ಪಾದೋದಕ ನೀರು, ಆಚಾರವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಸಾದ ಎಂಜಲು. ಆಚಾರವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ ದುಷ್ಕರ್ಮಿ. ಇದು ಕಾರಣ ಅಟ್ಟವನೇರುವುದಕ್ಕೆ ನಿಚ್ಚಣಿಕೆಯೇ ಸೋಪಾನವಯ್ಯಾ, ಹರಪದವನೇರುವುದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಗುರು ಹೇಳಿದ ಸದಾಚಾರವೇ ಸೋಪಾನವಯ್ಯಾ. ಗುರು ಉಪದೇಶವ ಮೀರಿ, ಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಂತೆ ವರ್ತಿಸುವ ಪಾಪಿಗಳ ಎನಗೊಮ್ಮೆ ತೋರದಿರಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೫

೪೫೮

ಅಂಗಸೋಂಕಿನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಬಳಿಕ, ಸರ್ವಾಂಗವಿಕಾರವಳಿಯಬೇಕು. ಅಂಗಸೋಂಕಿದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸೆಜ್ಜೆ ಶಿವದಾರವಾವುದೆಂದರೆ ಅಂಗವೇ ಸೆಜ್ಜೆ, ಆಚಾರವೇ ಶಿವದಾರ. ತ್ರಿಕರಣ ಶುದ್ಧಿಯೇ ಕುಣಿಕೆ. ಈ ತ್ರಿವಿಧಗುಣವನರಿಯಬೇಕು. ತ್ರಿವಿಧಸಂಪನ್ನನಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ತ್ರಿವಿಧ ಮುಟ್ಟಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂಗಲಿಂಗಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಇದೇ ಕ್ರಮವು, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೬

೪೫೯

ಹಸಿವು ತೃಷೆ (ವಿಷಯ) ವ್ಯಸನ ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಲೋಭ ಮೋಹ ಮದ ಮತ್ಸರವಾದಿಯಾದ ತನುಗುಣಂಗಳು ದೇವದಾನವಮಾನವರಂತಾದಡೆ ಲಿಂಗವಂತನಾದ ಪರಿ ಎಂತಯ್ಯ? ತನುಗುಣಂಗಳು ಭೂತದೇಹಿಯಂತಾದಡೆ ಲಿಂಗದೇಹಿಯಾದ ಪರಿ ಎಂತಯ್ಯ? ಲಿಂಗಗುಣ ಲಿಂಗಚಿಹ್ನವಿಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಲಿಂಗದೇಹಿಯಾದ ಪರಿ ಎಂತಯ್ಯ? ಹಸಿವು ತೃಷೆ (ವಿಷಯ) ವ್ಯಸನವಡಗಿದಡೆ ಲಿಂಗಚಿಹ್ನೆ. ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಲೋಭ ಮೋಹ ಮದ ಮತ್ಸರಾದಿಯಾದ ದೇಹಗುಣಂಗಳಳಿದರೆ ಲಿಂಗಚಿಹ್ನ. ಇಂತಲ್ಲದೆ ದೇಹಗುಣಂಗಳು ತನ್ನ ಬಿಡದೆ, ತಾನವ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಬಿಡದಿರ್ದು ತಾ ಲಿಂಗದೇಹಿ ಎಂದಡೆ, ಆ ಲಿಂಗವೆಂತು ಒಲಿವುದು? ಸದ್ಭಕ್ತರೆಂತು ಮೆಚ್ಚುವರಯ್ಯ? ಇಂಥ ಅವಗುಣಂಗಳೆಲ್ಲವು ಅಳಿದು, ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ತನು ಮನ ಧನವ ಲೀಯವ ಮಾಡಿದರೆ ಆತನೇ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿಯಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೭

೪೬೦

ತನುವಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮೋಹ, ಮನದಲ್ಲಿ ನಿರಹಂಕಾರ, ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಭಯ, ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ನಿರಪೇಕ್ಷೆ, ವಿಷಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನ, ಭಾವದಲ್ಲಿ ದಿಂಗಬರ, ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪರಮಾನಂದ ನೆಲೆಗೊಂಡಬಳಿಕ, ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ಬೇರಿಲ್ಲ ಕಾಣಿರೋ. ೮

೧೭–೧೭ ದ (ಮೂ) ೧೮–೧೮ ಸರ್ವಸಂಗದ (ಮೂ) ೧೯–೧೯ ಕಾ (ಮೂ) ೨೦–೨೦ ಯದ (ಮೂ)

೪೬೧

ತನುಗುಣ ಮನಗುಣ ಪ್ರಾಣಗುಣದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದರೆ, ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಂಗಳೊಳು ಮನ ಕೂರ್ತು ಬೆರಸಿದಲ್ಲಿ, ಆ ಮನದ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ, ಲಿಂಗವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ, ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವಾಗಿ ವಿವೇಕವಿಲ್ಲ. ವಿವೇಕವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅರುವಿಲ್ಲ, ಅರುವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಸುಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ, ಸುಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಪರಮಾರ್ಥ ಸೂಸದು. ಇವೆಲ್ಲವ ಕಳೆದುಳಿದಲ್ಲಿ ಮನದ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಿದ್ದಿತ್ತು. ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮನ ಸಂದಿತ್ತು. ಮನದಲ್ಲಿ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರ (ಸ್ವ)ಸ್ಥಿರವಾದನು. ೯

೪೬೨

ತಾಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿಶು ತಾಯ ಕುರುಹನರಿಯದು. ಆ ತಾಯಿ ಶಿಶುವಿನ ಕುರುಹನೆಂದೂ ಅರಿಯಳು. ಮಾಯಾಮೋಹದಲ್ಲಿಪ್ಪ ಭಕ್ತರು ದೇವರನರಿಯರು. ಆ ದೇವರು (ಆ) ಭಕ್ತರನೆಂದೂ ಅರಿಯನು ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೧೦

೪೬೩

ಚಿತ್ರದ ಹುಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಕಚ್ಚಬಲ್ಲುದೆ? ಮರ್ತ್ಯದೊಳಗೆ ಈಶನ ಲಾಂಛನವ ಹೊತ್ತವರಿಗೆಲ್ಲ ನಿತ್ಯತ್ವವುಂಟೆ? ಇದ[೨೧]ರಚ್ಚೆಯ ಹೊರಲಾರ[೨೨]ದಡೆ[೨೨] ಮರ್ತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರಗೆಂದ ನಿಶ್ಚಟ ಶರಣ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.* ೧೧

೪೬೪

ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸಿ ಮರ ಮುರಿವಂ[೨೩]ತಹ[೨೩] ಸುಳುಹು ಸುಳಿಯದೆ, ತಂಗಾಳಿ ಪರಿಮಳದೊ[೨೪]ಡ[೨೪]ಗೂಡಿ ಸುಳಿದಂತೆ ಸುಳಿಯಬೇಕು. ಸುಳಿದಡೆ ನೆಟ್ಟನೆ ಜಂಗಮವಾಗಿ ಸುಳಿಯಬೇಕು. [೨೫]ನಿಂ[೨೫]ದಡೆ ನೆಟ್ಟನೆ ಭಕ್ತನಾಗಿ ನಿಲಬೇಕು. ಸುಳಿದು ಜಂಗಮವಾಗಲರಿಯದೆ, ನಿಂದು ಭಕ್ತನಾಗಲರಿಯದ ಉಭಯ ಭ್ರಷ್ಟರನೇನೆಂಬೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೧೨

೪೬೫

ಘನತರಚಿತ್ರದ ರೂಹ ಬರೆಯಬಹುದಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಾಣವ ಬರೆಯಬಹುದೆ ಅಯ್ಯಾ? ದಿವ್ಯಾಗಮಂಗಳು ಹೇಳಿದ ಕ್ರೀಯಲು ದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲದೆ, ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಬಹುದೆ ಅಯ್ಯಾ? ಪ್ರಾಣವಹ ಭಕ್ತಿ [೨೬]ತನ್ಮಯ[೨೬] ನೀನು: ಈ ಗುಣವುಳ್ಳಲ್ಲಿ ನೀನಿಹೆ, ಇಲ್ಲದಲ್ಲಿ ನೀನಿಲ್ಲ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೩

---

* **ಅರ್ಥ:** ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ವ್ಯಾಘ್ರನು ಮನುಷ್ಯನ ಕಚ್ಚಿ ಪ್ರಾಣ ಕೊಲ್ಲಬಲ್ಲುದೆ? ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮನುಜರು ಶಿವಲಾಂಛನವ ಧರಿಸಿದವರಿಗೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಶಿವತತ್ವವುಂಟೆ? ಇವರ ಕೂಡೆ ರಚ್ಚೆ ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಾದ ಮಾಡಲಾರದೆ, ಕರಣಂಗಳ ಚಲತ್ವವಿಲ್ಲದ ಶರಣನು ಮರ್ತ್ಯದ ಉಪಾಧಿ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ವಿಲಕ್ಷಣನೆಂದನೆಂಬುದರ್ಥ.

೨೧+ರ(ಮೂ) ೨೨–೨೨ ದ(ಮೂ) ೨೩–೨೩ ತೆ (ಮೂ) ೨೪–೨೪ ಳ (ಮೂ)೨೫–೨೫ ಸುಳಿ (ಮೂ) ೨೬–೨೬ ತಾನೆ (ಮೂ)

೪೬೬

ತನಗಲ್ಲದಾದುದ ಘಟ ಸೋಂಕಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಡಿವೆನು. ತನಗಲ್ಲವಾದುದ ಕೈ ಮುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ತೆಗೆವೆನು. ತನಗಲ್ಲವಾದುದ ಕಿವಿ ಕೇಳಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಗೂಂಟವ ಬಲಿವೆನು. ತನಗಲ್ಲವಾದುದ ನಾಸಿಕ ವಾಸಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ದಸಿಯದಕ್ಕನೇರಿಸುವೆನು. ದೃಷ್ಟಿ ಅನುದಪ್ಪಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಿತ್ತಿಡುವೆನು. ಚಿತ್ತ ಅನುದಪ್ಪಿ ಮತ್ತೊಂದ ನೆನೆದಡೆ ಆತ್ಮನನಲ್ಲಿಯೇ ಕಿತ್ತು ಹಾಕುವೆನು. ಇದಕ್ಕೆ ನೀವೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಮನಕ್ಕೆ ಮನೋಹರ ಶಂಖೇಶ್ವರಲಿಂಗವು. ೧೪

೪೬೭

ಲಿಂಗ ತನುವಿಂಗೆ ಶೃಂಗಾರವಪ್ಪ [೨೭]ತೆರನಾವುದೆಂದ[೨೭]ಡೆ; ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಲೋಭ ಮೋಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತೆರಪುಗೊಡದಿಪ್ಪುದು. ಲಿಂಗವೇ ಅಂಗವಾಗಿ, ಧ್ಯಾನ ಧಾರಣ ನಿಜ(ಸಮಾಧಿ) ನಿವಾಸವಾಗಿ, ನಿಶ್ಚಯ ನಿಜತತ್ವವಾಗಿ ನಿಂದುದೇ ಆಭರಣವೆಂದನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ. ೧೫

೪೬೮

ಸಕಲ ಭೋಗವಿಲಾಸ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದಲ್ಲಿ, ತನ್ನಂಗಕ್ಕೆ ಶೃಂಗಾರ ಉಂಟೆ? ಶ್ರೀ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ವಿಭೂತಿ(ಯ) ಸ್ವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತನ್ನಂಗಕ್ಕೆ ಶೃಂಗಾರವೆಂದು ಮಾಡಿದಡೆ, ಆ ನಿಜಪದದಂಗ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲೆಂದನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ. ೧೬

೪೬೯

ಪಾತಕ ಹೊಲೆಯೆಂದರಿದು ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ, ಮ[೨೮]ತ್ತಾ[೨೮] ಗುಣವ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದೆ? ಇವೆಲ್ಲ [೨೯]ಅಲ್ಲಾ ಎಂದು[೨೯] ಅಲ್ಲತನವ ತಾನರಿದು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಬೆರಸಬಹುದೆ? ಒಡೆದ ಹಂಚಿಂಗೆ, ಹಿಡಿದು ಬಿಟ್ಟ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಮತ್ತಿವನೊಡಗೂಡಬಹುದೆ? ಇಂತೀ ಬಿಡುಗಡೆಯನರಿದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಣೆಯ ಮಾಡಿದಡೆ. ಎನ್ನೊಡೆಯ ಈಶಾನ್ಯಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವಾದಡೂ ಹರಶರಣರಿಗೆ ದೂರ. ೧೭

೪೭೦

ತಮ್ಮ ಮಲವ ತಾವು ಮುಟ್ಟವು ಆವ ಜಾತಿಯು. ತ್ರಿವಿಧ ಮಲಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗಿ, ಮತ್ತೆ ಮಲತ್ರಯಕ್ಕೆ ಬೀಳುವ ಮಲಭಾಂಡದೇಹಿಗೆ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಎಂದೆ. ೧೮

೪೭೧

ಅಂಗಸುಖಿಗೆ ಲಿಂಗಸುಖವಳವಡದು; ಲಿಂಗಸುಖಿಗೆ ಅಂಗಸುಖವಳವಡದು. ವಾ[೩೦]ಗ[೩೦]ದ್ವೈತ ಕ್ರಿಯಾದ್ವೈತ ಭಾವಾದ್ವೈತ ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧಾದ್ವೈತ ಲಿಂಗಸುಖ ಸಾಹಿತ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ನರಕವಿಲ್ಲ, ಕರ್ಮವಿಲ್ಲ, ಭವವಿಲ್ಲ. ಫಲವಿಲ್ಲ ಪ[೩೧]ದ[೩೧]ವಿಲ್ಲ ಇಹವಿಲ್ಲ. ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ, ನೀ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಅಂಗಸುಕಿಗೆ ಲಿಂಗಸುಖ ದೊರಕೊಳ್ಳದು. ೧೯

೨೭–೨೭ ನದೆಂತೆಂ(ಮೂ) ೨೮–೨೮ ತವ(ಮೂ) ೨೯–೨೯ ವಲ್ಲವೆಂದು (ಮೂ) ೩೦–೩೦ ಗಾ (ಮೂ) ೩೧–೩೧ ರ (ಮೂ)

೪೭೨

ಉಚ್ಚೆಯ ಜವುಗಿನ ಬಚ್ಚಲ ತಂಪಿನಲ್ಲಿ ನಿಚ್ಚಕ್ಕೆ ನಿಚ್ಚ ಹೊರಳುವ ಹಂದಿಯಂತೆ, ಶಿವನಿಚ್ಚೆಯನರಿಯದೆ ಮಾತನಾಡುವರ ಮೆಚ್ಚುವನೇ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವು. ೨೦

೪೭೩

ಕುಲಸ್ವಾಮಿ [೩೨]ನೀ ನಿಂದ[೩೨] ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲದೆ ನಾನೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನಿಡೆನಯ್ಯಾ. ಎನಗೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆ ಎನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆ ಒಂದಾದ ಭೇದವ ಜಗದನ್ಯಾಯಿಗಳೆತ್ತ ಬಲ್ಲರೈ ರಾಮನಾಥಾ? ೨೧

೪೭೪

ಪರುಷ ಸೋಂಕಿಯೂ ಲೋಹ ಶುದ್ಧವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಆ ಪರುಷದ ಗೊಡವೆ ಏತಕಯ್ಯಾ? ಅಗ್ನಿಯು ಸೋಂಕಿ ಕಾಷ್ಠದ ಗುಣವಳಿಯದಿದ್ದರೆ, (ಆ) ಅಗ್ನಿಯ ಗೊಡವೆ ಏತಕಯ್ಯಾ? ಗರುಡನಿರ್ದು ಸರ್ಪನ ಭಯ ಹಿಂಗದಿದ್ದರೆ, ಆ ಗರುಡನ ಗೊಡವೆ ಏತಕಯ್ಯಾ? ವಜ್ರಾಂಗಿಯ ತೊಟ್ಟು ಬಾಣದ ಭಯ ಹಿಂಗದಿದ್ದರೆ, ಆ ವಜ್ರಾಂಗಿಯ ಗೊಡವೆ ಏತಕಯ್ಯಾ? ಆನೆಯನೇರಿ ಶ್ವಾನನ ಭಯ ಹಿಂಗದಿದ್ದರೆ ಆ ಆನೆಯ ಗೊಡವೆ ಏತಕಯ್ಯಾ? ಜ್ಯೋತಿ ಇದ್ದು ಕತ್ತಲೆಯು ಹರಿಯದಿದ್ದರೆ, ಆ ಜ್ಯೋತಿಯ ಗೊಡವೆ ಏತಕಯ್ಯಾ? ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಚಿದ್ಘನಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿದ್ದು ತನು ಮನ ಅವಗುಣವ ಹಿಂಗದಿದ್ದರೆ ಆ ಲಿಂಗದ ಗೊಡವೆ ಏತಕಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ? ೨೨

೪೭೫

ತಾನರಿಯದೆ ಮಾಡಿದ ದೋಷಕ್ಕೆ (ತನಗೆ) ಘೋರವಿಲ್ಲ. ಅದು ಜಗದ ಹುದುಗು. ತಾನರಿದು, ಅಲ್ಲ ಅಹುದೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಪರಧನದಲ್ಲಿ, ಪರಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ, ಅನ್ಯರ ನಿಂದೆಯಲ್ಲಿ, ವ್ರತಾಚಾರ ಭಂಗಿತರಲ್ಲಿ, ಇದನರಿದು ಅನುಸರಣೆಯ ಮಾಡಿದಡೆ ಕುಂಭೀ [೩೩]ನರಕದಲ್ಲಿ ಹಿಂಗದಿರ್ಪನು. ಕಾಲಾಂತಕ ಭೀಮೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿಯೂ ದೂರಸ್ಥನು. ೨೩

ಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿ

೪೭೬

ದೇವಲೋಕ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕವೆಂಬುವು ಬೇರಿಲ್ಲ ಕಾಣಿರೋ, ಸತ್ಯವ ನುಡಿವುದೇ ದೇವಲೋಕ. ಅಸತ್ಯವ ನುಡಿವುದೇ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕ. ಆಚಾರವೇ ಸ್ವರ್ಗ, ಅನಾಚಾರವೇ ನರಕ. ಇದಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಪ್ರಮಾಣು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೨೪

೩೨-೩೨ ನಿನ್ನಿಂದ(ಮೂ)೩೩+ನೀ(ಮೂ)

೪೭೭

ಹೊಲೆಯರ ಬಾವಿಯಲೊಂದು ಎಲು ನೆಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಹೊಲೆ ಹೊಲೆ ಎಂಬುದೀ ಲೋಕವೆಲ್ಲ. ಹಲವೆಲುವಿದ್ದ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದುದ ನುಡಿದರೆ, ಅದು ಹೊಲೆಯರ ಬಾವಿ(ಯಿಂ)ದ ಕರಕಷ್ಟ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೨೫

೪೭೮

ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆವುದು ಶೀಲ, ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ನುಡಿವುದು ಶೀಲ. ಸಜ್ಜನ ಸದಾಚಾರದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿ ಸತ್ಯವನರಿವುದೆ ಶೀಲ ಕಾಣಿರೊ, ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೨೬

೪೭೯

ಜಂಬೂದ್ವೀಪ ನವಖಂಡಪೃಥ್ವಿಯೊಳಗೆ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ ಎರಡಾಳಿನ ಭಾಷೆಯ: ಕೊಲುವೆನೆಂಬ ಭಾಷೆ ದೇವನದು; ಗೆಲುವೆನೆಂಬ ಭಾಷೆ ಭಕ್ತನದು. ಸತ್ಯವೆಂಬ ಕೂರಲಗನೇ [೩೪]ತ್ರ[೩೪]ಳೆದುಕೊಂಡು ಸದ್ಭಕ್ತರು ಗೆದ್ದರು ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೨೭

೪೮೦

ಸುಖವಿಲ್ಲ ಸೂಳೆಗೆ, ಪಥವಿಲ್ಲ [೩೫]ಲಿಂಗಕ್ಕೆ.[೩೫] ಮಾಡಲಾಗದು ನೇಮವ, ನೋಡಲಾಗದು ಶೀಲವ, ಸತ್ಯವೆಂಬುದೇ ಸುಶೀಲ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವನರಿಯಬಲ್ಲವಂಗೆ. ೨೮

೪೮೧

ದಿಟವ ನುಡಿವುದು, ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆವುದು. ಹುಸಿಯ ನಡೆದು ತಪ್ಪುವ ಪ್ರಪಂಚಿಯನೊಲ್ಲ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೨೯

೪೮೨

ಹೆಣನ ಕಂಡರೆ ನಾಯಿ ಕಚ್ಚಿದಲ್ಲದೆ ಮಾಣ್ಬುದೆ? ಹಣವ ಕಂಡರೆ ಮನ ಕರ[೩೬]ಗಿ[೩೬]ದಲ್ಲದೆ ಮಾಣ್ಬುದೆ? ಬಿಸಿಯ ಕಂಡರೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಕರ[೩೬]ಗಿ[೩೬]ದಲ್ಲವೆ ಮಾಣ್ಬುದೆ? ಹುಸಿಯ ಕಂಡರೆ ಲೋಕ ಮೆಚ್ಚುವುದು, ನೆಚ್ಚುವುದು ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೆ. ೩೦

೪೮೩

ಅಟಮಟವೇ ಆಧಾರ, ಕಪಟವೇ ಸದಾಚಾರ, ಕುಟಿಲವೇ ಘನವಾಯಿತ್ತು ಕೆಲಬರಿಗೆ. ಹುಸಿ(ಯ) ಮಸಕವೆ ವರ್ತ[೩೭]ನೆಯಾ[೩೭]ಯಿತ್ತು ಕೆಲಬರಿಗೆ, ಯಂತ್ರ ತಂತ್ರವೇ ವ್ಯವಹಾರವಾಯಿತ್ತು ಕೆಲಬರಿಗೆ. ಸಟೆಯ ಸಾಗರದೊಳಗೆ ತೇಂಕಾಡುತಿ[೩೮]ರ್ಪ[೩೮]ರು ಕೆಲಬರು–ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವರ (ನೆರೆ) ನಂಬಲರಿಯದವರೆಲ್ಲರು. ೩೧

೩೪–೩೪ ಕ (ಮೂ) ೩೫–೩೫ ಶೀಲಕ್ಕೆ (ಮೂ) ೩೬–೩೬ ಗ(ಮೂ) ೩೭–೩೭ ನವಾ (ಮೂ)೩೮–೩೮ ರ್ದ(ಮೂ)

೪೮೪

ಸತ್ಯವಿಲ್ಲದವರೊಡನೆ ಸಹಸ್ರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನುಡಿಯಲಾಗದು; ಲಕ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನುಡಿಯಲಾಗದು; ಕೋಟಿಗೊಮ್ಮೆ ನುಡಿಯಲಾಗದು. ಸುಡಲವಂದಿರೊಡ[೩೯]ನೆ[೩೯] ಮಾರಿ [೪೦]ಹೋ[೪೦]ರಲಿ. ಗುಹೇಶ್ವರಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಲ್ಲದವರೊಡನೆ ಬಾಯ್ದೆರೆಯಲಾಗದು. ೩೨

೪೮೫

ಸಟೆ ದಿಟವೆಂಬುವೆರಡುವಿಡಿದು ನಡೆವುದೀ ಲೋಕವೆಲ್ಲವು. ಸಟೆ ದಿಟವೆಂಬುವೆರಡುವಿಡಿದು ನಡೆವನೆ[೪೧] ಶರಣನು? ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಸಟೆಯ ಬಳಸಿದೊಡೆ ಆತನು ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ದ್ರೋಹಿ, ಅಘೋರ ನರಕಿ, ಉಂಬುದೆಲ್ಲ ನಿಲ್ಬಿಷ, ತಿಂಬುದೆಲ್ಲ ಅಡಗು, ಕುಡಿವುದೆಲ್ಲ ಸುರೆ, ಹುಸಿ ಎಂಬು[೪೨]ದೇ[೪೨] ಹೊಲೆ, ಶಿವಭಕ್ತಂಗೆ ಹುಸಿ ಎಂಬುದುಂಟೆ ಅಯ್ಯಾ? ಹುಸಿಯನಾಡಿ ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿದೊಡೆ ಹೊಳ್ಳ ಬಿತ್ತಿ ಫಲವನರಸುವಂತೆ ಕಾಣಾ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೩೩

೪೮೬

ಹುಸಿಯಂಕುರಿಸಿತ್ತು ಹೊಲೆಯನಲ್ಲಿ, ಹುಸಿ ಎರಡೆಲೆಯಾಯಿತ್ತು ಮಾದಿಗನಲ್ಲಿ, ಹುಸಿ ನಾಲ್ಕೆಲೆಯಾಯಿತ್ತು ಸಮ್ಮಗಾರನಲ್ಲಿ, ಹುಸಿ ಆರೆಲೆಯಾಯಿತ್ತು ಅಗಸನಲ್ಲಿ, ಹುಸಿ ಎರಡೆಲೆಯಾಯಿತ್ತು ವ್ಯವಹಾರಿಯಲ್ಲಿ, ಹುಸಿ ಸಸಿಯಾಯಿತ್ತು ಹಾದರಿಗನಲ್ಲಿ, ಹುಸಿ ಗಿಡವಾಯಿತ್ತು ಮಧ್ಯಪಾನಿಯಲ್ಲಿ, ಹುಸಿ ಮರನಾಯಿತ್ತು ಜೂಜುಗಾರನಲ್ಲಿ, ಹುಸಿ ಹೂವಾಯಿತ್ತು ಡೊಂಬನಲ್ಲಿ, ಹುಸಿ ಕಾಯಾಯಿತ್ತು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನಲ್ಲಿ, ಹುಸಿ ಹಣ್ಣಾಯಿತ್ತು ಸೂಳೆಯಲ್ಲಿ, ಹುಸಿ ಹಣ್ಣಾಗಿ ತೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು ಅರಸನಲ್ಲಿ. ಇಂತೀ ಹುಸಿಯ ನುಡಿದವರಿಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ, ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ, ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ, ಪಾದೋದಕಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲವಾಗಿ, ಅವರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲಾದ ಕಾರಣ. ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನ ಶರಣರು ಹುಸಿಯ ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆದು ನಿಜಲಿಂಗೈಕ್ಯರಾದರು. ೩೪

ಕಳವು ಮಾಡಬೇಡ

೪೮೭

[ಲಂಚ ವಂಚನಕ್ಕೆ ಕೈಯಾನದ ಭಾಷೆ], ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನು ವಸ್ತ್ರ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಎತ್ತಿದೆನಾದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ, ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ. ಅದೇನು ಕಾಣವೆಂದಡೆ, ನೀವಿಕ್ಕಿದ ಭಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಪ್ಪೆನಾಗಿ. ಇಂತಲ್ಲದೆ ನಾನು ಅಳಿಮನವ ಮಾಡಿ, ಪರದ್ರವ್ಯಕ್ಕೆ ಆಶೆ ಮಾಡಿದೆನಾದಡೆ, ನೀನಾಗಲೇ ಎನ್ನ ನರಕದಲ್ಲದ್ದಿ ನೀನೆದ್ದು ಹೋಗಾ ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರಾ. ೧

೩೯–೩೯ ತನ(ಮೂ) ೪೦–೪೦ ಹೊ(ಮೂ) ೪೧+ಲೋಕದೊಡನೆ(ಮೂ) ೪೨–೪೨ ದು (ಮೂ)

೪೮೮

ತೊರೆಯ ಮೀವಣ್ಣಗಳಿರಾ, ತೊರೆಯ ಮೀವ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿರಾ, ತೊರೆಯಿಂಭೋ, ತೊರೆಯಿಂಭೋ, ಪರನಾರಿಯ ಸಂಗವ ತೊರೆಯಿಂಭೋ! ಪರಧನದಾಮಿಷವ ತೊರೆಯಿಂಭೋ, ಇವ ತೊರೆಯದೆ ಹೋಗಿ ತೊರೆಯ ಮಿಂದರೆ, ಬರುದೊರೆಹೋಹುದು, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.* ೨

೪೮೯

[೪೩]ಕುಳ್ಳಿರ್ದಲ್ಲಿ[೪೩] ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ ಅಲ್ಲದಾಟನಾಡುವರಯ್ಯಾ! ಬೆಳ್ಳೆತ್ತಿನ ಮರೆಯಲ್ಲಿ(ರ್ದು) ಹುಲ್ಲೆಗಂಬ ತೊಡುವಂತೆ ! ಲೋಗರರ್ಥವ ಕಳುವ ಕಳ್ಳ(ಹಾದರಿಗ)ರ ಕೈಯ ಪೂಜೆಯನೊಲ್ಲ ನೋಡಾ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೩

೪೯೦

ಊರ ಮುಂದೆ ಹಾಲಹಳ್ಳ ಹರಿವುತ್ತಿರ[೪೪]ಲು ಓರೆಯಾವಿನ ಬೆನ್ನಲ್ಲಿ ಹರಿಲಯದೇಕಯ್ಯ[೪೪] ಲಜ್ಜೆಗೆಡಲೇಕೆ? ನಾನುಗೆಡಲೇಕೆ? ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಬಿಜ್ಜಳನ ಭಂಡಾರ ಎನಗೇಕಯ್ಯಾ?೪

ಜೀವಹಿಂಸೆ ಮಾಡಬೇಡ

೪೯೧

ದಯವಿಲ್ಲದ ಧರ್ಮವದಾವುದಯ್ಯಾ? ದಯವೇ ಬೇಕು ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿ[೪೫]ಗಳೆಲ್ಲರಲ್ಲಿ,[೪೫] ದಯವೇ ಧರ್ಮದ ಮೂಲವಯ್ಯಾ! ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ[೪೬]ನಂ[೪೬]ತಲ್ಲದೊಲ್ಲನಯ್ಯಾ. ೧

೪೯೨

ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಣ ಗಿಡಗಳು ಬೆಟ್ಟವ ಮುಟ್ಟದಂತಿಪ್ಪವೆ? ವಿವರಿಸಿ ನೋಡಿದಡೆ, ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗಣ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಪರಮನ ಮುಟ್ಟದಿಪ್ಪವೆ? ಕಷ್ಟರು ಬೇಡವೆಂದು ಬಿಟ್ಟೋಡುತ್ತಿಪ್ಪ ಪ್ರಾಣಿಗಳನಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದು ಕೊಂದರೆ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿದೀಶ್ವರನಿಕ್ಕದಿರ್ಪನೇ ನರಕದಲ್ಲಿ? ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗ[೪೭]ಳಿಗೆ[೪೭] ಮೇಲಾರೈಕೆ ನಮ್ಮ ಸಕಳೇಶ್ವರನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರುಂಟೆ? ೨

೪೯೩

ನಾನೊಂದು ಸುರಗಿಯನೇನೆಂದು ಹಿಡಿವೆನು? ಏನಕಿತ್ತೇನನಿರಿವೆನು? ಜಗವೆಲ್ಲ ನೀನಾಗಿಪ್ಪೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೩

---

* ತೊರೆಯ ಮೀವಣ್ಣಗಳಿರಾ ತೊರೆಯಿರೊ ಪರಧನವ ಪರದ್ರವ್ಯವ ಬಿಡದೆ ಹೋಗಿ ತೊರೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದರೆ, ಆ ತೊರೆಯೆಲ್ಲ ಬರುದೊರೆ ಕಂಡಯ್ಯ! ಕಳವ ತೆರೆದು ಮಿಂದರೆ, ಒಲಿದು ಕೂಡಿಕೊಂಬ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ (ಮೂ) ೪೩-೪೩ ಕುಳಿತು (ಮೂ) ೪೪-೪೪ ಲಿ ನಾಳೆ ಆವಿನ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಹರಿಯಲಿ. ಅದೇಕಯ್ಯ (ಮೂ) ೪೫-೪೫ ಅಲ್ಲಿ (ಮೂ)೪೬-೪೬ ರಂ (ಮೂ)೪೭-೪೭ ಅಲ್ಲಿ (ಮೂ)

೪೯೪

ಜಾಲಗಾರನೊಬ್ಬ ಜಲವ ಹೊಕ್ಕು ಶೋಧಿಸಿ, ಹಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕೊಂದು ನಲಿನಲಿದಾಡುವ. ತನ್ನ ಮನೆಯಲೊಂದು ಶಿಶು ಸತ್ತರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮರುಗುವಂತೆ ಅವಕೇಕೆ ಮರುಗನು? ಅ[ದೆಂ]ತೆಂದೊಡೆ: "ಸ್ವಾ[೪೮]ತ್ಮನಾಮಿತರಂ ಚೈವ[೪೮] ದೃಷ್ಟ್ವಾನಿತ್ಯಾದಿ ಭಿನ್ನತೇ । ಸರ್ವಂ ಚಿಜ್ಯೋತಿರೇವತಿ ಯಃ ಪಶ್ಯತಿ ಸ ಪಶ್ಯತಿ" ಎಂದುದಾಗಿ, ಜಾಲಗಾರನ ದುಃಖ ಜಗಕ್ಕೆಲ್ಲ ನಗೆಗೆಡೆ. ಇದು ಕಾರಣ, ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜನಯ್ಯನ ಭಕ್ತನಾಗಿರ್ದು ಜೀವಹಿಂಸೆಯ ಮಾಡುವ ಮಾದಿಗರನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ? ೪

೪೯೫

ಲಿಂಗದ ಗುಣದಿಂದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವೆಂಬರು; ಲಿಂಗದ ಗುಣದಿಂದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವಿಲ್ಲ ನೋಡಾ. 'ಭಾವಾದ್ವೈತಂ ಪರ[ಂ] ಹಿತಂ' ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಾ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು. ೫

೪೯೬

ಒಳಗೆ ನೋಡಿಹೆನೆಂದರೆ ಒಳಗೆ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಹೊರಗೆ ನೋಡಿಹೆನೆಂದರೆ (ಹೊರಗೆ) ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನವೆಂತುಟೊ? ಅಜ್ಞಾನವೆಂತುಟೊ? ಬಲೆಯ ಬೀಸಿ ಕೊಲುವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತರೆ ಏನು [ಕಾರಣ] ಅಳು[೪೯]ವ[೪೯]ರೊ ಗುಹೇಶ್ವರಾ?* ೬

೪೯೭

ಎಲ್ಲವನರಿವಲ್ಲಿ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂಬುದೊಂದು [೫೦]ವೇದ[೫೦]ವುಂಟೆ? ಶಾಸ್ತ್ರವನೆಲ್ಲ ಕಲಿತಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲಸೋಲಕ್ಕೆ [೫೧]ಹೋ[೫೧]ರಬೇಕೆಂಬುದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೊಲ್ಲುಂಟೆ? ಪುರಾಣವನೆಲ್ಲವನೋದಿದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜೀವವ ಕೊಲ್ಲು ಕೊರೆ ಎಂಬುದೊಂದು ದಳ್ಳುರಿಯುಂಟೆ? ಶ್ರುತಿಯ ಕೇಳುವಲ್ಲಿ ಸ್ಮೃತಿಯನಂಗೀಕರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸರ್ವ ಹತವ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೊಂದು ಗತಿಯುಂಟೆ? ಇಂತೀ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಸರ್ವಭೂತ ಹಿತವುಳ್ಳವಂಗೆ ಆತ ಅತೀತ ಸ್ವಯವಸ್ತು ದಸರೇಶ್ವರಲಿಂಗವು.+ ೭

---

* **ಅರ್ಥ:** ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅರಿವನರಿಯದೆ, ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸದೆ ಮತ್ತೆ ಲಿಂಗದ ಕರುಣ ಎನಗಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಿಂಕುರ್ವಾಣವು, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕೊಲ್ಲುವರ ಪುತ್ರಶೋಕವು ಒಂದೇ ಪರಿಯೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

+ **ಅರ್ಥ:** ಸಮಸ್ತವೇದಂಗಳರ್ಥವ ತಿಳಿದಲ್ಲಿ, ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವಹಿಂಸೆಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೊಂದು ವೇದದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದುಂಟೆ? ಷಟ್‌ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಮಾತ ಗೆಲಿಸಿಕೊಂಡು ಅನ್ಯರ ಮಾತ ಗೆಲ್ಲಿ, ಸೋಲಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದೊಂದು ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನುಡಿಯ ಹೇಳುವುದುಂಟೆ? ಅಷ್ಟಾದಶ ಪುರಾಣಂಗಳೆಲ್ಲವ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂಹರಿಸು, ಕೈಕಾಲು ಛೇದಿಸು ಎಂಬುದೊಂದು ಸಂಹಾರವ ಹೇಳುವುದುಂಟೆ? ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯವ ಆಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಮನುವಾಕ್ಯವ ಒಡಲುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಚರಿಸುವಲ್ಲಿ, ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಲಯವ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೊಂದು ಮಾರ್ಗವ ಹೇಳುವುದುಂಟೆ? ಇಲ್ಲ; ಅದರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸರ್ವಜೀವ ದಯಾಪರತ್ವವನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತಾಗಿ. ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ತನ್ನಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ದಯವುಳ್ಳಾತನು ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮಪುರಾಣಂಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮೀರಿ ತೋರಲ್ಪಟ್ಟಾತನು ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಸ್ವಯಂಭುವಾದ ಶಿವನೆಂಬುದರ್ಥ.

೪೮–೪೮ ತ್ಮಾನಮಿವೇತರಶ್ಚೈವ (ಮೂ) ೪೯–೪೯ ವಿ (ಮೂ) ೫೦–೫೦ ಭೇದ (ಮೂ) ೫೧–೫೧ ಹೊ (ಮೂ)

೪೯೮

ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಿಂಕರತ್ವವವರಿದು. ಕರವ ಬೀಸುವಲ್ಲಿ ತುಷಾರ ಕೀಟವನರಿದು, ಅಡಿ ಇಡುವಲ್ಲಿ ಪೊಡವಿಯಲ್ಲಿ, ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಜೀವನ ಚೇತನಾದಿಗಳನರಿದು, ಮತ್ತೆ ಗಿಡವ ಹಿಡಿವಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದ ಒಡಗೂಡುವಲ್ಲಿ ಒಡಗೂಡಿ ಬಿಡುವಲ್ಲಿ ಸರ್ವದಯಕ್ಕೆ [೫೨]ಪಡಿ[೫೨]ಪುಚ್ಚವಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ಇಂತೀ ಸಡಗರದ ಚಿತ್ತ ದಸರೇಶ್ವರಲಿಂಗವನೊಡಗೂಡವ ಭಕ್ತಿ.* ೮

೪೯೯

ಸರ್ವಜೀವ ನಿನ್ನ ಹಾಹೆ ಎಂಬೆನೆ? ಅದು ಭಿನ್ನಭಾವ. ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕರುಂಟು ಅವರು ನಿನಗನ್ಯರೆಂಬೆನೆ? ಆ ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕರು ನಿನ್ನ ತಿಲಾಂಶ. ಇಂತೀ ಸರ್ವಭೂತಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ದಯೆ, ಎನಗಿದೇಕೆ? ಗೆಲ್ಲ ಸೋಲವೆಂಬ ಖಿಲ್ಲತನ ಎಲ್ಲ ಜೀವಕ್ಕೂ ಸರಿ. ಅರುಣೋದಯದಂತೆ ಎನ್ನ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜೀವಕ್ಕೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ದಯವ ಮಾಡು ಚೆನ್ನ ದಸರೇಶ್ವರಲಿಂಗಾ.+ ೯

ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರೆಂದು ಭಾವಿಸು

೫೦೦

ನಾನು ಘನ ತಾನು ಘನವೆಂಬ ಹಿರಿಯರುಂಟೆ? ಜಗದೊಳಗೆ ಹಿರಿಯರ ಹಿರಿಯತನದಿಂದೇನಾಯಿತ್ತು? ಹಿರಿದು ಕಿರಿದೆಂಬ ಶಬ್ದವಡಗಿದರೆ ಆತನೇ ಶರಣ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧

---

* **ಅರ್ಥ:** ಒಬ್ಬರ ಕೂಡೆ ಪ್ರಸಂಗವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ, ಅವರು ಕರ್ತೃ ತಾ ಭೃತ್ಯನೆಂದರಿದು ಮಾತನಾಡುವುದು. ದಾರಿಯ ನಡೆವಲ್ಲಿ, ಹಸ್ತವ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬೀಸುವಲ್ಲಿ ನೊರಜು ಮೊದಲಾದ ರೆಕ್ಕೆಯ ಹುಳಗಳು ನೊಂದಾವು ಸತ್ತಾವು ಎಂದರಿದು ನಡೆವುದು. ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುವಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊರಟು ಬಂದ ಜೀವರುಗ[೫೩]ಳು[೫೩] ಚೈತನ್ಯವುಳ್ಳ ಇರುಹೆ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ನೊಂದಾವು ಸತ್ತಾವೆಂದರಿದು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುವುದು. ಮರಳಿ ಪುಷ್ಪದ ಗಿಡವ ಹಿಡಿವಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಮೊದಲು ಹಿಡವ ಕೊನೆಯ ಬಿಡಿವಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲನೇ ಬಿಡಿವುದು. ಸರ್ವಜೀವದಯಾಪರತ್ವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದೆ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಚರಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿರ್ದು ದಯವೇ ಅಚರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಆ ದಯವೇ ಹಿಡಿವ ಬಿಡುವ ಮೊನೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಇರಬೇಕು. ಇಂತೀ ಸರ್ವಜೀವದಯಾಪರತ್ವಸಂಭ್ರಮವನುಳ್ಳ ನೆನಹೇ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾಗುವ ಶ್ರದ್ಧೆಯಾಗಿಪ್ಪುದೆಂಬುದರ್ಥ.

+ **ಅರ್ಥ:** ಸಮಸ್ತಪ್ರಾಣಿಗಳು ನಿನ್ನ ಸೂತ್ರದಿಂದ ಚೇಷ್ಟಿಸುವ ಬೊಂಬೆಗಳೆಂಬೆನೆ? ಹಾಗೆಂಬುವುದು ಖಂಡಿತಭಾವ. ಆ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲವನು ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಲಯಗಳಿಂದಾಡಿಸುವ ಗುಣತ್ರಯಸ್ವರೂಪವಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರರೆಂಬ ತ್ರಿದೇವತೆಗಳುಂಟು. ಆ ತ್ರಿದೇವತೆಗಳು ನಿನಗೆ ಭಿನ್ನವೆಂಬೆನೆ? ಆ ಗುಣತ್ರಯ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರರು ಪರಶಿವನ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತುಂತುರ್ವನಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಇಂತೀ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯೊಂದೇ ಸರಿ. ಎನಗೆ ಸರ್ವ ಜೀವದ ದಯಾಪಾರತ್ವವೇಕೆ? ತಾ ಗೆದ್ದು ಅನ್ಯರ ಸೋಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕೆಡುಕತನ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿಪ್ಪುದು. ಸೂರ್ಯೋದಯವಾದಲ್ಲಿ ಆ ಕಿರಣ ಉತ್ತಮಾಧಮ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆನ್ನದೆ, ಶುಚಿ ಅಶುಚಿ ಎನ್ನದೆ ಹೇಗೆ ಸಮಸ್ತರಲ್ಲಿಯೂ ಬಿಂಬಿಸುವುದು ಹಾಗೆ ಎನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ತಥ್ಯ ಮಿಥ್ಯ ರಾಗದ್ವೇಷಂಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಎನಗಾ ಗುಣವಿಲ್ಲದೆ ಆ ಜೀವಂಗಳೊಳಗೆಲ್ಲ ಕೃಪೆಯ ಮುಂದುಗೊಂಡಿರುವುದನೇ ದಯಮಾಡೆಂಬುದರ್ಥ.

೫೨-೫೨ ಪುದಿ (ಮೂ) ೫೩-೫೩ ಳ (ಮೂ)

೫೦೧

ಮಡದಿಯ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಮೊಲೆ ಮುಡಿ ಇದ್ದಿತ್ತೆ? ಒಡೆಯನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಇದ್ದಿತ್ತೆ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ? ಕಡೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅಂತ್ಯಜನು ಹಿಡಿದಿದ್ದನೇ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಗೋಲ? ನೀನಿಕ್ಕಿದ ತೊಡಕನೀ ಲೋಕದ ಜಡರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರೈ ರಾಮನಾಥಾ.* ೨

೫೦೨

ಸರ್ವವನರಿದಲ್ಲಿ, ಸರ್ವಜ್ಞನಾದಲ್ಲಿ ಇದಿರೆಲ್ಲ ತನ್ನಲ್ಲಿ, ತಾನೆಲ್ಲ ಇದಿರಲ್ಲಿ. ತನ್ನ ಭಿನ್ನಭಾವ ಅನ್ಯರಲ್ಲಿ ತೋರಿ, ಆ ಗುಣ ತನ್ನನೇ ಅನ್ಯವೆನಿಸುವುದು. ತನ್ನಯ ಶಾಂತಿ ಅನ್ಯರಲ್ಲಿ ತೋರಿ, ಅಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಭಾವವಿಲ್ಲದಿರೆ, ಅವರನ್ಯರಲ್ಲ, ಎಮ್ಮವರೆಂಬರು. ಅದು ತನ್ನ ಗುಣ, ಅನ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನರಿದು ತನ್ನೊಪ್ಪ ದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ತೋರುವಂತೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಕರ್ಕಶವಿಲ್ಲ ದಸರೇಶ್ವರಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ+ ೩

೫೦೩

ಒಂದನಹುದೆನಬೇಡ ಒಂದನಲ್ಲ ಎನಬೇಡ. ಉಭಯವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಬಹುದುಃಖದೊಡಲು, ಅಮೃತವ ಕುಡಿಯ ಕೊಟ್ಟು ವಿಷವ ಕುಡಿದೆನೆನಬೇಡ. ವಿಷವ ಕುಡಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಅಮೃತವ ಕುಡಿದೆನೆನಬೇಡ. ಆ ಗುಣ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ದೃಷ್ಟವಾಗಿ, ಶವವನಿರಿದು ಹಗೆಯ ಹೊರಬೇಡ, ಇಂತೀ ಗುಣವ ನಿನ್ನ ನೀ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದಡೆ ನಿನಗದು ಅನ್ಯಭಿನ್ನವಿಲ್ಲ. ಅದು ತನ್ಮಯಮೂರ್ತಿ ದಸರೇಶ್ವರಲಿಂಗವು.# ೪

---

* **ಅರ್ಥ:** ಸ್ತ್ರೀಯಳ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಕಚಕುಚಂಗಳಿರ್ದು ಹಾಗೆ, ಅವಳ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕಚಕುಚಂಗಳುಂಟೆ? ಇಲ್ಲ. ವಿಪ್ರನಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿಖಾಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ, ಅವನ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಶಿಖಾಯಜ್ಞೋಪವೀತಂಗಳುಂಟೆ? ಇಲ್ಲ. ಊರಿಂದ ಹೊರಗಿರ್ದ ಹೊಲೆಯನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದಾಯುಧವ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ, ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಪ್ಪನೆ? ಇಲ್ಲ. ಪರಶಿವನು ತನ್ನಂಶವಾದ ಆತ್ಮಂಗೆ ಶರೀರಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಲು ಹೆಣ್ಣೆಂದು ಗಂಡೆಂದು ವಿಪ್ರನೆಂದು ಹೊಲೆಯನೆಂದು ನೂರೊಂದು ಕುಲ ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಯನುಂಟುಮಾಡಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಹೋರಾಡುವ ಬಂಧನವ ಈ ಜಗದ ಅಚೇತನವಾದ ಜೀವರು ಎತ್ತ ಬಲ್ಲರು? ಅರಿಯರೆಂಬುದರ್ಥ.

\+ **ಅರ್ಥ:** ಸಮಸ್ತವು ಶಿವಸ್ವರೂಪವೆಂದು ತಿಳಿದಲ್ಲಿ, ಸರ್ವಕಾಲ ಅಭಿಜ್ಞತ್ವವುಳ್ಳವ ತಾನಾದಲ್ಲಿ, ಪರವಾದ ಆತ್ಮರುಗಳಲ್ಲಿ, ಜ್ಞಾನಿಯಾದಾತ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನು ಆತ್ಮರುಗಳಿಗೆ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲ. ಆ ಆತ್ಮರುಗಳಿಗೆ ತನಗೆ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲ, ಅವರು ಬೇರೆ ತಾ ಬೇರೆಂಬುದು ತನ್ನ ಖಂಡಿತಭಾವ. ಆತ್ಮರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ ಆ ಖಂಡಿತಭಾವವು ತನ್ನನೇ ಭಿನ್ನವೆನಿಸುವುದು. ತನ್ನಯ ಕ್ಷಮಾಗುಣವು ಆ ಆತ್ಮರುಗಳಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಪರರಲ್ಲ, ಎಮಗೆ ಹಿತವರು, ತೆತ್ತಿಗರು, ಆಪ್ತರುಗಳೆಂದೇ ಭಾವಿಸುವುದು. ಅದು ತನ್ನ ಶಾಂತಿ ಗುಣವು. ಅವರಿಗೂ ತನಗೂ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದ ತಿಳಿದು ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪ ಕುರೂಪಂಗಳು ದರ್ಪಣವ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಸುರೂಪಿಯಾದರೆ ಸೂರೂಪಿಯಾಗಿ, ಕುರೂಪಿಯಾದರೆ ಕುರೂಪಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವುದು ಎಂಬ ಹಾಂಗೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಭಾವ ತೋರಿದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಭಾವ ತೋರುವುದು. ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸಮರಸಭಾವ ತೋರಿದರೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಸಮರಸಭಾವ ತೋರುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕರಣಮಥನಕರ್ಕಶಬೇಡ. ಲಿಂಗದ ಕರುಣವ ಪಡೆವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವಜೀವದಯವೇ ಕಾರಣವೆಂಬುದರ್ಥ.

\# **ಅರ್ಥ:** ಒಬ್ಬರನಾದರೂ ಸನ್ಮಾರ್ಗವುಳ್ಳವರೆನಬೇಡ. ಒಬ್ಬರನಾದರೂ ದುರ್ಮಾರ್ಗವುಳ್ಳವರೆನಬೇಡ. ಇವರು ಸನ್ಮಾರ್ಗಿಗಳು, ಇವರು ದುರ್ಮಾರ್ಗಿಗಳು ಎಂಬ ಎರಡು ಭಾವ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಪರಿಯಂತರ, ಬಹಳವಾದ ಧಾವತಿಗೊಳವು, ಉಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಅನ್ನ, ಹೊರುವುದಕ್ಕೆ ಆಭರಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸುಖದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಮುಂದೆ ಇದರಿಂದ ಕಂಟಕ ಬಂದಿತ್ತು ಎನಬೇಡ. ಒಬ್ಬರ ಸಂಹರಿಸಿ, ಅವರ ದೇಶಕೋಶಂಗಳ ತಕ್ಕೊಂಡು, ಉಂಡು ಉಟ್ಟು ಸುಖದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆನಬೇಡ. ಆ ದುರ್ಗುಣವು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾರ್ಕಣೆಯಾಗಿ, ಸತ್ತವನನಿರಿದು ದೂರು ಹೊರಬೇಡ ಎಂಬ ಹಾಗೆ ರಾಜಭಯ ಚೋರಭಯದಿಂದ ಐಶ್ವರ್ಯವೆಲ್ಲ ಹೋಗಿ ದರಿದ್ರವಾದವರ ಕಂಡು ಹಾಗಾಗಲೆಂದು ದುರ್ನುಡಿಯ ನುಡಿಯ ಕರ್ತೃತ್ವವನುಂಟುಮಾಡಿಕೊಳಬೇಡ. ಇಂತೀ ದುರ್ಗುಣವ ಬಲ್ಲವರಿಂದಾಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಡೆ, ನಿನಗೂ ಅವರಿಗೂ ಭಿನ್ನಭೇದವಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮಕರ್ತೃವಾದ ಲಿಂಗವದು ಅವರಲ್ಲಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾರಣವೆಂಬುದರ್ಥ.

ಜ್ಞಾನಿಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆಂದು ಭಾವಿಸು

೫೦೪

ಅಜ[ಕಲ್ಪ]ಕೋಟಿ ವರುಷದವರೆಲ್ಲರೂ ಹಿರಿಯರೆ? ಹುತ್ತೇರಿ ಬೆತ್ತ ಬೆಳೆದ ತಪಸ್ವಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಹಿರಿಯರೆ? ನಡು ಮುರಿದು, ತಲೆ ನಡುಗಿ, ನರೆತರೆ ಹೆಚ್ಚಿ, ಮತಿಗೆಟ್ಟು ಒಂದನಾಡಹೋಗಿ ಒಂಬತ್ತನಾಡುವ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಹಿರಿಯರೆ? ಅನುವರಿದು, ಘನವ ಬೆರಸಿ, ಹಿರಿದು ಭೇದವ ಮರೆದು, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಬೇರಿಲ್ಲದಿಪ್ಪ ಹಿರಿಯತನ ನಮ್ಮ ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕಂಗಾಯಿತ್ತು. ೧

೫೦೫

ಕಾಮನ ಸುಟ್ಟು, [೫೪]ಹೋಮವನುರುಹಿ[೫೪] ತ್ರಿಪುರಸಂಹಾರದ ಕೀಲವನರಿಯಬಲ್ಲಡೆ, ಯೋಗಿಯಾದಡೇನು ಭೋಗಿಯಾದಡೇನು? ಶೈವನಾದಡೇನು ಸನ್ಯಾಸಿಯಾದಡೇನು? ಅಶನವ ತೊರೆದಾತ, ವ್ಯಸನವ ಮರೆದಾತ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹಿರಿಯರೆಂಬೆನು. ೨

೫೦೬

ಕಿರಿಯರಾದಡೇನು? ಹಿರಿಯರಾದಡೇನು? ಅರುವಿಂಗೆ ಹಿರಿದುಕಿರಿದುಂಟೆ? ಆದಿ ಅನಾದಿ ಇಲ್ಲದಂದು, ಅಜಾಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕೋಟಿಗಳುದಯವಾಗದಂದು ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿ ಎಂಬುದು ಕಾಣಬಂದಿತ್ತು ಕಾಣಾ. ೩

೫೦೭

ಅಹುದಹುದು ಮತ್ತೇನು? ಮರಹಿಂಗೆ ಹಿರಿದು ಕಿರಿದುಂಟಲ್ಲದೆ ಅರುವಿಂಗೆ ಹಿರಿದು ಕಿರಿದುಂಟೆ ಹೇಳಯ್ಯಾ? [೫೫]ಸಾವಂ[೫೫]ಗೆ ಭಯ ಉಂಟಲ್ಲದೆ, ಅಜಾತಂಗೆ ಭಯವುಂಟೆ ಹೇಳಯ್ಯಾ? ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕನ ನಿಲವಿಂಗೆ ಶರಣೆಂದು ಶುದ್ಧನಾದೆನು ಕಾಣಾ. ೪

೫೦೮

ಪ[೫೬]ಥ್ಯ[೫೬]ದಾಸೆಯ ಹಿರಿಯರು ಕೆಲಬರು, ಬುದ್ಧಿಯಾಸೆಯ ಹಿರಿಯರು ಕೆಲಬರು, ಸಮತೆಯಾಸೆಯ ಹಿರಿಯರು ಕೆಲಬರು, ಇವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ನಿಜವ ತಾವರಿಯದೆ [ತಪವ] ಆಚರಿಸಿದರು. ವೇಷ ನಿರ್ವಯಲಾಗಿ, ಆಶೆ ರೋಷವ ಬಿಟ್ಟು ದಾಸೋಹಿಯಾಗಿರ್ದಡೆ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನೆ. ೫

೫೪-೫೪ ಹೇಮವನರುಹಿ (ಮೂ) ೫೫-೫೫ ಸಾವಿಂ(ಮೂ) ೫೬-೫೬ ದ್ಯ (ಮೂ)

೫೦೯

ನಾನು ಹಿರಿಯ ತಾನು ಹಿರಿಯರೆಂದವರೆಲ್ಲ ಹಿರಿಯರೆ? ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಲೋಭ ಮೋಹ ಮದ ಮತ್ಸರದೊಳಗಿಪ್ಪವರೆಲ್ಲ ಹಿರಿಯರೆ? ಅಟಮಟ ಕುಟಿಲ ಕುಹಕ ಪಿಸುಣತನದಲ್ಲಿಪ್ಪವರೆಲ್ಲ ಹಿರಿಯರೆ? ಸರ್ಪ ಸಾವಿರಕಾಲವಿದ್ದರೇನು ವಿಷ ಬಿಡುವುದೆ? ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆಯು ಹಣ್ಣಾದರೇನು ಮಧುರವಪ್ಪುದೆ? ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗದುರವಣೆ[೫೭]ಗೊ[೫೭]ಳಗಾದಾತ ಹಿರಿಯನೆ? ಸಮತೆ ಸಮಾಧಾನ ತುಂಬಿ [ತುಳುಕದೆ] ಸುಜ್ಞಾನಭರಿತವಾದಡಾತ ಹಿರಿಯನು. ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ, ನಿಮ್ಮನರಿಯದೆ ಬರುಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯನೆಂದಡೆ ನಾಚಿತ್ತೆನ್ನ ಮನವು. .೬

೫೧೦

ಆದ್ಯರಲ್ಲ, ವೇದ್ಯರಲ್ಲ, ಸಾಧ್ಯರಲ್ಲದ ಹಿರಿಯರ ನೋಡಾ! ತನುವಿಕಾರ, ಮನವಿಕಾರ, ಇಂದ್ರಿಯವಿಕಾರದ ಹಿರಿಯರ ನೋಡಾ! ಶಿವಚಿಂತೆ ಶಿವಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕಂಡಡೆ [೫೮]ಆಳ[೫೮]ವಾಡಿ ನುಡಿವರು ಗುಹೇಶ್ವರನನರಿಯದ ಕರ್ಮಿಗಳು* ೭

ಸಮಾಧಾನಿಯಾಗಿರು

೫೧೧

ದೊರೆಕೊಂಡಂತೆ ಮನದಣಿದಿಪ್ಪವರ, ದುಃಖಕ್ಕೆ ದೂರಾಗಿಪ್ಪವರ, ಒಳಗನರಿದು ಹೊರಗೆ ಮರೆದವರ, ಸದಾನಂದದಲ್ಲಿ ಸುಖಿಯಾಗಿಪ್ಪವರ ಎನಗೊಮ್ಮೆ ತೋರಾ. ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವಾ, ಎನಗಿದೇ ವರವನೀವುದು ಕಂಡ್ಯಾ ತಂದೆ. ೧

೫೧೨

ಆರೇನೆಂದರೂ ಓರಂತಿಪ್ಪುದೇ ಸಮತೆ. ಆರು ಜರಿದರೂ ಅವರೆನ್ನ ಮನದ ಕಾಳಿಕೆಯ ಕಳೆದರೆಂಬುದೇ ಸಮತೆ. ಆರು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿಹರೆನ್ನ (ಜನ್ಮ) ಜನ್ಮದ ಹಗೆಗಳೆಂಬುದೇ ಸಮತೆ. ಇಂತಿದು ಗುರುಕಾರುಣ್ಯ. ಮನವಚನಕಾಯದಲ್ಲಿ ಅಹಿತವಿಲ್ಲ[೬೦]ದಿರ್ದಡೆ[೬೦] ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ [೬೧]ನಿನ್ನ[೬೧]ವರ ನೀನೆಂಬುದೇ ಸಮತೆ. ೨

---

* **ಅರ್ಥ:** ಮುನ್ನ ರುದ್ರಲೋಕದೊಳಗೆ ಮಹೇಶ್ವರರಾಗಿರ್ದು, ಮರ್ತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಲಿಂಗಾಂಗ[೫೯] ಸಂಬಂಧದ ಜ್ಞಾನಕ್ರೀವಿಡಿದಾಚರಿಸುತ್ತಿರ್ಪವರಿಗೆ ಆದ್ಯರೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಲ್ಲದೆ ಜಡಾತ್ಮರೊಳೊಬ್ಬ ಆತ್ಮಂಗೆ ಶಿವಕೃಪೆಯಾಗಲು ಶಿವಜ್ಞಾನ ವೇಧಿಸಿ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಿಪ್ಪರು. ಅಂತಪ್ಪವರಿಗೆ ವೇದ್ಯರೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಆದ್ಯರು ವೇದ್ಯರುಗಳೊಳಗೆ ಶಿವಪದಸಾಧ್ಯರುಗಳಾಗಿ ಚರಿಸುತ್ತಿರ್ಪರು ಸಾಧ್ಯರೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತು ಮೂರು ಪ್ರಕಾರದವರು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತರಪ್ಪರು. ಈ ಮೂರರೊಳಗೆ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲದೆ ಹಿರಿಯ ವೇಷ ಲಾಂಛನದಿಂದ ಹಿರಿಯರೆನಿಸಿಕೊಂಡುಂಡು ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯವಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಆಶಾತೃಷ್ಣರಾಗಿರ್ದು ತಾವು ಹಿರಿಯರೆಂದು ಶಿವಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕಂಡಡೆ ಜರಿವುತಿಪ್ಪರು ಶಿವನನರಿಯದ ಪಾಪ ಕರ್ಮರೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

೫೭–೫೭ ಯೊ (ಮೂ) ೫೮–೫೮ ಅಳಿ (ಮೂ) ೫೯+ದ (ಮೂ) ೬೦–೬೦ ದೇ(ಮೂ)೬೧–೬೧ ಮ್ಮ (ಮೂ)

೫೧೩

ರೂಪು ಕುರೂಪು ವಿಕಾರಂಗಳು. ಮುಕುರವ ನೋಡುವರ ಗುಣವಲ್ಲದೆ, ಮುಕುರಕ್ಕೆ ವಿಕಾರಗುಣವುಂಟೆ? ಪಾಪಿಗಳು ಕೋಪಿಗಳು ಪರಿಭ್ರಷ್ಟರು [ಅಸತ್ಯರು ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸಂಸಾರಿಗಳು] ದುರ್ವಿಕಾರಿಗಳು [ಲಂಡರು ಕೊಂಡೆಯರು ಕುಚಿತ್ತರು ಅನ್ಯಾಯಕಾರಿಗಳು] ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗುಣದಂತೆ ತಿಳಿದು [ನೋಡಿ] ಮಾಡಿದರು. ಬಿತ್ತಿದ ಬೆಳೆಯನುಂಬಂತೆ, ನಿಂದಿಸಿದವರು ಪಾಪದಫಲವನನುಭವಿಸುವರು; ಸ್ತುತಿಸಿದವರು ಪುಣ್ಯದ ಫಲವನನುಭವಿಸುವರು. ನಿಜಗುರುಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ, ನಿಮ್ಮ ಸತ್ಯಶರಣ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಂಗೆ ನಿಂದೆ ಸ್ತುತಿ [೬೨]ಎಂಬೆರಡೂ ಇಲ್ಲಾ.[೬೨] ೩

೫೧೪

[ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯದಿಂದಲ್ಲದೆ ಮುಕ್ತಿಯನೈದಬಾರದು. ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯವೇ ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿಧಸೋಪಾನ. ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ತ್ರಿಪದವ ದಾಂಟಬಾರದು. ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯವಾವುದೆಂದಡೆ: ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ತನುವಂಚನೆ ಮನವಂಚನೆ ಧನವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ ತ್ರಿವಿಧವನೂ ವಿಶ್ವಾಸದೊಡಗೂಡಿ ಕೊಡುವುದೇ ಭಕ್ತಿ. ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನರಿದು ಶಿವಸ್ವರೂಪವನರಿದು ಶಿವ ತನ್ನ ಐಕ್ಯವನರಿವುದೆ ಜ್ಞಾನ. ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚು ಮಿಥ್ಯವೆಂದರಿದು] ಇಹಪರ[ದ] ಭೋಗಂಗಳ ಹೇಯೋಪಾಯದಿಂದ ತೊಲಗಿಸುವುದೇ ವೈರಾಗ್ಯ. ಇದು ಕಾರಣ [ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನ] ವೈರಾಗ್ಯ ಉಳ್ಳವನೇ ಸ[೬೩]ದ್ಯೋ[೬೩]ನ್ಮುಕ್ತನಯ್ಯಾ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೪

೫೧೫

ಸುಖ ದುಃಖ ಮೋಹದೊಡಲುಗೊಂಡು ಹುಟ್ಟಿತೀ ಜಗವೆಲ್ಲ. ಆ ಜಗದಂತೆ ಭಕ್ತನಾದಡೆ ಅವರ ಕುಂದೇನು ತನ್ನ ಹೆಚ್ಚೇನು? ಜಗವು ಮಾಯೆಯಂತೆ, ಅದ ಬೇರೆ ಮಾಡೆ ತಾ ಶಿವನಂತೆ ಇದ್ದವನ ಇರವು ಶುದ್ಧ. ಜಗದೀಶನು ಅವರೊಳಗೆ ತೆರಹಿಲ್ಲದಿಪ್ಪನು. ಇದು ಸತ್ಯ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೫

೫೧೬

ಇಂದಿಂಗೆಂದು ನಾಳಿಂಗೆಂದು ಚಿಂತಿಸಲೇಕೆ? ತಂದಿಕ್ಕುವ ಶಿವಂಗೆ ಬಡತನವೆ ರಾಮನಾಥಾ? ೬

೬೨–೬೨ ಎಂಬುದರಿದು (ಮೂ) *–* ಇಷ್ಟು ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದುದು ಮೇಲಿನ ವಚನದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಹೋಗಿದ್ದಿತು. ಅಂಕಿತ ಎರಡು ಸಲ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಎರಡು ವಚನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸಿ ಇಡಲಾಗಿದೆ. (ಸಂ) ೬೩–೬೩ ದ್ಯ (ಮೂ)

೫೧೭

ಆವನಾಗಿ ಒಬ್ಬನು ನಿಡುಮುಳ್ಳಿನ ಮೇಲೆ ಪೊರ[೬೪]ಳ್ಳು[೬೪]ಗೆಯ, ಮೇಣು [೬೫]ಹಂ[೬೫]ಸೆಯ ಹಾಸಿನ ಮೇಲೆ ಪೊರ[೬೪]ಳ್ಳು[೬೪]ಗೆಯ, ಪೊರ[೬೬]ಳ್ಚಿ[೬೬]ದಡೆ ಮನವಿಚ್ಛಂದವಾಗದೊಂದೆಯಂದದಲ್ಲಿಪ್ಪಂತಪ್ಪ ನಿಮ್ಮದೊಂದು ಸಮತಾಗುಣ ಎನ್ನನೆಂದು ಪೊರ್ದಿಪ್ಪುದು ಹೇಳಾ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.೭

೫೧೮

ಆವನಾಗಿ ಒಬ್ಬನು ಅವಿಚಾರದಿಂದ ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಕೈದುವನಿಕ್ಕುಗೆಯ, ಮೇಣುಗಂಧಾಕ್ಷತೆ ಪುಷ್ಪದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಮಾಡುಗೆಯ, ಪೂಜೆಮಾಡಿದಡೆ ಮನವಿ[೬೭]ಚ್ಛಂ[೬೭]ದವಾಗದೊಂ[೬೮]ದೆ[೬೮] ಯಂದದಲ್ಲಿಪ್ಪಂತಪ್ಪ ನಿಮ್ಮದೊಂದು ಸಮತಾಗುಣ ಎನ್ನನೆಂದು ಬಂದು ಪೊರ್ದಿಪ್ಪುದು ಹೇಳಾ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಿಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೮

೫೧೯

ಆವನಾನೋರ್ವನು ನಾಸ್ತಿಕವನಾಡಿ ನಗುತಿಪ್ಪುದನು ತಾ ಕೇಳಿ, ಮತ್ತಾವನಾಗಿ ಒಬ್ಬನು ಬಂದು ಪೇಳ್ದೊಡೆ, ಮನವಿ[೬೭]ಚ್ಛಂ[೬೭] ದವಾಗದೊಂ[೬೮]ದೆ[೬೮]ಯಂದದಲ್ಲಿಪ್ಪಂತಪ್ಪ ನಿಮ್ಮದೊಂದು ಸಮತಾಗುಣ ಎನ್ನನೆಂದು ಬಂದು ಪೊರ್ದಿಪ್ಪುದು ಹೇಳಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೯

೫೨೦

ಆವನಾಗಿ ಒಬ್ಬನು ಕರವ ಪಿಡಿದು ಒಡಗೊಂಡೊಯ್ದು ಒಳ್ಳಿತ್ತನಾದಡೂ ನೀಡುಗೆಯ, [೬೯]ಮೇ[೬೯]ಣು ಮಣ್ಣನಾದಡೂ ನೀಡುಗೆಯ. ನೀಡಿದೊಡೆ ಮನವಿ[೬೭]ಚ್ಛಂ[೬೭] ದವಾಗದೊಂ[೬೮]ದೆ[೬೮] ಯಂದದಲ್ಲಿಪ್ಪಂತಪ್ಪ ನಿಮ್ಮದೊಂದು ಸಮತಾಗುಣ ಎನ್ನನೆಂದು ಬಂದು [೭೦]ಪೊರ್ದಿಪ್ಪು[೭೦]ದು ಹೇಳಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೦

೫೨೧

ಸಿರಿಯಾಯಿತ್ತೆಂದು ಉಚ್ಚಹದಿಂದುಬ್ಬದೆ, ಕೆಟ್ಟಿತೆಂದು ಮನನೊಂದು [೭೧]ಖಿ[೭೧]ನ್ನನಾದಂತಿರಬೇಡ. ಹಿರಿಯರ ಮನ, ಮನವಿ[೭೨]ಚ್ಛಂ[೭೨]ದವಾಗದೊಂ[೭೩]ದೆ[೭೩]ಯಂದದಲ್ಲಿಪ್ಪಂತಪ್ಪ ನಿಮ್ಮದೊಂದು ಸಮತಾಗುಣ ಎನ್ನನೆಂದು ಬಂದು [೭೪]ಪೊರ್ದಿಪ್ಪು[೭೪]ದು ಹೇಳ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೧

೫೨೨

ತಮತಮಗೆ ಸಮತೆಯ ಹೇಳಬಹುದಲ್ಲದೆ, ತಮತಮಗೆ ಸಮತೆಯ ನುಡಿಯಬಹುದಲ್ಲದೆ, ಕನಲಿಕೆಯ ಕಳೆದಿಪ್ಪರಾರು ಹೇಳಾ? ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ಹಳಿಯದಿಪ್ಪವರಾರು ಹೇಳಾ? ಮುನಿಷ ಮುಂದಿಟ್ಟಿಪ್ಪರು. ಇದು ಯೋಗಿ ಮಹಾಯೋಗಿಗಳಿಗರಿದಪ್ಪುದು ನೋಡಾ. ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವಾ, ನೀನು ಕರುಣಿಸಿದವರಿಗಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ೧೨

೬೪-೬೪ ಳ್ಕು(ಮೂ) ೬೫-೬೫ ಪಾಂ (ಮೂ) ೬೬-೬೬ ಳ್ಕಿ (ಮೂ) ೬೭-೬೭ ಸ್ಕಂ(ಮೂ) ೬೮-೬೮ ದೀ (ಮೂ) ೬೯-೬೯ ವೇ(ಮೂ) ೭೦-೭೦ ಪೊಂದಿವು (ಮೂ) ೭೧-೭೧ ಭಿ(ಮೂ) ೭೨-೭೨ ಸ್ಕಂ (ಮೂ) ೭೩-೭೩ ದೀ (ಮೂ) ೭೪-೭೪ ಪೊಂದಿರ್ಪು (ಮೂ)

೫೨೩

ಬೆಟ್ಟದಮೇಲೊಂದು ಮನೆಯ ಮಾಡಿ ಮೃಗಂಗಳಿಗಂಜಿದಡೆಂತಯ್ಯ? ಸಮುದ್ರದ ತಡಿಯ[೭೫]ಲೊಂದು[೭೫] ಮನೆಯ ಮಾಡಿ ನೊರೆತೆರೆಗಳಿಗಂಜಿದಡೆಂತಯ್ಯ? ಸಂತೆಯೊಳಗೊಂದು ಮನೆಯ ಮಾಡಿ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ನಾಚಿದಡೆಂತಯ್ಯ? ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕೇಳಯ್ಯ, ಲೋಕದೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿರ್ದಬಳಿಕ, ಸ್ತುತಿನಿಂದನೆಗಳು ಬಂದಡೆ ಮನದಲ್ಲಿ ಕೋಪವ ತಾಳದೆ ಸಮಾಧಾನಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ೧

೫೨೪

ಲೋಕ ಒಂದನೆಂದಡೆ ತಾನೊಂದನೆನಬೇಡ. ಮತ್ತಾ[೭೬]ರೇ[೭೬]ನೆಂದಡೆಯೂ ತನ್ನನಂದರೆನಬೇಡ. ಶ್ಲೋ: "ನಾಹಂ ಲೋಕೇ ನ ಲೋಕೋಹಂ ಲೋಕನಿಂದಾ ಕುತೋ ಮಮ । ಇತಿ ನಿಶ್ಚಯವದ್ಭಾವಶ್ಶಿವಜ್ಞಾನೀತಿ ಕಥತೇ" ಎಂದುದಾಗಿ ಇದನರಿದು, ಭೃತ್ರಕ್ಕೆ ಬೆಂಗುಡನಿಕ್ಕಿದಂತಿರಬೇಕು ಹಿರಿಯರು, ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೨

೫೨೫

ತನಗೆ ಮುನಿವರಿಗೆ ತಾ ಮುನಿಯಲೇಕಯ್ಯಾ? [೭೭]ತನಗಾದ[೭೭] ಆಗೇನು? [೭೮]ಅವರಿಗಾದ[೭೮] ಚೇಗೇನು? ತನುವಿನ ಕೋಪ ತನ್ನ ಹಿರಿಯತನದ ಕೇಡು! ಮನದ ಕೋಪ ತನ್ನರು[೭೯]ಹಿ[೭೯]ನ ಕೇಡು. ಮನೆಯೊಳಗಣ ಕಿಚ್ಚು ಮನೆಯ ಸುಟ್ಟಲ್ಲದೆ ನೆರೆಮನೆ[೮೦]ಯ ಸುಡದು[೮೦] ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ! ೩

೫೨೬

ಕಾಣದ ಠಾವಿನಲ್ಲಿ ಜರಿದರೆ ಕೇಳಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಬೇಕು. ಅದೇನು ಕಾರಣ? ಕೊಳ್ಳದೆ ಕೊಡದೆ ಅವರಿಗೆ ಸಂತೋಷವಹುದಾಗಿ, ಎನ್ನ ಮನದ ತದ್ವೇಷವಳಿದು. ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಿಗೆ ಶರಣೆಂಬುದ ಕರುಣಿಸು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೪

೫೨೭

ಮನಕ್ಕೆ ನಾಚದ ವಚನ, ವಚನಕ್ಕೆ ನಾಚದ ಮನ, ಕುಂದು [೮೧]ಹೆಚ್ಚ[೮೧] ನುಡಿವೆ. ಒಂದು ಮಾತಿನ [೮೨]ಗೆಲ್ಲ ಸೋಲಕ್ಕೆ[೮೨] ಹಿಡಿದು ಹೋರುವೆ. ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರು ಎನ್ನಾಳ್ದರೆಂಬೆ. ೫

೭೫–೭೫ ಲ್ಲಿ (ಮೂ) ೭೬–೭೬ ರ (ಮೂ) ೭೭–೭೭ ಅವರಿಗಾದ (ಮೂ) ೭೮–೭೮ ತನಗಾದ(ಮೂ) ೭೯–೭೯ ವಿ(ಮೂ) ೮೦–೮೦ ಬೇವುದೇ(ಮೂ) ೮೧–೮೧ ಹೆಚ್ಚು(ಮೂ) ೮೨–೮೨ ಗೆಲಕ್ಕೆ(ಮೂ)

ಸೈರಣೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿರು

೫೨೮

ಹೊಯಿದವರೆನ್ನ ಹೊರೆದವರೆಂಬೆನು ; ಬೈದವರೆನ್ನ ಬಂಧುಗಳೆಂಬೆನು; ನಿಂದಿಸಿದವರೆನ್ನ ತಾಯಿತಂದೆಗಳೆಂಬೆ; ಆಳಿಗೊಂಡವರೆನ್ನ ಆಳ್ದರೆಂಬೆ; ಜರಿದವರೆನ್ನ ಜನ್ಮಬಂಧುಗಳೆಂಬೆ; ಕೊಂಡಾಡಿದವರೆನ್ನ ಹೊನ್ನಶೂಲದಲ್ಲಿಕ್ಕಿದವರು, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧

೫೨೯

ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಭಕ್ತರಾದರೆಮ್ಮವರು; ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಭಕ್ತರಾದರೆಮ್ಮವರು; ಕೊರಿಸಿಕೊಂಡು ಭಕ್ತರಾದರೆಮ್ಮವರು; ಜರಿಸಿಕೊಂಡು ಭಕ್ತರಾದರೆಮ್ಮರು, ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರಿಗೆ ಮುನಿಸ ತಾಳಿ ಎನ್ನ ಭಕ್ತಿ ಅರೆಯಾಯಿತ್ತು. ೨

೫೩೦

ಚಂದನವ ಕಡಿದು ಕೊ[೮೩]ರೆದು[೮೩] ತೇದಡೆ, ನೊಂದೆನೆಂದು ಕಂಪ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತೆ? ತಂದು ಸುವರ್ಣವ ಕಡಿದೊರೆದಡೆ, ಬೆಂದು ಕಳಂಕ ಹಿಡಿದಿತ್ತೆ? ಸಂದುಸಂ[೮೪]ದನು[೮೪] ಕಡಿದ[೮೫]ಕಬ್ಬನು[೮೫] ತಂದು ಗಾಣದಲಿಕ್ಕಿ [ಅರೆದಡೆ] ಬೆಂದು ಪಾಕಾಗುಳ್ಳ ಸಕ್ಕರೆಯಾಗಿ ನೊಂದೆನೆಂದು ಸವಿಯ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತೆ? ನಾ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಹೀನಂಗಳೆಲ್ಲವ ತಂದು ಮುಂದಿಳುಹಲು ಹಾನಿಯೆ? ಎನ್ನ ತಂದೆ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವಯ್ಯಾ ಕೊಂದಡೆ ಶರಣೆಂಬುದ ಮಾಣೆ. ೩

೫೩೧

ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದರೇನು? ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದರೇನು? ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದರೇನು? ಶರಣರು ಶರಣರಲ್ಲಿ ಗುಣವನರಸುವರೆ? ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರು ನೊಂದರೆ, ಸೈರಿಸುವುದು. ೪

೫೩೨

ಒಂದಾಗಿಹವೈದು ಭೂತ. ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯ ನಂದಿವಾಹನ ನಿಮ್ಮ ತನುವಲ್ಲವೆ? ನಿಂದು ನೋಡಲು ಜಗಭರಿತನಾಗಿಪ್ಪೆ. ಇನ್ನು [೮೬]ನಿಂದಿ[೮೬]ಸುವೆನಾರನಯ್ಯ ರಾಮನಾಥಾ? ೫

೫೩೩

ಇದಿರೆನ್ನ ಹಳಿದವರು [೮೭]ಮತಿಯ[೮೭] ಬೆಳಗುವರು. ಮನದ ಕಾಳಿಕೆಯ ಕಳೆವವರೆನ್ನ ನಂಟರು. ದುರಾಚಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆವವರು ಕನ್ನಡಿ ಎನಗೆ, ಹೇಯೋಪಾಯವ ತೋರುವವರು. ಇದು ಕಾರಣ [೮೮]ನಾನ[೮೮]ನ್ಯದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಲೊಲ್ಲೆ. ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವರ ತೋರುವರೊಳರಿಲ್ಲಿಯೆ. ೬

೮೩–೮೩ ರಡು(ಮೂ) ೮೪–೮೪ ದು(ಮೂ) ೮೫–೮೫ ಬ್ಬುವ (ಮೂ) ೮೬–೮೬ ನೋಯಿ(ಮೂ)೮೭–೮೭ ನುಡಿಯ(ಮೂ) ೮೮–೮೮ ಅ(ಮೂ)

ದುರಾಶೆಯುಳ್ಳವನಾಗಬೇಡ

೫೩೪

ಧರೆ ದೆಸೆವಳಯವೆಲ್ಲ ತನಗಾದಡೂ ನಿಲ್ಲಳು. [೮೯]ಎನಿತು[೮೯] ತ್ರಿಭುವನ ರಾಜ್ಯ ಪದಂಗಳು ತನಗಾದಡೂ ನಿಲ್ಲಳು. ಅನಿತರೊಳು ತೃಪ್ತಿವಡೆಯಳು. [ಈ ಆಶೆಯೆಂಬವಳಿಂದವೆ ನಿಮ್ಮೆಡೆಗಾಣದಿಪ್ಪೆನು]. ಈ ಆಶೆಯೆಂಬ ಪಾತಕಿಯುನೆಂದಿಂಗೆ ನೀಗಿ, ನಿಮ್ಮನೊಡಗೂಡಿ ಬೇರಾಗ್[೯೦]ದಿಪ್ಪೆನೊ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧

೫೩೫

ತೆರಣಿಯ ಹುಳ ತನ್ನ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಮನೆಯ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ನೂಲ ತನ್ನನೇ ಸುತ್ತಿ ಸಾವ ತೆರನಂತೆ, ಮನಬಂದುದ ಬಯಸಿ ಬೇವುತ್ತಿರುವೆನಯ್ಯಾ! ಎನ್ನ ಮನದ ದುರಾಸೆಯ ಬಿಡಿಸಿ, ನಿಮ್ಮತ್ತ ತೋರಾ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೨

೫೩೬

ಆಶೆ ಎಂಬವಳು ಆರನಾದರೂ ತನ್ನತ್ತಲೆಳೆವಳು ನೋಡಾ. ಈ ಆಶೆ ಎಂಬವಳು ಅವರಿವರೆನ್ನದೆ ಆರನಾದಡೂ ಕೊಲಲಿಕೆ ಬಗೆವಳು. ಈ ಆಶೆ ಎಂಬವಳಿಂದಲೇ ನಿಮ್ಮೆಡೆಗಾಣದಿಪ್ಪೆ. ಈ ಆಶೆ ಎಂಬವಳ ಎಂದಿಂಗೆ ನೀಗಿ, ಎಂದು ನಿಮ್ಮೊಡಗೂಡಿ ಬೇರಾಗ್[೯೧]ದಿಪ್ಪೆನೊ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ? ೩

೫೩೭

ಆಶೆಯೆಂಬ ವೇಶಿ ಆರನಾದಡೂ ತನ್ನತ್ತ ಕರೆವಳು. ಈ ಆಶೆಯೆಂಬ[ವ]ಳು ಆರನಾದಡೂ ಗಾಸಿಮಾಡಿ ತನುಮನವ [೯೨]ವ್ಯ[೯೨]ಯವ ಮಾಡುವಳು. ಈ ಆಶೆ[೯೩]ಯೆಂಬ[೯೩] ವೇಶಿಗೆ ಒತ್ತೆಯ ಕೊಡದ ನಿರಾಶೆಗಳೆಂಬುವ[೯೪]ರನಾ[೯೪]ರನೂ ಕಾಣೆ ನಿಜಗುರುಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೪

೫೩೮

ಆಶೆಯುಳ್ಳಾತ ಒಬ್ಬರಾಧೀನದಲ್ಲಿಪ್ಪನು. ಆಶೆಯು ಮನದ ಕೊನೆಯುನರಿದಾತ ಕೈಲಾಸದಾಚೆಯಲ್ಲಿಪ್ಪನೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು. ೫

೫೩೯

ಆಶೆಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಒಬ್ಬರ ಆಶ್ರಯಿಸುವದು. ಆಶ್ರಯ[೯೫]ವು ದಾಸಿ[೯೫]ಯಿಂದ ಕರಕಷ್ಟ ಕಾಣಿರಯ್ಯ, ಆಶೆಯೇ ದಾಸತ್ವ ನಿರಾಶೆಯೇ ಈಶತ್ವ, ದಾಸತ್ವದ ಈಶತ್ವದ ಈ ಅನುವ ವಿಚಾರಿಸಿ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿಪ್ಪುದೆ ಈಶಪದವಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೬

೮೯-೮೯ ಇನಿತು (ಮೂ) ೯೦+ದೆಂ(ಮೂ) ೯೧+ ದೆಂ(ಮೂ) ೯೨-೯೨ ವ್ರ(ಮೂ) ೯೩-೯೩ ಯ (ಮೂ) ೯೪-೯೪ ರಾ (ಮೂ) ೯೫-೯೫ ದಾಸೆ (ಮೂ)

೫೪೦

ಹೊನ್ನು ಮಾಯೆ ಎಂಬರು, ಹೆಣ್ಣು ಮಾಯೆ ಎಂಬರು, ಮಣ್ಣು ಮಾಯೆ ಎಂಬರು. ಹೊನ್ನು ಮಾಯೆಯಲ್ಲ, ಹೆಣ್ಣು ಮಾಯೆಯಲ್ಲ, ಮಣ್ಣು ಮಾಯೆಯಲ್ಲ, ಮನದ ಮುಂ[೬೬]ದ[೬೬]ಣ ಆಶೆಯೇ ಮಾಯೆ ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೭

೫೪೧

ಆಶೆಯೆಂಬ ಶೂಲದ ಮೇಲೆ, ವೇಷವೆಂಬ ಹೆಣನ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, [೬೭]ಧರೆಯ[೬೭] ಮೇಲುಳ್ಳ ಹಿರಿಯರು [೬೮]ಹೇಂಗೆ[೬೮] ಸವೆದರು ನೋಡಾ! ಆಶೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸುಳಿವ ಹಿರಿಯರ ಕಂಡು ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹೇಸಿಕೆಯಾಯಿತ್ತು ಕಾಣಾ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ. ೮

೫೪೨

ಆಶೆಯೆಂಬುದು ಅರಸಿಂಗಲ್ಲದೆ ಶಿವಭಕ್ತರಿಗುಂಟೆ ಅಯ್ಯಾ? ರೋಷವೆಂಬುದು ಯಮದೂತರಿಗಲ್ಲದೆ ಅಜಾತರಿಗುಂಟೆ? ಈಸಕ್ಕಿಯ ಆಸೆ ನಿಮಗೇಕೆ? ಈಶ್ವರನೊಪ್ಪ ಮಾರಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಅಮಲೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೂರ. ೯

೫೪೩

ಪರರಾಶೆಯೆಂಬ ಜ್ವರ ಹತ್ತಿ ನಾನು ಕಳವಳಿಸಿ ನುಡಿವೆನಯ್ಯಾ. ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಬಯಸಿ ವಿಕಳತೆಗೊಂಡಂತೆ ಪ್ರ[೬೯]ಲಾ[೬೯]ಪಿಸುತ್ತೆ ನುಡಿವೆನಯ್ಯ. ಈ ಕಳವಳವ ನಿಲಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಕರುಣಾಮೃತವೆಂಬ ಕಷಾಯವನೆರೆದು, ಪರರಾಶೆಯೆಂಬ ಜ್ವರವ ಮಾಣಿಸು, ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೦

೫೪೪

ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಮನದಲ್ಲಿ ಬಯಸಿ ಬಣ್ಣಗುಂದಿ ಬಳಲುವರಯ್ಯಾ, ಬಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಿ, ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಕುಂದಲೇಕೆ? ಕುಂದಿದರೆ ಬಪ್ಪುದೆ? ಹಿರಿದು ಜರಿದು ಕರಗಿ ಕೊರಗಿ ಕೋಡಿವರಿದು ಬೆಂದು ನಿಂದುರಿದು ಕಡುನೊಂದು ಭಂಗಬಡುತ್ತಿಪ್ಪರಯ್ಯಾ ಒಂದು ನಿಮಿಷಾರ್ಥ ನಿಮ್ಮ ನೆನಹಿಲ್ಲ ನೋಡಾ! ಆಶೆಯೆಂಬ ಮಾಯಾಪಾಶದೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ, ದೋಷ ದುರ್ಗುಣದಿಂದ[೧] ಬಿದ್ದುರುಳುವ ಪಾಶಬದ್ಧರ ಈಶಲಾಂಛನಧಾರಿಗಳೆಂತೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ? ೧೧

೫೪೫

ಒಂದಾಸೆಯ ಕುರಿತು ಸರ್ವಮಾತಿಂಗೊಡಲಾಯಿತ್ತು. ಒಂದಾಸೆಯ[೨]ಜಿ[೨]ತು ನಿಂದಡೆ ಈಶಮೂರ್ತಿ ತಾನಾಗಿಪ್ಪ. ಇಂತೀ ಉಭಯದಾಶೆಯಲ್ಲಿ ಘಾಸಿಯಾಗುತ್ತ ಮಾತಿನ ಮಾಲೆ ಬೇಡ. ಆಶೆಯ ಪಾಶ[ವ] ಹರಿದು ಈಷಣತ್ರಯವ [೩]ಕಿತ್ತು[೩] ನಿರ್ಜಾತನಾಗಿರ್ದಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ತಾನೆ. ೧೨

೬೬-೬೬ ದಾ(ಮೂ) ೬೭-೬೭ ದರೇ (ಮೂ)೬೮-೬೮ ಹೀಗೆ(ಮೂ) ೬೯-೬೯ ಲ(ಮೂ) ೧+ದು (ಮೂ) ೨-೨ ರ (ಮೂ) ೩-೩ ರತ (ಮೂ)

೫೪೬

ಕಾಯವೆಂಬ ಡಕ್ಕೆಯ ಮೇಲೆ ಜೀವವೆಂಬ [4]ಹೊಡೆ[4]ಚೆಂಡು ಬೀಳೆ, ತ್ರಿವಿಧವ ತಾ ತಾ ಎಂಬಾತೆ ಹಿಂಡಿ ಡಿಂಡಿ ಎನುತ್ತಿದೆ. ಇಂತೀ ಉಲುಹಿನ ಭೇದದಲ್ಲಿ ಹೊಲಬುದಪ್ಪದೆ ಗೆಲಬೇಕು ಕಾಲವೆಂಬ ಮಾರಿಯ, ಕಾಲಾಂತಕ ಭೀಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವನರಿಯಬಲ್ಲಡೆ. ೧೩

೫೪೭

ಆಶೆಯೆಂಬ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಮನಸೋತವರೆಲ್ಲ ಕೆಟ್ಟ ಕೇಡನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ? ಯತಿಗಳಾಗಲಿ, ವೇದಾಧ್ಯಾಯಿಗಳಾಗಲಿ, ವ್ರತಿಗಳಾಗಲಿ, ಸರ್ವ ವಿದ್ಯಾಕಲಾವಂತರಾಗಲಿ, ನರರೊಳಗಾಗಲಿ ಸುರರೊಳಗಾಗಲಿ ಇವರೆಲ್ಲರ ಧನವುಳ್ಳವರ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯಿಸಿದಳು ನೋಡಾ. ಇವಳಿಗಾರು ಮರುಳಾಗದಿರರು? ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ಶರಣರಲ್ಲದವರ ಕಿವಿಯ ಹಿಡಿದು ಕುಣಿಸಿದಳು ನೋಡಾ. .೧೪

೫೪೮

ಆಶೆಯೆಂಬ ಶೃಂಖ[5]ಲೆಯಿಂ[5]ದ ಬಂಧನವಡೆದವರು ಆರಾದರಾಗಲಿ[6] ತೊಳಲಿ ಬಳಲುತ್ತಿಹರು ನೋಡಾ. ಆಶೆಯೆಂಬ ಶೃಂಖಲವ ಮುರಿದ ನಿರಾಶಕರು ಅವಧಾವತಿಯಿಂದ ಬಳಲದೆ ಸುಖಿವಿಹರು ನೋಡಾ. ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ಆಶೆಯುಳ್ಳಾತನೇ ಮಾಯೆಯವನು, ನಿರಾಶೆಯುಳ್ಳಾತನೆ ನಿಮ್ಮವನು. ೧೫

೫೪೯

ಬಂದುದ ಕಿರಿದುಮಾಡಿ, ಬಾರದುದ ಹಿರಿದುಮಾಡಿ, ಆವಾಗ ಚಿಂತಿಸಿ ಬಳಲುತ್ತಿರಬೇಕೆ? ಇರುಹೆ ಆರುದಿಂಗಳ ದವಸವ ಕೂಡಿಹಾಕುವಂತೆ, ತಾ ಕಿರಿದಾದಡೂ ಆಶೆ ಹಿರಿದಾಯಿತ್ತು. ಸ್ಥೂಲಕಾಯವಾದ ಮದಗಜಕ್ಕೇನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆಯುಂಟೆ? ಇಲ್ಲ. ಇರುಹೆಯ ಆನೆಯ ಅಂತರವ ನೋಡಿರಣ್ಣಾ, ಅರಿದು ಸಲಹುವ ಶಿವನಿದ್ದ ಹಾಗೆ, ಬರಿದೆ ಆಶೆಯಿಂದಲೇಕೆ ಸಾವಿರಿ, ನಿಜಗುರುಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನಾಧೀನವ[ನ]ರಿಯದೆ? ೧೬

೫೫೦

ಆಶೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಆಶೆಯನೆ ಕಲಿತು, ಪುಣ್ಯಪದವಿಯ ಬಯಸಿದರೆ ಭವಮಾಲೆಯ ಬರವು ತಪ್ಪದು, ಬೇಡಲು ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಬೇಡಲು ವಿಧಿಯೆ? ಸೂಳೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ನಿಜಗುಣಸಜ್ಜನವಪ್ಪುದೆ? ಲಿಂಗದುದಯ ಶರಣವಿಸ್ತಾರವು. ಬಯಸಿದಡೊಳವೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ? ೧೭

೪-೪ ಹಿಡಿ (ಮೂ) ೫-೫ ಲದಿಂ(ಮೂ) ೬+ ದೇಹವ (ಮೂ)

೫೫೧

ಶಿವಶಿವಾ ಈ ಸಂಸಾರದಂದುಗ ದುಃಖವ ನಾನೆಂತು ಪೇಳ್ವೆ? ಹೊನ್ನು ನಾನಾ ವ್ಯಾಪಾರವ ಮಾಡಿ ಧಾವತಿಯಿಂದ ಗಳಿಸುವ ದುಃಖ, ಆ ಹೊನ್ನ ಜೋಕೆ ಮಾಡುವುದೇ ದುಃಖ, ಆ ಹೊನ್ನು ಹೋದಮೇಲೆ ಅನೇಕ ದುಃಖ, ಹೆಣ್ಣು ತರುವುದು ದುಃಖ; ಆ ಹೆಣ್ಣಾಳುವುದು ದುಃಖ, ಆ ಹೆಣ್ಣು ಸತ್ತುಹೋದಮೇಲೆ ಅನೇಕ ದುಃಖ. ಮಣ್ಣು ದೊರಕಿಸುವುದು ದುಃಖ, ಆ ಮಣ್ಣಿನ ಧಾವತಿ ಹೋರಾಟಮಾಡುವುದು ದುಃಖ, ಆ ಮಣ್ಣು ನಾಶವಾದಮೇಲೆ ಅನೇಕ ದುಃಖ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವು ಮಲಸಮಾನವೆಂದರಿಯದೆ, ಹೊನ್ನೆನ್ನದು ಹೆಣ್ಣೆನ್ನದು ಮಣ್ಣೆನ್ನದು ಎಂಬಿರಿ ಎಲೆ ಹುಚ್ಚು ಮರುಳು ಮಾನವರಿರಾ, ನೀವು ಮರಣವಾದಮೇಲೆ ಅವು ನಿಮ್ಮ ಕೊಡೆ ಬರ್ಪವೆ? ಬರ್ಪುದಿಲ್ಲ ಕೇಳಾ. ಎಲೆ ಹುಚ್ಚು ಮರುಳರಿರಾ, ಅವು ಆರ ಒಡವೆ ಎಂದರೆ ಬಲ್ಲರೆ ಹೇಳಿರಿ. ಅರಿಯದಿದ್ದರೆ ಕೇಳಿರಿ, ಹೊನ್ನು ರಾಜರದು, ಹೆಣ್ಣು ಅನ್ಯರದು, ಮಣ್ಣು ಬಲ್ಲಿದರದು. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವು ಅನಿತ್ಯವೆಂದು ತನ್ನ ಸ್ವಾತ್ಮಜ್ಞಾನದಿಂದ ತಿಳಿದೆಚ್ಚತ್ತು ವಿಸರ್ಜಿಸಿ, ಗುರುಕಾರುಣ್ಯಮಂ ಪಡೆದು ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿ ಗುರೂಪಾವಸ್ತೆಯಂ ಮಾಡಿ, ಮುಂದೆ ಮೋಕ್ಷದ ಹಾದಿ[೭](ಯು)[೭] ಬೇಕೆಂಬ ಮುಕ್ತಿ ವಿವೇಕ ವಿಚಾರ ಬುದ್ಧಿಯನರಿಯದೆ ವ್ಯಸನಕ್ಕಾಗಿ ಹೊನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ, ವಿಷಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮೆಚ್ಚಿ, ಅಶನಕ್ಕಾಗಿ ಮಣ್ಣು ಮೆಚ್ಚಿ, ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧದಾಶೆ ಆಮಿಷ ಮಮಕಾರದಿಂದ ಮನಮಗ್ನರಾಗಿ ಮತಿಗೆಟ್ಟು ಮುಂದುಗಾಣದೆ ಸಟೆಯ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದಾಡಿ ಹೊತ್ತುಗಳೆದು ವ್ಯರ್ಥ ಸತ್ತು ಹೋಹ ಕತ್ತೆ ಸೂಳೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಬಾಳ್ವೆ ಶುನಿ ಸೂಕರ ಕುಕ್ಕುಟನ ಬಾಳ್ವೆಗಿಂದತ್ತತ್ತ ಎಂದಾತ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ವೀರಾಧಿವೀರ ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ. ೧೮

೫೫೨

ಈ ಆಶೆಯೆಂಬವಳು ವಾಹಿಗೊಟ್ಟಿಗೆಗಳಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ, ನದಿಯೊಳಗಂ ಪೊಗಿಸಿ, ಪರದೇಶಕ್ಕಂ ನೂಂಕುವಳು. ಈ ಆಶೆಯೆಂಬ ಪಾತಕಿಯಿಂದವೆ ನಿಮ್ಮೆಡೆಗಾಣದಿಪ್ಪೆನು. ಈ ಆಶೆಯೆಂಬ ಪಾತಕಿಯುನೆಂದಿಂಗೆ ನೀಗಿ, ಎಂದು ನಿಮ್ಮನೊಡಗೂಡಿ ಬೇರಾಗದಿಪ್ಪೆನೊ ಹೇಳಾ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ? ೧೯

೫೫೩

ಆದಿಮಧ್ಯಾವಸಾನದಲ್ಲಿ ಎನ್ನನಾಸೆಯೇ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಶಿವಶಿವಾ, ಆಶೆಯಿಂದಲೇ ಘಾಸಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಶಿವಶಿವಾ, ಈ ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣಿನಾಶೆಯೇ ಗಾಸಿ ಮಾಡುತ್ತಿ[೮]ದೆ.[೮] ಶಿವಶಿವಾ, ಈ ಆಶೆಯ ಕೆಡಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಪಾದದಾಸೆಯೇ ನಿವಾಸವಾಗಿರಿಸಯ್ಯ ಎನ್ನನುರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೨೦

೭-೭ ಯ(ಮೂ) ೮-೮ ದ್ದಿತ್ತು(ಮೂ)

೫೫೪

ಲೋಕದವರನೊಂದು ಭೂತ್‌ಹಿಡಿದರ್ ಆ ಭೂತದಿಚ್ಛೆಯ[೧೦]ಲ್ಲಿ ನುಡಿವುತ್ತಿಪ್ಪರು.[೧೦] [೧೧]ಲಾಂಛನಧಾರಿ ವೇಷವ ಧರಿಸಿ,[೧೧] ಆಶೆಯಿಂದ ಘಾಸಿಯಾಗಲೇಕಯ್ಯ? ಆನೆಯ [ಚೋ]ಹವ ತೊಟ್ಟು ನಾಯಾಗಿ ಬೊಗಳುವ ಮಾನವರನೇನೆಂಬೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೨೧

ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಡ

೫೫೫

ಹರಿವ ಹಾವಿಂಗಂಜೆ, ಉರಿ[೧೨]ಯ[೧೨] ನಾಲಿಗೆಗಂಜೆ, ಸು[೧೩]ರಗಿ[೧೩]ಯ ಮೊನೆಗಂಜೆ! ಒಂದಕ್ಕಂಜುವೆನೊಂದಕ್ಕಳುಕುವೆ : ಪರಸ್ತ್ರೀ ಪರಧನ[೧೪]ನೆಂಬೀ[೧೪] ಜೂಬಿಂಗಂಜುವೆ. ಮುನ್ನಂಜದ ರಾವಣನೇ ವಿಧಿಗೊಳಗಾದ. ಅಂಜುವೆನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧

೫೫೬

ಅಡಗ ತಿಂಬರು ಕಣಕದಡಿಗೆ ಇರಲ್ಕೆ, ಸುರೆಯ ಕುಡಿವರು ಹಾಲಿರಲ್ಕೆ, ಮುಕ್ಕುವರು ಭಂಗಿಯ ಸಕ್ಕರೆ ಇರಲ್ಕೆ. ಸ್ವಸ್ತ್ರೀ [೧೫]ಇರಲ್ಕೆ[೧೫] ಪರಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅಳುಪುವರು. ಸತ್ತನಾಯ ಭಕ್ಷಿಸುವ ಹಡಿಕಿಗರನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ರಾಮನಾಥಾ? ೨

೫೫೭

ನೋಡಲಾಗದು ನುಡಿಸಲಾಗದು, ಪರಸ್ತ್ರೀಯರ ಬೇಟ ಬೇಡ ಕಾಣಿರೋ! ತಗರ ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಹರಿವ ಸೊಣಗನಂತೆ, ಬೇಡ ಕಾಣಿರೊ! ಒಂದಾಶೆಗೆ ಸಾಸಿರ ವರುಷ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ. ೩

೫೫೮

ಹೋಗಬಿಟ್ಟು, ಮರಳಿ ಹಿಂದೆ ನೋಡಿ ಮತ್ತಾಗಬೇಕೆಂಬ ಸಂದೇಹವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ, ಅದೇ [೧೬]ಪಾರದ್ವಾರ[೧೬] ನಾಯಕನರಕ ತಪ್ಪದು. ಅನ್ಯವಧುವೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ರಾಣೀವಾಸ. ಇದೇ ದಿಬ್ಬ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೪

೫೫೯

ಹೆಣ್ಣುಕಂಡು ಹೆಚ್ಚಿ ಹೆಕ್ಕಳಬಡುವಂತೆ, ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು [೧೭]ನೋಡಿರೊ[೧೭] ಶಿವಲಿಂಗದೇವನ, ಕರಣದಿಚ್ಛೆಗೆ ಹರಿದು ನರಕದಲ್ಲಿ ನೆರೆದು ಬರುದೊರೆವೋಗದೆ ಮರೆಯದೆ ಪೂಜಿಸು ನಮ್ಮ ರಾಮನಾಥನ. ೫

೯–೯ ಸೋಂಕಿದಡೆ(ಮೂ) ೧೦–೧೦ ಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆ ಇಲ್ಲ ನೋಡಾ(ಮೂ) ೧೧–೧೧ ವೇಷಧಾರಿ(ಮೂ) ೧೨–೧೨ ವ(ಮೂ) ೧೩–೧೩ ರಿಗೆ (ಮೂ) ೧೪–೧೪ ಯೆಂಬ (ಮೂ) ೧೫–೧೫ ಇದ್ದಂತೆ (ಮೂ) ೧೬–೧೬ ಪರದಾರ (ಮೂ) ೧೭–೧೭ ನೋಡದಿರಾ(ಮೂ)

೫೬೦

ಗಂಡನುಳ್ಳಮ್ಮನ ಗೌರಿಯೆಂದು ಕಂಡಡೆ, ಭೂಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಅರಸಾಗಿ ಪುಟ್ಟುವನಾತನು. ಗಂಡನುಳ್ಳಮ್ಮನ ಕಂಡು ಒಡವೆರೆದಾತ ನರಕದಲ್ಲಿ ದಿಂಡುಗೆಡದಿಪ್ಪನೈ ರಾಮನಾಥಾ. ೬

೫೬೧

ಬ್ರಹ್ಮದ ಮಾತನಾಡಿ ಕನ್ನೆಯರ ಕಾಲದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಲ್ಲಿ ಪರಬೊಮ್ಮದ ಮಾತು ಅಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತೆಂದನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ. ೭

೫೬೨

ಒಡೆಯರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಒಡಗೊಂಡು ಹೋದರೆ, ತುಡುಗುಣಿತನದಲ್ಲಿ ಪರವಧುವ ನೋಡುವ ಸರಸಬೇಡ ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ. ಒಡೆಯನರಸಿಯ ಸರಸಬೇಡವೋ. ಕೂಳಸೊಕ್ಕು ತಲೆಗೇರಿ ರಾಣಿವಾಸದೊಡನೆ ಸರಸಬೇಡವೋ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಕರಸಿತಗನಯ್ಯಾ. ೮

೫೬೩

ದೃಷ್ಟಿ ಕಾಮ್ಯಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟುನೋಡಿ, ಒಡೆಯರು ಭಕ್ತರ ವಧುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತಾದೃಷ್ಟಿಯ ಮುಟ್ಟಲೇತಕ್ಕೆ? ಮತ್ತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಿಟ್ಟು ಹೆಣ್ಣು ವ್ರತ ಕಟ್ಟೆಂದು ಮಾಡಬಹುದೆ? ಮತ್ತದ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮಿಟ್ಟಿಯ ಭಂಡರಂತೆ ಕುಟ್ಟಿಯಾಡಬಹುದೆ? ಇಂತೀ ಬಾಹ್ಯದೃಷ್ಟಿಗಳ್ಳರ ಆತ್ಮಚಿತ್ತಗಳ್ಳರ ವ್ರತಸ್ಥರೆಂದು ಎನಲಾಗದು. ಮನಕ್ಕೆ ಮನೋಹರ ಶಂಖೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ಅವರುವ ಮುಟ್ಟದಿಹನಾಗಿ.* ೯

೫೬೪

ಶಿವಪೂಜೆ ಎತ್ತ, ವಿಷಯದ ಸವಿ ಎತ್ತ? ಆ ವಿಷಯದ ಸವಿ ತಲೆಗೇರಿ ಶಿವಪೂಜೆಯ ಬಿಟ್ಟು, ವೇಶಿಯರ ಎಂಜಲ ಹೇಸದೆ ತಿಂಬ ದೋಷಿಗಳನೇನೆಂಬೆನೈ ರಾಮನಾಥಾ. ೧೦

೫೬೫

ಸಾಸಿವೆಯಷ್ಟು ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ವೇಶಿಯ ಮುಟ್ಟಿದಡೆ, ಹೊಲೆಯರ ಮನೆಯ ಮುರುಹ ಹೊರಗಿರಿಸಿದಡೆ ಹಂದಿ ಬಂದು ಮೂಸಿ ಮೇವಂತೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೧೧

---

* **ಅರ್ಥ:** ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಲ್ಲಿ ನಯನವು ಕಾಮವಿಕಾರದ ಬಯಕೆಯಿಂದ ಕೀಲೈಸಿ, ಹಾವಭಾವವಿಲಾಸವಿಭ್ರಮಂಗಳ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ, ಭಕ್ತಮಾಹೇಶ್ವರುಗಳು ಬಳಿಕ ವಿಕಾರದೃಷ್ಟಿಯನಂಗೀಕರಿಸಲೇತಕ್ಕೆ? ಸಮಯದವರುಗಳು ಬಳಿಕ ವಿಕಾರದೃಷ್ಟಿಯನಂಗೀಕರಿಸಲೇತಕ್ಕೆ? ಸಮಯದವರುಗಳು ಶೀಲವ್ರತಾಚಾರಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿತ್ತೆಂದು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದ ಹೆಣ್ಣನು ಮೇಲು ಶೀಲ ಮೇಲು ವ್ರತದ ಕಟ್ಟುಮಾಡಬಹುದೆ? ಬಳಿಕ ಮೇಲು ಶೀಲ ಮೇಲು ವ್ರತವ ಕಟ್ಟಿ ಆ ಹೆಣ್ಣ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಮಿಟ್ಟಿಕೋಲಿನ ಹಾಗೆ ಆಚಾರಕ್ಕೆ ತಪ್ಪುಕರಾಗಿ, ಲಜ್ಜೆಭಂಡರ ಹಾಗೆ, ತನ್ನ ಸಮಶೀಲವಂತರು ಕಂಡು ನೀನು ಇಂಥ ಶೀಲವ್ರತಾಚಾರವುಳ್ಳವ, ಆಚಾರಭ್ರಷ್ಟೆಯಾದ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮೇಲು ಶೀಲು ಮೇಲು ವ್ರತವ ಕಟ್ಟಿ ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆ? ಎಂದಲ್ಲಿ ಅಹುದಲ್ಲಾ ಎಂದು ಅವರೊಡನೆ ಬಡಿದಾಡಬಹುದೆ? ಇಂತೀ ಬಹಳವಾದ ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ತಪ್ಪುಕರಾದವರನು ತನ್ನ ಅರುವಿಂಗೆ ವಂಚಕರಾದವರನು ವ್ರತವುಳ್ಳವರೆಂದು ಹೇಳಬಾರದು. ಪರಶಿವಲಿಂಗವು ಅವರುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯದಿಪ್ಪನಾಗಿ ಎಂಬುದರ್ಥ.

೧೮–೧೮ ಬ (ಮೂ)

೫೬೬

ವೇಶಿಯ ಎಂಜಲ ತಿಂದು ಈಶ್ವರ ಪ್ರಸಾದವ ಭುಂಜಿಸಿದಡೆ ಓಸರಿಸಿತ್ತಯ್ಯಾ ಲಿಂಗವು. ಆತ ದ್ರೋಹಿ, ಭಾಷೆ ತಪ್ಪುಕನವನು, ಭವದಲ್ಲಿ ಬಳಲುವನು. ಅಂತಹವನ ಕಂಡು ಹೇಸಿ ಕಡೆಗೆ ತೊಲಗಿದೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೧೨

೫೬೭

ದೇಶ ಗುರಿಯಾಗಿ ಲಯವಾಗಿ ಹೋದವರ ಕಂಡೆ, ತಮಂಧ ಗುರಿಯಾಗಿ ಲಯವಾಗಿ ಹೋದವರ ಕಂಡೆ. ಕಾಮ ಗುರಿಯಾಗಿ ಬೆಂದು ಹೋದವರ ಕಂಡೆ, ನೀ ಗುರಿಯಾಗಿ ಹೋದವರ(ನಾರನೂ) ಕಾಣೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೩

೫೬೮

ಅಸುರನೈಶ್ವರ್ಯವನೆಣಿಸುವ[೧೯]ಡೆ[೧೯] ಸೀತೆಗೆ ಸರಿಮಿಗಿಲೆನಿಸುವ [ಸತಿಯ]ರೆಂಟು ಕೋಟಿ. ಮತಿವಂ[೨೦]ತ[೨೦] ಶಿರಃಪ್ರಧಾನರೆಂಟುಕೋಟಿ. ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ದಳವು. ಲಕ್ಷ ಕುಮಾರರು, ದಿಕ್ಪಾಲಕರವನ ಮನೆಯ ಬಂಧನದಲ್ಲಿಪ್ಪರು. ಸುರಸತಿಯರನೆಲ್ಲರನಾತ ಸೆರೆಮಾಡಿಯಾಳಿದ. ಶಿವನೇ ನೀನು ಕರುಣಿಸಿದಂತಿರದೆ, ಪರವಧುವಿನ ಬೇಟವವನ ಪ್ರಾಣವ ಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇದನರಿತು ಪರವಧುವಿಗೆಳಸುವವರ ಕಂಡು ಗರುಡನ ಕಂಡ ಸರ್ಪ ಧರೆಗಿಳಿವಂತೆ ಅಡಗಿಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೪

೫೬೯

ಗಂಡನುಳ್ಳ ಹೆಂಡಿರ ಕಂಡು ಅಳುಪದಿರಾ ಮನವೆ. ಬಂದ ಬಸಿರನು, ಉಂಡ ಮೊಲೆಯನು ಕಂಡು ಮರುಗದಿರಾ ಮನವೆ. ಉದ್ದಂಡತನದಲಿ ನಡೆವ ಭಂಡರನು ಹುಳುಗೊಂಡದಲ್ಲಿಕ್ಕದೆ ಬಿಡುವನೆ ನಮ್ಮ ದೇವರಾಯ ಸೊಡ್ಡಳ? ೧೫

೫೭೦

ಶರಣಸತಿ ಲಿಂಗಪತಿ ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿ, ಒಪ್ಪವಿಟ್ಟು ನುಡಿದುಕೊಂಬ ಕುಟಿಲವೆಣ್ಣಲ್ಲವಯ್ಯ. ನಾನು ನಿನಗೆ ಮಚ್ಚಿ ಮರುಳಾದ ಪತಿವ್ರತೆ, ಅಹುದು ಅಲ್ಲವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟವ ಕೊಟ್ಟು ನುಡಿವುತ್ತಿಪ್ಪೆ ಕೇಳಯ್ಯ ಗಂಡನೆ. ಮಾನವರ ಸಂಚಾರವಿಲ್ಲದ ಮಹಾ ಹೇರಡವಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೋಗುತಿಪ್ಪಾಗ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೋರ್ಮುಡಿಯ ಸೊಬಗಿನ ನಿಡುಹುಬ್ಬಿನ ಕಡುಜಾಣೆ, ಅಲರ್ಗಣ್ಣ ಅಂಬುಜಮುಖಿ, ಮುಗುಳ್ನಗೆಯ ಸೊಗಸುವೆಣ್ಣು, ಬಂದುಗೆ ಬಾಯ ಅಂದವುಳ್ಳವಳು, ನಳಿತೋಳ ನಾಯಿಕೆ, ಕಕ್ಕಸಕುಚದ ಸೊಕ್ಕುಜವ್ವನೆ, ಸೆಳೆನಡುವಿನ ಸಿರಿವಂತೆ, ಕುಂಭಸ್ಥಳದ ನಿತಂಬಿನಿ, ಹೊಂಬಾಳೆದೊಡೆಯ ಕಂಬುಕಂಧರೆ, ಚರಣದ ಮಂದಗಮನೆ. ಇಂತಪ್ಪ ಚಲುವಿನ ಕೋಮಲ ಲತಾಂಗಿ ಸರ್ವಾಭರಣಂಗಳಂ ತೊಟ್ಟು, ನವದುಕೂಲವನುಟ್ಟು, ಅನುಲೇಪನಗಳನು ಗೆಯ್ದು ನಡೆತ[೨೧](ರೆ)[೨೧] ಎನ್ನಮರ್ದಪ್ಪಿ ಆಲಿಂಗಿಸಿ ಮೋಹಿಸಿ

೧೯-೧೯ ರೆ(ಮೂ) ೨೦-೨೦ ತೆಯರು(ಮೂ) ೨೧-೨೧ ೦ದು(ಮೂ)

ಮುದ್ದುಮಾಡಿ, ಕಾಮಾತುರದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಎನ್ನ ಕರಮಂ ಪಿಡಿದು ತನ್ನ ಕೂಡಕ್ಕೆ ಒಡಂಬಡಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ನಾನು ಹುಲಿಹಿಡಿದ ಕಪಿಲೆಯಂತೆ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪರಮಾತ್ಮನೇ ನಿನ್ನ ಸತಿಯ ಕೈಪಿಡಿಮು ಎನ್ನ ರಕ್ಷಣ್ಯವಂ ಮಾಡು ಅದಲ್ಲದೆ ಅವ*(ನಿ)*ಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತು ಮನಸೋತೆನಾದಡೆ ನೀ ನೂಂಕೆನ್ನ ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರ ಎಕ್ಕಲ ನರಕದಲ್ಲಿ. ಎನ್ನನು ಇಕ್ಕದಿದ್ದೆಯಾದಡೆ ನಿಮಗೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ, ನಿಮ್ಮ ಅರ್ಧಾಂಗಿಯಾಣೆ, ನಿಮ್ಮ ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ, ಎನ್ನ ಅತಿ ಬಿರಿದಿನ ಭಾಷೆ ಎಂಬುದು ನಿನ್ನ ಕರುಣವಯ್ಯ, ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೬

೫೭೧

ಅಮರಾವತಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ದೇವೇಂದ್ರನಾಳುವ ನಂದನವನವಯ್ಯ! ಅತ್ತ ಸಾರೆಲೆ ಕಾಮ, ಮೋಹವೆ [೨೨]ನಿನಗೆ.[೨೨] ಲೋಕಾದಿಲೋಕವ[ನೆಲ್ಲವ] ಮರುಳುಮಾಡಿದೆ; ಕಾಮಾ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವನರಿ[೨೩]ಭೋ.[೨೩] ೧೭

೫೭೨

ಎಸೆಯದಿರು ಎಸೆಯದಿರು ಕಾಮಾ, ನಿನ್ನ ಬಾಣ ಎಸೆಯಲೇಕೊ? ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಲೋಭ ಮೋಹ ಮದ ಮತ್ಸರ ಇವು ಸಾಲವೆ ನಿನಗೆ? ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದ ವಿರಹದಲ್ಲಿ ಬೆಂದವರ ಮರಳಿ ಸುಡಲುಂಟೆ ಮರುಳು ಕಾಮಾ! ೧೮

ದಾನಮಾಡು

೫೭೩

ಕಾಗೆ ಒಂದಗುಳ ಕಂಡರೆ ಕರೆಯದೆ ತನ್ನ ಬಳಗವನೆಲ್ಲವನು? ಕೋಳಿ ಒಂದು [೨೪]ಕು[೨೪]ಟುಕ ಕಂಡರೆ [ಕೂಗಿ] ಕರೆಯದೆ ತನ್ನ ಕುಲವನೆಲ್ಲವನು? ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿ ಭಕ್ತಿಪಕ್ಷವಿಲ್ಲದಿದ್ದಡೆ, ಕಾಗೆ ಕೋಳಿಗಿಂತ ಕರಕಷ್ಟ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧

೫೭೪

ಆಯುಷ್ಯವುಂಟು ಪ್ರಳಯವಿಲ್ಲೆಂದು ಅರ್ಥವ[೨೫] ಮಡಗುವಿರಿ; ಆಯುಷ್ಯ ತೀರಿ ಪ್ರಳಯ ಬಂದರೆ ಆ ಅರ್ಥವನುಂಬುವರಿಲ್ಲ. ನೆಲನನಗಿದು ಮಡುಗದಿರಾ. ನೆಲ ನುಂಗಿದರುಗುಳುವುದೇ? ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೆರಹಿ ಉಣ್ಣದೆ ಹೋಗದಿರಾ! ನಿನ್ನ ಮಡದಿಗಿರಲೆಂದರೆ ಮಡದಿಯ ಕೃತಕ ಬೇರೆ. ನಿನ್ನ ಒಡಲು ಕೆಡೆಯಲು ಮತ್ತೊಬ್ಬನಲ್ಲಿಗೆ ಅಡಕದೆ ಮಾಣ್ಬಳೆ? ಹೆರರಿಗಿಕ್ಕಿ ಹೆಗ್ಗುರಿಯ ಆಗಿ ಕೆಡಬೇಡಾ! ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರಿಗೊಡನೆ ಸವೆಸುವುದು. ೨

– ಳಿ(ಮೂ) ೨೨–೨೨ ನೀನು(ಮೂ) ೨೩–೨೩ ಯೆ(ಮೂ) ೨೪–೨೪ ಗು(ಮೂ) ೨೫+ ಕಂಡು (ಮೂ)

೫೭೫

ಒಡಲು ಒಡವೆ ಧರೆ ನಿನಗಾಯಿತ್ತೆಂದು ಉಣಲೊಲ್ಲದಿಪ್ಪ ಮರುಳ ಮಾನವಾ ನೀನು ಕೇಳಾ. ಅಡವಿಯನೆ ಕೆಳೆಕೊಂಡು ನೆಲದೊಳಗೆ ಬೈಚಿಟ್ಟು ಹೊಲಬುದಪ್ಪಿ ಭೂತಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಯೊ? ಹಾಗಕ್ಕೆ ಹಾಗ ಗಳಿಸಿ ಆಗಾಯಿತ್ತೆಂದು ಉಣಲೊಲ್ಲದಿಪ್ಪ ಮರುಳೆ ಕೇಳು. ಇದನರಿತು ಕಲ್ಯಾಣದ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಗಾವುದಿಮಾಚಯ್ಯ ಹೇಳಿದುದ ಕೇಳು ಮಾನವಾ. ೩

೫೭೬

ಭಕ್ತರು ದ್ರವ್ಯವ ಗಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತನುವಿದ್ದಲ್ಲಿಯೆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕರ್ಪಿಸುವುದು. ಇದೇ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯ ಹೊಲಬು. ತಾನಳಿದ, ಮತ್ತೆ ಮನೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಂದಡೆ ಆಚಾರಕ್ಕೆ ಭಂಗ, ಆತನೇ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಿ. ಇದನರಿದು ಕಲ್ಯಾಣದ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಗಾವುದಿಮಾಚಯ್ಯ ಹೇಳಿದುದ ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸತ್ಯವೆನ್ನಿರಣ್ಣಾ. ೪

೫೭೭

ಎಂಬತ್ತುನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷಮುಖದೊಳಗೊಂದೇ ಮುಖವಾಗಿ ಕಾಡಿನೋಡೆನ್ನನು. ಬೇಡಿನೋಡೆನ್ನನು. ಬೇಡದಿದ್ದರೆ, ಅಯ್ಯಾ ನಿಮಗೆ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ. [೨೬]ನೀವಾವ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬೇಡಿದಡೆ ಈವೆನು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೫

೫೭೮

ತನುವ ಬೇಡಿದಡೀವೆ, ಮನವ ಬೇಡಿದಡೀವೆ, ಧನವ ಬೇಡಿದಡೀವೆ, ಬೇಡು ಬೇಡೆಲೆ ಹಂದೇ! ಕಣ್ಣ ಬೇಡಿದಡೀವೆ, ತಲೆಯ ಬೇಡಿದಡೀವೆ; ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮಗಿತ್ತು ಶುದ್ಧನಾಗಿಪ್ಪೆ, ನಿಮ್ಮ ಪುರಾತನರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ. ೬

೫೭೯

ಹುಟ್ಟುತ್ತ ದ್ರವ್ಯವನರಿಯದವಂಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತ ಮಗನಾದರೆ, ಲಕ್ಷಸಂಖ್ಯೆಯ ಹಿರಣ್ಯವ ತಂದು ಸಂತೋಷಬಡಿಸುವಂತೆ, ಕಾಳಗ[ದ] ಮುಖವಾವುದೆಂದರಿಯದ ಹಂದೆ ನೃಪಗೆ ಒಬ್ಬ ಕ್ಷತ್ರಿಯ[೨೭] ಕುಮಾರ ಹುಟ್ಟಿ ಕಿಗ್ಗಡಲ ರಕ್ತದ ಹೊನಲಲ್ಲಿ ಕಡಿದು ಮುಳುಗಾಡುವ ಕೊಳಂಗಳ ಕಂಡು ಪರಿಣಾಮಿಸುವಂತೆ, ಆನು ಪರಿಣಾಮಿಸುವೆನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನೀವು ಬಂದೆನ್ನ ಬೇಡಿದಡೆ. ೭

೫೮೦

ಗೆದ್ದಲು ಮನೆಮಾಡಿ ಸರ್ಪಂಗೀಡಾದಂತೆ, ತಾನತ್ತಣ ದ್ರವ್ಯವ ತಂದು ಇತ್ತ ಮಾಡಿದಡೆ ತನಗೆತ್ತಣ ಮುಕ್ತಿ ಅಮರೇಶ್ವರಲಿಂಗವೆ? ೮

೨೬+ ನಿಮಗೆ (ಮೂ) ೨೭+ ನಹ (ಮೂ)

೫೮೧

ಸ್ವಲ್ಪ ಅಮೃತಾನ್ನವನೊಯ್ದು ಹುತ್ತವೆಂದು ಬಿಲದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ದು ತೊತ್ತಿಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಾಚಾರ? ಅದು ಎಂತೆಂದಡೆ: ಕಲ್ಲನಾಗರ ಕಂಡರೆ ಹಾಲು ಹೊಯ್ಯೆಂಬಳು. ಬದುಕಿದ ನಾಗರ ಕಂಡರೆ ಕೊಲ್ಲು ಕೊಲ್ಲೆಂಬಳು. ಉಂಬದೇವರು ಬಂದರೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅಟ್ಟುವಳು, ಉಣ್ಣದ ಕಲ್ಲು ಪ್ರತಿಮೆಗೆ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಉಣ್ಣು ಉಣ್ಣು ಎಂಬಳು. ಇಂತೀ ವೇಷದ ಡಂಭ ತೊತ್ತಿಗೆ ವಿಚಾರಿಸದೆ ಲಿಂಗವ ಕೊಡಲಾಗದೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ. ೯

೫೮೨

ಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥವನರಿಯದ ಕೆಟ್ಟ ನರಗುರಿಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರೊ, ಪರಮ ಪುರುಷಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣ ಕೊಟ್ಟವರುಂಟು. ಮರಳಿ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿ ದೇಹವ ಪಡೆದವರ ಪರಿಯ ಕೇಳು [೨೮]ಎಲೆ ಮನವೆ[೨೮] ಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥಿಯಾದರೆ ವೀರವಿಕ್ರಮನಂತಾಗಬೇಕು. ಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥಿಯಾದರೆ ಬಸವಕುಮಾರನಂತಾಗಬೇಕು. ಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥಿಯಾದರೆ ಕಪೋತಪಕ್ಷಿಯಂತಾಗಬೇಕು. ಇಂತೀ ಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣವ ಕೊಟ್ಟವರುಂಟು. ಹಣವೇನು ದೊಡ್ಡಿತ್ತು? ಮಣ್ಣೇನು ದೊಡ್ಡಿತ್ತು? ಉದಕವೇನು ದೊಡ್ಡಿತ್ತು? ವಸ್ತ್ರವೇನು ದೊಡ್ಡಿತ್ತು? ಮರವೇನು ದೊಡ್ಡಿತ್ತು? ಇಂತಿವುಗಳೊಳು ಒಂದನಾದರೂ ಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥಕ್ಕೆ ನೀಡಿ ಮಾಡದೆ, ತನ್ನ ಶರೀರವ ಹೊರೆದುಕೊಂಡು ಬದುಕುವೆನೆಂಬ ಮೂಳಂಗೆ ಇಹಪರನಾಸ್ತಿ ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು. ೧೦

೫೮೩

ಅರ್ಥ ಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವನೊಪ್ಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನಪ್ಪನೆ? ಅಲ್ಲ. ಆದಿ ರುದ್ರನ ಮಗಳು ಆದಿಶಕ್ತಿ; ಈ ಆದಿಶಕ್ತಿಯ ಮಗ ವಿಷ್ಣು; ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅರ್ಧಾಂಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ. ಈ ತೊತ್ತಿನ ತೊತ್ತಿನ ಪಡಿದೊತ್ತನೊಪ್ಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನಪ್ಪನೆ? ಅಲ್ಲ. ಎನ್ನ ಮನದೊಡೆಯ ಮಹಾದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಸೊಮ್ಮು ನಿಮಗೊಪ್ಪಿಸಿ ನಾನು ಶುದ್ಧನಪ್ಪೆ ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೧

೫೮೪

ಹತ್ತುಮತ್ತರ[ದ] ಭೂಮಿ, ಬತ್ತುವ ಹಯ[೨೯]ನು,[೨೯] ನಂದಾದೀವಿಗೆಯ ನ[೩೦]ಡೆ[೩೦]ಸಿಹೆ[೩೧]ನೆಂ[೩೧]ಬವರ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು, ಅವರ ನುಡಿಯ ಕೇಳಲಾಗದು. ಅಂಡಜ, ಸ್ವೇದಜ, ಉದ್ಭಿಜ, ಜರಾಯುಜವೆಂಬ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಭವಿತವ್ಯವ ಕೊಟ್ಟವರಾರೊ? ಒಡೆಯರಿಗೆ ಉಂ[೩೨]ಡಲಿ[೩೨]ಗೆಯ ಮುರಿದಿಕ್ಕಿದಂತೆ ಎನ್ನಿಂದಲೆ ಆಯಿತ್ತು, ಎನ್ನಿಂದಲೆ ಹೋಯಿತ್ತೆಂಬವನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಹುಡಿಯ ಹೊಯ್ಯದೆ ಮಾಣ್ಬನೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ? ೧೨

೨೮–೨೮ ಮನದೊಳಗೆ (ಮೂ) ೨೯–೨೯ನ (ಮೂ) ೩೦–೩೦ ಡಿ (ಮೂ) ೩೧–೩೧ ನಂ (ಮೂ) ೩೨–೩೨

೫೮೫

ಅನವರತ ಮಾಡಿಹೆನೆಂದು ಉಪ್ಪರಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನ ಮನೆಯದು ಲಂದಣಗಿತ್ತಿಯ ಮನೆ! ಸರ್ವಜೀವದಯಾಪರನೆಂದು ಭೂತದೈವಕ್ಕಿಕ್ಕುವನ ಮನೆ ಸುಯಿಧಾನದ ಕೇಡು. ಸೂಳೆಯಮಗ ಮಾಳ[೩೩]ವ[೩೩] ಮಾಡಿದರೆ ತಾಯ ಹೆಸರಾಯಿತ್ತಲ್ಲದೆ ತಂದೆಯ ಹೆಸರಿಲ್ಲ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೩

೫೮೬

ಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿ ಮನಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಇದಿರಿಟ್ಟು ನುಡಿಯಲಾಗದು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ: ಬಡವನಿಗೆ ಭಾಗ್ಯ ದೊರೆಕೊಂಡಂತಿರಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಎನ್ನ ಪದಾರ್ಥವ ನಾನು ಮಾಡಿದೆನು, ಅವರು ಕೈಕೊಂಡರೆಂದು ತನ್ನ ಖ್ಯಾತಿಭಕ್ತಿಯನು ಮನಹಿಗ್ಗಿ ಅನ್ಯರೊಡನೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡರೆ ಶಿವನೊಪ್ಪುಗೊಳ್ಳನು; ಪುರಾತನರು ಮೆಚ್ಚರು. ಅಂತಪ್ಪ ಖ್ಯಾತಿ [ಭಕ್ತನ ಡಂಭಕದ] ಭಕ್ತಿ ಎಂತಾಯಿತ್ತೆಂದಡೆ: ಹಾವಸೆಗಲ್ಲ ಮೆಟ್ಟ ಜಾರಿಬಿದ್ದು ಕೊಡನೊಡೆದಂತಾಯಿತ್ತು ಕಾಣಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೧೪

೫೮೭

ಕೊಡುವವ ಮಾನವನೆಂದಡೆ ಹೊಡೆ ಬಾಯ ಕೆರಹಿನಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ. ಮಾನೀಶನ ಹೃದಯದೊಳು ತಾನೀಶ ಹೊಕ್ಕು ಸಲುವಷ್ಟು ಕೊಡಿಸುವ ಕಾಣಾ ದೇವರಾಯ ಸೊಡ್ಡಳಾ. ೧೫

೫೮೮

ನೀನೀಶನೀಯದೆ ಮಾನೀಶನೀವನೆ? ನೀನೀಸುವ ಕಾರಣ ಮಾನೀಶನೀವನು. ಆ ಮಾನೀಶನ ಹೃದಯದೊಳು ಪೊಕ್ಕು ನೀನೀಸುವ ಕಾರಣದಿಂದ ನೀನೇ ಶರಣೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೧೬

೫೮೯

ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಂಗೆಯೂ ಕೊಡುವ ದೇವಂಗೆಯೂ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಕೇಡಿಲ್ಲ. ಮಾಡಿಭೋ, ಮಾಡಿಭೋ, [೩೪]ಎನಗೆ ಲೇಸಾಯಿತ್ತು.[೩೪] ಹೋಯಿತ್ತೆಂಬ ಚಿಂತೆ [ಬೇಡ, ಇದ್ದಿತ್ತೆಂಬ] ಸಂತೋಷ [೩೫]ಬೇಡ.[೩೫] ಮಾಡಿಭೋ ನಮ್ಮ ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವ[ನವರ]ನರಿದು ಸಲಹುವನಾಗಿ. ೧೭

೫೯೦

ಹಲವುಕಾಲ ಧಾವತಿಗೊಂಡು [೩೬]ಒಟ್ಟಿದ ಹಿದಿರೆಯು ಒಂದು ವಿಡುಕುರಲ್ಲಿ ಬೇವಂತೆ,[೩೬] ಸಲೆ [ನೆಲೆ] ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿಪ್ಪ ಶರಣನ ಭಕ್ತಿ ಒಂದನಾಯತದಿಂದ ಕೊಡುವುದು. ಸ್ವಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿದ ಪಿತನ ಧನವ ಅಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೆಡಿಸುವ ಸುತನಂತೆ ಶಿವನ ಸೊಮ್ಮು ಶಿವಂಗೆ ಮಾಡದೆ, ಅನ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದಡೆ ತನ್ನ ಭಕ್ತಿ ತನ್ನನೆ ಕೆಡಿಸುವುದು, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೮

ಡಿ (ಮೂ) ೩೩–೩೩ ವಿಯ (ಮೂ) ೩೪–೩೪ ಎಲ್ಲವೂ ಸವೆಯಿತ್ತು (ಮೂ) ೩೫–೩೫ ವಿಲ್ಲದೆ (ಮೂ) ೩೬–೩೬ ಹಿಡಿದರೆಯೂ ಒಂದನಾಯತದಿಂದ (ಮೂ)

೫೯೧

ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಡು ತೊರೆಯ ನೆನೆವನಂತೆ, ಆರು ಕೊಟ್ಟ ಒಡವೆಯ ಆರಿಗಿಕ್ಕಿ ತಾನಾರಾಧಿಸಿಕೊಂಬವನ ನೋಡಾ. ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ತಪ್ಪದು. ಇದನರಿದು ಕಲ್ಯಾಣದ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಗಾವುದಿಮಾಚಯ್ಯ ಹೇಳಿದುದ ದಿಟವೆನ್ನಿರಣ್ಣಾ. ೧೯

ಲೋಭಿಯಾಗಬೇಡ

೫೯೨

ಸಂಸಾರವೆಂಬುದೊಂದು ಗಾಳಿಯ ಸೊಡರು, ಸಿರಿಯೆಂಬುದೊಂದು ಸಂತೆಯ ಮಂದಿ ಕಂಡಯ್ಯಾ! ಇದನು ನೆಚ್ಚಿ ಕೆಡಬೇಡ–ಸಿರಿಯೆಂಬುದ! [೩೭]ಮಱೆಯದೆ[೩೭] ಪೂಜಿಸು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನ. ೧

೫೯೩

ಎಲೆ ಎಲೆ ಮಾನವಾ ಅಳಿಯಾಸೆ ಬೇಡೆಲೊ, ಕಾಡಬೆಳದಿಂಗ[೩೮]ಳು[೩೮] ಸಿರಿಯು ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ. ಕೇಡಿಲ್ಲದ ಪದವಿಯ ಕೂಡಲು, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನ ಮರೆಯದೆ ಪೂಜಿಸು. ೨

೫೯೪

ಹರನೀವಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಿರಿಯು ಬೆನ್ನಲಿ ಬಕ್ಕು. ಹರಿದು ಹೆದ್ದೊರೆಯು ಕೆರೆತುಂಬಿದಂತಯ್ಯಾ! ನೆರೆಯದ ವಸ್ತು ನೆರೆವುದು ನೋಡಯ್ಯಾ: ಅರಸು ಪರಿವಾರ ಕೈವಾರ ನೋಡಯ್ಯಾ! ಪರಮನಿರಂಜನನು ಮ[೩೯]ಱೆ[೩೯]ದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತುಂಬಿದ ಹರವಿಯ ಕಲ್ಲು ಕೊಂಡಂತೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೩

೫೯೫

ಕಾಂಚನವೆಂಬ ನಾಯ ನೆಚ್ಚಿ! ನಿಮ್ಮನು ನಾನು ಮರೆದೆನಯ್ಯಾ, ಕಾಂಚನಕ್ಕೆ ವೇಳೆಯಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ವೇಳೆಯಿಲ್ಲಾ, ಹಡಿಕೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಸೊಣಗನು ಅಮೃತವ ರುಚಿಯ ಬಲ್ಲುದೆ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೪

೫೯೬

ಸಿರಿ ಬಂದೊದಗಿತ್ತೆಂದು ಹಿರಿದಾಗಿ ಹಿಗ್ಗಬೇಡ. ಸಿರಿಯೆಂಬುದು ಕನಸಿನ ಪರಿಯಂತೆ ನೋಡಾ. ಎಲೆ ಮರುಳ ಮಾನವ, ಇದನರಿತು ಶ್ರೀಮಹಾದೇವನ ಪೂಜಿಸಿದೊಡೆ ಸ್ಥಿರವಾದ ಪದವಿಯನೀವ ನಮ್ಮ ಅಖಂಡೇಶ್ವರ. ೫

೩೭–೩೭ ಮರೆದು(ಮೂ) ೩೮–೩೮ ಳ (ಮೂ) ೩೯–೩೯ ರೆವ (ಮೂ)

೫೯೭

ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳು, ಪಡೆದ ದ್ರವ್ಯವು ಎನ್ನೊಡವೆಯೆಂದು ನಚ್ಚಬೇಡಿರೊ ಎಲೆ ಹುಚ್ಚು ಮಾನವರಿರಾ, ಅವು ನಿಮ್ಮ ಒಡವೆಯಾದಡೆ ನೀವು ಮಡಿದು ಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಬಪ್ಪವೆ ಹೇಳಿರೊ? ಇದನರಿತು ತಡೆಯದೆ ಮೃಡನ ಸೇವೆಯೊಳು ತೊಡಗಿದರೆ ಕಡೆಮೊದಲಿಲ್ಲದ ಪದವು ದೊರೆಕೊಂಬುದು ನೋಡಾ, ನಮ್ಮ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ. ೬

೫೯೮

ಮುನ್ನ ಗಳಿಸಿದವರೊಡವೆಯ ಈಗ ಕಂಡು, ಮತ್ತೆ ಇನ್ನಾರಿಗೆ ಗಳಿಸಿಹಿರಣ್ಣಾ? ಅಂದಂದಿಂಗೆ ಮಳೆ ಬೆಳೆ ತಾನಿದ್ದಂದಿಗೂ ತಪ್ಪದು. ಇದನರಿದ ಕಲ್ಯಾಣದ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಗಾವುದಿಮಾಚಯ್ಯ ಹೇಳಿದುದು ದಿಟವೆನ್ನಿರಣ್ಣಾ. ೭

೫೯೯

ಪಶು ಸಾವುತ್ತ ತನ್ನ ಶಿಶುವಿಂಗೆ ಏನ ಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತ್ತು? ಪಿಂಡ ಹುಟ್ಟುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಚಿತ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಆಗಾಮಿ ತಪ್ಪದೆಂದೆ. ಆರು ಸತ್ತಡೂ ಲೇಸಿಗರಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ಲೇಸಿಗರೆಲ್ಲರು. ಇದು ತಪ್ಪದು ಕಲ್ಯಾಣದ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಗಾವುದಿಮಾಚಯ್ಯ ಹೇಳಿದುದು ದಿಟವೆನ್ನಿರಣ್ಣಾ. ೮

೬೦೦

ಧನದಲ್ಲಿ ಶುಚಿ, ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಭಯ, ಇದಾರಿಂಗಳವಡುವುದಯ್ಯಾ? ನಿಧಾನ ತಪ್ಪಿ ಬಂದರೆ ಒಲ್ಲೆನೆಂಬವರಿಲ್ಲ; ಪ್ರಮಾದವಶದಿಂದ ಬಂದರೆ ಹುಸಿ[೪೦]ಯೆನೆಂ[೪೦]ಬವರಿಲ್ಲ. ನಿರಾಶೆ ನಿರ್ಭಯ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನೀನೊಲಿದ ಶರಣಂಗಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ೯

೬೦೧

ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದಯ್ಯಾ ಒಂದೇ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕಾಳೋರಗನ. ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದಯ್ಯ ಒಂದೇ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಹಾರುವ ಪಕ್ಷಿಯನು. ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದಯ್ಯಾ ಒಂದೇ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಹೆಬ್ಬುಲಿಯ. ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದಯ್ಯಾ ಒಂದೇ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮೃತ್ಯುವೆಂಬ ಹೆಮ್ಮಾರಿಯ. ಲೋಭವೆಂಬ ಗ್ರಹ ಹಿಡಿದವರನು ಯಾತರಿಂದಲೂ ಬಿಡಿಸಲಾಗದು. ಈ ಲೋಭಕ್ಕೆ ದರಿದ್ರವೇ ಔಷಧವು. ಹೇಳಿದರೆ ಕೇಳರು. ತಾವು ತಿಳಿಯರು, ಶಾಸ್ತ್ರವ ನೋಡರು. ಭಕ್ತಿಯ ಹಿಡಿಯರು. ಇಂತಹ ಗೊಡ್ಡು ಮೂಳ ಹೊಲೆಯರಿಗೆ ಕರ್ಮವೆಂಬ ಶರಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಉರುಳಾಡುವುದೇ ಸತ್ಯವೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜಶರಣನು. ೧೦

೬೦೨

ಅರ್ಥವ ಗಳಿಸಿ ಆತ್ಮಪುತ್ರಗಿರಿಸಬೇಡ; ಆರಿಗಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಶಿವನಲ್ಲದೆ ಹಿತವರಿಲ್ಲವೆಂದರಿದು ಶಿವನೊಡವೆಯ ಶಿವನವರಿಗೆ ಕೊಡು ಮರುಳೆ. ಅರ್ಥದಲ್ಲೇನೂ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ಅರ್ಥವನಾರ್ಜಿಸುವಲ್ಲಿ

೪೦–೪೦ ಎಂ(ಮೂ)

ದುಃಖ, ಆರ್ಜಿಸಿದ ಧನವ ರಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ದುಃಖ, ನಾಶವಾದಡೆ ದುಃಖ, ವೆಚ್ಚವಾದಡೆ ದುಃಖ, ಈ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥದಿಂದ ಸದಾ ದುಃಖವಡೆ[೪೧]ವ[೪೧]ವರಿಗೆ ಸುಖವಿಲ್ಲೆಂದರಿಯದೆ, ಧನದರ್ಥದ ಮರವೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಲುತ್ತಿಹ ಮನುಜರಿಗಿನ್ನಾವ ಗತಿಯೂ ಇಲ್ಲವಯ್ಯಾ, ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೧೧

ನಿಷ್ಕಪಟಿಯಾಗಿರು

೬೦೩

ಎನ್ನ ನಡೆಯೊಂದುಪರಿ, (ಎನ್ನ ನುಡಿಯೊಂದು ಪರಿ) ಎನ್ನೊಳಗೇನೂ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲ ನೋಡಯ್ಯಾ; ನುಡಿಗೆ ತಕ್ಕ ನಡೆ ಕಂಡರೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ನಿಮ್ಮೊಳಗಿಪ್ಪನಯ್ಯಾ. ೧

೬೦೪

ಎರ[೪೨]ದೆ[೪೨]ಲೆಯಂತೆ ಒಳಗೊಂದು ಹೊರಗೊಂದಾದರೆ ಮೆಚ್ಚುವನೆ ಶಿವನು? ಬಾರದ ಭವಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರಿಸುವನಲ್ಲದೆ ಮೆಚ್ಚುವನೆ? ಅಘೋರ ನರಕವನುಣಿಸುವನಲ್ಲದೆ ಮೆಚ್ಚುವನೆ? ಉಡುಹಿನ ನಾಲಿಗೆಯಂತೆ ಎರಡಾದರೆ ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯ ಮೆಚ್ಚುವನೆ? ೨

೬೦೫

ಒಲೆಯ ಬೂದಿಯ [೪೩]ಬಿಲಿ[೪೩]ಯಲುಬೇಡ, [೪೪]ಒಲಿದಂತೆ[೪೪] ಹೂಸಿಕೊಂಡಿಪ್ಪುದು. [೪೫]ಹೂಸಿ[೪೫] ಏನು ಫಲ ಮನದಲ್ಲಿ ಲೇಸಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕರ? ಒಂದನಾಡಹೋಗಿ ಒಂಬತ್ತನಾಡುವ ಡಂಭಕರ ಮೆಚ್ಚ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೩

೬೦೬

ಹುತ್ತವ ಬಡಿದರೆ ಹಾವು ಸಾಯಬಲ್ಲುದೇನಯ್ಯಾ? ಅಘೋರ ತಪವ ಮಾಡಿದಡೇನು? ಅಂತರಂಗ ಆತ್ಮಶು[೪೬]ದ್ಧಿಯಿ[೪೬]ಲ್ಲದವರನೆಂತು ನಂಬು[೪೭]ವ[೪೭]ನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ? ೪

೬೦೭

ಸೋಲಬಲ್ಲರು ಅವರು, ಗೆಲಲರಿಯರಯ್ಯಾ, ತನುಮನಧನದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆಯನರಿಯರಯ್ಯಾ, ದಾಸ ಸಿರಿಯಾಳನವರು. ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರು ಬರಿಯ ಉಪಚಾರವನರಿಯರಯ್ಯಾ. ೫

೪೧–೪೧ ದ(ಮೂ) ೪೨–೪೨ ಡೆ(ಮೂ) ೪೩–೪೩ ಬಳಿ(ಮೂ) ೪೪–೪೪ ಬಲಿಯಂತೆ(ಮೂ) ೪೫–೪೫ ಹುಸಿ(ಮೂ) ೪೬–೪೬ ದ್ಧವಿ(ಮೂ) ೪೭–೪೭ ವೆ(ಮೂ)

೬೦೮

ಅರ್ಥ ಉಂಟೆಂದು ಅಹಂಕರಿಸಿ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿ ತೊತ್ತಿನ ಕೂಟದ ತೂರ್ಯದಂತೆ. ತನುಮನಧನದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆಯುಳ್ಳ ಪ್ರಪಂಚಿಯ ಮನೆಯ ಕೂಳು ಶುನಕನ ಬಾಯ [೪೮]ಎಲುವ[೪೮] ಪ್ರತಿ ಶುನಕ ತಿಂದಂತೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೬

೬೦೯

ಭಕ್ತಿ ಎ[೪೯]ಳ್ಳಿ[೪೯]ನಿತಿಲ್ಲ; ಯುಕ್ತಿ ಶೂನ್ಯನಯ್ಯಾ ನಾನು. ತನು ವಂಚಕ, ಮನ ವಂಚಕ, ಧನ ವಂಚಕ ನಾನಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ಮಳಲೊಟ್ಟಿಲೆನ್ನ ಮಾತು. ೭

೬೧೦

ಕಳ್ಳಂಗಂಜಿ ಕಾಡ ಹೊಕ್ಕರೆ ಹುಲಿ ತಿಂಬುದ ಮಾಬುದೆ? ಹುಲಿಗಂಜಿ ಹುತ್ತವ ಹೊಕ್ಕರೆ ಸರ್ಪ ತಿಂಬುದ ಮಾಬುದೆ? ಕಾಲಗಂಜಿ ಭಕ್ತನಾದರೆ ಕರ್ಮ ತಿಂಬುದ ಮಾಬುದೆ? [ಇಂತೀ] ಮೃತ್ಯುವಿನ ಬಾಯ ತುತ್ತಾದ ವೇಷಡಂಭಕರನೇನೆಂಬೆ, ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೮

೬೧೧

ಓತಿ ಬೇಲಿವರಿದಂತೆ ಎನ್ನ ಮನವಯ್ಯಾ, ಹೊತ್ತಿಂಗೊಂದು ಪರಿಯಪ್ಪ ಗೋಸುಂಬೆಯಂತೆ ಎನ್ನ ಮನವು; ಬಾವುಲ ಬಾಳುವೆಯಂತೆ ಎನ್ನ ಮನವು. ನಡುವಿರು[ಳೊ]ಳೆದ್ದ ಕುರುಡಂಗೆ ಅಗಸಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾದಂತೆ. ಎನಗಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತಿಯ ಬಯಸಿದರುಂಟೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೯

೬೧೨

ವೇಷ ಎಲ್ಲಿರದು? ಸೂಳೆಯಲ್ಲಿ, ಡೊಂಬನಲ್ಲಿ, ಬಹುರೂಪಿಯಲ್ಲಿ ಇರದೆ? ವೇಷವ ತೋರಿ, ಒಡಲ ಹೊರೆವ ದಾಸಿ ವೇಶಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಿಜಭಕ್ತಿ ಎಲ್ಲಿಯದೊ ಆಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವಾದ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ? ೧೦

೬೧೩

ಶ್ವಾನಂಗೆ ಪೃಷ್ಠದಲ್ಲಿ ಬಾಲ, ಉಪಾಧಿಕಂಗೆ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಾಲ ನೋಡಾ, ಮಮಕಾರವೆಂಬ ನಾಯಿ ಎದ್ದು [೫೦]ಮುಱು[೫೦]ಗಲು ನಾಲಗೆಯೆಂಬ ಬಾಲ ಬಡಿವುತ್ತಿದೆ ನೋಡಾ; ಒಡಲ ಉಪಾಧಿಗೆ ಉಪಚಾರವ ನುಡಿವ ವಿರಕ್ತನ ನಾಲಗೆ ನಾಯ ಬಾಲಿಗಿಂತ ಕರಕಷ್ಟ ನೋಡಾ. ಪರಮಾರ್ಥಪದದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಯಾದವನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚುಂಟೆ ಹೇಳಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೆ. ೧೧

೪೮-೪೮ ಲು (ಮೂ) ೪೯-೪೯ ಳ್ಳಿ (ಮೂ) ೫೦-೫೦ ಮಲ(ಮೂ)

ಅಹಂಕಾರಿಯಾಗಬೇಡ

೬೧೪

ಆಚಾರವ[೫೧]ರಿಯದೆ ಕ್ರಿಯಾಚಾರ ಉಡುಗದೆ, ವಿಭವವಳಿಯದೆ, ಕೋಪವಡಗದೆ, ತಾಪ ಮುರಿಯದೆ, ಬರಿದೆ[ಭಕ್ತರಾದೆವೆಂದು] ನೆನೆದ ಹೊರಸಿನಂತೆ ಬೆಬ್ಬಳಿಸಿ ಬೆಬ್ಬನೆ ಬೆರೆವವರ ಕೇಡಿಂಗೆ ನಾನು ಬೆರಗಾದೆನು ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧

೬೧೫

ನಾ[೫೨]ನೆಂಬ ಅಹಂಕಾರ ತಲೆದೋರಿದಲ್ಲಿ ಅಟಮಟಕುಟಿಲಕುಹಕವೆಂಬ ಬಿರುಗಾಳಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಬಿರುಗಾಳಿ ಹುಟ್ಟಲೊಡನೆ ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿ ಕೆಡಲೊಡನೆ ನಾ ಬಲ್ಲೆ ಬಲ್ಲಿದರೆಂಬ ಅರುಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರೂ ತಾಮಸಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಸೀಮೆದಪ್ಪಿ ಕೆಟ್ಟರು ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೨

೬೧೬

ದೇಹ ನಿರ್ದೇಹವೆನುತಿಪ್ಪರಯ್ಯಾ, ದೇಹ ನಿರ್ದೇಹವಪ್ಪ ವರ್ಮವನರಿಯರು. ಅಹಮೆಂಬುದೆ ದೇಹ, ದಾಸೋಹಮೆಂಬುದೆ ನಿರ್ದೇಹನೋಡಾ. 'ಅಕಾಯೋ ಭಕ್ತಕಾಯಂ ವಾ' ಎಂದುದಾಗಿ ಅಹಂಭಾವವಳಿದವರ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಹಿಗಳೆಂಬೆ. ೩

೬೧೭

ತಮ್ಮ ತಾವರಿಯರು, ಹೇಳಿದರೆ ಕೇಳರು. ಆರರ ಹೊಲಬನೇನೆಂದರಿಯರು. ಎಂಟರ ಕಂಟಕವ ಮುನ್ನರಿಯರು. ಏರಿದ ಬೆಟ್ಟವ ಇಳಿಯಲರಿಯದವರನೇನೆಂಬೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೪

೬೧೮

ಲಿಂಗಭಕ್ತನೆಂದು ಜಗವೆಲ್ಲಾ ಸಾರುತ್ತಿ[೫೩]ಪ್ಪರು.[೫೩] ಲಿಂಗಭಕ್ತನ ಇಂಬಾವುದೆಂದರಿಯರು. ಲಿಂಗಭಕ್ತ ಹಮ್ಮು ಬಿಮ್ಮಿನವನೆ? ಲಿಂಗಭಕ್ತ ಸೀಮೆಯಾದವನೆ? [ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲದ ರೂಹು, ಒಡಲಿಲ್ಲದ ಜಂಗಮ, ಉಳಿದವೆಲ್ಲಾ ಸಟೆಯೆಂಬೆನು] ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೫

೬೧೯

ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಂಗೆ ಮನವೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ ಬಯಲ ಹೋರಲೇಕೆ? ಹಮ್ಮಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಮರುಗದಿರ್ದಡೆ, ಅಲ್ಲಿ ತಾ ಹೆರೆಹಿಂಗದಿರ್ಪನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ. ೬

೬೨೦

ನಾನೆಂಬಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ, ನಾನುಂಡೆನಾದರೆ ಎನಗದೇ ಭಂಗ; ಸ್ತುತಿನಿಂದೆಗೆ ನೊಂದೆನಾದೊಡೆ [ಎನಗದೇ ಭಂಗ]. ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೂರ. ೭

೫೧+ ನ(ಮೂ) ೫೨+ ನೀ(ಮೂ) ೫೩–೫೩ ರ್ಪದು(ಮೂ)

೬೨೧

ನಿನ್ನ ಹರೆಯದ ರೂಹಿನ ಚೆಲುವಿನ, ನುಡಿಯ ಜಾಣೆನ, ಸಿರಿಯ ಸಂತೋಷದ, ಕರಿತುರಗರಥಪದಾತಿಯ ನೆರವಿಯ, ಸತಿಸುತರ ಬಂಧುಗಳ ಸಮೂಹದ, ನಿನ್ನ ಕುಲದಭಿಮಾನದ ಗರ್ವವ ಬಿಡು, ಮರುಳಾಗದಿರು. ಅಕಟಕಟಾ ರೋಮಜನಿಂದ ಹಿರಿಯನೆ? ಮಾರನಿಂದ ಚೆಲುವನೆ? ಸುರಪತಿಯಿಂದ ಸಂಪನ್ನನೆ? ವಾಮದೇವ ವಶಿಷ್ಠರಿಂದ ಕುಲಜನೆ? ಅಂತಕನ ದೂತರು ಬಂದು ಕೈವಿಡಿದೆಳೆ[೫೪]ದೊ[೫೪]ಯ್ಯುವಾಗ ನುಡಿತಡವಿಲ್ಲ. ಕೇಳೊ ನರನೆ. ಎನ್ನ ಮಹಾಲಿಂಗ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕದೇವರ ಪೂಜಿಸಿದೆಯಾದಡೆ ಕೇಡಿಲ್ಲದ ಪದವು ದೊರಕೊಂಬುವದು ಮರುಳೆ. ೮

೬೨೨

ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಮತ್ತೊಂದ ಬಯಸಲೇಕಯ್ಯಾ? ನಗುವುದು, ನುಡಿವುದು, ಶಿವಭಕ್ತರೊಡನೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಹಮ್ಮುಬಿಮ್ಮಾಗಿರಲೇಕಯ್ಯಾ? "ಅಭ್ಯಾಸ ವಿಹೀನಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಜನ್ಮನಿರರ್ಥಕಂ । [೫೫]ಗುರೋರಪಿ[೫೫] ಸಮಂ ಹಾಸ್ಯಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಕುಟಿಲಂ ವಿನಾ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರೊಡನೆ ಮನದೆರೆದು ಮಾತನಾಡುವುದಯ್ಯಾ. ೯

೬೨೩

"ವೇದಾದಿ ನಾಮ ನಿರ್ನಾಮ(ಂ) ಮಹತ್ತತ್ವಂ ಮದೀಶ್ವ[೫೬]ರಂ[೫೬] । ಗುರೂಕ್ತ ಮಂತ್ರಮಾರ್ಗೇಣ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಂತು ಶಾಂಕರೀ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ವಚನ ಪಾತಕವೆನ್ನ, ವಚನ ದೋಷಗಳೆನ್ನ, ಕಾಡಿ ಕಾಡಿ ಕೆಡಿಸಿಹವೆನ್ನ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ಅಹಮ್ಮೆಂಬ ಅಹಂಕಾರವೆನ್ನ! ೧೦

೬೨೪

ಅರಿದೆವರಿದೆವೆಂಬರಿ! ಅರಿದ ಪರಿಯೆಂತು ಹೇಳಿರೆ? ಅರಿದವರು ಅರಿದೆವೆಂಬರೆ? ಅರಿಯಬಾರದ ಘನವನರಿದವರು ಅರಿಯದಂತಿರ್ಪರು ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೧

೬೨೫

ಕುರುಡ ಕಾಣನೆಂದು, ಕಿವುಡ ಕೇಳನೆಂದು, ಹೆಳವ [೫೭]ಹ[೫೭]ರಿಯನೆಂದು, ಮರುಳ ಬೈದನೆಂದು, ಪಿಶಾಚಿ [೫೮]ಹೊಯ್ದ[೫೮]ನೆಂದು ಮನಕ[೫೯]ತ[೫೯] ಬಡವರೆ [ಹೇಳಾ]? ತಾನರಿವುಳ್ಳಾತ, ತತ್ವವನರಿಯದವರಲ್ಲಿ ಗುಣದೋಷವನರಸುವನೆ ಹೇಳಾ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮಾ? ೧೨

೬೨೬

ಸೆಟ್ಟಿ ಎಂಬೆನೆ ಸಿರಿಯಾಳನ? ಮಡಿವಾಳನೆಂಬೆನೆ ಮಾಚಯ್ಯನ? ಡೋಹರನೆಂಬೆನೆ ಕಕ್ಕಯ್ಯನ? ಮಾದರನೆಂಬೆನೆ ಚೆನ್ನಯ್ಯನ? ಆನು ಹಾರುವನೆಂದಡೆ ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯ ನಗುವನಯ್ಯಾ.೧೩

೫೪–೫೪ದು(ಮೂ) ೫೫–೫೫ಗುರಾದಪಿ (ಮೂ) ೫೬–೫೬ ರಃ(ಮೂ) ೫೭–೫೭ ಇ(ಮೂ) ೫೮–೫೮ ಹೋವ (ಮೂ) ೫೯–೫೯ ದನ(ಮೂ)

೬೨೭

ಬಲೀಂದ್ರನ ಸಿರಿಯಿಂದ[ಲ]ಧಿಕರ ನಾನಾರನೂ ಕಾಣೆ. ಅಂತಹ ಸಂಪತ್ತು ಮೂರಡಿಗೈದದೆ ಹೋಯಿತ್ತು. ಕೆಡುವಂತಿದ್ದಿತೇ ಕೌರವನ ರಾಜ್ಯ? ಮಡಿವಂತಿದ್ದಿತೇ ರಾವಣನ ಬಲ್ಲಾಳಿಕೆ? ಪರಸ್ತ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೊಲಿದು ಒಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮಡಿದ. ಇದು ಸತ್ಯ. ಸಿರಿ ಸೌಕರ್ಯವೆಂಬುದು ಆಕಾಶದ ರಚನೆ. ಇದನರಿದು ದೇಹದಿಚ್ಛೆಯನತಿಗಳೆದು ನಮ್ಮ ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವಂಗೋತು, ನಾನೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯನಳಿಯಾ ಮರುಳೆ. ೧೪

೬೨೮

ವಿರಕ್ತನಾದಬಳಿಕ ಅಹಂಕಾರರಹಿತನಾಗಿರಬೇಕು. ಒಣಗಿದ ಮರನ ವಾಯುವಪ್ಪಿದಂತಿರಬೇಕು. ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ತರುಗಿರಿಗಳು ಮುಳುಗಿದಂತಿರಬೇಕು. ಮೂಗ ಕಂಡ ಕನಸಿನಂತಿರಬೇಕು. ಜಾಲಗಾರ ಕಂಡ ರತ್ನದಂತಿರಬೇಕು. ಇರಬಲ್ಲಡೆ ವಿರಕ್ತನೆಂಬೆನು. ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಅರಿವುಳ್ಳವರೆಂದು ತಮ್ಮ ಗಮ್ಮವ ಬೀರುವ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ಭಕ್ತನೆಂದೊಡೆ, ಪ್ರಸಾದಿ ಎಂದೊಡೆ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಎಂದೊಡೆ, ಶರಣೈಕ್ಯನೆಂದೊಡೆ ಅಘೋರ ನರಕ ತಪ್ಪದು ಕಾಣಾ ಅಮುಗೇಶ್ವರಲಿಂಗವೆ. ೧೫

ಸಭ್ಯವರ್ತನೆಯಿಂದಿರು

೬೨೯

ಪುಣ್ಯ ಪಾಪಂಗಳೆಂಬವು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟವು ಕಂಡಿರಯ್ಯಾ! ಅಯ್ಯಾ ಎಂದಡೆ ಸ್ವರ್ಗ; ಎಲವೊ ಎಂದಡೆ ನರಕ. ದೇವಾ ಭಕ್ತ ಜಯಾ ಜೀಯಾ ಎಂಬ ನುಡಿಯೊಳಗೆ ಕೈಲಾಸವೈದುದು, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧

೬೩೦

[೬೦]ಏನಿ,[೬೦] ಬಂದಿರಿ, ಹದುಳವಿದ್ದಿರೆ? ಎಂದ[೬೧]ರೆ[೬೧] ನಿಮ್ಮ ಮೈಸಿರಿ ಹಾರಿಹೋಹುದೆ? ಕುಳ್ಳಿರಿ ಎಂದರೆ ನೆಲ [೬೨]ಕುಳಿ[೬೨] ಹೋಹುದೆ? ಒಡನೆ ನುಡಿದರೆ ಶಿರ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಡೆವುದೆ? ಕೊಡಲಿಲ್ಲದಿದ್ದ[೬೩]ರೊಂದು[೬೩] ಗುಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, [ಕೆಡಹಿ] ಮೂಗ ಕೊಯ್ಯದೆ ಮಾಣ್ಬನೆ ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯ? ೨

೬೩೧

ಕಂಡ ಭಕ್ತಂಗೆ ಕೈಮುಗಿವಾತನೇ ಭಕ್ತ ಮೃದುವಚನಂಗಳೇ ಸಕಲಜಪಂಗಳಯ್ಯಾ, ಮೃದುವಚನಂಗಳೇ ಸಕಲತಪಂಗಳಯ್ಯಾ, ಸದುವಿನಯವೇ ಸದಾಶಿವನ ಒಲುಮೆಯಯ್ಯಾ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ ನಂತಲ್ಲದೊಲ್ಲನಯ್ಯ. ೩

೬೦–೬೦ ಬನ್ನಿ (ಮೂ) ೬೧–೬೧ ರಿ (ಮೂ) ೬೨–೬೨ ಉರುಳಿ(ಮೂ) ೬೩–೬೩ ರೂ ಈ ಒಂದು (ಮೂ)

೬೩೨

ಇತ್ತ ಬಾರಯ್ಯಾ, ಇತ್ತ ಬಾರಯ್ಯಾ ಎಂದು ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರೂ ಕೂರ್ತು ಹತ್ತೆ ಕರೆವುತ್ತಿರಲು, ಮತ್ತೆ ಕೆಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಶರಣೆಂದು ಹಸ್ತಬಾಯನೆ ಮುಚ್ಚಿ, ಕಿರಿದಾಗಿ ಭೃತ್ಯಾಚಾರವ ನುಡಿದು, ವಿನಯಧ್ಯಾನವುಳ್ಳರೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಬನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಪ್ರಮಥರ ಮುಂದೆ. ೪

೬೩೩

ಬಲ್ಲವರು ಬೆಸಗೊಂಡರೆ ಮೆಲ್ಲನಾರೈದು ಮೆಲ್ಲನೆ ನುಡಿಯಬೇಕು. ಕಲ್ಲು ಕಲ್ಲು ತಾಗಿದಂತೆ ಸೊಲ್ಲು ಬಿರಿಯಾದಡೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲನಯ್ಯಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರ. ೫

೬೩೪

ಎನಗೇ ನಾನೇ ಹಗೆ ನೋಡಯ್ಯಾ! ಎನಗೆ ನಾನೇ ಕೆಳೆ ನೋಡಯ್ಯಾ! ನಿಮ್ಮ ಸದ್ಭಕ್ತರೊಡನೆ ವಿರೋಧವ ಮಾಡಿದಡೆ, ಎನ್ನ ಕೊಲುವುದಾಗಿ, ನಿಮ್ಮ ಪುರಾತನರಿಗಂಜಿ ಬೆಸಗೊಂಡಡೆ ಎನ್ನ ಕಾಯ್ವುದಾಗಿ ಎನ್ನ[೬೪] ಹಗೆ[೬೫]ಯೆಲ್ಲಿ?[೬೫] ಕೆಳೆ[೬೫]ಯೆಲ್ಲಿ?[೬೫] ಬಾಗಿದ ತಲೆಯ, ಮುಗಿದ ಕೈಯಾಗಿರಿಸು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೬

೬೩೫

ಭಕ್ತನ ಮಠವೆಂದು ಭಕ್ತ ಹೋದಡೆ, ಆ ಭಕ್ತ ಭಕ್ತಂಗೆ ಅಡಿಯಿಟ್ಟು ಇದಿರೆದ್ದು ನಡೆದು ಹೊಡೆಗೆಡೆದು, ಒಡಗೊಂಡು ಬಂದು ವಿಭೂತಿ ವೀಳೆಯವನಿಕ್ಕಿ, ಪಾದಾರ್ಚನೆಯಿಂ ಮಾಡಿ, ಸಮಯವನರಿತು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿಸಿ [ಒಕ್ಕುದ ಕೊಂಡು] ಓಲಾಡುತಿರ್ಪುದೇ ಭಕ್ತಿ. ಹೀಗಲ್ಲದೆ [೬೬]ಬಿ[೬೬]ಬ್ಬನೆ ಬೆರೆತು, ಬಿಬ್ಬನೆ ಬೀಗಿ ಅಹಂಕಾರಭರಿತನಾಗಿಪ್ಪನ ಮನೆಯ ಲಿಂಗಸ[೬೭]ನ್ನು[೬೭]ತರು ಹೊಗರು ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ ೭

೬೩೬

ಅವರಿವರೆನ್ನದೆ ಚರಣಕ್ಕೆರಗಲು, ಅಯ್ಯತನವೇರಿ ಬೆಬ್ಬನೆ ಬೆರೆವೆ ನಾನು. ಕೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಿತಯ್ಯಾ! ಆ ಕೆಚ್ಚಿಂಗೆ ಕಿಚ್ಚನಿಕ್ಕಿ ಬೆಳ್ಳುಕನ ಮಾಡಿ, ಬೆಳುಗಾರದಂತೆ ಮಾಡು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೮

೬೩೭

ಎಂಜಲಮಾತ ನುಡಿವ ರಂಜಕರೆಲ್ಲರೂ ಮಿಗೆ ಮಿಗೆ ಮೀಸಲ ತಾವೆತ್ತಬಲ್ಲರೊ? ಮೀಸಲು ಎಂಜಲಹುದೆ? ಮಾತಿನ ಬಣಬೆಯ ಮೇದ ಪಶು ಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ ಎಂಜಲಮಾತ ನುಡಿವುತ್ತಿಹರು. ಲಿಂಗಸಕೀಲ ಸಂಗಸಕೀಲ ಸಂಯೋಗ ಮರ್ಮಸ್ಥಲ[ವ]ನವರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು? ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ ಸೂತಕರೆಲ್ಲರೂ ರೌರವನರಕಿಗಳು. ೯

೬೪+ ರೂ(ಮೂ) ೬೫-೬೫ ಯಲ್ಲ(ಮೂ) ೬೬-೬೬ ಬೆ(ಮೂ) ೬೭-೬೭ ನುಮ(ಮೂ)

೬೩೮

ಗಣಂಗಳ ಬರವ ಕಂಡು ಕೈಮುಗಿದು ಅಂಜಲೇಬೇಕು. ಶರಣೆನ್ನಲೊಲ್ಲದೀ ಮನವು. ಆ[೬೮](ಳಿ)[೬೮]ನ ಭಕ್ತಿಯನರಿಯರಾಗಿ ಶರಣೆನ್ನಲೊಲ್ಲದೀ ಮನವು. ಆಳ್ದನೆಂದು ನಂಬಿ ನಂಬಲೊಲ್ಲದಾಗಿ, ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮನೆನ್ನ ಕಡೆನೋಡಿ ನಗುತಲಿದ್ದಾನೆ. ೧೦

೬೩೯

ಮೃಡನೆ, ನಿಮ್ಮ ಪುರಾತನರ ಕಾಣುತ್ತ ತಡೆಯದೆ ಇದಿರೆದ್ದು ಪೊ[೬೯]ಡ[೬೯]ಮಡೆನಾಗಿ ಬಿಡದು ನಾಚಿಕೆ. ಸುಡಲಿ ಎನ್ನ ನುಡಿಯು. ಸಡಿಲದು ಎನ್ನ ಅಹಂಕಾರವು ನೋಡಯ್ಯಾ. ಬಡಮನದವನ ಜಡಿದು ನ[೭೦]ಡೆ[೭೦]ಸಯ್ಯಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೧

೬೪೦

ಹಾವಾಡಿಗ ಹಾವನಾಡಿಸುವಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಹಾವನಾಡಿಸುವಂತೆ, ಆವ ಮಾತನಾಡಿದಡೂ ತನ್ನ ಕಾಯ್ದು ಆಡಬೇಕು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : ತನ್ನ ವಚನವೇ ತನಗೆ ಹಗೆಯಹುದಾಗಿ, [೭೧]ಅನ್ನಿ[೭೧]ಗರಿಂದ ಬಂದಿತ್ತೆನ್ನಬೇಡ. ಅಳಿವುದು ಉಳಿವುದು ತನ್ನ ವಚನದಲ್ಲಿಯೆ ಅದೆ. ನಿಜಗುರುಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ಹಗೆಯೂ ಕಳೆಯೂ ತನ್ನ ವಚನವೆ, ಬೇರಿಲ್ಲ. ೧೨

೬೪೧

ಸುಗಂಧವ ಕೊಡುವ ಮೃಗವೆಂದಡೆ, ನೋಯಿಸಿ ಬಂಧಿಸಿದಡೆ ಗಂಧ ಬಂದುದುಂಟೆ ದುರ್ಗಂಧವಲ್ಲದೆ? ಇಂತೀ ಅರಿವಿನ ತೆರದಲ್ಲಿ ನುಡಿವ ಮಾತಿನ ಬ್ರಹ್ಮವ ಬಲ್ಲೆವೆಂದು ಒತ್ತಿ ನುಡಿಯಬಹುದೆ ಸಾತ್ವಿಕ ಸದಾತ್ಮರ? ಅವರಿಚ್ಛೆಯೊಳಿರ್ದು ಸುಚಿತ್ತವನರಿವುದು. ಭೃತ್ಯತ್ವದಿಂದ ತನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಚ್ಚೆಯ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳಬೇಕಲ್ಲದೆ, ತಾ ಕಷ್ಟನಾಗಿ ಆ ಮಹಾತ್ಮರ ದೃಷ್ಟವ ನೋಡಿಹೆನೆಂದಡೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿಯೂ ತಲೆದೋರರನಾಗಿ, ಇಂತೀ ನಿಶ್ಚಯದ ವಸ್ತುವನರಿದು ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚುತಿರಬೇಕು. ೧೩

ದೈನ್ಯಭಾವದಿಂದಿರು

೬೪೨

ಮೇಲಾಗಲೊಲ್ಲೆನು ಕೀಳಾಗ[೭೨]ಲ[೭೨]ಲ್ಲದೆ, ಕೀಳಿಂಗಲ್ಲದೆ ಹಯನ ಕರೆವುದೆ? ಮೇಲಾಗಿ ನರಕದೊಳಗೋಲಾಡಲಾರೆನು. ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಪಾದಕ್ಕೆ ಕೀಳಾಗಿರಿಸು. ಮಹಾದಾನಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧

೬೮-೬೮ ಗಿ (ಮೂ) ೬೯-೬೯ ಡೆ (ಮೂ) ೭೦-೭೦ ಡಿ (ಮೂ) ೭೧-೭೧ ಅಂತಿ(ಮೂ)೭೨-೭೨ ಲೊ (ಮೂ)

೬೪೩

ಕಾಗೆ ವಿಷ್ಟಿಸುವ ಹೊನ್ನ ಕಳಶವಹುದರಿಂದ ಒಡೆಯರು ಜೋಗೈಸುವ ಚಮ್ಮಾವುಗೆಯ ಮಾಡಯ್ಯಾ: "ಕರ್ಮಾವಲಂಬನಂ ಕೇಚಿತ್ ಕೇಚಿತ್ ಜ್ಞಾನಾವಲಂಬನಂ! ವಯಂತು ಶಿವಭಕ್ತಾನಾಂ। ಪಾದುಕಸ್ಯಾವಲಂಬನಂ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಸೆರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡುವೆನು ಇದೊಂದೇ ವರವ ಕರುಣಿಸಯ್ಯಾ. ೨

೬೪೪

ಅರಸರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅರಸಿಯಾಗಿಪ್ಪುದರಿಂದ ಭಕ್ತರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತೊತ್ತಾಗಿಪ್ಪುದು ಕರ ಲೇಸಯ್ಯಾ. ತಾರೌ ಅಗ್ಘವಣಿಯ, ನೀಡೌ ಪತ್ರೆಯ. ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬೋನವ ಹಿಡಿ[೭೪]ಯಾ[೭೪] ಎಂಬರು; ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರ ಮಹಾಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕುದನುಣ್ಣಾ ತೊತ್ತೇ ಎಂಬರು. ೩

೬೪೫

ಕೀಳು ಡೋಹರ ಕಕ್ಕ, ಕೀಳು ಮಾದರ ಚೆನ್ನ, ಕೀಳು ಓಹಿಲದೇವ, ಕೀಳು ಉದ್ಭಟಯ್ಯ, ಕೀಳಿಂಗಲ್ಲದೆ ಹಯನು ಕರೆಯದು [೭೫]ನೋಡಾ. ಮೇಲಾಗಿ ಕರ್ಮದಲೋಲಾಡಲಾರದೆ ಕೀಳಾಗಿ ಬದುಕಿದೆನಯ್ಯಾ[೭೫] ರಾಮನಾಥಾ. ೪

೬೪೬

ಎತ್ತಪ್ಪೆ ಶರಣಂಗೆ, ತೊತ್ತಪ್ಪೆ ಶರಣಂಗೆ, ಭೃತ್ಯನಾಗಿ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದಿಪ್ಪ ಸೊಣಗನಪ್ಪೆ. ಕರ್ತಾರ ನಿನಗೆ ಕರವೆತ್ತಿ ಪೊ[೭೬]ಡ[೭೬]ಮಡುವ ಭಕ್ತರ ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಲ ಬೇಲಿಯಾಗಿಪ್ಪೆನೈ ರಾಮನಾಥಾ. ೫

೬೪೭

ಹಾಸಿಕೆ ಹೊರಸೇಕೆ? ಲೇ[೭೭]ಸಿ[೭೭]ಕೆ ಹೊಲ್ಲಹವೇಕೆ? ನಿಮ್ಮ ಸಾತ್ವಿಕರಿದಿರಲು ನಾನೇಕೆ ಸರಿ? ನಿಮ್ಮ ಸರಿಪಂಕ್ತಿಯೆಂಬ ಹೇಸಿಕೆಯುಂಟೇ ರಾಮನಾಥಾ? ೬

೬೪೮

ಎನಗಿಂತ ಕಿರಿಯ[೭೮]ರಿಲ್ಲ, ಶಿವಭಕ್ತರಿಗಿಂತ ಹಿರಿಯ[೭೮]ರಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಪಾದಸಾಕ್ಷಿ, ಎನ್ನ ಮನಸಾಕ್ಷಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ಎನಗಿದೇ ದಿಬ್ಯ. ೭

೬೪೯

ಸಿಂಹದ ಮುಂದೆ [೭೯](ಜಿಂಕೆಯ)[೭೯] ಜಿಗಿದಾಟವೆ? ಪ್ರಳಯಾಗ್ನಿಯ ಮುಂದೆ ಪತಂಗದಾಟವೆ? ಸೂರ್ಯನ ಮುಂದೆ ಕೀಟದಾಟವೆ? ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಎನ್ನಾಟವೆ ಕಲಿದೇವರದೇವಾ? ೮

೭೩-೭೩ ವೃ (ಮೂ) ೭೪-೭೪ ಯೊ(ಮೂ) ೭೫-೭೫ ಕಾಣಾ (ಮೂ) ೭೬-೭೬ ಡೆ (ಮೂ) ೭೭-೭೭ ಸೇ (ಮೂ) ೭೮ + ರಾ (ಮೂ) ೭೯-೭೯ಥ(ಮೂ)

೬೫೦

ಎನ್ನಲ್ಲಿ[೮೦] ಭಕ್ತಿ ಸಾಸವೆಯ ಷಡ್ಭಾಗದಿನಿತಿಲ್ಲ. ಎನ್ನ ಭಕ್ತನೆಂಬರು, [ಎನ್ನ ಸಮಯಾಚಾರಿಯೆಂಬರು] ನಾನಾವ ಪಾಪವ ಮಾಡಿದೆನೊ? ಬೆಳೆಯದ ಮುನ್ನ[ವೆ] ಕೊಯ್ಯುವರೆ ಹೇಳಯ್ಯಾ? ಇರಿಯದ ವೀರ, ಇಲ್ಲದ ಸೊಬಗನು, ಎಲ್ಲಾ ಒಡೆಯರು ಏರಿಸಿ ನುಡಿವರು. ಎನಗಿದು ವಿಧಿಯೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೯

೬೫೧

ಎನ್ನವರೊಲಿದು ಹೊನ್ನ ಶೂಲದಲ್ಲಿಕ್ಕಿದರು, ಎನ್ನ ಹೊಗಳಿ ಹೊಗಳಿ. ಎನ್ನ ಹೊಗಳತೆ ಎನ್ನ(ನಿ)ಮ್ಮೈಗೊಂಡಿತ್ತಲ್ಲಾ! ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಮನ್ನಣೆಯೇ ಮಸೆದಲಗಾಗಿ ತಾಗಿತ್ತಲ್ಲಾ! ಅಯ್ಯಾ ನೊಂದೆನು. ಸೈರಿಸಲಾರೆನು. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನೀ[೮೧]ನೆ[೮೧]ನಗೊಳ್ಳಿದನಾದರೆ, ಎನ್ನ ಹೊಗಳತೆಗಡ್ಡಬಾರಾ ಧರ್ಮಿ. ೧೦

೬೫೨

ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿಯನೊಲ್ಲೆ, ವಿಷ್ಣುಪದವಿಯನೊಲ್ಲೆ, ರುದ್ರಪದವಿಯನೊಲ್ಲೆ, [೮೨]ಮತ್ತಾವ ಪದವಿಯವೊಲ್ಲೆನಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಪಾದವನರಿದಿಪ್ಪ ಮಹಾಪದವಿಯನೇ ಕರುಣಿಸಯ್ಯಾ. ೧೧

ಭಕ್ತನೆಂಬ ಹೆಮ್ಮೆಯನು ಬಿಡು

೬೫೩

ಮಾವಿನಕಾಯೊಳಗೊಂದು ಎಕ್ಕೆಯಕಾಯಿ ನಾನಯ್ಯಾ, ಆನು ಭಕ್ತನೆಂತೆಂಬೆ[೮೩] ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಮುಂದೆ ನಾಚಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ? ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರ ಮುಂದೆ ನಾನೆಂತು ಭಕ್ತನ(ಪ್ಪೆನ)ಯ್ಯಾ? ೧

೬೫೪

ಮರದ ನೆಳಲಲ್ಲಿದ್ದು ತನ್ನ ನೆಳಲನರಸಬಹುದೆ? [ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಮುಂದೆ ನಾನೇತರ ಭಕ್ತನಯ್ಯಾ]? ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಮುಂದೆ ನಾನೇತರ ಯುಕ್ತನಯ್ಯಾ? ಆನು ಭಕ್ತನೆಂಬ ನುಡಿ ಸುಡದೆ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೨

೮೦+ ನಿನ್ನ ಮೇಲಣ (ಮೂ) ೮೧–೮೧ ವೆ(ಮೂ) ೮೨ +ನಾನಾ (ಮೂ) ೮೩ +ನೆ (ಮೂ)

೬೫೫

ಆನೆ[ಯು] ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತೆಂದರೆ, ಆ[೪೪]ಡೂ[೪೪] ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತೆನ್ನಬಹುದೆ? ಸಂಗನ ಶರಣರಿಗೆ [ಆನು ಸರಿಯೆಂದು ಗಳುಹಲುಬಹುದೆ? ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತರಿಗೆ] ಆನು ಸರಿಯೇ ಹೇಳಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.? ೩

೬೫೬

ಆ ಕರಿಯಾಕೃತಿಯ[೪೫] ಸೂಕರನ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಅದು ಸೂಕರನಾಗಲರಿವುದೆ? ಭೂನಾಗನಾಕೃತಿಯನು ವ್ಯಾಳೇಶನಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಅದು ವ್ಯಾಳೇಶನಾಗಲರಿವುದೆ? ನಾನು ಭಕ್ತನಾದರೇನಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಹೋಲಲರಿವೆನೆ? ೪

೬೫೭

ಮೋಟನ ಮೌಳಿ, ಮೂಕೊರತಿಯ ಶೃಂಗಾರ, ಬೇಟ ಕುರುಡಂಗೆ ನಗೆಗೆಡೆಯಾಯಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರ ಮುಂದೆ ನಾನು ಭಕ್ತನೆಂಬ ನಾಚಿಕೆ ಸಾಲದೆ? ೫

೬೫೮

ತತ್ವವನರಿದಿಹೆನೆಂದು ಮೃತ್ಯುವ ಕರೆಕೊಂಡೆನಯ್ಯಾ, ನಾನೆತ್ತ ಬಲ್ಲೆ[೪೬] ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಂತುವನು? [ನಾನೆತ್ತ ಬಲ್ಲೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಂತುವನು] ಸರ್ವಾಪರಾಧಿ ನಾನು: [ಎನ್ನ] ಮನದ [ಕೊನೆಯ] ಸೂತಕ ಹಿಂಗ[೪೭]ದು[೪೭] ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೬

೬೫೯

ಆನು ಭಕ್ತನಲ್ಲಯ್ಯಾ, ಆನು ವೇಷಧಾರಿಯಯ್ಯಾ. [೪೮]ಕಾಟುಗ[೪೮] ಕೆತ್ತುಗ [೪೯]ಮೋಲು[೪೯]ಗನೆಂಬುದು ಎನ್ನ ಹೆಸರಯ್ಯಾ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಮನೆಯ ಮಗ ನಾನಯ್ಯಾ. ೭

೬೬೦

ಡಂಬು [೫೦]ಡಳು[೫೦]ಹು ಎನ್ನದಯ್ಯಾ; ಡಂಬಕನೆಂಬುವ ನಾನಯ್ಯಾ. ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿದ ಶರಣರ ಡಿಂಗರಿಗ ನಾನು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೮

ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಮನ್ನಿಸು

೬೬೧

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕಂಡು ಅಳುಪದಿರಾ ಮನವೆ. ಉದ್ದಂಡತನದಲಿ ನಡೆವ ಭಂಡರನು ಹುಳುಗೊಂಡದಲ್ಲಿಕ್ಕದೆ ಬಿಡುವನೇ ನಮ್ಮ ದೇವರಾಯ ಸೊಡ್ಡಳ? ೧

೪೪–೪೪ ಡು(ಮೂ) ೪೫ +ನು (ಮೂ) ೪೬ +ನು (ಮೂ) ೪೭–೪೭ ದಾಗಿ (ಮೂ) ೪೮–೪೮ ಕಟುಕ (ಮೂ) ೪೯–೪೯ ಕೊಲ್ಲು (ಮೂ) ೫೦–೫೦ ಡಳ್ಳು (ಮೂ)

೬೬೨

ತಾ ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ತಲೆಯನೇರಿತ್ತು. ತಾ ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣು [ತನ್ನ] ತೊಡೆಯನೇರಿತ್ತು. ತಾ ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣು ಬ್ರಹ್ಮನ ನಾಲಗೆಯನೇರಿತ್ತು. ತಾ ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣು ನಾರಾಯಣನ ಎದೆಯನೇರಿತ್ತು. ಅದು ಕಾರಣ, ಹೆಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣಲ್ಲ, ಹೆಣ್ಣು ರಾಕ್ಷಸಿಯಲ್ಲ, ಹೆಣ್ಣು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ನೋಡಾ. ೨

೬೬೩

ಶಿವಭಕ್ತರು ತಮ್ಮ ನಿಜಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದಡೆ, ಅವರರಸಿಯರ ಪಾರ್ವತಿಯ ಸರಿಯೆಂದು ಕಾಣಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಅನುಸರಣೆಯ ಕೊಟ್ಟು ಬೆರಸಿ ಮಾತನಾಡುವ ನರಕಿಗಳನೇನೆಂಬೆ ರಾಮನಾಥಾ? ೩

೬೬೪

ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ[ಡ]ಲ್ಲಿ ಮನವೆಳಸಿದಡೆ ಆಣೆ, ನಿಮ್ಮಾಣೆ, ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ. ಪರವಧುವನು ಮಹಾದೇವಿ ಎಂದು ಕಾಂಬೆನು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೪

೬೬೫

ಮುನ್ನ ಪರಸತಿ ಪಾರ್ವತಿಯೆಂದು ನಡೆಸಿತ್ತು, ನುಡಿಸಿತ್ತು, ಗುರುವಚನ. ಬಳಿಕ ಶರಣಸತಿ ಪಾರ್ವತಿಯೆಂದು ನಡೆಸಿತ್ತು, ನುಡಿಸಿತ್ತು ಗುರುವಚನ. ಇನ್ನು ಸತಿಯರೆಲ್ಲ ಗುರುಸತಿಯರೆಂದು ನಡೆಸಿತ್ತು, ನುಡಿಸಿತ್ತು ಗುರುವಚನ. ಶಂಭು ಸೋಮನಾಥಲಿಂಗನ ಸಂಗ ಸುಸಂಗವ ಮಾಡಿತ್ತು ಗುರುವಚನ. ೫

೬೬೬

ಸತಿಪತಿಗಳೊಂದಾದ ಭಕ್ತಿ ಹಿತವಾಗಿಪ್ಪುದು ಶಿವಂಗೆ, ಸತಿಪತಿಗಳೊಂದಾಗದವನ ಭಕ್ತಿ, ಅಮೃತದೊಳು ವಿಷ ಬೆ[೯೧]ರ[೯೧]ದಂತೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೬

೬೬೭

ಉಭಯದೃಷ್ಟಿ [೯೨]ಏಕದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ[೯೨] ಕಾಂಬಂತೆ, ದಂಪತಿ ಏಕಭಾವವಾಗಿ ನಿಂದಲ್ಲಿ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿತವಾಯಿತ್ತು ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣಾ. ೭

೬೬೮

ಗಂಡ ಶಿವಲಿಂಗದೇವರ ಭಕ್ತ. [ಹೆಂಡತಿ ಮಾರಿ ಮಸಣಿಯ ಭಕ್ತೆ. ಗಂಡ ಕೊಂಬುದು ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ,] ಹೆಂಡತಿಕೊಂಬುದು ಸುರೆ[೯೩] ಮಾಂಸ, ಭಾಂಡಭಾಜನ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದವರ ಭಕ್ತಿ ಹೆಂಡದ ಮಡಿಕೆಯ ಹೊರಗೆ ತೊಳೆದಂತೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೮

೯೧-೯೧ ರಿಸಿ (ಮೂ) ೯೨-೯೨ ಯಿಂದ ದೃಷ್ಟವ (ಮೂ) ೯೩ +ಯ (ಮೂ)

೬೬೯

ಗಂಡ ಭಕ್ತನಾಗಿ, ಹೆಂಡತಿ ಭವಿಯಾದಡೆ, ಉಂಡ ಊಟ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸರಿ ಭಾಗ. ಸತ್ತ ನಾಯಿ ತಂದು ಅಟ್ಟದ ಮೇಲಿಳುಹಿ, ಒಬ್ಬರೊಪ್ಪಚ್ಚಿಯ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ತಿಂಬಂತೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೯

೬೭೦

ಸತಿ ಭಕ್ತೆಯಾದ[೯೪]ಡೆ[೯೪] ಹೊಲೆಗಂಜಲಾಗದು. ಪತಿ ಭಕ್ತನಾದಡೆ ಕುಲಕ್ಕಂಜಲಾಗದು. ಸತಿಪತಿಯೆಂಬ ಅಂಗಸುಖ ಹಿಂಗಿ, ಲಿಂಗವೇ ಪತಿಯಾದ ಬಳಿಕ, ಸತಿಗೆ ಪತಿಯುಂಟೆ? ಪತಿಗೆ ಸತಿಯುಂಟೆ? ಪಾಲುಂಡು ಮೇಲುಂಬರೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೧೦

೬೭೧

ಕಾಮಾರಿಯ ಗೆಲಿದೆನು ಬಸವಾ ನಿಮ್ಮ ದಯದಿಂದ, ಸೋಮಧರನ ಹಿಡಿತಪ್ಪೆನು ಬಸವಾ ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆಯಿಂದ. ನಾಮದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗೂಸೆಂಬ ಹೆಸರಾದರೇನು? ಭಾವಿಸಲು ಗಂಡುರೂಪು. ಅತಿಕಾಮಿ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಂಗೆ ತೊಡರನಿಕ್ಕಿ ಎರಡುವರಿಯದೆ ಕೂಡಿದೆನು ಬಸವಾ ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆಯಿಂದ. ೧೧

ಶರಣರನ್ನು ಮನ್ನಿಸು

೬೭೨

ಅಯ್ಯಾ, ಮರ ಮರ ಮಥನದಿಂದ ಅಗ್ನಿಹುಟ್ಟಿ, ಆ ಮರನೆಲ್ಲವ ಸುಡದಿಪ್ಪುದೇನಯ್ಯಾ? ಮಹಾನುಭಾವರ ಘನಮಥನದಿಂದ ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿ ಪುಟ್ಟಿ ಎನ್ನ ತನುಗುಣ, ಎನ್ನ ಮನಗುಣ,[೯೫] ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣಗುಣಂಗಳು ಸುಡದಿಪ್ಪುದೇ ಅಯ್ಯಾ? ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಮಹಾನುಭಾವರ ಸಂಗವನೆ ಕರುಣಿಸಯ್ಯಾ. ೧

೬೭೩

ಎಡದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಾಲಬಟ್ಟಲು, ಬಲದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಓಜುಗಟ್ಟಿಗೆ: ಆವಾಗ ಬಂದಾನೋ ನಮ್ಮಯ್ಯ, ಬಡಿದು ಹಾಲ ಕುಡಿಸುವ ತಂದೆ? ಶ್ಲೋಕ : ದಂಡ ಕ್ಷೀರದ್ವಯಂ ಹಸ್ತಂ । ಜಂಗಮಂ ಭಕ್ತಿಮಂದಿರಂ "॥ [ಅತಿ] ಭಕ್ತಿಲಿ[೯೬]ಂಗ[೯೬] ಸಂತುಷ್ಟಂ। [೯೭]ಅಪಹಾಸ್ಯಂ[೯೭] ಯಮದಂಡನಂ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ ತಾನೆ ಭಕ್ತಿಪಥವ ತೋರುವ ತಂದೆ. ೨

೯೪-೯೪ ರೆ (ಮೂ) ೯೫ +ನಾಸ್ತಿ(ಮೂ) ೯೬-೯೬ ಗೇನ (ಮೂ) ೯೭-೯೭ ಪಸಹ್ಯ (ಮೂ)

೬೭೪

ಕಾಲಲೊದೆದು ಜಡಿದು ಬಡಿವರಯ್ಯಾ, ಭಕ್ತಿಯ್ಯೆದಲೆಂದು ಎನ್ನ ಜರಿವರಯ್ಯಾ ನುಡಿವರಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರು ಒಡೆಯರಾಗಿ. ೩

೬೭೫

ಮಡಿಕೆಯ ಮಾಡುವರೆ ಮಣ್ಣೆ ಮೊದಲು, ತೊಡಿಗೆಯ ಮಾಡುವರೆ ಹೊನ್ನೆ ಮೊದಲು, ಶಿವಪಥವನರಿವಡೆ ಗುರುಪಥವೆ ಮೊದಲು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರನರಿವಡೆ ಶರಣರ ಸಂಗವೇ ಮೊದಲು.

೪

೬೭೬

ಅಗ್ನಿಯಾಧಾರದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬುನ ನೀರುಂಬುದಯ್ಯಾ; ಭೂಮಿಯಾಧಾರದಲ್ಲಿ ವೃಕ್ಷ ನೀರುಂಬುದಯ್ಯಾ; ಜಂಗಮವಾಪ್ಯಾಯನವಾದರೆ ಲಿಂಗಸಂತೃಪ್ತಿಯಹುದಯ್ಯಾ; ಶ್ಲೋಕ: “ವೃಕ್ಷಸ್ಯ ವದನಂ ಭೂಮಿಃ । ಸ್ಥಾವರಸ್ಯತು ಜಂಗಮಂ ॥ ಅಹಂ ತುಷ್ಟೋಸ್ಮ್ಯುಮಾದೇವಿ । ಉಭಯೋರ್ಲಿಂಗ ಜಂಗಮಃ ॥” ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ ಜಂಗಮವಾಪ್ಯಾಯನವಾದರೆ ಲಿಂಗಸಂತುಷ್ಟಿ. ೫

೬೭೭

ಕಾಯದವಿಕಾರ ಕಾಡಿಹುದಯ್ಯಾ; ಮನದವಿಕಾರ ಕೂಡಿಹುದಯ್ಯಾ; ಇಂದ್ರಿಯವಿಕಾರ ಸುಳಿದಿಹುದಯ್ಯಾ; ಸುಳಿವಿನೊಳಗೆ ಸುಳಿಯುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ. ಸಿಲುಕಿಸದಿರಯ್ಯಾ ಅನ್ಯ ಚಿತ್ತವನಿರಿಸದಿರಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತದಿ ಇರಿಸಯ್ಯಾ; ಅನುಪಮಸುಖಸಾರಾಯ ಶರಣರಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ.

೬

೬೭೮

ಸಟೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ, ಪ್ರಪಂಚವಿಲ್ಲದಂತೆ, ವೈಶಿಕವಿಲ್ಲದಂತೆ ನಡೆಸಯ್ಯಾ ಲಿಂಗತಂದೆ; ಒಂದು ನಿಮಿಷವಾದರೆಯೂ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಸಂಗದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಯ್ಯಾ. ಬೇರೆ ಮ[೯೮]ರ್ತ್ಯ[೯೮]ವ ತೋರದಿರಯ್ಯಾ, ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟೆನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೭

೬೭೯

ಕಾಮ[೯೯]ರ್ವ[೯೯] ತೋರೆದಾತ, ಹೇಮವ ಜರೆದಾತ, ಭಾನುವಿನ ಉದಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದಾತ ಶರಣನು. ಆವಾಗಳು ನಿಮ್ಮ ಮಾಣದೆ ನೆನೆವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ವಾನನಾಗಿರಿಸು, ಮಹಾದಾನಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.

೮

೯೮–೯೮ ತ್ತೆನ್ನ (ಮೂ) ೯೯–೯೯ ನ (ಮೂ)

೬೮೦

[೧೦೦]ಆಸತ್ತೆನಲಸಿದೆ[೧೦೦]ನೆಂದರೆ ಮಾಣದು, ಬೇಸ[೧]ತ್ತೆ ಬೆಂಬಿದ್ದೆ[೧]ನೆಂದರೆ ಮಾಣದು, ಏ[೨]ವೆ[೨]ನೇವೆನೆಂದರೆ ಮಾಣದು; ಕಾಯದ ಕರ್ಮದ ಫಲಭೋಗ. ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರು ಬಂದು ಹೋ [ಹೋ] ಅಂಜದಿರು ಎಂದಡೆ ನಾನು ಬದುಕುವೆನು. ೯

೬೮೧

ಸಂ[೩]ಚು[೩]ವಿಲ್ಲದ, ಭಕ್ತಿವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದ ಮಹಂತರ ತೋರಾ. ತನುಶುಚಿ, ಮನಶುಚಿಗಳ ತೋರಾ. ಇಂತಪ್ಪ ಶಿವಲಿಂಗೈಕ್ಯರ ತೋರಿ ಬದುಕಿಸಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೦

೬೮೨

ಮನೆದೈವವು, ಕುಲದೈವವು [ಎನಗೆ] ನಿಮ್ಮವರಯ್ಯಾ. ತನು ಮೀಸಲು, ಮನ ಮೀಸಲು, ನಯನ ಮೀಸಲು ಎನ್ನ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಿಗೆ. ೧೧

೬೮೩

ಸೂರ್ಯನುದಯ ತಾವರೆಗೆ ಜೀವಾಳ, ಚಂದ್ರಮನುದಯ ನೈದಿಲೆಗೆ ಜೀವಾಳ, ಕೂಪರ ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಕೂಟ ಜೀವಾಳ, ಒಲಿದ ತಾವಿನಲ್ಲಿ ನೋಟವೇ ಜೀವಾಳ. ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರ ಬರವೆನಗೆ ಪ್ರಾಣ ಜೀವಾಳವಯ್ಯಾ. ೧೨

೬೮೪

ಜಜ್ಜನೆ ಜರಿದೆನು, ಜಜ್ಜನೆ ಜರಿದೆನು, ಜಜ್ಜನೆ ಜರಿದೆನು ನೋಡಯ್ಯಾ. ಬಿಬ್ಬನೆ ಬಿರಿದೆನು, ಬಿಬ್ಬನೆ ಬಿರಿದೆನು, ಬಿಬ್ಬನೆ ಬಿರಿದೆನು ನೋಡಯ್ಯಾ. ನಾನೊಬ್ಬನೆ ಉಳಿದೆನು, ನಾನೊಬ್ಬನೆ ಉಳಿದೆನು, ನಾನೊಬ್ಬನೆ ಉಳಿದೆನು ನೋಡಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣನಗಲಿದ ಕಾರಣ. ೧೩

೬೮೫

ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟ ಶಿಶುವು ತನ್ನ ತಾಯನರಸುವಂತೆ; ಬಟ್ಟೆದಪ್ಪಿದ ಕರು ತನ್ನ ಹಿಂಡ ತಾನರಸುವಂತೆ; ಬಯಸುತ್ತಿರ್ದೆನಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಬರವನು. ದಿನಕರನುದಯಕ್ಕೆ ಕಮಲ ವಿಕಸಿತವಾದಂತೆ, ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಬರವು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೪

೬೮೬

ಇಂದೆನ್ನ ಮನೆಗೆ ಪ್ರಮಥರು ಬಂದಿಹರೆಂದು ಗುಡಿ ತೋರಣವ ಕಟ್ಟಿ, ಷಡುಸಮ್ಮಾರ್ಜನೆಯ ಮಾಡಿ, ರಂಗ[೪]ವಾ[೪]ಲೆಯನಿಕ್ಕಿ, ಉಘೆ ಚಾಂಗು ಭಲಾ ಎಂಬೆ; ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರು ತಮ್ಮ ಒಕ್ಕುದನಿಕ್ಕಿ ಸಲಹುವರಾಗಿ. ೧೫

೧೦೦–೧೦೦ ಅಸತ್ಯವನಿಲ್ಲಿಸುವೆ (ಮೂ) ೧–೧ ತ್ತು ಬಿದ್ದಿದೆ (ಮೂ) ೨–೨ ನ (ಮೂ) ೩–೩ ಚ (ಮೂ) ೪–೪

೬೮೭

ಗಿಳಿಯ ಪಂಜರವನಿಕ್ಕಿ, ಸೊಡಗಿಂಗೆಣ್ಣೆಯನೆರೆದು ಬತ್ತಿಯನಿಕ್ಕಿ ಬರವ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದೆನೆಲಗವ್ವಾ, ತರಗೆಲೆ ಗಿರಿಕೆಂದಡೆ ಹೊರಗನಾಲಿಸುವೆ. ಅಗಲಿದೆನೆಂದೆನ್ನ ಮನ ದಿಗಿಲೆಂದಿತ್ತೆಲಗವ್ವಾ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನ ಶರಣರು ಬಂದು ಬಾಗಿಲ ಮುಂದೆ ನಿಂದು ಶಿವಾ ಎಂದರೆ ಸಂತೋಷಬಟ್ಟೆನೆಲಗವ್ವಾ. ೧೬

೬೮೮

ಮಾಘಮಾಸದ ನವಿ[೫]ಲಿನಂ[೫]ತಾದೆ ನೋಡವ್ವಾ, ಇರುಳು ತೊಳಲುವ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯಂತೆ ಹಲಬುತಿರ್ದೆ ನೋಡವ್ವಾ, ಮಾಗಿಯ ಕೋಗಿಲೆಯಂತೆ ಮೂಗಿಯಾಗಿರ್ದೆ ನೋಡವ್ವಾ, ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ಅನುಭಾವಸಂಬಂಧಿಗಳ ಬರವು ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣದ ಬರವು ನೋಡವ್ವಾ. ೧೭

೬೮೯

ಪರತತ್ವದ ನಿಜಸಂಯುಕ್ತರ, ಆನು ನೀನೆನ್ನದಿಹ ಶಬ್ದಸುಖಿಗಳ ತೋರಾ ಎನಗೆ, ಮಹಾನುಭಾವರ ತೋರಾ ಎನಗೆ,[೬] ಲಿಂಗೈಕ್ಯರ ಲಿಂಗಸುಖಿಗಳ ಲಿಂಗಗೂಡಾಗಿಪ್ಪವರ ಲಿಂಗಾಭಿಮಾನಿಗಳ ತೋರಾ ಎನಗೆ, ಅಹೋರಾತ್ರಿ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿರಿಸು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೮

೬೯೦

ಎಲೆ ಶಿವನೆ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದ ಬೇಡಿಕೊಂಬೆನು; ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಮೂರ್ತಿಯ ಕಂಡರೆ ನೀವೆಂದೇ ಕಾಂಬಂತೆ ಮಾಡಯ್ಯಾ. ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ನುಡಿಯ ಕೇಳಿದರೆ, ನಿಮ್ಮ ನುಡಿಯೆಂದೇ ನಂಬುವಂತೆ ಮಾಡಯ್ಯಾ. ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಸುಖವೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಸುಖವೆಂದೇ ತಿಳಿವಂತೆ ಮಾಡಯ್ಯಾ. ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಲೀಲೆಯೆಂದೇ ಅರಿವಂತೆ ಮಾಡಯ್ಯಾ ಎನಗೆ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೧೯

ಪೂಜ್ಯರೊಡನೆ ಸರಸವಾಡಬೇಡ

೬೯೧

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ದೇವರಾಣೆ, ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಭಕ್ತರಾಣೆ, ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಗುರುವಿನಾಣೆ ಎಂಬ ವಚನ ಹೊಲ್ಲ. ಅವರು ಮುಂದೆ ಶಿವ[೭]ಪಥಕ್ಕೆ [೭]ಸಲ್ಲರು. ಆದಿಯಿಂದ ಬಂದ ವಚನವೆಂದು ಮುಂದೆ ಶರಣರ ಕೂಡ ಸರಸವನಾಡಿದರೆ ದ್ರೋಹ ತಪ್ಪದು. ನಗುತಲಿರಿದುಕೊಂಡರೆ ಅಲಗು ನಡದಿಹುದೇ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೧

ವೋ (ಮೂ) ೫–೫ ಲೆಯಂ (ಮೂ) ೬+ ಲಿಂಗವೆ (ಮೂ) ೭–೭ ಪದಕ್ಕೆ (ಮೂ)

೬೯೨

ಅಂಜುವೆ, ಅಂಜುವೆನಯ್ಯಾ ಗುರುವಿನಾಣೆ ಇಡಲಮ್ಮದೆ. ಅಂಜುವೆ, ಅಂಜುವೆನಯ್ಯಾ ಲಿಂಗದಾಣೆ ಇಡಲಮ್ಮದೆ. ಅಂಜುವೆ, ಅಂಜುವೆನಯ್ಯಾ ಜಂಗಮರಾಣೆ ಇಡಲಮ್ಮದೆ. ಅಂಜುವೆ, ಅಂಜುವೆನಯ್ಯಾ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನಮ್ಮ ಶರಣರಾಣೆ ಇಡಲಮ್ಮದೆ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೨

೬೯೩

ಅರಗಿನ ಪುತ್ಥಳಿಯ ಉರಿಯನಾಲಗೆಯ ಹೊಯ್ದು ಮಾತಾಡಿಸುವ ಸರಸ ಬೇಡವೊ. ಬೆಣ್ಣೆಯ ಬೆನಕಂಗೆ ಕೆಂಡದುಂಡಲಿಗೆಯನೆ ಮಾಡಿ ಚೆಲ್ಲವಾಡಿದರೆ ಹಲ್ಲು ಹೋಹುದು ಮಾಣ್ಬುದೆ? ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರೊಡನೆ ಸರಸವಾಡಿದರೆ ಅದು ವಿರಸ ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ. ೩

೬೯೪

ಹಾವಿನ ಹೆಡೆಯ ಕೊಂಡು ಕೆನ್ನೆಯ ತುರಿಸಿಕೊಂಬಂತೆ, ಉರಿಯ ಕೊಳ್ಳಿಯ ಕೊಂಡು ಮಂಡೆಯ ಸಿಕ್ಕು ಬಿಡಿಸುವಂತೆ, ಹುಲಿಯ ಮೀಸೆಯ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಉಯ್ಯಾಲೆಯನಾಡುವಂತೆ, ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರೊಡನೆ ಮರೆದು ಸರಸವಾಡಿದರೆ ಸುಣ್ಣದಕ[೮]ಲ್ಲ[೮] ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಂತೆ. ೪

೬೯೫

ಉರಿವ ಕೊಳ್ಳಿಯ ಮಂಡೆಯಲ್ಲಿಕ್ಕಿದರೆ ಉರಿವುದ ಮಾಬುದೆ? ಕಲ್ಲ ಗುಗ್ಗರಿಯ ಮೆಲ್ಲಿದರೆ ಹಲ್ಲು ಹೋಹುದು ಮಾಬುದೆ? ಶರಣರೊಡನೆ ಸರಸವಾಡಿದರೆ ನರಕ ತಪ್ಪದು ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ೫

ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗಮಾಡು

೬೯೬

ಸಾರ, ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗವ ಮಾಡುವುದು. [೯]ದೂ[೯]ರ ದುರ್ಜನರ ಸಂಗ ಬೇಡವಯ್ಯಾ. ಆವ ಹಾವಾದಡೇನು ವಿಷ ಒಂದೆ. ಅಂತವರ ಸಂಗ ಬೇಡವಯ್ಯಾ. ಅಂತರಂಗ[೧೦] ಆತ್ಮಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದವರ ಸಂಗವು ಸಿಂಗಿಕಾಳಕೂಟವಿಷವು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧

೬೯೭

ಒಂದಕ್ಕೊಂ[೧೧]ಬತ್ತ[೧೧] ನುಡಿದು, ಕಣ್ಣ ಕೆಂಚನೆ ಮಾಡಿ, ಗಂಡುಗೆದರಿ, ಮುಡುಹಿ[೧೨]ಕ್ಕಿ ಕೆಲವವರ[೧೨] ಕಂಡಂಜುವೆನೋಸರಿಸುವೆ. ಓ[೧೩]ಡಿ[೧೩]ದೆನೆಂದು ಭಂಗವಾದಡಾಗಲಿ, ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರನುಭಾವವಿಲ್ಲದವರ ಹೊಲ ಮೇರೆಯ ಹೊದ್ದೆ, ಹೊಲ ಬಿಟ್ಟೋಡುವೆ. ೨

೮–೮ ಲ್ಲು (ಮೂ) ೯–೯ ದುರುಳ (ಮೂ) ೧೦+ ದ (ಮೂ) ೧೧–೧೧ ದು (ಮೂ) ೧೨–೧೨ ಕ್ಕುವ ಕೆಲರ (ಮೂ) ೧೩–೧೩ ಡ(ಮೂ)

೧೯೮

ಸಾರ ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗ ಲೇಸು ಕಂಡಯ್ಯಾ. [೧೪]ದೂರ[೧೪] ದುರ್ಜನರ ಸಂಗವದು ಭಂಗವಯ್ಯಾ. ಸಂಗವೆರಡುಂಟು: ಒಂದ ಬಿಡು, [೧೫]ಒಂದ[೧೫] ಹಿಡಿ, ಮಂಗಳಮೂರ್ತಿ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರ. ೩

೧೯೯

ತನುಸಾರಾಯರ, ಮನಸಾರಾಯರ, ಜ್ಞಾನಸಾರಾಯರ ತೋರಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ಭಾವಸಾರಾಯರ ಭಕ್ತಿಸಾರಾಯರ ತೋರಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮನರಿಯದ ಅವಗುಣಿಗಳ ತೋರದಿರಯ್ಯಾ. ೪

೨೦೦

ಅರೆಭಕ್ತರಾದವರ ನೆರೆಬೇಡ, ಹೊರೆಬೇಡ, ದಾರಿಸಂಗಬೇಡ, ದೂರ ನುಡಿಯಲು ಬೇಡ. ಕೂಸಲಸಂಗನ ಶರಣರಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಲಿಂಗೈಕ್ಯಂಗೆ ತೊತ್ತಾಗಿಹುದಯ್ಯಾ. ೫

೨೦೧

ದೂಷಕ[ನವ]ನೊಬ್ಬ ದೇಶವ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಆಶೆ ಮಾಡಿ ಅವನ ಹೊರೆಯಲ್ಲಿರಬೇಡ. ಮಾದರ ಶಿವಭಕ್ತನಾದರೆ ಆತನ ಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಭೃತ್ಯನಾಗಿರ್ಪುದು ಕರಲೇಸಯ್ಯಾ, ತೊತ್ತಾಗಿರ್ಪುದು ಕರಲೇಸಯ್ಯಾ. ಕಾಡ ಸೊಪ್ಪ ತಂದು [೧೬]ಓಡಿನಲ್ಲಿ[೧೬] ಹುರಿದಿಟ್ಟು [ಕೂಡಿ]ಕೊಂಡಿಪ್ಪು[೧೭]ದು[೧೭] ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣ[೧೮]ರ.[೧೮] ೬

೨೦೨

ಇತ್ತ ಬಾ ಎನ್ನದವನ ಹತ್ತೆ ಹೊದ್ದಲು ಬೇಡ. ಇತ್ತ ಬಾ ಎಂ[೧೯]ಬ[೧೯] ಸದ್ಭಕ್ತನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಹತ್ತಿರ್ಪೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೭

೨೦೩

ಹೊಲೆಯ ಹೊಲಬಿಗನಾದಡೆ ಆತನ ಹೊರೆಯಲ್ಲಿಪುದು ಲೇಸು ಕಂಡಯ್ಯಾ. ಹೊಲಬುಗೆಡದೆ ಲಿಂಗ ಶರಣೆನ್ನಿರಯ್ಯಾ. ಹೊಲಬುಗೆಡಬೇಡ, ಶಿವಶರಣೆನ್ನಿರಯ್ಯಾ. ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಮಹಾಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾದಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯ ಹೊಬಿಗನಯ್ಯಾ. ೮

೨೦೪

ಜ್ಞಾನದ ಬಲದಿಂದ ಅಜ್ಞಾನ ಕೆಡುವುದು ನೋಡಯ್ಯಾ. ಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಗಿಂದ ಕತ್ತಲೆ ಕೆಡುವುದು ನೋಡಯ್ಯಾ. ಪರುಷದ ಬಲದಿಂದ ಅವಲೋಹ ಕೆಡುವುದು ನೋಡಯ್ಯಾ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಅನುಭಾವಿಗಳ ಸಂಗದಿಂದ ಎನ್ನ ಭವಕೆಡುವುದು ನೋಡಯ್ಯಾ. ೯

೧೪–೧೪ ಮರುಳ (ಮೂ) ೧೫–೧೫ ವುದು (ಮೂ) ೧೬–೧೬ ಒಲೆಯಲ್ಲಿ (ಮೂ) ೧೭–೧೭ ದೀಗ (ಮೂ) ೧೮–೧೮ ರು (ಮೂ) ೧೯–೧೯ ದ (ಮೂ)

೭೦೫

ಮನಮನವೇಕಾರ್ಥವಾಗದವರಲ್ಲಿ, ತನುಗುಣ ನಾಸ್ತಿಯಾದವರಲ್ಲಿ, ಬುದ್ಧಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ [೨೦]ಕೂಟಸ್ಥ[೨೦]ವಾಗದವರಲ್ಲಿ, ಭಾವಕ್ಕೆ ಭಾವ ತಾರ್ಕಣೆಯಾಗದವರಲ್ಲಿ, ಶೀಲಕ್ಕೆ ಶೀಲ ಸಮಾನವಿಲ್ಲದವರಲ್ಲಿ, ಅವರೊಡನೆ ಕುಳ್ಳಿರಲಾಗದು, ಸಮಗಡಣದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಲಾಗದು. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ; ಸಂಸರ್ಗತೋ ದೋಷಗುಣಾ ಭವಂತಿ ಎಂದುದಾಗಿ, [೨೧]ಮಹಂತ ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಸಾತ್ವಿಕ[೨೧] ಸದ್ಭಕ್ತಿಯನರಿಯದವರ ಸಂಗದಿಂದ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ದೂರವಾಗಿಪ್ಪ[೨೨]ರು.[೨೨] ೧೦

೭೦೬

ಅರಿಯದವರೊಡನೆ ಸಂಗ[ವ] ಮಾಡಿದರೆ, ಕಲ್ಲು ಹೊಯ್ದು ಕಿಡಿಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಬಂತೆ. ಬಲ್ಲವರೊಡನೆ ಸಂಗ[ವ] ಮಾಡಿದರೆ ಮೊಸರ ಹೊಸೆದು ಬೆಣ್ಣೆಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಬಂತೆ. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಸಂಗ ಕರ್ಪುರಗಿರಿಯ ಉರಿಯು ಕೊಂ[೨೩]ಡಂತೆ.[೨೩] ೧೧

೭೦೭

ಆರಾರ ಸಂಗವೇನೇನ ಮಾ[೨೪]ಡ[೨೪]ದಯ್ಯಾ! ಕೀಡಿ ಕುಂಡಲಿಗನಾಗದೇ ಅಯ್ಯಾ? ಚಂದನದ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಮಳ ತಾಗಿ ಬೇವು ಬೊಬ್ಬುಳಿ ಶ್ರೀಗಂಧಗಳಾಗವೆ? ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರ ಸನ್ನಿಧಿ[೨೫]ಯಿಂದ[೨೫] ಕರ್ಮನಿರ್ಮಳವಾಗದಿಹುದೆ? ೧೨

೭೦೮

ಸುಖದ ಸುಖಿಗಳ ಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದ ದುಃಖ ವಿಶ್ರಾಮವಾಯಿತ್ತು. ಭಾವಕ್ಕೆ ಭಾವ ತಾರ್ಕಣೆಯಾದಲ್ಲಿ ನೆನಹಕ್ಕೆ ವಿಶ್ರಾಮವಾಯಿತ್ತು. ಬೆಚ್ಚು [೨೬]ಬೆರೆ[೨೬]ಸಲೊಡನೆ ಮಚ್ಚು ಒಳಕೊಂಡಿತ್ತು ಚೆನ್ನಬಂಕನಾಥನ ಮಹೇಶ್ವರಂಗೆ. ೧೩

೭೦೯

ನಚ್ಚು ಮಚ್ಚಿನ ಲಿಂಗವನು ಗ್ರಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಚ್ಚು ಒಳಕೊಂಡಿತ್ತು. ಕರ್ಪುರದ ಕರಡಿಗೆಯ ಗಾಸಿಮಾಡಿದಂತಾಯಿತ್ತು. ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿಗಳ ಸಂಗದಿಂದಾನು ಕಣ್ದೆರೆದೆನು ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೪

೭೧೦

ಗುರುಪೂಜೆಯನರಿದೆನೆಂದು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಬಿಡಲಾಗದು. ಲಿಂಗಪೂಜೆಯನರಿದೆನೆಂದು ಜಂಗಮಪೂಜೆಯ ಬಿಡಲಾಗದು. ಜಂಗಮಪೂಜೆಯನರಿದೆನೆಂದು ಶರಣ[ರ] ಸಂಗವ ಬಿಡಲಾಗದು. ಇದು ಕಾರಣ, ಶರಣರ ಸಂಗದ ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನದಲಲ್ಲದೆ ಕಲಿದೇವಯ್ಯನ ಕೂಡುವ ಕೂಟ ಕಾಣಬಾರದು. ೧೫

೨೦-೨೦ ಓರಣ (ಮೂ) ೨೧-೨೧ ಇದು ಕಾರಣ ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ (ಮೂ) ೨೨-೨೨ ರಯ್ಯಾ (ಮೂ) ೨೩-೨೩ ಬಂ (ಮೂ) ೨೪-೨೪ ಡುವ (ಮೂ) ೨೫-೨೫ ಯಲ್ಲಿ (ಮೂ) ೨೬-೨೬ ರಿ (ಮೂ)

೭೧೧

ಕಿರಣಕ್ಕೆ ಕಿರಣದೊಡೆಯನ ಬಲವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರ ಬಲವಯ್ಯಾ? ವೃಷ್ಟಿಯ ಧಾರೆಗೆ ಮೇಘದ ಬಲವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರ ಬಲವಯ್ಯಾ? ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಗಣಂಗಳ ಬಲವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರ ಬಲವಯ್ಯಾ? ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ಎನಗೆ ನೀನು, ನಿನ್ನ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನು ಜೋಡುಕಣ್ಣು ಕೇಳಾ ದೇವಾ. ೧೬

೭೧೨

ಕಾಯವಿಡಿದಿಹನ್ನಕ್ಕರ ಕೈಯ ಕುರುಹು. ಜೀವವಿಡಿದಿಹನ್ನಕ್ಕರ ಭವಪಾಶ. ಈ ಉಭಯವಿಡಿದಿಹನ್ನಕ್ಕರ ಶರಣರ ಸಂಗಸುಖಬೇಕು. ಸುಖ ನಿಶ್ಚಯವಾದಲ್ಲಿ ನಾನೀನೆಂಬ ಭಾವ ಮನಸಂದಿತ್ತು ಮಾರೇಶ್ವರಾ. ೧೭

೭೧೩

ತನಗನ್ಯವಾದುದ ನೋಡಿದಡೆ ಭವಿಸಂಗ, ಸತ್ಯರು ಒಪ್ಪಿದುದನು ಒಪ್ಪದಿರ್ದಡೆ ಭವಿಸಂಗ. ಮಾಡಿಕೊಂಡ ವ್ರತವ ಮೀರಿದಡೆ ಭವಿಸಂಗ. ತಾ ಮಾಡಿದ ಭಕ್ತಿಯನಾಡಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಭವಿಸಂಗ, ಇಂ[೨೭]ತಿ[೨೭]ವನರಿದಡೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಕಲಿದೇವರದೇವಾ. ೧೮

೭೧೪

[೨೮]ಓಡ[೨೮] ಹಿಡಿದವನ ಕೈ ಮಸಿಯೆಂಬುದ ನಾಡೆಲ್ಲ ಬಲ್ಲರು. ಅವನ ಕೂಡೆ ಆಡಲಾಗದಯ್ಯಾ, ತನಗಾ ಮಸಿ ಹುತ್ತವದಾಗಿ. ಲಿಂಗವಿರೋಧಿಯ ಕೈವಿಡಿದಾಡುವನು ಮುನ್ನವೇ ವ್ರತಗೇಡಿ. ಅಂತವನ ಸಂಗ ಬೇಡಯ್ಯಾ, ತನಗಾ ಭಂಗ ಬಂದುದಾಗಿ, ಎಂತೆಂದೊಡೆ: ಜಗದ ಕರ್ತ ಶಿವನ ವಿರೋಧ(ವ) ಮಾಡಿ ದಕ್ಷನೊಬ್ಬ ಯಾಗವನಿಕ್ಕಲು ಮೂವತ್ತುಮೂರುಕೋಟಿ ದೇವರ್ಕಳೆಲ್ಲ ತೊತ್ತಳದುಳಿಸಿಕೊಂಡು ನುಚ್ಚುನುರಿಯಾಗಿ ಹೋದರು ನೋಡಾ. ಅವನಂಗಸಂಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾರಣ [೨೯]ಗೆಲ್ಲ[೨೯] ಸೋಲಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕು ಮುಡಿಗೆ, ಏರು ಮುಡಿಗೆ ಎಂಬ ಮತ್ಸರಕ್ಕೆ ಮುಂದುವಿಡಿದು ಮುಡುಹಿಕ್ಕಿ ಕೆಲೆದಾಡುವರ[೩೦]ಲ್ಲ, ತಮ್ಮ ಮನದಲ್ಲಿ ತಾವರಿದು ಒಯ್ಯನೆ ತೊಲಗುವರು. ಮೇಲೆ ಲಿಂಗನಿರೂಪದಿಂದ ಬಂದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಂಜರು. ಏಕಾಂಗವೀರರು ವಾಯದ ಹರಿ ಮಾತಿನ ಮಾಲೆಗೆ ಬೆದರಿ [ಬೆಚ್ಚಿ] ಓಡುವರಲ್ಲ, ಏಕೋಭಾವ ನಿಷ್ಠೆ ನಿಬ್ಬೆರಗು ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡು ದೃಢಚಿತ್ತವುಳ್ಳ ಸದ್ಭಕ್ತರು. ಇಂತಪ್ಪ ಉಲುಹಡಗಿದ ಶರಣರ ಸುಸಂಗದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಬದುಕುವಂತಿರಿಸಯ್ಯಾ ವರದಶಂಕರೇಶ್ವರಾ. ೧೯

೭೧೫

ಒಡೆಯರಿಲ್ಲದ ಮನೆಯ ತುಡುಗುಣಿ ನಾಯಿ ಹೊಗುವಂತೆ, ನೀನಿಲ್ಲದವರ ಮನೆಯ ಹೊಗೆನು, ಸಂಗಯ್ಯಾ, ಶ್ವಪಚೋಪಿಗಳಾಗಲಿ, ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯಾ, ನೀನಿದ್ದವನೇ ಕುಲಜನು. ೨೦

೭೧೬

೨೭-೨೭ ತ (ಮೂ) ೨೮-೨೮ ಓತ (ಮೂ) ೨೯-೨೯ ಗೆಲವು (ಮೂ) ೩೦+ನ್ನೆ (ಮೂ)

ಒಲ್ಲೆನಯ್ಯಾ, ಒಲ್ಲೆನಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮವರಲ್ಲದವರ ಸಂಗ [ಒಲ್ಲೆನಯ್ಯಾ] ಒಲ್ಲೆನಯ್ಯಾ ಜಗವೆಲ್ಲ[ವ]ರಿಯಲು, ಒಲ್ಲೆನಯ್ಯಾ ಒಲ್ಲೆನಯ್ಯಾ. ನೀ ಮುನಿದರೆ ಮುನಿ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ [ನಿಮ್ಮಾಣೆ] ನಿಮ್ಮ [೩೧]ಪ್ರಮಥರಾಣೆ.[೩೧] ೨೧

೭೧೭

ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮ ಹೆತ್ತಪ್ಪ ಗೋತ್ರವಾದರೇನು, ಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವಿಲ್ಲದವರ ಎನ್ನವರೆನ್ನೆನಯ್ಯಾ, ನಂಟುಭಕ್ತಿ ನಾಯಕನರಕ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೨೨

೭೧೮

ಆದಿಯಲಾಗಲಿ, ವೇದದಲಾಗಲಿ, ಶಾಸ್ತ್ರದಲಾಗಲಿ, ಸಮಯದಲಾಗಲಿ ಎನ್ನವ(ರೆನ್ನವರೆನ್ನವ)ರೆನ್ನೆನು, ಎನ್ನವರೆಂದರೆ, ಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ದೂರ. ಎನ್ನವರಾದರೆ [೩೨]ಜನ್ನಕ್ಕೆ[೩೨] ನಡೆವರೆ? ಎನ್ನವರಲ್ಲ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮಾಣೆ. ೨೩

೭೧೯

ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಯುವ ಬೇಡುವೆನೆ? ಸಂಸಾರಕ್ಕಾನಂಜುವೆ, ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯ ಬೇಡುವೆನೆ? ಪರಾಂಗನೆಯ ಪಾಪ. ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿಯ ಬೇಡುವೆನೆ? ಅದು ನಿಮ್ಮ ಪದವಿ. ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವಾ ನಾನೇನುವನೊಲ್ಲೆ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಸಂಗವುಳ್ಳರೆ ಸಾಕು. ೨೪

೭೨೦

ಸಂಚುವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತಿ ವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದ ಮಹಂತರ ತೋರಾ! ತನು ಶುಚಿ ಮನ ಶುಚಿಗಳನು ತೋರಾ! ಇಂತಪ್ಪ ಶಿವಲಿಂಗೈಕ್ಯರ ತೋರಿ ಬದುಕಿಸಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೨೫

೭೨೧

ಅದ್ವೈತವ ನುಡಿದು ಅಹಂಕಾರಿಯಾದೆನಯ್ಯಾ. ಬ್ರಹ್ಮವ ನುಡಿದ ನಾನು ಭ್ರಮಿತನಾದೆನಯ್ಯಾ, ಶೂನ್ಯವ ನುಡಿದು ನಾನು ಸುಖ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದೆನಯ್ಯಾ, ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಸಂಗಣಬಸವಣ್ಣನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಿಂದಾನು ಸದ್ಭಕ್ತನಾದೆನಯ್ಯ. ೨೬

೭೨೨

ಹಲವು ಕಾಲ ಹಂಸನ ಸಂಗವಿದ್ದರೇನೊ, ಬಕ ಶುಚಿಯಾಗಬಲ್ಲುದೆ? ಕಲ್ಪತರುವಿನ ಸಂಗದಲ್ಲಿದ್ದರೇನೊ, ಕೊರಡು ಕೊನರಾಗಿ ಫಲಿಸುವುದೆ? ಗಂಗಾನದಿಯೊಳಗೆ ಪಾಷಾಣವಿದ್ದರೇನೊ, ಮೃದುವಾಗಬಲ್ಲುದೆ? ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶುನಕನಿದ್ದರೇನೊ, ಅದರ ಕ್ಷೀರ ಪಂಚಾಮೃತಕ್ಕೆ ಸಲುವುದೆ? ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಗಾರ್ದಭವಿದ್ದರೇನೊ, ಕಾರಣಿಕನಾಗಬಲ್ಲುದೆ? ಖಂಡುಗ ಹಾಲೊಳಗೆ ಒಂದು ಇದ್ದಲಿ ಇದ್ದರೇನೊ, ಬಿಳುಪಾಗಬಲ್ಲುದೆ? ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಸಂಗವಿದ್ದಡೇನೊ ಅಸಜ್ಜನನು ಸದ್ಭಕ್ತನಾಗಬಲ್ಲನೆ? ೨೭

೩೧-೩೧ ಪುರಾತನರಾಣೆ (ಮೂ) ೩೨-೩೨ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ (ಮೂ)

೭೨೩

ಲಿಂಗವನು, ಪುರಾತನರನು ಅನ್ಯರ ಮನೆಯೊಳಯಿಂಕೆ ಪೋಗಿ ಪೊಗಳುವರು, ಅದು ತಮ್ಮದೊಂದು ಉದರ [೩೩]ಕಾರಣ.[೩೩] ಲಿಂಗವು, ಪುರಾತನರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬಲ್ಲರೆ? ಅನ್ಯವನೆ ಮರೆದು ನಿಮ್ಮ ನೆನೆವರ ಎನಗೊಮ್ಮೆ ತೋರಾ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ. ೨೮

೭೨೪

ಪರವನರಿದ ಸತ್ಪುರುಷರ ಸಂಗದಿಂದ, ಶಿವಯೋಗದ ವಚನಾಮೃತವನು ಸದ್ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಮಾಹೇಶ್ವರನು ತನ್ನ ಸ್ತೋತ್ರಮುಖದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ, ಮನೋಮುಖದಲ್ಲಿ ಹಾರೈಸಿ ತೃಪ್ತಿಮುಖದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷವನೈದಬಲ್ಲಡೆ ಆ ಸುಖವು ಪರಿಣಾಮವನೊಡಗೂಡುವದು. ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯರಸವ ತನ್ನ ಹೃದಯಕೂಪದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿಪ್ಪ ಜೀವರುಗಳ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ವಚನಾಮೃತವ ತುಂಬಿದಡೆ ಭಿನ್ನ ಘಟದಲ್ಲಿ ಉದಕವ ಹೊಯಿದಂತೆ ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೨೯

೭೨೫

ಅರಿವನಾಹಾರಂಗೊಂಬುದೇ ಪರಮಸುಖ. ಮರವೆಯ ತೆರಹುಂಟೆ ಶಿವೈಕ್ಯಂಗೆ? ಇತರ ಸುಖ ಬೆವಹಾರ. ಅರುಹಿರಿಯರ ಸಂಗಸುಖವೇ ಆಹಾರ. ಶ್ರುತಿಯಿಂದತಿಶಯ. ಆ ಚರಿತ್ರನ ಮನವ ಮಹಂತ ಸಕಳೇಶ್ವರ ತಾನೆ ಬಲ್ಲ. ೩೦

೭೨೬

ಅಯ್ಯಾ, 'ವಿಶ್ವತೋಚಕ್ಷುರುತ' ಎಂದುದಾಗಿ, ಜಗವೆಲ್ಲ ನೇತ್ರಂಗಳಾಗಿರ್ಪನು ಶಿವನು. ಜಗವೆಲ್ಲ ನೇತ್ರವಾಗಿದ್ದರೆ, ನೇತ್ರದೊಳಗುತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮ ಕನಿಷ್ಠಂಗಳು ಏಕಾದವು ಎಂದರೆ ಹೇಳಿಹೆವು ಕೇಳಿರಯ್ಯಾ, ನೇತ್ರಕ್ಕೆ ನೇತ್ರನಾದ ಜಗನ್ನೇತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರಕಾಶವಾಗಿ ತನ್ನ ತೋರದೆ ಇದ್ದಂಥಾ ಶ್ರೀಗುರುಕರು[೩೪]ಣ[೩೪] ಕಟಾಕ್ಷೆಯಿಂದ ಉದಯವಾದ ಇಷ್ಟಮಹಾಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗವನು ನೋಡಿದ ನೇತ್ರವೆ ಲಿಂಗನೇತ್ರವು. ಅದೇ ಸದ್ಧರ್ಮಸ್ವರೂಪವಾದ ಉತ್ತಮವೆನಿಸುವುದು. ಅಯ್ಯಾ, ಖಗ ಮೃಗ ಕೀಟಕಾದಿಗಳ ನೇತ್ರಂಗಳು ಉಭಯಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಒಳಗಿಲ್ಲಾಗಿ, ದೃಷ್ಟಿದೋಷವಿಲ್ಲಾಗಿ ಅದು ಮಧ್ಯಮವೆನಿಸುವುದು. ಅಯ್ಯಾ, ಇಷ್ಟಮಹಾಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ ಬಾಹ್ಯಮಾಗಿ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕ ಸೂತಕಂಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುವ ಅಪಾತ್ರಜೀವಿಗಳಾದ ಭವಿಗಳ ನೇತ್ರಂಗಳು ಉಭಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಕಾರಣ ಚರ್ಮಚಕ್ಷುವೆಂದು ತನ್ನ ತಾನರಿಯದ ಗಾಡಾಂಧಕಾರವೆಂದು, ಮೀನುಗಳೆಂದು, ವಿಷನೇತ್ರವೆಂದು, ಮನ್ಮಥನ ಕೈಗೆ ಸಿಲುಕಿದ ನೀಲೋತ್ಪಲಬಾಣನೆಂದು, ತಾಮಸಾಗ್ನಿಯೆಂದು, ಕುರೂಪಾದ ನೇತ್ತೇಂದ್ರಿಯವೆಂದು ಶಿವಾಚಾರುಸದ್ಧರ್ಮಿಗಳ ನಿಂದಿಸುವ ಮಹಾಪಾತಕದೃಷ್ಟಿಯೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಿಲ್ಲಾದ ಕಾರಣ ಕನಿಷ್ಠಚಕ್ಷುವು ಎಂದುದು ನೋಡಾ ಅಯ್ಯಾ, ಅದರಿಂದ ಸದ್ಭಕ್ತಶರಣಗಣಂಗಳು ಅರ್ಚನೆ

೩೩–೩೩ ಕಾಣಾ (ಮೂ) ೩೪–೩೪ ಣಾ (ಮೂ)

ಅರ್ಪಿತ ದ್ರವ್ಯವ ಕೊಡದೆ, ಅವರೊಡನೆ ಸಂಭಾಷಣೆ ದರ್ಶನ ಸ್ಪರ್ಶನವ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ನೋಡಾ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಎಂದು ಪ್ರಭುಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಿರೂಪಮಂ ಕೊಡುತಿರ್ಪರು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ. ೩೧

ತನುಮನಭಾವದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧನಾಗಿರು

೭೨೭

ತನು ಬತ್ತಲೆಯಿದ್ದ[೩೫]ಡೇನೊ[೩೫] ಮನ ಶುಚಿಯಾಗದನ್ನಕ್ಕ? ಮಂಡೆ ಬೋಳಾದಡೇ[೩೬]ನೋ,[೩೬] ಭಾವ ಬಯಲಾಗದನ್ನಕ್ಕ? ಭಸ್ಮವ ಹೂಸಿದಡೇನೋ, ಕರಣಾದಿಗುಣಂಗಳನೊತ್ತಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಸುಡದನ್ನಕ್ಕ? ಇಂ[೩೭]ತೀ[೩೭] ಆಶೆಯ ವೇಷದ ಭಾಷೆಗೆ, ಗುಹೇಶ್ವರ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಛೀ ಎಂಬೆನು ಕಾಣಾ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ. ೧

೭೨೮

ಕಾಯ ಕರ್ರನೆ ಕಂದಿದರೇನಯ್ಯಾ? ಕಾ ಮಿರ್ರನೆ ಮಿಂಚಿದರೇನಯ್ಯಾ? ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧವಾದ ಬಳಿಕ, [ಕಾಯವೇನಾದರೇನಯ್ಯಾ] ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಲಿಂಗವು ಒಲಿದ ಕಾಯವು ಹೇಗಿದ್ದಡೇನಯ್ಯಾ? ೨

೭೨೯

ತನುಗುಣ[ವ] ವಿವರಿಸಿಹೆನೆಂದರೆ ಮನ ಶುದ್ಧವಾಗಬೇಕು. ಮನಗುಣ[ವ] ವಿವರಿಸಿಹೆನೆಂದರೆ ಇಂದ್ರಿಯ ಶುದ್ಧವಾಗಬೇಕು. ತನುಮನ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಶುದ್ಧ ಸುಯಿಧಾನವಾಗಿ ಲಿಂಗಮುಖಕ್ಕೆ ವೇದ್ಯವಾದದಲ್ಲದೆ, ಗುಹೇಶ್ವರನ [೩೮]ಬೆರಸ[೩೮]ಬಾರದು ಕೇಳಾ, ತಾಯೆ. ೩

೭೩೦

ಆಕಾರ ನಿರಾಕಾರವೆಂಬೆರ[೩೯]ಡೂ[೩೯] ನಾನೇ ದಿಟ, ದಿಟ ತಪ್ಪದು ಕೇಳಾ. ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಭಾವವೇ ಪ್ರಾಣ, ನಿರಾಕಾರಕ್ಕೆ ಮಹಾಜ್ಞಾನವೇ ಪ್ರಾಣ. ಇಂತೀ ಉಭಯ ಕುಳಕ್ಕೆ ಇದು ಲಕ್ಷಣ ಕೇಳಾ. ಎರಡರೊಳಗೆ ಆವ ಮುಖದಲ್ಲಿಪ್ಪಾತನು ಆ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ[೪೦]ನಾ[೪೦]ಗದನ್ನಕ್ಕರ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೂರ ಕೇಳಾ ಬಸವಣ್ಣ. ೪

೩೫–೩೫ ರೇನಯ್ಯ (ಮೂ) ೩೬–೩೬ ನು (ಮೂ) ೩೭–೩೭ ತು (ಮೂ) ೩೮–೩೮ ಬೆಸಗೊಳ್ಳ (ಮೂ) ೩೯–೩೯ ಡು (ಮೂ) ೪೦–೪೦ ವಾ (ಮೂ)

೭೩೧

ಪರಮಪವಿತ್ರ ನಿರ್ಮಲಲಿಂಗ ತನ್ನಂಗದ ಮೇಲೆ ಇರುತಿರಲು, ಅಂಗಶುದ್ಧ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲದವನ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು; ಅವನ ಮುಟ್ಟಲೆಂತೂ ಆಗದು. ಮನದ ಮಲಿನವ ಕಳೆದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ ಧರಿಸಬೇಕು. ತನುವಿನ ಮಲವ ಕಳೆದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಧರಿಸಬೇಕು. ಜೀವತ್ರಯಗಳ ಮಲವ ಕಳೆದು ಪ್ರಸಾದವ ಧರಿಸಬೇಕು. ಮನದ ಮಲಿನವಾವುದೆಂದಡೆ, ಮನವ್ಯಾಕುಲ. ತನುವಿನ ಮಲಿನವಾವುದೆಂದಡೆ, ತನುಗುಣವ್ಯಾಪ್ತಿ. ತನುತ್ರಯದ ಮಲಿನವಾವುದೆಂದಡೆ, ಈಷಣತ್ರಯ. ಜೀವತ್ರಯ ಮಲಿನವಾವುದೆಂದಡೆ ಅವಸ್ಥಾತ್ರಯ. ಕರಣಂಗಳ ಮಲವಾವುದೆಂದಡೆ, ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪ ಅಸತ್ಯ ನಿಂದ್ಯ ಮಿಥ್ಯಾವಾದವಾಡುವ, ತಸ್ಕರಿಸುವ, ಅನ್ಯರಿಗೆ ಕೈಯಾನುವ. ಶ್ಲೋಕ: "ನಿರ್ಮಲಸ್ಯಾತು ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಂ। ಮಲದೇಹೀ ನ ಧಾರಯೇತ್ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಲಿಂಗವಿಪ್ಪ ಸುಕ್ಷೇತ್ರಕಾಯದ ಮಲಿನ ಕಳೆದು ಪ್ರಸಾದವ ಧರಿಸದಿರ್ದಡೆ, ಭವಮಾಲೆ ಹಿಂಗದು, ನರಕ ತಪ್ಪದಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಾ. ೫

೭೩೨

ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ [ಕಪ್ಪು] ಕಳೆದಲ್ಲದೆ [ಒಪ್ಪವ] ಕಾಣಬಾರದು. ತನ್ನಯ ಭಾವಶುದ್ಧಕ್ಕೆ ದರ್ಪಣದ ಒಪ್ಪನರಸಬೇಕು. ಎನ್ನಯ ಮನದ ಕಪಟ[ಕ್ಕೆ] ನಿಮ್ಮಯ ಚಿತ್ತಶುದ್ಧವನರಸಬೇಕು. ನಿಮ್ಮಯ ನಿರ್ಮಲ ಎನ್ನಯ ಮಲದೇಹವ ತೊಳೆಯಬೇಕು [ಎಂಬುದಕ್ಕೆ] ಅರಿವಿನ ಮಾರನ ಬಿನ್ನಹ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೆರಪಿಲ್ಲದ ಭಾವ. ೬

೭೩೩

ಮರನನೇರದೆ ಹಣ್ಣ ಕೊಯ್ಯಬಹುದೆ? ಕುಸುಮವಿಲ್ಲದೆ ಗಂಧವ ಮುಡಿಯಬಹುದೆ? ಉಪದೃಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ನಿಜದೃಷ್ಟವ ಕಾಣಬಹುದೆ? ಕ್ರೀಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದೆ ತ್ರಿವಿಧ ಕರ್ತೃ ತನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಪ್ಪು[ದೆ]? ಇದು ಕಾರಣ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಾವ, ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮತಿ, ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧಮಲ ದೂರಸ್ಥನಾಗಿವುದು ಸದ್ಭಕ್ತನಂಗ, ಚಿದ್ಘನ ವಸ್ತುವಿನ ಸಂಗ, ಸದ್ಯೋಜಾತಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸುಸಂಗ. ೭

೭೩೪

ಅನ್ನವನಿಕ್ಕಿದರೇನು ಪುಣ್ಯವಹುದು? ವಸ್ತ್ರವ ಕೊಟ್ಟರೇನು ಪುಣ್ಯವಹುದು? ಹಣವ ಕೊಟ್ಟರೇನು ಸಿರಿಯಹುದು? ತ್ರಿಕರಣ ಶುದ್ಧವಾದರೆ ಮುಕ್ತಿಯಹುದು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ. ೮

೭೩೫

ಚೇಳಿಂಗೆ ಬಸುರಾದುದೇ ಕಡೆ, ಬಾಳೆಗೆ ಫಲವಾದುದೇ ಕಡೆ ನೋಡಾ. ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ (ಕಾದುವ) ಓಲೆಕಾರಂಗೆ ಓಸರಿಸಿ[ದುದೇ] ಕಡೆ. ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಂಗೆ ಮನಹೀನವಾದರೆ ಅದೇ ಕಡೆ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೯

೭೩೬

ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ವಿಕಾರಿಸುವ ಮನವ ಸೆಳೆದು ನಿಂದಾತ ಸುಖಿ. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಚ್ಛೆಯಲ್ಲಿ[೪೧] ಮನಂಗೊಂಡು ಸುಳಿವಾತ ದುಃಖಿ. ಮನಸ್ಸು ಬಹುಮುಖವಾಗಲು ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚ. ಮನವಂತರ್ಮುಖವಾದರೆ ಅವಿರಳಜ್ಞಾನಿ. ಮನವು ಮಹದಲ್ಲಿ ನಿಂದಿರಲಾತ ಮುಕ್ತನು. ಮನೋರ್ಲಯವಾದರೆ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಭೇದ್ಯನು. ೧೦

೭೩೭

ಲೋಕದ ಚೇಷ್ಟೆಗೆ ರವಿ ಬೀಜವಾದಂತೆ, [೪೨]ಕರಣಂ[೪೨]ಗಳ ಚೇಷ್ಟೆಗೆ ಮನವೇ ಬೀಜ. ಎನಗುಳ್ಳುದೊಂದು ಮನ. ಆ ಮನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಲ್ಕಿದ ಬಳಿಕ ಎನಗೆ ಭವವುಂಟೆ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ? ೧೧

೭೩೮

ಧ್ಯಾನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ[೪೩]ದ[೪೩]ಲ್ಲಿ ಕಂಡೆನೆಂಬುದು ಜೀವನಲ್ಲದೆ ಪರಮನಲ್ಲ. ಜಪತಪ ನೇಮ ನಿತ್ಯಂಗಳಿಂದ ಕಂಡೆನೆಂಬುದು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲದೆ [ಸು]ಚಿತ್ತವಲ್ಲ. ಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಮಾಣಿಸುವುದೇ ಏಕರೂಪು; ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನೆ. ೧೨

೭೩೯

ಮೊನೆ ತಪ್ಪಿದಲಗು ಘನವೇನ ಮಾಡುವುದು? ಅರಿವು ಹೀನವಾದಲ್ಲಿ [೪೪]ಕ್ರೀಯ[೪೪] ಹರವರಿಯೇನ ಮಾಡುವುದು? ವರ್ತನೆ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದೆ ಲಾಂಛನದುತ್ಕೃಷ್ಟತೆ ಏನ ಮಾಡುವುದು? ತ್ರಿಕರಣ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದ ಮಾಟ ದ್ರವ್ಯದ ಕೇಡು, ಭಕ್ತಿಗೆ ಹಾನಿ. ಇಂತೀ ಗುಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿಯಬೇಕು. ೧೩

೭೪೦

ಶಿವಭಕ್ತರ ನಡೆ ಶುದ್ಧ, ನುಡಿ ಶುದ್ಧ, ಶಿವಭಕ್ತರ ನೋಟ ಶುದ್ಧ, ಮಾಟ ಶುದ್ಧ, ಶಿವಭಕ್ತರ ನೆನಹು ಶುದ್ಧ, ಅನುಭಾವ ಶುದ್ಧ, ಶಿವಭಕ್ತರ ಕಾಯ ಶುದ್ಧ, ಪ್ರಾಣ ಶುದ್ಧ. ಇದು ಕಾರಣ, ಶಿವಭಕ್ತರನೇ ಶಿವನೆಂದು ನಂಬುವುದು. ನಂಬಿದವರು ಶಿವನಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೧೪

೭೪೧

ಅಂತರಂಗಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದವರು ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಸದಾಚಾರ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಯ ಸರ್ವ ಜನಮೆಚ್ಚು(ವಂತೆ) ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೇನು? ಅದು ಲೋಕದ ರಂಜನೆಯಲ್ಲದೆ ಶಿವಮೆಚ್ಚ, ಶಿವಶರಣರು ಮೆಚ್ಚರು. ಬಿತ್ತಿದ ಬೆಳೆಯನುಂಬಂತೆ, ಮಾಡಿದ ಸತ್ಕರ್ಮ ಫಲವನುಂಬ ಕೈಕೂಲಿಕಾರಂಗೆ ಮುಕ್ತಿಯುಂಟೆ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ? ೧೫

೪೧+ ಕೀಳು (ಮೂ) ೪೨-೪೨ ಕರ್ಣಂ (ಮೂ) ೪೩-೪೩ ರ (ಮೂ) ೪೪-೪೪ ಕ್ರಿಯೆ (ಮೂ)

೭೪೨

ಅಂತರಂಗಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದವರೊಳಗು ಅತ್ತಿಯ ಹಣ್ಣಿನಂತೆ; ಕ್ಷುದ್ರಬಿಡದು ನೋಡಯ್ಯಾ. ಅಂತರಂಗಶುದ್ಧವುಳ್ಳವರೊಳಗೆ ಬಾಳೆಯ ಹಣ್ಣಿನಂತೆ ಸುಗುಣ ತೋರುವುದು ನೋಡಯ್ಯಾ. ಇದು ಕಾರಣ, ಅಂತರಂಗಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದವರ ಸಂಗದಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು ಶರಣರು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೧೬

ನೀತಿಯ ವಚನಗಳು

೭೪೩

ಆಡಿ ಅಳುಪದಿರಾ, ಲೇಸಮಾಡಿ ಮರುಗದಿರಾ ಎಲೆ ಮನವೆ. ಕೂಡಿ ತಪ್ಪದಿರಾ; ಬೇಡಿದವರಿ[೪೫]ಗಿ[೪೫]ಲ್ಲೆನ್ನದಿರು ಕಂಡೆಯಾ [ಮನವೆ]. ನಾಡ ಮಾತು ಬೇಡ. ಸೆರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡು ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯನ ಶರಣರ. ೧

೭೪೪

ಕೆಡೆ ನಡೆಯದೆ, ಕೆಡೆ ನುಡಿಯದೆ, ಅನ್ಯವನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸದೆ ಇರ್ದಡೆ ಏನು [೪೬]ಮಾ[೪೬]ಡನಯ್ಯಾ ಲಿಂಗವು ! [ಏನ ಕೊಡನಯ್ಯಾ]? ತಾನೇನ ಬೇಡಿದ್ದನೀವನಾಗಿ, ನಂಬುಗೆಯುಳ್ಳ ಶಿವಭಕ್ತಂಗೆ ಇದೇ ದಿಬ್ಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೨

೭೪೫

ಕಳಬೇಡ, ಕೊಲಬೇಡ; ಹುಸಿಯ ನುಡಿಯಲುಬೇಡ; ಮುನಿಯಬೇಡ, ಅನ್ಯರಿಗೆ ಅಸಹ್ಯವ [೪೭]ಪಡಲು[೪೭] ಬೇಡ; ತನ್ನ ಬಣ್ಣಿಸಬೇಡ, ಇದಿರ ಹಳಿಯಲು ಬೇಡ. ಇದೇ ಅಂತರಂಗಶುದ್ಧಿ, ಇದೇ ಬಹಿರಂಗಶುದ್ಧಿ, ಇದೇ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರನೊಲಿಸುವ ಪರಿ. ೩

೭೪೬

ತನ್ನ ಗುಣವ ಹೊಗಳಬೇಡ, ಇದಿರಗುಣ ಹಳಿಯಬೇಡ, ಕೆಮ್ಮನೊರ್ಬರ ನುಡಿಯಬೇಡ. ನುಡಿದು [೪೮]ನುಂ[೪೮]ಪಿತನಾಗಬೇಡ. ತನ್ನ ಮನ ವಿಕಳವಾಗಿ, ಇದಿರ ಮನನೋಯಿಸಬೇಡ. ತಾನು ಬದುಕು[೪೯]ವೈ[೪೯]ಸುದಿನ ಸಮತೆ ಸಮಾಧಾನ ತುಂಬಿ ತುಳುಕ[ದಿರ]ಬೇಕು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರನ ನಿಚ್ಚಳ ನಿಜವನರಿದ ಬಳಿಕ ಸಕಳದೊ[೫೦]ಡ[೫೦]ನೆ ಬಚ್ಚಬರಿಯ ಮರುಳಾಗಿರಬೇಕು. ೪

೪೫-೪೫ ಗೆ ನೀನಿ(ಮೂ) ೪೬-೪೬ ಕೊ(ಮೂ) ೪೭-೪೭ ನುಡಿಯಲು (ಮೂ) ೪೮-೪೮ ಗುಂ (ಮೂ) ೪೯-೪೯ ವವೇ(ಮೂ)

೭೪೭

ಅರ್ಥವಡಗದು, ಕ್ರೋಧ ತೊಲಗದು. ಕ್ರೂರ ಕುಹಕ ಕುಭಾಷೆ ಬಿಡದನ್ನಕ್ಕರ ನೀನೆತ್ತ ಶಿವನೆತ್ತ ಹೋಗುತ್ತ ಮರುಳೆ. ಭವರೋಗವೆಂಬ ತಿಮಿರ ತಿಳಿಯದನ್ನಕ್ಕರ, ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯ ನೀನೆತ್ತ ಮರುಳೆ? ೫

೭೪೮

[೫೧]ತೂಬರದ[೫೧] ಕೊಳ್ಳಿಯಂತೆ ಉರಿವಾತ ಭಕ್ತನೆ? ಹುಸಿದು ತಂದು ಮಾಡುವಾತ ಭಕ್ತನೆ? ಭಕ್ತರ ಕುಲವನೆತ್ತಿ ನಿಂದಿಸುವಾತ ಭಕ್ತನೆ? ತನ್ನ ಪ್ರಾಣದ ಮೇಲೆ ಬಂದರೂ ಬರಲಿ, ಇವರ ಬಿಡಬೇಕು. ಇವರ ಬಿಡದಿರಲು ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಗಳರಸನೊಲ್ಲನವ್ವಾ ೬

೭೪೯

ಆತ್ಮಸ್ತುತಿ ಪರನಿಂದೆಯ ಕೇಳಿಸ[೫೨]ದಿರಯ್ಯಾ[೫೨] ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ಆನು ಭಕ್ತ ಎನ್ನಲ್ಲಿ ಲೇಸುಂಟೆಂದು ಪರಿಣಾಮಿಸಿದರೆ ನಿಮಗಾನು ದ್ರೋಹಿಯಯ್ಯಾ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಲೇಸೇ ಎನ್ನ ಲೇಸಯ್ಯಾ. ೭

೭೫೦

ನುಡಿದರೆ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರದಂತಿರಬೇಕು. [ನುಡಿದರೆ ಮಾಣಿಕ್ಯದ ದೀಪ್ತಿಯಂತಿರಬೇಕು. ನುಡಿದರೆ ಸ್ಫಟಿಕದ ಸಲಾಕೆಯಂತಿರಬೇಕು]. ನುಡಿದರೆ ಲಿಂಗ [೫೩]ಮೆಚ್ಚಿ[೫೩] ಅಹು[ದಹು]ದೆನಬೇಕು. ನುಡಿಯೊಳಗಾ[೫೪]ಡಿ[೫೪] ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನೆಂತೊಲಿವನಯ್ಯಾ. ೮

೭೫೧

ಶಿವನೇ ದೈವ, [ಶಿವಭಕ್ತನೇ ಕುಲಜ, ಷಡಕ್ಷರವೇ ಮಂತ್ರ]. ಕೊಲ್ಲದಿರ್ಪುದೇ ಧರ್ಮ, ಅಧರ್ಮದಿಂದ ಬಂದುದನೊಲ್ಲದಿಪ್ಪುದೆ ನೇಮ, ಆಶೆಯಿಲ್ಲದಿಪ್ಪುದೇ ತಪ, ರೋಷವಿಲ್ಲದಿಪ್ಪುದೇ ಜಪ, ವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದಿಪ್ಪುದೇ ಭಕ್ತಿ, ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದಿಲ್ಲದಿಪ್ಪುದೇ ಸಮಯಾಚಾರ. ಇದು ಸತ್ಯ, ಶಿವಬಲ್ಲ, ಶಿವನಾಣೆ. ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೯

೭೫೨

ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಕಶವಿಲ್ಲದೆ, ನಡೆಯಲ್ಲಿ [೫೫]ಬೀ[೫೫]ಸರವೋಗದೆ, ಹಿಡಿದ ಭಕ್ತಿಯ ಕಡೆತನಕ ಬಿಡದೆ, ಎಡರು ಕಂಟಕಗಳು ಬಂದಲ್ಲಿ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಕಾಂತಿಗುಂದದೆ, ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಶಿವಶಿವಾ ಎಂಬ ನುಡಿಯ ಮರೆಯದಿರ್ಪ ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ಬೇಡದ ಪದವಿಯನೀವ ನಮ್ಮ ಅಖಂಡೇಶ್ವರ. ೧೦

೫೦-೫೦ ಳ(ಮೂ) ೫೧-೫೧ ತುಮರಿಯ (ಮೂ) ೫೨-೫೨ ದಂತೆ ಇರಿಸಯ್ಯಾ (ಮೂ) ೫೩-೫೩ ಮಚ್ಚು (ಮೂ) ೫೪-೫೪ ಗಿ (ಮೂ) ೫೫-೫೫ ಬೇ (ಮೂ)

೭೫೩

ತಪವೆತ್ತ, ಹೆರರ ಕೇಡಿಂಗೆ ಬರೆವುದೆತ್ತ? ಜಪವೆತ್ತ, ಶರಣರ ಮೇಲೆ ಅನೃತವ ನುಡಿವುದೆತ್ತ? ಪಂಚಾಚಾರವೆತ್ತ, ಪಾತಕಕ್ಕೆ ಮನ ಬಗೆವುದೆತ್ತ? ಇಂತೀ ಹೊರ ಬಳಕೆಯ ಲೋಕರಂಜನೆಯಲ್ಲಿಪ್ಪವರಿಗೆ ನಾನಂಜುವೆ. ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ನೀನು ಅಂಜಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಓಡುವೆ. ೧೧

೭೫೪

ಜನಮೆ[೫೬](ಚ್ಚೆ)[೫೬] ಶುದ್ಧನಲ್ಲದೆ, ಮನಮೆ[೫೬](ಚ್ಚೆ)[೫೬] ಶುದ್ಧನಲ್ಲವಯ್ಯಾ, ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಣನಲ್ಲದೆ, ನಡೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಣನಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ವೇಷದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕನಲ್ಲದೆ, ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕನಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ಧನ ದೊರಕ[೫೭]ದಿದ್ದಡೆ[೫೭] ನಿಸ್ಪೃಹನಲ್ಲದೆ, ಧನ ದೊರಕಿ ನಿಸ್ಪೃಹನಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ಏಕಾಂತದ್ರೋಹಿ, ಗುಪ್ತಪಾತಕಿ, ಯುಕ್ತಿಶೂನ್ಯಂಗೆ ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವರು ಒಲಿ ಒಲಿಯೆಂದರೆ ಎಂತೊಲಿವನಯ್ಯಾ? ೧೨

೭೫೫

ಆಶೆಯಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಕಿರಿಯರಿಲ್ಲ, ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಹಿರಿಯರಿಲ್ಲ; ದಯದಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಧರ್ಮವಿಲ್ಲ, ವಿಚಾರದಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಸಹಾಯಿಗಳಿಲ್ಲ. [೫೮]ಸಚರಾಚರಕ್ಕೆ[೫೮] ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವರಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ದೈವವಿಲ್ಲ. ೧೩

೭೫೬

ಕಂಗಳ ಮುಂದಣ ಕಾಮವ ಕೊಂದು, ಮನದ ಮುಂದಣ ಆಶೆಯ ತಿಂದು, ಆತನನರಿ ಆತುರವೈರಿ ಮಾರೇಶ್ವರಾ. ೧೪

೭೫೭

ಆಶೆಯೆಂಬುದು ಅರಸಂಗಲ್ಲದೆ ಶಿವಶರಣರಿಗುಂಟೆ? ರೋಷವೆಂಬುದು ಯಮದೂತರಿಗಲ್ಲದೆ ಅಜಾ[೫೯]ತರಿ[೫೯]ಗುಂಟೆ? ಈಸಕ್ಕಿಯ ಆಶೆ ನಿಮಗೇಕೆ? [ಈಶ್ವರನೊಪ್ಪ]; ಮಾರಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಅಮಳೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದ ನೇಮವು. ೧೫

೭೫೮

ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಾಣ, ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಘಾತಕ, ಕೂಸು ಹೇತು ಕಲಸುವಂತೆ ತ್ರಿವಿಧದ ಆಶೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಸಾವ ಪಾತಕರಿಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಲಿಂಗ? ಅದೇತರ ನಿರ್ವಾಣ? ಏತದ ಕೂನಿಯಂತೆ, ರಾ[೬೦]ಟಾ[೬೦]ಳದಂತೆ, ಭವಪಾಶದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಘಾಸಿಯಾದ ಮತ್ತೆ ನಿನಗಿನ್ನೇತರ ಭಾಷೆಯೊ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ? ೧೬

೫೬–೫೬ ಚ್ಚು (ಮೂ) ೫೭–೫೭ ದೆ (ಮೂ) ೫೮–೫೮ ಸಭ್ಯರಾಚಾರಕ್ಕೆ (ಮೂ) ೫೯–೫೯ ತಂ (ಮೂ)೬೦–೬೦ ಟಣ (ಮೂ)

೨೫೯

ಸಾವು ತಡವಿಲ್ಲ, ನರಕ ದೂರವಿಲ್ಲ. ದೇಹದಿಚ್ಛೆಗೆ ಹರಿದು ಕೆಮ್ಮನೆ ಕೆಡಬೇಡ. ದುರ್ವಿಷಯವ ಬಿಡು ಬೇಗ. ಗುರುಪದವ ನಂಬು, ನಮ್ಮ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮನಲ್ಲಿ ನೀನು ಸುಖಿಯಪ್ಪೆ ಮರುಳೆ. ೧೭

೨೬೦

ಹಸಿವಿಂಗೆ ಲಯವಿಲ್ಲ, ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕುಲವಿಲ್ಲ. ಮರಣಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆಯಿಲ್ಲ, ಆಶೆಗೆ ಹವಣಿಲ್ಲ, ವಂಚಕನಾಮಿಕ ನಾಚಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನರಾಮೇಶ್ವರಯ್ಯ. ೧೮

೨೬೧

ಸ್ಥಾವರೆಂತಂತು ಮನದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ, ಸಕಲಜೀವರಲ್ಲಿ ನಿಂದೆಯ ಮಾಣ್ಬುದು, [ಲಿಂಗಜಂಗಮವೊಂದೆಯೆಂದು ನಂಬೂದು]. ಬಂದುದು ಲಿಂಗಾಧೀನವೆಂದು ಕಾಣ್ಬುದು. ಸತ್ಯವ ನುಡಿವುದು, ಶುಚಿಯಾಗಿರ್ಪುದು. ಎರಡುವಿಡಿಯದೆ. ಎರಡು ನಡೆಯದೆ ಮು[೬೧]ನ್ನಾದಿಯ[೬೧] ಪುರಾತ[೬೨]ರು ಕೂಡಿದ ಪಥವಿದು ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವರನೊಲಿಸಿಹೆನೆಂಬುವಂಗೆ. ೧೯

೨೬೨

ಭಕ್ತನು ಶಾಂತನಾಗಿರಬೇಕು. ತನ್ನ ಕುರಿತು ಬಂದ ಠಾವಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯನಾಗಿರಬೇಕು. ಭೂತಹಿತವಹ ವಚನವ ನುಡಿಯಬೇಕು. [ಲಿಂಗಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಕುಂದುನಿಂದೆಗಳಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು]. ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳ ತನ್ನಂತೆ ಭಾವಿ[೬೩]ಸಬೇಕು.[೬೩] [ತನುಮನಧನವ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು]. ಅಪಾತ್ರದಾನವ ಮಾಡಲಾಗದು. ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ತನ್ನ ವಶವ ಮಾಡುವುದು. ಇದೇ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಬೇಹ ಶೌಚ ನೋಡಾ. ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆವಡೆ ಇದೇ ಸಾಧನ ಕೂಡಲ [೬೪]ಚೆನ್ನ[೬೪] ಸಂಗಮದೇವಾ. ೨೦

೨೬೩

ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಿದರು, ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ನರೆಂದು ಹೇಳಲೇತಕೊ? ನಡೆ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ನಡೆನುಡಿ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದವರಲ್ಲಿ ಇರಲೊಲ್ಲನು ನೋಡಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರ. ೨೧

೨೬೪

ಕಾಮವೇಕೊ ಲಿಂಗಪ್ರೇಮಿ ಎನಿಸುವಂಗೆ? ಕ್ರೋಧವೇಕೊ ಶರಣವೇದ್ಯನೆನಿಸುವಂಗೆ? ಲೋಭವೇಕೊ ಭಕ್ತಿಲಾಭವನರಸುವಂಗೆ? ಮದಮತ್ಸರವುಳ್ಳವಂಗೆ ಹೃದಯ ಶುದ್ಧವೆಲ್ಲಿಯದೊ? ಹದುಳಿಗರಾದವರಲ್ಲಿಪ್ಪ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೨೨

೬೧-೬೧ ನ್ನಯ (ಮೂ) ೬೨+ ನ (ಮೂ) ೬೩-೬೩ ಸುವುದು (ಮೂ) ೬೪-೬೪ ಥ(ವಸಾಸಂ)

೭೬೫

[65]ಸರ್ವ[65] ಸಂಸಾರಿಯೊಡನಾಡಿ ಕಟ್ಟುವಡೆಯಿತ್ತು. ಮನದ ತಮಂಧ ಬಿಡದು. ಮನದ ಕಪಟ ಬಿಡದು. ಸಟೆಯೊಡನೆ ದಿಟವಾಡಿ ಬಯಲ ಬಡಿವಡೆಯಿತ್ತು. ಕಾಯದ ಸಂಗದ ಜೀವವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಎಂದೂ ಭಾವಹಿಂಗದು ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೨೩

೭೬೬

ಸಜ್ಜನ ಸದ್ಭಾವಿ ಅನ್ಯರಲ್ಲಿ ಕೈಯಾಂತು ಬೇಡ; ಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿದ ಕೈ ಮೀಸಲು. ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಸೆದು ನೋ[66]ಡ[66] ಪರವಧುವ; ಮನದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯವ ನೆನೆಯ; ಮಾನವರ ಸೇವೆಯ ಮಾಡ; ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ [67]ಲಿಂಗವ ಬೇಡ; ಆ ಲಿಂಗದ[67] ಹಂಗಸೊಲ್ಲ,[68] ಕೂಡಲ[ಚೆನ್ನ] ಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ. ೨೪

೭೬೭

ಹುಸಿಯ ನುಡಿಯನು ಭಕ್ತ, ವ್ಯಸನಕ್ಕೆಳಸನು ಭಕ್ತ, ವಿಷಯಂಗಳಾತಂಗೆ ತೃಣವು ನೋಡಾ. ಬಯಸುವನಲ್ಲ ಭಕ್ತ. ದಯವೆಂಬುದು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ. ಸ್ಮೈರಣೆಯೆಂಬುದು ತನಗೆ ತೊತ್ತಾಗಿಪ್ಪುದು. ಕೋಪವೆಂತಹದೆಂದರಿಯ. ತಾಪತ್ರಯಂಗಳು ಮುಟ್ಟಲಮ್ಮವು. ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳಡಗಿದವು. ಲಿಂಗವನೊಳಕೊಂಡ ಪರಿಣಾಮಿ. ಆತನ ಪಥ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊಸತು. ಲೋಕದ ಪಥವಾತಂಗೆ ಹೊಸತು. ತನಗೊಮ್ಮೆಯೂ ಲಿಂಗಧ್ಯಾನ. ಲಿಂಗಕ್ಕೊಮ್ಮೆಯೂ ತನ್ನ ಧ್ಯಾನ. ಆತನ ಘನಮಹಿಮೆಯ ಹೊಗಳಲೆನ್ನಳವೆ? ಪನ್ನಗಧರ ಕೇಳಯ್ಯಾ ಚೆನ್ನ ಹಂಪೆಯ ವಿರುಪಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿದ ಸತ್ಯಶರಣ ಪರಿಣಾಮಿ. ೨೫

೭೬೮

ಕಾಯದ ಕಕ್ಕು[69]ಲ[69]ತೆಗಾಗಿ ಜೀವಿಗಳ ಬಾಗಿಲವ ಕಾಯದೆ, ಈಷಣತ್ರಯಕ್ಕಾಗಿ ಭವದುಃಖಿಗಳ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂದು ವೇಳೆಯ ಕಾವಂಗೆ ಭಾವರಹಿತ ಬ್ರಹ್ಮವೇಕೆ? ಅದು ನಾಣ್ನುಡಿಗೊಳಗು: ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹೊರಗು. ೨೬

೭೬೯

ತಾನು ಒಳ್ಳೆಯವನಾದರೆ ತನಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಳ್ಳೆಯವರಾಗಿರ್ಪರು. ತಾ ಹೀನನಾದರೆ ತನಗೆ ಸರ್ವರೂ ಹೀನರಾಗಿರ್ಪರು. ತಾನು ಒಳ್ಳೆಯವನಾಗಿ ತನಗೆ ಸರ್ವರೂ ಹೀನರಾದರೆ ಅದು ತನ್ನ ಪೂರ್ವದ ಕರ್ಮ. ತಾ ಹೀನನಾಗಿ ತನಗೆ ಸರ್ವರೂ ಒಳ್ಳೆಂಗುವರಾದರೆ ಅದು ತನ್ನ ದೈವದ ಬಲವು ನೋಡಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೨೭

೬೫–೬೫ ಸರ್ವ (ಮೂ) ೬೬–೬೬ ಡಾ (ಮೂ) ೬೭–೬೭ ಅಂಗದ (ಮೂ) ೬೮+ ಧನದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆಯಿಲ್ಲ (ಮೂ) ೬೯–೬೯ ಲಿ (ಮೂ)

೭೭೦

ಆಚಾರವನನಾಚಾರವ ಮಾಡಿ ನುಡಿವರು, ಅನಾಚಾರವನು ಆಚಾರವ ಮಾಡಿ ನುಡಿವರು. ಸತ್ಯವನು ಅಸತ್ಯವ ಮಾಡಿ ನುಡಿವರು, ಅಸತ್ಯವ ಸತ್ಯವ ಮಾಡಿ ನುಡಿದರು. ವಿಷವ ಅಮೃತವೆಂಬರು, ಅಮೃತವ ವಿಷವೆಂಬರು. ಸಹಜವನರಿಯದ ಅಸಹಜರಿಗೆ ಶಿವನೊಲಿ ಎಂದಡೆ ಎಂತೊಲಿವನಯ್ಯಾ? ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ, ನೀ ಮಾಡಿದ ಮಾಯೆಯ ನೋಡಿ ನಾನು ಬೆರಗಾದೆನು. ೨೮

೭೭೧

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬುದೊಂದು ಮಾತಿನಂತುಟಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಲೋಕದ ಸುಖ ದುಃಖ ತನ್ನದೆನ್ನಕ್ಕ ಚೆನ್ನಸಿದ್ಧನಾಥನೆಂಬ ಲಿಂಗ ಬರಿದೆ ಒಲಿವನೆ? ೨೯

೭೭೨

ಕೊಲ್ಲೆನಯ್ಯಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳ, ಮೆಲ್ಲೆನಯ್ಯಾ ಬಾಯಿಚ್ಚೆಗೆ; ಒಲ್ಲೆನಯ್ಯಾ ಪರಸತಿಯರ ಸಂಗವ ; ಬಲ್ಲೆನಯ್ಯಾ ಮುಂದೆ ತೊಡಕುಂಟೆಂಬುದ.[೭೦] ಬಳ್ಳದ ಬಾಯಂತೆ ಒಂದೇ ಮನವ ಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲೆಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೩೦

೭೭೩

ದಯವಿರಬೇಕು ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ವಯವಿರಬೇಕು ಸಕಲಗುಣಗಳಲ್ಲಿ, ನಯವಿರಬೇಕು ನುಡಿಗಡಣದಲ್ಲಿ, ಇಂತೀ ಗುಣವಿಲ್ಲದವರ ಕಂಡಡೆ ಸೊಗಸದಯ್ಯಾ ಎನಗೆ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೩೧

೭೭೪

ಹಾದರ ಹಸುಗೊಲೆ ವಿಷಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಧರಿಸಬೇಕು. ಬಲ್ಲವರಲ್ಲಿದ್ದು ಸಾಧನೆಯಾಯಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರು ಕಲಿತ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದನು ಭೇದಿಸಲರಿಯೆ ಕಾಮಹರಪ್ರಿಯ ರಾಮನಾಥಾ.* ೩೨

೭೭೫

ಬೇಕೆಂಬುವನಲ್ಲಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ. ಬೇಡೆಂಬುವನಲ್ಲಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ, ಲೋಕದ ನಡೆಯಂತೆ ನಡೆಯನಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ. ಲೋಕದ ನುಡಿಯಂತೆ ನುಡಿಯನಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ. ಕಾಕು ಸಟೆ ಕುಟಿಲ ಕುಹಕ ವ್ಯಾಪಾರವ ಹೊರನಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೩೩

---

* **ಅರ್ಥ:** ಪರಸ್ತ್ರೀಸಂಗ ಮಾಡುವುದನು, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕೊಲ್ಲುವುದನು, ವಿಷಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಚರಿಸುವುದನು ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗಾನುಭಾವಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತ ಹಾಡುತ್ತ ಶಿವಾನುಭಾವವ ಕೇಳುತಿರ್ದು ಇವುಗಳ[ಲ್ಲಿ] ನಿವೃತ್ತಿ[೭೧] ಉಂಟಾಯಿತ್ತು. ದ್ವೈತಾದ್ವೈತಿಗಳಾಚರಿಸುವ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ನಿವೃತ್ತಿಯ ತಿಳಿಯಲರಿಯ ಎಂಬುದರ್ಥ.

೭೦+ ರಿಂದ (ಮೂ) ೭೧+ ಯಲ್ಲಿ (ಮೂ)

೭೭೬

ಲಂಚ ವಂಚನೆಗೆ ಕೈಯಾನದ ಭಾಷೆ, ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನು ವಸ್ತ್ರ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಎತ್ತಿದೆನಾದಡೆ ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮಾಣೆ, ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ. ನೀವಿಕ್ಕಿದ ಭಿಕ್ಷೆಯೊಳಗಿಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ, ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವ[೭೨]ರ[೭೨]ದೇವಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮಾಣೆ. ೩೪

೭೭೭

ಎಳ್ಳಿಲ್ಲದ ಗಾಣದಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆಯುಂಟೆ? ಜೊಳ್ಳು ತೂರಿದಲ್ಲಿ ಬತ್ತ ಉಂಟೆ? ಕಳ್ಳ ಹಾದರಿಗರ ಸಂಪಾದನೆ ಹೊಳ್ಳ ಕುಟ್ಟಿ ಕೈಹೊಟ್ಟಾದಂತೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೩೫

೭೭೮

ಗುರು[೭೩]ನಿ[೭೩]ರೂಪವ ಮರದು ಪರವಧುವ ನೆರೆವರು, ಪರಧನವನಳುಪುವರು, ಗುರುವಿಲ್ಲವವರಿಗೆ, ಪರವಿಲ್ಲವವರಿಗೆ. ಇಂತಪ್ಪ ನರಕಿಗಳನೆನಗೊಮ್ಮೆ ತೋರದಿರಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೩೬

೭೭೯

ಪರವಧುವ ನೆರೆಯದೆ, ಪರಧನವ ತುಡುಕದೆ, ಪರದೈವದಿಚ್ಛೆವಡೆಯದೆ, ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ವರದಾಸನಾದಾತನೇ ಧರೆಮೂರಕ್ಕೆ ಗುರುವಾಗಿಪ್ಪನೈ ರಾಮನಾಥಾ. ೩೭

೭೮೦

ಪರಧನ ಪರಾನ್ನ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರಾಶೆ ಬಿಡದು, ಶರಣನೆಂತೆಂಬೆ? ಸಂಬಂಧಿಯೆಂತೆಂಬೆ ಮರುಳೆ? ಶ್ಲೋಕ : "ಜಿಹ್ವಾದಗ್ಧ ಪರಾನ್ನಂಚ ಹಸ್ತದಗ್ಧ ಪ್ರತಿಗ್ರಹಂ । ಚಕ್ಷುದಗ್ಧ ಪರಸ್ತ್ರೀಣಾ(ಂ) ತಸ್ಯ ಜನ್ಮ ನಿರರ್ಥಕಂ ॥" ಇಂತೆಂದು ಶ್ರುತಿ ಸಾರಲು ಮತಿಗೆಡುವಿರಕಟಾ, ನಿವೃತ್ತಿಸಂಗಯ್ಯದೇವರೆಂತೊಲಿವನಮ್ಮಾ? ೩೮

೭೮೧

ಮಾತುಗಂಟುತನದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದಡೇನು? ಕಾಮಿನಿಯರ ಕಾಲದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ, ಕ್ರೋಧದ ದಳ್ಳುರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದು, ಆಶೆಯೆಂಬ ಪಾಶ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ, ಅದೇಕೋ, ಅದೇತರ ಮಾತೆಂದನಂಬಿಗರಚೌಡಯ್ಯ. ೩೯

೭೮೨

ಹಣ, ಬಂಗಾರ, ವಸ್ತ್ರ, ಕಪ್ಪಡ, ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟನೆ ಬಿದ್ದಿರಲು ಕಂಡು ಕಾತರಿಸಿ ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಎತ್ತದ ಭಾಷೆ. ಕೊಟ್ಟಡೆ ಮುಟ್ಟದ ಭಾಷೆ. ಪರಧನ ಪರಸತಿಗೆ ಅಳುಪದ ಭಾಷೆ, ಇಂತಿವಕ್ಕಳುಪಿದೆನಾದಡೆ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮಾಣೆ, ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ. ೪೦

೭೨–೭೨ ರಾ (ಮೂ) ೭೩–೭೩ ವಿನ (ಮೂ) ೭೪–೭೪ ಟ (ಮೂ) ೭೫–೭೫ ದ (ಮೂ)

೭೮೩

ಶೀಲ ಶೀಲವೆಂದು ಗರ್ವಿಸಿ ನುಡಿವುತಿರ್ಪಿರಿ. ಶೀಲವಾವುದೆಂದರಿಯಿರೆ? ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ, ಇದ್ದುದ ವಂಚನೆಯ ಮಾಡದಿರ್ಪುದೇ ಶೀಲ. ಇಲ್ಲದುದಕ್ಕೆ ಕಡ[೭೫]ನ[೭೫] ಮಾಡದಿರ್ಪುದೇ ಶೀಲ. ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಟ್ಟದಿರ್ಪುದೇ ಶೀಲ. ಪರದೈವ ಪರಸಮಯಕ್ಕೆ ಅಳುಪದಿರ್ಪುದೇ ಶೀಲ. [ಗುರುನಿಂದೆ ಹರನಿಂದೆ ಚರನಿಂದೆಯ ಕೇಳದಿರ್ಪುದೇ ಶೀಲ]. ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗನ ಶರಣರ ಬರವಿಂಗೆ ಮುಯ್ಯಾಂತುದೇ ಅಚ್ಚಶೀಲ. ೪೧

೭೮೪

ದರ್ಶನತಪ್ಪುಕ ಪ್ರಥಮಪಾತಕ. ಸ್ಪರ್ಶನತಪ್ಪುಕ ದ್ವಿತೀಯ ಪಾತಕ. ಗುರು ತಪ್ಪುಕ ತೃತೀಯ ಪಾತಕ. ಪರದಾರ ಚತುರ್ಥ ಪಾತಕ. ಮಾಂಸಾಹಾರ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕ. ಈ ಐವರೊಡನೆ ನುಡಿ[೭೬]ಇಲ್ಲೈ[೭೬] ರಾಮನಾಥಾ. ೪೨

೭೮೫

ಭಕ್ತರಲ್ಲದವರೊಡನೆ ಆಡದಿರು, ಆಡದಿರು, ಅರ್ಥದಾಶೆಗೆ ದುರ್ಜನರ ಸಂಗ ಮಾಡದಿರು, ಮಾಡದಿರು, ಉತ್ತಮರ ಕೆಡೆ ನುಡಿಯದಿರು, ನಿತ್ಯವಲ್ಲದ ದೈವಕ್ಕೆರಗದಿರು, ಎರಗದಿರು. ಕರ್ತ ಸೊಡ್ಡಳನ ನೆರೆ ನಂಬು; ಡಂಭ ಬೇಡಾ. ೪೩

೭೮೬

ಭಕ್ತರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಮಯೋಚಿತವ ಮಾಡುವನ, ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ಉಣಲಿ[೭೭]ಕ್ಕಿ[೭೭] ತನ್ನ ಹಸಿವ ಮರೆದಿಪ್ಪವನ, ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ಉಳ್ಳುದೆಲ್ಲವ ಕೊಟ್ಟು ಎಯ್ದರೆಂದು ಮರುಗುವ ಏಕೋಗ್ರಾಹಿ ನೆಟ್ಟನೇ ಶರಣ, ತೊಟ್ಟನೆ ತೊಳಲಿ ಅರಸಿಯೂ ಕಾಣದೆ ಮೂರು ತೆರದ ಮುಕ್ತಿಯ ಹಾದಿಯ, ಆರುತೆರದ ಭಕ್ತಿಯ ಭೇದವ ಇಂತಪ್ಪ ವರವ ಕೊಟ್ಟಡೆಯೂ ಒಲ್ಲೆನು. ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನ ತೋರಾ ಎನಗೆ. ೪೪

೭೮೭

ಗರ್ವದಿಂದ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿ ದ್ರವ್ಯದ ಕೇಡು, ನಡೆಯಿಲ್ಲದ ನುಡಿ[೭೮]ಅರಿವಿಂಗೆ[೭೮] ಹಾನಿ. ಕೊಡದೆ ತ್ಯಾಗಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಬುದು ಮುಡಿಯಿಲ್ಲದ ಶೃಂಗಾರ. ದೃಢವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತಿ ಅಡಿಯೊಡೆದ ಕುಂಭದಲ್ಲಿ ಸುಜಲವ ತುಂಬಿದಂತೆ, [ಮಾರಯ್ಯಪ್ರಿಯ] ಅಮಳೇಶ್ವರಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟದ ಭಕ್ತಿ. ೪೫

೭೮೮

ಖ್ಯಾತಿ ಲಾಭಕ್ಕೆ ಮಾಡುವಾತ ಭಕ್ತನಲ್ಲ, ಡಂಭಕಕ್ಕೆ ಡೊಂಬರಂತೆ ತಿರುಗುವವ ಜಂಗಮನಲ್ಲ. ತನು ತಲೆ ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿ, ತ್ರಿವಿಧಾಶೆಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ವಿರಕ್ತನಲ್ಲ. ಇಂತೀ ಗುಣವ ಸಂಪಾದಿಸುವನ್ನಕ್ಕರ ಎನಗೆ ಮುಕ್ತಿಯೆಂಬ ಬಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲ. ನೀ ಸತ್ತೆ ನಾ ಕೆಟ್ಟೆನು. ಮನಸಂದಿತ್ತು ಮಾರೇಶ್ವರಾ. ೪೬

೭೬-೭೬ ಯಲಿ (ಮೂ) ೭೭-೭೭ ಕ್ಕ (ಮೂ) ೭೮-೭೮ ಅರುವಿಗೆ (ಮೂ)

೭೪೯

ಈರೇಳು ಭುವನವನು ಒಡಲೊಳಗೆ ಇಂಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಲಿಂಗರೂಪಾಗಿ, ಭಕ್ತನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪೂಜೆಗೊಂಡಿತ್ತು ನೋಡಾ. ಅಂತಹ ಅಗಮ್ಯ ಅಗೋಚರ ಲಿಂಗವೆಂದರಿದು ಭಕ್ತನು ತಾನು ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ಜೂಜು ಬೇಂಟೆ ಚದುರಂಗ ನೆತ್ತ ಪಗಡೆಯಾಟಂಗಳಂ ಪರಿಹಾಸಕರ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲೆದಾಡುವುದಂ ಬಿಟ್ಟು [ಬಂದುದ ತೊರೆದು] ಶಿವಪಥದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬಲ್ಲಾತನೇ ಸದ್ಭಕ್ತನಲ್ಲದೆ, ಹಣದಾಶೆಗೆ ಹಂಗಿಗನಾಗಿ, ಗುಣದಾಸೆಗೆ ಅಮೇಧ್ಯವ ತಿಂದು, ಬಂಧುಗಳ ಬಿಟ್ಟು ಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆ[ಂಬ] ಉಂಟೆಂಬ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕರ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು. ಅವರ ಮಾತು ಕೇಳಲಾಗದು. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ: ಕತ್ತೆ ಭಕ್ತನಾದರೆ ಕಿಸುಕುಳವ ತಿಂಬುವ ಮಾಬುದೆ? ಬೆಕ್ಕು ಭಕ್ತನಾದರೆ ಇಲಿಯ ತಿಂಬುದ ಮಾಬುದೆ? [ಹಂದಿ ಭಕ್ತನಾದರೆ ಹಡಿಕೆಯ ತಿಂಬುದ ಮಾಣ್ಬುದೆ?] ಶುನಕ ಭಕ್ತನಾದರೆ ಮೂಳೆ ಮಾಂಸವ ತಿಂಬುದ ಮಾಬುದೆ? ಕೋಳಿಯ ತಂದು ಪಂಜರದಿ ಇಟ್ಟು, ಅಮೃತಾನ್ನವನಿಕ್ಕಿ ಸಲಹಿದರೆ ಅದು ತಾನು ಮತ್ತೆ ತಿಂಬ ಹಡಿಕಿಗೆ ಚಿತ್ತವನಿಕ್ಕುವುದ ಮಾಬುದೆ? ಇಂತೀ ಭವಿತನಕ್ಕೆ ಹೇಸಿ ಭಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ ಅನಾಚಾರವ ಬಿಟ್ಟು ಸದಾಚಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಗುರುವಾದಡೂ ಆಗಲಿ, [ಜಂಗಮನಾದಡೂ ಆಗಲಿ], ಭಕ್ತನಾದಡೂ ಆಗಲಿ, ತಾನು ಹಿಂದೆ ಭವಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಭುಂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸುರೆ ಮಾಂಸ ಭಂಗಿ ಭವಿಸಂಗ ಭವಿಪಾಕ–ಇಂತಿವ ಬಿಡದಿರ್ದವರುಗಳು ಆ ಕತ್ತೆ ಬೆಕ್ಕು ಸೊಣಗ ಕೋಳಿಗಿಂದತ್ತತ್ತ ಕಡೆ ನೋಡಿರೊ, ಅದೆಂತೆಂದಡೆ : ವೀರಾಗಮೇ, ಸಾಕ್ಷಿ : "ಕಿಂ ಮಾಸಂ ಕಾ ಶಿವೇ ಭಕ್ತಿಃ ಕಿಂ ಮದ್ಯಂ ಕಶ್ಶಿವಾರ್ಚಕಃ । ಮದ್ಯಮಾಂಸರತಾನಾಂ ಚ ದೂರೇ ತಿಷ್ಠಾಮಿ ಶಾಂಕರೀ॥ ಪಶುಂ ಹತ್ವಾ ಸುರಾಂ ಪೀತ್ವಾ ಕೃತ್ವಾ ಪಲಲಭೋಜನಂ । ಎನ್ಯೈವಂ ಗಮ್ಯತೇ ಸ್ವರ್ಗಂ ನರಕಂ ತೇನ ಗಮ್ಯತೇ॥" ಎಂದುದಾಗಿ [ಚೆನ್ನದ] ಬೆಟ್ಟವನೇರಿದವನು ಕಣ್ಣು ಕಾಣದಿಪ್ಪಂತೆ ೯೯ಗಳಿ೯೯ಯನೇರಿದ ಡೊಂಬ ಮೈಮರೆದಿಪ್ಪಂತೆ. [ಅಂಕಕ್ಕೆ ಹೋದ ಬಂಟ ಕೈಮರೆದಿಪ್ಪಂತೆ] ನಡುನೀರಿಗೆ ಹೋದ ಹರಿಗೋಲು ತಲೆಕೆಳಗಾದಂತೆ ಕಾಣಾ ಕೂಡಲ [ಚೆನ್ನ]ಸಂಗಮದೇವಾ. ೪೭

೭೫೦

ಬಕಧ್ಯಾನಿಗೆ ಜಪಧ್ಯಾನವುಂಟೆ? [ಜೂಜುವೇಂಟೆ] ಚದುರಂಗ ನೆತ್ತ ಪಗಡೆಯ ಪರಿಹಾಸಕರ ಕೂಡಿ ಕೆಲೆವಂಗೆ ಶಿವಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನವುಂಟೆ? ಕುಕ್ಕುಟಂಗೆ ಪಟ್ಟೆ ಮಂಚ ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆ ಅಮೃತಾನ್ನವನಿಕ್ಕಿ ಸಲಹಿದರೂ ಹಡುಹಿಂಗೆ ಚಿತ್ತವನಿಕ್ಕುವುದೇ ದಿಟ. ಇಂತೀ ಗುರುಚರ [ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ] ಆಜ್ಞೆಯ ಮೀರಿದವಂಗೆ ಕುಕ್ಕು೮೦ಟನಿಂದ೮೦ತ್ತಣ ಕಡೆ. ಗುರುವಾದಡಾಗಲಿ, [ಲಿಂಗವಾದಡಾಗಲಿ] ಚರಲಿಂಗವಾದಡಾಗಲಿ, ವರ್ತನ ತಪ್ಪಿ ನಡೆವಂಗೆ ಭಕ್ತಿ ವಿರಕ್ತಿ ಮೋಕ್ಷ ಮುಮುಕ್ಷತ್ವವಿಲ್ಲ. ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ, ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನರಿಕೆಯಾಗಿ, ಪ್ರಭು ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ಮರುಳುಶಂಕರ ನಿಜಗುಣಿ ಇಂತಿವರೊಳಗಾದ ನಿಜಲಿಂಗಾಂಗಿಗಳು ಮುಂತಾಗಿ ಎನ್ನ ಕಾಯಕಕ್ಕೆ [ಸಾರು ಹೋಗೆಂದು] ಇಕ್ಕಿದ ಕಟ್ಟು ನಾ ಭಕ್ತನೆಂದು ನುಡಿದಡೆ ಎನಗೊಂದು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಅದು ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತದ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರಸನ್ನ ಕುರಂಗೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ. ೪೮

೭೯–೭೯ ಗಣಿ (ಮೂ) ೮೦–೮೦ ರಂಗ (ಮೂ)

೭೯೧

ಸದಾಚಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆವನ, ಶಿವನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಾಗಿಪ್ಪನ, ಶಿವಲಾಂಛನವ ಕಂಡಲ್ಲಿ ವಂದನೆಗೈಯುತ್ತಿಪ್ಪನ, ಲಿಂಗಜಂಗಮ ಒಂದೇ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಕಂಡು, ಭೃತ್ಯಾಚಾರಯುಕ್ತವಾಗಿರಬಲ್ಲಡೆ ಭಕ್ತಸ್ಥಲವೆಂದೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೪೯

೭೯೨

ಲಿಂಗವಂತನು ಲಿಂಗವಂತರೊಡನೆ ಸತ್ಯವ ನುಡಿವುದು, ಸಹಜದಲ್ಲಿ ನಡೆವುದು, ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ಸಂಗವ ಮಾಡುವುದು; ಈ ಕ್ರೀ ಇಹಪರಸಿದ್ಧಿ, ಲಿಂಗವನರಿ[೮೧]ದು[೮೧]ದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟ. ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಕ್ರೀ ಲಿಂಗ ಒಲಿದುದಕ್ಕೆ ಚಿಹ್ನ; ಇದು ಸತ್ಯ, ಲಿಂಗವನು ಲಿಂಗವಂತರೊಡನೆ ಹೇಮದಾಸೆಗೆ ಪ್ರೇಮಗುಂದಿ ನಡೆಯಲಾಗದು, [ವಂಚಿಸಿ ನುಡಿಯಲಾಗದು]. ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಆಗಮ ಪುರಾಣ ಪುರಾತನರ ವಚನ ಪುರಾತನರ ಚಾರಿತ್ರವನರಿಯದೆ, ಆದಿಮಧ್ಯ ಪರಿಪಕ್ವತೆಯನರಿಯದೆ, ತರ್ಕಿಸಿ ನುಡಿಯಲಾಗದು. ದುಶ್ಚರಿತ್ರದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಲಾಗದು. ಅಜ್ಞಾನ[೮೨] ಕ್ರೀಯಲ್ಲಿ[೮೨]ವರ್ತಿಸಲು ಇಹಪರವಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗವನರಿಯಬಾರದು. ಲಿಂಗವಂತರನೆಂದೂ ಅರಿಯಬಾರದು. ಅರಿ[ಯ]ದವಂಗೆ ಪೂಜಿಸಲೆಂತೂಬಾರದು. ಪೂಜೆ ಇಲ್ಲದವಂಗೆ ಭಕ್ತಿ ಎಂತಹು[೮೩]ದು[೮೩]? ಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಪ್ರಸಾದವೆಂತಹ[೮೪]ದು[೮೪]? ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಇದು ಸತ್ಯ, ಇದನರಿದು ಲಿಂಗವಂತರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಸಂಭಾಷಣೆ, ಸದ್ಭಕ್ತಿಯೋಗವಾದಡೆ ಕೇವಲ ಮುಕ್ತಿ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೫೦

೭೯೩

ಸೂಳೆ ಸುರೆ ಬೆಕ್ಕು ನಾಯಿ ಅನ್ಯದೈವ ಭವಿ ತಾಳಹಣ್ಣು ಈಸೊಂದುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಭಕ್ತನಲ್ಲ, ಶಿವದ್ರೋಹಿ, ವ್ರತಗೇಡಿ. ಈಸೊಂದುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಯುಕ್ತನಲ್ಲ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ವೀರತಂತ್ರೇ, ಶ್ಲೋಕ: "ಮೃಗಯಾಮದ್ಯವೇಶ್ಯಾನ್ಯದೈವ [೮೫]ತಾರ್ಚನ ತತ್ಪರಃ[೮೫] ತತ್ಸಂಗೀಚ ಮಹಾದ್ರೋಹೀನ ಲಿಂಗೀ ಭವಿನೋಪಮಃ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಶೂಕರನು ಅಶುದ್ಧವ ತಿಂದು, ಅದು ಒಂದರ ಮುಸುಡ ಒಂದು ಮೂಸಿ ನೋಡುವಂತೆ. ಇಂತಪ್ಪ ಅನಾಚಾರಗಳಂ ಬಿಡದವನು ಆ ಸೂಕರನೋಪಾದಿ ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವರದೇವಾ. ೫೧

೭೯೪

ವಿಭೂತಿಯನಿಟ್ಟು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಂ ಧರಿಸಿ, ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯಂ ಜಪಿಸಿ ಕೃತಾರ್ಥರಾದೆವೆಂಬ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕರು ನೀವು ಕೇಳಿರೊ. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ : ವಿಭೂತಿಯನಿಟ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲವಾಗಿ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಧರಿಸಿ ರುದ್ರಗಣಂಗಳನರಿಯರಾಗಿ, ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಜಪಿಸಿ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕವ ಬಿಡರಾಗಿ. ಅವಾವುವೆಂದಡೆ: ಹುಸಿ ಕೊಲೆ ಕಳವು ಪರದಾರ ತಾಮಸಭಕ್ತಸಂಗ ಇಂತಿವ ಬಿಡದನ್ನಕ್ಕರ ಶಿವಭಕ್ತನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ನೋಡಾ. ಆಗಮಸಾಕ್ಷಿ : "ಸರ್ವಾಚಾರ ಪರಿಭ್ರಷ್ಟೋ ಶಿವಾಚಾ[೮೬]ರೇತು[೮೬]

೮೧-೮೧ ವು (ಮೂ) ೮೨-೮೨ ಕ್ರಿಯೆ (ಮೂ) ೮೩-೮೩ ದೆ (ಮೂ) ೮೪-೮೪ ದೊ (ಮೂ) ೮೫-೮೫ ಸ್ಯ ಪೂಜಕಃ (ಮೂ) ೮೬-೮೬ ರಯ್ಯ (ಮೂ)

ಮೇಳನಂ । ಶಿವಾಚಾರಪರಿಭ್ರಷ್ಟೋ ನರಕೇ ಕಾಲಮಕ್ಷಯಂ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಕಸಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಸಿ ಪಲ್ಲವಿಸುವುದೆ? ಹುಸಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತಿ ನೆಲೆಗೊಂಬುದೆ? ಬಸವ ಗತಿ ಎನುತ ಹಿರಿದಾಗಿ ಭಸಿತವ ಪೂಸಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ಕುನ್ನಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸದ್ಭಕ್ತರಾಗಬಲ್ಲರೆ? ಅಶನ ಭವಿಪಾಕ, ತಿಂಬುದೆಲ್ಲವೂ ಅನ್ಯದೈವದೆಂಜಲು. ಮತ್ತೆ ಮರಳಿ ವ್ಯಸನಕ್ಕೆ ದಾಸಿ ವೇಶಿ ಹೊಲತಿ ಮಾದಗಿತ್ತಿ ಡೊಂಬತಿ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಹೇಸದೆ ಆಶೆಯ ಮಾಡುವವರ ಭಕ್ತಿಯ ತೆರನೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಸೂಕರನ ದೇಹವ ತೊಳೆದರೆ ಅದು ಕೂಡೆ ಅಶುದ್ಧದೊಳಗೆ ಹೊರಳಿದ ತೆರನಾಯಿತ್ತೆಂದನು ಕಲಿದೇವರದೇವಾ. ೫೨

೭೯೫

ಶಿವನೇ ದೈವ, ಶಿವಭಕ್ತನೇ ಕುಲಜ, ಷಡಕ್ಷರವೇ ಮಂತ್ರ, ಕೊಲ್ಲದಿರ್ಪುದೇ ಧರ್ಮ. ಅಧರ್ಮದಿಂದ ಬಂದುದ ಒಲ್ಲದಿಪ್ಪುದೇ ನೇಮ. ಆಶೆ ಇಲ್ಲದಿಪ್ಪುದೇ ತಪ, ರೋಷವಿಲ್ಲದಿಪ್ಪುದೇ ಜಪ, ವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದಿಪ್ಪುದೇ [ಭಕ್ತಿ, ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದಿಲ್ಲದಿಪ್ಪುದೇ] ಸಮಯಾಚಾರ. ಇದು ಸತ್ಯ, ಶಿವಬಲ್ಲ, ಶಿವನಾಣೆ, ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೫೩

೭೯೬

ಹಂದಿ ಶ್ರೀಗಂಧವ ಹೂಸಿದಡೇನು ಗಂಧರಾಜನಾಗಬಲ್ಲುದೆ? ನವಿಲು ನಲಿಯಿತ್ತೆಂದಡೆ [೮೭]ಕಾ[೮೭] ಕೋಳಿ ಪುಚ್ಚವ ತೆರೆದುಕೊಂಡಂತೆ, ಕರ್ಮಿಗಳ ಭಕ್ತಿ ಹೊರವೇಷದ[ಲ್ಲಿ] ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಹೂಸಿದಡೇನು? ತೆರನನರಿದು ಮರವೆಯ ಕಳೆದು ಮಾತಿನಂತೆ ನೀತಿಯುಳ್ಳೊಡೆ ಅವರ ಅಜಾತರೆಂಬೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೫೪

೭೯೭

ಕಾಮ [೮೮]ಸನ್ನಿಧ[೮೮]ನಾಗಿ ತಾ ಚೆಲುವನಾದಡೆ, ಕಾಮಿನೀ ಜನವೆಲ್ಲ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು. ದಾನಗುಣವುಳ್ಳವ ಕರೆದೀವನಾದಡೆ ಯಾಚಕಜನವೆಲ್ಲ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು. ವೀರನಾದಡೆ ವೈರಿಗಳು ಮೆಚ್ಚಬೇಕು. ಖೂಳನಾದಡೆ ತನ್ನ ತಾ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಬ. ಎನ್ನದೇವ ತೆಲುಗೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ತಾನು ಭಕ್ತನಾದಡೆ ದೇವರು ಮೆಚ್ಚೆ ಜಗವು ತಾ ಮೆಚ್ಚುವುದು. ೫೫

೭೯೮

ಹೆ[೮೯]ಣ್ಣ[೮೯] ಬೇಡುವಂಗೆ ಹೆಣ್ಣೇ ಪ್ರಾಣ. ಹೊನ್ನ ಬೇಡುವಂಗೆ ಹೊನ್ನೇ ಪ್ರಾಣ. ಮಣ್ಣ ಬೇಡುವಂಗೆ ಮಣ್ಣೇ ಪ್ರಾಣ. ಮನದ ಕುರುಹನರಿದವರನಾರನೂ ಕಾಣೆ. ಕುರಿತು ಬಂದಲ್ಲಿ ಕುರುಹಿಂಗೆ ಮಾಡುವುದೇ ಶಾಂತಿಗುಣ. ಅರಿಕೆವಿಡಿದು ಬಂದಲ್ಲಿ ತನುಮನಧನ ತೆರಹಿಲ್ಲದೆ ಲೇಸಾಗಿಪ್ಪುದೇ[೯೦] ಸದ್ಭಕ್ತನ ಇರವು.

೮೭-೮೭ ತಾ (ಮೂ) ೮೮-೮೮ ಸನ್ನದ್ಧ (ಮೂ) ೮೯-೮೯ ಣ್ಣು (ಮೂ) ೯೦+ ಅಂಥ (ಮೂ)

ಲಾಂಭನಕ್ಕೆ ನಮಿಸಿ, ಆಪ್ಯಾಯನಕ್ಕೆ ನೀಡಿ, ತಪ್ಪಿಪ್ಪ ಭಕ್ತನ ಒಪ್ಪಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.* ೫೬

೭೯೯

ಮುಂದು ಜಾವದಲೆದ್ದು, ಲಿಂಗದಂಘ್ರಿಯಮುಟ್ಟಿ, ಸುಪ್ರಭಾತಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಮುಖವ ನೋಡುವುದು, ಹುಟ್ಟಿದುದಕ್ಕಿದೇ ಸ[೯೧]ಫಲ[೯೧] ನೋಡಾ. ಸತ್ಯ ವಚನವಿಂತೆಂದುದು. ಇದಿಲ್ಲದವರ ಕಂಡೊಡೆ ನಾನೊಲ್ಲೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೫೭

೮೦೦

ಆಚಾರವನರಿಯದೆ, ವಿಭವವಳಿಯದೆ, ಕೋಪವಡಗದೆ, ತಾಪಮುರಿಯದೆ, ಬರಿದೆ ಭಕ್ತರಾದೆವೆಂದು ಬೆಬ್ಬನೆ ಬೆರೆವವರ ಕೇಡಿಂಗೆ ನಾನು ಮರುಗುವೆ ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೫೮

೮೦೧

ಅನ್ಯರಜವ ಸೋಂಕದೆ, ತನ್ನ ರಜವ ಬಾಧಿಸದೆ ರವಿಯ ಬೆಳಸ ಬಳಸದೆ, ಲಿಂಗದ ಬೆಳಸ ತಂದು ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಸ[೯೨]ವೆ[೯೨]ಸುತ್ತಿರ್ಪ ಲಿಂಗಭಕ್ತ. ಅವನಲ್ಲಿ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವಿಪ್ಪನು.* ೫೯

೮೦೨

ನಿಜವನರಿಯದ ಶರಣರು, ಲಿಂಗೈಕ್ಯರು, ಗಿರಿಗಹ್ವರದಲ್ಲಿದ್ದು ಫಲವೇನು? ಮನವು ಲೇಸಾದೊಡೆ ಸಾಲದೆ? ಮನವು ಲೇಸಾಗಿ ಪರಮಸುಖಿಯಾಗಿಪ್ಪ ಶರಣನ ಹೃದಯಲ್ಲಿ ಸದಾಸನ್ನಿಹಿತ ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವ. ೬೦

೮೦೩

ಆವುದಾನೊಂದು ಕರ್ಮಂಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಿಸಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸತ್ವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನರಿತು, [ಆವೃತ] ಕ್ರೀ ವರ್ತನೆಗಳು ಹಿಡಿಯದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಣ ನಗೆಗೆಡೆ ಮುಂದಣ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೊಳಗಲ್ಲದೆ, ನುಡಿದ ಮಾತಿಂಗೆ ನಡೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿ, ಆ ನಡೆಗೆ ಕ್ರೀ ಶುದ್ಧವಾಗಿ, ಆ ಕ್ರೀಯಲ್ಲಿ ವ್ರತಭಂಗವಿಲ್ಲದಿಪ್ಪುದು ಸದ್ಭಕ್ತನ ಸಂಬಂಧ. ಈ ಗುಣಸಂಗನಬಸವಣ್ಣನ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಯಾಮಾರ್ಗ. ೬೧

---

* **ಅರ್ಥ:** ಹೆಣ್ಣ ಅರ್ಥಿಸುವಂಗೆ ಆ ಹೆಣ್ಣೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಹೊನ್ನ ಅರ್ಥಿಸುವಂಗೆ ಹೊನ್ನೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳ ಅರ್ಥಿಸುವಂಗೆ ಅದೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಮನದ ಕುರುಹಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧವನರಿದವರ ಒಬ್ಬರನೂ ಕಾಣೆ. ಭಕ್ತನಿಂದ ವಸ್ತುವ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಕುರುಹಿಟ್ಟು ಬಂದಲ್ಲಿ ಆ ಕುರಿತು ಬಂದ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಾಪದಾರ್ಥವ ಕೊಟ್ಟು ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡುವುದೇ ಭಕ್ತಿಯ ಗುಣವು. ಸತ್ಯಾಸತ್ಯವಿಚಾರವ ತಿಳಿದು, ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯವಿಡಿದಾಚರಿಸುವ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಬಂದಲ್ಲಿ ತನು ಮನ ಧನಂಗಳು ತೆರಪಿಲ್ಲದೆ ಅವರ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿರುವುದೇ ತನ್ನ ನಿಜವನು ತಿಳಿದ ಸದ್ಭಕ್ತನ ನಿಲುಕಡೆಯು. ಶಿವಲಾಂಛನಸಮೇತವಾದ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕಾರವ ಮಾಡಿ ಹಸಿವಿಗನ್ನವನಿಕ್ಕಿ ಆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಾಗುವ ಫಲಪದಂಗಳಿಗೆ ತಾ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿಪ್ಪ ಶಿವಭಕ್ತನ ನಿಲುಕಡೆಗೆ ಸಾಂದ್ರ ನಮಸ್ಕಾರವೆಂಬುದರ್ಥ.

* **ಅರ್ಥ:** ಅನ್ಯಪಿಂಡವನಾಸೆವಿಡಿಯದೆ, ತನ್ನಪಿಂಡವ ನೋಯಿಸದೆ, ರೋಷದಾಶೆಯ ಬಳಸದೆ. ಲಿಂಗದಲುದಯವಾದ ಲಿಂಗದ್ರವ್ಯವನೇ ತಂದು ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಸವೆಸುತ್ತಿರ್ಪ ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಲಿಂಗವಿಪ್ಪನೆಂಬುದೀ ವಚನದರ್ಥ.

೯೧–೯೧ ಲಹು (ಮೂ) ೯೨–೯೨ ವಿ (ಮೂ)

೮೦೪

ಭಕ್ತನಾದಡೆ ಬಾಳೆಯ ಹಣ್ಣಿನಂತಿರಬೇಕು. ಭಕ್ತನಾದಡೆ ಬೆಲ್ಲದ ಕುಳ್ಳಿಯಂತಿರಬೇಕು. ಭಕ್ತನಾದಡೆ ಮಾವಿನ ಫಲದಂತಿರಬೇಕು. ಇಂತಿಪ್ಪಾತನೇ ಸದ್ಭಕ್ತ ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ.* ೬೨

೮೦೫

ದೇಹವೆಂಬ ಹುತ್ತಿನೊಳಗೆ ನಿದ್ರೆಯೆಂಬ ಕಾಳೋರಗನೆದ್ದು ಕಡಿಯಲು ಮೂರ್ಛಿತರಾದರಯ್ಯಾ ದೇವ ದಾನವ ಮಾನವರೊಳಗಾದ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವರು. ಆವಾಗ ಬಂದು [೯೩]ಕಡಿದೀತೆಂದು[೯೩] ಕಾಣಬಾರದು. ದಿವಾರಾತ್ರಿಯೆನ್ನದೆ ಬಂದು ಕಡಿಯಲೊಡನೆ ವಿಷಹತ್ತಿ ಸತ್ತವರ್[೯೪]ಗೆಣ್[೯೪]ಯೆಂಬಂತೆ ಜೀವನ್ಮೃತರಾದರಯ್ಯಾ, ಶಿವಜ್ಞಾನವೆಂಬ ನಿರ್ವಿಷವ ಕಾಣೆ. ನಿದ್ರಾಸರ್ಪನ ಬಾಯಿಗೀಡಾದರು ಕಾಣಾ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೬೩

೮೦೬

ಕಾಯಕ ಕಳವಳವ ಗೆಲಲರಿಯದವರು ಮಾಯಾಪಾಶದಲ್ಲಿ ಬಂಧರ್[೯೫]ವಡೆದ್[೯೫] ಸಂಸಾರಿಗಳಹರಲ್ಲದೆ ಅವರು ಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಲರಿಯರು. ಅವರಿಗಿನ್ನೆಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯದುಹೊ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೬೪

೮೦೭

ಶಮೆ ದಮೆ ವಿವೇಕ ವೈರಾಗ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣಭಾವ ಶಾಂತಿ ಕಾರುಣ್ಯ ಶ್ರದ್ಧೆ ಸತ್ಯ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಶಿವಜ್ಞಾನ ಶಿವಾನಂದ ಉದಯವಾದ ಮಹಾಭಕ್ತನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಪ್ಪ. ಆತನ ದರ್ಶನ ಸ್ಪರ್ಶನ ಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದ ಕೇವಲ ಮುಕ್ತಿಯಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದಯ್ಯಾ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೬೫

---

* **ಅರ್ಥ:** ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾದ ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರನು, ಬಾಳೆಯಹಣ್ಣಿನ ತೋಟೆಯ ಸುಲಿದು ನೋಡಿದರೆಯೂ ಮೃದುವಾಗಿ ತೋರುವದಲ್ಲದೆ ಕಠಿಣವಾಗಿ ತೋರದೆಂಬ ಹಾಗೆ ಶ್ರೀಗುರು ಬಂದು ತನು ಮನ ಧನವ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದಡೆಯೂ ಬಯಲರೂಪಾಗಿ ತೋರಬೇಕಲ್ಲದೆ ಸಾಕಾರರೂಪಾಗಿ ತೋರಬಾರೆಂಬುದೀಗ, ಭಕ್ತನಾದಡೆ ಬಾಳೆಯಹಣ್ಣಿನಂತಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ತ್ರಿವಿಧ ತನುವ ಬಯಲರೂಪಾಗಿ ತೋರಿದ ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರನು ಬೆಲ್ಲದ ಪೆಂಟೆಯ ಆವಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿ ನೋಡಿದಡೆಯೂ ರುಚಿಕರವಾಗಿ ತೋರುವದಲ್ಲದೆ ವಿಷವಾಗಿ ತೋರದೆಂಬ ಹಾಗೆ ಶ್ರೀಗುರು ಶಿಷ್ಯನ ಸಕಲಕರಣಂಗಳ ಆವಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದಡೆಯೂ ಅಮೃತಕರವಾಗಿ ತೋರಬೇಕಲ್ಲದೆ ವಿಷವಾಗಿ ತೋರದೆಂಬುದೀಗ, ಭಕ್ತನಾದಡೆ ಬೆಲ್ಲದ ಕುಳ್ಳಿಯಂತಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸಕಲಕರಣಂಗಳು ಅಮೃತಕರವಾಗಿ ತೋರುವ ಶಿವಶರಣನು ಸಕಲ ಫಲಪಕ್ವದೊಳಗೆ ಮೇಲಾಗಿ ತೋರುವುದು ಮಾವಿನಫಲವು; ಆ ಮಾವಿನ ಫಲ ಸಕಲಜನರಿಗೆ ಅಮೃತಮಯವಾಗಿ ತೋರುವುದಲ್ಲದೆ ವಿಷವಾಗಿ ತೋರದು ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಸಕಲ ಭೂಜನಾತ್ಮಂಗೆ ಮೇಲಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಕರವಾಗಿರಬೇಕಲ್ಲದೆ ಮದಮತ್ಸರದಿಂದ ಶತ್ರುವಾಗಿರಬಾರದೆಂಬುದೀಗ, ಭಕ್ತನಾದಡೆ ಮಾವಿನ ಫಲದಂತಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಪ್ಪ ಗುಣವುಳ್ಳಾತನೆ ಸದ್ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರನು ಎಂಬುದೀಗ. ಇಂತಪ್ಪಾತನೇ ಸದ್ಭಕ್ತನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೯೩-೯೩ ಕಡೆಗಿಡಿದಿತ್ತೆಂದು (ಮೂ) ೯೪-೯೪ ಗಾಣ್ಕೆ (ಮೂ) ೯೫-೯೫ ವುಳ್ಳ (ಮೂ)

೮೦೮

ವೇಷವ ಧರಿಸಿ, ಭಾಷೆಯ ಕಲಿತು, ದೇಶಸುತ್ತಿ ಬಳಲಬೇಡ, ಜಗದೀಶನ ಪಾದವನೊಲಿದು ಪೂಜಿಸಿರಣ್ಣಾ. ಸವಿಯೂಟದಾಶೆಗೆ ಮನವೆಳಸಬೇಡ, ಪರಮೇಶನ ಪಾದವನೊಲಿದು ಪೂಜಿಸಿರಣ್ಣಾ. ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರ ಆಗಮ [ಮಾಯಾ] ಜಾಲದ [೯೬]ಹೋ[೯೬]ರಟೆಗೆ [೯೬]ಹೋ[೯೬]ಗದೆ ಮೂಲಮಂತ್ರವ ಮರೆಯದೆ ಸ್ಮರಿಸಿರಣ್ಣಾ. ಸಂಸಾರಿಗಳ ಸಂಗದೊಳಗಿರಬೇಡ. ಸದ್ಭಾವರ ಸಂಗದೊಳಿರ್ದು ನಿತ್ಯವ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಣ್ಣಾ. ಪರರ ಯಾಚಿಸಿ ತನುವ ಹೊರೆಯಬೇಡ; ಶಿವನಿಕ್ಕಿದ ಭಿಕ್ಷೆಯೊಳಗಿರ್ದು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನನೊಲಿಸಿರಣ್ಣಾ. ೬೬

೮೦೯

ಹರಗಣಂಗಳೆಲ್ಲ [೯೭]ನ್[೯೭]ರಗಣಂಗಳಾಗಿ ಒಬ್ಬರ ಆಗಿಂಗೆ ನೆ[೯೮]ರ್[೯೮]ದು ಒಬ್ಬರ ಚೇಗಿಂಗೆ ನೆ[೯೮]ರ್[೯೮]ದು ನುಡಿದರು. ಒಬ್ಬರು ಒಳ್ಳಿಹರು, ಒಬ್ಬರು ಹೊಲ್ಲಹರು ಎಂದು ತಮತಮಗೆಲ್ಲ ನುಡಿವರು. ಇದೇನು ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರವೆ? ಇದೇನು ಮಹಾನುಭಾವ[೯೯]ರ್[೯೯] ನುಡಿಯೇ? ಹೊತ್ತು ಹೋಕಿನ ಮಾತ ಕಲಿತವರೆಲ್ಲಾ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಬಾಯ ತುತ್ತಾದುದ ಕಂಡು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ನೋಡಿ ನಗುತಿರ್ದನು. ೬೭

೮೧೦

ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆ ಇಲ್ಲದಿಹುದೆ ಭಕ್ತಿ. ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದಿಲ್ಲದಿಹುದೆ ಸಮಯಾಚಾರ. ತನುವಂಚನೆ ಮನವಿಕಾರವಿಡಿದು ನಾನಿನ್ನೇವೆನಯ್ಯಾ? ತನುವನಲ್ಲಾಡಿಸಿ ನೋಡುವಲ್ಲಿ, ಮನವನಲ್ಲಾಡಿಸಿ ನೋಡುವಲ್ಲಿ, ಧನವನಲ್ಲಾಡಿಸಿ ನೋಡುವಲ್ಲಿ ದೃಢವಿಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಒಡೆಯನ ಕಂಡು ನಾಯಿ ಬಾಲವ ಬಡಿದುಕೊಂಬಂತೆ ಅದಕ್ಕೇನು ವೆಚ್ಚ ಹತ್ತುವುದುಂಟೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೬೮

೮೧೧

ತನುವೆಂಬ ಏರಿಗೆ ಮನವೆಂಬ ಕಟ್ಟೆ, ಆಚಾರವೆಂಬ ಸೋಪಾನದಿಂದ, ಪರಮಾನಂದವೆಂಬ ಜಲವ ತುಂಬಿ ಕೆರೆಯ ಕಟ್ಟಬಲ್ಲವರನಾರನೂ ಕಾಣೆ. ನಾನು ಕಟ್ಟಿದ ಕೆರೆ ಸ್ಥಿರವಾಯಿತ್ತು, ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮಾಣೆ. ೬೯

೮೧೨

ಸಂಸಾರ[ವ] ಬಿಟ್ಟುದೇ ಆಚಾರವಯ್ಯಾ, ಕಾಯದಿಚ್ಛೆಗೆ ಕಂಡವರಿಗೆ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಬಡದಿಪ್ಪುದೇ ಶೀಲ. ಲಿಂಗಾಣತಿಯಿಂದ ಬಂದುದ [ಕೈ]ಕೊಂಬುದೇ ವ್ರತ. ಮನಘನವನಗಲದಿಪ್ಪುದೇ ಭಕ್ತಿ. ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವಾ, ನಿಮ್ಮನರಿದವನೇ ಶರಣ. ೭೦

೯೬-೯೬ ಹೊ (ಮೂ) ೯೭-೯೭ ನೆ (ಮೂ) ೯೮-೯೮ ನೆ (ಮೂ) ೯೯-೯೯ ದ (ಮೂ)

೮೧೩

ಗುಣಸಂಪಾದನೆಯ ಮಾಡುವನ್ನಕ್ಕ ಕಾಮದೊಡಲು, ಕ್ರೋಧದ ಗೊತ್ತು, ಲೋಭದ ಇಕ್ಕೆ, ಮೋಹದ ಮಂದಿರ, ಮದದಾವರಣ, ಮತ್ಸರದ ಹೊದಿಕೆ, ಆ [೧೦೦]ಭಾವ[೧೦೦] ತರವಲ್ಲದೆ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನರಿವುದಕ್ಕೆ ಇಂಬಿಲ್ಲ ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ. ೭೧

೮೧೪

ಅಮಲ[೧]ರ[೧]ಪ್ಪವರಾರೆಂದಡೆ, ಅನಾದಿಮಲ ಸಂಸಾರವೆಂದರಿದು ನಿರ್ಮೋಹಿಗಳಾದವರು, ಅಕಾಯಚರಿತ್ರರಾರೆಂದಡೆ, ಸದ್ಗುರುಪಥದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಆನೆಂಬ ತನುಗುಣವಳಿದವರು. ಆದಿ-ಅನಾದಿಗಳೆಂಬೆರಡಳಿದವರಾರೆಂದಡೆ, ಶಾಂತಿ [೨]ಸ್ಥಲ[೨]ದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಪರಮಸುಖಿಗಳಾಗಿಪ್ಪವರು. ದ್ವೈತಾದ್ವೈತವನತಿಗಳೆದವರಾರೆಂದಡೆ, ತೋರುವ ತೋರಿಕೆ ನಿರ್ಮಲ[೩]ಸ್ವರೂಪ[೩]ವಾದವರು. ಅವರು ತಾವೇ ನಿಮಗರ್ಪಿತ, ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೭೨

೮೧೫

ಮಾಯೆವಿಡಿದು ಜೀವಿಸುವ ಜೀವಕನಲ್ಲ; ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ : ಆತ ಘನಲಿಂಗವಿಡಿದು ಜೀವಿಸುವ ಜೀವಕನಾಗಿ. ವಿಷಯವಿಡಿದು ಭುಂಜಿಸುವ ಭುಂಜಕನಲ್ಲ; ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ : ಆತ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವಿಡಿದು ಭುಂಜಿಸುವ ಭುಂಜಕನಾಗಿ. ವೇಷವಿಡಿದು ರಂಜಿಸುವ ರಂಜಕನಲ್ಲ; ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ: ಆತ ಸಹಜವಿಡಿದು ರಂಜಿಸುವ ರಂಜಕನಾಗಿ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವಿಡಿದು ಪರಮಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ಶರಣರಿಗೆ ಶರಣೆಂಬೆನು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೭೩

೮೧೬

[೪]ಹಸಿವು[೪]ಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ವ್ಯಾಪಾರಬಿಡದು, ಸೀತವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಉಪಾಧಿಕೆ ಬಿಡದು. ಮಾತುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಭೂತಾಟಿಕೆ ಬಿಡದು. ನಿದ್ರೆಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಸತಿಸಂಗ ಬಿಡದು. ಇದು ಕಾರಣ ಕ್ಷುತ್ತಿಗೆ ಭಿಕ್ಷೆ, ಸೀತಕ್ಕೆ ರಗಟೆ, ಮಾತಿಂಗೆ ಮಂತ್ರ, ಶಯನಕ್ಕೆ ಶಿವಧ್ಯಾನವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ಗುರುವಚನವ ಮೀರಿ ನಡೆವವರಿಗೆ ಪರದಲ್ಲಿ ಫಲಿಣಾಮ ದೊರಕೊಳ್ಳದು ನೋಡಾ. ಇದು ಕಾರಣ ಗುರುವಾಜ್ಞೆಯ ಮೀರಿ ಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಂತೆ ನಡೆವವರ ಎನಗೊಮ್ಮೆ ತೋರದಿರಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೭೪

೮೧೭

ನುಡಿಯಬಹುದು ಅದ್ವೈತವನೊಂದು ಕೋಟಿ ವೇಳೆ. ಒಮ್ಮೆ ನಡೆಯಬಹುದು ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿ ಸದ್ಭಕ್ತಿ [೫]ಸದಾಚಾರವ?[೫] ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆವ, ನಡೆದಂತೆ ನುಡಿವ [ಸದ್ಭಕ್ತಿ] ಸದಾಚಾರಯುಕ್ತ ಮಹಾತ್ಮರ ಪಾದವ ಹಿಡಿದು ಬದುಕಿಸಯ್ಯಾ ಪ್ರಭುವೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೭೫

೧೦೦-೧೦೦ ಭಯ (ಮೂ) ೧-೧ ದ (ಮೂ) ೨-೨ ಸ್ಥಾನ (ಮೂ) ೩-೩ ತ್ಸರ (ಮೂ) ೪-೪ ಹುಸಿಯು (ಮೂ) ೫-೫ ಆಚಾರವಾಗಿ (ಮೂ)

೮೧೮

ಸಜ್ಜನ ಸದ್ಭಾವಿ ಅನ್ಯರಲ್ಲಿ ಕೈಯಾಂತು ಬೇಡ. ಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿದ ಕೈ ಮೀಸಲು, ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಸೆದು ನೋ[೬]ಡ[೬] ಪರವಧುವ. ಮನದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯವ ನೆನೆಯ. ಮಾನವರ ಸೇವೆಯ ಮಾಡ. ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ ಲಿಂಗದ ಹಂಗನೊಲ್ಲ. ಧನದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆ ಇಲ್ಲ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ. ೭೬

೮೧೯

ಅಂಗವೇ ಭೂಮಿಯಾಗಿ, ಲಿಂಗವೇ ಬೆಳೆಯಾಗಿ, ವಿಶ್ವಾಸವೆಂಬ ಬಿತ್ತು ಬಲಿದು ಉಂಡು ಸುಖಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದ ಕಾಮಭೀಮಜೀವ[ದ]ನದೊಡೆಯ. ೭೭

೮೨೦

ಅರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ [೭]ಆವೇಶ[೭]ವರತಿರಬೇಕು. ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಕೊಳುಕೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಭೂತಹಿತ[೮]ನಾ[೮]ಗಿರಬೇಕು. ಇಂತೀ ಸಡಗರಿಸಿಕೊಂಡಿಪ್ಪಾತನಡಿಗೆರಗುವೆನೆಂದಾತನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ. ೭೮

೮೨೧

ದ್ವೇಷವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ, ಆಶೆಯಿಲ್ಲದ ವಿರಕ್ತ, ಸಂಸಾರಪಾಶವಿಲ್ಲದ ಗುರು, ಆತ ಈಶ್ವರರೂಪಲ್ಲ, ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಗಿಂದತ್ತ ನಿಃಕಳೆಯಾದ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು. ೭೯

೮೨೨

ಲಿಂಗವೇ ಅಂಗವಾಗಿಹೆನೆಂಬವನ ಭಾವ ಇದರಲ್ಲೆ ನಿಶ್ಚಯ ನೋಡಾ. ಮನವೆ ನಿಂದೆ ಸ್ತುತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರ್ಷರೋಷಾದಿಗಳಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ನೀಚಾನೀಚ ಗುಣವ ನೋಡದೆ ಮೃದುಭಾಷಾವಂತನಾಗಿರಬೇಕು. [ಸರ್ವ] ಜೀವಿಗಳ ತನ್ನಂತೆ ತಿಳಿದು ನೋಡಬೇಕು. ಸಂಶಯಾಸಂಶಯವಳಿದು ನಿಶ್ಚಿಂತ[೯]ನಾಗಬೇಕು. ಆಕಾಶದ ಬೆಳಗಿನ ಬೆಳಗ ನೋಡಿ ಬೆಳಗುಮಯನಾಗಬೇಕು ನೋಡಾ [ಎಲೆ] ಮನವೆ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೮೦

೮೨೩

ಭವಿಯೆಂದರೆ, ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದವ ಭವಿಯೆ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ. ಭವಿಯೆಂದರೆ, [೧೦][ವೇದ] ವೇದಾಂತವನೋದಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸದವ ಭವಿಯೆ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ. ಅಂಗದ ಸ್ಥಿತಿಯ[ನ]ರಿದಡೇನಾಯಿತು. ಗುಣ ತಿಳಿದು ಲಿಂಗವ ಕೊಡುವ ಗುರುವಿಲ್ಲ; ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಿರಹಿತ, ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಲೋಲುಪ್ತ ಹೊಲಬುಳ್ಳವರಾದರೇನು, ತಿಳಿದವರಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕರ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ. ಭವಿಯೆಂದರೆ ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಂಸಭಕ್ಷಣ ಪರಸ್ತ್ರೀಸಂಗ ಪರಧನಚೋರತ್ವ ನಿಜವಸ್ತು ಅಂತರತ್ವವಿದ್ದವನೇ ಭವಿಯಯ್ಯಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೮೧

೬-೬ ಡಾ (ಮೂ) ೭-೭ ವೇಷ (ಮೂ) ೮-೮ ವಾ (ಮೂ) ೯+ ಮಯ (ಮೂ) ೧೦+ ಎಂದರೆ (ಮೂ)

೮೨೪

ಭಕ್ತಭಕ್ತನೆಂದೇನೊ? ಭವಿಗ[೧೧]ಳು[೧೧] ಮನೆ[೧೨]ಯಲು[೧೨]ಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಭಕ್ತನೆ? ಭಕ್ತ ಭಕ್ತನೆಂದೇನೊ? ಅನ್ಯದೈವ ಸುರೆ ಮಾಂಸವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಭಕ್ತನೆ? ಭಕ್ತಭಕ್ತನೆಂದೇನೊ? ಹರಕೆ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಭಕ್ತನೆ? ಭಕ್ತಭಕ್ತನೆಂದೇನೊ? ತನುಮನಧನ ವಂಚನೆಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಭಕ್ತನೇ? ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲನಿರಿದುಕೊಂಡು ಸಾವಿಂಗೆ ಸಂಬಳಿಗರು ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೮೨

೮೨೫

ಭಕ್ತ ಭಕ್ತನೆಂದು ಯುಕ್ತಿಗೆಟ್ಟು ನುಡಿವಿರಿ. ಭಕ್ತಸ್ಥಲವೆಲ್ಲರಿಗೆಲ್ಲಿಯದೊ? ಹಾಗದಾಶೆ, ಹಣವಿನಾಶೆಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಭಕ್ತನೆ? ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವಂಚನೆಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಭಕ್ತನೆ? ಹೊನ್ನು ಮಣ್ಣು ಹಣಿದವಾಡಿದನ್ನಕ್ಕ ಭಕ್ತನೆ? ಭಕ್ತರಿಗೆ ನಾವು ಹೇಳಿದರೆ ದುಗುಡ ದುಮ್ಮಾನ ನೀನೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಾ ಪ್ರಳಯಕಾಲ ಸೊಡ್ಡಳಾ. ೮೩

೮೨೬

ವಚನದ ರಚನೆಯ ನುಡಿವ ಬರುಬಾಯ ಭುಂಜಕರೆಲ್ಲ ಭಕ್ತರಪ್ಪರೆ? ಮಾಡುವ ದಾಸೋಹದಿಂದ ಭಕ್ತಂಗೆ ಅವಗುಣವಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ಕೋಪವ ಕೆಚ್ಚಂ [೧೩]ಕ[೧೩]ಡಿದು ಲೋಭಲಂಪಟಮಂ ಕೆದರಿ, ಮೋಹದ ಮುಳ್ಳಮೊನೆಯಂ ತೇದು, ಮದದಚ್ಚಂ ಮುರಿದು, ಮತ್ಸರಸರ್ಪನ ಸಮತೆಯೆಂಬ ಗಾರುಡದಲ್ಲಿ ಗಾರುಡಿಸಿ, ಕರಣಾದಿ ಗುಣಂಗಳಂ ಹರಿಯಲೀಯದೆ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಪ್ಪ ಭಕ್ತನ ಕಾಯವೇ ಕೈಲಾಸ. ಅಂತಲ್ಲದೆ ಬರಿಯ ಮಾತಿಂಗೆ ಮಾತನೇ ಕೊಟ್ಟು, ತಾನಾಡಿದುದನೆ ನೆಲೆ ಎಂಬಾತ ಭಕ್ತನೆ? ಅಲ್ಲ; ಉಪಜೀವಿ, ಹೇಮದಿಚ್ಛೆಗೆ ಕಾಮರತಿಗಳುಪುವ, ಕೋಪದುರಿಯ ಹೊತ್ತುಕೊಂಬ, ಲೋಭಮೋಹದ ಕಿಚ್ಚಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ನರಕದೊಳಗೋಲಾಡುವಾತ ಭಕ್ತನೆ? ಅಲ್ಲ. ಆದಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮವರು ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಈ ತ್ರಿವಿಧವ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ? ಇಲ್ಲ. ಅವ ತಲೆಯೆತ್ತಲೀಯರಾಗಿ ಅನ್ಯಸಂಗವ ಹೊದ್ದರು. ಭವಿಮಿಶ್ರವ ಮುಟ್ಟರು. ಹಮ್ಮು ಬಿಮ್ಮುಳ್ಳ ಇಂತಪ್ಪವರೇ ನಮ್ಮ ಭಕ್ತರು. ನಮ್ಮ ಭಕ್ತರ ನೆಲೆಯ ಮಹಾದಾನಿ ಸೊಡ್ಡಳಾ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆಯಲ್ಲದೆ ಉಳಿದ ಜಡಜೀವಿಗಳೆತ್ತಬಲ್ಲರು? ೮೪

೮೨೭

ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತಂಗೆ ಮಲತ್ರಯವಿಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ತನುವ ಸದಾಚಾರಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ಮನವ ಮಹಾಲಿಂಗಭಾವದಲ್ಲಿರಿಸಿ, ಧನವ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ [ದಾ]ಸೋಹಕ್ಕೆ ಸವೆಯಬಲ್ಲನಾಗಿ, ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವ ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಬಳಿಕ. ಆ ಭಕ್ತನ ಮನ ನಿಶ್ಚಿಂತ, ಆ ಭಕ್ತನ ತನು ನಿರ್ಮಳ, ಆ ಭಕ್ತನ ಧನ ನಿರ್ವಾಣ. ಇಂತಪ್ಪ ಭಕ್ತ ಪ್ರಸಾದಕಾಯನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೮೫

೧೧–೧೧ ಳ (ಮೂ) ೧೨–೧೨ ಯು (ಮೂ) ೧೩–೧೩ ಗ (ಮೂ)

೮೨೮

ಸಜ್ಜನ ಸನ್ನಿಹಿತವಾದ ಭಕ್ತಿ ಹೊತ್ತಿಗೊಂದು ಪರಿಯುಂಟೆ ಹೇಳಾ? ಒಮ್ಮೆ ಅಹಂಕಾರ, ಒಮ್ಮೆ ಕಿಂಕಲವೆ? ಮನಕ್ಕೆ ಮನಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಗುಹೇಶ್ವರನಿಪ್ಪನಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಪಂಚಿಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ಕಾಣಾ ಸಂಗಣಬಸವಣ್ಣಾ. ೮೬

೮೨೯

ಲಿಂಗವಂತರು ತಾವಾದ ಬಳಿಕ, ಅಂಗನೆಯರ ನಡೆನುಡಿಗೊಮ್ಮೆ ಲಿಂಗದ ರಾಣಿಯರೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಲಿಂಗವಂತರು ತಾವಾದ ಬಳಿಕ, ಅನುಭವ ವಚನಗಳ ಹಾಡಿ ಸುಖದುಃಖಂಗಳಿಗಭೇದ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಲಿಂಗವಂತರು ತಾವಾದಬಳಿಕ, (ಜಂಗಮವ ಪೂಜಿಸಿ) ಸದಾ ಲಿಂಗೈಕ್ಯಸುಖಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು ನೊಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೮೭

೮೩೦

ಪರತರವ ಸಾಧಿಸುವಡೆ ಪ್ರಪಂಚದ ವಿಷಯ ಅಳಿದಿರಬೇಕು. ರಾಜ್ಯವ ಸಾಧಿಸುವಡೆ ಪ್ರಾಣದಾಶೆಯ ಮರೆದಿರಬೇಕು. ವಿದ್ಯೆಯ ಸಾಧಿಸುವಡೆ ಅನ್ಯ ಆಶೆಯ ಮರೆಮಾಡಿರಬೇಕು. ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಕೂಡುವಡೆ ಸಂಶಯವಳಿದು ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಬೇಕು. ೮೮

೮೩೧

ದುಃಸ್ವಪ್ನವ ಕಾಣದಿರಿ, ದುರ್ವಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡದಿರಿ; ಮನೋವಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡದಿರಿ; ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಜಪಿಸಿ, ಷಡಕ್ಷರವ ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಮೂಲಮಂತ್ರವ ಆತ್ಮಗೆ ವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಮರೆಯದಿರಿ ಗುರುವಾಜ್ಞೆಯ, ತೊರೆಯದಿರಿ ಶಿವಪೂಜೆಯ. ಅರಿದು ಮರೆಯದಿರಿ ಚರಸೇವೆಯ. ನೆರೆ ನಂಬಿ ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸನ್ನ ಕುರಂಗೇಶ್ವರಲಿಂಗವ. ೮೯

೮೩೨

[೧೪]ಅಂಗ[೧೪]ವಿಕಾರ[೧೫] ಸಾಕೇಳಿ, ಬಹುವಿ[೧೬]ಡ[೧೬]ಂಗದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮರೆದೇಳಿ. ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿಯ ಲಿಂಗದ ಕೂಟವ ನೆನೆದೇಳಿ, ನಿಮ್ಮ ಗುರುವಾಜ್ಞೆಯ, ನಿಮ್ಮ ವಿರಕ್ತಿಯ ಅರಿವಿನ ಸಾವಧಾನವ ಅರಿದೇಳಿ. ಸಾರಿದೆ. ಎವೆಹಳಚಿದಡಿಲ್ಲ, ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸನ್ನ ಕುರಂಗೇಶ್ವರಲಿಂಗವ ಕೂಡಬಲ್ಲಡೆ. ೯೦

೮೩೩

ಭಾವಭ್ರಮೆವಂತರು ಬಾರದಿರಿ. ಜ್ಞಾನಹೀನರು ಬೇಗ ಹೋಗಿ ತ್ರಿವಿಧಮಲಕ್ಕೆ ಕಚ್ಚಿ ಮುಚ್ಚಿ ಹೊಡೆದಾಡುವರು ಅತ್ತಲಿರಿ. ನಿರುತ ಸ್ವಾನುಭಾವರು ಬನ್ನಿ. ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪರು ಬನ್ನಿ. ಏಕಲಿಂಗನಿಷ್ಠಾಪರರು ದೃಢವಂತರು ಬನ್ನಿ. ಸನ್ಮಾರ್ಗ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾವಂತರು ಬನ್ನಿ ಎಂದು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕಾಯಕ ಕೂಡಲಸಂಗದೇವರಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ. ೯೧

೧೪–೧೪ ಲಿಂಗ (ಮೂ) ೧೫+ ವ (ಮೂ) ೧೬–೧೬ ಧಾ (ಮೂ)

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮರು ಸದಾಚಾರಸದ್ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು

೬೩೪

ಅಯ್ಯಾ, ಸದ್ಭಕ್ತಿಸದಾಚಾರವಿಲ್ಲದ ಗುರುತ್ವ ಉಂಟೇನೊ ಮರುಳೆ? ಸದಾಚಾರಸದ್ಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದ ನಿಜಲಿಂಗ ಉಂಟೇನೊ ಮರುಳೆ? [ಸದಾಚಾರ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ] ನಿಜಜಂಗಮ ಉಂಟೆ? ಸದಾಚಾರಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಶರಣತ್ವ ಉಂಟೆ? ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದ ಸದಾಚಾರಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲ್ಲದೆ [೧೭]ಮು[೧೭]ಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ನೋಡಾ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಾ. ೧

೬೩೫

ಅಯ್ಯಾ, ಸತ್ಕ್ರಿಯೆ ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನ ಉಂಟಾದರೆ ಸದಾಚಾರ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಉಂಟೆಂಬೆ. ಸದಾಚಾರ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆ ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನ ನಡೆ ನುಡಿ ಒಂದಾದರೆ ಆದಿ ಅನಾದಿಯಿಂದತ್ತತ್ತ ಮೀರಿ ತೋರುವ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪರಮಾನಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೆಂಬೆ ನೋಡಾ. ಇಂತು ಸದಾಚಾರ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆ ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನ ಸತ್ಯ ನಡೆನುಡಿ ಇಲ್ಲವಾದಡೆ ಗುಹೇಶ್ವರ ದೂರ ಕಾಣಾ. ೨

೬೩೬

ಅಯ್ಯಾ, ಸತ್ಯವ ನುಡಿಯದ, ಸದಾಚಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯದ, ಸದ್ಭಕ್ತಿಯ ಹಿಡಿಯದ, ನಿಜಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯದ, ಸತ್ಕ್ರಿಯೆ ವಶವಾಗದ, ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನವ ಮುಟ್ಟದ(ವನ) ಸುಡು ಸುಡು. ಈ ವೇಷವ ಭಾಷೆಯ ನೋಡಿ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗ*(ನ)*ಲ್ಲಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಕಾಣಾ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ. ೩

೬೩೭

ಅಯ್ಯಾ, ಮಣ್ಣಿಂಗೆ ಹೊಡೆದಾಡುವಾತನ ಗುರುವೆಂಬೆನೆ? ಹೆಣ್ಣಿಂಗೆ ಹೊಡೆದಾಡುವಾತನ ಲಿಂಗವೆಂಬೆನೆ? ಹೊನ್ನಿಂಗೆ ಹೊಡೆದಾಡುವಾತನ ಜಂಗಮವೆಂಬೆನೆ? ಆತ ಜಂಗಮವಲ್ಲ. ಈ ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದಾಡುವಾತನ ಶರಣನೆಂಬೆನೆ? ಆತ ಶರಣನಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಈ ವಿಚಾರವನರಿದು ಮಲತ್ರಯಂಗಳ ಸರ್ವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೊದ್ದಲೀಯದ ಗೌರವಬುದ್ಧಿ ಲಿಂಗಲೀಯ ಜಂಗಮಾನುಭಾವ ಸರ್ವಾಚಾರಸಂಪತ್ತಿನಾಚಾರಣೆಯ ಶ್ರುತಿಗುರು ಸ್ವಾನುಭಾವದಿಂದರಿದು ಆಚರಿಸಿದರೆ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಾತ್ಪರ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ಶರಣೆಂಬೆ ನೋಡಾ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಾ. ೪

೬೩೮

ಅಯ್ಯಾ ಸದಾಚಾರ ಸದ್ಭಕ್ತಿವಿಡಿದಾಚರಿಸಿದ ಗುರುವೆ ಪರಾತ್ಪರಬ್ರಹ್ಮ ನೋಡಾ. ಆ ಗುರುವಿನ ತ್ರಿವಿಧದೀಕ್ಷೆವಡೆದ ಶಿಷ್ಯೋತ್ತಮನೆ ಮೋಕ್ಷಮಂದಿರ ನೋಡಾ. ಆ ಶಿಷ್ಯೋತ್ತಮನ ಕರಮನಭಾವದಲ್ಲಿ

೧೭-೧೭ ಮ (ಮೂ) *-* ದ (ಮೂ)

ಪೂಜೆಗೊಂಬ ಲಿಂಗಜಂಗಮವೇ ನಿಃಕಲಪರಶಿವತತ್ವ ನೋಡಾ. ಆ ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಅಡಿದಾವರೆಯೇ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅವಿಮುಕ್ತಕ್ಷೇತ್ರ ನೋಡಾ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಾ. ೫

೮೫೯

ಸದಾಚಾರವೆಂದಡೆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದರ್ಚನೆ, ಪಾದೋದಕಪ್ರಸಾದ ಸೇವನೆ, ಪಂಚಾಕ್ಷರ ಷಡಕ್ಷರಸ್ತೋತ್ರ, ಚಿದ್ಘನಮಹಾಲಿಂಗಾಧ್ಯಾನ. ಪರದ್ರವ್ಯನಿರಸನ. ಇಂತಿದು ಸತ್ಯವೆಂದು ಸದ್ಗುರುಮುಖದಿಂ ತಿಳಿದು ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಆಚರಿಸುವುದೇ ಆಚಾರವಲ್ಲದೆ, ಶುದ್ಧಶೈವರ ಹಾಗೆ ನಂದಿ ವೀರಭದ್ರ ದುರ್ಗೆ ಪಾವುಗೆ ಕಂಥೆ ಕಮಂಡಲು ಮತ್ತೆ ಲಿಂಗಗಳೆಂದು ಇದಿರಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುವನ ಮನೆಯ ಪಾಕ ಅಮೇಧ್ಯಮಾಂಸ ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವರದೇವಾ. ೬

೮೬೦

ಅಯ್ಯಾ ಇಹಪರಂಗಳ ಗೆಲಿದ ಭಕ್ತಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸದಾಚರಣೆ ವಸ್ತು ನೋಡಾ. ಸದಾಚಾರವನರಿಯದೆ ಪಾಪಿ ಸೂಕರಗಿಂದ ಕಷ್ಟ ನೋಡಾ. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ: "ಸದಾಚಾ[೧೮]ರೀತು[೧೮] [೧೯]ಭಕ್ತಶ್ಚ[೧೯] ಸದಾಚಾ[೧೮]ರೀತು[೧೮] ಜಂಗಮಃ। ದುರಾಚಾ[೨೦]ರಂ[೨೦]ನ ಜಾನಾತಿ ಅನಾಚಾ[೧೮]ರೀತು[೧೮] ಸೂಕರಂ ॥" ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ, ಭಕ್ತ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸದಾಚಾರವೇ ಬೇಕು. ಸದಾಚಾರವಿಲ್ಲದವಂಗೆ ಭವವುಂಟು. ಭವ ಉಂಟಾದವಂಗೆ ಆಚಾರವಿಲ್ಲ. ಆಚಾರವಿಲ್ಲದವ ಭಕ್ತನಲ್ಲ, ಜಂಗಮನಲ್ಲ ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವರದೇವಾ. ೭

೮೬೧

ಸರ್ವಶೀಲದ ವ್ರತದಾಯತವೆಂತುಟೆಂದಡೆ, ತನ್ನ ವ್ರತವಿಲ್ಲದ ಗುರುವ ಪೂಜಿಸಲಾಗದು. ವ್ರತವಿಲ್ಲದ ಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಳಲಾಗದು. ವ್ರತವಿಲ್ಲದವರ ಅಂಗಳವ ಮೆಟ್ಟಲಾಗದು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಗುರುವಿಂಗೆ ಗುರು ಉಂಟಾಗಿ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಉಭಯಸಂಬಂಧ ಉಂಟಾಗಿ, ಆ ಜಂಗಮಕ್ಕೂ ಗುರುಲಿಂಗ ಉಭಯ ಉಂಟಾಗಿ ಜಂಗಮವಾದ ಕಾರಣ. ಇಂತೀ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ[೨೧]ಕ್ಕೂ[೨೧] ಪಂಚಾಚಾರ ಶುದ್ಧವಿರಬೇಕು. ಪುರುಷನ ಆಚಾರದಲ್ಲಿ ಸತಿಯು ನಡೆಯಬಲ್ಲಳಲ್ಲದೆ, ಬೇರೆ ನಡೆಯಬಲ್ಲಳೆ? ಇಂತೀ ಒಡೆಯನ ವ್ರತ ಮೊದಲು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಂಗೆ, ಇಂತೀ ಉಭಯದ ವ್ರತಗೂಡಿದಲ್ಲಿ [೨೨]ಆ[೨೨]ಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವಾದ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ವ್ರತವಸ್ತುವು ಕಾಣಾ. ೮

೮೬೨

ಅಯ್ಯಾ, ನೇಮಕ್ಕೆ ತಪ್ಪದ ಗುರುವು, ಎನ್ನ ಶೀಲಕ್ಕೆ ತಪ್ಪದ ಲಿಂಗ, ಎನ್ನ ವ್ರತಾಚಾರಕ್ಕೆ ತಪ್ಪದ ಜಂಗಮ ಎನ್ನ ಮೂರ್ತಿ. ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ನಿಲ್ಲದ ಗುರುವು ಆತ ಭವಭಾರಿ, ಆಚಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದ ಲಿಂಗವದು ಪಾಷಾಣ. ವ್ರತದ ಆಚಾರದ ದೆಸೆಯ ದೂಷಣೆಸುವ ಜಂಗಮ ವೇಷಘಾತಕ. ಇಂತೀ ಎನ್ನ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಎನ್ನ ಆಚಾರಕ್ಕೆ ಎನ್ನ ಭಾವಕ್ಕೆ ಸಮಕ್ರಿಯಾವಂತನಾಗಿ ಸಮಶೀಲವಂತನಾಗಿ

೧೮-೧೮ ರಂತು (ಮೂ) ೧೯-೧೯ ಭಕ್ತಾನಾಂ (ಮೂ) ೨೦-೨೦ ರ (ಮೂ) ೨೧-೨೧ ಕ್ಕು (ಮೂ) ೨೨-

ಸಮಭಾವವಂತನಾಗಿ ಸಮಪಥ ಸತ್ಪಥನಾಗಿ ಇಪ್ಪಾತನೇ ಎನ್ನ ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ಒಡೆಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಎನಗೆ ನಿಶ್ಚಯ. ಎನ್ನ ವ್ರತಾಚಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗದ ಏಲೇಶ್ವರಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತಾದಡೆಯೂ ಇಹಪರಕ್ಕೆ ಹೊರಗೆಂದು ಡಂಗುರವಿಕ್ಕಿದೆ. ೯

೮೪೩

ಅಯ್ಯಾ, ವಿಪ್ರಂಗೆ ವೇದಮಂತ್ರವ ಬಿಟ್ಟು ವಿಜಾತಿಯಲಿ ಬೆ[೨೩]ರ[೨೩]ಸಲಿಕೆ ಸುಜಾತಿಗೆ ಹೊರಗೆಂಬರು ನೋಡಾ. ಶ್ರೀವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಮುಂತಾದ ನಾನಾ ವ್ರತ ನೇಮನಿತ್ಯದ ಭಾವವ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದುದನರಿತು, ಗುರುವಾದರೂ ಲಿಂಗವಾದರೂ ಜಂಗಮವಾದರೂ ನೋಡಿದಡೆ ನುಡಿಸಿದಡೆ ಆ ಘಟವಿದ್ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನಾನಿದ್ದೆನಾದಡೆ ಎನ್ನ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಅದೇ ಭಂಗ. ಅನುಸರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದವರ ಕಂಡು ಕೇಳಿ ಅವರ ಅಂಗಣವ ಕೂಡಿಕೊಂಡವರ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆನಾದಡೆ ಇಹಪರಕ್ಕು ಹೊರಗು. ಆಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವಾದ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತಾದಡೆಯೂ ವ್ರತಬಾಹ್ಯವಾದಡೆ ಎತ್ತಿ ಹಾಕುವೆ. ೧೦

೮೪೪

ಆಚಾರವಿಲ್ಲದ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಳ್ಳಲಾಗದು. ಆಚಾರವಿಲ್ಲದಾತನ ಜಂಗಮದೇವರೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗದು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: "ಆಚಾರ ಶೂನ್ಯ ಭೂತಂ ಚ" ಎಂದುದಾಗಿ, ಆಚಾರವಿಲ್ಲದ ಅನಾಮಿಕನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ಉಪದೇಶವ ಕೊಂಡಾತಂಗೆ ಅಘೋರನರಕ ತಪ್ಪದು ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೧

೮೪೫

ಪಾಶವರತು ಗುರುವಾಗಬೇಕು. ವೇಷವರತು ಚರವಾಗಬೇಕು. ಭ್ರಾಮಕರವತು ಲಿಂಗವಾಗಬೇಕು. ಸಕಲಕೃತಭೇದವರತು ವಿರಕ್ತನಾಗಬೇಕು. ಇಂತೀ ಸಕಲ ಭ್ರಮೆಯಳಿದು ನಿಂದುದೇ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ತಾನೆ. ೧೨

೮೪೬

ಕರ್ಮವಿರಹಿತ ಗುರುವಾಗಬೇಕು. ಕಾಲವಿರಹಿತ ಲಿಂಗವಾಗಬೇಕು. ಭೋಗವಿರಹಿತ ಜಂಗಮವಾಗಬೇಕು. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧರಹಿತವಾಗಿ ವಿರಕ್ತನಾಗಬೇಕು. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಐಘಟದೂರ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವ ಕೂಡಬಾರದು. ೧೩

೮೪೭

ದ್ವೇಷವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ, ಆಶೆಯಿಲ್ಲದ ವಿರಕ್ತ, ಸಂಸಾರಪಾಶವಿಲ್ಲದ ಗುರು, ಇಂತೀ ಮೂವರು ಈಶ್ವರರೂಪ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಗಿಂದತ್ತತ್ತ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೪

---

೨೨ ಅ (ಮೂ) ೨೩–೨೩ ರಿ (ಮೂ)

ಶ್ರದ್ಧೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿರು

೮೪೮

ನೆರೆನಂಬೊ ನೆರೆನಂಬೊ ಧರಧುರವಿಲ್ಲದೆ, ಸಾಮವೇದಿಗಳಂತೆ, ನೆರೆನಂಬೊ ನೆರೆನಂಬೊ ದಾಸದುಗ್ಗಳೆಯಂತೆ, ನೆರೆನಂಬೊ ನೆರೆನಂಬೊ ಸಿರಿಯಾಳ ಚಂಗಳೆಯಂತೆ, [ನೆರೆನಂಬೊ ನೆರೆನಂಬೊ ಸಿಂಧುಬಲ್ಲಾಳನಂತೆ]. ನಂಬಿದೆಯಾದರೆ ತನ್ನನೀವ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೧

೮೪೯

ನಂಬಿ ಕರೆದಡೆ ಓ ಎಂಬ ಶಿವನು. ನಂಬದೆ ಕರೆದಡೆ ಓ ಎಂಬನೇ ಶಿವನು? ನಂಬಲರಿಯರು, ನಚ್ಚಲರಿಯರು ಡಂಭಿನ ಭಕ್ತರು. ನಂಬದೆ ನಚ್ಚದೆ ಬರಿದೆ ಕರೆದಡೆ ಶಂಭು ಮೌನದಲ್ಲಿಪ್ಪ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೨

೮೫೦

ಬಳ್ಳ ಬೇವಿನಕೊರಡು ಆಡಿನಹಿಕ್ಕಿ ಲಿಂಗವೆ? ಅಲ್ಲ. ಅದು ಸಟೆ. ಸದ್ಭಾವದಿಂದ ಭಾವಿಸಿ ಲಿಂಗ ಮಾಡಿ, ಸದ್ಭಕ್ತರಾದರು ಪುರಾತನರು. ಕೇವಲ ಪರಶಿವಮೂರ್ತಿ ತಾನೆ ಲಿಂಗವಾದ. ಆ ಲಿಂಗವನು ವಿಶ್ವಾಸಿಸಿ ಮುಕ್ತರಾಗಲರಿಯದೆ ಅವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಸಟೆಯ ಮಾಡಿ ನರಕಕ್ಕಿಳಿವವರ ನೋಡಾ. ಅಕಟಕಟಾ! ಅವರದಂತಾಗಲಿ ಮನವೇ ನಾ ನಿನ್ನ ಬೇಡಿಕೊಂಬೆನು. ನಂಬು [24]ಕಂಡಾ[24] ಸಹಜನೆಂದು ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವ. ನಂಬಿದೆಯಾದಡೆ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಕೂಡಿಕೊಂಬನು. ೩

೮೫೧

ನಂಬರು [25]ನ[25]ಚ್ಚರು ಬರಿದೆ ಕರೆವರು. ನಂಬಲರಿಯರು ಲೋಕದ ಮನುಜರು. ನಂಬಿ ಕರೆದಡೆ ಓ ಎನ್ನನೇ ಶಿವನು? ನಂಬದೆ [25]ನ[25]ಚ್ಚದೆ ಬರಿದೆ ಕರೆವರ ಕೊಂಬಮೆಟ್ಟಿ ಕೂಗೆಂದ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೪

೮೫೨

ನಾದಪ್ರಿಯ[26] ಶಿವನೆಂಬರು, ನಾದಪ್ರಿಯ ಶಿವನಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ವೇದಪ್ರಿಯ ಶಿವನೆಂಬರು, ವೇದಪ್ರಿಯ ಶಿವನಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ನಾದವ [27]ಮಾಡಿದ[27] ರಾವಣಂಗೆ ಅರೆ ಆಯುಷ್ಯವಾಯಿತ್ತು. ವೇದವನೋದಿದ ಬ್ರಹ್ಮ[28]ನ[28] ಶಿರ[29] ಹೋಯಿತ್ತು. ನಾದಪ್ರಿಯನೂ ಅಲ್ಲ, ವೇದಪ್ರಿಯನೂ ಅಲ್ಲ, ಭಕ್ತಿಪ್ರಿಯನು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೫

೨೪–೨೪ ಕಂಡೆಯಾ (ಮೂ) ೨೫–೨೫ ನೆ (ಮೂ) ೨೬+ ನು (ಮೂ) ೨೭–೨೭ ನುಡಿಸಿದ (ಮೂ) ೨೮–೨೮ ೦ಗೆ (ಮೂ) ೨೯ +ವು (ಮೂ)

೮೫೩

[೩೦]ನ[೩೦]ಚ್ಚಿದೆನೆಂದರೆ [೩೧]ಮ[೩೧]ಚ್ಚಿದೆನೆಂದರೆ, ಸಲೆ ಮಾರುವೋದೆನೆಂದರೆ ತನುವನಲ್ಲಾಡಿಸಿ ನೋಡುವೆ ನೀನು. ಮನವನಲ್ಲಾಡಿಸಿ ನೊಡುವೆ ನೀನು. ಧನವನಲ್ಲಾಡಿಸಿ ನೋಡುವೆ ನೀನು. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕಂಜದಿದ್ದರೆ ಭಕ್ತಿಕಂಪಿತ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೬

೮೫೪

ಶಬ್ದಸುಖಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ, ಮಾತಿಂಗೆ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟು ಕೆಟ್ಟೆನಯ್ಯಾ ! ಅನುಭಾವಕ್ಕ[೩೨]ಡೆ[೩೨]ಯಾಗದೆ ಬೆಬ್ಬನೆ ಬೆರೆತೆನಯ್ಯಾ. ಅಮೃತದ ಕೊಡನ ತುಂಬಿ ನಡೆಯ ಹೊಯ್ದು ಅರಸಲುಂಟೆ? ಸ್ವಾಮಿಭೃತ್ಯ ಸಂಬಂಧವೆನ್ನ ಭಕ್ತಿ. ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ನಾಯಕ ನರಕ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೭

೮೫೫

ಮಸಿಯನೇಸುಕಾಲ ಬೆಳಗಿದರೆ ಬಿಳಿದಾಗಬಲ್ಲುದೆ? ಕರ್ಮಸ್ಥಿತಿ ಬೆನ್ನಬಿಡದು. ಅನಂತಕೋಟಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದಡೇನು. ಒಂದು ನಿಮಿಷದ ಉದಾಸೀನವೇ ಕೆಡಿಸಿತ್ತು. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿಯೂ ನಂಬದ ಡಂಭಕ ನಾನಯ್ಯಾ. ೮

೮೫೬

ವ್ಯಾಧನೊಂದು ಮೊಲನ ತಂದರೆ ಸಲುವ ಹಾಗಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಗೈವರಯ್ಯಾ, ನೆಲನಾಳ್ದನ ಹೆಣನೆಂದರೆ [೩೩]ಒಂದಡಕೆಗೆ[೩೩] ಕೊಂಬುವರಿಲ್ಲ ನೋಡಯ್ಯಾ, ಮೊಲನಿಂದ ಕರಕಷ್ಟ ನರನ ಬಾಳುವೆ. ಸಲೆ ನಂ[೩೪]ಬೊ[೩೪] ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನ. ೯

೮೫೭

ಬಸವಣ್ಣಂಗೆ ಸರ್ವಗುಣ ಶಿಲ, ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಂಗೆ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನಗುಣಶೀಲ. ಪ್ರಭುದೇವರಿಗೆ ಬಸವಣ್ಣ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನ ಉಭಯಗುಣ ಶೀಲ. ಮಡಿವಾಳಯ್ಯಗೆ ವೀರಗುಣ ಶೀಲ. ಅಜಗಣ್ಣಂಗೆ ಐಕ್ಯಗುಣ ಶೀಲ. ಚಂದಯ್ಯಂಗೆ ವೈರಾಗ್ಯಗುಣಶೀಲ. ನಿಜಗುಣಂಗೆ ಆತ್ಮಗುಣ ಶೀಲ. ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯಂಗೆ ಯೋಗಗುಣ ಶೀಲ. ಮೋಳಿಗೆಯ್ಯಂಗೆ ಭೇದಗುಣ ಶೀಲ. ಘ[೩೫]ಟ್ಟಿ[೩೫]ವಾಳಯ್ಯಂಗೆ ತ್ರಿವಿಧಗುಣ ಶೀಲ. ಅಕ್ಕಗಳಿಗೆ ನಿರ್ವಾಣಗುಣ ಶೀಲ. ಮಿಕ್ಕಾದ ಪ್ರಮಥರಿಗೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರಗುಣ ಶೀಲ. ಎನಗೆ [೩೬]ಏ[೩೬]ಲೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ಕೊಟ್ಟುದೊಂದೇ ವಿಶ್ವಾಸಗುಣ ಶೀಲ. ೧೦

೮೫೮

ಕತ್ತೆ ಬಲ್ಲುದೆ ಕತ್ತುರಿಯ ವಾಸನೆಯ? ತೊತ್ತು ಬಲ್ಲಳೆ ಗುರುಹಿರಿಯರುತ್ತಮರೆಂಬುದ? ಭಕ್ತಿಯನರಿಯದ ವ್ಯರ್ಥಜೀವಿಗಳು ನಿಮ್ಮನೆತ್ತಬಲ್ಲರೈ ರಾಮನಾಥಾ? ೧೧

೩೦–೩೦ ನೆ (ಮೂ) ೩೧–೩೧ ಮೆ (ಮೂ) ೩೨–೩೨ ದೆ (ಮೂ) ೩೩–೩೩ ಒಂದು ಹಾಗಕ್ಕೆ (ಮೂ) ೩೪–೩೪ ಬು (ಮೂ) ೩೫–೩೫ ಟ್ಟ (ಮೂ) ೩೬–೩೬ ಎ (ಮೂ)

೮೫೯

ಬರುಶಠಗನ ಭಕ್ತಿ ದಿಟವೆಂದು ನಚ್ಚಲುಬೇಡ. ಮಠದೊಳಗಣ ಬೆಕ್ಕು ಇಲಿಯ ಕಂಡು ಪುಟನೆಗೆದಂತಾಯಿತ್ತು ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೧೨

೮೬೦

ಭಕ್ತಿಯ ಬಲ್ಲವರು ನಚ್ಚಿ ಮಚ್ಚಿ ಮನವನೊಚ್ಚತಗೊಡುವರು. ಭಕ್ತಿಯನರಿಯದ ಬಲುಪಾಪಿಜೀವಿಗಳು ಕಚ್ಚುವರು, ಬೊಗಳುವರು ರಾಮನಾಥಾ. ೧೩

೮೬೧

ಯಾತಕ್ಕೆ ನಾ ನಿಮ್ಮ ದೇವರೆಂದರಿದೆನು? ಇಂತಾಗಿ ನೀವೆನ್ನನಾರೆಂದು ಅರಿಯೆ. ನಂಬಲರಿಯೆ ನಂಬಿಸಲರಿಯೆ, ಒಲಿಯಲರಿಯೆ ಒಲಿಸಲರಿಯೆ. ಶ್ಲೋ : "ಯಥಾಭಾವಸ್ತಥಾ ಲಿಂಗಃ । ಸತ್ಯಂ, ಸತ್ಯಂ ಸಂಶಯಃ ॥ ಯಥಾಭಕ್ತಿ ಸ್ಥತಾ ಸಿದ್ಧಿಃ ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ನ ಸಂಶಯಃ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ ಕೇಳಯ್ಯಾ, ಕೋಟ ಕೋಟಿ ವರುಷ ಕೋಟಲೆಗೊಂಡೆನಯ್ಯಾ.೧೪

೮೬೨

ಭಕ್ತರೇ ಸಮರ್ಥರು, ಅಸಮರ್ಥರೆನಲುಂಟೆ? ಚೆನ್ನನೆತ್ತ? ಚೋಳನೆತ್ತ? ಚೆನ್ನನೊಡನುಂಡ ಶಿವನು, ಆಹಾ! ಅಯ್ಯಾ, ಚೆನ್ನ ಚೋಳನ ಮನೆಯ ಕಂಪಣಿಗನಯ್ಯಾ! ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಭಕ್ತಿಲಂಪಟನಯ್ಯಾ. ೧೫

೮೬೩

ಭಕ್ತಿಯ ಭಾವ ನಿಷ್ಠೆ ನಿಬ್ಬೆರಸಲಾಗಿ, ಶಿವನ ತನ್ನ ವಶವ ಮಾಡಿತ್ತು ಭಕ್ತಿ. ಶಿವನ [೩೭]ನಡೆ[೩೭]ಸಿತ್ತು [ಭಕ್ತಿ]; ನುಡಿಸಿತ್ತು ಭಕ್ತಿ. ಶಿವನನುಣಿಸಿ ಉಡಿಸಿ ತೊಡಿಸಿತ್ತು. ಭಕ್ತಿ ಶಿವನ ಹಾಡಿಸಿ ಕುಣಿದಾಡಿಸಿತ್ತು ಭಕ್ತಿ. [೩೮]ಇಂತ[೩೮]ಲ್ಲದೆ ವಿರಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ, ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ. ಇದು ಕಾರಣ ಭಕ್ತಿಯೇ ಮುಕ್ತಿ ಜನನಿ, ತಾನೆ ಬೇರಿಲ್ಲ. ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ನಿಜವನೆಯ್ದುವಡೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲ್ಲದಾಗದು. ೧೬

೮೬೪

ಅಗಣಿತನದ್ವಯನನುಪಮನಪ್ಪ ಅಭವಂಗೆ ಭವವಿರಹಿತನಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲದೆ, ತಾನು ಭವದೊಳಿರ್ದು ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಮರ್ತ್ಯಂಗೆ ತೊತ್ತಾಗಿ ಮಾಯಾಪಾಶದ ಕಾಲುಕಣ್ಣಿಯೊಳು ಸಿಲ್ಕಿ ಕಾಮಂಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಕಾಲಂಗೆ ವಶವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿಗೆ ನಾಚರು ನೋಡಾ. ಮರ್ಮವನರಿದು ಮಾಡದ ಭಕ್ತಿ ಸೊಣಗನ ಹಿಂದೆ ಸೊಣಗ ಹರಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಸೋಮೇಶ್ವರಾ. ೧೭

೩೭-೩೭ ನಡಗಿ (ಮೂ) ೩೮-೩೮ ಇದ್ದ (ಮೂ)

೮೬೫

ಶಿವಭಕ್ತಿಯೆಂಬುದು ಯುಕ್ತಿಯ ಪರಿಯಂತಲ್ಲ. ಮೂಗನು ಕಂಡ ಕನಸಿನಂತಿಪ್ಪುದು ಕಾಣಿರೊ. ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಮಾಡುವುದು ಯುಕ್ತಭಕ್ತಿ ಸಾಧ[೩೯]ಕಾಂಗ[೩೯]ದಿಂದ ಮಾಡುವುದು ಅಭ್ಯಾಸಭಕ್ತಿ. ಮನ ಕೂರ್ತು ಮಾಡುವುದು ಮುಕ್ತಿಭಕ್ತಿ. ಕೇಡಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡುವುದು ನಿತ್ಯಭಕ್ತಿ, ಇದ್ದಂತಿದ್ದು ನಿಜವಪ್ಪುದು ನಿಜಭಕ್ತಿ, ಈ ನಿಜಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಭರಿತರು ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಸೋಮೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು. ೧೮

೮೬೬

ಸತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತಿ[ಯ] ಸಾವಿರ ವರುಷಮಾಡಿದ[೪೦]ಡೇನು[೪೦]? ನಿಷ್ಠೆಯಿಲ್ಲದ ಪೂಜೆ[ಯ] ಏಸುಕಾಲ ಪೂಜಿಸಿದ[೪೦]ಡೇನು.[೪೦] [ಭಾವ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳದನ್ನಕ್ಕರ? ನಿಜವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಸಾದವನೇಸುಕಾಲ ಕೊಂಡಡೇನು?] ಅಭ್ಯಾಸವಾಯಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಸಹಜವಲ್ಲ, ಸನ್ಮತವಲ್ಲ, ನಿಜವಲ್ಲ, ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ಕಂಡು ಮಾಡುವರಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ತಾವು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಳಲರಿಯರು. [೪೧]ಇಂತೀ ವಿವರವನರಿಯದ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಭಕ್ತಮಹೇಶ್ವರರೆನಲಾಗದಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯಾ[೪೧] ನೀ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ, ಛೀ ಛೀ ಎಂಬೆನು. ೧೯

೮೬೭

ಚಂದ್ರಕಾಂತಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಂದುವಿದ್ದಡೆ ಹಿಂಡಿಹಿಳಿ[೪೨]ದಡೆ[೪೨] ಬಂದುದುಂಟೆ ಆ ಬಿಂದು? ವರುಣಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಉರುಹಿ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಉರಿದುದುಂಟೆ ಅನಲ? ಅವು ತಮ್ಮ ಒಲವರದ ಸಾ[೪೩]ಮ್ಯ[೪೩]ಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಫಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತೀ ತೆರನಂತೆ ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನ ಎಲ್ಲವ ಬಲ್ಲೆವೆಂದು ಅಡ್ಡವಾಯ್ದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನುಡಿದಡೆ ನಿಜವಸ್ತು ಸಲ್ಲೀಲೆಯಲ್ಲಿಪ್ಪನೆ? ಶ್ರದ್ಧೆ ಸನ್ಮಾರ್ಗಿಗಳ[೪೪]ಲ[೪೪]ಲ್ಲದೆ ಗೆಲ್ಲಗೂಳಿಗರಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಬ್ರಮ್ಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ಅವರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿ. ೨೦

೮೬೮

ಚಂದ್ರಕಾಂತದ ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಲವಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕ ಶೀತೋದಕ ಒಸರುವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೊ? ಸೂರ್ಯಕಾಂತದ ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಯಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕ ಉಷ್ಣವ ತೋರುವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೊ? ಶರಣಂಗೆ ಭಕ್ತಿಕಾಯವಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕ ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯನನರಿವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೊ? ೨೧

೮೬೯

ಕೆರೆಯೊಡೆದ ಬಳಿಕ ತುಂಬು ತಡೆಯಬಲ್ಲುದೆ? ಒಡೆದ ಮಡಕೆಗೆ ಒತ್ತುಮಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲುದೆ? ಮುತ್ತೊಡೆದರೆ ಹತ್ತಬಲ್ಲುದೆ? ಸುರಚಾಪ ನಿರ್ಧರವಾಗಬಲ್ಲುದೆ? ಚಿತ್ತು ಒಡೆದರೆ ಭಕ್ತಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳದು. ಭಕ್ತಿ ಬೀಸರವಾದರೆ ಮುಕ್ತಿಯೆಂಬುದು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲವಾಗಿ, ಇದು ಕಾರಣ ಎನ್ನ ಚಿತ್ತ

೩೯–೩೯ ಕ (ಮೂ) ೪೦–೪೦ ರೇನೋ (ಮೂ) ೪೧–೪೧ ಇಂತಪ್ಪವರು ಭಕ್ತರೆನಿಸಲಾರರು (ಮೂ) ೪೨–೪೨ ದಿಹೆನೆಂದಡೆ (ಮೂ) ೪೩–೪೩ ಧ್ಯ (ಮೂ) ೪೪–೪೪ ಲ್ಲಿ (ಮೂ)

ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವನಪ್ಪಿ ಉಭಯವಾಗದೆ ಭಕ್ತಿಬೀಸರವಿಲ್ಲದೆ ಎನ್ನಿದಿರೊಳಿರುವ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣನ ನಿಜ ನಿರ್ಮುಕ್ತನಾದೆನಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರ ಪರಿಯಂತಲ್ಲ. ಎನ್ನ ಪರಿ ಬೇರೆ ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣಾ. ೨೨

೮೭೦

ನುಡಿಯೊಳಗೆ ಸತ್ಯ, ಹೃದಯದಲ್ಲಿ [ಯುಕ್ತಿ], ಅರಿವಿನಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತಿ ದೊರೆಕೊಂಡರೆ ಅಂಥವರಲ್ಲಿಯೇ ಭಕ್ತಿ ದೊರೆಕೊಂಬುದು. ಆ ಭಕ್ತಿ ತಾನೆ ಮುಕ್ತಿಮಾತೆಯಾದ ಕಾರಣ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶಿವನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ತವನಿರಿಸಿ ನೆನೆವುದು ನಮ್ಮ ನಿಜಗುರುಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ. ೨೩

೮೭೧

ಶಿವಶಿವಾ ಶಿವಲಿಂಗ[೪೫]ವು[೪೫] ಕೊ[೪೬]ಟ್ಟ[೪೬] ಆಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಮಿಷಾರ್ಧವ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಾರದು; ನಿಮಿಷಾರ್ಧವ ಕುಂದಿಸಬಾರದು. ಶಿವಶಿವಾ ಲಿಂಗವು ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಾರದು; ಕಾಣಿಯ ತಗ್ಗಿಸಬಾರದು, ಹರಿಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗಾದರೂ ತೃಣದಂತಪ್ಪ ಕಾರ್ಯವ ಮಾಡಬಾರದು. 'ತೇನ ವಿನಾ ತೃಣಾಗ್ರಮಪಿ ನ ಚಲತಿ' ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ, ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯಂಗಳಿಗೆ ಶಿವನೇ ಕರ್ತನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರೂ ಇಲ್ಲ, ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : "ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿನಾಶಾದೇ ಶಿವಾಜ್ಞಾ ಸರ್ವಜಂತುಷು । [೪೭]ತಸ್ಮಾದ್ವರ್ಜಯೇಚ್ಚಿಂತಾಂ ಸರ್ವತ್ರಚಿಂತಯೇಚ್ಚೀವಂ"[೪೭] ಇದು ಕಾರಣ ಅನ್ಯರು ಆಯುಷ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಕೊಟ್ಟಹರೆಂಬ ಆಶೆಬೇಡ, ಕ್ಲೇಶಬೇಡ, ಸರ್ವ[ವೂ] ಶಿವಾಧೀನವೆಂದರಿವುದು. ಕೇವಲ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿದರೆ ಬೇಡಿದ್ದನೀವ ಇಹಪರಸಿದ್ಧಿಯ. ನೆರೆ ನಂಬು ಮನವೆ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನ. ೨೪

೮೭೨

ಎನ್ನ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ನಿನ್ನ ನೋಡಿ ಕಂಡೆಹೆನೆಂದಡೆ ನೀನು ವಿಶ್ವಾಸಹೀನ. ನಿನ್ನ ವಿಶ್ವಾಸ [೪೮]ಎನ್ನಲ್ಲಿ[೪೮] ಕರಿಗೊಂಡು ಎನ್ನ [೪೯]ಅ[೪೯]ದೃಢವೇ [೫೦]ನಿಮ್ಮ ಅ[೫೦]ದೃಢವಾಗಿ ನಿಂದಲ್ಲಿ, ಲಿಂಗಭಕ್ತ, ಭಕ್ತಲಿಂಗ ಎಂಬ ಶ್ರುತಿ ತಪ್ಪದು ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೨೫

೮೭೩

ಅರಸಿನ ಭಕ್ತಿ ಅಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು. ವೇಶಿಯ ಭಕ್ತಿ ಎಂಜಲದಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಭಕ್ತಿ ಮುಟ್ಟು ತಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು. ಶೀಲವಂತನ ಭಕ್ತಿ ಪ್ರಪಂಚಿನಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು. ಶೆಟ್ಟಿಯ ಭಕ್ತಿ ಕುಟಿಲವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು. ನೀವು ಕೇಳಿರೊ. ಇಂಥವರ ಭಕ್ತಿಗೆ ಊರಿಂದ ಹೊರಗಣ ಡೊಂಬನೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವರದೇವಾ. ೨೬

೪೫–೪೫ ವ (ಮೂ) ೪೬–೪೬ ಟ್ಟು (ಮೂ) ೪೭–೪೭ ಚಿಂತಾವರ್ಜಯೇತ್ ಸರ್ವತ್ರಂ ಶಿವಚಿಂತಯೇತ್(ಮೂ) ೪೮–೪೮ ವಿದ್ದಲ್ಲಿ (ಮೂ) ೪೯–೪೯ ಆ (ಮೂ) ೫೦–೫೦ ನಿನ್ನ (ಮೂ)

೮೭೪

ನಿನ್ನರಿಕೆಯ ನರಕವೇ ಮೋಕ್ಷ ನೋಡಯ್ಯಾ, ನಿನ್ನನರಿಯದ ಮುಕ್ತಿಯೇ ನರಕ ಕಂಡಯ್ಯಾ. ನೀನೊಲ್ಲದ ಸುಖವೇ ದುಃಖ ಕಂಡಯ್ಯಾ, ನೀನೊಲಿದ ದುಃಖವೇ ಪರಮಸುಖ ಕಂಡಯ್ಯಾ. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ [ನೀ] ಕಟ್ಟಿ ಕೆಡಹಿದ ಬಂಧನವೆ ನಿರ್ಬಂಧನವೆಂದಿಪ್ಪೆನು. ೨೭

ಲಿಂಗವನ್ನು ಪೂಜಿಸು

೮೭೫

ನೀರಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದ ಗುಳ್ಳೆಗೆ ಕಬ್ಬುನದ ಕಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಸುರಕ್ಷಿತವ ಮಾಡುವ ಭರವ ನೋಡಾ. ಮಹಾದಾನಿ ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯನ ಪೂಜಿಸ ಬದುಕೋ ಕಾಯವ ನಿಶ್ಚಯಿ*(ಸ)*ದೆ. ೧

೮೭೬

ನೆರೆ ಕೆನ್ನೆಗೆ ತೆರೆ ಗಲ್ಲಕೆ ಶರೀರ ಗೂಡು[೫೧]ವೋ[೫೧]ಗದ ಮುನ್ನ, ಹಲ್ಲು ಹೋಗಿ ಬೆನ್ನು ಬಾಗಿ ಅನ್ಯರಿಗೆ ಹಂಗಾಗದ ಮುನ್ನ, ಕಾಲಮೇಲೆ ಕೈಯನೂರಿ ಕೋಲಹಿಡಿಯದ ಮುನ್ನ, ಮುಪ್ಪಿಂದೊಪ್ಪ[೫೨]ವ[೫೨]ಳಿಯದ ಮುನ್ನ, ಮೃತ್ಯುಮುಟ್ಟದ ಮುನ್ನ ಪೂಜಿಸು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೨

೮೭೭

ಹೊತ್ತಾರೆ ಎದ್ದು ಅಗ್ಗವಣಿ [೫೩]ಪತ್ರೆಯ[೫೩] ತಂದು, ಹೊತ್ತು ಹೋಗದ ಮುನ್ನ ಪೂಜಿಸು ಲಿಂಗವ, ಹೊತ್ತು ಹೋದ ಬಳಿಕ ನಿನ್ನನಾರು ಬಲ್ಲರು? ಹೊತ್ತು ಹೋಗದ ಮುನ್ನ ಮೃತ್ಯು ಒಯ್ಯದ ಮುನ್ನ ತೊತ್ತುಗೆಲಸವ ಮಾಡು ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯನ. ೩

೮೭೮

ಜವನಿದ್ದಾನೆ, ಜವನ ಪಟ್ಟಣವಿದೆ; ಮಾಮರ, ಹೂಮರನಿದೆ, ತೋಮರನಿದೆ ನೋಡಯ್ಯಾ, ಆವ ಕಾರ್ಯವಾದಡೂ ದೇವಕಾರ್ಯವ ಮಾಡುವುದು, ಸಾವಕಾರ್ಯ ತಪ್ಪದು. ನೀನು ಕೆಡಬೇಡ ಕಂಡೆಯಾ. ಬೇಗ ನಂಜಿ ಪೂಜಿಸು ಸೊಡ್ಡಳದೇವನ ಮರುಳೆ. ೪

೮೭೯

ಬಿತ್ತಿದ ಬಿತ್ತು ಪೃಥ್ವಿಯ ಕೂಡಿ, ಅಪ್ಪುವಿನ ದ್ರವದಿಂದ ಮಸ್ತಕ ಒಡೆವುದಲ್ಲದೆ ಉಷ್ಣದ [೫೪]ಡಾ[೫೪]ವರಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿಯ ಬೇಗೆಗೆ ಮಸ್ತಕ ಒಡೆವುದುಂಟೆ? ಲಿಂಗವು ಭಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧೆಗೆ, ವಿಶ್ವಾಸದ ಸುಸಂಗಿಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಪ್ಪ

– ಸಿ(ಮೂ) ೫೧–೫೧ ಹೋ(ಮೂ) ೫೨–೫೨ ನು(ಮೂ) ೫೩–೫೩ ಪತ್ತರೆಯ(ಮೂ) ೫೪–೫೪ ದಾ(ಮೂ)

ದೃಷ್ಟವಪ್ಪುದಲ್ಲದೆ, ಉನ್ಮತ್ತರಪ್ಪ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕಂಗೆ, ವಂದಿಸಿ ನಿಂದಿಸುವಂಗೆ, ಹಿಂ[೫೫]ದೆ[೫೫] ಮುಂ[೫೫]ದೆ[೫೫] ಬಂದುದ ಬಾಯ್ಗೆಡೆಯುವಂಗೆ ಎನ್ನಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಇಮ್ಮಡಿ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸಂದಿಸನವರಿಗೆ. ೫

೮೮೦

ಮುಂಜಾವದಲೆದ್ದು ಲಿಂಗದಂಘ್ರಿಯ ಮುಟ್ಟಿ, ಸುಪ್ರಭಾತದಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರ ಮುಖವ ನೋಡುವುದು, ಹುಟ್ಟಿದ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಇದೇ ಸಫಲವು. ಸತ್ಯವಚನವಿಂತೆಂದುದಾಗಿ, ಇಂತಲ್ಲದವರನೊಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೬

೮೮೧

ಮನವೇ ಸರ್ಪ, ತನುವೇ ಹೇಳಿಗೆ : ಹಾವಿನೊಡತಣ ಹುದುವಾಳಿಗೆ ! ಇನ್ನಾವಾಗ ಕೊಂದಹುದೆಂದರಿಯೆ, ಇನ್ನಾವಾಗ ತಿಂ[೫೬]ದ[೫೬]ಹುದೆಂದರಿಯೆ. ನಿಚ್ಚಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಅದೇ [೫೭]ಗಾ[೫೭]ರುಡ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೭

೮೮೨

ಆಶೆ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಬೇಸತ್ತು ಹೋಯಿತ್ತು. ಆಶ್ರಯದ [೫೮]ನಿದ್ರೆ[೫೮] ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು; ಗ್ರಾಸ ಮೆಲ್ಲನಾಯಿತ್ತು. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೇಲಣ ಇಚ್ಛೆ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಈಶ್ವರಾ, ನಿಮ್ಮ ಪಾದಾಂಬುಜ[ದ] ಸೇವೆಯಿಂದ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೮

೮೮೩

ಮನ ಮುಟ್ಟಿ ನೆನೆವಲ್ಲಿ ತನು ನಿಮ್ಮದಾಯಿತ್ತು. ತನುಮುಟ್ಟಿ ಅಪ್ಪಿ, ಮನ ಮುಟ್ಟಿ ನೆರೆದು, ವನಿತೆಯರ ಕೂಟಕ್ಕೆ ತೆರಪಿಲ್ಲವಾಯಿತ್ತು. ಜನನ ಮರಣದ ಬಾಧೆ ಹರಿಯಿತ್ತು. ಈಶ್ವರಾ, ನಿಮ್ಮ ಪಾದಸೇವೆಯಿಂದ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೯

೮೮೪

ಈಶ್ವರನ ಮೂರ್ತಿಯ ಕರಕಮಲಕ್ಕೆ ತಂದಲ್ಲಿ, ಕಣ್ಣಿನ ಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಹೆರೆಹಿಂಗದೆ, ಅಕ್ಕರಿಂದ ಭಾವಭ್ರಮಿಸದೆ, ಚಿತ್ತ ಸಂಚರಿಸದೆ, ಮನ ವಚನ ಕಾಯ ಭಿನ್ನಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಪೂಜಿಸುವ ಕೈ ತಾನಾಗಿ, ಅರಿವ ಮನ ತಾನಾಗಿ, ಹೊತ್ತಿಪ್ಪ ಅಂಗದ ನೆಲೆಯು ತಾನಾಗಿ, ಹೆರೆಹಿಂಗದೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತಿಪ್ಪಾತನ ಅಂಗವೇ ಲಿಂಗ, ಆತನಿದ್ದುದೇ ಅವಿಮುಕ್ತಕ್ಷೇತ್ರ. ಇಂತಪ್ಪ ಮಹಾಮಹಿಮ ನಾರಾಯಣಪ್ರಿಯ ರಾಮನಾಥ [೫೯]ತಾನು[೫೯] ತಾನೆ. ೧೦

೫೫-೫೫ ದು(ಮೂ) ೫೬-೫೬ ದಿ(ಮೂ) ೫೭-೫೭ ಗ(ಮೂ) ೫೮-೫೮ ನಿಃಕ್ರ(ಮೂ) ೫೯-೫೯ ತಾನೂ (ಮೂ)

೮೮೫

ಕುರಿಯೊಡೆಯ ಹಲವರ ನಡುವೆ ನಿಂದರೆ ತನ್ನೊಡೆಯನನರಿವಂತೆ, ಸಕ[೬೦]ಲೇ[೬೦]ಂದ್ರಿಯ ಬಹುದುಃಖದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ತತ್ಕಾಲಕ್ಕರ್ಚನೆ ನೇಮ ಕೃತ್ಯ ತಪ್ಪದೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ನಿಶ್ಚಯದಿರವು. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಗೊತ್ತು. ೧೧

೮೮೬

ಮೊದಲು ಹುಸಿ ಲಾಭ ದಿಟವೆ? ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯುಂಟೆ? ಈಯವಸರದಂಗವ ಗವರೇಶ್ವರಲಿಂಗ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ. ೧೨

೮೮೭

ಉದ್ದವನೇರುವುದಕ್ಕೆ ಗದ್ದುಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಎಯ್ದಬಾರದು; ಚಿದ್ರೂಪ[೬೧]ನ[೬೧]ನರಿವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಚನೆ, ನಿತ್ಯ ನೇಮವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣಬಾರದು. ಅದನು ಸತ್ಯದಿಂದ ಮಾಡಿ ಅಸತ್ಯವ ಮರೆದಡೆ ಇದೇ ಸತ್ಯ ನಾಸ್ತಿನಾಥಾ. ೧೩

೮೮೮

ಧರೆಯ ಕೃಷಿ ಶುದ್ಧವಾಗಿಯಲ್ಲದೆ ಸಸಿ ಶುದ್ಧ[೬೨]ವಿ[೬೨]ಲ್ಲ. ಅರ್ಚನೆ ಅರ್ಪಿತ ಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನದಿಂದಲ್ಲದೆ [ಚಿತ್ತ]ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲ. ಇದು ನಿಶ್ಚಯ ಈಶಾನ್ಯಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ. ೧೪

೮೮೯

ಅಂಗವನರಿವನ್ನಕ್ಕ ಶಿವಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಆತ್ಮನ ಕ್ಷುಧೆಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಬಂದ ಪದಾರ್ಥವ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಅರುವಿನ ಬಿತ್ತು, ಜ್ಞಾನದ ಗೊತ್ತು, ಸರ್ವಮಯದ ಯುಕ್ತಿ, ಈಶಾನ್ಯಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವನರಿವ ಶಕ್ತಿ. ೧೫

೮೯೦

ಪರುಷವಾದ[೬೩]ರೂ[೬೩] ಒಂದರಲ್ಲಿರಿಸಬೇಕು. ರತ್ನವಿಶೇಷವೆಂದಡೂ [ಕುಂದಣದಲ್ಲಿ] ಬಂಧಿಸಿ[೬೪] ಸಂದಿರಬೇಕು. ಲಿಂಗವ ಹಿಡಿದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸುವ ಅಂಗವಿರಬೇಕು. [೬೫]ಇದು ಕಾರಣ[೬೫] ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವನರಿದು[೬೬] ಪೂಜೆಯ ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ [೬೭]ಕಾಣಾ[೬೭] ಚಂದಯ್ಯಾ. ೧೬

೮೯೧

ಹೊತ್ತಾರೆ ಎದ್ದು ಲಿಂಗದೇವನ ದೃಷ್ಟಿಯಾರೆ ನೋಡದವನ ಸಂಸಾರವೇನವನ? ನಡೆ ಏನವನ, ನುಡಿ ಏನವನ, ಬಾಳುವೆ ಏನವನ, ಬೀಳುವೆ ಏನವನ, ಸಂಸಾರವೇನವನ? ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿ ನೆನೆದು ಪೂಜಿಸದವನ ಬದುಕೇನವನ? ೧೭

೬೦–೬೦ ಲಿಂ (ಮೂ) ೬೧–೬೧ ವ (ಮೂ) ೬೨–೬೨ವ (ಮೂ) ೬೩–೬೩ ರು (ಮೂ) ೬೪ + ದಲ್ಲಿ (ಮೂ) ೬೫–೬೫ ಆ ಗುಣ (ಮೂ) ೬೬+ ದು (ಮೂ) ೬೭–೬೭ ದಿರಲಾಗದು (ಮೂ)

೪೯೨

ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವುದು, ಮಾಡಿದ ಪೂಜೆಯ ನೋಡುವುದು, ಶಿವತತ್ವಗೀತವ ಪಾಡುವುದು, ಶಿವನ ಮುಂದೆ ಕುಣಿದಾಡುವುದು. [ಭಕ್ತಿ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಮಾಡುವುದು], ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನ ಕೂಡುವುದು. ೧೮

೪೯೩

ಗಾಂಧಾರಿ ಮಾಂಧಾರಿಯೆಂಬ ಅಹೋರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಊರ ಕೋಳಿ ಕೂಗದ ಮುನ್ನ, ಕಾಡ ನವಿಲು ಒದರದ ಮುನ್ನ ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಗೊವುಗಳ ಕೊಲ್ಲುವ ಪಾಪಿಯ ದನಿಯ ಕೇಳದ ಮುನ್ನ, ತುಂಬಿ ಮುಟ್ಟಿ ಪುಷ್ಪ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವಾಗದ ಮುನ್ನ ಶಿವಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : "ಯೋ ಲಿಂಗಮರ್ಧರಾ[೬೮]ತ್ರೌ[೬೮]ತು ಶುಚಿರ್ಭೂತ್ವಾ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ । ಅಗ್ನಿಷ್ಟೋಮ ಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಲಭತೇ ಫಲಂ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಇದನರಿತು ಶುದ್ಧಾಂತಃಕರಣವಾಗಿ ಶಿವಪೂಜೆಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಆತಂಗೆ ಅಗ್ನಿಷ್ಟೋಮ ಸಹಸ್ರಫಲವಹುದು. ತನ್ನೊಡನೆ ಮಲಗಿದ್ದ ಸತಿಯನೆಬ್ಬಿಸದೆ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆರೆವ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಶ್ರೀಪಾದವ ತೋರಿ ಬದುಕಿಸಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೯

೪೯೪

ಉದಯಕಾಲ ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕಾಲ ಅಸ್ತಮಾನಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಮಾಡುವಾತನೇ ಸದ್ಭಕ್ತನು. ಇಂತೀ ತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಹಿಂದಣ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂತಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವಾತ ಭಕ್ತನಲ್ಲ, ಮಾಹೇಶ್ವರನಲ್ಲ, ಪ್ರಸಾದಿಯಲ್ಲ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಲ್ಲ, ಶರಣನಲ್ಲ, ಐಕ್ಯನಲ್ಲ, ಅವನು ಶ್ರೀಗುರುವಿನಾಜ್ಞೆಯನು ಮೀರಿದಾತನು ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕನು, ಘಾತುಕನು, ಲಿಂಗಚೋರಕನು ಕೇಳಿರೆ. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ : "ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಶುಚಿರ್ಭೂತ್ವಾ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾ(ಯಾ)ಂ [೬೯]ಶಿವಂ ಯಜೇತ್[೬೯] । ಪುಣ್ಯಂ ತತ್ಸಕಲಂ ಸಮ್ಯಗ್ಲಭತೇ ರುದ್ರಸ್ಯಾರ್ಚನಾತ್ ॥" ಇದನರಿತು ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ದನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರದಿಂದ ಒಂದಣ ಕ್ರಿಯೆವಿಡಿದು ಮಾಡುವ ಸದ್ಭಕ್ತಂಗೆ ನಮೋ ನಮೋಯೆಂಬೆ ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೨೦

೪೯೫

ಅಷ್ಟವಿದಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಿದರೇನು ತನುಗುಣಂಗಳ ಮೆಟ್ಟಿ ಮುರಿಯದನ್ನಕ್ಕರ? ಷೋಡಶೋಪಚಾರವ ಮಾಡಿದರೇನು ಸೂಳೆಯರಂತೆ? ಹಲವು ಕಡೆಗೆ ಹೋಹ ಮನವ ನೆನಹಿನ ಹಸ್ತದಿಂದಲಿ ಹಿಡಿದು, ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನೆನೆವ ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿ ಕೃತನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ದೃಢವಿಡಿದು ಅನಿಷ್ಟ ಪರಿಹರಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಆತನೇ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚಕನು. ಲಿಂಗಧ್ಯಾನಸಂಪನ್ನನು, ಲಿಂಗವನಲ್ಲದನ್ಯವನರಿಯದ ಅಚಲಿತ ಮಹಿಮನು ನೋಡಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೨೧

೬೮-೬೮ ತಿಂ (ಮೂ) ೬೯-೬೯ ಪೂಜಯೇತ್ ಶಿವಂ (ಮೂ)

೪೯೬

ಕಾಯದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿ, ದೇವಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ, ಕಾಯವಳಿದು ದೇವತಾ ಭೋಗನೆಯ್ದುವೆಂಬ ಗಾವಿಲರ ಎನಗೊಮ್ಮೆ ತೋರದಿರಯ್ಯಾ! ಕಾಯವನು ಜೀವವನು ಲಿಂಗದಲಿರಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಮಹಾದೇವನೆಂದು ಬೇರುಂಟೆ? ಆ ಮಾಹೇಶ್ವರಂಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆನು ಕಾಣಾ ಮಾಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೨೨

೪೯೭

ಉದಯವಾಯಿತ್ತ ಕಂಡು ಉದರಕ್ಕೆ ಕು[೨೦]ದಿ[೨೦]ವರಯ್ಯಾ ! ಕತ್ತಲೆಯಾಯಿತ್ತ ಕಂಡು ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆವರಯ್ಯಾ! ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೇಮವಿಲ್ಲ; [ಇರುಳಿಗೊಂದು ನೇಮ, ಹಗಲಿಗೊಂದು ನೇಮ. ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೇಮವಿಲ್ಲ]. ಕಾಯ ಒಂದೆಸೆ, ಜೀವ ಒಂದೆಸೆ, ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗವು [೨೧]ತಾನೊಂ[೨೧]ದೆಸೆ. ೨೩

೪೯೮

(ಲಿಂಗಿನಾ ಸಹವರ್ತಿತ್ವಂ ಲಿಂಗಿನಾ ಸಹವಾದಿತಾ । ಲಿಂಗಿನಾ ಸಹಚಿಂತಾಚ ಲಿಂಗ ಯೋಗೋ ನ ಸಂಶಯಃ ॥) ಶಿವಲಿಂಗದ ಮಹಾತ್ಮೆಯನು ಶಿವಲಿಂಗದ ಧರ್ಮವನು ಶಿವಲಿಂಗದ ನಿಶ್ಚಯವನು ಅದಾರಯ್ಯ ಬಲ್ಲವರು, ಅದಾರಯ್ಯ ಅರಿದವರು ಶ್ರೀಗುರು ಕರುಣಿಸಿ ತೋರಿಕೊಡದನ್ನಕ್ಕರ? "ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಸಂಪನ್ನಃ ಸರ್ವೇಶತ್ವ ಸಮಾಯತಃ" ಎಂದುದಾಗಿ, "ಅಣೋರಣೀಯಾನ್ ಮಹತೋಮಹೀಯಾನ್" ಎಂದುದಾಗಿ ಯತೋ ವಾಚೊ ನಿವರ್ತಂತೇ ಅಪ್ರಾಪ್ಯ ಮನಸಾ ಸಹ ಎಂದುದಾಗಿ, "ಅತ್ಯತಿಷ್ಠದ್ದಶಾಂಗುಲಂ" ಎಂದುದಾಗಿ ವೇದಾಗಮಂಗಳು ಸಾರುತ್ತಿರಲು, ಲಿಂಗವು ಹರಿಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದಾನವ ಮಾನವರಿಗೂ ಅರಿಯಬಾರದು. "ಚಕಿತಮಭಿದತ್ತೇ ಶ್ರುತಿರಪಿ" ಎಂದುದಾಗಿ, ವೇದಪುರುಷರಿಗೂ ಅರಿಯಬಾರದು. ಅರಿಯಬಾರದ ವಸ್ತುವ ರೂಪಿಸಲೆಂತೂ ಬಾರದು. ರೂಪಿಸಬಾರದ ವಸ್ತುವ ಪೂಜಿಸಲೆಂತೂ ಬಾರದು. ಪೂಜೆಯಿಲ್ಲವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲ, ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವಾಗಿ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ದೇವ ದಾನವ ಮಾನವರೆಲ್ಲರೂ ಕೆಡುವರು. ಕೆಡದಂತೆ ಮಾಡಿ ರಕ್ಷಿಸಿದನು ಸದ್ಗುರು ಮಹಾಗುರು ಶ್ರೀಗುರು ನಗುರೋರಧಿಕಂ ನಗುರೋರಧೀಕಂ ಎಂದುದಾಗಿ, ಮಹಾಘನಗುರು ಶಾಂತಮೂರ್ತಿ ಕೃಪಾಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿದನು. ಅದೆಂತೆನಲು ಕೇಳಿರೆ "ಯತೋ ವಾಚೋ ನಿವರ್ತಂತೇ ಅಪ್ರಾಪ್ಯ ಮನಸಾ ಸಹ । ನಾದಬಿಂದುಕಳಾತೀತಂ ಗುರೂಣಾಲಿಂಗಮುದ್ಭವಂ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, "ಸದ್ಗುರೋರ್ಭಾವಲಿಂಗಂತು ಸರ್ವ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಂ ಶಿವಂ । ಸರ್ವಲೋಕಸ್ಯ ತ್ರಾಣತ್ವಾತ್ ಮುಕ್ತಿಕ್ಷೇತ್ರಂ ತದುಚ್ಯತೇ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, "ಸದ್ಗುರುರ್ದೀಯತೇ ಲಿಂಗಂ ಸದ್ಗುರುರ್ದೀಯತೇ ಕ್ರಿಯಾಂ । ಸದ್ಗುರುರ್ದೀಯತೇ ಮಂತ್ರಂ ಸದ್ಗುರುಸ್ಸರ್ವಕಾರಣಂ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಸರ್ವಲೋಕಕ್ಕೆಯೂ ಸರ್ವರಿಗೆಯೂ ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟನು. "ಅರೂಪೇ ಭಾವನಂ ನಾಸ್ತಿ ಯದ್ದೃಶ್ಯಂ ತದ್ವಿನಶ್ಯತಿ । ಅದೃಶ್ಯಸ್ಯ ತು ರೂಪತ್ವೇ ಸದಾಖ್ಯಮಿತಿಕಥತೇ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ನಿಃಕಲರೂಪ ನಿರವಯಧ್ಯಾನ ಪೂಜೆಗನುವಲ್ಲ. ಸಕಲತತ್ವ

೨೦–೨೦ ಡಿ (ಮೂ) ೨೧–೨೧ ಒಂ (ಮೂ)

ಸಾಮಾನ್ಯವೆಂದು, ಸಕಲನಿಃಕಲವನೊಂದಾಗಿ ಲಿಂಗವ ಮಾಡಿದನು. "ಲಿಂಗಂ ತಾಪತ್ರಯಹರಂ ಲಿಂಗಂ ದಾರಿದ್ರ್ಯನಾಶನಂ । ಲಿಂಗಂ ಪಾಪವಿನಾಶಂ ಚ ಲಿಂಗಂ ಸರ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧನಂ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಲಿಂಗವು ಪರಂಜ್ಯೋತಿ, ಲಿಂಗವು ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಲಿಂಗವನೇ ಪೂಜಿಸಿ ಭಕ್ತಿಪ್ರಸಾದ ಮುಕ್ತಿಯ ಪಡೆಯಲೆಂದು ಮಹಾಘನಗುರು ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ತೋರಿಕೊಟ್ಟನು. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ "ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಿಷ್ಣುಶ್ಚ ರುದ್ರಶ್ಚ ಈಶ್ವರಶ್ಚ ಸದಾಶಿವಃ । ಸರ್ವೇ ಲಿಂಗಾರ್ಚನಂ ಕೃತ್ವಾಜಾತಾಸ್ತೇ ಲಿಂಗಪೂಜಕಾಃ ॥ ಗೌರೀಪತಿರುಮಾನಾಥೋ ಅಂಬಿಕಾ ಪಾರ್ವತೀಪತಿಃ । ಗಂಗಾಪತಿರ್ಮಹಾದೇವೋ ಸತತಂ ಲಿಂಗಪೂಜಕಾಃ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ. ಈ ಮಹಾಪುರುಷರಪ್ಪ ದೇವಗಣ ರುದ್ರಗಣ ಪ್ರಮಥಗಣಂಗಳು ವಿಷ್ಣಾದಿ ದೇವ ದಾನವ ಮಾನವಾದಿಗಳು ಮಹಾಲಿಂಗವನೆ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ ಪರಮಸುಖ ಪರಿಣಾಮವಡೆದರೆಂದು ಮಾಡಿದನು. ಕೇವಲ ಸದ್ಭಕ್ತಜನಂಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟಂ ಪ್ರಾಣಸ್ತಥಾ ಭಾವಸ್ತ್ರೀಧಾ ಏಕಂ" ಎಂದುದಾಗಿ, ಆ ಸದ್ಗುರು ಆ ಪರಶಿವನು ತತ್ಪ್ರಾಣವನು ಏಕೀಭವಿಸಿ ಸದ್ಭಾವದಿಂದ ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಬಿಜಯಂಗೈದು ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಭರಿತನಾಗಿ ಪೂಜೆಗೊಳಲೆಂದು ಕರುಣಿಸಿದನು. ಮತ್ತಂ "ಏಕಮೂರ್ತಿಸ್ತ್ರಿಧಾ ಭೇದೋ" ಎಂದುದಾಗಿ, ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಪರಶಿವಲಿಂಗ ಒಂದೇ, "ದೇಶಿಕಶ್ಚರಲಿಂಗೇ ಚ ತ್ರಿವಿಧಂ ಲಿಂಗಮುಚ್ಯತೇ" ಎಂದುದಾಗಿ, ಲಿಂಗದ ಮರ್ಮವನು, ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪನು, ಲಿಂಗದ ನಿಶ್ಚಯವನು, ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದವರನು, ಭಕ್ತಿಪ್ರಸಾದ ಮುಕ್ತಿಯ ಪಡೆದವರನು ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಾಗಮಂಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಶಿವನ ವಾಕ್ಯಂಗಳಿಗೆ ಇದೇ ದಿಟ. ಮನವೇ ನಂಬು. ಕೆಡಬೇಡ. ಕೆಡಬೇಡ. ಮಹಾಸದ್ಭಕ್ತರ ನಂಬುವುದು. ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ನಿರಂತರ ಮಾಡುವುದು, ಇದು ನಿಶ್ಚಯ, ಶಿವನು ಬಲ್ಲನಯ್ಯಾ, ಈ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಜಂಗಮವನರಿದು ವಿಶ್ವಾಸಮಂ ಮಾಡಿ ಸದ್ಭಕ್ತಿಕ್ರಿಯೆಯನರಿದು ಮರ್ಮನವರಿದು ಸದ್ಭಾವದಿಂದ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವುದಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೨೪

ಆ

ಕೇಳು ಕೇಳಯ್ಯಾ ಆತ್ಮನೆ. ಎರಡೂ ಪ್ರಕಾರದ ಆದಿ ಮಧ್ಯಾವಸಾನವ ತಿಳಿದು ನೋಡು; ಕೆಡಬೇಡ ಕೆಡಬೇಡ. ತಂದೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ತಾಯಿಯ ಯೋನಿಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂದುದೇ ಆದಿ. ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ನನ್ನದೆಂದು ಹಿಡಿದು ಷಟ್ಕರ್ಮವನಾಚರಿಸಿ ಸುಖದುಃಖಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಪ್ಪುದೇ ಮಧ್ಯ. ಅಂತಕನ ಕೈಯಿಂದ ಅರೆದು ಸಣ್ಣಿಸಿಕೊಂಡು ಭವಕ್ಕೆ ನೂಂಕಿಸಿಕೊಂಬುದೇ ಅವಸಾನ. ಇದನರಿದು, ಇದಕ್ಕೆ ಹೇಯಮಂ ಮಾಡು. ಮತ್ತೆ ಆ ಆದಿಮಧ್ಯಾವಸಾನಮಂ ತಿಳಿದು, ನಾನು ಮಹಾಲಿಂಗದ ಗರ್ಭಾಬ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದೆನೆಂಬುದೇ ಆದಿ, ಲೋಕದ ವ್ಯವಹಾರವ ಸಾಕುಮಾಡಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ನೈಷ್ಠೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಯಾಗಿ ಮೋಕ್ಷಗಾಮಿಯಾಗಿಪ್ಪುದೇ ಮಧ್ಯ. ತನುಬಿಡುವಲ್ಲಿ ಮನವ ಪರಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಣವ ಮಾಡಿ, ಜನನಮರಣವ ಗೆಲುವುದೇ ಅವಸಾನ. ಇದನರಿದು, ಇದಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ, ಲಿಂಗವನೇ ಸಾಧಿಸು ವೇಧಿಸು. ಕಪಿಯ ಕೈಯ ಕನ್ನಡಿಯಂತೆ ಕುಣಿದರೆ ಕುಣಿವ, ಎಡ್ಡಿಸಿದರೆ ಎಡ್ಡಿಸಿ, ಹಲುಗಿರಿದರೆ ಹಲುಗಿರಿವಂತೆ, ಮನವಾಡಿ[ಸಿ]ದಂತೆ ನೀನಾಡಬೇಡ. ಮನವಾಡಿ[ಸಿ]ದಂತೆ ಆಡಿದವಂಗೆ ಭಕ್ತಿ ಎಲ್ಲಿಯದು, ಮುಕ್ತಿ ಎಲ್ಲಿಯದಯ್ಯಾ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ? ೨೫

೬೦೦

ಉತ್ಪತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶುಕ್ಲ ಶೋಣಿತದಿಂದಾದ ಲಜ್ಜೆ ಸಾಲದೆ? ಅಂತು ಬಲಿದ ಸಪ್ತ ಧಾತುವಿನ ನರಕದೇಹದೊಳಗಿಪ್ಪ ಹೇಸಿಕೆ ಸಾಲದೆ? ಮತ್ತೆಯೂ ಪಾಪಂಗಳ ಮಾಡಿ ದುರಿತಂಗಳ ಹೊರೆವ ಎಗ್ಗತನವೇತಕಯ್ಯಾ? ಕಾಲನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಸಿಕೊಂಡು ನರಕಕ್ಕಿಳಿವುದು ವಿಧಿಯೆ? ಎಲೆ ಮನುಜಾ ಒತ್ತೊತ್ತೆಯ ಜನನವ ಗೆಲುವಡೆ ಕರ್ತನ ಪೂಜಿಸು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನ. ೨೬

೬೦೧

ದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಮುಖವ ನೋಡುವರಲ್ಲದೆ, ದರ್ಪಹರನಲ್ಲಿ ಮುಖವ ನೋಡುವರೊಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ, ನೋಡಯ್ಯಾ, ನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ದ್ರವ್ಯವ ಕೊಡುವರಲ್ಲದೆ, ನ್ಯಾಯಾತೀತನ ಪೂಜೆಗೆ ಒಬ್ಬನೂ ಭಂಡಾರವೀ[ಡಾ]ಡಲಿಲ್ಲ; ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಗಳ್ಳರು. ೨೭

೬೦೨

ಅಷ್ಟವಿದಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರವೆಂಬುದು ಬಾಹ್ಯಕ್ರಿಯೆಯೆಂಬ ಭಾವಭ್ರಮಿತರ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. ಧನವುಳ್ಳಾತ ಅಷ್ಟಸಂಪದೈಶ್ವರ್ಯ ಭೋಗವ ಭೋಗಿಪನಲ್ಲದೆ ಧನಹೀನದರಿದ್ರನೇನ ಭೋಗಿಸುವನೊ? ಲಿಂಗವು ಪ್ರಾಣವು ಅವಿರಳಾತ್ಮಕವಾಗಿ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿದ್ದು ಅ[೨೨]ಮ[೨೨]ಳ ಸೋಂಕು ತುಳುಕಿ, ಬಾಹ್ಯಕ್ರಿಯಾಗಿ ಕರಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು[೨೩]ತ್ತರಿಸೆ.[೨೩] ಇದು ಅಂತರಂಗವಲ್ಲ ಬಹಿರಂಗವಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಉರಿಲಿಂಗದೇವರು. ೨೮

೬೦೩

ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರವ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಹಂಗು ಹರಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯಾ. ನಾನು ಮಾಡುವ ಕ್ರೀಗಳೆಲ್ಲವು ನೀವೆಯಾದ ಕಾರಣ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ತದ್ಗತನಾಗಿದ್ದೆ ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೨೯

ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಪೂಜಿಸು.

೬೦೪

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ ಪರಲಿಂಗವ ಮಾಡಿ, ಇಷ್ಟವ ಪೂಜಿಪ ಕಷ್ಟವ ನೋಡಾ. ತೊಟ್ಟಿಲ ಶಿಶುವಿ[ಂಗೆ] ಜೋಗುಳವಲ್ಲದೆ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಶಿಶುವಿ[ಂ]ಗೆ ಜೋಗುಳವುಂಟೆ? ಬಯಲಾಶೇ ಹಾಸ್ಯವಾಯಿತ್ತು. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ನಿಲ್ಲು ಮಾಣು.* ೧

೨೨-೨೨ ವ (ಮೂ) ೨೩-೨೩ ತ್ತಾಯಿಸೆ (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿಪ್ಪ ಚಿಲ್ಲಿಂಗವ ಭಿನ್ನಲಿಂಗವ ಮಾಡಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ ಬಿಟ್ಟು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಪರವಾಗಿ ಪೂಜಿಸುವ ಪೂಜೆಯು ಕ್ಷೀಣ ಕಂಡ್ಯಾ, ಹುಟ್ಟಿದ ಶಿಶುವಿಂಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಎರವಾಲು ಕುಚಕ್ಷೀರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಿರಿಸಿ, ಜೋ ಜೋ ಎಂದು ಜೋಗುಳವಾಡಿದರೆ ಒಡಂಬಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಶಿಶುವಿಂಗೆ ಜೋಗುಳವಾಡಿದರೆ→

೯೦೫

ತಿಲದ ಮ[೭೪]ರೆಯ[೭೪] ತೈಲವನರೆದು ಕಾಂಬ ತೆರನಂತೆ, ಫಲ[೭೫]ದ[೭೫] ಮರೆಯ ರಸವ ಹಿಳಿದು ಕಾಂಬ ಸವಿಯ ರುಚಿಯಂತೆ, ತೆರೆಯ ಮರೆಯ ರೂಪ ತೆಗೆದು ಕಾಂಬ [ಸುಖದ]ಂತೆ, ಇಷ್ಟದ ಮರೆಯಲ್ಲಿರ್ದ ದೃಷ್ಟವ ಉಭಯ [ವ] ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೨

೯೦೬

ಕ್ರಿಯೆ ಹಿಡಿದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ನಿಃಕ್ರಿಯೆ ಎಂದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಂಗೆ ಗೊತ್ತುಗಾಣದೆ, ಫಲವಿಲ್ಲದ ವೃಕ್ಷದ ಹೂವ ಕಂಡು ವಿಹಂಗಕುಲ ಚರಿಸದೆ ಮಚ್ಚಿದಂತೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಲಬುಗೆಡದೆ ಅರಿ ನಿಜವಸ್ತು ಒಂದೆಂದು. ಕುರಿತ ಕುರುಹಿನಲ್ಲಿ ಕುಲಗೆಡದೆ ಕೂಡು ವೀರಭೀರೇಶ್ವರಲಿಗವ.* ೩

೯೦೭

ಸಕಲವ ಪೂಜಿಸಿಹೆನೆಂಬುವಂಗೆ, ಸಕಲವನು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ನಿಃಕಲವ ಪೂಜಿಸಿಹೆನೆಂಬವಂಗೆ, ನಿಃಕಲವನು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ, ಸಕಲನಿಃಕಲಾತ್ಮನು. ಸಕಲನಿಃಕಲಾತೀತನು. ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಿಂದ ಪರ ಒಂದು ಇಲ್ಲಾಗಿ ಒಳಹೊರಗೆಂಬ ಭಾವ ಅಳಿದುಳಿದ ಶರಣನ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗಭರಿತವಾಗಿಹನು ಶಿವನು, ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.೪

೯೦೮

ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ ಅಂಗ [ವ] ನಿರ್ವಯಲ ಮಾಡಿಹೆನೆಂಬವನ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು. ಕುರುಹಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುವ ಲಿಂಗ ತಾನುಳಿವುದು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿದ ದೇಹ ನಿರ್ವಯಲಹುದು. ಲಿಂಗಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿಲ್ಲ ಹುರುಳಿಲ್ಲ [೭೬]ಎಲೆ[೭೬] ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೫

→ಹಾಸ್ಯವ ಮಾಡುವರೆಂಬ ಹಾಗೆ, ಅಂತರಂಗದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯಿಂ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ಕಂದ ವೃತ್ತ ಗದ್ಯಪದ್ಯಂಗಳಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರವ ಮಾಡಲು ಒಡಂಬಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನಿರ್ಗುಣ ಪೂಜೆಯಿಂದಾರಾಧಿಸಿ ಸ್ತೋತ್ರವ ಮಾಡಲು ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಳವಡುವುದೆ? ನಿರಾಕಾರವಾದ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಬೇಕೆಂಬಾಕಾಂಕ್ಷೆಯು ನಗೆಗೇಡೆಯಾಯಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಲಿಂಗಕರುಣವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲ ಉಂಟೆಂಬ ಮಾತನು ಮಾಣು, ತೆಗೆ, ಬಿಡು ಎಂಬುದರ್ಥ.

೭೪–೭೪ ರೆವ (ಮೂ) ೭೫–೭೫ ನ (ಮೂ)

* ಅರ್ಥ: ಸಾಕಾರಮೂರ್ತಿಯಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಕ್ರೀಯನು ದೃಢವಿಡಿದಲ್ಲಿ ಅಂಗವು ಬೇರೆ ಲಿಂಗವು ಬೇರೆ ಎಂಬ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ, ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ನುಡಿದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಕ್ರೀಯಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡುವ ಕೂಟವರಿಯಬಾರದು. ಪ್ರಯೋಜನವಲ್ಲದ ಬೂರಲ ಮರದ ಹೂವ ನೋಡಿ ಗಿಡಗಳ ಸಮೂಹ ಮುಂದಕ್ಕೆಯ್ದದೆ ಮಮಕರಿಸಿಕೊಂಡಿರ್ದ ಹಾಗೆ, ದ್ವೈತಾದ್ವೈತಿಗಳ ಆಚರಣೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತ್ತು. ಆಚರಣೆಯ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿವತತ್ವಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾಗದೆ, ಒಂದೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೇ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿಪ್ಪುದೆಂದು ತಿಳಿ, ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಕುರುಹಿಟ್ಟು, ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಭಿನ್ನ ಕ್ರೀನಿಷ್ಠವಾಗದೆ ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾಗದೆಂದರ್ಥ.

೭೬–೭೬ ಎಲೈ (ಮೂ)

೯೦೯

ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ ದೇಹ ನಿರ್ವಯಲಾದಡೆ, ಧರಿಸುವದೇಕೊ ಕಲ್ಲುಲಿಂಗವ, ಎಲೆ ಅಯ್ಯಾ? ಅಂಗಗುಣ ಲಿಂಗಕ್ಕಾಯಿತ್ತು. ಲಿಂಗಗುಣ ಅಂಗಕ್ಕಾಯಿತ್ತು. ಇವೆಲ್ಲ ಭಾವ ಸಂಕಲ್ಪವಿಕಲ್ಪವು. ಅಂಗಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಪಳಮಾತು. ಲಿಂಗಮಧ್ಯೇ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ಎಂಬುದೇ ಅಖಂಡಲಿಂಗ ನೋಡಾ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೬

೯೧೦

ಗಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದು ಗೊತ್ತು ಮುಟ್ಟಬಾರದಯ್ಯಾ, ನೀರಲ್ಲಿಯ ಕ್ರೀಡೆ ಕುಂಬಳ ಕಾಯಿಗಲ್ಲದೆ ದೊಡ್ಡ ಬಂಡೆಗುಂಟೇನಯ್ಯಾ? ಚರಿಸುವ ಜೀವಿಗೆ ನಿರ್ವಯಲ ಪರವಸ್ತು ಲಿಂಗವಲ್ಲದೆ, ಪಾಷಾಣಮಯಲಿಂಗವೆ ಅಯ್ಯಾ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ? ೭

೯೧೧

ಕಲ್ಲು ಹಿಡಿದು ಅಲ್ಲಮನ ನೋಡುವೆವೆಂಬವರ ಖುಲ್ಲಮನುಜರೆಂಬೆ. ಕಲ್ಲು ಹಿಡಿದವರೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಮನಾಗಲು ಭವಬೀಜ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯದಯ್ಯಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ? ೮

೯೧೨

ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಎಂಬ ಕಷ್ಟದ ಮಾತಿದೆಲ್ಲಿಯದೊ? ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಹೋದರೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಹೋಗದು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗ[೭೭] ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಭೇದವ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನೇ ಬಲ್ಲ. ೯

ಯಾವಾಗಲೂ ಲಿಂಗಧಾರಕನಾಗಿ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವವರೆಗೂ ಅದನ್ನು ಪೂಜಿಸು

೯೧೩

ಸೂತ್ರದ ಸಂಚದಿಂದ ಉಭಯಬೊಂಬೆ ನಡೆದು ಹೊಡೆದಾಡಿ ಕೆಡದ ಮತ್ತೆ ಸಂಚದ ನೂಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ. ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಒಡಗೂಡಿದ ಮತ್ತೆ ಕೊಟ್ಟಹೆ ಕೊಂಡಿಹೆನೆಂಬ ಅರಿವು ದೃಷ್ಟವ ಕಂಡದರಲ್ಲಿ ನಷ್ಟ. ಇಂತೀ ಭೇದಂಗಳಲ್ಲಿ ವೇಧಿಸುವನ್ನಕ್ಕರ ವೀರಶೂರ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವ ಉಜ್ಜುತ್ತ ಒರಸುತ್ತ ತೊಳೆಯುತ್ತ ಹಿಳಿಯುತ್ತ ಪೂಜಿಸಿ ಆಳುತ್ತ ಇರಬೇಕು.* ೧

೭೭-+ ದ(ಮೂ) * **ಅರ್ಥ:** ನೂಲಿನ ಉಳುಮೆಯಿಂದ ಎರಡು ಬೊಂಬೆಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಇದಿರಾಗಿ ಚರಿಸಿ ಮಥನಿಸಿ, ಆಟ ಮುಗಿದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಕಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಉಳುಮೆಯಲಾದವು, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಯಾದ ಶರಣನ ಅಂಗವು ಸಮರಸವಾದ ಬಳಿಕ ಸಕಲಪದಾರ್ಥವ ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ಆ ಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವರ

೯೧೪

ಲಿಂಗವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಶಿವಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಆತ್ಮನ ಕ್ಷುಧೆಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಬಂದ ಪದಾರ್ಥವ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಮಾಡಿಕೊಳಲೇಬೇಕು. ಇದೇ, ಗುರುವಿನ ಬಿತ್ತು, ಜ್ಞಾನದ ಗೊತ್ತು, ಸರ್ವಮಯದ ಯುಕ್ತಿ, ಈಶಾನ್ಯಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವನರಿದ ಶಕ್ತಿ. ೨

೯೧೫

ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣದೊಳಗಿರ್ದ ಪರಮಕಲೆಯ ತೆಗೆದು ಶಿವಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯ ಮಾಡಿ, ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟನಯ್ಯಾ ಶ್ರೀಗುರು. ಆ ಲಿಂಗವ ಸರ್ವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಂಗವ ಬಿಟ್ಟು ಅಗಲಲಾಗದೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಿದನಯ್ಯಾ ಶ್ರೀಗುರು.[೭೮] ಅಂಗವ ಬಿಟ್ಟು ಲಿಂಗವು ನಿಮಿಷಾರ್ಧವಗಲಿದರೆ ನಾಯಕನರಕ ತಪ್ಪದೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಿದನಯ್ಯಾ ಶ್ರೀಗುರು. ಇದು ಕಾರಣ ಅಂಗವ ಬಿಟ್ಟು ಲಿಂಗವನಗಲಲಾಗದಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೩

೯೧೬

ಕರ್ಮ ನಾಸ್ತಿ ಎಂಬೆ, ಅನಾಸ್ತಿ ಎಂಬೆ. ಜ್ಞಾನಕೊಬ್ಬಿನಲುಲಿವೆ. ಉಲಿದಂತೆ ನಡೆವೆ. ಸಂಗಡ ಸಹಿತ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು, ನೀ[೭೯]ನೂ[೭೯] ಬಯಲಾಗೆ; ಎನ್ನನೂ ಬಯಲು [೮೦]ಮಾಡೆ[೮೦] ಗುಹೇಶ್ವರಾ.*೪

೯೧೭

ಎಲೆ ಶಿವನೆ, ನೀನು ಎನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿ [೮೧]ಕೈ[೮೧] ವಿಡಿದ ಕಾರಣ, ಎಮ್ಮವರು ಸಕಲಗಣಂಗಳ ಸಾಕ್ಷಿಯ ಮಾಡಿ ನಿನಗೆ ಎನ್ನ ಮದುವೆಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ನೀನು ಎನ್ನನಗಲಿದರೆ ಗುರುದ್ರೋ[೮೨]ಹಿ[೮೨], ನಾನು ನಿನ್ನನಗಲಿದರೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಹೊರಗು. ಅದು ಎಂತೆಂದಡೆ : ಎನ್ನ ಶ್ರೀಗುರುಸ್ವಾಮಿ ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣದೊಳಗೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣವ ಹುದುಗಿಸಿ, ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣದೊಳಗೆ ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣವ ಹುದುಗಿಸಿ, ಎಂದೆಂದೂ ಅಗಲಬೇಡೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಿದನು. ಆ ನಿರೂಪವನು ಮಹಾಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಕೈಕೊಂಡಬಳಿಕ [೮೩]ನಾ[೮೩]ವಿಬ್ಬರು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಅಗಲದಿರಬೇಕಯ್ಯಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೫

ರಕೊಳಬೇಕೆಂಬ ಜ್ಞಾನವು ಆ ದೃಷ್ಟವ ಕಂಡ ಹಾಗೆ ಆ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ನಷ್ಟತ್ತಿಯಾಗಿಪ್ಪುದು. ಇಂತೀ ಜ್ಞಾನಕ್ರೀಗಳಿಂದ ಅಂಗವು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡುವ ಪರಿಯಂತರ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನು ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ತಿಕ್ಕುತ್ತ ಅರಿವೆಯ ಬತ್ತಿಗಳಿಂದ ಒರೆಸುತ್ತ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆವುತ್ತ, ದ್ರವವನಾರಿಸುತ್ತ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯಿಂದರ್ಚಿಸಿ ಶಿವೋಹಂ ಶಿವೋಹಂ ಎಂದು ಸ್ತೋತ್ರವ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕೆಂಬುದರ್ಥ. ೭೮+ ಇದು ಕಾರಣ (ಮೂ) ೭೯–೭೯ ನು (ಮೂ) ೮೦–೮೦ ಮಾಡಿದೆ (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಆಚರಿಸುವ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಕರ್ಮಂಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಾಸ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ, ಕರ್ಮನಾಸ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾ ಕರ್ಮದ ಅದ್ವೈತವನರಿದೆನೆಂದು ದುರ್ವಿವೇಕದಿಂದ ಬಿಡದೆ ಆ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾ ಕರ್ಮಂಗಳೆಲ್ಲವೂ ಲಿಂಗಪ್ರಭೆಯೊಳಡಗಿ. ದಗ್ಧಪಟನ್ಯಾಯದಂತೆ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ರೀಯಗಳಾಗಿರ್ದವೆಂಬುದೀಗ, ಅನಾಸ್ತಿ ಎಂಬೆನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಪ್ಪ ಸುಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಾವರ್ತನೆಯನು ಇದಿರಿಂಗೆ ನುಡಿದು ತೋರದೆ ತನ್ನ ಲೀಲಾವಿನೋದದಿಂ ತನಗತಿ ನುಡಿದಡೇನೆಂಬುದೀಗ, ಜ್ಞಾನ ಕೊಬ್ಬಿನಲುಲಿವೆನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ನುಡಿಯಂತೆ ಎರಡಿಲ್ಲದೆ ನಡೆವೆನೆಂಬುದೀಗ, ಆ ನುಡಿಯಂತೆ ನಡೆವೆನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತು ನಡೆನುಡಿ ಒಂದಾದ ಶರಣನ ಸರ್ವಾಂಗದೊಳಗೆ ಲಿಂಗವು ಸಮರಸವಾಗಿ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಕುರುಹಳಿದ ಕುರುಹಾಗಿನಿಂದಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ, ಸಂಗಡ ಸಹಿತ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಪ್ಪ ನಿರ್ಣಯವುಳ್ಳ ಶರಣಂಗೆ ನಿರ್ವಯಲಸಮಾಧಿಯಳವಡಬೇಕೆಂಬುದೀಗ, ನೀನೂ ಬಯಲಾಗೆ; ಎನ್ನನೂ ಬಯಲುಮಾಡೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೮೧–೮೧ ಕೆ (ಮೂ) ೮೨–೮೨ ಹ (ಮೂ) ೮೩–೮೩ ನೀ (ಮೂ)

ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಪರಿಣಾಮ

೯೧೮

ಪುಣ್ಯ ಪಾಪಂಗಳೆಂಬವು ಅದಾರಿಗರಿಕೆಯುಂಟಯ್ಯಾ? ಪುಣ್ಯವಂತಿರಲಿ, ಪಾಪವಂತಿರಲಿ, ಪೂಜಿಸಿ ಪಡೆವುದದು ಪುಸಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಕಾಕುಭಾಷೆಯೆಂದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಿದವಂಗೆ ಸಂಪವಾದಿ ಶಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿ ಬರುವುದೇನಿಲ್ಲ ನೋಡಾ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧

೯೧೯

ಅಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಭೋಗಂಗಳ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡಿರಯ್ಯಾ. [೮೪]ಅಂಗ[೮೪]ಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಭೋಗಂಗಳು [೮೫]ಲಿಂಗಂ[೮೫]ಗಳಾದವು. ಎಲೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ ಎನ್ನ ಭೋಗಂಗಳು ಲಿಂಗಭೋಗಂಗಳು. ೨

೯೨೦

ಅಂಗವೆಂದರೆ ಅಜ್ಞಾನ, ಲಿಂಗವೆಂದರೆ ಸುಜ್ಞಾನ. ಲಿಂಗವಿಡಿದು ಆಚರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಅಂಗವಿಡಿದು ಆಚರಿಸಬಾರದು. ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೩

೯೨೧

ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆರೆದಲ್ಲಿ [೮೬]ಬಳಿಕ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯಲುಂಟೆ ದೇವಾ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ. ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆರೆದ ಬಳಿಕ ಲಿಂಗ(ದಲ್ಲಿ) ಬೆರೆಯಲುಂಟೆ ದೇವಾ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ, ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸಿದ ಫಲ ಪಕ್ವವಾಗದನ್ನಕ್ಕ? ೪

ಲಿಂಗಪೂಜೆಯು ಸದಾಚಾರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ವ್ಯರ್ಥ

೯೨೨

ಸದಾಚಾರ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವರ[೮೭]ನೊಲ್ಲ[೮೭]ನಯ್ಯಾ. ಅವರಾರಾಧನೆ ದಂಡ. ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತನೊಲ್ಲನಯ್ಯಾ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಭೂಮಿಭಾರಕರ ! ೧

೯೨೩

ನೂರನೋದಿ ನೂರ ಕೇಳಿದರೇನು? ಆಶೆ ಹರಿಯದು, ರೋಷ ಬಿಡದು. ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆದು ಫಲವೇನು? ಮಾತಿನಂತೆ ಮನವಿಲ್ಲದೆ ಜಾತಿಡೊಂಬರ ನೋಡಿ ನಗುವ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೨

೮೪–೮೪ ಲಿಂಗ (ಮೂ) ೮೫–೮೫ ಅಂಗಂ (ಮೂ) ೮೬+ ಬೆರೆದ (ಮೂ) ೮೭–೮೭ ನಾನೊಲ್ಲೆ (ಮೂ)

೯೨೪

ಸಜ್ಜ[೮೮]ನೆಯಾ[೮೮]ಗಿ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆವೆ. ಶಾಂತ[೮೯]ಳಾ[೮೯]ಗಿ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವೆ. ಸಮರತಿಯಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಹಾಡುವೆ. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮನಗಲದ ಪೂಜೆ ಅನುವಾಯಿತ್ತೆನಗೆ. ೩

೯೨೫

ಕೋಪಿ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆದರೆ ರಕ್ತದ ಧಾರೆ. ಪಾಪಿ ಹೂವನೇರಿಸಿದರೆ ಮಸೆದಾಯುಧದ ಗಾಯ! [೯೦]ಕೂರ್ಪವ[೯೦]ರನಾರನೂ ಕಾಣೆ, ಮಾದರಚೆನ್ನಯ್ಯನಲ್ಲದೆ, [೯೦]ಕೂರ್ಪವ[೯೦]ರನಾರನೂ ಕಾಣೆ, ಡೋಹರಕಕ್ಕಯ್ಯನಲ್ಲದೆ. ವ್ಯಾಪ್ತಿಯುಳ್ಳದೆ ನಮ್ಮ ಮಡಿವಾಳ ಮಾಚಯ್ಯ. [೯೧]ನಿನ್ನಾಪತ್ತಿಗ[೯೧] ರಿವರಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೪

೯೨೬

ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚತ್ತು, ನಡೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ಹಿಡಡಿದಿರ್ಪ ಲಿಂಗವು ಘಟಸರ್ಪ ನೋಡಯ್ಯಾ, ನುಡಿಯಲುಬಾರದ, ನಡೆಯಲುಬಾರದ, ಲಿಂಗದೇವನೆ [೯೨]ದಿಬ್ಯವ[೯೨] ಅಯ್ಯಾ. ಬಡವನ ಕೋಪ ದವಡೆಗೆ ಮೃತ್ಯುವಾದಂತೆ ಕಡೆಗೆ ದಾಂಟದು, ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೫

೯೨೭

ಕೂಡಿದ ಧನವನೆಲ್ಲವನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ವಂಚನೆಯ ಮಾಡಿ ಒಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು. ನೆಲನ ನೋಡಿ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡು. ಹಲವು ತೆರದ ಆಭರಣಂಗ[೯೩]ಳ[೯೩] ಮಾಡಿಸಿ, ಕರಚರಣ ಉರಕರ್ಣದೊಳಗಿಟ್ಟು, ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಬದುಕಾಗಲೆಂದು ತನ್ನ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡುವ ಲಿಂಗಪೂ[೯೪]ಜಕನ[೯೪]ಪರಿ ಎಂತೆಂದಡೆ : ಆ ಭಕ್ತನು ಪಂಚಾಭಿಷೇಕದಿಂದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನವ ನೀಡಿದರೆ, ಲಿಂಗದ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಸುಣ್ಣದ ನೀರನೆತ್ತಿ ಬಾಧಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ! ಆ ಭಕ್ತನು ಪನ್ನೀರಿನಿಂದ ಮಜ್ಜನವ ನೀಡಿದರೆ ಲಿಂಗದ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ತಣ್ಣೀರೊಳಗದ್ದಿ ಭಾದಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಆ ಭಕ್ತ[ನು] ವಿಭೂತಿ[ಯ] ಧರಿಸಿದರೆ, ಲಿಂಗದ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಬೂದಿಯ ಬೊ[ಕ್ಕಣವ] ಕಟ್ಟಿ ಬಾಧಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ, ಆ ಭಕ್ತನು ಗಂಧದ ಧರಿಸಿದರೆ, [೯೫]ಲಿಂ[೯೫]ಗದ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಚಂಡಿಟ್ಟು ಬಾಧಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಆ ಭಕ್ತನು ಅಕ್ಷತೆಯನೇರಿಸಿದರೆ, ಲಿಂಗದ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲುಹೊದಿಸಿ ಬಾಧಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಆ ಭಕ್ತನು ಪುಷ್ಪವ ಧರಿಸಿದರೆ, ಲಿಂಗದ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಹೇರು ಹೊರಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ, ಆ ಭಕ್ತನು ಧೂಪವ ಬೀಸಿದರೆ, ಲಿಂಗದ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಅರಗನಿಕ್ಕಿ ಬಾಧಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಆ ಭಕ್ತನು [೯೬]ದೀ[೯೬]ಪಾರತಿಯನೆತ್ತಿದರೆ, ಲಿಂಗದ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಪಂಜುಗಳ್ಳರು ಬಂದು ಮೋರೆಯ ಸುಟ್ಟು ಬಾಧಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಆ ಭಕ್ತನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಂತ್ರವ ನುಡಿದರೆ, ಲಿಂಗದ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣದೊಳು ತೊನಸಿ ಹೊಕ್ಕು ಗೋಳಿಟ್ಟು ಬಾಧಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಇಂತಪ್ಪ ಲಿಂಗಬಾಧಕನ ಲಿಂಗಪೂಜಕ[೯೭]ನೆ[೯೭]ನಬಹುದೆ? ಆತನ ಅಂಗಣವ ಮೆಟ್ಟಬಹುದೆ? ಇದರ ಇಂತಿವ ನಿಜಭಾವವುಳ್ಳ ಶರಣ[೯೮]ರು,[೯೮] ನೀವೇ ತಿಳಿದುನೊಂಡಿರೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು. ೬

೮೮-೮೮ ನನಾ (ಮೂ) ೮೯-೮೯ ನಾ (ಮೂ) ೯೦-೯೦ ಕೋಪ (ಮೂ) ೯೧-೯೧ ನಿಮ್ಮ ಪತ್ತಿಗ (ಮೂ) ೯೨-೯೨ ದಿವ್ಯ (ಮೂ) ೯೩-೯೩ ಳಂ (ಮೂ) ೯೪-೯೪ ಜಿಯ (ಮೂ) ೯೫-೯೫ ಅಂ (ಮೂ) ೯೬-೯೬ ಧೂ (ಮೂ) ೯೭-೯೭ ರೆ (ಮೂ) ೯೮-೯೮ ನು (ಮೂ)

೯೨೮

ಶಮೆದಮೆಗಳಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕರಣದಿಂದ ಶುದ್ಧವಾಗದ ಪರಿಯಂತರ ಪೂಜೆ ಎಲ್ಲಿಹುದು? ಅವರ ಮಹಿಮೆ, ಅವರ ಗುಣವು ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಅರಸಲುಂಟೆ ತರುಣಸಂಗಮಲಿಂಗದೇವಾ? ೭

೯೨೯

ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಕೆಟ್ಟರು ಮನವಿಲ್ಲದೆ; ನೀಡಿ ನೀಡಿ ಕೆಟ್ಟರು ನಿಜವಿಲ್ಲದೆ; ಮಾಡುವ ನೀಡುವ ನಿಜಗುಣವುಳ್ಳವರ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಪ್ಪ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೮

೯೩೦

ಮಾಡಿದೆನೆಂಬುದು ಮನದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆದರೆ ಏಡಿಸಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಶಿವನ ಡಂಗುರ. ಮಾಡಿದೆನೆನ್ನದಿರಾ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ, ಮಾಡಿದೆನೆನ್ನದಿರಾ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ, ಮಾಡಿದೆನೆಂಬುದು ಮನದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯದಿದ್ದರೆ, ಬೇಡಿದ್ದನೀವ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೯

೯೩೧

ಜಾ[೯೯]ಲ್[೯೯]ಗಾರನ ಕಾಲು ಮುಳ್ಳುತಾಗಿ ನೊಂದಿತ್ತೆಂಬಂತೆ, ಸೂನೆಗಾರನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ ಹೋಗಿ ಅಳುವಂತೆ, ಕನ್ನಗಳ್ಳನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟಲು ಹೋಗಿ ಮರುಗುವಂತೆ, ಠಕ್ಕನ ಪೂಜೆಗೆ ಮೆಚ್ಚುವನೇ ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರನು? ೧೦

೯೩೨

ಕಂಡಿಹರೆಂದು [೧೦೦]ಕಣ್ಗೆ[೧೦೦] ಮರೆಮಾಡಿದ. ಕೇಳಿಹರೆಂದು ಕಿವಿಗೆ ಮರೆಮಾಡಿದ. ಮುಟ್ಟಿಹರೆಂದು ಕೈಗೆ ಮರೆಮಾಡಿದ. ಸೋಂಕಿಹರೆಂದು ತನುವಿಂಗೆ ಮರೆಮಾಡಿದ ನೆನೆದಿಹರೆಂದು ಮನಕ್ಕೆ ಮರೆಮಾಡಿದ. ಅರಿದಿಹರೆಂದು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಮರೆಮಾಡಿದ. ಪೂಜಿಸಿಹರೆಂದು ಕ್ರೀಗೆ ಮರೆಮಾಡಿದ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರೊಡನೆ ಅಹಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಕೆಟ್ಟ ಕೇಡನೇನೆಂದುಪಮಿಸುವೆನು? ೧೧

೯೩೩

ಅಶನ ಕುಂದದು, ವ್ಯಸನ ಮಾಣದು, [೧]ಆರತ[೧]ವಡಗದು, [೨]ಬೆ[೨]ವಹಾರ [೩]ಉಡುಗದು.[೩] ಮಜ್ಜನ್ನಕ್ಕೆರೆವೆನಯ್ಯಾ, ಕಾಯವಿಕಾರಿಯಾನು;[೪] ಮಜ್ಜನ್ನಕ್ಕೆರೆವೆನಯ್ಯಾ, ಶರಣನಲ್ಲ. ಲಿಂಗೈಕ್ಯನಲ್ಲ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ ಅಂತರಾಭ್ಯಂತರ ನಾನಯ್ಯ. ೧೨

೯೩೪

ಲೋಕೋಪಚಾರಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆವೆನಯ್ಯಾ : ಮನದ ತಾಮಸ ಬಿಡದು, ಮನದ ಕಪಟ ಬಿಡದು. ಶಿವಶರಣೆಂಬುದು ಅಳವಡದಯ್ಯಾ! ಎನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಎರಡುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರೆಂತೊಲಿವ? ೧೩

೯೯–೯೯ ತಿ (ಮೂ) ೧೦೦–೧೦೦ ಕಣ್ಣ (ಮೂ) ೧–೧ ಅರ್ಥ (ಮೂ) ೨–೨ ವ್ಯ (ಮೂ) ೩–೩ ಮಾಣದು (ಮೂ) ೪+ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆವೆನಯ್ಯಾ ಕಾಯವಿಕಾರಿಯಾನು (ಮೂ)

೯೩೫

ಕೆಲಕ್ಕೆ ಶುದ್ಧನಾದೆನಲ್ಲದೆ [ಎನ್ನ] ಮನಕ್ಕೆ ಶುದ್ಧನಾಗೆ[೫]ನೇಕಯ್ಯಾ?[೫] ಕೈ ಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸುವಡೆ ಎನ್ನ ಕೈ ಶುದ್ಧ[೬]ವ[೬]ಲ್ಲವಯ್ಯಾ, ಮನಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸುವಡೆ, ಎನ್ನ ಮನ ಶುದ್ಧವಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ಭಾವ ಶುದ್ಧವಾ[೭]ದೊ[೭]ಡೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನಿತ್ತ ಬಾ ಎಂದೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳನೇಕಯ್ಯಾ? ೧೪

೯೩೬

ಹಸಿವಾದಡುಂಬುದನು, ಸತಿಯ ಸಂಭೋಗವನು ಆನಾಗಿ ನೀ ಮಾಡೆಂಬುವರುಂಟೆ? ಮಾಡುವುದು, ಮಾಡುವುದು, ಮನಮುಟ್ಟಿ. ಮಾಡುವುದು, ಮಾಡುವುದು ತನುಮುಟ್ಟಿ. ತನುಮುಟ್ಟಿ ಮನಮುಟ್ಟದಿರ್ದ[೮]ಡೆ[೮] ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನೇತರಲ್ಲಿ ಮೆಚ್ಚುವನು? ೧೫

೯೩೭

ತನ್ನಾಶ್ರಯದ ರತಿಸುಖವನು, ತಾನುಂಬ ಊಟವನು ಬೇರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಬಹುದೆ? ತನ್ನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ[೯] ಮಾಡುವ ನಿತ್ಯ ನೇಮವನು ತಾ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಬಹುದೆ? ಕೆಮ್ಮನೆ ಉಪಚಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡುವರಲ್ಲದೆ, ನಿಮ್ಮನೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.? ೧೬

೯೩೮

ಸತಿಯರ ಸಂಗವನು, ಅತಿಶಯ[ದ] ಗ್ರಾಸವನು, ಪೃಥ್ವಿಗೀಶ್ವರ[ನ] ಪೂಜೆಯನು, ಅರಿವುಳ್ಳ[೧೦]ಡೆ[೧೦] ಹೆರರ ಕೈಯಿಂದ ಮಾಡಿಸುವರೇ ರಾಮನಾಥಾ. ೧೭

೯೩೯

ತನುಕರಗದವರಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜನವನೊಲ್ಲೆಯಯ್ಯಾ ನೀನು. ಮನ ಕರಗದವರಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪವನೊಲ್ಲೆಯಯ್ಯಾ ನೀನು. ಹದುಳಿಗರಲ್ಲದವರಲ್ಲಿ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆಯನೊಲ್ಲೆಯಯ್ಯಾ ನೀನು. ಅರಿವು ಕಣ್ದೆರೆಯದವರಲ್ಲಿ [೧೧]ಆ[೧೧]ರತಿಯನೊಲ್ಲೆಯಯ್ಯಾ ನೀನು. ಭಾವ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದವರಲ್ಲಿ ಧೂಪವನೊಲ್ಲೆಯಯ್ಯಾ ನೀನು. ಪರಿಣಾಮಿಗಳಲ್ಲದವರಲ್ಲಿ ನೈವೇದ್ಯವನೊಲ್ಲೆಯಯ್ಯಾ ನೀನು. ತ್ರಿಕರಣಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದವರಲ್ಲಿ ತಾಂಬೂಲವನೊಲ್ಲೆಯಯ್ಯಾ ನೀನು, ಹೃದಯಕಮಲವರಳದವರಲ್ಲಿ ಇರಲೊಲ್ಲೆಯಯ್ಯಾ ನೀನು. ಎನ್ನಲ್ಲಿ ಏನುಂಟೆಂದು ಕರಸ್ಥಲವನಿಂಬುಗೊಂಡೆ ಹೇಳಾ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ? ೧೮

೫–೫ ನಯ್ಯ (ಮೂ) ೬–೬ ವಿ (ಮೂ) ೭–೭ ದ (ಮೂ) ೮–೮ ರೆ (ಮೂ) ೯+ ತಾ (ಮೂ) ೧೦–೧೦ ರೆ (ಮೂ) ೧೧–೧೧ ಅ (ಮೂ)

ತಾಮಸ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯನ್ನು ಬಿಡು

೬೪೦

ಮೊಟ್ಟೆ ಮೊಟ್ಟೆ ಪುಷ್ಪ [೧೨]ಪತ್ರೆಯ ತಂದು ಒಟ್ಟಿ ಒಟ್ಟಿ ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿದಡೇನು. ತನುಮನ[೧೩]ದ ಕೆಟ್ಟತನವ[೧೩] ಹಿಂಗದನ್ನಕ್ಕರ? ಹುಸಿ ಕಳವು ಪರದಾರ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡುವ ಮರುಳಬುದ್ಧಿಯ ದುರಾಚಾರಿಗಳಿಗೆ ದೂರವಾಗಿಪ್ಪನು ನೋಡಾ ನಮ್ಮ ಅಖಂಡೇಶ್ವರ[ನು]. ೧

೬೪೧

ಅಗ್ಘವ[೧೪]ಣಿ[೧೪] ಪತ್ರೆ ಪುಷ್ಪ ಧೂಪ [ದೀಪ] ನಿವಾ[೧೫]ಳಿ[೧೫]ಯಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ, ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏನೆಂದರಿಯರು, ಎಂತೆಂದರಿಯರು. ಜನಮರುಳೊ ಜಾತ್ರೆ ಮರುಳೊ ಎಂಬಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪೂಜಿಸಿ, ಏನನೂ ಕಾಣದೆ ಲಯಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಹೋದರು ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೨

೬೪೨

ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರದು ಫಲವ ಬೇಡುವರಯ್ಯಾ, ತಮಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಆ ಫಲವು, ಸಿತಾಳಕ್ಕಲ್ಲದೆ? ಪತ್ರೆಪುಷ್ಪದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಿ ಫಲವ ಬೇಡುವ[೧೬]ರಯ್ಯಾ.[೧೬] ತಮಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಆ ಫಲವು ಗಿಡಗಳಿಗಲ್ಲದೆ? ಸುಯಿಧಾನವನರ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಸಾದದ ಫಲವ ಬೇಡುವ[೧೬]ರಯ್ಯಾ.[೧೬] ತಮಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಆ ಫಲವು ಹದಿನೆಂಟು ಧಾನ್ಯಕ್ಕಲ್ಲದೆ? ಲಿಂಗದೊಡವೆಯ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಫಲವ ಬೇಡುವ ಸರ್ವನ್ಯಾಯಿಗಳನೇನೆಂಬೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೩

೬೪೩

ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರವ ಮಾಡುವ ಹಮ್ಮಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂದೆ[೧೭]ನ[೧೭]ಯ್ಯಾ. ಗುರುವೆಂದರಿಯೆ, ಲಿಂಗವೆಂದರಿಯೆ, ಜಂಗಮವೆಂದರಿಯೆ ಪ್ರಸಾದವೆಂದರಿಯೆ. ಆನು ಬೆಂದೆನಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ಆನು ಮಾಡುವುದೆಲ್ಲಾ ಬರಿಯ ಉಪಚಾರವಯ್ಯಾ! ೪

೬೪೪

ಬಂಡಿತುಂಬ ಪತ್ರೆಯ ತಂದು ಕಂಡಕಂಡಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆವಿರಿ. ತಾಪತ್ರಯವ ಕಳೆದು ಪೂಜಿಸಿ, ತಾಪತ್ರಯವ ಲಿಂಗನೊಲ್ಲ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಬರಿಯ ಉದಕದಲ್ಲಿ ನೆನೆವನೆ? ೫

೧೨+ ವ (ಮೂ) ೧೩–೧೩ ಧನವ ಕೊಟ್ಟು ತನುವ (ಮೂ) ೧೪–೧೪ ಣೆ (ಮೂ) ೧೫–೧೫ ಳೆ (ಮೂ) ೧೬–೧೬ ರು (ಮೂ) ೧೭–೧೭ ನೆ (ಮೂ)

೯೪೫

ಆರಕ್ಯಾರು ಬಿತ್ತಿದ ಗಿಡದ ಹೂವನೇ ಕೊಯ್ದು, ಊರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ನೀರನೇ ತಂದು, ನಾಡೆಲ್ಲ ನೋಡಲೆಂದು ಪೂಜಿಸುವ ಪುಣ್ಯವು ಆ ಹೂವಿಗೊ? ಆ ನೀರಿಗೋ? ನಾಡೆಲ್ಲ ನೋಡಲೆಂದು ಪೂಜಿಸಿದಾತಗೋ? ಇದ ನಾನರಿಯೆ. [೧೮]ನೀವು[೧೮] ಬಲ್ಲಡೆ ಹೇಳೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ. ೬

೯೪೬

ಉದಯದಲೆದ್ದು ಗಡಗಡನೆ, ನಡುಗುತ ಹೋಗಿ ಹೂಗಿಡದ ಪತ್ರೆಯ ಕಡಿವ ದೃಢಗೇಡಿಗಳಿರಾ ನೀವು ಕೇಳಿರಿ. ಅದು ಕಡುಪಾಪವಲ್ಲವೆ ನಿಮಗೆ? ನಡುಗಿರೋ, ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ನಡುಗಿರೊ, ಕೊಲೆ ಹುಸಿ ಕಳವು ಪರದಾರ ಕಾಂಕ್ಷೆಗೆ ನಡುಗಿರೊ, ಹರನಿಂದೆ ಗುರುನಿಂದೆ ಶಿವನಿಂದೆ ಕೇಳಲಾರೆವೆಂದು ನಡುಗಿರೋ. ಶಿವಾಚಾರಕ್ಕೆ ನಡುಗದೆ ಮಹಾ ಚಳಿಗೆ ನಡುಗಿ ಹೂಗಿಡವ ತಿರಿವ ಕಡು ಪಾಪಿಗಳಿರಾ ನಿಮಗೆ ಮೃಡನ ಪೂಜೆ ಎಲ್ಲಿಯದೊ? ಇಲ್ಲ ನಿಮಗೆ, ಅಖಂಡಪರಿಪೂರ್ಣ ಘನಲಿಂಗ ಗುರು ಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ. ೭

೯೪೭

ಮರನ ಹೂವ ಕೊಯ್ದು ಮರಕ್ಕೇರಿಸಿ, ನದಿಯ ಉದಕವ ನದಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ, ಕರುವನಗಲಿಸಿ ತಾಯ ಮರುಗಿಸಿ ಮೊಲೆವಾಲ ಕರೆದುಣಬೇಡವೋ! ಕೂಡಲಸಂಗಮ[ದೇವ] ಮಾಡಿದ ಮಾಯೆ ಹಲಬರ ಬಾಯ ಟೊಣೆದು ಹೋಯಿತ್ತು. ೮

೯೪೮

ಅಗ್ನಿಸ್ತಂಭ[ದ] ರಕ್ಷೆಯಿದ್ದು ಮನೆ ಬೆಂದಿತ್ತಯ್ಯಾ, [೧೯]ಬ[೧೯]ಲಮುರಿ[ಯ] ಶಂಖವಿದ್ದು ಪದ ಹೋಯಿತ್ತಯ್ಯಾ, ಏಕಮುಖ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಿದ್ದು ವಿಘ್ನವಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ, ಇವೆಲ್ಲವ ಸಾಧಿಸಿದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಯಿತ್ತು ಗುಹೇಶ್ವರಾ.* ೯

೯೪೯

ಎಲ್ಲವ ಕಳೆದುಳಿದ ಹೂವ ತಂದು, ಗೆಲ್ಲ ಸೋಲಕ್ಕೊಳ[೨೦]ಗಾ[೨೦]ಗದ ನೀರ ತುಂಬಿ, ಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲವು ಕಂಗಳ ತುಂಬಿ ನಿಂದು ನೋಡಿ, [೨೧]ತನ್ನಂಗದಿಚ್ಛೆಯನರಿದು ಮರೆದು ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಬೇಕೆಂದನಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ. ೧೦

---

* ಅರ್ಥ: ಲಿಂಗವ ನಂಬಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದರೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ಸಾಧ್ಯವಹುದು. ಲಿಂಗವ ನಂಬದೆ ಏನ ಸಾಧಿಸಿದಡೆಯೂ ಪ್ರಯೋಜವಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀ ವಚನದ ಬಹು ಶಬ್ದಕ್ಕೇಕಾರ್ಥ.

೧೮–೧೮ ನೀವೇ (ಮೂ) ೧೯–೧೯ ಜ (ಮೂ) ೨೦–೨೦ ಕಾ (ಮೂ) ೨೧ + ಎಂದೂ (ಮೂ)

೯೫೦

ನಿತ್ಯನೇಮಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂಜಾವವಾಯಿತ್ತು. ಕೃತ್ಯಪೂಜಕರುಗಳಿಗೆ ಕಾಲವಾಯಿತು. ಆರು ವ್ರತದ ಲಿಂಗಾಂಗಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಇರವ ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರಸನ್ನ ಕುರಂಗೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಕೂಡಬಲ್ಲಡೆ.* ೧೧

೯೫೧

ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಹುಸಿ ಕಾಣಿರೆ, ಗಾಣದೆತ್ತಿನಂತೆ ಮೆಟ್ಟಿದ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಮೆಟ್ಟುವ ಭಕ್ತನ ಪರಿಯ ನೋಡಾ. ಕೊಂಬಲ್ಲಿ ಐದುವನು, ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕುವನು. ಒಂಬತ್ತರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಭಾಗಕ್ಕಿನ್ನೆಂತೊ? ಮೂರ್ತಿಯನರಿದು ಮೂರ್ತಿವಿಡಿದು ಇರಲರಿಯರು, ಮಾರುವರು ಗುರುಲಿಂಗವನು ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ+ ೧೨

೯೫೨

ಕಾಲವಂಚಕನಾಗಿ ಜಂಗಮಕಿಕ್ಕಿದಡೆ ಕರ್ಮವೇ ತಿಂಬುದು. ಉಪಚರಿಸಿಕೊಂಬನಾಗಿ ತ್ರಿಸಂಧಿಯ ಶಿವಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿದಡೆ ಅದು ಹಸಿವಿಲ್ಲದೆ ಗ್ರಾಸ, ಅಸಮಾಕ್ಷನ ಮುಟ್ಟದು. ಇದು ಹುಸಿಯಲ್ಲವೆಂದೆ ಕಾಮಹರಪ್ರಿಯ ರಾಮನಾಥಾ.# ೧೩

---

* **ಅರ್ಥ:** ತಪ್ಪದ ಹಾಗೆ ಲಿಂಗಪೂಜಾಕ್ರೀಗಳ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಬೆಳಗಾಯಿತ್ತು. ಕೃತ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ವೇಳೆ, ಐದು ವೇಳೆ, ಒಂಬತ್ತು ವೇಳೆ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವವರುಗಳಿಗೆ ಅವೇಶ್ಯವಾಯಿತ್ತು. ಆಚರಣೆಯ ಸದ್ವ್ರತವೇ ಅಂಗವಾಗಿವುಳ್ಳ ಲಿಂಗದೇಹಿಗಳು, ನಿಮ್ಮಂಗವ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪೂಜಾಕ್ರೀಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿವಲ್ಲಭನಾದ ಚಿದ್ಘನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾಗಬಲ್ಲಡೆ ಎಂಬುದರ್ಥ.

+ **ಅರ್ಥ :** ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಂಗಳ ಮಾಡಿ ಫಲಪದಂಗಳ ಪಡೆದು, ಆ ಭೋಗ ತೀರಿದ ಬಳಿಕ ಮುನ್ನಿನಂತೆ ಜನನ ಮರಣಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿಹರು. ಲಿಂಗಭಕ್ತನ ಪರಿ ಇಂತುಟೆಂಬುದೀಗ, ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಹುಸಿ ಕಾಣಿರೇ, ಗಾಣದೆತ್ತಿನಂತೆ ಮೆಟ್ಟಿದ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಮೆಟ್ಟುವ ಭಕ್ತನ ಪರಿಯ ನೋಡಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಶಿವನ ಐದುಮುಖಗಳಿಂಗ ಹುಟ್ಟುವ ಐದುತತ್ವಂಗಳೇ ದೇಹವಾಯಿತ್ತು. ಆ ಐದುತತ್ವಂಗಳೊಳಗೆ ಆಕಾಶಸ್ವರೂಪನೀಗ ಜೀವನು. ಅಂತಹ ಶಿವನ ಐದು ಮುಖಂಗಳಿಂದ ಒಗೆದ ಐದು ತತ್ವಂಗಳನು ಶಿವನ್ನೈದುಮುಖಕೆ ಪೂಜೆಯಮಾಡಿ ಸಮರ್ಪಿಸಲರಿಯದೆ ನಾಲ್ಕು ತತ್ವಕರಣಂಗಳನರ್ಪಿಸಿ ಜೀವಾತ್ಮನರ್ಪಿಸಲರಿಯದಾದರೆಂಬುದೀಗ, ಕೊಂಬಲ್ಲಿ ಐದವನು ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕುವನು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕರ್ಥ. ಅಂತು ಲಿಂಗದ ಐದು ಮುಖಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ತತ್ವನರ್ಪಿಸಿ ಒಂದು ಜೀವಾತ್ಮನುಳಿಯಿತ್ತಾಗಿ ಉಳಿದ ಜೀವಾತ್ಮಂಗೆ ಶಿವನಲ್ಲಿ ಕೂಟವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ–ಒಂಬತ್ತರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಭಾಗಕ್ಕಿನ್ನೆಂತೊ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಜೀವನ ಸಾಕಾರದ ಶಿವನ ಸಾಕಾರಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ಮುಕ್ತರಾಗಲರಿಯದೆ ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಪಡೆದವರೆಲ್ಲರೂ ಲಿಂಗ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರದಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಲಿಂಗದ ಬೆಲೆಮಾಡಿ ಮಾರಿ ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಕೊಂಡು ಭವಕ್ಕೀಡಾದರು ಲಿಂಗಪೂಜಕರು ಅವರಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ. ಮೂರ್ತಿವಿಡಿದು ಮೂರ್ತಿಯನರಿಯರು, ಮಾರುವರು ಗುರುಲಿಂಗವನು ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

ಅರ್ಥ: ಹಸಿವಾಗಿ ಬಂದಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನ್ನ, ತೃಷೆಯಾಗಿ ಬಂದಕಾಲಕ್ಕೆ ಪಾನೀಯ, ಶೀತಗ್ರಹಿತನಾಗಿ ಬಂದಕಾಲಕ್ಕೆ ವಸ್ತ್ರಕಪ್ಪಡಂಗಳ ಕೊಡದೆ, ತತ್ಕಾಲವಂಚಕನಾಗಿ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಯುಗಾದಿ ದೀವಳಿಗೆ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಿತಿಕಾಲಂಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಜಂಗಮವ ನೆರಹಿಕೊಂಡು ಅನ್ನವನಿಕ್ಕಿ ವಸ್ತ್ರಕಪ್ಪ೨ಡಂ೨ಗಳ ಕೊಟ್ಟು ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿದಡೆ ಸಂಚಿತಾದಿ ಕರ್ಮವೇ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವುದು. ಶಿವಪೂಜಕನು ಲಿಂಗಾರ್ಚಕನೆಂದು ದೇವಭಕ್ತರಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಬುವನಾಗಿ ತ್ರಿಕಾಲಂಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿದಡೆ ಆ ಪೂಜೆಯೂ ಹಸಿವಿಲ್ಲದವನು ಅನ್ನವನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಡೆ ಏಗಡಿಸುವುದು ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದು. ಆ ಉಪಾಧಿ ಭಕ್ತಿಯು, ಆ ಉಪಾಧಿ ಪೂಜೆಯು ಮೂರು ಕಂಗಳನುಳ್ಳ ಪರಶಿವಲಿಂಗವ ಸೋಂಕಲರಿಯದು. ಇವು ೨೩ಸಟಿ೨೩ಯಲ್ಲ ವೆಂದೆನೆಂಬುದರ್ಥ. ೨೨–೨೨ ಟಂ(ಮೂ) ೨೩–೨೩ ಯ (ಮೂ)

೯೫೩

ಕೆರೆಯ ನೀರು ಮರದ[೨೪] ಪುಷ್ಪ ಧರಿಸಿದರೇನು; ಅಯ್ಯಾ, ಆಗುವುದು ಆಗುವುದೆ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ? ನೀರ[೨೫]ನೆರೆ[೨೫]ಯಲಿಕ್ಕಾತನೇನು ಬಿಸಿಲಿಂದೆ ಬಳಲಿದನೆ? ಪುಷ್ಪವ ಧರಿಸಲಿಕ್ಕಾತನೇನು ವಿಟರಾಜನೆ? ನಿನ್ನ ಮನವೆಂಬ ನೀರಿಂದ, ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಪುಷ್ಪದಿಂದ ಪೂಜಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಭಕ್ತನೆಂಬೆ, ಮಾಹೇಶ್ವರನೆಂಬೆ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೪

ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ನೆನೆ

೯೫೪

ವಾರವೆಂದಱಿಯೆ, ದಿನವೆಂದಱಿಯೆ; ಏನೆಂದಱಿಯೆನಯ್ಯಾ. ಇರುಳೆಂದಱಿಯೆ, ಹಗಲೆಂದಱಿಯೆ, ಏನೆಂದರಿಯೆನಯ್ಯಾ. ನಿಮ್ಮುವ ಪೂಜಿಸಿ ಎನ್ನುವ ಮರೆದೆ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧

೯೫೫

ನಿಮ್ಮ ನೋಟವನಂತಸುಖ, ಕೂಟ ಪರಮಸುಖವಯ್ಯಾ, ಅಷ್ಟಕೋಟಿ ರೋಮಂಗಳೆಲ್ಲ ಕಂಗಳಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ನೋಡಿ [ನೋಡಿ] ಮನದಲ್ಲಿ ನಿಮಿರ್ದುವೆನ್ನ [೨೬]ಕಳೆಗಳು.[೨೬] ೨

೯೫೬

ವಚನದಲ್ಲಿ ನಾಮಾಮೃತ ತುಂಬಿ, ನಯನದಲ್ಲಿ ಮೂರುತಿ ತುಂಬಿ, ಮನದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ನೆನಹು ತುಂಬಿ, ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕೀರ್ತಿಯು ತುಂಬಿ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಚರಣಕಮಲ[೨೭]ದಲಾನು ತುಂಬಿ.[೨೭] ೩

೯೫೭

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಲಿಂಗವನಡರಿಯಡರಿ [ನೋಡಿ ನೋಡಿ] ಕಂಗಳು ಕಡೆಗೋಡಿವರಿದವಯ್ಯಾ, ಎನ್ನಶ್ರುಜಲಂಗಳು. ಆಲಿಗಲ್ಲರೂಹಿನಂತೆ ತನು ಪುಳಕಿತವಾಗೆ, ಅರಗಿನ ಪುತ್ಥಳಿಯಂತೆ ಬೆವರು ಬಿಂದುಗಳೆಲ್ಲ ಭಕ್ತಿರಸದ್ರವವಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ದರ್ಶನ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಮನ ಒಲಿದು ನೆರೆವ ಭರವ ನಾನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ. ೪

೨೪+ ಲ್ಲಿಯ (ಮೂ) ೨೫-೨೫ ವೆರಿ (ಮೂ) ೨೬-೨೬ ಕಂಗಳು (ಮೂ) ೨೭-೨೭ ದೊಳು ಸೊಗದ ಡಂಬನುಂಬ ತುಂಬಿಯಾಗಿರ್ಪೆನು (ಮೂ)

೯೫೮

ಮನ ಮನ ಬೆರಸಿದಲ್ಲಿ ತನು ಕರಗದಿದ್ದಡೆ, ಸೋಂಕಿನಲ್ಲಿ ಪುಳಕಂಗಳು ಹೊರಹೊಮ್ಮದಿರ್ದಡೆ, ಕಂ[ಡಾ]ಗಳಶ್ರುಜಲಂಗಳು ಸುರಿಯದಿರ್ದಡೆ, ನುಡಿವಲ್ಲಿ ಗದ್ಗದಂಗಳು ಹೊರಹೊ[೨೮]ಮ್ಮ[೨೮]ದಿರ್ದಡೆ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ ಭಕ್ತಿಗಿದೇ ಚಿಹ್ನೆ ಎನ್ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿ ಆನು ಡಂಭಕ ಕಾಣಿರೇ. ೫

೯೫೯

ಅಂಗೈಯೊಳಗಣ ಲಿಂಗವ ನೋಡುತ್ತ ಕಂಗಳು ಕಡೆಗೋಡಿವರಿಯುತ್ತ ಎಂದಿಪ್ಪೆನೊ? ನೋಟವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಎಂದಿಪ್ಪೆನೊ? ಕೂಟವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಎಂದಿಪ್ಪೆನೊ? ಎನ್ನ ಅಂಗವಿಕಾರದ ಸಂಗವಳಿದು. ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯಾ ಜಯ ಲಿಂಗ ಲಿಂಗ ಎನುತಿರ್ಪೆನು. ೬

೯೬೦

ಲಿಂಗ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮತ್ತೆ ಕಂಗಳು ತುಂಬಿವರಿಯದಿರ್ದಡೆ [೨೯]ಆ[೨೯] ಲಿಂಗಪೂಜೆಯೇಕೆ? ಲಿಂಗವ ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆವಾಗ ಅಂಗವ ಮರೆಯದಿರ್ದಡೆ ಆ ಲಿಂಗದ ನೆನಹು ಅದೇಕೆ? ಲಿಂಗವಾರ್ತೆಯ ಕಿವಿತುಂಬ ಕೇಳಿ ಸರ್ವಾಂಗ [೩೦]ಝೊಂ[೩೦]ಪಿಸಿ ಮನ ಮಗ್ನನಾಗಿ ಇರದಿರ್ದಡೆ ಉರಿಲಿಂಗತಂದೆಯ ಸಿರಿಯ ನೆನೆಯಲೇಕೆ? ೭

೯೬೧

ಆಡಿ ಕಾಲು ದಣಿಯವು, ನೋಡಿ ಕಣ್ಣು ದಣಿಯವು, ಮಾಡಿ ಕೈ ದಣಿಯವು, ಹಾಡಿ ನಾಲಿಗೆ ದಣಿಯದು : ಇನ್ನೇವೆ? ಇನ್ನೇವೆ? ನಾ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಾರೆ ಪೂಜಿಸಿ ಮನದಣಿಯಲೊಲ್ಲದು. ಇನ್ನೇವೆ? ಇನ್ನೇವೆ? ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ಕೇಳಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮುದರವ ಬಗಿದಾನು ಹೊಗುವ ಭರವೆನಗೆ. ೮

೯೬೨

ಕಾಯಸಂಗ ನಿಸ್ಸಂಗವಾಗಿ, ಇನ್ನಾವ ಸಂಗವನರಿಯೆನಯ್ಯಾ. ಮಿಗೆ ಒಲಿದೆನಾಗಿ ಅಗಲಲಾರೆನಯ್ಯಾ, ನಗೆಮೊಗದರಸಾ, ಅವಧಾರು! ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ಬಗಿದು ಹೊಗುವೆನು ನಾ ನಿಮ್ಮ ಮನವ. ೯

೯೬೩

ಕಂಡ ಕನಸು, ನಿಧಾನವ ಕಂಡೆನಯ್ಯಾ, ಬಿಡಲಾರದ ನಿಧಾನವ ಕಂಡೆನಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯನೆಂಬ ನಿಧಾನವ ಕಂಡು ಬಿಡಲಾರೆನಯ್ಯಾ. ೧೦

೨೮-೨೮ ಣ್ಮ (ಮೂ) ೨೯-೨೯ ಅಂಗ (ಮೂ) ೩೦-೩೦ ಜೊಂ (ಮೂ)

೯೬೪

ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ ನೆನಹಾದಾಗಳೆ ಉದಯ; ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ[೫೧] ಮರಹಾದಾಗಳೆ ಅಸ್ತಮಾನ. ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ ನೆನಹೇ ಜೀವಾಳ. ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ ನೆನಹೇ ಪ್ರಾಣ. ಕಾಣಾ ಸ್ವಾಮಿ. ಎನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಚರಣದುಂಡಿಗೆಯನೊತ್ತಯ್ಯಾ. ಎನ್ನ ವದನದಲ್ಲಿ ಷಡಕ್ಷರಿಯ ಬರೆಯಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೧

೯೬೫

ಸುರರು ಕಿನ್ನರರು ಕಿಂಪುರುಷರೆಂಬುವರನಾರು ಬಲ್ಲರು? ಎನ್ನ ಚಿತ್ತವು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಭಾವವು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಸಂಗಯ್ಯಾ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನಾನನ್ಯವೆಂಬುದನರಿಯೆನಯ್ಯಾ. ೧೨

೯೬೬

ಮಂಗಳಮಯ ಲಿಂಗವ ಮನ ಹಿಂಗದೆ ಸುಸಂಗಿಯಾಗಿ ಮಹಾಲಿಂಗ[ದ] ಪ್ರಸಂಗಿಯಾಗಿಪ್ಪಾತನ ಅಂಗವೆನಗೆ ಮಂಗಳತರಂಗ; ಆತನ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿರಿಸಾ ಉರಿಲಿಂಗದೇವಾ. ೧೩

೯೬೭

ತಾಳ ಮಾನ [೫೨]ಸರಿಸವ[೫೨]ನರಿಯೆ, ಓಜೆ ಬಜಾವಣೆಯ ಲೆಕ್ಕವನರಿಯೆ. ಅಮೃತಗಣ ದೇವಗಣವನರಿಯೆ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿನಗೆ ಕೇಡಿಲ್ಲವಾಗಿ ಆನು ಒಲಿದಂತೆ ಹಾಡುವೆ. ೧೪

೯೬೮

ಎನ್ನ ಕಾಯವ ದಂಡಿಗೆಯ ಮಾಡಯ್ಯಾ: ಎನ್ನ ಶಿರವ ಸೋರೆಯ ಮಾಡಯ್ಯಾ; ಎನ್ನ ನರವ ತಂತಿಯ ಮಾಡಯ್ಯಾ; ಎನ್ನ ಬೆರಳ ಕಡ್ಡಿಯ ಮಾಡಯ್ಯಾ; ಮೂವತ್ತೆರಡು ರಾಗವ ಹಾಡಯ್ಯಾ; ಎನ್ನ ಉರದಲೊತ್ತಿ, ನಿನ್ನ ಜಯಗಾನವಂ ಬಾರಿಸು. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೫

೯೬೯

[೫೩]ಆ[೫೩]ಡಿಹರಯ್ಯಾ ಹಾಡಿಹರಯ್ಯಾ ಮನಬಂದ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ! ಶಿವಶರಣರ ಮುಂದೆ, ಆಡಿಹರಯ್ಯಾ ಹಾಡಿಹರಯ್ಯಾ. ಕೋಡಂಗಿಯಾಟವನಾಡಿದ ಭಕ್ತಂಗೆ ಬೇಡಿದ್ದನೀವ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೧೬

೯೭೦

ಎಡರಡಸಿದಲ್ಲಿ ಮೃಡ ನಿಮ್ಮ ನೆನೆವರು. ಎಡರಡಸಿದ ವಿಪತ್ತು ಕಡೆಯಾಗಲೊಡನೆ, ಮೃಡ ನಿಮ್ಮನೆಡಹಿಯೂ ಕಾಣರು ರಾಮನಾಥಾ. ೧೭

೫೧+ ಪಾದ (ಮೂ) ೫೨-೫೨ ಸರಸನಾ (ಮೂ) ೫೩-೫೩ ಆ (ಮೂ)

೯೭೧

ಚಕೋರಂಗೆ ಚಂದ್ರಮನ ಬೆಳಗಿನ ಚಿಂತೆ [೩೪]ಅಂ[೩೪]ಬುಜಕೆ ಭಾನುವಿನ ಉದಯ[ದ] ಚಿಂತೆ; ಭ್ರಮರಂಗೆ ಪರಿಮಳದ ಬಂಡುಂಬ ಚಿಂತೆ; ಎನಗೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ ನೆನೆವುದೇ ಚಿಂತೆ. ೧೮

೯೭೨

ಬಡತನಕ್ಕೆ ಉಂಬುವ ಚಿಂತೆ; [೩೫]ಉಣಲಾದರೆ[೩೫] ಉಡುವ ಚಿಂತೆ, ಉಡಲಾದರೆ ಇಡುವ ಚಿಂತೆ, ಇಡಲಾದರೆ ಹೆಂಡರ ಚಿಂತೆ. ಹೆಂಡರಾದರೆ ಮಕ್ಕಳ ಚಿಂತೆ. ಮಕ್ಕಳಾದರೆ ಬದುಕಿನ ಚಿಂತೆ. ಬದುಕಾದರೆ ಕೇಡಿನ ಚಿಂತೆ [೩೬]ಕೇಡಾದರೆ[೩೬] ಮರಣದ ಚಿಂತೆ. ಇಂತೀ ಹಲವು ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿಪ್ಪವರನ್ನು ಕಂಡೆನು. ಶಿವ[ನ] ಚಿಂತೆ[ಯಲ್ಲಿ] ಇದ್ದವರೊಬ್ಬರನೂ ಕಾಣೆನೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜಶರಣನು. ೧೯

೯೭೩

ಮಹಾಬೆಳಗಿನ ಲಿಂಗವ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟೊಡೆ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲೇಕೆ? ನೋಡುವ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದ ಮತ್ತೆ ತನಗೆ ಎಡೆಯಾಟವುಂಟೆ? ಲಿಂಗವ ಹಿಂಗದೆ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಮತ್ತೆ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಹಿಂಗದಿರಬೇಕು. ಉರಿಲಿಂಗತಂದೆಯ ಸಿರಿಯ ಭಾಷೆ.*

೨೦

೯೭೪

ಶಿವಕಥೆಗಳ ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ, ಸಂತೋಷಿಸಿ, ಶಿವಕೀರ್ತನೆಗಳ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ, ದಣುವಿಲ್ಲದೆ ಶಿವನ ನೆನೆನೆನೆದು, ಶಿವ ಸೇವೆಯ ಮಾಡುತ್ತ, ಶಿವಪೂಜೆಯನೋಜೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿ, ಶಿವಶರಣೆಂದು ಶಿವನೊಡವೆಯ ಶಿವನವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ, ಶಿವನೇ ತಾನಾದ ಭವರಹಿತ ಭಕ್ತನ ನೋಡಾ. ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೨೧

೩೪-೩೪ ಕಮಲಾಂ (ಮೂ) ೩೫-೩೫ ಉಂಡರೆ (ಮೂ) ೩೬-೩೬ ಕೆಡದಿರೆ (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಚಿತ್ತಿನ ಚಿತ್ಪ್ರಕಾಶವನುಳ್ಳ ಮಹಾಲಿಂಗವನು ಭಾವಾದಿ ನಯನಂಗಳಿಂದ ಬರಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಇಷ್ಟಲಿಂಗಮೂರುತಿಯಲ್ಲಿ ಹುದುಗೊಳಿಸಿ ಚಿತ್ಕಲಾಲಿಂಗವನು ಮಾಡಿ, ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅರ್ಚಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ ಆ ಲಿಂಗದ ಕರುಣವ ಪಡೆಯಲರಿಯದೆ ಕರ್ಪಸೆಜ್ಜೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಬಂಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಕೆ? ಅನಿಮಿಷದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಲಿಂಗವ ನೋಡುವ ನಯನವು ಮುಚ್ಚಿ ಮರಣವಾದ ಬಳಿಕ ತನಗೆ ಲಿಂಗಪೂಜಾಕ್ರೀಗಳ ಮಾಡುವ ಸಂಚಾರ ಉಂಟೆ? ಲಿಂಗವನು ಭಿನ್ನವಾಗದೆ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಳಿಕ ಮನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಧ್ಯಾನ ಲಿಂಗಸ್ಮರಣೆಯನು ಬಿಡದಿರಬೇಕು, ಉರಿಲಿಂಗಯ್ಯಗಳು ಚಿತ್ತಿನ ಚಿದೈಶ್ವರ್ಯದ ಲಿಂಗವನೆಂಬುದರ್ಥ.

೯೭೫

ಅಂಗೈಯ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕಂಗಳು ನಟ್ಟು ಎದೆ ಹಳಚದೆ, ಮನ ಕವರಿಡದೆ, ಚಿತ್ರದ ರೂಹಿನ ತೆರನಂತೆ ಲಿಂಗವ ನೋಡಿ ನೋಡಿ, ಕಂಗಳಲಚ್ಚೊತ್ತಿ, ಮನದಲ್ಲಿ ನೆನೆನೆನೆದು, [೩೭]ನೆ[೩೭]ರೆವ ಲಿಂಗ[೩೮]ಸು[೩೮]ಖಸಂಪನ್ನರನ್ನೇ ಲಿಂಗವೆಂಬೆನು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೨೨

೯೭೬

ನಾನು ಭಕ್ತನಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಚರಣಸೇವಕನಾಗಿ, ನಾನು ಯುಕ್ತನಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ, ಯತ್ರಮಾಹೇಶ್ವರಸ್ತತ್ರಶಿವಃ [೩೯]ಎಂಬ[೩೯] ವಿಶ್ವಾಸದನುಭಾವಿಯಾಗಿ, ನಾನು ಮುಕ್ತನಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ ಮನ ಪ್ರಾಣ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಿಂದು ನಾನೆಂಬುದಿಲ್ಲವಾಗಿ. ಇಂತು ತನುವಿನಲ್ಲಿ ಹೊರೆ ಇಲ್ಲದೆ,[೪೦] ಮನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕುಳವಿಲ್ಲ[ದೆ], ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಲ್ಲದೆ, ತನುಮನಪ್ರಾಣ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂದಿಪ್ಪ ನಿಚ್ಚಟಭಕ್ತನಾಗಿಪ್ಪೆನು. ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ. ೨೩

೯೭೭

ಮನ ಮನ ಬೆರಸಿ, ಸ್ನೇಹ ಬ[೪೧]ಲಿ[೪೧]ದ ಬಳಿಕ ನಿನ್ನ ನೆನೆವುತ್ತಿಪ್ಪೆ ನಾನು, ನನ್ನ ನೆನೆವುತ್ತಿಪ್ಪೆ ನೀನು, ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಏನೂ ಹೊರೆಯಿಲ್ಲ. ಇದ ನೀ ಬಲ್ಲೆ ನಾ ಬಲ್ಲೆ. ನಿನ್ನನಗಲದಿಪ್ಪೆ ನಾನು, [ನನ್ನನಗಲದಿಪ್ಪೆ ನೀನು] ಚಿನ್ನ ಬಣ್ಣದಂತೆ ಇಪ್ಪೆವಾಗಿ, ಇನ್ನು ಭಿನ್ನವುಂಟೆ ನಿಜಗುರು ಸ್ವಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ? ೨೪

೯೭೮

ಅರಳಿದ ಪುಷ್ಪ ಪರಿಮಳಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಮಾಣದು. ಗುರುವಿನಿಂದ ಪಡೆದ ಶಿವಲಿಂಗವ ಹರುಷದಿಂ(ದ) ನೋಡಿ ನೆನೆದಡೆ, ಆ ಲಿಂಗ ಕಣ್ಮನವ ವೇಧಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಮಾಣದು. ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಕೂಡುವ[೪೨]ಡೆ[೪೨], ನೋಟ ಬೇಟವೆರಡು [೪೩]ಅ[೪೩]ಳಿದಲ್ಲದಾಗದು. ೨೫

೯೭೯

ಹಿಂಡನಗಲಿ ಹಿಡಿವಡೆದ ಕುಂಜರ ತನ್ನ ವಿಂಧ್ಯವ ನೆನವಂತೆ ನೆನೆವೆನಯ್ಯಾ, ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಗಿಳಿ ತನ್ನ ಬಂಧುವ ನೆನೆವಂತೆ ನೆನೆವೆನಯ್ಯಾ. ಕಂದಾ ನೀನಿತ್ತ ಬಾರೆಂದು ನೀವು ನಿಮ್ಮಂದವ ತೋರಯ್ಯಾ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೨೬

೯೮೦

ವನದ ಕೋಕಿಲೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ, ತನ್ನ ವನವ ನೆನೆವುದ ಮಾಣ್ಬುದೆ? ಮಲೆಯ ಗಜವು ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ, ತನ್ನ ಮಲೆಯ ನೆನೆವುದ ಮಾಣ್ಬುದೆ? ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರು ಮರೆದು ಮರ್ತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ತಮ್ಮ ಆದಿ ಮಧ್ಯಾಂತರಂಗದ ಲಿಂಗವ ನೆನೆವುದ ಮಾ[೪೪]ಣ್ಬರೆ.[೪೪] ೨೭

೩೭–೩೭ ಮೆ (ಮೂ) ೩೮–೩೮ ಮು (ಮೂ) ೩೯–೩೯ ನೆಂಬ (ಮೂ) ೪೦+ ಮನದಲ್ಲಿ ಹೊರೆಯಿಲ್ಲ (ಮೂ) ೪೧–೪೧ ಳಿ (ಮೂ) ೪೨–೪೨ ರೆ (ಮೂ) ೪೩–೪೩ ಆ (ಮೂ) ೪೪–೪೪ ಣ್ಬುದೆ (ಮೂ)

೯೮೧

ಅಂಗೈಯ ಲಿಂಗವ ಕಂಗಳು ತುಂಬಿ ನೋಡಿ, ಮನ ಹಾರೈಸಿದಲ್ಲಿ ಅಂಗೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಾದವು. ಅಂಜದಿರು ಮನವೆ ಲಿಂಗವು ನಿನಗೆ ದೂರವೆಂದು. ಮನೋಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಪ್ಪ, ಅಂಗದ ಕಂಗಳಲ್ಲಿಪ್ಪ [೪೫]ಭಾವದ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿಪ್ಪ[೪೫] ಅಂಗಪ್ರಾಣಭಾವ[೪೬] ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗವಾದ ಬಳಿಕ, ಲಿಂಗಮ[೪೭]ಧ್ಯ[೪೭] ಪ್ರಾಣ, ಪ್ರಾಣಮಧ್ಯಲಿಂಗ, ಇದು ಕಾರಣ ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಲಯ ಉಂಟೆಂದು ಅಂಜದಿರು. ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲ, ಅಳುಕಿಲ್ಲ. ಬಂದುದೇ ಲಿಂಗದ ಲೀಲೆ, ಇದ್ದುದೇ ಲಿಂಗದಾನಂದ, ಭಾವಲೀಯವಾದುದೇ ಲಿಂಗ ನಿರವಯವು. ಇದು ಸತ್ಯ ಶಿವಬಲ್ಲ. ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೨೮

೯೮೨

ಜಗವ ಸುತ್ತಿಪ್ಪುದು [೪೮]ನಿನ್ನ[೪೮] ಮಾಯೆಯಯ್ಯಾ. ನಿನ್ನ ಸುತ್ತಿಪ್ಪುದು ಎನ್ನ ಮನ ನೋಡಯ್ಯಾ. ಜಗಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲಿದ ನೀನು, ನಿನಗೆ ಬಲ್ಲಿದ ನಾನು ಕಂಡಯ್ಯಾ. ಜಗವು ನಿನ್ನೊಳಗೆ, ನೀನು ಎನ್ನೊಳಗೆ, ಕರಿಯು ಕನ್ನಡಿಯೊಳಗೆ ಅಡಗಿದಂತೆ, [೪೯]ಎ[೪೯]ನ್ನೊಳ[೫೦]ಗೆ ನೀನ[೫೦]ಡಗಿದೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೨೯

೯೮೩

ಎನ್ನ ತನುಮನವೆರಡನೂ ಗುರುಕರುಣದಿಂದ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಏಕವಮಾಡಿದನಾಗಿ ಎನ್ನಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗವೆರಡೂ ನಿಮ್ಮವು ನೋಡಾ. ನಿಮ್ಮಂತರಂಗದೊಳಗೆ ನಿಮ್ಮನೆ ಇಂಬಿಟ್ಟುಕೊಂಬೆ; ನಿಮ್ಮ ಬಹಿರಂಗದೊಳಗೆ ನಿಮ್ಮನೆ [೫೧]ನೀ[೫೧]ವಾಗಿ ಪೂಜಿಸುವೆ. ನಿಮ್ಮ ಅರಿವಿನಿಂದ ನಿಮ್ಮನೆ ಅರಿವೆ ಕಾಣಾ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೩೦

೯೮೪

ಶರಣ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲು ಮಹಾಪಥವಯ್ಯಾ. ದೃಢಾದೃಢಾಂಗ ಮಧ್ಯಸ್ಥನಾಗಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ ನಾಮವತಿ ಸುಖವೆಂದುದು.* ೩೧

೯೮೫

ಎನ್ನ ಮನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಟ್ಟು ತೆಗೆಯಬಾರದ ಬೆರಗು ನೋಡಯ್ಯಾ. ಇಹವೆಂಬುದನರಿಯೆ, ಪರವೆಂಬುದನರಿಯೆ. ಪರಮಾನಂದದೊಳಗಿರ್ದೆ ನೋಡಯ್ಯಾ. ಪರಮನ ನೆನಹೇ ನೆನಹಾಗಿ, ಪರಮಸುಖದಲ್ಲಿ ಸುಖಿಸುತಿರ್ದೆ ನೋಡಯ್ಯಾ, ಅಪ್ರತಿಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಬೆಡಗಿನ ಭೇದವ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ. ೩೨

೪೫-೪೫ ಪ್ರಾಣದ ಭಾವದಲ್ಲಿಪ್ಪ (ಮೂ) ೪೬+ ಭರಿತ (ಮೂ) ೪೭-೪೭ ಧ್ಯೇ(ಮೂ)೪೮-೪೮ ನಾಶ (ಮೂ) ೪೯-೪೯ ನಿ (ಮೂ) ೫೦-೫೦ ಗ (ಮೂ) ೫೧-೫೧ ನಿಜ (ಮೂ) ೫೨+ ಶರಣ (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಶರಣ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸೈಕ್ಯವನೆಯ್ದಿ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಾಮಾರ್ಗವ ಹೇಳುವಡೆ ಅತಿ ಘನತೆಯನುಳ್ಳದು. ಅದನಾರೂ ಅರಿಯರೆಂಬುದೀಗ ಶರಣ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲು ಮಹಾಪಥವಯ್ಯಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಶರಣ ಲಿಂಗವ ಕೂಡುವ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವೆಂತೆಂದೊಡೆ ಸ್ಥಿರವಾದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಸ್ಥಿರವಾದ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ ಸುಖಂಗಳನೆಲ್ಲವನರ್ಪಿಸುತ್ತ ಶರಣನು ಲಿಂಗದೇಹಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಸ್ವರೂಪನಾಗಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ, ದೃಢಾದೃಢಾಂಗ ಮಧ್ಯಸ್ಥನಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಶರಣ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೇಹವನರ್ಪಿಸಿ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಶಿವೋಹಂ ಶಿವೋಹಂ ಎಂಬ ಶಿವನ ಅದ್ವಯ ನಾಮಸ್ಮರಣೆವಿಡಿದು ಶಿವಸುಖವ ಪಡೆದನೆಂಬುದೀಗ, ಮಧ್ಯಸ್ಥನಾಗಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನ ನಾಮವತಿ ಸುಖವೆಂದುದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೯೮೬

ಆರಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ನೆನೆವರಯ್ಯಾ, ನಾ ನಿಮ್ಮ ನೆನೆವನಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ಎನ್ನ ನೆನೆವ ಮನವೇ ನೀವೆಯಾದಿರಾಗಿ, ಆರಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸುವರಯ್ಯಾ, ನಾ ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸುವನಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಎನ್ನ ತನುವಿ[ಂ]ಗೆ ನೀವೇ ಪೂಜೆಯಾದಿರಾಗಿ. ಆರಾದರೂ ನಿಮಗರ್ಪಿಸುವರಯ್ಯಾ, ನಾ ನಿಮಗರ್ಪಿಸುವನಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಎನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲವೂ ನಿಮಗರ್ಪಿತವಾಯಿತ್ತಾಗಿ. ಇದು ಕಾರಣ, ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ದೇವ, ದೇವದೇಹಿಕ ಭಕ್ತನೆಂಬ ಶ್ರುತಿಯನರಿದು. ನಿಮ್ಮ ಮುಟ್ಟಿ ನಾನು ಅಭಿನ್ನನಾದೆ ಕಾಣಾ ಕೂಡಲ [ಚೆನ್ನ]ಸಂಗಮದೇವಾ. ೩೩

೯೮೭

ನಡೆವ ಕಾಲು, ಆಡುವ ಕೈ, ಬೇಡುವ ಬಾಯಿ, ಸರ್ವವನೊಡಗೂಡುವ ಮನ, ಉಡಿಗಿ ಘನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನವಾದವನಂಗ ಮರುಳು ಕಂಡ ಕನಸಿನಂತೆ, ಮೂಗನ ಕಾವ್ಯದಂತೆ, ಜಲಲಿಪಿಯಂತೆ [೫೩]ಉ[೫೩]ರಿಯ ಧೂಮ್ರದಂತೆ ಇದಾರಿಗೆಯೂ ಅಸಾಧ್ಯ ಆತುರವೈರಿ ಮಾರೇಶ್ವರಾ. ೩೪

೯೮೮

ನಚ್ಚುಗೆ ಮನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ, ಮಚ್ಚುಗೆ ಮನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ, ಸಲ[೫೪]ಗು[೫೪]ಗೆ ಮನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ, ಸೋಲುಂಗೆ ಮನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ, ಅಳಲುಗೆ ಮನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ, ಬಳಲುಗೆ ಮನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ, ಕರಗುಗೆ ಮನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ, ಕೊರಗುಗೆ ಮನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ. ಎನ್ನ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು [೫೫]ಕಬ್ಬುನ ಉಂಡ ನೀರಿನಂತೆ[೫೫] ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆರಸುಗೆ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ. ೩೫

೯೮೯

ಹಗಲು ನಾಲ್ಕು ಜಾವ ನಿಮ್ಮ ಕಳವಳದಲ್ಲಿಪ್ಪೆನು. ಇರುಳು ನಾಲ್ಕು ಜಾವ ನಿಮ್ಮ ವಿಕಳಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಪ್ಪೆನು. ಹಗಲಿರುಳು ನಿಮ್ಮ ಹಂಬಲದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆದೊರಗಿದೆನು. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಒಲುಮೆ ನಟ್ಟು ಹಸಿವು ತೃಷೆ ನಿದ್ರೆಯ ತೊರೆದೆನು. ೩೬

೯೯೦

ತನು ನಿಮ್ಮ ರೂಪಾದ ಬಳಿಕ ಆರಿಗೆ ಮಾಡುವೆ? ಮನ ನಿಮ್ಮ ರೂಪಾದ ಬಳಿಕ ಆರ ನೆನೆವೆ? ಪ್ರಾಣ [೫೬]ನಿಮ್ಮ[೫೬] ರೂಪಾದ ಬಳಿಕ ಆರನಾರಾಧಿಸುವೆ? ಅರಿವು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ವಯವಾದ ಬಳಿಕ ಆರನರಿವೆ? ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮಿಂದ ನೀವೆಯಾದಿರಾಗಿ ನಿಮ್ಮನೆ ಅರಿವುತಿರ್ದೆನು. ೩೭

೯೯೧

ನೆನೆಯಲರಿಯೆ, ನಿರ್ಧರಿಸಲರಿಯೆ, ಮನವಿಲ್ಲಾಗಿ. ಭಾವಿಸಲರಿಯೆ ಬೆರಸಲರಿಯೆ, ಭಾವ ನಿರ್ಭಾವವಾಯಿತ್ತಾಗಿ. ಧ್ಯಾನ ಮೌನವನರಿಯೆ, ಧ್ಯಾನರೂಪಾತೀತ ತಾನೆಯಾಯಿತ್ತಾಗಿ ಜ್ಞಾತೃ ಜ್ಞಾನ ಜ್ಞೇಯವೆಲ್ಲವನು ಮೀರಿ, ಅಭಿನವ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಪರಮಸುಖಿಯಾದೆನು. ೩೮

೫೩–೫೩ ವಾ (ಮೂ) ೫೪–೫೪ ಹು (ಮೂ) ೫೫–೫೫ ಕಪ್ಪುರ ಉಂಡ ಉರಿಯಂತೆ (ಮೂ) ೫೬–೫೬ ಲಿಂಗದ

೯೯೨

ತನು ನಿಮ್ಮನಪ್ಪಿ ಮಹಾತನುವಾದ ಬಳಿಕ, ತನುವೆಂಬುದು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯದು? ಮನ ನಿಮ್ಮನಪ್ಪಿ ಘನಮನವಾದ ಬಳಿಕ ಮನವೆಂಬುದು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯದು? ಭಾವ ನಿಮ್ಮನಪ್ಪಿ ನಿರ್ಭಾವವಾದ ಬಳಿಕ ಭಾವವೆಂಬುದು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯದು? ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಲೇಪವಾಗಿ ಮೈದೋರದಿರವ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ತಾನೆ ಬಲ್ಲ. ೩೯

೯೯೩

ಹರಣವಿದ್ದು ಹರಣವಿಲ್ಲ ಹರಣ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿರಿಯಾಣವಾಯಿತ್ತಾಗಿ, ಮನವಿದ್ದು ಮನವಿಲ್ಲ, ಮನವು ಮಹದಲ್ಲಿ ಲೀಯವನೆಯ್ದಿತ್ತಾಗಿ, ಜೀವವಿರ್ದು ಜೀವವಿಲ್ಲ, ಜೀವ [೩೭]ಪರಮನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯ[೩೭] ವಾಯಿತ್ತಾಗಿ, ಭಾವವಿದ್ದು ಭಾವವಿಲ್ಲ, ಭಾವ ನಿರ್ಭಾವ[೩೮]ದಲ್ಲಿ ನಿಂದಿ[೩೮]ತ್ತಾಗಿ ಕರಣಂಗಳಿಲ್ಲ. ಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗ[೩೯]ಕ[೩೯]ರಣಂಗ[೪೦]ಳೆಯ್ದಿದುವಾಗಿ.[೪೦] ಇಂತೀ ಸರ್ವವೂ ಇದ್ದು ಸರ್ವವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಕಾರಣ. ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಉಂಡು ಉಪವಾಸಿಗಳು ಬಳಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು.

೪೦

೯೯೪

ಮಣಿಯನೆಣಿಸಿ ದಿನವ ಕಳೆಯಲು ಬೇಡ. ಕಣಿಯ ಪೂಜಿಸಿ ದಿನವ ಕಳೆಯಲು ಬೇಡ. ಕ್ಷಣವಾದರೂ ನಿಜದ ನೆನಹೇ ಸಾಕು. ಕ್ಷಣದೊಳಗಣ ಅರ್ಧವಾದರೂ ನಿಜದ ನೆನಹೇ ಸಾಕು. ಬೆಂಕಿಯೊಳಗುಳ್ಳ [ಗುಣ] ಬಿಸಿನೀರೊಳಗುಂಟೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೪೧

೯೯೫

ಎದೆ ಬಿರಿವನಕ, ಮನ ದಣಿವನಕ, ನಾಲಗೆ ನಲಿನಲಿದೋಲಾಡುವನಕ, ನಿಮ್ಮ ನಾಮಾಮೃತವ ತಂದಿರಿಸು ಕಂಡಯ್ಯಾ ಎನಗೆ, ಎನ್ನ ತಂದೆ. ಬಿರಿಮುಗುಳಂತೆ ಎನ್ನ ಹೃದಯ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಚರಣದ ಮೇಲೆ ಬಿ*ದ್ದರ*ಳುಗೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ. ೪೨

೯೯೬

ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗವ ಬಿಜಯಂಗೈಸಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ, ಬಾಯತೆರೆದು, ಅನ್ಯವ ನೆನೆವನ್ನಬರ ಇನ್ನು ಲಿಂಗದ ಮರ್ಮವರಿದುದಿಲ್ಲ. ಉಂಟಾದುದ ಹುಸಿಮಾಡಿ, ಇಲ್ಲದುದ ನೆನೆದರೆ ಅದು ಸಹಜವಾಗಬಲ್ಲುದೆ? ದೇವದೇಹಿಕ ಭಕ್ತ ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ದೇವನೆಂದುದಾಗಿ, ತನ್ನೊಳಗೆ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ತಾನು, ನೆನೆಯಲಿಲ್ಲ, ನೆನೆಯಿಸಿಕೊಳಲಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ ಉ[೪೧]ರಿ[೪೧]ಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೪೩

೯೯೭

ಅಂಗೈಯ ಲಿಂಗವ ಕಂಗಳು [ತುಂಬಿ] ನೋಡಿ ಮನ ಹಾರೈಸಿದಲ್ಲಿ [೪೨]ಅಂಗೇಂ[೪೨]ದ್ರಿಯ[ಂ]ಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಾದವು. ಅಂಜದಿರು ಮನವೆ, ಲಿಂಗವು ನಿನಗೆ ದೂರವೆಂದು ಮನೋಮಧ್ಯದೊಳಿಪ್ಪ[೪೩]

(ಮೂ) ೩೭-೩೭ ಸಜ್ಜೀವ (ಮೂ) ೩೮-೩೮ ವಾಯಿ (ಮೂ) ೩೯-೩೯ ಕ (ಮೂ) ೪೦-೪೦ ಳಾಗಿ (ಮೂ) *-* ದ್ದುರು (ಮೂ) ೪೧-೪೧ ರ (ಮೂ) ೪೨-೪೨ ಅಂಗದಲ್ಲಿಯ ಇಂ (ಮೂ)

[೬೪]ಅಂ[೬೪]ಗ [ದ] ಕಂಗಳಲಿಲ್ಲಪ್ಪ,[೬೩] ಭಾವದ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿಪ್ಪ[೬೩] ಅಂಗಪ್ರಾಣಭಾವ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗವಾದ ಬಳಿಕ, ಲಿಂಗಮಧ್ಯ ಪ್ರಾಣ, ಪ್ರಾಣಮಧ್ಯ ಲಿಂಗ.[೬೫] ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಲಯವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಲಿಂಗದಿಂದ ಜನಿಸಿ, ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿಯ ಲಿಂಗಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿ, ದ್ವೈತಾದ್ವೈತವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಬಂದುದೇ ಲಿಂಗದ ಲೀಲೆ, ಇದ್ದುದೇ ಲಿಂಗದ ಆನಂದವು ಮನೋಲಯವೇ ಲಿಂಗದ ನಿರವಯವು. ಇದು ಸತ್ಯ. ಶಿವಬಲ್ಲ, ಶಿವನಾಣೆ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೪೪

೯೯೮

ಅಲಗಿನ ಮೊನೆಯನೇರಬಹುದು. ಹುಲಿಯ ಬಿಲವ ಹೊಗಬಹುದು. ಸಿಂಗದ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಯಬಹುದು. ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮನಸಹಿತ ನಿಮಿಷ ಕುಳ್ಳಿರಲಾ[೬೬]ಗದು.[೬೬]

೪೫

ಅನುಭಾವವುಳ್ಳವನಾಗಿರು

೯೯೯

ಅನುಭಾವವಿಲ್ಲದವನ ಭಕ್ತಿ ತಲೆಕೆಳಗಪ್ಪುದಯ್ಯಾ, ಅನುಭಾವವೇ ಭಕ್ತಿಗಾಧಾರ. ಅನುಭಾವವೇ ಭಕ್ತಿಗೆ ನೆಲೆವನೆ. ಅನುಭಾವವುಳ್ಳವರ ಕಂಡರೆ ತೂರ್ಯಾತೂರ್ಯ ಸಂಭಾಷಣೆಯಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕಯ್ಯಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೧

೧೦೦೦

ಭಕ್ತಿಗೆ ಅನುಭಾವವೇ ಬೀಜ ಕಾಣಿರೋ. ಭಕ್ತಿಗೆ ಅನುಭಾವವೇ ಆಚಾರ ಕಾಣಿರೊ. [೬೭]ಅ[೬೭]ನುಭಾವವಿಲ್ಲದವನ ಭಕ್ತಿ ಎಳತಟಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಅನುಭಾವವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳದಿದ್ದಡೆ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಘೋರನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕದೆ ಬಿಡುವನೆ? ೨

೧೦೦೧

ಗುರೂಪದೇಶ ಮಂತ್ರವೈದ್ಯ; ಜಂಗಮೋಪದೇಶ ಶಸ್ತ್ರವೈದ್ಯ ನೋಡಯ್ಯಾ. ಭವರೋಗ[೬೮]ವ[೬೮] ಕಳೆವ ಪರಿಯ ನೋಡಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರ ಅನುಭಾವ ಮಡಿವಾಳನ ಕಾಯಕದಂತೆ. ೩

೧೦೦೨

ಸಂಗದಿಂದಲ್ಲದೆ ಅಗ್ನಿ ಹುಟ್ಟದು, ಸಂಗದಿಂದಲ್ಲದೆ ಬೀಜ ಮೊಳೆದೋರದು. ಸಂಗದಿಂದಲ್ಲದೆ ದೇಹವಾಗದು. ಸಂಗದಿಂದಲ್ಲದೆ ಸರ್ವಸುಖದೋರದು. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಅನುಭಾವಸಂಗದಿಂದ ಆನು ಪರಮಸುಖಿಯಾಗಿ ಬದುಕಿದೆನಯ್ಯಾ ಪ್ರಭುವೆ. ೪

೬೩+ ನು (ಮೂ) ೬೪–೬೪ ಲಿಂ (ಮೂ) ೬೫+ ನು (ಮೂ) ೬೬–೬೬ ರರು (ಮೂ) ೬೭–೬೭ ಆ (ಮೂ) ೬೮–೬೮ ದ (ಮೂ)

೧೦೦೩

ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಅನುಭಾವದಿಂದ ಎನ್ನ ತನು ಹಾಳಾಯಿತ್ತಯ್ಯ, ಅಯ್ಯಾ. ನಿಮ್ಮ ಅನುಭಾವದಿಂದ ಎನ್ನ ಮನ ಹಾಳಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಅನುಭಾವದಿಂದ ಎನ್ನ ಕರ್ಮಭೇದನವಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮವರು ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಹೇಳಿ ಭಕ್ತಿಯೆಂಬ ಒಡವೆಯನು ದಿಟವ ಮಾಡಿ ತೋರಿದ ಕಾರಣ, ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುವರು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬುವರು ನೀವೇ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೫

೧೦೦೪

ನಾನೊಂದು ನುಡಿದರೆ ತಾವೊಂದು ನುಡಿವರು. ತಾವೊಂದು ನುಡಿದರೆ ನಾನೊಂದ ನುಡಿವೆನು. ಇದು ಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ನಮಗೆ ಮೇಳವಿಲ್ಲ. ಮೇಳವಿಲ್ಲದ ಬಳಿಕ ಅನುಭವಗೋಷ್ಠಿಯಿಲ್ಲ. ಅನುಭವಗೋಷ್ಠಿಯಿಲ್ಲದ ಬಳಿಕ ಗುಹೇಶ್ವರನು ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ ಕೇಳಾ ಚೆನ್ನಬಸವ. ೬

೧೦೦೫

ಸಮತೆ ಸಮ್ಮತದಿಂದ ನಿಜಗುಣ ಕಾರಣದಿಂದ ಸತ್ವರ[ಜ]ಸ್ತಮದ ಕ್ರೋಧವಳಿಯದನ್ನಕ್ಕರ ಅನುಭಾವವೆಲ್ಲಿಯದೊ? ಆತ್ಮಸ್ತುತಿ, ಪರನಿಂದೆ, ಅಸಹ್ಯ, ಅನೃತ, ತರ್ಕ ಉಡುಗದನ್ನಕ್ಕರ ಅನುಭಾವವೆಲ್ಲಿಯದೊ? ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗ ದಶವಾಯುಗಳ ವಿಕಳ ಮನಬಿಡದನ್ನಕ್ಕರ ಅನುಭಾವವೆಲ್ಲಿಯದೊ? ಮದಮತ್ಸರವಳಿದಲ್ಲದೆ ಅನುಭಾವವೆಲ್ಲಿಯದೊ? ಸಮತೆ, ಸಜ್ಜನಿಕೆ, ಸಮಯಾಚಾರವ ನಿಜಪ[೧೯]ದ[೧೯]ವು ದುರಾಚಾರಿಗಳಿಗಳವಡುವುದೆ? ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರಿಗಲ್ಲದೆ ಅನುಭಾವವೆಲ್ಲರಿಗೆಲ್ಲಿಯದೊ? ೭

೧೦೦೬

ಮಾತಿನ ಮಾತಿನ ಗೀತಂಗಳಲ್ಲಿ ಸುಜಾಣನಾಗಬಹುದು. ಶ್ರೋತ್ರದ ಸೊಗಸಿನ[ಲ್ಲಿ] ಪ್ರಾಜ್ಞ[೨೦] [೨೧]ಪ್ರವೀಣ[೨೧]ತೆಯಲ್ಲಿ ಸುಜಾಣನಾಗಬಹುದು. ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ[೨೨] ವನರಿಯ[೨೨]ಬಹುದು. ಗಣಿತ ಗುಣಿತ ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿಗಳಿ[೨೩]ಗೆ ಅತರ್ಕ್ಯ[೨೩]ನಾಗಿರಬಹುದು. ಭೂತವಿಕಾರ[ದ] ಪ್ರಕೃತಿಸ್ವಭಾವದ ಭ್ರಾಂತು [೨೪]ಅ[೨೪]ಳಿದಿರಬಹುದು. [೨೫]ಕಾಂತೆ[೨೫]ಯ ರತಿ ಗುಣವರ್ಜಿತನಾಗಿ ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರವಾಸಿ[೨೬]ಯಾ[೨೬]ಗಿರಬಹುದು. ಎನ್ನೊಡೆಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗನ ನಚ್ಚಿನ ಮಚ್ಚಿನ ಇಚ್ಛಾ [೨೭]ವಶವರ್ತಿ[೨೭]ಯಾಗಿರಬಾರದು ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿಗಲ್ಲದೆ. ೮

೧೦೦೭

ವೃಕ್ಷವಾಸಿಯಾಗಿರ್ದ ಭಿಕ್ಷಾಪರಿಣಾಮಿಯಾಗಿರ್ದರೇನು? ಉಟ್ಟುದನುಳಿದು ಬತ್ತಲೆಯಾ[೨೯]ಗಿರ್ದ[೨೯]ರೇನು? ಕಾಲರಹಿತರಾದರೇನು? ಕರ್ಮರಹಿತರಾದರೇನು? ಕೂಡಲಚೆನ್ನ[ಸಂಗ]ನ ಅನುಭಾವವನರಿಯದವರು ಏಸುಕಾಲ ಇರ್ದರೇನು? ವ್ಯರ್ಥಕಾಣಿರೊ. ೯

೧೯–೧೯ ಥ (ಮೂ) ೨೦ + ತೆ (ಮೂ) ೨೧–೨೧ ಹರಿಣ (ಮೂ) ೨೨–೨೨ ವಂತನಾಗ (ಮೂ) ೨೩–೨೩ ಂದ ಕೃತಾರ್ಥ (ಮೂ) ೨೪–೨೪ ತಿ (ಮೂ) ೨೫–೨೫ ಶಾಂತಿ (ಮೂ) ೨೬–೨೬ ಗಳಾ(ಮೂ) ೨೭–೨೭ ವಾಸಿವ್ರತಿ (ಮೂ) ೨೮–೨೮ ವ (ಮೂ) ೨೯–೨೯ ದ (ಮೂ)

೧೦೦೮

ಪರಮಾರ್ಥದ ಪರೀಕ್ಷೆಯನರಿಯದೆ ನಿಂದಿಸಿ ನುಡಿವರ ಕಂಡರೆ ಏನೆಂಬೆ? ಅರಳಿಯ ಮರದುಲುಹೆಂಬೆ(ನು), ಮಿಗಜಾತಿಯ ಶಬುದವೆಂಬೆನು. ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವಾ, ನಿಮ್ಮನುಭಾವವನರಿಯದವರ ಕಂಡೆನಾದಡೆ ಹಳಿಹಳಿ ಎಂಬೆನು. ೧೦

೧೦೦೯

ಅನುಭಾವ ಅನುಭಾವವೆಂದೆಂಬರಿ; ಅನುಭಾವವೆಂಬುದು ನೆಲದಮರೆಯ ನಿಧಾನ ಕಾಣಿಭೋ! ಅನುಭಾವವೆಂಬುದು ಅಂತರಂಗದ ರತ್ನ ಕಾಣಿಭೋ! ಅನುಭಾವವೆಂಬುದು ಶಿಶುಕಂಡ ಕನಸು ಕಾಣಿಭೋ! ಅನುಭಾವವೆಂಬುದು ರಚ್ಚೆಯ ಮಾತೆ? ಅನುಭಾವವೆಂಬುದು ಸಂತೆಯ ಸುದ್ದಿಯೆ? ಅನುಭಾವವೆಂಬುದು ಬೀದಿಯ ಪ[೮೦]ಸ[೮೦]ರವೆ? ಏನೆಂಬೆ ಹೇಳಾ ಮಹಾಘನವನು? ಆನೆ ಮಾನದೊಳಡಗುವುದೆ, ದರ್ಪಣದೊಳಗಡಗುವದಲ್ಲದೆ? ಕಂಡಕಂಡಲ್ಲಿ ಗೋಷ್ಠಿ[೮೧] [ನಿಂದ] ನಿಂದಲ್ಲಿ[೮೨] ಅನುಭಾವ, ಬಂದಬಂದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಂಗವ ಮಾಡುವ ಹಂದಿ ಕುನ್ನಿಗಳನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲ [ಚೆನ್ನ] ಸಂಗಮದೇವಾ? ೧೧

೧೦೧೦

ಶರಣರಲ್ಲಿ ವಾದ ಬಂದರೆ ಶರಣರೇ ಸಮರ್ಥರು. ಸತಿಪತಿಯರಲ್ಲಿ ವಾದ ಬಂದರೆ ಜನನಿ ಜನಕರೇ ಸಮರ್ಥರು. ರಾಜರಾಜರಲ್ಲಿ ವಾದ ಬಂದರೆ ಛತ್ರಪತಿಗಳೇ ಸಮರ್ಥರು. ಶಿವಗೌರಿಯರಲ್ಲಿ ವಾದ ಬಂದರೆ ಲೋಕ ಉಳಿವುದೆಂತು? ಇದು ಕಾರಣ ಶಿವನಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನಲ್ಲಿ ಬಂದ ವಾದ ವಾದವಲ್ಲ; ಪ್ರಮಥರ ಮನಕ್ಕೆ ಮಹಾಮೋದ ಮಹಾದೇವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ. ೧೨

೧೦೧೧

ಆನೆಯ ಜರಿದು ಕೋಣವನೇರಿದರೆ ಆರೇನು ಮಾಡುವರು? ಕಸ್ತೂರಿಯ ಬಿಟ್ಟು ಕೆಸರು ಪೂಸಿಕೊಂಡರೆ ಆರೇನು ಮಾಡುವರು? ಪಾಯಸ ಜರಿದು ಮಧ್ಯವ ಕುಡಿದರೆ ಆರೇನು ಮಾಡುವರು? ಅರಿದರಿದು ಗುಹೇಶ್ವರನ ಶರಣ[೮೩]ರ[೮೩] ಜರಿದರೆ ಆರೇನು ಮಾಡುವರು ಹೇಳಾ ಮಡಿವಾಳ?

೧೩

೧೦೧೨

ಶಿವವಚನ ಗುರುವಚನ ಪುರಾತನರ ವಚನವ ಕೇಳಿ ಬದುಕಿರಯ್ಯಾ, ಕೇಳಿದರೆ ಕೃತಾರ್ಥರಪ್ಪಿರಿ. ತನು ಕರಗಿ ಮನ ಕರಗಿ ಭಾವ ಬೆಚ್ಚು ಶರಣರಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವ ಕೇಳಿದರೆ ಅದೇ ಮುಕ್ತಿ ನೋಡಿರೆ. ಇಂತಲ್ಲದೆ ಮನವ್ಯಾಕುಲವಾದ ಗೀತಂಗಳಂ ಮನಮುಟ್ಟಿ ಕೇಳಿದಡೆ ಉಪದೇಶವೆಂತು ಸಲ್ಲುವುದಯ್ಯಾ? ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಾ, ಗುರುವಚನ ಪರಾಙ್ಮುಖರಿಗೆ ಭವಹಿಂಗದು ನೋಡಾ. ೧೪

೮೦-೮೦ ಸಾ (ಮೂ) ೮೧ +ಯಾಗಿ (ಮೂ) ೮೨ + ಯ (ಮೂ) ೮೩-೮೩ ನ (ಮೂ)

೧೦೧೩

ತರು[೮೪]ಮರಾ[೮೪]ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಅನಂತಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವುದನು. ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಗುರುಚರಣಸೇವೆ ಸಾಲದೆ? ಅನಂತಕಾಲ ಗುರುಚರಣಸೇವೆ ಮಾಡುವುದನು, ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ಸಾಲದೆ? ಅನಂತಕಾಲ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವುದನು, ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಜಂಗಮಲಿಂಗತೃಪ್ತಿ ಸಾಲದೆ? ಅನಂತಕಾಲ [ಜಂಗಮ] ತೃಪ್ತಿಯ ಮಾಡುವುದನು, ಒಂದು ನಿಮಿಷಾರ್ಧ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಅನುಭಾವ ಸಾಲದೇ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೧೫

೧೦೧೪

ಅನುಭಾವವ ನುಡಿವ ಅಣ್ಣಗಳಿರಾ ಅನುಭಾವವೆತ್ತ ನೀವೆತ್ತ ಹೋಗಿರಣ್ಣಾ! ಅನುಭಾವವೆಂಬುದು ಆತ್ಮವಿದ್ಯೆ. ಅನುಭಾವವೆಂಬುದು ತಾನಾರೆಂಬುದ ತೋರುವುದು. ಅನುಭಾವವೆಂಬುದು ನಿಜನಿವಾಸದಲ್ಲಿರಿಸುವುದು. ಇಂತಪ್ಪ ಅನುಭಾವದನುವನರಿಯದೆ ಶಾಸ್ತ್ರಜಾಲದ ಪ[೮೫]ಸ[೮೫]ರವನಿಕ್ಕಿ ಕೊಳ್ಳದ ಕೊಡದ ವ್ಯವಹಾರವ ಮಾಡುವ ಅಣ್ಣಗಳಿರಾ ನೀವೆತ್ತ, ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಅನುಭಾವವೆತ್ತ ಹೋಗಿರಣ್ಣಾ. ೧೬

೧೦೧೫

ಅನುಭಾವವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತಿ ಅನುವಿಂಗೆ ಬಾರದು. ಅನುಭಾವವಿಲ್ಲದ ಲಿಂಗ ಸಮರಸಸುಖವನೀಯದು. ಅನುಭಾವವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಸಾದ ಪರಿಣಾಮವ ಕೊಡದು. ಅನುಭಾವವಿಲ್ಲದೆ [ಏನನೂ] ಅರಿಯಬಾರದು. ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾ ಸನ್ನಿಹಿತವುಳ್ಳರೆ ಶಿವಶರಣ[ರ] ಸಂಗವೇತಕೆನಲುಂಟೆ? ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಅನುಭಾವವ ಮಾತಿನ ಮಥನವೆನಬಹುದೆ? ೧೭

೧೦೧೬

ಅರಿವಿನ ತೃಪ್ತಿಗೆ ಅನುಭಾವವೇ ಆಶ್ರಯ. ಲಿಂಗಾನುಭಾವದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಕಂಡೆನ್ನ ಮರೆದೆ ಕೂಡಲಸಂಗದೇವಾ. ೧೮

೧೦೧೭

ಲಿಂಗಜಂಗಮ[೮೬] ಸನ್ಮತವಾದ ಕ್ರೀಯನು ಅಹುದಾಗದೆಂಬ ಸಂದೇಹವಾಗ[ಲರಿಯ]ದು. ಕ್ರೀವಿಡಿದು ತನು[೮೭]ವ[೮೭] ಗಮಿಸುವುದು. ಅರಿವುವಿಡಿದು ಮನ[೮೭]ವ[೮೭] ಗಮಿಸುವುದು. ಅನುಭಾವದಿಂದ ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀಯ, ತದ್ರೂಪ. ೧೯

೮೪–೮೪ ಮೂಲಾ (ಮೂ) ೮೫–೮೫ ಸಾ (ಮೂ) ೮೬+ ವೆಂಬ (ಮೂ) ೮೭–೮೭ ವು (ಮೂ)

ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆಯುಳ್ಳವನಾಗಬೇಡ

೧೦೧೮

ಆಣವಮಲ ಮಾಯಾಮಲ ಕಾರ್ಮಿಕಮಲವೆಂಬ ಮಲತ್ರಯಂಗಳ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಓಡಾಡುವಾತ ಗುರುವಲ್ಲ. ಪ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸುಕಿದ ಅಜ್ಞಾನ ಅಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುಗಾಣದೆ ನಡೆಯುವಾತ ಜಂಗಮನಲ್ಲ, ಇವರಿಗೆ ದೇವರೆಂದು ಪೂಜಿಸುವಾತ ಭಕ್ತನಲ್ಲ, ಅರುಹು ಆಚಾರಹೀನರಾದ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮರ ದೇವರೆಂದು ಪೂಜಿಸುವ ಭಕ್ತಂಗೆ ಭವರಾ[೮೮]ಟಾಳ[೮೮]ದಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸುತ್ತಿ ಸುತ್ತಿ ಇರ್ಪುದು ತಪ್ಪದು ನೋಡಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೧

೧೦೧೯

ಗುರುವಾದರೂ ಆಚಾರಭ್ರಷ್ಟನಾದಡೆ ಅನುಸರಿಸಲಾಗದು. ಲಿಂಗವಾದಡೂ ಆಚಾರ ಹಳುವಾದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಲಾಗದು. ಜಂಗಮವಾದಡೂ ಆಚಾರ ಅನುಸರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಲಾಗದು. ಆಚಾರವೇ ವಸ್ತು, ವ್ರತವೇ ಪ್ರಾಣ, ಕ್ರಿಯವೇ ಜ್ಞಾನ, ಜ್ಞಾನವೇ ಆಚಾರ, ಆಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವದ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನೆ. ೨

೧೦೨೦

ಮರದ ದೇವರಿಗೆ ಉರಿಯ ಪೂಜೆಯುಂಟೆ? ಮಣ್ಣಿನ ಹರಿಗೋಲಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ ತೊರೆಯ ಹಾಯಲುಬಹುದೆ? [ತೆರಕಾರನ ನಚ್ಚಿ ಕಳನೇರಬಹುದು]. ಇಂತೀ ದೃಷ್ಟವ [೮೯]ಕಡೆಗಾಣಿ[೮೯]ಸಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಆವ ತೆರನು? ಹಾಗೆ, ಬರಿ ಹುಂಡರ ಆಚಾರಭ್ರಷ್ಟರ ಅರ್ಥಿಕಾರರ, ಚರ್ಚೆಗೋಷ್ಠಿವಂತರ, ಬಹುಯಾಚಕರ, ಪಗುಡಿ ಪರಿಹಾಸಕರ, ತ್ರಿವಿಧದಲ್ಲಿ ಸೂತಕವನರಸುವ್[೯೦] ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕರ, ಅಪ್ರಮಾಣಪಾತಕರ ಭಕ್ತಿ[ಯ]ತೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಕರ್ತರೆಂದರೆ, ದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಗುರುವೆಂದಡೆ, ನಾ ನೀ ತಪ್ಪು ಕಂಡಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ತೋರುವೆನು. ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಕುಚಿತ್ತ ಬಿಡದಿರ್ದಡೆ, ಇದು ನಿಮಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಲ್ಲ ಎಂಬೆನು. ಮತ್ತೆಯೂ ಇವ ಕಚ್ಚಿ ಬಿಡಲಾರದಿರ್ದಡೆ ನಿಃಕಳಂಕ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವರಾದಡೂ ಎತ್ತಿ ಹಾಕುವೆನು. ೩

೧೦೨೧

ಮರ[೯೧]ದೊಳಗಣ ಬೆಂಕಿ ತನ್ನ ತಾನೇ ಉರಿಯಬಲ್ಲುದೆ? ಶಿಲೆಯೊಳಗಣ ದೀಪ್ತಿ ಬೆಳಗ ತನ್ನ ತಾನೇ [೯೨]ಬೆಳಗ[೯೨]ಬಲ್ಲುದೆ? ಆ ತೆರನಂತೆ ಕುಟಿಲನ ಭಕ್ತಿ, ಕಿಸುಕುಳನ ವಿರಕ್ತಿ. ಮಥನಿಸಿಯಲ್ಲದೆ ದಿಟ[೯೩]ಹುಸಿಯ[೯೩] ಕಾಣಬಾರದು. ಸತ್ಯವನು ಅಸತ್ಯವನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಮಾಣಿಸಿಯಲ್ಲದೆ ನಿಶ್ಚಯವನರಿಯಬಾರದು. ಗುರುವಾದಡೂ ಲಿಂಗವಾದಡೂ ಜಂಗಮವಾದಡೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಹಿಡಿಯದವನ

೮೮-೮೮ ಟಣ (ಮೂ) ೮೯-೮೯ ಕಂಡುಕಾ (ಮೂ) ೯೦+ ರ (ಮೂ) ೯೧+ ಣ (ಮೂ) ೯೨-೯೨ ಅರಿಯ (ಮೂ) ೯೩-೯೩ ವ (ಮೂ)

ಭಕ್ತಿ, ವಿರಕ್ತಿ ತೂತ ಕುಂಬದಲ್ಲಿಯ ನೀರು, ಸೂತ್ರತಪ್ಪಿದ ಬೊಂಬೆ, ನಿಜನೇತ್ರ ತಪ್ಪಿದ ದೃಷ್ಟಿ. ಬೇರು ಮೇಲಾ[೯೪]ದ[೯೪] ಸಸಿಗೆ ನೀರಿನಾರೈಕೆಯುಂಟೆ? ಇಂತೀ ಆವ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಾವ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಆರೈಕೆ ಬೇಕು. ಇದು ಭೋಗಬಂಕೇಶ್ವರಲಿಂಗದ ಸಂಗದ ಶರಣನ ಸುಖ. ೪

೧೦೨೨

ಭಕ್ತಿಹೀನ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದಿರವ ಅರಸಲಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಗುಣವನರಸಬೇಕು. ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣವನರಸಬೇಕು. ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತಿಯನರಸಬೇಕು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : ಈ ತ್ರಿವಿಧವು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವಾದ ಕಾರಣ. ಪರುಷ ಶುದ್ಧವಾಗಿಯಲ್ಲದೆ ಲೋಹದ ಕುಲವ ಕೆಡಿಸದು. ತಾ ಹಿಡಿದಾರಾಧಿಸುವ ವಸ್ತು ಶುದ್ಧವಾಗಿಯಲ್ಲದೆ ಪೂಜಿಸುವ ಭಕ್ತನ ಚಿತ್ತ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗ ಶುದ್ಧವಾಗಿಯಲ್ಲದೆ ಎನ್ನಂಗ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲ. ೫

೧೦೨೩

ಜೀವನಾಡಿಸಿದಂತೆ ಆಡುವರೆಲ್ಲರು ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಗಳಪ್ಪರೆ? ನಾನಾ ಭವಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಧಿತರಾದವರೆಲ್ಲರೂ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಗಳಪ್ಪರೆ? ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ ಪರಿಪೂರ್ಣರಪ್ಪರೆಲ್ಲರೂ ತ್ರಿವಿಧಮಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಆ ಮಲಸಂಬಂಧಿಗಳ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ನಿಂ[೯೫]ದಾಗಳೇ ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನತ್ವ ಮರೆದರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ: ಉಪಾಧಿಕೆಗೆ ಅಂಗವ ಹೊತ್ತು ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಅರಿಯದೆ ಹೋದರು. ೬

ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಮೋಹಿಸು

(ಸತಿಪತಿಭಾವದ ವಚನಗಳು)

೧೦೨೪

ಎನ್ನ ಮನದ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯ ಮೇಲೆ ಅಂಗವಿಲ್ಲದೆ [೯೬]ರೂಪನ[೯೬] ಕಂಡು ಆನು ಮರುಳಾದೆನವ್ವಾ, [೯೭]ಆತನ[೯೭] ಕಂಡು ಬೆರಗಾದೆನವ್ವಾ; ಎನ್ನಂತರಂಗದ ಆತ್ಮನೊಳಗೆ ಅ[೯೮]ನ[೯೮]ಮಿಷ ನಿಜೈಕ್ಯ ಗುಹೇಶ್ವರನ ಕಂಡು. ೧

೧೦೨೫

ಅಕ್ಕ ಕೇಳವ್ವಾ, ಅಕ್ಕಯ್ಯಾ ನಾನೊಂದು ಕನಸ ಕಂಡೆ. ಅಕ್ಕಿಯಡಕೆ ಎಲೆ ತೆಂಗಿನಕಾಯ ಕಂಡೆ. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಜಡೆಗಳ ಸುಲಿಪಲ್ಲ ಗೊರವನು ಭಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದುದ ಕಂಡೆನವ್ವಾ, ಮಿಕ್ಕು ಮೀರಿ ಹೋಹನ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಕೈವಿಡಿದೆನು. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಕಂಡು ಕಣ್ದೆರೆದನು. ೨

೯೪–೯೪ ಗಿ (ಮೂ) ೯೫+ ದು (ಮೂ) ೯೬–೯೬ ರೂಹು (ಮೂ) ೯೭–೯೭ ಅನು (ಮೂ) ೯೮–೯೮ ನು (ಮೂ)

೧೦೨೬

ನೀನು [೯೯]ದಂ[೯೯]ಡುಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಹೋಹೆನೆಂದೊಡೆ, ನಾನು ಸುಮ್ಮನಿಹೆನು. ನೀನು ಎನ್ನ ಕೈಯೊಳಗಿರ್ದು ಎನ್ನ ಮನದೊಳಗಿರ್ದು, ನುಡಿಯದಿರ್ದೊಡಾನು ಎಂದು ಸೈರಿಸುವೆನಯ್ಯಾ? ನೆನಹೆಂಬ ಕುಂಟಣಿ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಒಲಿಸದಿರ್ದೊಡೆ ನಾನೇವೆ ಸಖಿಯೆ? ೩

೧೦೨೭

ಇಂದ್ರನೀಲಗಿರಿಗಳನೇರಿಕೊಂಡು, ಚಂದ್ರಶಿಲೆಗಳ ಮೆಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಕೊಂಬ ಬಾರಿಸುತ್ತ, ಹರನೇ ಎನ್ನ ಕುಂಭಕುಚದ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ[೧೦೦]ನೆಂದೆತ್ತಿ[೧೦೦] ಕೊಂಬೆನಯ್ಯಾ? ಅಂಗಭಂಗ ಮನಭಂಗವಳಿದು, ನಿಮ್ಮನೆಂದಿಂಗೆ ಒಮ್ಮೆ ನೆರೆವೆನೋ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ? ೪

೧೦೨೮

ಗಿಡುಮರದ ಕುರುಬಿತಿಯ ಜವ್ವನದಂತೆ ನುಡಿಯಲರಿಯದ ಮುಗ್ಧೆಯಾಗಿರ್ದೆನವ್ವಾ, ಪಗಲನರಿಯದ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಯಂತೆ ಮನ ಬಯಸುತಿರ್ದೆನವ್ವಾ, ಹಲವು ಕಾಲ ಎಲವದ ಮರನ ಸಾರಿರ್ದ ಅರಗಿಳಿಯಂತಾದೆನವ್ವಾ, [೧]ಇಂದೆನ್ನ[೧] ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ನೆರೆಯಲರಿಯದೆ ಇವರೆಲ್ಲರ ವಿಧಿಯ ಹೊತ್ತೆನವ್ವಾ. ೫

೧೦೨೯

ಇನಿಯಂಗೆ [೨]ತ[೨]ವಕವಿಲ್ಲ, ಎನಗೆ ಸೈರಣೆಯಿಲ್ಲ. ಮನದಿಚ್ಛೆಯನರಿವ ಸಖಿಯರಿಲ್ಲ. ಮನ್ಮಥವೈರಿಯ ಬಾಣ ಮನದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಬಿಡದು. ಇನ್ನೇವೆನಿನ್ನೇವೆ? ದಿನ ವೃಥಾ ಹೋಗಿ, ಯೌವನ ಬೀಸರಹೋಗದ ಮುನ್ನ ಪಿನಾಕಿಯ ತಂದು ನೆರಹವ್ವಾ ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರನ. ೬

೧೦೩೦

[೩]ಮಚ್ಚಿ[೩] ಗ್ರಾಹಿಗೊಂಡೆ, ನಿನಗಾನು ವಿಕಳಗೊಂಡೆ. ಶಿವಶಿವಾ ಪ್ರಾಣಪತಿಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದನರಿಯೆ, ಮನ ವಚನ ಕಾಯದಲ್ಲಿ. ಉಚಿತವೇ ನಿಮಗೆ? ಪುರುಷಲಕ್ಷಣವೆ? ಅತಃಪರ ಗಂಡರ ನಾನು ಬಲ್ಲರೆ ಕರ್ತ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರಾ. ೭

೧೦೩೧

ಕಾಮನ ಕೊಂದಂದು ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಂದ ಗೊರವ ಕಾಮರಾಜನಪ್ಪಾ ರಾಜಾಧಿರಾಜ. ಕಂಡವರೆಲ್ಲರ ಹೆಂಡಿರಮಾಡಿ ನೆರೆವ ಮಹಾಕಾಮಿ ಕಾಮಿನಿ ನೀ ಕೇಳಾ. ಇಂತಪ್ಪ ಕಾಮಿನಿಯನು ಅತಿ ಕಾಮದಿಂದ ಕಾಮಿಸಿದೆನವ್ವಾ ಉರಿಲಿಂಗದೇವನ. ೮

೯೯-೯ ದುಂ (ಮೂ) ೧೦೦-೧೦೦ ನೈದಿಪ್ಪೆ (ಮೂ) ೧-೧ ಇದು (ಮೂ) ೨-೨ ಕ (ಮೂ) ೩-೩ ಮಚ್ಚು (ಮೂ)

೧೦೩೨

ಠಕ್ಕಿನ ನಲ್ಲನೆ ಠಕ್ಕಿಪ ತೆರನನು, ಚದುರೆ ಚದುರಿಸದೆನಗುಸುರಾ. ಸತ್ಯವ ಜಪಿಸಲು ಸಿಕ್ಕುವ ನಲ್ಲನು. ಸತ್ಯವು ಸತ್ಯವು ಕೇಳಾ ಕೆಳದಿ. ಅವನು ಉಂಬಲ್ಲಿ ಉಡುವಲ್ಲಿ ನೇಹವ ಬೆಳೆಸಲು ಸಿಕ್ಕುವನು ಬಿಡದಿರು ಉರಿಲಿಂಗದೇವನ. ೯

೧೦೩೩

ಹಲವು ಕಾಲದಗಲಿಕೆ ತಾರ್ಕಣೆಗೊಂಡಂತವ್ವಾ, [೪]ಮುನಿಸು ನಾಚಿಕೆ ಹೋಗಿ ಕಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದೆನವ್ವಾ,[೪] ತನು ಜರ್ಝರಿತವಾಗಿ ಮನ ಹವ್ವನೆ ಹಾರಿತ್ತವ್ವಾ, ಎನ್ನ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನು ಉಳಿದನೆಂದಡೆ ಆಲಿಕಲ್ಲು ನುಂಗಿದ ಚಕೋರನಂತಾದೆನವ್ವಾ. ೧೦

೧೦೩೪

ಅಪ್ಪಿನ ಸೋಂಕಿನ ಸುಖವನಗಲುವ ಮನಕ್ಕಿಂದ ಬಂಜೆಯಾಗಿಪ್ಪುದು ಕರಲೇಸು ನೋಡವ್ವ, ಕಂಗಳ ನೋಟ ಮನಕ್ಕೆ ಸೈರಿಸದು. ಎಣೆಗೊಂಡು ಬಡವಾದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ ಅವ್ವಾ, ತುಪ್ಪಳವನಿಕ್ಕಿದ ಹಂಸೆಯಂತಾದೆನವ್ವಾ, ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನನುಳಿದರೆ. ೧೧

೧೦೩೫

ಕಾಮಗಂಜಿ ಚಂದ್ರನ ಮರೆಹೋಗಲು ರಾಹು[೫]ಕೊಂ[೫]ಡಂತಾದಳವ್ವೆ. ಹಾವೆಂದರಿಯದೆ ನೇಣೆಂದರಿಯದೆ ಕ್ಷಣ ನಾಗಭೂಷಣೆಯಾಗಿದ್ದಳವ್ವೆ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ನೆರೆವ ಭರದಿಂದ [೬]ಕ[೬]ಳಕೆ ಬಂದ ಮೃಗದಂತಿದ್ದಳವ್ವೆ. ೧೨

೧೦೩೬

ಮಾಗಿಯ ಹುಲ್ಲಿನ ಸೋಂಕಿನಂತೆ ತನುಪುಳಕಿತಳಾದಳವ್ವೆ. ನುಡಿತೊದಳು; ಅವನೊಲವೇ ಆಧಾರವಾಗಿರ್ದಳವ್ವೆ. ಬಿಳಿಯ ತುಂಬಿಯು ಕುಂಕುಮದ ರಜದಲ್ಲಿ ಬಂಡುಂಡಂತೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ರತಿಯಾಗಿರ್ದಳವ್ವೆ. ೧೩

೧೦೩೭

ಅಗಲಿದ ನಲ್ಲನ ಕನಸಿನಲ್ಲಪ್ಪಿ ಸುಖಿಯಾಗದಿರವ್ವಾ, ಕಂಡ ಕನಸು ದಿಟವಾದಡೆ ಅವ ನಮ್ಮ ನಲ್ಲ, ಮನಸುಳ್ಳವರು ನೀವು ಪುಣ್ಯಗೈದಿರವ್ವಾ, ಮಹಾಲಿಂಗ [೭]ಗಜೇ[೭]ಶ್ವರನನಗಲಿದಡೆ [೮]ನಿದ್ದೆಯೆ[೮]ನಗಿಲ್ಲ ಕನಸೆಲ್ಲಿಂದ ಬಹುದವ್ವಾ? ೧೪

೪–೪ ಲಿ ಕೇದಾರ ಕಂಡಂತಾದೆನವ್ವಾ (ಮೂ) ೫–೫ ಕಂ (ಮೂ) ೬–೬ ಕೊ(ಮೂ) ೭–೭ ಗುಹೇ (ಮೂ) ೮–೮ ನಿಃಕಿ ಎ (ಮೂ)

ಸಂಸಾರ ದುಃಖಮಯ, ಇದನ್ನು ದೂರಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸು

(ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳು)*

೧೦೩೮

ಸಂಸಾರ ಸಾಗರ[ದ] ತೆರೆ ಕೊಬ್ಬಿ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಅಲೆವುತ್ತಲ್ದಿದೆ. ಸಂಸಾರ ಸಾಗರ ಉರದುದ್ದವೇ ಹೇಳಾ? ಸಂಸಾರ ಸಾಗರ ಕೊರಳುದ್ದವೇ ಹೇಳಾ? ಸಂಸಾರ ಸಾಗರ ಶಿರದುದ್ದವಾದ ಬಳಿಕ ಏನು ಹೇಳುವೆನಯ್ಯಾ? ಅಯ್ಯಾ ಅಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಹುಯ್ಯಲ ಕೇಳಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ, ನಾನೇವೆನಯ್ಯಾ? ೧

೧೦೩೯

ಚಂದ್ರಮನಂತೆ ಕಳೆ ಸಮನಿಸಿತ್ತೆನಗೆ : ಸಂಸಾರವೆಂಬ ರಾಹು ಸರ್ವಗ್ರಾಹಿಯಾಗಿ ನುಂಗಿತ್ತಯ್ಯಾ! ಇಂದೆನ್ನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಗ್ರಹಣವಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ, ಇನ್ನೆಂದಿಂಗೆ ಮೋಕ್ಷವಹುದೋ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೨

೧೦೪೦

ಇಲಿ ಗಡಹನೊಡ್ಡಿದಲ್ಲಿ ಇರ್ಪಂತೆ ಎನ್ನ ಸಂಸಾರ, ತನುವು ಕೆಡೆವನ್ನಕ್ಕ ಮಾಣದು: [ಹೆರರ ಬಾಧಿಸುವುದನು ತನು ಕೆಡೆವನ್ನಕ್ಕ ಮಾಣದು]. ಹೆರರ ಛಿದ್ರಿಸುವುದನು ಮನ ಕೆಡೆವನ್ನಕ್ಕ ಮಾಣದು. ಅಕಟಕಟಾ, ಸಂಸಾರ[೧೦]ಕ್ಕೆ ಅಸತ್ತೆ,[೧೦] ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೩

೧೦೪೧

ಕಪ್ಪೆ ಸರ್ಪನ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಇರ್ಪಂತೆ ಎನಗಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ! ಅಕಟಕಟಾ, ಸಂಸಾರವು ವೃಥಾ ಹೋಯಿತ್ತಲ್ಲಾ! ಕರ್ತು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ಇದನು ತಪ್ಪಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಯ್ಯಾ ಪ್ರಭುವೆ. ೪

೧೦೪೨

ಶೂಲದ ಮೇಲಣ ಭೋಗವೇನಾದರೇನೊ? ನಾನಾ ವರ್ಣದ ಸಂಸಾರ ಹಾವು ಹಾವಾಡಿಗನ ಸ್ನೇಹದಂತೆ. ತನ್ನಾತ್ಮವೇ ತನಗೆ ಹಗೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಬಿನ್ನಾಣವುಂಟೆ ಮಹಾದಾನಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೫

---

* ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳು ಎಂಬ ಪ್ರಧಾನ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಡಾ. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರು ಈ ಸ್ಥಲದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ೧೧ ಉಪಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಂಥದ ಏಕಮುಖತೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುವುದೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಪ್ರಧಾನ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ನಾವು ಉಪಶೀರ್ಷಿಕೆಗೊಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ೧೧ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳೆಂದೇ ಭಾವಿಸಬೇಕು.(ಸಂ)

೯+ ದ್ದು (ಮೂ) ೧೦–೧೦ ಅಸತ್ಯ (ಮೂ)

೧೦೪೩

ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದೆನಯ್ಯಾ, ಕಾಯಯ್ಯಾ ಎನ್ನುವನು, ಕಾಯಯ್ಯಾ, ಕಾಯಯ್ಯಾ, ಪುರುಳಿಲ್ಲ ಪುರುಳಿಲ್ಲ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ಶಿವಧೋ ಶಿವಧೋ. ೬

೧೦೪೪

ಪಾಪಿ ನಾನೊಂದು ಪಾಪವ ಮಾಡಿದೆ. ಆ ಪಾಪವೆನಗೆ ಸತಿಸುತರಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಪಾಪವನೆ ಬಿತ್ತಿ ಕೋಪವನೆ ಬೆಳದು. ಈ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ದಿನಂಗಳು [೧೧]ಹೋ[೧೧]ದವಲ್ಲಾ! ಎನಗಿನ್ನೇನು ಪರಿ ಹೇಳಾ ದೇವರಾಯ ಸೊಡ್ಡಳಾ? ೭

೧೦೪೫

ಹಳ್ಳದೊಳಗೊಂದು [೧೨]ಹುಳ್ಳಿ[೧೨] ಬರುತ್ತಿರಲು ನೊರೆತೆರೆಗಳು ತಾಗದಿಪ್ಪವೆ? ಸಂಸಾರಸಾಗರದೊಳಗೆ ಮುಳುಗಾಡುತಿಪ್ಪ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಸುಖದುಃಖಗಳು ತಾಗದಿಪ್ಪವೆ? ಇದು ಕಾರಣ ರೂಪಾದ ಜಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಳಯವಾಯಿತ್ತು ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೮

೧೦೪೬

ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಮನುಜನೊಬ್ಬನನ್ನು ಹುಲಿ ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚು ರಕ್ಕಸಿ ಕಾಡಾನೆಗಳು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಟ್ಟಿಬರುತ್ತಿರಲು ಅವಂ ಕಂಡು, ಭಯದಿಂದ ಹೋಗಲು, ದಿಕ್ಕುತೋರದೆ ಹಾಳುಭಾವಿಯಂ ಕಂಡು, ತಲೆಯೂರಿ ಬೀಳುವಲ್ಲಿ, ಹಾವ ಕಂಡು ಬೀಳಲಮ್ಮದೆ, ಇಲಿ ಕಡಿದ ಬಳ್ಳಿಯಂ ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಲು, ಜೇನಹುಳು ಮೈ[ಯ]ನೂರುವಾಗ ಮೂಗಿನ ತುದಿಯಲೊಂದು ಹನಿ[೧೩] ಮಧುಬಿಂದು ಬೀಳಲಾಗಿ. ಆ ಮಧುವಂ ಕಂಡು ಹಿರಿದಪ್ಪ ದುಃಖವನೆಲ್ಲವ ಸೈರಿಸಿ ನಾಲಿಗೆಯ [ತುದಿಯ]ಲ್ಲಿ ಆ ಮಧುವ ಸೇವಿಸುವ[೧೪]ಂತೆ ಈ ಸಂಸಾರಸುಖ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ದುಃಖದಾಗರವು. ಇದನರಿದು ಸಕಲವಿಷಯಂಗಳಲ್ಲಿಯ ಸುಖವಿಂತುಟೆಂದು ನಿರ್ವಿಷಯಿಯಾಗಿ ನಿಂದ ನಿಲವು ನೀನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮಾ. ೯

೧೦೪೭

ನೆನಹಿನ ಭಾವಕ್ಕೆ ಈ [೧೬]ಭ[೧೬]ವ, ಮನಸಿನ ಮೋಹವೇ ಸತಿ, ಆಸೆಯೇ ತನ್ನ ಸುತ್ತಿರ್ಪ ಭವಪಾಶದ ಹೇಳಿಗೆ, ತನ್ನಲ್ಲಿ ತೋರಿದ್ದ ಮಿಥ್ಯಾತತ್ವವೇ ಕೂರಲಗು, ಬೇರೊಂದನರಸಲೇಕೆ ಸಂಸಾರವ. ಆತುರವೈರಿ ಮಾರೇಶ್ವರಾ? ೧೦

೧೦೪೮

ಅಣ್ಣನೆಂಬಣ್ಣಗಳನಣ್ಣಿ[೧೭]ಸೂದ್ಯೆ[೧೭] ಹೊನ್ನು, ಅಣ್ಣನೆಂಬಣ್ಣಗಳನಣ್ಣಿ[೧೭]ಸೂದ್ಯೆ[೧೭] ಹೆಣ್ಣು. ಅಣ್ಣನೆಂಬಣ್ಣಗಳನಣ್ಣಿ[೧೭]ಸೂದ್ಯೆ[೧೭] ಮಣ್ಣು. ಹೊನ್ನ ಕಂಡ ಬಳಿಕ ಅಣ್ಣದಣ್ಣಗಳಾರು? ಹೆಣ್ಣ ಕಂಡ

೧೧-೧೧ ಆ (ಮೂ) ೧೨-೧೨ ಹುಳು ಉರುಳಿ (ಮೂ) ೧೩+ ಯ (ಮೂ) ೧೪ + ನ (ಮೂ) ೧೫+ವ (ಮೂ) ೧೬-೧೬ ಭಾ (ಮೂ) ೧೭-೧೭ ಸೋದು (ಮೂ)

ಬಳಿಕ ಅಣ್ಣದಣ್ಣಗಳಾರು? ಮಣ್ಣ ಕಂಡ ಬಳಿಕ ಅಣ್ಣದಣ್ಣಗಳಾರು? ಹೆಣ್ಣು ಹಿರಣ್ಯ ಭೂಮಿ ಎಂಬ ಹುಡಿಯ, ಜಗದ ಕಣ್ಣ ಮೇಲೆ ಹೊಯ್ದು ನಿಮ್ಮ ನೆನೆವುದಕ್ಕೆ ತೆರಹುಗುಡದಿದೆಯಲ್ಲಾ ಸೊಡ್ಡಳಾ ಗರಳಗಳಧರಾ. ೧೧

೧೦೪೯

ನಿಮಿಷದ ನಿಮಿಷಂಭೋ, ಕ್ಷಣದೊಳಗ[೧೮]ರ್ಧಂ[೧೮]ಭೋ, ಕಣ್ಣಮುಚ್ಚಿ ಬಿಚ್ಚುವನಿಸು ಬೇಗಂಭೋ: ಸಂಸಾರದಾ[೧೯]ಗುಂ[೧೯]ಭೋ, ಸಂಸಾರದ ಹೋಗುಂಭೋ, ಸಂಸಾರದೊ[೨೦]ಪ್ಪಂ[೨೦]ಭೋ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಮಾಡಿದ ಮಾ[೨೧]ಯಂ[೨೧]ಭೋ ಅಭ್ರಚ್ಛಾ[೨೧]ಯಂ[೨೧]ಭೋ. ೧೨

೧೦೫೦

ಸಂಸಾರಸಾಗರದಿಂದಲುದಿಸಿದ ಸುಖವೇ ದುಃಖವೆಂದರಿಯದೆ ಆ ಸುಖವನೇ ಮೆಚ್ಚಿ, ಭವದುಃಖವೆಂಬ ಕ್ರೂರಜನ್ಮಚಕ್ರಕ್ಕೀಡಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮರೆದು ತನಗಿಲ್ಲದ ಭ್ರಮೆಯ ತನ್ನದೆಂದು; ಅಂತಪ್ಪ ಘೋರದೊಳಗೋಲಾಡುತಿಪ್ಪ ಗೋಳುಗಾಡುತಿಪ್ಪ ಅಜ್ಞಾನಿ ಜೀವಿಗಳು ನಿಮ್ಮನೆತ್ತಬಲ್ಲರಯ್ಯಾ, ಎನ್ನಯ್ಯಪ್ರಿಯ [೨೨]ಇಮ್ಮಡಿ[೨೨] ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೩

೧೦೫೧

ಸಾಸವೆಯಷ್ಟು ಸುಖಕ್ಕೆ ಸಾಗರದಷ್ಟು ದುಃಖ ನೋಡಾ, ಗಳಿಗೆಯ ಬೇಟವ ಮಾಡಿಹೆನೆಂಬ ಪರಿಯ ನೋಡಾ. ತನ್ನನಿಕ್ಕಿ ನಿಧಾನವ ಸಾಧಿಸಿಹೆನೆಂದಡೆ ಜಿನ್ನಾಣ ತಪ್ಪಿತ್ತು ಗುಹೇಶ್ವರಾ.* ೧೪

೧೦೫೨

ಶಿವಶಿವ ತಾನಾರೆಂಬುದನರಿಯದೆ, ತಮ್ಮ ನಿಜವ ಮರೆದು ಈ ಮರುಳು ಮಾನವರು ಕೆಟ್ಟ ಕೇಡ ಪೇಳ್ವೆ, ಬಲ್ಲರೆ ಹೇಳಿರಿ. ಅರಿಯದಿದ್ದರೆ ಕೇಳಿರಿ. ಆನೆ ಮೊದಲು ಇರುಹೆ ಕಡೆ ಒಂದೊಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರವೇಳೆ ಸತ್ತು, ಸಹಸ್ರವೇಳೆ ಹುಟ್ಟಿ, ತೊಡದ ಚೋಹವ ತೊಟ್ಟು, ಮೆಟ್ಟದ ಭೂಮಿಯ ಮೆಟ್ಟಿ, ಉಣ್ಣದ ಆಹಾವನುಂಡು, ಭವಭವದಲ್ಲಿ ಘಾಸಿಯಾಗಿ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯದೇಹವ ತಾಳಿದಲ್ಲಿ, ವಾತ ಪಿತ್ತ ಶ್ಲೇಷ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಮುನ್ನೂರರುವತ್ತು ರೋಗಾದಿ ಬಾಧೆಗಳಿಂದ ಕಂದಿ ಕುಂದಿ ನೊಂದು ಬೆಂದು ತಾಪತ್ರಯಾಗ್ನಿಯಿಂದ ದಗ್ಧವಾದ ದುಃಖವ ಪೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಹಸ್ರ ಹೆಡೆಯ ಶೇಷಂಗೆ ಎರಡುಸಹಸ್ರ ಜಿಹ್ವೆಯಿಂದ ಪೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಅಳವಲ್ಲ. ಸಹಸ್ರನೇತ್ರ ದೇವೇಂದ್ರಂಗೆ ಪೇಳ್ವೆನೆಂದರೆ ಅಸಾಧ್ಯ. ಚತುರ್ಮುಖಬ್ರಹ್ಮಂಗೆ ಪೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಅಗಮ್ಯ ಅಗೋಚರ. ಇಂತಿದನು ಕಂಡು ಕೇಳಿ ಮೈಮರೆದು ದೇಹೋಮೆಂದು ಮೃತ್ಯುಲೋಕದ ಅನಿತ್ಯಭೋಗಂಗಳ ಮೆಚ್ಚಿ ಈ ಮಾಯಾಸಂಸಾರದ ವಿಷಯಸುಖ ಬಹುಸವಿಯೆಂದು ತಲೆದೂಗಿ, ಹೊಡೆದಾಡಿ ಹೊತ್ತುಗಳೆದು ಹೇಸಿಕೆ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಸಿಲ್ಕಿ ಸತ್ತು

೧೮-೧೮ ದೆಂ (ಮೂ) ೧೯-೧೯ ಗೆಂ (ಮೂ) ೨೦-೨೦ ಪೆಂ (ಮೂ) ೨೧-೨೧ ಯೆಂ (ಮೂ) ೨೨-೨೨ ಈರ್ಮಡಿ (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಅಲ್ಪಸಂಸಾರಸುಖಕ್ಕೆ ಮಚ್ಚಿ ಮರುಳಾಗಿ ಲಯವಾದ ಬಳಿಕ, ಲಿಂಗವ ಕಂಡಿಹೆನೆಂದಡೆ ಕಾಣಲಾರದೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

ಹೋಗುವ ಹೇಸಿ ಮೂಳ ಹೊಲೆಮಾದಿಗರಿಗೆ ಶಿವಪಥ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ; ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದಾತ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ವೀರಾಧಿವೀರ ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ. ೧೫

೧೦೫೩

ತೋರಿಯಡಗುವ ಮೇಘಾಡಂಬರದಂತೆ ತನುವಿನ ತೋರಿಕೆ, ಹೀಗೆಂದರಿದು ನಿತ್ಯತ್ವವ ಪಡೆದ [೨೩]ಹಂಗೆ,[೨೩] ಮತ್ತೇಕೆ ಈ ದೇಹವ ಮಮಕರಿಸುವೆ? ಆವಾಗ ಬಿದ್ದು ಹೋಹುದೆಂದರಿಯಬಾರದು. ದೇವದಾನವಮಾನವರೊಳಗಾದವರೆಲ್ಲ ಅಳಿದು ಹೋಹುದ ಕಂಡು ಕೇಳಿ ಮತ್ತೆ ತನುವಿ[೨೪]ನಾ[೨೪]ಸೆಯಾಕೆ? ಬಿಡು, ವಿರಕ್ತನಾಗು ಮರುಳೆ. ಕಾಯಜವೈರಿಯ [೨೫]ಪಾ[೨೫]ದವ ಬಿಡದಿರು. ನಿಜಗುರುಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು ತನ್ನತ್ತಲೊಯ್ವನು. ೧೬

೧೦೫೪

ಮೋಹ ಮದ ರಾಗ ವಿಷಾದ ತಾಪ ಶೋಕ [೨೬]ವೈಚಿಂತ್ಯ[೨೬]ವೆಂಬ ಸಪ್ತಮಲವಾವರಿಸಿ ಮತ್ತರಾಗಿ, ತಮ್ಮ ತಾವರಿಯದೆ ಕಣ್ಣಿಂಗೆ ಅಜ್ಞಾನತಿಮಿರ ಕವಿದು, ಮುಂದುಗಾಣದವರು ಶಿವನನು ಅವರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು? ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು ತಾನವರನೆತ್ತಲೆಂದರಿಯನು. ೧೭

೧೦೫೫

ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಮಹಾಘೋರಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಲಬುದಪ್ಪಿ ಬಳಲು[ತ್ತಿದ್ದಾರೆ] ನೋಡಯ್ಯಾ, ಇರುಳು ಹಗಲೆನ್ನದೆ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಸಾವು[ತ್ತಿದ್ದಾರೆ] ನೋಡಯ್ಯಾ. ಇಂತಪ್ಪ ಸಂಸಾರಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟು ನೆಲೆಯಗಾಣದೆ ಹೋದರು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮನರಿಯದೆ. ೧೮

೧೦೫೬

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯವೆಂಬ ಹೆಡೆಯನುಳ್ಳ ಸಂಸಾರಸರ್ಪದಷ್ಟವಾಗಲು ಪಂಚವಿಷಯವೆಂಬ ವಿಷಹತ್ತಿ ಮೂರ್ಛಿತರಾದರಲ್ಲ ಸಮಸ್ತಲೋಕ[೨೭]ದವರೆಲ್ಲ.[೨೭] ಸರ್ಪರ ಕಚ್ಚಿ ಕೂಡಿಯಾಡುವ ಸರ್ಪನ ಬಾಯ ಕಟ್ಟಲರಿಯದೆ ಮರಣವಾದರಲ್ಲ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನನರಿಯದವರೆಲ್ಲ. ೧೯

೧೦೫೭

ಸಂಸಾರ ಸೌಖ್ಯವಲ್ಲ, ಸಂಸಾರ ಸೌಖ್ಯವಲ್ಲ. ಇಹಲೋಕ ಪರಲೋಕ ಸೌಖ್ಯವಲ್ಲ, ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ, ಗೃಹಪಾಶ ಕ್ಷೇತ್ರಭ್ರಮೆ ಬಳಸಿ ಬಳಸಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಬಿಡು ಬಿಡು ವಾಂಛೆಯ [ಆಗ] ಹುಟ್ಟಿ ಬೇಗ ಸಾವವರ ಕಂಡು, ಮತ್ತೇಕೆ ಸಂಸಾರದಾಸೆ? ನಿನ್ನ ದೇಹ ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ, ನೀ ಬಂದುದನರಿದು ಹೋಹ ಗತಿಪಥವ ತೆರಹುಮಾಡು, ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಒಂದಹರೆ. ೨೦

೨೩-೨೩ ಹಾಗೆ (ಮೂ) ೨೪-೨೪ ಗಾ (ಮೂ) ೨೫-೨೫ ಪ (ಮೂ) ೨೬-೨೬ ವೈಚಿತ್ಯ (ಮೂ) ೨೭-೨೭ ವೆಲ್ಲ (ಮೂ)

೧೦೫೮

ಆವಾವ ದೇಹ ತೊಟ್ಟರೂ ಆ ದೇಹಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಂಸಾರ ಬಿಡದು. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆದಿದೈವಿಕ ಆದಿಭೌತಿಕವೆಂಬ ತಾಪತ್ರಯಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯದೆ ಮಾಬರೆ? ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮ ಪೀಡಿಸದೆ ಬಿಡುವುದೆ? ಸುಖ ಲೇಶವ ಕಾಣದೆ ಬಳಲುತ್ತಿದೆ ಜಗವೆಲ್ಲ. ಇದನರಿದು ಮಲಕೋಶ ಶರೀರಸಂಸಾರವ ಹೇಸಿ ಬಿಡು ಮರುಳೆ, ಮುಂದೆ ನಿನಗೆ ನಿಜಪದವಹುದು. ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಸುಖಿಯಪ್ಪೆ ಮರುಳೆ. ೨೧

೧೦೫೯

ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಮಹಾವ್ಯಾಧಿ ಬಾಧಿಸಿ ನಡೆವೆಣನ ಮಾಡಿ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ ನೋಡಯ್ಯಾ. ಮುಂದೆ ಸತ್ಪಥದಲ್ಲಿ ಅಡಿಯಿಡಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ[೨೮]ದವನ[೨೮] ಮಾಡಿ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ ನೋಡಯ್ಯಾ. ಶಿವನೆ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಬೇಡಿಕೊಂಬೆನು. ನೀನೇ ಶ್ರೀಗುರುವೆಂಬ ವೈದ್ಯನಾಗಿ ಬಂದು, ಕೃಪಾಪ್ರಸಾದವೆಂಬ ಮದ್ದ ಕೊಟ್ಟು ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯೆಂಬ ಪಥ್ಯವನೆರೆದು ಸಂಸಾರವ್ಯಾಧಿಯ ಮಾಣಿಸಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೨೨

೧೦೬೦

ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಸತ್ತುದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಿ. ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯ ತಂದೆ ಸತ್ತುದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿ. ನಿಮ್ಮ ಅಜ್ಜ [೨೯]ಪಣಜ[೨೯] ಸತ್ತುದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಿ. ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿ ಸತ್ತುದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಿ. ನಿಮ್ಮ [೩೦]ತಾಯಿಯ ತಾಯಿ ಸತ್ತುದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿ. ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಅಜ್ಜಿ ಪಣಜಿ[೩೦] ಸತ್ತುದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಿ. ನಿನ್ನ ಸತಿಸುತರು ಒಡಹುಟ್ಟಿದ ಬಂಧುಗಳು ಸ್ನೇಹಿತರು ಬೀಗರು ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ ಲೋಕಾದಿಲೊಕಂಗಳು ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ವೃಕ್ಷದ ಪರ್ಣಗಳು ಉದುರಿದ ಹಾಗೆ ಸಕಲರು ಅಳಿದು ಹೋಗುವುದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಿ. ಇದಲ್ಲದೆ ದೃಷ್ಟ : ಒಬ್ಬ ರೋಮ [ಜ] ಋಷಿಗೆ ಮೂರುವರೆಕೋಟಿ ರೋಮಂಗಳು[ಂಟು ಅಂತಹ ಋಷಿಗೂ ಕೃತಯುಗ, ತ್ರೇತಾಯುಗ, ದ್ವಾಪರ, ಕಲಿಯುಗವೆಂಬ ಚತುರ್ಯುಗ ಪ್ರಳಯವಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೋಮ ಉದುರುವದು. ಹೀಗೆ ಈ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರುವರೆಕೋಟಿ ರೋಮಂಗಳು] ಉದುರಿದಲ್ಲಿ ಆ ರೋಮ[ಜ] ಋಷಿಯೆಂಬ ಮುನೀಶ್ವರನು ಪ್ರಳಯವಾಗುವನು. ಮತ್ತೆ ದೇವಲೋಕದ ಸನಕ ಸನಂದಾದಿ ಮೊದಲಾದ ಮೂವತ್ತುಮೂರುಕೋಟಿ ದೇವರ್ಕಳು. ಇಂತಿವರೆಲ್ಲರು ಎತ್ತಲಾನುಕಾಲಕ್ಕೆ ಮರಣಕ್ಕೊಳಗಾದುದನು. ವೇದಾಗಮ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣ ಶ್ರುತಿ ಪ್ರಮಾಣಂಗಳಿಂದ, ಮತ್ತಂ ಹರಗುರು ಪುರಾತನರ ವಾಕ್ಯಂಗಳಿಂದ ನಿನ್ನ ಉಭಯ ಕರ್ಣದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಿ. ಇಂತಿವೆಲ್ಲವನು ಕಂಡು, ಕೇಳಿ ಗಾಢ ನಿದ್ರೆಯ ಮನುಷ್ಯನ ಹಾಗೆ ನಿನ್ನ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನು ಮರೆದು ತ್ರಿವಿಧಮಲವ ಕಚ್ಚಿ, ಶುನಿ ಸೂಕರನ ಹಾಗೆ ಕಚ್ಚಿ, ಕಡಿದಾಡಿ ಸತ್ತು ಹೋಗುವ ವ್ಯರ್ಥಗೇಡಿ ಮೂಳ ಹೊಲೆಮಾದಿಗರ ಕಿವಿ ಹರಿದು ಕಣ್ಣಗುಡ್ಡಿಯ [೩೧]ಮೀಟಿ[೩೧] ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಪಟ್ಟಿಯನೆ ಕೆತ್ತಿ ಅವನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಹೆಂಡಗಾರನ ಮುಖದಿಂದೆ ಲೊಟ್ಟಲೊಟ್ಟನೆ ಉಗುಳಿಸಿ ಪಡುವಲ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಅಟ್ಟೆಂದ ಕಾಣಾ ವೀರಾಧಿವೀರ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ. ೨೩

೨೮–೨೮ ದ ಅಧಮನ (ಮೂ) ೨೯–೨೯ ಪಣಿಜ (ಮೂ) ೩೦–೩೦ ಆಯಿಪಣಿಜ (ಮೂ) ೩೧–೩೧ ಮೆಟ್ಟಿ (ಮೂ)

೧೦೬೧

ಅಸ್ತಿ ಭಾತಿ ಎಂಬ ಎನ್ನ ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ, ನಾಮ ರೂಪು ಎಂಬ ಹುಸಿ ಎಂತು ಜನಿಸಿತ್ತೆಂದರಿಯೆನಯ್ಯಾ, ಇಲ್ಲದ ಹೆಸರುಗಳ ಭಿತ್ತಿಯ ಚಿತ್ತಾರದಂತೆ ದೇಹ ನಾಮವೀತೆರನೆಂದರಿಯದೆ, ತೊಳಲಿ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದೆನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯಾ ಸಂಸಾರಬಂಧನವೆನಗಿದೇ ಕಂಡಯ್ಯಾ.* ೨೪

೧೦೬೨

ಅನಂತಕಾಲ ನಿತ್ಯವೆಂಬಿರಿ ಸಂಸಾರ. ಇದು ಹುಸಿ, ಇದು ಹುಸಿ ಕಂಡ್ಯಾ ಎಲವೋ, ಇಂದಿನಿಂದಿನ ಸುಖ ಇಂದಿಂಗೆ ಪರಿಣಾಮ. ದಿನದಿನದ ಸುಖ ಹುಸಿ ಕಂಡ್ಯಾ ಎಲವೋ, ಘನಘನವೆಂಬ ರೂಹಿಂಗೆ [೩೨]ರತಿ[೩೨] ಇಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ [೩೩]ಗಜೇ[೩೩]ಶ್ವರನಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು ನೋಡಾ ಎಲವೋ. ೨೫

೧೦೬೩

'ಜಾತಸ್ಯ ಮರಣಂ' ಆವಂಗೆಯೂ ತಪ್ಪದು, ಅರಿದು ಮರೆಯಬೇಡಯ್ಯಾ, ಉರಗನ ಬಾಯ ಕಪ್ಪೆಯಂತೆ ಸಂಸಾರ ಹೆರೆಗೊಳುತ್ತಿ[೩೪]ದ್ದುದ[೩೪]ಲ್ಲಾ. ರೋಮಜರು ಮೀನಜರು ಕಾಲಕಲ್ಪಿತಕ್ಕೊಳಗಾದರು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನೊಬ್ಬನೇ ಶಾಶ್ವತನು. ೨೬

೧೦೬೪

ಎಲುವಿನ ಹಂಜರ, ಕರುಳಿನ ಜಾಳಿಗೆ, ಅಮೇಧ್ಯದ ಹುತ್ತ, ಮೂತ್ರದ ಬಾವಿ, ಶ್ಲೇಷ್ಮದ ಕೆಸರು, ಕೀವಿನ ಸೋನೆ, ನೆತ್ತರದ ಮಡು, ನಾಡಿಗಳ ಸುತ್ತುವಳ್ಳಿ, ನರವಿನ ನೇಣ [೩೮]ಜಂತ್ರ,[೩೮] ಮಾಂಸ ಪುಟ್ಟಿಯ ತೆಪ್ಪ, ಕಿಸುಕುಳದ ಹೇಸಿಕೆ, ಅತಿಹೇಯದ ಮಲಿನ ಅಸ್ಥಿ ರೋಮ ತೊಗಲ ಪಾಕುಳ, ಕ್ರಿಮಿಯ ಸಂಕುಳ, ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಲಯದ ಬೀಜ, ರೇತರಜಸ್ಸಿನ ಜನಕ, ಆಧಿವ್ಯಾಧಿಯ ತವರ್ಮನೆ, ವಿಷಯ ಭಯ, ದುಃಖದಾಗರ, ಮೋಹದ ಬಲೆ. ತೋರಿ ಕೆಡುವ ತನು, ಇದ ನೀನೆಂದು ನಿನ್ನದೆಂದು, ಮಾಡಬಾರದ ಪಾಪವ ಮಾಡಿ ಮುಚ್ಚಿ, ಹುಸಿ ಹೊದಿಸಿ ಈ ದೇಹಂಗೊಂಡು ಮರುಗುವೆ. [ನಿನ್ನನು] ಅಘೋರ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವಾಗ ಅಡ್ಡ ಬಪ್ಪವರಾರೊ? ಅಹಂಮತೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಸೋಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿನ್ ಎಂದು ಕೇಡಿಲ್ಲದ ಪದವಿಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಾ ಮರುಳೆ. ಬೇಡ, ಕೆಡುವೆ, ನಿನ್ನ ನೀ ತಿಳಿದು ನೋಡಾ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮಾ. ೨೭

---

* **ಅರ್ಥ:** ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಎಂದೂ ಉಂಟಾದುದು, ಚಿತ್ಪ್ರಕಾಶವನುಳ್ಳುದು ಎಂಬುದೀಗ, ಅಸ್ತಿ ಭಾತಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಸತ್ತುಚಿತ್ತಾನಂದ ನಿತ್ಯವನುಳ್ಳ ಪರಶಿವನು ಲೀಲೆಯಿಂದ ಚಿಚ್ಚೈತನ್ಯಾಂಶಕಲೆಯೊಂದ ಬೇರ್ಪಡಿ[೩೫]ಸೆ[೩೫] ಆತ್ಮನಾಯಿತ್ತು. ಅಂತಾದ ಆತ್ಮಂಗೆ ಅಹಮ್ಮಮತೆಯನೆಯ್ದಿಪ್ಪ ಮರವೆಯಂ ಪುಟ್ಟಿಸಲು ಆ ಮರವೆಯಿಂದ ನಾಮರೂ[೩೬]ಪವಾ[೩೬]ದ ಹುಸಿದೇಹ ಹುಟ್ಟಿ, ಆತ್ಮಂಗೆ ಅದೇ [೩೭]ಸಂಸಾರಬಂಧನ[೩೭]ವಾಗಲು ಆ ದೇಹ ಸಂಸಾರ ಬಂಧ[ನ] ಹುಸಿ ಎಂದರಿಯದೆ ಪರಿಭವಕ್ಕೆ ಬರುತಿದ್ದ ಜೀವಿಗಳು ತಾವು ಶಿವಾಂಶಿಕರೆಂದರಿಯರು. ತಮಗೆ ಈ ದೇಹ ಸಂಬಂಧವೆಂತಾಯಿತ್ತೆಂಬುದ ತಿಳಿಯಲರಿಯರೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

೩೨–೩೨ ಗತಿ (ಮೂ) ೩೩–೩೩ ಕಲ್ಲೇ (ಮೂ) ೩೪–೩೪ ದ್ದರ (ಮೂ) ೩೫–೩೫ ಸಿ (ಮೂ) ೩೬–೩೬ ಪಾ (ಮೂ) ೩೭–೩೭ ಸಂಬಂಧ (ಮೂ) ೩೮–೩೮ ಜಂತ (ಮೂ)

೧೦೬೫

ಶಿವಶಿವಾ, ಈ ಮಾಯಾಸಂಸಾರಸಂಬಂಧಯುಕ್ತವಾದ ದೇಹದ ಸುಖವ ಹೇಳಲಂಜುವೆ, ಬಲ್ಲರೆ ಹೇಳಿರಿ, ಅರಿಯದಿದ್ದರೆ ಕೇಳಿರಿ. ಈ ದೇಹದ ವಿಸ್ತಾರವ ಪೇಳ್ವೆ, ಎಲೆ ಮರುಳು ಮಾನವರಿರಾ, ಲಾಲಿಸಿ ಕೇಳಿರಿ. ಈ ದೇಹದ ವಿಸ್ತಾರವ ಪೇಳ್ವೆ, ಎಲೆ ಮರುಳು ಮಾನವರಿರಾ, ಲಾಲಿಸಿ ಕೇಳಿರಿ. ಎಲುವಿನ ಕಂಭ, ಎಲುವಿನ ತೊಲೆಗಳು, ಸಂದೆಲುವುಗಳೇ ಬಿಗಿ ಮೂಳೆಗಳು. ಕರುಳು ಜಾಳಿಗೆ ಬಿಗಿ ಜಂತಿಗಳು. [೩೯]ಬರುಕಿ[೩೯] ಎಲುವುಗ[೪೦]ಳೇ[೪೦] ಜಂತಿಗಳು, ಬೆರಳೆಲುವುಗಳೇ ಚಿಲಿಕಿಗಳು. ಇಂತೀ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಮಾಂಸದ ಮೇಲುಮುದ್ದೆಗಳು, ರಕ್ತದ ಸಾರಣೆಗಳು, ಮಜ್ಜದ ಮಡುಗಳು. ಕೀವಿನ ಕುಳಿಗಳು, ಪಿತ್ತದ ಕೊಂಡಗಳು, ಶ್ರೋಣಿತದ ಕಾವಲಿಗಳು, ಮೂತ್ರದ ಹಳ್ಳಗಳು, ಹುಳುವಿನ ಡೋಣಿಗಳು, ಜಂತಿನ ಬಣಬೆಗಳು. ಇಂತಪ್ಪ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಎಂಟು [೪೧]ಗವಾಕ್ಷ[೪೧]ಗಳು, ಬಾಯಿ ಎಂಬುದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ [೪೨]ದರ[೪೨]ವಾಜವು. ಇಂತೀ ದುರಾಚಾರಯುಕ್ತವಾದ ದೇಹವೆಂಬ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಮೂವರು ಕರ್ತೃಗಳಾಗಿಹರು. ಅವರು ಆರೆಂದಡೆ, ಹೊನ್ನೊಂದು ಭೂತ, ಹೆಣ್ಣೊಂದು ಭೂತ, ಮಣ್ಣೊಂದು ಭೂತ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ಭೂತಸ್ವರೂಪವಾದ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುರುದ್ರರೆಂಬ ತ್ರಿದೇವತೆಗಳು ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಹೊನ್ನು ರುದ್ರನ ಹಂಗು, ಹೆಣ್ಣು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಹಂಗು, ಮಣ್ಣು ಬ್ರಹ್ಮನ ಹಂಗು. ಇಂತಪ್ಪ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳ ಹಂಗಿನಿಂದಾದ ದೇಹವು ಮಿಥ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದು ವಿಸರ್ಜಿಸಲರಿಯದೆ, ಅನಿತ್ಯದೇಹದ ಸುಖವನು ಮಚ್ಚಿ ಮರುಳಾಗಿ ಬಿಡಲಾರದೆ ಈ ಹೇಸಿಕೆ ಹೊಲೆಯ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಸಿಲ್ಕಿ ಮಲತ್ರಯದಾಸೆಗೆ ಹೊಡೆದಾಡಿ ಹೊತ್ತುಗಳೆದು ಸತ್ತು ಹೋಗುವ ಕತ್ತೆಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೆತ್ತಣ ಮುಕ್ತಿ ಹೇಳಾ. ಮುಂದೆ ಹೊಲೆಮಾದಿಗರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶುನಿ ಸೂಕರ ಕುಕ್ಕುಟ ಬಸಿರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸದೆ ಬಿಡನೆಂದಾತ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ವೀರಾಧಿವೀರ ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯ ಪ್ರಭುವೆ. ೨೮

೧೦೬೬

ಎತ್ತಣ ಮಾಮರನೆತ್ತಣ ಕೋಗಿಲೆ, ಎತ್ತಣಿಂದೆತ್ತ ಸಂಬಂಧವಯ್ಯಾ! ಬೆಟ್ಟದ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ, ಸಮುದ್ರದ ಉಪ್ಪು, ಎತ್ತಣಿಂದೆತ್ತ ಸಂಬಂಧ! ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆಯೂ ಎನಗೆಯೂ ಎತ್ತಣಿಂದೆತ್ತ ಸಂಬಂಧವಯ್ಯಾ! ೨೯

೧೦೬೭

ನೆನೆವ ಮನಕ್ಕೆ ಹೊನ್ನ ತೋರಿದೆ, ನೋಡುವ ಕಂಗಳಿಗೆ ಹೆಣ್ಣ ತೋರಿದೆ, ಪೂಜಿಸುವ ಕೈಗೆ ಮಣ್ಣ ತೋರಿದೆ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿಧವ ತೋರಿ ನೀ ಬೇರಾದ ಬಿನ್ನಾಣಕ್ಕೆ ಬೆರಗಾದೆನ್ನೈ ಅಮರಗುಂಡಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೩೦

೩೯-೩೯ ಬರಿರಿ (ಮೂ) ೪೦-೪೦ ಳು (ಮೂ) ೪೧-೪೧ ರವಕ್ಕಿ (ಮೂ) ೪೨-೪೨ ದಾ (ಮೂ)

೧೦೬೮

ತನುವಿಕಾರ ಮನವಿಕಾರ ಜನನ ಮರಣ ಸ್ಥಿತಿಕಾರಣ. ಹೊನ್ನ ತೋರಿದೆ ಜಗದ ಕಣ್ಣ ಮೊದಲಿಂಗೆ; ಹೆಣ್ಣ ಸುಳಿಸಿದೆ ಜಗದ ಕಣ್ಣ ಮೊದಲಿಂಗೆ; ಮಣ್ಣ ಹರಹಿದೆ ಜಗದ ಕಣ್ಣ ಮೊದಲಿಂಗೆ; ತನುವ ತಪ್ಪಿಸಿ ಜಗವ ಸಂಸಾರಕ್ಕೊಪ್ಪಿಸಿ, ನುಣ್ಣನೆ ಹೋದೆ ಉಪಾಯದಿ ದೇವರಾಯ ಸೊಡ್ಡಳಾ. ೩೧

೧೦೬೯

ಊರ ಸೀರೆಗೆ ಅಗಸ ತಡಬಡಗೊಂಬಂತೆ, ಹೊನ್ನೆನ್ನದು ಹೆಣ್ಣೆನ್ನದು ಮಣ್ಣೆನ್ನದು ಎಂದು ನೆನೆನೆನೆದು ನಿಮ್ಮನರಿಯದ ಕಾರಣ ಕೆಮ್ಮನೆ ಕೆಟ್ಟೆನಯ್ಯಾ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೩೨

೧೦೭೦

ಗುಬ್ಬಿ ಹೆರರ ಮನೆ[ಯ] ತನ್ನ ಮನೆ ಎಂಬಂತೆ, ಧರೆ ಧನ ವನಿತೆಯರೆನ್ನವರು ತನ್ನವರೆಂದು ಹೋರಿ ಹೋರಿ ಸಾವುತ್ತಿ[೪೩]ದೆ[೪೩] ಜೀವನ, ಸರ್ವಕರ್ತು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನೆಂದರಿಯದೆ. ೩೩

೧೦೭೧

ಕಾಯದೊಳಗೆ ಕಾಯವಾಗಿರ್ದೆಯಲ್ಲಾ ಹಂಸಾ! ಸಂಸಾರ ಮಾಯಾಪಾಶವ ಬಿಡಲೊಲ್ಲದೆ, ಡಿಂಬವ ನೆಚ್ಚಿ ಕೆಟ್ಟೆಯಲ್ಲಾ ಹಂಸಾ! ಜೀವಶೂನ್ಯವಾಗಿ, ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರು ಲಿಂಗವಾಗಿ ಹೋದುದನರಿಯಾ ಹಂಸಾ! ೩೪

೧೦೭೨

ಸಂಸಾರವೆಂಬ ರಾಹುವಿನ ಅಣಲೊಳಗೆ ಇದ್ದೆ[ಹೆ]ನಯ್ಯಾ, ಆವಾಗ ನುಂಗಿತ್ತೆಂದರಿಯೆನಯ್ಯಾ, ಆವಾಗ ಉ[೪೪]ಗು[೪೪]ಳಿತ್ತೆಂದರಿಯೆನಯ್ಯಾ. ಆವಾಗ ಮರಣವಾದಿತೆಂದರಿಯೆನಯ್ಯಾ. ಇದರ ಬಾಯೊಳಗಣಿಂದ ಎನ್ನ ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕಾಯಯ್ಯಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯಾ. ೩೫

೧೦೭೩

ಬಂದ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ದುಃಖವನೆಂದೆಂದಿಗೂ ನಾನು ಕಳೆಯಲರಿಯೆ. ಇನ್ನು ಎಂಬತ್ತುನಾಲ್ಕುಲಕ್ಷವೆಂದರೆ ನಾನಿನ್ನೇವೆನಯ್ಯಾ ! ಒಂದುವನರಿಯದ ಶಿಶುವಾನು, ನೊಂದೆನಯ್ಯಾ, ಬೆಂದೆನಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಕಂದ ಬಾರೆಂದು ಕಂಬನಿಯ ತೊಡೆದೆತ್ತಿ ಆನಂದದಿಂದ ಕಣ್ದೆರೆ ಉಳಿಯುಮೇಶ್ವರಾ. ೩೬

೧೦೭೪

ತ್ರಿಭುವನವೆಂಬ ಪಂಜರದೊಳಗೆ ಸಂಸಾರಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನು ಪ್ರಾಣವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ, ಹೆಣ್ಣು ಪ್ರಾಣವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ, ಮಣ್ಣು ಪ್ರಾಣವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ, ಈ ಸುಖದ ಸೊಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಈಸಿಯಾಡುತ್ತಿ[೪೫]ದ್ದ[೪೫]ರಲ್ಲಾ, ಬಹುವಿಧದ ವ್ಯವಹಾರ ವೇಧಿಸಿದವರು ಗುಹೇಶ್ವರಾ! ೩೭

೪೩-೪೩ ದ್ದೆ (ಮೂ) ೪೪-೪೪ ರು (ಮೂ) ೪೫-೪೫ ದ್ದಿ (ಮೂ)

೧೦೭೫

ಹಿಂದಾದ ದುಃಖವನು, [೪೬]ಇಂ[೪೬]ದಾದ ಸುಖವನು ಮರದೆಯಲ್ಲಾ ! ಯಜಮಾನ ನೀ[೪೭]ನಾ[೪೭]ದ ಕಾರಣ ಬಂಧನಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಯಿತ್ತಲ್ಲಾ ! ಹೇಮ ಭೂಮಿ ಕಾಮಿನಿಯರೆಂಬ ಸಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿದಿರಲ್ಲಾ. ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗವೆಂಬ ದಂಡದಲ್ಲಿ ದಂಡಿಸಿದಿರಲ್ಲಾ. [ಲಿಂಗವ ಮರೆದಡೆ ಇದೆ ವಿಧಿಯಲಾ. ಮರೆದಡೆ ಬಂಧನ, ಅರಿದಡೆ ಮೋಕ್ಷ. ಅರಿದ ಯಜಮಾನ] ಇನ್ನು ಮರಿಯದಿರು ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನ. ೩೮

೧೦೭೬

ಮುಗಿಲಿಗಿಟ್ಟ ಕೋಲು ಮುಗಿಲ ಮುಟ್ಟದೆ ಮರಳಿ ಬಿದ್ದಂತೆ. ಏರಿ ಜಾರಿ ಬೀಳುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳತ್ತಲಾರು ಬಲ್ಲರೊ? ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣೆಂಬ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವರತ್ತಲಾರು ಬಲ್ಲರೊ? ಗುಹೇಶ್ವರಾ, ನಿಮ್ಮ ಬಂದಿವಿಡಿದು ಸಯಬಂದಿಯಾದೆನು. ೩೯

೧೦೭೭

ಉದಯದಲ್ಲಿ ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಹುಟ್ಟುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಅಸ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಮರಣವಾಯಿತ್ತಲ್ಲಾ, ಇವರಂತವನಾರೂ ತಿಳಿಯಲರಿಯದೆ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿ ಹೋದರಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲರು. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ನಿಲ್ಲು ಮಾಣು. ೪೦

ಮಾಯೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸು

೧೦೭೮

ನಾನೊಂದ ನೆನೆದರೆ ತಾನೊಂದ ನೆನೆವುದು. ನಾನತ್ತಲೆಳೆದರೆ ತಾನತ್ತಲೆಳೆವುದು. ತಾ ಬೇರೆ ಎನ್ನನಳಲಿಸಿ ಕಾಡಿತ್ತು. ತಾ ಬೇರೆ ಎನ್ನ ಬಳಲಿಸಿ ಕಾಡಿತ್ತು. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನ ಕೂಡಿಹೆನೆಂದರೆ ತಾನೆನ್ನ ಮುಂದುಗೆಡೆಸಿತ್ತು, ಮಾಯೆ. ೧

೧೦೭೯

ಇಂದಿಂಗೆಂತು ನಾಳಿಂಗೆಂತು [ಎಂದು] ಬೆಂದೊಡಲ ಹೊರೆಯ [೪೮]ಹೋಯಿತ್ತೆನ್ನ[೪೮] ಸಂಸಾರ. ಹಿಂದೆ ನಾನಾ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದೆನೆಂಬ ಹೇಯವಿಲ್ಲ; ಮುಂದೆ ಮುಕ್ತಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಯುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಎಂದೆಂದೂ ಸದಾಶಿವನ ಕುಂದದೆ ನೆನೆಯಲೀಯದೆ ಕೊಂದುದಯ್ಯಾ ಈ ಮಾಯೆ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೨

೪೬-೪೬ ಮುಂ (ಮೂ) ೪೭-೪೭ ವಾ (ಮೂ) ೪೮-೪೮ ಹೊತ್ತಿ (ಮೂ)

೧೦೮೦

ಕಾಯವ ನಿಶ್ಚ್ಯೈಸಲಿಲ್ಲ, ಜೀವವ ನಿಶ್ಚ್ಯೈಸಲಿಲ್ಲ. ಕಾಯ ಜೀವ [೪೯]ಎರಡಕ್ಕೂ[೪೯] ನೆಲೆಯಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ಸುಖವ ನಿಶ್ಚ್ಯೈಸಲಿಲ್ಲ, ದುಃಖವ ನಿಶ್ಚ್ಯೈಸಲಿಲ್ಲ, ಸುಖದುಃಖ [೫೦]ಎರಡಕ್ಕೂ[೫೦] ನೆಲೆಯಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ರಾಜ್ಯವ ನಿಶ್ಚ್ಯೈಸಲಿಲ್ಲ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ನಿಶ್ಚ್ಯೈಸಲಿಲ್ಲ [ರಾಜ್ಯ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಎರಡಕ್ಕೂ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ]. ಅಭ್ರಚ್ಛಾಯೆ [೫೧]ಮರೀಚಿಕಾಜಲ[೫೧] ಮಹೇಂದ್ರಜಾಲ[೫೨]ವಯ್ಯಾ.[೫೨] ಎನ್ನದು ಮನೆ, ಎನ್ನದು ಧನ, ಎನ್ನದು ಸ್ತ್ರೀ ಎಂಬುದೆಲ್ಲವೂ ಕನಸಿನ[ಲ್ಲಿ] ಕಂಡ ಸಿರಿ, ಕಣ್ಣ ತೆರೆದರೆ ಹೋದಂತೆ ಹಾಲುಳ್ಳಲ್ಲಿ [ಹಬ್ಬವ] ಮಾ[೫೩]ಡಿ[೫೩] ಗಾಳಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ತೂರಿಕೊಳ್ಳಿ. ಬಳಿಕರಸಿದರುಂಟೆ ಪರಮ ಸುಖವು? ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಹರಿಗೋಲ ಪಡೆದಲ್ಲಿ ತೊರೆಯ ದಾಂಟಿಕೊಳ್ಳಿ ಭೋ. ೩

೧೦೮೧

ಅರಿದಿಹೆನೆಂಬ ಅವಸ್ಥೆಯಿದ್ದರೇನು? ಮತ್ತೆ ಮರವೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಸಂಸಾರದ ಕಾಯ ಕಳವಳಕ್ಕೊಳಗಾದರೆ, ಮಾಯೆ ಮನವನೆಡೆಗೊಂಡಿತ್ತು. ಮಾಯೆ ಮನವನೆಡೆಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಜಾರಿತ್ತು. ಮರಹು ಘನವಾಯಿತ್ತು. ಅರಿವುದಿ[೫೪]ನ್ನೇನ್ನ[೫೪] ಹೇಳಾ. ಕೈಯ ತುತ್ತು ಬಾಯಿಗೆ ಬಾರದಂತಾಯಿತ್ತು. ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯ ಲಿಂಗ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯ ಜಂಗಮ, ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಸಾದ? ಅಕಟಕಟಾ, ಹಾನಿಯ ಹಿಡಿದು ಹೀನವಾದರು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ, ನಿನ್ನರಿಯದ ಭವಭಾರಿಗಳು. ೪

೧೦೮೨

ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣೆಂಬ ಸೊಕ್ಕನಿಕ್ಕಿ [೫೫]ಸಿಕ್ಕಿಸಿ[೫೫] ಕೆಡಹಿದನಯ್ಯಾ ಜೀವರ ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಶಿವನು. ಕಾಲನಿಗೊಪ್ಪಿಸಿ ಜಗವ ಠಕ್ಕಿಸಿ ಮಿಕ್ಕುಮೀರಿ ಹೋದೆನಯ್ಯಾ ಶಿವನು, ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು. ೫

೧೦೮೩

ಜಗ[೫೬]ದ[೫೬]ಗಲದ ಮಾಯಾಜಾಲವ ಹಿಡಿದು, ಕಾಲನೆಂಬ ಜಾಲಗಾರ ಮಾಯಾಜಾಲವ ಬೀಸಿದ ನೋಡಯ್ಯಾ. ಆ ಜಾಲಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾದವರನೊಬ್ಬರನೂ ಕಾಣೆ. ಬಲ್ಲ ಬಲ್ಲಿದರೆಂಬವರೆಲ್ಲರ ಬಲೆಯ ಕಲ್ಲಿನೊಳಗೆ ತುಂಬಿದ ಕಾಲ. ಆ ಕಾಲನ ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೇಳುವೆಗೊಳುತ್ತಿದೆ ಜಗವೆಲ್ಲ. ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು ತನ್ನವರಿಗೆ ತಾ ಮೇಲಾರೈಕೆಯಾಗಿಹನು. ೬

೧೦೮೪

ತರಗೆಲೆಯ ಮೆದ್ದು ತಪವಿದ್ದರೂ ಬಿಡದು ಮಾಯೆ. ಗಾಳಿಯ ಆಹಾರವಕೊಂಡು ಗುಹೆಯ ಹೊಕ್ಕಡೆಯೂ ಬಿಡದು ಮಾಯೆ. ತನುವಿನ ವ್ಯಾಪಾರ ಮನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕುಳವಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ಆವಾವ ಪರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಘಾತಿಸಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದೆ ಮಾಯೆ. ಈ ಪರಿಯ ಬಾಧೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಲುತ್ತಿದೆ ಜಗವೆಲ್ಲ. ನಿಜಗುರುಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ನಿನ್ನವರನೀ ಮಾಯಾಸಂಸಾರದ[೫೭] ಬಾಧೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಲದಂತೆ ಮಾಡಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ೭

೪೯–೪೯ ಕ್ಕಿಂತು (ಮೂ) ೫೦–೫೦ ಗಳೆಂಬವಕಿಂತು (ಮೂ) ೫೧–೫೧ ಮಾಯಾಮೋಹ (ಮೂ)೫೨–೫೨ ವೋ (ಮೂ) ೫೩–೫೩ ಡು (ಮೂ) ೫೪–೫೪ ನ್ನಾರ (ಮೂ) ೫೫–೫೫ ಸಿ (ಮೂ) ೫೬–೫೬ ವ (ಮೂ) ೫೭+ಲ್ಲಿ (ಮೂ)

೧೦೮೫

ಗಂಡಿಂಗೆ ಹೆಣ್ಣುರೂಪಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ಹೆಣ್ಣಿಂಗೆ ಗಂಡುರೂಪಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ಆ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿಂಗೆ ಸುತರೂಪಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ಮಣ್ಣು [ಹೆಣ್ಣು] ಹೊನ್ನಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ಈ ತೂಳದ ಮೇಳದ ಜಗವನಾಳಿಗೊಂಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ಈ ಮಾಯೆ ಎಲ್ಲರ ಮೋಹಿಸಿ ಹಲ್ಲ ಕಿತ್ತು ತರಕಟ ಕಾಡಿತ್ತು. ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಲ್ಲದವರ ಹುಲ್ಲಿಂದ ಕಡೆ ಮಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ೮

೧೦೮೬

ನೋಡಿರೊ ಪೂರ್ವದತ್ತವ : ವರುಣ ಹೆಳವ, ರವಿ ಕುಷ್ಠ, ಶುಕ್ರನಂಧಕ; ಶನಿಗೆ ಸಂಕೋಲೆ, ಬಲಿಗೆ ಬಂಧನ, ಸೀತೆಗೆ ಸೆರೆ; ಹರಿ ಹಂದಿಯಾದ, ಅರ್ಹಂಗೆ ಲಜ್ಜೆ, ಬ್ರಹ್ಮನ ಶಿರ ಹೋಯಿತ್ತು. ಬಲ್ಲಿದನೆಂಬವನ ಕೊಡೆವಿಡಿಸದೇ ವಿಧಿ? ಜತ್ತಕನೆಂಬವನ ಕತ್ತೆಯ ಮಾಡಿತ್ತು. ದಶಮುಖನ ನಾಯಡೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಉಣಿಸಿತ್ತು. ದೇವೇಂದ್ರನ ಮೆಯ್ಯ ನಾಣುಗೆಡಿಸಿತ್ತು. ಶೂದ್ರಕನ ತಲೆಯ ಕಂಚಿಯಾಲ[೫೮]ದಲ್ಲಿ[೫೯]ನೇರಿತ್ತು.[೫೯] ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ, ನೀ ಮಾಡಿದ ಮಾಯೆ ಅನಂತರನಾಳಿಗೊಂಡಿತ್ತು. ೯

೧೦೮೭

ಹಂದಿಯ ದಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷ; ಅರೆ[೬೦]ಮಾನಿಸನುಗುರ ಕೊ[೬೦]ನೆಯಲ್ಲಿ ಸೀಳಿಸಿಕೊಂಡ ಹಿರಣ್ಯಕಶ್ಯಪು; ತಳಿಗೆಗೆ ತಲೆಗೊಟ್ಟ ಶಿಶುಪಾಲ; ಕುಮಾರಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೊಡಿಸಿಕೊಂಡ ಮಹಿಷಾಸುರ; ಕಪಿಯ ಬಾಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ರಾವಣ; ಹೊಲೆಯಂಗಾಳಾದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ; ಜೂಜಿಂದ ಭಂಗಿತರಾದರು ಪಾಂಡವರು; ದೂರ್ವಾಸನಿಂದ ಸಮಚಿತ್ತನಾದನು ಪುರಂದರನು; ತಾಯ ತಲೆತ್ರಿವಿದ ಪರಶುರಾಮ;[೬೧] ಸತಿ ಹೇಳಿದ್ದ ಕೇಳಿದ ಶ್ರೀರಾಮ; ಹಕ್ಕಿಯಿಂದ ಒಪ್ಪಂಗೆಟ್ಟ ದೇವೇಂದ್ರ; [ಅಪರಾಹ್ನ] ದರಿದ್ರ[೬೨]ನೆನಿಸಿಕೊಂಡ[೬೨] ಕರ್ಣ; ಮಡುವ ಹೊಕ್ಕಡಗಿದ ದುರ್ಯೋಧನ ಕೇಡಿಂಗೆ ಮುಂದಾದರು ಭೀಷ್ಮರು; ವೇಶಿಯ ಮನೆಯ ಕಂಬಿಯ ಹೊತ್ತ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ; ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಗುಂಡಾದ ವ್ಯಾ[೬೩]ಲ[೬೩]; ಬೆಳ್ಳಿ[ಯ] ಕಂದಾಲದ ಕೆರೆಯ ಹೊಕ್ಕ ಕೋರಂಟಕ; ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ತಲೆಗೊಟ್ಟ ನಾಗಾರ್ಜುನ; ಹಗೆಯ ಕಂಪಲ ಹೊಕ್ಕ ರತ್ನಘೋಷ, ರಾಹುವಿಗೊಳಗಾದ ಚಂದ್ರ; ಕಟ್ಟಿಂಗೊಳಗಾ[೬೪]ದುದು[೬೪] ಸಮುದ್ರ; ಶಿರವ ಹೋಗಾಡಿಸಿಕೊಂಡ ಬ್ರಹ್ಮ; ಕಾಲಿಂದ ಮರಣವಾಯಿತ್ತು ಕೃಷ್ಣಂಗೆ; ನೀರಿಂದ ಕೆಟ್ಟ [೬೫]ಚಂಡಲ[೬೫]ಯ್ಯ; ಪುತ್ರರಿಂದ ಕೆಟ್ಟ ದಶರಥ; ಅಭಿಮಾನದಿಂ[ದ] ಕೆಟ್ಟ ಅಭಿಮನ್ಯು; ವಿಧಿಯಿಂದ ಕೆಟ್ಟ ಶೂದ್ರಕ; ನಿದ್ರೆಯಿಂ[ದ] ಕೆಟ್ಟ ಕುಂಭಕರ್ಣ; ಸೀತೆಯಿಂ[ದ] ಕೆಟ್ಟ ರಾವಣ. ಬಲಿಗೆ ಬಂಧನವಾಯಿತ್ತು. ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಂದ ವಿಭೀಷಣ. ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲ [ಚೆನ್ನ]ಸಂಗಮದೇವಾ. ನೀ ಮಾಡಿದ ಮಾಯೆಯ ಮಾಟವಾರನೂ [೬೬]ಆ[೬೬]ಳಿಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ೧೦

೫೮+ ಯ (ಮೂ) ೫೯–೫೯ ಮೆರೆಸಿತ್ತು (ಮೂ) ೬೦–೬೦ ವಾಗಿದುಗುರಗೊ (ಮೂ) ೬೧+ ನು (ಮೂ) ೬೨–೬೨ ನಾದ (ಮೂ)೬೩–೬೩ ಳಿ (ಮೂ) ೬೪–೬೪ ದ (ಮೂ) ೬೫–೬೫ ಚೌಡ (ಮೂ) ೬೬–೬೬ ಅ (ಮೂ)

೧೦೮೮

ಉಚ್ಚೆಯ ಬಚ್ಚಲ ದೇವತೆಯ ಮಹಾ ಹಾವಳಿ ನೋಡಿರಣ್ಣಾ. ಕರಣಹಸಿಗೆಯ ನೋಡುವಣ್ಣಗಳ ಕಾಲ ಹಿಡಿದೆಳೆಯಿತು ಮಾಯೆ. ಮಿಶ್ರಾರ್ಪಣವ ನೋಡುವಣ್ಣಗಳ ಮೀಸೆಯ ಹಿಡಿದು ಉಯ್ಯಾಲೆಯನಾಡಿ೬೭ತು. ಮಾಯೆ. ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪನರಿದ ಅಣ್ಣಗಳ ತನಗಾಳುಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು ಮಾಯೆ. ಶಿವಜ್ಞಾನ ಮಾಡಿಹೆನೆಂಬ ಅಣ್ಣಗಳ ಕೀಳುಮಾಡಿತು ಮಾಯೆ. ತತ್ವಸ್ವರೂಪನರಿವ ಅಣ್ಣಗಳ ತನಗೆ ಮುದ್ದು ಮಾಡಿ ಮೋಹಿಸಿ ಬತ್ತಲೆ೬೮ ನಿಲಿಸಿತು ಮಾಯೆ. ಮಂತ್ರಗೋಪ್ಯವ ನೋಡುವಣ್ಣಗಳ ಕುಟಿಲವೇಣ್ಣಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಡಿಯ ಶೃಂಗರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿತು ಮಾಯೆ. ಪ್ರಸಾದ ಲೇಹ್ಯವ ಮಾಡುವಣ್ಣಗಳ ಹೊಸ ಜವ್ವನೆಯರ ತುಟಿಯ ಲೋಳೆಯ ನೆಕ್ಕಿಸಿತು ಮಾಯೆ. ಬೆಡಗಿನ ವಚನವ ನೋಡುವಣ್ಣಗಳ ಸಖಿಯರ ತೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿತು ಮಾಯೆ. ವಚನವ ನೋಡುವಣ್ಣಗಳ ರಚನೆಗೆ ನಿಲಿಸಿತು ಮಾಯೆ. ಇದು ಕಾರಣ ಇಚ್ಛೆಯ ನುಡಿದು, ಕುತ್ಸಿತನಾಗಿ ಇರುವ ವಿರಕ್ತನಂತೆ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹೊರೆದು ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ದೊರೆದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಹ ಕರ್ಮಿ ಕಾಳ ಮೂಳರಿಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ವಿರಕ್ತಿ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ? ೧೧

೧೦೮೯

ದೀಪದಂತಿಹ ಜನ್ಮ ಬಂದುದು ತಿಳಿಯಬಾರದು; ಹೋ೬೯ಹು೬೯ದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಮೇಘದಂತಿಹ ಜನ್ಮ ಬಂದುದು ತಿಳಿಯಬಾರದು; ಹೋಹುದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಶಿಶುವಿನಂತಿಹ ಜನ್ಮ ಬದುಕುವುದು ತಿಳಿಯದು, ಬದುಕಿ ಬಾಳೀತೆಂಬುದು ತಿಳಿಯದು ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.೧೨

೧೦೯೦

ಹರಿಯ ನುಂಗಿತ್ತು ಮಾಯೆ, ಅಜನ ನುಂಗಿತ್ತು ಮಾಯೆ, ಇಂದ್ರನ ನುಂಗಿತ್ತು, ಮಾಯೆ. ಚಂದ್ರನ ನುಂಗಿತ್ತು ಮಾಯೆ, ಬಲ್ಲೆನೆಂಬ ಬಲುಗೈಯರ ನುಂಗಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ಅರಿಯೆನೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ನುಂಗಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ಈರೇಳು ಭುವನವನಾರಡಿಗೊಂಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಮಾಯೆಯ ಮಾಣಿಸಾ ಕರುಣಿ. ೧೩

೧೦೯೧

ಕಾಯಕ್ಕೆ ನೆಳಲಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಮನವಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ಮನಕ್ಕೆ ನೆನಹಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ನೆನಹಿಂಗೆ ಅರಿವಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ಜಗದ ಜಂಗುಳಿಗಳಿಗೆ ಬೆಂಗೋಲನೆತ್ತಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ ನೀನೊಡ್ಡಿದ ಮಾಯೆಯನಾರು ಗೆಲಬಾರದು. ೧೪

೧೦೯೨

ಒಡಲುಗೊಂಡ ಮಾನವರೆಲ್ಲ ನೀವು ಕೇಳಿರೊ ! ಬಿಡದೆ ಕಾಡುವುದು ವಿಧಿ ಮೂರುಲೋಕವನೆಲ್ಲ. ಒಡಲೊಡವೆಯನೊಲ್ಲೆನೆಂಬುವರುಗಳಿಗೆ ತೊಡರನಿಕ್ಕಿತ್ತು ಮಾಯೆ! ಆರು ದರುಶನಕೆಲ್ಲ ಮಡದಿ

೬೭+ ಸಿ (ಮೂ) ೬೮+ ಯಲ್ಲಿ (ಮೂ) ೬೯–೬೯ ದು (ಮೂ)

ಮಕ್ಕಳನೊಲ್ಲೆನೆಂಬ ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರಿಗೆಲ್ಲ, ತೊಡರನಿಕ್ಕಿತ್ತು ಮಾಯೆ! ಮೃಢ ಮೊದಲಾದ ಹರಿವಿರಿಂಚಿಗಳೆಲ್ಲ [ರ]ನೂ ಕೋಡಗದಾಟವನಾಡಿಸುವಂತೆ ಆಡಿಸಿತ್ತು, ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿನ್ನ ಮಾಯೆ. ೧೫

೧೦೯೩

ಅಡವಿಯ ಹೊಗಿಸಿತ್ತು. ಹುಡುಕು ನೀರಲದ್ದಿತ್ತು. ಜಡೆಗಟ್ಟಿ ಭಸ್ಮವ ತೊಡಿಸಿತ್ತು. ಎಡೆಪುಚ್ಚುಗೊಳಿಸಿತ್ತು, ಹಿಡಿದೊತ್ತಿ ಕೇಶವ ಕೀಳಿಸಿತ್ತು. ಹುಡಿ*(ನು)*ಚ್ಚುಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಊರೊಳಗೆಲ್ಲ ಈ ಬೆಡಗಿನ ಮಾಯೆಯ ಬಡಿಹೋರಿ ಸಮಯಿಗಳ ನುಡಿಗೆ ನಾಚುವೆನೆಂದನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ. ೧೬

೧೦೯೪

[೭೦]ರೂಪಿಲ್ಲದವಳಾಗಿ[೭೦] ಮೃತ್ಯುವಿಪ್ಪ ಠಾವನರಿಯಬಾರದು. ಹಿತವೆಯಂತಿರ್ಪ[ರ್ವ]ಳು, ಒತ್ತಿ ಕೆಡಹುವ[೭೧]ಳು[೭೧] ದೊಪ್ಪನೆ ಭೂಮಿಗೆ, [೭೨]ಇವಳನಪ್ಪುವ[೭೨] ಅಗಲುವ [೭೩]ಪರಿಯ[೭೩] ನೋಡಾ. ಈ ಲೋಕದೊಳಗೆ ಎನ್ನ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿನಾಥದೇವರದೇವಾ. ೧೭

ಮೋಕ್ಷಪದವನ್ನು ಬಯಸು

೧೦೯೫

ಚಂದ್ರಮನಂತೆ ಕಳೆ ಸಮನಿಸಿತ್ತೆನಗೆ : ಸಂಸಾರವೆಂಬ ರಾಹು ಸರ್ವಗ್ರಾಸಿಯಾಗಿ ನುಂಗಿತ್ತಯ್ಯಾ! ಇಂದೆನ್ನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಗ್ರಹಣವಾಯಿತ್ತು; ಇನ್ನೆಂದಿಂಗೆ ಮೋಕ್ಷವಹುದೊ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ?

೧

೧೦೯೬

ಎಂದೋ ಸಂಸಾರ ದಂದುಗ ಹಿಂಗುವದು? ಎಂದೋ, ಮನದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮವಹುದೆನಗೆ, ಎಂದೊ? ಎಂದೋ? ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ಇನ್ನೆಂದೋ ಪರಮ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿಹುದೆನಗೆಂದೋ?

೨

೧೦೯೭

ಸುಖವ ಪಡೆದೆನೆಂದು ಹಡೆದಡೆ, ನಿಬ್ಬೆ[ರ]ಗದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ದುಃಖವು ಕೈಕೊಂಬುದು. ದುಃಖಕ್ಕೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ. ಸಂಸಾರದೊಳಗಣ ಸುಖವಿಂತುಟು. ಮತ್ತೆ ಕಡುದುಃಖವನೆಂದಿಂಗೆ ನೀಗಿ, ಎಂದು ನಿಮ್ಮೊಡಗೂಡಿ ಬೇರಾಗದೆಂದಿಪ್ಪೆನೊ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ? ೩

- ಹು (ಮೂ) ೭೦-೭೦ ರೂಪಲ್ಲದವಳೊಡನಾಡಿ (ಮೂ) ೭೧-೭೧ ನು (ಮೂ) ೭೨-೭೨ ಅವಳಿಷ್ಟವ (ಮೂ) ೭೩-೭೩ ತರವ (ಮೂ)

೧೦೯೮

ನಾನೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆ? ಎನಗೀ ದೇಹವಂದ ಪರಿ ಆವುದು? ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಎಯ್ದುವ ಗತಿಯಾವುದು? ಎಂಬ ನಿ[೭೪]ತ್ಯಾ[೭೪]ನಿತ್ಯ ವಿಚಾರ ಹುಟ್ಟದವರಿಗೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಬಳಲಿಕೆ ಬಿಡದು. ನಿಜಗುರುಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ನೀವು ಬರಿಸಿದ ಭವಾಂತರದಲ್ಲಿ ಬರುತಿಪರಾಗಿ, ನಾನು ಕಂಡು ಮರುಗುತಿರ್ದೆನು. ೪

೧೦೯೯

ಎನ್ನ ಜೀವ ಮನ ಪ್ರಾಣಂಗಳಿಂದ ಸಮಸ್ತಯುಗಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರಬಾರದ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದೆನಯ್ಯಾ, ಉಣಬಾರದಾಹಾರಂಗಳನುಂಡೆನಯ್ಯಾ, ಮಾಡಬಾರದ ವ್ಯವಹಾರವ ಮಾಡಿದೆನಯ್ಯ, ನುಡಿಯಬಾರದ ವಿವಾದವ [೭೫]ನು[೭೫]ಡಿದೆನಯ್ಯಾ, ನಡೆಯಬಾರದ ಅನಾಚಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆದೆನಯ್ಯಾ, ತಿರುಗಬಾರದ ದೇಶವ ತಿರುಗಿದೆನಯ್ಯಾ, ಹುಸಿಯನೆ ಮನೆಗಟ್ಟಿದೆನಯ್ಯಾ, ಹುಸಿಯನೆ ಹಾಸಿ ಹೊದ್ದೆನಯ್ಯಾ, ಹುಸಿಯನೆ ಆಭರಣವ ಮಾಡಿ ಸರ್ವಾಂಗಕ್ಕೆ ಆಚ್ಛಾದಿಸಿಕೊಂಡೆನಯ್ಯಾ, ಎಲೆ ದೇವಾ ನಿನ್ನೊಲುಮೆಯಿಂದ ಏನಾದಡಾಗಲಿ ಎನ್ನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಡೆ ಅಣುಮಾತ್ರ ಸುಗುಣವಿಲ್ಲಯ್ಯಾ, ಇನ್ನೆನಗೆ ಎಂದಿಂಗೆ ಮೋಕ್ಷವಹುದೋ ನಿಃಪ್ರಪಂಚ ನಿರಾತಂಕ ನಿರಾಲಂಬಮೂರ್ತಿ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೆ. ೫

೧೧೦೦

ಜೀವವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಕ್ರೋಧದ ಮೂಲ. ಕಾಯವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಕಾಮದ ಮೂಲ ಸಂಸಾರವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಮೋಹವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಆಶೆಯ ಮೂಲ. ಇಂತಪ್ಪ ಆಶೆಯ ಕೆಡಿಸಿ ಮೋಕ್ಷದ ಲೇಸ ತೋರಿ ಬದುಕಿಸಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ. ೬

೧೧೦೧

ಶಿವಶಿವಾ ಈ ಮರುಳ ಮಾನವರನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ. ಎನ್ನ ಮನೆ, ಎನ್ನ ಬದುಕು, ಎನ್ನ ತಾಯಿ, ಎನ್ನ ತಂದೆ, ಎನ್ನ ಸತಿ ಸುತರು ಬಾಂಧವರು ಎಂದು ಮಚ್ಚಿ ನಚ್ಚಿ ಮರುಳಾಗಿ[೭೬]ದ್ದಿ[೭೬]ರಯ್ಯಾ. ಹಿಂದೆ ನಾನಾ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ, ಆನೆ ಮೊದಲು ಇರುಹೆ ಕಡೆಯಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಜಸ್ರವೇಳೆ ಸತ್ತು, ಸಹಸ್ರ ವೇಳೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಲ್ಲಿ ಆವಾಗ ನಿನಗೆ ತಾಯಿ ಯಾರು? ನಿನಗೆ ತಂದೆ ಯಾರು? ನಿನಗೆ ಸತಿಸುತಬಾಂಧವರು ಯಾರು? ಬಲ್ಲರೆ ಹೇಳಿ, ಅರಿಯದಿದ್ದರೆ ಕೇಳಿ, ನಿನಗೆ ಶ್ರೀಗುರುವೇ ತಾಯಿ, ನಿನಗೆ ಶ್ರೀಗುರುವೆ ತಂದೆ, ನಿನಗೆ ಶ್ರೀಗುರುವೆ ಸತಿ–ಸುತರು, ಬಂಧುಬಳಗವೆಂಬ ನಿರ್ಣಯವನು ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನ ಗುರುಮುಖದಿಂದ ತಿಳಿದು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರೆ ಬಲ್ಲರೆಂಬೆ [ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಒಂದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬಲ್ಲರೆ ಬಲ್ಲರೆಂಬೆ] ಈ ಭೇದವನರಿಯದೆ ಮಿಥ್ಯಾಸಂಸಾರದ ಮಾತಾಪಿತರು, ಸತಿಸುತರು ಬಾಂಧವ[೭೭]ರ[೭೭] ತನುಮನಧನದ ಅಭಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಿಲ್ಕಿ ಸಟೆಯ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದಾಡಿ

೭೪–೭೪ ತ್ಯ (ಮೂ) ೭೫–೭೫ಮಾ (ಮೂ) ೭೬–೭೬ ದ್ದ (ಮೂ) ೭೭–೭೭ ರು (ಮೂ)

ಹೊತ್ತುಗಳೆದು ಸತ್ತುಹೋಗುವ ಮಂಗಮನುಜರಿಗೆ ಇನ್ನೆಂದು ಮೋಕ್ಷವಹುದೊ? ಶಿವಶಿವಾ. ಈ ಲೋಕದ ಅಭಿಮಾನವಬಿಟ್ಟು, ಪರಲೋಕದ ಅಭಿಮಾನವ ಹಿಡಿ[೭೮]ದು ಆಚರಿಸಬಲ್ಲರೆ[೭೮] ಇವರ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮರ ಪುತ್ರರೆಂಬೆ, ಪುರಾತನರ ಮಗನೆಂಬೆ, ಇದಿಲ್ಲದಿಗೆ ಕಿರಾತರ ಮಗನೆಂಬೆ, ನರಗುರಿಗಳ ಪುತ್ರರೆಂಬೆನೆಂದಾತ ವೀರಾಧಿವೀರ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ. ೭

೧೧೦೨

ನೀರಕ್ಷಿರದ ಸಂದುಗಳ ಹಂಸೆ ಬಿಚ್ಚಬಲ್ಲುದು[೭೯] ನೋಡಯ್ಯಾ![೭೯] [ದೇಹದ ಜೀವದ ಸಂದ ನೀವು ಬಿಚ್ಚಬಲ್ಲಿರಲ್ಲದೆ], ನಾನೆತ್ತಬಲ್ಲೆನಯ್ಯಾ? ನೀನಿಕ್ಕಿದ ತೊಡಕ [೮೦]ಬಿಡಿಸ[೮೦]ಬಾರದು. ನೀವು ಬಿಡಿಸಿದ ತೊಡಕನಿಕ್ಕಬಾರದು. ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯಾ, ನೀನೆನ್ನ ಕಾಯದ ಜೀವದ ಹೊಲಿಗೆಯ ಬಿಡಿಸಾ, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ೮

೧೧೦೩

ಅಯ್ಯಾ, ಕಬ್ಬುನ ನೀರನೊಳ[೮೧]ಕೊಂಬಂತೆ[೮೧] ಶಬ್ದ ನಿರಾಳವನೊಳಕೊಂಬಂತೆ, ಮರೀಚಿಯ ಬಯಲೊಳಕೊಂಬಂತೆ, ಎನ್ನನೆಂದೊಳಕೊಂಬೆ ಹೇಳಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ? ೯

೧೧೦೪

ಸುಖವನನುಭವಿಸಿ ಆ ಸುಖದ ಹವಣನು ಕಂಡೆ, ದುಃಖವವನುಭವಿಸಿ, ಆ ದುಃಖದ ಹವಣವನು ಕಂಡೆ, ಸಾಕೆಂದು ನಿಂದೆ ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿ, [೮೨]ಸಾಕೆಂದು ನಿಂದೆ ನಿಭ್ರಾಂತನಾಗಿ. ಸಾಕೆಂದು ನಿಂದೆ ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವನಲ್ಲದೆ ಪೆರತೇನೂ ಇಲ್ಲೆಂದು.[೮೨] ೧೦

ಪರಮಾರತ್ಮನ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಯಾಚಿಸು

೧೧೦೫

ವಿಷಯವೆಂಬ ಹಸುರನೆನ್ನಮುಂದೆ ತಂದು ಪಸರಿಸದಿರಯ್ಯಾ, ಪಶುವೇನ ಬಲ್ಲುದು, ಹಸುರೆಂದೆಳಸುವು[೮೩]ದು.[೮೩] ವಿಷಯರಹಿತನ ಮಾಡಿ ಭಕ್ತಿರಸವ ದಣಿಯ ಮೇಯಿಸಿ ಸುಬುದ್ಧಿಯೆಂಬ ಉದಕವನೆರೆದು ನೋಡಿ ಸಲಹಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧

೧೧೦೬

ಕೆಸರಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಪಶುವಿನಂತೆ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಬಾಯಬಿಡುತಿದ್ದೆನಯ್ಯಾ. ಆರೈವರಿಲ್ಲ. ಅಕಟಕಟಾ! ಪಶುವೆಂದೆನ್ನ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಕೊಂಬುಹಿಡಿದೆತ್ತುವನ್ನಕ್ಕರ. ೨

೭೮-೭೮ ವಾಪೇಕ್ಷೆ ಎಂದಿಗಹುದೊ (ಮೂ) ೭೯-೭೯ ದಲ್ಲದೆ (ಮೂ) ೮೦-೮೦ ಬಿಡ (ಮೂ) ೮೧-೮೧ ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ (ಮೂ) ೮೨-೮೨ ಇದೊಂದೇ ಘನ ಸಕಳೇಶ್ವರನಲ್ಲದೆ ಪೆಱತೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದೆ. (ಮೂ)೮೩-೮೩ ದಲ್ಲದೆ (ಮೂ)

೧೧೦೭

ಬಡಪಶು ಪಂಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಕಾಲಬಡಿವುದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಗತಿಯುಂಟೆ? ಶಿವಶಿವಾ, ಹೋದಿಹೆ ಹೋದಿಹೆನಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಮನದತ್ತಲೆನ್ನ ತೆಗೆಯಯ್ಯಾ. ಪಶುವಾನು, ಪಶುಪತಿ ನೀನು. ತುಡುಗುಣಿಯೆಂದೆನ್ನ ಹಿಡಿದು ಬಡಿಯದ ಮುನ್ನ ಒಡೆಯ ನಿಮ್ಮ ಬೈಯದಂತೆ ಮಾಡು, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೩

೧೧೦೮

ಬೆಳೆ[೮೪]ದ ಭೂಮಿಯಲೊಂದು ಪ್ರಳಯದ ಕಸಹುಟ್ಟಿ, ತಿಳಿಯಲೀಯದು ಎಚ್ಚರಲೀಯದು. ಎನ್ನವಗುಣವೆಂಬ ಕಸವ ಕಿತ್ತು ಸಲಹಯ್ಯಾ, ಲಿಂಗತಂದೆ; ಸುಳಿತೆಗೆದು ಬೆಳೆವೆನು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೪

೧೧೦೯

ಅಡವಿಯೊಳಗೆ ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟ ಪಶುವಿನಿಂತೆ ಅಂಬಾ ಅಂಬಾ ಎಂದು ಕರೆವುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ; ಅಂಬಾ ಅಂಬಾ ಎಂದು ಒರಲುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಬಾಳು ಬಾಳೆಂಬನ್ನಕ್ಕರ. ೫

೧೧೧೦

ಸಮುದ್ರದೊಳಗಣ ಸಿಂಪಿಯಂತೆ ಬಾಯಬಿಡುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ. ನೀವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರೂ ಎನ್ನನರಿವರಿಲ್ಲ ನೋಡಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನೀವಲ್ಲದೊಳಕೊಂಬುದಿಲ್ಲ ನೋಡಯ್ಯಾ. ೬

೧೧೧೧

ಅಯ್ಯಾ ಅಯ್ಯಾ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ. ಅಯ್ಯಾ ಅಯ್ಯಾ ಎಂದು ಒರಲು[೮೫]ತ್ತಲಿ[೮೫]ದ್ದೇನೆ. ಓ ಎನ್ನಲಾಗದೇ ಅಯ್ಯಾ? ಆ[೮೬]ಗಳೂ ನಿಮ್ಮ ಕರೆವುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ. ಮೌನವೆ[೮೭] ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೭

೧೧೧೨

ನೀ ಹುಟ್ಟಿಸಿದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ, ನೀ ಕೊಂದಲ್ಲಿ ಸಾಯದೆ ಎನ್ನಳವೆ ಅಯ್ಯಾ? ನೀವಿರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆ ಎನ್ನಳವೆ ಅಯ್ಯಾ? ಅಕಟಕಟಾ. ಎನ್ನವನೆನ್ನವನೆನ್ನಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೮

೧೧೧೩

ನರವಿಂದ್ಯದೊಳಗೆನ್ನ ಹುಲುಗಿಳಿಯ ಮಾಡಿ, ಸಲಹುತ್ತ ಶಿವಾ ಎಂದೋದಿಸಯ್ಯಾ, ಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಪಂಜರದೊಳಗಿಕ್ಕಿ ಸಲಹು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೯

೧೧೧೪

ಅತ್ತಲಿತ್ತ ಸಾರದಂತೆ ಹೆಳವನ ಮಾಡಯ್ಯಾ ತಂದೆ. ಸುತ್ತಿ ಸುಳಿದು ನೋಡದಂತೆ, ಅಂಧಕನ ಮಾಡಯ್ಯಾ ತಂದೆ, ಮತ್ತೊಂದ ಕೇಳದಂತೆ ಕಿವುಡನ ಮಾಡಯ್ಯಾ ತಂದೆ. ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಪಾದವಲ್ಲದೆ. ಅನ್ಯವಿಷಯಕ್ಕೆ[೮೮]ಳ[೮೮]ಸದಂತೆ ಇರಿಸು, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೦

---

೮೪ + ಯ (ಮೂ) ೮೫–೮೫ ತ್ತಿ (ಮೂ) ೮೬+ ವಾ (ಮೂ) ೮೭–೮೭ ದುದ್ದು ಎನ್ನಮನಸ್ಸ [illegible] ೮೮–೮೮

೧೧೧೫

ಸಟೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ, ಪ್ರಪಂಚವಿಲ್ಲದಂತೆ, ವೈಶಿಕವಿಲ್ಲದಂತೆ ನಡೆಸಯ್ಯಾ ಲಿಂಗತಂದೆ, ಒಂದು ನಿಮಿಷವಾದರೆಯೂ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಸಂಗದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಯ್ಯಾ; ಬೇರೆ ಮತ್ತೆನ್ನ ಭವವ ತೋರದಿರಯ್ಯಾ ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟೆನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೧

೧೧೧೬

ಇವನಾರವನಿವನಾರವ ಇವನಾರವನೆಂದೆಣಿಸದಿರಯ್ಯಾ. ಇವ ನಮ್ಮವ, ಇವ ನಮ್ಮವನೆಂದೆಣಿಸಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ [ಮ]ನೆಯ ಮಗನೆಂದೆಣಿಸಯ್ಯಾ. ೧೨

೧೧೧೭

ಕಪ್ಪೆ ಸರ್ಪನ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಇರ್ಪಂತೆ ಎನಗಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ, ಅಕಟಕಟಾ, ಸಂಸಾರ ವೃಥಾ ಹೋಯಿತಲ್ಲಾ! ಕರ್ತೃ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ಇವನು ತಪ್ಪಿಸಿ ನನ್ನನು ರಕ್ಷಿಸಯ್ಯಾ ಪ್ರಭುವೆ. ೧೩

೧೧೧೮

ಲೇಸ ಕಂಡು ಮನದಲ್ಲಿ ಬಯಸಿ ಆಸೆ ಮಾಡಿದಡಿಲ್ಲ ಕಂಡಯ್ಯಾ, ತಾಳಮರಕ್ಕೆ ಕೈಯನೀಡಿ ಮೇಲೆ ನೋಡಿ ಗೋಣು ನೊಂದುದಯ್ಯಾ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ಕೇಳಯ್ಯಾ, ನೀನೀವ ಕಾಲಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ ಕಂಡಯ್ಯಾ.[೮೯] ೧೪

೧೧೧೯

ಎಂತು ಶಿವಭಕ್ತಿಯ ನಾನುಪಮಿಸುವೆನಯ್ಯಾ? ಎಂತು ಶಿವಾಚಾರವೆನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಪ್ಪುದಯ್ಯಾ? ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಲೋಭ ಮೋಹ ಮದ ಮತ್ಸರಂಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟುವಡೆದೆನು. ಹಸಿವು ತೃಷೆ ವ್ಯಸನಂಗಳಿಂದ ಕುದಿವುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಸಪ್ತಧಾತು ಹರಿಹಂಚುಮಾಡಿ ಕಾಡಿಹವಯ್ಯಾ, [೯೦]ಅಯ್ಯಾ ಅಯ್ಯಾ[೯೦] ಎನ್ನ ಹುಯ್ಯಲ ಕೇಳಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೫

೧೧೨೦

ಸಕಲಲೋಕಾದಿ ಲೋಕಂಗಳು ಉದಯ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಾಯಂಕಾಲ ಪರಿಯಂತರವು ಒಡಲೋಪಾಧಿಯ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ತಾಪತ್ರಯಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಬೇವುತಿರ್ಪರು ನೋಡಾ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಉದಯಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೋರಾಟದ ಚಿಂತೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಶನದ ಚಿಂತೆ. ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ವ್ಯಸನದ ಚಿಂತೆ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ವ್ಯಸನದಲ್ಲಿ ಮನಮಗ್ನವಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಶಿವಜ್ಞಾನವೆಲ್ಲಿಯದಯ್ಯಾ? ಇಂದಿನ ಚಿಂತೆ ಮಾಡುವರೆಲ್ಲ ಹಂದಿಗಳು. ನಾಳಿನ ಚಿಂತೆ ಮಾಡುವರೆಲ್ಲ ನಾಯಿಗಳು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : ನೀ ಹುಟ್ಟದ ಮುನ್ನವೇ ತಾಯಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ನವಮಾಸ ಪರಿಯಂತರವು ನಿನಗೆ ಆಹಾರವ ಕೊಟ್ಟವರಾರು ಹೇಳಾ, ಮರುಳೆ, ಅಕಂಡ ತಂಡಶಿಲೆಯೊಳಗಣ ಮಂಡೂಕಕ್ಕೆ ಆಹಾರವ ಕೊಟ್ಟು ಸಲುಹಿದವರಾರು

---

೪ (ಮೂ) ೮೯+ ಕೇಳಯ್ಯ (ಮೂ) ೯೦–೯೦ ಅಯ್ಯೋ ಅಯ್ಯೋ (ಮೂ)

ಹೇಳಾ ಮರುಳೆ. ಕಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗಿನ ಭೃಂಗಕ್ಕೆ ಮೊಲೆಗಳ ಕೊಟ್ಟು ಸಲುಹಿದವರಾರು ಹೇಳಾ ಮರುಳೆ. ಇರವೆ ಮೊದಲು ಆನೆ ಕಡೆ ಎಂಬತ್ತುನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಜೀವರಾಶಿ[ಯ] ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬರುವಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಆಹಾರವ ಕೊಟ್ಟು ರಕ್ಷಣವ ಮಾಡಿದವರಾರು ಹೇಳಾ ಮರುಳೆ. ಇಂತಪ್ಪ ಯುಕ್ತಿ ವಿಚಾರದ ಸುಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಬರಿಯ [೯೧]ಒಡಲ್[೯೧] ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತುಗಳೆದು ಸತ್ತುಹೋಗುವ ಹೇಸಿ ಮೂಳರ ಕಂಡು ನಾಚಿದೆನಯ್ಯಾ ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ. ೧೬

೧೧೨೧

ಆಶಾಪಾಶದಿಂದ ತೊಳಲಿತ್ತಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಕಾಯವು. ಆಶೆಯಿಂದ ಹೊದಕುಳಿಗೊಂಡಿತ್ತಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಮನವು. ಆಶೆಯೆಂಬ ಮರವೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿತ್ತಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣವು. ಆಶೆಯೆಂಬ ಹೊಡೆಗಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದಾಡಿ ಸತ್ತಿತ್ತಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಭಾವವು. ಇನ್ನೆನಗೆ ಗತಿಪಥವ ತೋರಿ ರಕ್ಷಿಸಯ್ಯಾ ಭವಪಾಶರಹಿತ ಪರಬ್ರಹ್ಮಮೂರ್ತಿ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೆ. ೧೭

೧೧೨೨

ಅಯ್ಯಾ, ಇಂತೀ ಆಶೆಯೆಂಬ ಮಾಯಾಪಾಶದಲ್ಲಿ ಜಡತ್ವದಿಂ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಕಂದಿಕುಂದಿ ನಿಜವ ಮರೆದು ನಿಮ್ಮ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನದ ಹೊಲಬನರಿಯದೆ ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಆಶೆಯ ಪಾಶದಲ್ಲಿ ಜರೆ ಮರಣದಿಂದ ಇರುವೆ ಮೊದಲಾನೆ ಕಡೆಯಾದ ಎಂಬತ್ತು ನಾಲ್ಕುಲಕ್ಷ ಜೀವಜಂತುವಿನಲ್ಲಿ ತಿನ್ನಬಾರದಾಹಾರಂಗಳಂ ತಿಂದು, ಮಾಡಬಾರದ ಅಪರಾಧಕೃತ್ಯವ ಮಾಡಿ ಪರಮಪಾತಕತನದಿಂದ ಬಾಳಿ ಬದುಕಿ ಜೀವಿಸಿದ ಅಜ್ಞಾನ ಜಡತ್ವವ ನೋಡದೆ ನಿಮ್ಮ ದಯಾಂಬುಧಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಯ್ಯಾ ಪರಮಪಾವನಮೂರ್ತಿ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೆ. ೧೮

೧೧೨೩

ನಿಮ್ಮ ಶರಣಗಣಂಗಳ ತೊತ್ತಿನ ತೊತ್ತ ಮಾಡಿಸಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಪರಮಾರಾಧ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣಗಣಂಗಳ ಭೃತ್ಯನ ಮಾಡಿಸಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಮೂರುತಿ. ನಿಮ್ಮ ಶರಣಗಣಂಗಳ ಬಾಗಿಲಕಾಯ್ವ ದ್ವಾರಪಾಲಕನ ಸೇವ್ಯನ ಮಾಡಿಸಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ನಿಷ್ಕಳಂಕಮೂರುತಿ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣಗಣಂಗಳ ಪಾವರಕ್ಷೆಯ ಕಾಯ್ವ ಭೃತ್ಯನೆಂದೆನಿಸಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ನಿಶ್ಶೂನ್ಯಮೂರ್ತಿ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣಗಣಂಗಳ ಮನೆಯ ಬೀಸುವಕಲ್ಲು ಅರೆವ ಕಲ್ಲು ಬಚ್ಚಲಕಲ್ಲು ಮೆಟ್ಟುಗಲ್ಲು ಮಾಡಿಸಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ನಿರಂಜನಮೂರ್ತಿಯೆ. ಎನ್ನ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಭವದುಃಖದ ಉದರಾಗ್ನಿ ಮೊದಲಾದ ವಡಬಾಗ್ನಿ ಕಾಲಾಗ್ನಿ ಕಾಮಾಗ್ನಿ ಶೋಕಾಗ್ನಿ ಮಾಯಾಗ್ನಿ ಮೊದಲಾದ ನೀವಿಕ್ಕಿದ ಕಿಚ್ಚ ನಂದಿಸಿರಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೆ ಹರಹರಾ ಶಿವಶಿವಾ ಜಯಜಯ ಕರುಣಾಕರ ಮತ್ಪ್ರಾಣನಾಥ ಶ್ರೀಗುರುಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೧೯

೯೧-೯೧ ಒಳ (ಮೂ)

೧೧೨೪

ಸಂಸಾರವಿಷಯರಸವೆಂಬ ಕಾಳಕೂಟ ಹಾಲಾಹಲ ವಿಷವ ಕೊಂಡವರಾರಾದಡೂ ಜೀವಿಸಿದವರುಂಟೆ? ಇಲ್ಲವಾಗಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಸಂಸಾರವಿಷಯರಸದಲ್ಲಿ ಸಾವುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಷಯ ಗಾಳಿ ಸೋಂಕಿ ಬಳಲುತ್ತಿ[೯೨]ದ್ದೇ[೯೨]ನಯ್ಯಾ. ನಿಮ್ಮ ಕೃಪಾ ಪ್ರಸಾದವೆಂಬ ನಿರ್ವಿಷವ ಕೊಟ್ಟು ರಕ್ಷಿಸಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೨೦

೧೧೨೫

ಸಂಸಾರದ ಸುಖವೆತ್ತ, ನಿಮ್ಮ ನಿಜಸುಖವೆತ್ತ! ಕತ್ತಲೆಯೆತ್ತ ಬೆಳಗೆತ್ತ!ಎನ್ನಂತರಂಗದೊಳಗಿರ್ದು ತೋರುವೆ, ಅಡಗುವೆ, ಇದೇನು ಗಾರುಡಿಗತನ [೯೩]ನಿನಗೆ?[೯೩] ಸವಿವಾಲು ಸಕ್ಕರೆಯನುಣಕಲಿಸಿ, ಬೇವನುಣಕಲಿಸಿಹೆನೆಂದಡೆ ಅದು ಹಿತವಹುದೆ? ನಿನ್ನ ನಿಜಸುಖವ ಸವಿಗಲಿಸಿ, ಸಂಸಾರಸುಖವನುಣಿಸಿಹೆನೆಂದರೆ ಅದು ಮನ ಕೊಂಬುದೆ? ಎನ್ನೊಡನೆ ವಿನೋದವೇ [೯೪]ನಿ[೯೪]ನಗೆ? ಬೇಡ ಬೇಡ ಎನ್ನ ನೀಃನರಿದು ಸಲಹು. ನಿನಗೆ ಎನ್ನಾಣೆಯಯ್ಯಾ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೨೧

೧೧೨೬

ಎರವಿನ ಬದುಕು ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ, ಅಭ್ರಚ್ಛಾಯೆಯಂತೆ, ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ತೋರಿ ಅಡಗಲುಳ್ಳ ಈ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಲೇಸ ಕಂಡು ನಚ್ಚಿದೆ? ನಚ್ಚದಿರು ನಚ್ಚಿದವರು ಕೆಟ್ಟ ಕೇಡಿಂಗೆ ಕಡೆಯಿಲ್ಲ, ಬರಿಯ ಬಯಲಭ್ರಮೆ ಸಟೆಯ ಸಂಸಾರ. ಇದರಲ್ಲೇನೂ ಲೇಸಿಲ್ಲವೆಂದರಿದು ದೃಢವಿಡಿ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಶ್ರೀಚರಣವನು. ೨೨

೧೧೨೭

ಜನನ ಮರಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರಿಸಬಾರದ ಭಾಷೆ, ನಿತ್ಯ ನೀನೆಂದು ಮರೆವೊಕ್ಕ ಕಾರಣ. ಇಹದಲ್ಲಿ ಪರದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಬಾರದ ಭಾಷೆ, ತನ್ನಲ್ಲಿ ತನಗೆ ವಿವರಣೆಯಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಪುಣ್ಯಪಾಪಂಗಳನುಣ್ಣಿಸಬಾರದ ಭಾಷೆ, ತನ್ನ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ಜೀವಿಯಾಗಿ. ತಾ ಸಹಿತ ನಾನಿಪ್ಪೆ ನಾ ಸಹಿತ ತಾನಿದ್ದ ಕಾರಣ, ವಂಚನೆ ಬಾರದು ಎನಗೆ ತನಗೆ ಶಂಭು ಜಕ್ಕೇಶ್ವರದೇವಾ, ಸದ್ಗುರು ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ನೀನೊಲಿದು ಸಲಹೆನ್ನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿ. ೨೩

೧೧೨೮

ಅರಿದಡೆ ಶರಣ ಮರೆದಡೆ ಮಾನವ, ಪಾತಕನು ಹೊಲೆಯ ನಾನೇತಕ್ಕೆ ಬಾತೆ? ಹೊತ್ತಿಗೊಂದು ಪರಿಯ ಗೋಸುಂಬೆಯಂತೆ ಈಶನ ಶರಣರ ಕಂಡು ಉದಾಸೀನವ ಮಾಡುವ ದಾಸೋಹವನರಿಯದ ದೂಷಕನು. ನಾನಯ್ಯಾ, ಏನು ಬುದ್ಧಿಯ ಹೇಳಿ ಬೇಸತ್ತೇನೀ ಮನಕ್ಕೆ ಈಶ ನೀ ಸಲಹಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗತಂದೆ. ೨೪

೯೨–೯೨ ದ್ದೆ (ಮೂ)೯೩–೯೩ ಎನಗೆ (ಮೂ) ೯೪–೯೪ ಕೆ (ಮೂ)

ಪರಮಾತ್ಮನ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಬೇಡು

೧೧೨೯

ಎನ್ನ ತಪ್ಪು ಅನಂತಕೋಟಿ, ನಿಮ್ಮ ಸೈರಣೆಗೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ, ಇನ್ನು ತಪ್ಪಿದೆನಾದಡೆ ನಿಮ್ಮ ಪಾದವೇ ದಿಬ್ಯ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಥರ ಮುಂದೆ ಕಿನ್ನರಿಬೊಮ್ಮಣ್ಣನೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ೧

೧೧೩೦

ಆನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನೇಣಿಸಿಹೆನೆಂದರೆ ಗಣನೆಯಿಲ್ಲ. ನಡೆದು ತಪ್ಪುವೆ, [೯]ನುಡಿದು ತಪ್ಪುವೆ,[೯] ಮಾಡಿ ತಪ್ಪುವೆ, ನೀಡಿ ತಪ್ಪುವೆ, ಕೂಡಿ ತಪ್ಪುವೆ, ಅರಿದು ತಪ್ಪುವೆ, ಮರೆದು ತಪ್ಪುವೆ. ಎನ್ನ ತಪ್ಪನೊಪ್ಪಮಾಡಿಕೊಂಬುದಲ್ಲದೆ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ತರಲಾಗದು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೨

೧೧೩೧

ನುಡಿ ಹಿಡಿದು ತಾರ್ಕಿಕರಂತೆ ತರ್ಕಿಸುವಾತ ನಾನಲ್ಲ. ಆಡಿದ ಮಾತಿಗೆ ಈಡ ಮಾಡುವ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಪಟುತರವು ನಿಜವಲ್ಲ. ನಡೆಯುವ ನಂದಿ ಕುಂಟುವದುಂಟು. ಹೋಗುವ ಮನುಜ ಎಡಹುವದುಂಟು. ಮಾತಾಡುವ ಶರಣ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ತಪ್ಪಲ್ಲ ಕೇಳಾ ಪ್ರಭುವೆ. ೩

೧೧೩೨

ಎಡದ ಪಾದದಲೊದ್ದರೆ ಬಲದ ಪಾದವ ಹಿಡಿವೆ. ಬಲದ ಪಾದದಲೊದ್ದರೆ ಎಡದ ಪಾದವ ಹಿಡಿವೆ. ತ್ರಾಹಿ ತ್ರಾಹಿ ತಪ್ಪೆನ್ನದು, ಕ್ಷಮೆ ನಿಮ್ಮದು. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಕರುಣದ ಕಂದ ನಾನು. ೪

೧೧೩೩

ಹೆಂಡಿರೆನ್ನದೆ ಮಕ್ಕಳೆನ್ನದೆ ತೊತ್ತಿರೆನ್ನದೆ ಬಂಟರೆನ್ನದೆ ಹಗೆಗಳೆನ್ನದೆ ತಪ್ಪೆನ್ನದಯ್ಯಾ, ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೆನ್ನದಯ್ಯಾ. ನಾಚಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯಾ ನೀನು ಇರ್ದವರ ನೀನೆನ್ನದ ತಪ್ಪೆನ್ನದಯ್ಯಾ. ೫

೧೧೩೪

ವೇದಶಾಸ್ತ್ರವನೋದುವುದಕ್ಕೆ ಹಾರುವನಲ್ಲ, ಇರಿದು ಮೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯನಲ್ಲ, ವ್ಯವಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವೈಶ್ಯನಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಲಮಗನ ನಷ್ಟ ನೋಡದೆ ಒಪ್ಪುಗೊಳ್ಳಯ್ಯಾ ಕಾಮಭೀಮ ಜೀವಧನದೊಡೆದು ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ. ೬

೯೫-೯೫ ನು (ಮೂ)

೧೧೩೫

ಎನ್ನಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮನರಸುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ. [ಎನ್ನಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮನರಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಎನ್ನಯ್ಯಾ, ಕೀಟಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನರಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ]. ಎನ್ನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ಭ್ರಮರದ ಲೇಸಿನಂತೆ ಕಾರುಣ್ಯವ ಮಾಡು, ತಪ್ಪೆನ್ನದು [ತಪ್ಪೆನ್ನದು] ಶಿವಧೋ ಶಿವಧೋ. ೭

೧೧೩೬

ಅಯ್ಯಾ, ಕರ್ಮದಾಗರವ ಹೊಕ್ಕು ವಿಷಯದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ, ಅಯ್ಯಾ, ದೇಹಮೋಹವೆಂಬ ಮಹಾದುಃಖಕ್ಕೀಡಾಗಿ ಅಯ್ಯಾ, ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಬೇವುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಯ್ಯಾ, ತಪ್ಪೆನ್ನದು, ತಪ್ಪೆನ್ನದು, ಈ ಮೊರೆಯ ವಿಚಾರಿಸಿ ಕಾರುಣ್ಯವ ಮಾಡು. ಅಯ್ಯಾ ಆಳಿನಪಮಾನ ಆಳ್ದಂಗೆಂಬಂತೆ, ಅಯ್ಯಾ, ಎನ್ನಳಲು ತಪ್ಪದು ಎನಗೆ. ಅಯ್ಯಾ, ಕಾರುಣ್ಯವ ಮಾಡು ಕಾರುಣ್ಯವ ಮಾಡು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೮

೧೧೩೭

ಕುನ್ನಿಗೆ ರನ್ನದ ಹಲ್ಲಣ ಹಾಕಿದಂತೆ, ಹಂದಿಯ ತಂದು ಅಂದಣವನೇರಿಸಿದಂತೆ, ಎನಗೊಲಿದು ಶಿವಲಾಂಛನವ ಕೊಟ್ಟ ಕಾರಣವೇನಯ್ಯಾ? ಗುರುವೆ? ನಾನು ಲಿಂಗ ದ್ರೋಹವ ಮಾಡಿ, ಜಂಗಮವ ಕೆಡೆನುಡಿದೆ. ಕೈವಿಡಿದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕಡಿಕಂಡವ ಮಾಡಿದೆ, ಒಡನಾಡಿದ ಕಡುಗೂಪನನಿರಿದು ಕೊಂದೆ, ನಂಬಿದ ಹಳೆಯರ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಮುನಿದೆ, ಪಶುವಿನ ಶಿಶುವಿನ ತಲೆಯೊಡೆಯಲಿಕ್ಕಿದೆ. ಗೋವ ಕೊಂಡವರ ನೋಯಿಸಿ ಕೊಂದೆ. ಪರಧನವ ಕದ್ದು, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಳುಪಿದೆ. ಭವಿಹೆಣ್ಣುಗಳ ಕೂಡುಂಡ ಬಾಯ ಹುಳುಕ ನಾನಯ್ಯಾ. ನಾನು ಇಂತಪ್ಪ ಪಾತಕಂಗಳ ಮಾಡಿದ ಹೊಲೆಯನಿವನೆಂದ ಬಳಿಕ, ಎನಗೆ ವಿರಕ್ತಿಯೆಂಬ ಲಾಂಛನವ ಕೋ[೯೭]ಟ್ಟುದು[೯೭] ಕೋಪದ ಕಾರಣವಲ್ಲದೆ ಕೃಪೆಯಲ್ಲವಯ್ಯಾ, ಅದೇನು [೯೮]ಕಾರಣ[೯೮]ವೆಂದಡೆ : ಬಟ್ಟೆ ಬಡಿವ ಕಳ್ಳಬಂಡನ ಭೂಪಾಲ ಬೇಹನಿಕ್ಕಿ ಹಿಡಿತರಿಸಿ ನಾಳೆ ಶೂಲವ ತೆಗಿಸುವರೆ, ಇಂದು ಆ ಕಳ್ಳಬಂಟಿಂಗೆ ಪುನುಗುಜವಾದಿಯ ಲೇಪಿಸಿ, ಹೂವಿನ ದಂಡೆಯ ಕೊರಳು ಮಂಡೆ ಉರದೊಳಗೆ ಅಡ್ಡಹಾಕಿ ಹಾಲುತುಪ್ಪ ಹಣ್ಣುಗಳಂ ಉಣಕೊಟ್ಟು, ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಅಡಿಕೆಲೆಯಂ ಮೆಲಕೊಟ್ಟು ವೀರ[೯೯]ವ್ಯ[೯೯]ದದ ಹರೆ ಕಹಳೆಯಂ ಅವನ ಮುಂದೆ ಸಂಭ್ರಮಿಸುವ ಬರಿಯ ಉಪಚಾರದಂತೆ, ನಾನು ಮಾಡಿದ ಸರ್ವ ದ್ರೋಹಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಮನನೊಂದು ಎನ್ನ ಎಕ್ಕಲ ನರಕಕ್ಕೆ ನೂಂಕುವುದಕ್ಕೆ ಕೊ[೧೦೦]ಟ್ಟ[೧೦೦] ಸಟೆಯುಪಚಾರ[೧] ಲಾಂಛ[೨]ನ[೨]ಕ್ಕಲ್ಲದೆ ದಿಟದೊಲವಲ್ಲವಯ್ಯಾ, ದೇವನೇ ನಾನು ಮುಂದನರಿಯದ ಅಂಧಕನಯ್ಯಾ, ನಿನ್ನ ಬಾಗಿಲ ಕಾವ ಗೊಲ್ಲನಯ್ಯಾ, ನಿನ್ನ ಕುದುರೆಯ ಕಾವ ಗೋಪನಯ್ಯಾ. ನಿನ್ನ ಚೆಮ್ಮಾವುಗೆಯ ಹೊತ್ತು ಬದುಕುವ[೩]ಭೋವದ[೩] ಲೆಂಕನಯ್ಯಾ, ನಿನ್ನ ಪಡುಗವ ಹಿಡಿವ ಪಡುದಿಂಡೆಯಯ್ಯಾ, ನೀನುಗುಳ್ದ ತಾಂಬೂಲವ ಮೆಲುವ ನಿನ್ನಾದಿಯ ಹಳೆಯನಯ್ಯಾ, ನಿನ್ನಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬೊಗಳುವ ಸೊಣಗನಯ್ಯಾ. ಎನ್ನ ತಪ್ಪ ಕಾಯಯ್ಯಾ ಕಾಯಯ್ಯಾ ಶಿವಧೋ ಶಿವಧೋ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೯

೯೬–೯೬ ಳಿ (ಮೂ) ೯೭–೯೭ ಟ್ಟರು (ಮೂ) ೯೮–೯೮ ಕರು (ಮೂ) ೯೯–೯೯ ವಂ (ಮೂ) ೧೦೦–೧೦೦ ಟ್ಟು (ಮೂ) ೧+ ದಂತೆ (ಮೂ) ೨–೨ ವ (ಮೂ) ೩–೩ ಭಾವರ (ಮೂ)

೧೧೩೮

ತ್ರಿವಿಧ ತ್ರಿವಿಧದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದ ತಪ್ಪುಕ ನಾನಯ್ಯಾ. ಒಮ್ಮೆಗೆ ಕರುಣಿಸಯ್ಯಾ ಇದನರಿದು ಇನ್ನು ತಪ್ಪಿದೆನಾದರೆ ನೀವು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಸಲುವುದು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೦

೧೧೩೯

ಎನ್ನೊಳಗೆ ನೀವು ಹುಡುಕಿದರೆ ಎಳ್ಳನಿತು ಸುಗುಣವಿಲ್ಲಯ್ಯಾ. ಅಣುಮಾತ್ರ ಸುಲಕ್ಷಣವಿಲ್ಲಯ್ಯಾ. ಸಪ್ತಸಮುದ್ರ ಸಪ್ತದ್ವೀಪಗಳಷ್ಟು ಅಪರಾಧ ಉಂಟಯ್ಯಾ, ತಂದೆ ಎನ್ನ ಅಪರಾಧವ ನೋಡದೆ ನಿಮ್ಮ ಕರುಣದೃಕ್ಕಿಂದ ಸಲಹಯ್ಯಾ. ಪರಮಾರಾಧ್ಯ ಪರಾತ್ಪರಮೂರ್ತಿ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೆ, ನೀವು ಈರೇಳು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅಪರಾಧಕ್ಷಮಿತ್ರರೆಂಬ ಬಿರುದುಂಟು ನೋಡಾ ಹರಹರಾ. ೧೧

೧೧೪೦

ಎನ್ನೊಳಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಎಳ್ಳನಿತು ಹುರುಳಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ ದೇವಾ. ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ನನ್ನದು, ಪುತ್ರ ಮಿತ್ರ ಕಳತ್ರಾದಿಗಳು ನನ್ನದು, ಧನದಾನ್ಯ ಆನೆ ಕುದುರೆ ಎತ್ತು ತೊತ್ತು ಮಂದಿಮಕ್ಕಳು ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾ ಬಲ್ಲಿದನೆಂದು ಬಲು ಹಮ್ಮಿನಿಂದ ಗುರುಹಿರಿಯರ ಕಂಡರೆ ತಲೆವಾಗದಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಚಿತ್ತವು. ಇಂಥ ಚಿತ್ತದಿಂದೆ ನುಗ್ಗುನುರಿಯಾದೆನಯ್ಯಾ. ನಿಃಕಳಂಕಮೂರ್ತಿ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಎನ್ನಪರಾಧವ ನೋಡದೆ ಕಾಯಯ್ಯಾ ಕರುಣಾಂಬುನಿಧಿ ಅನಾದಿ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೆ. ೧೨

೧೧೪೧

ನೀವೇ ಸಕಲಲೋಕಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತರೆಂದು ಹೇಳಿತ್ತಯ್ಯಾ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮ ಶ್ರುತಿಗಳು. ನೀವೇ ಸರ್ವಲೋಕಾಧಾರಮೂರ್ತಿಯೆಂದು ಹೇಳಿದವಯ್ಯಾ ಸಮಸ್ತ ಪುರಾಣ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು. ನೀವೇ ಸರ್ವಚೈತನ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿದವಯ್ಯಾ ತರ್ಕ ವ್ಯಾಕರಣಗಳು. ನೀವೇ ನಿಜಮೋಕ್ಷಮಂದಿರವೆಂದು ಹೇಳಿದವಯ್ಯಾ ಪ್ರಮಥಗಣಂಗಳ ಎರಡೆಂಬತ್ತುಕೋಟಿ ವಚನಂಗಳು. ನೀವೇ ಚಿದೈಶ್ವರ್ಯಚಿದಾಭರಣ ಚಿದ್ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದವಯ್ಯಾ ಪರಮಬೋಧಾಮೃತಗಳು, ದೇವಾ ಎನ್ನಪರಾಧವೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಜ್ಞಾನಚಕ್ಷುವಯ್ಯಾ, ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೆ. ೧೩

ಪರಮಾತ್ಮನ ಕಾರುಣ್ಯವನ್ನು ಬೇಡಿಕೊ

೧೧೪೨

ಮೇರು ಗುಣವನರಸುವುದೇ ಕಾಗೆಯಲ್ಲಿ? ಪರುಷ ಗುಣವನರಸುವುದೇ ಕಬ್ಬುನದಲ್ಲಿ? ಸಾಧು ಗುಣವನರಸುವುದೇ ಅವಗುಣಿಯಲ್ಲಿ? ಚಂದನ ಗುಣವನರಸುವುದೇ ತರುಗಳಲ್ಲಿ? ಸರ್ವಗುಣಸಂಪನ್ನ ಲಿಂಗವೇ, ನೀನೆನ್ನಲ್ಲಿ ಅವಗುಣವನರಸುವುದೇ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೧

೧೧೪೩

ಎನ್ನ ಭವಭವದಲ್ಲಿ ತೊಳಲಿ ಬಳಲಿಸಿದ ಕಾರಣವೇನಯ್ಯಾ? ನಾನು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧವೇನಯ್ಯಾ? ನೀವು ಮಾಡೆಂದುದ ನಾನು ಮಾಡಿದೆನು. ಎನಗೆ ಬೇರೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಉಂಟೆ ಹೇಳಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ? ೨

೧೧೪೪

ಅಡವಿಯಲ್ಲಿರ್ದ ಗೋವು ಮನೆಯಲ್ಲಿರ್ದ ಕರುವಿ[ಂ]ಗೆ ಚಿಂತಿಸಿ ಬಂದು, ಹಾಲ[೪]ನೂಡಿ[೪] ಮೋಹವ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಆ ಕರುವೆತ್ತಬಲ್ಲುದಯ್ಯಾ? ನಾನು ಕರ್ಮದೇಹವಿಡಿದು ಪರಿಭವದಲ್ಲಿ ತೊಳಲುತ್ತಿರಲು ನೀನು ದಯೆಹುಟ್ಟಿ ಎನ್ನ ಮರವೆಯ ಸಂಸಾರವ ತೊಲಗಿಸಿ ಕರುಣದಿಂದ ಸಲಹಬೇಕೆಂಬ ಚಿಂತೆ ನಿನಗಲ್ಲದೆ ನಾನೇನ ಬಲ್ಲೆನಯ್ಯಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ? ೩

೧೧೪೫

ಹಾವು ಕಿಚ್ಚ ಮುಟ್ಟಿಹ ಶಿಶುವೆಂದು ಹೆತ್ತತಾಯಿ ಮಗನ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಬಪ್ಪಂತೆ ಇಪ್ಪೆ, ಎನ್ನೊಡನೊಡದೆ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿಪ್ಪನಾಗಿ. ೪

೧೧೪೬

ತನುವೆಂತಿರ್ದಡೇನಯ್ಯಾ, ಮನ ನಿರ್ಮಲವಾದರೆ ಸಾಲದೆ? ಎಂತಿರ್ದಡೇನು ಲಿಂಗಭಕ್ತ? ಎಂತಿರ್ದಡೇನು ಲಿಂಗಶರಣ? ಎಂತಿರ್ದಡೇನು ನೋಡಯ್ಯಾ, ಶಿಶು[೬]ನೊಂದಡೆ[೬] ತಾಯಿ [೭]ನೊಂದಂತೆ[೭] ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೫

೧೧೪೭

ಹುತ್ತ ಹೋರಿನೊಳಗೆ ಕೈಯನಿಕ್ಕುವನು ಎನ್ನ ಶಿಶುವೆಂದು ಹೆತ್ತ ತಾಯಿ ಮಗನ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಬಪ್ಪಂತೆ ಇಪ್ಪೆ, ಭೋ ಅಯ್ಯಾ ಎಂದಡೆ ಓ ಎಂಬೆ. ಅನ್ಯವಿಷಯಕ್ಕೆನ್ನ ಹತ್ತಲೀಯದೆ ಎತ್ತ ನೋಡಿದಡತ್ತತ್ತ ಸೊಡ್ಡಳಾ. ೬

೧೧೪೮

ಚಂದ್ರೋದಯಕ್ಕೆ ಅಂಬುಧಿ ಹೆಚ್ಚುವುದಯ್ಯಾ : ಚಂದ್ರ ಕುಂದೆ ಕುಂದುವುದಯ್ಯಾ, ಚಂದ್ರಂಗೆ ರಾಹು ಅಡ್ಡಬಂದಲ್ಲಿ ಅಂಬುಧಿ ಬೊಬ್ಬಿಟ್ಟಿತ್ತೆ? ಅಂಬುಧಿಯ ಮುನಿಯು ಆಪೋಷಣವ ಮಾಡಿಕೊಂಬಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಮನಡ್ಡ ಬಂದನೆ? ಆರಿಗಾರೂಯಿಲ್ಲ ಕೆಟ್ಟವಂಗೆ ಕಳೆಯಿಲ್ಲ; ಜಗದನಂಟ ನೀನೇ, ದೇವಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮಪ್ರಭುವೆ. ೭

೪-೪ ನೀಡಿ (ಮೂ) ೫-೫ ಚ್ಚು (ಮೂ) ೬-೬ ವೆಂದಡೆ (ಮೂ) ೭-೭ ನೋವಂತೆ (ಮೂ)

೧೧೪೯

ಒಲೆಹತ್ತಿ ಉರಿದಡೆ ನಿಲಬಹುದಲ್ಲದೆ ಧರೆಹತ್ತಿ ಉರಿದ[೮]ಡೆ[೮] ನಿಲ್ಲಬಾರದು. ಏರಿ ನೀರುಂಬ[೮]ಡೆ[೮] [ಬೇಲಿ] ಕೆಯ್ಯ ಮೇವಡೆ, ನಾರಿ ತನ್ನಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳುವಡೆ, ತಾಯಿ ಮೊಲೆವಾಲು ನಂಜಾಗಿ ಕೊಲುವಡೆ ಇನ್ನಾರಿಗೆ ದೂರುವೆನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೮

೧೧೫೦

ಭವಭವದಲ್ಲಿ ಎನ್ನ ಮನವು ನೀವಲ್ಲದೆ ಸಿಲುಕುವುದೆ? ಭವ ರ[೯]ಟಾಳ[೯]ದೊಳು ತುಂಬದೆ, ಕೆಡಹದೆ. ಭವರೋಗವೈದ್ಯ ನೀನು ಭವರಹಿತ ನೀನು ಅವಧಾರು ಕರುಣಿಸುವುದಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೯

೧೧೫೧

ಎನ್ನ ಶಿರ ನಿಮ್ಮ ಚರಣವನೊರಸೊರಸಿ [ಬೆರಸಿ] ಭೇದವಿಲ್ಲಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಕಾಯಕ ಕಪಟ, ಎನ್ನ ಮನದ ವಿಕಾರ, ನಿಮ್ಮ ಉಂಗುಷ್ಠದ ಕೊನೆಯ ಸೋಂಕಲೊಡನೆ ಹರಿದುಹೋಹುದು ನೋಡಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಪಾದದ ಬೆಳಗ ಕಂಡು ಎನ್ನ ಅಂಗದ ಕತ್ತಲೆ ತೊಡೆಯಿತ್ತು. ೧೦

೧೧೫೨

ಎನ್ನ ಅವಗುಣವ ಸಂಪಾದಿಸದಿರಯ್ಯಾ, ನಿಮಗಾನು ಸರಿದೊರೆಯೆ? ಪ್ರತಿಯಿಲ್ಲದಪ್ರತಿಮ ನೀನು, ನಿಮಗಾನು ಸರಿಯೇ ಅಯ್ಯಾ? ಅಪ್ರತಿಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನೀವು ಮಾಡಲಾದವ ನಾನು. ಎನ್ನೊಡನೆ ಮುನಿವರೆ ಹೇಳಾ? ೧೧

೧೧೫೩

ಎಲುದೋರಿ ಸರಸವಾ[೧೦]ಡಲೇನು[೧೦] ಭೃಂಗಿಯೆ? ಸೀಳಿ ಹೊದೆಯಲೇನು ಗಜಾಸುರನೆ? [೧೧]ಹೆಣ್ಣ[೧೧] ಲೀಲೆಯಾಡಲೇನು ಅಂಧಕಾಸುರನೆ? ಮರ[೧೨]ವನ[೧೨]ಲ್ಲಾಡಲೇನು ಸಿರಿಯಾಳನೆ? ನೊಣತೃಣದೋಪಾದಿ ನಾನು, ಎನ್ನನಿನಿತು ಬಳಲಿಸುವರೆ? ಕರುಣಿಸು ಕರುಣಾಕರಾ ಉಳಿಯುಮೇಶ್ವರಾ. ೧೨

೧೧೫೪

ಅಯ್ಯಾ, ಎಳೆಗುರು ತಾಯನರಸಿ ಬಳಲುವಂತೆ, ಅಯ್ಯಾ ನಾ ನಿಮ್ಮನರಸಿ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಯ್ಯಾ, ನೀವೆನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಪ್ರಸನ್ನ[೧೩]ವಾಗಿ[೧೩] ಕಾರುಣ್ಯವ ಮಾಡಿರಯ್ಯಾ. [ಅಯ್ಯಾ], ನೀನೆನ್ನ ಮ[೧೪]ನ[೧೪]ಕ್ಕೆ ನೆಲೆವನೆಯಾಗಿ ಕಾರುಣ್ಯವ ಮಾಡು. ನೀನಿನಿತು ಲೇಸನೀಯಯ್ಯಾ. ಎಂಬೆಂ ಎಂಬೆಂ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೩

೮–೮ ರೆ (ಮೂ) ೯–೯ ಟಣ (ಮೂ) ೧೦–೧೦ ಡುವನ್ನಬರ (ಮೂ) ೧೧–೧೧ ಹೇಳಾ (ಮೂ) ೧೨–೧೨ ದ (ಮೂ) ೧೩–೧೩ ವಮಾಡಿ (ಮೂ) ೧೪–೧೪ ತ (ಮೂ)

೧೧೫೫

ಏಕೆನ್ನ ಬಾರದ ಭವಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರಿಸಿದೆ? ಏಕೆನ್ನ ಘೋರ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿರಿಸಿದೆ? ಏಕೆನ್ನ ಕರುಣಿಸಲೊಲ್ಲದೆ ಕಾಡಿಹೆ ಹೇಳಾ? ಹೇಳಾ ಎನ್ನ ಲಿಂಗವೆ, ನಾ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪೇನು? ಸಾಕಲಾದುದೆಂದು ಅತ್ತೊತ್ತಿ ನುಡಿದರೆ ನಾ ನಿಮ್ಮ ಬಿಡುವೆನೆ ಶಂಭು ಜಕ್ಕೇಶ್ವರಾ? ೧೪

೧೧೫೬

ಮುನಿದೆಯಾದಡೆ, ಒಮ್ಮೆ ಜರಿದಡೆ ಸಾಲದೆ? ಅಕಟಕಟಾ, ಮದನಂಗೆ ಮಾರುಗುಡುವರೆ? ಹಗೆಗೆ ಮಾರುಗೊಟ್ಟು ನಿನ್ನವರನೊಪ್ಪಿಸುವರೆ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೧೫

೧೧೫೭

ಆನು ಒಬ್ಬನು, ಸುಡುವರೈವರು; ಮೆಲೆ ಕಿಚ್ಚು ಘನ; ನಿಲ್ಲಲು ಬಾರದು, ಕಾಡಬಸವನ ಹುಲಿಕೊಂಡೊಯ್ವರೆ? ಆರಯ್ಯಲಾಗದೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೧೬

೧೧೫೮

ಅಕಟಕಟಾ, ಶಿವ ನಿನಗಿನಿತು ಕರುಣವಿಲ್ಲ, ಅಕಟಕಟಾ, ಶಿವ ನಿನಗಿನಿತು ಕೃಪೆಯಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ ಇಹಲೋಕ ದುಃಖಿಯ? ಯಾಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ ಪರಲೋಕ ದೂರನ? ಯಾಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ಕೇಳಯ್ಯಾ; ಎನಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ತರುಮರಾದಿಗಳಿದ್ದಿಲ್ಲವೆ? ೧೭

೧೧೫೯

ನರ ಕೂರಂಬಿನಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚ [ಅ]ವಂಗೊಲಿದೆಯಯ್ಯಾ, ಅರಳಂಬಿನಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚ ಕಾಮನನರುಪಿದೆ[ಯಯ್ಯಾ] ಇರುಳು ಹಗಲೆನ್ನದೆ ಪ್ರಾಣಘಾತಕವ ಮಾಡಿದ ಬೇಡನ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೊಯ್ದೆಯಯ್ಯಾ, ಎನ್ನನೇತಕ್ಕೊಲ್ಲೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೧೮

೧೧೬೦

ಕಾಳಿದಾಸಂಗೆ ಕಣ್ಣನಿತ್ತೆ, [೧೫]ಓ[೧೫]ಹಿಲಯ್ಯನ ನಿಜಪುರಕ್ಕೊಯ್ದೆ. ನಂಬಿ ಕರೆದರೆ ಓ ಎಂದೆ, ತೆಲಗು ಜೊಮ್ಮಯ್ಯಂಗೆ ಒಲಿದೆ; ದೇವಾ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ಎನ್ನನೇತಕ್ಕೊಲ್ಲಿರಯ್ಯಾ? ೧೯

೧೧೬೧

ನೀನೊಲಿದರೆ ಕೊರಡು ಕೊನರುವುದಯ್ಯಾ, ನೀನೊಲಿದರೆ ಬರಡು ಹಯನಹುದಯ್ಯಾ. ನೀನೊಲಿದರೆ ವಿಷವೆಲ್ಲ ಅಮೃತವಹುದಯ್ಯಾ, ನೀನೊಲಿದರೆ ಸಕಲ [ಪಡಿ]ಪದಾರ್ಥ ಇದಿರಲ್ಲಿಪ್ಪುವು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೨೦

೧೫-೧೫ ವ (ಮೂ)

೧೧೬೨

ದೇವರದೇವ ನೀನೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡೆ; ಬಾಣನ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ವುದೇನಯ್ಯಾ? ನಿತ್ಯತೃಪ್ತ ನೀನೆನೆಸಿಕೊಂಡೆ; ಚೆನ್ನನ ಮನೆಯಲುಂಬುದೇನಯ್ಯಾ? ಕರುಣಾಕರ ನೀನೆನಿಸಿಕೊಂಡೆ; ಸಿರಿಯಾಳನ ಮಗನ ಬೇಡುವರೇನಯ್ಯಾ? ನಿಮ್ಮ ಮಹಿಮೆಯ ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿರಿ. ಎನ್ನನುದ್ಧರಿಸಯ್ಯಾ ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರಾ. ೨೧

೧೧೬೩

ಆಶೆಯೆಂಬ ಪಾಶದಲ್ಲಿ ಭವಬಂಧನನಾಗಿದ್ದೆನಯ್ಯಾ, ಸಕೃತ್ ನಿಮ್ಮ ನೆನೆಯಲು ಎನಗೆ ತೆರಹಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ಕರುಣಾಕರ ಅಭಯಕರ, ವರದಾನಿ ಕರುಣಿಸಯ್ಯಾ. ಸಂಸಾರ ಬಂಧನವ ಮಾಣಿಸಿ ಎನಗೆ ಕೃಪೆಮಾಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಪಾದಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಭ್ರಮರನಾಗಿರಿಸು ಭಕ್ತಜನಮನೋವಲ್ಲಭ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೨೨

೧೧೬೪

ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿ ಒಲಿಸುವೆನೆ ಅಯ್ಯಾ? ನೀನು ಬಹಿರಂಗ ವ್ಯವಹಾರ ದೂರಸ್ಥನು. ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನವ ಮಾಡಿ ಒಲಿಸುವೆನೆ ಅಯ್ಯಾ? ನೀನು ವಾಙ್ಮನೋತೀತನು. ಜಪಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಒಲಿಸುವೆನೆ ಅಯ್ಯಾ? ನೀನು ನಾದಾತೀತನು. ಭಾವಜ್ಞಾನದಿಂದ ಒಲಿಸುವೆನೆ ಅಯ್ಯಾ? ನೀನು ಮತಿಗತೀತನು. ಹೃದಯಕಮಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಬಿಟ್ಟುಕೊಂಬೆನೆ ಅಯ್ಯಾ? ನೀನು ಸರ್ವಾಂಗಪರಿಪೂರ್ಣನು. ಒಲಿಸಲೆನ್ನಳವಲ್ಲ; ನೀನು ಒಲಿದುದೇ ಸುಖವಯ್ಯಾ, ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ. ೨೩

೧೧೬೫

ಭವರೋಗವೈದ್ಯನೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೆ ನಾನು. ಒಮ್ಮಿಗೆ ಕರುಣಿಸಯ್ಯಾ. ಭಕ್ತಿ ಫಲದಾಯಕ ನೀನು, ಒಮ್ಮಿಗೆ ಕರುಣಿಸಯ್ಯಾ, ಜಯಜಯ ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಎನುತಿರ್ದೆನು. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎನುತಿರ್ದೆನು. ೨೪

೧೧೬೬

ಇಂದಿಂಗೆಂದು ನಾಳಿಂಗೆಂದು ಬೆಂದ ಒಡಲಿಂಗೆ ಚಿಂತಿಸಿ ಭ್ರಮೆಗೊಂಡು ಬಳಲಬೇಡ ಮರುಳೆ. ಎಂಬತ್ತುನಾಲ್ಕುಲಕ್ಷ ಯೋನಿಯೊಳಗಾದ [೧೬]ಸಮಸ್ತ[೧೬] ಜೀವರಿಗೆ ಭೋಗವನೂ ಭೋಗವಿಷಯ ಜ್ಞಾನವನೂ ಕೊಟ್ಟು ಸಲಹುವ ದೇವನು ತನ್ನ ಸಲಹಲಾರನೆ? ಇದನರಿದರಿದು ಮತ್ತೇಕೆ? ಚಿಂತಿಸುವೆ ಮರುಳೆ? ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ದೇವನು ರಕ್ಷಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಮಾಣನೆಂಬುದನರಿಯಾ? ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು ಕರುಣಿ ಕೃಪಾಳುವೆಂಬುದನರಿಯಾ ಮರುಳೆ? ೨೫

೧೬–೧೬ ಸಹಸ್ರ (ಮೂ)

೧೧೬೭

ಹೆಗ್ಗಣವನಿಕ್ಕಿ ನೆಲಗಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದಂತೆ ಆಯಿತ್ತೆನ್ನ ಕಾಯಗುಣ. ಅಹಂಕಾರ ಪ್ರಬೋಧೆಗಳೇಕಯ್ಯಾ? ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಲೋಭ ಮೋಹ ಮದ ಮತ್ಸರಂಗಳನಿಕ್ಕಿ ಎನ್ನ ಮಾಡಿದಿರಿ, ಎನ್ನ ಬಾಧಿಸಲೆಂದು ಲಿಂಗಯ್ಯ ತಂದೆ? ಆಧಿವ್ಯಾಧಿಗಳೆಲ್ಲವ ಕಳೆದು ನಿರ್ವಾಣವಪ್ಪ ಪದವ ಕರುಣಿಸಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೨೬

೧೧೬೮

ಒಂದು ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ದುಃಖವ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಕಳೆಯಲಾರೆ: ಇನ್ನು ಎಂಬುತ್ತುನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷವೆಂದರೆ ನಾನಿನ್ನೇವೆನಯ್ಯಾ? ಒಂದುವನರಿಯದ ಶಿಶು ನಾ ನೊಂದೆನಯ್ಯಾ. ಎನ್ನ ಕಂದ ಬಾರೆಂದು ಕಂಬನಿಯ ತೊಡೆದೆತ್ತಿ ಆನಂದದಿಂದ ಕಣ್ದೆರವೆಯ ಮಾಡು ಉಳಿಯುಮೇಶ್ವರಾ.೨೭

೧೧೬೯

ಅಯ್ಯಾ, ನೀ ಮಾಡಲಾದ ಜಗತ್ತು, ಅಯ್ಯಾ, ನೀ ಮಾಡಲಾದ ಸಂಸಾರ, ಅಯ್ಯಾ ನೀ ಮಾಡಲಾದ ಮರದೆ, ಅಯ್ಯಾ, ನೀ ಮಾಡಲಾದ ದುಃಖ, ಅಯ್ಯಾ, ನಿ ಬಿಡಿಸಿದರೆ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು ತಾಮಸ. [೧೭]ಅಯ್ಯಾ[೧೭] ನಾನೀ ಮಾಯೆಯ ಗೆದ್ದೆನೆಂಬ ಹಮ್ಮಿದೇಕೆ ಕೂಡಲಸಂಗದೇವಾ? ೨೮

೧೧೭೦

ಅರತುದಯ್ಯಾ ಅಂಗಗುಣ, ಬರತುದಯ್ಯಾ ಭಕ್ತಿರಸ, ಆವರಿಸಿತ್ತಯ್ಯಾ [೧೮]ಲಿಂಗವಂ[೧೮]ಗವನು. ಏನೆಂದರಿಯೆನಯ್ಯಾ ಲೋಕಲೌಕಿಕವ. ಲಿಂಗಭ್ರಾಂತನಾದೆನಯ್ಯಾ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಕರುಣವೆನ್ನನೆಡೆಗೊಂಡಿತ್ತಾಗಿ. ೨೯

೧೧೭೧

ಉರಿಯೊಳಗಣ ಕರ್ಪುರಕ್ಕೆ ಕರಿಯುಂಟೆ ಅಯ್ಯಾ? ಬಯಲ ಮರೀಚಿಯ ಜಲಕ್ಕೆ ಕೆಸರುಂಟೆ ಅಯ್ಯಾ? ವಾಯುವನಪ್ಪಿದ ಪರಿಮಳಕ್ಕೆ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ ಉಂಟೆ ಅಯ್ಯಾ? ನೀವು ನೆರೆ ಒಲಿದ ಬಳಿಕ ಎನಗೆ ಭವವುಂಟೆ? ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಚರಣಕಮಲದೊಳಗೆ ಎನ್ನನಿಂಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಯ್ಯಾ. ೩೦

೧೧೭೨

ನೆನೆಸುವೆ, ಮರೆಸುವೆ, ಎನ್ನ ಗುಣದೋಷ ನಿಮ್ಮದು. ಕೇಳಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಬಿನ್ನಪವ. ನಿಮ್ಮ ನೆನೆವವ ನಾನಲ್ಲ ಕಂಡಯ್ಯಾ. ನಿಮ್ಮಿಂದ ನಿಮ್ಮ ನೆನೆವೆನು ಕೃಪೆಮಾಡು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.೩೧

೧೭-೧೭ ವಯ್ಯಾ (ಮೂ) ೧೮-೧೮ ಅಂಗಲಿಂ (ಮೂ)

ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಶರಣುಹೋಗು

೧೧೭೩

ಹೊಲಬುಗೊಂಡು ಅರಸಬೇಡ. ಬಿಲಿದು ತರಬೇಡ; ಒಲಿ[19]ದೊ[19]ಮ್ಮೆ ಶಿವಶರಣೆನ್ನಿರಯ್ಯಾ. ಒಂದು ಸೊಲ್ಲಿಂಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಸಿದ್ಧಿ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಭಕ್ತಿ ಲಂಪಟನಾಗಿ. ೧

೧೧೭೪

ಹಲವು ಕಾಲದಿಂದ ಅಗಿದಗಿದು ತಿಂದು ಸವಿಗಲಿತ ಮಾಯಾರಕ್ಕಸಿ ಬಿಡೆಂದರೆ ಬಿಡುವಳೆ? ಇವಳ ಬಾಧೆಯ ಗೆಲುವರೆ ಒಂದುಪಾಯವ ಕಾಬುದು ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ, ಎಲ್ಲ ದೇವರಿಗೆ ಬಲ್ಲಿದ ಪರಶಿವನ ಮೊರೆಹೊಕ್ಕು ಇವಳ ಬಾಯ ಟೊಣೆವುದಯ್ಯ, ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಬೆರಸಬೇಕಾದರೆ. ೨

೧೧೭೫

ಗಾಳಿ ಬೀಸಿದಲ್ಲಿ ತೂರಿಕೊಳ್ಳಿರಯ್ಯಾ. ಗಾಳಿ ನಿನ್ನಾಧೀನವಲ್ಲ ಕಂಡಯ್ಯಾ, ನಾಳೆ ತೂರಿಹೆನೆಂದಡೆ ಇಲ್ಲ ಕಂಡಯ್ಯಾ. ಶಿವಶರಣೆಂಬುದೊಂದು ಗಾಳಿ ಹೊಡೆದಲ್ಲಿ ಬೇಗ ತೂರಿದನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

೩

೧೧೭೬

[20]ಕುದುರ[20]ವನೇಸುಕಾಲ ತೊಳೆದರೆಯೂ ಕೆಸರು ಮಾಬುದೆ? ಎನ್ನ ಕಾಯದಲುಳ್ಳ ಅವಗುಣಂಗಳ ಕಳೆದು ಕೃಪೆಯ ಮಾಡಯ್ಯಾ. ಕಂಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಣಕವ ನಾದಿದಂತೆ ಕಾಣಿರೆ ಎನ್ನ ಮನ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮಗೆ ಶರಣೆಂದು ಶುದ್ಧ ಕಾಣಿರಯ್ಯಾ. ೪

೧೧೭೭

ತನ್ನನರಸಿ ಬಪ್ಪವರ ತಾನರಸಿ ಬಪ್ಪ ನೋಡಾ, ಎನ್ನ ದೇವನೆಲ್ಲಿದ್ದನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾರಾ ಎಂದು ಮನದೊಳಗೆ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿಕೊಂಬೆನು, ಎನ್ನ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ. ೫

೧೧೭೮

ನೀನೀಶನೀಯದೆ ಮಾನೀಸನೀವನೆ? ನೀನೀಸುವ ಕಾರಣ ಮಾನೀಸನೀವನು. ಆ ಮಾನೀಸನ ಹೃದಯದೊಳು ಪೊಕ್ಕು ನೀನೀಸುವ ಕಾರಣದಿಂದ ನೀನೇ ಶರಣೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ರಾಮನಾಥಾ.

೬

೧೧೭೯

ವೇದಪ್ರಿಯನಲ್ಲಯ್ಯಾ ನೀನು, [ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಿಯನಲ್ಲಯ್ಯಾ ನೀನು, ನಾದಪ್ರಿಯನಲ್ಲಯ್ಯಾ ನೀನು, ಸ್ತೋತ್ರಪ್ರಿಯನಲ್ಲಯ್ಯಾ ನೀನು] ಯುಕ್ತಿ ಪ್ರಿಯನಲ್ಲಯ್ಯಾ ನೀನು, [22]ಮುಕ್ತಿ[22] ಪ್ರಿಯನಲ್ಲಯ್ಯಾ ನೀನು,

---

೧೯-೧೯ ದರೊ (ಮೂ) ೨೦-೨೦ ಕುಧರ (ಮೂ) ೨೧-೨೧ ಮುಕ್ತಿ (ಮೂ) ೨೨-೨೨ ಕ್ರಿ (ಮೂ)

ನೀನು ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯ ಕಂಡಯ್ಯಾ. ನೀನು ಭಕ್ತಿಪ್ರಿಯನೆಂದು ಮರೆಹೊಕ್ಕೆ. ಕಾಯಯ್ಯಾ ನೀನು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೭

೧೧೮೦

ಎನ್ನ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ನಿಮ್ಮದಯ್ಯಾ. ಎನ್ನ ಹಾನಿವೃದ್ಧಿ ನಿಮ್ಮದಯ್ಯಾ. ಎನ್ನ ಮಾನಾಪಮಾನ ನಿಮ್ಮದಯ್ಯಾ. ಬಳ್ಳಿಗೆ ಕಾಯಿ ದಿಮ್ಮಿತ್ತೇ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೮

೧೧೮೧

ಅಂಗದ ನೋಟವು ಸಿಂಗ[೨೩]ದ ಗಾತ್ರವು. ಹಿಂಗದು, ಮನದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ವಿಕಾ[೨೪]ರವು.[೨೪] ಬೆಂದಿಹನೆಂದು ಅರಿಯಲಿಲ್ಲಾಗಿ ಸಂದೇಹ ಬಿಡದು. ಮುಂದುಗಾಣದು ಲೋಕ. ಬೆಂದ ಮಾಯಕ್ಕಂಜಿ ನಿಮ್ಮ ಮರೆಹೊಕ್ಕೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೯

೧೧೮೨

ವಿಕಳನಾದೆನು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಧಾತುವಿನಿಂದ; ಮತಿಗೆಟ್ಟೆನು ಮನದ ವಿಕಾರದಿಂದ; ಧೃತಿಗೆಟ್ಟೆನು ಧನದ ವಿಕಾರದಿಂದ; ಗತಿಗೆಟ್ಟೆನು ಕಾಯವಿಕಾರದಿಂದ; ಶಣರುಹೊಕ್ಕೆನು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ. ೧೦

೧೧೮೩

ಹುಲಿಯ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹುಲ್ಲೆಯಂತೆ, ಸರ್ಪನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕಪ್ಪೆಯಂತೆ, ಸಕಲ ಲೋಕಾದಿಲೋಕಂಗಳು ಮಾಯಾಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಸೆರೆಯ ಹೋಗುವುದ ಕಂಡು ನಾನು ಅಂಜಿ ನಿಮ್ಮ ಮರೆಹೊಕ್ಕೆನು. ಕಾಯಯ್ಯಾ ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿಯೇ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೧೧

೧೧೮೪

ಆಳಿಗೊಂಡಿಹರೆಂದು ಅಂಜಲದೇಕೆ? ನಾಸ್ತಿಕವ ಮಾಡಿಹರೆಂದು ನಾ[೨೫]ಚಲ[೨೫]ದೇಕೆ? ಆರಾದಡಾಗಲಿ ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವಂಗೆ ಶರಣೆನ್ನಿ. [೨೬]ಏನೂ[೨೬] ಅರಿಯೆನೆಂದು ಮೌನಗೊಂಡಿರಬೇಡ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ ಶರಣರ ಮುಂದೆ ದಂದಣ ದತ್ತಣ ಎನ್ನಿ. ೧೨

೧೧೮೫

ಮಂಡೆಯ ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡು ಗಂಡುತೊತ್ತಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ, ಲಜ್ಜೆಗೆಟ್ಟಾದರೂ ಲಿಂಗವನೊಲಿಸುವೆ, ನಾಣುಗೆಟ್ಟಾದರೂ ಲಿಂಗವನೊಲಿಸುವೆ. [೨೭]ಕೆಲದ[೨೭] ಸಂಸಾರಿಗಳು ನಗುತಿರ್ದರೆ ಇರಲಿ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿನ್ನ ಶರಣುವೊಕ್ಕೆ. ನೀನೇ ಗತಿಯೆಂದು ನಿನ್ನ ಚರಣಕ್ಕೆ ಶರ[೨೮]ಣು[೨೮]ವೊಕ್ಕೆನಯ್ಯಾ ೧೩

೨೩+ ರ (ಮೂ) ೨೪–೨೪ ರಾದಿ (ಮೂ) ೨೫–೨೫ ಚುವು (ಮೂ) ೨೬–೨೬ ಎನ್ನನು (ಮೂ) ೨೭–೨೭ ಕೇವಲ (ಮೂ) ೨೮–೨೮ ಣಿ (ಮೂ)

೧೧೮೬

ಎಂತಕ್ಕೆ ಎಂತಕ್ಕೆ ಹಡೆದ [೨೯]ಕಾಯ[೨೯] ಬೀಯವಾಗದ ಮುನ್ನ ಅಟ್ಟುಣ್ಣೊ. ಬೆರಣಿಯುಳ್ಳಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಹೋಗದಮುನ್ನ ಅಟ್ಟುಣ್ಣೊ. ಮರಳಿ ಭವಕ್ಕೆ ಬಾಹೆ, ಬಾರದಿಹೆ. ಕರ್ತು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಂಗೆ ಶರಣೆನ್ನಿಭೋ. ೧೪

೧೧೮೭

ಶಿವ ಎಂದೋದದವನ ಓದು, ಗಿಳಿಯೋದು. ಶಿವ ನಿಮ್ಮನಾರಾಧಿಸದವನ ಮನೆ, ಕೆಮ್ಮನೆ. ಶಿವ ನಿಮ್ಮ ನೋಡದವನ ಕಣ್ಣು, ಹೀಲಿಯ ಕಣ್ಣು. ಶಿವ ನಿಮ್ಮ ಹಾಡದವನ ಬಾಯಿ, ಕನ್ನದ ಬಾಯಿ. ಶಿವ ನಿಮ್ಮ ಹೊಗಳದವನ ನಾಲಗೆ ಭವಿಯ ನಾಲಿಗೆ. ಬಚ್ಚಲ ತಂಪಿನ ಔಗಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಜಿಗಣೆಯಯ್ಯಾ, ಶಿವ ನಿಮಗೆರಗದ ಕರ್ಮಿ, [೨೯]ಶೂಲದ ಮೇಲಣ ಹೆಣನು. ಶಿವ ನಿಮ್ಮ ನೆನೆಯದವನ ದೇಹ ಸಂದೇಹ. ಶಿವ ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತನಲ್ಲದವನ ಭೋಗವು ವಿದ್ಯೆಯು ಕುಲವು ಶ್ರೀಯು ಸಾಹಸವು ಯಶಸ್ಸು ವಿಮಾನದ ಮೇಲಣ ಶವದ ತೋರಿಕೆಯಯ್ಯಾ, ಅವನೇತಕ್ಕೆ ಬಾತೆ? ಇದು ಕಾರಣ ಭವ [೩೦]ಘೋರ[೩೦]ಕ್ಕಾರದೆ ಶರಣುಹೊಕ್ಕೆನಯ್ಯಾ ಸೊಡ್ಡಳಾ. ೧೫

೧೧೮೮

ಎನ್ನ ಭವಬಂಧನ ದುರಿತಂಗಳ ಗೆಲುವಡೆ ಓಂ ನಮಃಶಿವಾಯ ಶಿವಶರಣೆಂದಡೆ ಸಾಲದೆ? ಜಯ ಜಯ ಶಂಕರ ಹರಹರ ಶಂಕರ ಶರಣೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಎನ್ನ ಪಾತಕ ಕೋಟಿ ಪರಿಹರ ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯಾ ಶರಣೆನ್ನುತಿದ್ದೇನೆ. ೧೬

೧೧೮೯

ಮನ ಮುಟ್ಟಿದ [೩೧]ಭಕ್ತಿಗೆ[೩೧] ತನುವೇ ಅರ್ಪಿತ. ತನು ಮುಟ್ಟಿದ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮನವೇ ಅರ್ಪಿತವಯ್ಯಾ. ಎನ್ನ ತನುಮನವೆಲ್ಲವು ನಿಮ್ಮ ಚರಣಕ್ಕೆ ವೇದ್ಯ ನೋಡಯ್ಯಾ. ದೀರ್ಘದಂಡ ನಮಸ್ಕಾರಂ [ನಿರ್ಲಜ್ಜಂ] ಗುರುಸನ್ನಿಧೌ । ಶರೀರಮರ್ಥಂ [೩೨]ಪ್ರಾಣಂಚ[೩೨] ಸದ್ಗುರುಭ್ಯೋ ನಿವೇದ[೩೩]ಯೇತ್[೩೩] ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ, ತ್ರಾಹಿ ತ್ರಾಹಿ ಶರಣಾರ್ಥಿ. ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿರಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೭

೧೧೯೦

ಶಿವಶರಣೆಂದು ಪೂರ್ವಾರ್ಜಿತವನುಂಡರೆ ಭಂಗ. ಹರಶರಣೆಂದು ಭವಮಾಲೆಗೊಳಗಾದರೆ ಭಂಗ. ಹರವಶವೆನಿಸಿ ವಿಧಿವಶವೆನಿಸಿದರೆ ಅದು ನಿಮ್ಮ ಭಂಗ ಕಾಣಾ. ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರಾ. ೧೮

೧೧೯೧

ಎನ್ನ [ಭರ] ಭಾರ ನಿನ್ನದಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಹಾನಿ ವೃದ್ಧಿ ನಿಮ್ಮದಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ [ಕರ] ಕರ ಕಾಡದಿರು ತಂದೆ. ನಿನ್ನ ಕಾಟ ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣದೋಟ. ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿನಾಥಾ ಕೊಲ್ಲು, ಕಾಯಿ, ನಿನ್ನ ಧರ್ಮದವ ನಾನು. ೧೯

೨೯–೨೯ ಕಾರ್ಯ (ಮೂ) ೩೦–೩೦ ರೋಗನರಕ (ಮೂ) ೩೧–೩೧ ಅರ್ಪಿತಕ್ಕೆ (ಮೂ) ೩೨–೩೨ ಪ್ರಾಣಮರ್ಥಂ (ಮೂ) ೩೩–೩೩ ಯತಿ (ಮೂ)

ಸದ್ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಬೇಡಿಕೊ

೧೧೯೨

ಆಶೆಯಾಮಿಷ ತಾಮಸ ಹುಸಿ ವಿಷಯ ಕುಟಿಲ ಕುಹಕ ಕ್ರೋಧ ಕ್ಷುದ್ರ ಮಿಥ್ಯೆ ಇವನೆನ್ನ ನಾಲಗೆಯಮೇಲಿಂದತ್ತ ತೆಗೆದು ಕಳೆಯಯ್ಯಾ, [೩೪]ಅದೇಕೆಂದಡೆ,[೩೪] ನಿಮ್ಮತ್ತಲೆನ್ನ ಬರಲೀಯವು, ಇದು ಕಾರಣ, ಇವೆಲ್ಲವ ಕಳೆದು ಎನ್ನ ನಿಮ್ಮಯ ಭಕ್ತನ ಮಾಡು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.೧

೧೧೯೩

ಒಡಲುಗೊಂಡವ ಹಸಿವ, ಒಡಲುಗೊಂಡವ ಹುಸಿವ, ಒಡಲುಗೊಂಡವನೆಂದು ನೀನೆನ್ನ ಜಡಿದೊಮ್ಮೆ ನುಡಿಯದಿರಾ. ನೀನೆನ್ನಂ [೩೫]ತೊಮ್ಮೆ[೩೫] ಒಡಲುಗೊಂಡು ನೋಡಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೨

೧೧೯೪

ನಡೆ ನೋಟ ಸೊಲ್ಲೆಡೆಯಲೊಂದು[೩೬] ಕಿಚ್ಚು, ತಡೆದುಂಬೆಡೆ[೩೬]ಯಲೊಂದು[೩೬] ಕಿಚ್ಚು, ಮಡದಿ ಪುರುಷರೆಡೆಯಲೊಂದು ಕಿಚ್ಚು, ಪಡೆದರ್ಥದೆಡೆ[೩೬]ಯಲೊಂದು[೩೬] ಕಿಚ್ಚು, ಕೂಡಿದ ದ್ರವ್ಯದ ಮೋಹದೆಡೆಯಲೊಂದು ಕಿಚ್ಚು, ಇಂತೀ: ಸಂಸಾರದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ದುಃಖವಲ್ಲದೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: "ಭಾರ್ಯಾವಿಯೋಗಸ್ಸುಜನಾಪವಾದಃ । ಋಣಸ್ಯ ಶೇ [೩೭]ಷಮ[೩೭] ಧಮಸ್ಯ ಸೇವಾ ॥ ದಾರಿದ್ರ್ಯಕಾಲೇ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಂ ಚ । ವಿನಾಗ್ನಿನಾ ಪಂಚದಹಂತಿ ಕಾಯಂ ॥" ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ, ಈ ಐದು ಕಿಚ್ಚನಿಕ್ಕಿ ಮಣ್ಣಹೊಯ್ದು ಕೆಡಿಸಿದೆಯಯ್ಯಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೩

೧೧೯೫

ಎಂತು ಶಿವಭಕ್ತಿಯ ನಾನುಪಮಿಸುವೆನಯ್ಯಾ? ಎಂದು ಶಿವಾಚಾರವೆನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಪ್ಪುದಯ್ಯಾ? ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಲೋಭ ಮೋಹ ಮದ ಮತ್ಸರಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟುವಡೆದೆನು. ಹಸಿವು ತೃಷೆ ವ್ಯಸನಂಗಳಿಂದ ಕುದಿವುತಿದ್ದೇನೆ, ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಸಪ್ತಧಾತು ಹಂಚುಹರಿಮಾಡಿ ಕಾಡಿಹವಯ್ಯಾ. ಅಯ್ಯಾ, ಅಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಹುಯ್ಯಲ ಕೇಳಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೪

೧೧೯೬

ಹೋತು ಹುಸಿ, ಆಡು ಬಹುಮಾತಿನ ನೆಲೆ, ಕುರಿ ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯದ ನೆಲ ಹೊಲ, ತಗರು ತಥ್ಯಮಿಥ್ಯೆಯ ಹೋರಟೆ, ಹುಲಿ ದ್ವೇಷದಾಗರ, ತೋಳ ಕೊಂದು ತಿಂಬ ಕಾಟ, ಚೋರ ಮೃತ್ಯು. ಇಂತಿವು ಮೊದಲಾದ ಬಹುವಿಧದ ಪ್ರಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯದ ನೆಲಹೊಲದಲ್ಲಿ ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯವೆಂಬ ಹಿಂಡು ಮಂದೆಯಾಗಿವೆಯೇಕೊ? ಇದರ ಸಂಗ ಬಿಡಿಸು. ನಿಮ್ಮ ನಿಜದಂಗವ ತೋರಿ, ಭವಪಾಶದಂಗವ ಹರಿದು, ನಿಮ್ಮ ಘನಲಿಂಗದಲ್ಲಿರಿಸಿ ನೆರೆ ವೀರಬೀರೇಶ್ವರಾ. ೫

೩೪-೩೪ ಅವೆಂತೆಂದೊಡೆ (ಮೂ) ೩೫-೩೫ ತೆ (ಮೂ) ೩೬-೩೬ ಯೊಳಗೊಂದು (ಮೂ) ೩೭-೩೭ ಷಂ ಅ (ಮೂ)

೧೧೯೭

ದೇವಾ, ಕಂಬಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕನಕದ ಕೊಡನ ಕಂಡಂತೆ, ಮರ್ತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಾನವಜನ್ಮವ ಕಂಡೆ. ಆ ಮಾನವಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಗುಣಾಕ್ಷರ [೩೮]ನ್ಯಾಯ[೩೮]ದಂತೆ ಲಿಂಗಬಂದುದ ಕಂಡೆ. ಎನಗಿದು ಚೋದ್ಯವಯ್ಯಾ, ಎನಗಿದು ವಿಪರೀತವಯ್ಯಾ. ಇದಕ್ಕೆ ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಸು, ನಡೆದಂತೆ ನುಡಿಸು. ನುಡಿ[೩೯] ನಡೆಗೆ ಭಿನ್ನವಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರೊಪ್ಪರು. ನಿಮ್ಮ ಶರಣರೊಪ್ಪದಲ್ಲಿಯೇ ನೀನೊಪ್ಪೆ. ನೀನೊಪ್ಪದಲ್ಲಿಯೇ ಎನಗೆ ಬಂದಿತ್ತು, ಹಿಂದಣ ಭವದ ಹೆಮ್ಮಾರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನಂಜುವೆನಯ್ಯಾ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾನಳುಕುವೆನಯ್ಯಾ. ನುಡಿ ನಡೆ ಎರಡಾಗದಂತೆ ನಡೆಸಯ್ಯಾ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.೭

೧೧೯೮

[೪೦]ಕ್ರೀಯನೆ[೪೦] ಭಾವಿಸಿಹೆನೆಂದಡೆ ಮೃತ್ತಿಕೆಯ ಸಾಕಾರವ ತೊಳೆದು ನಿರ್ಮಲನರಸುವನಂತೆ, ಶೂನ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿ ಕಂಡಿಹೆನೆಂದಡೆ ಕಂಗಳಿಗೆಟ್ಟದು, ಕೈಯ ಮುಟ್ಟದು, ಆತ್ಮಂಗಗೋಚರ. ಇಂತೀ ಉಭಯವನೊಡಗೂಡಿ ಕಂಡಿಹೆನೆಂದರೆ ಕ್ರೀಗೆ ಅಂಗ ನಿಲ್ಲದು. [೪೧]ಅರಿವಿಂಗೆ[೪೧] ಆತ್ಮ ಸಲ್ಲದು. ಉಭಯದಾಟ ಕೂಡಿ ನಿನ್ನನರಿವನ್ನಕ್ಕರ ಕಲ್ಪಾಂತರ ಕೂಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಚ್ಚುಗನ ಬಿಡಿಸು ಗೋಪತಿನಾಥ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಲಿಂಗವೆ. ೭

೧೧೯೯

ಎನ್ನ ಮಾಯದ ಮದವ ಮುರಿಯಯ್ಯಾ. ಎನ್ನ ಕಾಯದ ಕಳವಳವ ಕೆಡಿಸಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಜೀವದ ಜಂಜಡವ ಬಿಡಿಸಯ್ಯಾ. ಎನ್ನ ದೇವ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಸುತ್ತಿದ ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚವ ಬಿಡಿಸಾ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ೮

೧೨೦೦

ಸ್ಥಲಂಗಳನರಿದಿಹೆನೆಂದಡೆ ತ್ರಿವಿಧಸ್ಥಲವೆನಗಿಲ್ಲ, ಷಟ್ಸ್ಥಲವ ಮುನ್ನವೇ ಅರಿಯೆ. ತತ್ವವನರಿದಿಹೆನೆಂದಡೆ ಇಪ್ಪತ್ತೈದರ ಗೊತ್ತಿನವ ನಾನಲ್ಲ. ಮಿಕ್ಕಾದ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಯನರಿದಿಹೆನೆಂದಡೆ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯ ತ್ರಿವಿಧಲಕ್ಷ್ಯವಿದ ನಾನಲ್ಲ, ನಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟವ ಕಂಡಿಹೆನೆಂದಡೆ ವಿಶ್ವಾಸವೆನಗಿಲ್ಲ. ವಿರಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಭೇದಿಸಿಹೆನೆಂದಡೆ ತ್ರಿವಿಧಮಲದ ಮೊತ್ತದೊಳಗೆ ಮತ್ತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತೆ ನಿಶ್ಚಯವನರಿದಿಹೆನೆಂದಡೆ ಆತ್ಮಂಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಪ್ಪುದೊಂದು ಗೊತ್ತ ಕಾಣೆ, ಇಂತೀ ಕಷ್ಟತನುವಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಧೂರ್ತನಾಗಿ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಗುಡಿಸಿದ ಹಿಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ತನ್ನ ನಿಷ್ಠೆಯ ತೋರಿ ಎನಗೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯ ಬೀರಿ ವಿಶ್ವಾಸಿಗಳ ಕೃತ್ಯದೊಳಗಾಗಿ ನಿತ್ಯನೇಮಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದಂತಿರು. ನೀನೇ ನಿರ್ಮುಕ್ತನಹೆ, ನಿಜನಿತ್ಯನಹೆ, ಜಗಕ್ಕೆ ಕರ್ತುವಹೆ, ಎನ್ನ ಹಿಕ್ಕೆಗೆ ಬಂದು ಸಿಕ್ಕಿದೆಯಲ್ಲಾ ಮಹಾಮಹಿಮ ವೀರಬೀರೇಶ್ವರಲಿಂಗಾ. ೯

೩೮–೩೮ ಜ್ಞೆಯಾ (ಮೂ) ೩೯+ದ (ಮೂ) ೪೦–೪೦ ಕ್ರಿಯೆನೆ (ಮೂ) ೪೧–೪೧ ಅರಿವೆಗೆ (ಮೂ)

೧೨೦೧

ಎನ್ನ ಕಾಯದ ಕಠಿಣವ ಕಳೆಯಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಜೀವದುಪಾಧಿಯ ಕಳೆಯಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣದ ಪ್ರಪಂಚವ ತೊಲಗಿಸಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಭಾವದ ಭ್ರಮೆಯ ಕೆಡಿಸಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಮನದ ವ್ಯಾಕುಳವ ಮಾಣಿಸಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಕರಣೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಕಷ್ಟಗುಣವ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಯ್ಯಾ, ಎನ್ನೊಳಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕರುಣಾಮೃತವ ತುಂಬಯ್ಯಾ ಗುರುವೆ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೧೦

೧೨೦೨

ಏನೆಂಬೆ ಏನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಮತಿಗೆ[೪೨]ಟ್ಟು[೪೨] ಮಾನ[೪೩]ವ[೪೩] ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದೆ; ಬಂದ ಬರವಿನಲ್ಲಿಯೇ ಭವವೆಂಬ ಭೂಪತಿ ಎನ್ನ ಸೆರೆವಿಡಿದು ಕಾಲಕಾಮನ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟನಯ್ಯಾ. ಕಾಲಂಗೆ ಕಾಯವ ದಂಡವ ತೆತ್ತದ್ದು ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ. ಹೋದಿಹೆನೆಂದಡೆ ಒಳಕಾವಲರು ಹೊರಕಾವಲರು ಹೋಗಲೀಸರು. ನನ್ನ [೪೫]ಸೆರೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು[೪೫] ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದಿಹೆನೆಂದಡೆ ನಾನು ದರಿದ್ರನಯ್ಯಾ. ಎನ್ನ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಯ್ಯಾ, ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮಥರಿರಾ, ನಿಮಗೆ ಸೆರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡುವೆನಯ್ಯಾ. ಭಕ್ತಿಗೆ ಭಂಡಾರವಾಗಿಪ್ಪ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣಾ. ಎನಗೆ ಹಾಗತೂಕ ಭಕ್ತಿಯ ಕೊಡಯ್ಯಾ. ಪ್ರಸಾದವೇ ಚಿತ್ಪಿಂಡಸ್ವರೂಪವಾದ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಾ ಎನಗೆ ಹಾಗತೂಕ ಜ್ಞಾನವ ಕೊಡಯ್ಯಾ. ಮಾಯಾಕೋಳಾಹಳ [೪೬]ನಪ್ಪ[೪೬] ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುವೇ ಎನಗೆ ಹಾಗತೂಕ ವೈರಾಗ್ಯವ ಕೊಡಯ್ಯಾ. ಬೆಟ್ಟದ ಗುಂಡ ತಂದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವ ಮಾಡಿದ ಘಟ್ಟಿವಾಳಲಿಂಗವೆ ಎನಗೆ ಹಾಗತೂಕಲಿಂಗವ ಕೊಡಯ್ಯಾ. [೪೭]ಈ[೪೭] ನಾಲ್ಕು ಹಾಗ ಕೂಡಿದಲ್ಲಿಯೆ ಮನ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಂದಣವಪ್ಪುದು. ಮನ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಂದಣವಾದಲ್ಲಿಯೇ ಎನಗೆ ಚಂದ್ರಾಯುಧಂ ದೊರೆಕೊಂಬುದು. ಆ ಚಂದ್ರಾಯುಧಮಂ ಪಿಡಿದು ಒಳಕಾವಲ ನಾಲ್ವರ ಕೊರಳಂ ಕೊಯ್ದು, ಹೊರಕಾವಲ ಐವರ ಹರಿಹಂಚುಮಾಡಿ, ಭವದ ಬಳ್ಳಿಯ ಕೊಯ್ದು, ಕಾಲಕಾಮರ ಕಣ್ಣ ಕಳೆದು, ಎಡಬಲದ ಹಾದಿಯ ಹೊದ್ದರೆ ನಡುವಣ ಸಣ್ಣ ಬಟ್ಟೆಗೊಂಡು ಬಂದು [೪೮]ರತ್ನಾಚಲ[೪೮] ವನೇರಿ, ಅಲ್ಲಿಪ್ಪ ಲಿಂಗಮಂ ಬಲಗೊಂಡು, ನೀವಿರ್ದ ಉನ್ಮನಿಯ ಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಮ್ಮ ಪಡುಗ ಪಾದರಕ್ಷೆಯ ಹಿಡಿದು, ನಿಮ್ಮ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದಿಪ್ಪುದೇ ಎನಗೆ ಭಾಷೆ. ಎನ್ನ ಭಿನ್ನಪಮಂ ನೀವು ಮನ ಒಲಿದು ಕರುಣಿಸುವುದಯ್ಯಾ. ಇದಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಯ್ಯಾ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೧

೧೨೦೩

ಎಲ್, ಮನ ಬುದ್ಧಿ ಚಿತ್ತ ಅಹಂಕಾರವೆಂಬ ಎನ್ನ ಚತುರ್ವಿಧ ಮಂತ್ರಿ ಪ್ರಧಾನರು ಕೇಳಿರಯ್ಯಾ. ನಾನು ಕೆಟ್ಟು ಭ್ರಷ್ಟನಾಗಿ ಹೋದ ಕರ್ಮದಂಡಲೆಯ ಬಗೆಯ ನಾನು ಸ್ವರ್ಗ ಮರ್ತ್ಯ ಪಾತಾಳದೊಳಗುಳ್ಳ ಭೋಗರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅರಸಾಗಿ, ಅನಂತಕಾಲ ಪಟ್ಟವನಾಳಿ, ಎನ್ನ ಚತುರಂಗಬಲಕ್ಕೆ ತಪ್ಪದೆ ಕಂದಾಯಮಂ ಕೊಟ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿ, ಎನಗೆ ಎರಡು ನಾಲ್ವತ್ತೆರಡು ಲಕ್ಷದ ಭವರಾಟಾಳದ ಋಣ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಆ ಋಣಕ್ಕಂಜಿ ಭೊಗರಾಜ್ಯಮಂ ಬಿಟ್ಟು ದರಿದ್ರನಾದೆನು. ಎನಗೆ ನೀವು ಮಾಡುವ ರಾಜಕಾರ್ಯದ

೪೨-೪೨ ಟ್ಟ (ಮೂ) ೪೩-೪೩ ವಾ (ಮೂ) ೪೪-೪೪ ವಾಸ (ಮೂ) ೪೫-೪೫ ಸಿರಿ ಏರಿಯಲ್ಲಿ (ಮೂ) ೪೬-೪೬ ಮ (ಮೂ) ೪೭-೪೭ ಆರು (ಮೂ) ೪೮-೪೮ ರತ್ನಜಾಲ (ಮೂ)

ಮಣಿಹ[೪೯] ನಿಮಗೆ ತೆಗೆಯಿತ್ತು. ಎನ್ನ ನಂಬಿ ಕೆಡಬೇಡ. ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯಕ್ಕೆ ನೀವು ಹೋಗಿ. ಎಲೆ ಅಜ್ಞಾನತಮಕ್ಕೆ ಜ್ಯೋತಿಪ್ರಕಾಶವನುಳ್ಳ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನವೆ ಕೇಳಯ್ಯಾ, ಆ[೫೦]ತ್ಮ[೫೦]ನು ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪನೆಂದು ವೇದಾಗಮಂಗಳು ಶ್ರುತಿ ಸಾರುತ್ತಿವೆ. ನಾನು ಜೀ[೫೧]ವತ್ವ[೫೧]ಮಂ ಅಳಿದು ಶರಣತ್ವಮಂ ಕೈವಿಡಿದೆ. ಎನ್ನೊಳಗೆ ನೀನು ನನೆಯೊಳಗಣ ಪರಿಮಳದಂತೆ ಹುದಿಗಿಪ್ಪೆಯಾಗಿ; [೫೨]ನೀನು[೫೨] ನಾನು ಗೋಳಕಾಕಾರಸ್ವರೂಪವಾದ ನಿಃಖಳಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಉಯದವಾದ ಸಹೋದರರು. ಎನ್ನ ಎಂಟುವೀದಿ[ಯ] ಪಟ್ಟಣದ ಚೌದಾರಿಯ ಏಕಾಂತವೀದಿಯ ಸುವರ್ಣವಣ್ಣದ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲಿಪ್ಪ ಮನೋನಾಥನಂ ಕಾಣಿಸಿ, ನಿನ್ನ ಶ್ರೀಚರಣಮಂ ಎಂದೆಂದೂ ಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡುವ ಭೃತ್ಯನೆಂದು ಭಯಭಕ್ತಿಯಿಂ ಬಣ್ಣಿಸಿ, ಎನ್ನ ಮಾಯಾಪಾಶಮಂ ಸುಡುವಂತೆ ಒಲವನುಂಟು ಮಾಡು. ಚಿದಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಆರು ಮೂರಾಗಿ, ಮೂರು ಒಂದಾಗಿ, ಎರಡು ವೀದಿಯ ಮಾಣಿಕ್ಯಪುರ[೫೩]ದ[೫೩] ಸಂಗಮಸ್ಥಲವೆಂಬ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿಪ್ಪ ಮಹಾರಾಯನ ಮುಂದೆ ಎನ್ನನಿಕ್ಕಿ ನಿನ್ನ ಆದಿ ಅನಾದಿಯ ಹಳೆಯನೆಂದು ಬಿನ್ನಪಂಗೆಯ್ದು ಕರುಣಾರಸಮಂ ಬೆರಸಿ ಎನಗೆ ಮುಕ್ತಿ ರಾಜ್ಯಮಂ ಕೊಡು[೫೪]ವಂತೆ[೫೪] ಸಂಧಾನಮಂ ಮಾಡಿ ಆ ಮುಕ್ತಿರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಮಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅಭಯಹಸ್ತಮಂ ಕೊಡಿ[ಸಿ], ಎನ್ನ ಎಂಬತ್ತುನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಭವರಾ[೫೫]ಟಾಳ[೫೫]ದ ಋಣವ ತಿದ್ದುವಂತೆ ಮಾಡಯ್ಯಾ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೨

೧೨೦೪

ಕಪಿ ಕಳ್ಳಕುಡಿದು ಕಡಲದಾಂಟುವೆನೆಂದು ಲಂಘಿಸಿ ನಡುನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಮೀನ ಮೊಸಳೆಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾ[೫೬]ದಂತಾಯಿ[೫೬]ತ್ತಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಬಾಳುವೆ. ಆದಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಗರ್ಭಾಬ್ದಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ನಿನ್ನ ನೆನಹಿಲ್ಲದೆ, ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನರಿಯದ ಕಷ್ಟ ಜೀವಿಗಳ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನರಿಯದ ಪರಮಪಾತಕರ, ಭಾವಲಿಂಗವನರಿಯದ ಭವಕ್ಕೊಳಗಾದ ಹು[೫೭]ಲು[೫೭]ಮಾನವರ, ತಂದೆತಾಯಿ ಬಂಧುಬಳಗವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ ಬಲು ಪಾತಕವೆನ್ನನಂಡಲೆದು ಅಮರ್ದಪ್ಪಿ ಅಗಲದ ಕಾರಣ [೫೮]ನಿಂದ[೫೮] ತಾವಿಂಗೆ ನೀರ್ದಳಿವರಯ್ಯಾ. ಕುಳಿತ ತಾವಿಂಗೆ ಹೋಮವನಿಕ್ಕುವರಯ್ಯಾ. ನಾನು ಬಂದ ಬಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಓರ್ವರು ಬಾರರಯ್ಯಾ. ಕಾಲನಾಳಿಂಗೆ ಕಾಲ್ದುಳಿಯಾದೆನಯ್ಯಾ. ಶುನಕಸೂಕರಾದಿಗಳ ಬಸುರಿನಲ್ಲಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿತ್ತಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಮಾಯೆ. ಓರ್ವರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿ ಮತ್ತೋರ್ವ[೫೯]ರಿಗೆ ಅಪ್ಪಾ[೫೯] ಎಂಬ[೬೦] ನಾಣ್ನುಡಿಯ ದೃಷ್ಟ ಎನಗಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ಗುರುವೆ. ಈ ದೋಷಮಂ ಕರುಣದಿಂ ಕಳೆದು ಶುದ್ಧನ ಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ಜನನಿ ಜನಕನೆಂದು. ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರ ಬಂಧುಬಳಗವೆಂದು ಸುಜನಮಂ ಕೊಟ್ಟು ಜಾಗ್ರತ್‍ಸ್ವಪ್ನ ಸುಷುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನತ್ತಲು ಎನ್ನ ಮುಖವ ಮಾಡಿ ಅಕ್ಕರಿಂದ ರಕ್ಷಿಪ್ಪುದಯ್ಯಾ, ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೩

೪೯+ ವ (ಮೂ) ೫೦–೫೦ ತ (ಮೂ) ೫೧–೫೧ ವಾತ್ಮ (ಮೂ) ೫೨–೫೨ ನಿಮ್ಮ (ಮೂ) ೫೩–೫೩ ವೆಂಬ (ಮೂ) ೫೪–೫೪ ದಂತೆ (ಮೂ) ೫೫–೫೫ ಟಣ (ಮೂ) ೫೬–೫೬ ಗಿ (ಮೂ) ೫೭–೫೭ ಳು (ಮೂ) ೫೮–೫೮ ನಿನ್ನ (ಮೂ) ೫೯–೫೯ ರಲ್ಲಿಪ್ಪ (ಮೂ) ೬೦+ ದುಷ್ಟ (ಮೂ)

೧೨೦೫

ಎಲೆ ಕರುಣಿ! ಜನನಿಯ ಜಠರಕ್ಕೆ ಎನ್ನ ತರಬೇಡವಯ್ಯಾ. ತಂದರೆ ಮುಂದೆ ತಾಪತ್ರಯಕ್ಕೊಳಗಾದ ತರಳೆಯ ದುಃಖದ ಬಿನ್ನಪವ ಕೇಳಯ್ಯಾ. ಆಚಾರಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಘ್ರಾಣ. ಗುರುಲಿಂಗಸ್ವರೂಪವಾದ ಜಿಪ್ವೆ, ಶಿವಲಿಂಗಸ್ವರೂಪವಾದ ನೇತ್ರ, ಜಂಗಮಲಿಂಗಸ್ವರೂಪವಾದ ತ್ವಕ್ಕು, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಸ್ವರೂಪವಾದ ಶ್ರೋತ್ರ, ಮಹಾಲಿಂಗಸ್ವರೂಪವಾದ ಘ್ರಾಣ, ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪವಾದ ತನು. ಇಂತಿವೆಲ್ಲವು ಕೂಡಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪವಾದಾತನಾಗಿ, ಆನೆಯ ರೂಪತಾಳಿ ಹಾಳುಗೇರಿಯ ಹೊಗುವ ಹಂದಿಯಂತೆ, ಉಚ್ಚೆಯ ಬಚ್ಚಲೆಂಬ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲದಿಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಂತು ನುಸುಳುವೆನಯ್ಯಾ, ಹೇಸಿಹೇಡಿಗೊಂಡೆನಯ್ಯಾ, ನೊಂದೆನಯ್ಯಾ, ಬೆಂದೆನಯ್ಯಾ, [೬೧]ಬೇಗೆ[೬೧]ವರಿದು ನಿಂದುರಿದೆನಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಮೊರೆಯ ಕೇಳಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗವೆ. ಎನ್ನ ಭವಕ್ಕೆ ನೂಂಕಬೇಡಯ್ಯಾ. ನಾನು ಅನಾದಿಯಲ್ಲಿ ಭೋಗಕಾಶೆಮಾಡಿದ ಫಲದಿಂದೆ ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದು ಪರಿಯಂತರ ನಾನಾ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು, ನಾಯಿ ಉಣ್ಣದ ಓಡಿನಲ್ಲಿ ಉಂಡು, ನರಗೊಲೆಗೊಂಡನಯ್ಯಾ. ಎನಗೆ ಹೊನ್ನು ಬೇಡ, ಹೆಣ್ಣು ಬೇಡ, ಮಣ್ಣು ಬೇಡ, ಭೋಗವು ಬೇಡ, ಭಕ್ತಿಯು ಬೇಡ, ಫಲವು ಬೇಡ, [೬೨]ಪ[೬೨]ದವು ಬೇಡ, ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಪಾದವನೊಡಗೂಡಲೂ ಬೇಡ. ಎನಗೆ ಪುರಷಾ[೬೩]ರ್ಥ[೬೩]ವು ಬೇಡವಯ್ಯಾ. ಎನ್ನ ಮನ ಒಪ್ಪಿ ಪಂಚೈವರು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನುಡಿವುತ್ತಿಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ. ನಿಮ್ಮಾಣೆ, ಎನಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕರುಣಿಸಯ್ಯಾ ತಂದೆ. ಡೋಹರ ಕಕ್ಕಯ್ಯ, ಮಾದರ ಚೆನ್ನಯ್ಯಾ, ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ. ಇಂತಪ್ಪ ಶಿವಶರಣರ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಕಾವ ಸೊಣಗನ ಮಾಡಿ ಎನ್ನನಿರಿಸಯ್ಯಾ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೪

ಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸನ್ನುಂಟುಮಾಡಲು ಬೇಡಿಕೊ

೧೨೦೬

ಭವಕ್ಕೆ ಬೀಜವಾದುದು ತನುವೋ ಮನವೋ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಲು, ಮನವೇ ಕಾರಣವಾಗಿರ್ಪುದನರಿಯದೆ, ಕೆಟ್ಟಮನದ ಸಂಗದಿಂದೆ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ತಾಪತ್ರಯಾಗ್ನಿಯಿಂದೆ ಕಂದಿ ಕುಂದಿ ನೊಂದು ಬೆಂದೆನಯ್ಯಾ. ಈ ಮನದ ಸಂಗದಿಂದೆ ಭವಭವದಲ್ಲಿ ತೊಳಲಿ ಬಳಲಿದೆನಯ್ಯಾ. ಈ ಮನದ ಸಂಗದಿಂದಲೇ ಅನಂತ ಮರವೆಯ [೬೪]ಚೋ[೬೪]ಹಂಗಳಲ್ಲಿ ಸೆರೆಸಿಕ್ಕಿದೆನಯ್ಯಾ. ಈ ಮನದ ಸಂಗವ ಬಿಡಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ನೆನಹಿನ ಸಂಗದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಸಲಹಯ್ಯಾ ಎನ್ನ, ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೧

೬೧–೬೧ ಬೀಗಿ (ಮೂ) ೬೨–೬೨ ಪಾ (ಮೂ) ೬೩–೬೩ ಕಾರ (ಮೂ) ೬೪–೬೪ ಜೋ (ಮೂ)

೧೨೦೭

ಮನವೆಂಬ ಮರ್ಕಟನು ತನುವೆಂಬ ವೃಕ್ಷವನೇರಿ, ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಂಬ ಶಾಖೆ ಶಾಖೆಗೆ ಹಾರಿ, ವಿಷಯ[ಂ]ಗಳೆಂಬ ಹಣ್ಣುಫಲಂಗಳ ಗ್ರಹಿಸಿ ಭವದತ್ತ ಮುಖವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ನೋಡಾ. ಈ ಮನವೆಂಬ ಮರ್ಕಟನ ನಿಮ್ಮ ನೆನವೆಂಬ ಪಾಶದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಎನ್ನನು[೬೫]ಳು[೬೫]ಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಯ್ಯಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೨

೧೨೦೮

ತನುವಿಕಾರಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಕಳವಳಿಸಿ ತೊಳಲಿ ಬಳಲಿದೆನಯ್ಯಾ. ಮನವಿಕಾರಮರವೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಮಣ್ಣುಮಸಿಯಾಗಿ ಬಣ್ಣಗೆಟ್ಟೆನಯ್ಯಾ. ಈ ತನುಮನದ ವಿಕಾರವ ಮಾಣಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತಿವಿಚಾರದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಸಲಹಯ್ಯಾ ಎನ್ನನು ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೩

೧೨೦೯

ಮತಿಗೆಟ್ಟೆನಯ್ಯಾ ಮನದಾಶೆಯ ಕಚ್ಚಿ, ಧೃತಿಗೆಟ್ಟೆನಯ್ಯಾ ತನುವಿನಾಶೆಯ ಮೆಚ್ಚಿ. ಈ ತನುಮನದಾಶೆಯ ಕೆಡಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಯ ಲೇಸ ತೋರಿಸಿ ಬದುಕಿಸಯ್ಯಾ ಎನ್ನನು ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೪

೧೨೧೦

ಮನವಿದು ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರಪಂಚಿನತ್ತ ಹರಿವುದು, ಒಮ್ಮೆ ಪರಮಾರ್ಥದತ್ತ ತಿರುಗುವುದು. ಒಂದ ಹಿಡಿಸಿ, ಒಂದು ಬಿಡಿಸುವುದು, ಇಂತೀ ಸಂದೇಹವನಿಕ್ಕಿದಂದುಗ[೬೬]ಗೊಳಿಸಿ[೬೬] ಮುಂದುಗೆಡಿಸಿ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮನದ ಮರುಳುತನವ ಬಿಡಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಪಾದದಲ್ಲಿರಿಸೆನ್ನ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೫

೧೨೧೧

ಏನಿದ್ದರೇನಿದ್ದರೊಲ್ಲದು ನಿಮ್ಮನುಭಾವಕ್ಕೆನ್ನ ಮನವು : ಡಂಭಕನೆಂಬವ ನಾನು ಕಂಡಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನ ಪೂಜಿಸಿ ಮಾನವರಾಶೆ ಬಿಡದಾಗಿ. ೬

೧೨೧೨

ಒಡೆಯನ ಕಂಡರೆ ಕಳ್ಳನಾಗದಿರು ಮನವೆ. ಭವದ ಬಾಧೆಯ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಬುವರೆ ನೀನು ನಿಯತವಾಗಿ, ಭಯಭರಿತನಾಗಿ, ಅಹಂಕಾರಿಯಾಗದೆ ಶರಣೆನ್ನು, ಮನವೆ. ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯ [೬೭]ನೋ[೬೭]ನುವರೆ ಕಿಂಕರನಾಗಿ ಬದುಕು ಮನವೆ. ೭

೧೨೧೩

ಒಳ್ಳಿಹ ಮೈಲಾರನ[೬೮] ಒಳಗೆಲ್ಲ ಸಣಬು. ಹೊರಗಣ ಬಣ್ಣವೇ ಕರ ಲೇಸಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ, ಶ್ವಾನನ ನಿದ್ದೆ, ಅಜ್ಞಾನಿಯ ತಪದಂತೆ ಆಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಮತಿ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೮

೬೫–೬೫ ಳಿ (ಮೂ) ೬೬–೬೬ ಗೂಡಿಸಿ (ಮೂ) ೬೭–೬೭ ನೂ (ಮೂ) ೬೮+ ಲ್ಲಿ (ಮೂ)

೧೨೧೪

ಲೋಕೋಪಚಾರಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆವೆನಯ್ಯಾ. ಮನದ ತಾಮಸ ಬಿಡದು, ಮನದ ಕಪಟ ಬಿಡದು. ಶಿವಶರಣೆಂಬುದು ಅಳವಡದಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಎರಡುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನೆಂತೊಲಿವ? ೯

೧೨೧೫

ಕೆಲಕ್ಕೆ ಶುದ್ಧನಾದೆನಲ್ಲದೆ ಮನಕ್ಕೆ ಶುದ್ಧನಾಗೆನಯ್ಯಾ, ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸುವಡೆ, ಕೈ ಶುದ್ಧ ಇಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ಮನಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸುವಡೆ, ಎನ್ನ ಮನ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ಭಾವ ಶುದ್ಧವಾದಡೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯನಿತ್ತ ಬಾ ಎಂದೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳನೇಕಯ್ಯಾ? ೧೦

೧೨೧೬

ಹೃದಯದಿ ಕತ್ತರಿ, ತುದಿಯ ನಾಲಿಗೆ ಬೆಲ್ಲೆಂಬೋ ! ಆಡಿಹೆವೆಂಬೋ ಹಾಡಿಹೆವೆಂಬೋ, ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಮಾಡಿಹೆನೆಂಬೋ !! ಆನು ಎನ್ನಂತೆ, ಮನ ಮನದಂತೆ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ತಾನು ತನ್ನಂತೆ !!! ೧೧

೧೨೧೭

ಓತಿ ಬೇಲಿವರಿದಂತೆ ಎನ್ನ ಮನವಯ್ಯಾ, ಹೊತ್ತಿಗೊಂದು ಪರಿಯಪ್ಪ ಗೋಸುಂಬೆಯಂತೆ ಎನ್ನ ಮನವು. ಬಾವುಲ ಬಾಳುವೆಯಂತೆ ಎನ್ನ ಮನವು. ನಡುವಿರುಳೆದ್ದ ಕುರುಡಂಗೆ ಅಗಸಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾದಂತೆ – ಎನಗಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತಿಯ ಬಯಸಿದರುಂಟೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೧೨

೧೨೧೮

ಸತ್ಯಸಂಬಂಧ ಸ್ವಯವಾದ ಭೃತ್ಯಾಚಾರವೆನಗಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ; ಅನುದಿನ ನಿಮ್ಮ ನೆನೆಯಲು ತೆರಹಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ ಎನಗೆ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ಕರುಣಿಸಿ ಕೃಪೆಯ ಮಾಡಯ್ಯಾ. ೧೩

೧೨೧೯

ಶಬ್ದಸಂಭಾಷಣೆಯ ನುಡಿಯ ವರ್ತಿಸಿ ನುಡಿವೆ. ತೊಡಹದ [೧೯]ಬಣ್ಣದ ಕೆಲಸದಂತೆ[೧೯] ಕಡಿಹಕ್ಕೆ ಒಳಗೆ ಬಾರದು ನೋಡಾ. ಎನ್ನ ಮನದಲೊಂದು, ಹೃದಯದಲೊಂದು, ವಚನದಲೊಂದು ನೋಡಾ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ಆನು ಭಕ್ತನೆಂಬ ಹುಡಿಯ ಮಸಕವನೇನು ಬಣ್ಣಿಸುವೆನಯ್ಯಾ? ೧೪

೧೨೨೦

ಲೌಕಿಕರ ಕಂಡು ಆಡುವೆ, ಹಾಡುವೆ; ತಾರ್ಕಿಕರ ಕಂಡು ಆಡುವೆ, ಹಾಡುವೆ, ಸಹಜಗುಣವೆನ್ನಲಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ; ನಿಜಭಕ್ತಿ ಎನಗಿಲ್ಲ, ತಂದೆ [೨೦]ಏ[೨೦]ಕೋಭಾವ ಎನಗುಳ್ಳರೆ, [೨೧]ಏ[೨೧]ಕೆ ನೀ ಕರುಣಿಸೆಯಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೧೫

೧೯-೧೯ ಕೆಲಸದ ಬಣ್ಣದಂತೆ (ಮೂ) ೨೦-೨೦ ಎ (ಮೂ) ೨೧-೨೧ ಯಾ (ಮೂ)

೧೨೨೧

ಕೊಂಬೆಯ ಮೇಲಣ ಮರ್ಕಟನಂತೆ ಲಂಘಿಸುವುದು ಎನ್ನ ಮನವು. ನಿಂದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲೀಯದೆನ್ನ ಮನವು; ಹೊಂದಿದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಲೀಯದೆನ್ನ ಮನವು. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಚರಣಕಮಲದಲ್ಲಿ ಭ್ರಮರನಾಗಿರಿಸು, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ! ೧೬

೧೨೨೨

ಅಂದಣವನೇರಿದ ಸೊಣಗನಂತೆ ಕಂಡೊಡೆ ಬಿಡದು ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ ಸ್ವಭಾವವನು; ಸುಡು ಮನವಿದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹರಿವುದು; ಮೃಡ, ನಿಮ್ಮನನುದಿನ ನೆನೆಯಲೀಯದು. ಎನ್ನೊಡೆಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ನಿಮ್ಮ ಚರಣವ ನೆನೆವಂತೆ ಕರುಣಿಸು, ಸೆ[೬೨]ರ[೬೨]ಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡುವೆ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ! ೧೭

೧೨೨೩

ತುಪ್ಪದ ಸವಿಗೆ ಅಲಗ ನೆಕ್ಕುವ ಸೊಣಗನಂತೆ ಎನ್ನ ಬಾಳುವೆ. ಸಂಸಾರ ಸಂಗ ಬಿಡದು ನೋಡೆನ್ನ ಮನವು. ಈ ನಾಯಿತನವ ಮಾಣಿಸು, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ! ೧೮

೧೨೨೪

ಕೋಟ್ಯಾನುಕೋಟಿ ಜಪವನು ಮಾಡಿ ಕೋಟಲೆಗೊಳಲೇಕೆ ಮನವೆ? ಕಿಂಚಿದ್ಗೀತವನಂತಕೋಟಿ ಜಪ! ಜಪವೆಂಬುದೇಕೆ ಮನವೆ? ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರ ಕಂಡು, ಆಡಿ ಹಾಡಿ ಬದುಕು ಮನವೆ. ೧೯

೧೨೨೫

ಮನವೆ, ನಿನ್ನ ಜನ್ಮದ ಪರಿಭವವ ಮರದೆಯಲ್ಲಾ ಮನವೆ. ಲಿಂಗವ ನೆರೆನಂಬು ಕಂ[೬೩]ಡಾ,[೬೩] ಮನವೆ. ಜಂಗಮವ ನಂಬು ಕಂ[೬೩]ಡಾ[೬೩] ಮನವೆ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ ಬಿಡದೆ ಬೆಂಬತ್ತು ಕಂ[೬೩]ಡಾ[೬೩] ಮನವೆ. ೨೦

೧೨೨೬

ಸುರರ ಬೇಡಿದರಿಲ್ಲ, ನರರ ಬೇಡಿದರಿಲ್ಲ, ಬರಿದೆ ಧೃತಿಗೆಡಬೇಡ ಮನವೆ. ಆರನಾದಡೆಯೂ ಬೇಡಿ ಬೇಡಿ, ಬರಿದೆ ಧೃತಿಗೆಡಬೇಡ ಮನವೆ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನಲ್ಲದೆ, ಆರ ಬೇಡಿದರಿಲ್ಲ ಮನವೆ. ೨೧

೧೨೨೭

ಬೆಲ್ಲವ ತಿಂದ [೬೪]ಕೋ[೬೪]ಡಗನಂತೆ ಸಿಹಿಯ ನೆನೆಯದಿರಾ ಮನವೆ. ಕಬ್ಬತಿಂದ ನರಿಯಂತೆ ಹಿಂದ[೬೫]ಕ್ಕೆಳ[೬೫]ಸದಿರಾ ಮನವೆ. ಗಗನವನಡರಿದ ಕಾಗೆಯಂತೆ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಹಂಬಲಿಸದಿರಾ ಮನವೆ. ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರ ಕಂಡು ಲಿಂಗವೆಂದು ನಂಬು ಕಂಡೆಯಾ ಮನವೆ. ೨೨

೬೨-೬೨ ರೆ (ಮೂ) ೬೩-೬೩ ಡೆಯಾ (ಮೂ) ೬೪-೬೪ ಕೊ (ಮೂ) ೬೫-೬೫ ನೆಣಿ (ಮೂ)

೧೨೨೮

[೭೬]ಎನ್ನ[೭೬] ಚಿತ್ತವು ಅತ್ತಿಯ ಹಣ್ಣು ನೋಡಯ್ಯಾ; ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಏನೂ ಹುರುಳಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ಪ್ರಪಂಚಿನ ಡಂಬಿನಲ್ಲಿ ಎನ್ನನೊಂದು ರೂಪವ ಮಾಡಿ ನೀವಿರಿಸಿದಿರಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೨೩

೧೨೨೯

ಮರನೇರಿದ ಮರ್ಕಟನಂತೆ ಹಲವು ಕೊಂಬೆಗೆ ಹಾಯುತಲಿದ್ದೇನೆ. ಬೆಂದ ಮನವ ನಾನೆಂತು ನಂಬುವೆನಯ್ಯಾ? ಎಂತು ನಚ್ಚುವೆನಯ್ಯಾ? ಎನ್ನ ತಂದೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲೀಯದಯ್ಯಾ! ೨೪

೧೨೩೦

ದಂದುಗ ಬಿಡದು, ಮನ[ದ] ಸಂದೇಹ ಹಿಂಗದಾಗಿ; ಮುನ್ನ ಲಿಂಗವ ಕಂಡೆಹೆನೆಂದಡೆ ಹುಸಿ ನೋಡಾ. [ಬೆಂದ] ಕರಣಾದಿಗಳು ಒಂದು ಪಥವನರಿಯವು. ಎಂತು ಶಿವಪಥವೆನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಪ್ಪುದಯ್ಯಾ? ಎನ್ನ ತಂದೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಬಳಿವಿಡಿದರೆ ಎನ್ನ ದಂದುಗ ಹಿಂಗುವುದು. ೨೫

೧೨೩೧

ತನ್ನಿಚ್ಚೆಯ ನುಡಿದರೆ ಮೆಚ್ಚುವದೀ ಮನವು; ಇದಿರಿಚ್ಚೆಯ ನುಡಿದರೆ ಮೆಚ್ಚದೀ ಮನವು. ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರ ನೆಚ್ಚದ ಮೆಚ್ಚದ ಮನವ ಕಿಚ್ಚಿನೊಳಗಿಕ್ಕು. ೨೬

೧೨೩೨

ವಚನದ ಹುಸಿ ನುಸುಳೆಯ ಮಾಬುದೆನ್ನ? ಮನದ ಮರ್ಕಟತನವೆಂತೂ ಮಾಬುದೆನ್ನ? ಹೃದಯಕಲ್ಮಷವೆಂತು ಮಾಬುದೆನ್ನ? ಕಾಯವಿಕಾರಕ್ಕೆ [೭೭]ತರಿಸಲವೋ[೭೭]ದೆನು. [೭೮]ಎ[೭೮]ನಗಿದು ವಿಧಿಯೇ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೨೭

೧೨೩೩

[ಅವಳ ವಚನ ಬೆಲ್ಲದಂತೆ] ಹೃದಯದಲ್ಲಿಪ್ಪುದೆಲ್ಲ ನಂಜು ಕಂ[೭೯]ಡ[೭೯]ಯ್ಯ. ಕಂಗಳಲೊಬ್ಬನ ಕರೆವಳು. ಮನದಲೊಬ್ಬನ ನೆ[೮೦]ರೆ[೮೦]ವಳು. ವಚನದಲ್ಲೊಬ್ಬನ ನೆ[೮೧]ನೆ[೮೧]ವಳು, ಇಂತಿವಳ ತನು ಒಂದೆಸೆ. ಮನ ಒಂದೆಸೆ, ಮಾತೊಂದೆಸೆ. ಈ ಮಾನಸಗಳ್ಳಿಯ ನನ್ನವಳೆಂದು ನಂಬುವ ಕುರಿನರರನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೨೮

೭೬–೭೬ ನನ್ನ (ಮೂ) ೭೭–೭೭ ತೋರಿಸಲುವಾ (ಮೂ) ೭೮–೭೮ ಇ (ಮೂ) ೭೯–೭೯ ಡೆ (ಮೂ) ೮೦–೮೦ ನೆ (ಮೂ) ೮೧–೮೧ ರೆ (ಮೂ)

೧೨೩೪

ಮನವಿದು ಕ್ಷಣದೊಳಗೆ ಹೋಗದ ಠಾವಿಂಗೆ ಹೋದಂತೆ ನೆನೆವುತ್ತಿದೆ. ಬಾರದ ಠಾವಿಂಗೆ ಬಂದಂತೆ ನೆನೆವುತ್ತಿದೆ. ಕಾಣದುದ ಕಂಡಂತೆ ನೆನೆವುತ್ತಿದೆ. ಕೇಳದುದ ಕೇಳಿದಂತೆ ನೆನೆವುತ್ತಿದೆ. ಕ್ಷಣದೊಳಗೆ ದಶದಿಕ್ಕಿಗೊಯ್ಯುತ್ತಿದೆ. ಶತಮರ್ಕಟವಿಧಿ ಒಂದು ಮನಕ್ಕಾದರೆ, ಇದನೆಂತು ತಾಳಬಹುದಯ್ಯಾ? ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ದಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ, ಈ ಮನವ ಸೆರೆ[೮೨]ಯಿಟ್ಟಾಳಯ್ಯಾ[೮೨] ನಿಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೊಂಬೆ.೨೯

೧೨೩೫

[೮೩]ಹೇಡಿ[೮೩] ಮನದ ಸಖತ್ವದಿಂದೇನಾಗದಯ್ಯಾ? ಇಹಪರ[ದ] ವೈರಾಗ್ಯವ ಕೆಡಿಸಿ ಹೇಡಿಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಮುಂದಕ್ಕೊಂದಡಿಯಿಡಲೀಯದೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದೆಳೆವುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮನಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನ[೮೪]ಶ[೮೪]ಸ್ತ್ರವಕೊಟ್ಟು ಕಲಿ ಮಾಡಿ [೮೫]ಸನ್ನಿಧಿ[೮೫]ಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಾಳಾಗಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಯ್ಯಾ ಈ ಮನವನು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ.೩೦

೧೨೩೬

ತನ್ನ ಜ್ಞಾನ ಮೂಲಾಹಂಕಾರದಿಂದೆ ಗುರು ಚರ ಪರ ಭಕ್ತಗಣಂಗಳ ಕಂಡರೆ ತಲೆವಾಗದಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಮನವು, ತನ್ನ ಬೈರೂಪದ ಬಿಂಕದಿಂದೆ ಗುರುಹಿರಿಯರು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಭೃತ್ಯಭಾವದಿಂದೆ ಮಾತನಾಡದಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಮನವು. ಯತಿಗಳು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ತನ್ನ ಗುರುವಿನಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹಾದಿಯ ಬಿಡದಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಮನವು. ಹರಗುರುವಾಕ್ಯವಿಡಿದು ಆಚರಿಸುವ ನಿಜನಿಷ್ಠ ಶೀಲವ್ರತಿಗಳ ಕಂಡರೆ ತನ್ನ ಗರ್ವದಿಂದ ಊರಮಾರಿಯ ಕೋಣ ತಿರುಗುವಂತೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಮತ್ಸರಿಸಿತಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಮನವು. ಇಂಥ ಪರಮಪಾತಕ ಮನದ ಸಂಗದಿಂದ ನೊಂದು ಬೆಂದು ಕಂಗೆಟ್ಟು ಕಂದಿ ಕುಂದಿ ತೊಳಲಿ ಬಳಲಿದೆನಯ್ಯಾ. ಇಂಥ ಕುಮನದ ಸಂಗವ ಪರಿಹರಿಸಯ್ಯಾ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೆ.೩೧

೧೨೩೭

ತನ್ನ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಮಹಾದುಃಖವ ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಹಾತತ್ವಜ್ಞಾನಾನಂದ ನಿಜಜ್ಞಾನಿಯಾಗುವುದಯ್ಯಾ. ಮತ್ತೊಂದು ವೇಳೆ ಮಲತ್ರಯಪಾಶಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಹಾಭ್ರಷ್ಟತನದಿಂದೆ ಚರಿಸುವುದಯ್ಯಾ. ಒಂದು ಬೇಳೆ ಪರಮವಿರಕ್ತಿಯ ಹೇಳುವುದಯ್ಯಾ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಭ್ರಷ್ಟತನದಿಂದೆ ಚರಿಸುವುದಯ್ಯಾ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಪುರಾಣವೈರಾಗ್ಯದಿಂದ ಮಹಾತ್ಯಾಗಿಯಾಗುವುದಯ್ಯಾ. [ಒಂದು ವೇಳೆ] ಮಹಾಲೋಭತ್ವದಿಂದೆ ಭವಪಾಶದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ತೊಳಲುವುದಯ್ಯಾ. ಇಂಥ ಜಡಜೀವಮನದ ಸಂಗವ ತೊಲಗಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಯ್ಯಾ. ಎನ್ನ ಸೂತ್ರಧಾರಿ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಸಕಲಾಗಮಂಗಳಮೂರ್ತಿ ಮೋಕ್ಷದಾಯಕ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೆ. ೩೨

೧೨೩೮

ಲಿಂಗವೇ ಅಂಗವಾಗಿಹೆನೆಂಬವನ ಭಾವ ಇದರಲ್ಲೆ ನಿಶ್ಚಯ ನೋಡಾ. ಮನವೇ ನಿಂದಾಸ್ತುತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರ್ಷ ರೋಷಗಳಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ನೀಚಾನೀಚ ಗುಣವ ನೋಡದೆ ನಮ್ರಭಾಷಾವಂತನಾಗಬೇಕು.

೮೨-೮೨ ಇಟ್ಟಳಹಯ್ಯ (ಮೂ) ೮೩-೮೩ ಹಿಡಿ (ಮೂ) ೮೪-೮೪ ಶಾ (ಮೂ) ೮೫-೮೫ ಎನ್ನಿಚ್ಛೆ (ಮೂ)

ಸರ್ವಜೀವಿಗಳ ತನ್ನಂತೆ ತಿಳಿದು ನೋಡಬೇಕು. ಸಂಶಯಾಸಂಶಯವಳಿದು ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಬೇಕು. ಆಕಾಶದ ಬೆಳಗಿನ ಬೆಳ[೮೩]ಗ[೮೩] ನೋಡಿ ಬೆಳಗುಮಯನಾಗಬೇಕು ನೋಡಾ ಎಲೆ ಮನವೆ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ. ೩೩

೧೨೩೯

ಅಂದಂದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ ಮನ ನಾಚದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ. ಕಂದದೀ ಮನವು, ಕುಂದದೀ ಮನವು, ಲಿಂಗದೇವನ ಒಲವು ಎಯ್ದುದೆಂದು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಯ್ಯಾ, ಈ ಬೆಂದ ಮನದ ಹೊಸ ಪರಿಯ ನೋಡಾ. ೩೪

೧೨೪೦

ಹೊತ್ತಿಗೊಂದು ಪರಿಯಹ ಮನವ ಕಂಡು ಕಂಡು, ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಪರಿಯಹ ತನುವ ಕಂಡು ಕಂಡು, ಅಂದಂದಿಗೆ ಭಯವು, ಒಂದು ನಿಮಿಷಕನಂತವ ನೆನೆವ ಮನವ ಕಂಡು ಕಂಡು, ಅಂದಂದಿಗೆ ಭಯವು, ಇದನರಿದು ನಿಮ್ಮ ನೆನೆಯಲೀಯದು, ಮನ ಹಗೆಯಾದುದು ಸದ್ಗುರುವೇ ಪುರದಮಲ್ಲ.೩೫

೧೨೪೧

ತಡಿ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದ ಮಹಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಒಡಲಿಲ್ಲದ ಅಂಬಿಗ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಡಿವ ಬಿಡುವ ಮನವ ಬೆಲೆಗೊಟ್ಟರೆ, ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಹಾಯಿಸುವೆ [ಮಹಾ] ಹೊಳೆಯ. ನುಡಿಯಿಲ್ಲದ ನಿಸ್ಸೀಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರಿಸುವೆನೆಂದಾತನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ. ೩೬

ಲಿಂಗಾಂಗಸಾಮರಸ್ಯವುಳ್ಳವನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

೧೨೪೨

ನಿಮ್ಮಿಂದಲಾನಾದೆನು. ಎನಗೆ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ ಮನ ಪ್ರಾಣಾದಿಗಳಾದವು. ಆ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ ಮನಪ್ರಾಣಾದಿಗಳಿಗೆ ಕರ್ತನು ನೀನೇ. ಅವರ ಆಗು [೮೭]ಚೇಗು[೮೭] ಸುಖದುಃಖ ಎಲ್ಲವೂ ನೀನೇ. ಒಳಗೂ ನೀನೇ, ಹೊರಗೂ ನೀನೇ, ನಾನೆಂಬುದು ನಡುವಣ ಭ್ರಾಂತು. ನಿನ್ನ ವಿನೋದ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ದೇವರಾಯ ಸೊಡ್ಡಳಾ. .೧

೧೨೪೩

ಎನ್ನೊಳಗೆ ನೀನು ಪ್ರವೇಶ. ನಿನ್ನೊಳಗೆ ನಾನು ಪ್ರವೇಶ. ದೇವ ನೀನಲ್ಲದಿಲ್ಲ, ಭಕ್ತ ನಾನಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ಈ ಪರಿಯ ಮಾಡುವರಿನ್ನಾರು ಹೇಳು? ಎನಗೆ ನೀನೇ ಗತಿ, ನಿನಗೆ ನಾನೇ ಗತಿ. ಇನ್ನೇಕೆ ಜವನಿಕೆ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ? ೨

೮೬-೮೬ ಗು (ಮೂ) ೮೭-೮೭ ಚಾಗು (ಮೂ)

೧೨೪೪

ಪಾಪವೆನ್ನದು ಪುಣ್ಯ ನಿನ್ನದೆ [ಅಯ್ಯಾ]? ಎನಗೆ ನೀನೇ. ದ್ವಂದ್ವಕರ್ಮ ಬೇರಾದ ಪರಿಯಿನ್ನೆಂತು ಹೇಳಯ್ಯಾ? ವಿಚಾರವಾದ ಬಳಿಕ ನಾನು ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿ, ನೀನು ಭಕ್ತ ಕಾಯನು. ಇದು ಕಾರಣ ದ್ವಂದ್ವಕರ್ಮ ಮುನ್ನವೇ ನಾಸ್ತಿ. ಇನ್ನು ಭಾವಭೇದವೆಂದಡೆ ನಗೆಗೆಡೆಯಪ್ಪುದು. ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದು ಎನ್ನದಲ್ಲ ನಿನ್ನದು ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೩

೧೨೪೫

ಶಿವಶಿವಾ! ಎನ್ನ ಮನವ ನೋಡಿಹೆನೆಂಬೆ, ಎನ್ನ ಗುಣಾವಗುಣವ ಹಿಡಿದಿಹೆನೆಂಬೆ. ಮನವಾರು ನೀನಾರು ಎಂಬುದನರಿಯಾ? ನೀನರಿಯದಿರ್ದಡೂ ನಾನರಿಯೆನೆ? ನಾನರಿಯದಿರ್ದಡೂ ನೀನರಿಯೆಯಾ? ಎಂದೆನಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾದೆ, ಅಂದೇ ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿ, ಇನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನ್ನಾರದು ಹೇಳಾ? ಇದು ಕಾರಣ ದ್ವಂದ್ವಕರ್ಮ ಮುನ್ನವೇ ನಾಸ್ತಿ. ಇದನು ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಪ್ರಸಾದ [ವೆಂದ] ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣಾಗಮಂಗಳು, ಈಸುವ ಬಲ್ಲುದನು ತೋರಲೇಕಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ? ೪

೧೨೪೬

ಎನಗೆ ನೀನು ಪ್ರಾಣ, ನಿನಗೆ ನಾನು ಪ್ರಾಣ. ಇನ್ನೇನೊ ಇನ್ನೇನೋ? ಹಂಗಿಲ್ಲ ಹರಿಯಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೇನೂ ಪ್ರಪಂಚಿಲ್ಲಾಗಿ ನೀ ನಡೆಸಿದಂತೆ ನಡೆದೆ, ನೀ ನುಡಿಸಿದಂತೆ ನುಡಿದೆ. ನೀ ನೋಡಿಸಿದಂತೆ ನೋಡಿದೆ, ನೀ [೮೮]ಆಡಿ[೮೮]ಸಿದಂತೆ ಆಡಿದೆ. ನೀ ಮಾಡಿಸಿದಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಸುಖದುಃಖ ಪುಣ್ಯಪಾ[೮೯]ಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣನು[೮೯] ನೀನೇ ಅಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೫

೧೨೪೭

ಎನ್ನ ಗತಿ ನಿನ್ನ ಗತಿ. ಎನ್ನ ಕೇಳಿಕೆ ನಿನ್ನ ಕೇಳಿಕೆ. ಎನ್ನ ನೋಟವೇ ನಿನ್ನ ನೋಟ. ಎನ್ನಂಗ ಸ್ಪರ್ಶನವೇ ನಿನ್ನಂಗ ಸ್ಪರ್ಶನ. ಎನ್ನಂಗಸುಖಭೋಗವೇ ನಿನ್ನಂಗಸುಖಭೋಗ. ಎನ್ನೊಳಗೆ ನೀನು. ನಿನ್ನೊಳಗೆ ನಾನು. ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣ ನೀನು, ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣ ನಾನಾದ ಕಾರಣ. ಎನ್ನ ಸೋಂಕಿಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಪೂಜೆಯಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೬

೧೨೪೮

ಕಾಲೆರಡರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಾಟವೆ? ಕೈಯೆರಡರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಬಂಧವೆ? ಮೈಯೊಂದರಲ್ಲಿ [೯೦]ನಿನ್ನ[೯೦] ಭೋಗವೆ? ಬಾಯೊಂದರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ತೃಪ್ತಿಯೇ? ಐದರ ಗುಹೆಯೊಳಗೆ ಗುಹೇಶ್ವರನಾದೆ. ಮೂರರ ಗೂಡಿನೊಳಗೆ ಗುಮ್ಮಟನಾದೆ. ಆರರ ಅಂಗವ ಹರಿದು ಅಗಮ್ಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವಾದೆ, ಮೀರಿ ಕಾಂಬುದೇನು ಹೇಳಿರಣ್ಣಾ. ೭

೮೮–೮೮ ನು (ಮೂ) ೮೯–೮೯ ಪಾತ್ಮಕ (ಮೂ) ೯೦–೯೦ ನಿಮ್ಮ (ಮೂ)

೧೨೪೯

ಎನ್ನರಿವೇ ನಿನ್ನರಿವಯ್ಯಾ, ನಿನ್ನರಿವೆ ಎನ್ನರಿವಯ್ಯಾ. ಎನ್ನ ಜೀವನವೇ ನಿನ್ನ ಜೀವನವಯ್ಯಾ; ನಿನ್ನ ಜೀವನವೇ ಎನ್ನ ಜೀವನವಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಸುಖವೇ ನಿನ್ನ ಸುಖವಯ್ಯಾ. ನಿನ್ನ ಸುಖವೇ ಎನ್ನ ಸುಖವಯ್ಯಾ. ಎನಗೆ ನಿನಗೆ ಸಂದು ಸಂಶಯವಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ, ಸಂದುಂಟೆಂದು ನುಡಿವುದೆಲ್ಲವು ಬಂಧದ ನುಡಿ ಕಾಣಿರೊ. ಆದಿಯಲು ಸಂದಿಲ್ಲ, ಅನಾದಿಯಲು ಸಂದಿಲ್ಲ, ಎಂದೂ ಶರಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೮

೧೨೫೦

ಎನ್ನ ಕಾ[೯೧]ಯದೊ[೯೧]ಳಗೆ ನಿನ್ನ ಕಾಯವಿಪ್ಪುದು. ನಿನ್ನ ಕಾ[೯೧]ಯದೊ[೯೧]ಳಗೆ ಎನ್ನ ಕಾಯವಿಪ್ಪುದು. ಎನ್ನ ಜೀವ[೯೨]ದೊ[೯೨]ಳಗೆ ನಿನ್ನ ಜೀವವಿಪ್ಪುದು, ನಿನ್ನ ಜೀವದೊಳಗೆ ಎನ್ನ ಜೀವವಿಪ್ಪುದು. ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣದೊಳಗೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣವಿಪ್ಪುದು, ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣದೊಳಗೆ ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣವಿಪ್ಪುದು. ಎನ್ನ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೊಳಗೆ ನಿನ್ನ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಪ್ಪವು. ನಿನ್ನ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೊಳಗೆ ಎನ್ನ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಪ್ಪವು. ಎನ್ನ ವಿಷಯಂಗಳೊಳಗೆ ನಿನ್ನ ವಿಷಯಂಗಳಿಪ್ಪವು, ನಿನ್ನ ವಿಷಯಂಗಳೊಳಗೆ ಎನ್ನ ವಿಷಯಂಗಳಿಪ್ಪವು. ಎನ್ನ ಕರಣಂಗಳೊಳಗೆ ನಿನ್ನ ಕರಣಂಗಳಿಪ್ಪವು, ನಿನ್ನ ಕರಣಂಗಳೊಳಗೆ ಎನ್ನ ಕರಣಂಗಳಿಪ್ಪವು, ಇಂತೀ ನಾನೇ ರೂಪು ನೀನೇ ನಿರೂಪು. ರೂಪಿಂಗೆ ಕೇಡುಂಟು. ನೀರೂಪಿಂಗೆ ಕೇಡಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕರ್ಪುರ, ನೀನೇ ಜ್ಯೋತಿ, ಆ[ನು] ನಿಮ್ಮೊಳಡಗಿದೆನು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೯

ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಮಿಸು

(ಸತಿಪತಿ ಭಾವದ ವಚನಗಳು)

೧೨೫೧

ಅಯ್ಯಾ, ಹಗಲು ನಾಲ್ಕು ಜಾವ ನಿಮ್ಮ ವಿಕಳದಲ್ಲಿಪ್ಪೆನು. ಇರುಳು ನಾಲ್ಕು ಜಾವ ಲಿಂಗದ ವಿಕಳಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಪ್ಪೆನು. ಹಗಲಿರುಳು ನಿಮ್ಮ ಹಂಬಲದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆದೊರಗಿದೆನು. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಒಲುಮೆಗೆಟ್ಟು ಹಸಿವು ತೃಷೆ ನಿದ್ರೆಯ ತೊರೆದೆನು ನೋಡಾ. ೧

೧೨೫೨

ಅರಿಸಿನವ[ನೆ] ಮಿಂದು, ಹೊಂ[೯೩]ದೊ[೯೩]ಡಿಗೆಯನೆ ತೊ[೯೪]ಟ್ಟು[೯೪] [ದೇವಾಂಗವನುಟ್ಟೆನೆಲೆ] ಪುರುಷಾ ಬಾರಾ, ಪುಣ್ಯರತ್ನವೆ ನೀ ಬಾ[ರಾ]. ನಿನ್ನ ಬರವೆನ್ನಸುವಿನ ಬರವಾದುದೀಗ. ಬಾರಾ ಬಾರಾ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಬಂ[೯೫]ದಹ[೯೫]ನೆಂದು ಬಟ್ಟೆಗಳ ನೋಡಿ ನಾ ಬಾಯಾರುತಿರ್ದೆ. ೨

೯೧–೯೧ ಯೊ(ಮೂ) ೯೨–೯೨ ರೊ(ಮೂ) ೯೩–೯೩ ದು(ಮೂ) ೯೪–೯೪ ಟ್ಟೆ(ಮೂ) ೯೫–೯೫ ದಾ(ಮೂ)

೧೨೫೩

ಒಮ್ಮೆ ಕಾಮನ ಕಾಲ ಹಿಡಿವೆ. ಒಮ್ಮೆ ಚಂದ್ರಮಗೆ ಸೆ[೯೬]ರ[೯೬]ಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡುವೆ. ಸು[೯೭]ಡಲಿ[೯೭] ವಿರಹವನು. [೯೮]ನಾನಾ[೯೮]ರಿಗೆ ಧೃತಿಗೆಡುವೆ? ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೆನ್ನನೊಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಹಂಗಿತಿಯಾದೆನವ್ವಾ. ೩

೧೨೫೪

ಕಳವಳದ ಮನವು ತಲೆಕೆಳಗಾಯಿತವ್ವಾ, ಸುಳಿದು ಬೀಸುವ ಗಾಳಿ ಉರಿಯಾಯಿತವ್ವಾ, ಬೆಳದಿಂಗಳು ಬಿಸಿಲಾಯಿತವ್ವಾ ಕೆಳದಿ. ಹೊಳಲಸುಂಕಿಗನಂತೆ ತೊಳಲುತ್ತಿದ್ದೆನವ್ವಾ, ತಿಳುಹು, ಬುದ್ಧಿಯ ಹೇಳಿ ಕರೆತಾರೆಲೆಗವ್ವಾ; ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಂಗೆ ಮುನಿಸವ್ವಾ. ೪

೧೨೫೫

ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ವಿಕಳದಲ್ಲಿ ನೆನವುತ್ತ, ಗಾಳಿಯ ಸರವೇ ನೀವೆಂದು ಬಗೆದೆ ಕಂಡಯ್ಯಾ. ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ವಿಕಳದಲ್ಲಿ ಮಹಾಭ್ರಾಂತಳಾಗಿಹೆನಯ್ಯಾ. ೫

೧೨೫೬

ಅಯ್ಯಾ, ನೀನೇಕೆ ಬರಲೊಲ್ಲೆ ಹೇಳಯ್ಯಾ? ನೀ ಬರದಿರಲಾನು ಕಲ್ಲು ಮರನಾಗಿಹೆನಯ್ಯಾ. [೯೯]ಅಯ್ಯಾ ನೀ ಬಾರಯ್ಯಾ, ಬಂದೆನ್ನ ಹೃದಯಸಿಂಹಾಸನವ ಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಯ್ಯಾ, ಆಹಾ ನೀ ಬಾರಾ ಎನ್ನ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯಾ[೯೯] ೬

೧೨೫೭

ಬಾರೆ ಏಕಯ್ಯಾ? ನಿಮ್ಮ ಬರವ ಹಾರುತ್ತಿಹೆನು. ಸಾರೆ ಏಕಯ್ಯಾ? ನಿಮ್ಮ ಸರವ ಹಾರುತ್ತಿಹೆನು. ತೋರೆ ಏಕಯ್ಯಾ? ನಿಮ್ಮ ಲಿಂಗರೂಪನು ನಿಜಜ್ಞಾನವನು. ಪೂಜೆಗೊಳಲೊಲ್ಲದೆ ಬರಲಾಗದೆ? ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಾ, ಕರುಣವಿಲ್ಲವೆ ತಂದೆ. ೭

೧೨೫೮

ಮನವ ಮಂಚವ ಮಾಡಿ ಚಿತ್ತದಿ ಪಚ್ಚಡಿಸುವೆ ಬಾರಯ್ಯ, ಎನ್ನ ಶಿವಲಿಂಗವೇ ಬಾರಯ್ಯಾ. ಎನ್ನ ಭಕ್ತವತ್ಸಲನೆ ಬಾರಯ್ಯಾ. ಎನ್ನ ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ದೇವನೆ ಬಾರಯ್ಯಾ. ಎನ್ನ ಅಂತರಂಗದೊಳಿರು ಬಾರಯ್ಯಾ. ಎನ್ನ ಬಹಿರಂಗದೊಳಿರು ಬಾರಯ್ಯಾ. ಓಂ ನಮಃಶಿವಾಯ ಎಂದು ಕರೆವೆನು ಉಳಿಯುಮೇಶ್ವರಾ. ೮

೧೨೫೯

ದೆಸೆದೆಸೆಯಲಿ ನಿಮ್ಮನೆ ಕಾಂಬೆ, ಎದ್ದು ನೋಡೆ ನಿಮ್ಮನೆ ಕಾಂಬೆ, ನಿದ್ರೆಗೈದು ನಿಮ್ಮನೆ ಕಾಂಬೆ. ಆಹೋರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿರಿಸು ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಾ. ೯

೯೬-೯೬ ರೆ (ಮೂ) ೯೭-೯೭ ಡು (ಮೂ) ೯೮-೯೮ ಆ (ಮೂ) ೯೯-೯೯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ ನೀ ಬಾರಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಹೇಳಯ್ಯ (ಮೂ)

೧೨೬೦

ಚಿಲಿಮಿಲಿಯೆಂದೋದುವ ಗಿಳಿಗಳಿರಾ, ನೀವು ಕಾಣಿರೆ, ನೀವು ಕಾಣಿರೆ? ಕೊಳನ ತಡಿಯಲಾಡುವ ಹಂಸೆಗಳಿರಾ, ನೀವು ಕಾಣಿರೆ? ಸರವೆತ್ತಿ ಪಾಡುವ ಕೋಕಿಲಗಳಿರಾ, ನೀವು ಕಾಣಿರೇ? ಗಿರಗಹ್ವರಗಳೊಳಗಾಡುವ ನವಿಲುಗಳಿರಾ ನೀವು ಕಾಣಿರೆ ನೀವು ಕಾಣಿರೆ? ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವನೆಲ್ಲಿದ್ದಾನೆಂಬುದ ಬಲ್ಲರೆ, ನೀವು ಹೇಳಿರೆ, [ನೀವು ಹೇಳಿರೆ]. ೧೦

೧೨೬೧

ಒಲಿದ ಗಂಡನೆನ್ನ ಒಲ್ಲದಿಪ್ಪ ಕಂಡವ್ವಾ. ತಪ್ಪೆನ್ನದು, ತಪ್ಪೆನ್ನದು. ತನುಮನಧನದಲ್ಲಿ ಮಾಟಕೂಟವೆಂದರಿಯದ ತಪ್ಪೆನ್ನದು, ತಪ್ಪೆನ್ನದು, ಕಡೆಯಿಲ್ಲದ ಹುಸಿ ಎನ್ನದು, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೧

೧೨೬೨

ಇ[೧೦೦]ನಿ[೧೦೦]ಯ ನೀನೆನಗೆ, ನಾನೊಂದರಿಯೆ. ನೀ ನುಡಿಸಲು ನುಡಿವೆ, ನೀ ನ[೧]ಡೆ[೧]ಸಲು ನ[೧]ಡೆ[೧]ವೆ. ನೀನಲ್ಲದರಿಯೆ. ಇ[೧೦೦]ನಿ[೧೦೦]ಯ ನೀ ಕೇಳಾ. ನೀನೇ ಗತಿ ನೀನೇ ಮತಿ ನಿನ್ನಾಣೆ ಉರಿಲಿಂಗದೇವಾ. ೧೨

೧೨೬೩

ತನುಮನದ ಮಂಟಪದ ನಡುವಿಪ್ಪ ಗಂಡನೇ ಮಲತ್ರಯದನುವನು ಕೆಡಿಸು ಎನ್ನ, ಘನಪದದಲಿ ಬಿಗಿದು ನೀನಿಪ್ಪ ಅಂಗಣವ ತೆರಹುಮಾಡೈ ಗುರುವೆ ಯೋಗಿನಾಥಾ. ೧೩

೧೨೬೪

ಅಯ್ಯಾ, ನಾ ಸಂತೈಸಲಾರೆನಯ್ಯಾ, ಆಹಾ ಅಯ್ಯಾ, ನಿನ್ನ ಕೂಟದ ಸವಿಗಲೆಗಳ ನೆನೆನೆನೆದು ಬೇಯದ ಬೇಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದೆ ನೋಡಯ್ಯಾ. ಅಯ್ಯಾ, ಎನಗಂತಿಂತೆಂದು ಹೇಳಲಳವಲ್ಲ. ಮರೆಯದ ಕಿಚ್ಚನಿಕ್ಕಿ ಮರೆಗೆ ಹೋದೆಯಲ್ಲಾ ಎನ್ನ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯಾ. ೧೪

೧೨೬೫

ಕಿಚ್ಚಿಲ್ಲದ ಬೇಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದೆನವ್ವಾ, ಏರಿಲ್ಲದ ಗಾಯದಲ್ಲಿ ನೊಂದೆನವ್ವಾ, ಸುಖವಿಲ್ಲ[೨]ದೆ[೨] ಧಾವತಿಗೊಂಡೆನವ್ವಾ, ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವಂಗೊಲಿದು ಬಾರದ ಭವಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದೆನವ್ವಾ.೧೫

ಬಸವಸ್ತೋತ್ರ

೧೨೬೬

ಬಸವಣ್ಣಾ, ನಿನ್ನ ಕಂಡು ಕಂಡು ಎನ್ನ ತನು ಬಯಲಾಯಿತ್ತು. ಬಸವಣ್ಣಾ, ನಿನ್ನ ಮುಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿ ಎನ್ನ ಕ್ರಿಯೆ ಬಯಲಾಯಿತ್ತು. ಬಸವಣ್ಣಾ, ನಿನ್ನ ನೆನೆನೆನೆದು [ಎನ್ನ)] ಮನ ಬಯಲಾಯಿತ್ತು.

೧೦೦-೧೦೦ ನೆ (ಮೂ) ೧-೧ ಡಿ (ಮೂ) ೨-೨ ದ (ಮೂ)

ಬಸವಣ್ಣಾ. ನಿನ್ನ ಮಹಾನುಭಾವವ ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಎನ್ನ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದೊಳಗೆ ನೀನಜಾತನೆಂಬುದ ನೆಲೆಮಾಡಿ ಭವಪಾಶಂಗಳ ಹರಿದಿಪ್ಪೆ[೩]ಯಾಗಿ[೩] ನಿನ್ನ ಸನ್ನಿಧಿಯಿಂದ ಆನು ಬದುಕಿದೆನು. ೧

೧೨೬೭

ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯ ಕುಳಸ್ಥಳವ ಹರವಲೆಂದು ಮರ್ತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಇಳಿತಂದನಯ್ಯಾ ಬಸವಣ್ಣನು. ವ್ರತಾಚಾರದ ಮುಂದಣ ಕನ್ನಡಕವ ಕಳೆದು ಕರತಳಾಮಳಕವ ಮಾಡಿ ತೋರಬಂದನಯ್ಯಾ ಬಸವಣ್ಣನು. ಪರವಾದಿ ಬಿಜ್ಜಳ ಒರೆಗಲ್ಲ ಹಿಡಿದು ಶಿವಭಕ್ತಿಸಂಪಾದನೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತಾರು ಕೊಂಡೆಯ ಪರಿಹರಿಸಿ ಶಿವಾಚಾರದ ಧ್ವಜವನೆತ್ತರಿಸಿ ಮೆರೆದನಯ್ಯಾ ಬಸವಣ್ಣನು. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನ ನಿಲವ ಹೊಗಳುವುದು ಎನ್ನಳವಲ್ಲ ನಿನ್ನಳವಲ್ಲ. ೨

೧೨೬೮

ಮಾನವಭ್ರಮೆಯ ಕಳೆದು ಗುರುವ ಮಾಡಿ, ಗುರುಭಕ್ತನಾದನಯ್ಯಾ ಬಸವಣ್ಣನು. [೪]ಪಾಷಾ[೪]ಣದ ಭ್ರಮೆಯ ಕಳೆದು ಲಿಂಗವ ಮಾಡಿ, ಲಿಂಗಭಕ್ತನಾದನಯ್ಯಾ ಬಸವಣ್ಣನು. ಸಂಸಾರದ ಭ್ರಮೆಯ ಕಳೆದು ಜಂಗಮವ ಮಾಡಿ, ಜಂಗಮಭಕ್ತನಾದನಯ್ಯಾ ಬಸವಣ್ಣನು. ಈ ತ್ರಿವಿಧದ ಭ್ರಮೆಯ ತ್ರಿಕರಣದಲ್ಲಿ ಕಳದು, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನಾದನಯ್ಯಾ ಬಸವಣ್ಣನು. ೩

೧೨೬೯

ಸಾಲೋಕ್ಯ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಸಾರೂಪ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಯದವರೆಲ್ಲ ಬಸವಣ್ಣನಂತಹರೆ? ಇನ್ನು, ಭೂಲೋಕದವರೆಲ್ಲರೂ ಬಸವಣ್ಣನಂತಹರೆ? ದುರಿತನಿವಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಬಸವಣ್ಣನಿಂತಹ ಮಹಾಮಹಿಯ ನೋಡಯ್ಯಾ. ೪

೧೨೭೦

ಶರಣ ಸಮತೆಯ ನಿಧಿ ಬಸವ[೫]ನಯ್ಯಾ, ಭಕ್ತಿಯ ಬೆಳೆಸಿರಿ ಬಸವನಯ್ಯಾ, ಮುಕ್ತಿಯ ತವನಿಧಿ ಬಸವನಯ್ಯಾ, ಸತ್ಯದನಿಧಿ ಬಸವನಯ್ಯಾ, ಹರಪದಕಮಲ ಭೃಂಗ ಬಸವನಯ್ಯಾ. ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಅ[೬]ನಿ[೬]ಮಿಷ ಬಸವನಯ್ಯಾ. ೫

೧೨೭೧

ಅಯ್ಯಾ ಅಯ್ಯಾ ಎಂದೊಡೆ ಅಯ್ಯ, ಓ ಎಂಬುದ ಮಾಣ್ಬನೆ? ಅವ್ವಾ ಅವ್ವಾ ಎಂದೊಡೆ ಅವ್ವ ಓ ಎಂಬುದ ಮಾಣ್ಬಳೆ? ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಬಸವಲಿಂಗಾ, ಬಸವಲಿಂಗಾ, ಎಂದೊಡೆ ಎನ್ನ ಕಾಯ ಬಯಲಾಗದೆ? ೬

೩-೩ ನಾ (ಮೂ) ೪-೪ ಪ್ರಾ (ಮೂ) ೫+ ಣ್ಣ (ಮೂ) ೬-೬ ನು (ಮೂ)

೧೨೭೨

ಬಸವಾ ಎಂಬ ಮೂರಕ್ಷರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡರೆ ಅಭೇದ್ಯ ಭೇದ್ಯವಾಯಿತ್ತು. ಅಸಾಧ್ಯ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತ್ತು. ಇಂತು ಬಸವಣ್ಣನಿಂದ ಲೋಕ ಲೌಕಿಕದ ಕುಭಾಷೆಯು ಕಳೆದು, ಲೋಕಾಚರಣೆಯನತಿಗಳೆದು, ಭಕ್ತಿಭರವಪ್ಪುದು, ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ, ಬಸವಣ್ಣನ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ.೭

೧೨೭೩

ಮಾರಾರಿಯ ಬೆಸನದಿಂದ ಬಸವಣ್ಣ ಧಾರುಣಿಗೆ ಅವತರಿಸಿ, ಸದಾಸದ್ಭಕ್ತಿಯ ತೋರಿದನು ಶಿವಶರಣರೆಲ್ಲರಿಗೆ. ಭಕ್ತಿಯ ಸಂಚವ ಮುಕ್ತಿಯ ಭೇದವನುಪದೇಶಿಸಿದನು [ಶಿವಶರಣರೆಲ್ಲರಿಗೆ]. ನಿತ್ಯಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯೊಳಗೆ ಎನ್ನನಿರಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಿದಾತ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣ ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವರದೇವಾ.೮

೧೨೭೪

ಸುಖ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಬಂದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನ ನೆನೆವುದು. ದುಃಖ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಬಂದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನ ನೆನೆವುದು. ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನ ನೆನೆವುದು. ಜಂಗಮಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನ ನೆನೆವುದು. ಬಸವಣ್ಣನ ನೆನೆದಲ್ಲದೆ ಎನಗೆ ಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು, ನಾನು ಬಸವಣ್ಣಾ, ಬಸವಣ್ಣಾ, [ಬಸವಣ್ಣಾ] ಎನುತಿರ್ದೆನು ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವರದೇವಾ. ೯

೧೨೭೫

ಎತ್ತೆತ್ತ ನೋಡಿದಡೆ ಅತ್ತತ್ತ ಬಸವನೆಂಬ ಬಳ್ಳಿ; ಎ೭ತ್ತಿ೭ನೋಡಿದರೆ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಗೊಂಚಲು. ಒತ್ತಿ ಹಿಂಡಿದರೆ ಭಕ್ತಿಯೆಂಬ ರಸವಯ್ಯಾ. ಆಯತವು ಬಸವಣ್ಣನಿಂದ, ಸ್ವಾಯತವು ಬಸವಣ್ಣನಿಂದ, ಸನ್ನಿಹಿತವು ಬಸವಣ್ಣನಿಂದ, ಗುರುವು ಬಸವಣ್ಣನಿಂದ, ಲಿಂಗವು ಬಸವಣ್ಣನಿಂದ, ಜಂಗಮವು ಬಸವಣ್ಣನಿಂದ, ಪಾದೋದಕವು ಬಸವಣ್ಣನಿಂದ, ಪ್ರಸಾದವು ಬಸವಣ್ಣನಿಂದ. ಅತ್ತ ಬಲ್ಲರೆ ನೀವು ಹೇಳಿರೆ, ಇತ್ತ ಬಲ್ಲರೆ ನೀವು ಕೇಳಿರೆ. ಬಸವಾ, ಬಸವಾ, ಬಸವಾ [ಎಂದು] ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆಯದವನ ಭಕ್ತಿ ಶೂನ್ಯ ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವರದೇವಾ. ೧೦

೧೨೭೬

ಬಸವನ ೮ಹಾಡ೮ದವರ, ಬಸವನ ಹೊಗಳದವರ, ಬಸವಾಕ್ಷರತ್ರಯದ ಜಪವಿಲ್ಲದ ದೆಸೆಗೇಡಿ ಮನುಜರ ಎನ್ನತ್ತ ತೋರದಿರಯ್ಯಾ ತಂದೆ, ವಿಷಮಾಕ್ಷ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ. ೧೧

೧೨೭೭

ಬಸವಣ್ಣನೇ ಶರಣು, ಬಸವಣ್ಣನೇ ಶರಣು, ಬಸವಣ್ಣನೇ ಪರಮಬಂಧುವೆನಗೆ, ವಸುಧೀಶ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ. ೧೨

೭-೭ ತ್ತ (ಮೂ) ೮-೮ ಹೊಡೆ (ಮೂ)

೧೨೭೮

ಬಸವಣ್ಣನೇ ತಾಯಿ, ಬಸವಣ್ಣನೇ ತಂದೆ, ಬಸವಣ್ಣನೇ ಪರಮಬಂಧುವೆನಗೆ, ವಸುಧೀಶ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರಿಟ್ಟ ಗುರು ಬಸವಣ್ಣ ಕೇಳಾ ಪ್ರಭುವೆ. ೧೩

೧೨೭೯

ಭಕ್ತಿರೂಪನು ಬಸವ, ನಿತ್ಯರೂಪನು ಬಸವ, ಮತ್ತಾನಂದ ಸ್ವರೂಪನು ಬಸವಣ್ಣನು. ಸತ್ತುರೂಪನು ಬಸವ.[೯] ಚಿದ್ರೂಪನು ಬಸವ. ಎತ್ತೆತ್ತ ನೋಡಿದರೆ ಅತ್ತತ್ತ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗಿಪ್ಪ ಬಸವಣ್ಣನಿಂದ ನಿತ್ಯಸುಖಿಯಾದೆನಯ್ಯಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ. ೧೪

೧೨೮೦

ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಬಸವಣ್ಣನಿಂದ ಲಿಂಗವ ಕಂಡು ಒಳಗೆ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆನು. ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಬಸವಣ್ಣನಿಂದ ಲಿಂಗವ ಹಾಸಿ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡೆನು. ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಬಸವಣ್ಣ [ನಿಂದ] ನಿರವಯವಾದೆನು. ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣನ ಶ್ರೀ ಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎನುತಿರ್ದೆನು. ೧೫

೧೨೮೧

ಬಸವಣ್ಣಾ, ನೀವು ಮರ್ತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಂತರೆ ಭಕ್ತಿಯ ಬೆಳವಿಗೆ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆಲ್ಲ ಪಸರಿಸಿತ್ತಲ್ಲಾ ಅಯ್ಯಾ, ಸ್ವರ್ಗಮರ್ತ್ಯಪಾತಾಳದೊಳಗೆಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಯ ಬೆಳವಿಗೆಯ ಘನವನಾರು ಬಲ್ಲರು ಅಣ್ಣಾ. ಶಶಿಧರನಟ್ಟಿದ ಮಣಿಹ ಪೂರೈಸಿತೆಂದು ನೀವು ಲಿಂಗೈಕ್ಯ[೧೦]ರಾ[೧೦]ದಡೆ ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಭಕ್ತಿ ಹೋಯಿತ್ತಯ್ಯಾ, [ನಿಮ್ಮೊಡನೆ] ಸದಾಚಾರ ಹೋಯಿತ್ತಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಮಹಾಗಣಂಗಳು ಹೋದರಣ್ಣಾ. ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ಮಹಾಮನೆ ಶೂನ್ಯವಾಯಿತಲ್ಲ ಬಸವಣ್ಣ, ಎನ್ನನೊಯ್ಯದೆ ಹೋದೆಯಲ್ಲಾ, ಪಂಚಪರುಷಮೂರ್ತಿ ಬಸವಣ್ಣ, ಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯಂಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿ ಹೋದೆಯಲ್ಲಾ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣಾ. ೧೬

೧೨೮೨

ಎನ್ನ ಅರಿವು ಮರವು ಬಸವಂಗರ್ಪಿತ, ಎನ್ನ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ಬಸವಂಗರ್ಪಿತ, ಎನ್ನ ಭಾವನಿರ್ಭಾವ ಬಸವಂಗರ್ಪಿತ. ಎನ್ನ ಅಂತರಂಗಬಹಿರಂಗ ಬಸವಂಗರ್ಪಿತ. ನೀನಾನೆಂಬುದು ಬಸವಂಗರ್ಪಿತ. ಇಂತು ಬಸಣ್ಣಂಗೆ ಎನ್ನ ನಿವೇದಿಸಿದೆನಾಗಿ, ಉಭಯವೆಂಬುದು ಇಲ್ಲವಾದೆ. [ಆವ ಅವಲಂಬವು ಇಲ್ಲದೆ] ನಿರಾಲಂಬದಲ್ಲಿ ನಿಜನಿವಾಸಿಯಾಗಿರ್ದೆನಯ್ಯಾ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೭

೯+ ನು (ಮೂ) ೧೦–೧೦ ನಾ (ಮೂ)

೧೨೮೩

ಎಲ್ಲಾ ಪುರಾತರ ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿರ್ದು ಶರಣೆಂದೊಡೆ ಸಾಲದೆ? ಬಸವಾ ಬಸವಪ್ಪ, ಬಸವಯ್ಯ, ಶರಣೆಂದಡೆ ಸಾಲದೆ? ಎಲ್ಲರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿಯಂತೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿಪ್ಪ ಮಹಾಮಹಿಮ ನೀನಾಗಿ ಎನಗಿದೇ ದಿವ್ಯಮಂತ್ರ. ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಬಸವಾ, ಬಸವಾ, ಬಸವಾ ಎಂದರೆ ಸಾಲದೆ? ೧೮

೧೨೮೪

ಬಸವ ಜಗವಾದಿ ಬೀಜ. ಬಸವ ಆತನ ಸುರಭೂಜ. ಬಸವಾ ಬಸವಾ ಬಸವಾ ಎಂಬ ನಾಮ ಸಾಲದೆ? ಬಸವ ಭವರೋಗವೈದ್ಯ, ಬಸವ ವೇದಾಂತವೇದ್ಯ. ಬಸವಾ ಬಸವಾ ಬಸವಾ ಎಂಬುಲಿ ಸಾಲದೆ? ಬಸವ ಕರುಣಾಮೃತಸಿಂಧು, ಬಸವ ಪರಮಬಂಧು, ಬಸವ ವರದಸೋಮನಾಥ ನೀನೇ. ಬಸವಾ ಬಸವಾ ಬಸವಾ ಶರಣೆಂದರೆ ಸಾಲದೆ? ೧೯

❖❖

ಮಾಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲ

ನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿರು

೧೨೮೫

ನೈಷ್ಠೆ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಗುರುಭಕ್ತಿ[ಯ] ಮಾಡುವಲ್ಲಿ. ನೈಷ್ಠೆ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ. ನೈಷ್ಠೆ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಜಂಗಮವನರ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ. ನೈಷ್ಠೆ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬಲ್ಲಿ. ನೈಷ್ಠೆ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಬೇಕು ನಮ್ಮ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ ಒಲಿಸುವಲ್ಲಿ. ೧

೧೨೮೬

ನೈಷ್ಠಿಕಭಾವ ನಂಬುಗೆ ಇಲ್ಲದ ಬಳಿಕ ಎಷ್ಟು ಓದಿದರೇನು? ಎಷ್ಟು ಕೇಳಿದರೇನು? ಎಷ್ಟು ಜಪವ ಮಾಡಿದರೇನು? ಅದು ನಿಷ್ಫಲವಲ್ಲದೆ ದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಂಧಾನವಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಇದು ಕಾರಣ, ನಿಷ್ಠೆ ಬಲಿದು, ಭಾವ ತುಂಬಿ, ನಂಬುಗೆ ಇಂಬುಗೊಂಡು ಮಾಡುವ ದೇವರ ಪೂಜೆ ಅದೇ ನಮ್ಮ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಲಿಂಗದ ಒಲುಮೆ. ೨

೧೨೮೭

ನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳ ಭಕ್ತ ನಟ್ಟಡವಿಯಲ್ಲಿರ್ದಡೇನು? ಅದು ಪಟ್ಟಣವೆನಿಸುವುದು. ನಿಷ್ಠೆ ಇಲ್ಲದ ಭಕ್ತ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅದು ನಟ್ಟಡವಿ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೩

೧೨೮೮

ಛಲವಿರಬೇಕು ಭಕ್ತಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಬಿಡೆನೆಂಬ. ಛಲವಿರಬೇಕು ನಿತ್ಯನೇಮದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಬಿಡೆನೆಂಬ. ಛಲವಿರಬೇಕು ನಮ್ಮ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಕೂಡಿ, ಅಗಲಬಾರದೆಂಬ ನಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿ. ೪

೧೨೮೯

ಒಲಿದು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಲಿದಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ, ಹಲವು ಕೊಂಬೆಗೆ ಹಾರದಿರಲು ಮರುಳೆ. ಅಟ್ಟಿನೋಡುವ, ಮುಟ್ಟಿನೋಡುವ, ತಟ್ಟಿನೋಡುವ, ಒತ್ತಿನೋಡುವ. ಅಟ್ಟಿದಡೆ ಮುಟ್ಟಿದಡೆ ತಟ್ಟಿದಡೆ ಒತ್ತಿದಡೆ ನಿಷ್ಠೆಯ ಬಿಡದಿರ್ದಡೆ ತನ್ನನೀನ ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ. ೫

೧೨೯೦

ಮುನ್ನೂರರುವತ್ತು ದಿನ ಶ್ರಮವ ಮಾಡಿ ಕಳ[11]ನೇರಿ ಕೈಮರೆದಂ[12]ತಾಯಿತ್ತೆನ್ನ[12] ಭಕ್ತಿ. ಎನಿಸುಕಾಲ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ [13]ಮಾಡಿ ಏವೆನಯ್ಯಾ[13] ಮನದಲ್ಲಿ ದೃಢವಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕರ? ಕೊಡನ ತುಂಬಿದ ಹಾಲ ಕೆಡಹಿ, ಉಡುಗಲೆನ್ನಳವೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೬

೧೨೯೧

ಛಲವನೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ಬಲುಹ ಸಲಿಸಬೇಕು. ತನ್ನ ಮನವ ತಾನರಿದು ಗೆಲಲೇಬೇಕು. ದೇವರೊಲವುಳ್ಳವರ ಕಂಡು ತಾನಾದೆನೆಂದಡೆ ಛಲ ಸಲ್ಲದು ಕಂಡಯ್ಯಾ. ನೇಮವೆಂದೆ ಕಡೆಮುಟ್ಟಿಸಲೀಯೆ, ತಪ್ಪಹಿಡಿವೆ ನೀನು. ಇದು ಕಾರಣ, ನಾನೇನು ಪೆರತೊಂದನರಿಯದಂತಿರಿಸೆನ್ನ ಸಕಳೇಶ್ವರಾ.೭

೧೨೯೨

ಕಡೆಗೆ ಮಾಡದ ಭಕ್ತಿ, ದೃಢವಿಲ್ಲದಾಳುತನ ಮೃಡನೊಲಿಯ ಹೇಳಿದರೆ ಎಂತೊಲಿವನಯ್ಯಾ? ಮಾಡಲಾಗದು ಅಳಿಮನವ. ಮಾಡಿದಡೆ ಮನದೊಡೆಯ ಬಲ್ಲನೈಸೆ? ವಿರಳವಿಲ್ಲದೆ ಮಣಿಯ ಪೋಣಿಸಿಹೆನೆಂದಡೆ, ದುರುಳ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೆಂತೊಲಿವನಯ್ಯಾ? ೮

೧೨೯೩

ಮಾರುತನಂತೆ ಮನ, ಮರಾಳನಂತೆ ಬುದ್ಧಿ, ಸಂಚರಿಸದ ಅಂಬುಧಿಯಂತೆ ಅಂಗ, ಮೊಳೆ[14]ದೋ[14]ರಿದ ವೃಕ್ಷದಂತೆ ಸಲೆಸಂದಿಹ ಜ್ಞಾನ, ಬಲಗೈಯನ ತೋಟಿಯ ತೊಡಕಿನಂತೆ ಇಂದ್ರಿಯ ವರ್ಗಾದಿಗಳ ಗೆಲವು. ಆತನೇ ಆತುರವೈರಿ ಮಾರೇಶ್ವರನು. ೯

೧೨೯೪

ಕಟ್ಟಿ ಬಿಡುವನೆ ಶರಣನು? ಬಿಟ್ಟು ಹಿಡಿವನೆ ಶರಣನು? ನಡೆದು ತಪ್ಪುವನೆ ಶರಣನು? ನುಡಿದು ಹುಸಿವನೆ ಶರಣನು? ಭಕ್ತಿಯ ಬಿಡುವನೆ ಶರಣನು? ಸಹಜ ಸಜ್ಜನಿಕೆ ತಪ್ಪಿದರೆ, ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯ ಹಲುದೋರೆ ಮೂಗ ಕೊಯ್ಯುವ. ೧೦

೧೨೯೫

ಆದಂತೆ ಆಗಲಿ, ಮಾದಂತೆ ಮಾಣಲಿ ಎನಲಾಗದು. ನೇಮದಾತಂಗೆ ಛಲ ಬೇಕು, ಛಲಬೇಕಯ್ಯಾ, ಹಿಡಿದುದ ಬಿಡಲಾಗದು. ಹುಲಿಗೆರೆಯ ವರದಸೋಮನಾಥನ ಮನಮುಟ್ಟಿದ ಧೀರನು ಏತಕ್ಕೂ ಸೋಲುವನಲ್ಲ. ೧೧

೧೧+ ನ (ಮೂ) ೧೨–೧೨ ತೆ ಎನ್ನ (ಮೂ) ೧೩–೧೩ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯಾ (ಮೂ) ೧೪–೧೪ ದೊ (ಮೂ)

೧೨೯೬

ಹಲ್ಲುಹತ್ತಿ ನಾಲಗೆ ಹೊರಳದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮನವೆರಡಾದರೆ ಆಣೆ, ನಿಮ್ಮಾಣೆ, ಮಾಡುವ ನೇಮಕ್ಕೆ ಛಲವಿಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಆಣೆ, ನಿಮ್ಮಾಣೆ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಎನ್ನ ಮನವ ನೋಡಲೆಂದಟ್ಟಿದ[ರೆ] ಪ್ರಸಾದವನಲ್ಲದೆ ಕೊಂಡೆನಾದಡೆ ಆಣೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ. ೧೨

೧೨೯೭

ಛಲಬೇಕು ಶರಣಂಗೆ ಪರಧನವನೊಲ್ಲೆನೆಂಬ ಛಲಬೇಕು ಶರಣಂಗೆ ಪರಸತಿಯನೊಲ್ಲೆನೆಂಬ ಛಲಬೇಕು ಶರಣಂಗೆ ಪರದೈವನೊಲ್ಲೆನೆಂಬ ಛಲಬೇಕು ಶರಣಂಗೆ [೧೫]ಲಿಂಗಜಂಗಮ ಒಂದೆ ಎಂಬ[೧೫] ಛಲಬೇಕು ಶರಣಂಗೆ ಪ್ರಸಾದ [೧೬]ದಿಟವೆಂಬ[೧೬] ಛಲವಿಲ್ಲ[೧೭]ದವರ[೧೭] ಮೆಚ್ಚ[೧೮] ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ.[೧೯] ೧೩

೧೨೯೮

ಸತಿಸುತಮಾತಾಪಿತರಿಗೆಂದು ಹಡೆದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಕಂಡಯ್ಯಾ, ಮಾನವರ ಸೇವೆ[ಯ] ಮಾಡಿದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಕಂಡಯ್ಯಾ. ನೀವಲ್ಲದನ್ಯಕ್ಕೆರಗಿದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಕಂಡಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಸತಿಯಲ್ಲದನ್ಯ ಸತಿಗಳುಪಿದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಕಂಡಯ್ಯಾ. ತನು ಮನ ವಂಚನೆಯಾದಡೆ ನಾಚಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಕಂಡಯ್ಯಾ. ೧೪

೧೨೯೯

ಉಬ್ಬಿನ ನುಡಿಯು ಹಬ್ಬದ ಭೋಜನವಲ್ಲ, ಲಿಂಗದ ಮಾರ್ಗ ಸಿಂಹದ ಹಾರಿಕೆ. ಅಂಗದ ಮಾರ್ಗ ಶರಭನ ಶಕ್ತಿ. ಕಲಿದೇವರ ಶರಣ ಅಂಜುವನಲ್ಲ, ಅಳುಕುವನಲ್ಲ ಕೇಳಾ. ೧೫

೧೩೦೦

ಹರಿವ ಹಾವಿಂಗೆ (ಕಾ)ಲಕೊಟ್ಟು, ಉರಿವ ಕಿಚ್ಚಿಂಗೆ ಕೈಯನಿಕ್ಕಿ, ಅರಿವಾಯುಧಕ್ಕೆ ಕೊರಳಕೊಟ್ಟು, ಮತ್ತೆಂತೊ ಅರುಹಿರಿಯರಾದಿರಿ? ಮುಂದಕ್ಕಾತನನರಿಯಬಲ್ಲಡೆ ಹರಿವ ಚಿತ್ತವ ನಿಲಿಸಿ, ಕುದಿವ ಆಶೆಯ ಕೆಡಿಸಿ, ಸರ್ವವ್ಯಾಪಾರವೆಂಬ ಗೊತ್ತಿಗೆ ಚಿತ್ತವನಿಕ್ಕದೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ನಿಂದುದು ಆತನಿರವು. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ತಾನೆ. ೧೬

೧೩೦೧

ಆವ ಆಚರಣೆಯ ತೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅನುಸರಣೆ ಇಲ್ಲದಿರ್ಪುದೇ ಗುರುಚರಲಿಂಗಪೂಜೆ. ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ಇಂದಿಂಗೆ ನಾಳಿಂಗೆಂಬ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದಲ್ಲಿಯೇ ಸರ್ವಶೀಲ. ತಾಗು ನಿರೋಧ ಬಂದಲ್ಲಿ ಕಂದದೆ ಕುಂದದೆ ಎಂದಿನಂತಿಪ್ಪುದೇ ಶಿವಲಿಂಗಪೂಜೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಿಂದು ಮುಂದು ವಿಚಾರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಐಘಂಟೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ. ೧೭

೧೫–೧೫ ಪರವಾದಿ ನಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ (ಮೂ) ೧೬–೧೬ ವಿರಬೇಕೆಂಬ (ಮೂ) ೧೭–೧೭ ದಿದ್ದರೆ (ಮೂ) ೧೮+ ನು (ಮೂ) ೧೯+ ಯ್ಯ (ಮೂ) ೨೦–೨೦ ಹಾ (ಮೂ)

೧೩೦೨

ವಜ್ರದ ಘಟ ಸೂಜಿಯಲ್ಲಿ ರಂಧ್ರಿಸಿಕೊಂಬುವುದೆ? ಭದ್ರಗಜ ಅಜಕುಲದಲ್ಲಿ ಗರ್ಜಿಸಿಕೊಂಬುವುದೆ? ನಿರ್ಧರದ ಘಟ ಜೀವಗಳ್ಳನಲ್ಲಿ ಅದ್ದಲಿಸಿಕೊಂಬುವುದೆ? ಇಂತೀ ನಿರ್ಧರವ ತಿಳಿದಲ್ಲಿ ಸಕಲವಿಷಯ ರೋಗರುಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಕಾದ ತಾಪತ್ರಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಂಗಿ ಒಡಲುಗೊಡುವನೆ? ಇಂತಿವ ಕಂಡು ಮುಂಗೈಯಾಭರಣಕ್ಕೆ ಮುಕುರದ ಹಂಗೇಕೆ? ತಾ ಕಂಡು [೨೧]ನೋಡಿದ ಮತ್ತೆ[೨೧] ಇನ್ನಾರ ಕೇಳಲೇತಕ್ಕೆ? ಇಂತಿದನರಿದು ಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಟಕ್ಕೆ ಕಾಳಿಕಾವಿಮಲರಾಜೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ಹುಟ್ಟುಗೆಟ್ಟ.೧೮

೧೩೦೩

ವೀರನಾದರೆ ವೈರಿಗಳ ಕಾಟ ಬಹಳವಯ್ಯಾ, ದಾನಶೂರನಾದರೆ ಯಾಚಕರ ಗೋಳು ಬಹಳವಯ್ಯಾ. ಅತಿರೂಪನಾದರೆ ಅಂಗನೆಯರ ಕಾಟ ವಿಶೇಷವಯ್ಯಾ. ಮೂರರಲ್ಲಿ ನಿಂತರೆ ಮಲತ್ರಯಂಗಳ ಘೋರ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾಗಬಾರದು; ಆದಬಳಿಕ ವಿಷಯ[ಂ]ಗಳ[ನ]ಳಿವುದು ಬಹು [೨೨]ಘೋರ[೨೨]ವು, ಬಹು ಘೋರವು ನೋಡಯ್ಯಾ ಎಲೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೯

ಎಂಥ ಕಷ್ಟಗಳು ಬಂದರೂ ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಡ

೧೩೦೪

ಭಕ್ತನಾಗಿ ತನ್ನ ಹಿಡಿ[೨೩]ದಿಹೆ[೨೩]ನೆಂದು ಹೋದರೆ ನುಗ್ಗುಮಾಡುವ, ನುಸಿಯ ಮಾಡುವ; ಮಣ್ಣಮಾಡುವ, [೨೪]ಮ[೨೪]ಸಿಯ ಮಾಡುವ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ ನೆರೆನಂಬಿದನಾದರೆ ಕಡೆಗೆ ತನ್ನಂತೆಮಾಡುವ.[೨೫] ೧

೧೩೦೫

ಅರೆವನಯ್ಯಾ ಸಣ್ಣವಾಹನ್ನಕ್ಕ. ಒರೆವನಯ್ಯಾ ಬಣ್ಣಗಾಂಬನ್ನಕ್ಕ. ಅರೆದರೆ ಸಣ್ಣನಾಗಿ, ಒರೆದರೆ ಬಣ್ಣ ಬಂದರೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನೊಲಿದು ಸಲಹುವ. ೨

೧೩೦೬

ದೇವನೊಳ್ಳಿದನೆಂದು ಮು[೨೬]ಯ್ಯಾ[೨೬]ನಲು ಬೇಡ. ಕರಕಟ ಕಾಡಿಹನೊಳ್ಳಿದನೆ? ಅಳಿಸುವ ನಗಿಸುವನೊಳ್ಳಿದನೆ? ಬೆಚ್ಚದೆ ಬೆದರದೆ ತೊತ್ತುಗೆಲಸವ ಮಾಡಲು ತನ್ನನೊಚ್ಚತ ತಾನೀವ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೩

೨೧-೨೧ ಕೇಳಿ(ಮೂ) ೨೨-೨೨ ಗೋರ(ಮೂ) ೨೩-೨೩ ದೆ(ಮೂ) ೨೪+೨೪ನು (ಮೂ) ೨೫+ ನು (ಮೂ) ೨೬-೨೬ ಯ್ಯೆ (ಮೂ)

೧೩೦೭

ಹಾವಸೆಗಲ್ಲ ಮೆಟ್ಟಿ ಹರಿದು [೨೭]ಗೊತ್ತ[೨೭] ಮುಟ್ಟಬಾರದಯ್ಯಾ. ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯಲು ಬಾರದಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರ ಭಕ್ತಿ ಬಾಳಬಾಯಧಾರೆ. ೪

೧೩೦೮

ಭಕ್ತಿಯೆಂಬುದ ಮಾಡಬಾರದು. ಕರಗಸದಂತೆ ಹೋಗುತ್ತ ಕೊಯ್ವುದು ಬರುತ್ತ ಕೊಯ್ವುದು. ಘಟಸರ್ಪನಲ್ಲಿ ಕೈದುಡುಕಿದರೆ ಹಿಡಿವುದ ಮಾಬುದೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೫

೧೩೦೯

ಮಾತಿನ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿಪ್ಪುದೇ ಭಕ್ತಿ? ಮಾಡಿ [ತನು] ಸವೆಯದನ್ನಕ್ಕರ, ಮನ ಸವೆಯದನ್ನಕ್ಕರ, ಧನಸವೆಯದನ್ನಕ್ಕರ, ಅಪ್ಪುದೇ ಭಕ್ತಿ? ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ [೨೮]ಎಲುದೊರೆ[೨೮] ಸರಸವಾಡುವನು; ಸೈರಿಸದನ್ನಕ್ಕ ಅಪ್ಪುದೇ ಭಕ್ತಿ? ೬

೧೩೧೦

ಮನದೊಡೆಯ ಮನವ [೨೯]ನೋಡುವ[೨೯]ನೆಂದು ನಾಲ್ಕು ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಭಯವನೊಡ್ಡಿಪರೆ, [ಹೆದರದಿರು ಮನವೆ]; ಹೆದರಿ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟದಿರು ಮನವೆ. ಕಳವಳಗೊಳ್ಳದೆ ಸಂಚಲವನಳಿದು ಅತಿ ಕ[೩೦]ಲಿ[೩೦]ವಂತನಾದೆಯಾದೊಡೆ, ಅಘಹರ ಅಖಂಡೇಶ್ವರನು ನಸುನಗುತ ಬಂದು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮುದ್ದಾಡಿ ತನ್ನೊಳಗಿಂಬಿಟ್ಟುಗೊಂಬನು ಕೇಳಾ ಎಲೆ ಮನವೆ! ೭

೧೩೧೧

ಕಿಡಿಕಿಡಿ ಕೆದರಿದರೆ, ಎನಗೆ ಹಸಿವು ತೃಷೆ ಅಡಗಿತೆಂಬೆನು. ಮುಗಿಲು ಹರಿದು ಬಿದ್ದರೆ, ಎನಗೆ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆದರೆಂಬೆನು. ಗಿರಿ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೆ, ಎನಗೆ ಪುಷ್ಪವೆಂಬೆನು. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ, ಶಿರಹರಿದುಬಿದ್ದಡೆ, ಪ್ರಾಣ ನಿಮಗರ್ಪಿತವೆಂಬೆನು. ೮

೧೩೧೨

ಆ[೩೧]ರೂ[೩೧] ಇಲ್ಲದವಳೆಂದು [೩೨]ಆ[೩೨]ಳಿಗೊಳ್ಳಬೇಡ ಕಂಡಯ್ಯಾ. ಏನ ಮಾಡಿದಡೂ ನಾನಂಜುವಳಲ್ಲ. ತರಗೆಲೆಯ ಮೆಲಿದು ನಾನಿಹೆನು. ಸುರಿಗೆಯ ಮೇಲೊರಗಿ ನಾನಿಹೆನು. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ, ಕರ[೩೩]ಕೇಡನೊಡ್ಡಿದಡೆ[೩೩] ಒಡಲನು ಪ್ರಾಣವನು ನಿಮಗೊಪ್ಪಿಸಿ ಶುದ್ಧಳಹೆನು. ೯

೨೭–೨೭ ತ್ತು(ಮೂ)೨೮–೨೮ ನೊಲಿದರೆ(ಮೂ)೨೯–೨೯ ನೋಡಿಹ(ಮೂ) ೩೦–೩೦ ಲ (ಮೂ) ೩೧–೩೧ ರು (ಮೂ) ೩೨–೩೨ ಅ (ಮೂ) ೩೩–೩೩ ಕೆಡೆನೋಡಿದಡೆ(ಮೂ)

೧೩೧೩

ಹು[೩೪]ಟ್ಟಿ[೩೪]ದ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ಬಾರದ ಭವಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರಿಸಿ, ಉಣ್ಣದ ಊಟವನುಣಿಸಿ, ವಿಧಿಗೊಳಗಾಗಿಸುವ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ. ತನ್ನವರೆಂದರೆ ಮನ್ನಿಸುವನೆ ಶಿವನು? ಹತ್ತಿರಿರ್ದ ಭೃಂಗಿಯ ಚರ್ಮವ ಕಿತ್ತೀಡಾಡಿಸಿದನು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲಂಬರ ಬಲ್ಲನೆ? ಇದನರಿತು ಬಿಡದಿರು. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಂತಹ ಸಿತಗನವ್ವಾ ೧೦

೧೩೧೪

ಹರ ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ತಿರಿವಂತೆ ಮಾಡುವ. ಒರೆದು ನೋಡುವ ಸುವರ್ಣದ ಚಿನ್ನದಂತೆ, ಅರೆದು ನೋಡುವ ಚಂದನದಂತೆ, ಅರಿದು ನೋಡುವ ಕಬ್ಬಿನ ಕೋಲಿನಂತೆ, ಬೆದರದೆ ಬೆಚ್ಚದೆ ಇದ್ದಡೆ ಕರವಿಡಿದೆತ್ತಿಕೊಂಬ ನಮ್ಮ ರಾಮನಾಥನು. ೧೧

೧೩೧೫

ನಿಧಾನವ ನೆಗೆವೆನೆಂದು ಹೋದಡೆ ವಿಘ್ನಬಪ್ಪುದು ಮಾಬುದೇ ಅಯ್ಯಾ. ಸದಾಶಿವನ ಪೂಜಿಸುವೆನೆಂದು ಹೋದಡೆ ತರುಬಿ ಹಿಡಿವವಯ್ಯಾ ಸಕಲ ವಿಪತ್ತುಗಳು. ಎದೆಭಂಗವಿಲ್ಲದೆ ನಿಲಬಲ್ಲಡೆ ಸದಮಲಸುಖವನೀವ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ. ೧೨

೧೩೧೬

ರುಜೆ ರೋಗಂಗಳು ಲಿಂಗದೇಹಿಗಳೆಂಬರ ಸೋಂಕಿದಲ್ಲಿ, ಅಂಗದಿಚ್ಛೆಯನರಿದು ನರಳಿದಲ್ಲಿ, ಲಿಂಗದ ಚಿತ್ತವೆತ್ತ ಹೋಯಿತ್ತು? ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಪ್ರಣವ ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತು. ಅರ್ಚನೆ ಪೂಜೆ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಕೃ[೩೫]ತ್ಯ[೩೫]ದ ನೇಮ [೩೬]ಭ್ರಷ್ಟ[೩೬]ವಾಯಿತ್ತು. ಇಂತಿವರ ಲಿಂಗದೇಹಿಗಳೆಂದರೆ ಲಿಂಗಸಂಗಿಗಳೊಪ್ಪುವರೆ? ಈ ಗುಣ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣಂಗೆ ದೂರ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಟಕ್ಕೆ ಕಾಳಿಕಾವಿಮಲರಾಜೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೂರ. ೧೩

೧೩೧೭

ಒಣಗಿಸಿ ಎನ್ನ ಘನ ಘಣ[೩೭]ಲನೆ[೩೭] **ಮಾಡಿದಡೆಯೂ**, ಹರಣವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ನಿಮ್ಮ ಚರಣವ ನೆನೆವುದ ಮಾಣೆ, ಮಾಣೆ, ಶರಣೆಂಬುದ ಮಾಣೆ, **ಮಾಣೆ**. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಹೆಣದ ಮೇಲೆ ಕಂಚಿಟ್ಟುಂಡೊಡೆಯೂ ಮಾಣೆ ಮಾಣೆ. ೧೪

೧೩೧೮

ಅರ್ಥವನರ್ಥವ ಮಾಡಿ [೩೮]ಕೋ[೩೮]**ಳಾಹ**ಳಂಗೈವುತ್ತಿರಲಿ. ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳ ನವಖಂಡವ ಮಾಡಿ ಕಡಿವುತ್ತಿರಲಿ. ಮುಟ್ಟಿದ ಸ್ತ್ರೀಯ ಕಣ್ಣ **ಮುಂದೆ** ಅಭಿಮಾನಂಗೊಂಡು ನೆರೆವುತ್ತಿರಲಿ; ಇಂತಿವೆಲ್ಲವು ಹೊರಗಣವು. ಇನ್ನೆನ್ನ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಬರಲಿ, ಇಕ್ಕುವ ಶೂಲ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಲಿ, ಹಿಡಿಖಂಡವ

೩೪–೩೪ ಟ್ಟಿ(ಮೂ)೩೫–೩೫ ತಕ(ಮೂ) ೩೬–೩೬ ನ (ಮೂ) ೩೭–೩೭ ಲೆಯ (ಮೂ) ೩೮–೩೮ ಕೊ (ಮೂ)

ಮಾಡಿ ಕಡಿವುತ್ತಿರಲಿ, ಮತ್ತೆ[೩೯]ಯೂ ಲಿಂಗಾರಾಧನೆಯ ಮಾಡುವೆ. ಜಂಗಮಾರಾಧನೆಯ ಮಾಡುವೆ. ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪೆ. ಇಂತಪ್ಪ ಭಾಷೆ ಕಿಂಚಿತ್ತು ಹುಸಿಯಾದಡೆ, ನೀನಂದೇ ಮೂಗಕೊಯ್ಯಿ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೫

೧೩೧೯

ಸರ್ವಸಂಗ ಪರಿತ್ಯಾಗಿಯೆಂದಡೆ, ಭೋಗಕ್ಕೆರಗಿಸುವೆ, ಪಾಕನೇಮಿಯೆಂದಡೆ ಷಡ್ರಸಾನ್ನಕ್ಕೆರಗಿಸುವೆ, ಮೌನ [೪೦]ವ್ರತಿ[೪೦]ಯೆಂದಡೆ, ಸನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಸುವೆ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯೆಂದಡೆ ಅಂಗನೆಯರಿಗೆರಗಿಸುವೆ. ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವಾ, ಎನ್ನ ಆಳವಾಡಿಕಾಡುವೆ. ೧೬

೧೩೨೦

ಕಂಟಕ ಬಂದಲ್ಲಿ ಸಂತೈಸಿಕೊಂಡು ಆತ್ಮನ ಸಂಚಲಿಸದೆ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ದೃಷ್ಟವ ಕಾಂಬುದು. ಶ್ರದ್ಧೆ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಇರವು. ವೃಥಾಳಾಪನದಿಂದ ನಿಂದೆ, ದುರ್ಜನ ಬಂದಲ್ಲಿ ಅಂಗವ ಬಂಧಿಸದೆ, ನಿಜಾತ್ಮನ ಸಂದೇಹಕ್ಕಿಕ್ಕದೆ, ಸಂದು ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದೆ ಪರಮಾನಂದ [ಸ್ವರೂಪ]ನಾಗಿ ಬಂಧಮೋಕ್ಷಂಗಳ ಹರಿದಿಪ್ಪುದು ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿಯ ಇರವು. ಅದು ಕರಿಗೊಂಡು ಎಡೆದೆರಹಿಲ್ಲದೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿಪ್ಪುದು ಪರಮವಿರಕ್ತನ ಪರಿ, ಕಾಲಕರ್ಮವಿರಹಿತ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗದೊಳಗಾದವನ ಇರವು. ೧೭

೧೩೨೧

ಜಗದಗಲ ಕಲ್ಲು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಡೆ ಕೆಲಕ್ಕೆ ಸಾರುವುದೆಂತು? ನಗುತಲು ತಲ್ಲಣಿಸದೆ ಶಿವಶರಣೆನುತ್ತಿಹುದು; ನಗುತಲು ತಲ್ಲಣಿಸದೆ ಹರಶರಣೆನುತ್ತಿಹುದು. ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವ ವಿಮುಖನಾದಡೆ ನೆನಹೆಂಬಲಗಿನಿಂದ ಕೈಮಾಡುತ್ತಿಹುದು. ೧೮

ನಿತ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವುಳ್ಳವನಾಗಿರು

೧೩೨೨

ಎನಿಸೆನಿಸೆಂದಡೆಯೂ ನಾ ಧೃತಿಗೆಡೆನಯ್ಯಾ, ಎಲುದೋರಿದಡೆಯೂ ನರ ಹರಿದಡೆಯೂ ಕರುಳು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿದಡೆಯೂ ನಾ ಧೃತಿಗೆಡೆನಯ್ಯಾ, ಶಿರಹರಿದು ಅಟ್ಟೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಡೆಯೂ ನಾಲಗೆ [ಕೂಡಲ] ಸಂಗಾ ಶರಣು ಎನುತಿಪ್ಪುದಯ್ಯಾ. ೧

೧೩೨೩

ಮುನ್ನಿನ ಕಲಿವೀರನು ಕಾದಿದ ರಣಗಳನು ಪರಿಪರಿ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಬಹುದಲ್ಲದೆ, ಆ ದಳವಿದಿರಾದಲ್ಲಿ ಬಿರಿದುಚ್ಚರಿಸಿ, ಕಾದಿ ತೋರಲು ಬಾರದು. ಮುನ್ನಿನ ಪುರುಷವ್ರತಿಯರು ಒಲಿಸಿದ ಆಯತವ

೩೯+ಲಿ (ಮೂ) ೪೦–೪೦ ವೃತ್ತಿ (ಮೂ)

ಪರಿಪರಿಯಲಿ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಬಹುದಲ್ಲದೆ, ಪುರುಷ ನಿರ್ವಾಣಕ್ಕುರಿವಗ್ನಿಯ ಹೊಕ್ಕು ತೋರಲು ಬಾರದು. ಮುನ್ನಿನ ಪುರಾತನರೆಲ್ಲರು ತನು ಮನ ಧನವನಿತ್ತು ಮಾಡಿ ನೀಡಿ ಲಿಂಗವ ಕೂಡಿದ ಪರಿಗಳನು ಅನುಭಾವದಲರ್ಥೈಸಿ ಹೇಳಬಹುದಲ್ಲದೆ, ಮಾಡಿ ನೀಡಿ ತೋರಲುಬಾರದು. ಇಂತೀ ಅರೆ[೪೧]ಬಿರಿದಿನ ಬಂಟರು ಪುರುಷವ್ರತಿಗಳು ಪುರಾತನ[೪೨]ರು[೪೨] ಬರಿಯ ಮಾತನಾಡಿ ಹೊರಗೆ ಮೆರೆವರಲ್ಲ! ಪರೀಕ್ಷೆಯುಂಟಾಗಿದ್ದರೆ ಒಲಗಣವರ ಹೆಸರುವಿಡಿದು ಪರಿಪರಿಯಲಿ ಹೊಗಳುವರು. ಶರೀರಾರ್ಥಪ್ರಾಣವ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯುಂಟಾಗಿಯೇ ಆತ ಮಹೇಶ್ವರ ಪುರಾತ[೪೩]ವಳಿ ಎಂಬೆ. ಪರಮಬಂಧುಗಳು ಆತನ ನೆನೆದು ಬದುಕುವುದು. ಇಂತೀ ಅನುಭಾವದ ಓದಿನ ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸವ ಸಾಧಿಸಿ ತರ್ಕಿಸಿ ನಿಂದಿಸಲಾಗದು. ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರಿಗಲ್ಲದೆ ಅನುಭಾವವಿಲ್ಲ. ೨

೧೩೨೪

ಅಂಕ ಕಂಡ ಕೋಲಾಸೆ ಮತ್ತೇಕಯ್ಯಾ? ಲೆಂಕ ಕಂಡ ಪ್ರಾಣದಾಸೆ ಮತ್ತೇಕಯ್ಯಾ? ಭಕ್ತಿಯ ಕಂಡಾತಂಗೆ ತನುಮನಧನದಾಸೆ ಮತ್ತೇಕೆ? ನಿಮ್ಮಂಕೆಗೆ ಝುಂಕೆಗೆ, ಶಂಕಿಸಿದೆನಾದಡೆ, ಎನ್ನ ಲೆಂಕತನಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ! ೩

೧೩೨೫

ಅ[೪೪]ಟ್ಟಾಟಿ[೪೪]ಕೆಯ ಮಾತನಾಡಲದೇಕೋ? ಮುಟ್ಟಿ ಬಂದುದಕ್ಕಂಜಲದೇಕೊ? ಕಾದಿದಲ್ಲದೆ ಮಾಣೆನು. ಓಡಿದರೆ ಭಂಗ ಹಿಂಗದಯ್ಯಾ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ಎನ್ನ ಭಂಗ ನಿಮ್ಮದಾಗಿ. ೪

೧೩೨೬

ನೀನಿರಿಸಿದ ಮನದಲ್ಲಿ ನಾನಂಜೆನಯ್ಯಾ, ಮನವು ಮಹಾಘನಕ್ಕೆ ಶರಣುವೊಕ್ಕುದಾಗಿ, ನೀನಿರಿಸಿದ ಧನದಲ್ಲಿ ನಾನಂಜೆನಯ್ಯಾ. ಧನವು ಸತಿಸುತ ಮಾತಾಪಿತರಿಗೆ ಹೋಗದಾಗಿ ನೀನಿರಿಸಿದ ತನುವಿನಲ್ಲಿ ನಾನಂಜೆನಯ್ಯಾ. ತನು[ವು] ಸರ್ವಾರ್ಪಿತ[೪೫]ದಲ್ಲಿ ನಿಯತಪ್ರಸಾದ ಭೋಗೋಪಭೋಗಿಯಾಗಿ, ಇದು ಕಾರಣ, ವೀರಧೀರ ಸಮ[೪೬]ಗ್ರಾಹಕ[೪೬]ನಾಗಿ ನಿಮಗಾನಂಜೆನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೫

೧೩೨೭

ಕಾಯದ ಕಳವಳಕ್ಕಂಜಿ ಕಾಯಯ್ಯಾ ಎನ್ನೆನು; ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಂಜಿ ಈಯಯ್ಯಾ ಎನ್ನೆನು. 'ಯದ್ಭಾವಂ ತದ್ಭವತಿ' : ಉರಿಬರಲಿ, ಸಿರಿಬರಲಿ ಬೇಕು ಬೇಡೆನ್ನೆನಯ್ಯಾ. ಆನು ನಿಮ್ಮ ಹಾರೆನು; ಮಾನವರ ಬೇಡೆನು; ಆಣೆ, ನಿಮ್ಮಾಣೆಯಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೬

೪೧+ವು (ಮೂ) ೪೨–೪೨ ರ (ಮೂ) ೪೩+ ನರ (ಮೂ) ೪೪–೪೪ ಟ್ಟಿ ಟ್ಟ(ಮೂ) ೪೫+ ವಾ (ಮೂ) ೪೬–೪೬ ಗ್ರ (ಮೂ)

೧೩೨೮

ನಾಳೆ ಬಪ್ಪುದು ನಮಗಿಂದೇ ಬರಲಿ; [ಇಂದು ಬಪ್ಪುದು ನಮಗೀಗಲೇ ಬರಲಿ]. ಇದಕಾರಂಜುವರು? ಇದಕಾರಳುಕುವರು? "ಜಾತಸ್ಯ ಮರಣಂ ಧ್ರುವಂ" ಎಂದುದಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಬರೆದ ಬರಹವ ತಪ್ಪಿಸುವಡೆ ಹರಿಬ್ರಹ್ಮಾದಿ[ಗಳಿ]ಗಳವಲ್ಲಾ. ೭

೧೩೨೯

ಅಂಜಿದರೆ ಮಾಣದು, ಅಳುಕಿದರೆ ಮಾಣದು. ವಜ್ರಪಂಜರದೊಳಗಿದ್ದಡೂ ಮಾಣದು. ತಪ್ಪದಯ್ಯಾ ಲಲಾಟಲಿಖಿತ. ಕಕ್ಕುಲತೆಬಟ್ಟರೆ ಆಗದು ನೋಡಯ್ಯಾ. ಧೃತಿಗೆಟ್ಟು ಮನ ಧಾತುಗೆಟ್ಟರೆ ಬಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೮

೧೩೩೦

ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಕೊಟ್ಟ ಭೋಗಂಗಳ ತಪ್ಪಿಸಿಹೆನೆಂದರೆ ತಪ್ಪದು ನೋಡಯ್ಯಾ. ಎನಗಿನ್ನೆಂತೋ, ಎನಗಿನ್ನೆಂತೋ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಬೇಡ. 'ನಾಭುಕ್ತಂ ಕ್ಷೀಯತೇ ಕರ್ಮಕಲ್ಪ ಕೋಟಿಶತೈರಪಿ' ಎಂಬ ಶ್ರುತಿ ತಪ್ಪದು, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೯

೧೩೩೧

ಪುಣ್ಯಪಾಪವಿಲ್ಲಾಗಿ ಯಮನ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಬಂದುದನುಂಬುದಾಗಿ ಮಾನವರ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಭವಗೆಟ್ಟ[೪೭]ನಾಗಿ ದೈವದ ಹಂಗಿಲ್ಲ, ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಾನಂದವೇ ತಾನಾಗಿ ಇನ್ನಾರ ಹಂಗಿಲ್ಲದಾತ ಗುಹೇಶ್ವರನಲ್ಲಯ್ಯನೊಬ್ಬನೆ.೧೦

೧೩೩೨

ಸತ್ತ ಶವ ಕಿಚ್ಚ ಬಲ್ಲುದೆ? ನಿಷ್ಠೆ ನಿಬ್ಬೆರಗಾ[೪೮]ದ ಕರ್ತ ಮರ್ತ್ಯರ ಹಂಗು ಬಲ್ಲನೆ?[೪೮] ತೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತೆ ಹತ್ತುವುದೆ? ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ನಿಲ್ಲು ಮಾಣು. ೧೧

೧೩೩೩

ಹುಲಿಯ ಹಾಲು ಹುಲಿಗಲ್ಲದೆ, ಹೊಲದ ಹುಲ್ಲೆಗೆ ಉಣಬಾರದು. ಕಲಿಯ ಕಾಲತೊಡರು ಕಲಿತನದಾಳಿಗಲ್ಲದೆ ಇಕ್ಕಬಾರದು. ಶಿವನೊಡತಣದ ಬಿರಿದು ಇಹಪರವೀರಂಗಲ್ಲದೆ ನುಡಿಯಬಾರದು. ಅಳಿಮನದ ಭಕ್ತಿಯವರ ಮೂಗ [೪೯]ಹಲುದೋರ[೪೯] ಕೊಯ್ವನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೧೨

೧೩೩೪

ಕಳಹೋದರೆ ಕನ್ನದುಳಿಯ ಹಿಡಿವೆ. ಬಂದಿವಿಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಮುಂದೆ ನಡೆವೆ; ಮನಭೀತಿ ಮನಶಂಕೆಗೊಂಡೆನಾದರೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ; ನಿಮ್ಮ ಪುರಾತನರಾಣೆ. ಆಳ್ದರ ನಡೆ ಸದಾಚಾರವೆನ್ನದಿರ್ದಡೆ, ಕಟ್ಟಾಳು ಶಿಷ್ಟತನಕ್ಕೆ ಹೋಹ ಕಷ್ಟವ ನೋಡಾ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೩

೪೭+ವ (ಮೂ) ೪೮–೪೮ ಗಿ ಕರ್ಮಸ್ವರೂಪ ಮರ್ತ್ಯದ ಹಂಗುಬಲ್ಲುದೆ ? (ಮೂ) ೪೯–೪೯ ಹಲ್ಲುದೋರಿ (ಮೂ)

೧೩೩೫

ಅ[೫೦]ರೆ[೫೦]ಬಿರಿದು ನುಡಿವರು ಕೇಳಿರೊ. ಕೆರಳಿಕೆಯ ನುಡಿವರು, ನೆರೆದ ಮಂದಿಯ ಕಂಡುಬ್ಬುವರು ಕೊಬ್ಬುವರು. ನಿರುತದ ಕಾಳಗವೆಂದಡೆ ಬಿರಿದು [೫೧]ಬೀ[೫೧]ಸಾಡುವರು. ಅರೆಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ನೆರೆಭಕ್ತನೆಂದರೆ ಎಂತು ಮೆಚ್ಚುವನಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ದೇವರಾಯ ಸೊಡ್ಡಳ? ೧೪

೧೩೩೬

ಹೇಡಿ ಬಿರುದು ಕಟ್ಟಿದಡೆ ಕಲಿಯಪ್ಪನೆ? ಒರೆಯ ಬಿಚ್ಚಿ ಇರಿಯದಿರ್ದಡೆ ಲೋಕ ಮೆಚ್ಚುವುದೆ? ಚೆಲ್ಲಣವನುಟ್ಟು ಗರುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಸಾಧನೆಯ ಮಾಡುವನಂತೆ ತನ್ನ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡೊಡೆ ಶಿವನು ಮೆಚ್ಚುವನೆ? ಅರಿಯದವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಹೆಡೆಯತ್ತಿ ತೋರಿದಂತೆ ಬೊಳ್ಳೆಗನಭಕ್ತಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.೧೫

೧೩೩೭

ಎಲ್ಲರೂ ವೀರರು, ಎಲ್ಲರೂ ಧೀರರು; ಎಲ್ಲರೂ ಮಹಿಮರು, ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಮಥರು; ಕಾಳಗದ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಣ[೫೨]ಬಾರದು.[೫೨] ಓಡುವ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು, ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರು ಧೀರರು. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲಾ ಅಧೀರರು. ೧೬

೧೩೩೮

ಕರ್ಮವೆಂಬ ಅಂಕದೊಡನೆ ತೊಡರಿದೆ; ಬಿನ್ನಪವ ಅವಧಾರು, ನಿಮ್ಮಾಳಿನ ಭಾಷೆಯ; ಕಡೆಗಳಕ್ಕೆ ನೂಂಕುವೆ, ಕೆಡಹುವೆನಂಕವ, ಕರೆದಡೋಸರಿಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮಾಳಲ್ಲ, ಶಿವಶರಣೆಂಬ ದಂಡನೊಡ್ಡಿ ಗಣಮೇಳಾಪವೆಂಬಲಗಿನಲ್ಲಿ[ರಿ]ವೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೭

೧೩೩೯

ಆಡುವ ವರ್ಣನೆಯ ಕೇಳಿ, ಮರುಳಾಗುವಾತನಲ್ಲ ಮಡಿವಾಳಯ್ಯನು. ಗಂಗೆ ವಾಳುಕ ಸಮಾರುದ್ರರು ರುದ್ರಗಣಂಗಳು ಬಂದರೆ ಹೆದರುವನಲ್ಲ, ಹೆದರಿ ಓಡುವಾತನಲ್ಲ, ಕರೆದು ನೀ ರಣರಂಗ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಿನಗೆ ಕಲಿದೇವರ ಪಾದದಾಣೆ, ಚಂದ್ರಮೌಳಿ. ೧೮

೧೩೪೦

[೫೩]ಜೋಳವಾಳಿಯಾನಲ್ಲ, ವೇಳೆವಾಳಿಯವ ನಾನಯ್ಯಾ.[೫೩] ಹಾಳುಗೆಟ್ಟೋಡುವ ಆಳು ನಾನಲ್ಲಯ್ಯಾ, ಕೇಳು, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ಮರಣವೇ ಮಹಾನವಮಿ ಎನಗೆ. ೧೯

೫೦-೫೦ ರಿ (ಮೂ) ೫೧-೫೧ ಬಿ (ಮೂ) ೫೨-೫೨ ಬಹುದು (ಮೂ) ೫೩-೫೩ ಜೊಳ್ಳುವಾಳಿಯವ ನಾನಲ್ಲಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ವೇಳೆಯಾಳಯ್ಯ (ಮೂ)

೧೩೪೧

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಬಂದು ಅಡರುತ್ತಿಪ್ಪ ಕಡುಭಲ ನಿನಗೆ ಬೇಡ ಕಂಡೆಯಾ. ಮೃಡನೆ ಎನ್ನೊಡನೆ ತೊಡರಿ ನೀನು ಸಸಿನೆ ಹೋಗಲರಿಯಾ. ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ: ನಾನು ನಿನಗಂಜುವನಲ್ಲ, ಗಾಸಿಯಾಗಬೇಡ ಕಂಡೆಯಾ. ಹರಹರಾ ಶಂಕರಾ, ಎನ್ನ ನೇಮಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಬಾರದಿರು. ಒಡವೆ ಸವೆದಡೆ ಒಡಲನೊಡ್ಡುವೆ. ಕಡಗಿ ನೋಡುವಡೊಮ್ಮೆ ಬಡವನ ಕೈಯ ಕಡುಹ ನೋಡೆನ್ನೊಡೆಯ ಸಂಗಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಬಂಕೇಶ್ವರಾ.೨೦

೧೩೪೨

ಕಟ್ಟಿದೆನೊರೆಯ, ಬಿಟ್ಟೆ ಜನ್ನಿಗೆಯ. ನೆರೆ ಮುಟ್ಟಿ ಬಂದಿರಿವಡೆ ಓಸರಿಸುವನಲ್ಲ; ಓಡದಿರು, ಓಡದಿರು, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಮನೆಯ ಬಿರಿದಿನ ಅಂಕಕಾರ ಓಡದಿರು, ಓಡದಿರು, ಎಲೆ ದೇವಾ, ಎಲೆಲೆ ಸ್ವಾಮಿ, ಎಲೆಲೆ ಹಂದೆ, ಓಡದಿರು ಓಡದಿರು [೫೪]ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.[೫೪] ೨೧

೧೩೪೩

ಓಡುವಾತ ಲೆಂಕನಲ್ಲ, ಬೇಡುವಾತ ಭಕ್ತನಲ್ಲ, ಓಡಲಾಗದು ಲೆಂಕನು, ಬೇಡಲಾಗದು ಭಕ್ತನು, ಓಡೆನಯ್ಯಾ ಬೇಡೆನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೨೨

೧೩೪೪

ತನ್ನವರೆನ್ನಬಾರದು, ತನ್ನ ಬಂಧುಗಳೆನ್ನಬಾರದು, ತನಗನ್ಯರೆನಬಾರದು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನಕ್ಕೆ ಮನವೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಮನಕ್ಕೆ ಮಹಾದೇವ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಬಿಲ್ಲೇಶಯ್ಯಾ. ೨೩

೧೩೪೫

ಹುಲ್ಲಮನುಷ್ಯನ ಕಂಡು ಹುಲ್ಲೆ ಬೆದರುವಂತೆ, ಇಲ್ಲದ ಶಂಕೆಯನುಂಟೆಂಬನ್ನಕ್ಕ ಅದಲ್ಲಿಯೇ ರೂಪಾಯಿತ್ತು. ಹೇಡಿಗಳನೇಡಿಸಿ ಕಾಡಿತ್ತು. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಭವದ ಗಸಣಿ. ೨೪

ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯಗುಂದಬೇಡ

೧೩೪೬

ಮನೆ ನೋಡಾ ಬಡವ[೫೫]ರು[೫೫]; ಮನ ನೋಡಾ ಘನ, ಸೋಂಕಿನಲ್ಲಿ [೫೬]ಸುಖಿ[೫೬] ಸರ್ವಾಂಗ ಕಲಿ. ಪ[೫೭]ಸ[೫೭]ರಕ್ಕನು[೫೮]ವಿಲ್ಲ. ಬಂದ ತತ್ಕಾಲಕ್ಕುಂಟು. ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರು ಸ್ವತಂತ್ರರು, ಧೀರರು.೧

೫೪–೫೪ ಗುಹೇಶ್ವರಾ (ಮೂ) ೫೫–೫೫ ರಮನೆ(ಮೂ) ೫೬–೫೬ ಶುಚಿ(ಮೂ) ೫೭–೫೭ ಸಾ (ಮೂ) ೫೮+ಕೂಲ (ಮೂ)

೧೩೪೭

ಅಂಗಕ್ಕೆ ಬಡತನವಲ್ಲದೆ ಮನಕ್ಕೆ ಬಡತನವುಂಟೆ? ಬೆಟ್ಟ ಬಲ್ಲಿತ್ತೆಂದರೆ, ಉಳಿಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬಡತನವುಳ್ಳಡೆ ಒಡೆಯದೆ? ಘನಶಿವಭಕ್ತರಿಗೆ ಬಡತನವಿಲ್ಲ, ಸತ್ಯರಿಗೆ ದುಷ್ಕರ್ಮವಿಲ್ಲ. ಎನಗೆ ಮಾರಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಅಮಳೇಶ್ವರಲಿಂಗವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ [೫೯]ಆರ[೫೯] ಹಂಗಿಲ್ಲ. ೨

೧೩೪೮

ಭಕ್ತಿ ವಿಶೇಷವ ಮಾಡುವಂತೆ ಹತ್ತು ಬೆರಳುಂಟು. ಹಾಸಿ ದುಡಿದಡೆ ತನಗುಂಟು, ತನ್ನ ಪ್ರಮಥರಿಗುಂಟು. ಮಾರಿತಂದೆಗಳಂತೆ ಎನಗೇಕಹುದಯ್ಯಾ? ರತ್ನದ ಸಂಕೋಲೆಯನಿಕ್ಕಿ ಕಾಡಿಹ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ, ಶಿವಧೋ ಶಿವಧೋ. ೩

೧೩೪೯

ಭ[೬೦]ಕ್ತಂ[೬೦]ಗೆ ಬಡತನ ಉಂಟೆ? ನಿ[೬೦]ತ್ಯಂ[೬೦]ಗೆ ಮರಣ ಉಂಟೆ? ಭಕ್ತರು ಬಡವರೆಂದು ಮತ್ತೊಂದ ಕೊಟ್ಟಿಹೆನೆಂದರೆ, ಮಾರಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಅಮಳೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ಸತ್ತಂದಿಗಲ್ಲದೆ ಬಡತನವಿಲ್ಲ. ೪

೧೩೫೦

ಕಾಣದುದನೆಲ್ಲ ಕಾಣಲಾರೆನಯ್ಯಾ, ಕೇಳದುದನೆಲ್ಲ ಕೇಳಲಾರೆ[೬೧]ನಯ್ಯಾ.[೬೧] ದ್ರೋಹವಿಲ್ಲ ಎಮ್ಮ ಶಿವನಲ್ಲಿ, ಸೀಮೆಯಯ್ಯಾ, ಒಲೆಯಮುಂದಿದ್ದು [೬೨]ಮಾಡದ[೬೨] ಕನಸ ಕಾಂಬವರನೊಲ್ಲನಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೫

೧೩೫೧

ಮನೆ ನೋಡಾ ಬಡವರು, ಮನ ನೋಡಾ ಸಂಪನ್ನರು; ಧನ ನೋಡಾ ಬಡವರು, ಘನಮನಸಂಪನ್ನರು. ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರು ಕರುಳಿಲ್ಲದ ಕಲಿಗಳು. ಆರಿಗೂ ಉಪಮಿಸಬಾರದು.೬

೧೩೫೨

ಅರಸರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅರಸಿಯಾಗಿಪ್ಪುದರಿಂದ ಭಕ್ತರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತೊತ್ತಾಗಿಪ್ಪುದು ಕರಲೇಸಯ್ಯಾ. "ತಾರೌ ಅರ್ಘ್ಯವಣಿಯ, ನೀಡೌ ಪತ್ರಿಯ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬೋನವ ಹಿಡಿಯೌ" ಎಂಬರು; "ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಮಹಾಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕುದನುಣ್ಣೌ ತೊತ್ತೇ" ಎಂಬರು. ೭

೧೩೫೩

ಒಡೆದೋಡು ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಯ್ಯಾ; ಕೂಡುದೇವ ಎನ್ನ ಕೈಯಲೊಂದು ಕಟಿಕೆಯ. ಮೃಡದೇವಾ ಶರಣು ಎಂದು ಭಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದೇವಾ ಎಂದೆನಿಸು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೮

೫೯-೫೯ ನನಗಾರ (ಮೂ) ೬೦-೬೦ ಕ್ತ ರಿ (ಮೂ) ೬೦-೬೦ ತ್ಯರಿ(ಮೂ)೬೧-೬೧ ನೋಡಾ (ಮೂ) ೬೨-೬೨ ಮಾಡುವ (ಮೂ)

೧೩೫೪

ಮನೆಮನೆದಪ್ಪದೆ ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ಬೇಡುವಂತೆ ಮಾಡಯ್ಯಾ. ಬೇಡಿದರೆ ಇಕ್ಕದಂತೆ ಮಾಡಯ್ಯಾ. ಇಕ್ಕಿದರೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಯ್ಯಾ. ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರೆ ನಾನೆತ್ತಿಕೊಂಬು[೬೩]ದಕ್ಕೆ [೬೪]ಮುನ್ನವೆ ಸುನಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಬಂತೆ ಮಾಡಾ[೬೪] ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ. ೯

೧೩೫೫

ಎನಗಾರು ಇಲ್ಲ, ಎನಗಾರು ಇಲ್ಲ ಎಂಬರು. ಬಾಣನವ ನಾನು. ಮಯೂರನವ ನಾನು ಕಾಳಿದಾಸನವ ನಾನು. ಕಕ್ಕಯ್ಯ ಹಿರಿಯಯ್ಯ; ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ ಚೆನ್ನಯ್ಯ ಎತ್ತಿ ಮುದ್ದಾಡಿಸಿದರೆನ್ನ ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯ. ೧೦

೧೩೫೬

ಬಡವರ ಭೋಜನವ ಭೋಗಿಸಿದವ ಭವಾನೀಪುತ್ರ ನೋಡಯ್ಯಾ. ಬಡವರನೆಡೆಗೊಂಡವ ವಿಷ್ಣುವಿನ ವಂಶದವ ನೋಡಯ್ಯಾ. ಬಡವರ ಭೋಜನಮೃತ ಸೇವನೆ, ಕಡವರನಮೃತ ಸುರಾಪಾನ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೧

ಲೋಕದ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಡ

೧೩೫೭

ಅಘಟಿತ ಶರಣರು ಜನಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ. ಅಘಟಿತ ಶರಣರು ಮನಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ. ಜನರಂತೆ ನಡೆಯರು, ಮನದಂತೆ ನಡೆಯರು. ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶರಣರು ಸ್ವತಂತ್ರರಲ್ಲವೆ? ೧

೧೩೫೮

ಕೀರ್ತಿಗೆ [೬೫]ಜಗವ ಕೊಂಡು[೬೫] ಮಾಡುವಾತ ಭಕ್ತನೆ? ನಿಂದಿಸಿಹರೆಂದು ಅಂಜಿಕೊಂಡಿಪ್ಪಾತ ತಪಸಿಯಲ್ಲ; ಜನಮೆಚ್ಚಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುವಾತ ಭಕ್ತನಲ್ಲ; ಇಚ್ಛೆಗೆ ನುಡಿವಾತ ವಿರಕ್ತನಲ್ಲ. ಇದರಚ್ಚುಗ ನಿಮಗೇ[ಕೆ]? ನಾಯಾಯಣಪ್ರಿಯ ರಾಮನಾಥ [೬೬]ಒಚ್ಚತ[೬೬] ನಿಮ್ಮನೊಲ್ಲ. ೨

೧೩೫೯

ಆರು ಮುನಿದು ನಮ್ಮನೇನ ಮಾಡುವರು? ಊರು ಮುನಿದು ನಮ್ಮನೆಂತು ಮಾಡುವರು? ನಮ್ಮ ಕುನ್ನಿಗೆ ಕೂಸ ಕೊಡಬೇಡ! ನಮ್ಮ ಸೊಣಗಂಗೆ ತಳಿಗೆಯಲ್ಲಿಕ್ಕಬೇಡ. ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋಹವನ ಶ್ವಾನ ಕಚ್ಚಬಲ್ಲುದೆ? ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ನಮಗೇನಯ್ಯಾ?೩

೬೩+ವ (ಮೂ) ೬೪–೬೪ ಏನಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಯ್ಯಾ (ಮೂ) ೬೫–೬೫ ಜಗಕ್ಕೆಂದು (ಮೂ) ೬೬–೬೬ ಒಚ್ಚತ್ತು (ಮೂ)

೧೩೬೦

ನ್ಯಾಯ ನಿಷ್ಠು೬೭ರಿ೬೭ ದಯಾದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಪರ ನಾನಲ್ಲ. ಲೋಕವಿರೋಧಿ ಶರಣ[ನಾ]ರಿಗೆಯೂ ಅಂಜುವವನಲ್ಲ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ ರಾಜತೇಜದೊಳಿಪ್ಪೆನಾಗಿ. ೪

೧೩೬೧

ಆಯುಷ್ಯ ತೀರಿದಲ್ಲದೆ ಮರಣವಿಲ್ಲ. ಭಾಗ್ಯ ತೀರಿದಲ್ಲದೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂಜಲೇತಕೊ ಲೋಕವಿಗರ್ಭಣೆಗೆ? ಅಳುಕಲೇತಕೊ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮಗಾಳಾಗಿ? ೫

೧೩೬೨

ಲೋಕದಂತೆ ಬಾರದು, ಲೋಕದಂತೆ ಇರದು, ಲೋಕದಂತೆ ಹೋಗರು ನೋಡಯ್ಯಾ, ಪುಣ್ಯದಂತೆ ಬಪ್ಪರು, ಜ್ಞಾನದಂತೆ ಇಪ್ಪರು, ಮುಕ್ತಿಯಂತೆ ಹೋಹರು ನೋಡಯ್ಯಾ. ಉರಿಲಿಂಗದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಉಪಮಾತೀತರಾಗಿ ಉಪಮಿಸಬಾರದು. ೬

೧೩೬೩

ಒಬ್ಬರು ಉತ್ತಮನೆಂಬರು, ಒಬ್ಬರು ಮಧ್ಯಮನೆಂಬರು, ಒಬ್ಬರು ಕನಿಷ್ಠ ನಿಷ್ಠುರಿ ಎಂಬರು. ಎಂದೊಡಾದರೇನು? ಯೋಗಿಗೆ ವಿನಯವು ಕಂಟಕವಲ್ಲದೆ, ಲೋಕಾರ್ಥಕ್ಕೂ ಪರಮಾರ್ಥಕ್ಕೂ ವಿರುದ್ಧ ಕಾಣಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೆ. ೭

೧೩೬೪

ಉಂಡರೆ ಭೂತನೆಂಬರು; ಉಣದಿದ್ದರೆ ಜಾತಕನೆಂಬರು. ಭೋಗಿಸಿದರೆ ಕಾಮಿಯೆಂಬರು; ಭೋಗಿಸದಿದ್ದರೆ ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಿಯೆಂಬರು. ಊರೊಳಗಿರ್ದರೆ ಸಂಸಾರಿಯೆಂಬರು. ಅಡವಿಯೊಳಗಿರ್ದರೆ ಮೃಗಜಾತಿಯೆಂಬರು. ನಿದ್ರೆಗೈದರೆ ಜಡದೇಹಿಯೆಂಬರು. ಎಂದಿದ್ದರೆ ಚಕೋರನೆಂಬರು. ಇಂತೀ ಜನಮೆಚ್ಚೆ ನಡೆದವರ ಎಡದ ಪಾದದ ಕಿರುಗುಣಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡು, ಮನೆಮಾಡು ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು. ೮

೧೩೬೫

ಸರ್ವಸಂಗಪರಿತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ ಶಿವಶರಣನ ಲೋಕದ ಸಂಸಾರಿಗಳೆಂತು ಮೆಚ್ಚುವರಯ್ಯಾ? ಊರೊಳಗಿದ್ದರೆ ಸಂಸಾರಿಯೆಂಬರು; ಅಡವಿಯೊಳಗಿದ್ದರೆ ಮೃಗನೆಂಬರು. ಹೊನ್ನ ಬಿಟ್ಟರೆ ದರಿದ್ರನೆಂಬರು, ಹೆಣ್ಣ ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಪುಂಸಕನೆಂಬರು! ೬೮ಮಣ್ಣ೬೮ ಬಿಟ್ಟರೆ ಪೂರ್ವಕರ್ಮಿಯೆಂಬರು. ಮಾತನಾಡದಿದ್ದರೆ ಮೂಗನೆಂಬರು, ಮಾನಾಡಿದರೆ ಜ್ಞಾನಿಗೇಕಯ್ಯಾ ಮಾತೆಂಬರು. ನಿಜವನಾಡಿದರೆ ನಿಷ್ಠುರಿಯೆಂಬರು, ಸಮತೆಯ ನುಡಿದರೆ ಅಂಜುವನೆಂಬರು. ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಲೋಕದಿಚ್ಚೆಯ ನುಡಿಯ, ಲೋಕದಿಚ್ಚೆಯ ನಡೆಯ. ೯

೬೭–೬೭ ರ (ಮೂ) ೬೮–೬೮ ಪುಣ್ಯವ (ಮೂ)

ವ್ರತನೇಮಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಡ

೧೩೬೬

ವ್ರತವೆಂಬುದು ನಾಯಕರತ್ನ, ವ್ರತವೆಂಬುದು ಸುಪ್ಪಾಣಿಯಮುತ್ತು, ವ್ರತವೆಂಬುದು ಜೀವದ ಕಳೆ, ವ್ರತವೆಂಬುದು ಸುಯಿಧಾನ. ಸುಯಿಧಾನ, ಸುಯಿಧಾನ, ವ್ರತ ತಪ್ಪಲು ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಗಳರಸ ಒಲ್ಲನವ್ವಾ. ೧

೧೩೬೭

ಆವ ಕಾಯಕವಾದಡೂ ಒಂದೇ ಕಾಯಕವಯ್ಯಾ, ಆವ ವ್ರತವಾದಡೂ ಒಂದೇ ವ್ರತವಯ್ಯಾ. ಆಯ ತಪ್ಪಿದಡೆ ಸಾವಿಲ್ಲ. ವ್ರತ ತಪ್ಪಿದಡೆ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ. ಕಾಕಪಿಕದಂತೆ ಎಡೆಯಾಗಲು ನಾಯಕನರಕ [೧೯]ಗಂಗೇ[೧೯]ಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ. ೨

೧೩೬೮

ವ್ರತ ತಪ್ಪಿದಾಗಳೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಕಳೆ ನಷ್ಟವವ್ವಾ, ಅವರು ಲಿಂಗವಿ[೨೦]ದ್ದೂ[೨೦] ಭವಿಗಳು. ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ : ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲದ ದೇಹದಂತೆ, ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಗಳರಸ [೨೧]ಬಲ್ಲನೊಲ್ಲನವ್ವಾ.[೨೧] ೩

೧೩೬೯

ವ್ರತವನಾಶ್ರಯಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಹುಸಿ ಕೊಲೆ ಕಳವು ಪರದಾರ ಮಾಡುವನ್ನಬರ ವ್ರತಸ್ಥನಲ್ಲದೆ ನೇಮಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲ, ಅವಗಾಚಾರವಿಲ್ಲ, ಅವನು ರಾಜನೆಂದು ದ್ರವ್ಯದಾಸೆಗಾಗಿ ಅವನ ಮನೆಯ ಹೊಕ್ಕು ವಿಭೂತಿವೀ[೨೨]ಳ್ಯ[೨೨] ಮೊದಲಾದ ಉಪಚಾರಕ್ಕೊಳಗಾದವ ಸತ್ತ ಕುಕ್ಕರನ ಕೀಟಕ ತಿಂದು ಅದು ಸತ್ತಡೆ ತಾ ತಿಂದಂತೆ, ಪಂಚಾಚಾರ ಶುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಗು. ಆಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವಾದ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಹೊರಗು. ೪

೧೩೭೦

ಎಂದಿಗೂ ಸಾವು ತಪ್ಪದೆಂದರಿದ ಮತ್ತೆ ವ್ರತಭಂಗಿತನಾಗಿ ಅಂದಿಗೆ ಸಾಯಲೇತಕ್ಕೆ? ನಿಂದೆಗೆಡೆಯಾಗದ ಮುನ್ನವೇ [೨೩]ಲಿಂ[೨೩]ಗವ ಹಾಕಿ, ಚಿತ್ತ ನಿಜಲಿಂಗವನೆಯ್ದಿ ಮನಕ್ಕೆ ಮನೋಹರ ಶಂಖೇಶ್ವರಲಿಂಗವ ಕೂಡಿ. ೫

೧೩೭೧

ಒಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದುದಲ್ಲ, ಒಡನೆ ಬೆಳೆದುದಲ್ಲ; [೨೪]'ಎಡೆಯಲಾದ ಒಂದು[೨೪] ಉಡಿಗೆಯನುಟ್ಟು, ಸಡಿಲಿದರೆ ಲಜ್ಜೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಯಿತ್ತು.' ಎಂಬ ನುಡಿ ದಿಟವಾಯಿತ್ತು ಲೌಕಿಕದಲ್ಲಿ. ಹಡೆದ ಗುರುಕರುಣವ

೧೯-೧೯ ಗುಹೇ (ಮೂ) ೨೦-೨೦ ದ್ದ (ಮೂ) ೨೧-೨೧ ಒಲ್ಲನಾಗಿ ಒಲ್ಲೆನವ್ವಾ (ಮೂ) ೨೨-೨೨ ಳೆಯ (ಮೂ) ೨೩-೨೩ ಅಂ (ಮೂ) ೨೪-೨೪ ಎದೆಯಲೊಂದು (ಮೂ)

ಒಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ನೇಮವ[೨೫]ನು[೨೫] ಬಿಡದಿರೆಲವೋ. ಬಿಟ್ಟಡೆ ಕಷ್ಟ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನಡಸಿ ಕೆಡಹುವ ನಾಯಕನರಕದಲ್ಲಿ. ೬

೧೩೭೨

ಕಾಯಕ ತಪ್ಪಿದಡೆ ಸೈರಿಸಬಾರದು; ವ್ರತ ತಪ್ಪಿದರೆಂತು ಸೈರಿಸಬಹುದು ಕರ್ಮಹರ ಕಾಳೇಶ್ವರಾ! ೭

೧೩೭೩

ಅರ್ಚನೆ ಪೂಜನೆ ನೇಮವಲ್ಲ; ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ನೇಮವಲ್ಲ; ಧೂಪ ದೀಪಾರತಿ ನೇಮವಲ್ಲ; ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀ ಪರದೈವಂಗಳಿಗೆರದಿರ್ಪುದೇ. ನೇಮ ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರದೇವರಲ್ಲಿ ಇದೇ ಕಾಣಾ ನಿತ್ಯನೇಮ. ೮

೧೩೭೪

ಬಂದುದ ಕೈಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲಡೆ ನೇಮ, ವಂಚನೆಯ ಮಾಡದುದೇ ನೇಮ, ನಡೆದು ತಪ್ಪದಿದ್ದರೆ ನೇಮ. ನುಡಿದು ಹುಸಿಯದಿದ್ದರೆ ನೇಮ, [ನಮ್ಮ] ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರು ಬಂದರೆ ಒಡೆಯರಿಗೆ ಒಡವೆಯನೊಪ್ಪಿಸುವುದೇ ನೇಮ. ೯

೧೩೭೫

ಪರಧನ[೨೬]ವನೊ[೨೬]ಲ್ಲದಿಪ್ಪುದೇ ವ್ರತ. ಪರಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೂಡದಿಪ್ಪುದೇ ಶೀಲ. ಸರ್ವಜೀವವ ಕೊಲ್ಲದಿಪ್ಪುದೇ ನೇಮ. ತಥ್ಯ ಮಿಥ್ಯವನಳಿದಿಪ್ಪುದೇ ನಿತ್ಯನೇಮ. ಇದು ಈಶಾನ್ಯಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದ ವ್ರತ. ೧೦

ವ್ರತಗೇಡಿಗಳ ಸಂಗವನ್ನು ಮಾಡಬೇಡ

೧೩೭೬

ಕಾಗೆಯ ನಾಯ ತಿಂದವರಿಲ್ಲ; ವ್ರತಭ್ರಷ್ಟನ ಕೂಡಿದವರಿಲ್ಲ. ನಾಯಿಗೆ ನಾರಂಗವಪ್ಪುದೆ? ಲೋಕದ ನರಂಗೆ ವ್ರತವಪ್ಪುದೆ, ಶಿವಬೀಜಕ್ಕಲ್ಲದೆ? ನೀವೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಿಜಗುಣೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ! ೧

೧೩೭೭

[೨೭]ಹದ ಮಣ್ಣಲ್ಲದೆ ಮಡಕೆಯಾಗಲಾರದು[೨೭] ವ್ರತಹೀನನ ಬೆರೆಯಲಾಗದು. ಬೆರೆತರೆ ನರಕ ತಪ್ಪದು. ನಾನೊಲ್ಲೆ ಬಲ್ಲೆನಾಗಿ ಕುಂಭೇಶ್ವರಾ. ೨

೧೩೭೮

ಕೈತಪ್ಪಿ ಕೆತ್ತಲು ಕಾಲಿಂಗೆ ಮೂಲ, ಮಾತು ತಪ್ಪಿ ನುಡಿಯಲು ಬಾಯಿಗೆ ಮೂಲ, ವ್ರತಹೀನನ ನೆರೆಯಲು ನರಕಕ್ಕೆ ಮೂಲ, ಕರ್ಮಹರ ಕಾಳೇಶ್ವರಾ. ೩

೨೫-೨೫ ನೆ (ಮೂ) ೨೬-೨೬ ಒ (ಮೂ) ೨೭-೨೭ ಬಂಜೆ ಆವಿಂಗೆ ಕ್ಷೀರ ಉಂಟೆ ? (ಮೂ)

೧೩೭೯

ಹದತಪ್ಪಿ ಕುಟ್ಟಲು ನುಚ್ಚಲ್ಲದೆ ಅಕ್ಕಿ[೭೮]ಯಿ[೭೮]ಲ್ಲ. ವ್ರತಹೀನನ ನೆರೆಯೆ ನರಕವಲ್ಲದೆ ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ, ಅರಿಯ[೭೯]ದುದು[೭೯] ಹೋಗಲಿ, ಅರಿದು ಬೆರೆದೆನಾದರೆ, ಕನ್ನಗತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಿವಿಯ ಕೊಯ್ವಿರಯ್ಯಾ, ಒಲ್ಲೆ ಬಲ್ಲೆನಾಗಿ, ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿರ್ಲಜ್ಜೇಶ್ವರಾ. ೪

೧೩೮೦

ಚರಣಾಯುಧ ವೇಳೆಯನರಿವುದಯ್ಯಾ. ಭಕ್ತ ವ್ರತಹೀನನನರಿದು ನೆರೆಯನಯ್ಯಾ, ನೆರೆದರೆ ನರಕ, ಗುರುಶಾಂತೇಶ್ವರಾ. ೫

೧೩೮೧

ತನು ಬತ್ತಲೆಯಾದರೇನು, ಮನ ಬತ್ತಲೆಯಾಗದನ್ನಕ್ಕರ? ವ್ರತವಿದ್ದರೇನು, ವ್ರತಹೀನನಾದ ಬಳಿಕ? ನೆರೆದರೆ ನರಕವಯ್ಯಾ ನಿಂಬೇಶ್ವರಾ. ೬

೧೩೮೨

[೮೦]ಕದಿರು[೮೦] ಮುರಿಯೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ವ್ರತಹೀನನ ನೆರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಕದಿರರೆಮ್ಮಿಯೊಡೆಯ ಗುಮ್ಮೇಶ್ವರಾ.೭

೧೩೮೩

ಒತ್ತೆಯ ಹಿಡಿದು, ಮತ್ತೊತ್ತೆಯ [ಹಿಡಿಯೆ]. ಹಿಡಿದರೆ ಬತ್ತಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೊಲ್ಲುವರಯ್ಯಾ. ವ್ರತಹೀನನನರಿದು ಬೆರೆದರೆ, ಕನ್ನಗತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಿವಿ ಮೂಗ ಕೊಯ್ವರಯ್ಯಾ, ಒಲ್ಲೆನೊಲ್ಲೆ ಬಲ್ಲೆನಾಗಿ, ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿರ್ಲಜ್ಜೇಶ್ವರಾ. ೮

೧೩೮೪

ವ್ರತಭ್ರಷ್ಟ ಲಿಂಗಬಾಹ್ಯನ ಕಂಡರೆ ಸತ್ತನಾಯ, ಕಾಗೆಯ ಕಂಡಂತೆ, ಅವರೊಡನೆ ನುಡಿಯಲಾಗದು ಭೀಮೇಶ್ವರಾ. ೯

೧೩೮೫

ಎನ್ನ ಕರಣಂಗಳ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವೆ, ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಕಾಲ ಕಟ್ಟುವೆ; ವ್ರತಭ್ರಷ್ಟರ ನಿಟ್ಟೊ[೮೧]ರೆ[೮೧]ಸುವೆ, ಸುಟ್ಟು [೮೨]ತುರುತುರನೆ[೮೨] ತೂರುವೆ, ನಿರ್ಭೀತಿ ನಿಜಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ! ೧೦

೧೩೮೬

ಲಿಂಗಬಾಹ್ಯನ, ಆಚಾರಭ್ರಷ್ಟನ, ವ್ರತತಪ್ಪುಕನ, ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ[ವ] ಕೊಂದವನ, ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದದೂಷಕನ, ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ನಿಂದಕನ ಕಂಡಡೆ, ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳೊಡೆ ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವುದು.

೭೮–೭೮ ಯ (ಮೂ) ೭೯–೭೯ ದಾದರು (ಮೂ) ೮೦–೮೦ ಕದುರು (ಮೂ) ೮೧–೮೧ ರಿ (ಮೂ) ೮೨–೮೨ ರೂರುತೂರನೆ (ಮೂ)

ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಗ್ರಾಮವ ಬಿಡುವುದು. ಇಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಆ ಸ್ಥಳವ ಬಿಡುವುದು. ಅದಾಗದಿರ್ದಡೆ [ಕಣ್ಣು] ಕರ್ಣ[ವ] ಮುಚ್ಚಿ[೮೩]ಕೊಂಡು[೮೩] ಶಿವಮಂತ್ರ[ವ] ಜಪಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ, ಕುಂ[೮೪]ಭೀ[೮೪] ಪಾತಕ ನಾಯಕ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ ಶ್ರೀಗುರು ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನು. ೧೧

೧೩೮೭

ಅಯ್ಯಾ, ಮಾತಾಪಿತರಾಗಲಿ, ಸಹೋದರ ಬಂಧುಗಳಾಗಲಿ, ಅತ್ಯಂತ ಸ್ನೇಹದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದವರಾಗಲಿ, ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವ ಪಡೆದ ಶಿವಸಹೋದರರಾಗಲಿ, ಶಿವಾಚಾರ ಶಿವಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ, ಅನುಕೂಲವಾದರೆ ನಮ್ಮವರು. ಅನುಕೂಲವಲ್ಲದವರು ನಮ್ಮವರಲ್ಲ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : "ಮಾತರಃ ಪಿತರಶ್ಚೈವ ಭ್ರಾತ [೮೫]ರೋ ಬಾ[೮೫]ಂಧವಸ್ತಥಾ । ಶಿವಕಾರ್ಯೇಷು[೮೬]ವಕ್ರಸ್ಥಾ ಹಂತ[೮೬] [೮೭]ವ್ಯಾಃ[೮೭] ಶೀಘ್ರಮೇವಚ ॥ ಎಂದುದಾಗಿ, ಇಂತೀ ಶಿವಾಚಾರ ಶಿವಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ವಕ್ರವಾದವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಿಃಕರಿಸಿ ನುಡಿಯದೆ ಮನದಲ್ಲಿ ಪತಿಕರಿಸಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ನಡೆದೆನಾದರೆ ಅಘೋರನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕು ಕಲಿದೇವಯ್ಯಾ. ೧೨

ಶೀಲವುಳ್ಳವನಾಗಿರು

೧೩೮೮

ಶೀಲವಂತರೆಲ್ಲ ಅವರಂತಿರಲಿ : ತಮ್ಮ, ತಮ್ಮ, ಮನದಿ ಮದವ ಕಳೆದು, ತಮ್ಮೊಳಗಿರ್ದ ಭವಿಗಳ ಭಕ್ತರಮಾಡಿ, ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಅಷ್ಟಮದಂಗಳು ಸಪ್ತ ವ್ಯಸನಂಗಳು, ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಂಗಳು ಪಂಚಭೂತಂಗಳು, ಚತುಃಕರಣಂಗಳು, ತ್ರಿಕರಣಂಗಳು, [೮೮]ತ್ರಿ[೮೮]ಗುಣಂಗಳು ಶಿವಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದೆ ಲಿಂಗಕರಣಂಗಳೆಂದೆನಿಸಿ, ನಿತ್ಯ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಬಲ್ಲಾತನೇ ಶೀಲವಂತನಯ್ಯಾ, ಅವನ ಶ್ರೀಪಾದವನು ಹಸ್ತವನೆತ್ತಿ ಪೊಗಳುತಿರ್ದವು ವೇದಂಗಳು. ಸಾಕ್ಷಿ : "ಓಂ ಅಯಂ ಮೇ ಹಸ್ತೋ ಭಗವಾನ್ ಅಯಂ ಮೇ ಭಗವತ್ತರಃ । ಅಯಂ ಮೇ ವಿಶ್ವಭೇಷಜಃ [ಅಯಂ ಶಿವಾಭಿಮರ್ಶಿನಃ] ಅಯಂ [೮೯]ಮಾತಾ[೮೯] ಅಯಂ[೯೦] ಪಿತಾ ॥" ಇಂತಪ್ಪ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಬಲ್ಲಾತನೇ ಸಂಬಂಧಿ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೧

೧೩೮೯

[೯೧]ಶೀಲ ಶೀಲವೆಂದು ಗರ್ವಿಸಿ ನುಡಿವುತಿಪ್ಪಿರಿ, ಶೀಲವಾವುದೆಂದು ಅರಿಯದೆ; ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ. ಇದ್ದುದ [ಕೈ] ವಂಚನೆಯ ಮಾಡದಿರ್ಪುದೇ ಶೀಲ, ಇಲ್ಲದುದಕ್ಕೆ ಕಡನ [೯೨]ಬೇ[೯೨]ಡದಿರ್ಪುದೇ ಶೀಲ. ಪರದೈವ ಪರಸಮಯಕ್ಕೆ ಅಳುಪದಿರ್ಪುದೇ ಶೀಲ. ಗುರುನಿಂದೆ ಹರನಿಂದೆ ಚರನಿಂದೆ ಕೇಳದಿರ್ಪುದೆ ಶೀಲ. ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗನ ಶರಣರ ಬರವಿಂಗೆ ಮುಯ್ಯಾಂತುದೇ ಅಚ್ಚಶೀಲ. ೨

೮೩–೮೩ ಕೊಂಬುವುದು (ಮೂ) ೮೪–೮೪ ಭಿನೀ (ಮೂ) ೮೫–೮೫ ಕೋ ಬ (ಮೂ) ೮೬–೮೬ ವಕ್ತವ್ಯಂ (ಮೂ) ೮೭–೮೭ ವ್ಯಂ (ಮೂ) ೮೮–೮೮ ದ್ವಿ (ಮೂ) ೮೯–೮೯ ಮೇತತ್ (ಮೂ) ೯೦+ ಮೇ (ಮೂ) ೯೧+ ಶ್ರೀಗುರು (ಮೂ) ೯೨–೯೨ ಮಾ (ಮೂ)

೧೩೯೦

ಎಂಜಲ ಮಾತನಾಡುವ ಜಗದ ಜಂಗುಳಿಗಳೆಲ್ಲ ಶೀಲವಂತರೆ? ಭಿನ್ನರುಚಿಗಳಿಗೆರಗದೆ, ಕಾಮನ ಬೆಂಬಳಿವಿಡಿಯದೆ, ಅಂಗನೆಯರ ಸಂಗವ ತೊರೆದಡೆ ಶೀಲವಂತರೆಂಬೆನು. ಲೋಕದ ನಚ್ಚು ಮಚ್ಚು ಬಿಟ್ಟು ನಿಶ್ಚಿಂತನಾದಡೆ ಮೆಚ್ಚುವನಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಸಕಳೇಶ್ವರ. ೩

೧೩೯೧

ಆಶೆಯೆಂಬ ಕೂಸನೆತ್ತಲು, ರೋಷವೆಂಬ ತಾಯಿ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರ್ಪಳು ನೋಡ. ಇಂತೀ ಎರಡಿಲ್ಲದ ಕೂಸನೆತ್ತಬಲ್ಲಡೆ, ಅವರನಚ್ಚಶೀಲವಂತರೆಂಬೆ ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೪

೧೩೯೨

ಶೀಲವಂತನಾದೊಡೆ ಪ್ರಪಂಚು ನಾಸ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಸೀಮೆಯಾದೊಡೆ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ನಾಸ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು. [೩]ಇಂತಪ್ಪ[೩] ಶೀಲಕ್ಕೆ ಭವನಾಸ್ತಿ, ಸೀಮೆಗೆ ಭವನಾಸ್ತಿ. ಈ [೪]ದ್ವಿವಿಧ[೪] ನಾಸ್ತಿಯಾದಲ್ಲದೆ, ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಶೀಲವಂತನೆನಿಸಬಾರದು. ಈ ವಂಚನೆಯ ಡಂಭಕ ಅಪಸ್ಮಾರಿಗಳಿಗೆಂತಯ್ಯಾ? ೫

೧೩೯೩

ಶೀಲ ಶೀಲವೆಂದೇನೊ ಪ್ರಪಂಚ ನಾಸ್ತಿಯಾಗದನ್ನಕ್ಕರ? ಸೀಮೆ ಸೀಮೆ ಎಂದೇನೋ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ್ಯ ವಿರಹಿತವಾಗದನ್ನಕ್ಕರ? ಶೀಲಕ್ಕೆ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿ, ಸೀಮೆಗೆ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶೀಲವಂತರಪೂರ್ವ. ೬

೧೩೯೪

ಶಿವನೇ ಗುರುವೆಂದು ಗುರುವಿಂಗೆ ತನುವನರ್ಪಿಸಿ, ಶಿವನೇ ಲಿಂಗವೆಂದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮನವನರ್ಪಿಸಿ, ಶಿವನೇ ಜಂಗಮವೆಂದು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಧನವನರ್ಪಿಸಿ, ಆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಘನಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆದು ನಿಜಮುಕ್ತಿಯನೈದಲರಿಯದೆ, ನನ್ನ ಶೀಲ ಹೆಚ್ಚು ತನ್ನ ಶೀಲ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಕುಲಸೂತಕ ಛಲಗ್ರಾಹಕತೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ಹಳಿದಾಡುವ [೫]ದುಶ್ಶೀಲ[೫]ವಂತರ ಮೆಚ್ಚುವನೇ ನಮ್ಮ ಅಖಂಡೇಶ್ವರ? ೭

೧೩೯೫

ಶೀಲವಂತರೆಂದು ಶೀಲಸಂಪಾದನೆಯ ಮಾಡುವ ಕರ್ಮಿಗಳನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ? ಗುರುಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ತನುಶುದ್ಧವಾಗಲಿಲ್ಲ, ಲಿಂಗಪೂಜೆಯಿಂದ ಮನ ಶುದ್ಧವಾಗಲಿಲ್ಲ, ಜಂಗಮದಾಸೋಹದಿಂದ ಧನವು ಶುದ್ಧವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸಟೆಯ ಸಂಸಾರದ ಶರಧಿಯೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿ, ಕುಟಿಲ ವ್ಯಾಪಾರವನಂಗೀಕರಿಸಿ, ನಾವು ದಿಟಶೀಲವಂತರೆಂದು ನುಡಿದುಕೊಂಬುವ ಘಟಿಂಗ ಭಂಡರ ವಿಧಿ ಎಂತಾಯಿತ್ತೆಂದೊಡೆ, ಹೆಂಡದ ಗಡಿಗೆಗೆ ವಿಭೂತಿ ಮಂಡಲವ ಬರೆದಂತಾಯಿತ್ತು ಕಾಣಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೮

೩-೩ ತನ್ನ ಕರ್ತೃವಿನಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಸಂಶಯನಾಸ್ತಿಯಾದ (ಮೂ) ೪-೪ ಭ್ರಮೆ (ಮೂ) ೫-೫ ಶೀಲ (ಮೂ)

೧೩೯೬

ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತನುವಡಗಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮನವಡಗಿ, ಭಾವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಜೀವವ ನಿಕ್ಷೇಪಿಸಿ, ಆ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಲಿಂಗ ಒಂದಾದ ಮಹಾಘನ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ತಾನಡಗಿ, ತಾನೆಂಬ ನೆನಹ್[೯೬]ಡ್[೯೬]ಗಿ ದ್ವಂದ್ವಕರ್ಮಗಲ ನೀಗಿ, ಆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಬ್ರಹ್ಮ ತಾನಾದುದೇ ಮಹಾಶೀಲವಯ್ಯಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ.೯

೧೩೯೭

ಶೀಲವಂತನಾದರೆ ತಾ ಸವೆದು ಶೀಲವ ಮಾಡಬೇಕಯ್ಯಾ. ತಾನಿರ್ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿದು ಮಾಡುವ ಶೀಲ, ಕೊಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುವ ಕೈಕೂಲಿ, ತರ್ನ್[೯೭]ಗ್[೯೭]ಲ್ಲ ಪೂಜೆಯ ಫಲ, ಕೊಡವಾಲ ಕರೆವ ಸುರಭಿಯಂತೆ, ಅಟ್ಟಿದ್[೯೮]ರಿಟ್ಟು ವರವ್[೯೮] ಬೇಡಿ ಮರಗುವ ದಾಸಿಯ ಪ್[೯೯]ರ್ಥ್[೯೯]ದಂತೆ, ತನ್ನುದರನಿಮಿತ್ಯವಿಡಿದು ಶೀಲಬೇಕೆಂಬ ದುಶ್ಶೀಲರ ಮೆಚ್ಚುವನೇ ಸಕಳೇಶ್ವರ? ೧೦

ತಾಮಸಶೀಲ ವ್ರತನೇಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಡ

೧೩೯೮

ಹಾಲನೇಮ ಹಿಡಿದವರು ಬೆಕ್ಕಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವರು. ಕಡಲೆಯ ನೇಮ ಹಿಡಿದವರು ಕುದುರೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವರು. ಪುಷ್ಪದನೇಮ ಹಿಡಿದವರು ದುಂಬಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವರು. ಅಗ್ಗವಣಿಯ ನೇಮ ಹಿಡಿದವರು ಕಪ್ಪೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವರು. [ಇವು] ಷಟ್‌ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೊರಗು. ಭಕ್ತಿನಿಷ್ಠೆ. ಇಲ್ಲದವರ ಕಂಡಡೆ ಮೆಚ್ಚ ಗುಹೇಶ್ವರನು. ೧

೧೩೯೯

ಸುಖವನರಿಯ[೧೦೦]ದ ಕಾರಣ[೧೦೦] ಹೆಂಗಸು ಸೂಳೆಯಾದಳು. ಶಿವಲಿಂಗವನರಿಯದ ಕಾರಣ ಭಕ್ತ ಶೀಲವಂತನಾದ, ಈ ಉಭಯ ಕುಲಸ್ಥಲದರಿವು ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗದನ್ನಕ್ಕರ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವನೆಂತೊಲಿವನು? ೨

೧೪೦೦

ನೇಮಸ್ಥನೆಂಬ[ವ] ಕರ್ಮಿ, ಶೀಲವಂತನೆಂಬ[ವ] ಸಂದೇಹಿ, ಭಾ[೧]ಷೆ[೧]ವಂತನೆಂಬ[ವ] ಬ್ರಹ್ಮೇತಿಕಾರ. ಇವರು ಮೂವರು ಕುಳಿತಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಲಾಗದು. ನಿಂದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಾಗದು. ಹೋಹ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಲಾಗದು. ಇವರು ಮೂವರಿಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ. ೩

೯೬-೯೬ ಡಿ (ಮೂ) ೯೭-೯೭ ವಿ (ಮೂ) ೯೮-೯೮ ರಟ್ಟುವ (ಮೂ) ೯೯-೯೯ ದ (ಮೂ)೧೦೦-೧೦೦ ದ (ಮೂ) ೧-೧ ಷ್ಯ (ಮೂ)

೧೪೦೧

ಮಡ[೨]ಕೆಯ[೨] ತುಂಬಿ ಪಾವುಡವ ಕಟ್ಟುವರಲ್ಲದೆ, ಸರ್ವಾಂಗವನು ಸದಾಚಾರವೆಂಬ ಪಾವುಡದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವರನಾರ[೩]ನೂ[೩] ಕಾಣೆನಯ್ಯಾ. ಬಾಯತುಂಬಿ ಬಿಗಿಬಿಗಿದು ಪಾವುಡವ ಕಟ್ಟುವರಲ್ಲದೆ, ಮನದ ಬಾಯ ಅರುಹೆಂಬ ಪಾವುಡದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವರನಾರನೂ ಕಾಣೆನಯ್ಯಾ, ಮುಖ ತುಂಬಿ ಪಾವುಡದ ಕಟ್ಟುವರಲ್ಲದೆ ಮೂಗುಹೋದವರಂತೆ, ಭಾವತುಂಬಿ ನಿರ್ವಾಣವೆಂಬ ಪಾವುಡವ ಕಟ್ಟುವರನಾರನೂ ಕಾಣೆನಯ್ಯಾ, ಅಂಗ ಆಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾವಧಾನವಾಗದೆ, ಮನ ಅರುಹಿನಲ್ಲಿ ಸಾವಧಾನವಾಗದೆ, ಭಾವ ನಿರ್ವಾಣದಲ್ಲಿ ಸಾವಧಾನವಾಗದೆ, ಬರಿದೆ ಶೀಲವಂತರು ಶೀಲವಂತರು ಎಂದೆನಯ್ಯಾ, ತನುಮನಧ[ನ] ಅವಗುಣವೆಂಬ ಭವಿಯ ಕಳೆಯದೆ ಹೊರಗೆ ಪ್ರತಿಗಳೆಂದರೆ ಆರು ಮೆಚ್ಚುವರಯ್ಯಾ? ಹುಚ್ಚರಿರಾ ಸುಮ್ಮನಿರಿ. ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭು[೪] [ಇವರ ಮೆಚ್ಚನು ಕಾಣಿಭೋ]. ೪

೧೪೦೨

ಅಗ್ಗವಣಿ ಮೀಸಲಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಶೀಲವೆ? ಪುಷ್ಪ ಮೀಸಲಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಶೀಲವೆ? ಓಗರ ಮೀಸಲಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಶೀಲವೆ? ಇವು ಶೀಲವಲ್ಲ ಕಾಣಿರೊ? ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಷಡುವರ್ಗ ಸಪ್ತಧಾತು ಅಷ್ಟಮದಂಗಳ ತಡೆಯಬಲ್ಲಡೆ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಅದೇ ಅಚ್ಚಶೀಲ. ೫

೧೪೦೩

ಭಕ್ತರ ಮಠಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಒಳಹೊರಗೆಂಬುದು ಶೀಲವೆ? ನಮ್ಮ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಗ್ಗವಣಿಯ ತನ್ನಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ಪುಷ್ಪವ ತನ್ನಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ಓಗರವ ಮಾಡಿರಿ ಎಂಬುದು ಶೀಲವೆ? ಅಲ್ಲ. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಸಪ್ತಧಾತು ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗ ಅಷ್ಟಮದವ ಕೊಂದಾತ(ನೆ) ಶೀಲವಂತ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೬

೧೪೦೪

[೫](ಚಿಲುಮೆ)[೫] ಅಗ್ಗವಣಿಯ ಬಿಟ್ಟರೇನೋ ಸಂಸಾರ ಸೊಕ್ಕು ಉಕ್ಕು ಮುರಿಯದನ್ನಕ್ಕರ? ಪರಿಮಳಾದಿಗಳ ಬಿಟ್ಟರೇನೋ ಮಾಯಾದುರ್ವಾಸನೆಯ ವಿಸರ್ಜಿಸದನ್ನಕ್ಕರ? ಸಪ್ಪೆಯನುಂಡರೇನೋ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಪ್ಪುಗೆ ಬಿಡದನ್ನಕ್ಕರ? ಅದೇತರ ಶೀಲ ಅದೇತರ ವ್ರತ ಮರುಳೆ? ಅಂಗ ಆಚಾರ ಲಿಂಗವಾಗಿ, ಮನವು ಅರಿವು ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಸರ್ವದುರ್ಭಾವ ಚರಿತ್ರವೆಲ್ಲ ಕೆಟ್ಟು, ಸದ್ಭಾವ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಸುಶೀಲತೆಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆನಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೭

೧೪೦೫

ಬಹುಜಲಮಂ ಬಿಟ್ಟು [೫]ಚಿ[೫]ಲುಮೆಯಂ ತೆಗೆದರೆ ಅದು ನೆಲ ಶುದ್ಧ ಸೌಕರ್ಯವಲ್ಲದೆ ಶೀಲವಲ್ಲ, ಉಪ್ಪ ಬಿಟ್ಟು ಸಪ್ಪೆಯನುಂಡರೆ ಅದು ಮನದ ಹೇಸಿಕೆಯಲ್ಲದೆ ದೃಢವ್ರತವಲ್ಲ. ವ್ರತ ನಿಶ್ಚಯವಾದರೆ ಪರಸ್ತ್ರೀ ಪರಧನ ಪರದೂಷಣೆಯನರಿತು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅರುವತ್ತಾರು ವ್ರತ ಕಡೆ ಎಂಬೆ ಕಲಿದೇವರದೇವಾ. ೮

೨-೨ ಕಿ (ಮೂ) ೩-೩ ನು (ಮೂ) ೪+ವ (ಮೂ) ೫-೫ ಚೆಲುವೆ (ಮೂ)

೧೪೦೬

ಮನ ಅರೋಚಕವಾದಲ್ಲಿ, ಲವಣವಾರಿಯಾಗಿ ಪರಪಾಕ ಮುಂತಾದ ರಸದ್ರವ್ಯನೊಲ್ಲದಿಪ್ಪುದು ವ್ರತವೆ? ಅಲ್ಲ, ಅದು ಸೌಕರ್ಯವಲ್ಲದೆ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಪರದ್ರವ್ಯ ಪರಸತಿ ಹುಸಿ ಕೊಲೆ ಕಳವು ಅತಿಕಾಂಕ್ಷೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದುದ ನಿಂದಂತೆ ಕಂಡು, ಬಾರದುದಕ್ಕೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಮಾಡದಿಪ್ಪುದೆ ಅರುವತ್ತುನಾಲ್ಕು ವ್ರತ, ಐವತ್ತಾರು ಶೀಲ, ಮೂವತ್ತೆರಡು ನೇಮ ಸಂದಿತ್ತು. ಈಶಾನ್ಯಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ವನೇಮ ಸ್ವಯಂಭುವಾಯಿತ್ತು. ೯

೧೪೦೭

ನಿತ್ಯ [೬]ಚಿ[೬]ಲುಮೆಯ ತೊಡುವಾತಂಗೆ ಉಚ್ಚಿ[ಯ] ಬಜ್ಜಲ ತೋಡಲಾಗದು. ಭಕ್ತರನಲ್ಲದೆ ಭವಿಗಳ ಬೇಡೆನೆಂಬಾತಂಗೆ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಮುದ್ರೆಯ ಹಿಡಿಯಲಾಗದು. ಕೊಂಡ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹ ಕುಳ್ಳಿರೆ ಅಂಗವ ಹೊರಲಾಗದು. ಇಂತಿವನರಿಯದೆ ನಾವು ವ್ರತಸ್ಥರೆಂದು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿಪ್ಪ ಭಂಡರನೊಪ್ಪ, ಈಶಾನ್ಯಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವು. ೧೦

೧೪೦೮

ಶೀಲ ಶೀಲವೆಂತೆಂಬಿರಯ್ಯಾ, ಶೀಲದ ನೆಲೆಯ ಬಲ್ಲರೆ ಹೇಳಿರೊ, ಅರಿಯದಿರ್ದಡ ಕೇಳಿರೊ! ಕಾಮ ಒಂ[೭]ದನೆಯ[೭] ಭವಿ, ಕ್ರೋಧ ಎರಡನೆ [ಯ] ಭವಿ, ಲೋಭ ಮೂರನೆ [ಯ] ಭವಿ, ಮೋಹ ನಾಲ್ಕನೆ [ಯ] ಭವಿ, ಮದ ಐದನೆ[ಯ] ಭವಿ, ಮತ್ಸರ ಆರನೆ[ಯ] ಭವಿ, ಆಮಿಷ ಏಳನೆ[ಯ] ಭವಿ. ಇಂತೀ ಏಳು ಭವಿಗಳ ತಮ್ಮೊಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದವರ ಭವಿ ಭವಿ ಎಂಬರು. ತಮ್ಮಂತರಂಗದಲ್ಲಿರ್ದ ಲಿಂಗಾಂಗದ ಸುದ್ದಿಯನರಿಯದೆ ಅಚ್ಚಪ್ರಸಾದಿ, ನಿಚ್ಚಪ್ರಸಾದಿ, ಸಮಯ ಪ್ರಸಾದಿಗಳೆಂದು ಜಲಕ್ಕೆ ಕನ್ನವನಿಕ್ಕಿ ಉದಕವ ತಂದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆವ ಪಗಲುಗಳ್ಳರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುವನೇ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ? ೧೧

೧೪೦೯

ಜಲನಿಧಿ ತಟಾಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನವನಿಕ್ಕಿ ಉದಕವ ತಂದು ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆವರೆಲ್ಲ ಶೀಲವಂತರೆ? ಭವಿಪಾಕವನೊಲ್ಲೆನೆಂದು ಭುಂಜಿಸುವ ಉದರಪೋಷಕರೆಲ್ಲ ಶೀಲವಂತರೆ ಅವರಲ್ಲ: ನಿಲ್ಲು, ಮಾಣು. ಅಶನವರತು, ವ್ಯಸನ ಬೆಂದು, ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಲ್ಲೀಯವಾಗಿ, ಅಷ್ಟಮದ ಬೆಂದು ನಷ್ಟವಾಗಿ, ತನುಗುಣ ಸಮಾಧಾನವಾದಡೆ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಶೀಲವಂತರೆಂಬೆ. ೧೨

೧೪೧೦

ಭಿನ್ನದೈವವುಳ್ಳ ಭಕ್ತನ ಮನೆಯಾರೋಗಣೆಯು ಅನ್ಯಾಹಾರವಯ್ಯಾ. ನಂಬಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಭಕ್ತನ ಮನೆಯಾರೋಗಣೆ ಸಂದೇಹದ ಕೂಳು. ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡು ನೀಡಿ ಮಾಡಿ ಹಮ್ಮು ನುಡಿವ ಭಕ್ತನ ಮನೆಯಾರೋಗಣೆ ಕಾರಿದ ಕೂಳು, ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿದ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಮನೆಯಾರೋಗಣೆ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಯ್ಯಾ.

೬–೬ ಚ (ಮೂ) ೭–೭ ದು (ಮೂ)

ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಸದಾಚಾರ, ಶಿವಾಚಾರ, ಲಿಂಗಾಚಾರ, ಗಣಾಚಾರ, ಭೃತ್ಯಾಚಾರ, ಸತ್ಕಾಯಕದಿಂದ ಬಂದುದಾಗಿ ಭಕ್ತಿಪದಾರ್ಥವಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೩

೧೪೧೧

ನದಿಜಲ ಕೂಪಜಲ ತಟಾಕಜಲವೆಂಬರು; ಹಿರಿದು ಕಿರಿದನರಿಯರು. ಬೇರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆ ವ್ರತನೇಮಂಗಳ ಹಿಡಿದ ಶೀಲಸಂಬಂಧಿಗಳು, ಜಾತ್ಯಂಧಕರು ನಿಮ್ಮನೆತ್ತಬಲ್ಲರು ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೧೪

೧೪೧೨

ಶೀಲ ಶೀಲವೆಂಬ[೮]ರು. ಗರ್ಭೀಕೃತವರಿಯದ[೮] ಉದ್ದೇಶಪ್ರಾಣಿಗಳು. [೯]ಇಂತಸಂತ[೯]ಶೀಲರು ಹೂ ಭಾವಿ ಮರಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯ ಮಾಡಿದಡದು ಶೀಲ[೧೦]ವೆ.[೧೦] ತನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯ ಮಾಡುವುದು ಶೀಲ [ವಲ್ಲದೆ]? ಹುಸಿಯ ಕಳೆವುದು ಶೀಲವಲ್ಲದೆ, ಭಕ್ತರ ಕಳೆವುದು, ಶೀಲವೆ? ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಗಳ[೧೧] ಮಾಡುವುದು ಶೀಲವಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗಳ[೧೧] ಮಾಡುವುದು ಶೀಲವೆ? ಇಂತೆಲ್ಲ ಶೀಲರು ದುಶ್ಶೀಲರಾದರು. ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವಾ, ನಾನೇನೆಂದರಿಯೆ [೧೨]ನೀ[೧೨]ನಿರಿಸಿದಂತಿರ್ಪೆ. ೧೫

೧೪೧೩

ಶೀಲ ಶೀಲವೆಂಬುದೇನೊ? ಮಾಡಿದ ಮನೆ, ಹೂಡಿದ ಒಲೆ, ಅಟ್ಟುಂಬ ಮಡಿಕೆ, ಕಟ್ಟಿದ ಕೆರೆ, ಬಿತ್ತಿದ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಶೀಲವಲ್ಲದೆ, ತನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಶೀಲವಿಲ್ಲ. ಶೀಲವಾವುದೆಂದಡೆ: ಲಿಂಗ ಬಂದು ಮನವನಿಂಬುಗೊಂಬುದೇ ಶೀಲ; ಜಂಗಮ ಬಂದು ಧನವನಿಂಬುಗೊಂಬುದೇ ಶೀಲ; ಪ್ರಸಾದ ಬಂದು ತನುವನಿಂಬುಗೊಂಬುದೇ ಶೀಲ; ಇಂತಪ್ಪ ಶೀಲಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆ, ಉಳಿದ ದುಶ್ಶೀಲರ ಕಂಡರೆ ಮೆಚ್ಚುವನೇ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ? ೧೬

೧೪೧೪

ಶೀಲ ಶೀಲವೆಂದು ನುಡಿವುತ್ತಿರ್ಪರೆಲ್ಲರು, ಶೀಲದ ಹೊಲಬನಾರು ಅರಿಯರಲ್ಲಾ! ಕೆರೆ ಬಾವಿ ಹಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳ ಹೊಳೆಗಳ ನೀರ ಬಳಸದಿರ್ದೊಡೆ ಶೀಲವೆ? ಕೊಡಕ್ಕೆ ಪಾವುಡ ಹಾಕಿ ಚಿಲುಮೆ ಸಿತಾಳ ತಂದರೆ ಇದು ಶೀಲವೆ? ಬೆಳೆದ ಬೆಳಸು ಕಾಯಿ ಹಣ್ಣುಗಳ ಬಿಟ್ಟರೆ ಶೀಲವೆ? ಉಪ್ಪು ಎಣ್ಣೆ ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ಇಂಗು ಮೆಣಸು ಅಡಿಕೆ ಬೆಲ್ಲಗಳ ಬಿಟ್ಟರೆ ಶೀಲವೆ? ಪರಪಾಕವ ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಯಂಪಾಕದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಶೀಲವೆ? ಭವಿಯ ಕಾಣದಂತಿರ್ದಡೆ ಶೀಲವೆ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ, ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ಇಂತಿವೆಲ್ಲವು ಹೊರಗಣ ವ್ಯವಹಾರವು. ಇನ್ನು ಅಂತರಂಗದ [೧೩]ಅ[೧೩]ರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳೆಂಬ ಭವಿಗಳ ಕಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಮಾಯಾಮೋಹವೆಂಬ ಒಳ್ಳೆ ಭಂಗಿ [೧೪]ಉಳ್ಳೆ ನುಗ್ಗೆಯ[೧೪] ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಸಂಸಾರವಿಷಯರಸವೆಂಬ ಹಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳ ಕೆರೆ ಬಾವಿಗಳ [೧೫]ನೀರನೀಗ[೧೫]ಲಿಲ್ಲ. ಉಪ್ಪು ಎಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪ ಹಾಲು ಇಂಗು ಮೆಣಸು ಅಡಿಕೆ ಬೆಲ್ಲಗಳ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳೆಂ[ಬ] ಬೆಳಸು ಫಲಂಗಳ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಮನವೆಂಬ ಕೊಡಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರವೆಂಬ ಪಾವುಡವ ಮುಚ್ಚಲಿಲ್ಲ. ಚಿತ್ಕೊಡನೆಂಬ ಚಿಲುಮೆಯಲ್ಲಿ ಚಿದಮೃತವೆಂಬ [೧೬]ಸೀತಳವ[೧೬]

೮-೮ ದು ಗರ್ವಿತದಲ್ಲಿ ನುಡಿವ (ಫ [illegible] ೯-೯ ಅನಂತ (ಮೂ) ೧೦-೧೦ ವಲ್ಲ (ಮೂ) ೧೧+ವ (ಮೂ) ೧೨-೧೨ ಎನ್ನ (ಮೂ) ೧೩-೧೩ ಆ (ಮೂ) ೧೪-೧೪ ಬೆಳೆ ಉಳಗುನ್ನಿಯ (ಮೂ) ೧೫-೧೫ ಗಲ (ಮೂ) ೧೬-೧೬ ಸಿತಾಳವ (ಮೂ)

ತಂದು ಚಿನ್ಮಯಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಭಿಷೇಕವ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇಂತೀ ಅಂತರಂಗದ ವಿಚಾರವನರಿಯದ ಹಾಳ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದೆ ಬಹಿರಂಗದ ಪದಾರ್ಥಂಗಳ ಬಿಟ್ಟು ಮುಕ್ತಿಯ ಪಡೆವೆನೆಂಬ ಯುಕ್ತಿಗೇಡಿಗಳಿಗೆ ಭವಬಂಧನಗಳು ಹಿಂಗಲಿಲ್ಲ. ಜನನ ಮರಣಂಗಳು ಜಾರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಸಾರಮಾಯಾಮೋಹವ ನೀಗಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಪ್ಪ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ವಿಧಿ ಎಂತಾಯಿತ್ತೆಂದಡೆ, ಹುತ್ತದೊಳಗಣ ಹಾ[೧೭]ವ[೧೭] ಕೊಲ್ಲುವೆನೆಂದು ಮೇಲೆ ಹುತ್ತವ ಬಡಿ[೧೮]ವ ಅರೆಮರುಳನಂತಾಯಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೧೭

೧೪೧೫

ಶೀಲವಂತರು ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ; ನೇಮಸ್ಥರು ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ; [ವ್ರತಸ್ಥರು ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ]; ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನ ವನರ್ಪಿಸಿದ ವೈರಾಗಿಗಳು ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ; ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಫಲಸಾಧಕರಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗಸಾಧಕರಾರೂ ಇಲ್ಲ. ೧೮

೧೪೧೬

ಕೇಳಿರಯ್ಯಾ ಮಾನವರೆ : ನಮಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಎಂಜಲು ಸೇರದು, ನಾನು ಸ್ವಚ್ಛವುಳ್ಳವನು ಎಂದು ನುಡಿದುಕೊಂಬುವ ಮಾತಿನ ರಂಜಕರು ನೀವು ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ, ನೀವು ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಜಲಚರದೆಂಜಲು, ಮೃಗಪಶುಪಕ್ಷಿ ಎಂಜಲು, ಆ ನೀರ ತಂದು ಮುಖಮಜ್ಜನವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಜಿಹ್ವೆ ಮುಕ್ಕಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಾನವರ ಎಂಜಲು. ಇಂತೀ ಹಲವು ಎಂಜಲದಿಂದೆ ಬೆಳೆದ ಸಕಲಪದಾರ್ಥವನು ನಲಿನಲಿದುಂಡು ಶೀಲದಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ನರೆನಿಸಿದರೆ ಇದು ಶೀಲವೆ? ಇದೇ ಧಾನ್ಯವನು ಉದಕವನು ಶಿವಮಂತ್ರದಿಂದ ಹಸ್ತಸ್ಪರ್ಶವ ಮಾಡಿ ಭೋಜನವ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಬುವಲ್ಲಿ ಗುರುಪ್ರಸಾದವಾಯಿತ್ತು. ಇಂಥ ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದ ಕೊಂಬುವ ಶಿವಭಕ್ತನೀಗ ಸರ್ವ ಎಂಜಲದ ಹೊಲೆಯತನವ ನೀಗುವನು. ಈ ಆಚಾರವನರಿಯದೆ, ಹಲವು ಹೊಲೆಯೊಳಗೆ ಮುಳುಮುಳುಗಿ ತಿಂದು ಭವಕ್ಕೊಳಗಾಗುವವರಿಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ, ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ, ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ, ಅಘೋರ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವರೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜಶರಣನು. ೧೯

೧೪೧೭

ಅಲಿಂಗಿಗಳ ಸಂಗ ಸಲ್ಲದೆಂದರೆ, ಅಂಗದಲ್ಲಿಯ ಲಿಂಗವು ಲಿಂಗವಲ್ಲವೇ ಲಿಂಗಯ್ಯಾ? ಅಲಿಂಗಿಗಳ ಭೋಜನ ಸಲ್ಲದೆಂದರೆ, ಪಶು ಪೃಥ್ವಿಗಳು ಅಂಗವಲ್ಲವೇ ಲಿಂಗಯ್ಯಾ? ಲಿಂಗ ಮಧ್ಯೇ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ಎಂದ ಬಳಿಕ ಲಿಂಗವಲ್ಲವೇ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಲಿಂಗಯ್ಯಾ? ೨೦

೧೪೧೮

ಶೀಲವಂತನಾದಡೆ ಜಾತಿಯ ಬಿಡಬೇಕು. ಶಿವಜ್ಞಾನಿಯಾದಡೆ ಸಮಯವ ಬಿಡಬೇಕು. ಹೀಂಗಲ್ಲದೆ ಜಗದಲ್ಲಿ ನಡೆವ ಭ್ರಾಂತರ ಸುದ್ದಿ ಏಕೆ ನಿಭ್ರಾಂತ[ನಾದ ಶರಣ]ಂಗೆ ಅಮುಗೇಶ್ವರಾ? ೨೧

೧೭–೧೭ ವು (ಮೂ) ೧೮+ ಯು (ಮೂ)

ಏಕಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿರು
ಅನ್ಯದೇವತೆಗಳನ್ನು ಭಜಿಸಬೇಡ

೧೪೧೯

ಶ್ರೀಗುರುಸ್ವಾಮಿ ಕರುಣಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಉರದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದೆ ದೇವರೆಂದು ನಂಬದೆ, ಧರೆಯ ಮೇಲೆ ಕಂಡ ಕಂಡ ದೇವರ ಕಂಡು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಹರಿದಾಡುವ ಭಂಡ ಮಾದಿಗರ ಭಕ್ತರೆಂದರೆ ಅಘೋರನರಕ ತಪ್ಪದಯ್ಯಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೧

೧೪೨೦

ಭಾವದಲೊಬ್ಬ ದೇವರ ಮಾಡಿ, ಮನದಲೊಂದು ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿ, ಕಾಯದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿ, ವಾಯಕ್ಕೆ ಬಳಲುವರು ನೋಡಾ! ಎತ್ತನೇರಿ ಎತ್ತನರಸುವರು ಎತ್ತ ಹೋ[೧೯]ದ[೧೯]ರೈ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೨

೧೪೨೧

ಜೀವವಿಲ್ಲದ ಹೆಣವ ಹಿಡಿದಾಡುವರಯ್ಯಾ, ಪ್ರತಿ ಇಲ್ಲ ಪ್ರತಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಮಾಡುವರಯ್ಯಾ. ಶಿರವಿಲ್ಲದ ಮುಂಡಕ್ಕೆ [೨೦]ಸೇಸೆ[೨೦]ಯನಿಕ್ಕುವರಯ್ಯಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೩

೧೪೨೨

ಒಡಲುವಿಡಿದು ವಾಯಕ್ಕೆ ಹಂಗಿಗರಾದಿರಲ್ಲಾ, ಅಂಗಸಂಗಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಮಹಾಘನವನರಿಯದೆ ಹೋದಿರೊ. ಹುಸಿಯನೆ ಕೊಯ್ದು, ಹುಸಿಯನೆ ಪೂಜಿಸಿ ಗಸಣಿಗೊಳಗಾದರು ಗುಹೇಶ್ವರಾ.೪

೧೪೨೩

ಕಲ್ಲು ಲಿಂಗವಲ್ಲ, ಉಳಿಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಡೆಯಿತ್ತು. ಮರ ದೇವರಲ್ಲ, ಉರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದಿತ್ತು. ಮಣ್ಣು ದೇವರಲ್ಲ, ನೀರಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕದಡಿತ್ತು. ಇಂತಿವನೆಲ್ಲವನರಿವ ಚಿತ್ತ ದೇವರಲ್ಲ, ಕರಣಂಗಳ ಮೊತ್ತದೊಳಗಾಗಿ ಸತ್ತಗೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಇಂತಿವ ಕಳಿದುಳಿ[೨೧]ದ[೨೧] ವಸ್ತುವಿಪ್ಪೆಡೆಯಾವುದೆಂದಡೆ, ಕಂಡವರೊಳಗೆ ಕೈಕೊಂಡಾಡದೆ, ಕೊಂಡ ವ್ರತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದನೊಡಗೂಡಿ ಬೆರೆಯದೆ, ವಿಶ್ವಾಸಗ್ರಹಿಸಿ ನಿಂದಲ್ಲಿ, ಆ ನಿಜಲಿಂಗವಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತೊಂದ ಪೆರತನರಿಯದೆ ನಿಂದಾತನೇ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿ ವೀರಬೀರೇಶ್ವರಲಿಂಗದೊಳಗಾದ ಶರಣ. ೫

೧೯-೧೯ ದಇ (ಮೂ) ೨೦-೨೦ [illegible]ರ (ಮೂ) ೨೧-೨೧ ದು (ಮೂ)

೧೪೨೪

ಹಲವು ಕೊಂಬೆಗೆ ಹಾಯಲು ಬೇಡ. ಬರುಕಾಯಕೆ ನೀಡ[ಲು] ಬೇಡ, ಲೋಗರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಭ್ರಮಿತನಾಗಬೇಡ. ಆಚಾರವೆಂಬುದೊಂದು ಹಾವಸೆಗಲ್ಲು. ಭಾವತಪ್ಪಿದ ಬಳಿಕ ಏಗೈದಡಾಗದು. ಅಂಜದಿರು, ಅಳುಕದಿರು ಪರದೈವಕ್ಕೆರಗದಿರು. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ *ಈ*ಸುವುದೆನ್ನ ಭಾರ. ೬

೧೪೨೫

ಸೋಮವಾರ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಶಿವಂಗೆ ಅರ್ಪಿತವೆಂಬರು. ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಲೋಭ ಮೋಹ ಮದ ಮತ್ಸರವಳಿದು ಗ್ರಾಮದ ಅನ್ಯ ಹೊಲ್ಲ ದೈವವನಾರಾಧಿಸಿ, ಅವಕಿಕ್ಕಿ. ಮಿಕ್ಕ ಕೂಳ ಸೋಮಧ[೨೨]ರ[೨೨]ಗೆ ಅರ್ಪಿತವೆಂಬರು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಗ್ರಾಮದ ಶುನಕ ಗಂಗೆಯನೀಸಾಡಹೋಗಿ ಶುದ್ಧಾಗಬಲ್ಲುದೆ? ಆ ಶುನಕನ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಕಲಿದೇವರದೇವಯ್ಯನು. ೭

೧೪೨೬

ಕೆರೆ ದೇಗುಲಂಗಳೆಲ್ಲವು ಹಿಂದಣ [೨೩]ಅಡಿವಜ್ಜೆಗೆ ಒಳಗು.[೨೩] ಕರ್ಮಕಾಂಡ ಯೋಗಂಗಳೆಲ್ಲವು ಭವದ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ಒಳಗು. ಹಿಂದಣ ಮುಂದಣ ಸಂದನಳಿದು ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ [ಸಲೆ] ಸಂದಿರಬೇಕು ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯಾ. ೮

೧೪೨೭

ದಾಸನ ಕುಲವಾದಾತ ಈಶಂಗಲ್ಲದೆ ಶರಣೆನ್ನ. ಆಶೆಮಾಡ ನೋಡಾ ಅನ್ಯದೈವಂಗಳಿಗೆ. [೨೪]ವೇ[೨೪]ಷದ ಪಿಶಾಚಂಗಳಿಗೆ ಆಶೆ ಮಾಡ ನೋಡಾ. [೨೫]ಮಾಡಿದನಾದಡೆ ಅವ ದಾಸನ ಕುಲವಲ್ಲ, [೨೬]ಅನ್ಯಕುಲ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೯

೧೪೨೮

ಈಶ, ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅನ್ಯದೈವಂಗಳಿಗೆ ಹೇಸಿರಬೇಕು. ಹೇಸದೇ ಅನ್ಯ ದೈವಕ್ಕಾಶೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವ ನಮ್ಮ ಈಶ್ವರಂಗೆ ಹೊರಗು. ದೋಷರಹಿತ ಭಕ್ತರು ಅವಂಗೆ ಕುಲವೆಂದು ಕೂಸ ಕೊಟ್ಟು ಕೂಡುಂಡರೆ ಮೀಸಲಬೋನ[ವ] ನಾಯಿ ಮುಟ್ಟಿದಂತೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೧೦

೧೪೨೯

ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಲಿಂಗವ ಬಿಟ್ಟು, ಧರೆಯ ಮೇಲಣ ಪ್ರತಿಮೆಗೆ ಎರಗುವ ನಾಯಕನರಕಿಗಳನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ, ಪರಮಗುರು ಶಾಂತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ? ೧೧

– ಇರಿ (ಮೂ) ೨೨–೨೨ ರನಿ (ಮೂ) ೨೩–೨೩ ಆದಿವಜೆಗೊಳಿಸು (ಮೂ) ೨೪–೨೪ ದೇ (ಮೂ) ೨೫+ ಆಸೆ (ಮೂ) ೨೬+ಆವ (ಮೂ)

೧೪೩೦

ಉತ್ತಮಾಂಗವೆನಿಸುವ ಶಿರಸ್ಸಿಂಗೆ ನಿತ್ಯವಿದೆಂದು ಹೇಳಿತ್ತು ವೇದ. ನೆಟ್ಟಗೆ ಶಿವನಡಿಗೆರಗುವದು, ಮತ್ತನ್ಯ ದೈವಕ್ಕೆರಗಲಾಗದೆಂದುದು ವೇದ. "ಓಂ ಯಸ್ಮೈ ನಮಃ ಸಚ್ಚಿರೋ ಧರ್ಮ ಮೂರ್ಧ್ನಿನಾನಾಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಾಹನು ಯಜ್ಞೋದರಾ ವಿಷ್ಣು ಹೃದಯಂ ಸಂವತ್ಸರ ಪ್ರಜನನಂ" ಎಂದುದು ಶ್ರುತಿ. ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯಂಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತನ್ಯ ದೈವಕ್ಕೆರಗಿದಡೆ ನಾಯಕನರಕ ತಪ್ಪದು. ೧೨

೧೪೩೧

ನಾಲಗೆಗೆ ವಿಧಿ ಎಂದು ಹೇಳಿತ್ತು ವೇದ. ಶಿವನನ್ನೇ ಹೊಗಳುವುದು. ಮತ್ತನ್ಯ ದೈವಂಗಳ ಹೊಗಳಲಾಗದೆಂದು ವೇದ. "ಓಂ ಸ್ತುಹಿಶ್ರುತಂಗರ್ತ ಸದಂ ಯುವಾನಂ ಮೃಗಂ ನಭೀಮಮುಸಹರ್ತುಮುಗ್ರಂ ಮೃಡಾ ಚರಿತ್ರೆ ರುದ್ರಸ್ತ ವಾಸೋ ಅನ್ಯಂತ ಅಸ್ಮಿನ್ನಿವಸಂತು ಸೇವಾಃ" ಎಂದುದು ವೇದಶ್ರುತಿ. ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತನ್ಯದೈವವ ಪೊಗಳಿದಡೆ ನರಕ ತಪ್ಪದು. ೧೩

೧೪೩೨

ಜಾಗ್ರತ್‌ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದ ನೆನೆದಡೆ ತಲೆದಂಡ, ತಲೆದಂಡ. ಹುಸಿದೆನಾದಡೆ, ದೇವಾ ತಲೆದಂಡ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನೀನಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯವ ನೆನೆದಡೆ ತಲೆದಂಡ, ತಲೆದಂಡ. ೧೪

೧೪೩೩

ಅಯ್ಯಾ, ಅಷ್ಟಾವರಣ ಪಂಚಾಚಾರವುಳ್ಳ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಉದರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಭವಿಸಂಗ ಮಾಡುವುದೇ ಪಾಪ. ಭವಿಸಂಗ[೨೭]ಕಿಂತಲೂ[೨೭] ಸುರಾಪಾನಿಯ ಸಂಗ ಪಾಪ. ಸುರಾಪಾನಿಯ ಸಂಗಕಿಂತಲೂ ಮಾಂಸಾಹಾರಿಯ ಸಂಗ ಪಾಪ. ಮಾಂಸಾಹಾರಿಯ ಸಂಗಕಿಂತಲೂ ಭಂಗೀಭಕ್ಷಕನ ಸಂಗ ಪಾಪ. ಭಂಗೀಭಕ್ಷಕನ ಸಂಗಕಿಂತಲೂ ನಾಸಿ ತಂಬಾಕು ಮಾಡುವವನ ಸಂಗ ಮಹಾಪಾಪ. ನಾಸಿ ತಂಬಾಕು ಮಾಡುವವನ ಸಂಗಕಿಂತಲೂ ಅನ್ಯದೈವದ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವನ ಸಂಗ ಅದೇ ದೊರೆಹಿ[೨೮]ರಿಯು[೨೮] ನರಕ ಕಾಣಾ ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ. ೧೫

೧೪೩೪

ದೇವನೊಬ್ಬ, ನಾಮಹಲವು; ಪರಮಪತಿವ್ರತೆಗೆ ಗಂಡನೊಬ್ಬ; ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆರಗಿದಡೆ ಕಿವಿ ಮೂಗ ಕೊಯ್ಯುವನು! ಹಲವು ದೈವದ ಎಂಜಲ ತಿಂಬವರನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ! ೧೬

೨೭–೨೭ ದಿಂದಲು (ಮೂ) ೨೮–೨೮ ರೇ (ಮೂ)

೧೪೩೫

ನಂಬಿದ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಗಂಡನೊಬ್ಬನೇ, ಕಾಣಿರೋ: ನಂಬಬಲ್ಲ ಭಕ್ತಂಗೆ ದೇವನೊಬ್ಬನೇ, ಕಾಣಿರೋ, ಬೇಡ, ಬೇಡ, ಅನ್ಯದೈವದ ಸಂಗ ಹೊಲ್ಲ. [ಬೇಡ, ಬೇಡ] ಅನ್ಯದೈವವೆಂಬುದು ಹಾದರ ಕಾಣಿರೋ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರು ಕಂಡರೆ ಮೂಗ ಕೊಯ್ಯುವ ಕಾಣಿರೋ. ೧೭

೧೪೩೬

ಕಂಡಕಂಡವರೆಲ್ಲರ ಗಂಡರೆಂದೆಂಬ ದಿಂಡೆಯನವಳ ಸಜ್ಜನೆ ಎಂದೆನ್ನಬಹುದೆ? ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವನುಂಡು ಅನ್ಯದೈವಂಗಳ ಕೊಂಡಾಡುವವರ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರು ಆ ಭಂಡರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಹುಳುಗೊಂಡವನು. ೧೮

ಸ್ಥಾವರಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಡ

೧೪೩೭

ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಪರಶಿವಲಿಂಗವಿರ್ದು ಸ್ಥಾವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶರಣೆನ್ನಲಾಗದು. ತನ್ನಲ್ಲಿಯ ಲಿಂಗವಿರ್ದಂತೆ, ಅನ್ಯಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿ ದರ್ಶನ ಸ್ಪರ್ಶನವ ಮಾಡುವ ಕುನ್ನಿಗಳನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ? ತನ್ನಂಗದ ಲಿಂಗ ರಂಗದ ಕಲ್ಲತಾಗಿದಡೆ ಆವುದು ಹಿರಿದು, ಆವುದು ಕಿರಿದೆಂಬೆನಯ್ಯಾ? ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : "ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಮ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಅನ್ಯಲಿಂಗಮು[೨೯]ಪಾಸನಯನ್[೨೯] । ಶ್ವಾನಯೋನಿ ಶತಂ ಚಾಂಡಾಲಗೃಹಮಾಚರೇತ್ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, "ದೀರ್ಘದಂಡ ಗುರುಸ್ಪರ್ಶನಂ ಕರಲಿಂಗಂ ಸ್ಪರ್ಶನಂ ಚ। ಶಿರಜಂಗಮ ಸ್ಪರ್ಶನಂ ಚ ತ್ರಿವಿಧಂ ವಂದನೇ ತಥಾ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಹತ್ತಿರಿರ್ದ ಲಿಂಗವಂ ಕಿರಿದು ಮಾಡಿ, ದೂರದಲ್ಲಿರ್ದ ಸ್ಥಾವರವ ಹಿರಿದು ಮಾಡುವ ಅನಾಚಾರಿ ವ್ರತಭ್ರಷ್ಟರ ಎನಗೊಮ್ಮೆ ತೋರದಿರಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೧

೧೪೩೮

ಕಲ್ಲಮನೆಯ ಮಾಡಿ, ಕಲ್ಲದೇವರ ಮಾಡಿ ಆ ಕಲ್ಲು [೩೦]ಕಲ್ಲು[೩೦] ಮೇಲೆ ಕೆಡೆದರೆ ದೇವರೆತ್ತ ಹೊದರೊ? ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡುವವಗೆ ನಾಯಕನರಕ ತಪ್ಪದು ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೨

೧೪೩೯

ಲಿಂಗಭಕ್ತನಾದಡೆ ತನ್ನಂಗದಲ್ಲಿದ್ದರಿವ ಹಿಂಗದಯ್ಯಾ, ಒಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯವನರಿಯದಿರಬೇಕು. ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೈಷ್ಟಿಕಭಾವ ಇಂಬುಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಶ್ರೀಲಿಂಗವೇ ಪತಿ ತಾನೇ ಸತಿಯೆಂಬ ದೃಢಬುದ್ಧಿ

೨೯–೨೯ ಸಿತಂ (ಮೂ) ೩೦–೩೦ ಲ್ಲ (ಮೂ)

ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಹೀಗಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ದೇಹದ ಮೇಲಿರ್ಪ ಲಿಂಗವ ಸಾಮಾನ್ಯವ ಮಾಡಿ ಕಂಡ ದೇಗುಲದೊಳಗಣ ಕಲ್ಲಲಿಂಗವೇ ಅಹುದೆಂದು ಪೂಜಿಸುವ ಗಾವಿಲ ಮೂಳ ಹೊಲೆಯರ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದಯ್ಯಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೩

೧೪೪೦

ಅಂಗದ ಮೇಲಣ ಲಿಂಗವ ಹಿಂಗಿ ಸ್ಥಾವರಲಿಂಗಕ್ಕೆರಗುವ ಭಂಗಿತರ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ತನ್ನ ಗಂಡನ ಬಿಟ್ಟು ಅನ್ಯ ಗಂಡರಿಗೆರಗುವ ಹಾದರಗಿತ್ತಿಯಂತೆ ಅವಂದಿರ ಭಕ್ತಿ. ಅಂತಪ್ಪ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕರ ಮುಖದತ್ತ ತೋರದಿರಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೪

೧೪೪೧

ದೇಹವೇ ದೇಗುಲವಾಗಿರಲು ಬೇರೆ ಮತ್ತೆ ದೇಗುಲವೇಕಯ್ಯಾ? ಪ್ರಾಣವೇ ಲಿಂಗವಾಗಿರಲು ಬೇರೆ ಮತ್ತೆ ಲಿಂಗವೇಕಯ್ಯಾ? ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಗುಹೇಶ್ವರಾ, ನೀನು ಕಲ್ಲಾದರೆ ನಾನೇನಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ? ೫

೧೪೪೨

ಶೈವ[ರು] ಕಟ್ಟಿದ ಗುಡಿಯ ಹೊಗಲೇಕೆ? ಶೈವರು ನೆಟ್ಟ ಲಿಂಗ ಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸಲೇಕೆ? ಅ[೩೧]ದ[೩೧]ಕೆ [೩೨]ಉಪಾಸಿತವ[೩೨] ಮಾಡಲೇಕೆ? ನೆಟ್ಟಿರ್ದ ಕಲ್ಲಿಗೆ ನೀಡಿ ಕೆಡೆದರೆ ಕಟ್ಟಿರ್ದ ಕಲ್ಲಿನ ಕಷ್ಟವ ನೋಡಿರೆ, ಕಟ್ಟಿರ್ದ ಕಲ್ಲ ಕಳೆದಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು, ನಟ್ಟಿರ್ದ ಕಲ್ಲಿಗೆ ನಮಿಸುವ ಭ್ರಷ್ಟರಿರಾ, ತನ್ನ ಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಕೊಡಲರಿಯದೆಂದು ನೆಟ್ಟಿರ್ದಲಿಂಗ ಕೊಟ್ಟಿಹಿತೆಂಬ ಖೊಟ್ಟಿಗಳ ನೋಡಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹುಣ್ಣಾ *[ಗುವ]*ಂತೆ ನಗುತಿರ್ದೆನಯ್ಯಾ. ಅದೇನು ಕಾಣವೆಂದಡೆ ಏಕಲಿಂಗ ನಿಷ್ಠಾಚಾರವಿಲ್ಲದ ಕರಣ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ ಈ ಪಾಷಾಣದ ಹಂಗುಂಟೆ? ಆತ್ಮನೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಅನುಭಾವಲಿಂಗವ ಶ್ರೀಗುರು ತಂದು ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಮಾಡಿ ಇರಿಸಿದನಾಗಿ, ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಒಂದೇ ಎಂದು ಆರಾಧಿಸಿ ಸುಖಿಯಾಗಿರ್ದೆನು ಕಾಣಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೆ. ೬

೧೪೪೩

ಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳ ಬದ್ಧಭವಿಗಳ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ. ಸಾಂಗೋಪಾಂಗ ಶುದ್ಧ ಶರೀರಿಯಾಗಿ ಉನ್ನತಾಸನ ಗದ್ದುಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ದ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕಳೆಯ ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ತಂದು, ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪುಷ್ಪದಲ್ಲಿ ತಂಬಿ ಮೃತ್ತಿಕೆ ಪಾಷಾಣಾದಿ ನಾನಾತೆರದ ಲಿಂಗಾಕಾರಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಜಲ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆ ಪುಷ್ಪ ದೀಪ ಧೂಪ ತಾಂಬೂಲಾದಿ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳನೆ ಮಾಡಿ. ಆ ಪೂಜಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಎನ್ನ ಮಲಿನವಾದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ನೀನು ನಿರ್ಮಲವಾದ ವಸ್ತು ಇರಬೇಡ ಹೋಗೆಂದು ತನ್ನ ದೇವರ ಬಾವಿ ಕೆರೆ ಹೊಲ ಹಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ [೩೩]ಬೀ[೩೩]ಸಾಡುವ ಶಿವದ್ರೋಹಿಗೆ ಕುಂ[೩೪]ಭೀ[೩೪]ಪಾತಕ ನಾಯಕನರಕ ತಪ್ಪದಯ್ಯಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೭

೩೧–೩೧ ದೇ(ಮೂ) ೩೨–೩೨ ಉಪವಾಸವ(ಮೂ) *–* ದ(ಮೂ) ೩೩–೩೩ ಬಿ(ಮೂ) ೩೪–೩೪ ಭೀನೀ(ಮೂ)

೧೪೪೪

ಹಾಲ ಹಿಡಿದು ಬೆಣ್ಣೆಯನರಸಲುಂಟೆ? ಲಿಂಗವಹಿಡಿದು ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೋಗಲುಂಟೆ? ಲಿಂಗದ ಪಾದತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡು ಅನ್ಯಬೋಧೆ ಅನ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಹಾರೈಸಲೇತಕ್ಕೆ? ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಿದ್ದಂತೆ ಸ್ಥಾವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶರಣೆಂ[೩೫]ದೆನಾದಡೆ[೩೫] ತಡೆಯದೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಶ್ವಾನನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಶಿವಧರ್ಮಪುರಾಣದಲ್ಲಿ, "ಇಷ್ಟಲಿಂಗಮವಿಶ್ವಸ್ಯ ತೀರ್ಥಲಿಂಗ[೩೬]ಸ್ಯ ಪೂಜಕಃ[೩೬] । ಶ್ವಾನಯೋನಿ ಶತಂ ಗತ್ವಾ ಚಾಂಡಾಲಗೃಹಮಾಚರೇತ್ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ. ಇದನರಿದು ಗುರುಕೊಟ್ಟ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೆ ಎಲ್ಲಾ ತೀರ್ಥಗಳೂ, ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳೂ ಇದ್ದಾವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಮುಕ್ತರಪ್ಪುದಯ್ಯಾ, ಇಂತಲ್ಲದೆ ಗುರುಕೊಟ್ಟ ಲಿಂಗವ ಕಿರಿದುಮಾಡಿ, ತೀರ್ಥಲಿಂಗವ ಹಿರಿದುಮಾಡಿ ಹೋದಾ[೩೭]ತಂಗೆ ಅಘೋರ ನರಕತಪ್ಪದು ಕಾಣಾ, ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೮

೧೪೪೫

ಸದ್ಭಕ್ತರಾದವರು ಸ್ಥಾವರಲಿಂಗವಂ ಭಜನೆಯ ಮಾಡಲಾಗದು. ಮನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾವರ ಘನವೆಂದು ನೆನೆಯಲಾಗದು. ಅದೇನುಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ಆದಿ ಅನಾದಿಯಿಂದ[೩೮]ತ್ತ[೩೮]ತ್ತವಾದ ಮಹಾಘನವಸ್ತುವನ್ನು ಶ್ರೀಗುರುಸ್ವಾಮಿ ಭೇದಿಸಿ ತಂದು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆನಿಸಿ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಬಳಿಕ, ಆ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಕಲಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳುಂಟೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಮುಕ್ತಿಯ ಪಡೆಯಲರಿಯದೆ ಖಂಡಿತಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಬೇರೆ ಮುಕ್ತಿಯ ಪಡೆವೆನೆಂದು ಕಂಡ ಕಂಡ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳಿಗೆಡೆಯಾಡಿ ತೊಳಲಿ ಬಳಲುವ ಭ್ರಷ್ಟಭವಿಗಳಿಗೆ ನರಕವೇ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಯ್ಯಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೯

೧೪೪೬

ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿದ್ದು ಮರವನೇರಿ ಕೊಂಬೆಯ ಬಾಗಿಸಿ ಕಾಯಿಕೊಯ್ವ ಅರೆಮರುಳನಂತೆ, ಅನಾದಿ ಮೂಲದೊಡೆಯ ತನ್ನ ಕರಸ್ಥಲ ಮನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಪ್ಪುದ ತಾನರಿಯದೆ ಬೇರೆ ಲಿಂಗ ಉಂಟು, ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಉಂಟು ಎಂದು ಹಲವು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹರಿದು ಹಂಬಲಿಸುವ ಈ ಸೂಳೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದವರಿಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ. ಮುಕ್ತಿಯೆಂಬುದು ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ ಕಾಣಾ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧೦

೧೪೪೭

ಪತಿವ್ರತೆಯಾದಡೆ ಅನ್ಯಪುರುಷರ ಸಂಗವೇತಕಯ್ಯಾ? ಲಿಂಗಸಂಗಿಯಾ[೩೯]ದ[೩೯]ಡೆ ಅನ್ಯದೈವದ ಸಂಗವೇತಕಯ್ಯಾ? [೪೦]ಕಂಡಕಂಡವರ ಹಿಂದೆ ಹರಿವ ಚಾಂಡಾಲಗಿತ್ತಿಯಂತೆ, ಒಬ್ಬನ ಕೈವಿಡಿದು ಒಬ್ಬಗೆ ಮಾತುಕೊಟ್ಟು ಒಬ್ಬಗೆ ಸನ್ನೆಯ ಮಾಡಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಸಂಗಮಾಡುವ ಹಾದರಗಿತ್ತಿಯಂತೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಿದ್ದಂತೆ ಸ್ಥಾವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹರಿಸಿ ಪೊಡಮಡುವ ಕೋಟಲೆ ಏತಕೊ? ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ;

೩೫-೩೫ ದಡ (ಮೂ) ೩೬-೩೬ ಸಮ್ಮಸ್ಕೃತಃ (ಮೂ) ೩೭+೦ (ಮೂ) ೩೮-೩೮ ತ್ತಿ (ಮೂ) ೩೯-೩೯ ದೊ (ಮೂ) ೪೦+ ಇದು ಹೇಗೆ (ಮೂ)

ಲೈಂಗ್ಯೇ "ಮಹಾಲಿಂಗಾರ್ಚಕೇಶ್ಚೈವ ಬಹುಭಾವ ಗುರುಸ್ಥಥಾ । ಬಹುಪ್ರಾಸಾದಭುಂಜಿಯಾ ದ್ವೇಶ್ಯಾಪುತ್ರಾಸ್ತಥೈವಚ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಇದು ಕರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ, ಇಂತಪ್ಪ ಪಾತಕರ ಮುಖವೆನಗೆ ತೋರದಿರಯ್ಯಾ. ೧೧

೧೪೪೮

ಕಟ್ಟಿದ ಲಿಂಗವ ಬಿಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಅಡಿಯಾಗಿ ಬೀಳುವ ಲೊಟ್ಟೆಮೂಳನ ಕಂಡಡೆ ಮೆಟ್ಟಿದ್ದ ಎಡಪಾದರಕ್ಷೆಯ ತ[೪೧]ಕ್ಕೊಂ[೪೧]ಡು ಲಟಲಟನೆ ಹೊಡೆಯೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು. ೧೨

೧೪೪೯

ಗುರುಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು, ಒಟ್ಟಿರ್ದ ಮಣ್ಣಿಗೆ ನೆಟ್ಟಿರ್ದ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಅಡಿಯಾಗಿ ಅಡ್ಡಬೀಳುವ ಲೊಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳನೇನೆಂಬೆ ಕಲಿದೇವರದೇವಯ್ಯಾ? ೧೩

೧೪೫೦

ಉಡಿಯಲಿಂಗವ ಬಿಟ್ಟು ಗುಡಿಯ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶರಣೆಂಬ ಕುಡಿಹಿಗಳನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಕಲಿದೇವರದೇವಾ? ೧೪

೧೪೫೧

ಕರಸ್ಥಲದ ಲಿಂಗ ಬಿಟ್ಟು ಧರೆಯ ಮೇಲಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆರಗುವ ನರಕಿ ನಾಯಿಗಳನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಪರಮಗು[೪೨]ರು[೪೨] ಶಾಂತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ? ೧೫

೧೪೫೨

ಪರುಷದ ಗೃಹದೊಳಗಿದ್ದವನು ತಿರಿವನೆ ಮನೆಮನೆಯ? ತೊರೆಯೊಳಗಿದ್ದವನು ತೃಷೆಯಾಗಲರಸುವನೆ ಕೆರೆಯುದಕವ? ಮಂಗಳಲಿಂಗವಂಗದ ಮೇಲೆ ಇದ್ದು ಅನ್ಯಲಿಂಗಗಳ ನೆನೆವನೆ ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತನು ಉರುಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ? ೧೬

೧೪೫೩

ಒಡಲುವಿಡಿದು ಪಾಷಾಣಕ್ಕೆ ಹಂಗಿಗ[೪೩]ರಾ[೪೩]ದಿರಲ್ಲಾ, ಅಂಗಸಂಗಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಮಹಾಘನವನರಿಯದೆ ಹುಸಿಯನೇ ಕೊಯ್ದು ಹುಸಿಯನೇ ಪೂಜಿಸಿ ಗಸಣಿಗೊಳಗಾದರು ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೭

೧೪೫೪

ಆಡಿಗೆ [೪೪]ದಾ[೪೪]ಯಾಧ್ಯರಾದಿರಲ್ಲಾ, ಕಾಡಗಿಡುವಿಂಗೆ ಮೃತ್ಯುವಾದಿರಲ್ಲಾ, ಅರಿವನ್ನರಿಯೆ ಹೇಳಿ. ಶ್ರೀಗುರು ಕುರುಹ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅರಿವನೇ ಮರೆದು ಕುರುಹ[೪೫] ಪೂಜಿಸುವ ಕುರಿಗಳ ನೋಡಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೮

೪೧–೪೧ ಗೊಂ (ಮೂ) ೪೨–೪೨ ಣ (ಮೂ) ೪೩–೪೩ ಳಾ (ಮೂ) ೪೪–೪೪ ನಾ (ಮೂ) ೪೫+ನೇ (ಮೂ)

೧೪೫೫

ವರ್ಣವಿಲ್ಲದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ರೂಪಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡುವರು. [ಪ್ರಳಯವಿಲ್ಲದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡು[೪೬]ವರು,[೪೬] ನುಡಿಯಬಾರದ ಲಿಂಗ[೪೭]ಕ್ಕೆ[೪೭] ಜಪಸ್ತೋತ್ರ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವರು]. ಮುಟ್ಟಬಾರದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡಾಡಿಹೆವೆಂಬರು. ಬೊಟ್ಟಿಡಲೆಡೆಯಿಲ್ಲದ ಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿ, ಪೂಜಿಸಿಹೆನೆಂಬ ಭ್ರಷ್ಟರ ನೋಡಾ. ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೯

ಕಿರುಕುಳ ದೈವಗಳನ್ನು ನಂಬಬೇಡ

೧೪೫೬

ಗುರುನಿಷ್ಠೆ ಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆ ಜಂಗಮನಿಷ್ಠೆ ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧನಿಷ್ಠೆಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಗಲಿಂಗ ನಿಷ್ಠೆ ವೀರಧೀರಂಗಲ್ಲದಾಗದು. ಇದು ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣನಿಂದ ಬಂದ ಸಂತತಿಗಲ್ಲದಾಗದು. ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ ತ್ರಿಗುಣ ಸಂದೇಹಿಗಳಿಗೆ ವಸ್ತುಸಂದಿಸದು ನೋಡಾ. ೧

೧೪೫೭

ಕರ್ತನ ಪೂಜಿಸಿ ಕುತ್ಸಿತ ದೈವಕ್ಕೆರಗುವ[೪೮]ರು.[೪೮] ಕತ್ತೆಗೆ ಕುದುರೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೇಸರನಂತೆ. [೪೯]ಭಕ್ತರೆಂತೆಂಬೆ, ಭೃತ್ಯರೆಂತೆಂಬೆ, ಶರಣರೆಂತೆಂಬೆನವರ? ಎರಡುಳ್ಳ ಪ್ರಪಂಚಿಗಳ ಮೆಚ್ಚ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ.೨

೧೪೫೮

ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಗಂಜಳದಲ್ಲಿ ಹೊರಳುವರೆ? ಚಂದನವಿದ್ದಂತೆ ದುರ್ಗಂಧವ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಪೂಸುವರೆ? ಸುರಭಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆವುತ್ತಿರೆ ಹರಿವರೆ ಸೊಣಗನ ಹಾಲಿಂಗೆ? ಬಯಸಿದಮೃತವಿದ್ದಂತೆ ಅಂಬಿಲವ ನೆರೆದುಂಬ ಭ್ರಮಿತ ಮಾನವ ನೀ ಕೇಳಾ, ಪರಮ ಪದವಿಯನೀವ ಚೆನ್ನಸೊಡ್ಡಳನಿದ್ದಂತೆ ಸಾವ ದೈವವ ನೋಂತರೆ ಕಾವುದೆ ನಿನ್ನಾ? ೩

೧೪೫೯

ಅರಗು ತಿಂದು ಕರಗುವ ದೈವ[ವ], ಉರಿಯ ಕಂಡರೆ ಮುರುಟುವ ದೈವ[೫೦]ವನೆಂ[೫೦]ತು ಸರಿಯೆಂಬೆನಯ್ಯಾ? ಅವಸರ ಬಂದರೆ ಮಾರುವ ದೈವವನೆಂತು ಸರಿಯೆಂಬೆನಯ್ಯಾ? ಅಂಜಿಕೆ[೫೧] ಬಂದರೆ ಹೂಳುವ ದೈವವನೆಂತು ಸರಿಯೆಂಬೆನಯ್ಯಾ? ಸಹಜಭಾವ ನಿಜೈಕ್ಯಸ್ಥಿರರೂಪ ನಿರ್ವಿಕಾರ ನಿರಂಜನ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನೊರ್ವನೆ ದೇವ ಕಾಣಿರೊ. ೪

೧೪೬೦

ಅಯ್ಯಾ, ನಿರಾಳ ನಿಶ್ಶೂನ್ಯ ಪರಮಭಕ್ತ ಜಂಗಮ ತಾನಾಗಲರಿಯದೆ ಬರಿದೆ ಅಹಂಕರಿಸಿ ಮೂರು ಮಲವ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನಾವೇ ಭಕ್ತ ಜಂಗಮವೆಂದು ನುಡಿವ ಕರ್ಮಕಾಂಡಿಗಳು ಕಾಶಿ ಕೇದಾರ

೪೬-೪೬ವುದು (ಮೂ) ೪೭-೪೭ ವ (ಮೂ) ೪೮-೪೮ ದು (ಮೂ) ೪೯+ ಅವರ (ಮೂ) ೫೦-೫೦ ಎಂ (ಮೂ) ೫೧ + ಯು(ಮೂ)

ಶ್ರೀಶೈಲ ಗಯಾ ಪ್ರಯಾಗ ಶಿವಗಂಗೆ ಕಂಚಿ ಕಾಳಹಸ್ತಿ ಪಂಪಾಕ್ಷೇತ್ರ. ವೀರಣ್ಣ ಬಸವಣ್ಣ ಕಲ್ಲಣ್ಣ ಮಲ್ಲಣ್ಣ, ಕಂಥೆ ಕಮಂಡಲು ಗದ್ದುಗೆ ಪಾವುಗೆ ಭಸ್ಮಘುಟಿಕೆ, ಪುರಾಣ ದಂಡಾಗ್ರ ಗಿಳಿಲು ಶಂಖ, ತಿಥಿ ವಾರ ನಕ್ಷತ್ರ ಹುಣ್ಣಿವೆ ಅಮವಾಸ್ಯೆ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರ ಅಗ್ನಿ ದೀಪಾರತಿ, ಗಂಗೆ ಗೌರಿ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ ಮೊದಲಾದ ಇವು ದೈವಂಗಳೆಂದು ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣು ಲೋಹ ಮರದಿಂದ ರಚಿಸಿ, ಸಂದಿ ಹಾದಿ ಮಾಡ ಜಗುಲಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು, ಅದರ ಬಿಳಿನೀರು ಎಂಜಲು ತಿಂಬುವರ ದೇವಭಕ್ತರೆನ್ನಬಹುದೆ? ಇಂತಪ್ಪ ಅನಾಚಾರ ಶ್ವಪಚರ ಭಕ್ತ ಜಂಗಮ ದೇವರೆಂದು ಪೂಜಿಸಲಾಗದು. ನಿರಾಭಾರಿವೀರಶೈವಾಚಾರ ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯ ಸದ್ಭಕ್ತಶಿವಶರಣನ ಪೂಜಿಸಿ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡವಂಗೆ ಭವಪಾಶಕರ್ಮಂಗಳು ಮಾಣ್ಬುವು ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ. ೫

೧೪೬೧

ಒಬ್ಬ ತಂದೆಯ ಬಸಿರಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದರೇನಯ್ಯಾ? ಅವರೊಳಗೆ ಸೆರಗವ ಒಬ್ಬಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಮದುವೆಯ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ, ಆತಂಗೆ ತನ್ನ ಅಂಗದ ಸುಖವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ ಉಳಿದಾದ ಭಾವಮೈದುನರಿಗೆ ಅವನ ಮಕ್ಕಳೆಂದು ತನ್ನ ಸೆರಗು ಹಾಕಿದವಳನ್ನು ಒಪ್ಪುವರೇ ಲೋಕದೊಳಗೆ? ಪರಮೇಶ್ವರನೆಂಬ ಶಿವಂಗೆ ಹುಟ್ಟಿದಾತ ವಿನಾಯಕ, ಆತಂಗೆ ಸಾಕಾರವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಾತ ವೀರಭದ್ರ. ಇವರೆಲ್ಲರು ಶಿವನ ಮಕ್ಕಳು; ಆದರೆ ತನಗೊಂದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದು ಕಂಕಣವ ಕಟ್ಟಿ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಬಳಿಕ. *ಅದನು ನಂಬಲರಿಯದೆ* ಅನ್ಯದೈವಕ್ಕೆರಗಿದಾಂತಗೆ ನಾಯಕನರಕ ತಪ್ಪದು ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜಶರಣನು. ೬

೧೪೬೨

ವೀರಭದ್ರ, ಬಸವಣ್ಣ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೆಂಬ ದೈವಂಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕುಲದೈವಂಗಳೆಂದು ಹೇಳುವವರಿಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ, ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ, ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ. ಪಾದೋದಕಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೭

೧೪೬೩

ಪರ್ವತಮಲ್ಲಯ್ಯನ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬರಯ್ಯಾ, ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ : ಗ್ರಂಥ "ಶ್ರೀಶೈಲಶಿಖರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುನರ್ಜನ್ಮ ನವಿದ್ಯತೇ" ಎಂದುದಾಗಿ, ಅಂತಪ್ಪ ಪರ್ವತಮಲ್ಲಯ್ಯನ ಶಿಖರವ ಕಂಡಾಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷವಹುದೆಂದು ಶ್ರುತಿ ಪುರಾಣ ವಾಕ್ಯಂಗಳ ಕೇಳಬಲ್ಲಂಥ ಭಕ್ತಜನಂಗಳು ಉಳಿದಂಥ ಕೆಲ ಗಣಂಗಳು ಇಂತೀ ಸರ್ವರು ಕೂಡಿ ಸಾಲ ಕಡಮಾಡಿ ಹೊನ್ನ ತಂದು, ಒಂದೊತ್ತು ಬರಿಗಾಲಿಲಿ ನಡೆವುತ್ತ ಆಸತ್ತು ಬೇಸತ್ತು ಅಳಲಿ ಬಳಲಿ 'ಶಿವಶಿವಾ' 'ಹರಹರಾ' ಎಂದು ಮಲ್ಲಯ್ಯನ ನೆನೆವುತ್ತ ಎಡವುತ್ತ ಮುಗ್ಗುತ್ತ, 'ನಿನ್ನ ಪಾದವ ಎಂದು ಕಂಡೆವು' ಎನ್ನುತ್ತ ಸಕಲಲೋಕಾದಿಲೋಕಂಗಳೆಲ್ಲ ಇಂತೀ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ೫೨ಹೋ೫೨ಹರಯ್ಯಾ! ಇವರಿಗೆ ಮಲ್ಲಯ್ಯನ ದರುಶನವಿಲ್ಲ. ಅವನ ಶಿಖರವ ಕಾಣಬಾರದು ನೋಡೆಂದ ನಮ್ಮ ಶರಣ ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ. ೮

– ಅದೇನೆಂದರೆ (ಮೂ) ೫೨–೫೨ ಹೊ (ಮೂ)

೧೪೬೪

ಬೆನಕನ ಹರನ ಮಗನೆಂಬ ಪಾತಕರು ನೀವು ಕೇಳಿರೊ. ಪಾರ್ವತಿ ಹರನ ಸತಿಯೆಂಬ ಶಿವದ್ರೋಹಿಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರೊ, ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ತಿಕ ಹರನ ಮಗನೆಂಬ ಲಿಂಗದ್ರೋಹಿಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರೊ, ಅಜಾತಪವಿತ್ರ ಪೂರ್ವಾಜಾರಿ ಸಂಗನ ಬಸವಣ್ಣನೊಬ್ಬನೆ. ೯

೧೪೬೫

ಸತ್ತವರ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ತಡಿಯ ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಹಿರಿಯರ ಗದ್ದುಗೆಯೆಂದು ಪೂಜಿಸುವವರು ಮಾಹೇಶ್ವರರಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹಾವಿಗೆ, ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಜಡೆಗಟ್ಟಿದ ಕೂದಲು ಹಿರಿಯ[೫೩]ರೆಂದು[೫೩] ಪೂಜಿಸುವವರು ಮಾಹೇಶ್ವರರಲ್ಲ, ಸತ್ತ ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ಪೆಸರ ತಮ್ಮ ಪುತ್ರರಿಗೆ ಇಟ್ಟು ಪರರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಹೆಸರೆಂದು ಪೇಳುವವರು ಮಾಹೇಶ್ವರರಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಗಳಿಸಿದ ಮಠಮಾನ್ಯವೆಂದು ಹೋರಾಡಿ ತಳ್ಳಿ ತಗಾದಿ ಮಾಡಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೊನ್ನ ಕೊಟ್ಟವರು ಮಾಹೇಶ್ವರರಲ್ಲ. ಇಂಥವರು ಮಾಹೇಶ್ವರರೆಂದಡೆ ನಮ್ಮ ಶರಣರು ತಮ್ಮ ಪಾದರಕ್ಷೆಯಿಂದ ಹೊಡೆಯದೆ ಮಾಣ್ಬರೇ ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ. ೧೦

೧೪೬೬

ಅಯ್ಯಾ, ಸದಾಚಾರವೆಂದಡೆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದರ್ಚನೆ, ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ಸೇವನೆ, ಪಂಚಾಕ್ಷರ ಷಡಕ್ಷರ ಸ್ತೋತ್ರ, ಚಿದ್ಘನ ಮಹಾಲಿಂಗ ಧ್ಯಾನ, ಪರದ್ರವ್ಯ ನಿರಸನ ಇಂತಿದು ಸತ್ಯವೆಂದು ಸದ್ಗುರುಮುಖದಿಂ ತಿಳಿದು ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಆಚರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಶುದ್ಧಶೈವರು ಹಾಗೆ ನಂದಿ ವೀರಭದ್ರ ದುರ್ಗಾ ಪಾವುಗೆ ಕಂಥೆ ಕಮಂಡಲು ಮತ್ತೆ ಲಿಂಗಗಳೆಂದು ಇದಿರಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುವ ಮನೆಯ ಪಾಕ ಅಮೇಧ್ಯ ಮಾಂಸ ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವರದೇವಾ. ೧೧

೧೪೬೭

ಕಾಳಿಕಾ ಚಾಮುಂಡಿ ಗಂಗೆ ಗೌರಿ ಬನಶಂಕರಿಯಲ್ಲಿ ಎಕ್ಕನಾದಿ ಹುಲಿಗೆ ಹೊಸೂರಿ ಸತ್ತವರು ಹೆತ್ತವರು ಇಂತೀ ಹಲವು ಪಿಶಾಚಿಗಳ ಹೆಸರಿಂದ ಇದಿರಿಟ್ಟು ಆರಾಧಿಸಿ ಅವರ ನೈವೇದ್ಯವೆಂದು ಶ್ರೀಗುರುವಿತ್ತ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೋರಿ ಭುಂಜಿಸುವ ಶಿವದ್ರೋಹಿಗಳಿಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ ಜಂಗಮ[ವಿಲ್ಲ] ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ ಕಾಣಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ. ೧೨

೧೪೬೮

ಸತ್ಯಸದ್ಗುರು ಕರುಣಿಸಿಕೊಟ್ಟ ನಿತ್ಯನಿಃಕಳಲಿಂಗವ ಕರ ಮನ ಭಾವದೊಳಗಿರಿಸಿ ಅರ್ಚಿಸಿ ನಿತ್ಯಭೋಗವ ಪಡೆಯಲರಿಯದೆ ಗುರುಮಾರ್ಗಾಚಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗಿ ಜಗದ ಜಡ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣು ಮರ ಕಂಚು ಕಾಷ್ಠ ಒರಳು ಒನಕೆ ಪಶು, ತಿಥಿ ವಾರ ನಕ್ಷತ್ರ ಹುಣ್ಣಿವೆ ಅಮವಾಸ್ಯೆ, ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ತಿಥಿ ಎಂದು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವರ ಹಸ್ತ ಭವಿ. ಆ ಹಸ್ತದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪಾಕ ಭವಿ. ಆ ಪಾಕವ ಪರಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ

೫೩–೫೩ ರುಯೆಂದು (ಮೂ)

ಅರ್ಪಿಸಲಾಗದು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : "ಭವಿಹಸ್ತಕೃತಂ ಪಾಕಂ ಲಿಂಗನ್ನೈವೇದ್ಯ ಕಿಲ್ಬಿಷ" ಎಂದರಿದು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರು ಭವಿಪಾಕವ ಮುಟ್ಟದೆ ಸರ್ವ ಮತದಿಂದ ಪದಾರ್ಥವ ಕೊಂಡು ಪಾದೋದಕದಿಂದ ಪವಿತ್ರತೆಯಿಂದ ಸ್ವಪಾಕವ ಮಾಡಿ ಪರಮ ಇಷ್ಟಮಹಾಲಿಂಗವೇ ತಾವೆಂದರಿದು ಸುಖಿಸಿ ನಿಜೈಕ್ಯರಾದರು ನೋಡಾ ಆಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವಾದ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ.* ೧೩

೧೪೭೯

ಭವಿತನಕ್ಕೆ ಹೇಸಿ ಭಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ ಕೊರಳಿಗೆ ಕವಡೆಯ ಕಟ್ಟಿ ನಾಯಾಗಿ ಬೊಗಳುವ ಅದಾವದು ವಿಚಾರವಯ್ಯಾ? ಭವಿತನಕ್ಕೆ ಹೇಸಿ ಭಕ್ತ ಹುರಿಬೆನ್ನಶಿಡಿ ಬಾಯ ಬೀಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು ಅದಾವ ವಿಚಾರವಯ್ಯಾ? ಬೇವಿನ ಉಡಿಗೆಯನುಟ್ಟು ಹಡಲಿಗೆಯ ಹೊತ್ತು, ಉಧೋ ಎಂಬುವದು ಅದಾವ ವಿಚಾರವಯ್ಯಾ? ಇಂಥ ಭವಿಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಚರಿಸುವ ಶಿವದ್ರೋಹಿಗಳಿಗೆ ಲಿಂಗಧಾರಣ ಮಾಡುವನೊಬ್ಬ ಗುರುದ್ರೋಹಿ. ಅವರಿಗೆ ಚರಣೋದಕವ ಧರಿಸುವ, ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಕೊಡುವನೊಬ್ಬ ಲಿಂಗದ್ರೋಹಿ. ಅವನು ಭಕ್ತನೆಂದು ಅವನ ಮನೆಯ ಹೊಕ್ಕು ಮಂತ್ರವ ಹೇಳಿ ಅನ್ನವ ತಿಂಬುವನೊಬ್ಬ ಜಂಗಮದ್ರೋಹಿ. ಇಂತೀ ನಾಲ್ವರಿಗೆ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಎಕ್ಕಲಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕದೇ ಮಾಣ್ಬನೆ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ? ೧೪

೧೪೮೦

ಕಿಚ್ಚು ದೈವವೆಂದು ಹವಿಯನಿಕ್ಕುವ ಹಾರುವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಿಚ್ಚೆದ್ದು ಸುಡುವಾಗ ಬಚ್ಚಲನೀರು. ಬೀದಿಯ ಧೂಳವ ಹೊಯ್ದು ಬೊಬ್ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರ ಕರೆವರಯ್ಯಾ! ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ[ನ] ವಂದನೆಯ ಮರೆದು ನಿಂದಿಸುತಲಿಪ್ಪರಯ್ಯಾ. ೧೫

೧೪೮೧

ಮಾರಿಯ ಪೂಜಿಸಿ, ಮಸಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಗೋರಿಗೊಳಿಸಿ ಕುರಿಯ ಕೊರಳನೇ ಕೊಯ್ದುಂಬ ಕ್ರೂರ ಕರ್ಮಿಗಳನವರ ಶಿವಭಕ್ತರೆನ್ನಬಹುದೆ? ಆರಯ್ಯದೆ ಅವರ ಮನೆಯಲುಂಡ ಭಕ್ತ ಅಘೋರನರಕಕ್ಕಿಳಿದ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೧೬

೧೪೮೨

ಗಂಡನೆಂಜಲಿಗೆ ಹೇಸುವಳು ಮಿಂಡನೆಂಜಲ ತಿಂಬ ತೆರ[೫೪](ನಂತೆ).[೫೪] ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶ ಪಡೆದು ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಸೂತಕವ ಮಾಡುವ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕರು ನೀವು ಕೇಳಿಭೋ. ಅಂಡದೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಎಲ್ಲವು ಗುರುವಿಂದಲಾಯಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಮರಳಿ ಮಿಂಡ ಮೈಲಾರ ಬೀರ ಭೈರಪ್ಪ ಎಕ್ಕನಾದಿ ಕುಕ್ಕನೂರ ಬಸದಿ ಕೇತ ಧೂಳನೆಂಬ ಕಾಳುದೈವಕ್ಕೆರಗಿ ನಾನು ಶಿವಭಕ್ತನೆನಿಸಿಕೊಂಬ ಚಂಡಿ ನಾಯಿಗಳ ಕಂಡು ಎನ್ನ ಮನ ಹೇಸಿತ್ತು ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವರದೇವಾ. ೧೭

---

* ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮುದ್ರಿಕೆಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಎರಡು ವಚನಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು (ಸಂ). ೫೪–೫೪ ನೆಂತೆಂದರೆ (ಮೂ)

೧೪೭೩

ತದ್ದು ತುರಿ ತಲೆಬೇನೆ ಮೈಕೆಟ್ಟು ಸೀತ ವಾತ ಬಹುಜ್ವರ ಹೊಟ್ಟೆಬೇನೆ ಕೆಟ್ಟ ಹುಣ್ಣು ಮೊದಲಾದ ಇಂತೀ ಮುನ್ನೂರರುವತ್ತು ವ್ಯಾಧಿಯನು ಶಿವನು ಹರಿಯ ಬಿಟ್ಟು ನೋಡುವ. ಇವೆಲ್ಲವು ಶಿವನ ಕರುಣವಾದಲ್ಲದೆ ಹೋಗವು. ಲೋಕದ ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿ ಮನುಜರೆಲ್ಲರು ಶುದ್ಧಚಿತ್ತವುಳ್ಳ ಜಂಗಮಲಿಂಗದ ಮಾತ ಕೇಳದೆ ಅದ್ದನ ಜೋಳ ಅರೆಮಾನ ಎಣ್ಣೆಯ ಕೊಂಡು ಮಾಟಗಾತಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಅವಳು ಹೇಳಿದ ತಾತಿಭೂತದ ಕೋಟಲೆಗೊಳಗಾಗಿ ಕೈಕೊಂಡು ಬಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಊಟವನಿಕ್ಕಿ ಮಿಕ್ಕ ಕೂಳ ತಮ್ಮ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೋರುವ ಲಿಂಗದ್ರೋಹಿಯ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು ಕಲಿದೇವರದೇವಯ್ಯಾ.೧೮

೧೪೭೪

ನಿಜಗಂಡನ ಸಂಗವನೊಲ್ಲದೆ ಭುಜಗರ ಸಂಗವ ಮಾಡುವ ಬಾಜಾರಿ ತೊತ್ತಿಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ನಿಜ ಮುತ್ತೈದಿತನ? ತ್ರಿಜಗವಂದಿತ ಲಿಂಗವ ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿ ಪಿ[ಡಿ]ದು ಕೊಂಡಿರ್ದ ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿ ನಂಬಿ ಪೂಜಿಸಿ, ಫಲಪದವಿಯ ಮುಕ್ತಿಯ ಪಡೆಯಲರಿಯದೆ, ಲೋಕದ ಗಜಬಜೆದೈವಂಗಳಿಗೆರಗುವ ಕುನ್ನಿಮಾನವರ ಕಂಡರೆ ಯಮನು ಜಿಗಿದೆಳೆದೊಯ್ದು ಕೊಲ್ಲದಿಪ್ಪನೆ? ಹಾಗೆ ಸಾಯಲೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು. ೧೯

೧೪೭೫

ಒಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕಲ್ಲದೇವರ ಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸಿ, ಜೋಗಿ ಜಂಗಮ ಗೊರವನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಒಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕಟ್ಟಿಗೆ ದೇವರ ಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸಿ, ಬಡಿಗ ಕಂಬಾರನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಒಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮಣ್ಣದೇವರ ಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸಿ, ತಳವಾರನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಒಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ನೀರದೇವರ ಮಾಡಿ [೫೫]ಪೂಜಿಸಿ[೫೫] ವಿಪ್ರನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಒಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಬೆಂಕಿ ದೇವರ ಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸಿ, ವಿಪ್ರಾಚಾರ್ಯನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇಂತಿವೆಲ್ಲವನು ನೀನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿದಲ್ಲಿ ಇಂತೀ ಭವದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇಂತೀ ಜಡಸ್ವರೂಪ ನೀನಲ್ಲ. ನೀನು ನಿರಾಳ ನಿಶ್ಶೂನ್ಯ ನಿರಾಕಾರನೆಂದು ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಅರಿದುಪೂಜಿಸಿ ಸಕಲ ಕುಲದವರಿಗೆ ಹೊರಗಾಗಿ ಕುಲಗೆಟ್ಟು ನಾನಾವ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಹೋದೆನೆಂದರಿಯೆನಯ್ಯಾ ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ. ೨೦

ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಡ

೧೪೭೬

ಒಬ್ಬರ ಮನವ ನೋಯಿಸಿ, ಒಬ್ಬರ ಮನೆಯ ಘಾತವ ಮಾಡಿ, ಗಂಗೆಯ ಮುಳುಗಿದರೆ ಆಗುವುದೇನಯ್ಯಾ? ಚಂದ್ರನು ಗಂಗೆಯ ತಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೇನು ಕಲಂಕ ಬಿಡದಾಯಿತಯ್ಯಾ? ಅದು

೫೫-೫೫ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ (ಮೂ)

ಕಾರಣ ಮನವ ನೋಯಿಸದವನೇ, ಘಾತವ ಮಾಡದವನೇ ಪರಮಪಾವನ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧

೧೪೭೭

ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಬಂದವರೆಲ್ಲ ಪಾಪವಮಾಡಿ ಸತ್ತರೆ ಅವರಿಗೆ ಪುಣ್ಯದ ಪದವಿ ಉಂಟಾದರೆ ಗಂಗೆ ಘನವೆಂಬೆನು. ಅಲ್ಲದೆ ಮುಳುಗಿ ಪಾಪವ ಮಾಡದೆ ಸತ್ತುಹೋದರೆ ಪುಣ್ಯದ ಪದಿ ಅವರಿಗುಂಟಾದರೆ ಘನವೆಂಬೆನು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೨

೧೪೭೮

ಗಂಗೆಯೇ ಘನ, ಮುಟ್ಟಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲ ದೇವರುಗಳೆಂದರೆ, ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಗಂಗೆಯ ಸಂಚಾರ ಸಾವಿರಾರು ಗಾವುದ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅನಂತನಂತ, ಇಷ್ಟು ಜೀವಿಗಳೆಲ್ಲ ದೇವರಾದರೆ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿತ ದೇವತೆಗಳೆಂಬುದು ಅಪ್ರಸಿದ್ಧನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೩

೧೪೭೯

ಶರಣ ಸದಾಚಾರಣೆಗೆ ನದಿ ಕೂಪಂಗಳಿಲ್ಲವೋ, ಹಳ್ಳ ಹೊಂಡಂಗಳಿಲ್ಲವೊ! ಕೆರೆ ಒರತೆಗಳಿಲ್ಲವೊ, ನಾ ಮಾಡಿದೆನೆಂಬುದು ಮನದ ತಾಮಸ. ಇಂತಪ್ಪ ಮನದ ತಾಮಸ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನಿಂದಲೇ ಕಳೆದೆನು ಕೇಳಾ. ೪

೧೪೮೦

ನೀರ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವರಯ್ಯಾ, ಮರನ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುವರಯ್ಯಾ; ಬತ್ತುವ ಜಲವ, ಒಣಗುವ ಮರನ ನೆಚ್ಚಿದವರು ನಿಮ್ಮನೆತ್ತಬಲ್ಲರು, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೫

೧೪೮೧

ನಿಮ್ಮನರಿಯದ ಕಾರಣ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು. ನಿಮಗೆರಗದ ಕಾರಣ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ನೇಣು. ಹಿಂಡಲೇಕೋ? ತೊಳೆಯಲೇಕೋ? ಮುಳುಗಿ ಮುಳುಗಿ ಮೂಗ ಹಿಡಿಯಲೇಕೋ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರಲ್ಲಿ ಡೋಹರ ಕಕ್ಕಯ್ಯನಾವ ತೊರೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದ? ೬

೧೪೮೨

ಅಷ್ಟಾಷಷ್ಟಿಕೋಟಿ ತೀರ್ಥವ ಮಿಂದರಿಲ್ಲ ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ, ಲಕ್ಷಾಲಕ್ಷಕೋಟಿ ಜಪವನೆಣಿಸಿ ಧ್ಯಾನ ಮೌನ ಹೋಮ ನೇಮ ಅನುಷ್ಠಾನವ ಮಾಡಿದರಿಲ್ಲ ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ, ನೂರಿಪ್ಪತ್ತು ವೇಳೆ ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಮಾಡಿದರಿಲ್ಲ ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ. ಕಾಶಿ ಕೇದಾರ ಶ್ರೀಶೈಲ ಶಿವಗಂಗೆಗೆ ಹೋದರಿಲ್ಲ ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ, ಇವು ಎಲ್ಲ ಬರಿಯ ಭ್ರಾಂತಿ ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ, ಇಪ್ಪ ಠಾವು ಹೇಳೀಹೆ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ. ಶ್ರೀಗುರು ಕರುಣದಿಂದ ಬಿಜಯಂಗೈಸಿಕೊಟ್ಟ ಪರಮಲಿಂಗ ತನ್ನ ಕರದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಪ್ಪುದಯ್ಯಾ. ಹಲವು ಕಡೆಗೆ ಹೋಹ ಮನವ ಧ್ಯಾನವೆಂಬ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಆ ಲಿಂಗದ ಗೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ನೆರೆಯಬಲ್ಲರೆ ಅಲ್ಲಿಪ್ಪನು ಶಂಭು ಪರಮೇಶ್ವರನು. ಇದೇ ನಿಶ್ಚಯ, ಉಳಿದುದೆಲ್ಲ ಹುಸಿ ಕಂಡೆಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೭

೧೪೮೩

ಜಂಬೂದ್ವೀಪವನೆಲ್ಲ ತಿರುಗಿದಡೇನು, ಜಂಬುಕ ಶಂಭುಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಸೈವರೆಗಪ್ಪುದೆ? ಕುಂಭಿನಿಯ ತಿರುಗಿ ಕೋಟಿತೀರ್ಥವ ಮಿಂದಡೇನು? ಶಂಭು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ವಯವಾಗುವನು ಕುಂಭಿನಿಯ ತಿರುಗಿದ ಡೊಂಬನಂತೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೮

೧೪೮೪

ಸುತ್ತಿ ಸುತ್ತಿ ಬಂದಡಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಷಗಂಗೆಯ ಮಿಂದಡಿಲ್ಲ. ತುಟ್ಟತುದಿಯ ಮೇರುಗಿರಿಯ ಮೆಟ್ಟಿ ಕೂಗಿದಡಿಲ್ಲ. ನಿತ್ಯನೇಮದಿಂದ, ತನುಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡಡಿಲ್ಲ. ನಿಚ್ಚಕ್ಕೆ [ನಿಚ್ಚ ನೆನೆವ] ಮನವನಂದಂದಿಂಗೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ಹರಿಯಲೀಯದೆ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಬಚ್ಚಬರಿಯ ಬೆಳಗು ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವು. ೯

೧೪೮೫

ಕಾಶೀ ರಾಮೇಶ್ವರ ಕೇದಾರ ಗೋಕರ್ಣ ಶ್ರೀಶೈಲ ಹಂಪೆ ಅಮರಗುಂಡ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೊನ್ನಲಾಪುರ ಗಯಾ ಪ್ರಯಾಗ ಕೊಲ್ಲಿಪಾಕಿ ಗಂಗಾಕ್ಷೇತ್ರ ಶಿವಗಂಗೆ ನಂಜನಗೂಡು ಉಳುವೆ ಶಂಭುಲಿಂಗಪರ್ವತ ಕುಂಭಕೋಣ ಕಂಚಿ ಕಾಳಹಸ್ತಿ ನವನಂದಿಮಂಡಲ ಕುಮಾರಪರ್ವತ ಮೊದಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕುಂತಳದೇಶ ಮೊದಲಾದ ಐವತ್ತಾರು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ತಿರುತಿರುಗಿ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡದೆ ಕೆಟ್ಟಿತಯ್ಯಾ ಮದಿಂದ್ರಿಯ. ಇಂತು ಕೆಡೆಗುಡದೆ ನಿಮ್ಮ ಸದ್ಭಕ್ತ ಹರಳಯ್ಯಗಳ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲವ ಕಾಯ್ವಂತೆ ಮಾಡಯ್ಯಾ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವೆ. ೧೦

೧೪೮೬

ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋದೆನೆಂಬ ವೇಶಿಗಳ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. ಕೇದಾರಕ್ಕೆ ಹೋದೆನೆಂಬ ಹೇಸಿ ಹೀನರ ನುಡಿಯ ಲಾಲಿಸಲಾಗದು. ಸೇತುಬಂಧ ರಾಮೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋದೆನೆಂಬ ಸರ್ವಹೀನರ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು. ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋದೆನೆಂಬ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕರ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಕಾಯವೇ ಕಾಸಿ, ಒಡಲೇ ಕೇದಾರ, ಮಾಡಿ ನೀಡುವ ಹಸ್ತವೇ ಸೇತುಬಂಧ. ರಾಮೇಶ್ವರ, ಮಹಾಲಿಂಗವ ಹೊತ್ತಿರುವ ಶಿರಸ್ಸೇ ಶ್ರೀಶೈಲಪರ್ವತ ನೋಡಾ. ಇಂತಿವನರಿಯದೆ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪಾತಾಳಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಮುಳುಗಿ ತಲೆಯ ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡು ಗಂಗೆಯೊಳು ಕೋಣನ ಹಾಗೆ ಮೈಗೆಟ್ಟು ಫಕ್ಕನೆ ಮುಳುಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ಅನ್ನ ವಸ್ತ್ರ ಕುಸುಮವಂ ಕೊಟ್ಟು ಪಾಪಹೋಯಿತ್ತೆಂದು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ಲಿಂಗದಡಿಗಡಿಗೆ ಹೊಯ್ದು ಬಾರದ ಪಾಪವ ತಾವಾಗ ಬರಿಸಿಕೊಂಡು. ತಗರ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವರಯ್ಯಾ, ಕೋಲು ಬುಟ್ಟಿಯಂ ಕೊಟ್ಟು ಅಟ್ಟಿಸಿ ಬಿಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿದ್ದವರು ಹೋಗಿ ಇದಿರುಗೊಂಡು ಕರೆತರುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಮೂಳ ಹೊಲೆಯರಿರಾ ನೀವು ಕೇಳಿರೊ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಶ್ರೀಮಹಾಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ತಿರುಗಿಬಪ್ಪರೆ? ಮೇರುಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ಮರಳಿ ಬಪ್ಪರೆ? ಛೀ ಛೀ ಮೂಳದಿಂಡೆಯರಿರಾ, ನೀವು ನೀಳಹೊಲೆಯರೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ದಿಟ್ಟ ವೀರಾಧಿವೀರ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ. ೧೧

೧೪೮೭

ಭಕ್ತರ ಮನೆಯ ಅಂಗಣ ವಾರಣಾಸಿ ಎಂಬುದು ಹುಸಿಯೆ? ಭಕ್ತರ ಮನೆಯ ಅಂಗಣದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಷಷ್ಠಿತೀರ್ಥಂಗಳು ನೆಲೆಸಿಪ್ಪವಾಗಿ, ಸುತ್ತಿದಡೆ ಶ್ರೀಶೈಲ, ಕೆಲಬಲದಲ್ಲಿ ಕೇದಾರ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಗೆ ಶ್ರೀ ವಾರಣಾಸಿ, ವಿರಕ್ತಿ ಬೀಡಾಗಿ, ಭಕ್ತಿ ಮೊಳೆಯಾಗಿ ಎನ್ನದೇವ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತರ ಮನೆಯ ಅಂಗಣ ವಾರಣಾಸಿಗಿಂದಲಧಿಕ. ೧೨

೧೪೮೮

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಸ್ಥಾನನಿಧಿ, ಅಡಿಗಡಿಗೆ ದಿವ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ, ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನಿಧಿನಿಧಾನ ನೋಡಯ್ಯಾ, ಸುತ್ತಿ ಬರೆ ವಾರಣಾಸಿ, ಆತನಿರವೆ ಅವಿಮುಕ್ತಕ್ಷೇತ್ರ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣ ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿ. ೧೩

೧೪೮೯

ನಿಶ್ಚಲಶರಣನ ಅಂಗಣದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಷಷ್ಠಿ ತೀರ್ಥಂಗಳು ನೆಲೆಸಿರ್ಪವಯ್ಯಾ, ನೀನು ಇನಿಸುವೆರಸಿ ಒಲಿದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರ್ಪನಯ್ಯಾ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯಾ. ೧೪

೧೪೯೦

ವಾರಣಾಸಿ ಅವಿಮುಕ್ತ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೆ. ಹಿಮದ ಕೇದಾರ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೆ. ಗೋಕರ್ಣ ಸೇತುರಾಮೇಶ್ವರ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೆ. ಶ್ರೀಶೈಲಮಲ್ಲಿನಾಥ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೆ. ಸಕಲಲೋಕ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾವೆ. ಸಕಳಲಿಂಗ ಉಳಿಯುಮೇಶ್ವರನಿಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾನೆ. ೧೫

೧೪೯೧

ಚಿತ್‌ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ತನ್ನೊಳಗೆ ತೀರ್ಥ ಚಿತ್ಪ್ರಕಾಶವಾಗಿಹುದು ನೋಡಾ. ತೀರ್ಥವನರಿಯದೆ ಹೊರಗೆ ಹರಿವ ನೀರ ತೀರ್ಥವೆಂದು ಹೊಗುವನು ನೋಡಾ. ಶುದ್ಧ ಪ್ರಕಾಶವಾಗಿಹ ತೀರ್ಥವನರಿಯದೆ ಹರಿವ ನೀರ ತೀರ್ಥವೆಂದು ಹೋಗುವ ಭವಭಾರಿಗಳಿಗೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಜನನಮರಣ ಬಿಡದು ನೋಡಾ. ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೬

೧೪೯೨

ಆ ತೀರ್ಥ ಸೂರ್ಯಪ್ರಭೆಗೂ ಬತ್ತಲೀಯವಾಗದು. ಜ್ವಾಲಾಗ್ನಿ ಉಷ್ಣಕ್ಕೂ ಬತ್ತಲೀಯವಾಗದು. ಗಾಳಿ ಬೀಸಿದಡೂ ಅಲ್ಲಾಡದು. ತೆರೆನೊರೆಗಳಿಲ್ಲ ಹುಳುಗಳಿಲ್ಲ. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿದ್ದು ಬಾಹ ಮಳೆಯಿಲ್ಲ. ಪೃಥ್ವಿ ಅಪ್ಪು ತೇಜ ವಾಯು ಆಕಾಶ ಲಯವಾದರೂ ಲಯವಿಲ್ಲ ಆ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ. ಅಂಥ ಚಿತ್ಪ್ರಕಾಶ ತೀರ್ಥವ ಮಹಾಶರಣ ಬಲ್ಲನಲ್ಲದೆ ಮಿಕ್ಕಿನ ಭವಭಾರಿಗಳೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೭

ಲಿಂಗ ಹೋದರೆ ಆತ್ಮಘಾತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ

೧೪೯೩

ಪ್ರತಿಯಿಲ್ಲದ ಲಿಂಗವು ಭಿನ್ನವಾಯಿತ್ತೆಂದು, ತನುವಿನ ಮೇಲೆ ಶಸ್ತ್ರವನಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಆತ್ಮಘಾತಕವ ಮಾಡಿಕೊಂಬ ದ್ರೋಹಿಯ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಮಂತ್ರ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಪೂಜೆ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲ. ಮಹಾಬಯಲೊಳಗಣ [೫೬]ಪ್ರಾಣ[೫೬]ದ ಸಂಚವನರಿಯದೆ ಆತ್ಮಘಾತಕವ ಮಾಡುವ ನರಕಿಗಳನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ? ೧

೧೪೯೪

ಮಂತ್ರ ಭಿನ್ನವಾಯಿತ್ತೆಂದು ಕಂಥೆಯ ಬಿಡುವರೇ ಅರಿವುಳ್ಳವರು? ಅದು ದ್ವೇಷವಲ್ಲದೆ ಅರಿವಿಂಗೆ ಸಂಬಂಧವಲ್ಲ. "ಮಂತ್ರಮಧ್ಯೇ ಭವೇಲ್ಲಿಂಗಂ ಲಿಂಗಮಧ್ಯೇ ಭವೇನ್ಮಂತ್ರ। ಮಂತ್ರಲಿಂಗದ್ವಯೋರೈಕ್ಯಂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಂತು ಶಾಂಕರೀ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಆ ಮಂತ್ರ ಸರ್ವಾಧಾರ ಸರ್ವಾತ್ಮಬೀಜವೆಂದರಿಯದ ಈ ಭಾಷೆಹೀನರಿಗೇಕೆ ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರಾ? ೨

೧೪೯೫

ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವುಳ್ಳ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಲಿಂಗ ಓಸರಿಸಿದೊಡೆ, ವ್ರತಗೇಡಿ ಎಂದು ಕಳೆಯಬಾರದು; ಕೊ[೫೭]ಳ[೫೭]ಬಾರದು, ಮುಂದೆ ಕಾರುಣ್ಯವುಂಟಾಗಿ. ಸಾಕ್ಷಿ; "[೫೮]ಸುವ್ರತಂ[೫೮] ಸುಲಭಂ [೫೯]ಸಿ[೫೯]ದ್ಧಂ ಸಹಸ್ರ [೬೦]ಜೀವನ ಪಾವನಂ[೬೦]" ಎಂದುದಾಗಿ, ಮತ್ತೆ ಸಾಕ್ಷಿ: "ಅಲಿಂಗೀ ಲಿಂಗರೂಪೇಣಯೋ ಲಿಂ[೬೧]ಗೋ[೬೧]ಪಜೀವಿತಃ ಸಪ[೬೨]ಚ್ಯತೇ[೬೨] ಮಹಾಘೋರೇ ನರ[೬೩]ಕೇ[೬೩] ಕಾಲಮಕ್ಷಯಂ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಶಸ್ತ್ರ ಸಮಾಧಿ ಜಲತಾಡನ ದಿಗ್ಬಲಿ ದಹನ ಈ ಆರರಲ್ಲಿ ಸತ್ತರೆ, ಅಘೋರ ನರಕದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ. ೩

೧೪೯೬

ಲಿಂಗ ಬಿದ್ದರೆ ಸಮಾಧಿಯ ಕೊಂಡೆನೆಂಬಿರಿ. ಗುರು ಸತ್ತರೇಕೆ ಸಮಾಧಿಯ ಕೊಳ್ಳಿರಣ್ಣಾ? ಬಲ್ಲರೆ ಹೇಳಿ, ಅರಿಯದಿದ್ದರೆ ಕೇಳಿ. ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಣಿಯನೇ ತಂದು ಅಷ್ಟತನುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಇದು ಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಾ ಹೇಗೆ ಪೂಜಿಸಲಯ್ಯಾ? ಲಿಂಗ ಮೂವರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಲೆಯಾಯಿತ್ತು. ಬಿನ್ನಾಣಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿತ್ತು. ಗುರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷವಾಯಿತ್ತು. ಈ ಲಿಂಗ ಬೀಳಬಲ್ಲುದೆ? ಪೃಥ್ವಿ ತಾಳಬಲ್ಲುದೆ? ಲಿಂಗ ಬಿದ್ದಿತೆಂದು ಷೋಡಶೋಪಚಾರವ ಮಾಡಲಾಗದು. ಲಿಂಗದ ಕೂಡ ಸಮಾಧಿಯ ಕೊಂಡೆನೆಂದೆಂಬ ಭಕ್ತರಿಗೆ ನಾಯಕ ನರಕ ತಪ್ಪ[೬೪]ದು.[೬೪] ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪ್ರಭುವೆ. ೪

೫೬–೫೬ ಪ್ರಸಾದ (ಮೂ) ೫೭–೫೭ ಲ್ಲ (ಮೂ) ೫೮–೫೮ ಶುಭ್ರ (ಮೂ) ೫೯–೫೯ ಶು (ಮೂ) ೬೦–೬೦ ಜಿತ್ (ಮೂ) ಪಾವನೇ (ಮೂ) ೬೧–೬೧ ಗಮು (ಮೂ) ೬೨–೬೨ ಶ್ಯತಿ (ಮೂ) ೬೩–೬೩ ಕ (ಮೂ) ೬೪–೬೪ ದೆಂದಾತ (ಮೂ)

೧೪೯೭

ದೇವರು ಬಿದ್ದರು, ದೇವರು ಬಿದ್ದರು ಎಂದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೂಡ ಸಾಯಬೇಕೆಂಬಿರಿ. ಅದಾವಾಗ ಬಿದ್ದಿತ್ತೆಂದರಿಯಿರಿ, ಅದಾವಾಗ ಇದ್ದಿ[೬೫]ತ್ತೆಂದರಿಯಿರಿ.[೬೫] ಅದಾವಾಗ [ಇದ್ದಿತ್ತು, ಆವಾಗ] ಬಿದ್ದಿತ್ತೆಂಬು[೬೬]ದ ನೀವು ಬಲ್ಲರೆ ಹೇಳಿರಿ. ಸಾಕ್ಷಿ : "ಅದೃಶಂ ಭಾವ[೬೭]ನ್ನೋ[೬೭] ನಾಸ್ತಿ ದೃಶ್ಯಮೇವ ವಿನಶ್ಯತಿ । ಅವರ್ಣಮಕ್ಷರಂ ಬ್ರಹ್ಮ [೬೮]ತಥ್ಯಂ ಧ್ಯಾಯಂತಿ ಯೋಗಿನಃ"[೬೮] [ಎಂದುದಾಗಿ], ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮನರಿ[೬೯]ದಾಗ [೭೦]ಇ[೭೦]ದ್ದಿತ್ತು, ಮಣಿದಾಗ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ೫

೧೪೯೮

ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೇಲಣ ಕಣಿಯ ತಂದು, ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂದು ಮಾಡಿ, ಅಷ್ಟತನುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು, ಆ ಅಷ್ಟತನುವಿನ ಕೈಯ ತಪ್ಪಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತೆಂದು ಮೆಟ್ಟಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಹೂಳಿಸಿಕೊಂಬ ಗುರುದ್ರೋಹಿಗಳ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು. ಅವರ ನುಡಿಯ ಕೇಳಲಾಗದು. ಇದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತ. ಗಾರುಡ ಪುರಾಣೇ – "ಲಿಂಗಮಧ್ಯೇ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ[ಂ] ಸಚರಾಚರಂ । ಲಿಂಗವಾಹ್ಯ ಪರಂನಾಸ್ತಿ [೭೧]ತಸ್ಮಾತ್[೭೧] ಲಿಂಗಂ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ॥" ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ, ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಬಿದ್ದರೆ ಆಚಾರಲಿಂಗ ಬಿದ್ದಿತೆ? ಆಚಾರಲಿಂಗ ಬಿದ್ದರೆ ಗುರುಲಿಂಗ ಬಿದ್ದಿತೆ? ಗುರುಲಿಂಗ ಬಿದ್ದರೆ ಶಿವಲಿಂಗ ಬಿದ್ದಿತೆ? ಶಿವಲಿಂಗ ಬಿದ್ದರೆ ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಬಿದ್ದಿತೆ? ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಬಿದ್ದರೆ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಬಿದ್ದಿತೆ? ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಬಿದ್ದರೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಬಿದ್ದಿತೆ? ಅಕಟಕಟ, ಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗದ ಭೇದವನರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟ ಕೇಡ ನೋಡಾ. ಅಭ್ಯಾಸದ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಕೋಲು ಬಿದ್ದರೆ, ತನ್ನ ತಾನೇ ಇರಿದುಕೊಂಡು ಸಾಯಬಹುದೆ? ಆ ಕೋಲಿನಲ್ಲಿ ಗರಡಿಯ ಮನೆಯನೇ ಹೊಕ್ಕು ಅಭ್ಯಾಸವಮಾಡಿ ಸುರಗಿಯ ಮೊನೆಯನೇ ಗೆಲಿಯಬೇಕಲ್ಲದೆ? ಇದು ಕಾರಣ, ಜಲ ಅಗ್ನಿ ನೇಣು ವಿಷ ಅಸಿಪತ್ರ ಸಮಾಧಿ ಇಂತಿದರಿಂದ ಪ್ರಾಣಹಿಂಸೆಯ ಮಾಡುವ[೭೨]ರನು[೭೨] ಅಘೋರ ನರಕದಲ್ಲಿ ಎದ್ದೆದ್ದಿಕ್ಕುವ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ. ೬

೧೪೯೯

ಅಂಗದ ಮೇಲಣ ಲಿಂಗ ಹಿಂಗಿತೆಂದು ಆತ್ಮಘಾತಕವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರೊ. ಅಂಗವಾವುದುಯೆಂದರಿಯಿರಿ, ಲಿಂಗವಾವುದು ಎಂದರಿಯಿರಿ. ಅಂಗವೆಂದಡೆ ಆತ್ಮನು. ಲಿಂಗವೆಂದಡೆ ಸತ್ತು. ಈ ಎರಡರ ಸಂಬಂಧದ ಸಂಚವನರಿಯದೆ ಅಂಗದ ಮೇಲಣ ಲಿಂಗ ಹಿಂಗಿತೆಂಬವರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ನಾಸ್ತಿ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಪ್ರಸಾದವೆಲ್ಲಿಯದೊ? ಆ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಎಲ್ಲಿಯದೋ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ? ೭

೧೫೦೦

ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬ ಕಷ್ಟವೆಲ್ಲಿಯದೊ? ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಹೋದಡೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಹೋಗದು ನೋಡಾ. ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬ ಭೇದವನು ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಬಲ್ಲ. ೮

೬೫–೬೫ ತ್ತು(ಮೂ) ೬೬+ವ(ಮೂ) ೬೭–೬೭ ನಾ(ಮೂ) ೬೮–೬೮ ತಥ್ಯಾಯಂ ಚ ವಿಯೋಗಿ ನಾಂ(ಮೂ) ೬೯+ಯ(ಮೂ) ೭೦–೭೦ ಬಿ(ಮೂ) ೭೧–೭೧ ತಸ್ಮೈ ಶ್ರೀಗುರುವೇ ನಮಃ(ಮೂ) ೭೨–೭೨ ರು ಅವರಿಗೆ(ಮೂ)

೧೫೦೧

ವ್ರತಗೇಡಿ ವ್ರತಗೇಡಿ ಎಂಬುವ ತಾನೇ ವ್ರತಗೇಡಿ. ವ್ರತಗೆಡಲಿಕ್ಕೇನು ಹಾಲಂಬಿಲವೆ? ವ್ರತಗೆಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಘಟ ಉಳಿಯಬಲ್ಲುದೆ? ಕಾಯದೊಳಗೆ ಜೀವವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಅದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.* ೯

೧೫೦೨

ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೇಲಣ ಕಣಿಯ ತಂದು ಅಪ್ಪತನುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು, ಅಪ್ಪತನು ತಪ್ಪಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೆ ಕೆಟ್ಟೆನಲ್ಲಾ, ಅನಾಚಾರಿ ಎಂದು ಮುಟ್ಟರು ನೋಡಾ. ಮು[೨೩]ಟ್ಟ[೨೩]ದ ಭೇದವನು ಖಂಡಿಸಿದ ಭಾವವನು ವ್ರತಗೇಡಿಗಳು ತಾವೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು ಗುಹೇಶ್ವರಾ?+ ೧೦

೧೫೦೩

ಭಾಷೆ[೨೪]ಗೇ[೨೪]ರಿಸಿ ತನುವಿಂಗಲಗುಕೊಂಡರೆ ಲಿಂಗ ಓಸರಿಸಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಆತ[೨೫] ವೀರನೆನಿಸುವ : ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೂರ, ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದೂರ, ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ, ದೂರ[ವಾಗಿ] ವ್ರತಗೇಡಿಯಹನು ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ. ಇದು ಕಾರಣ, ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ[ನಲ್ಲಿ] ಇವರು ಬ್ರಹ್ಮೇತಿಕಾರನೆನಿಸುವನು. ೧೧

೧೫೦೪

ಕಟ್ಟಿದಾತ ಭಕ್ತನಪ್ಪನೆ? ಕೆಡಹಿದಾತ ದ್ರೋಹಿಯಪ್ಪನೆ? ಲಿಂಗವು ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಕೈಯೊಳಗಿಪ್ಪುದೆ? ಕೆಡಹಲಿಕ್ಕೆ ಬೀಳಬಲ್ಲುದೆ? ಆ ಲಿಂಗವು ಬಿದ್ದ ಬಳಿಕ ಜಗವು ತಾಳಬಲ್ಲುದೆ? ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಬಿದ್ದ ಬಲಿಕ ಪ್ರಾಣ[೨೬] ಉಳಿಯಬಲ್ಲುದೆ? ಲಿಂಗ ಬಿದ್ದಿತೆಂಬುದು ಸೂತಕದ ಶಬ್ದ, ಭ್ರಾಂತುವಿನ ಪುಂಜ; ಅಂತು ಅದ ಕೇಳಲಾಗದು. ಯುಗಜುಗಂಗಳು ಗತವಹವಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಗತವುಂಟೆ? ಲಿಂಗವು ಬಿದ್ದಿತೆಂದು ನಿಂದಿಸಿ ನುಡಿವ ದ್ರೋಹಿಯ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೨

೧೫೦೫

ಅಂಗದೊಳಗೆ ಮಹಾಲಿಂಗವಿರಲು ಕೈಯಲಿಂಗವು ಬಿದ್ದಿತ್ತೆಂದು ನೆಲದೊಳಗಂಗವ ಹೂಳುವರು. ಭಂಗಬಡುವರಲ್ಲಾ, ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವನರಿಯದ ಜಡರುಗಳು! ೧೩

---

* **ಅರ್ಥ** : ಕಾಯವೇ ಭಕ್ತ ಪ್ರಾಣವೇ ಲಿಂಗವಾಗಿರ್ಪ ಭೇದವನರಿಯದೆ ಬೇರೆ ಮತ್ತೆ ಲಿಂಗವಿದ್ದತ್ತೆಂದು ನುಡಿವ ಮಾತು ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬುದೀ ವಚನಾರ್ಥ.

\+ **ಅರ್ಥ** : ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವಿದ್ದು ಅಂಗವಿಕಾರ ಹಿಂಗದಿಪ್ಪವರು ಮುನ್ನವೇ ತಾವು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿಹರು. ಆ ಸ್ಥಿತಿಯನರಿಯದೆ ಕೈಯ ಕುರುಹು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿತ್ತು ಎಂದು ಸಾವವರು ಉಭಯಭ್ರಷ್ಟರೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

೨೩–೨೩ ಟ್ಟಿ (ಮೂ) ೨೪–೨೪ ಗಿ (ಮೂ) ೨೫+ನು (ಮೂ) ೨೬+ಲಿಂಗ (ಮೂ)

೧೫೦೬

ತೆರಹಿಲ್ಲ ಲಿಂಗಭರಿತವೆಂದು ನಾಮವಿಡಿದು ಪೂಜಿಸಿ, ಮರಳಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತೆಂಬ ನಾಚಿಕೆಯ ನೋಡಾ. ಆರಾರರಿಯರು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ನೆಲೆಯನು. ಅರಿದು **ಕುರು**ಹಿಂಗೆ ವೇಳೆಯ ಮಾಡುವರು ಭ್ರಷ್ಟರು. ಅರಿದರಿದು ಸ್ವಯಂಭುವಾದ ಲಿಂಗ ಓಸರಿಸಿತ್ತೆಂದು ಒಡನೆ ಸಾವ ವ್ರತಗೇಡಿಗಳನೊಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ! ೧೪

೧೫೦೭

ತೆರಹಿಲ್ಲದ ಮಹಾಘನ ಪರಿಪೂರ್ಣಲಿಂಗವು **ಬೀಳಲಿಕ್ಕೆ** ತೆರಹುಂಟೆ? ಅರಿಯರರಿಯರು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ನೆಲೆಯನು. ಅರಿಯದೆ ಅಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ **ಕುರುಹು** ಬಿದ್ದಿತ್ತೆಂ[೭೭]ದು[೭೭] ಪ್ರಾಣಘಾತಕವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಾವ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ನೋಡಾ! ಅರಿದು **ಕೂಡಿ** ಸ್ವಯವಾಗಿರ್ದ ಲಿಂಗವು ಓಸರಿಸಿತ್ತೆಂದು ಆ ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಾವ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಅಘೋರ ನರಕ ತಪ್ಪದು ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.

೧೫೦೮

ಉಭಯದಳ ನಡೆದು ಬಂದು ಮುಂದೆ ನಿಂದಿರ್ದು ಭಾಷೆಯಾಗಿ, ಬಿರಿದನುಚ್ಚರಿಸುತ್ತ [೭೮]ಹೊಯ್ಯುಕ್ಕಾಡುವ[೭೮] ಕಾಳಗದೊಳಗೆ ಕೆಯ್ದು ಬಿದ್ದರೆ ಭಂಗವಲ್ಲದೆ, ಶಸ್ತ್ರವಿದ್ದೆ ಕಲಿವೆನೆಂದು ಅಭ್ಯಾಸವ ಮಾಡುವ ಗರಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಲು ಬಿದ್ದರೆ ಭಂಗವೆ? ಅಲ್ಲ. [೭೯]ಮರಳಿ[೭೯] ಕೋಲ[೮೦] ಕೊಂಡು ಅಭ್ಯಾಸವ ಮಾಡುವು[೮೧]ದು[೮೧] ಉಚಿತವಲ್ಲದೆ ಕೋಲು ಬಿ[೮೨]ದ್ದಿತ್ತು.[೮೨] ನಾನಿನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸವ ಮಾಡಲಾಗದೆಂಬ ಗಾವಿಲರ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. ದೃಷ್ಟವೇ ಕೋಲು, [೮೩]ಅ[೮೩]ದೃಷ್ಟವೇ ಕೈದು. ಕಾಣಬಾರದ ಲಿಂಗ[ವ] ಕಾಂಬಡೆ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಕಾ[೮೪]ಣಾ[೮೪] ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೫

೧೫೦೯

ಶ್ರೀಗುರು ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಮಂತ್ರವ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿ, ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲಣ ಕಣಿಯ ತಂದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗಮಂ ಮಾಡಿ, ಶಿಷ್ಯನ ತನುವಿನ ಮೇಲೆ [೮೫]ಧರಿಸಿದ ಲಿಂಗವು ಅವದಳವಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನಂಗೊಂಡಿತ್ತೆಂದು ಸಮಾಧಿಯ ಹೊಗುವರಯ್ಯಾ! ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅವದಳವಾದರೆ, ಭೂಮಿ ತಾಳಬಲ್ಲುದೆ? ಮಾರಾಂತನ ಗೆಲಿವೆನೆಂದು ಗರಡಿಯ ಹೊಕ್ಕು ಕಠಾರಿಯ ಕೋಲ ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಸಾಧನೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ, ಕೈತಪ್ಪಿ ಕೋಲು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರೆ, ಆ ಕೋಲ ಬಿಟ್ಟು, ಸಾಧನೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಕಳವರೇ ಅಯ್ಯಾ? ತ[೮೬]ಟ್ಟಿ[೮೬] ಮುಟ್ಟಿ ಹಳಚುವಲ್ಲಿ, ಅಲಗು ಬಿದ್ದರೆ ಭಂಗವಲ್ಲದೆ ಕೋಲು ಬಿದ್ದರೆ ಭಂಗವೇ ಅಯ್ಯಾ? ಆ ಕೋಲಂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಸಾಧನೆಯಂ ಮಾಡುವುದೇ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆ ಲಿಂಗ ಹುಸಿ ಎಂದಡೇನಯ್ಯಾ? ಶ್ರೀವಿಭೂತಿ ವೀಳೆಯಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಶಿವಗಣಂಗಳು ಹುಸಿಯೆ? ಆ ಗಣಂಗಳು ಹುಸಿಯಾದಡೆ, ಕರ್ಣಮಂತ್ರ ಹುಸಿಯೆ? ಆ ಕರ್ಣಮಂತ್ರ ಹುಸಿಯಾದಡೆ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗವು

೭೭-೭೭ ಬ (ಮೂ) ೭೮-೭೮ ಹೊಯ್ದು ಕೂಡಾಡುವ (ಮೂ) ೭೯-೭೯ ಮರುಳೇ ಕೇಳು (ಮೂ) ೮೦+ಕಳೆದು (ಮೂ) ೮೧-೮೧ ದೇ (ಮೂ) ೮೨-೮೨ ದ್ದರೆ (ಮೂ) ೮೩-೮೩ ಆ (ಮೂ) ೮೪-೮೪ ಡಾ (ಮೂ) ೮೫+ಅವ (ಮೂ) ೮೬-೮೬ ಟ್ಟು (ಮೂ)

ಹುಸಿಯೆ? ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗವು ಹುಸಿಯಾದಡೆ, ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಹುಸಿಯೆ? ಆ ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಹುಸಿಯಾದಡೆ, ಪಾದತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದ ಹುಸಿಯೆ? ಇಂತೀ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲವ ತುಚ್ಛವ ಮಾಡಿ, ಗುರುಪದೇಶವ ಹೀನವ ಮಾಡಿ ಸಮಾಧಿಯ ಹೊಗುವ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕರ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು. ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೧೬

೧೫೧೦

ತೆರಹಿಲ್ಲದ ಘನವು ಭಿನ್ನವಾಯಿತ್ತೆಂದು ತನುವಿನ ಮೇಲೆ ಶಸ್ತ್ರವನಿಕ್ಕಿಕೊಂಬ ಶಿವದ್ರೋಹಿಯ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು. ಕಲುಕುಟಿಗ ಮುಟ್ಟಿ ಚಕ್ಕುಳಿವಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಭಿನ್ನವಾಯಿತ್ತೆ. ಭಾವಲಿಂಗ ಭಿನ್ನವಾಯಿತ್ತೆ. ಪೂಜಾಲಿಂಗವು ಭಿನ್ನವಾಯಿತ್ತಲ್ಲದೆ? ಇಂತೀ ನಿರಾಳದ ನೆಲೆಯ ಸೋಂಕನರಿಯರಾಗಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಗಳ ಕಷ್ಟವ ನೋಡಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೭

೧೫೧೧

ಪರುಷರ ಲಿಂಗವಿದ್ದು[ದ] ಕಾಣಲರಿಯದೆ, ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಬಿದ್ದಿತ್ತೆಂದು ತನುವಿನ ಮೇಲೆ ಶಸ್ತ್ರವನಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಸಾವರು. ಅರಿದರಿ[೮೭]ದು.[೮೭] ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವು. ಅರುಹುಳ್ಳರಿಗಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತಾರಿಗೆಯೂ ಆಗದು. [೮೮]ಅ[೮೮]ಋಹು ಘನವೊ [೮೯]ಕುರುಹು[೮೯] ಘನವೋ? ಅರೆ ಅರುಹುಳ್ಳವರು ನೀವು ಕೇಳಿರೇ, ಮರಹು ಕವಿದಿ[೯೦]ತ್ತೆಂದು[೯೦] ಶ್ರೀಗುರು ಕುರುಹು ತೋರಿದವನಲ್ಲದೆ, ಅರುಹು ಮರೆದರೆ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗನವರಿಂಗಂದೆ ದೂರ. ೧೮

೧೫೧೨

ಗುರು ಸತ್ತರೆ ಸಮಾಧಿಯ ಹೊಗಲೊಲ್ಲರಯ್ಯಾ ! ಲಿಂಗಬಿದ್ದರೆ ಸಮಾಧಿಯ ಹೊಕ್ಕೆವೆಂಬರು. ಗುರುವಿಂ[೯೧]ದ[೯೧] ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತೇ? ಲಿಂಗದಿಂದ ಗುರುವಾದನೊ? ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಕಲ್ಲು ಕುಟಿಗನಿಂದ ರೂಪಾಯಿತ್ತು. ಗುರುವಿನ ಹಸ್ತದಿಂದ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಇಂತೀ ಮೂವರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಲಿಂಗವ ಕಟ್ಟಿ ಜಗವೆಲ್ಲ ಭಂಡಾಯಿತ್ತು ನೋಡಿರೊ! ಅಣ್ಣಾ! ಲಿಂಗಬಿದ್ದಿತ್ತು ಬಿದ್ದಿತ್ತೆಂದು ನೋಯಲೇಕೆ? ಬಿದ್ದಲಿಂಗವನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಷೋಡಶೊಪಚಾರಮಂ ಮಾಡುವುದು. ಹೀಗಲ್ಲದೆ, ಶಸ್ತ್ರ ಸಮಾಧಿ ದುರ್ಮರಣವ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆಹೆನೆಂಬ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕಂಗೆ ನಾಯಕನರಕ. ಲಿಂಗವು ಬೀಳಬಲ್ಲುದೆ? ಭೂಮಿ [೯೨]ಯು ಆ[೯೨]ನಬಲ್ಲುದೆ? ಸದ್ಗುರುನಾಥನಿಲ್ಲವೆ? ಇಂತೀ ಕಟ್ಟುವ ತೆರ[ನ] ಮುಟ್ಟುವ ಭೇದವ ಆರು ಬಲ್ಲರೆಂದಡೆ, ಈರೇಳುಭುವನ, ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕದೊಡೆಯ ಪೂರ್ವಾಚಾರಿ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲದೆ, ಮಿಕ್ಕಿನ ಮಾತಿನ ಜ್ಞಾನಿಗಳೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು? ೧೯

೮೭-೮೭ ವು (ಮೂ) ೮೮-೮೮ ಕು (ಮೂ) ೮೯-೮೯ ಅಂಗ (ಮೂ) ೯೦-೯೦ ಹುದು (ಮೂ) ೯೧-೯೧ ದೆ (ಮೂ) ೯೨-೯೨ ಯಾ (ಮೂ)

೧೫೧೩

ಅಂಗದೊಳಗಿಪ್ಪುದು ಲಿಂಗವಲ್ಲ, ಅಂಗದ ಹೊರಗಿಪ್ಪುದು ಲಿಂಗವಲ್ಲ, ಎ[೯೩]ಲ್ಲ[೯೩] ಅಂಗವನೊಳಕೊಂಡಿಪ್ಪ ಲಿಂಗ ಹೋಗುತ್ತ ಬರುತ್ತ ಇಪ್ಪುದಲ್ಲ. ಚಲನೆಯಿಲ್ಲದ ಅಚಲವಪ್ಪ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ [೯೪]ಬಂದಿತ್ತು[೯೪] ಹೋಯಿತ್ತೆಂಬ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲವೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ. ೨೦

೧೫೧೪

ಪೃಥ್ವಿಯ ಪಾಷಾಣ ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುಹೋದರೆ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಹೋಯಿತ್ತು, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಹೋಯಿತ್ತೆಂಬಿರಿ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಹೋದರೆ ನೀನು ನುಡಿವ ಪರಿ ಎಂತೊ? ಅಂತರಂಗದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಸಂಬಂಧದ ಹೊಲಬನರಿಯರಾಗಿ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನೀ ಮಾಡಿದ ಬೆಡಗು ಬಿನ್ನಾಣಕ್ಕೆ ನಾನು ಬೆರಗಾದೆನು. ೨೧

೧೫೧೫

ಶ್ರೀಗುರುದೇವರು ತಮ್ಮ ಹಸ್ತವ ತಂದು ಎನ್ನ ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲಿರಿಸಿದಾಗಲೇ ಎನ್ನ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು. ಎನ್ನ ತನ್ನಂತೆ ಮಾಡಿದ, ಎನಗೆ ತನಗೆ ತೆರಹಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿದನು ನೋಡಾ. ತನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿರ್ದ ಮಹಾಲಿಂಗವನೆನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿದನು. ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿರ್ದ ಮಹಾಲಿಂಗವನೆನ್ನ ಮನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿದನು. ಎನ್ನ ಮನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿರ್ದ ಮಹಾಲಿಂಗವನು ಎನ್ನ ಭಾವಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿದನು. ಎನ್ನ ಭಾವಸ್ಥಲದಲ್ಲಿರ್ದ ಮಹಾಲಿಂಗವನು [ಎನ್ನ] ಜ್ಞಾನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿದನು. ಎನ್ನ ಜ್ಞಾನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿರ್ದ ಮಹಾಲಿಂಗವನು ಎನ್ನ ಒಳಹೊರಗೆ ಸರ್ವಾಂಗದೊಳ್ತೆರಪಿಲ್ಲದ*ಳವಡಿ*ಸಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ, ಕಬ್ಬುಮೆದ್ದು ತನಿರಸವನುಂಡು ಹಿಪ್ಪಿಯನುಗುಳುವಂತೆ ಮೆಯ್ಯುಮೇಲಣ ಪಾಷಾಣ ಹೋಯಿತ್ತೆಂದು ಆತ್ಮಘಾತಕವ ಮಾಡಿಕೊಂಬ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಸೊನೆಗಾರರ ಎನಗೆ ತೋರದಿರಾ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೨೨

೧೫೧೬

ಲಿಂಗ ಹೋಯಿತ್ತೆಂದು ಅಂಗವ ಬಿಡುವವನ ನೋಡಿ ಎನ್ನಂಗ ನಡುಗಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಲಿಂಗ ಹೋದರೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣಂಗಳುಳಿವವೆ? ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ [೯೫]ಎಂಬುದದು[೯೫] ಹುಸಿಯೇ ಅಯ್ಯಾ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ? ೨೩

೧೫೧೭

ಸೂತ್ರಬ ಬಿಟ್ಟತೆಂದು ಸಂದೇಹಗೊಳ್ಳದಿರಾ ಮರುಳು ಮನುಜರಿರಾ. ಸೂತ್ರವಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಂಗಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರವಾದನಯ್ಯಾ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯು ಸೂತ್ರತಪ್ಪಿತ್ತೆಂಬಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಮನೋಸೂತ್ರವೇ ಭಿನ್ನವಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಎಲೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೨೪

೯೩-೯೩ ಲ್ಲಿ (ಮೂ) ೯೪-೯೪ ಹೋಯಿತ್ತು (ಮೂ) *-* ಳಿ (ಮೂ) ೯೫-೯೫ ಎಂದುದು (ಮೂ)

೧೫೧೮

ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬ ಮಿಟ್ಟೆಯ ಭಂಡರು ನೀವು ಕೇಳಿರೆ, ಇಷ್ಟ[ಲಿಂಗ]ವನೂ ಕಾಯವನೂ ಮೆಟ್ಟ ಹೂಳುವಲ್ಲಿ, ಬಿಟ್ಟು ಹೋಹ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ [೯೩]ಇನ್ನಾವುದು ಲಿಂಗ[೯೩] ಹೇಳಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ?೨೫

೧೫೧೯

ಅಂಗದ ಮೇಲಣ ಲಿಂಗ ಹಿಂಗಲಾಗದೆಂಬರು; ಅಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಲಿ ಫಲವೇನು, ಮನಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗದನ್ನಕ್ಕ? ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯಾ, ಮನದಿಂದಲೇನೂ ಫನವಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ.೨೬

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯವನ್ನು ನಂಬಬೇಡ

೧೫೨೦

ಸೋಮವಾರ ಮಂಗಳವಾರ [೯೭]ಶಿವರಾತ್ರಿಯೆಂದು ನೋಡಿ[೯೭] ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನ ಲಿಂಗಭಕ್ತಂಗೆಂತು ಸರಿ ಎಂಬೆನಯ್ಯಾ? ದಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠವೊ ಲಿಂಗ ಶ್ರೇಷ್ಠವೊ? ದಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಮಾಡುವ ದುರಾಚಾರಿಯ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು. ಆತ ದಿನವೇ ಫನವೆಂದು, ದಿನವೇ ದೈವವೆಂದು ಮಾಡುವನಾಗಿ, ಆತ ದಿನದ ಭಕ್ತನು. ಲಿಂಗಭಕ್ತನು ಲಿಂಗವೇ ಫನವೆಂದು, ಆತ ಲಿಂಗವೇ ದೈವವೆಂದು ಮಾಡುವನಾಗಿ ಆತ ಲಿಂಗಭಕ್ತನು. ಅಂತಹ ದಿನದ ಭಕ್ತಂಗೆಯೂ ಲಿಂಗಭಕ್ತಂಗೆಯೂ ಸಮವೆಂದಡೆ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕ ತಪ್ಪದು, ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: [೯೮]"ಸೋಮೇ ಭೌಮೇ[೯೮] ವ್ಯತೀಪಾತೇ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಶಿವರಾತ್ರಯೋಃ । ಏಕಭುಕ್ತೋಪವಾಸೇನ ನರಕೇ ಕಾಲಮಕ್ಷಯಂ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಇದು ಕಾರಣ, ದಿನ ವಾರಂಗಳು ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಏಕಭೂಕ್ತೋಪವಾಸಂಗಳಂ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಂಗೆ ಕುಂಭೀಪಾತಕ ನಾಯಕನರಕ ತಪ್ಪದು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೧

೧೫೨೧

ತಿಥಿ ವಾರವೆಂದರಿಯೆನಯ್ಯಾ, ಲಗ್ನವಿಲಗ್ನವೆಂದರಿಯೆನಯ್ಯಾ. ಇರದನರಿತು ಹರಿನಾರು ವಾರ, ಹದಿನೆಂಟು ಕುಲವೆಂದೆಂಬರು. ನಾನಿದನರಿಯೆನಯ್ಯಾ, ಇರುಳೊಂದು ವಾರ, ಹಗಲದೊಂದು ವಾರ, ಭವಿಯೊಂದು ಕುಲ, ಭಕ್ತನೊಂದು ಕುಲ. ನಾವು ಬಲ್ಲದು ಇದು ತಾನೆ. ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೨

೧೫೨೨

ಅಷ್ಟಮಿ ನವಮಿ ಎಂಬ ಕಲ್ಪಿತವೇಕೋ ಶರಣಂಗೆ? ತಪ್ಪಿತ್ತು ಗಣಪದವಿ! ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೂರ [ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದೂರ] ಒಬ್ಬರಿಗಾಳಾಗಿ ಒಬ್ಬರನೋಲೈಸುವ ನಿರ್ಬುದ್ಧಿ ಮನುಜರನೇನೆಂಬೆ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೩

೯೩-೯೩ ಲಿಂಗವೆಲ್ಲಿಯದೊ (ಮೂ) ೯೭-೯೭ ವೆಂದು (ಮೂ) ೯೮-೯೮ ಸೌಮೌಭೌಮೌ (ಮೂ)

೧೫೨೩

ಪಂಚಾಂಗ ಪಂಚಾಂಗವೆಂದು ಕಳವಳಗೊಂಡು ಜೋಯಿಸನ ಕರೆಯಿಸಿ, ಕೈಮುಗಿದು ಕಾಣಿಕೆಯನಿಕ್ಕಿ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆಯಂ ಕೊಟ್ಟು, ಜೋಯಿಸನ ವಾಕ್ಯವು ಸಕಲ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಿಯೆಂದು ಅವನ ಬಾಯ ತೊಂಬಲು ತಿಂಬ ಹಂದಿಗಳೇನು ಬಲ್ಲರಯ್ಯಾ ಶಿವಾಚಾರದ ಪದ್ಧತಿಯನು? ಪಂಚಾಂಗವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವ ಹೇಳಲರಿಯದೆ ಜೋಯಿಸರು ಕೆಟ್ಟರು. ಕೇಳಲರಿಯದೆ ಅನಂತ ಹಿರಿಯರು ನರಕಕ್ಕೆ ಇಳಿದರು. ಪಂಚಾಂಗವೆಂದೊಡೆ ಹೇಳಿಹೆ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ. ಪಂಚ ಅಂದರೆ ಐದು. ಅಂಗವೆಂದರೆ ದೇಹವು, ಪೃಥ್ವಿ ಅಪ್ ತೇಜ ವಾಯು ಆಕಾಶ ಈ ಪಂಚವು ಕೂಡಿ ದೇಹವಾಯಿತ್ತು. ಆ ದೇಹದೊಳಗೆ ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಲೋಭ ಮೋಹ ಮದ ಮತ್ಸರದಟ್ಟು ಮುರಿಯುವುದೇ ಪಂಚಾಂಗ, ಸತ್ವ ರಜ ತಮವೆಂಬ ಅಹಂಕಾರ[ವ] ತುಳಿವುದೇ ಪಂಚಾಂಗ. ಆಣವಮಲ ಮಾಯಾಮಲ ಕಾರ್ಮಿಕಮಲ ಇವನು ಮುಟ್ಟದಿರುವುದೇ ಪಂಚಾಂಗ. ತನ್ನ ಸತಿಯ ಸಂಗವಲ್ಲದೆ ಪರಸತಿಯರ ಮುಟ್ಟದಿರುವುದೇ ಪಂಚಾಂಗ. ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಲ್ಲದಕ್ಕೆ ಕೈಮುಗಿಯದಿರುವುದೇ ಪಂಚಾಂಗ. ಜಾತಿಸೂತಕ, ಜನನ ಸೂತಕ, ಉಚ್ಚಿಷ್ಠ ಸೂತಕ, ಮೃತಸೂತಕ, ರಜಸ್ಸೂತಕ ಈ ಪಂಚಸೂತಕವಳಿ[೯೯]ದ[೯೯] ಶರಣರು ಕೇಳುವರಾಗಿ, ಶಿವಭಕ್ತರಿಗೆಲ್ಲ ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನ ಇಚ್ಛಾ ಆದಿ ಚಿತ್‌ಶಕ್ತಿಯಾದುದೇ ಪಂಚಾಂಗ. ಲಿಂಗಾಚಾರ ಸದಾಚಾರ [೧೦೦]ಭೃತ್ಯಾ[೧೦೦]ಚಾರ ಶಿವಾಚಾರ ಗಣಾಚಾರವೇ ಪಂಚಾಂಗ. ಗುರುಪ್ರಸಾದ [ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದ] ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದ ಗುಣಪ್ರಸಾದ ಮಹಾಪ್ರಸಾದ ಕೊಂಬುವುದೇ ಪಂಚಾಂಗ. ಇಂತೀ ಪಂಚಾಂಗದ ನಿಲವನರಿಯದೆ ಪಂಚಸೂತಕದೊಳಗೆ ಹೊಡೆದಾಡುವ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕರ ಎನಗೊಮ್ಮೆ ತೋರದಿರಯ್ಯಾ ನಿಸ್ಸಂಗನಿರಾಳಪ್ರಭುವೆ. ೪

೧೫೨೪

ಶ್ರೀಮತು ಸಜ್ಜನಶುದ್ಧಶಿವಾಚಾರರಾಗಿ ಅಷ್ಟಾವರಣವೇ ಅಂಗವಾಗಿ ಪಂಚಾಚಾರವೆ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ, ಬಸವೇಶ್ವರದೇವರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕರೆಂದು ನುಡಿದು ನಡೆಯಬಲ್ಲರೆ ಭಕ್ತರೆಂಬೆ. ಪುರಾತನರೆಂಬೆ, ಅಂತಪ್ಪ ಭಕ್ತಂಗೆ ಈ ಮೂಜಗವೆಲ್ಲ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬೆ. ಆ ಭಕ್ತಂಗೆ ಶಿವನ ಗದ್ದುಗೆಯೇ ಕೈಲಾಸವಾಗಿಪ್ಪುದು ನೋಡಾ. ಈ ಶಿವಾಚಾರದ ಪಥವನರಿಯದೆ ಇರುಳು ಹಗಲು ಅನಂತ ಸೂತಕ ಪಾತಕಂಗಳೊಳಗೆ ಮುಳುಗಾಡಿ ಮತಿಗೆಟ್ಟು ಪಂಚಾಂಗವ ಬೊಗಳುವ ಭ್ರಷ್ಟಮಾದಿಗರ ಮಾತು ಅಂತಿರಲಿ. ಪಂಚಾಂಗವ ಕೇಳಿದ ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನ ತಲೆ ಯಾಕೆ ಹೋಯಿತು? ಪಂಚಾಂಗವ ಕೇಳಿದ ಪಂಚಪಾಂಡವರು ದೇಶಭ್ರಷ್ಟರಾದರೇಕೆ? ಪಂಚಾಂಗವ ಕೇಳಿದ ಶ್ರೀರಾಮನ ಹೆಂಡತಿ ರಾವಣನಿಗೆ ಸೆರೆಯಾದವಳೇಕೆ? ಪಂಚಾಂಗವ ಕೇಳಿದ ಇಂದ್ರನ ಶರೀರವೆಲ್ಲ ಯೋನಿಮಂಡಲವೇಕಾಯಿತು? ಪಂಚಾಂಗವ ಕೇಳಿದ ದ್ವಾರಾವತಿಯ ನಾರಾಯಣನ ಹೆಂಡಿರು ಹೊಲೆಮಾದಿಗರ ಕೂಡಿಕೊಂಡರೇಕೆ? ಪಂಚಾಂಗವ ಕೇಳಿದ ಸರಸ್ವತಿಯ ಮೂಗು ಹೋಯಿತೇಕೆ? ಪಂಚಾಂಗವ ಕೇಳಿದ ಕಾಮನು ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮವಾದನೇಕೆ? ಪಂಚಾಂಗವ ಕೇಳಿದ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಇಂದ್ರ ಮೊದಲಾದ ಮೂವತ್ತುಮೂರು ಕೋಟಿ ದೇವರ್ಕಳು ತಾರಾಕಾಸುರನಿಂದ ಬಾಧೆಯಾಗಿ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಪ್ರಭುವಿನ ಮರೆಹೊಕ್ಕರೇಕೆ? ಕುರುಡ ಕುಂಟ ಹಲ್ಲು

೯೯-೯೯ ವ (ಮೂ) ೧೦೦-೧೦೦ ವೃದ್ಧಾ (ಮೂ)

[೧]ಮುರುಕ[೧] ಗುರುತಲ್ಪಕನ ಬಲವನೇ ಕೇಳಲಾಗದು. ಶುಭದಿನ ಶುಭಲಗ್ನ ಶುಭವೇಳೆ ಶುಭಮೂಹೂರ್ತ ವ್ಯತಿಪಾತ ದಗ್ಧವಾರ ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಬೊಗಳುವರ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. ಗುರುವಿನಾಜ್ಞೆಯ ಮೀರಿ, ಸತ್ತರೆ ಹೊಲೆ, ಹಡೆದರೆ ಹೊಲೆ, ಮುಟ್ಟಾದರೆ ಹೊಲೆ ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಬಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಹೊಲೆಯಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಗುರುವು ಕೊಟ್ಟ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇನಾಯಿತೊ? ವಿಭೂತಿ ಏನಾಯಿತೊ? ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಏನಾಯಿತೊ? ಮಂತ್ರವೇನಾಯಿತೊ? ಪಾದೋದಕವೇನಾಯಿತೊ? ನೀವೇನಾದಿರೊ? ಹೇಳಿರಣ್ಣಾ, ಅರಿಯದಿರ್ದಡೆ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ. ನಿಮ್ಮ ಲಿಂಗವು ಪೀತಲಿಂಗವು. ನೀವು ಭೂತಪ್ರಾಣಿಗಳು. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯೊಳಗಾದ ಪದಾರ್ಥವೆಲ್ಲ ಹೆಂಡಭಾಂಡ. ಅವು ಶುದ್ಧ ಕಿಲ್ಬಿಷವೆನಿಸಿತು. [೨]ಇದ[೨] ಕಂಡು ನಾಚದೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಶುಭಲಗ್ನವ ಕೇಳಿ ಮದುವೆಯಾದ ಅನಂತ ಜನರ ಹೆಂಡಿರು ಮುಂಡೆಯರಾಗಿ ಹೋದ ದೃಷ್ಟಾಂತವ ಕಂಡು ಪಂಚಾಂಗವ ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ನಾಯಿ ಮಲವ ಹಂದಿ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ತಿಂದಂತಾಯಿತ್ತು ಕಾಣಾ ನಿಸ್ಸಂಗ ನಿರಾಳಪ್ರಭುವೆ. ೫

೧೫೨೫

ಉದಯ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲವ ನೋಡಿ ಮಾಡುವ ಕರ್ಮಿ ನೀ ಕೇಳಾ. ಉದಯವೆಂದೇನೋ ಶರಣಂಗೆ? ಮಧ್ಯಾಹ್ನವೆಂದೇನೋ ಶರಣಂಗೆ? ಮಧ್ಯಾಹ್ನವೆಂದೇನೋ ಶರಣಂಗೆ? ಅಸ್ತಮಾನವೆಂದೇನೋ ಶರಣಂಗೆ? ಮಹಾಮೇರುವಿನ ಮರೆಯಲ್ಲಿರ್ದು ತ[೩]ಮ್ಮ[೩] ನೆಳಲನರಸುವ ಭಾವಭ್ರಮಿತರ ಮೆಚ್ಚ, ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ[೪]ಸಂಗಮದೇವ. ೬

೧೫೨೬

ಲಗ್ನವೆಲ್ಲಿಯದೊ, ವಿಘ್ನವೆಲ್ಲಿಯದೊ, ಸಂಗಯ್ಯಾ? ದೋಷವೆಲ್ಲಿಯದೊ, ದುರಿತವೆಲ್ಲಿಯದೊ, ಸಂಗಯ್ಯಾ? ನಿಮ್ಮ ಮಾಣದೆ ನೆನೆವಂಗೆ ಭವಕರ್ಮವೆಲ್ಲಿಯದೊ, ಬಂಧವೆಲ್ಲಿಯದೊ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೭

೧೫೨೭

ಎಮ್ಮವರು ಬೆಸಗೊಂಡರೆ ಅದೆ ಶುಭಲಗ್ನವೆಂದೆನ್ನಿರಯ್ಯಾ; ರಾಶಿ ಕೂಟ ಗಣ ಸಂಬಂಧ ಉಂಟೆಂದು ಹೇಳಿರಯ್ಯಾ; ಚಂದ್ರಬಲ ತಾರಾಬಲ ಉಂಟೆಂದು ಕೇಳಿರಯ್ಯಾ; ನಾಳಿನ ದಿನಕ್ಕೆ ಇಂದಿನ ದಿನವೇ ಲೇಸೆಂದು ಹೇಳಿರಯ್ಯಾ; ಕೂಡಲಸಂಗನ ಪೂಜಿಸಿದ ಫಲ ನಿಮ್ಮದಯ್ಯಾ.೮

೧೫೨೮

ಅಂದು ಇಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಎನಬೇಡ. ದಿನ[೫]ವಿ[೫]ಂದೇ ಶಿವಶರಣೆಂಬುವಂಗೆ, ದಿನವಿಂದೇ ಹರಶರಣೆಂಬುವಂಗೆ, ದಿನ[೫]ವಿ[೫]ಂದೇ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಮಾಣದೆ ನೆನೆ[೬]ವಂಗೆ. ೯

೧-೧ ರಕ್ಕ(ಮೂ) ೨-೨ ಇದು(ಮೂ) ೩-೩ ನ್ನ (ಮೂ) ೪+ಚೆನ್ನ(ಮೂ) ೫-೫ ವೊ(ಮೂ)೬+ಯು(ಮೂ)

೧೫೨೯

ಶುಭಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನವಲ್ಲದೆ ಅಶುಭಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನವೆ ಅಯ್ಯಾ? ಅಭಿಮಾನಿಗೆ ಅಂಜಿಕೆಯಲ್ಲದೆ ಅಪಮಾನಿಗೆ ಅಂಜಿಕೆಯೆ ಅಯ್ಯಾ? ಶುಭಾಶುಭ ಶಿವಾರ್ಪಣವೆಂದು ನಂಬು ಮನವೆ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಂದ್ರಾಲಯದಲ್ಲಿ. ೧೦

೧೫೩೦

ಶಿವ*ತಂತ್ರ*ದಿಂದ ಸುಖದುಃಖಂಗಳು ಬರುತಿಹವು ಎಂದರಿಯದೆ. ನರಗುರಿಗಳಿಗೆ ರೋಗ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಅಪಜಯಂಗಳು ಬರುತ್ತಿರಲು, ವಿಪ್ರಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ಕಾಣಿಕೆಯನಿಕ್ಕಿ ತನ್ನ ಹೆಸರ ಹೇಳಿ ಸೂರ್ಯಬಲ ಚಂದ್ರಬಲ ಬೃಹಸ್ಪತಿಬಲ ನವಗ್ರಹ ಬಲವ ಕೇಳುವವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಭಕ್ತಿ! ಸೂರ್ಯ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವನಾದಡೆ, ಗೌತುಮಮುನೀಶ್ವರನ ಹೆಂಡತಿ ಅಹಲ್ಯಾದೇವಿಗೆ ಮೋಹಿಸಿ, ಮುನಿಯ ಶಾಪದಿಂದ ಕುಷ್ಟದೊಳಗಿಹನೆ? ಅದಲ್ಲದೆ, ದಕ್ಷನು ಯಾಗದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಬನೆ? ಚಂದ್ರಜ್ಞಾನವುಳ್ಳನಾದಡೆ ಗುರುವಿನ ಹೆಂಡತಿಗಳುಪಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಜಾತಜ್ವರದಲ್ಲಿ ಅಳಲುತಿಹನೆ? ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವನಾದಡೆ, ಸಕಲಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಂಗಳ ನೋಡಿ, ವಿವಾಹದ ಹೆಂಡತಿ ರೋಹಿಣಿದೇವಿಯ ಚಂದ್ರನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಹಾಗ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದುದು ಏನು ಕಾರಣ? ಶನಿ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವನಾದಡೆ, ಕುಂಟನಾಗಿ ಸಂಕೋಲೆ ಬೀಳ್ವನೆ? ಅದು ಕಾರಣ. ತಮಗೆ ಮುಂಬಹ ಸುಖದುಃಖಂಗಳನರಿಯದವರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಸುಖದುಃಖಗಳ ಮೊದಲೇ ಅರಿಯರು. ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಮತದಿಂದೆ ದಕ್ಷಯಾಗವನಿಕ್ಕಿ. ಕುರಿದಲೆಯಾಯಿತ್ತು. ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಮತದಿಂದೆ ದ್ವಾರಾವತಿ ನೀರಲ್ಲಿ ನೆರೆದು, ಕೃಷ್ಣನ ಹದಿನಾರುಸಾವಿರ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹೊಲೆಬೇಡರು ಸೆರೆಯನೊಯಿದರು. ಶ್ರೀರಾಮನ ಹೆಂಡತಿ ಸೀತಾಂಗನೆ ಸೆರೆಯಾದಳು. ಇಂತೀ ತಮತಮಗೆ ಮುಂದೆ ಬಹ ಅಪಜಯಂಗಳನರಿಯದ ಕಾರಣ ಆ ಬೃಹಸ್ಪತಿಜ್ಞಾನಿಯ ಮತದಿಂದೆ ಅಭಾಷ ಜೋಯಿಸರ ಮಾತು ಕೇಳಿ [೭]ಹುಣ್ಣಿಮೆ[೭] ಅಮವಾಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು, ಗ್ರಹಬಲವುಳ್ಳ ಶುಭಮುಹೂರ್ತಂಗಳಲ್ಲಿ ಅರಳಿಯ ಮರಕ್ಕೆ ನೀರ ಹೊಯ್ದು ನೂಲಸುತ್ತಿ, ವಿಪ್ರಜೋಯಿಸರ್ಗೆ ಹೊನ್ನು ಹಣವ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೋದೀತೆಂಬೀ ಅನಾಚಾರಿಯ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. ಸಾಕ್ಷಿ : "ವಸಿಷ್ಠೇನ ಕೃತೇ ಲಗ್ನೇ । ವನೇ ರಾಮೇಣವಾಸಿತೇ॥ ಕರ್ಮಮೂಲೇ ಪ್ರಧಾನೇ ತು । ಕಿಂ ಕರೋತಿ ಶುಭ ಗ್ರಹಂ ॥ ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ, ಬಹ ಕಂಟಕವ ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಶುಬಲಗ್ನದಿಂದ ಪರಿಹರಿಸೇನೆಂದಡೆ ಹೋಗಲರಿಯದು. ಹಸಿವಿಲ್ಲದ ಮದ್ದು ಕೊಟ್ಟೇನು ಅಶನವ ನೀಡೆಂಬಂತೆ, ಖೇಚರದ ಮದ್ದು ಕೊಟ್ಟೇನು ತೊರೆಯ ದಾಂಟಿಸೆಂಬಂತೆ, ಕುರುಡನ ಕೈಯ ಕುರುಡ ಹಿಡಿದು ಹಾದಿಯ ತೋರುವಂತೆ. ಲಜ್ಜೆ ನಾಚಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ವಿಪ್ರ ಕೈಯೆ ಲಗ್ನವ ಕೇಳಲಾಗದು. ಸದ್ಭಕ್ತರಾದವರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಬಲವೇ ಬಲವಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೧

– ತಂದಂ(ಮೂ) ೭–೭ ವೆ (ಮೂ)

ಮಾರಿ ಮಸಣಿ ಕನಸು ಶಕುನಗಳನ್ನು ನಂಬಬೇಡ

೧೫೩೧

ಮಾರಿ ಮಸಣಿ ಎಂಬಿವು ಬೇರಿಲ್ಲ ಕಾಣಿರೋ ! ಮಾರಿ ಎಂಬುದೇನು? ಕಂಗಳು ತಪ್ಪಿ ನೋಡಿದರೆ ಮಾರಿ, ನಾಲಿಗೆ ತಪ್ಪಿ ನುಡಿದರೆ ಮಾರಿ, ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ ನೆನ[೮]ಹ[೮] ಮರೆದರೆ ಮಾರಿ. ೧

೧೫೩೨

ಮನಸಿನ ಸಂಶಯ ಕನಸಿನ ಭೂತವಾಗಿ ಕಾಡುವುದು ನೋಡಾ. ಮನಸಿನ ಸಂಶಯವಳಿದರೆ ಕನಸಿನ ಕಾಟ ಬಿಟ್ಟೋಡಿತ್ತು ನೋಡಾ, ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೨

೧೫೩೩

ಹಾವಾಡಿಗನು ಮೂಕೊರತೆಯು: ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಾವು, ಮಗನ ಮದುವೆಗೆ ಶಕುನವ ನೋಡ ಹೋಹಾಗ, ಇದಿರಲೊಬ್ಬ ಮಾಕೊರತೆಯ ಹಾವಾಡಿಗನ ಕಂಡು ಶಕುನ ಹೊಲ್ಲೆಂಬ ಚದುರನ ನೋಡಾ! ತನ್ನ ಸತಿಯು ಮೂಕೊರತೆಯು, ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಾವು, ತನ್ನ [೯]ಭಿ[೯]ನ್ನತೆಯನರಿಯದೆ ಅನ್ಯರನೆಂಬ ಕುನ್ನಿಯನೇನೆಂಬೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೩

೧೫೩೪

ಒಡೆಯರು ಭಕ್ತರು ತಾವೆಂದು ಅಡಿಮೆಟ್ಟಿ ಹೋಹಲ್ಲಿ ತಡೆಯಿತ್ತು ಶಕುನವೆಂದುಳಿದರೆ, ಕಾಗೆ ವಿಹಂಗ ಮಾರ್ಜಾಲ ಮರವಕ್ಕಿ ಗಾರ್ದಭ [೧೦]ಶಶಕ[೧೦] ಶಂಕೆಗಳು ಮೊದಲಾದ ಸಂಕುಲಕ್ಕೊಳಗಾದಲ್ಲಿ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಭಂಗ, ಆಚಾರಕ್ಕೆ ದೂರ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಅಂಗಕ್ಕಾಚಾರವ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಮನಕ್ಕೆ ಅರಿವು. ಅರಿವಿಂಗೆ ವ್ರತವ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ, ಬೇ[೧೧]ರೆ ಎಂದು[೧೧] ಪರಿಹರಿಸುವ ನಿಮಿತ್ಯವುಂಟೆ ಇಂತಿ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾವಂತಂಗೆ? ಕಷ್ಟ ಜೀವದ ಲಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತ [೧೨]ಮುಚ್ಚಿ[೧೨]ಹನ್ನಕ್ಕ ಆತನು ಆಚಾರಭ್ರಷ್ಟ, ಏಲೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೂರ. ೪

ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡ

೧೫೩೫

ಭಕ್ತಗೊಂದೇ ವಾಕ್ಯ. ಬಾಳೆಗೊಂದೇ ಫಲ. ವಿರಕ್ತ ಬಿಟ್ಟುದ ಹಿಡಿವಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮುಟ್ಟಿದಡೆ ಸತ್ತನಾಯ ಹಡಹು. ಮತ್ತೆ ಸತ್ಕ್ರೀಯಲ್ಲಿ ನಡೆವವ ತನ್ನ ನಿತ್ಯ ನೇಮವ ತಪ್ಪಿ ಕೆಟ್ಟು ನಡೆದು ಮತ್ತೆ ದ್ರವ್ಯವ ಕೊಟ್ಟು

೮–೮ ಹು(ಮೂ) ೯–೯ ಖಿ(ಮೂ) ೧೦–೧೦ ಶೇಷ(ಮೂ) ೧೧–೧೧ ರೊಂದು(ಮೂ) ೧೨–೧೨ ಬೇ(ಮೂ)

ಭಕ್ತರೊಡೆಯರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡಿಹೆನೆಂಬ ಬಹುಮಿಟ್ಟಿಯ ಭಂಡರ ಕಂಡಡೆ ಮರುಳಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತಾದಡೂ ಒಡಗೂಡಲೊಲ್ಲೆ. ೧

೧೫೩೬

ವ್ರತ ತಪ್ಪಿತೆಂದು ಘಟವ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಮೆಚ್ಚುವ ದೈವ ಬೇಡ. ಇಂತೀ ಕ್ರೀ ಓಸರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಡೆ ಪ್ರಾಣವ ಮೆಚ್ಚಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕರೆವ ದೈವವುಂಟೆ? ಇಂತೀ ಉಭಯಭ್ರಷ್ಟ[೧೩]ವಾದಲ್ಲಿ[೧೩] ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು ವ್ರತ. ಮನಕ್ಕೆ ಮನೋಹರ ಶಂಖೇಶ್ವರಲಿಂಗ ತಪ್ಪಿದಡೂ ಹೊರಗೆಂಬೆನು.* ೨

೧೫೩೭

ಆಚಾರ ತಪ್ಪಿದಡೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಉಂಟೆಂಬ ಅನಾಚಾರಿಗಳ ಮುಖವ ನೋಡಬಹುದೆ? ಆಚಾರ[೧೪]ವಟ್ಟದ[೧೪] ಹೊನ್ನೆ? ಮೊತ್ತದ ಮಡಕೆಯೆ? ಸಂತೆಯ ವ್ಯವಹಾರವೆ? ಜೂಜಿನ ಮಾತೆ? ವೇಶಿಯ ಸತ್ಯವೇ? [೧೫]ಪೂ[೧೫]ಸರ ವಾಚ್ಯವೆ? ಇಂತೀ ವ್ರತದ [೧೬]ನಿ[೧೬]ಹಿತವ ತಿಳಿದಲ್ಲಿ, ಇಷ್ಟಬಾಹ್ಯನ ವ್ರತಭಷ್ಟನ ನಾನರಿತು ಕೂಡಿದೆನಾದಡೆ, ಅರಿಯದೆ ಕೂಡಿ ಮತ್ತರಿದಡೆ. ಆ ತ[೧೭]ನುವ[೧೭] ಬಿಡದಿರ್ದಡೆ ಎನಗದೇ ಭಂಗ. ಆಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವಾದ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವಾದರೂ ತಪ್ಪಿದಡೆ ಹೊರಗೆಂದು ಮತ್ತೆ ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ೩

೧೫೩೮

ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹಾರುವನು ಬ್ರಹ್ಮೇತಿಗೆ ಸಾರುವನು : ಆರೋ ಮಾಡುವ ಪಾಪಕ್ಕೆ ತಾನೆ ಕೈಯಾನುವನು! ಸರಿಯೇ ದೇವ ಭಕ್ತಂಗಿವನು? ಬಡಗಿ ಮಾಚಲದೇವಿಯ ಕುಲಜೆಯ ಮಾಡಿಹೆನೆಂದು ಹೋ[೧೮]ನ್ನ[೧೮] ಕಪಿಲೆಯ ಕೊಂದು ರಾವಣಶಾಕದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಛಿಷ್ಟದ ಹಾಲಿನಿಂದ ಕೂಳನಟ್ಟುಂಬುವರನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೪

೧೫೩೯

ಎಲವೊ, ಎಲವೊ, ಪಾಪಕರ್ಮ[ವ] ಮಾಡಿದವನೇ, ಎಲವೋ, ಎಲವೋ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯ[ವ] ಮಾಡಿದವನೇ, ಒಮ್ಮೆ ಶರಣೆನ್ನಲವೋ ! ಒಮ್ಮೆ ಶರಣೆಂದರೆ ಪಾಪಕರ್ಮ ಕೆಟ್ಟೋಡುವವು. ಸರ್ವಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಹೊನ್ನ ಪರ್ವತಂಗ[೧೯]ಳೈದವು.[೧೯] ಓರ್ವಂಗೆ ಶರಣೆ[೨೦]ನ್ನು[೨೦] ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಂಗೆ. ೫

---

* **ಅರ್ಥ:** ಮೂವತ್ತೆರಡು ವ್ರತದೊಳಗೆ ಇಂಥ ವ್ರತ ಓಸರಿಸಿತ್ತೆಂದು ದೇಹವ ಬಿಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನವಾಗುವ ಶಿವನೇ ಬೇಡ. ಅರುವತ್ತುನಾಲ್ಕು ಶೀಲದೊಳಗೆ ಇಂಥ ಶೀಲ ತಪ್ಪಿತ್ತೆಂದು ಪ್ರಾಣವ ಬಿಡುವಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪಕಾರೂಢತ್ವದಿಂದ ಕಾಯವೆರಸಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾ ಬಾ ಎಂಬ ಶಿವನೇ ಬೇಡ. ಇಂತೀ ಇಹಲೋಕಕ್ಕೆ ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಕಸಾನಲ್ಲಿ ಆತನ ವ್ರತವು ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಮೂರು ಕಣ್ಣುಳ್ಳ ಶಿವನು ತಪ್ಪಿದಡೂ ಹೊರಹಾಕುವೆನೆಂಬುದರ್ಥ. ೧೩-೧೩ ದಲ್ಲಿ (ಮೂ) ೧೪-೧೪ ನೋಟದ (ಮೂ) ೧೫-೧೫ ಸು (ಮೂ) ೧೬-೧೬ ವಿ (ಮೂ) ೧೭-೧೭ ನ (ಮೂ) ೧೮-೧೮ ನ್ನು (ಮೂ) ೧೯-೧೯ ಳೇ ಇದವು (ಮೂ) ೨೦-೨೦ ನ್ನಿ (ಮೂ)

೧೫೪೦

ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕವ, ಮಾಡಿದಡೆ, ಒಮ್ಮೆ ಹಂಚಿನಲ್ಲಿ ತಿರಿದುಂಡಡೆ, [೨೧]ಪಾಪದಂಜನವನು ಕೊಂಡಡೆ,[೨೧] ಕರ್ಮ ನಿರ್ಮಳ, ಇಹದಲ್ಲಿ ಸುಖ, ಪರದಲ್ಲಿ ಗತಿ. ಬ್ರಹ್ಮನ ಶಿರವ ಚಿವುಟಿ, ಬ್ರಹ್ಮೇತಿಮುಖ ತಾಗಿದಡೆ ಸದ್ಗುರು ಸೊಡ್ಡಳ ತಿರಿದುಂಡ ಪರಿ. ೬

೧೫೪೧

ಕೆಸರಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಪಶುವಿನ ದೇಹವ ತೊಳೆವರಲ್ಲದೆ ಲೋಕದೊಳಗೆ ಗಂಜಳದೊಳಗೆ ಹೊರಳಾಡುವ ಸೂಕರನ ದೇಹವ ತೊಳೆವರುಂಟೆ? ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವ ಪಡೆದ ಭಕ್ತರ ನಡೆನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಡಹಿದ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ವಿಭೂತಿಯನಿಟ್ಟು ಶುದ್ಧವ ಮಾಡುವುದೇ ಸದಾಚಾರ. ಗುರುಲಿಂಗಜಂಮವನರಿಯದೆ, ದುರಾಚಾರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವ ಕೊಟ್ಟು ವಿಭೂತಿಯನಿಡುವ ತೆರನೆಂತೆಂದರೆ, ಸೂಕರನ ದೇಹವ ತೊಳೆದರೆ ಅದು ಮತ್ತೆ ಮರಳಿ ಆ ಅಶುದ್ಧದ ಪಾಪಕುಳಿಯೊಳಗೆ ಹೊರಳುತ್ತಿದ್ದ ತೆರನಂತೆ ಕಲಿದೇವರದೇವಯ್ಯಾ. ೭

ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಡ

೧೫೪೨

ದಕ್ಷ ಯಾಗವ ನಡೆಸಲೆಂದು ಅಜ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸುರರೆಲ್ಲ ನೆರೆದು ಬಂದು, ಉಂಬುವ ಬಾಯ ನೋಡಾ ! ಬಾಯ ತಪ್ಪಿಸಿ ಉಣಬಂದ ದೈವದ ಬೆಂದ ಬಾಯ ನೋಡಾ! ಉಣದೆ, ಉಡದೆ ಹೊಗೆಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತ ಅಣ್ಣಗಳ ಕೇಡ ನೋಡಾ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ! ೧

೧೫೪೩

ನಿಮ್ಮ ವಚನ ಎನ್ನ ಪುಣ್ಯ ಎಂಬುದು ಹುಸಿಯಾಯಿತ್ತು ನೋಡಾ. ಶಾಸ್ತ್ರದ ವಚನ ಹೋತಿಂಗೆ ಮಾರಿ; ಎಂತು ನಂಬುವೆನಯ್ಯಾ? ನಾನು ಕೊಲ್ಲೆ, ನೇಣು [೨೨]ಕೊಂದಿತ್ತೆಂಬ ಸೊನೆಗಾರರ[೨೨] ಮೆಚ್ಚ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೨

೧೫೪೪

ಇಟ್ಟಿಯ ಹ[೨೩]ಣ್ಣು[೨೩] ನರಿ ತಿಂದು ಸೃಷ್ಟಿ ತಿರುಗಿತೆಂಬಂತೆ ಮಟ್ಟಿಯನಿಟ್ಟ ದ್ವಿಜರ ಮಾತೇಕೋ? ಹಗಲು ಕಾಣದ ಗೂಗೆ ಇರುಳಾಯಿತೆಂದರೆ, ಜಗಕ್ಕೆ ಇರುಳಪ್ಪುದೆ ಮರುಳೆ? ಹೋಮದ ನೇಮದಲ್ಲಿ ಹೋತವ ಕೊಂದು ತಿಂಬ ಅನಾಮಿಕರೊಡನಾಡಿ ಗೆಲುವುದೇನು, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೩

೨೧-೨೧ ಪ್ರಪಂಚಲ ಜನನವನುಂಡರೆ(ಮೂ) ೨೨-೨೨ ಕೊಲ್ಲಿತೆಂದು ನೇಣು ಸೂನಿಗರ(ಮೂ) ೨೩-೨೩ ಣ್ಣ (ಮೂ)

೧೫೪೫

ಮಾತಿನ ಮಾತಿ[ಂ]ಗೆ ನಿನ್ನ ಕೊಂದಿಹರೆಂದು ಎಲೇ ಹೋತೇ ಅಳುಕಂ[೨೪]ಡಾ[೨೪]; ವೇದವನೋದಿದವರ ಮುಂದೆ ಅಳು ಕಂ[೨೪]ಡಾ[೨೪] ಹೋತೇ. ಶಾಸ್ತ್ರವ ಕೇಳಿದವರ ಮುಂದೆ ಅಳು ಕಂ[೨೪]ಡಾ[೨೪] ಹೋತೇ. ನೀನತ್ತುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದ ಮಾಡುವ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೪

೧೫೪೬

ಹೊಲೆಯೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿ ಕುಲವನರಸುವೆ, ಎಲವೋ, ಮಾತಂಗಿಯ ಮಗ ನೀನು! ಸತ್ತುದನೆಳೆವನೆತ್ತಣ ಹೊಲೆಯ? ಹೋತ ತಂದು ನೀವು ಕೊಲ್ಲುವಿರಿ, ಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬುದು ಹೋತಿಂಗೆ ಮಾರಿ; ವೇದವೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯದು. ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರು ಕರ್ಮರಹಿತರು, ಶರಣಸನ್ನಿಹಿತರು, ಅನುಪಮಚರಿತ್ರರು. ಅವರಿಗೆ ತೋರಲು ಪ್ರತಿ ಇಲ್ಲ[೨೫]ವೋ.[೨೫] ೫

೧೫೪೭

"ಲಿಂಗಾರ್ಚನಾತ್ಪರಂ ಪೂಜ್ಯ[ಂ]" ಎಂಬ ಶ್ರುತಿಯು ಇಂದನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತಯ್ಯಾ. "ಲಿಂಗಾಂಗೀ ಪರಮೋ ಶುಚಿಃ" ಎಂಬ ಸಾಮವೇದ ಶಾಖೆ ಸಮನಿಸಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಮಾಡಿದೆ, [೨೬]ಹೋಮವನಿನ್ನು[೨೬] ಮಾಡಿದಡೆ ತಲೆದಂಡ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೬

ಶರಣರ ವಚನಗಳನ್ನು ನಂಬು

೧೫೪೮

ಆದ್ಯರ ವಚನ ಪುರುಷ ಕಂಡಯ್ಯಾ! ಸದಾಶಿವನೆಂಬ ಲಿಂಗವ ನಂಬುವುದು, ನಂಬಲೊಡನೆ ನೀ ವಿಜಯಿ ಕಂಡಯ್ಯಾ! ಅಧರಕ್ಕೆ ಕಹಿ, ಉದರಕ್ಕೆ ಸಿಹಿ. ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರ ವಚನ ಬೇವ ಸವಿದಂತೆ. ೧

೧೫೪೯

ಪಾತಾಳದಗ್ಗಣಿಯ ನೇಣಿಲ್ಲದೆ, ಸೋಪಾನದ ಬಲದಿಂದಲ್ಲದೆ ತೆಗೆಯಬಹುದೆ? ಶಬ್ದಸೋಪಾನವ ಕಟ್ಟಿ ನಡೆಸಿದವರು, ಪುರಾತನರು. ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಾಣಿರೊ, ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದವರ ಮನದ ಮೈಲಿಗೆಯ ಕಳೆಯಲೆಂದು ಗೀತ ಮಾತೆಂಬ ಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಗಿ[೨೭]ಟ್ಟರು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗನ ಶರಣರು. ೨

೨೪–೨೪ ಡೆಯಾ (ಮೂ) ೨೫–೨೫ ವು (ಮೂ) ೨೬–೨೬ ಹೋರುವ ನಿಮ್ಮ (ಮೂ) ೨೭–೨೭ ಕೊ (ಮೂ)

೧೫೫೦

ಕೀ[೨೭]ಲಿಲ್ಲದ ಬಂಡಿ ಹೊಡೆಗೆಡುವು[೨೮]ದ[೨೮] ಮಾಬುದೆ? ಕಡೆಗೀಲು ಬಂಡಿಗಾಧಾರ. ಕಡುದರ್ಪವೇರಿದ ಒಡಲೆಂಬ ಬಂಡಿಗೆ ಮೃಡಶರಣರ ನುಡಿಗಡಣವೇ ಕಡೆಗೀಲು ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೩

೧೫೫೧

ಕರಿಯನಿತ್ತಡೆ ಒಲ್ಲೆ, ಸಿರಿಯನಿತ್ತಡೆ ಒಲ್ಲೆ, ಹಿರಿದಪ್ಪ ರಾಜ್ಯ[೨೯]ವನಿತ್ತ[೨೯]ಡೆ ಒಲ್ಲೆ. ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಸೂಳ್ನುಡಿಯ ಒಂದರಗಳಿಗೆ ಇತ್ತಡೆ, ನಿ[೩೦]ಮ್ಮ[೩೦]ನಿತ್ತೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ! ೪

೧೫೫೨

ಹಾಲತೊರೆಗೆ ಬೆಲ್ಲದ ಕೆಸರು, ಸಕ್ಕರೆಯ[೩೧] ಮಳಲು, ತವರಾಜದ[೩೧] ನೊರೆ[೩೨]ಯಂತೆ[೩೨] ಆದ್ಯರ ವಚನವಿರಲು, ಬೇರೆ ಭಾವಿಯ ತೋಡಿ, ಉಪ್ಪನೀರ ಸವಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಯುಕ್ತಿ, ನಿಮ್ಮ ವಚನಂಗಳ ಕೇಳದೆ ಅನ್ಯ ಪುರಾಣಂಗಳ ಕೇಳಿ ಕೆಟ್ಟೆನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೫

೧೫೫೩

ಮುನ್ನಿನ ಆದ್ಯರ ವಚನ ನೋಡಿರೊ! ಲಿಂಗದ ನಡೆ, ಲಿಂಗದ ನುಡಿ; ಜಂಗಮದ ನಡೆ, ಜಂಗಮದ ನುಡಿ; ಪ್ರಸಾದದ ನಡೆ, ಪ್ರಸಾದದ ನುಡಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರುತಿಯ ತೋರಿ ನುಡಿವರು. [೩೩]ಅಲ್ಲಾ ಎಂದಡೆ[೩೩] ದೃಷ್ಟವ ತೋರಿ ನಡೆವರು. ವೇದವೆಂಬುದು ಓದಿ ಹೇಳುವ ಮಾತು. ಶ್ರುತಿ ಪುರಾಣಾಗಮಂಗಳಾರಿಂದಾದವು. ಇವ ಬಲ್ಲೆವೆಂದು,[೩೪] ನಮ್ಮ ಪುರಾತನರ ವಚನಕ್ಕೆ ಸರಿ ಎಂದು ಅನುಭಾವವ ಮಾಡುವೆವೆಂಬುವ ಕರ್ಮಕಾಂಡಿಗಳಿಗೆ ನಾನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ? ಲಿಂಗಸಂಧಾನಿಗಳಾದ ಮಹಾನುಭಾವಿಗಳು ಊಚು, ಉಳಿದವರು ನೀಚು. ಹೊನ್ನ ಕೆಂಪೆಂದರೆ ಹಿತ್ತಾಳೆಯು ಕೆಂಪೆಂದಂತೆ; ಸಿಂಹ[ದ] ನಡು ಸಣ್ಣದೆಂದರೆ ನಾಯಿಯ ನಡು ಸಣ್ಣದೆಂಬಂತೆ. ಈ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕರ ನುಡಿಯ ಕೇಳಲಾಗದು, ಇವರುಗಳ ಮಾತಾಡಿಸಿ ಗಾಸಿಯಾಗಲೇಕಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ? ೬

೧೫೫೪

ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಶರಣರ ವಾದವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ವಾದವಿಲ್ಲ. ಶರಣರ ವಾದ ಮೋಕ್ಷದ ಬೀಡು. ಶರಣರ ವಾದ ಲಿಂಗದ ನಾಡು. ಶರಣರ ವಾದ ಕಾಳಿಂಗದೇವನು ಮಾಡಿದ ಮಾಯೆಯ ಕೇಡು. ೭

೧೫೫೫

ನಮ್ಮ ಪುರಾತನರ ವಚನಂಗಳನೆಲ್ಲ ಓದದೆ ಇದ್ದಾರು. ಓದಿಯೂ ನಂಬಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ಧಾರು. ನೂರಕ್ಕೊಬ್ಬರಲ್ಲದೆ ನಂಬರು. ನಮ್ಮ ಆದ್ಯರ ವಚನಂಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಜರಿದಾರು; ತಮ್ಮ ಕವಿತ್ವದ ಮೆರೆದಾರು,

---

೨೮-೨೮ ದು (ಮೂ) ೨೯-೨೯ ವಿತ್ತೊ (ಮೂ) ೩೦-೩೦ ನ್ನ (ಮೂ) ೩೧+ ಂತಹ (ಮೂ) ೩೨-೩೨ ಗಳು ಇಂತಪ್ಪ (ಮೂ) ೩೩-೩೩ ಅದಲ್ಲದೆ (ಮೂ) ೩೪+ ಇವ ಬಲ್ಲೆವೆಂದು (ಮೂ)

ನಮ್ಮ ಆದ್ಯರ ವಚನಂಗಳಿಂದೊದವಿದ ಜ್ಞಾನವೆಂಬುದನರಿಯರು. ನಮ್ಮ ಪುರಾತನರು ತಮ್ಮಂತೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ನುಡಿದರೆಂಬುದನರಿಯರು. ತಾಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳಾದರೆಂಬುದನರಿಯರು. ಊರೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ನುಡಿದಾರು. ನಮ್ಮ ಪುರಾತನರ ವಚನವೇ ತಾಯಿತಂದೆ ಎಂದರಿಯರು. ನಮ್ಮ ಆದ್ಯರ ವಚನ ಜ್ಞಾನದ ನೆಲೆಯ ತೆಗೆದಿರಿಸಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಆದ್ಯರ ವಚನ ಮದಮಾತ್ಸರ್ಯಾದಿ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗ ಸಪ್ತವ್ಯಸನ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ದಶವಾಯುಗಳಿಚ್ಚೆಗೆ ಹರಿವ ಮನವ ಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿ ನಿಲಿಸಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಆದ್ಯರ ವಚನ ಅಂಗೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿಯವೆನಿಸಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಆದ್ಯರ ವಚನ ನೂರೊಂದುಸ್ಥಲವ ಮೀರಿದ ಮಹದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಆದ್ಯರ ವಚನ ಇನ್ನೂರಹದಿನಾರು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯವ ಸನ್ಮತವ ಮಾಡಿ, ಸಾಕಾರವ ಸವೆದು ನಿರಾಕಾರವನರಿದು, ನಿರ್ವಯಲ ನಿತ್ಯಸುಖದಲ್ಲಿರಿಸಿತ್ತು. ಇಂತಪ್ಪ ಆದ್ಯರ ವಚನಭಂಡಾರವ ನಮ್ಮ ಪ್ರಭುದೇವರು ಮುಖ್ಯವಾದ ಏಳುನೂರೆಪ್ಪತ್ತು ಅಮರಗಣಂಗಳು, ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಪುರಾತನರು, ಪ್ರಮಥಗಣಂಗಳು ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಕೊಂಡಾಡಿದ ಕಾರಣ, ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸುಖವ ಸೂರೆಗೊಂಡು ಸ್ವಯಲಿಂಗವಾದರು. ೮

೧೫೫೬

ನಮ್ಮ ಆದಿ ಪುರಾತನರು ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪದೆ ನಡೆದರು. ನಡೆದಪ್ಪದೆ ನುಡಿದರು. ಇಂತಪ್ಪ ಪುರಾತನರ ವಚನಂಗಳ ಎರಡಿಲ್ಲದೆ ಕೊಂಡಾಡಿ, ತನುಮನಧನವ ಎರಡಿಲ್ಲದೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಭಕ್ತರ ಭೃತ್ಯ ನಾನು. ಆಳಿನಾಳಯ್ಯಾ ನಾನು. ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗನ ಶರಣರು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಇಂಥ ಸದ್ಭಕ್ತರನೆ ತೋರಿಸಯ್ಯಾ ಪ್ರಭುವೆ. ೯

೧೫೫೭

ಪ್ರಭುವಿನ ವಾದದಿಂದ ವೈರಾಗ್ಯಸಂಪತ್ತು. ಬಸವನ ವಾದದಿಂದ ಭಕ್ತಿಯ ಸಂಪತ್ತು. ಚನ್ನಬಸವನ ವಾದದಿಂದ ಶಿವಪ್ರಸಾದದ ಸಂಪತ್ತು, ಮಡಿವಾಳಯ್ಯನ ವಾದದಿಂದ ಜ್ಞಾನದ ಸಂಪತ್ತು. ಸಕಳೇಶನ ವಾದದಿಂದ ಶಾಂತಿಯ ಸಂಪತ್ತು. ಮೋಳಿಗಯ್ಯನ ವಾದದಿಂದ ದಾಸೋಹದ ಸಂಪತ್ತು. ನೀಲಮ್ಮನ ವಾದದಿಂದ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಸಂಪತ್ತು. ನಾಗಮ್ಮನ ವಾದದಿಂದ ಮಹತ್ವಸಂಪತ್ತು. ಇದು ಕಾರಣ ಕಿನ್ನರ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಪ್ರಮಥರ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಸರ ಬೀರದಿರು. ೧೦

೧೫೫೮

ಆದ್ಯರ ಅರವತ್ತು ವಚನಕ್ಕೆ ದಣ್ಣಾಯಕರ ಇಪ್ಪತ್ತು ವಚನ, ದಣ್ಣಾಯಕರ ಇಪ್ಪತ್ತು ವಚನಕ್ಕೆ ಪ್ರಭುದೇವರ ಹತ್ತು ವಚನ, ಪ್ರಭುದೇವರ ಹತ್ತು ವಚನಕ್ಕೆ ಅಜಗಣ್ಣನ ಐದು ವಚನ, ಅಜಗಣ್ಣನ ಐದು ವಚನಕ್ಕೆ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕಗಳ ಒಂದು ವಚನ (ನಿರ್ವಚನ) ಕಾಣಾ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ. ೧೧

೧೫೫೯

ಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬುದು ಮನ್ಮಥಶಸ್ತ್ರವಯ್ಯಾ, ವೇದಾಂತವೆಂಬುದು ಮೂಲಮನೋವ್ಯಾಧಿಯಯ್ಯಾ, ಪುರಾಣವೆಂಬುದು ಮೃತವಾದವರ ಗಿರಾಣವಯ್ಯಾ, ತರ್ಕವೆಂಬುದು ಮರ್ಕಟಾಟವಯ್ಯಾ,

ಆಗಮವೆಂಬುದು ಯೋಗದ [೩೫]ಘೋ[೩೫]ರವಯ್ಯಾ; ಇತಿಹಾಸವೆಂಬುದು ರಾಜರ ಕಥಾಭಾಗವಯ್ಯಾ, ಸ್ಮೃತಿಯೆಂಬುದು ಪಾಪಪುಣ್ಯ ವಿಚಾರವಯ್ಯಾ, ಆದ್ಯರ ವಚನವೆಂಬುದು ಬಹುವೇದ್ಯವಯ್ಯಾ [೩೬]ನ[೩೬]ಮ್ಮ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ. ೧೨

೧೫೬೦

ನಮ್ಮ ನಡಾವಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪುರಾತರ ನುಡಿಯೇ ಇಷ್ಟವಯ್ಯಾ, ಸ್ಮೃತಿಗಳು ಸಮುದ್ರ[ದ] ಪಾಲಾಗಲಿ, ಶ್ರುತಿಗಳು ವೈಕುಂಠ[ವ] ಸೇರಲಿ; ಪುರಾಣಗಳು ಅಗ್ನಿಯ ಸೇರಲಿ; ಆಗಮಗಳು ವಾಯುವ ಹೊಂದಲಿ. ಎಮ್ಮ ನುಡಿ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ[೩೭] ಮಹಾಲಿಂಗದ ಹೃದಯದೊಳು ಗ್ರಂಥಿಯಾಗಿರಲಿ. ೧೩

ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮ ಪುರಾಣಗಳಿಗೆ ಮನಸೋಲಬೇಡ

೧೫೬೧

ವೇದಂಗಳು ದೈವವೆಂಬ ವಿಪ್ರರಂತಹ ಮರುಳರುಂಟೇ ತ್ರಿಜಗದಲ್ಲಿ? ವೇದವೆಂಬುದೊಂದು ಸಾಧಕಸಂಪತ್ತು. ವೇದಂಗಳು ಶ್ವೇತ, ಅಗಸ್ತ್ಯ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ತ ಮುನಿಗಳಿಂದಾದವು. ಶಬ್ದಗಾಂಭಿರ್ಯ ಶ್ರುತಿಕೋಟಿ ಚರಣಕಮಲನೆಂಬ ಲಿಂಗದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ವೇದಂಗಳು ಅಜ್ಞಾನಸಂಗವಾಗಿ ಅಗೋಚರವಾಗಿ ನುಡಿದವು. ಋಗ್ವೇದ : "ನಾಹಂಕಾ[೩೮]ರೋ[೩೮] ಬ್ರಹ್ಮತೇಜ[ಃ]" ಎಂದುದಾಗಿ, ಯಜುರ್ವೇದ : "ನಾಹಂಕಾ[೩೮]ರೋ[೩೮] ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿವಿ[ರ್]ಷ್ಣು ತೇಜಃ" ಎಂದುದಾಗಿ, ಸಾಮವೇದ : "ನಾಹಂ ದೇ[೩೯]ವೋ[೩೯] ರುದ್ರತೇಜಃ" ಎಂದುದಾಗಿ, ಅಥರ್ವಣವೇದ : "ನಾಹಃಸ್ಥಲಂ"[೪೦] ಎಂದುದಾಗಿ, ಕುಲಮದದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ಕೆಟ್ಟ, ಬಲಮದದಿಂದ ವಿಷ್ಣು ಕೆಟ್ಟ, ದೈವಮದದಿಂದ ರುದ್ರ ಕೆಟ್ಟ, ಛಲಮದದಿಂದ ಇಂದ್ರ ಕೆಟ್ಟ. ಇಂತೀ [೪೧]ನಾಲ್ಕು[೪೧] ಶ್ರುತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗರ್ವದಿಂದ ನೂಂಕಿಸಿಕೊಂಡವು ಶಿವನ ಅರಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ. ಮತ್ತಾ ಚತುರ್ವೇದಂಗಳು ಬಂದು, ಲಿಂಗದ ಚತುರ್ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಓಲೈಸಿ, ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ, ಶ್ರುತಿ : "ಓಂ ಜಯತತ್ವಾನಾಂ। ಪುರುಷಮೇರು ಕಾಮ್ಯಾನಾಂ। ಪುಣ್ಯಜಪಧ್ಯಾನಾನಾಂ। ಸರ್ವಜನ್ಯ ವಿನಾ[೪೨]ಶಿ[೪೨]ನಾ [ಂ] ಆದಿ ಅನಾದಿ ಪಿತ್ರೂಣಾಂ। ಅಜಕೋಟಿ ಸಹಸ್ರವಂದ್ಯಾನಾಂ। ದೇವಕೋಟಿ ಚರಣಕಮಲಾನಾಂ ॥" ಎಂದು ವೇದಂಗಳು ದೇವರ ಚರಣದ ಕುರುಹ ಕಾಣವು. ಆದಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪುರಾತನರು ವೇದವನೋದಿದರೆ ? ಇಲ್ಲ. ಕಲ್ಲಿಲಿಟ್ಟರು, ಕಾಲಿಲೊದೆದರು, ಬಿಲ್ವಪತ್ರದ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಲಿಂಗವಂ ಪುಟ್ಟಿಸಿ ನಿಷ್ಠೆಯ ಪಡೆದರು. ಮನೆಯಬಾಗಿಲ ಕಾಯಿಸಿಕೊಂಡರು, ಆಡಿಸಿದರು, ಅಡಗಿಸಿದರು. ಓಡಿ[೪೩]ದ ಲಿಂಗಮಂ ತಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿದರು. ಇಂತಪ್ಪ ದೃಷ್ಟವ ಸಾಧಿಸಿದರು ನಮ್ಮ ಪುರಾತನರು. ನಿಮ್ಮವರು ವೇದವನೋದಿದರೆ ಹರಿದು, ಅವರನೊಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟ ಕಾಣಾ. ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ. ೧

೩೫–೩೫ ಗೋ (ಮೂ) ೩೬–೩೬ ನಿ (ಮೂ) ೩೭+ ನ (ಮೂ) ೩೮–೩೮ ರ (ಮೂ) ೩೯–೩೯ ವ (ಮೂ) ೪೦ + ಸ್ಥಲಂ (ಮೂ) ೪೧–೪೧ ನಾಲ್ವ (ಮೂ) ೪೨–೪೨ ಶಾ (ಮೂ) ೪೩ + ಸಿ (ಮೂ)

೧೫೬೨

ಆಗಮಮೂರ್ತಿ ಅಂತರಾತ್ಮನೊಳು ಇರುತಿದೆ ಆಗಮನರಿಯಬೇಕೆಂದೇನು ಹೇಳುವಿರೊ? ಆಗಮದ ವಿಚಾರ ಅರುಹು ಲೋಗರಿಗಲ್ಲದೆ, ಆಗಮಮೂರ್ತಿಯೇ ತಾನಾ ಮೂರ್ತಿಗೆ ಆಗಮವಿಚಾರವೇನು ಹೇಳಾ? ಆಗಮ ಅರುಹಿನಮೂರ್ತಿ ಮಾಡಿದರಾದವು ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ. ತರ್ಕ [ಅತರ್ಕ] ಅರ್ಥಿಗೆ ಆಡಿಸ್ಯಾಡಿ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ[ವು] ನೋಡಾ. ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣಾಗಮ ತರ್ಕ ಇವು ಉಪಮೆಯೊಳಗು. ಉಪಮೆಯೊಳಗಾದವು, ಉಪಮಾತೀತನ ಇವೆತ್ತ ಬಲ್ಲವು ಹೇಳಾ? ಆತ್ಮಲಿಂಗದ ಆದ್ಯಂತವನರಿಯದೆ ದ್ವೈತಾದ್ವೈತಗಳೆಂದು ನುಡಿದುಕೊಂಡು ನಡೆವ ಭವರೋಗಿಗಳನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ? ಆಗಮಮೂರ್ತಿ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿಹುದು. ಶಿವಪ್ರಸನ್ನಪ್ರಸಾದ ಒದಗಿದ ಸ್ವಾನುಭಾವಿ ಬಲ್ಲ. ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವಿನಲ್ಲಿ ಬಸವ ಪ್ರಭು ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಮಥರು ಬಲ್ಲರು ಶಿವನ ಘನವ. ೨

೧೫೬೩

ಶಾಸ್ತ್ರ ಘನವೆಂಬೆನೆ? ಕರ್ಮವ ಭಜಿಸುತ್ತಿಹುದು ! ವೇದ ಘನವೆಂಬೆನೆ? ಪ್ರಾಣಿವಧೆಯ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ! ಶ್ರುತಿ ಘನವೆಂಬೆನೆ? ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅರಸುತ್ತಲಿದೆ ! ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ನೀವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ತ್ರಿವಿಧ ದಾಸೋಹದಲ್ಲಲ್ಲದೆ ಕಾಣಬಾರದು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೩

೧೫೬೪

ಆದಿಪುರಾಣ ಅಸುರರಿಗೆ ಮಾರಿ, ವೇದಪುರಾಣ ಹೋತಿಗೆ ಮಾರಿ. ರಾಮಪುರಾಣ ರಕ್ಕಸರಿಗೆ ಮಾರಿ, ಭಾರತಪುರಾಣ ಗೋತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾರಿ, ಇವೆಲ್ಲ ಪುರಾಣವು ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಮೊದಲು, ನಿಮ್ಮ ಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಿಲ್ಲ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೪

೧೫೬೫

ವೇದಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಹರಿಯದಿರು, ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಸುಳಿಯದಿರು ಸುಳಿಯದಿರು. ಪುರಾಣಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಳಸದಿರು ಬಳಸದಿರು. ಆಗಮಂಗಳಹಿಂದೆ ತೊಳಲದಿರು ತೊಳಲದಿರು. ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಕೈವಿಡಿದು ಶಬ್ದಜಾಲಂಗಳಿಗೆ ಬಳಲದಿರು ಬಳಲದಿರು. ೫

೧೫೬೬

ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮ ಪುರಾಣಂಗಳೆ[೪೪]ಲ್ಲವು[೪೪] ಕೊಟ್ಟಣವ [೪೫]ಕುಟ್ಟಿದ[೪೫] ನುಚ್ಚು ತೌಡು. [೪೬]ಕಾಣಿಭೋ.[೪೬] ಅವನು ಕುಟ್ಟಲೇಕೆ? [ಕುಸುಕಲೇಕೆ?] ಅತ್ತಿತ್ತ ಹರಿವ ಮನದ ಶಿರವನರಿ[೪೭]ದಡೆ[೪೭] ಬಟ್ಟಬಯಲು ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೬

೪೪–೪೪ ಂಬುವ (ಮೂ) ೪೫–೪೫ ಕುಟ್ಟುತ್ತ (ಮೂ) ೪೬–೪೬ ಕಾಂಬೊ (ಮೂ) ೪೭–೪೭ ಯ ಬಲ್ಲಡೆ (ಮೂ)

೧೫೬೭

ಆಗಮವ ಬಲ್ಲೆವೆಂದು, ಆಗಮಜ್ಞರೆನಿಸಿಕೊಂಬರು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ, ಆಗಮವೆಂದು ನುಡಿವ ವಾಗಿಂದ್ರಿಯವ ಬಲ್ಲರಲ್ಲದೆ ಆಗಮಮೂರ್ತಿ [೪೮]ಹೇ[೪೮]ಗಿರುವುದು ಬಲ್ಲರೆ ಹೇಳಿರೊ. ಆಗಮಮೂರ್ತಿ [ವಾಙ್ಮನಕ್ಕಗೋಚರವು]. ವಾಙ್ಮನಕ್ಕಗೋಚರವಾದ ವಸ್ತುವ ಆಗಮದಿಂದೆ ಅಂತಿದೆ ಇಂತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಭ್ರಾಂತಿನ ಭವಭಾರಿಯನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ? ೭

೧೫೬೮

ವೇದ ವೇದಿಸಲರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟವು, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಧಿಸಲರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟವು. ಪುರಾಣ ಪೂರೈಸಲರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟವು. ಹಿರಿಯರು ತಮ್ಮ ತಾವರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟರು. ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ತಮ್ಮನೆ ತಿಂದಿತ್ತು; ನಿಮ್ಮನೆತ್ತಬಲ್ಲರು ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೮

೧೫೬೯

ವೇದ ಯೋನಿಯ ಹಂಗು, ಶಾಸ್ತ್ರ ಯೋನಿಯ ಹಂಗು, ಪುರಾಣ ಯೋನಿಯ ಹಂಗು, ಆಗಮ ಯೋನಿಯ ಹಂಗು, ನಾದದಿಂದುದಿಸಿದವು ಶ್ರೋತ್ರದ ಹಂಗು. ಹೇಳುವುದು ವೇಜ್ಜ, [ಕೇಳುವುದು ವೇಜ್ಜ], ತಾ ಹಿಂದೆ ಬಂದುದು ವೇಜ್ಜ, [೪೯]ಈಗ ನಿಂದು[೪೯] ಮಾಡುವುದು ವೇಜ್ಜ. ಇಂತೀ ವೇಜ್ಜದ[ಜ್ಜೆಯ] [೫೦]ಗುದ್ದಿನಲ್ಲಿ[೫೦] ಬಿದ್ದವರಿಗೆ ನಿ[೫೧]ರ್ಧ[೫೧]ರವಿಲ್ಲ. ಆತುರವೈರಿ ಮಾರೇಶ್ವರಾ. ೯

೧೫೭೦

ವೇದಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ಭೇದಿಸಿ ಕಂಡಿಹೆವೆಂದರೆ, ಕಾಣಲರಿಯದೆ ಬಳಲಿ ಬೆಂಡಾಗಿ ಹೋದವು. ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳು ಸಾಧಿಸಿ [ನಿಮ್ಮ] ಕಂಡಿಹೆನೆಂದರೆ ಕಾಣಲರಿಯದೆ ಸಂದೇಹಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಹೋದವು. ಆಗಮಂಗಳು ಅರಸಿ [ನಿಮ್ಮ] ಕಂಡಿಹೆವೆಂದರೆ ಕಾಣಲರಿಯದೆ ಮೂಗಾಗಿ ಹೋದವು. ಇಂತೀ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮಂಗಳ ನೋಡಿ ನಿಮ್ಮ ಕಂಡಿಹೆವೆಂಬರೆಲ್ಲ ಇನ್ನೆತ್ತ ಕಂಡಿಹರಯ್ಯಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ?೧೦

೧೫೭೧

ವೇದಂಗಳಿಗೆ ಅಭೇದ್ಯವಾದ ಶಿವನ ಭೇದಿಸಿ ಕಂಡರು ನೋಡಾ ಶರಣರು. ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಿಗಸಾಧ್ಯನಾದ ಶಿವನ ಸಾಧಿಸಿ ಕಂಡರು ನೋಡಾ ಶರಣರು. ಆಗಮ[೫೨] ಇತಿಹಾಸ ತರ್ಕಕ್ಕಸಾಧ್ಯನಾದ ಶಿವನ ಅರಸಿ ಕಂಡರು ನೋಡಾ ಶರಣರು. ಅಗಮ್ಯ ಅಪ್ರಮಾಣ[೫೩]ನಾ[೫೩]ದ ಪರಶಿವನ ಪ್ರಮಾಣಿಸಿ ಕಂಡರು, ಒಳಹೊಕ್ಕು ಬೆರಸಿದರು ನೋಡಾ ನಮ್ಮ ಶರಣರು ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೧೧

೧೫೭೨

ವೇದವನೋದಿದ ವೇದಜ್ಞರು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಶಾಸ್ತ್ರವನೋದಿದ [೫೪]ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು[೫೪] ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆಗಮವನೋದಿದ ಆಗಮಜ್ಞರು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದಿ ಅನಾದಿಯಿಂದ[ತ್ತ]ತ್ತವಾದ ಮಹಾಘನವಸ್ತುವನೊಡಗೂಡಿದ ಶರಣಂಗೆ ಇವರಾರೂ ಸರಿಯಲ್ಲವಯ್ಯಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೧೨

೪೮-೪೮ ಪ್ಯಾ (ಮೂ) ೪೯-೪೯ ಇಂತೀ ವೇಜ್ಜಗನಿಂದ (ಮೂ) ೫೦-೫೦ ಗುದ್ದ (ಮೂ) ೫೧-೫೧ ರ್ಥಾ (ಮೂ) ೫೨ + ಂಗಳು (ಮೂ) ೫೩-೫೩ ವಾ (ಮೂ) ೫೪-೫೪ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು (ಮೂ)

೧೫೭೩

ವೇದಂಗಳು ನಿಜವಬಲ್ಲಡೆ, ವೇದಜ್ಞರ ಮೆರೆಯಲೊಲ್ಲದೆ ಚೆನ್ನಯ್ಯ ಅಕ್ಕಯ್ಯಂಗಳ ಮೆರೆಯಲೇಕೆ? ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳು ಸತ್ಯವ ನುಡಿದರೆ, ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳ ಮಾತಿಂಗೆ ಹೇಸಿ ಕಿರಾತಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಕಣ್ಣಪ್ಪಗಳ ಮೆರೆಯಲೇಕೆ? ಆಗಮವೇ ಆಚಾರವನರಿದಡೆ ಆಗಮವರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಕೆಂಬಾವಿ ಭೋಗಣ್ಣನ ಬೆನ್ನಲುರುಳತ್ತ ಹೋಗಲೇಕೆ? ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮಪುರಾಣಂಗಳು ಶಿವನಾದಿ ಅಂತ್ಯವನರಿದಡೆ ಸಾಮವೇದಿಗಳು ಶ್ವಪಚಯ್ಯಂಗೆ ಶಿಷ್ಯರಾಗಲೇಕೆ? ವಾದಿಸದಿರೋ ಪ್ರತಿ[೫೫]ವಾ[೫೫]ದಿ ನೀನಂತರಂಗವನರಿಯದೆ, ಅಭೇದ್ಯವು ಘನಕ್ಕೆ ಘನ ಶಂಭುಸೊಡ್ಡಳ. ೧೩

೧೫೭೪

ವೇದದವರನೊಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಮಾದಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯಂಗೊಲಿದ. ಶಾಸ್ತ್ರದವರನೊಲ್ಲದೆ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಸಂಕಣ್ಣಂಗೊಲಿದ. ಕರ್ಮಿಗಳನೊಲ್ಲದೆ ತೆಲುಗ ಜೊಮ್ಮಯ್ಯಂಗೊಲಿದ. ಅಣ್ಣ ಕೇಳಾ ಸೋಜಿಗವ, ದಾಸ ದುಗ್ಗಳೆಗೊಲಿದ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಸೊಡ್ಡಳ ಹಾರುವಣ್ಣಗಳಿಗೆ ಹೇಸಿ ಕದವ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡನು.೧೪

೧೫೭೫

ಹೋ ಹೋ, ವೇದವೇ ತತ್ವವಾದಡೆ ಮಾದಾರನ ಮನೆಯಲುಂಡಂದು ಒಬ್ಬ ನಿಧಾನವುಳ್ಳ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಾರೂ ಇಲ್ಲವಾದರೆ? ಶಾಸ್ತ್ರವೇ ತತ್ವವಾದಡೆ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಬೇಡಂಗಿತ್ತಂದು ಒಬ್ಬರು [೫೬]ಶ್ರೋತ್ರೀಯಂಗೀಯ[೫೬]ಲಾಗದೆ? ಆಗಮವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಮೂರ್ತಿ ಎಂದೆಂಬ ಮಾತದಂತಿರಲಿ, ಅದ ಕೇಳಲಾಗದು, ಭ್ರಾಂತಿಬೇಡ. ಭಾವಮೂರ್ತಿ ಬಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣವಿದೆ.[೫೭]ಅಕುಲವೆಂದಡೆ[೫೭] ಹೊಕ್ಕ ಕಕ್ಕಯ್ಯನ ಮನೆಯ. [೫೮]ಅಕ್ಕಟಾ[೫೮] ನಿಮ್ಮ ತರ್ಕ ಮುಕ್ಕಾಯಿತ್ತು. ಲೋಕವರಿಯದೆ? ಕಲ್ಲಿಲಿಟ್ಟು ಕಾಲಿಲೊದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿ ನುಡಿಯಿತ್ತಲ್ಲಾ! ಇಂಬಿಲ್ಲದ ದ್ವಿಜರೆಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿರೋ, ಸಲ್ಲದು ನಿಮ್ಮ ಮಾತು. ನಿಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿ, ಬಲ್ಲಿದ ನಡೆದುದೇ ಬಟ್ಟೆ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಚಾರಿಗಳು ನಿಸ್ಸೀಮರು. ೧೫

೧೫೭೬

ಆಗಮಾಚಾರವಲ್ಲದೆ ಶಿವಭಕ್ತರಲ್ಲೆಂಬ ಭ್ರಮಿತರೆಲ್ಲರೂ ನೀವು ಕೇಳಿರೋ. ಮುಕ್ಕಳಿಸಿದ ನೀರ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆವುದಿದಾವ ಆಗಮಾಚಾರ? ಸರವ ಕಟ್ಟಿ ಪತ್ರೆಯ ಹರಿದು ಹಾಕುವ[೫೯]ದಿದಾವ[೫೯] ಮಂತ್ರದೊಳಗು? ಸರ್ರನೆ ಹರಿತಂದು ಬಿರ್ರನೆ ಕಲ್ಲಿಲಿಡುವುದಿದಾವ ಪೂಜೆಯೊಳಗು? ಬಹುಬುದ್ಧಿ ಬೇಡ; ಶರಣೆಂದು ಶುದ್ಧರಪ್ಪುದು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರದೇವರೆಲ್ಲವ ಬಲ್ಲನು. ೧೬

೧೫೭೭

ಭಕ್ತನಾಗಲಿ ಮಹೇಶ್ವರನಾಗಲಿ ಏನನೋದಿದರೇನಯ್ಯಾ? ಏ[೬೦]ನ[೬೦]ಕೇಳಿದರೇನಯ್ಯಾ? ಏ[೬೦]ನ[೬೦] ಹಾಡಿದರೇನಯ್ಯಾ? ಓದಿ ಮರುಳಾದಿಯೋ ಕೂಚಭಟ್ಟರೆ ಎಂದು ಗಿಳಿಯೋದಿ ತನ್ನ ಮಲವ

೫೫–೫೫ ಪಾ (ಮೂ) ೫೬–೫೬ ಸ್ತೋತ್ರಂಗೆಯ್ಯ (ಮೂ) ೫೭–೫೭ ಕುಲವೆಂದರೆ (ಮೂ) ೫೮–೫೮ ಅಕ್ಕರು (ಮೂ) ೫೯–೫೯ ದು ಇದು ಆವ (ಮೂ) ೬೦–೬೦ ನು (ಮೂ)

ಭಂಜಿಸಿದಂತೆ. ಏಕಲಿಂಗನಿಷ್ಠಾಚಾರ ಸ್ವಾನುಭಾವ ವಿವೇಕಸಿದ್ಧಾಂತ ನಿರ್ಣಯವಿಲ್ಲದೆ, ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಕಲಿತು, ನುಡಿಗೆ ನುಡಿಯ ಕಲಿತು ತರ್ಕಟ ಮರ್ಕಟರಂತೆ ಹೋರುವ ಬಯಲಸಂಭ್ರಮದ ತರ್ಕಿಗಳ ಕಂಡರೆ ಮಾಗಿಯ ಕೋಗಿಲೆಯಂತೆ ಮೌನಭಾವವಿರುವುದು ನೋಡಾ, ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೇ. ೧೭

೧೫೭೮

ಚತುರ್ವೇದದನುಭವ ಮಾಡುವ ಜಂಗಮವೆಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮನ ಸಂತತಿ. ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣದನುಭವ ಮಾಡುವ ಜಂಗಮವೆಲ್ಲ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಸ[ಂ]ತತಿ. ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ದಿವ್ಯಾಗಮದನುಭವ ಮಾಡುವ ಜಂಗಮವೆಲ್ಲ ರುದ್ರನ ಸಂತತಿ. ಮೂವತ್ತೆರಡು ಉಪನಿಷದುಗಳನುಭವ ಮಾಡುವ ಜಂಗಮ ಘನ ನಿತ್ಯ ಕಾಣಾ ಜಂಗಮಲಿಂಗಪ್ರಭುವೆ. ೧೮

೧೫೭೯

ವೇದ ವಿಪ್ರರ[೬೧]ಬೋ[೬೧]ಧೆ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂತೆಯ ಮಾತು, ಪುರಾಣ ಪುಂಡರ ಗೋಷ್ಠೀ. ಆಗಮ ಅನೃತದ ನುಡಿ, ತರ್ಕ ವ್ಯಾಕರಣ ಕನಿಷ್ಠವಾದ, ಇಂತಿವರ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದ ಭಾಷೆ, ಇದು ಕಾರಣ ತನ್ನೊಳ[೬೨]ಗನರಿದ ಅನುಭವದಿಂದ[೬೨] ಘನವಿಲ್ಲೆಂದ ನಮ್ಮ ಕಲಿದೇವರದೇವ. ೧೯

೧೫೮೦

ವೇದವನೋದುವರೆಲ್ಲ ಬಂಜೆಯ ಮಕ್ಕಳು, ಶಾಸ್ತ್ರವನೋದುವರೆಲ್ಲ ಸೂಳೆಯ ಮಕ್ಕಳು, ಪುರಾಣವ ಹೇಳುವರೆಲ್ಲ ಕುಂಟಣಿಗಿತ್ತಿಯ ಮಕ್ಕಳು. ತರ್ಕತಂತ್ರವನೋದಿ ಹೇಳುವರೆಲ್ಲ ವೈದ್ಯಕಾರಿತಿಯ ಮಕ್ಕಳು. ಇಂತೀ ವೇದಾಗಮಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣ ತರ್ಕ ತಂತ್ರಗಳೆಲ್ಲ[ವ] ಕೇಳಿ ಆಚರಿಸುವರೆಲ್ಲ ಡೊಂಬಜಾತಿಕಾರ್ತಿಯ ಮಕ್ಕಳು. ಇಂತಪ್ಪ ಜಡಮತಿವ್ರತಭ್ರಷ್ಟ ಮೂಳಹೊಲೆಯರಿಗೆ ಭವಬಂಧನ ಎಂದೂ ಹಿಂಗದು, ಮುಕ್ತಿ ದೋರದು. ಇಂತಿವರ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಮುನ್ನವೇ ಭವ ಹಿಂಗದು, ಮುಕ್ತಿದೋರದು ಎಂದನಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ. ೨೦

೧೫೮೧

ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ತೊ[೬೩]ಟ್ಟಿ[೬೩]ಲೊಳಗೆ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಿಶುವ ಮಲಗಿಸಿ, ಸಕಲವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ನೇಣ ಕಟ್ಟಿ, ಹಿಡಿದು ತೂಗಿ ಜೋಗುಳವಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾಳೆ ಭ್ರಾಂತಿಯೆಂಬ ತಾಯಿ! ತೊಟ್ಟಿಲು ಮುರಿದು, ನೇಣು ಹರಿದು, ಜೋಗುಳ ನಿಂದಲ್ಲದೆ ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗವ ಕಾಣಬಾರದು. ೨೧

೧೫೮೨

ವೇದ ಘನವೆಂಬುದೊಂದು ಸಂಪಾದನೆ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಘನವೆಂಬುದೊಂದು ಸಂಪಾದನೆ, ಪುರಾಣ ಘನವೆಂಬುದೊಂದು ಸಂಪಾದನೆ, ಆಗಮ ಘನವೆಂಬುದೊಂದು ಸಂಪಾದನೆ. ಅಹುದೆಂಬುದೊಂದು

೬೧–೬೧ ಬಾ (ಮೂ) ೬೨–೬೨ ಗಿರದ ಅನುಭಾವಿಯಲ್ಲಿಂದ (ಮೂ) ೬೩–೬೩ ಟ್ಟ (ಮೂ)

ಸಂಪಾದನೆ, ಅಲ್ಲೆಂಬುದೊಂದು ಸಂಪಾದನೆ, ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಮಹಾಘನದ ನಿಜವನರಿಯದ ಕಾರಣ ಹಲವು ಸಂಪಾದನೆಗಳಾದವು. ೨೨

೧೫೮೩

ಓದಿ ಓದಿ [೬೪]ವೇದ[೬೪] ವಾದಕ್ಕಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂದೇಹಕ್ಕಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಅರಿದಿಹೆ ಅರಿದಿಹೆನೆಂದು ಆಗಮವಗಲಕ್ಕೆ ಹರಿಯಿತ್ತಲ್ಲಯ್ಯಾ. ನೀನೆತ್ತ ನಾನೆತ್ತಲೆಂದು, ಬೊಮ್ಮ ಬಕ್ಕಟಬಯಲು ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೨೩

೧೫೮೪*

ವೇದವಾಕ್ಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬೀಜ. ಶಾಸ್ತ್ರವಾಕ್ಯ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಬೀಜ. ಪುರಾಣ ವಾಕ್ಯ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬೀಜ. [ಆಗಮವಾಕ್ಯ ಅರಿವಿಂಗೆ ಬೀಜ]. ಭಕ್ತಿಯ ಫಲ ಭವಕ್ಕೆ ಬೀಜ. [೬೫]ಏಕ[೬೫]ನಿಷ್ಠೆ ಸಮ್ಯಕ್ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಬೀಜ. ಸಮ್ಯಕ್ಜ್ಞಾನ ಅದ್ವೈತಕ್ಕೆ ಬೀಜ. ಅದ್ವೈತ ಅರಿವಿಂಗೆ ಬೀಜ. ಅರಿವನಾರಡಿಗೊಂಡು ಕುರುಹಿಲ್ಲದ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತೆರಹಿಲ್ಲದಿಪ್ಪುದನರಿಯಾ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೨೪

೧೫೮೫

ಅನಂತ ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಆಗಮ ಪುರಾಣ ತರ್ಕ ತಂತ್ರಗಳನು ಆತ್ಮ ಮಾಡಿದನಲ್ಲದೆ, ಆತ್ಮನ[ನ]ವು ಮಾಡಿ[೬೬]ದು[೬೬]ದಿಲ್ಲ. ಎನ್ನ ಅಂತರಂಗದ ಅರಿವಿನಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಎನ್ನ ಉರಿಲಿಂಗದೇವರು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಆಗೆಂದರಾದವು. ೨೫

ವರ್ಣಗಳಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು

(ಜಾತಿಭೇದ)+

೧೫೮೬

ದೇವ ದೇವಾ, ಬಿನ್ನಪವ ಅವಧಾರು: ವಿಪ್ರ ಮೊದಲು ಅಂತ್ಯಜ ಕಡೆಯಾಗಿ ಶಿವಭಕ್ತರಾದವರನೆಲ್ಲರನೊಂದೇ ಎಂಬೆ; ಹಾರುವ ಮೊದಲು ಶ್ವಪಚ[೬೮] ಕಡೆಯಾಗಿ ಭವಿಯಾದವರನೆಲ್ಲರನೊಂದೇ ಎಂಬೆ; ಹೀಗೆಂದು ನಂಬುವುದೆನ್ನ ಮನವು. ಈ ನುಡಿ ನುಡಿಯೊಳಗೆ ಎಳ್ಳಮೊನೆಯಷ್ಟು ಸಂದೇಹವುಳ್ಳರೆ, ನೀನಂದೆ ಮೂಗಕೊಯ್ಯಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧

೬೪-೬೪ ನಾದ (ಮೂ) ೬೫-೬೫ ಏಕೋಭಾವದ (ಮೂ) ೬೬-೬೬ ಡುವ (ಮೂ) ೬೭-೬೭ ರುವು (ಮೂ) * ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬಂದಿದ್ದ ೧೫೬೮ನೆಯ ವಚನವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ (ಸಂ) + 'ಜಾತಿಭೇದ' ಎಂಬ ಪ್ರಧಾನ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಡಾ. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರು ೮ ಉಪಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಂಥದ ಏಕಮುಖತೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುವುದೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಪ್ರಧಾನ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ನಾವು ಉಪಶೀರ್ಷಿಕೆಗೊಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಂದ ೮ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಜಾತಿಭೇದ ಸೂಚನೆಗಳೆಂದೇ ಭಾವಿಸಬೇಕು. (ಸಂ) ೬೮+ ರ (ಮೂ)

೧೫೮೭

ಹೊಲೆಗಂಡಲ್ಲದೆ ಪಿಂಡದ ನೆಲೆಗಾಶ್ರಯವಿಲ್ಲ, ಜಲಬಿಂದುವಿನ ವ್ಯವಹಾರ ಒಂದೆ; ಆಶೆಯಾಮಿಷ ರೋಷ ಹರುಷ ವಿಷಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದೆ. ಏನನೋದಿ, ಏನು ಕೇಳಿ, ಏನ ಫಲ? ಕುಲಜನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಆವುದು ದೃಷ್ಟಾಂತ? ಶ್ಲೋ : "ಸಪ್ತಧಾತು ಸಮಂ [ಪಿಂಡಂ] ಸಮಯೋನಿ ಸಮುದ್ಭವಂ । ಆತ್ಮ ಜೀವ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ವರ್ಣಾನಾಂ ಕಿಂ ಪ್ರಯೋಜನಂ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಕಾಸಿ ಕಮ್ಮಾರನಾದ, ಬೀಸಿ ಮಡಿವಾಳನಾದ; ಹಾಸನಿಕ್ಕಿ ಸಾಲಿಗನಾದ; ವೇದವನೋದಿ ಹಾರುವನಾದ; ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವರುಂಟೆ ಜಗದೊಳಗೆ? ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ಲಿಂಗಸಂಗವನರಿತವನೇ ಕುಲಜನು. ೨

೧೫೮೮

ಶಿಖಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ನಯನ ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ನಾಸಿಕ ಬಣಜಿಗ, ಅಧರ ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಕರ್ಣ ಗೊಲ್ಲ, ಕೊರಳು ಕುಂಬಾರ, ಬಾಹು ಪಂಚಾಳ, ಅಂಗೈ ಉಪ್ಪಾರ, *ನ*ಖ ನಾಯಿ[ಂ]ದ, ಒಡಲು ಡೊಂಬ, ಬೆನ್ನು ಅಗಸ, ಚರ್ಮ ಜಾಡ, ಪೃಷ್ಠಸ್ಥಾನ ಕಬ್ಬಿಲಿಗ, ಒಳದೊಡೆ ಹೊಲೆಯ, ಮೊಣಕಾಲು ಈಡಿಗ, ಕಣಕಾಲು ಸಮ್ಮಗಾರ. ಮೇಗಾಲು ಮಚ್ಚಿಗ, ಚಲಪಾದವೆಂಬ ಅಂಗಾಲು ಶುದ್ಧಮಾದಿಗ ಕಾಣಿರೊ. ಇಂತೀ ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿ ತನ್ನಲ್ಲುಂಟು. ಇವು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಜಾತಿಗೆ ಹೋರುವ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ನಮ್ಮ ಸೊಡ್ಡಳದೇವರು ಮೆಚ್ಚನಯ್ಯಾ. ೩

೧೫೮೯

ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಹಾರುವನಾಗಿ, ವೀರವಿತರಣಕ್ಕೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯನಾಗಿ, ಸರ್ವವನಾರಯ್ದು ನೋಡುವಲ್ಲಿ ವೈಶ್ಯನಾಗಿ, ಕೃಷಿಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶೂದ್ರನಾಗಿ. ಇಂತೀ ಜಾತಿ ಗೋತ್ರದೊಳಗೆ ನೀಚಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂಬ ಎರಡು ಕುಲವಲ್ಲದೆ ಹೊಲೆಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿ ಎಂಬ ಕುಲವಿಲ್ಲ. ಬ್ರಹ್ಮವನರಿದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಸರ್ವಜೀವಹತಕರ್ಮಕ್ಕೊಳಗಾದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮಗಾರ. ಈ ಉಭಯವನರಿದು ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಕೈಯುಳಿಗತ್ತಿ ಅಡಿಗೂಂಟಿ೨೦ಗೆ೨೦ಡೆಯಾಗಬೇಡ. ಅರಿ ನಿಜಾತ್ಮರಾಮರಾಮನಾ.* ೪

---

* ಅರ್ಥ: ನಾಲ್ಕು ವೇದ ಹದಿನಾರು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ. ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಜಯಿಸುವ ಪರಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ. ತ್ಯಾಗಗುಣಕ್ಕೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯನೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಸಮಸ್ತವಾದ ಗಜಪರೀಕ್ಷೆ ಅಶ್ವಪರೀಕ್ಷೆ ತುರುಪರೀಕ್ಷೆಯ ನೋಡಿ ಕ್ರಯ ವಿಕ್ರಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವೈಶ್ಯನೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಹಲಾಯುಧ ಕೃಷಿಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶೂದ್ರನೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ಜಾತಿಯೊಳಡಗಿದ ಗೋತ್ರ ಮೊದಲಾದ ನೂರೊಂದು ಕುಲ ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಯೊಳಗೆ ಅಧಮಕುಲ ಉತ್ತಮ ಕುಲವೆಂಬ ಉಭಯಕುಲವಲ್ಲದೆ ಹೊಲೆಯ ಕಡೆಯಾದ ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿ ನೂರೊಂದು ಕುಲವೆಂಬುವಿಲ್ಲ. ಪರಬ್ರಹ್ಮವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿಪ್ಪುದೆಂದರಿದಾಚರಿಸುವಲ್ಲಿ ಆತನೇ ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಯು. ಸಮಸ್ತಪ್ರಾಣಿಗಳ *[ದ]*ಯವಿಲ್ಲದೆ ಕೊಲ್ಲುವ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಕ್ಕೊಳಗಾದಲ್ಲಿ ಆತನೇ ಮಾದಿಗನು. ಬ್ರಹ್ಮವನರಿದವನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕೊಲ್ಲುವನೇ ಸಮ್ಮಗಾರನೆಂಬ ಈ ಎರಡು ಭೇದವನ್ನು ತಿಳಿದು ಶಿವಾಧಿಕ್ಯವನು ಮರೆದುಬಿಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದರ್ಥ. ೯–೯ ಸ (ಮೂ) ೨೦–೨೦ ಕೆ (ಮೂ)
– ಧ್ಯೇ (ಮೂ)

೧೫೯೦

[೨೧]ನ[೨೧]ರಕುಲ ಹಲವಾದಲ್ಲಿ ಯೋನಿಯಲುತ್ಪತ್ಯ ಒಂದೇ ಭೇದ. ಮಾತಿನ ರಚನೆ ಎಷ್ಟಾದಡೇನು? ವಿಹಿತವನರಿವುದು ಒಂದೇ ಭೇದ. ವಸ್ತು, ಜಾತಿ ಗೋತ್ರ ವಿಶೇಷವೆಂಬಲ್ಲಿ ದಿವಾರಾತ್ರಿ ಎಂಬುಭಯವನಳಿವುದಕ್ಕೆ ತಮ ಬೆಳಗೆ[ರಡೆ]ಂಬವಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ಕುಲ ಉಭಯಶಕ್ತಿ ಪುರುಷತ್ವವಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಹಲವು ತೆರನುಂಟೆಂದಡೆ ಮೀರಿ ಕಾಂಬ ಶ್ರುತ ದುಷ್ಟವಿನ್ನಾವುದು? ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ನೀರು ನೆಲ ಸೂರ್ಯ ಸೋಮ ಆರೈದು ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿ ಒಂದೇ. ಬೊಂಬೆ ಹಲವ ನೋಡಿ ಬೊಂಬೆ ಹಲವಂದವ ಕಾಣ್ಬಂತೆ ಅದರಂದವ ತಿಳಿದು ನಿಂದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕುಲದ ಹೊಲೆ[೨೨]ಯೆಂ[೨೨]ದೂ ಇಲ್ಲ ವೆಂದೆ. ಕೈಯುಳಿಗತ್ತಿ ಅಡಿಗೂಂಟಿ[೨೩]ಗೆ[೨೩]ಡೆಯಾಗಬೇಡ ಅರಿ ನಿಜಾತ್ಮರಾಮ ರಾಮನಾ.* ೫

೧೫೯೧

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆ ಅಧಿಕವೆಂದೆಂಬಿರಿ ಭೋ, ಆ ಮಾತದು ಸತ್ಯ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾರೆಂದರಿಯಿರಿ; ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ ಶಿವನು. ವರ್ಣಾನಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ದೇವನೆಂಬುದು ನಿಶ್ಚಯ. ಆ ವರ್ಣವಾವುದೆಂದಡೆ, ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರ ಇಂದ್ರ ಈ ನಾಲ್ವರು ಜಾತಿ ವರ್ಣಕ್ಕೆ ಸಲುವರು. ಇಂತೀ ವರ್ಣಂಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಶಿವನೇ ಗುರು. ಆ ಸದಾಶಿವನ ಗುರುತ್ವಕ್ಕೆ ಏನು ಲಕ್ಷಣವೆಂದಡೆ : ಸರ್ವಭೂತಂಗಳೊಳಗೆ ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮಕನಾಗಿ[ಹನು] ಶ್ರುತಿ : "ಅಣೋರಣೀಯಾನ್ ಮಹತೋಮಹಿಯಾನ್" ಎಂದುದಾಗಿ, "ಯತ್ರ ಜೀವಸ್ತತ್ರ ಶಿವ" ಎಂದುದಾಗಿ, "ಆತ್ಮಾನಾಂ ಪೂರಿತಂ ಸರ್ವಂ" ಎಂದುದಾಗಿ, "ಆತ್ಮಾನಾಂ ಪತಯೇ" ಎಂದುದಾಗಿ, "ಆತ್ಮಂ [ಅ] ವರ್ಣಂಚ ಆತ್ಮಂ ಅಮೂ[೨೪]ರ್ತಯೇ[೨೪] ಆತ್ಮ ಚಿದಂ ಕರ್ಮ, ಆತ್ಮಂ ಅಕುಲಂ ಯಥಾ ಆತ್ಮಪೂರಿ[೨೫]ತೋ[೨೫] ದೇವಾಯ ನಮಃ ಆತ್ಮ ರುದ್ರೋ ಭವತಿ, ಆತ್ಮ ಸದಾಶಿವಾಂಶೋಯೇ ತದ್ಭೂತಾಯ."[೨೬] ಎಂದುದಾಗಿ, ಆತ್ಮಂಗೆ ಆವ ಕುಲವುಂಟು ಹೇಳಿರೊ? ಅಂತು ಆತ್ಮನು ಸರ್ವಭೂತಂಗಳಿಗೆ ಗುರುವೆನಿಸಿಕೊಂಬ. ಆತ್ಮಂಗೆ ಗುರು ಸದಾಶಿವನು. ಆತ್ಮನು ಸದಾಶಿವನ ಕೂಡಲಿರೆ, ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮಕನಾಗಿ ಸರ್ವವೂ ಸದ್ಗುರುವೆನಿಸಿಕೊಂಬ. 'ವರ್ಣಾನಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಗುರು' ಎಂಬ ಶ್ರುತಿಯನರಿದು ದ್ವಿಜರು ತಾವು ಗುರುವೆಂಬ ಪರಿಯ ನೋಡಾ. ಗುರುವಾದರೆ ಗುರತ್ವದ ಲಕ್ಷಣ ಬೇಡಾ? ಗುರುವಾದಡೆ ಸಕಲವನು ಕೂಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಡಾ? ತಾವು ಗುರುವಾದಡೆ ಕುಲ

೨೧-೨೧ ವ (ಮೂ) ೨೨-೨೨ ಒಂ (ಮೂ) * **ಅರ್ಥ:** ಮನುಷ್ಯಕುಲ, ನೂರೊಂದುಕುಲ ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಗಳಾದರೂ ಯೋನಿಯು ಒಂದೇ ಭೇದ; ಉತ್ಪತ್ತಿ ಒಂದೇ ಭೇದವು. ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮಂಗಳ ರಂಜನೆಯು ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದಡೂ ಮೋಕ್ಷವ ನಿಶ್ಚೈಸಿ ಹೇಳುವುದು ಒಂದೇ ವಿಧವು. ನೂರೊಂದು ಎಂಬುವಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ನೂರೊಂದು ಕುಲ, ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿ ಅದರೊಳಗಡಗಿದ ಗೋತ್ರಂಗಳು ಉತ್ತಮ ಅಧಮವೆಂಬಲ್ಲಿ, ಹಗಲು ಇರುಳು ಎಂಬೆರಡನೂ ಪ್ರಮಾಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾವಳ ಬೆಳಗೆಂಬುಭಯವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡೆಂಬ ಎರಡು ಕುಲವಲ್ಲದೆ ನೂರೊಂದು ಕುಲ ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿ ಎಂದಡೆ ನಾವು ಹೇಳಿದ ವಾಕ್ಯವನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಕಾಣುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಜ್ಞಾನವಿನ್ನಾವುದು? ಸಮಸ್ತಜಾತಿಗಳು ಬಳಸುವುದೊಂದೇ ಬಾವಿಯ ಜಲವು, ಚರಿಸುವುದೊಂದೇ ಭೂಮಿಯು, ಸಮಸ್ತರ ಮೇಲೆ ಬಿಂಬಿಸುವ ಸೂರ್ಯನೊಬ್ಬನೇ. ಚಂದ್ರನೊಬ್ಬನೇ, ಪರಾಂಬರಿಸಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ನಯನ ಒಂದೇ. ಆಲಿಯು ಆ ಕಣ್ಣಾಲಿಯೂ ನಾನಾ ರೂಪಗಳ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಆಲಿಯು ಹಲವಾದ ಸುರೂಪು ಕುರೂಪು ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆ ಆಭರಣಂಗಳ ಕಾಣುವಂತೆ, ರೂಪುಗಳು ಹಲವಾದರೂ ನೋಡುವ ನಯನ ಒಂದೇ ಎಂದರಿದು ಶಿವಾಧಿಕ್ಯವನುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ನೂರೊಂದು ಕುಲ ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಗಳ ಸೂತಕ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೆನೆಂಬರ್ಥ.

೨೩-೨೩ ಕೆ (ಮೂ) ೨೪-೨೪ ರ್ತಿ (ಮೂ) ೨೫-೨೫ ತ (ಮೂ) ೨೬-೨೬ ವೋ ಪಂಶೋದ್ಭೂತ (ಮೂ)

ಅಕುಲಂಗಳುಂಟೆ? ವರ್ಣಾವರ್ಣಗಳುಂಟೆ? ಇಂತು ಕುಲದೊಳಗಿದ್ದು ಅಕುಲದ ಮಾತನಾಡುವ ದ್ವಿಜಭ್ರಮಿತರನೇನೆಂಬೆ ದೇವರದೇವ ಸೊಡ್ಡಳಾ? ೬

೧೫೯೨

ಮಡದಿಯ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಮೊಲೆ ಮುಡಿ ಇದ್ದಿತ್ತೆ? ಒಡೆಯರ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಇದ್ದಿತ್ತೆ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ? ಕಡೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅಂತ್ಯಜನು ಹಿಡಿದಿದ್ದನೇ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಗೋಲ? ನೀ ತೊಡಕಿಕ್ಕಿದ ತೊಡಕನೀ ಲೋಕದ ಜಡರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರೈ ರಾಮನಾಥಾ?* ೭

೧೫೯೩

[೭೭]ಶುಕ್ಲಶೋಣಿತ[೭೭] ಮಜ್ಜೆ ಮಾಂಸ ಹಸಿವು ತೃಷೆ ವ್ಯಸನ ವಿಷಯಾದಿಗಳೊಂದೇ ಭೇದ. ಮಾಡುವ ಕೃಷಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಹಲವಲ್ಲದೆ ತೋರುವ ತೋರಿಕೆ ಅರಿವಾತ್ಮನೊಂದೇ ಭೇದ. ಆವ ಕುಲವಾದಡೂ ಅರಿದಲ್ಲಿಯೇ ಪರತತ್ವಭಾವಿ. ಮರೆದಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಮಾಯಾಸಂಬಂಧಿ. ಇಂತೀ ಉಭಯವನರಿದು ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಕೈಯುಳಿಗತ್ತಿ ಅಡಿಗೂಂಟಿ[೭೮]ಗೆ[೭೮]ಡೆಯಾಗಬೇಡ, ಅರಿ ನಿಜಾತ್ಮರಾಮರಾಮನಾ.+ ೮

೧೫೯೪

ವಿರಹದಲುತ್ಪ[೭೯]ತ್ತಿಯಾ[೭೯]ದವರ ಮಾಯದ ಬೇಳುವೆ ಹತ್ತಿತ್ತಲ್ಲಾ! [೮೦]ಸ್ವ[೮೦]ರೂಪ ನಿರೂಪವೆಂದರಿಯರು, ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೆವ ಕಷ್ಟವ ನೋಡಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.# ೯

---

* **ಅರ್ಥ:** ಸ್ತ್ರೀಯಳ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಕಚಕುಚಂಗಳಿರ್ದ ಹಾಗೆ, ಅವಳ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಕಚಕುಚಂಗಳುಂಟೆ? ಇಲ್ಲ. ವಿಪ್ರನಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿಖಾಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಅವನ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಶಿಖಾಯಜ್ಞೋಪವೀತವಿಲ್ಲ. ಊರಿಂದ ಹೊರಗಿರ್ದ ಹೊಲೆಯನು ಕೈಯಲೊಂದಾಯುಧವ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಪ್ಪನೆ? ಇಲ್ಲ. ಪರಶಿವನು ತನ್ನಾಶ್ರಯವಾದ ಆತ್ಮಂಗೆ ಶರೀರಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿರಲು ಹೆಣ್ಣೆಂದು ಗಂಡೆಂದು ವಿಪ್ರನೆಂದು ಹೊಲೆಯನೆಂದು ನೂರೊಂದು ಕುಲ ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಯನುಂಟು ಮಾಡಿ, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಹೋರಾಡುವ ಬಂಧನವ ಈ ಜಗದ ಅಚೇತನರಾದ ಜೀವರು ಎತ್ತಬಲ್ಲರು. ಅರಿಯರೆಂಬುದರ್ಥ.

\+ **ಅರ್ಥ:** ಧಾತು ರಕ್ತ ಕೊಬ್ಬು ಗಂಡ ಪಲಲ ಮೊದಲಾದ ಸಪ್ತಧಾತುಗಳು ಸರ್ವದೇಹಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿಪ್ಪುವು. ದೀಪವನವು ನೀರಡಿಕೆಯು, ಸ್ತ್ರೀಯಳ ಮೇಲಣ ವಿಕಾರವು ಇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯಂಗಳು ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿರ್ಪವು. ತಾ ಮಾಡುವ ಅಸಿ, ಮಸಿ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ಗೋಪಾಲಿಕೆಯು, ಹಲಾಯುಧ ಕೃಷಿಯು ಇವರೊಳಗಾದ ತೃಷೆಗಳು ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿಪ್ಪವಲ್ಲದೆ, ಆ ತೃಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಅಂಗವು, ಆ ತೃಷೆಗಳ ತಿಳಿವಾತ್ಮನು ಒಂದೇ ವಿಧವು. ನೂರೊಂದು ಕುಲ, ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಗಳೊಳಗೆ ಆವಾತನಾದರೂ ಆಗಲಿ, ಜ್ಞಾನದಿಂದ ತನ್ನ ನಿಜವನು ತಿಳಿದಲ್ಲಿಯೇ ಶಿವಭಾವವನುಳ್ಳ ಪರಮಾತ್ಮನು. ತನ್ನ ನಿಜವ ಮರೆದು ದೇಹಪ್ರಪಂಚಿನಲ್ಲಿ ಚರಿಸಿದಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಮಾಯಾಕರ್ಮಯುಕ್ತವಾದ ಜೀವಾತ್ಮನು. ಈ ಎರಡು ಭೇದವ ತಿಳಿದು ತನ್ನ ನಿಜವನರಿವ ಜ್ಞಾನವ ಮರೆದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದರ್ಥ.

\# **ಅರ್ಥ:** ವಿರಹದ ವಿಕಾರದಲುದಿಸಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮಿಥ್ಯಾಪಿಂಡವನೆ ಕುರುಹಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜಾತಿವರ್ಣಾಶ್ರಮ ನಾಮಗೋತ್ರಂಗಳೊಳಗೆ ಸಿಲ್ಕಿ ಮರುಳಾಗಿ ಕೆಡುತಿರ್ಪರೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ. ೭೭-೭೭ ಶುಕ್ಲಶೋಣಿತ (ಮೂ) ೭೮-೭೮ ಕೆ (ಮೂ) ೭೯-೭೯ ತ್ಯವಾ (ಮೂ) ೮೦-೮೦ ಸು (ಮೂ)

೧೫೯೫

ಬೇಡಂಗೆ ಜೇಡಂಗೆ ಡೋಹರಂಗೆ ಹೊಲೆಯಂಗೆ ರೂಢಿಗೀಶ್ವರನೊಲಿದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ! ಲೋಕದ ಮಾನವರು ಮಾಡುವರು ಸಮಯಂಗಳಂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವರೇನು ಸ್ವತಂತ್ರರೆ? ಇವ[೮೧]ರೊ[೮೧]ದ್ದಿದ ಠಾವಿನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳು ಮೂಡುವವೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು. ೧೦

೧೫೯೬

ಸಕಲವ[೮೨]ನಜಿ[೮೨]ದಡೂ ಮಲತ್ರಯ ನಾಸ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಅರಿದು ನಿಂದುದಕ್ಕೆ [ಅದೇ] ಮುಖ್ಯ. ಮೃತ್ತಿಕೆ[೮೩]ಯ[೮೩] ಕೂಡಿದ ಜಲ ಆರದಿರ್ದಡೆ [ಅದೇ] ಪಂಕದೋರುವಂತೆ, ಏನನರಿತು ನುಡಿದಡೂ ಕುಲಛಲಮಲ ನಾಸ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು, ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ. ೧೧

೧೫೯೭

ವೇದವನೋದಿ ವೇದಾಧ್ಯಯನವ ಮಾಡಿಸಿದರೇನು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಬಲ್ಲನೆ? ಬ್ರಹ್ಮವೇತ್ತುಗಳ ಶುಕ್ಲಶೋಣಿತದಿಂದ ಜನಿಸಿದರೇನು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಬಲ್ಲನೆ? ಯಜನಾ*(ದೀ)* ಷ್ಟಷಟ್ಕರ್ಮಂಗಳ ಬಿಡದೆ ಮಾಡಿದರೇನು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಬಲ್ಲನೆ? ಬ್ರಹ್ಮ ಜಾನಾತಿ [ಇತಿ] ಬ್ರಾಹ್ಮ[೮೪]ಣಃ[೮೪] ಎಂಬ ವೇದವಾಕ್ಯವನರಿತು ಬ್ರಹ್ಮೀ ಭೂತನಾದಾತನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೨

೧೫೯೮

ಸರ್ವರು ಜ್ಞಾನದಿಂದಲ್ಲದೆ ಮತಗೋತ್ರಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಮೋಕ್ಷವಂತರಲ್ಲ ಕೇಳಾ. "[ತಪಸಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಜಾ[೮೫]ತೋ"[೮೫] ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ]॥ ತಪಸಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಜಾತೋ ಅಗಸ್ತ್ಯೋ ಮುನಿಪುಂಗವಃ । ತಪಸಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೊ ಜಾತೋಪಾರಾಶರ ಮಹಾಮುನಿಃ ॥ [ತಪಸಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಜಾ[೮೫]ತೋ[೮೫] ದೂರ್ವಾಸಸ್ತು ಮಹಾಮುನಿಃ] । ತಪಸಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಜಾ[೮೫]ತೋ[೮೫] ಭೃಗು[೮೬]ರ್ವ್ಯಾ[೮೬]ಸೋಹಿ ಮಾಂಡವ್ಯಃ ॥" ಎಂಬುದು ಹುಸಿಯಲ್ಲ ನೋಡಾ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೩

ಸದಾಚಾರಿಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕುಲದವನು

೧೫೯೯

ನಡೆ ನುಡಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾದಲ್ಲಿ ಕುಲ ಹೊಲೆಯಿಲ್ಲ. ನುಡಿ ಲೇಸು, ನಡೆಯಧಮವಾದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಬಿಡುಗಡೆಯಿಲ್ಲದ ಹೊಲೆ. ಕಳವು [೮೭]ಪಾರದ್ವಾ[೮೭]ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಲಬನರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟು ನಡೆವುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಕುಲಜರೆಂಬ ಒಡಲುಂಟೆ? ಆಚಾರವೇ ಕುಲ, ಅನಾಚಾರವೇ ಹೊಲೆ. ಇಂತೀ ಉಭಯವ ತಿಳಿದು ಅರಿಯಬೇಕು. ಕೈಯುಳಿಗತ್ತಿ ಅಡಿಗೂಂಟೆ[೮೮]ಗೆ[೮೮]ಡೆಯಾಗಬೇಡ ಅರಿ ನಿಜಾತ್ಮ ರಾಮರಾಮನಾ.೧

೮೧–೮೧ ಕೊ (ಮೂ) ೮೨–೮೨ ರಿ (ಮೂ) ೮೩–೮೩ ಯ (ಮೂ) *–* ದ್ಯ (ಮೂ) ೮೪–೮೪ ಣ (ಮೂ) ೮೫–೮೫ ತಃ (ಮೂ) ೮೬–೮೬ ವ್ಯಾ (ಮೂ) ೮೭–೮೭ ಪರದಾ (ಮೂ) ೮೮–೮೮ ಕೆ (ಮೂ)

೧೬೦೦

ಆದ್ಯರಿಗಲ್ಲದೆ ವೇದ್ಯವಾಗದು, ಮಾಣಿಭೋ, ಮಾ[೮೯]ಣಿ[೮೯]ಭೋ, ಶಿವಭಕ್ತನೇ ಕುಲಜ. "ಕೈವರ್ತತೇ ಗರ್ಭಸಂಭವೇ । ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಮುನಿ ತಪಸ್ಸುಜಾಯತೇ ವಿಪ್ರಕುಲೇ । ತಸ್ಮಾತ್ ಜಾತಿಭೇದಂ ನಕಾರಯೇತ್ ॥" ಜಾತನಲ್ಲ, ಅಜಾತನಲ್ಲ; ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರು ನಿಸ್ಸೀಮರಯ್ಯಾ! ೨

೧೬೦೧

ಜಾತಿವಿಡಿದು ಸೂಕತವನರಸುವರೆ? ಜ್ಯೋತಿವಿಡಿದು ಕತ್ತಲೆಯನರಸುವರೆ? ಇದೇತಕೋ ಮರುಳುಮಾನವಾ? ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕನೆಂಬೆನೆ? ವಿಪ್ರಶತಕೋಟಿಗಳಿರ್ದು ಫಲವೇನು? ಭಕ್ತಶೀಖಾಮಣಿಯೆಂದುದು ವಚನ. ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರ ಪಾದಪರುಷವ ನಂಬು, ಕೆಡಬೇಡ ಮನುಜಾ. ೩

೧೬೦೨

ಎನಿಸು ಓದಿದಡೇನು, ಎನಿಸು ಕೇಳಿದಡೇನು, ಚತುರ್ವೇದ ಪಾಠವಾದಡೇನು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ವಿಹೀನವಾದಡೆ ಶಿವಶಿವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದೆಂಬೆನೆ? ಎ[೯೦]ನ್ನೆ[೯೦]ನು. ಜನ್ಮನಾ ಜಾಯತೇ ಶೂದ್ರಃ [೯೧]ಕರ್ಮಣಾ ದ್ವಿಜ ಉಚ್ಯತೇ[೯೧] । [೯೨]ಶ್ರುತೇನ[೯೨] ಶ್ರೋತ್ರಿ [೯೩]ಯಶಚ್ಚೈವ[೯೩] ಬ್ರಹ್ಮಚ[೯೪]ರ[೯೪]ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮನಾಸ್ತಿ ಶ್ವಪಚ[೯೫]ರಥಮರು"[೯೫] ಎಂದುದಾಗಿ, ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ "ವೇದಭಾ[೯೬]ರ[೯೬]ಭರಾಕಾಂ[೯೭]ತಾ[೯೭] ಬ್ರಾಹ್ಮ[೯೮]ಣಾ ಗರ್ದಭಾಃ[೯೮] ॥" ಎಂಬೆನು. ೪

೧೬೦೩

ಕುಲದಲ್ಲಿ ಶೂದ್ರನಾದರೇನು? ಮನದಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವ ನೆಲೆಗೊಂಡವನೇ ವೀರಶೈವ ನೋಡಾ, "ಕಾಂಚನಂ ರಜತಂ ತಾಮ್ರಂ ರಸಯೋಗಾತ್ ಸುವರ್ಣತಾಂ । ತಥಾ ಶಿವಜ್ಞಾನ ರಸಾಚ್ಛೂದ್ರಾದ್ಯಃ ಶಿವತಾಂ ವ್ರಜೇತ್ ॥" ಎಂಬುದು ಸ[೯೯]ಟ[೯೯]ಯೇನಯ್ಯಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವೆ? ೫

ಹೊಲೆಯನಾದರೂ ಸದಾಚಾರಿಯೇ ಕುಲಜನು

೧೬೦೪

ಚಾಂಡಾಲನಾದರೆಯೂ ಶಿವಭಕ್ತನೇ ಕುಲಜನು. ಆತನೊಡನೆ ನುಡಿಗಡಣವ ಮಾಡಬೇಕೆಂದುದು ವೇದ. ಕುಲವ ನೋಡಲುಬೇಡ. ಛಲವ ನೋಡಲುಬೇಡ. ಆತನೆಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಹಿರಿಯನು. ಆತನಿರುತ್ತಿರ್ದಲ್ಲಿ ಶಿವನಿರುತ್ತಿಹನೆಂದು ವೇದ ನುಡಿವುತ್ತಿದೆ. "ಅಪಿವಾಯಶ್ಚಾಂಡಾ[೧೦೦]ಲಃ[೧೦೦] ಶಿವ ಇತಿ

೮೯–೮೯ ಣ (ಮೂ) ೯೦–೯೦ ನ್ನ (ಮೂ) ೯೧–೯೧ ಕ್ರಿಯೆ ಯಾ ಜಾಯತೇ ದ್ವಿಜಃ (ಮೂ) ೯೨–೯೨ ಶ್ರುತಂ ಚ (ಮೂ) ೯೩–೯೩ ಯಂ ಚೈವ (ಮೂ) ೯೪–೯೪ ರ್ಯ (ಮೂ) ೯೫–೯೫ ಂದಮನೇ (ಮೂ) ೯೬–೯೬ ರಾ (ಮೂ) ೯೭–೯೭ ತಿಕೊ ೯೮–೯೮ ಣೋಗಾರ್ಥಬಃ (ಮೂ) ೯೯–೯೯ ಟಿ (ಮೂ) ೧೦೦–೧೦೦ ಲೋ (ಮೂ)

ವಾಚ್ಯಂ [ವ]ದತ್ತೇನ [೧]ಸಹ[೧] । ವಸೇತ್ತೇನ ಶಹ ವಿಶೇತ್ತೇನ ಸಹ ಭುಂಜೀಯಾತ್ ॥” ಹೀಗೆಂದು ಉಪನಿಷತ್ತು ನುಡಿವುತ್ತಿದೆ. ಶಿವನೇ ನಿಮ್ಮ ಸದ್ಭಕ್ತರನು ಅವರಿವರೆಂದು ಕುಲವೆತ್ತಿ ನುಡಿದಂಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟುಕೋಟಿ ನರಕ ತಪ್ಪದು ನೋಡಯ್ಯಾ ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೧

೧೬೦೫

ಹೊಲೆ ಮಾದಿಗ ಭಕ್ತನಾದೊಡೆ ಆತನ ಮನೆಯ ಸೊಣಗಂಗೆ ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾನವ ಮಾ[೨]ಡೆನೆ?[೨] ನೆಲವನುಗ್ಘಡಿಸಿ ಉಘೇ, ಚಾಂಗು ಭಲಾ ಎಂದು! ಕುಲದಲಧಿಕ ಹಾರುವಂಗೆ ಸಿದ್ಧಿಗೆಯ್ಯೆಸಲೆ! ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಮಹಿಮೆಯು ಘನಕ್ಕೆ ಘನ! ಎಲೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ನಂಬದವನೆ ಹೊಲೆಯ. ೨

೧೬೦೬

ಕೊಲುವನೇ ಮಾದಿಗ, ಹೊಸಲು ತಿಂಬುವನೆ ಹೊಲೆಯ, ಕುಲವೇನೋ ಅವಂದಿರ ಕುಲವೇನೊ? ಸಕಲಜೀವಾತ್ಮರಿಗೆ ಲೇಸನೆ ಬಯಸುವ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರೆ ಕುಲಜರು. ೩

೧೬೦೭

ಚತುರ್ವೇದಿಯಾದರೇನು? ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದವನೇ ಹೊಲೆಯ ! ಶ್ವಪಚನಾದರೇನು? ಲಿಂಗವಿದ್ದವನೇ ವಾರಣಾಸಿ. ಆತನ ನುಡಿಗಡಣವೇ ಲೇಸು. ಆತ ಜಗಕ್ಕೆ ಪಾವನ, ಆತನ ಪ್ರಸಾದವೆನಗಮೃತಸೇವನೆ. ಶ್ಲೋ: [೬]“ನಮೇ[೬] ಪ್ರಿಯ[೭]ಶ್ಚ[೭]ತುರ್ವೇ[೮]ದೀ[೮] ಮದ್ಭ[೯]ಕ್ತಃ[೯] ಶ್ವಪಚೋಪಿವಾ । [೧೦]ತಸ್ಯ ದೇ[೧೦]ವಂ ತ[೧೧]ತೋ[೧೧] ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ಸಚ ಪೂಜ್ಯೋ ಯಥಾ[೧೨]ಹ್ವ[೧೨]ಯಂ ॥” ಎಂದುದಾಗಿ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರನರಿತು ಪೂಜಿಸಿದಾತ ಷಡ್ದರ್ಶನಕ್ಕಧಿಕ. ಜಗಕ್ಕೆ ಪಾವನ ನೋಡಾ. ೪

೧೬೦೮

ದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸಿ ಚೆನ್ನನ ಕುಲ ಚೆನ್ನಾಯಿತ್ತು; ದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸಿ ದಾಸನ ಕುಲ ದೆಸೆವಡೆಯಿತ್ತು. [ದೇವ] ನಿನ್ನಡಿ[೧೩]ಗೆರಗಿದ[೧೩] ಮಡಿವಾಳ ಮಾಚಯ್ಯನಿಮ್ಮಡಿಯಾದ. ನೀನೊಲಿದ ಕುಲಕ್ಕೆ, ನೀನೊ[೧೪]ಲ್ಲ[೧೪]ದ ಹೊಲೆಗೆ ಮೇರೆಯುಂಟೆ ಅಯ್ಯಾ? “ಶ್ವಪಚೋಪಿ ಮುನಿಶ್ರೇ[೧೫]ಷ್ಠೋ[೧೫] । ಯಸ್ತು ಲಿಂಗಾರ್ಚ[೧೬]ನವಿಹೀ[೧೬] ನೋಪಿ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪಿ ಶ್ವಪಚಾಧಮಃ ॥” ಎಂದುದಾಗಿ, ಜಾತಿ ವಿಜಾತಿಯಾದರೇನು. ಅಜಾತಂಗೆ ಶರಣೆನ್ನದಾತನೇ ಹೊಲೆಯ ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೫

೧೬೦೯

ಹೊಲೆಯ ಹೊಲೆಯ ಎಂದಡೆ ಹೊಲೆಯರೆಂತಪ್ಪರಯ್ಯಾ? ಹೊಲೆಯ ಹೊರಕೇರಿಯಲ್ಲಿರುವ[೧೭] ಊರೊಳಗಿಲ್ಲ[೧೮]ವೆ?[೧೮] ತಾಯಿಗೆ ಬೈದವನೇ ಹೊಲೆಯ, ತಂದೆಗೆ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟವನೇ ಹೊಲೆಯ,

---

೧–೧ ರಹಸಾ (ಮೂ) ೨–೨ ಡವೆ (ಮೂ) ೩–೩ ಲೊ (ಮೂ) ೪+ ವ (ಮೂ) ೫ + ಲ್ಲ (ಮೂ) ೬–೬ ಮಮ (ಮೂ) ೭–೭ ಚ (ಮೂ) ೮–೮ ದೋ (ಮೂ) ೯–೯ ಕ್ತಾ (ಮೂ) ೧೦–೧೦ ನ್ತಸ್ಮಾದ್ದೇ (ಮೂ) ೧೧–೧೧ ತ್ (ಮೂ) ೧೨–೧೨ ಸ್ವ (ಮೂ) ೧೩–೧೩ ಯಕ್ಕೆರಗಿ (ಮೂ) ೧೪–೧೪ ಲಿ (ಮೂ) ೧೫–೧೫ ಷ್ಠಃ (ಮೂ) ೧೬–೧೬ ನಮಹಿ (ಮೂ) ೧೭ + ರು (ಮೂ) ೧೮–೧೮ ವಯ್ಯ (ಮೂ)

ತಂದೆಗೆ ಬೈದವನೇ ಹೊಲೆಯ. ಕೊಡುವ ಹಣಕ್ಕ ಅಡ್ಡ ಬಂದವನೇ ಹೊಲೆಯ. ನಡುದಾರಿಗೆ ಮುಳ್ಳು ಹಚ್ಚಿದವನೇ ಹೊಲೆಯ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಕೊಯ್ದವನೇ ಹೊಲೆಯ. ಹತ್ತು ಆಡಿದರೆ ಒಂದೂ ನಿಜವಿಲ್ಲದವನೆ ಹೊಲೆಯ. ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಹತ್ಯವ ಮಾಡುವವನೇ ಹೊಲೆಯ. ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವವನೇ ಹೊಲೆಯ. ನಿಂದೆಯ ಮಾಡುವವನೇ ಹೊಲೆಯ, ಧರ್ಮವ ಮಾಡದವನೆ ಹೊಲೆಯ. ಬಸವನ ಕೊಂದವನೆ ಹೊಲೆಯ. ಬಸವನ ಇರಿದವನೇ ಹೊಲೆಯ. ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮಾಡದನವೇ ಹೊಲೆಯ. ಇಂತಪ್ಪ ಹೊಲೆಯರು ಊರುತುಂಬ ಇರಲಾಗಿ, ಹೋರಕೇರಿಯವರಿಗೆ ಹೊಲೆಯರೆನಬಹುದೆ? ಹೊಲೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೆ ಪಿಂಡಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯಾಯಿತ್ತು. ಹೊಲೆಯನುಂಡ ಪತ್ರಾವಳಿ ಹೇಳಿಗೆ ಹ[೧೯]ರಿ[೧೯]ಗೋಲವಾಯಿತ್ತು. ಗುರುಗಳಿಗೆ ಚ[೨೦]ಮ್ಮಾ[೨೦]ವುಗೆಯಾಗಿತ್ತು. ಹೂಡಲಿಕ್ಕೆ ಮಿಣಿಯಾಯಿತ್ತು. ಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರಕೋಲವಾಯಿತ್ತು. ಅರಸರಿಗೆ ಮೃದಂಗವಾಯಿತ್ತು. ತೋಲು ನಗಾರಿಯಾಯಿತ್ತು. ತುಪ್ಪ ತುಂಬಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ದಲಿಕೆ. ಎಣ್ಣೆ ತುಂಬಲಿಕೆ ಬುದ್ದಲಿಕೆ. ಸಿದ್ದಲಿ[೨೧]ಕೆಯೊಳಗಿನ[೨೧] ತುಪ್ಪವ ಬುದ್ದಲಿಕೆಯೊಳಗಿನ ಎಣ್ಣೆ[ಯ] ಶುದ್ಧೈಸಿಕೊಂಡು ತಿಂದು, ಒಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ತನ್ನ ಕುಲ ಹೆಚ್ಚು ನಿನ್ನ ಕುಲ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಬಡಿದಾಡುವ ಕುನ್ನಿ ನಾಯಿಗಳ ಮೋರೆ ಮೋರೆಯ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಪಡಿಹಾರಿ ಉತ್ತಣ್ಣಗಳ ವಾಮಪಾದುಕೆಯ ತಕ್ಕೊಂಡು, ಇವರ ಅಂಗುಳ ಮೆಟ್ಟಿ ಪಟಪಟನೆ ಹೊಡೆ ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ದಿಟ್ಟ ಧೀರ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜಶರಣನು. ೬

೧೬೧೦

ಹೊಲೆ ಹೊಲೆ ಎಂದೇನಯ್ಯಾ ಬಸವಣ್ಣ? ಹೊಲೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೆ ಪಿಂಡಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯಾಯಿತ್ತು. ನರರಿಗೆ ಹೊಲೆ, ಸುರರಿಗೆ ಹೊಲೆ, ಹರಿಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಹೊಲೆ, ಇಂತೀ ಹೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಹೊಲೆಯನತಿಗಳೆದೆನೆಂಬ ಉಭಯಭ್ರಷ್ಟರ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ?೭

೧೬೧೧

ಕುಲದಿಂದಧಿಕವೆಂದು ಹೋರಾಡುವ ಅಣ್ಣಗಳಿರಾ ಕೇಳಿರಯ್ಯಾ : ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ[೨೨]ವ[೨೨] ಮಧುವಯ್ಯ. ಚಾಂಡಾಲನ[೨೨]ವ[೨೨] ಹರಳಯ್ಯ, ದೂರ್ವಾಸನ[೨೨]ವ[೨೨] ಮಚ್ಚಿ, ಊರ್ವಶಿಯಾಕೆ ದೇವಾಂಗನೆ.[೨೩] ಚಂಡಾಲನವ [೨೪]ಪ[೨೪]ರಾಶರ, ಕುಸುಮಗಂಧಿಯಾಕೆ ಕಬ್ಬಿಲಗಿತ್ತಿ.[೨೪] 'ಜಪತಸ್ತ ಪತೋ ಗುಣತಃ' ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕೇಳಾ, ಕೇದಾರಯ್ಯಾ. ೮

೧೯-೧೯ ರ (ಮೂ) ೨೦-೨೦ ರ್ಮಾ (ಮೂ) ೨೧-೨೧ ಕೇನ (ಮೂ) ೨೨-೨೨ ಹ (ಮೂ) ೨೩ + ಯು (ಮೂ) ೨೪-೨೪ ಪಾ (ಮೂ)

ಲಿಂಗಾಂಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಲಭೇದವಿಲ್ಲ

೧೬೧೨

ಕರ್ಮಜಾತನ ಕಳೆದು ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗವು ಪುಣ್ಯಜಾತನ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ, ಶಿವಕುಲವಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯಥಾ ಕುಲವುಂಟೆ ಶರಣರಿಗೆ? ಆವ ಕುಲವಾದಡೇನು? ಲಿಂಗವಿದ್ದಾತನೆ ಕುಲಜನು. ಕುಲವನರಸುವರೆ ಶರಣರಲ್ಲಿ ಆಚಾರವನರಸಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಜಾತಿಸಂಕರನಾದ ಬಳಿಕ? ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : "[೨೫]ಶಿವಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಶಿವಧರ್ಮ ಕುಲೇಜಾತಃ[೨೫] ಪೂರ್ವಜನ್ಮ ವಿವರ್ಜಿತಃ । ಉಮಾ ಮಾತಾ ಪಿತಾ ರುದ್ರಾ [೨೬]ಐಶ್ವರಂ[೨೬] ಕುಲಮೇವಚ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಕುಲಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಗಾಣೆನು. ನಿಮ್ಮ ಕುಲವಲ್ಲವೆ ಅವರು? ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿಗಾಣೆನು. ನಿಮ್ಮ ಕುಲಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಲ್ಲಿ ಸೂತಕವನರಸುವರಿಗೆ ನಾಯಕನರಕ ತಪ್ಪದು. ೧

೧೬೧೩

ಪಟ್ಟವ ಕಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಲಕ್ಷಣವನರಸುವರೆ? ಲಿಂಗದೇವನ ಪೂಜಿಸಿ ಕುಲವನರಸುವರೆ, ಅಯ್ಯಾ? ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ, ಭಕ್ತಕಾಯ ಮಮಕಾಯವೆಂದುದಾಗಿ ! ೨

೧೬೧೪

ಎನ್ನ ಭವಿತನವ ಕಳೆದು ಭಕ್ತನ ಮಾಡಿದಿರಯ್ಯಾ [ಪಂಚಭೂತದ ಪ್ರಕೃತಿ ಕಾಯವ ಕಳೆದು ಪ್ರಸಾದ ಕಾಯನ ಮಾಡಿದಿರಯ್ಯಾ]. ವಾಯುಪ್ರಾಣಿಯ ಕಳೆದು ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಯ ಮಾಡಿದಿರಯ್ಯಾ. ಅಂಗೇಂದ್ರಿಯವ ಕಳೆದು ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿಯವ ಮಾಡಿದಿರಯ್ಯಾ. ಅಂಗವಿಷಯಭ್ರಮೆಯ ಕಳೆದು ಲಿಂಗವಿಷಯಭ್ರಾಂತನ ಮಾಡಿದಿರಯ್ಯಾ. ಅಂಗಕರಣಂಗಳ ಕಳೆದು [ಲಿಂಗಕರಣಂಗಳ ಮಾಡಿದಿರಯ್ಯಾ] ಆ ಲಿಂಗಕರಣಂಗಳೇ ಹರಣಕಿರಣವಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದಿರಯ್ಯಾ. ಕುಲಸೂತಕ, ಛಲಸೂತಕ, ತನುಸೂತಕ, ಮನಸೂತಕ, ನೆನೆಹುಸೂತಕ, ಭಾವಸೂತಕವೆಂಬ ಇಂತೀ ಭ್ರಮೆಯ ಕಳೆದು ನಿಭ್ರಾಂತನ ಮಾಡಿ ರಕ್ಷಿಸಿದ ಶ್ರೀಗುರುವಿಂಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆನಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗುರು ಶಿವಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ.೩

೧೬೧೫

ಶ್ರೀಗುರುಸ್ವಾಮಿ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯಮಂ ಕಳೆದು ಪುನರ್ಜಾತನಂ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ, ಪಂಚಭೂತಕಾಯವ ಕಳೆದು ಪ್ರಸಾದಕಾಯವ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ, ವಾಯುಪ್ರಾಣಿಯ ಕಳೆದು ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಯ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ, ಎಲ್ಲಿಯ ಕುಲಸೂತಕ, ಎಲ್ಲಿಯ ಛಲಸೂತಕ, ಎಲ್ಲಿಯ ತನುಸೂತಕ, ಎಲ್ಲಿಯ ಮನಸೂತಕ, ಎಲ್ಲಿಯ ನೆನಹುಸೂತಕ, ಎಲ್ಲಿಯ ಭಾವಸೂತಕ? ಇವನೆಂತು ಹಿಡಿಯಲಾಗದು ಸದ್ಭಕ್ತನು. ಕುಲಸೂತಕವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಭಕ್ತನಲ್ಲ. ಛಲಸೂತಕವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಮಾಹೇಶ್ವರನಲ್ಲ, ತನುಸೂತಕವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ

೨೫–೨೫ ಶಿವೋಜಾತ ಕುಲೇ ಧರ್ಮಃ (ಮೂ) ೨೬–೨೬ ಈಶ್ವರಃ (ಮೂ)

ಪ್ರಸಾದಿಯಲ್ಲ, ಮನಸೂತಕವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಲ್ಲ, ನೆನಹು ಸೂತಕರವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಶರಣನಲ್ಲ, ಭಾವಸೂತಕವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಐಕ್ಯನಲ್ಲ. ಇಂತೀ ಸೂತಕವ ಮುಂದುಗೊಂಡಿಪ್ಪವರ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೪

೧೬೧೬

ಎಂಥವನಾದಡೇನು, ಲಿಂಗ ಮುಟ್ಟದಾತನೇ ಕೀಳುಜಾತಿ. ಕುಲವಹುದು ತಪ್ಪದು ಲಿಂಗಮುಟ್ಟಲೊಡನೆ. ಹೊನ್ನಹುದು ತಪ್ಪದು ಪರುಷ ಮುಟ್ಟಲೊಡನೆ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನೊಲ್ಲನು ಸರ್ವಸಂದೇಹಿಗಳನು. ೫

೧೬೧೭

ದೇವಸಹಿತ ಭಕ್ತ ^೨೭^ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ಕಾಯಕವಾವುದೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡೆನಾದರೆ, ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ ! ತಲೆದಂಡ ! ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಕುಲವನರಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ರಾಣಿವಾಸದಾಣೆ ೬

೧೬೧೮

ಗುರುವೇ ತಂದೆತಾಯಲ್ಲದೆ, ಬೇರೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ^೨೮^ ಎನಗೆ. ಶಿವಶರಣರೇ ಬಂಧುಬಳಗವಲ್ಲದೆ, ಬೇರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಬಂಧುಬಳಗವಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ ಎನಗೆ. ಶಿವಕುಲವಲ್ಲದೆ ಬೇರೊಂದು ಕುಲವಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ ಎನಗೆ. ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ, ನೀವೇ ಎ*ನ್ನ* ಕುಲದೈವತವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಮತ್ತೆ ಕುಲದೈವ ಮ+ನೆ+ದೈವವಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ ಎನಗೆ. ೭

೧೬೧೯

[ಬಂದು] ಬಲ್ಲಹ ಬಿಡಲು ಹೊಲಗೇರಿಯೆಂಬ ಹೆಸರೊಳವೆ ಅಯ್ಯಾ? ಲಿಂಗವಿದ್ದವರ ಮನೆ ಕೈಲಾಸವೆಂದು ಅರಿಯಲು ಬೇಕು. "ಚಾಂಡಾಲ[ಂ] ವಾಟಿಕಾಯಾಂ ವಾ। ಶಿವಭಕ್ತಸ್ಥಿತೋಯದಿ ॥ ^೨೯^ತತ್‌ಶ್ರೇಣಿಃ ಶಿವ^೨೯^ಲೋಕಸ್ಯ । ಸದ್ಗೃಹಂ ಶಿವಮಂದಿರಂ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಲೋಕದ ಡಂಭಕರ ಮಾತು ಬೇಡ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯನಿದ್ದುದೇ ಕೈಲಾಸ. ೮

೧೬೨೦

ದಾಸೀಪುತ್ರನಾಗಲಿ, ವೇಶ್ಯಾಪುತ್ರನಾಗಲಿ ಶಿವದೀಕ್ಷೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶಿವನೆಂದು ವಂದಿಸಿ, ಪೂಜಿಸಿ, ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬುವುದೇ ಯೋಗ್ಯ. ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಉದಾಸೀನವ ಮಾಡಿ ಬಿಡುವವರಿಗೆ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕ ನರಕ ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೯

---

೨೭ + ರು (ಮೂ) ೨೮-೨೮ ತಾಯಗಳಲ್ಲವಯ್ಯ (ಮೂ) *-* ಲ್ಲ (ಮೂ) + - + ನ (ಮೂ) ೨೯-೨೯ ತತಸ್ತಚ್ಛಿವ (ಮೂ)

ಭಕ್ತರು ಪರಸ್ಪರ ಅನ್ನೋದಕ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡುವುದು

೧೬೨೧

ಭವಿ[ಯ] ಮನೆಯ[ಲ್ಲಿ] ಭವಿಪಾಕವಲ್ಲದೆ ಭಕ್ತ[೩೦]ನ[೩೦] ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭವಿಪಾಕವಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ಆ ಭಕ್ತನ ಸ್ತ್ರೀಯು ಲಿಂಗ ಮುಂತಾಗಿ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂದು ಭಕ್ತಿರತಿಯಿಂದೆ, ಲಿಂಗಹಸ್ತದಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ದ್ರವ್ಯ ಸಕಲಪದಾರ್ಥಂಗಳೆಲ್ಲಾ ಶುದ್ಧಪಾಕ;+ ಅತ್ಯಂತ ಪವಿತ್ರವಾದ ಪಾಕವು; ಅದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುವುದು; ಅದನತಿಗಳೆದಡೆ ದ್ರೋಹವಯ್ಯಾ! ಆ ಭಕ್ತಿ ಪದಾರ್ಥವನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಯ್ಯಾ. ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೧

೧೬೨೨

ಭವಿಯ [ಮನೆಯ]ಲ್ಲಿ, ಭವಿಯ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಭವಿಪಾಕವಲ್ಲದೆ, ಭಕ್ತರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಭಕ್ತರ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಭವಿಪಾಕವುಂಟೆ? ಇಲ್ಲವಯ್ಯಾ, ಸುಡಲಿವರ ಯುಕ್ತಿ ಎಂಥಾದ್ದೋ, ಭಕ್ತಿ ಎಂಥಾದ್ದೊ, ಮುಕ್ತಿ ಎಂಥಾದ್ದೋ? ಆ ಪರಮಸದ್ಭಕ್ತನ ಹಸ್ತದಿಂದೆ ಬಂದ ಸಕಲಪದಾರ್ಥಂ[೩೧]ಗಳೆಲ್ಲ[೩೧] ಲಿಂಗಪ್ರಸನ್ನತ್ವದಿಂದೆ ಬಂದುದಾಗಿ, ಆ ಪದಾರ್ಥವನು ಶುದ್ಧತೆಯಿಂದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಬುವುದೇ ದೇವಭಕ್ತರ ನಡೆ. ಅವರೊಕ್ಕುದು ಮಹಾಪ್ರಸಾದವಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೨

೧೬೨೩

ಭಕ್ತರ ಮ[೩೨]ಠವ[೩೨]ನರಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಭಕ್ತದೇಹಿಕದೇವನೆಂಬ ಶ್ರುತಿ ವಚನವ ಕೇಳಿ, ಭಕ್ತನೇ ದೇವನೆಂದರಿದು, ಮತ್ತೆಯೂ ಮುಕ್ತಿಯನರಸುವ ಪಾತಕರ ವಿಧಿಯೆಂತೊ? ಭಕ್ತರ ಮಠಕ್ಕೆ ಪೋಗಿ ಅದು ಇದುಯೆಂಬ ಸಂದೇಹಪಾತಕಿ ನೀನು ಕೇ[೩೩]ಳಾ.[೩೩] ಆ ಭಕ್ತರ ಮಠದೊಳಗೆ ಭಕ್ತಿ[೩೪]ರಸದ[೩೪] [೩೫]ಬೆ[೩೫]ಳಸು, ಲಿಂಗದ ಬೆಳೆಯು, ಪ್ರಸಾದದ ರಾಶಿ. ಇಂತಪ್ಪ ಪ್ರಸಾದವಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಸೂತಕವನರಸುವ ಪಾತಕರ ಮೆಚ್ಚುವನೇ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ? ೩

೧೬೨೪

ಕೂಲಿ ಕೃಷಿ ಕಾಯಕಗಳಿಂದ ಮಾಡುವ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಸೇವೆ ಅದಾವ ತೆರನೆಂದರಿದು, ಭಾವಶುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಸುಕಾಯಕವಂತನಿರವು ಎಂತುಟೆಂದಡೆ: ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರಿಗೂ ಒಡಲೆಡೆಗುಡದೆ, ಕೊಂಡುದು ಪ್ರಸಾದ ನಿಂದುದು ಸುಯಿಧಾನವೆನ್ನದೆ, ಉಭಯ ಪ್ರತಿಪಾಕದಲ್ಲಿ ಆದ ಸುಯಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸಂಕಲ್ಪವಳಿದು, ಉಭಯಭಾಂಡವು ಸರಿ ಎಂದ ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಪ್ರಸಾದವ ಎಡೆಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವಲ್ಲ; ಅದು ಲಿಂಗಾಂಗ ಕುಂಭದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಪ್ರಸಾದ. ಇದರ ಸಂದೇಹವ ಹರಿದು

೩೦–೩೦ ರ (ಮೂ) + + ಹಸ್ತಪರುಷದಿಂ (ಮೂ) ೩೧–೩೧ ಗಳನೆಲ್ಲ (ಮೂ) ೩೨–೩೨ನೆಯ (ಮೂ) ೩೩–೩೩ ಳು (ಮೂ) ೩೪–೩೪ ರತಿಯ (ಮೂ) ೩೫–೩೫ ಕ (ಮೂ)

ಕೊಂಬ ನಿರಂಗಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಕುಂಭೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿರ್ದ ಜಗನ್ನಾಥಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಮೋ ನಮೋ ಎನುತಿರ್ದೆನು.* ೪

೧೬೨೫

ಎಡೆಗೆ ಬಾರದಾತ ಅಡಿಗೆಗೆ ದೂರ. ಅಡಿಗೆಗೆ ದೂರಾದಾತ ಮನೆಗೆ ದೂರ. ಮನೆಗೆ ದೂರಾದಾತ ಮನಕ್ಕೆ ದೂರ. ಮನಕ್ಕೆ ದೂರಾದಾತ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದನುಭಾವಕ್ಕೆ ದೂರ ಚೆನ್ನಬಸವಾ. ೫

೧೬೨೬

ಭಕ್ತರೆ ಸಮರ್ಥರು ಅಸಮರ್ಥರೆ[ಂದೆ]ನಲುಂಟೆ? ಚೆನ್ನನೆತ್ತ? ಚೋಳನೆತ್ತ? ಚೆನ್ನನೊಡನುಂಡ ಶಿವನು. ಆಹಾ! ಅಯ್ಯಾ! ಚೆನ್ನ ಚೋಳನ ಮನೆಯ ಕಂಪಣಿಗನಯ್ಯಾ! ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಭಕ್ತಿಲಂಪಟನಯ್ಯಾ. ೬

೧೬೨೭

ವೇದ ನಡನಡನಡುಗಿತ್ತು. ಶಾಸ್ತ್ರವಗಲಿ ಕೆಲ[ಕ್ಕೆ] ಸಾರಿತ್ತಯ್ಯಾ! ತರ್ಕ ತರ್ಕಿಸಲರಿಯದೆ ಮೂಗುವಟ್ಟಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಆಗಮ [೩೬]ಹೇ[೩೬]ರತೊಲಗಿ ಅಗಲಿದ್ದಿತಯ್ಯಾ. ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯನು ಮಾದಾರಚೆನ್ನಯ್ಯನ ಮನೆಯಲುಂಡ ಕಾರಣ. ೭

೧೬೨೮

ವೇದಕ್ಕೊರೆಯ ಕಟ್ಟುವೆ, ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ನಿಗಳವನಿಕ್ಕುವೆ, ತರ್ಕದ ಬೆನ್ನಬಾರನೆತ್ತುವೆ, ಆಗಮದ ಮೂಗಕೊಯ್ಯುವೆ, ನೋಡಯ್ಯಾ, ಮಹಾದಾನಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ಮಾದಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯನ ಮನೆಯ *ಮಗ ನಾನಯ್ಯಾ.* ೮

---

* **ಅರ್ಥ:** ಕೈಕಂಬಳವು, ಹಲಾಯುಧ, ಕೃಷಿಯು, ಇವು ಮೊದಲಾದ ಷಟ್ ಕೃಷಿದ್ರವ್ಯವ ಗಳಿಸಿ, ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡುವ, ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಶುಶ್ರೋಷೆಯು ಅದೆಂತೆಂದರಿದು, ಮನನಿರ್ಮಲವಾಗಿ ಕಾಯಕವ ಮಾಡಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡುವ ಸಕಾಯಕವುಳ್ಳ ಶರಣನ ನಿಲುಕಡೆಯು ಹೇಗೆಂದಡೆ. ಭಕ್ತಮಾಹೇಶ್ವರರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಸಿಕೊಂಡ ನೇಮದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತ ಮಾಹೇಶ್ವರರೊಳಗೊಬ್ಬರಿಗೂ ಇವ ಶೀಲಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದ, ವ್ರತಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದ, ಆಚಾರಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದ ಎಂಬ ಕೊರತೆಯ ನುಡಿಗೆ ತೆರಪುಗೊಡದೆ, ಕೊಂಡುದು ಪ್ರಸಾದ ನಿಂದುದು ಓಗರವೆಂದು ಹರಾವರಿಯಿಂದನುಭವಿಸದೆ, ಸಮಶೀಲವಂತರೀರ್ವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ನಾವು ಬಣಜಿಗರು, ಇವರು ಜೇಡರು, ಎಷ್ಟು ಸಮಶೀಲವಾದರೂ ಹೇಗೆ ಅನುಭವಿಸಬಹುದೆಂಬ ಸಂದೇಹವಳಿದುಕೊಳಬೇಕು. ಅವರ ಭಾಂಡಭಾಜನವು ನಮ್ಮ ಭಾಂಡಭಾಜನವು ಒಂದೇ ಎಂದು ಶಿವಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಪದಾರ್ಥವ ನೀಡಬೇಕು. ಅದು ಬಿಡಲು ತಕ್ಕುದಲ್ಲ. ಆ ಪದಾರ್ಥವು ಲಿಂಗದೇಹಿಗಳಾದ ಶರಣರುಗಳ ಭಾಂಡದಲ್ಲಿರ್ದ ಪದಾರ್ಥವೂ ಶೀಲ ಒಂದಾದರೂ ಜಾತಿ ಬೇರೆ. ಹೇಗೆ ಕೊಳಬಹುದು ಎಂಬ ಸಂಕಲ್ಪವ ಬಿಟ್ಟು ಸಮರಸಭಾವದಿಂದೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ದೇಹೋಪಾಧಿ ಇಲ್ಲದ ಶಿವಪ್ರಸಾದಿಗೆ, ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯವಾಗಿರ್ಪ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ತಾರ್ಕಣೆಯಾಗಿ ಸಾಂದ್ರ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರ್ದೆನು ಎಂಬುದರ್ಥ.೩೬-೩೬ ಹೊ (ಮೂ) *-* ಲುಂಡ ಕಾರಣ (ಮೂ)

೧೬೨೯

ಕುಲಹೀನಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಅನುಗ್ರಹವ ಮಾಡಿ, ತಿರುಗಿ ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಣಬಾರದೆಂದು, ಅಕ್ಕಿ ಕಣಕವ ತಕ್ಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಗುರುವಿನ ಕಂಡರೆ ಕೆಡವಿಹಾಕಿ ಮೂಗನೇ ಕೊಯ್ದು, ಇಟ್ಟಂಗಿಯ ಕಲ್ಲಿಲೆ ತಿಕ್ಕಿ, ಸಾಸಿವೆ ಹಿಟ್ಟನೆ ತಳಿದು, ಮೇಲೆ ನಿಂಬಿಯ ಹುಳಿಯನೆ ಹಿಂಡಿ, ಪಡುವಲಗಾಳಿಗೆ ಹಿಡಿ ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ. ೯

೧೬೩೦

ಏಕ ಪಂ[೩೭]ಕ್ತಿ[೩೭]ಯಲ್ಲಿ ತಾ ಭೋಜನಭೇದ ಮಾಡಬಾರದು. ಭೋಜನ ಭೇದ ಮಾಡಿದರೆಯೂ ತಾನೆಣಿಸಬಾರದು. ತಾನೆಣಿಸಿದಲ್ಲಿಯೂ ಅನ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಅನ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿದರೆಯೂ ಮನೆ ಬೇರಾಗಬಾರದು. ಮ[೩೮]ನೆ[೩೮] ಬೇರಾದರೆಯೂ ಮ[೩೯]ನ[೩೯] ಬೇರಾಗಬಾರದು ನೋಡಾ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೦

ಭಕ್ತರು ಪರಸ್ಪರ ಲಗ್ನವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡುವುದು

೧೬೩೧

ಉಂಬಲ್ಲಿ ಉಡುವಲ್ಲಿ ಕುಲವಳಿಯುತ್ತೆಂ[೪೦]ಬರು.[೪೦] ಕೊಂಬಲ್ಲಿ ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಕುಲವನರಸುವ ಮಾದಿಗರನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ? ಇವರನೆಂತು ಭಕ್ತರೆಂಬೆನಯ್ಯಾ? ಇವರನೆಂತು ಯುಕ್ತರೆಂಬೆನಯ್ಯಾ? ಇವರು ಒಚ್ಚೊಚ್ಚಿ ಭಕ್ತರು, ಒಚ್ಚೊಚ್ಚಿ ಭವಿಗಳು. [೪೧]ಅ[೪೧]ದೆಂತೆಂದಡೆ, ಲೈಂಗೇ : "ಸ್ತ್ರೀವಾಥ ಪುರುಷಂಡೋ ಚಾಂಡಾಲೋ ದ್ವಿಜ ವಂಶಜಃ । ನ ಜಾತಿಭೇದೋ ಲಿಂಗಾ[೪೨]ರ್ಚೇ[೪೨] ಸರ್ವೇ ರುದ್ರಗಣಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಇಂತೆಂಬ ಪುರಾಣವಾಕ್ಯವ ತಿಳಿದು ನೋಡಿರೊ. ಸರ್ವರೂ ರುದ್ರಗಣಂಗಳೆಂಬೆ, ಸರ್ವರೂ ಸದ್ಭಕ್ತರೆಂಬೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕುಲವ ನೋಡದೆ ಆಚಾರವ ನೋಡಿ. ಅವರಿಂಗೆ ಬೇಕಾದ ಹೆಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟು, ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಹೆಣ್ಣ ತಂದುಕೊಂಬುದು, ಈ ಕ್ರಮವನರಿಯದವರ ಭಕ್ತಿ ಹೊಲತಿ ಶುದ್ಧನೀರ ಮಿಂದಂತಾಯಿತ್ತು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.[೪೩] ೧

೧೬೩೨

ಉಂಬಲ್ಲಿ ಉಡುವಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆಯಳಿಯಿತ್ತೆಂಬರು, ಕೊಂಬಲ್ಲಿ ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಕುಲವನರಸುವ[೪೪]ರು. ಎಂ[೪೪]ತಯ್ಯಾ, ಅವರ ಭಕ್ತರೆಂ[೪೫]ಬೆ[೪೫]? [ಎಂತಯ್ಯಾ] ಅವ[೪೬]ರ[೪೬]ಯುಕ್ತರೆಂ[೪೭]ಬೆ?[೪೭] ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ಕೇಳಯ್ಯಾ, ಹೊಲತಿ ಶುದ್ಧನೀರ ಮಿಂದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ. ೨

೩೭-೩೭ ಕ್ತೆ (ಮೂ) ೩೮-೩೮ ನ (ಮೂ) ೩೯-೩೯ ನೆ (ಮೂ) ೪೦-೪೦ ಬಿರಿ (ಮೂ) ೪೧-೪೧ ಆ (ಮೂ) ೪೨-೪೨ ರ್ಚನೇ (ಮೂ) ೪೩ ಒಂದೇ ವಚನ ಶ್ಲೋಕಾದಿಯ ಸೇರ್ಪಡೆಯಿಂದಾಗಿ ಎರಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಚನಗಳಾಗಿ (೧೬೩೧, ೧೬೩೨) ನಿಂತಿದೆ (ಸಂ). ೪೪-೪೪ ರೆಂ (ಮೂ) ೪೫-೪೫ ತೆಂಬೆನೆ ? (ಮೂ) ೪೬-೪೬ ರು (ಮೂ) ೪೭-೪೭ ತೆಂಬೆನಯ್ಯ? (ಮೂ)

೧೬೩೩

ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಜಾತಿಸೂತಕವ ಕಳೆದು ಶಿವಭಕ್ತರ ಕುಲವ ವಿಚಾರಿಸದೆ, ಜಾತಿ ಶಿವಜಾತಿ, ಕುಲ ಶಿವಕುಲವೆಂದರಿದು ಬೆರಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿರಲು. ಈಶ್ವರನಿಕ್ಕಿ[೪೮]ದ[೪೮] ಸೆರೆ ಸಂಕೋಲೆಯಿಂದ ಹೊರಹೊರಟ ನೋಡಯ್ಯಾ. ಇಂತು[೪೯] ಸಹಜರಾದ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಶ್ರೀಪಾದವನೆನಗೆ ತೋರಿಸಿ ಬದುಕಿಸಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೩

೧೬೩೪

ಆವ ಕುಲವಾದರೇನು? ಶಿವಲಿಂಗವಿದ್ದವನೇ ಕುಲಜನು. ಕುಲವನರಸುವರೇ ಶರಣರಲ್ಲಿ? ಜಾತಿಸಂಕರನಾದ ಬಳಿಕ. [೫೦]"ಶಿವಧರ್ಮ ಕುಲೇಜಾತಃ ಪೂರ್ವಜನ್ಮ ವಿವರ್ಜಿತಃ[೫೦] । ಉಮಾ ಮಾತಾ ಪಿತಾ ರುದ್ರ [೫೧]ಐಶ್ವರಂ[೫೧] ಕುಲಮೇವಚ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಒಕ್ಕುದ ಕೊಂಬೆನವರಲ್ಲಿ, ಕೂಸಕೊಡುವೆ; ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನಂಬುವೆನು ನಿಮ್ಮಯ ಶರಣರನು. ೪

೧೬೩೫

ಉಂಬುವುದು ಉಡುವುದು ಶಿವಾಚಾರ, ಕೊಂಬುವುದು ಕೊಡುವುದು ಕುಲಾಚಾರ ಎಂಬ ಅನಾಚಾರಿಯ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. ವಿಪ್ರ ಮೊದಲು ಅಂತ್ಯಜ ಕಡೆಯಾಗಿ ಶಿವಭಕ್ತರ ಒಂದೇ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಬುದು ಸದಾಚಾರ.[೫೨] ಉಳಿ[೫೩]ದುದೆ[೫೩]ಲ್ಲವು ಅನಾಚಾರ. [೫೪]ಅದೆಂ[೫೪]ತೆಂದೊಡೆ: [೫೫]ಸ್ಫ[೫೫]ಟಿಕದ ಕೊಡದಲ್ಲಿ ಕಾಳಿಕೆಯನರಸುವ ಹಾಗೆ. ಎಂತೆಂದೊಡೆ: ರಜಸ್ಸೂತಕ, ಕುಲಸೂತಕ, ಜನನಸೂತಕ, ಪ್ರೇತಸೂತಕ, ಉಚ್ಚಿಷ್ಟಸೂತಕ ಎಂದೊಡೆ ಆತಂಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ. ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ. ತೀರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ. ಇಂತೀ ಪಂಚಸೂತಕವ ಕಳೆದಲ್ಲದೆ ಭಕ್ತನಾಗ. ಇಂಥ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಬುದು ಸದಾಚಾರ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ. ೫

ಋಷಿಗಳ ಹುಟ್ಟು ಕೀಳುತರದ್ದಿದ್ದರೂ ಅವರು ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠಕುಲದವರು

೧೬೩೬

ಸಾಂಖ್ಯ ಶ್ವಪಚ, ಅಗಸ್ತ್ಯ ಕಬ್ಬಿಲ, ದೂರ್ವಾಸ ಮುಚ್ಚಿಗ, ದಧೀಚಿ ಕೀಲಿಗೆ, ಕಶ್ಯಪ ಕಮ್ಮಾರ, ರೋಮಜ ಕಂಚುಗಾರ ಕೌಂಡಿಲ್ಯ ನಾವಿಂದ ಎಂದುದನರಿಯದೆ ಮತ್ತೆ ಕುಲವುಂಟೆಂದು ಛಲಕ್ಕೆ [೫೬]ಹೋ[೫೬]ರಲೇತಕ್ಕೆ? ಇಂತೀ ಸಪ್ತಋಷಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸತ್ಯದಿಂ[೫೭]ದ[೫೭] ಮುಕ್ತರಾದುದನರಿಯದೆ ಅಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದು, ವಿಪ್ರರು ನಾವು ಘನವೆಂದು ಹೋರುವ ಹೊತ್ತುಹೋಕರ ಮಾತೇತಕ್ಕೆ ಕೈಯುಳಿಗತ್ತಿ ಅಡಿಗೂಂಟಿಗೆಡೆಯಾಗಬೇಡ ಅರಿ ನಿಜಾತ್ಮರಾಮರಾಮನಾ. ೧

೪೮–೪೮ ನ (ಮೂ) ೪೯ + ಇದಲ್ಲದೆ (ಮೂ) ೫೦–೫೦ ಶಿವೇ ಜಾತ ಕುಲೇ ಧರ್ಮ (ಮೂ) ೫೧–೫೧ ಈಶ್ವರಃ (ಮೂ) ೫೨ + ವು (ಮೂ) ೫೩–೫೩ ದವೆ (ಮೂ) ೫೪–೫೪ ಎಂ (ಮೂ) ೫೫–೫೫ ಪ (ಮೂ) ೫೬–೫೬ ಹೊ (ಮೂ) ೫೭–೫೭ ದೇ (ಮೂ)

೧೬೩೭

ವ್ಯಾಸ ಬೋಯಿತಿಯ ಮಗ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮಾತಂಗಿಯ ಮಗ, ಮಂಡೋದರಿ ಕಪ್ಪೆಯ ಮಗಳು. ಕುಲವನರಸದಿರಿಂಭೋ. ಕುಲದಿಂದ ಮುನ್ನೇನಾದಿರಿಂಭೋ, ಸಾಕ್ಷಾದಗಸ್ತ್ಯ ಕಬ್ಬಿಲಿಗ, ದೂರ್ವಾಸ ಮಚ್ಚಿಗ, ಕಶ್ಯಪ ಕಮ್ಮಾರ, ಕೌಂಡಿಲ್ಯನೆಂಬ ಋಷಿ ಮೂರುಲೋಕವರಿಯಲು ನಾಯಿದ ಕಾಣಿರೋ, ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ವಚನವಿಂತೆಂದುದು: ಶ್ವಪಚೋಪಿಯಾದರೇನು, ಶಿವಭಕ್ತನೇ ಕುಲಜ[೫೮]ಂಭೋ." ೨

೧೬೩೮

ಸಂಕಲ್ಪವಿಕಲ್ಪವೆಂಬ ಉದಯಾಸ್ತಮಾನಗಳಿಗೆ ದೂರವಾದ ಶಿವಶರಣ[೫೯]ರ[೫೯] ಅಕುಲಜರೆಂದು ಗಳಹುತ್ತಿಪ್ಪರು ನೋಡಾ. ಈ ಮರುಳು ವಿಪ್ರರು. ತಾವು ಮಾತಂಗಿಯ ಗರ್ಭಸಂಭವ[ರು], ಜೇಷ್ಠಪುತ್ರರೆಂಬುದನರಿಯದೆ, ನಮ್ಮ ಶಿವಭಕ್ತರನು ಅಂತಹಕುಲ, ಇಂತಹ ಕುಲದವರೆಂದು ನಿಂದಿಸಿ ನುಡಿವ ವಿಪ್ರ ಹೊಲೆಯರು ನೀವು ಕೇಳಿಭೋ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : "ಸ್ತ್ರೀವಾಥ ಪುರುಷ್ಷಂಡೋ । ಚಾಂಡಾಲೋ ದ್ವಿಜವಂಶಜಃ । ನ ಜಾತಿಭೇದೋ ಲಿಂಗಾ[೬೦]ರ್ಚೇ[೬೦] । ಸರ್ವೇ । ರುದ್ರಗಣಾ ಸ್ಮೃತಾಃ ॥" ಇಂತೆಂಬ ಪುರಾಣವಾಕ್ಯಗಳನರಿ[೬೧]ಯದೆ[೬೧] ನಮ್ಮ ಶಿವಭಕ್ತರನು ಹೊಲೆಯ, ಮಾದಿಗ, ಕಬ್ಬಿಲ, ಕಮ್ಮಾರ, ಕಂಚುಗಾರ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿ, ಕುಂಬಾರ, ಅಗಸ, ನಾವಿಂದ, [ಕುರುಂಬ], ಜೇಡ, ಬೇಡನೆಂದು ನುಡಿವುತ್ತಿಪ್ಪಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತಮ ಸತ್ಕುಲಂಗಳ ನಾವು ಎತ್ತು ನುಡಿಯಬಹುದೆ? [ನಮಗೇಕೆ] ಅದೆಂತೆಂದಡೆ: ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮಾದಿಗನೆಂದು, ಸಾಂಖ್ಯ ಶ್ವಪಚನೆಂದು, ಕಶ್ಯಪ ಕಮ್ಮಾರನೆಂದು, ರೋಮಜ ಕಂಚುಗಾರನೆಂದು, ಅಗಸ್ತ್ಯ ಕಬ್ಬಿಲನೆಂದು, [ನಾರದ ಅಗಸನೆಂದು], ವ್ಯಾಸ ಬೇಡವೆಂದು, ವಶಿಷ್ಠ ಡೊಂಬನೆಂದು, ದೂರ್ವಾಸ ಮಚ್ಚಿಗನೆಂದು, ಕೌಂಡಿಲ್ಯ ನಾವಿಂದನೆಂದು[ದು]. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ, ವಾಶಿಷ್ಠದಲ್ಲಿ : "ವಾಲ್ಮೀಕೀಚ ವಶಿಷ್ಠಶ್ಚಾಗಸ್ತ್ಯ ಮಾಂಡವ್ಯ ಗೌತಮಾಃ । ಪೂರ್ವಾಶ್ರ[೬೨]ಯೇ[೬೨] ಕನಿಷ್ಠು[೬೩]ಶ್ಚ[೬೩] ದೀಕ್ಷೆಯಾ ಸ್ವರ್ಗಾಮಿನಃ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಇ[೬೪]ದ[೬೪]ನರಿದು ಮರೆದಿರಿ ನಿಮ್ಮ ಕುಲವನು. ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರುಳ್ಳರೆ ನೀವು ಹೇಳಿಭೋ, ನಿಮ್ಮ ಗೋತ್ರವ ನೋಡಿ ನಿಮ್ಮ ಹಮ್ಮು ಬಿಡಿಭೋ, ಎಮ್ಮ ಶಿವಭಕ್ತರೇ ಕುಲಜರು. ಇದ ನಂ[೬೫]ಬ[೬೫]ದಿರ್ದಡೆ ಓದಿ ನೋಡಿರಣ್ಣಾ ನಿಮ್ಮ ವೇದವರ್ಗಂಗಳೊಳಗೆ ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಅಥರ್ವಣವೇದದಲ್ಲಿ "ಮಾತಾಂಗಿ ರೇಣುಕಾಗರ್ಭಸಂಭವಾತ್ ಇತಿ । ಕಾರುಣ್ಯ[ಂ] ಮೇಧಾವಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ[೬೬]ಣಂ[೬೬] ಲಿಂಗಧಾರಣ[೬೭] ಸ್ಯಾತಾ[೬೭] ಪ್ರಸಾದಂ ಸ್ವೀಕುರ್ವನ್ ಋಷಿಣಾಂ ವರ್ಣಶ್ರೇಷ್ಠೋ ।[೬೮] ಋಷಿ ಸಂಕರ್ಷಣಾತ್ ॥"[೬೯] ಇತ್ಯಾದಿ ವೇದವಚನ ಶ್ರುತಿಮಾರ್ಗೇ[೭೦] ಎಂದುದಾಗಿ, ಮತ್ತಂ ವಾಯುವೀಯ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ : "ಬ್ರಾಹ್ಮಣೊ [ವಾ] ಪಿ ಚಾಂಡಾ[೭೧]ಲಃ[೭೧] । ದುರ್ಗುಣಸ್ಸುಗುಣೋಪಿ ವಾ । ಭಸ್ಮ ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಕಂ[೭೨]ಶೋ[೭೨]ವಾ ದೇ[೭೩]ಹಾಂ ತೇತುಃ[೭೩] ಶಿವಂ

೫೮–೫೮ ನೆಂಬೊ (ಮೂ) ೫೯–೫೯ ರು (ಮೂ) ೬೦–೬೦ ರ್ಚನೇ (ಮೂ) ೬೧–೬೧ ದು (ಮೂ) ೬೨–೬೨ ಯ (ಮೂ) ೬೩–೬೩ ಸು (ಮೂ) ೬೪–೬೪ ವ (ಮೂ) ೬೫–೬೫ ಬಿ (ಮೂ) ೬೬–೬೬ ಣಾ (ಮೂ) ೬೭–೬೭ ಸ್ಯ (ಮೂ) ೬೮ + ಘೋರ (ಮೂ) ೬೯ + ವೇದಂ ಬ್ರುವತಿ (ಮೂ) ೭೦ + ಣ (ಮೂ) ೭೧–೭೧ ಲೋ (ಮೂ) ೭೨–೭೨ ರೆ (ಮೂ) ೭೩–೭೩ ಯಾಂ ಸಃ (ಮೂ)

ವ್ರಜೇತ್" ಎಂದುದಾಗಿ, ಮತ್ತಂ, ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ : "ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಲಿನಂ ತೋಯಂ ಯಥಾ ಸಾಗರ [ಸ]ಂಗತಂ । ಶಿವಸಂಸ್ಕಾರ ಸಂಪ೭೪ನ್ನೇ೭೫ ಜಾತಿಭೇದಂ ನಕಾರಯೇತ್" ಎಂದುದಾಗಿ, ಇವರೆಲ್ಲರ ವರ್ಣಂಗಳು [ಲಿಂಗಧಾರಣ] ಲಿಂಗಾರಾಧನೆಯಿಂದ ಮರೆಸಿಹೋದವು ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ, ಇಂತಪ್ಪ ಋಷಿಜನಂಗಳೆಲ್ಲ ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಕಾರುಣ್ಯವಂ ಪಡೆದು ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಂ ಧರಿಸಿ, [ಶಿವಲಿಂಗಧಾರಣ] ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿ, ಪಾದತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಕೊಂಡು ಉತ್ತಮ ವರ್ಣಶ್ರೇಷ್ಠರಾದರು ಕಾಣಿರೋ. ಇದು ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯನ ಅರಿದು ಪೂಜಿಸುವಾತನೇ ಉತ್ತಮ ಸದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಅರಿಯದವನೀಗಳೇ ಕೆಟ್ಟ ಹೊಲೆಯ ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ ! ೩

ಭಕ್ತರು ಕುಲದಭಿಮಾನವನ್ನು ಬಿಡುವುದು

೧೬೩೯

ಉತ್ತಮ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆನೆಂಬ ಕಷ್ಟತನದ ಹೊರೆಯ ಹೊರಿಸದಿರಯ್ಯಾ, ಕಕ್ಕಯ್ಯನೊಕ್ಕುದನಿಕ್ಕ ನೋಡಯ್ಯಾ, ದಾಸಯ್ಯ ಶಿವದಾನವನೆರೆಯ ನೋಡಯ್ಯಾ, ಮನ್ನಣೆಯ ಚೆನ್ನಯ್ಯನೆನ್ನುವ ಮನ್ನಿಸ. ಉನ್ನತ ಮಹಿಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ಶಿವಧೋ ! ಶಿವಧೋ !! ೧

೧೬೪೦

ಸೆಟ್ಟಿ ಎಂಬೆನೆ ಸಿರಿಯಾಳನ? ಮಡಿವಳನೆಂಬೆನೆ ಮಾಚಯ್ಯನ ? ಡೋಹರನೆಂಬನೆ ಕಕ್ಕಯ್ಯನ? ಮಾದಾರನೆಂಬೆನೆ ಚೆನ್ನಯ್ಯನ ? ಆನು ಹಾರುವನೆಂದಡೆ, ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯ ನಗುವನಯ್ಯಾ. ೨

೧೬೪೧

ಅಪ್ಪನು ಡೋಹರ ಕಕ್ಕಯ್ಯನಾಗಿ, ಮುತ್ತಯ್ಯ ಚೆನ್ನಯ್ಯನಾದರೆ ಆನು ಬದುಕುವೆನು. ಮತ್ತಾ ಶ್ವಪಚಯ್ಯನ ಸನ್ನಿಧಿಯಿಂದ ಭಕ್ತಿಯ ಸದ್ಗುಣವ ನಾನು ಅರಿದೆನಯ್ಯಾ, ಕಷ್ಟಜಾತಿ[ಯ] ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದೆ. ಎನಗಿದು ವಿಧಿಯೇ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೩

೧೬೪೨

ಹರನು ಮೂಲಿಗನಾಗಿ, ಪುರಾತನರೊಳಗಾಗಿ, ಬಳಿಬಳಿಯಲು ಬಂದ ಮಾದಾರನ ಮಗ ನಾನಯ್ಯಾ, ಕಳೆದ ಹೊಲೆಯನೆಮ್ಮಯ್ಯ; ಜಾತಿಸೂತಕ, ಮಾದಾರನ ಮಗ ನಾನಯ್ಯಾ. ಪನ್ನಗಭೂಷಣ ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯಾ, ಚೆನ್ನಯ್ಯ ಎನ್ನ ಮುತ್ತಯ್ಯನಜ್ಜನಪ್ಪನಯ್ಯಾ. ೪

೧೬೪೩

ಅಪ್ಪನು ನಮ್ಮ ಮಾದಾರಚೆನ್ನಯ್ಯ, ಬೊಪ್ಪನು ನಮ್ಮ ಡೋಹರಕಕ್ಕಯ್ಯ; ಚಿಕ್ಕಯ್ಯನೆಮ್ಮಯ್ಯ ಕಾಣಿರಯ್ಯಾ. ಅಣ್ಣನು ನಮ್ಮ ಕಿನ್ನರಿಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಎನ್ನನೇತಕ್ಕರಿಯಿರಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ? ೫

೭೪-೭೪ ನ್ನಂ (ಮೂ)

೧೬೪೪

ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಬಡವ ನಾನಯ್ಯಾ. ಕಕ್ಕಯ್ಯನ ಮನೆಯಲು ಬೇಡಿದೆ, ದಾಸಯ್ಯನ ಮನೆಯಲು ಬೇಡಿದೆ, ಚೆನ್ನಯ್ಯನ ಮನೆಯಲು ಬೇಡಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಪುರಾತನರು ನೆರೆದು ಭಕ್ತಿಭಿಕ್ಷವನಿಕ್ಕಿದರೆ ಎನ್ನ ಪಾತ್ರೆ ತುಂಬಿತ್ತು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೬

ಪಂಚಸೂತಕಗಳಿಲ್ಲ

೧೬೪೫

ಜಾತಿಸೂತಕ ಬಿಡದು, ಜನನಸೂತಕ ಬಿಡದು, ಪ್ರೇತಸೂತಕ ಬಿಡದು, ರಜಸ್ಸೂತಕ ಬಿಡದು, ಎಂಜಲಸೂತಕ ಬಿಡದು, ಕುಲಸೂತಕ ಬಿಡದು. ಇವರನೆಂತು ಭಕ್ತರೆಂಬೆ? ಇವರನೆಂತು ಯುಕ್ತರೆಂಬೆ? ಶ್ರೀಗುರುಸ್ವಾಮಿ ಶಿಷ್ಯನ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯದ ಕಳೆದು, ಹಸ್ತಮಸ್ತಕ ಸಂಯೋಗಮಂ ಮಾಡಿ, ಉಪದೇಶವನಿತ್ತ ಬಳಿಕ ಕಾಡಗಿಚ್ಚಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕರಡವ ಕೊಯಿಸಿದಂತಿರಬೇಕು ಭಕ್ತನು. ಹಿಂದೆ [ಮೆದೆಯಿಲ್ಲ], ಮುಂದೆ *ಹುಲ್ಲಿಲ್ಲ.* ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ, ಸದ್ಭಕ್ತಂಗೆ ಸೂತಕವ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ೧

೧೬೪೬

ಉಪಾಧಿಯನಳಿದು, ನಿರುಪಾಧಿಯ ತಿಳಿದು, ಸಹಜ ಮಾಟದಲ್ಲಿ ಸುಳಿದು, ಜಾತಿಸೂತಕ ಜನನಸೂತಕ ಪ್ರೇತಸೂತಕ ಉಚ್ಚಿಷ್ಟಸೂತಕ ರಜಸ್ಸೂತಕವೆಂಬ ಪಂಚಸೂತಕಂಗಳ ಕಳೆದು, ಸದಾಚಾರ ಲಿಂಗಾಚಾರ ಶಿವಾಚಾರ ಗಣಾಚಾರ ಭೃತ್ಯಾಚಾರವೆಂಬ ಪಂಚಾಚಾರಗಳಿಂ ಪಂಚಭೂತ[ಂ]ಗಳ ಪರಿಹರಿಸಿ, ಪಂಚಪ್ರಾಣವಾಯುಗಳ ಸಂಚಲಗುಣವಳಿದು, ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಲಿಂಗ[ಂಗಳ] ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿ, ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮದ ಮೂಲವ⁺ನಜೆದು, ಮೂಲೋಕದೊಡೆಯನಲ್ಲಿ ಮನವ⁺ಡಗಿರ್ಪ ಮಹಾಶರಣರ [ಶ್ರೀ] ಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆನಯ್ಯಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೨

೧೬೪೭

ಹೊಲೆಯುಂಟೆ ಲಿಂಗವಿದ್ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ? ಕುಲವುಂಟೆ ಜಂಗಮವಿದ್ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ? ಎಂಜಲುಂಟೆ ಪ್ರಸಾದವಿದ್ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ? ಅಪವಿತ್ರದ ನುಡಿಯ ನುಡಿವ ಸೂತಕವೆ ಪಾತಕ. ನಿಃಕಳಂಕ ನಿಜೈಕ್ಯ ತ್ರಿವಿಧನಿರ್ಣಯ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣಂಗಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ೩

– ನಿಲವಿಲ್ಲ (ಮೂ) ೭೫ + ಳಿಯ (ಮೂ) ೭೬ + ನ (ಮೂ)

೧೬೪೮

ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸೂತಕವ ಹಿಡಿವನ್ನಕ್ಕ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿ ಎಂತೆಂಬೆ? ಜಂಗಮ[೨೨]ದಲ್ಲಿ[೨೨] ಸೂತಕವ ಹಿಡಿವನ್ನಕ್ಕ ಅನುಭಾವಸಂಬಂಧಿ ಎಂತೆಂಬೆ? ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಸೂತಕವ ಹಿಡಿವನ್ನಕ್ಕ ಸ್ವಾಮಿಭೃತ್ಯಸಂಬಂಧಿ ಎಂತೆಂಬೆ? ಭಕ್ತನೆಂತೆಂಬೆ? ಪ್ರಸಾದಿ ಎಂತೆಂಬೆ? ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗನ ಶರಣನೆಂತೆಂಬೆ? ೪

೧೬೪೯

ಶ್ರೀ ಗುರುಕಾರುಣ್ಯಕಟಾಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ಯವಾದ ಅಜಾತಂಗೆ ಜಾತಿಸೂತಕವಿಲ್ಲ. ಜನನಸೂತಕವಿಲ್ಲ, ಪ್ರೇತಸೂತಕವಿಲ್ಲ, ರಜಸ್ಸೂತಕವಿಲ್ಲ, ಎಂಜಲಸೂತಕವಿಲ್ಲ. ಉಂಟೆಂಬವಂಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ, ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ, ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ, ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ, ೫

❖❖

೨೨-೨೨ ಇದ್ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ (ಮೂ)

ಉತ್ತರಾರ್ಧ

❖

ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ

ಕ್ರಿಯೆ

೧೬೫೦

ಚಿನ್ನವನೊರೆಯಬಹುದಲ್ಲದೆ. ಬಣ್ಣವನೊರೆಯಬಹುದೆ? ಹೂವ ಮುಡಿಯಬಹುದಲ್ಲದೆ, ಗಂಧವ ಮುಡಿಯಬಹುದೆ? ಕರ್ಮವ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲದೆ, ವಸ್ತುವನರಿಯಬಹುದೆ? ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗ ವೆನಬಹುದಲ್ಲದೆ, ಲಿಂಗ ತಾನಾಗಬಾರದು. ೧

೧೬೫೧

ಬೀಜದೊಳಗಿನ ವೃಕ್ಷ ಫಲವ ಸವಿಯಬಹುದೆ? ಮಳೆವನಿಯೊಳಗಿರ್ಪ ಹುರಮಂಜಿ ಮುತ್ತುಗಳಂ ಸರಗೊಳಿಸಿ ಕೊರಳೊಳು ಧರಿಸಬಹುದೆ? ಹಾಲೊಳಗಿರ್ಪ ತುಪ್ಪವು ಅರಸಿದಡೆ ಸಿಕ್ಕುವುದೆ? ಕಬ್ಬಿನೊಳಗಿರ್ಪ ಬೆಲ್ಲವು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸುವುದೆ? ತನ್ನೊಳಗಿರ್ಪ ಶಿವತತ್ವವು ನೆನೆದಾಕ್ಷಣವೆ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರ್ಪುದೆ? ಭಾವಿಸಿ ತಿಳಿದು ಮಥಿಸಿ ಪ್ರಯೋಗಾಂತರದಿಂ ಪ್ರಸನ್ನತ್ವಮಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತದನುಭವಸುಖದೊಳೋಲಾಡುವುದು ಅತಿಚರುತನಾದ ಶಿವಶರಣಂಗಲ್ಲದೆ ಉಳಿದರ್ಗುಂಟೆ ಮಹಾಘನ ದೊಡ್ಡದೇಶಿಕಾರ್ಯಗುರುಪ್ರಭುವೆ? ೨

೧೬೫೨

ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗವೆಂಬರು. ಆವುದು ಹಿಂದು, ಆವುದು ಮುಂದು ಎಂದರಿಯರು. ಎಳ್ಳೊಳಗಣ ಎಣ್ಣೆಯಂತೆ, ಕಲ್ಲೊಳಗಣ ಹೇಮದಂತೆ, ಹಾಲೊಳಗಣ ತುಪ್ಪದಂತೆ, ಕಾಷ್ಠದೊಳಗಣ ಅಗ್ನಿಯಂತೆ, ಪುಷ್ಪದೊಳಗಣ ಪರಿಮಳದಂತೆ, ಭಾವದೊಳಗೆ ಶಿವನಿಪ್ಪನೆಂದಡೆ, ಆ ಶಿವನು ತನಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಥನದಿಂದಲ್ಲದೆ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : "ತಿಲಮಧ್ಯೇ ಯಥಾ ತೈಲಂ ಕ್ಷೀರಮಧ್ಯೇ ಯಥಾ ಘೃತಂ । ಪುಷ್ಪಮ[78]ಧ್ಯೇ[78] ಯಥಾ ಗಂಧೋ ಭಾವಮಧ್ಯೇ ತಥಾ ಶಿವಃ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಇಂತಪ್ಪ ಚಿನ್ಮೂರ್ತಿಯನು ಮನ್ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರು ತನ್ನ ಹಸ್ತಾಬ್ಜಮಥನದಿಂದ ಆಕರ್ಷಣವ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದು, ತಲ್ಲಿಂಗವನಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪ್ಯವ ಮಾಡಿ, ಸುಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೋಪದೇಶಮಂ ಮಾಡಲು, ಘಟದ ಹೊರಗಿಹ ಅನಲ ಘಟವ ವೇಧಿಸಿ ತಜ್ಜಲವ ಹಿಡಿದು ತೆಗೆದುಕೊಂಬಂತೆ, ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಮಥನದಿಂ

78–78 ಥ್ಯೆ (ಮೂ)

ಶಿವಜೀವಸಂಯೋಗವಹ ಬಟ್ಟೆಯನರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟರಲ್ಲಾ ಅದ್ವೈತಿಗಳು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : "ಘಟಮಧ್ಯಸ್ಥಿತಂ ತೋಯಂ ಅಗ್ನಿರ್ಜ್ವಲ[79]ನ[79] ಬಾಹ್ಯತಃ । ಅಗ್ನಿರ್ಜ್ವಲ[80]ನ[80] ಸಂಯೋಗೇ । ಉಷ್ಣಂ ಭವತಿ ವಾರಿಣಾಂ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಈ ವರ್ಮಕುಳಸ್ಥಳವನರಿಯದೆ ಶಿವಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಅನ್ಯ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿವರು. ಕರ್ಮನಿರ್ಮೂಲರಾದ ಜಡರುಗಳು, ಗುರುವಚನಪರಾಙ್ಮುಖರು, ಲಿಂಗನಿಷ್ಠಾವಿರಹಿತರು. ಗುರುಕೊಟ್ಟ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ [81]ಅ[81]ಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಂಗಳಿಂ ಕ್ರಿಯೆವಿಡಿದು ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣವೇಧಿಸಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಗಳಾಗಲರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟರಲ್ಲಾ ಅದ್ವೈತಿಗಳು ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೩

೧೬೫೩

ಅಯ್ಯಾ, ಮರದೊಳಗೆ ಅಗ್ನಿ ಇದ್ದಡೇನಯ್ಯಾ, ಮಥನಿಸಿ ತೋರುವದಲ್ಲನ್ನಕ್ಕರ ಕಾಣಬಹುದೆ? ಜಗದೊಳಗೆ ಕೂಡೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಶಿವನೆಂದಡೆ, ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದೆ? ಆದಿ ಲಿಂಗ, ಅನಾದಿ ಶರಣನೆಂಬ ಭೇದವ ತಿಳುಹಿ ನಿಜಪ್ರಾಣದೊಳಗಿಪ್ಪ ಸುಜ್ಞಾನಲಿಂಗವ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ತಂದು, ಆ ಕರಸ್ಥಲದ ಲಿಂಗವ ಎನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗದೊಳಗೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿ ತೋರಿ, ನಿತ್ಯನಿಜಲಿಂಗೈಕ್ಯದ ಹೊಲಬಿನ [82]ಪ[82]ರಿಯ ತೋರಿಸಿ, ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದೊಳಗೆಲ್ಲ ಇಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಘನವ ಹರಹಿ ಶಿವಭಕ್ತಿಯನುದ್ಧರಿಸಿದನು. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನೆನ್ನ ಆಗುಮಾಡಿ ಉಳುಹಿದನಾಗಿ ಇನ್ನು ಮರ್ತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದೆನಾದರೆ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನ ಶ್ರೀಪಾದದಾಣೆ. ೪

೧೬೫೪

ಗತಿಮತಿ ಚೈತನ್ಯಶಬ್ದವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ [83]ಕ್ರೀಯೆಂ[83]ತಂತೆ ನಡೆವುದು. [84]ಉ[84]ರವಣೆಬೇಟ ಕಂಡೆಯಾ ಮನವೆ. ಎಲೆ ಮನವೆ [83]ಕ್ರಿ[83]ಯೆಂತಂತೆ ನಡೆವುದು. ಹೂ ಮಿಡಿಯ ಹರಿದಡೆ ಹಣ್ಣಾಗಬಲ್ಲುದೆ? ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮನ ಲೀಯವಾಗದನ್ನಕ್ಕರ ದೇವ ಸಕಳೇಶ್ವರನೆಂತೊಲಿವ? ೫

೧೬೫೫

ಕ್ರಿಯಾಮಥನವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣಬಂದುದೇ ಇಕ್ಷುವಿನೊಳಗಣ ಮಧುರ? ಕ್ರಿಯಾಮಥನವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣಬಂದುದೇ ತಿಲದೊಳಗಣ ತೈಲ? ಕ್ರಿಯಾಮಥನವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣಬಂದುದೇ ಕ್ಷೀರದೊಳಗಣ ತುಪ್ಪ? ಕ್ರಿಯಾಮಥನವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣಬಂದುದೇ ಕಾಷ್ಠದೊಳಗಣ ಅಗ್ನಿ? ಇದು ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವ ತನ್ನೊಳರಿದೆನೆಂಬ ಮಹಾಂತಂಗೆ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಚರಣೆಯೇ ಸಾಧನ ಕಾಣಿಭೋ. ೬

೧೬೫೬

ಶರೀರಕ್ಕೆ ರುಜೆ ಬಂದು ತೊಡರಿದಲ್ಲಿ ರುಜೆಯ ಭೇದವನರಿತು, ಶರೀರ ಧರ್ಮವನರಿದು, ತನುವಿಂಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಆತ್ಮಂಗೆ ಸುಖರೂಪ–ಉಭಯವನರಿದು ಆರೈವ ಕಾರಣ ಪಂಡಿತನಪ್ಪ. ಇಂತೀ ಭೇದದಂತೆ ಗುರುಚಾರಿತ್ರನಾಗಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಪೂಜಕನಾಗಿ, ಚರಸೇವೆ ಸನ್ನದ್ಧನಾಗಿ, ಇಂತೀ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರವಪ್ಪ ಮಹಾಭಕ್ತನಿಪ್ಪುದೆ ಸದ್ಯೋಜಾತಲಿಂಗದ ಸಜ್ಜೆಗೃಹ. ೭

79–79 ತಿ (ಮೂ) 80–80 ಗ್ನೆ (ಮೂ) 81–81 ಆ (ಮೂ) 82–82 ಹ (ಮೂ) 83–83 ಕ್ರಿಯಂ (ಮೂ) 84–84 ರು (ಮೂ)

೧೬೫೭

ಕ್ರಿಯೆಯಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ ಮನುಜ. ಕ್ರಿಯೆಯಿಲ್ಲದ ಜಂಗಮ ರಾಕ್ಷಸ. ಕ್ರಿಯೆಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರಸಾದಿ ಯವನ. ಕ್ರಿಯೆಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಭವಿ. ಕ್ರಿಯೆಯಿಲ್ಲದ ಶರಣ ಅಜ್ಞಾನಿ. ಕ್ರಿಯೆಯಿಲ್ಲದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಜನನಕ್ಕೊಳಗು ನೋಡಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೮

೧೬೫೮

ವೇದವೇದಾಂತವನೋದಿ ಜ್ಞಾನಸೂರೆಮಾಡುವ ಜಂಗಮ ಕ್ರಿಯಾಹೀನನಾದರೆ ಆಗದು ಸಮರಸ ಆತನಲ್ಲಿ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯನು. ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ ನಿಲ್ಲಲಾರನು ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯಾ. ೯

೧೬೫೯

ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅರಿವಾದಡೇನಯ್ಯಾ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀ ಇಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕರ? ದೇಹವಿಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಾಶ್ರಯವುಂಟೆ? ಕನ್ನಡಿ ಇಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ತನ್ನ ಮುಖವ ಕಾಣಬಹುದೆ? ಸಾಕಾರ ನಿರಾಕಾರ ಏಕೋದೇವ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯ. ೧೦

೧೬೬೦

ಕ್ರಿಯೆ ಮರೆದಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಹೀನವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಅರಿವು ಮರೆದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಹೀನವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಜ್ಞಾನ ಹೀನವಾದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿನ ಕಳೆ ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತು. ಈಶಾನ್ಯಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವು ಅವರಿಗೆ ಮರೆಯಾಗಿ ತೊಲಗಿದನು. ೧೧

೧೬೬೧

ಗರಳವಿಲ್ಲದುರಗಂಗೆ ಹಲಬರಂಜಿದವರುಂಟೆ? ಕೈದುವಿಲ್ಲದ ಬಂಟ ಗರ್ಜಿಸಿದಡೆ ಅಂಜಿದವರುಂಟೆ? ಬಾಹ್ಯದೃಷ್ಟವ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನೆಟ್ಟನೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಪ್ಪನೆ? ಇದು ನಿಶ್ಚಯವಲ್ಲ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೨

೧೬೬೨

ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡುತಿಪ್ಪರು. ಗೋವಿನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಘೃತವಿಪ್ಪುದಯ್ಯಾ. ಅದು ಆ ಗೋವಿಂಗೆ ಪುಷ್ಟಿಯಾಗಲರಿಯದು. ಆ ಗೋವ ಪೋಷಿಸಿ, ಹಾಲ ಕರೆದು, ಕಾಸಿ ಹೆಪ್ಪನಿಕ್ಕಿ. ಆ ದಧಿಯ ಮಥನವ ಮಾಡಿ ಬೆಣ್ಣೆಯ ತೆಗೆದು, ಆ ನವನೀತ ತುಪ್ಪವ ಕಾಸಿ, ಆ ಗೋವಿಂಗೆ ಕುಡಿಸಲಾಗಿ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿಯಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದಯ್ಯಾ. ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸತ್ಕ್ರಿಯೋಪಚಾರವ ಮಾಡಲಾಗಿ ಜ್ಞಾನವಹುದು. ಜ್ಞಾನವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನವಹುದು. ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನವಾ*ಗಲಾಗಿ* ಪ್ರಾಣವೇ ಲಿಂಗವಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದು, ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧೩

– ಗಿ (ಮೂ)

೧೬೬೩

ಅಂಗವನ[85](ಳಿ)[85]ವನ್ನಕ್ಕ ಶಿವಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಆತ್ಮನ ಕ್ಷುಧೆಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಬಂದ ಪದಾರ್ಥವ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಇದು ಅರಿವಿನ ಬಿತ್ತು, ಜ್ಞಾನದ ಗೊತ್ತು, ಸರ್ವಮಯದ ಯುಕ್ತಿ, ಈಶಾನ್ಯಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವನರಿವ ಶಕ್ತಿ. ೧೪

೧೬೬೪

ಅನುವನರಿವನ್ನಕ್ಕ ಅರ್ಚನೆ, ಪುಣ್ಯವನರಿವನ್ನಕ್ಕ ಪೂಜೆ. ಶರೀರವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಸುಖದುಃಖ ಸಂತೋಷಿಸಬೇಕು. ತೆಪ್ಪದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಹೊಳೆಯ ದಾಂಟುವನಂತೆ ಕ್ರೀಶುದ್ಧವಾದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಗೊತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ. ೧೫

೧೬೬೫

ತೊಟ್ಟು ಬಿಡುವನ್ನಕ್ಕ ಮತ್ತಾ ಬುಡದಾಸೆಬೇಕು. ಮರ್ತ್ಯದ ಹಂಗುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಸತ್ಯಶರಣರ ಸಂಗ, ನಿತ್ಯ ಜಂಗಮಸೇವೆ. ಕೃತ್ಯವಿರಬೇಕು ಅಮರೇಶ್ವರಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ. ೧೬

೧೬೬೬

ಹತ್ತಿ[86] ಕದಿರು ರಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಲ್ಲ. ನೂಲುಂಟು, ಸಿಲದಿಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಏನುಂಟು? ನೂಲುಂಟು. ಭಕ್ತನ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವುಂಟು. ರೇಕಣ್ಣಪ್ರಿಯನಾಗಿನಾಥನ ಶರಣನ ಮನದ ಕೊನೆಯನೆತ್ತಿದರೆ ಲಿಂಗದ ಗೊಂಚಲುಂಟು.* ೧೭

೧೬೬೭

ಗಜಶಾಸ್ತ್ರವ ಕಲಿತ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಗಜವನೇರಬಹುದೆ ಸಾಧ[87](ನೆಯಿ)[87] ಲ್ಲದೆ? ಕರ್ಪುರವ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಡಗಿದೊಡೆ ಶಿವಾರ್ಪಣವಾಗಬಲ್ಲುದೆ, ಅಗ್ನಿಯ ಮುಟ್ಟಿಸದೆ? ಕಾಶಿಯ ಮಹಾತ್ಮೆಯ ಕೇಳಿದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾರೂಪ್ಯಪದವಪ್ಪುದೆ, ನಡೆದು ಹೋಗಿ ಪಂಚಕ್ರೋಶಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾರಕಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶದಿಂದ ಜೀವಿಸದೆ? ಅಮೃತವೆಂದಲ್ಲಿಯೆ ತೃಪ್ತಿಯಪ್ಪುದೆ, ಭುಂಜಿಸದೆ? ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವಮಸ್ಯಾದಿ ವಾಕ್ಯಂಗಳ ತಿಳಿದಲ್ಲಿಯೆ ತಾನೆ ಬ್ರಹ್ಮವಪ್ಪನೆ? ತನುತ್ರಯ ವಿಕಾರವು ತೋರಿದಲ್ಲಿ ಶಿವೋಹಮ್ಮಿಲ್ಲದೆ ಭಕ್ತಮಾಹೇಶ್ವರರುಗಳಲ್ಲಿ ದಾಸೋಹಮ್ಮಿಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ವಾಗ್ಬ್ರಹ್ಮವ ನುಡಿದವರಿಗೆ ಕಾಮಕಾಲಕರ್ಮಂಗಳು ಬಿಡುವವೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೧೮

85–85 ಜೀ (ಮೂ) 86 + ಯ (ಮೂ)87–87 ಕವಿ (ಮೂ) * **ಅರ್ಥ:** ಹತ್ತಿ ಕದಿರು ರಾಟಿ ಈ ಮೂರು ತಿರುಪುತ್ತಿರ್ದ ಕ್ರಿಯಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೂಲು ಬರುತ್ತಿಹುದು. ಆ ತಿರುಹಿತಿರ್ದ ಕ್ರಿಯೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಹಂತೆ, ಶಿವನ ಕುರಿತು ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯಾಕಾಲಂಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವನು ಬಂದಿಹ, ಆ ಕ್ರಿಯೆ ಬಿಟ್ಟು ವಿಸರ್ಜಿಸಿದಾಗವೇ ಶಿವ ಹೋಹನೆಂಬುದೀಗ, ಹತ್ತಿ ಕದಿರು ರಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಲ್ಲ, ನೂಲುಂಟು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸಿಲದಿಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿ ನೂಲಿಪ್ಪುದೆಂತಂತೆ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿರ್ದ ಭಕ್ತನಂಗ ಮನ ಭಾವಂಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವನು ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿ ನೆಲಸಿಪ್ಪನೆಂಬುದೀಗ, ಸಿಲದಿಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ [ಏನುಂಟು] ನೂಲುಂಟು. ಭಕ್ತನ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವುಂಟು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಶಿವಶರಣರ ಮನದರಿವ ಅನುಭಾವದಿಂದ ಮಥನಿಸಿದಡೆ, ಶರಣನ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗಂಗಳಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿ[88](ಹವೆಂ)[88]ಬುದೀಗ, ಶರಣರ ಮನದ ಕೊನೆಯನೆತ್ತಿದರೆ ಲಿಂಗದ ಗೊಂಚಲುಂಟು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. 88–88 ಹುದೆಂ (ಮೂ)

೧೬೬೮

ಆಗದು ಆಗದು ಮಾಡದವಂಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿ. ಆಗದಾಗದು ಮಾಡದವಂಗೆ ವಿಷ್ಣುಪದವಿ. ಆಗದಾಗದು ಮಾಡದವಂಗೆ ಶಿವಪದವಿ. ಆಗದು ಮಾಡದವಂಗೆ ತೂರ್ಯಾತೀತ ನಿರ್ಮಲನಿಜಾನಂದ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನರಿವು. ೧೯

ಫಲಪದವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸದೆ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು

(ನಿಷ್ಕಾಮಕರ್ಮ)

೧೬೬೯

ಫಲಪದದ ಆಶೆ ಮಾಡಲಾಗದು ನಿನ್ನ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಬಯಕೆಯ ಭಕ್ತಿಯ ಪೂರ್ವಪುರಾತನರು ಮೆಚ್ಚರು. ನಮ್ಮ ಅಖಂಡೇಶ್ವರದೇವರು ಹಂಗಿನ ಭಕ್ತರನೊಲ್ಲ ನೋಡಾ.೧

೧೬೭೦

ಒತ್ತಿ ಹಣ್ಣ ಮಾಡಿದಡೆ ಅದೆತ್ತಣ ರುಚಿಯಪ್ಪುದೋ? ಕಾಮಿಸಿ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಭಾವಿಸಿದಡೆ ಭಂಗ, ಭಾವಿಸುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಸಾವುದೇ ಲೇಸು ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೨

೧೬೭೧

ಮಾಡಿ ನೀಡಿ ಹೋಹೆನೆಂಬಾಗ ಕೈಲಾಸವೇನು ಕೈಗೂಲಿಯೆ? ಮುಂದೊಂದು ಕಲ್ಪಿಸದೆ, ಹಿಂದೊಂದು ಭಾವಿಸದೆ, ಸಲೆ ಸಂದಿದ್ದಾಗಲೆ ಮಾರಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಅಮಳೇಶ್ವರಲಿಂಗವಿದ್ದ (ಠಾವೆ) ಕೈಲಾಸ. ೩

೧೬೭೨

ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಅಂದಂದಿನ ಕೃತ್ಯ ಅಂದಂದಿಗೆ ಮಾಡಿ, ನಾನು ಶುದ್ಧನಯ್ಯಾ, ಹಂಗು ಹರಿ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಃಫಲದಾಯಕನಾಗಿ ನಾನು ಮಾಡಿ ಶುದ್ಧನಯ್ಯಾ. ೪

೧೬೭೩

ದಾಸ ವಸ್ತ್ರವನಿತ್ತ ಠಾವು ಲೇಸಾಯಿತ್ತು. ತವನಿಧಿಯ ಪಡೆದ ಠಾವು ಹೊಲ್ಲಹವಾಯಿತ್ತು. ಸಿರಿಯಾಳ ಮಗನನಿತ್ತ ಠಾವು ಲೇಸಾಯಿತ್ತು. ಮರಳಿ ಬೇಡಿದ ಠಾವು ಹೊಲ್ಲಹವಾಯಿತ್ತು. ಬಲ್ಲಾಳ ವಧುವನಿತ್ತ ಠಾವು ಲೇಸಾಯಿತ್ತು. ಸ್ವಯಂಲಿಂಗವಾದ ಠಾವು ಹೊಲ್ಲಹವಾಯಿತ್ತು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವರಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷಿತರಲ್ಲದೆ, ನಿರಪೇಕ್ಷಿತರಾರೂ ಇಲ್ಲ. ೫

೧೬೭೪

ಫಲಪದಾದಿಗಳ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಹೆನೆಂಬೆ, ಅವರದನೊಲ್ಲರು. ಅವರು ನಿನಗೆ, ನಿನ್ನ ರೂಪಿಂಗೆ ತನುಮನಧನಗಳ ಕೊಡುವರು. ಎಲೆ ವಂಚಕನಾದ ಶಿವನೆ, ನಿರ್ವಂಚಕರೆಮ್ಮವರು. ನಿನ್ನನೇನ ಬೇಡುವರು? ನೀನೇನನವರಿಗೆ ಕೊಡುವೆ? ನಿನ್ನ ಕುಡುನೆಮ್ಮವರೊಲ್ಲರು ಕಾಣಾ. ಕುಡಕೊಡದೆ ಹೋಗು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೬

೧೬೭೫

ಈ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಈ ಫಲ, ಈ ಪುಷ್ಪಕ್ಕೀ ಫಲ ಎಂಬ ಕೈಕೂಲಿಕಾರರು ಅವರೆಲ್ಲ ಕರ್ಮಿಗಳಯ್ಯಾ; ಪುಣ್ಯಪಾಪವನುಂಬ ಕರ್ಮಿಗಳಯ್ಯಾ; ಸ್ವರ್ಗನರಕವನುಂಬ ಕರ್ಮಿಗಳಯ್ಯಾ, ಒಡಲೊಡವೆ ಪಡೆದರ್ಥ ಮೃಡದೇವ ಸೊಡ್ಡಳನಿಗೆಂಬಾತ ಬೆಡಗಿನ ಶಿವಪುತ್ರ. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ಜಗದ ಮಿತ್ರರು. ೭

೧೬೭೬

ತನುವ ಬೇಡಿದಡೀವೆ, ಮನವ ಬೇಡಿದಡೀವೆ, ಧನವ ಬೇಡಿದಡೀವೆ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಿಗೆ. ಎನಗೆ ಬೇಕೆಂಬ ಭಾವ ಮನದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆದರೆ, ಘನಮಹಿಮ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಪಾದದಾಣೆ. ಮನ ವಚನ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ನೀನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದನರಿದಡೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ಮತ್ತೆ ಮರಳಿ ಭವವೆಂಬ ಘೋರದಲ್ಲಿಕ್ಕಯ್ಯಾ. ೮

೧೬೭೭

ಅನವರತ ಮಾಡಿಹೆನೆಂದು ಉಪ್ಪರಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನ ಮನೆಯದು [89](ಲಂ)[89]ದಣಗಿತ್ತಿಯ ಮನೆ. ಸರ್ವಜೀವದಯಾಪರನೆಂದು ಭೂತದೈವಕ್ಕಿಕ್ಕುವನ ಮನೆ ಸುಯಿಧಾನದ ಕೇಡು. ಸೂಳೆಯ ಮಗ ಮಾಳ[90]ವ[90] ಮಾಡಿದರೆ, ತಾಯ ಹೆಸರಾಯಿತ್ತಲ್ಲದೆ ತಂದೆಯ ಹೆಸರಲ್ಲ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೯

೧೬೭೮

ಹರಸಿ ಮಾಡುವದು ಹರಕೆಯ ದಂಡ; ನೆರಹಿ ಮಾಡುವದು ಡಂಭಿನ ಭಕ್ತಿ. ಹರಸಬೇಡ, ನೆ[91]ರಹ[91]ಬೇಡ. ಬಂದ ಬರವನರಿದಡೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಪ್ಪ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೧೦

೧೬೭೯

ತಾಯಿ ಬಂಜೆಯಾ[92]ದಲ್ಲ[92]ದೆ ಶಿಶು ಗತವಾಗದು; ಬೀಜ ನಷ್ಟವಾದಲ್ಲದೆ ಸಸಿ ಗತವಾಗದು; ನಾನು ನಷ್ಟವಾದಲ್ಲದೆ ನೇಮ ನಷ್ಟವಾಗದು; ಮೊದಲುಗೆಟ್ಟಲ್ಲದೆ ಲಾಭದಾಸೆ ಬಿಡದು. ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗದ ನಿಜವನೆಯ್ದುವರೆ ಪೂಜೆಯ ಫಲ ಮಾದಲ್ಲದೆ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿಯಾಗದು. ೧೧

89–89 ಅಂ (ಮೂ) 90–90 ವಿಯ (ಮೂ) 91–91 ರಿಸ (ಮೂ) 92–92 ಗ (ಮೂ)

೧೬೮೦

ಅಮೃತಕ್ಕೆ ಹಸಿವುಂಟೆ? ಜಲಕ್ಕೆ ತೃಷೆಯುಂಟೆ? ಘನಪುರುಷಂಗೆ ವಿಷಯವುಂಟೆ? ಸದ್ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವಿಡಿದು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವ ಮಹಾಶರಣಂಗೆ ಮುಕ್ತಿಯ ಬಯಕೆಯುಂಟೆ? ಅವರುಗಳಿಗೆ ಅದು ಸ್ವಯಂಭೂ, ಸಹಜ ಸ್ವಭಾವ. ಇನ್ನು ತೃಪ್ತಿ ಆಪ್ಯಾಯನ ಅರಸಲುಂಟೆ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ? ೧೨

೧೬೮೧

ಅನ್ನವನಿಕ್ಕಿದಡೇನು ಪುಣ್ಯವಹುದು; ವಸ್ತ್ರವ ಕೊಟ್ಟೊಡೇನು ಪುಣ್ಯವಹುದು; ಹಣವ ಕೊಟ್ಟೊಡೇನು ಪುಣ್ಯವಹುದು. [93]ಆ[93]ಯಾಯ ಫಲಪದದ ಸಿರಿ ಸಂಪತ್ತಹುದಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೩

೧೬೮೨

ಅನ್ನವನಿಕ್ಕಿ ನನ್ನಿಯ ನುಡಿದು, ಅರವಟಿಗೆಯನಿಕ್ಕಿ ಕೆರೆಯ ಕಟ್ಟಿಸಿದಡೆ, ಮರಣದಿಂದ ಮೇಲೆ ಸ್ವರ್ಗ ಉಂಟಲ್ಲದೆ, ಶಿವನ ನಿಜವು ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಗುಹೇಶ್ವರನ(ನ)ರಿದ ಶರಣಂಗೆ ಆವ ಫಲವೂ ಇಲ್ಲ. ೧೪

೧೬೮೩

ಅನಲಕೊಂಡ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಪರಿಪ್ರಕಾರವುಂಟೆ? ಶರಧಿಕೊಂಡ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಕುರುಹಿನ ತಲೆಯುಂಟೆ? ಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿದ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಪುಣ್ಯವೆಂಬುದು ಹುಸಿ ನಾಸ್ತಿನಾಥಾ. ೧೫

೧೬೮೪

ಗತಿಪದ ಮುಕ್ತಿಯ ಬಯಸಿ ಮಾಡುವಾತ ಭಕ್ತನಲ್ಲ; (ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಡುವಾತ ಜಂಗಮವಲ್ಲ); ಗತಿಪದ ಮುಕ್ತಿವಿರಹಿತ ಭಕ್ತ. ಹಮ್ಮು ಬಿಮ್ಮು ಗಮನ ನಾಸ್ತಿಯಾದಾತ ಜಂಗಮ. ಮಾಡುವಡೆ ಭಕ್ತ ಮಾಟದೊಳಗಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ಬೇಡುವಡೆ ಜಂಗಮ ಕೊಂಬುವದರೊಳಗಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲದಾತ ಭಕ್ತ, ರೂಹಿಲ್ಲದಾತ ಜಂಗಮ. [ಉಭಯಕುಳದ ಸಂದಳಿದಡೆ ಭಕ್ತಜಂಗಮವೆಂಬೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.] ೧೬

೧೬೮೫

[94]ಭಕ್ತ ಜಂಗಮದ ನುಡಿಗಡಣದ ಮೇಳಾಪವೆಂತಿರಬೇಕೆಂದಡೆ[94] ಪ್ರಚ್ಛನ್ನವಾಗಿ [95]ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅದೃಶ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಜಲಚರಾದಿಗಳ ಪಥದಂತೆ, ಶಿಶುಕಂಡ ಕನಸಿನಂತೆ, ಮನ ಉಂಡ ರುಚಿಯಂ[96]ತಿರಬೇಕು.[96] ವೀರಶೈವಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಿದು ಚಿಹ್ನವು. ಇಂತಲ್ಲದೆ, ಹಗರಣದ[97] ವಾದ್ಯದಂತೆ ನಗೆಗೆಡೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. [98]ಭೇರುಂಡ[98] ಬಾಯಿ ಒಡೆದಂತೆ, ಇಂತಪ್ಪರ ಭಕ್ತನೆಂತೆಂಬೆ? ಜಂಗಮವೆಂತೆಂಬೆ? ಆ ಭಕ್ತ ಜಂಗಮದ ಘನವನುಪಮಿಸಬಾರದಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.೧೭*

93–93 ಅ (ಮೂ) 94–94 ಎಂದಡೆ (ಮೂ) 95 + ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೋರಿ (ಮೂ) 96–96 ತೆ (ಮೂ) 97 + ಓಗರ ಹಳಸಿದಂತೆ ಕುಹಕನ (ಮೂ) 98–98 ಬೇರುಂಡು (ಮೂ) * 16 ಮತ್ತು 17ನೆಯ ವಚನ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಿಚ್ಚಿಡಲಾಗಿದೆ (ಸಂ)

೧೬೮೬

ಅರ್ಚನೆ ಪೂಜೆಯ ಕುರಿತು ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ವಿಧಫಲಪದಗಳೆಂಬವು ತನ್ನ ಹಿತ್ತಿಲ ಬೆಳೆ. ಇಷ್ಟಾರ್ಥಮೋಕ್ಷಾರ್ಥವೆಂಬವು ತನ್ನ ಬಾಗಿಲು ನೆಟ್ಟತಾಣ. ಇವು ಹೊರಗಾಗಿ ಮೀರಿ ಕಂಡ ತೆರ ಉರಿಕೊಂಡ ಕರ್ಪುರದಂತೆ. ಇಂತೀ ಉಭಯನಿಶ್ಚಿಯ ಪೂಜೆ ಈಶಾನ್ಯಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಎರವಿಲ್ಲದ ಭಾವ. ೧೮

೧೬೮೭

ಇನ್ನು ಮುಕ್ತಿಯೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆದು ಕಾಮಿಸುವನ್ನಕ್ಕರ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವಾದುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಪರವೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆದು ಕಾಮಿಸುವನ್ನಕ್ಕರ ಜಂಗಮಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವಾದುದಿಲ್ಲ. ಶಿವಲಿಂಗ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿರ್ದಂತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಲಿಂಗ ಉಂಟೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆದು ಕಾಮಿಸುವನ್ನಕ್ಕರ ಶಿವಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವಾದುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ವಿಶೇಷತತ್ವ ಉಂಟೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಹೊಲೆದು ಕಾಮಿಸುವನ್ನಕ್ಕರ ಗುರುಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವಾದುದಿಲ್ಲ. ಇಂತೀ ಗುರುಲಿಂಗ, ಶಿವಲಿಂಗ, ಜಂಗಮಲಿಂಗ, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಈ ಚತುರ್ವಿಧಲಿಂಗವು ಏಕೀಕರಿಸಿದ ಮಹಾಮಹಿಮಂಗೆ ಇನ್ನು ಕಾಮಿಸಲಿಲ್ಲ, ಕಲ್ಪಿಸಲಿಲ್ಲ, ಭಾವಿಸಲಿಲ್ಲ, ಚಿಂತಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆತ ನಿಶ್ಚಿಂತ, ಪರಮಸುಖಿ, ಪರಿಣಾಮಿ. ಆತನಿರ್ದುದೇ ಕೈಲಾಸ, ಆತನ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗಮಯವಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೯

೧೬೮೮

ಸಾಲೋಕ್ಯ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಸಾರೂಪ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಯಪದಂಗಳ ಬಯಸಿ ಅರ್ಚಿಸಿದಡೆ ಲಿಂಗಸಂಗವಿಲ್ಲ; ಅಂಗಾಭ್ಯಂತರದ ಸಂಗವಿಲ್ಲ. ತಾನು ಹಂಗುಹರಿದು ಅರ್ಚಿಸುವ ಸಂಗಿಗಳಿಗೆ ಲಿಂಗಸಂಗವಕ್ಕು, ಮಂಗಳಾಂಗನೇ, ನಿನ್ನ ಹಂಗಿಲ್ಲದಿರ್ದವರ ಸಂಗ ನಿನ್ನಯ ರೂಪು ಯೋಗಿನಾಥಾ. ೨೦

೧೬೮೯

ಪರಮಪದವಿಯ ನಿಮ್ಮ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಿ. ಪರಮಪದವಿಯ ನಿಮ್ಮ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ ತೊತ್ತು ಸೇವೆಯೇ ಸಾಕು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರದೇವಾ. ಪರಮಪದವಿಯ ನಿಮ್ಮ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳಿ. ೨೧

ತಾದಾತ್ಮ್ಯಭಾವವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು

೧೬೯೦

ಮಾಡಿದೆನೆಂಬುದು ಮನದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆದರೆ, ಏಡಿಸಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಶಿವನ ಡಂಗುರ! ಮಾಡಿದೆನೆನ್ನದಿರಾ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ. [ಮಾಡಿದೆನೆನ್ನದಿರಾ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ]. ಮಾಡಿದೆನೆಂಬುದು ಮನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ, ಬೇಡಿದ್ದನೀವ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೧

೧೬೯೧

ಹರಗಣಂಗಳ ನೆರಹಿ ಮಾಡುವ ಮಾಟ ಉರಿಯ ನಾಲಗೆ ಕೊರಳನಪ್ಪಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಒಡೆ[99](ದ)[99] ಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಮೃತವ ತುಂಬಿ, ಮುರಿಯ ಕುಟ್ಟಿ ಅಟ್ಟುಂಡ ತೆರನಾಯಿತ್ತಯ್ಯ. ಭಕ್ತದೇಹಿಕದೇವ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ಮತ್ತೆ ಮಾಡಿಹೆನೆಂಬುದಿಲ್ಲವು. ಮೂಗಿಲ್ಲದ ಮುಖಕ್ಕೆ ಶೃಂಗಾರವ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಶರಣಸನ್ನಿಹಿತ ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವರನರಿತು ಅರಿಯಂದತಿರ್ದಡೆ ಮಳಲಗೌರಿಯ ನೋಂತು ನದಿಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ. ೨

೧೬೯೨

ಕಂಗಳ ಮುಂದಣ ಗೊ[100]ತ್ತ[100]ಹಚೆ[1]ದು, ಕಾ[2]ಮ್ಯ[2]ದ ಮುಂದಣ ಚಿತ್ತ[ವ] ಹರಿದು? ಮಾಡಿಹೆನೆಂಬ ಮಾಟಕೂಟದ ಚಿತ್ತ ನಿಂದಲ್ಲದೆ ಸ್ವಸ್ಥವಿಲ್ಲ. ಹಾಂಗಲ್ಲದೆ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗನ ಕಾಣಬಾರದು, ಆಯ್ದಕ್ಕಿ ಮಾರಯ್ಯ. ೩

೧೬೯೩

ಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಭಕ್ತಿ ಮನಕ್ಕೆ ಮನ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಇದಿರಿಟ್ಟು ನುಡಿಯಲಾಗದು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದೊಡೆ: ಬಡವನಿಗೆ ಭಾಗ್ಯ ದೊರಕೊಂಡಂತಿರಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಎನ್ನ ಪದಾರ್ಥವ ನಾನು ಮಾಡಿದೆನು, ಅವರು ಕೈಕೊಂಡರೆಂದು ತನ್ನ ಖ್ಯಾತಿ ಭಕ್ತಿಯನು ಮನ ಹಿಗ್ಗಿ ಅನ್ಯರೊಡನೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡರೆ ಶಿವನೊಪ್ಪಗೊಳ್ಳನು, ಪುರಾತನರು ಮೆಚ್ಚರು. ಅಂತಪ್ಪ ಖ್ಯಾತಿಭಕ್ತಿ ಎಂತಾಯಿತ್ತೆಂದರೆ, ಹಾವಸೆಗಲ್ಲ ಮೆಟ್ಟಿ ಜಾರಿಬಿದ್ದು ಕೊಡನೊಡೆದಂತಾಯಿತ್ತು ಕಾಣಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೪

೧೬೯೪

ಹೆಣ್ಣ ಹಿಡಿದು ಹೆಣ್ಣ ಭೋಗಿಸಬಾರದು. ಮಣ್ಣ ಹಿಡಿದು ಮಣ್ಣ ಭೋಗಿಸಬಾರದು. ಹೊನ್ನ ಹಿಡಿದು ಹೊನ್ನ ಭೋಗಿಸಬಾರದು. ಈ ಅಣಕದ ಭೇದವನಾರೂ ಅರಿಯರು. ಅದೆಂತು ಭಕ್ತಿಸ್ಥಲವಳವಡುವುದು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ? ೫

೧೬೯೫

ಮಾಡಿಹೆ ಮಾಡಿಹೆನೆನ್ನಬರ ತನ್ನವಧಿಗೆ ಬಂದುದನರಿವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೊ? ಅಸಗ ನೀರಡಿಸಿ ಸತ್ತಂತಾಗಬೇಡ, ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ ಮಾರಯ್ಯ! ೬

೧೬೯೬

ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಎನ್ನ ನಾನರಿದು ಮಾಡಿದೆನಾದಡೆ, ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಎನ್ನ ನಾನರಿದು ನೀಡಿದೆನಾದಡೆ, ನೀಡುವಲ್ಲಿ ರುಚಿಗೆ ಮನವೆಳಸಿ ಹಾರೈಸಿದೆನಾದಡೆ ನಿಮಗಂದೆ ದ್ರೋಹವಯ್ಯಾ. ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧನಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ನೀನಂದೆ ಮೂಗಕೊಯ್ಯಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೭

99–99 ವ (ಮೂ) 100–100 ತು (ಮೂ) 1 + ಯ (ಮೂ) 2–2 ಯ (ಮೂ)

೧೬೯೭

ಮಾಡುವು[3]ರ[3]ಯ್ಯಾ ಮರುಳುಗೊಂಡಂತೆ, ಮರ್ಮವನರಿಯದೆ ಮಾಡುವ ಮಾಟ ಕರ್ಮದ ಬೆಳಸು, ಸುಯಿಧಾನದ ಕೇಡು. ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಅನುವನರಿದು ಮಾಡುವ ಮಾಟ ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಕೂಟ, ಭವಭಂಗದೋಟ. ೮

೧೬೯೮

ಪೂಜೆಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಪುಣ್ಯದ ಗೊತ್ತು ಕಾಣಬಂದಿತ್ತು. ಮಾಟವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ[4] ಮಹಾಪ್ರಮಥರ ಭಾಷೆ ಭಾಗ್ಯ ದೊರೆಕೊಂಡಿತ್ತು. ಮಾಟವಿಲ್ಲದವನ ಭಕ್ತಿ ಹಾಳೂರಂಕಕ್ಕೆ ಕೋಲ ಹಿಡಿದಂತಾಯಿತ್ತು. ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಉಭಯವಳಿದು ಮಾಡಬಲ್ಲಡೆ ಮಾರಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಅವಳೇಶ್ವರಲಿಂಗವ ಕೂಡುವ ಕೂಟ. ೯

೧೬೯೯

ಇಹಪರವೆಂಬ ಈ ದೆಸೆಗಾದೆಸೆಯಾದವನ ಪತಿ ಹೊಸತು. ನೆಯಿ ಹತ್ತದ ನಾಲಗೆಯಂತೆ, ಹುಡಿ ಹತ್ತದ ಗಾಳಿಯಂತೆ, ಕಾಡಿಗೆ ಹತ್ತದ ಆಲಿಯಂತೆ ಇರ್ದೆನಯ್ಯಾ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತ ಆಚರಿಸದಂತೆ ಇರ್ದೆನಯ್ಯಾ. ೧೦

೧೭೦೦

ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನು ನೀನೇ, ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬ ದೇವನು ನೀನೇ ಎಂದರಿದೆ. ಇದು ಕಾರಣ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ, ನಿಮ್ಮ ಫಲಪದವ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ನೀವು ಒಲಿದು ಎನಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ೧೧

೧೭೦೧

ಮಾಟಕೂಟ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿ ಎಂಬ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು, ಶಿವಶಿವಾ! ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮಾಡಿದೆನೆನ್ನದಿರೆಂದು ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗವು ಕೃಪೆಮಾಡಿದ ಕಾರಣ, ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುವವನೂ ಮಾಡಿಸಕೊಂಬುವವನೂ ನೀನೇ ಅಯ್ಯ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೨

ಲಿಂಗಕಾರ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು

೧೭೦೨

ಕ್ಷೀರಸಾಗರದೊಳಗಿರ್ದ ಹಂಸೆ ಹಾಲ ಬಯಸಲುಂಟೆ? ಪುಷ್ಪದೊಳಗಿರ್ದ ತುಂಬಿ ಪರಿಮಳವನರಲುಂಟೆ? ಕಡಲೊಳಗಿರ್ದ ಕಪ್ಪೆ ಜಲವ ಬಯಸಲುಂಟೆ? ಇದೆಂತಯ್ಯಾ? ತಾ ಲಿಂಗದೊಳಗಿರ್ದು, ಬೇರೆ ಇತರ ಕಾಮ್ಯದೊಳಗಿರ್ಪ ಭ್ರಾಂತರನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಗುಹೇಶ್ವರ ೧.

3–3 ದ (ಮೂ) 4 + ರ (ಮೂ)

೧೭೦೩

ಹೊತ್ತಾರೆ ಎದ್ದು ಕಣ್ಣಹೊಸೆ[5]ಯು[5]ತ್ತ ಎನ್ನೊಡಲಿಂಗೆ [ಎನ್ನೊಡವೆಗೆ] ಎನ್ನ ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಂದು ಕುದಿದೆನಾದಡೆ, ಎನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಮನವೇ ಸಾಕ್ಷಿ! ಶ್ಲೋ : "ಅಶನೇ ಶಯನೇ ಯಾನೇ । ಸಂಪರ್ಕೇ ಸಹಭೋಜನೇ ॥ ಸಂಚರಂತಿ ಮಹಾಘೋರೆ । ನರಕೇ ಕಾಲಮಕ್ಷಯಂ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಈ ಶ್ರುತಿಯ ಬಸವಣ್ಣನೋದುವನು. ಭವಿ[6] ಬಿಜ್ಜಳನ ಗದ್ದುಗೆಯ ಕೆಳಗೆ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ಓಲೈಸಿಹನೆಂದು ನುಡಿವರಯ್ಯ ಪ್ರಮಥರು. ಕೊಡುವೆನುತ್ತರವನವರಿಗೆ? ಕೊಡಲಮ್ಮೆನು. ಹೊಲೆ ಹೊಲೆಯರ ಮನೆಯ ಹೊಕ್ಕಾದಡೆಯೂ, ಸಲೆ ಕೈಕೂಲಿಯ ಮಾಡಿಯಾದಡೆಯೂ ನಿಮ್ಮ ನಿಲವಿಂಗೆ ಕುದಿವೆನಲ್ಲದೆ, ಎನ್ನೊಡಲವಸರಕ್ಕೆ ಕುದಿ[7]ದೆ[7]ನಾದಡೆ ತಲೆದಂಡ ತಲೆದಂಡ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ. ೨

೧೭೦೪

ಸ್ತನಾಮೃತವ ಸೇವಿಸುವ ಶಿಶು ಸಕ್ಕರೆಯನಿಚ್ಛೈಸುವುದೆ? ಪುರುಷದೊರೆಕೊಂಡ ಪುರುಷನು [8]ಜರಗ[8] ತೊಳೆಯಲಿಚ್ಛೈಸುವನೆ? ದಾಸೋಹವ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನು ಮುಕ್ತಿಯನಿಚ್ಛೈಸುವನೆ? ಇವರು ಮೂವರಿಗಿನ್ನಾವುದೂ ಇಚ್ಚೆ[9]ಯಿ[9]ಲ್ಲ, ರುಚಿ ಪದಾರ್ಥವಿದ್ದಂತೆ ಲಿಂಗಪದವು ಸಹಜಸುಖವಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೩

೧೭೦೫

ನಾನು ಆರಂಬ[ವ] ಮಾಡುವೆನಯ್ಯಾ ಗುರುಪೂಜೆಗೆಂದು, ನಾನು ವ್ಯವಹಾರವ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯಾ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಗೆಂದು, ನಾನು ಪರಸೇವೆಯ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯಾ ಜಂಗಮ ದಾಸೋಹಕ್ಕೆಂದು. ನಾನಾವಾವ ಕರ್ಮಮಾಡಿದಡೆಯೂ ಆ ಕರ್ಮದ ಫಲಭೋಗವ ನೀ ಕೊಡುವೆ ಎಂಬುದ ನಾನು ಅರಿತಿರ್ಪೆನಾಗಿ, ನೀ ಕೊಟ್ಟ ದ್ರವ್ಯವ ನಿಮಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ವ್ಯಯ ಮಾಡೆನು. ನಿಮ್ಮ ಸೊಮ್ಮು ನಿಮಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವೆನು. ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೪

೧೭೦೬

ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಲೇಸಾಗಲೆಂದು ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆವ ಲಾಂಛನಧಾರಿಗಳ ವೇಷಕ್ಕೆ ಶರಣೆಂಬೆನಯ್ಯಾ. ಆ ಲಾಂಛನ[10]ದ[10] ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದನರಸದೆ, ಸಕಲಪದಾರ್ಥವನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಭಯಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪರಿಣಮಿಸಿ ಅವರಿಚ್ಚೆಯನೀವೆನು. ಆತನಿರ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ನಾ[11]ನೂ[11] ಇಲ್ಲ ನೀ[11]ನೂ[11] ಇಲ್ಲ. ನಾನಿಲ್ಲದ ಮುನ್ನ ನೀನಿರ್ದುದಿಲ್ಲವಯ್ಯ. ೫

೧೭೦೭

ಕಾಮಿಸುವ ವಸ್ತು ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಕಾಮಿಸಲೇನುಂಟು? ಇನ್ನೇನ ಕಾಮಿಸುವೆನಯ್ಯಾ? [12]"ನಮೋ ಹಿರಣ್ಯಬಾಹವೇ ಸೇನಾನ್ಯೇ ದಿಶಾಂ ಚ ಪತಯೇ ನಮೋ । ನಮೋ ವೃಕ್ಷೇಭ್ಯೋ ಹರಿಕೇಶೇಭ್ಯಃ ಪಶೂನಾಂ ಪತಯೇ ನಮೋ"[12] ಎಂಬ ವಸ್ತು. [13]"ಓಂ ಯೋ ವೈ ರುದ್ರಸ್ಸಭವಾನ್

5–5 ವು(ಮೂ) 6 + ಯ(ಮೂ) 7–7 ವೆ (ಮೂ) 8–8 ಜಲವ (ಮೂ) 9–9 ಇ (ಮೂ) 10–10 ವ(ಮೂ) 11–11 ನು(ಮೂ) 12–12 ಓಂ ನಮೋ ಹಿರಣ್ಯಬಾಹವೇ। ಹಿರಣ್ಯವರ್ಣಾಯ ಹಿರಣ್ಯರೂಪಾಯ। ಹಿರಣ್ಯಪತಯೇ(ಮೂ) 13–13 ಯೋವೈ ರುದ್ರಸ್ಸ ಭಗವಾನಯಂ ಚಾಮೃತಂ (ಮೂ)

ಅನ್ಯಚ್ಚಮೃತಂ"[13] ಎಂಬ ವಸ್ತು. ಸುಖಸ್ವರೂಪನು ಅಭಯಹಸ್ತನು ವರದಹಸ್ತನು ಶಾಂತನು ಕರುಣಿ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಇನ್ನೇನು ಕಾಮಿಸಲುಂಟು?೬

೧೭೦೮

ನಾನು ಕಾಮಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಸ್ತು [ವಿನಲ್ಲಿ] ಸಾಲೋಕ್ಯವಿದೆ, ಸಾಮೀಪ್ಯವಿದೆ, ಸಾಯುಜ್ಯವಿದೆ; ಧರ್ಮವಿದೆ, ಅರ್ಥವಿದೆ, ಕಾಮವಿದೆ, ಮೋಕ್ಷವಿದೆ; ನಾನರಸುವ ಬಯಕೆ ಎಲ್ಲವೂ ಇದೆ. ಎನ್ನ ಧ್ಯಾನಜಪತಪದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಪ್ಪ ಸಿದ್ಧಿ ಎಲ್ಲವೂ ಇದೆ ನೋಡಾ. ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಮಹಾವಸ್ತು ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಸರ್ವಸುಖಂಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇದೆ ಇದೆ ನೋಡಾ. ಇನ್ನು ಎನ್ನ ಬಯಲಭ್ರಮೆಯೊಳಗೆ ಹೊಗಿಸದಿರಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೊಂಬೆನು, ನಿಮಗೆ ಎನ್ನಾಣೆ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.೭

೧೭೦೯

ಭಕ್ತರಲ್ಲದವರನಾಸೆಗೈದರೆ ಕಕ್ಕುಲತೆಯಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಆಸೆಗೈದರೆ, ಆಸೆಗೈವುದು ಭಕ್ತರನು. ಆಸೆಗೈದು ಬಂದ ಶಿವಂಗೆ ಸುತನ ಕೊಟ್ಟರು. ಧನವ ಕೊಟ್ಟರು. ಮನವ ಕೊಟ್ಟರು, ಅಸುವ ಕೊಟ್ಟರು. ಶರಣನ ಪರಿ ಯಾವ ಲೋಕದೊಳಗೂ ಇಲ್ಲ. ಶರಣಭರಿತಲಿಂಗವಾಗಿ ಬೇಡಿದ್ದ ಕೊಡುವರಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೮

೧೭೧೦

ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ನೆನೆವೆ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಮಾಡುವೆ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಕೊಡುವೆನು ನಾನಯ್ಯ. ಸಕಲಪದಾರ್ಥಂಗಳ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಭಾವಿಸುವೆ. ಅಂಗಗುಣಂಗಳನರಿಯೆನಯ್ಯಾ. ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಭಾವಿಸುವೆನು ನಿಃಕಾಮಿಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ ಮನಃಪ್ರಾಣಾದಿಗಳು ಲಿಂಗದ ಸತಿಯರಾಗಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಬಯಸಿ, ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾರಣ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಕೈಕೊಂಬೆನು. ಅನರ್ಪಿತವನರಿಯೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೯

ಕಾಯಕದಿಂದ ಉಪಜೀವಿಸುವುದು

೧೭೧೧

ತವನಿಧಿ ಬೆಳೆದವಂಗೆ ಕಣಜದ ಹಂಗುಂಟೆ? ವಿರಕ್ತಂಗೆ ಆರೈಕೆಗೊಂಬುವರುಂಟೆ? ಕಾಯಕವ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಂಗೆ ಇನ್ನಾರ ಕಾಡಲೇತಕ್ಕೋ? ಆ ಗುಣ ಅಮಳೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೂರ. ೧

೧೭೧೨

ನೇಮವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭಕ್ತರ ಭವನಂಗಳ ಹೊಕ್ಕು, ಕಾಯಕವ ಬಿಟ್ಟು ಹೊನ್ನು ಬೇಡಿಹೆನೆಂಬುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲವೆ ಸದ್ಭಕ್ತಂಗೆ? ಆ ಗುಣ ಅಮಳೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೂರ. ೨

೧೭೧೩

ಮನ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದವಂಗೆ ದ್ರವ್ಯದ ಬಡತನವಲ್ಲದೆ, ಚಿತ್ತಶುದ್ಧನಾಗಿ ಕಾಯಕವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಕ್ತಂಗೆ ಎತ್ತ ನೋಡಿದಡತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ತಾನಾಗಿಪ್ಪಳು. ಮಾರಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಅಮಳೇಶ್ವರಲಿಂಗದ ಸೇವೆಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ. ೩

೧೭೧೪

ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ಕಾಯಕ[ದಿಂದ ಬಂದ ದ್ರವ್ಯ]ದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತ [14]ವಿ[14]ಚ್ಛಂದವಾಗದಿರಬೇಕು. ನೇಮದ ಕೂಲಿಯಿಂದಿನ ನಿತ್ಯಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ಸಂದಿರಬೇಕು. ನೇಮದ ಕೂಲಿಯ ಬಿಟ್ಟು, ಹೇಮದಾಸೆಗೆ ಕಾಮಿಸಿ, ದ್ರವ್ಯವ ಹಿಡಿದರೆ ತಾ ಮಾಡುವ ಸೇವೆ ನಷ್ಟವಯ್ಯಾ [ನಿನ್ನಾಸೆಯ ವೇಷದ ಪಾಶಕ್ಕೆ ನೀನೇ ಹೋಗು]. *ನನಗೆ ನನ್ನ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದದಾಗೇ* ಚಂದೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣವಯ್ಯಾ. ೪

೧೭೧೫

ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾದಡೆ ಗುರುದರ್ಶನವಾದಡೂ ಮರೆಯಬೇಕು. ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯಾದಡೂ ಮರೆಯಬೇಕು. ಜಂಗಮ ಮುಂದಿದ್ದಡೂ ಹಂಗುಹರಿಬೇಕು. ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸವಾದ ಕಾರಣ ಅಮಳೇಶ್ವರಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತಾದಡೂ ಕಾಯಕದೊಳಗು. ೫

೧೭೧೬

ಭಕ್ತಿವಿಶೇಷವ ಮಾಡುವರೆ ಹತ್ತು ಬೆರಳುಂಟು; ಹಾಸಿ ದುಡಿದರೆ ತನಗುಂಟು ತನ್ನ ಪ್ರಮಥರಿಗುಂಟು. ಮಾರಿತಂದೆಗಳಂತೆ ಎನಗೇಕಹುದಯ್ಯಾ? ರತ್ನದ ಸಂ[15]ಕ[15]ಲೆಯನಿಕ್ಕಿ ಕಾಡಿ[16]ಹೆ,[16] ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ಶಿವಧೋ ! ಶಿವಧೋ !! ೬

೧೭೧೭

ಭಕ್ತರು ನಾವೆಂದು, ನಿತ್ಯನೇಮವ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಹೆವೆಂದು, ಕಾಯಕವ ಬಿಟ್ಟು ಮನೆಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ತೊಪ್ಪಲ ಕಾಯಲೇತಕ್ಕೆ? ಇದು ಶಿವಭಕ್ತರಿಗೆ ಒಪ್ಪುವುದೆ? ಇಂತೀ ವ್ರತನೇಮವ ಮಾಡಿ ಘಟವ ಹೊರೆವ ಕುಟಿಲರಿಗಂಜಿ, ಮುನ್ನವೇ ಮನ ಸಂದಿತ್ತು ಮಾರೇಶ್ವರಾ. ೭

೧೭೧೮

ಕೂಲಿ ಕೃಷಿ ಕಾಯಕಂಗಳಿಂದ ಮಾಡುವ ಸೇವೆ ಅದಾವತೆರನೆಂದರಿದು, ಭಾವಶುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕಾಯಕವನಂತನಿರವು ಎಂತುಂಟೆಂದೊಡೆ : ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರಿಗೂ ಒಡಲೆಡೆಗುಡದೆ ಸಂಕಲ್ಪವಳಿದು ಪ್ರಸಾದವನೆಡೆಮಾಡಬೇಕು. ಅದೆ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವಲ್ಲ. ಅದು ಲಿಂಗಾಂಗ ಕುಂಭದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಪ್ರಸಾದ. ಇದರ ಸಂಹೇಹವ ಹರಿದು ಕಾಯಕಗೊಂಡ ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಕುಂಭೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ[17] ಜಗನ್ನಾಥ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಮೋ ನಮೋ ಎನುತಿರ್ದೆನು. ೮

14–14 ಸ್ವ (ಮೂ) *–* ಈ ನಿನ್ನ ಸೇವೆ ನನಗೆ, ನನ್ನ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ (ಮೂ) 15–15 ಕೋ (ಮೂ) 16–16 ಹ (ಮೂ) 17 + ದ್ದ (ಮೂ)

೧೭೧೯

ಬಲ್ಲಿದ ಬಾಣದ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ವರವರು ಭೂತಗಳೇನಯ್ಯಾ? ಅಪ್ಪ ರೇವಣಸಿದ್ಧ ನೀರು ಹೊತ್ತನೆಂಬರು; ಅವನೇನು ಕೀ[18]ಳೇ[18]ನಯ್ಯಾ? ನಮ್ಮ ನೀರು ಹೊರುವವರವರು ಕೂಲಿಕಾರರೇನಯ್ಯ? "ಸರ್ವೇಷಾಂ ಹೃದಿಸ್ಥಿತಶ್ಚಂದ್ರಮೌಲಿಃ" ಎಂಬ ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯವ ನಂಬು ನಂಬು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಮುಂದೆ ಎಲೆ ಮನವೆ. ೯

ದಾಸೋಹ ಭಾವದಿಂದ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು

೧೭೨೦

ಸದ್ಭಕ್ತನು ತನುಮನಧನಪ್ರಾಣಾದಿಗಳನರ್ಪಿಸಿ, ಸಕಲ ಸಾಕಾರದ್ರವ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಶಿವನ ಸೊಮ್ಮಾಗಿ, ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : ಋಗ್ವೇದ, "ಶಿವೋ ದಾತ ಶಿವೋ ಭೋಕ್ತಾ ಶಿವಸ್ಸರ್ವಮಿದಂ ಜಗತ್ । ಶೀವೋ ಯಜತಿ ಸರ್ವ[19]ಸ್ತು[19] ಯಶಿವಸ್ಸೋ ಹಮೇವನ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಇದನರಿತು ದಾತೃ, ಭೋಕ್ತೃ ಶಿವನೆಂದು ಅಹಂ ಮಮತೆಗಳಡಗಿ, ಸ್ವಾನುಭವವಳವಟ್ಟು, ಬಾಗಿಲುಗಾಹಿಯಾಗಿ ದಾಸೋಹಮಂ ಮಾಡುವುದು. ಇದು ಉತ್ತಮ ಕ್ರಿಯೆಯು. ಇದು ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಹುಟ್ಟಿ ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಬೆಳೆದು, ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಲೀಯವಹ ಮಹಾಲಿಂಗಾಂಗಿಗಲ್ಲದೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಇದು ಅಳವಡದಿರ್ದಡೆ, ಸದ್ಭಕ್ತನು ತನುಮನಧನಪ್ರಾಣ ಮುಂತಾಗಿ ವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸ[20]ದ್ಭ[20]ಕ್ತಿಯಿಂ ದಾಸೋಹವಂ ಮಾಡುವುದು. ಇದು ಮಧ್ಯಮ ಕ್ರಿಯೆಯು, ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಳವಡದು. ಇದು [21]ಅ[21]ಸಾಧ್ಯವು. ಇದು ಅಳವಡದಿರ್ದಡೆ, ಸದ್ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ತನುಮನಪ್ರಾಣಂಗ[22]ಳ[22] ಬಳಲಿ[23]ಸಿ[23] ತನಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಮಿತ್ರ ಕಳತ್ರಾದಿಗಳಿಗೆ [24]ಹೇಗೆ[24] ಸಕಲದ್ರವ್ಯಂಗಳಂ ಕೊಡುವನೋ, ಹಾಗೆ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ದಾಸೋಹಮಂ ಮಾಡುವುದು. ಇದು ಕನಿಷ್ಠಕ್ರಿಯೆಯು. ಇದು ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಪುರುಷರಿಗಲ್ಲದೆ ಅಳವಡದು. ಇದು ಅಳವಡದಿರ್ದಡೆ ಶಕ್ತ್ಯನುಸಾರದಿಂದ ಮಾಡುವುದು. ಇದು ನಿಕೃಷ್ಟಕ್ರಿಯೆಯು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: "ಶ್ರೂಯತಾಂ ಧರ್ಮ ಸರ್ವ[25]ಸ್ವಂ[25] ಶ್ರು[26]ತ್ವಾ[26] ಚೈವಾವಧಾರ್ಯ[27]ತಾಂ[27] । ಆತ್ಮನಃ ಪ್ರತಿಕೂಲಂ ಚ [28]ಪರೇಷಾಂ ನ[28] [29]ಸ[29]ಮಾಚರೇತ್" ಎಂದುದಾಗಿ, ಇದನರಿತು ತನ್ನಂತೆ ಭಾವಿಸಿಯಾದಡೂ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯ ಪಡೆವುದೇ ಸದ್ಭಕ್ತ[30]ನ[30] ಪಥವು ನೋಡಾ. ಇಂತಪ್ಪ ಉತ್ತಮ, ಮಧ್ಯಮ, ಕನಿಷ್ಠ, ನಿಕೃಷ್ಟವೆಂಬ ಈ ನಾಲ್ಕು ಪರ್ಯಾಯದಲ್ಲಾದಡೆಯೂ, ಒಂದು ಪರ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ತನುಮನ ಧನವನಿತ್ತು ಸ್ನೇಹದಿಂದ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆದು ಭೋಗಿಸಿ ಭಕ್ತರಾಗಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದಲ್ಲದೆ ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಈ ಚತುರ್ವಿಧಕ್ರಿಯೆಗಳೊಳಗೆ ಆವುದನು ಮಾಡದೆ ದುಷ್ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತ ದಾಸೋಹವಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನೊಡಲನೆ ಹೊರೆವಡೆ ಅವನು ಸದ್ಭಕ್ತರೊಳಗೆ ಸಲ್ಲ. ಅವಂಗೆ

18–18 ಳ (ಮೂ) 19–19 ಸ್ವಂ (ಮೂ) 20–20 ದ್ದ (ಮೂ) 21–21 ಆ (ಮೂ) 22–22 ಳು (ಮೂ) 23–23x (ಮೂ) 24–24 ಹ್ಯಾಗೆ (ಮೂ) 25–25 ತ್ರಂ (ಮೂ) 26–26 ತಾ (ಮೂ) 27–27 ತಂ (ಮೂ) 28–28 ಪರೀಕ್ಷಾನಂ (ಮೂ) 29–29 ವ (ಮೂ) 30–30 ಂಗೆ (ಮೂ)

ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಅವನು ಉಭಯಭ್ರಷ್ಟ. ಇ*ದ*ನರಿತು ತನ್ನಂತೆ ಭಾವಿಸಿ. ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ದಾಸೋಹವಂ ಮಾಡಲು ಇಹಸಿದ್ಧಿ, ಪರಸಿದ್ಧಿ, ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಯಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೧

೧೭೨೧

ವೇದವನೋದಿ, ಕೇಳಿ, ವೇದದ ಮರ್ಮವನರಿದ ಫಲ ದಾಸೋಹವಯ್ಯಾ, ಶಾಸ್ತ್ರವನೋದಿ, ಕೇಳಿ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮರ್ಮವನರಿದ ಫಲ ದಾಸೋಹವಯ್ಯ, ಪುರಾಣವನೋದಿ, ಕೇಳಿ ಪುರಾಣದ ಮರ್ಮವನರಿದ ಫಲ ದಾಸೋಹವಯ್ಯ, ಆಗಮವನೋದಿ, ಕೇಳಿ ಆಗಮದ ಮರ್ಮವನರಿದ ಫಲ ದಾಸೋಹವಯ್ಯ, ಪುರಾತನರ ವಚನವನೋದಿ, ಕೇಳಿ, ಪ್ರಸಂಗಾನುಭಾವದಲ್ಲಿರ್ದು ಅರಿದ ಫಲ ದಾಸೋಹವಯ್ಯ, ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣಾಗವು[31] ಪುರಾತನರ ವಚನಪ್ರಸಂಗವರಿದು, ದಾಸೋಹವಿಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಆ ಓದು ಗಿಳಿಯೋದಿನಂತೆ. [ಆ ಕೇಳುವೆ] ಮರುಳನ ಕೇಳುವೆಯಂತೆ, ಅವನೇತಕ್ಕೆ ಬಾತೆಯಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ? ೨

೧೭೨೨

ತನುವಿಡಿದು ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಯಾದ ಬಸವಣ್ಣ, ಮನವಿಡಿದು ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದಿಯಾದ ಬಸವಣ್ಣ, ಧನವಿಡಿದು ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದಿಯಾದ ಬಸವಣ್ಣ, ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವಿಡಿದು ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಸದ್ಗುರು ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಬಸವಣ್ಣ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದನಯ್ಯಾ. ೩

೧೭೨೩

ಮನದ ಮತ್ಸರವ ಕಳೆದು, ಮನದ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಬೇಕು. ತನುಗುಣವ ಕಳೆದು ಪ್ರಸಾದಕಾಯವ ಮಾಡಬೇಕು. ಧನಗುಣವ ಕಳೆದು *[ಜಂಗ]*ಮಕಾಯವೆನಿಸಬೇಕು. ಈ ತ್ರಿವಿಧ ಗುಣಂಗಳ ಕಳೆದು ತ್ರಿವಿಧ ದಾಸೋಹಿಯಾಗಿರಬೇಕಯ್ಯ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವನಲ್ಲಿ. ೪

೧೭೨೪

ಭಕ್ತಹೀನನ ದಾಸೋಹವ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಸೇವಿಸರು. ಬೇವಿನ ಹಣ್ಣು ಕಾಗೆಗಲ್ಲದೆ ಕೋಗಿಲೆಗೆ ಮೆಲಬಾರದು. ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದವನ ನುಡಿ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗನ ಶರಣರಿಗೆ ಸಮನಿಸದು. ೫

೧೭೨೫

ಸೋಹಮೆಂಬುದದು ಅಂತರಂಗದ ಮದ ನೋಡಯ್ಯ ; ಶಿವೋಹಮೆಂಬುದದು ಬಹಿರಂಗದ ಮದ ನೋಡಯ್ಯಾ. ಈ ದ್ವಂದ್ವವನಳಿದು ದಾಸೋಹಂ ಎಂದೆನಿಸಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೬

– ವ (ಮೂ) 31 + ಂಗಳ (ಮೂ) *–* ಮ (ಮೂ)

ಒಂದು ಕಾಯಕವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ದಾಸೋಹವನ್ನು ಮಾಡುವುದು.

೧೭೨೬

ಕಾಯಕವೆಂದು ಕಾಯವ ಬಳಲಿಸದೆ, ತನು ಕರಗದೆ, ಮನ ನೋಡದೆ, ಬೇಡಿ ಕಾಡಿ ಮಾಡುವುದು ದಾಸೋಹವೆ? ಆವ ಕಾಯಕವಾದಡೂ ಪ್ರಾಣವೇ ಕಡೆಯಾಗಿ ಚಿತ್ತಶುದ್ಧದಲ್ಲಿ [32]ಮು[32]ಯ್ಯಾಂತು ಬಂದುದನು ಸರಿಗಂಡು ದೇಹಿಗಳನೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡರೆ ಈಶಾನ್ಯಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿ. ೧

೧೭೨೭

ಕೃಷಿಕೃತ್ಯಕಾಯಕದಿಂದಾದೊಡೇನು? ತನುಮನ ಬಳಲಿಸಿ ತಂದು ದಾಸೋಹವ ಮಾಡುವ ಪರಮಸದ್ಭಕ್ತನ ಪಾದವ ತೋರಯ್ಯ ಎನಗೆ. ಅದೆಂತೆನೆ, ಆತನ ತನು ಶುದ್ಧ, ಆತನ ಮನ ಶುದ್ಧ, ಆತನ ನಡೆ ಶುದ್ಧ, ನುಡಿಯೆಲ್ಲ ಪಾವನವು. ಆತಂಗೆ ಉಪದೇಶವ ಮಾಡಿದಾತನೆ ಪರಮಸದ್ಗುರು. ಅಂತಪ್ಪ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಮನೆಯ ಕೈಲಾಸವೆಂದು ಹೊಕ್ಕು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವ ಜಂಗಮವೇ ಜಗತ್ಪಾವನ. ಇಂತಪ್ಪವರ ನಾನು ನೆರೆ ನಂಬಿ, ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೨

೧೭೨೮

ಕಂದಿಸಿ ಕುಂದಿಸಿ ಬಂಧಿಸಿ ನೋಯಿಸಿ ಕಂಡಕಂಡವರ ಬೇಡಿ ತಂದು, ಮಾಡಿಹೆನೆಂಬುದು ದಂದುಗದೋಗರ. ಲಿಂಗನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದು. ತನು ಕರಗಿ, ಮನ ಬಳಲಿ ಬಂದ ತೆರದನುವನರಿದು ಸಂದಿಲ್ಲದೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದೆ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡುವುದೇ ಮಾಟ. ಕಾರೆಯ ಸೊಪ್ಪಾದರೂ ಕಾಯಕದಿಂದ ಬಂದುದು ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿತವಲ್ಲದೆ ದುರಾಸೆಯಿಂ ಬಂದುದು ಅನರ್ಪಿತ. ಇದು ಕಾರಣ ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ಕಾಯಕದ ನಿತ್ಯದ್ರವ್ಯ ಚಂದೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೈವೇದ್ಯ ಕೇಳಯ್ಯ. ೩

೧೭೨೯

ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಗುರುವಿನ ಹಂಗು, ಚಿತ್ತ ಕಾಮ್ಯದ ಹಂಗು, ಪೂಜೆ ಪುಣ್ಯ ಮಹಾದೇವನ ಹಂಗು, ಎನ್ನ ದಾಸೋಹ ಆರ ಹಂಗೂ [33]ಅ[33]ಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚಂದೇಶ್ವರಲಿಂಗವೇ, ಕಣ್ಣಿಯ ಮಾಡಬಲ್ಲರೆ ಬಾ ಎನ್ನ ತಂದೆ. ೪

ಭಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ದಾಸೋಹವನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದು

೧೭೩೦

ಅಹುದಹುದು, ಗೆದ್ದಲು ಮನೆಯಮಾಡಿ ಸರ್ಪಂಗೆ ಇಂಬಾದಂತೆ, ನಾನೆತ್ತಣ ದ್ರವ್ಯವ ತಂದು, ಇತ್ತ ಮಾಡಿದಡೆ ನನಗಿನ್ನೆತ್ತಣ ಮುಕ್ತಿ? ಘನಮಹಿಮ ಶರಣರ ಸಂಗದಿಂದ ಘನಕ್ಕೆ ಘನವೇದ್ಯವಾದ

32–32 ಮೆ (ಮೂ) 33–33 ಇ (ಮೂ)

ಬಳಿಕ, ಅರಿವರತು, ಮರಹು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಅಮಳೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಜಪದವ ಬೆರಸಿದ ಪ್ರಭುದೇವರ ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎನುತಿರ್ದೆನು. ೧

೧೭೩೧

ತನುಮನ ಬಳಲದೆ ಉದ್ದಂಡವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಧನವ ಗಳಿಸಿ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಭಕ್ತರಾದೆವೆಂಬವರ ಮುಖವ ತೋರದಿರಯ್ಯ ಎನಗೆ. ಅವ[34] ಧನ ಚೋರ, ಅವ ಪಾಪಿ, ಕೋಪಿ, ಪರಿಭ್ರಷ್ಟ. [ಅವರಿಗೆ ವಿಚಾರಿಸದೆ ಉಪದೇಶವ ಕೊಟ್ಟ ಗುರುವಿಂಗೆ ರೌರವ ನರಕ]. ಅವನ ಕಾಯಕವ ವಿಚಾರಿಸದೆ, ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಏಳನೆಯ ಪಾತಕ. ಇಂತಪ್ಪ ಗುರು ಶಿಷ್ಯ ಜಂಗಮರ ಬಾಳುವೆ, ಹುಲಿ ಕವಿಲೆಯ ತಿಂದು ಮಿಕ್ಕಿದ ನರಿ ತಿಂದಂತಾಯಿತ್ತು ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೨

ಪ್ರಸಾದದ ತತ್ವಗಳು

೧೭೩೨

ಲಿಂಗಗಂಭೀರ ನಿಸ್ಸಂಗಿಯ ಸಂಗವನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ? ಪರಮಾರ್ಥದಿಂದ ಗಮಿಸುವ ಗಮನವ ನಾನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ? ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರು ಕಾಯದ ನೆವದಿಂದ ಅರ್ಪಿಸುವ ಬೆಡಗ ನಾನೇನೆಂಬೆ? ೧

೧೭೩೩

ತನುವ ಮುಟ್ಟಿಹ ಮನ, ಮನವ ಮುಟ್ಟಿಹ ತನು; ತನುಮನ ಮುಟ್ಟಿಹ ಸರ್ವಕರಣಂಗಳ ನೋಡಾ. ಕಾಯದ ಕರಣಂಗಳ ಮುಟ್ಟಿಹ ಜೀವನ ನೋಡಾ. ಕಾಯ ಜೀವ ಕರಣಂಗಳ ಶುದ್ಧ ಪರಮಾತ್ಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಅದೇ ಅರ್ಪಿತ, ಅದೇ ಪ್ರಸಾದ ನೋಡಾ. ಆ ಪ್ರಸಾದಿ ಎಂದೂ ಪ್ರಳಯವಿರಹಿತನು ನೋಡಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೨

೧೭೩೪

ಲಿಂಗಕ್ಷೇತ್ರವೆಂಬ ಪವಿತ್ರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ[35] ಭಕ್ತಿಬೀಜವ ಬಿತ್ತಿ, ಶುದ್ಧಪದಾರ್ಥವ ಬೆಳೆದು, ಆ ಪದಾರ್ಥವ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿ, ಆ ಪ್ರಸಾದವ ತಾನಿಲ್ಲದೆ ಭೋಗಿಸಿ ನಿತ್ಯಸುಖಿಯಾದನು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಾದಿ. ೩

೧೭೩೫

ಆರುವನೊಲ್ಲೆನೆಂದು ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವದು ದುರುಳತನ. ಊರೊಳಗಿರ್ದಡೆ ನರರ ಹಂಗು, ಅರಣ್ಯದೊಳಗಿರ್ದಡೆ ತರುಗಳ ಹಂಗು. ಬಂದ ಪದಾರ್ಥವ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಮಾಡಿಕೊಂಬ ಶರಣನೇ ಜಾಣ ಸಕಳೇಶ್ವರಾ. ೪

---

34 + ನಲ್ಲಿಯೇ (ಮೂ) 35 + ಪ್ರಸಾದಿ (ಮೂ)

೧೭೩೬

ನುಡಿವೆ, ನುಡಿಯಲಂಜುವೆನಯ್ಯಾ, ಲಿಂಗದ ವಿನೋ[36]ದಾರ್ಥವಾ[36]ಗಿ ಗಮನವಂಕುರಿಸಿ ಒಂದಾನೊಂದು ದೆಸೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅರಣ್ಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಸಿವೆದ್ದು ಅಸುವನಂಡಲೆವುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ, ತೃಷೆಯೆದ್ದು ಮನವ ಮತಿಗೆಡಿಸಿ, ಹಲ್ಲು ಹತ್ತಿ, ನಾಲಗೆ ತರಗಾಗಿ ಮೂರ್ಛೆ[37]ಯೋ[37]ಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಖರ್ಜುರ ಮಾವು ಜಂಬೂ ಫಲಂಗಳೊಳಗಾದ ಎಲ್ಲ ಫಲಂಗಳು ಕಾಯನ್ಮುಕ್ತಿ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ ಎಂಬ ಸಂಜೀವನ ರಸವ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ವೃಕ್ಷಂಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರಲು, ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಬಯಸಿ, ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಎತ್ತಿದೆನಾದಡೆ ಎನ್ನ ವಿರತಿಯೆಂಬ ಪತಿವ್ರತಾಭಾವಕ್ಕೆ ಅದೇ ಹಾನಿ ನೋಡಾ. ಅದೇನು ಕಾಣವೆಂದಡೆ, ಅಂಗಭೋಗ ಅನರ್ಪಿತ, ಲಿಂಗಭೋಗ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಆದ್ಯರ ವಚನ ಸಾರುತ್ತಿದ್ದಾವೆ ನೋಡಾ. ಇದು ಕಾರಣ ಅನರ್ಪಿತವ ಭುಂಜಿಸಿ ತನುವ ರಕ್ಷಣವ ಮಾಡಿ, ಶುನಕನ ಬಸಿರಲ್ಲಿ ಬಂದು, ಹೊಲೆಯರ ಬಾಗಿಲವ ಕಾಯ್ದು ಹಲವಾಹಾರವನುಂಡುಟ್ಟು ನರಕಕ್ಕಿಳಿಯಲಾರದೆ, ಮುಂದನರಿಯದೆ ಇಂತು ನುಡಿದೆನಯ್ಯ. ಸತಿಯ ಭಾಷೆಗೆ ಪತಿ ತಪ್ಪದಯ್ಯ. ರಕ್ಷಿಸಯ್ಯ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೫

೧೭೩೭

ಕಾಯವೇ ಲಿಂಗಾಪಿತ, ಅರ್ಪಿತವೇ ಪ್ರಸಾದ. ಅದು ಮತ್ತೆ ಅರ್ಪಿತ ದರ್ಶನದಿಂದಲಾಯಿತ್ತು; ಸ್ಪರ್ಶನದಿಂದಲಾಯಿತ್ತು. ಸೋಂಕು ಸಂಬಂಧದ ಶುದ್ಧ ಸುಖವನರ್ಪಿಸಲರಿಯದೆ ಬರಿಯ ವಾಗದ್ವೈತವ ನುಡಿವ ಕುಶಬ್ದರು ವಾಕ್ತಂತ್ರಿಗಳೆನಿಸುವರಯ್ಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೬

೧೭೩೮

ಅಂಗ ಲಿಂಗವಂತನಾದ ಮತ್ತೆ, ಮುಟ್ಟುವ ತಟ್ಟುವ ಸೋಂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಳಿವ ಇದಿರಿಟ್ಟು ಬಂದ ಪದಾರ್ಥವ ಅಂಗಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳಬೇಕು. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾದ ಮತ್ತೆ, ಕರಣಂಗಳಿಗಿಂಬುಗೊಡದಿರಬೇಕು. ತನ್ನನರಿದುದಕ್ಕೆ ಉಭಯಾರೂಢನಾಗಿರಬೇಕು. ಉಭಯ ಏಕವಾದ ಮತ್ತೆ ಸಾಕು ಸತ್ಕ್ರಿಯೆ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.* ೭

36–36 ದಕ್ಕಾ (ಮೂ) 37–37 ಯಾ (ಮೂ) * **ಅರ್ಥ:** ಅಂಗವು ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳುದಾದ ಬಳಿಕ ಶರಣ ತಾ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟುವ, ತನ್ನ ಬಂದು ತಟ್ಟುವ, ತಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟುವ, ಸೋಂಕಿಗಳ ಸೋಂಕಿನಲ್ಲಿ ಚರಿಸುವ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಬಂದ ರೂಪು ಪದಾರ್ಥವನು ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ, ಆ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾದ ಬಳಿಕ ಮನ ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ವರ್ತನೆಗೆ ತೆರಪುಗುಡದಿರಬೇಕು. ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಭಾವಲಿಂಗಸಂಬಂಧವ ತಿಳಿದುದಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಗೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂಗತ್ರಯಂಗಳು ಲಿಂಗತ್ರಯಂಗಳು ಸಮರಸವಾದ ಬಳಿಕ ಬಹಿರಂಗದ ಕ್ರಿಯೆಗಳನೆಲ್ಲವ ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಲೀಲಾನಂದ ಕ್ರೀವಿಡಿದು ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂಬುದರ್ಥ.

೧೭೩೯

ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಿಂದ ಮೇಲೆ ಹಿರಿಯರಿಲ್ಲ. ಅಸ್ತಮಾನದಿಂದ ಮೇಲೆ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಿಲ್ಲ, ವಿಧಿಯ ಮೀರುವ ಅಸುರರಿಲ್ಲ, ಕ್ಷುಧೆ ವಿಧಿ ವ್ಯಸನಕ್ಕಂಜಿ ನಾ ನಿಮ್ಮ ಮರೆವೊಕ್ಕು ಬದುಕಿದೆ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.+ ೮

೧೭೪೦

ಪರಿಯಾಣವೇ ಭಾಜನವೆಂಬರು: ಪರಿಯಾಣ ಭಾಜನವಲ್ಲ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಮನವೇ ಭಾಜನ. ಪ್ರಾಣವನು ಬೀಸರವೋಗದೆ ಮೀಸಲಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಪ್ಪ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೯

೧೭೪೧

ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವನೊಪ್ಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನಪ್ಪನೆ? ಅಲ್ಲ. ಆದಿರುದ್ರನ ಮಗಳು ಆದಿಶಕ್ತಿ, ಆದಿಶಕ್ತಿಯ ಮಗ ವಿಷ್ಣು, ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅರ್ಧಾಂಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ. ಈ ತೊತ್ತಿನ ತೊತ್ತಿನ ಪಡಿದೊತ್ತನೊಪ್ಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನಪ್ಪನೆ? ಅಲ್ಲ, ಎನ್ನ ಮನದೊಡೆಯ ಮಹಾದೇವಾ. ಎನ್ನ ಮನವ ನಿಮಗೊಪ್ಪಿಸಿ ನಾನು ಶುದ್ಧ ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೦

೧೭೪೨

ಜೀವ ಭಾವ[38]ದಿಂದ ಜೀವ ಜೀವನ ತಿಂದು [ಜೀವಿಸಿ] ಜನನ ಮರಣಂಗಳಿಂದ ದುಃಖಪಡುತ್ತಿರ್ಪುವು ನೋಡಾ ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಶ್ಲೋ. "ಪೃಥ್ವೀಬೀಜಸ್ತಥಾ ಮಾಂಸಂ ಅಪ್‌ದ್ರವ್ಯಂ ಸುರಾಮಯಂ । ಆತ್ಮಾಜೀವ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಜೀವಂ ಜೀವೇನ ಭಕ್ಷಯೇತ್." ಎಂದುದಾಗಿ, ಇಂತಪ್ಪ ಜೀವಮಯವಾದ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಶುದ್ಧ ಸಂಸ್ಕಾರಮಾಡಿ [ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಮುಖಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಆ ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಒದಗಿದ] ಪರಮಪ್ರಸಾದವನು ಭೋಗಿಸುವಂಥ ಸದ್ಭಕ್ತಂಗೆ ಜನನಮರಣಂಗಳು ದೂರವಾಗಿರ್ಪವಯ್ಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೧೧

೧೭೪೩

ಮರ ಗಿ[40]ಡ[40] ಬಳ್ಳಿ ಧಾನ್ಯಂಗಳ ಬೆಳಸೆಲ್ಲವ ತರಿತರಿದು ಪ್ರಾಣವ ಕೊಂದುಂಡು ಶರೀರವ ಹೊರೆವ ದೋಷಕ್ಕೆ ಇನ್ನಾವುದು ವಿಧಿಯಯ್ಯಾ? ಒಂದಿಂದ್ರಿಯ ಮೊದಲಾಗಿ ಐದಿಂದ್ರಿಯ ಕಡೆಯಾದ ಜೀವಜಾಲದಲ್ಲಿದೆ ಚರಾಚರವೆಲ್ಲ. ಅದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರು ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡು ನಿರ್ದೋಷಿಗಳಾಗಿ ಬದುಕಿದರು. ೧೨

+ **ಅರ್ಥ:** ಕ್ಷುತ್ತಿನ ಬಾಧೆಯನು ಕಾಮವಿಕಾರವನು ಬಿಟ್ಟಿಹೆನೆಂದಡೆಯೂ ಅವು ಬಿಡದೆ ಹಿಡಿದು ಕಾಡುತ್ತಿಪ್ಪವಾಗಿ ದೇಹಭೋಗ ಹಿಂಗದು. ದೇಹಭೋಗ ಹಿಂಗದಾಗಿ ಜನನ ಮರಣ ತಪ್ಪದು. ಅಂತು ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯಸುಖ ಭೋಗಂಗಳನಾರೂ ಜಯಿಸಲರಿಯದೆ ಷಡುದರ್ಶನಾದಿಗಳು ದೇವತಾದಿಗಳೆಲ್ಲರು ಜನನ ಮರಣಕ್ಕೊಳಗಾದರು. ಲಿಂಗದ ಮರೆವೊಕ್ಕ ಶರಣ ಅಂಗಭೋಗಂಗಳನೆಲ್ಲವ ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದಭೋಗಿಯಾಗಿ[41] ನಿತ್ಯಮುಕ್ತನಾದನೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.
38 + ನ (ಮೂ) 39–39 ವಾಗಿ (ಮೂ) 40–40 ಡು (ಮೂ) 41 + ಶರಣ (ಮೂ)

೧೭೪೪

ಪ್ರಸಾದವೇ ಪರಮಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಸಾದವೇ ಪರಾಪರ, ಪ್ರಸಾದವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ, ಪ್ರಸಾದವೇ ಪರಮಾನಂದ, ಪ್ರಸಾದವೇ ಗುರು, ಪ್ರಸಾದವೇ ಲಿಂಗ, ಪ್ರಸಾದವೇ ಜಂಗಮ, ಪ್ರಸಾದವೇ ಪರಿಪೂರ್ಣ, ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗದ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯೇ ಪ್ರಸಾದ, ಇಂತಪ್ಪ ಪ್ರಸಾದದ ಮಹಾತ್ಮೆಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎನುತಿರ್ದೆನು. ೧೩

೧೭೪೫

ಪ್ರಸಾದ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟುಕೊಂಬಿರಿ. ಪ್ರಸಾದವಾವುದು, ಓಗರವಾವುದು ಬಲ್ಲವರು ನೀವು ಹೇಳಿರಿ. ಕೈಯನ್ನು ಇಕ್ಕಿದಾತ ಶಿವದ್ರೋಹಿ, ಕೈಯ್ಯಾಂತು ಕೊಂಬವ ಗುರುದ್ರೋಹಿ, ಕಾಯವ ಕಳೆದು ಕಾಯಪ್ರಸಾದಿ, ಜೀವನ ಕಳೆದು ಜೀವಪ್ರಸಾದಿ. ಪ್ರಾಣನಕಳೆದು ಪ್ರಾಣಪ್ರಸಾದಿ, ಕಾಯ ಜೀವ ಇಂದ್ರಿಯ ವಿರೋಧಿ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧಸಾಹಿತ್ಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣಂಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರಿಗೆಯೂ ಆಗದು. ೧೪

೧೭೪೬

ಆದಿಯನು ಅಂಗಮುಖದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿ, ಅನಾದಿಯನು ಲಿಂಗಮುಖದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿ, ಮನವೆಂಬುದ ನಿರಾಕಾರದಲ್ಲಿ ನಿಲಿಸಿ, ಪರಿಣಾಮಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ತದ್ಗತನಾಗಿ, ಪ್ರಸಾದವೇ ಪ್ರಾಣ, ಪ್ರಸಾದವೇ ಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಸಾದವೇ ಧ್ಯಾನ, ಪ್ರಸಾದವೇ ಭೋಗವಾಗಿಪ್ಪ ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮರುಳಶಂಕರದೇವರ ನಿಲವನುಪಮಿಸಬಾರದು ನೋಡಾ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಾ. ೧೫

೧೭೪೭

ಅರ್ಪಿತ ಅನರ್ಪಿತವೆಂಬರು, ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡುವ ಪರಿ ಎಂತಯ್ಯ? ತನು ಮುಟ್ಟಿ ಕೊಂಬುದು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಲ್ಲ, ಮನ ಮುಟ್ಟಿ ಕೊಂಬುದು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಲ್ಲ, ಅರ್ಪಿತದ ಕ್ರಮವ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯಾ, ಶರಣನೇ ಬಲ್ಲ. ೧೬

೧೭೪೮

ಒಳಗೆ ತೊಳೆಯಲರಿಯದೆ ಹೊರಗೆ ತೊಳೆತೊಳೆದು ಕುಡಿವುತ್ತಿದ್ದಿರಲ್ಲಾ! ಪಾದೋದಕಪ್ರಸಾದ ವನರಿಯದೆ ಬಂದ ಭವದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೭

೧೭೪೯

ಪ್ರಸಾದ ಪ್ರಸಾದವೆಂದೆಂಬಿರಿ. ಪ್ರಸಾದಸ್ಥಲವೆಂತಿಪ್ಪ[42]ದ[42]ದು ಹೇಳಿರಯ್ಯ? ಇಕ್ಕುವಾತ ಕರ್ತನಲ್ಲ, ಕೊಂಬಾತ ಭೃತ್ಯನಲ್ಲ. ಇಕ್ಕುದು ಕೊಂಬುವುದು ಎಂಜಲ ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲ. ತನುವನಂಡಲೆದು ಧನವ ಶುದ್ಧೈಸಿ ಈಡಾಪಿಂಗಳಮಂ ಕಟ್ಟಿ, ಸುಷುಮ್ನ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮನವೆಂಬ ಪರಿಚಾರಕ, ಅಗ್ನಿ ಎಂಬರಸು

42–42 ದು (ಮೂ)

ಪ್ರಾಣವನೆಬ್ಬಿಸಿ, ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲಿದ್ದ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಸಾದ ಅದು ಬಂದು ತಾಗಲು, ಅದು ದಳದುಳವೆನುತ್ತ ಬರುತ್ತಿರಲು ಮನವೆದ್ದು ಐದಿ ಅಂತು ಭೋಗಿಸಿದಡೆ ಐಕ್ಯಪ್ರಸಾದವೆಂಬೆ. ಅಂತಲ್ಲದೆ ಉಳಿದವರ ಕಾಡಿ ಬೇಡಿ ಕೊಂಬ ಲೆಂಕಪ್ರಸಾದಿಗಳ ಮೆಚ್ಚುವನೆ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವರು? ೧೮

೧೭೫೦

ಒಕ್ಕುದು ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲ, ಮಿಕ್ಕುದು ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲ, ಹತ್ತೆ ಕರೆದಿಕ್ಕುವುದು ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲ, ತರ್ಕೈಸಿ ನಿಮ್ಮುವನಪ್ಪಿಕೊಂಡುದೆ ನಿಶ್ಚಯಪ್ರಸಾದ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೧೯

೧೭೫೧

ಒಕ್ಕದು ಪ್ರಸಾದವೆಂಬರು, ಮಿಕ್ಕುದು ಪ್ರಸಾದವೆಂಬರು. ಒಕ್ಕುದು ಮಿಕ್ಕುದನೆಲ್ಲ ಬೆಕ್ಕು ಕೊಳ್ಳದೆ? ಒಕ್ಕು ಮಿಕ್ಕು ಹೋಗುವ ಸಂಚಸಕೀಲವ ಬಲ್ಲರೆ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆತನೆ ಪರಮಪ್ರಸಾದಿ. ೨೦

೧೭೫೨

ಒಕ್ಕುದ ಮಿಕ್ಕುದ ಕೊಂಬೆನೆಂದೆಂಬ ನಿಶ್ಚಲಶರಣನ ತೋರಾ. ಒಕ್ಕುದೆಂಬುದೇನೋ, ಮಿಕ್ಕುದೆಂಬುದೇನೋ ಬಲ್ಲರೇ ಹೇಳಿರೆ? ಒಕ್ಕುದೆಂಬುದೇ ಕಾಯ, ಮಿಕ್ಕುದೆಂಬುದೇ ಪ್ರಾಣ. ಈ ಉಭಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದನೆ ಅರಿತು ಕೊಡಬಲ್ಲರೆ ಸಿಕ್ಕುವನು ಕಾಣಾ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ. ೨೧

೧೭೫೩

ತನ್ನ ಬಾಯ ಶೇಷವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೋರಿ, ಲಿಂಗದ ಶೇಷವ ತಾ ಕೊಂಡನೆಂದು, ಕೊಂಡುದು ಪ್ರಸಾದ, ಇದ್ದುದು ಸುಯಿದಾನವೆಂದು ಉಂಡುಂಡು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಹುದೆ ಅಯ್ಯ? ಅದು ಮುನ್ನವೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿತ. ತನ್ನಯ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡಿಹೆನೆಂಬ ಭೇದವಲ್ಲದೆ ಇಂತೀ ಗುಣ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹೊರಗು. ೨೨

೧೭೫೪

ಗುರು ಮುಟ್ಟಿದ್ದು ಪ್ರಸಾದವೆಂಬೆನೆ? ಗುರು ಮುಟ್ಟಿದ್ದು ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಗುರುವು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಲಯಕ್ಕೊಳಗಾದ. ಲಿಂಗ ಮುಟ್ಟಿದ್ದು ಪ್ರಸಾದವೆಂಬೆನೆ? ಲಿಂಗ ಮುಟ್ಟಿದ್ದು ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಲಿಂಗ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರದೊಳಗಾಯಿತ್ತು. ಜಂಗಮ ಮುಟ್ಟಿದ್ದು ಪ್ರಸಾದವೆಂಬೆನೆ? ಜಂಗಮ ಮುಟ್ಟಿದ್ದು ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲ, [43]ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ,[43] ಜಂಗಮ ಆಶೆ ವೇಷಕ್ಕೊಳಗಾದ. ಇಂತಿವ ಬೆರಸದೆ ಕಾಯ ಭಾವ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಸಾದ ಕೊಂಬವರ ಎನಗೊಮ್ಮೆ ತೋರಯ್ಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೨೩

43–43 ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ (ಮೂ)

೧೭೫೫

ದಶವಿಧಪಾದೋದಕ ಏಕಾದಶಪ್ರಸಾದವ ಬಲ್ಲವರ ತೋರಾ ಎನಗೆ ಎಲೆ ಲಿಂಗವೆ. ಲಿಂಗವ ನೆನೆಯದೆ, ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡದೆ, ಅನರ್ಪಿತವ ಕೊಳ್ಳದ ಅಚ್ಚಪ್ರಸಾದಿಯ ತೋರಿ ಬದುಕಿಸಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೨೪

೧೭೫೬

ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನಸಂಬಂಧವೆಂದು ನುಡಿವರು. ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧವೆಂತಿರ್ಪುದೆಂದರಿಯರು. ಕ್ರೀಯ[44]ಲ್ಲಿ[44] ಅಂಗಲಿಂಗಸಂಬಂಧವನರಿಯರು, ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಸಂಬಂಧವನರಿಯರು. ಕ್ರೀಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿತ ಪ್ರಸಾದ ಸಂಬಂಧವನರಿದು. ಜ್ಞಾನದಲಿ ತೃಪ್ತಿ ಪರಿಣಾಮವನರಿದು, ಕ್ರೀಯೊಳಗಿದ್ದು ಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ನನಾಗಿರಬಲ್ಲಶರಣಂಗೆ ಕ್ರಿಯೆ[45]ಯೇ ತನು,[45] ಜ್ಞಾನವೇ ಪ್ರಾಣ. ತನು ಲಿಂಗವಾಗಿ, ಪ್ರಾಣ ಜಂಗಮವಾಗಿ ತನುವ ಸಯಮಾಡಿ. ಪ್ರಾಣವ ಲಿಂಗಜಂಮಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ನಿರಂತರ ಸಾವಧಾನಿಯಾಗಿರಬಲ್ಲ ಪ್ರಸಾದಿಗಳ ಎನಗೊಮ್ಮೆ ತೋರಿ ಸಲಹಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೨೫

೧೭೫೭

ಒಕ್ಕುದು ಪ್ರಸಾದವೆಂದಿಕ್ಕುವನನಾಚಾರಿ; [46]ಕೊಂಬಾತ[46] ನೆಟ್ಟನೆ ವ್ರತಗೇಡಿ, ಪ್ರಸಾದವೆಂಬುದು ಹೆಸರಿಲ್ಲದ ಘನವು. ಪ್ರಸಾದಿ ಎಂಬಾತನು ಶೂನ್ಯ. ಶರಣನ ಇರವೇ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ. ಪರವೇ ಪ್ರಸಾದ. ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಗುರುವೆಂಬ ಓಗರಕ್ಕೆ ಶಿಷ್ಯನೆಂಬ ಪ್ರಸಾದಿ. ೨೬

೧೭೫೮

ಮಾಯೆವಿಡಿದು ಜೀವಿಸುವ ಜೀವಕನಲ್ಲ, ಅದೇನು ಕಾರಣ? ಆತ ಘನಲಿಂಗವಿಡಿದು ಜೀವಿಸುವ ಜೀವಕನಾಗಿ, ಹಸುವಿಡಿದು ಭುಂಜಿಸುವ ಭುಂಜಕನಲ್ಲ, ಅದೇನು ಕಾರಣ? ಆತ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವಿಡಿದು ಭುಂಜಿಸುವ ಭುಂಜಕನಾಗಿ. ವಿಷಯವಿಡಿದು ರಂಜಿಸುವ ರಂಜಕನಲ್ಲ, ಅದೇನುಕಾರಣ? ಆತ ಸಹಜವಿಡಿದು ರಂಜಿಸುವ ರಂಜಕನಾಗಿ, ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ಒಂದೆಂದಱಿದು ಪರಮಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಚರಿಸುವ ಶರಣಂಗೆ ಶರಣೆನುತಿರ್ದೆನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೨೭

೧೭೫೯

ಜೀವಕ್ಕೆ ಜೀವವೇ ಆಧಾರ. ಜೀವ ತಪ್ಪಿಸಿ ಜೀವಿಸಬಾರದು. "ಪೃಥ್ವೀ ಬೀಜಂ ತಥಾಮಾಂಸಂ । ಅಪ್‌ದ್ರವ್ಯಂ ಸುರಾಮಯಂ । ಆತ್ಮಾ ಜೀವಸಮಾಯುಕ್ತಂ । ಆತ್ಮಾ ಜೀವಸಮಾಯುಕ್ತಂ । ಜೀವೋ ಜೀವೇನ ಭಕ್ಷಯೇತ್ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಅಹಿಂಸಾ ಪರಮೋಧರ್ಮ ಎಂಬ ಶ್ರಾವಕರನು ಕಾಣೆ. ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದುದೆಲ್ಲ ಶುದ್ಧ; ಉಳಿದುದೆಲ್ಲ ಜೀವನ್ಮಯ ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೨೮

44–44 ಲ್ಲ (ಮೂ) 45–45 ಯಾತನ (ಮೂ) 46–46 ಕೊಬಾಂತ (ಮೂ)

೧೭೬೦

ಗರ್ಭ[47]ದೊಳಗಣ[47] ಶಿಶುವಿಂಗೆ ತಾಯಿ ಉಂಡಲ್ಲಿಯೇ ಪರಿಣಾಮವಲ್ಲದೆ, ಬೇರೊಂದೆಡೆ ಮಾಡಿ ಉಣ್ಣೆಂದಡೆ ಉಣಬಲ್ಲುದೆ ಅಯ್ಯಾ? ಪ್ರಾಣದೊಳಗೆ ಪ್ರಾಣವಾಗಿಪ್ಪ. ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಆ ಶರಣನುಂಡಲ್ಲಿಯೇ ತೃಪ್ತಿಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಊಡಿಸಿದಡೆ ಉಣಬಲ್ಲುದೆ ಅಯ್ಯಾ? ಸಂಯೋಗ ವಿಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ತಟ್ಟುವ ಅಣುಬಿಂದು ಸುಖಾರ್ಥದನುಭವವು ಎನ್ನಿಂದಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಂಗವನರ್ಪಿಸಿ ಲಿಂಗದೊಳಗಿರ್ದು ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದದೊಳಗೆ ಒಡಗೂಡಿ ಮಹಾಪ್ರಸಾದಿಯಾಗಿ, ಮಹಕ್ಕೆ ಮಹವಾಗಿ ಪರಕ್ಕೆ ಪರವಾಗಿ ಸಾವಧಾನಪ್ರಸಾದಿಯಾಗಿರ್ದೆನಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧

೧೭೬೧

ಅಂಗಭೋಗವನೆ ಕುಂದಿಸಿ ಪ್ರಸಾದವನು ರುಚಿಸುವೆನೆಂಬ ಲಿಂಗವಂತರುಗಳೆಲ್ಲ ಅರಿವುಗೇಡಿಗಳಾಗಿಹೋದರು. ಅಂಗಭೋಗವೆ ಲಿಂಗಭೊಗ. ಅಂಗಭೋಗವು ಅರ್ಪಿತವಾಗಿ ಸಾಕ್ಷಿ: "ಸ್ವಕೀಯ ಪಾಕಸಂಬಂಧ । ಭೋಗೋ ಜಂಗಮವರ್ಜಿತಃ । ನಾಸ್ತಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನಂ ಚೈವ । ಪ್ರಸಾದೋ ನಿಷ್ಫಲೋ ಭವೇತ್ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಅಂಗಕ್ಕೆ ಬಂದ ರುಚಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ? ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯಾ, ಪಾಕಸಂಬಂಧಿಗೆ ಪ್ರಸಾದ ದೂರ. ೨

೧೭೬೨

ತನ್ನ ಮುಟ್ಟಿ ನೀಡಿದುದೇ ಪ್ರಸಾದ; ತನ್ನ ಮುಟ್ಟದೆ ನೀಡಿದುದೇ ಓಗರ. ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡಡೆ ಪ್ರಸಾ[48]ದಿ.[48] ಇದು ಕಾರಣ, ಇಂತಪ್ಪ ಭೃತ್ಯಾಚಾರಿಗಲ್ಲದೆ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೩

೧೭೬೩

ಅರ್ಪಿಸುವ ಸುಖವು ತಪ್ಪದೆ ಇಂಬುಗೊಂಡಿತ್ತಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅರ್ಪಿತವಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಅಂಗವೆಂಬ ಶಂಕೆ ತಾನೆತ್ತ ಹೋಯಿತ್ತೆಂದರಿಯೆ. ಕಾಯಸುಖವೇ ಲಿಂಗಸುಖಕ್ಕೀಡಾಯಿತ್ತು. ಅಂತಪ್ಪ ಅರ್ಪಿತ ದಪ್ಪ ತಲೆಗೇರಿದಲ್ಲಿ ನೀ ಮುಂತಾಗಿರ್ದೆ ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೪

೧೭೬೪

ಇಲ್ಲೆಂಬುದನಿಲ್ಲೆನಬಲ್ಲರೆ ಅರ್ಪಿತ. ಉಂಟೆಂಬುದ ಉಂಟೆನಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದ. ಆ ಪ್ರಸಾದವ ತಾನಿಲ್ಲದೆ ಕೊಳಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ಆ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಪರಮಪರಿಣಾಮವೇ ಪ್ರಸಾದವಾಗಿ, ಆ ಪ್ರಸಾದವೇ ತಾನಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿಪ್ಪನಯ್ಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ.* ೫

47–47 ವುಳ್ಳ (ಮೂ) 48–48 ದ (ಮೂ) * **ಅರ್ಥ:** ಇಲ್ಲದ ದೇಹ ಕರಣಾದಿಗಳು ತನಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂದೆ ಅರಿದು ಕಳೆದು, ತನ್ನನೆಲ್ಲ ಪರಮಲಿಂಗವೆಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿಪ್ಪನ ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನ ಘಟಿಸಿದರೆ ಆ ಶರಣ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿತವಪ್ಪನೆಂಬುದೀಗ ಇಲ್ಲೆಂಬುದನಿಲ್ಲೆನಬಲ್ಲರೆ ಅರ್ಪಿತವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಅನಿತ್ಯವ ಬಿಟ್ಟು ನಿತ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣವನುಳ್ಳ ಪರಮಲಿಂಗವು→

೧೭೬೫

ಕಂಗಳು ನೋಡಿದ ಪದಾರ್ಥ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಲ್ಲ. ಕಿವಿಗಳು ಕೇಳಿದ ಪದಾರ್ಥ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಲ್ಲ, ನಾಸಿಕ ಮುಟ್ಟಿದ ಪದಾರ್ಥ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಲ್ಲ, ಜಿಹ್ವೆ ಸೋಂಕಿದ ಪದಾರ್ಥ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಲ್ಲ, ತನು ಸೋಂಕಿದ ಪದಾರ್ಥ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಲ್ಲ, ಸಂಕಲ್ಪವಿಕಲ್ಪ ವಿರಹಿತನಾಗಿ ರೂಪು ರುಚಿ ಗಂಧ ಸ್ಪರ್ಶ ಶಬ್ದವನು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನೀನರಿದಡೆ ಪ್ರಸಾದವೆನಗೆ. ೬

೧೭೬೬

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಮುಖದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಾಗಿದ ಸುಖವ ಸುಖಿಸಿ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವೆಂಬರು. ಅದು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವೆ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ. ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡದೆ, ಅನರ್ಪಿತವ ಹೊದ್ದದೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅರ್ಪಿಸುವ ಈ ಭೇದವಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕರ ಶರಣನೆನಿಸಬಾರದು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ. ೭

೧೭೬೭

ಘನವೆಂಬ ಮನದ ತಲೆವಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಸದಾಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿ ನೀನಿಪ್ಪೆಯಲ್ಲಾ, ಎಲೆ ಅಯ್ಯ. ಬಂದ ಪದಾರ್ಥದ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವ ಕಳೆದು ನೀನೆಯವಧರಿಸುತ್ತಿಪ್ಪೆಯಲ್ಲಾ, ಎಲೆ ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಮುಟ್ಟಿ ಬಹುದಲ್ಲದೆ, ನಿಮ್ಮ ಮುಟ್ಟದೆ ಬಾರದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಮನಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೮

೧೭೬೮

ಕಾಯ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದ ಬಳಿಕ ಕರ್ಮತ್ರಯಂಗಳು ಇರಲಾಗದು ನೋಡಾ. ಜೀವ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದ ಬಳಿಕ ಸಂಸಾರವ್ಯಾಪ್ತಿಯಾದ ಜೀವನ ಗುಣ ಇರಲಾಗದು. ಅದು ಅರ್ಪಿತವಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಕರಣಂಗಳು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದ ಬಳಿಕ ಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗಕಿರಣಂಗಳಾಗಿ, ಆ ಲಿಂಗಕಿರಣವೇ ಹರಣವಾಗಿರಬೇಕು ನೋಡಾ. ಕಾಯದ ಜೀವದ ಕರಣದ ಗುಣವ ಕಳೆಯದೆ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಪ್ರಸಾದಿಗಳೆಂಬ ಪ್ರಪಂಚಿಗಳ ಮೆಚ್ಚನು ಕಾಣಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೯

→ತಾನಾಗಿ ಕಂಡು ಭಾವಿಸುತ್ತಿರ್ದ ಆ ಸದ್ಭಾವಹಸ್ತದಿಂದ ಆ ಲಿಂಗವ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ತಂದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಉಂಟೆನಿಸಿ, ಒಳಹೊರಗೆನ್ನದೆ ಸಂಶಯವಳಿದಡೆ ಆ ಶರಣ ತಾನೆ ಪರವಸ್ತುವೆಂಬುದೀಗ, ಉಂಟೆಂಬುದ ಉಂಟೆನಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ತನ್ನ ನಿಜವಪ್ಪ ನಿರಾಕಾರಲಿಂಗವು ಸರ್ವಾಂಗವನೊಳಕೊಂಡು ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿರ್ದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪರಮಕಳೆಯೆಲ್ಲ ಶರಣ ತಾನೆಯಾಗಿ ಕಂಡು ಲಿಂಗವು ತಾನೆ ಎನುತಿರ್ದನಾಗಿ ಆ ತಾನೇ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಅರಿವಿನ ತೋರಿಕೆಯ ಭಿನ್ನವಳಿದು ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿ ಇರಬಲ್ಲ ಶರಣಂಗೆ ಲಿಂಗಪದ ಸಿದ್ಧಿಯಹುದೆಂಬುದೀಗ ಆ ಪ್ರಸಾದವ ತಾನಿಲ್ಲದೆ ಕೊಳಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಅಂಗಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಅರಿವಿನ ತೋರಿಕೆಯ ಭಿನ್ನವಳಿದು ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿರಬಲ್ಲ ಶರಣಂಗೆ ಮಹಾಲಿಂಗಾನಂದದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಿದನಾಗಿ ಆ ಪರಿಣಾಮವೇ ಪರಮಪ್ರಸಾದವೆಂಬುದೀಗ, ಆ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಪರಮಪರಿಣಾಮವೇ ಪ್ರಸಾದವಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಅಖಂಡ ಚಿತ್‌ಪ್ರಕಾಶಲಿಂಗವೆಯಾಗಿಪ್ಪ ಶಿವಶರಣನೆಂಬುದೀಗ, ಆ ಪ್ರಸಾದವೇ ತಾನಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿಪ್ಪನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೧೭೬೯

ಅಂಗಕ್ಕೆ ಆಚಾರವಳವಟ್ಟಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಆ ಅಂಗವೇ ಅರ್ಪಿತ. ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಾದ ಸಾಧ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಆ ಪ್ರಾಣವೇ ಅರ್ಪಿತ. ಮನ ಮಹವನಿಂಬುಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಆ ಮಹಾಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮನವೇ ಅರ್ಪಿತ. ಭಾವಕ್ಕೆ ಭ್ರಮೆಯಳಿದು, ನಿಭ್ರಾಂತನಾದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಆ ಭಾವವೇ ಅರ್ಪಿತ. ಜ್ಞಾತೃ ಜ್ಞಾನ ಜ್ಞೇಯ ಸಂಪುಟವಾದಲ್ಲಿ, ಅರಿವು ನಿರ್ಣಯ ನಿಃಪತಿಯಾಗಿ ಕುರುಹುಗೆಟ್ಟಲ್ಲಿ ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಆ ಅರಿವೇ ಅರ್ಪಿತ. ಇಂತು ಸರ್ವಾಂಗ ಅರ್ಪಿತವಾಗಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಒಡೆತನವನಿತ್ತ ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ನಾನೀನೆಂಬುದಿಲ್ಲದೆ ನಿಂದ ನಿಜದ ಮಹಾಪ್ರಸಾದಿ.* ೧೦

೧೭೭೦

ರೂಪೆಂದಡೆ ರುಚಿಯಾಯಿತ್ತು. ರುಚಿಯೆಂದಡೆ ಸವಿಯಾಯಿತ್ತು; ಸವಿಯೆಂದಡೆ ಸಂದಾಯಿತ್ತು. ರೂಪೆನ್ನದೆ ರುಚಿಯೆನ್ನದೆ ಸಂದೆನ್ನದೆ ಇದ್ದ ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ.+ ೧೧

೧೭೭೧

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಏಕಾರ್ಥವನೇನೆಂದುಪಮಿಸಬಹುದು? ಗುರು ಪ್ರಾಣ, ಲಿಂಗ ದೇಹ, ಜಂಗಮ ಆಪ್ಯಾಯನವೆಂದುದಾಗಿ ಪ್ರಾಣ ಮುಟ್ಟಿ ಬಂದರೇನು, ಕಾಯ ಮುಟ್ಟಿ ಬಂದರೇನು, ಜಿಹ್ವೆ ಮುಟ್ಟಿ ಬಂದರೇನು ಜಂಗಮಮುಖ ಆಪ್ಯಾಯನವೆಂದುದಾಗಿ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ.# ೧೨

---

* **ಅರ್ಥ:** ಜ್ಞಾತೃವೆಂದರೆ ಜೀವನು, ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ಅರಿವು, ಜ್ಞೇಯವೆಂದರೆ ಅರುಹಿಸಿಕೊಂಬ ಲಿಂಗ. ಅಂತು ಶರಣ ತನ್ನ ಜೀವಸಂಬಂಧವಾದ ಅಂಗ ಪ್ರಾಣ ಮನ ಭಾವಂಗಳೆಲ್ಲವನು ಜ್ಞಾನಮುಖದಿಂ ಅಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ಜೀವಸ್ವರೂಪವಾದ ಅಂಗವೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗವ ಕೂಡಿ ಶರಣನೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿ ಲಿಂಗ ತಾನೆಂಬ ಅರಿವಿನ ತೋರಿಕೆಯಡಗಿ ಲಿಂಗವೇ ಉಳಿದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಾಗಿರ್ದ ಶರಣನೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

+ **ಅರ್ಥ:** ರೂಪು ರುಚಿ ತೃಪ್ತಿಗಳ ತಾನರಿದರಿದು ಲಿಂಗವ ಭಿನ್ನವಿಟ್ಟು ಅರ್ಪಿಸಿದಡೆ ಅರ್ಪಿತವಾಗದು. ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯಭಾವಿಯಾಗಿ ಭಿನ್ನವೊಲಿದು ಲಿಂಗಭೋಗೋಪಭೋಗಿಯಾದ ಶರಣನೇ ಲಿಂಗವೆಂದು ನಮಸ್ಕಾರವ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

ಅರ್ಥ: ಗುರು ಪ್ರಣವಮಂತ್ರಸ್ವರೂಪವಾದ ಕಾರಣ ಆ ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಪ್ರಣವಮಂತ್ರ ಪ್ರಾಣವ ವೇಧಿಸಿ ವಾಯುಪ್ರಾಣವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಗುರುಪ್ರಾಣವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಕಳೆ ತಾನೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಂಗಳನೊಳಕೊಂಡು ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗವಾಗಿ, ಲಿಂಗಕಾಯವೆನಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಲಿಂಗದೇಹವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಒಳಹೊರಗೆನ್ನದೆ ಸವಾಂಗಲಿಂಗವಾದ ಶರಣನಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ತೃಷ್ಣೆಯಿಂದ ಸಂಚಲಿಸುವ ಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಜ್ಞಾನಜಂಗಮವೆಂಬುದೀಗ ಜಂಗಮದ ಆಪ್ಯಾಯನವೆಂದುದಾಗಿ, ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗವಾದ ಶರಣನ ಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲವೂ ಚರಲಿಂಗವಾದ ಕಾರಣ ಆ ಕರಣಂಗಳ ವಿಷಯ ತೃಷ್ಣೆ ಎಲ್ಲವೂ ಚರಲಿಂಗದ ತೃಪ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು. ಅಂತು ದೇಹ ಪ್ರಾಣ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಪ್ಪ ಸುಖಂಗಳನೆಲ್ಲವ ಬಯಸಿ ಅರಿದು ಸುಖಿಸುವ ದೀಪನವೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಜಂಗಮವೆಂಬುದೀಗ ಪ್ರಾಣ ಮುಟ್ಟಿ ಬಂದರೇನು, ಕಾಯಮುಟ್ಟಿ ಬಂದರೇನು ಜಿಹ್ವೆ ಮುಟ್ಟಿ ಬಂದರೇನು ಜಂಗಮಮುಖ ಆಪ್ಯಾಯನವೆಂದುದಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ, ಅಂತು ಶರಣನ ಅಂಗವೆಲ್ಲ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಸ್ವರೂಪ, ಪ್ರಾಣವೆಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸ್ವರೂಪ, ಅರಿದ ಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಜಂಗಮಸ್ವರೂಪ. ಆದ ಕಾರಣ ಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದವು ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಂಗಳಿಗೆ→

೧೭೭೨

ಪಿಂಡಪ್ರಸಾದಿಗಳ ಕಂಡುಬಲ್ಲೆ, ಇಂದ್ರಿಯಪ್ರಸಾದಿಗಳ ಕಂಡುಬಲ್ಲೆ, ಕರಣ ಪ್ರಸಾದಿಗಳ ಕಂಡುಬಲ್ಲೆ, ಕಾಯಪ್ರಸಾದಿಗಳ ಕಂಡುಬಲ್ಲೆ, ಜೀವಪ್ರಸಾದಿಗಳ ಕಂಡುಬಲ್ಲೆ, ಭಾವಪ್ರಸಾದಿಗಳ ಕಂಡುಬಲ್ಲೆ, ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದಿಗಳಪೂರ್ವವಯ್ಯ. ಭೋಗಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಭೋಗವನಿತ್ತು ಭೋಗಿಸಬಲ್ಲ ಅಚ್ಚಲಿಂಗಪ್ರಸಾದಿ. ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವ ಭೋಗಸಹಿತ ಬೆರಸಿದನಾ ಪ್ರಸಾದಿ. ೧೩

೧೭೭೩

ಬಂದಯ್ಯಗಳಿಗನ್ನವ ಕೊಟ್ಟೆನೆಂಬವನ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು. ಕೊಡಲಿಕ್ಕೀತನೇನು ಅನಾದಿ ಬಸವನೆ? ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾತನೇನು ಅನಾದಿ ಪ್ರಭುವೆ? ಹೊರೆದು ಬರುವುದೆಲ್ಲ ಹೊಲೆ ಪದಾರ್ಥ. ನಿರುಪಾಧಿಯಿಂದ ಬಂಧ ಪದಾರ್ಥ ಶಿವಪ್ರಸಾದ. ಆ ಪ್ರಸಾದವೇ ಎನ್ನ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಂಗೆ ಮಹಾರೋಗಣೆಯಾಯಿತ್ತು. ೧೪

೧೭೭೪

ತಮ್ಮಿಚ್ಛೆಗೆ ಬಂದ ಪದಾರ್ಥ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿ ಇಚ್ಛೆ ಎಂಬರು. ತಮ್ಮಿಚ್ಛೆಗೆ ಬಾರದ ಪದಾರ್ಥ ಲಿಂಗದಿಚ್ಛೆ ಇಲ್ಲೆಂಬರು. ಹೋದ ವಾಕ್ಕು ಶಿವಾಜ್ಞೆ ಎಂಬರು; ಇದ್ದ ಮಾತು ತನ್ನಾಜ್ಞೆ ಎಂಬರು. ಇದೆಂತಯ್ಯ? ಇಚ್ಛೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವನಲ್ಲಯ್ಯ ಲಿಂಗವು. 'ಶೀವೋ ದಾತ ಶಿವೋ ಭೋಕ್ತಾ' ಎಂಬುದ ತಿಳಿದು ಲಿಂಗಮುಖದಿಂದ ಬಂದ ಪದಾರ್ಥವ ಕೈಕೊಂಬರೆ ಅಚ್ಚ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನೆಂಬೆ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೫

೧೭೭೫

ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಆಚಾರವಾಗಿ ಕಳೆಗಳುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಸಕಲಪದಾರ್ಥವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲದೆ ಕೊಳಲಾಗದು. [49]ಲಿಂ[49]ಗವ ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆ ಹಿಂಗಿದ ಬಳಿಕ ಅಂಗವೇನ ಬಲ್ಲುದೋ? ಕಪ್ಪಡಿಯ ಸಂಗಮನಾಥನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾದಂದಿಂಗೆ ನಿಜವ ಮರೆದು ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ, ಅರ್ಪಿತವಿಲ್ಲದೆ ಕೊಳ್ಳದಿರು ಅನರ್ಪಿತವು. ೧೬

೧೭೭೬

ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದೆ ನಡೆವವನ, ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದೆ ನುಡಿವವನ, ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದೆ ಸಂಗವ ಮಾಡುವವನ[50] ಮುಟ್ಟಲಾಗದು. ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದೆ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಆ ನಡೆ ನುಡಿಗೊಮ್ಮೆ ಪಾತಕ. ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದೆ ನುಡಿವ ಶಬ್ದಸೂತಕವ ಕೇಳಲಾಗದು. ಶಿವಲಿಂಗವಿಲ್ಲದೆ ಉಗುಳ ನುಂಗಿದರೆ ಅಂದಂದಿಂಗೆ ಕಿಲ್ಬಿಷ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೭

→ಸಮರ್ಪಿಸಲಾಯಿತ್ತು. ಅಂತು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗ ಬಡವಾಯಿತ್ತು. ಶರಣಂಗೆ ಅಂತಾದುದ ಉಪಮಿಸಿ ಹೇಳಬಾರದೆಂಬುದೀಗ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಏಕಾರ್ಥವನೇನೆಂದು ಉಪಮಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಉಪಮಿಸಬಾರದ ಲಿಂಗಪದಸಿದ್ಧಿಯಾಯಿತ್ತು ಶರಣಂಗೆ ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದದಿಂದಲೆಂಬುದೀಗ, ಇದು ಕಾರಣ ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. 49–49 ಅಂ (ಮೂ) 50 + ಅವನ (ಮೂ)

೧೭೭೭

ದೇಹಗೊಂಡು ಹುಟ್ಟಿದವರು ಒಪ್ಪಚ್ಚಿ ದೇಹಾರವ ಮಾಡಿರಯ್ಯ, ದೇಹಾರವ ಮಾಡಿ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡದೆ ಆಹಾರವ ಕೊಂಡರೆ ಕೋಳಿ ಹುಳವನಾಯ್ದು ತಿಂದಂತೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೧೮

೧೭೭೮

ಲಿಂಗವನೊಂದೇ ನೆನೆದು, ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಮಾಡಿ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಕೊಡುವೆನು ನಾನಯ್ಯ, ಸಕಲಪದಾರ್ಥಂಗಳ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಭಾವಿಸುವೆ. ಅಂಗಗುಣಂಗಳನರಿಯೆ ನಾನು. ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಕಾಮಿಸುವೆ ನಾನು. ನಿಃಕಾಮಿಯಾಗಿ ಎನ್ನ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ ಮನಃಪ್ರಾಣಾದಿಗ[51]ಳು ಲಿಂಗದ[51] ಸತಿಗಳಾಗಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಬಯಸಿ, ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾರಣ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಕೈಕೊಂಬೆನು. ಅನರ್ಪಿತವನರಿಯದಿಹೆನು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೯

೧೭೭೯

ಬಸಿರೊಳಗಣ ಕೂಸಿಗೆ ಬೇರೆ ಊಟ, ಬೇರೆ ಮೀಹ ಉಂಟೆ? ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಗರ್ಭದೊಳಗೆ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಶಿಶುವಿರಲು ಬೇ[52]ರೆ[52] ಕೊಡುವ ಕೊಂಬ ಪರಿ ಎಂತೊ? ದೇಹದೊಳಗಣ ಪ್ರಾಣವ ಬೇರೆ ಮಾಡಿ ಭೋಗಿಸಲುಂಟೆ? ಅನುಮಾನವಳಿದ ಮಹದಲ್ಲಿ ಮನ ಮುಸುಕಿದ ಬಳಿಕ ಭಿನ್ನಮಾಡಲುಂಟೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೨೦

೧೭೮೦

ತಾ ಸವಿದಲ್ಲದೆ ಆ ಸವಿಯ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಲಾಗದು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಆ ಲಿಂಗವು ಕಹಿ ಸಿಹಿ ಎಂದರಿಯದಾಗಿ, ಇದು ಕಾರಣ ಕಹಿ ಎಂದು ಕಳೆದು, ಸಿಹಿ ಎಂದು ಕೊಂಡರೆ, ಕೊಂದುದು ಕಿಲ್ಬಿಷ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೨೧

೧೭೮೧

ಪರದಿಂದಲಾದ ಶಕ್ತಿ ಪರಶಕ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು. ಪರಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೊ[53]ದ[53]ಗಿದ ಭೂತಂಗಳು ಭೂತಂಗಳಿಂದೊ[53]ದ[53]ಗಿದ *ಅ*ಂಗ, ಅಂಗಕ್ಕಾದ ಕರಣೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು, ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಂದೊ[53]ದ[53]ಗಿದ ವಿಷಯಂಗಳು ಆ ವಿಷಯದ ಪರಮಮುಖಕ್ಕೆ ತಾ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಭೋಗಿಸಬಲ್ಲರೆ ಆತ ನಿರ್ಲೇಪಿ ಮಸಣಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಗಜೇಶ್ವರಾ. ೨೨

೧೭೮೨

ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ ಅಂಗವಾ ಲಿಂಗದದು. ಮನದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ ಕರಣಂಗಳಾ ಲಿಂಗದವು. ಪ್ರಾಣದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ ಅರಿವಿನ ವಿಷಯಾದಿ ಭೋಗಂಗಳಾ ಲಿಂಗದವು. ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ ಸರ್ವಭೋಗ ಲಿಂಗಭೋಗ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.೨೩

51–51 ಳ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ (ಮೂ) 52–52 ರ (ಮೂ) *–* ಲಿ (ಮೂ) 53–53 ರು (ಮೂ)

೧೭೮೩

ಕಂಡುದ, ಕೇಳಿದುದ, ತಾಕಿತ್ತ, ಸೋಂಕಿತ್ತ, ಕಾಯದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾಯಿತ್ತೆಂದರೆ ತಪ್ಪಿತ್ತು ನೋಡಾ. ತಾನರಿವುತ್ತ ಕೊಡಲುಂಟೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ? ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶರಣನಲ್ಲ, ಆತ ಸಂದೇಹಿ. ೨೪

೧೭೮೪

ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೊಳಲುಂಟು, ಕೊಡಲುಂಟಾಗಿ ಅರ್ಪಿತ, ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳಲಿಲ್ಲಾಗಿ ಅನರ್ಪಿತ. ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲೂ ಕೊಳ್ಳಲೂ ಇಲ್ಲಾಗಿ ಉಭಯನಾಸ್ತಿ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧದ ಸಂಚ ಸನ್ಮತವ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನೇ ಬಲ್ಲ. ೨೫

೧೭೮೫

ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಗೀತವ ಹಾಡಿ ಅರ್ಥವಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಫಲವೇನು, ಮುಟ್ಟುವ ತೆರನನರಿಯದನ್ನಕ್ಕ?[54] ಕಟ್ಟಿದರೇನು ಬಿಟ್ಟರೇನು ಮನ ಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟದನ್ನಕ್ಕ? ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಒಲಿಸಿ ಮಹತ್ತಪ್ಪ ಲಿಂಗವ ಕಂಡೆನೆಂಬ ಪಾತಕರ ಮೆಚ್ಚ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೨೬

ಕಾಯ ಪ್ರಾಣಗಳ ಅರ್ಪಣೆ :

೧೭೮೬

ಕಾಯಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನ, ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಓಗರ, ಇಷ್ಟ ಮಾಡಲೇಬೇಕು, ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಆತ್ಮ ಉಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ [55]ಭಕ್ತಿಯ[55] ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ೧

೧೭೮೭

ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ರೂಪ ಸಲಿಸುವೆ, ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ರುಚಿಯ ಸಲಿಸುವೆ, ಕಾಯಕ್ಕೆ ಶುದ್ಧ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬೆ, ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬೆ, ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಧನ್ಯಳಾದೆನಯ್ಯಾ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೨

೧೭೮೮

ತನು ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸುವ [56]ಕೃಪೆಗೆ[56] ಸಂದುದು. ಮನ ನಿಮ್ಮ ನೆನೆವ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಸಂದುದು. ಪ್ರಾಣ ನಿಮ್ಮ ರತಿಸುಖಕ್ಕೆ [57]ಸಂ[57]ದುದು. ಇಂತು ತನುಮನಪ್ರಾಣ ನಿಮಗೆ ಸಂದಿಪ್ಪ ನಿಸ್ಸಂಗಿಯಾದ ನಿಶ್ಚಟ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಕಾಣಾ, ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೩

---

54 + ರ (ಮೂ) 55–55 ಇಷ್ಟ (ಮೂ) 56–56 ತೃಷೆಗೆ (ಮೂ) 57–57 ಸಿ (ಮೂ)

ಒಂದನೆಯ ವಿಧ : ಅಂಗಮನತೃಪ್ತಿಗಳ ಅರ್ಪಣ

೧೭೯೦

ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಂಗವನರ್ಪಿತವ ಮಾಡಬೇಕು, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮನವ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಭಾವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಯನರ್ಪಿತವ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಮರ್ಮವನರಿದು ಮಾಡಬಲ್ಲಡೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: "ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾರ್ಪಿತಂ ಅಂಗಂ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾರ್ಪಿತಂ ಮನಃ । ಭಾವಲಿಂಗಾರ್ಪಿತಂ ತೃಪ್ತಿ ಇತಿ ಭೇದಂ ವರಾನನೇ॥" ಎಂದುದಾಗಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಯೂ ತನಗೆಯೂ ಎಡೆತೆರಹಿಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗಸಹಿತವಾಗಿಯೇ ಕೇಳುವ, ಲಿಂಗಸಹಿತವಾಗಿಯೇ ಘ್ರಾಣಿಸುವ, ಲಿಂಗಸಹಿತವಾಗಿಯೇ ರುಚಿಸುವ, ಲಿಂಗಸಹಿತವಾಗಿಯೇ ನೋಡುವ, ಲಿಂಗಸಹಿತವಾಗಿಯೇ ತೊಳಗುವ – ಇಂತಪ್ಪ ಮಹಾಮಹಿಮ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಅಂಗವೆಲ್ಲವೂ ಲಿಂಗ, ಸಂಗವೆಲ್ಲವೂ ಲಿಂಗ, ಅಂಗಸಂಗವೆಲ್ಲವೂ ಲಿಂಗ ಭೋಗವಾದ ಕಾರಣ, ಇಂತಪ್ಪ ಮಹಾಮಹಿಮ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಶ್ರೀಚರಣಕ್ಕೆ ಎನ್ನ ಶಿರವನರ್ಪಿಸಿ ಪೂಜಿಸುವೆ ಕಾಣಾ ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರಭುವೆ ಶಾಂತಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ, ನಿಮ್ಮ ಸದ್ಭಕ್ತನ ನಿಲವಿನ ಪರಿ ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿರಲ್ಲದೆ ನಾನೆತ್ತ ಬಲ್ಲೆನಯ್ಯ? ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ೧

೧೭೯೧

ಕಾಯಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂದೆಂಬಿರಿ. ಮನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದೆಂಬಿರಿ. ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಲಿಂಗವೆಂದೆಂಬಿರಿ. ಈ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧಸಂಬಂಧವಾಯಿತ್ತೆಂಬಿರಿ. ಮನಭಾವಂಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿತ, ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿತವಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅದು ಅರುಹೆ? ಕ್ರಿಯಕ್ಕೂ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ಭಿನ್ನ ಉಂಟೆ ಕುರಿಮಾನವಾ? ಇದು ಕಾರಣ ಕಾಯದ (ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಕ್ರಿಯಾರ್ಪಣ, ಮನದ) ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಜ್ಞಾನಾರ್ಪಣ, ಭಾವದ ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಪರಿಣಾಮಾರ್ಪಣ. ಈ ತ್ರಿವಿಧದೊಳಗೆ ಒಂದ ಬಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಲಾಗದಯ್ಯ, ಇದು ಕಾರಣ ಎಷ್ಟು ಅರುಹುಳ್ಳಾತನಾದರೂ ಆಗಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾಯಿತೆಂದು ಅನ್ನಪಾನಂಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರೂಪಾಗಿ ಬಂದ ಸಮಸ್ತ ಪದಾರ್ಥಂಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಡದೆ ಬಾಯಿಚ್ಛೆಗೆ ತಿಂಬ ನರಕಿ ಜೀವಿಯ ಎನಗೊಮ್ಮೆ ತೋರದಿರಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೨

೧೭೯೨

ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಭೋಜನ, ತೃಪ್ತಿಲಿಂಗಮುಖದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮವಯ್ಯ, ಕಾಮಿತ ಕಲ್ಪಿತ ಅರ್ಪಿತ ಭವಿ ತಾನಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗವಧಾನದಾಯತವ ನೋಡಯ್ಯ. ಅವಧಾನದ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯ ಮೇಲಣ ಸುಯಿಧಾನದ ಲಿಂಗವ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೩

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಅರ್ಪಣದ ಪರಿಣಾಮ :

೧೭೯೩

ಅಂಗವ ಲಿಂಗಮುಖದಿಂದರ್ಪಿಸಿ ಅಂಗ ಅನಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಮನವ ಅರಿವಿಂಗರ್ಪಿಸಿ ಮನ ಲಯವಾಯಿತ್ತು. ಭಾವ(ವ) ತೃಪ್ತಿಗರ್ಪಿಸಿ ಭಾವ ಬಯಲಾಯಿತ್ತು. ಅಂಗ ಮನ ಭಾವವಳಿದ ಕಾರಣ ಕಾಯ ಅಕಾಯವಾಯಿತ್ತು. ಎನ್ನ ಕಾಯದ ಸುಖದ ಭೋಗವ ಲಿಂಗವೇ ಭೋಗಿಸುವುದಾಗಿ ಶರಣಸತಿ ಲಿಂಗಪತಿಯಾದೆನು. ಇದು ಕಾರಣ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೆಂಬ ಗಂಡನ ಒಳಹೊಕ್ಕು ಬೆರಸಿದೆನು. ೪

೧೭೯೪

ಕಾಯ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದರೆ ಕರ್ಮವಿಲ್ಲ. ಜೀವ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದರೆ ಜನಿತವಿಲ್ಲ. ಭಾವ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದರೆ ಭ್ರಮೆಯಿಲ್ಲ. ಅರಿವು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದ ಬಳಿಕ ಆ ಪ್ರಸಾದವ ಗ್ರಹಿಸಿದನಾಗಿ ಕುರುಹು ಮುನ್ನಿಲ್ಲ. ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚವನತಿಗಳೆದು ನಿಮಗರ್ಪಿಸಿಬಲ್ಲನಾಗಿ ಆತನೆ ಶರಣ, ಬೆಚ್ಚಂತೆ ಬೆರಸಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದಂತೆ, ಅಪ್ಪು ಒಳಕೊಂಡ ಆಲಿಕಲ್ಲಿನಂತೆ, ಜ್ಯೋತಿಯುಂಡ ತೈಲದಂತೆ, ಜಲ ಉಂಡ ಮುತ್ತಿನಂತೆ, ಬಯಲುಂಡ ಬೆಳಗಿನಂತೆ ಇದ್ದರಾಗಿ ಮಹಾಘನ ಸದ್ಗುರು ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಹೆಸರಡಗಿದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯರೆಂಬೆ. ೫

ಎರಡನೆಯ ವಿಧ : ರೂಪುರುಚಿತೃಪ್ತಿಗಳ ಅರ್ಪಣ :

೧೭೯೫

ರೂಪಾಗಿ ಬಂದುದ ಕಾಯದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು. ರುಚಿಯಾಗಿ ಬಂದುದ ಮನದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು. ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿ ಬಂದುದ ಭಾವದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು. ಅರ್ಪಿಸುವ ತೆರನಿದು; ರೂಪುರುಚಿತೃಪ್ತಿಯ ಅನುವನರಿದಡೆ ಪ್ರಸಾದಿಯನ್ನು, ಸಾಕ್ಷಿ: "ಇಷ್ಟಾರ್ಪಿತಂ ಚ ರೂಪಿಣಾಂ । ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಿತಂ ಚ ರುಚಿಸ್ತಥಾ ॥ ತೃಪ್ತ್ಯಾರ್ಪಿತಂ ಚ ಸುಜ್ಞಾನಂ । ಏತಾನಿ ತ್ರಿವಿಧಾತ್ಮಕಂ ॥" ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ ರೂಪು ರುಚಿ ತೃಪ್ತಿಯ ಕೊಡಬಲ್ಲಡೆ ಭಕ್ತನಯ್ಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ. ೬

೧೭೯೬

ರೂಪಾಗಿ ಬಂದ ಪದಾರ್ಥವ ಕಾಯದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಶುದ್ಧ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡು ಸರ್ವಾಂಗಶುದ್ಧನಾದೆನು ನೋಡಾ. ರುಚಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಪದಾರ್ಥವ ಮನದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಜಿಹ್ವೆಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದಗ್ರಾಹಕನಾಗಿ ಮನ ನಿರ್ಮಲವಾಯಿತ್ತು ನೋಡಾ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬಂದ ಪದಾರ್ಥವ ಭಾವದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೃದಯಮುಖದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡು ಶುದ್ಧ ಪರಮಾತ್ಮನಾದೆನು ನೋಡಾ. ಈ ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನಾರ್ಪಣವಿರಬೇಕು ಕಾಯವು ಬಯಲವಾಹನ್ನಕ್ಕರ. ಈ ಕಾಯವು ಜೀವವು ಪರತತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಡಗದೆ ಬರಿಯ ವಾಗದ್ವೈತದಿಂದ ತಾನೇ ಲಿಂಗವಾದೆನೆಂದು ಲಿಂಗಾರ್ಪಣ ಬಿಡುವ ನಾಯ ಮುಖವ ಎನಗೊಮ್ಮೆ ತೋರದಿರಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೭

ರೂಪನರ್ಪಿಸಬಹುದಲ್ಲದೆ ರುಚಿಯನರ್ಪಿಸುವ ಪರಿ ಎಂತಯ್ಯ? ಉರವಣಿಸಿ ಬಂದ ತನುಗುಣಾದಿಗಳ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಷೇಪವ ಮಾಡಲರಿಯದಿರ್ದಡೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗನಾಸ್ತಿ, ಪ್ರಸಾದವೆಲ್ಲಿಯದಯ್ಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯಾ? ೮

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಅರ್ಪಣದ ಪರಿಣಾಮ :

೧೭೯೭

ರೂಪನರ್ಪಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅಂಗವೆಂಬುದಿಲ್ಲ; ರುಚಿಯನರ್ಪಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಪ್ರಾಣವೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಭಾವ ನಿರ್ಭಾವವ ನಿಜ ನುಂಗಿತ್ತು. ಅರ್ಪಿಸುವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೊ? ರೂಪು ಲಿಂಗ, ರುಚಿ ಜಂಗಮ. ಅರ್ಪಿಸುವ ಅರ್ಪಣ ಮುನ್ನಿಲ್ಲ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.* ೯

ಒಂದನೆಯ ವಿಧಕ್ಕೂ ಎರಡನೆಯ ವಿಧಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ

೧೭೯೮

ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾರ್ಪಣವಾವುದು, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾರ್ಪಣವಾವುದು, ಭಾವಲಿಂಗಾರ್ಪಣವಾವುದು ಎಂದರೆ ಹೇಳಿಹೆ ಕೇಳಿರಯ್ಯ. ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶರೀರವೆ ಸಮರ್ಪಣ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮನವೇ ಸಮರ್ಪಣ, ಭಾವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಯೆ ಸಮರ್ಪಣ. ಶರೀರವೆಂದಡೆ ರೂಪು, ಮನವೆಂದಡೆ ರುಚಿ, ತೃಪ್ತಿಯೆಂದಡೆ ಸಂತೋಷ. ಈ ತೆರನನರಿದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಸಾದವ ಭೋಗಿಸಬಲ್ಲಾತನೆ: ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದಿ ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧೦

೧೭೯೯

ರೂಪಾರ್ಪಣಕ್ಕೆ ಅಂಗವೇ ಆದಿ. ಆ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣವೇ ಆದಿ. ಆ ಪ್ರಾಣಾಂಗವೇ ರುಚಿಯಾರ್ಪಣಕ್ಕಾದಿ. ರೂಪು ರುಚಿ ಉಭಯಾರ್ಪಣದ ಸುಖವೇ ಭಾವಾರ್ಪಣವು. ಅಂಗಪ್ರಾಣಭಾವಂಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪುರುಚಿತೃಪ್ತಿಯನರಿದು ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಬಾತಂಗೆ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ನಿತ್ಯಪ್ರಸಾದ ದೊರೆಕೊಂಬುದು. ೧೧

---

* **ಅರ್ಥ:** ದೇಹಸಂಬಂಧವಾದ ಇಂದ್ರಿಯವಿಷಯಗಳ ರೂಪವೆಲ್ಲ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿದ ಬಳಿಕ ರೂಪಾಗಿರ್ದ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯವಿಷಯಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವಾದವೆಂಬುದೀಗ, ರೂಪನರ್ಪಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅಂಗವೆಂಬುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ರೂಪಿನೊಳಗಣ ರುಚಿಯೇ ಪ್ರಾಣಸಂಬಂಧ. ಅಂತಪ್ಪ ಪ್ರಾಣಸಂಬಂಧವಾದ ರುಚಿಯ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಪ್ರಾಣನು ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದು ಈಗ ರುಚಿಯನರ್ಪಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಪ್ರಾಣವೆಂಬುದೀಗ, ನಿರ್ಭಾವ. ಅಂತು ಭಾವಸಂಬಂಧವಾದ ತೃಪ್ತಿಯೇ ಮಹಾಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿತವಾದ ಬಳಿಕ ಭಾವತೃಪ್ತಿ ಮಹಾಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ, ಭಾವ ನಿರ್ಭಾವವ ನಿಜನುಂಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಶರಣನ ದೇಹ ಮೊದಲಾದ ರೂಪಾದಿ ಪದಾರ್ಥಂಗಳೆಲ್ಲ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಸ್ವರೂಪಾಯಿತ್ತು. ಪ್ರಾಣ ಮೊದಲಾದ ರುಚಿಯೆಲ್ಲ ಚೈತನ್ಯ ಜ್ಞಾನಜಂಗಮವಾಯಿತ್ತಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸುವ ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಬುವೆರಡಿಲ್ಲ. ಅರ್ಪಿಸುವ ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡವೆರಡೂ ಲಿಂಗವೆಂಬುದೀಗ, ಅರ್ಪಿಸುವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೊ? ರೂಪು ಲಿಂಗ, ರುಚಿ ಜಂಗಮ, ಅರ್ಪಿಸುವ ಅರ್ಪಣ ಮುನ್ನಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

ಮೂರನೆಯ ವಿಧ : ತನುಮನಭಾವಗಳ ಅರ್ಪಣವು :

೧೮೦೦

ತನುವ ಗುರುವಿಂಗರ್ಪಿಸಿ, ಮನವ ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ, ಭಾವವ ಜಂಮಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ, ಅರಿವ ನಿಜದಲರ್ಪಿಸಿ, ನಿಜವ ತೃಪ್ತಿಯಲರ್ಪಿಸಿ, ಅರ್ಪಿತವೆ ಅನರ್ಪಿತವಾಗಿ, ಅನರ್ಪಿತವೆ ಅರ್ಪಿತವಾಗಿ, ಅರ್ಪಿತ ಅನರ್ಪಿತವೆಂಬ ಸಂದಳಿದುಳಿದ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವ ಹಾದಿಯನೆಲ್ಲರಿಗೆ ಕರತಳಾಮಳಕವಾಗಿ ತೋರಿದ ಗುಹೇಶ್ವರಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ. ೧೨

೧೮೦೧

ಇಷ್ಟಲಿಂಗಮುಖದಲ್ಲಿ ಶರೀರವರ್ಪಿತ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಮುಖದಲ್ಲಿ ಮನವರ್ಪಿತ, ಭಾವಲಿಂಗಮುಖದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವರ್ಪಿತ, ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧಾರ್ಪಣವಾದರೆ ಮಹಾಘನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸೈಕ್ಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೩

ತನುಮನಧನಗಳ ಅರ್ಪಣ :

೧೮೦೨

ಭಕ್ತನಾದ ಮೇಲೆ ಗುರುವಿಗೆ ತನುವ ನೀಡಬೇಕು. ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮನವ ನೀಡಬೇಕು. ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಧನವ ನೀಡಬೇಕು. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವ ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೊಲೆಗೇರಿಯ ಹೊಕ್ಕು ಕುಲಗೆಟ್ಟವನೇ ಭಕ್ತ ಕಾಣಾ, ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ.* ೧೪

೧೮೦೩

ಮೂರಳಿದು ಮೂರಳವಟ್ಟುದೇ ಭಕ್ತಸ್ಥಲ; ಮೂರಳಿದು ಮೂರಳವಟ್ಟುದೇ ಜಂಗಮಸ್ಥಲ; ಅಳಿದು ಎಂದರೆ ಇದ್ದ ಮನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಾಗಳೆ ಮಣ್ಣಳಿದುದು. ಇದ್ದ ಧನ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಾಗಳೆ

---

* **ಅರ್ಥ:** ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ಶ್ರೀಗುರುಕಾರುಣ್ಯವ ಹಡೆದು ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಧಾರಣವಾದ ಸದ್ಭಕ್ತನು ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನು ಸ್ಥೂಲತನುವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಆ ಸ್ಥೂಲತನುವಿನ ಪ್ರಕೃತಿ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ದಹಿಸಿ ಎಂಬುದೀಗ, ಭಕ್ತನಾದ [58]ಮೇಲೆ[58] ಗುರುವಿಗೆ ತನುವ ನೀಡಬೇಕು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಇಷ್ಟ ಬ್ರಹ್ಮದ ಚಿತ್ಕಲಾಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನು ಸೂಕ್ಷ್ಮತನುವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಆ ಸೂಕ್ಷ್ಮತನುವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಮನೋಪ್ರಕೃತಿ ಸುಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ದಹಿಸಿ ಎಂಬುದೀಗ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮನವ [59]ನೀಡಬೇಕು[59] ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಇಷ್ಟಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಾವಲಿಂಗವನು ಕಾರಣತನುವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಆ ಕಾರಣತನುಸಂಬಂಧವಾದ ಆತ್ಮಪ್ರಕೃತಿ ಮಹಾಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ದಹಿಸಿ ಎಂಬುದೀಗ, ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಧನವ ನೀಡಬೇಕು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಪ್ಪ ತ್ರಿವಿಧ ತನುವಿನಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗವ ಸ್ವಾಯತವ ಮಾಡಿ, ಸದ್ಭಕ್ತನು ಹೊಲೆಗೇರಿ ಎಂದಡೆ ಚಿದ್ಗ್ರಾಮವೆಂದಡೆ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರ ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಊರಿಗೆ ಹೊರಗಿರುವುದು ಹೊಲೆಗೇರಿ, ಅಂತಪ್ಪ ಹೊಲೆಗೇರಿಯೊಳಗೆ ಆವ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಶೀಲವ್ರತಾಚಾರ ಮಡಿಮೈಲಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಪಂಚಮಿಶ್ರವಾದ ದೇಹಕ್ಕೆ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಚಿದ್ಗ್ರಾಮ. ಆ ಚಿದ್ಗ್ರಾಮವೆಂಬ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಆವ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಶೀಲವ್ರತಾಚಾರ ಮಡಿ ಮೈಲಿಗೆ ನೇಮ ನಿತ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲೆಂಬ ಹಾಗೆ ಈ ಉಭಯಕ್ಕೂ ಏಕ ಪರ್ಯಾಯಾರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಚಿದ್ಗ್ರಾಮವೆಂಬ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವಾಗಿ ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಳಕುಳದ ಆಚರಣೆ ನಷ್ಟವಾದಾತನೆ ಲಿಂಗಾಂಗಸಮರಸವಾದ ಸದ್ಭಕ್ತನು ನೋಡಾ ಎಂಬುದೀಗ, ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವ ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೊಲೆಗೇರಿಯ ಹೊಕ್ಕು ಕುಲಗೆಟ್ಟವನೇ ಭಕ್ತ ಕಾಣಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. 58–58 ಡೆ(ಮೂ)59–59 ನೀ(ಮೂ)

ಹೊನ್ನಳಿದುದು. ಇದ್ದ ತನು ಗುರುವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಾಗಳೆ ಹೆಣ್ಣಳಿದುದು. ಅವರವರಾಚರಣೆಯ ನೋಡಿ ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಬೇಡಿದ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದೇನೊ ಅಯ್ಯ? ಸಿಂಧುಬಲ್ಲಾಳ ತನ್ನ ವಧುವ ಕೊಟ್ಟನೆಂದು ಹೇಳಿದಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನೇನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟನೇ? ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ, ಹೆಣ್ಣು ಅಂದರೆ ತಾನು ಶರಣಸತಿ ಲಿಂಗಪತಿ ಎಂಬ ಭಾವದಿಂದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮನ ಕೊಟ್ಟು, ವಧುವಾದನಲ್ಲದೆ ತನ್ನಂಗನೆಯ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವು. *(ಮಣ್ಣು)* ಅಂದರೆ ತನು. ತನುವ ಗುರುವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಯಂಭುವಾದನಲ್ಲದೆ ತನ್ನಂಗನೆಯ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. +(ಹೊನ್ನು)+ಎಂದರೆ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಧನವ ಕೊಟ್ಟು ನಿಧಿನಿಧಾನ ಒಲ್ಲವಾದನಲ್ಲದೆ ತನ್ನಂಗನೆಯ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣು ಸಲ್ಲದು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ, ಹೊನ್ನು ಸಲ್ಲದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ, ಮಣ್ಣು ಸಲ್ಲದು ಗುರುವಿಗೆ. ಇದರ ಭೇದವನಂತವುಂಟು. ತಿಳಿವಡೆ ಬಹು ದುರ್ಲಭ. ತಿಳಿದು ನೋಡಿದಡೆ ಭಕ್ತಿಗೆ ಬಹು ಸುಲಭ. ತಿಳಿದು ಮಾಡಿ ಮೋಕ್ಷ ಹಡೆದರಲ್ಲದೆ ತಿಳಿಯದೆ ಮಾಡಲು ಅವರೇನು ಮೇರುವಿನೊಳಗಿರುವ ಬಂಗಾರವಾಗಲಿ, ಸಮುದ್ರದೊಳಿರುವ ನಿಧಿನಿಧಾನಗಳಾಗಲಿ ತಂದಿಹರೇನೊ? ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಇದರಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಡಯ್ಯ ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣಗುರು ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನಿಂದ. ೧೫

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಅರ್ಪಣಗಳ ಪರಿಣಾಮ :

೧೮೦೪

ಇಂತೀ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತನುಮನಧನವ ನೀಡಿದ ಭಕ್ತಗಣಂಗಳಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬುದು ಕರತಳಾಮಳಕವಾಗಿರ್ಪುದು. ಇಂತಪ್ಪ ವಿಚಾರವ ತಿಳಿಯದೆ ಮೂಢಮತಿಯಿಂದ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಮಕ್ಕೆ ತನುಮನಧನವ ನೀಡಿದಾತನೇ ಭಕ್ತನೆಂದು ವೇದಾಗಮಶ್ರುತಿಪ್ರಮಾಣವಾಕ್ಯಂಗಳು ಸಾರುತ್ತಿರ್ಪವು. ಆ ಶ್ರುತಿ ಸಾರಿದ ವಾಕ್ಯಗಳು ಪ್ರಮಾಣ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : ಅಂತಪ್ಪ ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯಗ[60]ಳ[60] ಕೇಳಿ ಸ್ವಾನುಭಾವ ಗುರುಮುಖದಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲರಿಯದೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ತಾವು ತಿಳಿಯದೆ ಮೂಢಮತಿಯಿಂದೆ ಅಜ್ಞಾನ ಎಡೆಗೊಂಡು ಗುರುವಿಗೆ ತನುವ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಆ ಗುರುವಿನ ಸೇವಾವೃತ್ತಿಯಿಂದೆ ಅಜ್ಞಾನ ಎಡೆಗೊಂಡು ಗುರುವಿಗೆ ತನುವ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಆ ಗುರುವಿನ ಸೇವಾವೃತ್ತಿಯಿಂದ ತನುವ ದಂಡನೆಯ ಮಾಡುವರು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ : ಗುರುವಿನ ನಿಲುಕಡೆಯುರಿಯುದ ಕಾರಣ. ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮನವ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ದೀಪಧೂಪನೈವೇದ್ಯತಾಂಬೂಲ ಮೊದಲಾದ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಂಗಳ ಮಾಡಿ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿರುವ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮನವ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಎದೆಗೆ ಎವೆ ಹೊಡೆಯದೆ ಸತ್ತ ಮೊಲದ ಕಣ್ಣಿನಂತೆ ಕಣ್ಣ ತೆರೆದು ನೋಡಿದಡೆ, ಆ ಕಲ್ಲ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮನವು ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲುದೆ? ನಿಲ್ಲಲರಿಯದು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ; ಆ ಇಷ್ಟಬ್ರಹ್ಮದ ನಿಜನಿಲುಕಡೆಯ ಸ್ವರೂಪು ತಾವೆಂದರಿಯದ ಕಾರಣ. ಇಂತೀ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಮನವ ಬಳಲಿಸುವರು. ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಧನವ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಅನ್ನವಸ್ತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಂಟು ಧಾನ್ಯಸಹವಾಗಿ ನಾನಾಧಾವತಿಯಿಂದ ಗಳಿಸಿ ಸಕಲಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ನೀಡಿ ಆತ್ಮನ ಬಳಲಿಸುವರು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ: ಆ ಜಂಗಮದ ನಿಜನಿಲುಕಡೆಯ ಸ್ವರೂಪು

– ಹೆಣ್ಣು (ಮೂ) +–+ ಹೆಣ್ಣು (ಮೂ) 60–60 ಳು (ಮೂ)

ತಾವೆಂದರಿಯದ ಕಾರಣ. ಇಂತೀ ಎಲ್ಲವು ಹೊರಗಣ ಉಪಚಾರ. ಈ ಹೊರಗಣ ಉಪಚಾರವ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಪುಣ್ಯಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿ ದೊರೆಕೊಂಬುವದು. ಆ ಪುಣ್ಯಫಲ ತೀರಿದ ಮೇಲೆ ಮರಳಿ ಭವಬಂಧವನವೇ ಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಪುಣ್ಯವೇ ತೈಲ, ಫಲಪದವೇ ಜ್ಯೋತಿ, ತೈಲ ಇರುವ ಪರಿಯಂತರವು ಜ್ಯೋತಿಪ್ರಕಾಶ ಇರುವುದು. ಆ ತೈಲವು ತೀರಿದ ಹಾಗೆ ಆ ಜ್ಯೋತಿಪ್ರಕಾಶ ಅಡಗುವುದು. ಪುಣ್ಯ ತೀರಿದ ಮೇಲೆ ಫಲಪದ ನಾಶವಾಗುವುದು ನೋಡೆಂದ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ. ೧೬

ಕರಣಾರ್ಪಣ

ಪಂಚವಿಷಯಗಳ ಅರ್ಪಣ :

೧೮೦೫

ಅಧರ ತಾಗುವ ರುಚಿಯ, ಉದರ ತಾಗುವ ಸುಖವ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಿಲ್ಲದೆ ಕೊಂಡರೆ ಕಿಲ್ಬಿಷ ನೋಡಾ. ನೇತ್ರ ಶ್ರೋತ್ರ ಜಿಹ್ವೆ ಘ್ರಾಣ ತ್ವಕ್ಕು ಮೊದಲಾದ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟುವ ಸಕಲಪದಾರ್ಥಂಗಳನ್ನು ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆ ಅದು ಮಹಾಪ್ರಸಾದವಯ್ಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧

೧೮೦೬

ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಸಾದವನಲ್ಲದೆ ಭೋಗಿಸುವ ಪ್ರಸಾದಿಗಳಿಗಿನ್ನೆಂತಯ್ಯ? ಅನರ್ಪಿತ ಭೋಗವು ಸಂಭವಿಸಿ ದೋಷವೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ. ಅದೆಂತೋ, ಅನರ್ಪಿತವ ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದೆ? ಅದೆಂತೋ, ಅನರ್ಪಿತವ ಮನದಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಬಹುದೆ? ಅದೆಂತೋ, ಅನರ್ಪಿತವ ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೇಳಬಹುದೆ? ಅದೆಂತೋ, ಅನರ್ಪಿತವ ಘ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಬಹುದೆ? ಅದೆಂತೋ, ಅನರ್ಪಿತವ [61]ಹಸ್ತ[61]ದಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಬಹುದೆ? ಅದೆಂತೋ, ಅನರ್ಪಿತವ ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ರುಚಿಸಬಹುದೆ? ಅದೆಂತೋ ಅಕಟಕಟಾ, ಎಂತಯ್ಯ, ಅರ್ಪಿತವಿಲ್ಲದೆ ಸರ್ವವಸ್ತುವನು ಅಂಗವಿಸಿ ಭೋಗಿಸುವ ಪರಿ? ಅಂಗ ಲಿಂಗವಾಗಿ, ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ, ಪ್ರಾಣ ಮನವಾಗಿ, ಮನವು ಲಿಂಗಸ್ವಾಯತವಾಗಿ, ಭಾವಶುದ್ಧವಾಗಿ, ಮನವೇ ಲಿಂಗವು, ಲಿಂಗವೇ ಮನವು; ಲಿಂಗ ಮುಂತಾಗಿ ಮನ ಹಿಂತಾಗಿ ಸರ್ವಕ್ರಿ ವರ್ತಿಸುವುದು. ಈ ಕ್ರೀ ಸರ್ವಾರ್ಪಿತ, ಇದೇ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಕಳೆ, ಇದೇ ಧರ್ಮ ಕಳೆ, ಇದೇ ಮಹಾಮಹಿಮಂಗೆ ಸರ್ವವೂ ಪ್ರಸಾದ. ಆ ಮಹಾಮಹಿಮನ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯವೆಲ್ಲವೂ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ, ಆತನ ಭೋಗವೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರಸಾದಭೋಗ, ಆತನು ಸದ್ಯೋನ್ಮುಕ್ತನಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೨

61–61 ಹಾಸ (ಮೂ)

೧೬೦೭

ನಡೆವ ನುಡಿವ ಚೈತನ್ಯವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಒಡಲ ಗುಣಂಗಳಾರಿಗೆಯೂ ಬಿಡವು ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ. ನೋಡುವ ನಯನ, ಕೇಳುವ ಶ್ರೋತ್ರ, ವಾಸಿಸುವ ಘ್ರಾಣ, ಮುಟ್ಟುವ ತ್ವಕ್ಕು, ರುಚಿಸುವ ಜಿಹ್ವೆ, ನೋಡುತ್ತ, ಕೇಳುತ್ತ, ವಾಸಿಸುತ್ತ, ಮುಟ್ಟುತ್ತ, ರುಚಿಸುತ್ತ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿ ಲಿಂಗಭೋಗೋಪಭೋಗಿಯಾದ ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಸರ್ವಾಂಗಶುದ್ಧವೆಂದಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಕಾಯತ್ರಯಂಗಳು ಜೀವತ್ರಯಂಗಳು ಭಾವತ್ರಯಂಗಳು ಇವುಗಳನೊಂದು ಮಾಡಿ, ಸುಖದುಃಖ ಗುಣನಿರ್ಗುಣಂಗಳು ಇಂತೀ ಉಭಯವ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಏಕವ ಮಾಡಿ, ಅಹುದು ಅಲ್ಲ, ಬೇಕು ಬೇಡವೆಂಬ ಸಂಶಯವ ಕಳೆದು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಆದಿಯ ಪುರಾತನರು ಕೂಡಿದ ಪಥವಿದು. ೩

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಅರ್ಪಣದ ತತ್ವಗಳು :

೧೬೦೮

ನಾಸಿಕವಾಚಾರ, ಜಿಹ್ವೆ ಗುರು, ಕಂಗಳು ಲಿಂಗ, ಕರ್ಣ ಪ್ರಸಾದ, ಹಸ್ತ ಜಂಗಮ, ಭಾವ ಮಹಾಲಿಂಗ. ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಇಂತು ಸರ್ವಾಂಗಪ್ರಸಾದಿ. ೪

೧೬೦೯

ಚರಿಸಿ ವರ್ತಿಸುವುದೇ ಆಚಾರವಾದ ಕಾರಣ, ಈಡಾಪಿಂಗಳನಾಡಿಯಂ ರೇಚಕ ಪೂರಕಂಗಳು ಚರಿಸಿ ವರ್ತಿಸುವ ದೆಸೆಯಿಂದ ನಾಸಿಕಕ್ಕೆ ಆಚಾರಲಿಂಗವಾಗಬೇಕಾಯಿತ್ತು. ಮಂತ್ರಮೂರ್ತಿಯೇ ಗುರುವಾದ ಕಾರಣ ಷಡಕ್ಷರಿಯೇ ಷಡ್ರುಚಿಯಾಗಿ ತೋರಿಹುದಾಗಿ ಅಂತಪ್ಪ ಷಡ್ರುಚಿಯೇ ಜಿಹ್ವೆಯ ಮುಖಕ್ಕೆ ಸಲುವ ದೆಸೆಯಿಂದ ಜಿಹ್ವೆಗೆ ಗುರುಲಿಂಗವಾಗಬೇಕಾಯಿತ್ತು. ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶವೇ ನೇತ್ರಂಗಳೊಳಗೆ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥಂಗಳ ಕಾಣಿಸಿ ತೋರ್ಪದೆಸೆಯಿಂ ನೇತ್ರಕ್ಕೆ ಶಿವಲಿಂಗವಾಗಬೇಕಾಯಿತ್ತು. ನಾದಸುನಾದ ಮಹಾನಾದವೇ ಪ್ರಸಾದವಾದ ಕಾರಣ ಪ್ರಸಾದವಪ್ಪ ಶಬ್ದ ಶ್ರೋತ್ರ ಮುಖಕ್ಕೆ ಸಲುವ ದೆಸೆಯಿಂದ ಶ್ರೋತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವಾಗಬೇಕಾಯಿತ್ತು. ಇಂತೀ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಗೆ ಪಂಚಲಿಂಗವಾಗಬೇಕಾಯಿತ್ತು. ಆತ್ಮನು ನಿರವಯ ನಿರ್ಗುಣ ನಿರವಸ್ತು ನಿರ್ಭಿನ್ನ ನಿರುಪಮನಾದ ದೆಸೆಯಿಂ ಗೋಪ್ಯವಾದ ಆತ್ಮಂಗೆ ಘನಕ್ಕೆ ಘನತೆಯನುಳ್ಳ ಮಹಾಲಿಂಗವಾಗಬೇಕಾಯಿತ್ತು. ಇಂತೀ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಂಗಳಾದ ದೆಸೆಯಿಂ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರನೋರ್ವ ಷಡುಲಿಂಗವಾಗಬೇಕಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ.೫

೧೬೧೦

ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೇಳುವ ಸುವಾಕ್ಯದ ಪರಿಣಾಮವನು ಮನದ ಅವಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ರೂಪನು ಮನದ ಅವಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ನಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸುಗಂಧದ ಪರಿಣಾಮವನು ಮನದ ಅವಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸುರುಚಿಯನು ಮನದ ಅವಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ಅರ್ಪಿತವ ಮುಖ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ. ಶ್ಲೋ: "ಸಂಯೋಗೇಚ ವಿಯೋಗೇಚ ಅಣು ಬಿಂದು ಸುಖಾರ್ಪಿತಂ । ಯಃ ಕುರ್ಯಾದಿಷ್ಟಲಿಂಗೇತಂ ಸಾವಧಾನೆ ನಿರಂತರಂ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸನ್ನ ಪ್ರಭುವೆ ಶಾಂತ (ಚೆನ್ನ)ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯನಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಅರ್ಪಿತ ಮುಖವರಿದು ಅರ್ಪಿಸಬಲ್ಲಡೆ ತೃಪ್ತಿಯನೈದುವನು.೬

೧೮೧೧

ದೇವಾ, ನಿನ್ನ ಭಕ್ತನು ಶ್ರೋತ್ರಮುಖದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಪದಾರ್ಥವ ನಿನಗೆ ಕೊಡುವನು; ಆತಂಗೆ ನೀನು ಸುಶಬ್ದಪ್ರಸಾದವ ಕೊಡುವೆ. ತನ್ನ ತ್ವಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಶನ ಪದಾರ್ಥವ ನಿನಗೆ ಕೊಡುವನು; ಆತಂಗೆ ನೀನು ಸ್ಪರ್ಶನಪ್ರಸಾದವ ಕೊಡುವೆ. ನೇತ್ರಮುಖದಲ್ಲಿ ರೂಪಪದಾರ್ಥವ ನಿನಗೆ ಕೊಡುವನು; ಆತಂಗೆ ನೀನು ರೂಪ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಡುವೆ. ಜಿಹ್ವೆಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ರಸಪದಾರ್ಥವ ನಿನಗೆ ಕೊಡುವನು; ಆತಂಗೆ ನೀನು ರುಚಿಪ್ರಸಾದವ ಕೊಡುವೆ. ಘ್ರಾಣಮುಖದಲ್ಲಿ ಗಂಧಪದಾರ್ಥವ ನಿನಗೆ ಕೊಡುವನು; ಆತಂಗೆ ನೀನು ಗಂಧಪ್ರಸಾದವ ಕೊಡುವೆ. ಇನ್ನು ಭಕ್ತ ನಿನಗೆ ಸರ್ವಪದಾರ್ಥವ ಕೊಟ್ಟರೆ ನೀನು ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಡುವೆ. 'ಭಕ್ತಕಾಯ ಮಮಕಾಯ'ವೆಂ[62]ಬ[62] ನಿನ್ನ ವಚನ ದಿಟವಾ[63]ಗೆ[63] ನೀನು ಪ್ರಸಾದಿಯನರಿದು ಸಲಹುತಿಪ್ಪೆ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೭

೧೮೧೨

ಕರ್ಣಂಗಳು ಕೇಳಿದ ಶಬ್ದದಿಂದಾದ ಸುಖವನು, ನೇತ್ರಂಗಳು ನೋಡಿದ ರೂಪಿಂದಾದ ಸುಖವನು, ರಸನೆ ಸವಿದ ರಸದಿಂದಾದ ಸುಖವನು, ವಾಸಿಸುವ ಘ್ರಾಣದಿಂದಾದ ಗಂಧಸುಖವನು, ಮುಟ್ಟುವ ತ್ವಕ್ಕಿನ ಸ್ಪರ್ಶನದಿಂದಾದ ಸುಖವನು ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಸುವನು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಪ್ರಸಾದಿಯು. ೮

೧೮೧೩

ಶ್ರೋತ್ರೇಂದ್ರಿಯವನು, ಆ ಇಂದ್ರಿಯದೊಡನೆ ಕೂಡಿ[64]ಹ[64] ಆಕಾಶವನು; ತ್ವಗಿಂದ್ರಿಯವನು, ಆ ಇಂದ್ರಿಯದೊಡನೆ ಕೂಡಿಹ ವಾಯುವನು; ನೇತ್ರೇಂದ್ರಿಯವನು, ಆ ಇಂದ್ರಿಯದೊಡನೆ ಕೂಡಿಹ ಅಗ್ನಿಯನು; ಜಿಹ್ವೇಂದ್ರಿಯವನು ಆ ಇಂದ್ರಿಯದೊಡನೆ ಕೂಡಿಹ ಅಪ್ಪುವನು; ಘ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯವನು, ಆ ಇಂದ್ರಿಯದೊಡನೆ ಕೂಡಿಹ ಪೃಥ್ವಿಯನು, ಈ ಭೂತಗಳನು ಕೂಡಿ ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯ ಶಬ್ದಾದಿವಿಷಯಾರ್ಪಣವ ಮಾಡಿ ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆದರು, ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಾದಿಗಳು. ೯

೧೮೧೪

ಅರ್ಪಿತದನುವನು, ಪ್ರಸಾದದ ಮಹಿಮೆಯನು ಆರಿಗೆಯೂ ಅರಿಯಬಾರದು ನೋಡಾ. ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣು ದೇವಾದಿದೇವರ್ಕಳಿಗೆಯೂ ಅರಿಯಬಾರದು ನೋಡಾ. ಋಷಿಜನಂಗಳಿಗೆಯೂ ಅರಿಯಬಾರದು ನೋಡಾ. ದೇವದಾನವಮಾನವರಿಗೆಯೂ ಅರಿಯಬಾರದು. ಕಿಂಚಿತ್ತರಿದಡೆಯೂ ಅರ್ಪಿಸಬಾರದು, ಕಿಂಚಿತ್ತರ್ಪಿ[65]ಸಿ[65]ದಡೆಯೂ ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆಯಬಾರದು. ಕಿಂಚಿತ್ ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆದಡೆಯೂ ಆ ಪ್ರಸಾದವ ಭೋಗಿಸಿ ಮುಕ್ತರಾಗಬಾರದು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : ತನುವ ಗುರುವಿಂಗರ್ಪಿಸಿ ಗುರುಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆಯಬಲರಿಯರು ನೋಡಾ. ಧನವ ಜಂಗಮಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆಯಲರಿಯರು

62-62 ದು (ಮೂ) 63-63 ಗಿ (ಮೂ) 64-64 ದ (ಮೂ) 65-65 ಸ (ಮೂ)

ನೋಡಾ. ಧನವ ಜಂಗಮಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ. ತನುಮನಧನವನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಆ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗವನೇಕೀಕರಿಸಿ, ಭಾವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ, ಪರಿಣಾಮಪದಾರ್ಥವನರ್ಪಿಸಿ ಭಾವಲಿಂಗದ ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆಯರಿಯರು ನೋಡಾ. ಆ ಮಹಾಭಾಲಿಂಗಮಂ ಮನೋಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಸಕರಳನಿಷ್ಕಳದ್ರವ್ಯಂಗಳನರ್ಪಿಸಿ ಮನೋಮಯಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ. ಮನೋಮಯಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯಂ ತಂದು ಶ್ರೋತ್ರದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಘಂಟಾದಿ ನಾದಂಗಳ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಶಬ್ದಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ. ಆ ಮನೋಮಯಮೂರ್ತಿಲಿಂಗಮಂ ತಂದು ತ್ವಕ್ಕಿನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಕಠಿಣಾದಿ ಸ್ಪರ್ಶನಂಗಳಂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಸ್ಪರ್ಶನಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ. ಆಮನೋಮಯಮೂರ್ತಿಲಿಂಗಮಂ ತಂದು ನೇತ್ರದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಶ್ವೇತಾದಿ ವರ್ಣಂಗಳಂ ಅರ್ಪಿಸಿ ವರ್ಣಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ. ಆ ಮನೋಮಯಮೂರ್ತಿಲಿಂಗಮಂ [ತಂದು] ಜಿಹ್ವೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮಧುರಾದಿರಸಂಗಳ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ರಸಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ. ಆ ಮನೋಮಯಮೂರ್ತಿಲಿಂಗಮಂ [ತಂದು] ಘ್ರಾಣದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಗಂಧಾದಿಪರಿಮಳಂಗಳನರ್ಪಿಸಿ ಗಂಧಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ. ಆ ಮನೋಮಯಮೂರ್ತಿಲಿಂಗಮಂ ತಂದು ವಾಙ್ಮೂರ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ಸತ್ಯ ಸುಭಾಷೆಗಳನರ್ಪಿಸಿ ವಚನಪ್ಪ ಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ. ಇಂತಪ್ಪ ಏಕಾದಶಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಏಕಾದಶಾರ್ಪಣಮಂ ಮಾಡಿ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯದೆ ಕಾರಣ ಪ್ರಸಾದಭೋಗದಿಂದಪ್ಪ ಕೇವಲಮೂಕ್ತಿ ಯಾರಿಗೆಯೂ ಸಂಭವಿಸದು. ಇದು ಕಾರಣ ಇಂತಪ್ಪ ಮಹಾಪ್ರಸಾದ ಸ್ಥಳಕುಳವನು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಾದಿ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಂಗೊಬ್ಬಂಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರಿಗೆಯೂ ಅರಿಬಾರದಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.೧೦

೧೮೧೫

ಶಬ್ದ ಸ್ಪರ್ಶ ರೂಪ ರಸ ಗಂಧ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಮೊದಲಾಗಿ ನಡೆದವು ಲಿಂಗದತ್ತತ್ತಲೆ; ತಮತಮಗೆ ಬಂದ ಭೋಗಸುಖ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವೆಂದು ನಡೆದವು ಲಿಂಗದತ್ತತ್ತಲೆ; ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಲಿಂಗನಿವಾಸಿ ಶರಣಂಗೆ. ೧೧

೧೮೧೬

ಅಂಗದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಮುಂತಲ್ಲದೆ [ಸಂಗವ ಮಾಡನಾ ಶರಣನು. ನಯನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಮುಂತಲ್ಲದೆ] ಅನ್ಯವ ನೋಡನಾ ಶರಣ. [ಶ್ರೋತ್ರದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಮುಂತಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯವ ಕೇಳನಾ ಶರಣನು. ಘ್ರಾಣದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಮುಂತಲ್ಲದೆ ಪರಿಮಳವ ವೇಧಿಸನಾ ಶರಣನು]. *ಜಿಹ್ವೆಯ* ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಮುಂತಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯವ ರುಚಿಸನಾ ಶರಣ. ಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿಯಾದ ಕಾರಣ. ೧೨

– ಘಟದ (ಮೂ)

೧೮೧೭

ನೆಲ ತಳವಾರನಾದಡೆ ಕಳ್ಳಂಗೆ ಹೋಗಲೆಡೆಯುಂಟೆ? ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿಗೆ ಅನರ್ಪಿತವುಂಟೆ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ? ೧೩

೧೮೧೮

ಇದೇನಯ್ಯ ಪ್ರಸಾದ ಒಡನೆ ನಡೆವುತ್ತಿಪ್ಪುದ ಕಂಡೆ; ಇದೇನಯ್ಯ ಪ್ರಸಾದ ಒಡನೆ [66]ನುಡಿ[66]ವುತ್ತಿಪ್ಪುದ ಕಂಡೆ; ಪ್ರಾಣನ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಾದ ಶರಣಂಗೆ ಅದು ತಾನೆ ನಡೆವುದು, ಅದು ತಾನೆ ನುಡಿವುದು, ಎರಡೆಂಬುದಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅದು ತಾನೆ ಒಂದು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ.* ೧೪

೧೮೧೯

ಆಯತ ಸ್ವಾಯತ ಅನಾಯತಂಗಳು ಮುಟ್ಟಲಮ್ಮವು ನೋಡಾ. ಕಂಗಳ ಕೈಗಳಲರ್ಪಿಸುವ, ಶ್ರೋತ್ರದ ಕೈಗಳಲರ್ಪಿಸುವ, ಜಿಹ್ವೆಯ ಕೈಗಳಲರ್ಪಿಸುವ, ಮನದ ಕೈಗಳಲರ್ಪಿಸುವ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಾಕಿದ ಸುಖವನಲ್ಲಲ್ಲಿಯೇ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಮಾಡಬಲ್ಲನಾಗಿ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗನಲ್ಲಿ ಆತ ಮಹಾಪ್ರಸಾದಿ.೧೫

೧೮೨೦

ಪಂಚಭೂತವಂಗವಾಗಿಪ್ಪ ಆತ್ಮಂಗೆ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೇ ಮುಖಂಗಳು. ಕರಣಂಗಳೇ ಕೈಗಳು, ಪಂಚವಿಷಯವು ಪೂಜೆ, ಪಂಚಪದಾರ್ಥವೇ ಭೋಗ. ಇದನೆಲ್ಲವ ನಿಜಮೂರ್ತಿಯಪ್ಪ ಘನಕ್ಕೆ ಇರಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಆತ ಸರ್ವನಿರ್ವಾಣಿ, ಸಕಲನಿಃಕಲಾತ್ಮಕನು ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೧೬

೧೮೨೧

ಪೃಥ್ವಿಯಂಗ, ಚಿತ್ತಹಸ್ತ, ನಾಸಿಕಮುಖ, ಗಂಧಪದಾರ್ಥ, ಆಚಾರಲಿಂಗಕರ್ಪಿತ ಭಕ್ತ. ಅಪ್ಪುವಂಗ, ಬುದ್ಧಹಸ್ತ, ಜಿಹ್ವೆಮುಖ, ರುಚಿಪದಾರ್ಥ, ಗುರುಲಿಂಗಕರ್ಪಿತ ಮಹೇಶ್ವರ. ಅನಲನಂಗ, ನಿರಹಂಕಾರಹಸ್ತ ನೇತ್ರಮುಖ, ರೂಪುಪದಾರ್ಥ, ಶಿವಲಿಂಗಕರ್ಪಿತ ಪ್ರಸಾದಿ. ಪವನನಂಗ, ಮನಹಸ್ತ, ತ್ವಕ್ಕುಮುಖ, ಸ್ಪರ್ಶಪದಾರ್ಥ, ಜಂಗಮಲಿಂಗರ್ಪಿತ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ. ವ್ಯೋಮಾಂಗ, ಜ್ಞಾನಹಸ್ತ, ಶ್ರೋತ್ರಮುಖ, ಶಬ್ದಪದಾರ್ಥ, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಕರ್ಪಿತ ಶರಣ. ಹೃದಯಾಂಗ [67]ಭಾ[67]ವಹಸ್ತ, ಅರ್ಥಮುಖ, ಪರಿಣಾಮಪದಾರ್ಥ, ಮಹಾಲಿಂಗಕರ್ಪಿತ ಐಕ್ಯ. ಇಂತೀ ಷಟ್ಸ್ಥಲವಳವಟ್ಟಾತನು ಪರಶಕ್ತಿಸ್ವರೂಪನು. ಆತನು ನಿಜಶಿವಯೋಗಸಂಪನ್ನನು ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೧೭

66–66 ನಡೆ (ಮೂ) +–+ ಲಿ (ಮೂ) * **ಅರ್ಥ:** ಒಂದೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಲಿಂಗಾಂಗವೆರಡಾಯಿತ್ತು. ಆ ಎರಡಾದಲ್ಲಿ ಅಂಗವೇ ಶರಣನಾದ ಕಾರಣ ಆ ಶರಣನ ಅಂಗ್ರಪಾಣವೆಲ್ಲವೂ ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪು. ಅಂತಾ ಶರಣ(ನ) ಅಂಗಪ್ರಾಣವೆಂಬ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಶರಣನ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿ, ನಡೆವ ನುಡಿವ ನೋಡುವವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿ, ಶರಣನ ಅಂಗಭೋಗಂಗಳನೆಲ್ಲವ ಲಿಂಗವೆ ಭೋಗಿಸುತ್ತಿರ್ಪನಾಗಿ ಲಿಂಗವೂ ಶರಣನೂ ಎಂದೆಂದೂ ಒಂದೇ ವಸ್ತು. ಅಂತಾ ಶರಣನೂ ಲಿಂಗವೂ ಒಂದೇ ವಸ್ತುವೆಂಬುದು ಶರಣಂಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದೇ ವಚನ(ದ) ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ. 67–67 ಭ (ಮೂ)

೧೮೨೨

ದೇಹವೆಂಬ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗವೆಂಬನು ಮನವೆಂಬ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡು ಅಂತಃಕರಣಂಗಳೆಂಬ ಪರಿಚಾರಕರುಗಳ ಕೈ[68]ಯಿಂದ[68] ಲಿಂಗ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಂಬ ಪರಿಯಾಣದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಸ್ಪರ್ಶರೂಪರಸಗಂಧಗಳೆಂಬ ಪದಾರ್ಥಂಗಳನು ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸವಿಸುತ್ತಿರಲು ಆ[69]ನಂದ[69]ವೇ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವಾಗಿ ಉರಿಲಿಂಗಪದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನು ಸದಾಸನ್ನಿಹಿತ ಕಾಣಿರೋ. ೧೮

೧೮೨೩

ಎನ್ನಂಗದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಮಜ್ಜನ, ಎನ್ನ ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆ, ಎನ್ನ ತುರುಬಿನಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಕುಸುಮಪೂಜೆ, ಎನ್ನ ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ನಾನಾರೂಪು ವಿಚಿತ್ರ ವಿನೋದ, ಎನ್ನ ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯಕೇಳಿ[70]ಕೆ,[70] ಎನ್ನ ನಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಸುಗಂಧಧೂಪಪರಿಮಳ, ಎನ್ನ ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಷಡ್ರಸಾನ್ನ ನೈವೇದ್ಯ, ಎನ್ನ ತ್ವಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣ ಅಲಂಕಾರಪೂಜೆ, ಎನ್ನ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಸೆಜ್ಜೆ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ನೀನು ಸ್ಪರ್ಶನಂಗೆಯ್ದು ನೆರೆದಿಪ್ಪೆಯಾಗಿ ನೀನಾನೆಂಬೆರಡಳಿದು ತಾನು ತಾನಾದ ಘನವನೇನೆಂಬೆನು ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೧೯

೧೮೨೪

ಎನ್ನ ಮನದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿದ್ದು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳನರಿದು ಸುಖಿಸುವ ಅರಿವು ಮೂರ್ತಿ ನೀನಯ್ಯ, ಎನ್ನ ನೇತ್ರದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿದ್ದು ಸುರೂಪು ಸುಖಂಗಳ ಭೋಗಿಸುವಾತ ನೀನಯ್ಯ. ಎನ್ನ ತ್ವಕ್ಕಿನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿದ್ದು ಸ್ಪರ್ಶನವ ಮಾಡಿ [71]ಆ[71] ಸ್ಪರ್ಶನದ ಸುಖವ ಸುಖಿಸುವಾತ ನೀನಯ್ಯ. ಎನ್ನ ಶ್ರೋತ್ರದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿದ್ದು ಸುಶಬ್ದ ಸುಖಂಗಳ ಭೋಗಿಸುವಾತ ನೀನಯ್ಯ. ಎನ್ನ ಘ್ರಾಣದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿದ್ದು ಸುವಾಸನೆಯ ಸುಖಂಗಳ ಭೋಗಿಸುವಾತ ನೀನಯ್ಯ. ಎನ್ನ ಜಿಹ್ವೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿದ್ದು ಸುರುಚಿಯ ಸುಖಂಗಳ ಭೋಗಿಸುವಾತ ನೀನಯ್ಯ, ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ನೀನಾಡಿಸುವ ಜಂತ್ರದ ಬೊಂಬೆ ನಾನೆಂದು ಅರಿದ ಕಾರಣ, ನಿಮ್ಮ ಕರಣಂಗಳೇ ಎನ್ನ ಹರಣಂಗಳಾಗಿ ಎನ್ನ ಹರಣಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಕಿರಣಂಗಳಾಗಿ ಇರುವ ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ ನೀನಾಡಿ(ಸಿ)ದಂತೆ ನಾನಾಡಿದೆನಯ್ಯ. ೨೦

೧೮೨೫

ನೋಡುವ ನೋಟ ನೀವೆಂದರಿದೆ; ಕೇಳುವ ಶ್ರೋತ್ರ ನೀವೆಂದರಿದೆ; ವಾಸಿಸುವ ನಾಸಿಕ ನೀವೆಂದರಿದೆ; ಮುಟ್ಟುವ ಸ್ಪರ್ಶನವು ನೀವೆಂದರಿದೆ; ರುಚಿಸುವ ಜಿಹ್ವೆಯ ನೀವೆಂದರಿದೆ. ಎನ್ನ ಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲವು ನಿಮ್ಮ ಕಿರಣಂಗಳಾಗಿ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನೀ ಕೂರ್ತು ಕರುಣಿಸಿದ ಮಹಾಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವೆಂದೆನು. ೨೧

68–68 ಯ (ಮೂ) 69–69 ನಾದ (ಮೂ) 70–70 ರೆ (ಮೂ) 71–71 ಅ (ಮೂ)

೧೮೨೬

ಅಂಗ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗಿಸುವುದು ಲಿಂಗ ತಾನೇ ಅಯ್ಯ. ಕಂಗಳ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ಲಿಂಗ ತಾನೇ ಅಯ್ಯ. ನಾಸಿಕದ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವುದು ಲಿಂಗ ತಾನೇ ಅಯ್ಯ. ಜಿಹ್ವೆಯ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ರುಚಿಸುವುದು ಲಿಂಗ ತಾನೇ ಅಯ್ಯ. ತ್ವಕ್ಕಿನ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಂಕುವುದು. ಲಿಂಗ ತಾನೇ ಅಯ್ಯ, ಶ್ರೋತ್ರದ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳುವುದು ಲಿಂಗ ತಾನೇ ಅಯ್ಯ. ಭಾವದ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಪರಿಣಾಮಿಸುವುದು ಲಿಂಗ ತಾನೇ ಅಯ್ಯ, ಇದು ಕಾರಣ ಲಿಂಗಮುಂತಾದ ಐಕ್ಯವ ನೋಡದೆ, ಲಿಂಗ ಮುಂತಲ್ಲದೆ ಅನ್ನವ ವಾಸಿಸಿದೆನೆಂದು, ತಾ ರುಚಿಸಿದೆನೆಂದು, ತಾ ಸೋಂಕಿದೆನೆಂದು, ತಾ ಕೇಳಿದೆನೆಂದು ತಾನೆಂಬುದನೆ ಮುಂದುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಲಿಂಗವೆಂಬುದನೆ ಹಿಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭೋಗಿಸುವ ಭೋಗವೆಲ್ಲವು ಅಂಗಭೋಗ ಕಾಣಿರೋ, ಅಂಗದಿಚ್ಛೆಗೆ ಉಂಡು ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂಬ ಅಧಮಜೀವಿಗಳನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೨೨

೧೮೨೭

ಪ್ರಕಾಶದ್ವಾರ ಗಂಧದ್ವಾರ ಶಬ್ದದ್ವಾರವೆಂಬ ಆರುದ್ವಾರ ಕೂಡಿದ ಠಾವಿನಲ್ಲಿ ನಾದಬಿಂದುಕಲೆ ಎಂಬ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡು ಶಬ್ದರೂಪುಗಂಧಂಗಳ ಗ್ರಹಿಸುವಾತ ನೀನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರು ಹೇಳಾ? ಗಳದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಷಡ್ರಸಾನ್ನದ ರುಚಿಯ ಸ್ವಾದಿಸುವಾತ ನೀನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರು ಹೇಳಾ? ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ತ್ವಗಿಂದ್ರಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಶನವ *ತ*ಳೆದುಕೊಂಡಾತ ನೀನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರು ಹೇಳಾ? ಮನವೆಂಬ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಪರಿಣಾಮವನನುಭವಿಸುವಾತ ನೀನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರು ಹೇಳಾ? ಸರ್ವಾವಯವಂಗಳ ಸರ್ವಮುಖವಾಗಿ ಭೋಗಿಸಿ ಪ್ರಸಾದವ ಕರುಣಿಸುವ ಕೃಪಾಮೂರ್ತಿ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ನೀನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರು ಹೇಳಾ? ೨೩

೧೮೨೮

ಶಿರ ಮುಖ ಹೃದಯ ಪಾದ ಬಾಹುಗಳೆಲ್ಲ ಶಿವನ ಅವಯವಂಗಳಾದವು. ಶ್ರೋತ್ರ ನೇತ್ರ ಘ್ರಾಣ ಜಿಹ್ವೆ ತ್ವಕ್ಕೆಂಬವೆಲ್ಲ ಶಿವನ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಾದವು. ಮನ ಬುದ್ಧಿ ಚಿತ್ತಾಹಂಕಾರಂಗಳೆಲ್ಲ ಶಿವನ ಕರಣಂಗಳಾದವು. ಪ್ರಾಣಾಪಾನವ್ಯಾನೋದಾನ ಸಮಾನವೆಂಬವೆಲ್ಲ ಶಿವಚೈತನ್ಯವಿದ್ದುದಾಗಿ ಒಳಗಿದ್ದ ಚೇತನವೂ ನೀವೇ. ಒಳಗೆ ನೀವು ಹೊರಗೆ ನೀವು; ನಾನೆಂಬುದಿಲ್ಲ, ನಾನೇನ ಮಾಡಿತ್ತ ಎಲ್ಲವೂ ನಿಮ್ಮ ವಿನೋದ. ಎನ್ನ ಸರ್ವಭೋಗವೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಭೋಗವಯ್ಯ. ಕರ್ತೃತ್ವ ನಿಮ್ಮದಾಗಿ ಎನಗೆ ಕರ್ತೃತ್ವವಿಲ್ಲ. ನಾ ನಿಮ್ಮೊಳಗು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೨೪

- ಕ (ಮೂ)

೧೮೨೯

ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಆಯತ ಸ್ವಾಯತವಾಗಿ ನಿಂದಾತಂಗೆ ಬಹಿರಂಗದ ಬಳಕೆ ಎಲ್ಲಿಹದಯ್ಯ. ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅನಿಮಿಷನಾಗಿ ನಿರಂತರಸುಖಿ ನೋಡಯ್ಯ. ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಸನ್ಮತವಾಗಿ ಮಹಾಲಿಂಗ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಕೂಡಿದನಾಗಿ. ೨೫

೧೮೩೦

ಮನಭಾವಕರಣಂಗಳೊಳಹೊರಗೆ ತೆರಹಿಲ್ಲದ ದೇವಾ, ಬಂದ ಪದಾರ್ಥವನವಧರಿಸು. ಭಾವಭರಿತ ದೇವಾ. "ತಿಲಮಧ್ಯೇ ಯಥಾ ತೈಲಂ । ಕ್ಷೀರಮಧ್ಯೇ ಯಥಾ ಘೃತಂ । ಪುಷ್ಪಮಧ್ಯೇ ಯಥಾ ಗಂ*ಧೋ* । ಭಾವಮಧ್ಯೇ ತಥಾ ಶಿವಂ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಎಲ್ಲ ಭೋಗ ತನ್ನವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕರಣಂಗಳ ತನ್ಮಯವ ಮಾಡಿಕೊಂಡನಾಗಿ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವರು. ೨೬

ಭಾವಾರ್ಪಣದ ತತ್ವಗಳು

೧೮೩೧

ಪಂಡಿತನಾಗಲಿ ಮೂರ್ಖನಾಗಲಿ ಸಂಚಿತಕರ್ಮ ಉಂಡಲ್ಲದೆ ಬಿಡದು; ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮ ಭೋಗಿಸಿದಲ್ಲದೆ [72]ಹೋಗದು.[72] ಇಂತೆಂದು ಶ್ರುತಿ ಸಾರುತ್ತಿದ್ದಾವೆ ನೋಡಾ. ತಾನಾವ ಲೋಕದೊಳಗಿದ್ದಡೆಯೂ ಬಿಡದು. ಕರ್ಮಫಲಗೂಡಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಂಗೆ ಆತ್ಮನೈವೇದ್ಯವ ಮಾಡಿದಾತನೆ ಧನ್ಯನಯ್ಯ. ೧

೧೮೩೨

ಅಯ್ಯಾ, ಪದಾರ್ಥವನರ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆದೆವೆಂಬರು. ನಾನಿದನರಿಯೆವಯ್ಯ. ಪದಾರ್ಥವಾವುದೆಂದರಿಯರು. ಪದಾರ್ಥವೇ ಆತ್ಮನು. ಪ್ರಸಾದವೇ ಅಖಿಳಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳ ಗರ್ಭೀಕರಸಿಕೊಂಡಂಥ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಚಿತ್‌ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪವಾದಂಥ ಪರವಸ್ತು. ಆತ್ಮನೆಂಬ ಪದಾರ್ಥವನೆ ಆ ಪರವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಪದಾರ್ಥಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಸಾದವಾದುದೇ ಪ್ರಸಾದ. ಈ ಭೇದವನರಿಯದೆ ಪರದ್ರವ್ಯಸಕಲಪದಾರ್ಥವನರ್ಪಿಸಿ, ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆದೆವೆಂದೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಬಾಲಕರಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಬಾಲಕರುಂಟೆ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ? ೨

೧೮೩೩

ಪದಾರ್ಥ ಪದಾರ್ಥವೆಂದೆಂಬಿರಿ : ಪದವಾವುದು, ಅರ್ಥವಾವುದು ಎಂದರಿಯಿರಿ. ಪದವೇ ಲಿಂಗ; ಅರ್ಥವೇ ಭಕ್ತಿ, ಇದನರಿದು ಪದಾರ್ಥವೆಂದು ತಂದು ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡಬಲ್ಲಡೆ ಕೂಡಿಪ್ಪನಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ. ೩

– ಧಂ (ಮೂ) 72–72 ಬಿಡದು (ಮೂ)

೧೮೩೪

ಶರಣಸನ್ನಿಹಿತ ಲಿಂಗವಾಗಿ, ಲಿಂಗಸನ್ನಿಹಿತ ಶರಣನಾಗಿ, ಸಂಗವೇ ಸನುಮತವಾಯಿತ್ತಾಗಿ, ಮತ್ತೊಂದನರಸಲಿನ್ನೆಲ್ಲಿಯದೊ ಅಯ್ಯಾ? ಶರಣನೆ ಓಗರ, ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಸಾದ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣಂಗೆ.* ೪

೧೮೩೫

ಸ್ವಯಮಜ್ಜನ ಸ್ವಯಪೂಜೆ ಸ್ವಯಾರ್ಪಿತ ನಾನೀನೆಂಬ ಸಂಶಯ ನಿಂದ ನಿಲವೆಂತಿ[73]ದ್ದಿ[73]ತೆಂದಡೆ: ಪರತಂತ್ರವ ಮೀರಿ, ಭಾವವ ಬಿಟ್ಟು, ಘನರವಿಲೋಚನನಾಗಿ, ಅನರ್ಪಿತವೇ ಭುಂಜಿತ ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮ ಘನ ನಿತ್ಯವೆಂದರಿದು, ಕಾಯಜೀವ ಪ್ರಸಾದವ ಬಿಟ್ಟು, ಸರ್ವ[74]ಭಾ[74]ವರುಚಿಪ್ರಸಾದಿ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಆತ ಸರ್ವಾಂಗಪ್ರಸಾದಿ.+ ೫

೧೮೩೬

ಪ್ರಸಾದ ಪ್ರಸಾದವೆಂದೆಂಬರು : ಪ್ರಸಾದವಾವುದೆಂದರಿಯರು. ಅನ್ನವೇ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಕೊ[76]ಡು[76]ವಾತ ಶರಣನಲ್ಲ. ಅನ್ನವೇ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಕೊಂಬುವಾತ ಭಕ್ತನಲ್ಲ, ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: "ಅನ್ನಮಹಾರಂ ಚೇತ್ ಸರ್ವಮನ್ನಮುತ್ಪತ್ತಿಹೇತುವೇ। ಅನ್ನಮಭ್ಯಂತರಂ ಪ್ರಾಣಂ ಸರ್ವಮನ್ನಮಯಂ ಜಗತ್ ॥"

---

* ಅರ್ಥ : ಲಿಂಗವು ನಗೆ ಅನನ್ಯವೆಂದರಿದು ಅಭಿನ್ನಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿಪ್ಪ ಶರಣನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಇಪ್ಪನಾಗಿ, ಶರಣನೆಂದು ಲಿಂಗವೆಂದು ಬೇರಿಟ್ಟು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ, ಶರಣಸನ್ನಿಹಿತ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಲಿಂಗ ಸನ್ನಿಹಿತ ಶರಣನಾಗಿ ಸಂಗವೇ ಸನುಮತವಾಯಿತ್ತಾಗಿ, ಮತ್ತೊಂದನರಸಲಿನ್ನೆಲ್ಲಿಯದೊ ಅಯ್ಯ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಶರಣ ತಾನೆಲ್ಲ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆರೆದು ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಏಕತೆಯಾಗಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ, ಶರಣನೇ ಓಗರ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಶರಣನೆಂಬ ಅಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯಿತ್ತು. ಆ ಉಳಿದ ಲಿಂಗವೇ ಶೇಷವೆನಿಸಿತ್ತು ಎಂಬುದೀಗ, ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಸಾದವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಪ್ರಸಾದ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತ್ತು ಶಿವಶರಣಂಗೆಂಬುದೀಗ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣಂಗೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

+ ಅರ್ಥ : ಶರಣ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಷಡ್ವಿವೇಕಜಲವೆ ಅಭಿಷೇಕವಾಗಿ, ತನ್ನ ಮನೋಪುಷ್ಪವೆ ಪೂಜೆಯಾಗಿ, ತನ್ನ ಆತ್ಮಪ ನೈವೇಧ್ಯವ ಮಾಡಿ ಅರ್ಪಿಸಿದವನು ಎಂಬುದೀಗ, ಸ್ವಯಮಜ್ಜನ ಸ್ವಯಪೂಜೆ ಸ್ವಯಾರ್ಪಿತವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಾದ ಶರಣ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ಶರಣ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಭೇದವಳಿದು ಶರಣನೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ನಾನೀನೆಂಬ ಸಂಶಯ ನಿಂದ ನಿಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಶರಣ ತಾನೇ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಸ್ವತಂತ್ರಭಾವ ತನಗೆ ಘಟಿಸಿತ್ತಾಗಿ ಶರಣಂಗೆ ಲಿಂಗವ ಭಿನ್ನವಿಟ್ಟು ಭಾವಿಸುವ ಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಪರತಂತ್ರವ ಮೀರಿ ಭಾವವ ಬಿಟ್ಟು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಮಹಾಘನಲಿಂಗವು ತಾನೆಂದು ಕಂಡಿರ್ಪ ಅಖಂಡಜ್ಞಾನ ದೃಕ್ಕೇ ಆಗಿರ್ದ ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ ಘನರವಿಲೋಚನನಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಮಹಾಜ್ಞಾನದರಿವಿನಿಂದ ಆರೂ ಗ್ರಹಿಸಬಾರದ ಮಹಾಘನಲಿಂಗವು ತನ್ನ ನಿಜವೆಂದೇ ಗ್ರಹಿಸಿ ತಾನೇ ಲಿಂಗವೆಂದು ದ್ವೈತಭಾವವಳಿದಿರ್ದ ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ, ಅನರ್ಪಿತವೆ ಭುಂಜಿತವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಮಹಾಜ್ಞಾನದಿಂದ ನಿತ್ಯವಪ್ಪಮಹಾವಸ್ತುವಿನ ಸ್ಥೂಲವೆ ಗುರು, ಸೂಕ್ಷ್ಮವೆ ಲಿಂಗ, ಕಾರಣವೆ ಜಂಗಮೆಂದರಿದು ಆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ತ್ರಿವಿಧಪ್ರಸಾದ ಸೇವಕನಾಗಿ ಕ್ರೀವಿಡಿದಿರ್ದ ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಘನ ನಿತ್ಯವೆಂದರಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದಸೇವನೆಯಿಂದ ಹಲವು ಪರಿಭವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಕಾಯಜೀವದ ವಾಸನಾಶೇಷವೆಲ್ಲವೂ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಪ್ರಕಾಶಕಾಯವಾಯಿತ್ತು ಶರಣಂಗೆಂಬುದೀಗ, ಕಾಯ ಜೀವಪ್ರಸಾದವ ಬಿಟ್ಟು ಸರ್ವಭಾವರುಚಿಪ್ರಸಾದಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಶರಣನ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಂಬುದೀಗ, ಆತ ಸರ್ವಾಂಗಪ್ರಸಾದಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. 73–73 ದ್ದು (ಮೂ) 74–74 ಭ (ಮೂ) 75 + ವೇ (ಮೂ) 76–76 ಂಬು (ಮೂ)

ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ, ಅನ್ನ ಜೀವಕ್ಕಾಧಾರ, ಅನ್ನವೇ ಸರ್ವಜಗಕ್ಕೆ ಸನ್ಮತ. ಇದು ಕಾರಣ ಅನ್ನವು ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲ, ಶರಣನಪ್ಪ ಸದ್ಗುರುಸ್ವಾಮಿ ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿರ್ದು ಉತ್ತಮಪ್ರಸಾದವನರು*ಹೆ* ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರ್ಪ ಮಹಾಲಿಂಗದೊಳ್ಪುಟ್ಟಿದ ಪರಮಾಮೃತವೇ ಪ್ರಸಾದ. ಅಂತಪ್ಪ ನಿಶ್ವಾಸಂಗಳಡಗಿ, ಪ್ರಾಣನು ಪ್ರಸಾದದೊಳು ಮುಳುಗಿ ಪರಮಕಾಷ್ಠೆಯಾಗಿ ನಿಂದಾತನೇ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಸೋಮೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಮಹಾಪ್ರಸಾದಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಬನು. ೬

೧೮೩೭

ತೊಟ್ಟ ಹಣ್ಣಿನ ವಿಧಿ ಎನಗೆ, ಪರಿಭವಕ್ಕೆ ತರುವ ಪಂಚಭೂತಂಗಳೆಂಬ ವಾರಕವ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೊಪ್ಪಿಸಿದೆ. ಅಗಣಿತ ಕರಣಂಗಳನೊಳಕೊಂಡು, ಸುಖ ಒಂದು ದುಃಖ ಹದಿನಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗು ಮಾಡುವ ಆತ್ಮನೆಂಬ ವಾರಕವ ಪರಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೊಪ್ಪಿಸಿದೆ. ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಪ್ರಳಯವೆಂಬ ವಾರಕಮಂ ಮೂದೇವರಿಗೊಪ್ಪಿಸಿದೆ. ಇಂತಪ್ಪ ಋಣಂಗಳ ತಿದ್ದಿ ಸಿರಿವಂತನಾಗಿ ಭವರಾಜನ ಬಲವ ಗೆಲಿದೆ. ಭೂತಳದ ಭೋಗ[ವ] ನಚ್ಚು ಮಚ್ಚು ಎಂಬ ಕಳವ [ಕಳೆದು] ನಾನು ಹೊಕ್ಕು ಹೊರ+ಡುವ+ ತ್ರಿಭುವನವೆಂಬ ತ್ರಿಪುರಮಂ ಸುಟ್ಟು ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಸಪ್ತಸಮುದ್ರಂಗಳ ದಾಂಟಿದೆ. ಉನ್ಮನಿಪುರದ ಬಚ್ಚಬರಿಯ ಬೆಳಗಿನ ಬಯಲಬ್ರಹ್ಮವ ಮೊರೆಹೊಕ್ಕೆನಯ್ಯಾ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೭

೧೮೩೮

ಸರ್ವಾಂಗವನು ಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿ, ಮನವ ಉನ್ಮನಿಯ ಅವಸ್ಥೆಯನೈದಿಸಿ, ಶತಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೈತಿಟ್ಟು, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ ನೈವೇದ್ಯವ ಲಿಂಗನೆನಹಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು; ಅಂಗಾರ್ಪಿತವ ವಿಸರ್ಜಿಸುವುದಯ್ಯ, ತಟ್ಟುವ ಮುಟ್ಟುವ ಸೋಂಕುವ ಮರ್ಮವನರಿದು ಲಿಂಗಮುಖಕ್ಕೆ ನಿವೇದಿಸಿ, ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವ ಸ್ವೀಕರಿಸು#ತಿರಬಲ್ಲರೆ# ಪ್ರಸಾದಿಯ ಸ್ಥಲವಿದೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೮

ಪ್ರಸಾದದ ಪರಿಣಾಮಗಳು

೧೮೩೯

ಪ್ರಸಾದವೆಂಬುದು ಪುಣ್ಯಪಾಪವೆಂಬ ಕರ್ಮವ ಸಂಹರಿಸುವುದು. ಪ್ರಸಾದವೆಂಬುದು ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಲಯಂಗಳ ಸಂಹರಿಸುವುದು. ಪ್ರಸಾದವೆಂಬುದು ಭವಗಜಕ್ಕೆ ಅಂಕುಶವಾಗಿರ್ಪುದು. ಪ್ರಸಾದವೆಂಬುದು ಪರತರ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಹಡಗವಾಗಿರ್ಪುದು. ಪ್ರಸಾದವೆಂಬುದು ಎನ್ನ ಮರಸಿ ನಿನ್ನರಿವ ತೋರುವುದು. ಪ್ರಸಾದವೆಂಬುದು ಪರಮಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಶಿವಶರಣರಿಗೆ ಅಮೃತಮಯವಾಗಿ ತೋರುವುದು. ಪ್ರಸಾದವೆಂಬುದು ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಜೀವಾತ್ಮರಿಗೆ ಮಹಾಕಠಿಣವಾಗಿ ತೋರುವುದು. ಇಂತಪ್ಪ

– ಹಿ (ಮೂ) +–+ ಟಾಡುತ (ಮೂ) #–# ವುದಲ್ಲದೆ (ಮೂ)

ಶಿವಪ್ರಸಾದದ ಘನವನರಿಯದೆ ನುಚ್ಚು ರೊಟ್ಟಿ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೋರಿ, ತಮ್ಮಂಗಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿದಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಂಧವಾಗಿ, ಮಲಮೂತ್ರ, ವಿಸರ್ಜಿಸುವ ಅಮಂಗಳ ಮೂಳ ಹೊಲೆಯರಿಗೆ ಪ್ರಸಾದಿಗಳೆಂದಡೆ ಮೆಚ್ಚರಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರು, ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ. ೧

೧೮೪೦

ಅಗ್ನಿ ಮುಟ್ಟಲು ತೃಣವಗ್ನಿಯಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದಯ್ಯ, ಗುರುಪ್ರಸಾದವಂಗವ ಸೋಂಕಿದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಂಗ ಗುರುವಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದಯ್ಯ. ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದ ಮನ ಸೋಂಕಿದಲ್ಲಿ ಮನ ಲಿಂಗವಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದಯ್ಯ. ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದ ಅರಿವ ಸೋಂಕಿದಲ್ಲಿ ಅಖಂಡಿತ ಪ್ರಸನ್ನಪ್ರಸಾದವಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದಯ್ಯ. ಶಿವಶಿವಾ ಪ್ರಸಾದದ ಮಹಿಮೆಯನೇನೆಂದುಪಮಿಸುವೆ? ಪ್ರಸಾದವೆ ಗುರು, ಪ್ರಸಾದವೆ ಲಿಂಗ, ಪ್ರಸಾದವೆ ಜಂಗಮ, ಪ್ರಸಾದವೆ ಪರಾತ್ಪರ, ಪ್ರಸಾದವೆ ಪರಮಾನಂದ, ಪ್ರಸಾದವೆ ಪರಮಾಮೃತ. ಪ್ರಸಾದವೆ ಪರಮಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಸಾದವೆ ಪರಮಾನಂದ, ಪ್ರಸಾದವೆ ನಿತ್ಯಪರಿಪೂರ್ಣ, ಇಂತಪ್ಪ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡು ಬದುಕಿದೆನಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೨

ಮನೋವಿಕಾರಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವುದು :

೧೮೪೧

ಲಿಂಗವಿಕಾರಿಗೆ ಅಂಗವಿಕಾರವೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಜಂಗಮವಿಕಾರಿಗೆ ಧನವಿಕಾರವೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸಾದವಿಕಾರಿಗೆ ಮನವಿಕಾರವೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧಗುಣವನರಿದಾತನು ಅಚ್ಚಲಿಂಗೈಕ್ಯನು ಅಚಲಿತಮಹಾಮಹಿಮನು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೩

೧೮೪೨

ಎನ್ನ ಕಾಯಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯ ಮಾಡುವೆ; ಎನ್ನ ಕಾಯದೊಳಗಿರ್ದ ಕರಣಾದಿ ಗುಣಂಗಳಿಗೆ ಸೀಮೆಯ ಮಾಡುವೆ, ಎನ್ನ ಶ್ರೋತ್ರಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯ ಮಾಡುವೆ; ಎನ್ನ ಶ್ರೋತ್ರದೊಳಗಿರ್ದ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯ ಮಾಡುವೆ. ಎನ್ನ ತ್ವಕ್ಕಿಂಗೆ ಸೀಮೆಯ ಮಾಡುವೆ; ಎನ್ನ ತ್ವಕ್ಕಿನೊಳಗಣ ಸ್ಪರ್ಶನಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯ ಮಾಡುವೆ. (ಎನ್ನ ನೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯ ಮಾಡುವೆ); ಎನ್ನ ನೇತ್ರದೊಳಗಿರ್ದ ರೂಪಿಂಗೆ ಸೀಮೆಯ ಮಾಡುವೆ. ಎನ್ನ ಜಿಹ್ವೆಗೆ ಸೀಮೆಯ ಮಾಡುವೆ; ಎನ್ನ ಜಿಹ್ವೆಯೊಳಗಿರ್ದ ರುಚಿಗೆ ಸೀಮೆಯ ಮಾಡುವೆ. ಎನ್ನ ಘ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯ ಮಾಡುವೆ; ಎನ್ನ ಘ್ರಾಣದೊಳಗಿರ್ದ ಗಂಧಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯ ಮಾಡುವೆ. ಎನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯ ಮಾಡುವೆ; ಎನ್ನ ಮನದೊಳಗಿರ್ದ ಮರವೆಗೆ ಸೀಮೆಯ ಮಾಡುವೆ. ಎನ್ನ ಭಾವಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯ ಮಾಡುವೆ; ಎನ್ನ ಭಾವದೊಳಗಿರ್ದ ಭ್ರಾಂತಿಗೆ ಸೀಮೆಯ ಮಾಡುವೆ. ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯ ಮಾಡುವೆ; ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದರೂಪಾಗಿ ಹಿಂಗದೆ ನೀನಿರುವ ಕಾರಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೪

ಭವವನ್ನು ಛೇದಿಸುವದು :

೧೮೪೩

ಕಬ್ಬುನದ ಗುಂಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ರಸದ ಭಂಡವ ತುಂಬಿ ಹೊನ್ನ ಮಾಡಬಲ್ಲಡೆ ಅದು ಪರುಷ ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ. ಲಿಂಗ ಬಂದುಂಬಡೆ, ಪ್ರಸಾದಕಾಯವಪ್ಪೊಡೆ, ಅಂದಂದಿಂಗೆ ಭವಕರ್ಮ ಮುಟ್ಟಲಮ್ಮವು ಕಾಣಿರೇ! ಆದಿಯ ಪ್ರಸಾ[77]ದಕ್ಕೆ[77] ಬಾಧೆಯಿಲ್ಲ ಕಾಣಿರೇ! ಶಶಿಯಲ್ಲಿ ಕರಗದು, ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಕೊರಗದು; ರಸ ಉಂಡ ಹೊನ್ನು ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ.* ೫

೧೮೪೪

ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದವೆಂತೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡೊಡೆ ಹೇಳಿಹೆ ಕೇಳಿರಿ. ಶುದ್ಧ ಪ್ರಸಾದ ಗುರುಮುಖದಿಂದ ಬಂದುದು; ಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗಮುಖದಿಂದ ಬಂದುದು; ಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದ ಜಂಗಮ *ಮುಖ*ದಿಂ[ದ] ಬಂದುದು; ಇದರೊಳಗಾವುದು ಘನವೆಂಬೆ? ಆವುದು ಕಿರಿದೆಂಬೆ? ಘನಕ್ಕೆ ಘನವಾದ ಮಹಾಘನಪ್ರಸಾದ. ಗುರುಪ್ರಸಾದ ತನುಶುದ್ಧ; ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದ ಮನಶುದ್ಧ; ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದ ಪ್ರಾಣಶುದ್ಧವಾಯಿತ್ತು. ಶರಣರ ಸಂಗದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತ್ತು. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ, ಈ ತ್ರಿವಿಧಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡು ಎನ್ನ ಭವ ನಾಸ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು.೬

೧೮೪೫

ಕಾಯ ಗುರು, ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗ, ಜ್ಞಾನ ಜಂಗಮ, ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧಪ್ರಸಾದ, ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದ, ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧಪ್ರಸಾದ ನಿರ್ಣಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣಂಗೆ.೭

೧೮೪೬

ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಾದಮಹಿಮೆಯನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯ? ವೇದಂಗಳರಿಯವು, ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳರಿಯವು, ಛಲವ ಸಾಧಿಸಿ ತನುದಂಡನೆಯಂ ಮಾಡಿ ಸಕಲಭೋಗಂಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು ದುಃಖವನನುಭವಿಸಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ನಡೆದರೆ ಹಡೆವರಯ್ಯ ಸ್ವರ್ಗದ ಭೋಗವ. ಒಂದುವನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಸಂದೇಹಮಾತ್ರವಿಲ್ಲ. ಆಗ ಬಿತ್ತಿ ಆಗ ಬೆಳೆವಂತೆ, ರೋಗಿ ಬಯಸಿತ್ತ ವೈದ್ಯ ಕೊಡುವಂತೆ, ಪಾಪದಂತಾದುದನು ಪುಣ್ಯವನೆ ಮಾಡುವುದು.

77–77 ದಿಗೆ (ಮೂ) * **ಅರ್ಥ:** ಅವಲೋಹದ ಕರಡಿಗೆಯೊಳಗೆ ಸಿದ್ಧರಸದ ಭಾಂಡವ ತುಂಬಿ ಹೊನ್ನ ಮಾಡುವಂತೆ ಎಂಬುದೀಗ, ಕಬ್ಬುನದ ಗುಂಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ರಸದ ಭಂಡವ ತುಂಬಿ ಹೊನ್ನ ಮಾಡಬಲ್ಲಡೆ ಅದು ಪರುಷ ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಖವನು ಲಿಂಗಗ್ರಾಹಕತ್ವಮಂ ಮಾಡಲು ಎಂಬುದೀಗ, ಲಿಂಗ ಬಂದುಂಬಡೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಲಿಂಗಗ್ರಾಹತ್ವದಿಂ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ನಿಕ್ಷೇಪವಪ್ಪುದು. ಪ್ರಸಾದ ನಿಕ್ಷೇಪದಿಂ ತನ್ನ ದೇಹಮನಪ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಸಹಿತ ಪ್ರಸಾದಕಾಯವಾಗಿ ಭವಛೇದನವಪ್ಪುದೆಂಬುದೀಗ, ಪ್ರಸಾದಕಾಯವಪ್ಪೊಡೆ ಅಂದಂದಿಂಗೆ ಭವಕರ್ಮ ಮುಟ್ಟಲಮ್ಮವು ನೋಡಿರೇ ಎಂಬ ಶಬ್ದಾನ್ವಯ. ಅಂತಪ್ಪ ಪ್ರಸಾದವೇ ಅನಾದಿಸಂಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದವೆಂಬುದೀಗ, ಆದಿಯ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಬಾಧೆಯಿಲ್ಲ ಕಾಣಿರೇ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಪ್ರಸಾದಕಾಯ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರ ಪ್ರಭೆಯೊಳಗೆ ಸಿಲ್ಕದ ಸಿದ್ಧರಸವನುಂಡ ಮಿಸುನಿಯಂತಿರ್ಪುದೆಂಬುದೀಗ, ಶಶಿಯಲ್ಲಿ ಕರಗದು, ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಕೊರಗದು; ರಸ ಉಂಡ ಹೊನ್ನು ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ [78]ಶರಣ[78] ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. *–* ಲಿಂಗ (ಮೂ) 78–78 ಪ್ರಸಾದ (ಮೂ)

ಉಂಡು ಉಪವಾಸಿ ಬಳಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಎನಿಸುವುದು. ಹಿಡಿದಡೆ ಇಲ್ಲ, ನಡೆದುದೇ ಬಟ್ಟೆಯಾದ ಕಾರಣ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಪರವಿಲ್ಲ; ಪ್ರಸಾದಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತರಿಲ್ಲ. ಇಂತಪ್ಪ ಪ್ರಸಾದವನು ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಬಸವಣ್ಣ ತೋರಿದನಾಗಿ ಎನ್ನ ಭವನಾಸ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವರದೇವಾ. ೮

ಅಶುಚಿಭಾವವನ್ನು ದೂರಮಾಡುವುದು

೧೮೪೭

ಆವುದಾನೊಂದು ಪದಾರ್ಥವ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಪದಾರ್ಥದ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವಳಿದು ಪ್ರಸಾದವಾಯಿತ್ತು ನೋಡಾ. ಆ ಪ್ರಸಾದವ ಮುಟ್ಟುವ ಹಸ್ತ ಪ್ರಸಾದಹಸ್ತ; ಆ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬ ಜಿಹ್ವೆ ಪ್ರಸಾದಜಿಹ್ವೆ, ಆ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ *(ಭಾ)*ಜನವಾಗಿಪ್ಪ ಸರ್ವಾಂಗವು ಪ್ರಸಾದಕಾಯ ನೋಡಾ. ಪ್ರಸಾದವೆಂದಡೆ ಪರಶಿವಸ್ವರೂಪ ತಾನೇ ನೋಡಾ. ಈ ಪರಮಪ್ರಸಾದಗ್ರಾಹಕವಾದ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರವೆಲ್ಲ ಪ್ರಸಾದಮಯ ನೋಡಾ. ಪ್ರಸಾದಸದ್ಭಾವದಲ್ಲಿ ಎಂಜಲೆಂಬ ಸಂಶಯ ಸುಳಿಯಲಾಗದು. ಎಂಜಲೆಂಬ ಸಂಶಯ ಸುಳಿದರೆ ಅದು ಅಜ್ಞಾನ ನೋಡಾ. ಅವಗೆ ಪ್ರಥಮಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ ಕಾಣಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೆ. ೯

೧೮೪೮

ನಮಗೊಬ್ಬರ ಎಂಜಲು ಸೇರದೆಂದು ಶುಚಿತನದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತಿರ್ದನೆಂದು ಬರಿಯ ಮಾತಿನ ಭುಂಜಕರು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ. ನೀವು ತಂದು ಕುಡಿದ ನೀರು ಜಲಚರಾದಿಗಳೆಂಜಲು, ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳೆಂಜಲು, ಭಾವಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆದು ಬಾಯ ಮುಕ್ಕಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ನರರ ಎಂಜಲಲ್ಲವೆ? ಇಂತೀ ಹಲವು ಎಂಜಲು ಬೆರಸಿದ ಸಕಲಪದಾರ್ಥವನು ನಲಿನಲಿದು ಕುಡಿದಲ್ಲಿ ಎಂಜಲು ಹಿಂಗಿದ ಠಾವ ತೋರಿರಣ್ಣಾ? ಇದ ಬಲ್ಲ ಭಕ್ತರು ಸರ್ವಪದಾರ್ಥವನು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಬಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದವಾಯಿತ್ತು. ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಸರ್ವ ಎಂಜಲು ಹೋಯಿತ್ತು. ಇದನರಿಯದಿರ್ದಡೆ ಸರ್ವ ಎಂಜಲು ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿದೆ+ (ಯೆಂ)+ದಾತನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ. ೧೦

ಪ್ರಸಾದಿಯ ಕಡೆಯ ಸ್ಥಿತಿ

೧೮೪೯

ಮಾಡುವ ತನುವು ನೀವೆಯಾದಿರಾಗಿ, ನೀಡುವ ದ್ರವ್ಯವು ನೀವೆಯಾದಿರಾಗಿ, ಕೊಡುವ ಮನವು ನೀವೆಯಾದಿರಾಗಿ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ, ನಾನೂ ಇಲ್ಲ ನೀನೂ ಇಲ್ಲ, ಏನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ೧

– ಭೋ (ಮೂ) +–+ ನೆಂ (ಮೂ)

೧೮೫೦

ತನು ನಿಮ್ಮದೆಂದ ಬಳಿಕ ಎನಗೆ ಬೇರೆ ತನುವಿಲ್ಲ. ಮನ ನಿಮ್ಮದೆಂದ ಬಳಿಕ ಎನಗೆ ಬೇರೆ ಮನವಿಲ್ಲ. ಧನ ನಿಮ್ಮದೆಂದ ಬಳಿಕ ಎನಗೆ ಬೇರೆ ಧನವಿಲ್ಲ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವು ನಿಮ್ಮದೆಂದರಿದ ಬಳಿಕ ಎನಗೆ ಬೇರೆ ವಿಚಾರವುಂಟೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೨

೧೮೫೧

ತನುವ ಕೊಟ್ಟು ತನು ಬಯಲಾಯಿತ್ತು; ಮನವ ಕೊಟ್ಟು ಮನ ಬಯಲಾಯಿತ್ತು; ಧನವ ಕೊಟ್ಟು ಧನ ಬಯಲಾಯಿತ್ತು, ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವನು ಕೊಟ್ಟ ಕಾರಣ ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣಂಗೆ ಬಯಲಸಮಾಧಿಯಾಯಿತ್ತು. ೩

೧೮೫೨

ನಾನು ನಾನಾದ ಕಾರಣ ಎನಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ. ನಾನೆಂಬುದನರಿಯೆನಾಗಿ ಎನಗಾ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ. ನಾ ಮಾಡದವನಾಗಿ ಎನಗಾ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ. ಇಂತೀ ಮೂರು ಇಲ್ಲದವಂಗೆ ಭಕ್ತಿಪಥವಿಲ್ಲ. ಇದನಿನ್ನಾರ ಕೇಳುವೆ? ರಕ್ಕಸನೊಡೆಯ ಕೊಟ್ಟುದ ಬೇಡ.* ೪

೧೮೫೩

ಪುಣ್ಯಪಾಪವಿಲ್ಲಾಗಿ ಯಮನ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಬಂದುದನುಂಬನಾಗಿ ಮಾನವರ ಹಂಗಿಲ್ಲ; ಭವಗೆಟ್ಟನಾಗಿ ದೈವದ ಹಂಗಿಲ್ಲ; ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಾನಂದವೇ ತಾನಾಗಿ ಇನ್ನಾರ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಾರ ಹಂಗಿಲ್ಲದಾತ ಗುಹೇಶ್ವರ[79]ಲ್ಲಯ್ಯನೊಬ್ಬನೇ. ೫

೧೮೫೪

ಅನ್ಯವಿಚಾರವ ಮರೆದು ನಿಮ್ಮ ವಿಚಾರವೆಡೆಗೊಂಡಿತ್ತಾಗಿ ಪ್ರಾಣದ ನೆಲೆಗೆಟ್ಟಿತ್ತಯ್ಯ. ದಶವಾಯುಗಳ ಸಂಚ ತಪ್ಪಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಕರಣಂಗಳ ಲಿಂಗದ ಕಿರಣಂಗಳು ನುಂಗಿದವಯ್ಯ. ಒಳಗೆ ಕರತಳಾಮಳೋಕ್ಯಗೊಂಡೆನಯ್ಯಾ. ಹೊರ*ಗೆ ಅದೆಂತೆಂ*ದರಿಯದೆ ನೀನೇ ಗತಿಯಾಗಿರ್ದೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೬

---

* **ಅರ್ಥ:** ಭಕ್ತನು ದೀರ್ಘದಂಡ ಮೊದಲಾದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ತನುಪದಾರ್ಥವ ಗುರುವಿಂಗರ್ಪಿಸಲು, ಅರ್ಪಿತವಾದ ತನುವೆಲ್ಲವು ಗುರುಸ್ವರೂಪವಾದ ಕಾರಣ ಆ ಭಕ್ತಂಗೆ ಗುರುಭಿನ್ನವಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮನೋಪ್ರಪಂಚವನರಿಯದೆ, ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಮಾಡುವ ನೆವದಿಂದ ಮನಪದಾರ್ಥವ ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಲು ಅರ್ಪಿತವಾದ ಮನವೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪವಾಯಿತ್ತಾಗಿ ಆ ಭಕ್ತಂಗೆ ಲಿಂಗವು ಭಿನ್ನವಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಭಿನ್ನವಿಟ್ಟು ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡದೆ ಸಮರಸಭಾವದಿ ಸೆಜ್ಜೆ ಶಿವದಾರ ವಸ್ತ್ರ ಕಪ್ಪಟಂಗಳ ಕೊಡುವ ನೆವದಿಂದ ಧನಪದಾರ್ಥವ ಜಂಗಮಕ್ಕರ್ಪಿಸಲು, ಅರ್ಪಿತವಾದ ಪ್ರಾಣಾದಿದ್ರವ್ಯವೆಲ್ಲವು ಜಂಗಮ ಸ್ವರೂಪವಾಯಿತ್ತಾಗಿ ಆ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಜಂಗಮವು ಭಿನ್ನವಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇಂತೀ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವು ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ತನುವೇ ಗುರು, ಮನವೇ ಲಿಂಗ, ಧನವೇ ಜಂಗಮವಾದವಂಗೆ ಉಪದಾದಿಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲವೆಂಬುದೊಂದು ಭೇದ. ತನುಮನಪ್ರಾಣಂಗಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವು ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದವಂಗೆ ಶಿವಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವು ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮರಸಭಾವವನು ಉಪಾಧಿಕರಿಂದ ಕೇಳಲೂ ಇಲ್ಲ. ತಾನವರಿಗೆ ಹೇಳಲೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದರ್ಥ.79 + ನ (ಮೂ) *–* ಗನೆಂ (ಮೂ)

೧೮೫೫

ಕರಣಾದಿ ಗುಣಂಗಳಳಿದು ನವಚಕ್ರಂಗಳು ಭಿನ್ನವಾದ ಬಳಿಕ ಇನ್ನೇನೋ, ಇನ್ನೇನೊ? ಸ್ವರ್ಗವಿಲ್ಲ ನರಕವಿಲ್ಲ ಇನ್ನೇನೋ ಇನ್ನೇನೋ? ಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲ ಪಾಪವಿಲ್ಲ ಇನ್ನೇನೊ, ಇನ್ನೇನೋ? ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗ ವೇಧಿಸಿ ಸುಖಿಯಾದ ಬಳಿಕ ಇನ್ನೇನೊ, ಇನ್ನೇನೊ? ೭

೧೮೫೬

ಶಬ್ದವೆಂಬೆನೆ ಶ್ರೋತ್ರದೆಂಜಲು, ಸ್ಪರ್ಶವೆಂಬೆನೆ ತ್ವಕ್ಕಿನೆಂಜಲು, ರೂಪೆಂಬೆನೆ ನೇತ್ರದೆಂಜಲು, ರುಚಿಯೆಂಬೆನೆ ಜಿಹ್ವೆಯೆಂಜಲು, ಪರಿಮಳವೆಂಬೆನೆ ಘ್ರಾಣದೆಂಜಲು, ನಾನೆಂಬೆನೆ ಅರಿವಿನೆಂಜಲು, ಎಂಜಲೆಂಬ ಭಂಗವಳಿದು ಬೆಳಗಿನೊಳಗಣ ಬೆಳಗು ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ. ೮

೧೮೫೭

ಖಂಡಿತಜ್ಞಾನವಳಿದು ಅಖಂಡಿತಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪವಾದುದೇ ತೃಪ್ತಿ. ಅಂಥ ತೃಪ್ತಿಯ ಅಮೃತಸೇವನೆಯಿಂದ ಪ್ರಸಾದ. ಪ್ರಸಾದಿ ಶರಣಂಗೆ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗವೆಂಬ ಉಭಯಾಂಗವಿಲ್ಲ. ಈ ಮಹಾನಂದರೂಪಪ್ರಸಾದಿ ದಶದಿಗ್ಭರಿತನಾಗಿ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಕೂಡಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿಹನು. ೯

೧೮೫೮

ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅರ್ಪಿಸಲಿಲ್ಲ; ಅರ್ಪಿಸಿ ಭೋಗಿಸಲಿಲ್ಲ, ಅರ್ಪಿತ ಅನರ್ಪಿತವೆಂಬೆರಡಳಿದನಾಗಿ ಕಾಯದ ಕೈಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ, ಭಾವದ ಕೈಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸುವನಲ್ಲ. ಆತನ ಅನರ್ಪಿತನಾಗಿ ಅರ್ಪಿತ ಅನರ್ಪಿತವೆಂಬ ಸಂದಳಿದನು. ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣಂಗೆ ಪ್ರಸಾದವೇ ಪ್ರಳಯವಾಯಿತ್ತು. ೧೦

೧೮೫೯

ರೂಪನರ್ಪಿಸಿ ನಿರೂಪಪ್ರಸಾದಿ; ತನ್ನನರ್ಪಿಸಿ ತಾನಿಲ್ಲದ ಪ್ರಸಾದಿ; ಇಲ್ಲವೆಯನರ್ಪಿಸಿ ಬಯಲಪ್ರಸಾದಿ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣಮಹಾಪ್ರಸಾದಿ. ೧೧

ಪ್ರಸಾದಿಯ ಲಿಂಗಪೂಜೆ

೧೮೬೦

ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧದ ಭೇದವನರಿಯದೆ ನಾವು ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧಿಗಳೆಂದು ಅಂದ ಚಂದವಾಗಿ ನುಡಿದುಕೊಂಬ ಕ್ರಿಯಾಭ್ರಾಂತರು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ, ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧದ ಉತ್ತರೋತ್ತರನಿರ್ಣಯವ. ಹೊರಗಣ ಹೂವನೆ ತಂದು ಸ್ಥೂಲತನುವಿನ ಮೇಲಿಪ್ಪ ಆಚಾರಲಿಂಗವಂ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ತನುವ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡು, ಹೊರಗಣ ಹೆಣ್ಣು ಹೊನ್ನು ಮಣ್ಣು ಷಟ್‌ಕರ್ಮಂಗಳ ಬಿಟ್ಟರೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ. ಒಳಗಣಹೂವನೆ ತಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮತನುವಿನ ಮೇಲಿಪ್ಪ ಜಂಗಮಲಿಂಗವಂ

ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ, ಮನವ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಉಪಾವಸ್ಥೆಯಂ ಮಾಡಿ ಒಳಗಣ ಅಂತಃಕರಣಂಗಳಂ ಸುಟ್ಟರೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ. ಮನೋಮಧ್ಯದೊಳಗಿಪ್ಪ ಭಾವಪುಷ್ಪವನೇ ತಂದು ಕಾರಣತನುವಿನ ಮೇಲಿಪ್ಪ ತೃಪ್ತಿಲಿಂಗವಂ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ, ಸಂತೋಷಮಂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ದೈನ್ಯಂಬಟ್ಟು ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆಗಳಳಿದುದೇ ಭಾವಲಿಂಗಪೂಜೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಲಿಂಗಾಂಗಸಾಧಕತ್ವಮಂ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಸಂಕಣ್ಣಂಗೊಲಿದಂತೆ ಎನಗೊಲಿದು ಕರುಣಿಸಯ್ಯ, ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.೧

೧೮೬೧

ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮಗೆ ಪತ್ರಿ ಪುಷ್ಪದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೇನು, ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಸೋಂಕಿದವೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಪೂಜೆಯಾಗಿ ಮಾಡದನ್ನಕ್ಕರ? ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ನೆನವುತ್ತಿದ್ದರೇನು, ನೆನೆವ ಮನದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಮನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಲೀಯವಾಗದನ್ನಕ್ಕರ? ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮಗೆ ಸಕಲ ಸುಯಿಧಾನವನರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರೇನು. ಅರ್ಪಣದೊಳಗೆ ತನ್ನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸಿ ನಿಮ್ಮೊಳಗಾಗದನ್ನಕ್ಕರ? ಅದು ಕಾರಣ ತನುಗುಣವಿಡಿದು ಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿದವರೆಲ್ಲ ನಿಮಗೆ ಮುನ್ನವೆ ದೂರಾದರು. ನಾನಿದನರಿದು ಅವಿರಳ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿ, ನಿಮ್ಮೊಳಗಾದೆನಯ್ಯ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೨

ಪ್ರಸಾದಿಯು ತನ್ನ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ರೀತಿ.

ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಅರ್ಪಿಸುವುದು :

೧೮೬೨

ನಂಬಿದರೆ ಪ್ರಸಾದ, ನಂಬದಿದ್ದರೆ ವಿಷವು ನೋಡ, ತುಡುಕಬಾರದು ನೋಡಾ, ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದ ಸಂಗನಪ್ರಸಾದ ! ಕೂಡಲಸಂಗನಪ್ರಸಾದ : ಸಿಂಗಿ ಕಾಳಕೂಟ ವಿಷವು ! ೧

೧೮೬೩

ಬೆಕ್ಕು ನಾಯಿ ಶಿವಭಕ್ತರು ಒಕ್ಕು ಮಿಕ್ಕುದ ಕೊಂಡರೆ ಸದಾಚಾರಿಯಾಗಬಲ್ಲುವೆ? ಭೃತ್ಯಾಚಾರಿಯಾಗಬಲ್ಲುವೆ? ಜಂಗಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಂಬುಗೆ ಇಲ್ಲದವನು ಕೊಂಡ ಪ್ರಸಾದ ಬೆಕ್ಕು ನಾಯಿ ತಿಂದಂತೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೨

೧೮೬೪

ಹುತ್ತದ ಮೇಲಣ ರಜ್ಜು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಸಾವರು ಶಂಕಿತರಾದವರು. ಸರ್ಪದಷ್ಟವಾದರೆಯೂ ಸಾಯರು ನಿಶ್ಶಂಕಿತರಾದವರು. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ, ಶಂಕಿತಂಗೆ ಪ್ರಸಾದ ಸಿಂಗಿ, ಕಾಳಕೂಟ ವಿಷವು. ೩

ಪ್ರಕಟ ಗುಪ್ತವೆಂಬುದಿಲ್ಲ :

೧೮೬೫

ಪ್ರಕಟದಿಂದೆ ಕೊಂಬುದು ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲ, ಗುಪ್ತದಲ್ಲಿ ಕೊಂಬುದು ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲ, ಪ್ರಕಟದಂತುಟೇ ಪ್ರಸಾದ? ಗುಪ್ತದಂತುಟೇ ಪ್ರಸಾದ? ಪ್ರಸಾದದ ಅಂತುವನೇನೆಂದು ಹೇಳುವೆನಯ್ಯ. ಈ ಲೋಕದ ಭ್ರಾಂತರೊಡನೆ ಆ ಮಹಾಘನ ಪ್ರಸಾದದ ಮಹಿಮೆಯನೇನೆಂದುಸುರುವೆನಯ್ಯ? *"ನಾರೂಢಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದೋಹಿನ ಗುಪ್ತಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಕಃ । ಗೋಪ್ಯಾರೂಢೋಭಯಂ ನಾಸ್ತಿ ಮಹಾಪ್ರಸಾದಿಸಂಗಿನಃ ॥"* ಎಂದುದಾಗಿ ಪ್ರಕಟ ಗುಪ್ತವ ಕಳೆದು, ನೆಟ್ಟನೆ ಪ್ರಸಾದದ ಕುಳವ ಬಲ್ಲಡೆ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಆತನೇ ನಿತ್ಯಪ್ರಸಾದಿ. ೪

ಸಹಜಭಾವದಿಂದ ಅರ್ಪಿಸುವುದು :

೧೮೬೬

ಮೀಸಲು ಬೀಸರವೋದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ : ಕಾಲು ತಾಕಿದ ಅಗ್ಗವಣಿ, ಕೈ ಮುಟ್ಟಿದರ್ಪಿತ, ಮನಮುಟ್ಟಿದಾರೋಗಣೆ[80]ಯ[80]ನೆಂತು ಸರಿಯೆಂಬೆನಯ್ಯ? ಬಂದ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಿ, ನಿಂದ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಜಮಾಡಿ, ಆ[81]ನೆಂ[81]ದ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಕೋ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೫

೧೮೬೭

ಶುದ್ಧವಾಯಿತ್ತೆಂಬೆನೆ? ಸುಯಿಧಾನಿ ನಾನಲ್ಲ; ಅನುವಾಯಿತ್ತೆಂಬೆನೆ? ಅವಧಾನಿ ನಾನಲ್ಲ. ಸುಯಿಧಾನದ ಅವಧಾನದ ಅರ್ಪಿತವ ನಾನರಿಯೆ. ಇರ್ದ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿದಡೆ, ಬಂದ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಕೋ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೬

ಕಾಮರಹಿತನಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸುವುದು :

೧೮೬೮

ಹಸಿವಾಯಿತ್ತೆಂದು ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡುವರಯ್ಯಾ; ತೃಷೆಯಾಯಿತ್ತೆಂದು ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆವರಯ್ಯಾ; ಹಸಿವು ತೃಷೆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಳಲುವರಯ್ಯಾ! ಹಸಿವಾಯಿತ್ತೆಂದು ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ; ತೃಷೆಯಾಯಿತ್ತೆಂದು ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ ಪೂಜಿಸಿ ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆದವರೊಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ. ೭

೧೮೬೯

ಹಸಿವಾಯಿತ್ತೆಂದು [82]ಹು[82]ಸಿದು ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆವರಯ್ಯ, ತೃಷೆಯಾಯಿತ್ತೆಂದು ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡುವರಯ್ಯ. ಇದೆಂತು ಭಕ್ತಿಸಂಬಂಧ? ಇದೆಂತು ಶರಣಸಂಬಂಧ? ಇದೆಂತು ಲಿಂಗಸಂಬಂಧ? ಕಾರಣವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತಿಯ ಕಂಡಡೆ ಹೋಗ ನೂಕುವನು ಗುಹೇಶ್ವರ. ೮

– ಆರೂಢಂ ಚ ಪ್ರಸಾದಾನಾಂ । ಗುಪ್ತಂ ಚ ನಾಂ ಪ್ರಸಾದಿತಂ ॥ ಗೋಪ್ಯೈರೂಢಮಯಂ । ನಾಸ್ತಿ ಮಹಾಪ್ರಸಾದಿ ಸಜ್ಜಣಂ ॥ (ಮೂ) 80–80 ಏ (ಮೂ) 81–81 ನಂ (ಮೂ) 82–82 ಹ (ಮೂ)

೧೮೭೦

ಬಯಸಿ ಬಂದುದು ಅಂಗಭೋಗ; ಬಯಸದೆ ಬಂದುದು ಲಿಂಗಭೋಗ. ಅಂಗಭೋಗವನರ್ಪಿತ, ಲಿಂಗಭೋಗ ಪ್ರಸಾದವಯ್ಯ. ಬೇಕೆಂಬುದು ಕಾಯದ ಗುಣ, ಬೇಡೆಂಬುದು ವೈರಾಗ್ಯ, ಬೇಕೆಂಬುವಲ್ಲಿ ಬೇಡೆಂಬುವಲ್ಲಿ ಈ ಉಭಯವನತಿಗಳೆದು ಭೋಗಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನೆಂಬುವೆನು. ೯

೧೮೭೧

ರೂಹಿಲ್ಲದ ಸುಯಿಧಾನವ ನೀಡುವೆ, ರುಚಿಯಿಲ್ಲದ ಪದಾರ್ಥವ ಮಥನಿಸಿದೆ, ನೀಡುವೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದು ಲಿಂಗಪದಾರ್ಥವನಂಗಮುಖವ ಮರೆದು ನಿಮಗೆ ನೀಡುವೆ, ಕಾಮಿಸದೆ ಕಲ್ಪಿಸದೆ ಭಾವಿಸದೆ ಭ್ರಮಿಸದೆ ನಿಮ್ಮ ಪರಿಯಾಣಕ್ಕೆ ನೀಡುವೆನು. ಸುಚಿತ್ತ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಅವಧರಿಸಬೇಕಯ್ಯ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ. ೧೦

೧೮೭೨

ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ತನ್ನ ಉದಕ ದ್ರವ್ಯಂಗಳು ಧರ್ಮದಾಸೆ ಕರಣ, ಅರ್ಥದಾಸೆ ಕಾರಣ, ಕಾಮದಾಸೆ ಕಾರಣ, ಮೋಕ್ಷದಾಸೆ ಕಾರಣ, ಸಾಲೋಕ್ಯ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಸಾರೂಪ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಯ ಕಾರಣ, ಪಂಚಮಹಾಪಾತಂಕಗಳ ಮಾಡಿದ ದೋಷಂಗಳ ಕಾರಣ, [83]ಆ[83]ಧಿಕಾರಣ ವ್ಯಾಧಿಕಾರಣ ಕೀರ್ತಿಕಾರಣ ವಾರ್ತೆಕಾರಣ. ಸರ್ವವನು ನಿರಂತರ ಕೊಡುವರು ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ, ನಿರುಪಾಧಿಕರಾಗಿ, ನಿರಾಶ್ರಿತರಾಗಿ, ಶ್ರೀಗುರು[84]ಕಾರ[84]ಣವಾಗಿ ಲಿಂಗಕಾರಣವಾಗಿ ಜಂಗಮಕಾರಣವಾಗಿ, ಪ್ರಸಾದ ಕಾರಣವಾಗಿ, ಈ ನಾಲ್ಕನು ಒಂದು ಮಾಡಿ, ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದ್ವಿವಿಧವು ಪರಿಣಾಮಿಸುವಂತೆ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಣುಮಾತ್ರ ದ್ರವ್ಯವ ಕೊಡುವವರಾರನೂ ಕಾಣೆ ನಿರ್ವಂಚಕರಾಗಿ, ಆನು ವಂಚಕನು. ಎನಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ, ಶಿವಶಿವಾ, ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ ನಿರ್ವಂಚಕನು ನಿರಾಶಾಭರಿತನು ಸುಚರಿತ್ರನು ಸದ್ಭಕ್ತಿಪುರುಷನು ಮಹಾಪುರುಷನು. ಎನಗೆ ಮಹಾಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಪ್ರಸಾದ ಈ ಚತುರ್ವಿಧವು ಬಸವಣ್ಣನು. ಈ ಬಸವಣ್ಣನ ಭೃತ್ಯರ ಭೃತ್ಯನಾಗಿ ಎನ್ನನಿರಿಸಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೧೧

ತನುಮನಭಾವಶುದ್ಧವಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸುವುದು :

೧೮೭೩

ಒಳಗೆ ತೊಳೆಯಲರಿಯದೆ ಹೊರಗೆ ತೊಳೆದು ಕುಡಿವುತ್ತಿರ್ದರಯ್ಯ, ಪಾದೋದಕಪ್ರಸಾದವನರಿಯದೆ ಬಂದ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೨

83–83 ಆ (ಮೂ) 84–84 ಕರು (ಮೂ)

೧೮೭೪

ಅಚ್ಚಪ್ರಸಾದಿ ಅಚ್ಚಪ್ರಸಾದಿ ಎಂಬರು, ಕೇಳಿರಯ್ಯಾ. ನಿಚ್ಚನಿಚ್ಚಕ್ಕೆ ಹುಸಿವ ಹುಸಿಗಳ ಕಂಡೆವಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ, ವಾಯು ಬೀಸದ ಮುನ್ನ, ಆಕಾಶ ಬಲಿಯದ ಮುನ್ನ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸುವ ಮುಖವನರಿಯಿರಯ್ಯ. ಭೋಜನವ ಮಾಡಿ, ಭಾಜನವನಿಟ್ಟು ಹೋಹ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಭಂಗ ನೋಡಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೩

೧೮೭೫

ಮಾಡಿದ ಓಗರ ಮಾಡಿದಂತಿರ್ದಿತ್ತು. ನೀಡಿದ ಕೈಗಳು ಎಡೆಯಾಡುತ್ತಿರ್ದವು. ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿದೆವೆಂಬರು. ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಸವೆಯದು. ಲಿಂಗವಾರೋಗಣೆಯ ಮಾಡಿ[85]ದೆ[85]ವೆಂಬರು. ತಾವು ಉಂಡು ನಿಮ್ಮ ದೂರುವರು ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೪

೧೮೭೬

ಕ್ರೀಯಿಲ್ಲದ ನಿಃಕ್ರಿಯುವಂತನೆಂತು ನಡೆಯುಬಹುದಯ್ಯ? ಸೀಮೆ ಇಲ್ಲದ ನಿಸ್ಸೀನಮನಿಗೆಂತಿರಬಹುದಯ್ಯ? ಮೊದಲಿಲ್ಲದ ಲಾಭವನೆಂತೆನಬಹುದಯ್ಯ? ಹರಿವ ಮನವ ನಿಲ್ಲೆಂದು ನಿಲಿಸಿ, ಜಿಹ್ವೆಯ ಜುಂಜುಕತ್ವವ ಕಳೆದು, ಲಿಂಗಭೋಗೋಪಭೋಗಿಯಾದುದಲ್ಲದೆ ಮೆಚ್ಚುವನೆ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ? ೧೫

ಐಕ್ಯಭಾವದಿಂದ ಅರ್ಪಿಸುವುದು :

೧೮೭೭

ತನುವ ಕೊಟ್ಟೆನೆಂದು ನುಡಿದು ಗುರುವಚನಕ್ಕೆ ದೂರವಾದೆ. ಮನವ ಕೊಟ್ಟೆನೆಂದು (ನುಡಿದು) ಲಿಂಗಮುಖಕ್ಕೆ ದೂರವಾದೆ. ಧನವ ಕೊಟ್ಟೆನೆಂದು ನುಡಿದು ಜಂಗಮಮುಖಕ್ಕೆ ದೂರವಾದೆ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ ನಿಮಗೆ ಮಾಡಿದೆನೆಂದು ನುಡಿದು ಕೆಟ್ಟ ಕೇಡಿಂಗೆ ಕಡೆಯಿಲ್ಲ. ೧೬

೧೮೭೮

ತನು ಅರ್ಪಿತವೆಂದರೆ ಗುರುದ್ರೋಹ, ಮನ ಅರ್ಪಿತವೆಂದರೆ ಲಿಂಗದ್ರೋಹ, ಧನ ಅರ್ಪಿತವೆಂದರೆ ಜಂಗಮದ್ರೋಹ, ಇಂತೀ ತನುಮನಧನಂಗಳೆಂಬ ಅನಿತ್ಯವನು ನಿತ್ಯಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ಭಕ್ತನಾದೆನೆಂದರೆ ಅದು ಅಜ್ಞಾನ ನೋಡಾ! ಒಡೆಯರಿಗೆ ಉಂಡಲಿಗೆಯ ಮುರಿದಿಕ್ಕಿ ನಾ ಭಕ್ತನಾದೆನೆಂಬ ಮಾತ ಸಮ್ಯಕ್ ಶರಣರು ಮೆಚ್ಚುವರೆ? ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ [86]ನೀನು[86] ಆವುದರಲ್ಲಿ ಏನನರ್ಪಿಸಿ ಭಕ್ತನಾದೆ ಹೇಳಾ ಬಸವಣ್ಣ? ೧೭

85–85 ದ (ಮೂ) 86–86 ನೀವು (ಮೂ)

೧೮೭೯

ಬಂದ ಬಂದವರೆಲ್ಲರು ತಾವು ಬಂದಂಗದಲ್ಲಿ ಸುಖಿಗಳು. ಕಂಡ ಕಂಡವರೆಲ್ಲರು ತಾವು ನಿಂದ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಸುಖಿಗಳು. ತನು ಕಾಯಕ, ಮನ ಲಿಂಗ, ದಾಸೋಹ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ನಾನೆಂಬುದನಳಿದು ಮಾಡುವುದು. ಕಾಯವೇನಾದರೂ ಆಗಲಿ. ಆ ಗುಣ ಕಾಲಾಂತಕ ಭೀಮೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿತ. ೧೮

೧೮೮೦

ಶ್ರೋತ್ರೇಂದ್ರಿಯಸುಖವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಗುರುವಚನವನೆಂತು ಕೇಳಿದೆನೆನಬಹುದಯ್ಯ? ಘ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯಸುಖವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಲಿಂಗ [87]ವೇಧಿ[87]ಸಿದೆನೆಂತೆನಬಹುದಯ್ಯ? ನೇತ್ರೇಂದ್ರಿಯ ಸುಖವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಲಿಂಗವ ಭಾವಿಸಿದೆ[88]ನೆಂ[88]ತೆನಬಹುದಯ್ಯ? ಜಿಹ್ವೇಂದ್ರಿಯಸುಖವುಳ್ಳನಕ್ಕರ ಪ್ರಸಾದವ ಗ್ರಹಿಸದೆ [88]ನೆಂ[88]ತೆನಬಹುದಯ್ಯ? [89]ಸ್ಪರ್ಶೇಂ[89]ದ್ರಿಯ ಸುಖವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಲಿಂಗಾಂಗವಾಯಿತ್ತೆಂದು ಎಂತೆನಬಹುದಯ್ಯ? ಇಂತಿವೆಲ್ಲವನತಿಗಳೆದಡೆ ಅವರೇ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಗಳಯ್ಯ. ೧೯

೧೮೮೧

ಮುಟ್ಟುವುದು ತಟ್ಟುವುದು ಸೋಂಕುವುದು ಸುಳಿವುದು ಲಿಂಗ ಮುಂತೆಂಬಲ್ಲಿ, ಅಂಗ ಹಿಂಚೆಂಬಲ್ಲಿಲ, ಮುಂದು ಹಿಂದಣ ಉಭಯವನರಿವುದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹಾಸ್ಪದ ಧಾವತಿ. ಅದು ಅನರ್ಪಿತದ ಭೇದ. ಸದ್ಯೋಜಾತಲಿಂಗಕ್ಕೆ. ೨೦

೧೮೮೨

ಶಿವಾಚಾರವೆ ಅಂಗ, ಶಿವಭಕ್ತಿಯೆ ಲಿಂಗ, ಶಿವಶರಣರ ನಿಷ್ಠೆಯೆ ಸಂಗ, ಅಂಗಲಿಂಗ ಸಂಗವೆಂದು ಹೀಗಾದುದು. ಆವ ಪದಾರ್ಥವಾದಡೇನು? ತನ್ನ ನೇಮಿಸಿ ಬಂದುದ ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಹೊದ್ದಲೀಯದೆ ಭಾವದ ಮುಖದಲ್ಲಿಯೆ ಸಂಧಿಸಿ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯಗರ್ಪಿಸಿಕೊಳಬಲ್ಲಡೆ ಅದೇ ಅಂಗಲಿಂಗಸಂಗಯೋಗ. ೨೧

೧೮೮೩

ತನುವ ತಾಗದ ಮುನ್ನ, ಮನವ ತಾಗದ ಮುನ್ನ, ಆಪ್ಯಾಯನ ಎಡೆಗೊಳ್ಳದ ಮುನ್ನ ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡಬೇಕು. ಗುರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಎಳತಟವಾಗದ ಮುನ್ನ ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಡದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಿಚ್ಚು, ಬಲದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಉರಿ[90] ಹತ್ತಿತ್ತು ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಾದಿಯ. ೨೨

೧೮೮೪

ತನು ಮುಟ್ಟದ ಮುನ್ನವೆ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರೋತ್ರ ನೇತ್ರ ಘ್ರಾಣ ಜಿಹ್ವೆ ತ್ವಕ್ಕು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಮುಟ್ಟದ ಮುನ್ನವೆ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದೊಡೆ ಇಂತಾಗಬೇಕಯ್ಯ. ಇಂತಲ್ಲದವರು ಬರುಕಾಯರೆನಿಸುವರಯ್ಯ. ೨೩

87–87 ಭಾವಿ (ಮೂ) 88–88 ವೆಂ (ಮೂ) 89–89 ಸ್ವಪ್ನೇಂ (ಮೂ) 90 + ಯ (ಮೂ)

೧೮೮೫

ಲಿಂಗಭೋಗೋಪಭೋಗಿಯೆಂದು ತಾ ಮುನ್ನ ಬಿಟ್ಟುದ ಮುಟ್ಟಬಹುದೆ? ತನ್ನ ಸುಖಕ್ಕೆ ತಾ ಭೋಗಿಸಿ, ಲಿಂಗ ಮುಂತಾಗಿ ತಾ ಕೂಡಿದೆನೆನಬಹುದೆ? ಲಿಂದಂಗವನರಿತು ತಾ ಕೂಡಬಲ್ಲಡೆ ತನ್ನಿಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಇಚ್ಛೆಯುಂಟೆ? ತಾ ಕದ್ದ ಕಳವ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳಲರಿಯದೆ, ಇದಿರ ನೀವು ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಕರೆವ ಕಡುಹಕಾರನಂತೆ ಈ ದ್ವಯ ಇದಿರಿಡಬಾರದ ಕುರುಹು. ಲಿಂಗಭೋಗೋಪಭೋಗಿ ತಾನಾದಡೆ, ಉರಿಗೂಡಿಯೇ ಕರಗುವ ಕರ್ಪುರದಿರವಿನಂತಿರಬೇಕು. ಎನ್ನಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಇಮ್ಮಡಿ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸಂಗಗೂಡಿಯೇ ಸುಖಿಸುವ ಲಿಂಗಾಂಗಿಯ ಇರವು. ೨೪

೧೮೮೬

ದುಕೂಲ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ, ಹೇಮ ಮುಂತಾದ ಆಭರಣಂಗಳಲ್ಲಿ, ಮೌಕ್ತಿಕ ಮುಂತಾದ ಪಾಷಾಣಂಗಳಲ್ಲಿ, ಚಂದನ ಗಂಧ ಮುಂತಾದ ಸುವಾಸನೆಯಲ್ಲಿ, ಅಂದಣ ಛತ್ರ ಚಾಮರ ಕರಿ ತುರಗ ಮುಂತಾದ ತಾನು ಸೋಂಕುವ ವೈಭವ ಮುಂತಾದ ಸಕಲಸುಖಂಗಳು ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅಂಗೀಕರಿಸುವನ ಇರವು ವಾರಿಕಲ್ಲು ನೋಡ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ನೀರಹ ತೆರನಂತೆ. ಅಂಬರದ ವರ್ಣ ನಾನಾ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಭ್ರಮಿಸಿ ಕಂಗಳು ಮು*ಚ್ಚಿ* ತೆರವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ ಅದರಂದ ಕಳೆ ಅಳಿದಂತಿರಬೇಕು. ಇದು ಲಿಂಗಭೋಗೋಪಭೋಗಿಯ ಸಂಗದ ಸುಖ ನಿರಂಗದ ನಿಶ್ಚಯ, ಎನ್ನಯ್ಯಪ್ರೀಯ ಇಮ್ಮಡಿ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ವಿರಳವಿಲ್ಲದ ಪರಮಸುಖ. ೨೫

೧೮೮೭

ಅರ್ಪಿತ ಅನರ್ಪಿತವನಾರು ಬಲ್ಲರಯ್ಯ? ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಬುದು ಅನರ್ಪಿತ, ಅರ್ಪಿಸದೆ ಕೊಂಬುದು ಅನರ್ಪಿತ. ಅರ್ಪಿಸಿ ಅರ್ಪಿಸದೆ ಕೊಳಬಲ್ಲಡೆ, ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಾದಿ.+ ೨೬

೧೮೮೮

ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪದಾರ್ಥಂಗಳನರ್ಪಿಸುವೆನೆ? ಅರ್ಪಿಸಲಮ್ಮೆ ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ : ಎನ್ನ ಕಂಗಳು ಕಂಡವಾಗಿ, ಎನ್ನ ಶ್ರೋತ್ರಗಳು ಕೇಳಿದವಾಗಿ, ಎನ್ನ ಕೈಗಳು ಮುಟ್ಟಿದವಾಗಿ, ಎನ್ನ ನಾಸಿಕ ವಾಸಿಸಿತ್ತಾಗಿ, ಎನ್ನ ಜಿಹ್ವೆ ರುಚಿಸಿತ್ತಾಗಿ, ಇಂತಪ್ಪ ಎನ್ನ ಅಂಜಿಕೆಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಬಿಡಿಸಿದರಾಗಿ, ಅದೆಂತೆಂದರೆ: ಎನ್ನ ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮಹತ್ವವ ಮಾಡಿದರಾಗಿ, ಎನ್ನ ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿದರಾಗಿ, ಎನ್ನ ತ್ವಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿದರಾಗಿ, ಎನ್ನ ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿದರಾಗಿ, ಎನ್ನ ನಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿದರಾಗಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿತಂಗಳಾಗುತ್ತಿರ್ದವಾಗಿ ಇನ್ನಂಜೆನಂಜೆನುರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೨೭

– ಟ್ಟಿ (ಮೂ) + **ಅರ್ಥ:** ಇದರ ಮುಂದಿನವಚನ 1884ನೆಯ ವಚನವೇ ಆಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ(ಸಂ).

ಕಾಯದ ಮಹತ್ವ :

೧೮೮೯

ಕಾಯದಿಂದ ಲಿಂಗದರುಶನ; ಕಾಯದಿಂದ ಜಂಗಮದರುಶನ; ಕಾಯದಿಂದ ಪ್ರಸಾದಸಂಪತ್ತು, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಈ ಕಾಯದಿಂದ ನಿ[91]ಮ್ಮು[91]ವ ಕಂಡೆ[92]ನ[92]ಯ್ಯಾ. ೧

೧೮೯೦

ತನುವಿನೊಳಗಿದ್ದು ತನುವ ಗೆದ್ದಳು; ಮನದೊಳಗಿದ್ದು ಮನವ ಗೆದ್ದಳು; ವಿಷಯದೊಳಗಿದ್ದು ವಿಷಯಂಗಳ ಗೆದ್ದಳು, [93]ಅಂಗ[93]ಸಂಗವ ತೊರೆದು ಭವವ ಗೆದ್ದಳು. ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನ ಹೃದಯಕಮಲವ ಬಗಿದು ಹೊಕ್ಕು ನಿಜಪದವನೈದಿದ ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕನ ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆನು. ೨

೧೮೯೧

ಚಿರಂಜೀವಿ ಎಂದರೆ ನಿರೋಗಿ. ಚಿರಂಜೀವಿ ಎಂದರೆ ಸಶಕ್ತನು. ಚಿರಂಜೀವಿ ಎಂದರೆ ಬಹುಕಾಲ ಬದುಕುವವನು. ಚಿರಂಜೀವಿ ಎಂದರೆ ಪ್ರಳಯವ ಮೀರುವವನಲ್ಲ. ದೇಹ ಚಿರಂಜೀವಿಯಾದರೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ಶಬ್ದ ಬೇರುಂಟೆ? ೩

೧೮೯೨

ಭವಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪೃಥ್ವಿಯಾಯಿತ್ತು. ಭವಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪುವಾಯಿತ್ತು. ಭವಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಗ್ನಿಯಾಯಿತ್ತು. ಭವಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ವಾಯುವಾಯಿತ್ತು. ಭವಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಕಾಶವಾಯಿತ್ತು. ಭವಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರಾದರು. ಭವಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುರುದ್ರರಾದರು. ಇದು ಕಾರಣ ಭವಿಯಿಂದಲಾಯಿತ್ತು ಸಕಲಜೀವಜಂತುಗಳೆಲ್ಲ. ಭವಿಯ ಕಳೆದೆವೆಂಬ ಮರುಳ ಜನಂಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ, ಭವಿಯಲ್ಲವೇ ನಿಮ್ಮ ತನುಗುಣಾದಿಗಳು? ಭವಿಯಲ್ಲವೇ ನಿಮ್ಮ ಕರಣಾದಿಗುಣಂಗಳು? ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಭವಿಗಳ ಹಿಡಿದು ಭವಸಾಗರದೊಳಗಾದರು. ನಾನು ಭವಿಯ ಪೂಜಿಸಿ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿಯಾದೆ ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೪

೧೮೯೩

ಭವಿಯ ಭಕ್ತನ ಮಾಡುವುದೇ ಅನಾಚಾರ. ಭಕ್ತನ ಭವಿಯ ಮಾಡುವುದೇ ಸದಾಚಾರ. ಭವಿಯ ಪ್ರಸಾದವ ಭಕ್ತ ಕೊಂಬುವುದೇ ಸದಾಚಾರ. ಭಕ್ತನ ಪ್ರಸಾದವ ಭವಿ ಕೊಂಬುವುದೇ ಅನಾಚಾರ. ಇದು ಕಾರಣ ಭವಿಯ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡು ನಾನು ಭವಂ ನಾಸ್ತಿಯಾದೆ ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೫

91–91 ಮ್ಮ (ಮೂ) 92–92 ನೆ (ಮೂ) 93–93 ಆಂಗ (ಮೂ)

೧೮೯೪

ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿದವರು ಹಲಬರುಂಟು; ಅಂಗವ ಪೂಜಿಸಿದವರು ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ. ಕಾಮವ ತೊರೆದವರು ಹಲಬರುಂಟು; ನಿಃಕಾಮವನಳಿದವರು ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ. ೬

೧೮೯೫

ಲಿಂಗದೊಳಗನುಭವ ಹಿಂಗದ ಕಾರಣ ಅಂಗನೆಯರ ಮೊಲೆ ಲಿಂಗವಾದವು. ತನುವೇ ತನ್ನ ಸುಖ; ಮನವೇ ಪರಮಸುಖ. ಸಕಳೇಶ್ವರಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಲ್ಲಿ ಕಾಮಿ ಎಂಬರು ನಂಬಿಯಣ್ಣನ. ೭

೧೮೯೬

ಮಣ್ಣ ಕಳೆದು ಮಡಕೆಯಿಲ್ಲ; ಹೊನ್ನ ಕಳೆದು ತೊಡಿಗೆಯಿಲ್ಲ; ತನ್ನ ಕಳೆದು ಜಗವಿಲ್ಲ, ತಾನೇ ತನ್ನಿಂದಾದಿಯಿಲ್ಲ. ಸುಖದುಃಖ ಬಂಧಮೋಕ್ಷಂಗಳಿಲ್ಲದ ನಾಹಮ್ಮೆಂದೆನಲಿಲ್ಲದ, ಕೋಹಮ್ಮೆಂದೆನಲಿಲ್ಲದ ನುಡಿಗೆಡೆಯೆನಿಸಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲದ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ನಿತ್ಯಪರಿಪೂರ್ಣ ನೀನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮಾ.೮

೧೮೯೭

ಕಾಯವೇ ನಿನ್ನ ವಾಯವೆಂದು ನಾನೆಂತೆಂಬೆ ! ಕಾಯದಿಂದ ಲಿಂಗವ ಕಂಡೆ, ಕಾಯದಿಂದ ಜಂಗಮವ ಕಂಡೆ, ಕಾಯದಿಂದ ಪ್ರಸಾದವ ಕಂಡೆ, ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವರ ಪೂಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಸಾಧಕನಾದೆ[94]ಯಲ್ಲಾ ಎಲೆ ಕಾಯವೆ. ೯

೧೮೯೮

ಸಾಸಿವೆಯಷ್ಟು ಸುಖಕ್ಕೆ ಸಾಗರದಷ್ಟು ದುಃಖ ನೋಡಾ. ಗಳಿಗೆಯ ಬೇಟವ ಮಾಡಿಹೆನೆಂಬ ಪರಿಯ ನೋಡಾ! ತನ್ನನಿಕ್ಕಿ ನಿಧಾನವ ಸಾಧಿಸಿಹೆನೆಂದರೆ ಬಿನ್ನಾಣ ತಪ್ಪಿತ್ತು ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೦

ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಥೆಗೊಳಿಸಬಾರದು

೧೮೯೯

ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರೆ ಹೊಂದುವವು ದೋಷಂಗಳು; ಮುಂದೆ ಬಂದು ಕಾಡುವವು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು. ಸತಿಪತಿರತಿಸುಖವ ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಿರಿಯಾಳ ಚಂಗಳೆಯರು? ಸತಿಪತಿರತಿಸುಖ ಭೋಗೋಪಭೋಗವ ಬಿಟ್ಟ[95]ನೆ[95] ಸಿಂಧುಬಲ್ಲಾಳನು? ನಿಮ್ಮ ಮುಟ್ಟಿ, ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀಗೆಳಸಿದಡೆ ನಿಮ್ಮ ಚರಣಕ್ಕೆ ದೂರ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧

---

94 + ನ (ಮೂ) 95–95 ರೆ (ಮೂ)

೧೯೦೦

ಅರುಹಿನ ಕುರುಹನರಿಯದೆ ತನುವ ಕರಗಿಸಿ ಮನವ ಬಳಲಿಸಿದಡೇನು ಪ್ರಯೋಜನವು? ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹವ ಮಾಡಿ ವಿಷಯಂಗಳ ಬಂಧಿಸಿ ಆತ್ಮಗೆ ಬಂಧನವ ಮಾಡಿದರೆ ಆತ್ಮದ್ರೋಹ ಕಾಣಿರೊ. ಹೀಗೆ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತನುವ ಒಣಗಿಸಿದರೆ ಹಸಿಯ ಮರನ *ತರಿ*ದು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿದಂತೆ. ತನುವ ಒಣಗಿಸಿದರೇನಯ್ಯ. ಮನದ ಮಲಿನವು ಹಿಂಗದನ್ನಕ್ಕರ? ಭವ ಹಿಂಗಿತುಯೆಂಬ ಭಂಡರನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೨

೧೯೦೧

ಒಲ್ಲೆನೆಂಬುದು ವೈರಾಗ್ಯ, ಒಲಿವೆನೆಂಬುದು ಕಾಯಗುಣ. ಆವ ಪದಾರ್ಥವಾದರೇನು ತಾನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಬಂದುದ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿ ಭೋಗಿಸುವುದೇ ಸದಾಚಾರ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ ಒಲಿಸ ಬಂದ ಪ್ರಸಾದಕಾಯವ ಕೆಡಿಸಲಾಗದು. ೩

೧೯೦೨

ಚೇತನವಳಿದು ಅಚೇತನ ವಸ್ತುರೂಪಾಗಿ ಬಂದಿತ್ತದೇಕೆ ಎಂಬುದ ತಿಳಿದು ಬಂಗಾರವ ಕಳೆದು ಬಣ್ಣವ ನೋಡಬಾರದು; ಕುಸುಮವ ಕಳೆದು ಗಂಧವ ಕಾಣಬಾರದು. ದರ್ಪಣದ ಘಟವ ಕಳೆದು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಬಿಂಬಿಸುವುದೆ? ಅಂಗವ ಕಳೆದು ಲಿಂಗವನರಿಯಬಾರದು. ಲಿಂಗವ ಕಳೆದು ಆತ್ಮನನರಿವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೊ? ಆತ್ಮನ ಚೇತನವ ಬಿಟ್ಟು ನಿಹಿತಜ್ಞಾನವನರಿಯಬೇಕೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನರು ನೀವು ಹೇಳಿರೊ. ಅಂಗವ ಕಳೆದು ಲಿಂಗವ ಕಂಡೆವೆಂಬುದು, ಲಿಂಗವಳಿದು ಆತ್ಮನನರಿದೆನೆಂಬುದು, ಆತ್ಮ[ನ]ನಳಿದು ಅರಿವನರಿದೆನೆಂಬುದು ಅದೇತರ ಪರಿ ಹೇಳಾ? ತೃಷೆ ಅರತು ನೀರ ಕೊಳಬಹುದೆ? ಆಪ್ಯಾಯನವರತು ಓಗರವನುಣಬಹುದೆ? ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಯಿಲದೆ ಲಿಂಗವನರಿಯಬಹುದೆ? ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಚನೆ ಪೂಜನೆ ಹೀನವಾಗಿ ವಸ್ತುವನರಿತೆನೆಂಬ ನಿಶ್ಚಯವಂತರು ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿರಿ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೪

೧೯೦೩

ಕಂಗಳೇಕೆ ನೋಡಬೇಡವೆಂದರೆ ಮಾಣವು. ಶ್ರೋತ್ರಂಗಳೇಕೆ ಆಲಿಸಬೇಡವೆಂದರೆ ಮಾಣವು. [ಜಿಹ್ವೆಯೇಕೆ ರುಚಿಸಬೇಡವೆಂದರೆ ಮಾಣವು] ನಾಸಿಕವೇಕೆ ವಾಸಿಸಬೇಡವೆಂದರೆ ಮಾಣವು. ತ್ವಕ್ಕೇಕೆ ಸೋಂಕಬೇಡವೆಂದರೆ ಮಾಣವು. ಈ ಭೇದವನರಿದು ನುಡಿಯಲು ಸಮಧಾತುವಾಯಿತ್ತು. ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಒಲಿದಕಾರಣ, ಅಭಿಮಾನದ ಲಜ್ಜೆ ಬೇಸತ್ತು ಹೋಯಿತ್ತು.* ೫

– ತೆಂ (ಮೂ) * **ಅರ್ಥ:** ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ವಗುಣ ಧರ್ಮಂಗಳ ಬೇಡವೆಂದರೆ ಬಿಡವು. ಅದು ಕಾರಣ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ತೊರೆದು ಲಿಂಗಸಂಗವ ಮಾಡಬಾರದು, ಮತ್ತೆಂತೆಂದೊಡೆ : ಆ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಸುಖವನೇ ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ವೇಧಿಸಿ ಸಾಮರಸ್ಯವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಾದಿ ಅಭಿಮಾನಂಗಳು ಲಯವಪ್ಪವೆಂಬುದೀ ವಚನದ ಬಹು ಶಬ್ದಕ್ಕೇಕಾರ್ಥ.

೧೯೦೪

ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಕೊಂದಿಹೆನೆಂದಡೆ ಅವು ಕಂದರ್ಪನ ಹಂಗು. ಕಂದರ್ಪನ ಕೊಂದಿಹೆನೆಂದಡೆ ಅವು ಕಂಗಳ ಲಾಭ. ಕಂಗಳು ಮುಚ್ಚಿಯಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವ ಕಾಣಬಾರದು. ಅದು ನಿರಂಗಂಗಲ್ಲದೆ ಜಗದ ಹಂಗಿನವರಿಗಿಲ್ಲ ಎಂದೆ ಗೌರೇಶ್ವರಾ.+ ೬

೧೯೦೫

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಸಪ್ತಧಾತುವನತಿಗಳೆದಲ್ಲಿ ಫಲವೇನು? ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಲೋಭ ಮೋಹ ಮದ ಮತ್ಸರ ವಿಷಯಗಳನತಿಗಳೆದಲ್ಲಿ ಫಲವೇನು? ಇವೆಲ್ಲವ ಕೊಂದ ಪಾಪ ನಿಮ್ಮ ತಾಗುವುದು ಗುಹೇಶ್ವರಾ.* ೭

೧೯೦೬

ಭಕ್ತನ ಮನ ಹೆಣ್ಣಿನೊಳಗಾದರೆ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಕೂಡುವುದು. ಭಕ್ತನ ಮನ ಮಣ್ಣಿನೊಳಗಾದರೆ ಕೊಂಡು ಆಲಯವ ಮಾಡುವುದು. ಭಕ್ತನ ಮನ ಹೊನ್ನಿನೊಳಗಾದರೆ ಬಳಲಿ ದೊರಕಿಸುವುದು ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೮

೧೯೦೭

ಅಂಗವೇ ಭೂಮಿಯಾಗಿ, ಲಿಂಗವೇ ಬೆಳೆಯಾಗಿ, ವಿಶ್ವಾಸವೆಂಬ ಬಿತ್ತು ಬಲಿದು, ಉಂಡು ಸುಖಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದ ಕಾಮಭೀಮಜೀವಧನದೊಡೆಯ. ೯

೧೯೦೮

ಎಲೆ ಗುಡ್ಡ, ನೀ ನುಡಿದ ನುಡಿಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಮನದ ಜಡ್ಡು ಕಳೆಯಿತೆಂದೆನಲಾರೆ. ನಿಜವರಿತ ಬಳಿಕ ಸಂಸಾರ ಬಿಡಬೇಕೊ? ನಿಜವರಿತ ಬಳಿಕ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಹೆಣ್ಣ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಅಘೋರ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ ಕೇದಾರಗುರುದೇವ ಕೇಳಾ ಅಂದಂದಿಂಗೆ. ೧೦

೧೯೦೯

ಹಾವಿನ ಹಲ್ಲ ಕಳೆದು ಹಾವನಾಡಿಸಬಲ್ಲಡೆ [ಹಾವಿನ ಸಂಗವೇ ಲೇಸು ಕಂಡಯ್ಯ, ಕಾಯದ ಸಂಗವ ವಿವರಿಸಬಲ್ಲಡೆ] ಕಾಯದ ಸಂಗವೇ ಲೇಸು ಕಂಡಯ್ಯ. ತಾಯಿ ರಕ್ಕಸಿಯಾದಂತೆ ಕಾಯ ವಿಕಾರವು. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ನೀನೊಲಿದವರು ಕಾಯಗೊಂಡಿದ್ದರೆನಬೇಡ. ೧೧

+ **ಅರ್ಥ:** ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಜಯಿಸಿಹೆನೆಂದಡೆ ಅವು ಕಾಮ ಪಂಚಬಾಣಂಗಳಾಗಿಪ್ಪವು. ಆ ಕಾಮವಿಕಾರವ ಜಯಿಸಿಹೆನೆಂದಡೆ ಅವು ನಯನದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ನೋಡಿ ಬಯಕೆಯಾದ ಕಾರಣ ಕಂಗಳ ಲಾಭವೆನಿಸಿತ್ತು. ಭಿನ್ನದೃಗ್ವಿಷಯಂಗಳ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು ಲಿಂಗದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗಕರುಣವ ಪಡೆಯಬಾರದು. ಅದು ಕಾಯಸ್ವರೂಪರಾದ ಶರಣರಿಗಲ್ಲದೆ ಜಡಕಾಯದ ವರ್ತನೆಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ದೊರೆಕೊಳ್ಳದೆಂದೆನೆಂಬುದರ್ಥ.

* **ಅರ್ಥ:** ಸಕಲಕರಣಂಗಳು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವಾದಡೆ ಅದೇ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು. ಅದಲ್ಲದೆ ಕಳೆಯಬಾರದ ಇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯ ಕರಣಾದಿ ವೃತ್ತಿಗಳ ಕಳೆದು ಪಿಡಿದು ನೋಯಿಸಿ ಲಿಂಗವ ಬೆರಸಿಹೆನೆಂದಡೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದೀ ವಚನಾರ್ಥ.

೧೯೧೦

ಕೈದು ಮೊನೆ ಏರುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ ಕಟ್ಟಬಲ್ಲಡೆ ಕೈದೇನ ಮಾಡುವುದು? ಹಾವು ಬಾಯಿ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಹಿಡಿದ ಮತ್ತೆ ವಿಷವೇನ ಮಾಡುವುದು? ಮನವಿಕಾರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಮಹದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಮತ್ತೆ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೇನ ಮಾಡಲಾಪವು ಜಾಂಬೇಶ್ವರಾ? ೧೨

೧೯೧೧

ಇಂತಪ್ಪ ಭೇದವ ತಿಳಿಯದೆ ಪುರಾತನರ ವಚನವನೋದಿ ಕೇಳಿ ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣನೇ ಬಿಟ್ಟು, ಪ್ರಪಂಚ ಬಿಟ್ಟೆವು ಎಂಬಿರಿ. ಬಿಟ್ಟ ಪರಿಯ ಪೇಳಿರಯ್ಯ. ಹೊನ್ನಲ್ಲವೆ ಆತ್ಮನು? ಹೆಣ್ಣಲ್ಲವೆ ಮನಸ್ಸು? ಮಣ್ಣಲ್ಲವೆ ಪೃಥ್ವಿ ತತ್ವಾಂಶಿಕವಾದ ದೇಹವು? ಇಂತಪ್ಪ ತ್ರಿವಿಧ ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣನೆ ಒಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಬಾಹ್ಯದ ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣನೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಿಟ್ಟಂತಾಯಿತ್ತೆ ಎಲಾ ಮರುಳ ಮಾನವರಿರಾ? ದೇಹವ ದಗ್ಧವ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅನ್ನ ಉದಕವ ಬಿಟ್ಟು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಕಂದಮೂಲ ಪರ್ಣಾಹಾರವ ಭಕ್ಷಿಸಿ, ತನುವ ಒಣಗಿಸಿದರೇನು ದೇಹದಗ್ಧವಾದಂತಾಯಿತ್ತೆ? ಆಗದು. ಹುತ್ತದ ಮೇಲೆ ಬಡಿದು ಸರ್ಪನ ಕೊಂದಂತಾಯಿತ್ತಲ್ಲದೆ ದೇಹದಗ್ಧವಾಗಲರಿಯದು. ಎಲೆ ಮುರಳ ಮಾನವರಿರಾ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ; ಶಿವಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವ ಪಡೆದು ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಶಿವಶರಣನ ದೇಹವು ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ದಗ್ಧವಾಯಿತ್ತಲ್ಲದೆ, ಉಳಿದ ಜೀವಾತ್ಮರ ದೇಹವು ದಗ್ಧವಾಗಲರಿಯದು. ದೇಹದ ಗುಣವ ಬಿಡಬೇಕೆಂಬಿರಿ. ಬಿಡಲಿಕ್ಕೇನು ಕಟ್ಟಿದ ಪಶುಗಳೆ? ಬಿಡಲಿಕ್ಕೇನು ಹಟ್ಟಿಯ ಕುರಿಗಳೇ? ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸದ, ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕದ ಗುಣಗಳ ಬಿಡಬೇಕೆಂಬಿರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟ: ಸೂರ್ಯನ ಬಿಂಬ ಜಲದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು. ಆ ಬಿಂಬ ಹಿಡಿಯಬಲ್ಲರೆ ಗುಣ ಬಿಟ್ಟರೆಂಬೆ. ದೇಹದೊಳಗಣ ಪ್ರಾಣವ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿ ಹಿಡಿಯಬಲ್ಲರೆ ಗುಣ ಬಿಟ್ಟರೆಂಬೆ. ಇಂತೀ ಭೇದವ ತಿಳಿಯದೆ, ತನುಮನವ ಬಳಲಿಸಿ ಭವದತ್ತ ಮುಖವಾಗಿ ಹೋಗುವ ಹೇಸಿ ಮೂಳರ ಕಂಡು ನಾಚಿತ್ತಯ್ಯ ಎನ್ನ ಮನವು ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ. ೧೩

೧೯೧೨

ತಾನು ಪ್ರಪಂಚಿಕನಾಗಿ ಪರಮಾರ್ಥವ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆಯುಳ್ಳೊಡೆ ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀ ವಿವರ್ಜಿಸಿ ಪೂಜಿಸು, ಪರಶಿವನ. ತಾನೂ ಪ್ರಪಂಚಿಯಾಗಿ ಕೀರ್ತಿಯ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆಯುಳ್ಳೊಡೆ ಸರ್ವಜೀವದಯಾಪರತ್ವ ವೃಥಾಭಾಷಾನಿರಾಕರಣತ್ವ ಯಾಚಕರೊಳು ದಾತೃತ್ವವ ಮಾಡಿ ನೋಡಾ ಪರಶಿವನ. ಇದೇ ಅಂತರಂಗದ ವಿಚಾರ, ಇದೇ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ *ಭೂ*ಷಣ. ಇದೇ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೆಂಬ ಮಹಾಬೊಮ್ಮ +ತಾನು+ ಕಂಡ್ಯಾ. ೧೪

– ಭಾ (ಮೂ) +–+ ನಾ (ಮೂ)

೧೯೧೩

ಹೊನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಲಿಂಗವ[+]ನೊಲಿ[+]ಸಬೇಕೆಂಬರು; ಹೊನ್ನಿಗೂ [*]ಲಿಂ[*]ಗಕ್ಕೆಯೂ ವಿರುದ್ಧವೆ? ಹೆಣ್ಣ ಬಿಟ್ಟು ಲಿಂಗವನೊಲಿಸಬೇಕೆಂಬರು, ಹೆಣ್ಣಿಗೆಯೂ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಯೂ ವಿರುದ್ಧವೆ? ಮಣ್ಣ ಬಿಟ್ಟು ಲಿಂಗವನೊಲಿಸಬೇಕೆಂಬರು; ಮಣ್ಣಿಗೆಯೂ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಯೂ ವಿರುದ್ಧವೆ? [96]ಅಂಗ[96]ವಬಿಟ್ಟು ಲಿಂಗವನೊಲಿಸಬೇಕೆಂಬರು; [96]ಅಂಗ[96]ಕ್ಕೂ ಲಿಂಗಕ್ಕೂ ವಿರುದ್ಧವೆ? ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಬಂಧಿಸಿ ಲಿಂಗವನೊಲಿಸಬೇಕೆಂಬರು; ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಗೂ ಲಿಂಗಕ್ಕೂ ವಿರುದ್ಧವೆ? ಜಗವ ಬಿಟ್ಟು ಲಿಂಗನೊಲಿಸಬೇಕೆಂಬರು; ಆ ಜಗಕ್ಕೂ ಲಿಂಗಕ್ಕೂ ವಿರುದ್ಧವೆ? ಇದು ಕಾರಣ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ, ಪರಮಕರುಣಿ, ಪರಮಶಾಂತನೆಂಬ ಲಿಂಗವು ಕೋಪದ ಮುನಿಸು[97]ಳ್ಳಗೆ?[97] ಅರಿದಡೆ ಕಾಣಬಹುದು, ಮರೆದಡೆ ಕಾಣಬಾರದು. ಅರುಹಿಂಗೆ ಕಂಡೊದಗಿದ ಸುಖವು ಮಸಣಯ್ಯಪ್ರಿಯ [98]ಗಜೇಶ್ವರ.[98] ೧೫

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವುಳ್ಳವನಾಗಿರುವುದು

೧೯೧೪

ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಶರಣನು. ತ್ವಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಶರಣನು. ನಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಶರಣನು. ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಶರಣನು. ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಶರಣನು. ಇಂತೀ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ ಎನ್ನನಾಗುಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾದರು ಪ್ರಭುದೇವರು. ೧

೧೯೧೫

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪ್ರವೇಶಿತನಾಗಿ, ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ[99] ಸನ್ನಿಹಿತನಯ್ಯ, ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಲ್ಲದೆ ಅನರ್ಪಿತವ ಮುಟ್ಟಲೀಯನಯ್ಯ, ಅಂಗಗುಣಂಗಳನತಿಗಳೆದು ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾದನು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನು. ೨

೧೯೧೬

ಬೇಕೆನಲಾಗದು ಶರಣಂಗೆ, ಬೇಡೆನಲಾಗದು ಶರಣಂಗೆ. ಬಂದ ಸುಖವನತಿಗಳೆಯಲಾಗದು ಶರಣಂಗೆ, ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಉಂಡು ಉಪವಾಸಿಗಳು, ಬಳಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು. ೩

+–+ ನುತಿ(ಮೂ)*–* ಅಂ (ಮೂ) 96–96 ಅನ್ನ (ಮೂ) 97–97 ಳ್ಳರೆ (ಮೂ) 98–98 ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ (ಮೂ) 99 + ಸನ್ನಿಹಿತ (ಮೂ)

೧೯೧೭

ಉಂಡು ಉಪವಾಸಿ ಬಳಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಾದೆವೆಂಬ ದಿಂಡೆಯ ಮಾತಿನ ಹಿರಿಯರುಗಳೆಲ್ಲ ಕೇಳಿರೊ. ಬಲೆಯೊಳಗಾದ ಹುಲಿಗೆ ಬಲಾತ್ಕಾರವುಂಟೆ? ಲಲನೆಯರ ಸಂಸರ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದು ಚಲನೆಯಿಲ್ಲದ ಬಿಂದು ಉಂಟೆ? ಶಿಲೆಯೊಳಗಣ ಬೆಂಕಿಗೆ ಅಲಂಕಾರ ಉಂಟೆ? ಸಲಿಲದೊಳಗಣ ತೃಷೆಗೆ ಆಪ್ಯಾಯನ ಉಂಟೆ? ಅರಿವನರಿದಂಗೆ [ಮರವೆಗೆ] ತೆರವುಂಟೆ? ತೆರನನರಿದು ಹರಿದಲ್ಲಿ*ಯೇ ಅ*ರಿಕೆ ತಾನೆ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.* ೪

೧೯೧೮

ಸತಿಯ ಕಂಡು ಬ್ರತಿಯಾದ ಬಸವಣ್ಣ. ಬ್ರತಿಯಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾದ ಬಸವಣ್ಣ. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿ ಭವಗೆಟ್ಟನಯ್ಯ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಾಲಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾದಾತ ಬಸವಣ್ಣನೊಬ್ಬನೆ. ೫

೧೯೧೯

ಹೊನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಹೆಣ್ಣ ಬಿಟ್ಟು ಮಣ್ಣ ಬಿಟ್ಟು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಣ್ಣವಿಟ್ಟು ನುಡಿವ ಅಣ್ಣಗಳ ಪರಿಯ ನೋಡಿರೋ. ಹೆಣ್ಣ ಬಿಟ್ಟಡೆಯೂ ಹೊನ್ನ ಬಿಡಿರಿ. ಹೊನ್ನ ಬಿಟ್ಟಡೆಯೂ ಮ[100]ಣ್ಣ[100] ಬಿಡಿರಿ. ಒಂದು ಬಿಟ್ಟಡೆಯೂ ಒಂದು ಬಿಡಿರಿ. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳೆಂತಪ್ಪಿರಿ ಹೇಳಿರಣ್ಣಾ? ಹೆಣ್ಣ ಬಿಟ್ಟು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಅವರೆಂತು ಹೇಳಿದರು? ನೀವೆಂತು ಕೇಳಿದಿರಿ? ಹೆಣ್ಣನು ಹೆಣ್ಣೆಂದರಿವಿರಿ; ಹೊನ್ನನು ಹೊನ್ನೆಂದರಿವಿರಿ; ಮಣ್ಣನು ಮಣ್ಣೆಂದರಿವಿರಿ. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳೆಂತಪ್ಪಿರಣ್ಣಾ? ಬಿಟ್ಟಡೆ ಹೆಣ್ಣು ಹೊನ್ನು ಮಣ್ಣು ಈ ಮೂರನೂ ಬಿಟ್ಟು ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯ ಬಲ್ಲಡೆ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿ ತಪ್ಪದು. ಹಿಡಿದಡೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಹೊನ್ನು ಈ ಮೂರನು ಹಿಡಿದು ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಬಲ್ಲಡೆ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿ ತಪ್ಪದು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : ವೀರಾಗಮೇ "ಮಾತರಃ ಪಿತರಶ್ಚೈವ ಸ್ವಪತ್ನೀ ಬಾಲಕಾಸ್ತಥಾ! ಹೇಮ ಭೂಮಿರ್ನಬಂಧಕಾಃ ಪ್ರಾಜ್ಞಾನಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಾಂ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಹೆಣ್ಣು ಹೊನ್ನು ಮಣ್ಣು ಈ ಮೂರನು ಹಿಡಿದು ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಬಲ್ಲಡೆ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿ. ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆಯೂ ನೀರ ತಾವರೆಯಂತಿಪ್ಪರು ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು. ೬

– ಯ (ಮೂ) * **ಅರ್ಥ:** ಸಕಲಪದಾರ್ಥವ ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿರ್ದ ಜಿಹ್ವಾಲಂಪಟತ್ವ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದವರು, ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ಸಂಸರ್ಗವ ಮಾಡುತ್ತಿರ್ದು ಮನ್ಮಥವಿಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗಭೋಗೋಪಭೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಎಂದು ದಿಂಡೆಯನತನದಲ್ಲಿ ಚರಿಸುವ ಜ್ಞಾನಿಗಳೆನಿಸಿಕೊಂಬುವರೆಲ್ಲ ಆಲಿಸಿರೊ. ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹುಲಿಗೆ ಆ ಬಲೆಯ ಹರಿದು ಹೊರತಾಗಿ ಹೋಗುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಉಂಟೇ ಎಂಬ ಹಾಗೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ತತ್ಸಂಗದಲ್ಲಿರ್ದು, ನಾವು ಯತಿಗಳು ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರು ಎಂದರೆ ಆದೀತೆ? ಆಗಲರಿಯರು ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಜಿಹ್ವಾಲಂಪಟ ಗುಹ್ಯಾಲಂಪಟತ್ವಕ್ಕೊಳಗಾಗಿರ್ದು ನಾವು ಜಿಹ್ವಾಲಂಪಟತ್ವವಿಲ್ಲದವರೆಂದರೆ ಆಗಲರಿಯರು. ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿಪ್ಪ ಮಂದಾಗ್ನಿಗೆ ಕುರು*(ಹಿ)*ಲ್ಲ ಎಂಬ ಹಾಗೆ, ಉದಕದೊಳಗಿಪ್ಪ ವಡಬಾಗ್ನಿಗೆ ತೃಷೆಯಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಮಹಾಲಿಂಗಸ್ವರೂಪ ನಾನೆಂದರಿವ ಜ್ಞಾನ ತಿಳಿದಾತ್ಮಂಗೆ ಜಿಹ್ವಾಲಂಪಟತ್ವ ಗುಹ್ಯಾಲಂಪಟತ್ವವು ಮುಂದುಗೊಂಡು ಚರಿಸುವ ಅಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ತೆರಪಿಲ್ಲ. ಮಹಾಲಿಂಗಸ್ವರೂಪನೆ ತಾನೆಂಬ ನಿಲುಕಡೆಯ ತಿಳಿದು ಜಿಹ್ವಾಲಂಪಟ ಗುಹ್ಯಾಲಂಪಟತ್ವದೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಚರಿಸುವ ಅಜ್ಞಾನವನು ಛೇದಿಸುವಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಸ್ವರೂಪವಾದ ಮಹಾಲಿಂಗವೆ ತಾನಾಗಿರ್ದನೆಂಬುದರ್ಥ.100–100 ಣ್ಣು (ಮೂ)*–* ಡಿ (ಮೂ)

ಏಕಭುಕ್ತೋಪವಾಸಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದು

೧೯೨೦

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಲಿಂಗವಂತನು ಏಕಭುಕ್ತೋಪವಾಸಂಗಳಂ ಮಾಡಲಾಗದು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ದೇವರಾರೋಗಣೆಯು ತಪ್ಪುವುದಾಗಿ, ಆಗಮಮಾರ್ಗ ತಪ್ಪುವುದಾಗಿ, ಶ್ರೀಗುರುವಿನಾಜ್ಞೆ ತಪ್ಪುವುದಾಗಿ, ತನಗೆ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲವಾಗಿ, ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ, ದೋಷಕಾರಿಯಪ್ಪನು ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : "ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಮಾಯುಕ್ತಾ ಏಕಭುಕ್ತೋಪವಾಸಿನಃ । ಪ್ರಸಾದೋ ನಿಷ್ಫಲಶ್ಚೈವ ರೌರವಂ ನರಕಂ ಭವೇತ್ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಇದು ಕಾರಣ ನಿತ್ಯ ನೈಮಿತ್ಯ ಪಂಚಪರ್ವ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಆವ ದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ಎಂದೆಂದೂ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರವೇ ಕರ್ತವ್ಯ ನೋಡಾ. ದೇವರಾರೋಗಣೆಯ ಮಾಡಿಸಿ ಪ್ರಸನ್ನತ್ವವಂ ಪಡೆದು ಪ್ರಸಾದಮಂ ಧರಿಸಿ ಮುಕ್ತರಪ್ಪುದಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೧

೧೯೨೧

ಪೌರ್ಣಮಿ ಬಂದನ್ನಕ್ಕರ ಬಾಯಿ ಬಂಧನದಲ್ಲಿರ್ದ ಚಕೋರನಂತೆ ಇರ್ದೆನಯ್ಯ; ಉಣಲಾಗದೆಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಡಿದು ಇರ್ದವನಲ್ಲ. ಉಣಲಾಗದೆಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರವುಂಟೆ ಲಿಂಗವಂತಂಗೆ? ಅಹೋರಾತ್ರಿ ಅಷ್ಟಭೋಗಂಗಳ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳಬೇಕು. ಮಾಡುವ ನೀಡುವ ನಿಜಭಕ್ತರಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಬಾಯ್ದೆರೆಯದೆ ಇರ್ದೆನು. ಮಾಡಿ ನೀಡಿಹೆನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷದ ಆಪ್ಯಾಯನ ಹಿರಿದಾಯಿತ್ತು. ನೀಡಯ್ಯ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ ಗುಹೇಶ್ವರಂಗೆ. ೨

೧೯೨೨

ಸೋಮವಾರ ಮಂಗಳವಾರವೆಂದು ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನ ಲಿಂಗಭಕ್ತಂಗೆಂತು ಸರಿ ಎಂಬೆನಯ್ಯಾ? ದಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠವೊ? ಲಿಂಗ ಶ್ರೇಷ್ಠವೊ? ದಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಮಾಡುವ ದುರಾಚಾರಿಯ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು. ಆತ ದಿನವೇ ಘನವೆಂದು ದಿನವೇ ದೈವವೆಂದು ಮಾಡುವನಾಗಿ, ಆತ ದಿನಭಕ್ತನು. ಲಿಂಗಭಕ್ತನು ಲಿಂಗವೇ ಘನವೆಂದು ಲಿಂಗವೇ ದೈವವೆಂದು ಮಾಡುವನಾಗಿ, ಆತ ಲಿಂಗಭಕ್ತನು. ಅಂತಾ ದಿನದ ಭಕ್ತಂಗೆಯೂ ಲಿಂಗಭಕ್ತಂಗೆಯೂ ಸಮವೆಂದಡೆ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕ ತಪ್ಪದು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : "ಸೋಮೇ ಭೌಮೇ ವ್ಯತೀಪಾತೇ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಶಿವರಾತ್ರಯೋಃ ! ಏಕ ಭುಕ್ತೋಪವಾಸೇನ ನರಕೇ ಕಾಲಮಕ್ಷಯಂ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ದಿನ ವಾರಂಗಳು ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಏಕಭುಕ್ತೋಪವಾಸಂಗಳಂ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಂಗೆ ಕುಂಬಿನೀಪಾತಕ ನಾಯಕನರಕ ತಪ್ಪದು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೩

೧೯೨೩

ದ್ವಾದಶಮಾಸದೊಳಗೆ ಶ್ರಾವಣಮಾಸದ ಫಲಪುಣ್ಯ ಮಹಾ ದೊಡ್ಡದೆಂದು ವೇದಪುರಾಣಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯಂಗಳಿಂದ ಕೇಳಿ, ಅಂತಪ್ಪ ಶ್ರಾವಣಮಾಸ ತಿಂಗಳ ದಿವಸ ಪರಿಯಂತರವಾಗಿ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ರತನಾಚರಿಸುವರ ಆಚರಣೆಯ ಪೇಳ್ವೆ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಶ್ರಾವಣಮಾಸ ಪಾಡ್ಯದಿವಸ

ಮೊದಲು ಮಾಡಿ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಜಂಗಮದ ಪಾದವ ಪಿಡಿದು ಪತ್ರಿಪುಷ್ಪ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದು ಪಾದಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡು ಆ ಜಂಗಮ ಸಹಿತವಾಗಿ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನಭೋಜನವ ಹಾ ಹಾ ಎಂದು ಒಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು, ಒಡಲತುಂಬಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಮರಳಿ ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಫಲಾಹಾರವೆಂದು ಮಾಡಿಸಿ ತಿಂದು, ನಾವು ಶ್ರಾವಣಮಾಸ ಒಂದೊತ್ತು ಉಪವಾಸ, ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮದ ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದ ತಪ್ಪದೆ ಕೊಂಬ ವ್ರತವುಳ್ಳವರೆಂದು ತಮ್ಮ ಬಿಂಕದ ಮಾತ ಮೂಢಾತ್ಮರ ಮುಂದೆ ಬೀರುವರಯ್ಯ. ಇಂತಪ್ಪ ತಾಮಸಗುಣವುಳ್ಳ ಅಹಂಕಾರಿಗೆ ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರರೆಂದಡೆ ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವು ಮೆಚ್ಚುವನೆ? ಮೆಚ್ಚನಯ್ಯ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕೆಂದ ನೋಡಾ. ೪

೧೯೨೪

ದ್ವಾದಶಮಾಸ, ದ್ವಾದಶ ಚತುರ್ದಶಿ, ದ್ವಾದಶ ಅಮಾವಾಸ್ಯದೊಳಗೆ ಮಾಘಮಾಸ ಚತುರ್ದಸಿ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಅಮವಾಸ್ಯೆ ಫಲಪುಣ್ಯ ಮಹಾದೊಡ್ಡದು ಎಂದು ಸ್ಕಂದಪುರಾಣ, ಬ್ರಹ್ಮೋ[1]ತ್ತರಖಂ[1]ಡ ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ಕೇಳಿ, ಅಂತಪ್ಪ ಮಾಘಮಾಸದ ಚತುರ್ದಶಿ ದಿವಸ ಒಂದೊತ್ತು ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ ಪತ್ರಿಪುಷ್ಪ ಕಡ್ಡಿಬತ್ತಿಯ ತಂದು ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಸ್ನಾನವ ಮಾಡಿ, ಜಂಗಮವ ಕರೆತಂದು ಅರ್ಚಿಸಿ, ಪಾದೋದಕವ ಸೇವಿಸಿ, ಆಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಉತ್ತಮವಾದ ಫಲಾಹಾರ ಅಂಜೀರ ದ್ರಾಕ್ಷ ಹಲಸು ತೆಂಗು ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಮೊದಲಾದ ಫಲಾಹಾರ, ಮತ್ತಂ ಬೆಂಡು ಬೆತ್ತಾಸ ಖರ್ಜೂರಿ ಬುಂದೆ ಮೊದಲಾದ ದೀನಸು ಎಡೆ ಮಾಡಿಸಿ ಪ್ರಸಾದ ಕೈಕೊಂಡು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೋರಿ ತೋರಿ ತಮ್ಮ ಮನ ಬಂದ ಪದಾರ್ಥವ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಗಡಣಿಸಿಕೊಂಡು, ನಾವು ಇಂದಿನ ದಿವಸ ಉದಯದಿಂ ಸಾಯಂಕಾಲ ಪರಿಯಂತರವಾಗಿ ಒಂದೊತ್ತು ಉಪವಾಸವ ಮಾಡಿ ಶಿವಯೋಗವ ಮಾಡಿದೆವೆಂದು ಮೂಢ ಮಂದಮತಿ ಆದವರ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಬಿಂಕವ ಪೇಳಿ, ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಂಗದ ಮೇಲಣ ಲಿಂಗವ ಬಿಗಿಬಿಗಿದು, ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸ್ಥಾವರಲಿಂಗದ ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯಿಂದ ಬೆಳಗ ಕಳೆದು, ಉದಯಕ್ಕೆ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಅಮವಾಸ್ಯೆ ದೊಡ್ಡವೆಂದು ಹಳ್ಳ ಹೊಳೆಗೆ ಹೋಗಿ ಚಳಿಯಲ್ಲಿ ತಣ್ಣೀರೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿ ಸ್ನಾನವ ಮಾಡಿ ಬಂದು, ಜಂಗಮವ ಕರಿಸಿ, ಮೃಷ್ಟಾನ್ನವ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಗಟ್ಟಿಸಿ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಶಿವಯೋಗದ ಪಾರಾಯಣವಾಯಿತ್ತೆಂದು ಮಹಾ ಉಲ್ಲಾಸದಿಂ ತಮ್ಮೊಳು ತಾವೇ ಇರ್ಪರಯ್ಯ, ಇಂತಪ್ಪ ಅವಿಚಾರಿಗಳಾದ ಅಜ್ಞಾನ ಜೀವಾತ್ಮರಿಗೆ ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರರೆಂದಡೆ ಪರಮಶಿವಯೋಗಿಗಳಾದ ಶಿವಶರಣರು ನಗುವರಯ್ಯ. ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ. ೫

೧೯೨೫

ಇಂತಪ್ಪ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿ ಭಿನ್ನಕ್ರಿಯೆಗಳನಾಚರಿಸಿ ಭಿನ್ನಭಾವ ಮುಂದುಗೊಂಡು ವ್ರತವನಾಚರಿಸುವ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಜೀವಾತ್ಮರಿಗೆ ಶಿವನು ಒಲಿ ಒಲಿ ಎಂದರೆ ಎಂತೊಲಿವನಯ್ಯ? ಮತ್ತೆಂತೆಂದೊಡೆ : ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ಸಕಲಪ್ರಪಂಚವ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿ, ಶ್ರೀಗುರುಕಾರುಣ್ಯವ ಪಡೆದು ಲಿಂಗಾಂಗಸಮರಸನಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಮಯ ತಾನೆಂದು ತಿಳಿದು ನೋಡಿ, ಅಂತಪ್ಪ

1–1 ತ್ವಂ (ಮೂ)

ಘನಮಹಾಲಿಂಗ ಇಷ್ಟಬ್ರಹ್ಮವನು ತನುವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತವ ಮಾಡಿ ಆ ತನುಪ್ರಕೃತಿಯಳಿದು ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಯನಾಚರಿಸುವುದು ದಿನಚರ್ಯವಾದ ಸೋಮವಾರ ವ್ರತವೆಂಬೆ. ಅಂತಪ್ಪ ಇಷ್ಟಬ್ರಹ್ಮದ ಚಿತ್ಕಲಾಸ್ವರೂಪವಾದ ನಿಃಕಲಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನು ಮನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತವ ಮಾಡಿ ಆ ಮನಪ್ರಕೃತಿಯನಳಿದು ಆ ನಿಃಕಲಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಸುಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆಗಳನಾಚರಿಸುವುದೇ ದ್ವಾದಶ ಮಾಸದೊಳಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದ ವ್ರತವೆಂಬೆ. ಅಂತಪ್ಪ ಇಷ್ಟಬ್ರಹ್ಮದ ಆನಂದಸ್ವರೂಪವಾದ ನಿರಂಜನ ಭಾವಲಿಂಗನು ಧನವೆಂದಡೆ ಆತ್ಮ. ಅಂತಪ್ಪ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತವ ಮಾಡಿ ಆ ಆತ್ಮಪ್ರಕೃತಿಯನಳಿದು ಆ ನಿರಂಜನಭಾವಲಿಂಗದ ಮಹಾಜ್ಞಾನಾಚರಣೆಯನಾಚರಿಸುವುದೇ ದ್ವಾದಶಮಾಸ, ದ್ವಾದಶ ಚತುರ್ದಸಿ, ದ್ವಾದಶ ಅಮವಾಸ್ಯೆಯೊಳಗೆ ಮಾಘಮಾಸ ಚತುರ್ದಶಿ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ವ್ರತವೆಂಬೆ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗ ಮೊದಲಾದ ಚಿದ್ಘನಲಿಂಗವು ತನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ ಉಂಟೆಂದು ಶ್ರೀಗುರುಮುಖದಿಂದ ತಿಳಿಯದೆ ಲಿಂಗವಿರಹಿತರಾಗಿ ಬಾಹ್ಯದ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪಿಡಿದು ವ್ರತವನಾಚರಿಸುವುದೆಲ್ಲ ಮಾಯಾವಿಲಾಸ. ಭವದ ಬಟ್ಟೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಭವಭಾರಿಗಳಾಗಿ ಭವಕ್ಕೆ ಭಾಜನವಾಗಿ ಕೆಟ್ಟು ಮನುಮುನಿ ದೇವದಾನವ ಮಾನವರು ಮೊದಲಾದ ಸಕಲಲೋಕಾದಿಲೋಕಂಗಳು ತಮ್ಮ ನಿಲವ ತಾನಾರೆಂಬುದನರಿಯದೆ ಇದಿರಿಟ್ಟು ಕೆಟ್ಟುಹೋದರು ನೋಡೆಂದ ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ. ೬

ಭೋಜನ

ಅರ್ಪಿತ ಭಾವವುಳ್ಳವನಾಗಿರುವುದು :

೧೯೨೬

ಮೌನದಲುಂಬುದು ಆಚಾರವಲ್ಲ: ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ, ತುತ್ತಿಗೊಮ್ಮೆ ಶಿವಶರಣೆನ್ನುತ್ತಿರಬೇಕು. ಕರಣವೃತ್ತಿಗಳಡಗುವುವು, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನ ನೆನೆವುತ್ತ ಉಂಡರೆ.೧

೧೯೨೭

ಶಿವನ ಪಾದೋದಕವಲ್ಲದೆ ಕೊಳಲಾಗದೆಂದುದು ವೇದ. ಶಿವನ ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲದೆ ಉಣಲಾಗದೆಂದುದು ವೇದ. ಜಾಬಾಲ ಶಾಖಾಯಂ : "ರುದ್ರೇಣಾತ್ತಮಶ್ನಂತಿ ರುದ್ರೇಣಪೀತಂ ಪಿಬಂತಿ। ರುದ್ರೇಣಾಘ್ರಾಂ ಜಿಘ್ರಂತಿ ತಸ್ಮಾತ್ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ವಿದ್ವಾನ್ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಮೇವ ಸದಾ ಭಕ್ಷಯೇತ್। ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಮೇವಾಶ್ನಿಯಾತ್॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಇದನರಿದು, ಶಿವನ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬಾತನೇ ಸದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಆತನೇ ವಿದ್ವಾಂಸನು, ಆತನೇ ಎಲ್ಲವ ಬಲ್ಲ ಸರ್ವಜ್ಞನಯ್ಯ. ಇಂತಲ್ಲದೆ ಶಿವನ ಪಾದೋದಕವಲ್ಲದೆ ಉಳಿದಾದ ಉದಕವ ಕೊಂಡಡೆ ಸುರಾಪಾನವ ಕೊಂಡ ಸಮಾನ[2]ವಪ್ಪು[2]ದು, ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೨

2-2 ತಪ್ಪ (ಮೂ)

೧೯೨೮

ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಿಲ್ಲದೆ ಕೊಂಬ ಕರ್ಮಿಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿಭೋ, ಅನರ್ಪಿತವು ಏನು ಮಾಡುವುದು, ಅನರ್ಪಿತವು ಏನು ಈವುದು ಎಂದೊಡೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆಗಮವು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ : "ಅಸಮರ್ಪ್ಯಪದಾರ್ಥಂ ಶಂಭೋಭುಂಕ್ತೇ ಉದಕಂ ಪಿಬತಿ ಚ । ಸಮಾಂ ಸಮತ್ತಿ ಮೂತ್ರಂಚ ಭುಂಕ್ತೇ ಖಾದತಿ ಪಿಬತಿ ಚ॥ ಎಂದುದಾಗಿ, ಇದನರಿತು ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರದೇವರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸದೆ ಕೊಂಡೊಡೆ ತನ್ನ ಮಾಂಸ ತನ್ನೆಲುವು ತನ್ನ ಮಲಮೂತ್ರವ ಕುಡಿದು ನುಂಗಿದಂತೆ ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ. ೩

೧೯೨೯

ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡದೆ, ಶಿವಪೂಜೆಯ ಮಾಡದೆ, ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡದೆ ಉಂಬುವರೆಲ್ಲರು ಸತ್ತ ಹೆಣವನ್ನು ಮಲವನ್ನು ಒಂದಾಗಿ ತಿಂಬರಯ್ಯ. ಅಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲಾಗಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಶಿವಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ : "ಯಸ್ತು ಲಿಂಗಾರ್ಚನಂತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಭುಂಕ್ತೇ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟ ಭುಕ್ । ಸ ನರೋ ನರಕಗಾಮೀಸ್ಯಾತ ಸರ್ವಲೋಕ ಬಹಿಷ್ಕೃತಃ । ಅಕೃತ್ವಾ ಪೂಜನಂ ಶಂಭೋ ಯೋ ಭುಂಕ್ತೇ ಪಾಪಕೃತ್‌ದ್ವಿಜ । ಕುಣಪಂ ಚ ಮಲಂ ಚೈವ ಸಮಮಶ್ನಾತಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಿಲ್ಲದೆ ಕೊಂಬ ಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನರಕ ತಪ್ಪದಯ್ಯ ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೪

೧೯೩೦

ಭಕ್ತರಾದೆವೆಂದು ಭವಿಪಾಕವನೊಲ್ಲೆನೆಂಬಿರಿ. ಭವಿಪಾಕವೆಂಬುದೆಂತುಟು ಎಂದೊಡೆ ಕೇಳಿರೇ. ಅಂಗತ್ರಯದಿಂದ ನೋಡಿದಡೆ ಅದು ಭವಿಪಾಕ. ಲಿಂಗತ್ರಯ ನೋಟಕ್ಕದು ಸಲ್ಲದು. ಗುರುಕಾರುಣ್ಯಮುಂಟು ನಾವು ಸದ್ಭಕ್ತರೆಂಬರು. ಅವರಿಗೆ ಅಂಗತ್ರಯ ನೋಟವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಲಿಂಗತ್ರಯದ ನೋಟ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ[3]ಯ[3]ದೋ? ಪಂಚಭೂತಕಾಯವ ತಂದು ಸದ್ಭಕ್ತನೆಂದೊಡೆ ಪ್ರಸಾದ *ನಾಸ್ತಿ* ಎಂದುದು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನ ವಚನ. ೫

೧೯೩೧

ಎಡದ ಕೈಯಲಿ ಲಿಂಗವ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಬಲದ ಕೈಯಲಿ ಮುದ್ದಿಯ ಮಾಡಿ ಉಣು ಉಣು ಎಂದು ಊಡಿಸಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಕಾಣಿರಯ್ಯ, ದೇವರುಂಡಿತೆಂದು ಬಿಗಿ ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಬಿರಯ್ಯ. ದೇವರಿಗೆ ಸಿಪ್ಪೆಯ ತೋರಿ ರಸವ ನೀವು ಉಂಡು ದೇವರನೇಕೆ ದೂರುವರಯ್ಯ? ದೇವರು ಹೀಗೆ ಒಲ್ಲರು. ಉಂಬುವ ಕ್ರಮವ ಹೇಳಿಹೆ ಕೇಳಿರಯ್ಯ; ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ರೂಪ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಪರಿಣಾಮಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಸವಿದು [ಪರಿಣಾಮಿಸುವುದಲ್ಲ, ಸವಿದು] ಪರಿಣಾಮಿಸುವುದು ಎಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ, ಜಿಹ್ವೆಯ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ತಟ್ಟುವ ಮುಟ್ಟುವ ಷಡ್ರಸ್ನಾನದ ರುಚಿಯ ತಾನೆನ್ನದೆ ಲಿಂಗವೇ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯವುಳ್ಳರ ಸವಿದು ಪರಿಣಾಮಿಸುವುದಯ್ಯ, ನಾಸಿಕದ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ

3–3 ಹ (ಮೂ) *–* ಶಾಂತಿ (ಮೂ)

ವಾಸಿಸುವ ಷಡ್ವಿಧಗಂಧಂಗಳ ಭೋಗವನರಿದು ಭೋಗಿಸುವುದು ಲಿಂಗ ತಾನೆ [ನೋಡಾ]. ನೇತ್ರದ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ತಟ್ಟುವ ಷಡ್ವಿಧ ರೂಪಿನ ಭೋಗಂಗಳ ಭೋಗಿಸಿ, ಪರಿಣಾಮಿಸುವುದು ಲಿಂಗ ತಾನೆ ನೋಡಾ. ತ್ವಕ್ಕಿನ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಂಕುವ ಷಡ್ವಿಧ ಸ್ಪರ್ಶನದ ಭೋಗಂಗಳ ಭೋಗಿಸಿ ಸುಖಿಸುವುದು ಲಿಂಗ ತಾನೆ ನೋಡಾ. ಶ್ರೋತ್ರದ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ತಟ್ಟುವ ಷಡ್ವಿಧ ಶಬ್ದಂಗಳ ಭೋಗಾದಿಭೋಗಂಗಳ ಭೋಗವ ಸುಖಿಸಿ ಪರಿಣಾಮಿಸುವುದು ಲಿಂಗ ತಾನೆ ನೋಡಾ. ಭಾವದ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ತೀವಿ ಸಲೆಪೂರ್ಣವಾಗಿರ್ದು ಷಡ್ವಿಧ ತೃಪ್ತಿ ಭೋಗಾದಿ ಭೋಗಂಗಳ ಭೋಗಿಸಿ ಸುಖಿಸಿ ಪರಿಣಾಮಿಸುವಾತ ಲಿಂಗದೇವನೆಂದರಿದು. ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಪದಾರ್ಥವ ಸರ್ವತೋಮುಖಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲ *ಬಾಯಾ*ಗಿ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡು ಆ ಸರ್ವಜ್ಞ ಪ್ರಸಾದದೊಳಗಡಗಿರ್ದನಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೬

೧೯೩೨

ತೊಗಲ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶಿಲೆಯ ಲಿಂಗವ ಹಿಡಿದು, ಮಣ್ಣ ಪರಿಯಾಣದಲ್ಲಿ ಓಗರವನಿಕ್ಕಿ ಲಿಂಗನೈವೇದ್ಯವ ತೋರಿದಡೆ ಓಗರ ಸವಿದುದಿಲ್ಲ. ಕೈ ನೈವೇದ್ಯದ ರುಚಿಯನರಿದುದಿಲ್ಲ. ಒಳಗು ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದೆ ಮುಟ್ಟಿ ಅರ್ಪಿತವೆಂದಡೆ ಮೆಚ್ಚುವರೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಗಳು? ಉಂಡವನುಂಡಂತೆ ತೇಗುವ ಸಂದಳಿದು ದ್ವಂದ್ವಹಿಂಗಿ ನಿಜವಾ[4]ವುದೆಂ[4]ಬುದ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ, ಕೊಂಡವರಾರುಂಬುದ ಭಾವಿಸಿ ಭಾವಿಸುವುಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ, ಭಾವನೆಗೆ ಬಂದವರಾರೆಂಬುದ ವಿಚಾರಿಸಿ ಬೀಜ ನೆರೆ ಬಲಿದು ಪುನರಪಿ ಬರ್ಪಂತೆ ಲಿಂಗವು ತಾನಾಗಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದೆ ಸೋಂಕುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಅರ್ಪಿತ ನಿಂದಾಯಿತ್ತಾಗಿ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಮರ್ಪಣ.* ೭

– [illegible] (ಮೂ) 4–4ರೆಂ(ಮೂ) * **ಅರ್ಥ:** ಸಮರಸಭಾವವ ತಿಳಿದು ಚರಿಸಲರಿಯದ ಭಿನ್ನಭಾವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಜಡಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ಕಲಾಲಿಂಗವಲ್ಲದ ಜಡಲಿಂಗವನು ಗ್ರಹಿಸಿ, ಮೃತ್ತಿಕೆಯ ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಥವನೆಡೆಮಾಡಿ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೈವೇದ್ಯವ ಮಾಡಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿದಡೆ ಆ ಪದಾರ್ಥವು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಜಡಹಸ್ತದಿಂದೆ ಪದಾರ್ಥವನರ್ಪಿಸಿ ಕೊಂಡಡೆ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಸಾದಸ್ವೀಕಾರವಳವಡಲಿಲ್ಲ. ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಭಿನ್ನಭಾವದಲ್ಲಿ ತೊಗಲಕೈಯಲ್ಲಿ ಶಿಲೆಯ ಲಿಂಗವ ಪಿಡಿದು ಮಣ್ಣ ಪರಿಯಾಣದಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಥವನೆಡೆಮಾಡಿ ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿದಡೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆ ಈ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು. ಅರಿವಿನ ಹಸ್ತವೇ ಈ ಹಸ್ತವು, ಚಿತ್ ಪರಿಯಾಣವೇ ಈ ಪರಿಯಾಣವು, ಆತ್ಮನೆಂಬ ನೈವೇದ್ಯವೇ ಈ ನೈವೇದ್ಯವು ಎಂಬ ಸಂಬಂಧವ ತಿಳಿದಾಚರಿಸುವ ಶರಣರುಗಳು ಒಡಂಬಡುವರೆ? ಹುಳಿಯನುಂಡವ ಹುಳಿಯನೆ ತೇಗುವ, ಸಿಹಿಯನುಂಡವ ಸಿಹಿಯನೆ ತೇಗುವ ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಭಿನ್ನಭಾವಿಗಳು ಶರಣ ಲಿಂಗವೆಂಬೆರಡಳಿದು ಶರಣಲಿಂಗ ಒಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಪರಾಂಬರಿಸಿ ರೂಪಪದಾರ್ಥವನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದಷ್ಟಕ್ಕೆ ಆ ಪದಾರ್ಥ ಕೈಕೊಂಡವರಾರು? ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತೆಂದು ನೆನೆದು, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂದು ನೆನೆದಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿ ಬಂದವರಾರು? ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿ ಬಂದಿಪ್ಪುದೆಂದು ಪರಾಂಬರಿಸಿ ಅದು ಹೇಗೆಂದೊಡೆ; *(ಬಿ)*ತ್ತವು ಅಧಿಕವಾಗಿ ದೃಢವಾಗಿ ಮರಳಿ ಅಂಕುರವಾಗುವ ಹಾಗೆ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂಬ ನೈಷ್ಠೆಯುಂಟಾದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಚಿತ್ಕಲೆಯ ಮನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಬೇರೆ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಬೇರೆ ಎಂಬ ಸಂಕಲ್ಪವಿಲ್ಲದೆ ರೂಪಿನೊಳಗಣ ಪಂಚವಿಷಯಂಗಳು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ತಟ್ಟಿದಷ್ಟಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂದು ರೂಪು ಪದಾರ್ಥವನರ್ಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿ ರೂಪಿನೊಳಗಣ ಪಂಚ ವಿಷಯಗಳನರ್ಪಿಸಿಕೊಂಬುದೆಂಬ ತನ್ನ ಸಮರಸಜ್ಞಾನದಿಂದವೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಪಂಚವಿಧಲಿಂಗಂಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಣೆಯಾದುದಾಗಿ, ರೂಪು ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾರ್ಪಣವಾದಲ್ಲಿ ಆ ರೂಪಿನೊಳಗಣ ರುಚಿ+(ಯು)+ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿತವಾಗುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದರ್ಥ. *–* ಬೆ (ಮೂ) +–+ ಯ (ಮೂ)

ಭರಿತಾರ್ಪಣ : ಮಿತಾಹಾರಿಯಾಗಿರುವುದು

೧೯೩೩

ಭರಿತಾರ್ಪಣವೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆಯರತು ಒಂದನೊಂದನಿರಿಸೆಂದು ಸಂದಣಿಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದ ದ್ರವ್ಯವೆಯ್ದದೆಂದು ತಂದು ಸುರಿ ಎನ್ನುತ್ತ, ಸಂದ ದ್ರವ್ಯವ ಮತ್ತೆ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಇರುತ್ತ. ಮತ್ತೆ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ ದ್ರವ್ಯಂಗಳು ಬಿಸುರಿ ಬಂದು ಸೋಂಕಲಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತಿರಿಸಬಹುದೆ? ಕಟ್ಟಳೆಯ ಮೀರಿ ಸೋಂಕಿದುದ ಮತ್ತೆ ಅರ್ಪಿಸಬಹುದೆ? ಇದು ಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಕೆರಹಿನಳತಕ್ಕೆ ಕಾಲ ಕಡಿಯಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಬಸುರಿಂಗಾಗಿ ಬಣಬೆಯ ಸುಡದೆ, ಕಿಂಚಿತ್ತು ವಿಷಯಲಂಪಟಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಪಂಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವನೆಂದೂ ಮುಟ್ಟದೆ, ಅವರು ತಮ್ಮಳವನರಿದು ಮಾಡಿದಂತೆ ತಾ ತನ್ನ ವೇಳೆಯನರಿತು ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮಹಾನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕುಂಭಂಗಳನದ್ದಿ ತೆಗೆದಲ್ಲಿ ಕುಂಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅಂಬು, ಅಂಗಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದ್ರವ್ಯ ಪದಾರ್ಥಂಗಳ ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು ಭರಿತಾರ್ಪಣದ ಸಂಗ, ಇದು ಲಿಂಗ ಸೋಂಕಿನ ಅಂಗದ ವಿವರ. ಹೀಂಗಲ್ಲದೆ ತಂದು ಸುರಿಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಕೊಂಡಷ್ಟು ಕೊಂಡು ಇಂತೀ ಭರಿತಾರ್ಪಣ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವ ಕಂಡವರು ಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಎಂದು ಕೊಡುವ ಭಂಡನ ಭರಿತಾರ್ಪಣ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದಾಗಿ, ಇದು ಕಾರಣದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ ಶಕಟಕ್ಕೆ ಅಂಗುಲದಷ್ಟು ತೃಣಭಾರವಾದಂತೆ ಇದು ಶಿವಲಿಂಗಾಂಗಿಗಳು ಒಪ್ಪದ ತೆರ. ಇಂತೀ ಗುಣ ಭರಿತಾರ್ಪಣಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂದುದ ಸಂದುದ ಬಂಧಂಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಚ್ಛಂದವಿಲ್ಲದೆ ಆ ಲಿಂಗಘಟಕ್ಕೆ ಸಲುವ ಪ್ರಮಾಣಂಗಳನರಿದು ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡುವುದು ಭರಿತಾರ್ಪಣ. ಈ ಗುಣ ಭೋಗ ಬಂಕೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಣ.+ ೧

+ **ಅರ್ಥ** : ಭರಿತಾರ್ಪಣ ಆಚರಣೆಯುಳ್ಳವರು ನಾವೆಂದು ನೂತನವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಕಂಡು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೀಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವಲ್ಲಿ, ಶಿವನು ಅವರ ಮನದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಪ್ರೇರಿಸಿಕೊಟ್ಟಷ್ಟನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂಬ ಲಿಂಗಾಣತಿಯ ಬಿಟ್ಟು, ಒಂದೊಂದು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ನೀಡೆಂದು ಸಂಭ್ರಮಗೊಳ್ಳುತ್ತ, ನೀಡಿದ ಪದಾರ್ಥವು ಸಾಲವೆಂದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತಂದು ನೀಡೆನುತ್ತ, ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಪದಾರ್ಥವ*(ದು)* ಬಳಿಕ ಸಾಧನ ದ್ರವ್ಯಂಗಳು ಸಾಲದೆ ಹೋದವೆಂದು ಧಿಕ್ಕರಿಸುತ್ತ, ಬಳಿಕ ಹಸ್ತಮಿಶ್ರದಿಂದ ಪದಾರ್ಥಗಳನು ಎಡಬಲಕ್ಕೆ ನೀಡುತ್ತ, ಹಸ್ತವ ಬೀಸಿದಲ್ಲಿ ಸಿಡಿದು ಬಂದು ತನ್ನ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಳಿಕಾ ಎಡೆಯ ಬಿಡಬಹುದೆ? ತನ್ನ ಭರಿತಾರ್ಪಣವನು ಪ್ರಮಾಣನು ಮೀರಿ ಕಟ್ಟಿದುದ ಬಳಿಕ ಕೊಂಬುದಕ್ಕಾದೀತೆ? ಉಂಬುವುದಕ್ಕೂ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೂ ಆಗದ ಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಕೆರಹಿನ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಕಾಲ ಕಡಿಹಿಸಿಕೊಂಡವನ ಹಾಗೆ ಸಂಕಟಬಡದೆ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕಿಚ್ಚಿಂಗೆ ಬಣಬೆಯ ಸುಟ್ಟು ಚಿಂತಿಸುವವನ ಹಾಗೆ ದುಃಖಕ್ಕೊಳಗಾಗದೆ, ಸ್ವಲ್ಪವಾದ ಜಿಹ್ವಾಲಂಪಟಕ್ಕಾಗಿ ನೂರಾರು ಕುಳಿತು ಸಲಿಸುವಲ್ಲಿ ನಾವು ಭರಿತಾರ್ಪಣವ ಆಚರಣೆಯುಳ್ಳವರು. ಮೇಲಾಗಿ ನೀಡಿಸಿಕೊಂಬುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೀಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಆ ನೀಡುವವರು ತಮ್ಮ ಪದಾರ್ಥದ ಪ್ರಮಾಣವ ತಿಳಿದು ನೀಡುವ ಹಾಗೆ ಆ ಭರಿತಾರ್ಪಣದ ಆಚರಣೆಯುಳ್ಳಾತನು ತನ್ನ ಸಮಯವ ತಿಳಿದು ಅನುಭವಿಸಿ ದೊಡ್ಡ ಹೊಳೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕೊಡ ಚಟ್ಟಿಗೆ ಮೊಗೆಗಳನು ಮುಳುಗಿಸಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ತೆಗೆದಲ್ಲಿ ಆ ಭಾಂಡಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಕವು ತುಂಬಿ ಬರುವವು ಎಂಬ ಹಾಗೆ ತನ್ನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಸಲುವಷ್ಟು ಮೇಲು ಸಾಧನ ದ್ರವ್ಯಂಗಳನು ಕಡುಬು ಕಜ್ಜಾಯ ಬೋನ ಮೊದಲಾದವನು ನೀಡಿಸಿಕೊಂಡನುಭವಿಸುವುದು ಭರಿತಾರ್ಪಣದಾಚರಣೆಯು. ಈ ಆಚರಣೆಯು ಲಿಂಗದೇಹಿಗಳಾಗಿರುವ ಶರಣರುಗಳಾಚರಣೆಯ ವಿಚಾರವು ಇದು ಬಿಟ್ಟು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ತರಿಸಿ ನೀಡಿಸಿಕೊಂಡು ಉಂಬಷ್ಟು ಉಂಡು ಉಳಿದುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಭರಿತಾರ್ಪಣದಾಚರಣೆಯುಳ್ಳವರು ನಮ್ಮ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವನು ಕಂಡ ಕಂಡವರಾದರೂ ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಉಣ್ಣಿ ಎಂದು ಕೊಡುವ ಆಚಾರಭ್ರಷ್ಟರ ಆಚರಣೆಯುಲಿಂಗಕ್ಕೆ→

– ನು (ಮೂ)

೧೯೩೪

ಭರಿತಾರ್ಪಣವೆಂದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ಮತ್ತೆ, ಪ್ರತಿಪ್ರಸಾದವೆಂದುಕೊಂಬಲ್ಲಿ ಭರಿತಾರ್ಪಣವೆಂತುಂಟಾಯಿತ್ತು? ತನ್ನಯ ಘಟದ ಹೆಚ್ಚುಗೆಯೆ? ಅಲ್ಲದೆ ಭರಿತಾರ್ಪಣದ ವ್ರತದ ನಿಶ್ಚಯವೊ? ಕಟ್ಟಿನ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಪುನರಪಿಕ್ರೀಯುಂಟೆ? ಸತ್ಯ ಜಾರಿದ ಮತ್ತೆ ಮುಕ್ತಿಯ ಪದ ಅವಗುಂಟೆ? ಇಂತೀ ಕಂಡವರ ಕಂಡು ಕೈಕೊಂಡು ಅವರೊಂದಾಗಿ ಆಡಿ, ಅವರ ಸಂಸರ್ಗದಂದವ ಕಲಿತು, ಅವರು ಹಿಂ*(ಗಿ)*ದ ಮತ್ತೆ, ತಾನೆಂದಿನಂತಹ ಕ್ರಿಯಾಭಂಡನು. ಭರಿತಾರ್ಪಣ ಭಂಡನು. ಮತ್ತಾವ ಕ್ರೀಯಲ್ಲಿಯೂ ತಪ್ಪಿ, ಆ ತಪ್ಪಿಗೆ ವ್ರತವ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿಹೆನೆಂಬ ದುರ್ಮತ್ತ ಸುರಾಪಾನರಿಂದತ್ತ ಕಾಣದಿರ್ದಡೆ ಭಕ್ತಿಗೆ ಸಲ್ಲ, ಯುಕ್ತಿಯವಂಗಿಲ್ಲ ಸದ್ಭಕ್ತರೊಳಗಲ್ಲ, ಮಿಕ್ಕಾದ ಕೃತ್ಯ ಅವಂಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಸತ್ಯ, ಭೋಗ ಬಂಕೇಶ್ವರಲಿಂಗ·ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ.+ ೨

೧೯೩೫

ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬುತಿದ್ದ ಮತ್ತೆ ಪದಾರ್ಥದ್ರವ್ಯಂಗಳು ಇದಿರೆಡೆಯಾಗಿ ಬರಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಕರದಲ್ಲಿಯೇ ದ್ರವ್ಯವ ಸಮರ್ಪಿಸಬಹುದೆ? ಅಹುದೆಂದಡೆ ಕ್ರೀಸೂತಕ ಅಲ್ಲ ಎಂದಡೆ ಪ್ರಥಮಪ್ರಸಾದ ಅವರಿಗಿಲ್ಲ. ಇಂತೀ ಉಭಯವನರಿದು ಅರ್ಪಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಲಿಂಗಾಂಗಸಹಭಾಜನವೆಂಬೆ. ಅಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ

→ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವಾಗಿ ಇದು ನಿಮಿತ್ಯವಾಗಿ ಆವುದಾನೊಂದು ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಪೂರಿತವಾದ ಬಂಡಿಗೆ ಬೆರಳಷ್ಟು ಕಡ್ಡಿ ಭಾರವಾಗುವದು ಎಂಬ ಹಾಗೆ ತನ್ನ ದೇಹ ಪ್ರಮಾಣವ ಮೀರಿ ನೀಡಿಸಿಕೊಂಡು ದಣಿವುದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಗಳಾದ ಶರಣರು ಒಡಂಬಡದಾಚರಣೆಯು. ಇಂತೀ ಸದ್ಗುಣ ಭರಿತಾರ್ಪಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಡೆಯಲ್ಲಿರ್ದುದನುಂಬಷ್ಟು ಉಂಡು ಉಳಿದುದಕ್ಕೇನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಾಧೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಲಿಸದೆ, ಆ ಲಿಂಗದೇಹಕ್ಕೆ ಸಲುವಳಿಯಾಗುವ ಮಿತಿಗಳ ತಿಳಿದು ಅನುಭವಿಸುವುದು ಭರಿತಾರ್ಪಣೆಯಾಚರಣೆಯು. ಈ ಆಚರಣೆಯು ಶಿವನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವೆಂಬುದರ್ಥ. *–* ಗ (ಮೂ)

+ ಅರ್ಥ: ನಾವು ಭರಿತಾರ್ಪಣದಾಚರಣೆಯುಳ್ಳವರೆಂದು ಮಾಡಿದ ಪದಾರ್ಥವನೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ವೇಳೆ ನೀಡಿಸಿಕೊಂಡು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೈವೇದ್ಯವ ಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬಳಿಕ, ಮೇಲಾಗಿ ಪದಾರ್ಥದ್ರವ್ಯಂಗಳು ಬರಲು, ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವಾಯಿತ್ತೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಲ್ಲಿ ಭರಿತಾರ್ಪಣದಾಚರಣೆ ಹೇಗಾಯಿತ್ತು? ತನ್ನ ದೇಹದ ಕಕ್ಕುಲಿತೆಯೊ? ಅದು ಅಲ್ಲದೆ ಭರಿತಾರ್ಪಣದಾಚರಣೆಯ ಯಥಾರ್ಥವೊ? ಕಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಶೀಲವ್ರತಾಚಾರಂಗಳು ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಮೇಲುಶೀಲ ಮೇಲುವ್ರತಂಗಳ ಕಟ್ಟುಮಾಡಿಕೊಂಬುದುಂಟೆ? ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಹಾಗೆ ಭರಿತಾರ್ಪಣದಾಚರಣೆಗೆ ಮೇಲಾಗಿ ನೀಡಿಸಿಕೊಂಬುದುಂಟೆ? ಇಲ್ಲ. ಯಥಾರ್ಥವಾದಾಚರಣೆ ತೊಲಗಿದ ಬಳಿಕ ಮೋಕ್ಷ ಮಾರ್ಗವು ಆತನಿಗುಂಟೆ? ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಕಂಡ ಕಂಡವರ ನೋಡಿ, ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ಕಟ್ಟೆಂದು ಭರಿತಾರ್ಪಣದಾಚರಣೆ ಎಂದು ಕಟ್ಟುಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅವರೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಚರಿಸಿ ಅವರ ತತ್ಸಂಗದಲ್ಲಿರ್ದು ಅವರಾಚರಣೆಯನಭ್ಯಾಸವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಚರಿಸುತ್ತಿರ್ದು, ಅವರು ತೊಲಗಿಹೋದ ಬಳಿಕ ತಾ ಮೊದಲಿನ ಹಾಗಾಗುವ ಆಚಾರಭ್ರಷ್ಟ⁵ನು⁵ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ತಪ್ಪುಕನಾಗಿದ್ದಾತನು. ಭರಿತಾರ್ಪಣದಾಚರಣೆ ತಪ್ಪುಕನಾಗಿದ್ದಾತನು. ಬಳಿಕಾವುದಾನೊಂದು ಕ್ರೀಯಲ್ಲಿಯೂ ತಪ್ಪುಕನಾಗಿ ಆ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಮೇಲುಶೀಲ ಮೇಲುವ್ರತವ ಮಾಡಿಕೊಂಡನೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನಿ ಜೀವಕನು *(ಕಳ್ಳ)* ಗುಡಿಕನಿಂದ ಕ್ಷೀಣನು. ಇದ ಕಾಣದಿರ್ದಡೆ ಭಕ್ತಿಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲ. ಮೋಕ್ಷವಾತಂಗಿಲ್ಲ. ಶಿವಭಕ್ತರೊಳಗಲ್ಲ, ಉಳಿದಾದ ಆಚರಣೆಯಾತಂಗಿಲ್ಲ, ಇದು ಯಥಾರ್ಥ, ಪರಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತಾರ್ಕಣೆಯಾಗಿ ಎಂಬುದರ್ಥ. 5–5 ನ(ಮೂ) *–*ಕರುಳ (ಮೂ)

ಹಡುಹಿಂಗೆ ನೆರೆದ ತುಡುಗುಣಿಯಂತೆ ಬಾಯೊಳಗಣ ಕಚ್ಚು ದೇಹದೊಳಗಣ ಮುರುಹು. ಅವಂಗಾವ ನೇಮವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಸತ್ಯ ಭೋಗಬಂಕೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ.* ೩

೧೯೩೭

ಅಚ್ಚಪ್ರಸಾದಿ ಅಚ್ಚಪ್ರಸಾದಿಗಳೆಂದು ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಬೊಗಳುವ ಕುನ್ನಿಗಳ ನೋಡಾ. ಬರನ ನಾಡಿಂದ ಬಂದ ಬಣಗುಗಳ ಹಾಗೆ ಮತ್ತೆ ಇಕ್ಕಿಹರೊ ಇಕ್ಕರೊ ಎಂದು ಒಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಮಿ[7]ಕ್ಕು[7]ದ ಬಿಸುಡುವ ಕುನ್ನಿಗಳ ಮೆಚ್ಚುವ[8]ನೆ[8] ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ? ೪

೧೯೩೮

ಅಚ್ಚಪ್ರಸಾದಿ ಅಚ್ಚಪ್ರಸಾದಿಗಳೆಂಬ ಹುಚ್ಚರ ನಾನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ, ಲಿಂಗದ ಹವಣನರಿಯದೆ ತನ್ನ ಒಡಲ ಹವಣೆಗೆ ಗಡಣಿಸಿಕೊಂಬ ದುರಾತ್ಮರ ನಾನೆಂಬೆನಯ್ಯ? ತನ್ನ ಒಡಲ ಹವಣಿಂಗೆ, ಮನವು ಸಾಕೆಂದು ತೃಪ್ತಿಯಾದ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತಕ್ಕೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಸಲ್ಲುವುದು ಹೇಳಿರೆ? ಆ ಲಿಂಗವು [9](ಮುಟ್ಟಿ)[9]ದ ಅನರ್ಪಿತವನುಂಡು ಅಚ್ಚಪ್ರಸಾದಿಗಳೆನಿಸಿಕೊಂಬವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತ ಶರಣರು ಮೆಚ್ಚುವರೆ? ಬಂದ ಸಕಲಪದಾರ್ಥಗಳೆಲ್ಲವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಕೊಳಬಲ್ಲಡೆ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಆತನೇ ಅಚ್ಚಪ್ರಸಾದಿ. ೫

೧೯೩೯

ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಪದಾರ್ಥಂಗಳನರ್ಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಳೆಯುಂಟು. ತನ್ನ ಘಟದ ಲಕ್ಷಣವುಂಟು. ಇಂತೀ ಉಭಯವ ಪ್ರಮಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಅರ್ಪಣ[10]ದಿಂದ[10] ಅರ್ಪಿಸುವಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಯ ಅಭಿಲಾಷೆಯಿಂದ ಸತ್ಯ ಸದ್ಯೆವರ ಸಹಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷುತ್ತಿನಾಪೇಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಪುನರಪಿಯಾಗಿ ಇಕ್ಕು ತಾ ಎಂದಡೆ ಅದು ತನ್ನ ಕ್ಷುತ್ತಿನ ಭೇದ[11]ವೊ?[11] ಭರಿತಾರ್ಪಣದ ಯುಕ್ತಿಯ ಭಿತ್ತಿಯೊ? ಭರಿತಾರ್ಪಣವೆಂಬಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ [12]ಮುಟ್ಟೆ[12]ನೆಂಬ ಕಟ್ಟೊ? ಅಲ್ಲ, ಸಾಧಕಾಂ[13]ಗಿ[13]ಗಳ ಸಂಗದ ಗುಣದಿಂದ ಬಂದ ಮುಟ್ಟೊ?

---

* **ಅರ್ಥ:** ಭರಿತಾರ್ಪಣದಾಚರಣೆಯುಳ್ಳಾತನು ಸಕಲಪದಾರ್ಥವನು ಒಂದೇ ಬೇಳೆ ನೀಡಿಸಿಕೊಂಡು ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ. ಆ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾಧವ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿರ್ದ ಬಳಿಕ ನೂತನವಾದ ಕಡುಬು ಕಜ್ಜಾಯ ಮೊದಲಾದ ಮೇಲು ಸಾಧನ ದ್ರವ್ಯಂಗಳು ಮೇಲಾಗಿ ಬರಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಉಂಬುತ್ತಿರ್ದ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಪದಾರ್ಥಂಗಳ ಸಮರ್ಪಿಸಬಹುದೆಂಪಡೆ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಭಿನ್ನವು. ಅರ್ಪಿಸಬಾರ[6]ದೆಂ[6]ದಡೆ ಮನದಲ್ಲಿ ಬಯಕೆಯುಂಟಾದ ಕಾರಣ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಪ್ರಸಾದ ಅವರಿಗಿಲ್ಲ. ಈ ಎರಡು ಭಾವವನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದ ಪದಾರ್ಥವನು ಸಹಜವಾಗಿ ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ಆ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾಧವ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಲಿಂಗದೇಹಿಗಳಾದ ಶರಣರೆಂಬೆನು. ಸಕಲಪದಾರ್ಥವನು ಒಂದೇ ಪರಿಯಾಣದಲ್ಲಿ ನೀಡಿಸಿಕೊಂಡು ಲಿಂಗದ ಶೇಷವ ತಾನು ಕೊಂಬುತ್ತ ತಮ್ಮ ಶೇಷವ ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸುತ್ತ ಲಿಂಗವು ತಾವು ಒಡಒಡನೆ ಸಮವರ್ತಿಯ ಮಾಡುವಂಥ ಸಹಭೋಜನಸ್ಥಲದ ಆಚರಣೆಯುಳ್ಳವರೆಂಬೆ. ಇಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಮಾಂಸಕ್ಕೆ ನೆರೆದ ಶುನಿಗಳ ಹಾಗೆ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಮಾಂಸವ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೊಂದು ಬಂದಲ್ಲಿ ಗುರ್ರೆಂಬ ಹಾಗೆ. ತನ್ನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಾಗಿ ಬಂದ ಪದಾರ್ಥವನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಎಡಬಲದಲ್ಲಿರ್ದವರು ನಿನ್ನಾಚಾರಕ್ಕಿದು ಸಲ್ಲುವುದೆ ಎಂದಲ್ಲಿ, ದೇಹದಲ್ಲಿ ಕೇಣಧ್ವನಿಗಳ ಮಾಡುವಾತನಿಗಾವ ವ್ರತವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಯಥಾರ್ಥವು. ಪರಶಿವಂಗೆ ತಾರ್ಕಣೆಯಾಗಿ ಎಂಬುದರ್ಥ. 6–6 ವೆಂ (ಮೂ) 7–7 ಕ್ಕಾ (ಮೂ) 8–8 ನೋ (ಮೂ) 9–9 ಟ್ಟಿ (ಮೂ) 10–10 ದಲ್ಲಿ (ಮೂ) 11–11 ವು (ಮೂ) 12–12 ಮೆಚ್ಚ (ಮೂ) 13–13 ಗ (ಮೂ)

ಇಂತಿದ ತಿಳಿದು ಮನವಚನಕಾಯ ಕರಣೇಂದ್ರಿಯಂಗ[14]ಳು[14] ಮುಂತಾದ ಭೇದಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮಿಗೊಮ್ಮೆ ತುತ್ತಿಡುವಲ್ಲಿ ಸವಿಯದ ರಸರಸಾನ್ನಂಗಳ ಚಪ್ಪರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಯೇ ಉಭಯವಳಿದು ಭರಿತಾರ್ಪಣದ ತೆರನ ಕಂಡು, ಈ ಗುಣ ಜಿಹ್ವೇಂದ್ರಿಯದ ಭರಿತಾರ್ಪಣ. ಇಂತೀ ಭರಿತಾರ್ಪಣವನಂಗೀಕರಿಸಿದ ಸರ್ವವ್ಯವಧಾನಿಯ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಮುಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಗುಹ್ಯೇಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು. ಇಂತೀ ವಿಷಯ ವ್ಯಸನಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಭರಿತಾರ್ಪಣದಿಂದ ಕೊಡುವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೊ? ಇಂದ್ರಿಯ ಬಿಡುವನ್ನಕ್ಕರ ಪುನರಪಿಯಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿಯಲ್ಲದೆ [15]ಚಲನೆಯ[15] ಗುಣ ಹೆರೆ ಹಿಂಗದು. ಅ[16]ಲ್ಲಿ[16]ಯ ಭರಿತಾರ್ಪಣದ ಪರಿಯ ಬಲ್ಲನಾದಡೆ ಸರ್ವ ಎಲ್ಲ ಗುಣದಲ್ಲಿಯೂ ಭರಿತಾರ್ಪಣ, ಲಿಂಗಾಂಗಪರಿಪೂರ್ಣನೆಂಬೆ. ಇಂತೀ ಗುಣವನರಿಯದೆ ಕಂಡವರ ಕಂಡು ಕೈಕೊಂಡು ಈ ವ್ರತವನಂಗೀಕರಿಸಿದನಾದೊಡೆ ಗುರುವಿಂಗೆ ದೂರ, ಲಿಂಗವವನಿಗಿಲ್ಲ. ಚರಪ್ರಸಾದ ಸಲ್ಲ, ಇಂತಿವನರಿಯದೆ ಗೆಲ್ಲ ಸೋಲಕ್ಕೆ ಹೋರಿಹೆನೆಂದರೆ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನ ಕೊಂಡೆಯ ಕೇಡು. ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣನ ಮೆಚ್ಚಿಸುವೆ. ಪ್ರಭು ನಿಜಗುಣದೇವರ ತಲೆಯದೂಗಿಸುವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ ಮುಂಡಿಗೆ ವರ್ಮದ ತಲೆಸುತ್ತು ಎನ್ನೊಡೆಯ ಚೆನ್ನಕೂಡಲರಾಮೇಶ್ವರ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ. ೬

❖❖

14-14 ಳ (ಮೂ) 15-15 ಚೆನ್ನೆಯ (ಮೂ) 16-16 ರಿ (ಮೂ)

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲ

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಸ್ವರೂಪ

೧೯೩೯

ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವನಿರಿಸಿ, ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವನಿರಿಸಿ ನೆನೆವುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಆ ಲಿಂಗ ಸರ್ವಕರಣಂಗಳ ವೇಧಿಸಿ, ಕರಣಂಗಳು ಲಿಂಗ [17]ಕಿ[17]ರಣಂಗಳಾದ ಕಾರಣ ಒಳಗೆ ಕರತಳಾಮಳಕದಂತೆ ಲಿಂಗ ನೆಲೆಗೊಂಡಿತ್ತಾಗಿ ಹೊರೆದೆನೆಂದು ಅ[18](ಜೆ)[18]ಯೆನು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ನೀವು ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವಾಗಿ. ೧

೧೯೪೦

ಎನ್ನ ಮನದ ಕೊನೆಯ ಮೇಲೆ ಅಂಗವಿಲ್ಲದ ರೂಪನ ಕಂಡು ನಾನು ಬೆರಗಾದೆ. ಅಂತರಂಗದ ಆತ್ಮನೊಳಗೆ ಅನಿಮಿಷ ನಿಚೈಕ್ಯ ಗುಹೇಶ್ವರ[19]ಲ್ಲಯ್ಯನ ಕಂಡು ಬೆರಗಾದೆನು. ೨

೧೯೪೧

ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಆವರಿಸಿ, ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ತೋ[20]ರುವೆ,[20] ಕಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರುತಿಯಾಗಿ ಮನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತೋ[21]ರುವೆ[21] ಎನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ [22]ತೊಳತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿಪ್ಪ ಪರಂ[22]ಜ್ಯೋತಿ ನೀನೇ ಉರಿಲಿಂಗದೇ[23]ವಾ.[23] ೩

೧೯೪೨

ತನುವಿಂಗೆ ತನುರೂಪಾಗಿ ತನುವಿಂಗಾಧಾರವಾದೆ. ಮನಕ್ಕೆ ಮನರೂಪವಾಗಿ ಮನಕ್ಕೆ ನೆನಹಿನ ಶಕ್ತಿಯನಿತ್ತು ಮನಕ್ಕಾಧಾರವಾದೆ. ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣರೂಪಾಗಿ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಾಧಾರವಾದೆ. ಎನ್ನಂಗಮನಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ನೀನೇ ನಿಂದು ಸರ್ವಕರಣಂಗಳು ನಿಮ್ಮನು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕಾರಣ ಎನ್ನ ಪ್ರಾನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೪

17–17 ಕ (ಮೂ) 18–18 ಯ (ಮೂ) 19 + ನ (ಮೂ) 20–20 ರಿದೆ (ಮೂ) 21–21 ಳಗುವೆ (ಮೂ) 22–22 ತೋರುವ (ಮೂ) 23–23 ವನವ್ವಾ (ಮೂ)

೧೯೪೩

ಒಳಹೊರಗೆ ಆತ್ಮ ಇತ್ತು. ಹೊರಗೆ ಒಳಗಾಯಿತ್ತು. ತಿಳಿದು ನೋಡಲು ಒಳಹೊರಗೆಂಬುದಿಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಒಳಹೊರಗು ಕೂಡಿದ ತ್ರಿಮಂಡಲದ ಬೆಡಗಿನ ತಾವರೆಯ ಒಳಗೆ ಥಳಥಳಿಸುವ ದಿವ್ಯಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಹೊಳೆವ ಲಿಂಗವದು ಒಳಹೊರಗೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದ ಶುದ್ಧಜ್ಯೋತಿ ನೋಡಯ್ಯ. ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ನಿಲವು ತಾನೆ ನೋಡಾ. ೫

೧೯೪೪

ಸತ್ವರಜತಮದ ಮೇಲೆ ನಿಂದು ಬೆಳಗುವ ಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಗು ಕತ್ತಲೆಯ ಗೃಹದೊಳಹೊರಗೆ ತಾನೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ ನೋಡಾ. ಆ ಬೆಳಗಿನ ಬೆಂಬಳಿಯ ತಿಳಿವಿಂದ ಅರಿದು ನೋಡಲಾ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಬೆಳಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಬೆಳಗಿಲ್ಲ ನೋಡಾ. ೬

೧೯೪೫

ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಲಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನರಿಯದೆ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲಾ! ಒಳಗೆ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ತೋರುವ ಚಿದಾಕಾಶಪರಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನು ಅವರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು? ಮಹಾನುಭಾವದಿಂದ ತಿಳಿದು ನೋಡಲು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಹೇಳೆ ಹೇಳಿಹೆನೆಂದಡೆ ನುಡಿಗೊಳಗಾಗದು. ತಿಳಿದು ನೋಡಲು ತಾನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಅದೇ ಪ್ರಾಣಮಯಲಿಂಗ ತಾನೆ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು. ೭

೧೯೪೬

ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ[ನೆನ್ನ] ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ, ನೀವೆನ್ನ ಕಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತೋರುತಿರ್ಪಿರಿ, ಇದೇನು ನಿಮ್ಮ ಗಾರುಡವಯ್ಯ? [ಅಯ್ಯಾ] ನಿಮ್ಮನೆನ್ನ ಕಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ, ನೀವೆನ್ನ ಮನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತೋರುತಿರ್ಪಿರಿ. ಇದೇನು ನಿಮ್ಮ ಗಾರುಡವಯ್ಯ? ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ[ನೆನ್ನ] ಮನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ನೀವೆನ್ನ [24]ಪಂಚಮುಖ[24]ದಲ್ಲಿ ತೋರುತಿರ್ಪಿರಿ. ಇದೇನು ನಿಮ್ಮ ಗಾರುಡವಯ್ಯ? ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ[ನೆನ್ನ] ಪಂಚ[ಮುಖ]ದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ, ನೀವೆನ್ನ [ನವಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರುತಿರ್ಪಿರಿ, ಇದೇನು ನಿಮ್ಮ ಗಾರುಡವಯ್ಯ? ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮನೆನ್ನ ನವಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ, ನೀವೆನ್ನ] ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರ್ಪಿರಿ. ಇದೇನು ನಿಮ್ಮ ಗಾರುಡವಯ್ಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ?೮

೧೯೪೭

ದೀಪದೊಳಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿರ್ಪುದು ಒಂದೇ ಜ್ಯೋತಿ ನೋಡಾ. ಅದು ರೂಪಲ್ಲ, ನಿರೂಪಲ್ಲ, ಸರ್ವವ್ಯಾಪಾರವ ಹೊಂದಿದ ಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿ ನೋಡಾ. ಅದೇ ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬ ಪರತರ ಪರಮಾನಂದ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ನೋಡಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೯

24–24 ಭಾವ (ಮೂ)

೧೯೪೮

ಅಗ್ನಿ ದಿಟವೆಂದರೆ ತಾ ಹುಸಿ, ಕಾಷ್ಠವಿಲ್ಲದೆ, ಕಾಷ್ಠದಲ್ಲಡಗಿ ಸುಡದಿಪ್ಪ ಭೇದವನರಿತಡೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂ[25]ಗಿ[25] ಎಂದೆಂಬೆನೆಂದಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ. ೧೦

೧೯೪೯

ನಾನಿಲ್ಲದ ಮುನ್ನ ನೀನಾದೆನಯ್ಯ, ನೀನಾದಂದು ನಾನಿರ್ದೆನಯ್ಯ, ಎನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕೊಟ್ಟರಲ್ಲದೆ, ನಿನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಎನ್ನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೇಳಾ? ಎನಗೆ ನೀನು ಗುರುವೆ? ನಿನಗೆ ನಾನು ಶಿಷ್ಯನೆ? ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ನೀ ಬಂದೆಯಲ್ಲದೆ, ನಿನ್ನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಂದೆನೆ? ಕ್ರೀಯದ ಕರ್ಮದ ಕಷ್ಟ ಎನಗೆ; ನಿಃಕ್ರಿಯದ ಸುಖ ನಿನಗೆ. ವ್ರತನೇಮಸಂಬಂಧ ಎನಗೆ; ವ್ರತನೇಮವಿಲ್ಲದಂಥಾದ್ದು ನಿನಗೆ, ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡುವ ಕುಸ್ತೀ ಸಾಧನೆ ಎನಗೆ; ಯುಕ್ತಿ ಸಾಧನೆ ಮುಕ್ತಿ ನಿನಗೆ, ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಎನಗೆ; ಷಟ್‌ಸ್ಥಲದ ಲಿಂಗಾಂಗದನುಭಾವದ ಸುಖ ನಿನಗೆ, ಎಂಬತ್ತುನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷದ ಭವಮಾಲೆಯ ನೋಡುವ ಕಂಗಳು ಎನಗೆ; ಲಿಂಗಾಂಗಗೊಂಡು ಅಂಬರಾತ್ಮಕನಾಗಿರುವ ಮೂರ್ತಿಯ ನೋಡುವ ಕಂಗಳು ನಿನಗೆ. ಇಂತಿ ಸರ್ವಸುಖ ದುಃಖದನುಭಾವ ನಿನಗೆ, ಸರ್ವದುಃಖದ ಮನದ ಚಿಂತೆ ಎನಗೆ, ಸುಖವು ನಿನಗೆ; ದುಃಖವು ಎನಗೆ, ಇಂತೀ ನಾನು ನೀನೆಂಬ ಉಭಯವ ನೀಗಿ ಏಕವಾದ ಪ್ರಭೆಯೊಳು ಎರಡು ಮಾಡಿ ತೋರುವ ಲಿಂಗದ್ರೋಹ ನಿನ್ನದೊ ಎನ್ನದೊ ಎಂದುದಾಗಿ, ಇದು ಕಾರಣ ನಿನ್ನೊಳಗೆ ನಾನಿಲ್ಲ, ನನ್ನೊಳಗೆ ನೀನಿಲ್ಲ. ಈ ವಚನಾರ್ಥದನುಭಾವದ ತೃಪ್ತಿಯರಿದಡೆ ನಿನ್ನೊ[ಳ]ಗೆ ನಾನುಂಟು, ಎನ್ನೊಳಗೆ ನೀನುಂಟು. ಇಂತೀ ನಾನು ನೀನು ಎಂಬುಭಯವ ನೀಗಿರು ಕಾಣಾ ಶ್ರೀಜಂಗಮಲಿಂಗಪ್ರಭುವೆ. ೧೧

೧೯೫೦

ಬಿಂದುವಿನೊಳಗೆ ನಾದ ಹೊಂದಿರ್ದ ಭೇದವನು, ಹೊಂದಿಯೂ ಹೊಂದದಿರ್ದ ಭೇದವನು, ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಶರಣ ಸಂದಿರ್ದ ಭೇದವನು ಲೋಕದ ಸಂದೇಹಿಗಳತ್ತ ಬಲ್ಲರಯ್ಯಾ ರಾಮನಾಥಾ?* ೧೨

25–25 ಗ (ಮೂ) * **ಅರ್ಥ:** ಬಿಂದುವೆಂದರೆ ದೇಹ, ನಾದವೆಂದರೆ ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮಕನು. ಅಂತಪ್ಪ ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮಕನು ದೇಹೋಹಮೆಂಬ ಭಾವದಿಂದ ದೇಹಿಯಾಗಿ, ದೇಹಸಂಬಂಧ ಆತ್ಮಂಗೆ ಬಿಡದಿಹುದೆಂಬುದೀಗ, ಬಿಂದುವಿನೊಳಗೆ ನಾದ ಹೊಂದಿರ್ದ ಭೇದವನು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ದೇಹಿಯಾಗಿರ್ದ ಜೀವಾತ್ಮನ ಅಂತರಾತ್ಮದಲ್ಲಿ ಪರಮ ಚಿಲ್ಲಿಂಗವಿದ್ದು, [26]ಆ[26]ದೇಹಾತ್ಮರ ಗುಣಧರ್ಮಂಗಳ ಹೊದ್ದದೆ, ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಕನಾಗಿಪ್ಪನೆಂಬುದೀಗ, ಹೊದ್ದಿಯೂ ಹೊದ್ದದೆ ಇರ್ಪ ಭೇದವನು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಮಚಿತ್ಕಲಾಲಿಂಗವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜ್ಞಾನಕ್ರೀಯಿಂದ ಬೆರೆದ ಭೇದವಳಿದು ಅಂಗಪ್ರಾಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವಾಗಿರ್ದ ಲಿಂಗಶರಣನ ಇರವ ಲೋಕದ ಅಜ್ಞಾನಿ ಜಡಜೀವರುಗಳು ಅರಿಯರೆಂಬುದೀಗ ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಶರಣ ಸಂದಿರ್ದ ಭೇದವನು ಲೋಕದ ಸಂದೇಹಿಗಳೆತ್ತ ಬಲ್ಲರಯ್ಯ ರಾಮನಾಥಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

26–26 ಅ (ಮೂ)

೧೯೫೧

ಅಂಗದಿಂದ ಲಿಂಗ ಹಿಂಗಬಾರದೆಂಬರು. ಅಂಗ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಲಿ ಫಲವೇನು, ಮನ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾಗದನ್ನಕ್ಕರ? ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಾ, ಮನದಿಂದಲೇನೂ ಘನವಿಲ್ಲ.+ ೧೩

೧೯೫೨

ನವನಾಳಪದ್ಮದ ಅಷ್ಟದಳದೊಳಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತುಮೂರು ನಾಳ ನೋಡಾ. ಸುಳಿದು ಬೀಸುವ ವಾಯು ಒಳಗೆ ಆತ್ಮಜ್ಯೋತಿ. ಅಲ್ಲಿಂದೊಳಗಿಪ್ಪ ಹಂಸನ ಹೃದಯವ ನೋಡಾ. ಹಿಂದೊಂದು ಭೂತ ಹುದುಗಿಪ್ಪ ಭೇದವ ನಿಲುಕಿ ನೋಡಿಯೆ ಕಂಡನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ. ೧೪

೧೯೫೩

ಅಡವಿಯೊಳಗರಸುವಡೆ ಸಿಡಿಗಂಟಿ ತಾನಲ್ಲ. ಮಡುವಿನೊಳಗರಸುವಡೆ ಮತ್ಸ್ಯಮಂಡೂಕನಲ್ಲ. ತಪಂಬಡುವಡೆ ವೇಷಕ್ಕೆ ವೇಳೆಯಿಲ್ಲ. ಒಡಲ ದಂಡಿಸುವಡೆ ಕೊಡುವ ಸಾಲಿಗನಲ್ಲ. ಅಷ್ಟತನುವಿನೊಳಗೆ ಹುದುಗಿಪ್ಪ ಲಿಂಗವ ನಿ[28]ಲು[28]ಕಿ ನೋಡಿಯೇ ಕಂಡನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ. ೧೫

೧೯೫೪

ಗ್ರಾಮದ ಮಧ್ಯದ ಧವಳಾರದೊಳಗೆ ಎಂಟು ಕಂಬ ಒಂಬತ್ತು ಬಾಗಿಲ ಶಿವಾಲಯವಿರುತ್ತಿರಲು ಅರಿವ ಸ್ವಯಂಭೂನಾಥ[ನ]ರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟರೆಲ್ಲರು. ಆ ಸ್ವಯಂಭುನಾಥನು ತನ್ನ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕಲ್ಲಿನಾಥನ ತೋರಿದನು. ಆ ಕಲ್ಲಿನಾಥಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಮರುಳಾದರೆಲ್ಲರು. ಶಿವಾಲಯದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಾನವನರಿದು ಗರ್ಭಗೃಹವ ತಿಳಿದರೆ ಕಲ್ಲಿನಾಥ ನಾಸ್ತಿ. ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗನೆಂಬ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಿರುತ್ತಿರಲು ಎತ್ತಲೆಂದರಿಯರಲ್ಲಾ. ೧೬

೧೯೫೫

ಅಂಗದ ಮೇಲಣ ಲಿಂಗವೆಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಉಂಟು, ಪ್ರಾಣದ ಮೇಲಣ ಲಿಂಗವಪೂರ್ವ. ಅವರನೆ ಅರಸಿ ತೊಳಲಿ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದೇನಯ್ಯಾ? ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಇದ್ದಾರು. [30]ಸ[30]ಕೃತ ಕಾಣಲಾರ[31]ರು.[31] ೧೭

೧೯೫೬

ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಆವರಿಸಿ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ [32]ತೋರುವೆ.[32] ಕಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತೋರುವೆ. ಎನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ತೊಳತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ನೀವೇ ಉರಿಲಿಂಗದೇವಾ. ೧೮

+ **ಅರ್ಥ:** ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿ, ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಕಳಾಸ್ವರೂಪವ ಮನವರಿದು ಕೊಡುವ ಜ್ಞಾನ ಮನಕ್ಕಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ, ಅಂಗಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಲಿ ಫಲವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಕಾರಣ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಕಳಾಸ್ವರೂಪವ ಮನವರಿದು ಕ್ರೀಯಿಂದ ಮಾಡಿ, ಮನಕ್ಕೆ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾದಡೆ ಆ ಮನವೇ ಲಿಂಗವಪ್ಪುದು. ಅಂತು ಮನ ಲಿಂಗವಾದಡೆ ಸರ್ವದೇಹಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವಹುದೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ. 27 + ತನು (ಮೂ) 28–28 ಲಿ (ಮೂ) 29–29 ಲಿಂ (ಮೂ) 30–30 ನು (ಮೂ) 31–31 ದು (ಮೂ) 32–32 ತೊಳಲುವೆ (ಮು)

೧೯೫೭

ಬೆಳಗಿನೊಳಗಣ ಮಹಾಬೆಳಗು ಶಿವಶಿವಾ ಪರಮಾತ್ರಯವೆ ತಾನಾಗಿ ಶತಪತ್ರ ಕಮಲಕರ್ಣಿಕಾಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃಸಿದ್ಧನಾಗಿಪ್ಪ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ. ೧೯

೧೯೫೮

ಹೊರ[33]ಗನೆ[33] ಹಾರೈಸಿ ಹೊರ[33]ಗಣ[33] ಸದಾಚಾರ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮನಮುಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಇದೆಲ್ಲಿಯ ಹೊರ[35]ಗಣ[35] ಸುಖವೆಂದು ಸುವಿಚಾರ ಕಣ್ದೆರೆದು ನೋಡಲು, ಕನ್ನಡಿಯೊಳಗಣ ರೂಪ ತಾನೆಂದರಿದಂತೆ, ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಒಳಗೆ ಅಡಗಿತ್ತಯ್ಯ, ಲಿಂಗಸುಖದ ಸುಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣಮನಕರಣಂಗಳು ಮೇರೆದಪ್ಪಿದ ಸುಖಸಮುದ್ರದೊಳಗೋಲಾಡಿದಂತಾನಯ್ಯಾ. ಮುಳುಗಿದೆನಯ್ಯ ಸ್ವಾನುಭಾವವೆಂಬ ಗುರುವಿನ ಕ[36]ರು[36]ಣದಲ್ಲಿ. ಇಂತಾದ ಬಳಿಕ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನೆ ಪ್ರಾಣವಾಗಿದ್ದೆನಯ್ಯಾ. ೨೦

೧೯೫೯

ಆವಂಗದಲ್ಲಿರ್ದಡೇನು ಒಂದು ಸುಗಂಧ? ಸುಶಬ್ಧವ ನಿಮಿಷವಿಂಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆ ಗಳಿಗೆಯ ಮರುದಿನಕ್ಕೆ ಸತ್ತಡೇನು? ಸುಶಬ್ದ [37](ಸುಗಂಧ)[37]ವೇಧಿ ಲಿಂಗ ಕಾಣಿರೋ. ಶರಣನ ಮನದಲ್ಲಿ ಸಂಚಲಿತವಿಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವನಿಂಬುಗೊಂಡ ಶರಣಂಗೆ ಬೆದರಿ ಓಡವೇ ಕರ್ಮಂಗಳು. ಉರಿದು ಹೋಗವೇ ಭವಂಗಳು. ಕರ್ಪುರದುರಿಯ ಸೋಂಕಿದಂತೆ, ಗುರುಪ್ರಸಾದವ ಸೋಂಕಿ ಜ್ಞಾನವಾದ ಬಳಿಕ ಜಡವಿಹುದೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಾ? ೨೧

೧೯೬೦

ತನ್ನ ತಾನರಿದಿಹುದೆ ಪರಮಾತ್ಮಯೋಗ. ತನ್ನ ತಾ ಮರೆದಿಹುದೇ ಮಾಯಾಸಂಬಂಧ. ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಪರಮಾಕಾಶ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪನು ನಿತ್ಯನಿರಂಜನ ಉಪಮಾತೀತ, ನಿಃಪತಿ, ಕೇವಲ ನಿಃಕಲಸ್ವರೂಪನು. ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನೆ ಜೀವಾತ್ಮನಾಗಿ ಕೇವಲ ಸಕಲನಾಗಿಪ್ಪ, ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಲಗುರುಮೂರ್ತಿಲಿಂಗ, ಭ್ರೂಮಧ್ಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಕಲಪರಂಜ್ಯೋತಿಲಿಂಗ ಹೃದಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸಕಲಜಂಗಮಲಿಂಗ. ಇಂತು ಪರಮಾತ್ಮನೆ ಅಂತರಾತ್ಮ, ಪರಮಾತ್ಮನೆ ಜೀವಾತ್ಮ, ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಗುರುಲಿಂಗ, ಪರಮಾತ್ಮನೆ ಶಿವಲಿಂಗ, ಪರಮಾತ್ಮನೆ ಜಂಗಮಲಿಂಗ, ಇಂತೀ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆ ಪರಮಾತ್ಮ, ಪರಮಾತ್ಮನೆ ಸರ್ವಾತ್ಮ, ಪರಮಾತ್ಮನೆ ಸರ್ವಗತ, ಪರಮಾತ್ಮನೆ ಆತ್ಮಗತ. ಇದು ಕಾರಣ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗಭರಿತ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ. ಇಂತು ಅರಿದುದೇ ಪರಮಾತ್ಮಯೋಗ. ಮರವೆಯೇ [38]ಮಾ[38]ಯಾಸಂಬಂಧವಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೨೨

33–33 ಗೆ (ಮೂ) 34–34 ಯ (ಮೂ) 35–35 ಗು (ಮೂ) 36–36 ರ (ಮೂ) 37–37 ಸುಸಂಗ (ಮೂ) 38–38 ಮ (ಮೂ)

ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಗಳ ಸಂಬಂಧ

೧೯೬೧

ಪಥದೊಳಗಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಪೂಜಿಸಿ ಸ್ವಯಂಭುವನರಿದುದಿಲ್ಲ; ಅದನರಸಿ ಕಂಡುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಯಕ್ಕೂ ವಚನಕ್ಕೂ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲದೆ ಉಭಯವಳಿದು ನಿಂದ ನಿಜಗುಣಯೋಗಿಯ ಯೋಗೆಂಬುದಿಲ್ಲ.* ೧

೧೯೬೨

ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣವೆಂಬೆನೆ? ಪ್ರಾಣದ ಹಂಗಿನ ಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವೆಂಬೆನೆ? ಲಿಂಗದ ಹಂಗಿನ ಪ್ರಾಣ. ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣವಲ್ಲ, ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವಲ್ಲ, ಉಭಯ ಸಂದಳಿದವರ ತೋರಿ ಬದುಕಿಸಯ್ಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೨

೧೯೬೩

ತನುವಿನಲ್ಲಿಪ್ಪುದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂಬರು. ಆತ್ಮನ ನೆನಹಿನಲ್ಲಿಪ್ಪುದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದೆಂಬರು. ಇಂತೀ ಘಟಾತ್ಮಕ್ಕೆ ಉಭಯಲಿಂಗವುಂಟೆ? ಹೊರಗಣ ಅಸ್ಥಿ ಚರ್ಮಕ್ಕೆ ಬೇರೊಂದು ಅಸುವ ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದೆ? ಒಳಗಣ ಕರುಳು ಮಜ್ಜೆ ಮಾಂಸಕ್ಕೆ ಬೇರೊಂದು ಅನುಸವಿನ ಕಲೆಯುಂಟೆ? ಇದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟವ ಕಂಡಡೆ ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟು, ಅದು ಅಚೇತನವಪ್ಪುದೊಂದು ಸಾವಯವ, ಚೇತನವಪ್ಪುದೊಂದು ನಿರವಯವ, ಸಾವಯವ ನಿರವಯವದೊಳಡಗಿ ಕುರುಹಾದ ಭೇದ. ಆ ಕಾಯದ ಒಳಹೊರಗಿನ ನೋವಿ ಭೇದದಂತೆ. ಉಭಯವನರಿದಾತ್ಮ ಒಂದೆಯಾಗಿ ಕಾಯದ ಇಷ್ಟವೆಂದ, ಆತ್ಮನ ಅರಿವೆಂದು ಎರಡೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವೆಂಬುದೊಂದು ಕುರುಹಿಲ್ಲ. ಅದು ಏಕಮೇವ ಸ್ವರೂಪ. ಅದು ಚಿದ್ಘನಸ್ವರೂಪ. ಅದು ಘಟಮಠದೊಳಗೆ ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದ ಬಯಲಿನ ಇರವಿನ ಪರಿಯಂತೆ ಎನ್ನಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಇಮ್ಮಡಿ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವು ಅತ್ಯತಿಷ್ಠದ್ದಶಾಂಗುಲನಾಗಿಪ್ಪನು. ೩

೧೯೬೪

ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದು ವಿಭೇದಿಸುವಲ್ಲಿ ಕುಸುಮದ ಗಿಡುವಿಂಗೆ ವಾಸನೆಯುಂಟೆ, ಕುಸುಮಕಲ್ಲದೆ? ಅದು ಗಿಡವಿಡಿದಾದ ಕುಸುಮವೆಂದರಿದು ಗಿಡುವಿನ ಹೆಚ್ಚುಗೆ, ಕುಸುಮದ ನಲಿವು, ಸುಗಂಧದ ಬೆಳೆ, ಭಕ್ತಿಗೆ ಕ್ರಿಯೆ, ಕ್ರೀಗೆ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಶ್ರದ್ಧೆಗೆ ಪೂಜೆ, ಪೂಜೆಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ, ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ವಸ್ತು ತನ್ಮಯವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಇದು ತೂರ್ಯಭಕ್ತಿಯ ಇರವು. ಎನ್ನಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಇಮ್ಮಡಿ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಕೂಡುವ ಕೂಟ. ೪

---

* **ಅರ್ಥ** : ಮಾರ್ಗಕ್ರೀಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದ್ದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಿಟ್ಟು ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧವನರಿದುದಿಲ್ಲ. ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನು ಶ್ರುತಜ್ಞಾನದಿಂದ ಹುಡಿಕಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೂ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದ ಅಂಗಲಿಂಗ, ಮನ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಭಿನ್ನತೆಯುಳಿದು, ಅಂಗವು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ, ಮನವು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಸ್ಥವಾದ ಶರಣನ ಶಿವಯೋಗವೆಂಬುದು ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲವೆಂಬುದರ್ಥ.

೧೯೬೫

ಅಂಗಕ್ಕೆ ಕುರುಹೆಂಬುದೊಂದು ಲಿಂಗ, ಆತ್ಮಂಗೆ ಅರುಹೆಂಬುದೊಂದು ಲಿಂಗ, ಪರುಷಲೋಹದಂತೆ ಕೂಡುವನ್ನಬರ ಉಭಯನಾಮರೂಪಾಯಿತ್ತು. ಕೂಡಿದ ಮೇಲೆ ಪರುಷವೆಂಬ ನಾಮವಿಲ್ಲ, ಲೋಹವೆಂಬ ಕುರುಹಿಲ್ಲ. ಹೇಮವೆಂಬ ನಾಮವಾಯಿತ್ತು. ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣ ಹಾಗಾದಲ್ಲಿ ಮನಸಂದಿತ್ತು ಮಾರೇಶ್ವರಾ. ೫

೧೯೬೬

ಊರೊಳಗಣ ಬಯಲು, ಊರ ಹೊರಗಣ ಬಯಲು ಎಂದುಂಟೆ? ಊರೊಳ[39]ಗೆ[39] ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬಯ[40]ಲು,[40] ಊರ ಹೊರಗೆ ಹೊಲೆ ಬಯಲು ಎಂದುಂಟೆ? ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಡೆ ಬಯಲೊಂದೆ. ಭಿತ್ತಿಯಿಂದ ಒಳಹೊರಗೆಂಬ ನಾಮವೈಸೆ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಡೆ ಕರೆದಡೆ ಓ ಎಂಬಾತನೆ ಬಿಡಾಡಿ.* ೬

೧೯೬೭

ಅರಿವ ಅರಿವು ತಾನೊಂದು ಇದಿರಿಟ್ಟು, ಆ ಸುವಸ್ತು ಅರಿವೆನ್ನದೆ ಕುರುಹೆನ್ನದೆ, ಮುಕುರ ತನ್ನಿಂದ ತಾ ಮುಕುರದಿಂದ ಉಭಯ ಕುರುಹುಗೊಂಡು ಹೆರೆಹಿಂಗಿದಂತೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ದೃಷ್ಟವಿಪ್ಪುದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ. ಇಷ್ಟದ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಭಿತ್ತಿ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.+ ೭

೧೯೬೮

ತನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಅಹುದು ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದ ತಿಳಿಯಲರಿಯದೆ ಜೀವನು ಲಕ್ಷ್ಯವ ಕಾಣದೆ ಲಕ್ಷಿಸಲರಿಯದೆ ಉಭಯದ ಕುಳದ ಹೊಲಬ ಕಾಣದೆ ತಾ ನಿಂದುದೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವೆಂದು ಹೋರುವನಂಗದ

39–39 ಗಣ (ಮೂ) 40–40 ಲ (ಮೂ) * **ಅರ್ಥ:** ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿಪ್ಪ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದು, ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿಪ್ಪ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂದು ಭಿನ್ನವುಂಟೆ? ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿಪ್ಪುದೇ ಪವಿತ್ರ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದು, ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿಪ್ಪುದೇ ಜಡಸ್ವರೂಪವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂದು ಉಂಟೆ? ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಆತ್ಮಾಂಗ ಷಡ್ವಿಧಾಂಗ ಮೂವತ್ತಾರಂಗದಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯ ಮಾಡಲು ಒಂದೆ ಬ್ರಹ್ಮವೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಪ್ಪುದು. ನಿರ್ಗುಣ ಪೂಜೆಗಳಿಂದಾರಾಧಿಸಿ, ಜ್ಞಾನಕ್ರೀಯುಕ್ತನಾಗಿ ಆಚರಿಸುವುದರಿಂದೆ ಒಳಗಣ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಹೊರಗಣ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಎಂಬಭಿಧಾನ ಉಂಟಾಯಿತಲ್ಲದೆ ತ್ರಿವಿಧ ಷಡ್ವಿಧ ಮೂವತ್ತಾರಂಗದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮವೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಸಗುಣ ನಿರ್ಗುಣ ಪೂಜೆಗಳಿಂದಾರಾಧಿಸಿ, ಶಿವೋ[41](ಹಂ)[41] ಬ್ರಹ್ಮೋ[41](ಹಂ)[41] ಎಂದು ಸ್ತೋತ್ರಮಂ ಮಾಡಲು. ತನ್ನ ನಿಜವನರಿವ ಜ್ಞಾನವನೆಚ್ಚರಿಸಿಕೊಡುವಾತನೇ ಚಿತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿಪ್ಪ ಚಿದ್ಘನಲಿಂಗವು ಎಂಬುದರ್ಥ. 41–41 ಹರಿ (ಮೂ) + **ಅರ್ಥ:** ತನ್ನ ನಿಜವನು ತಿಳಿಯುವ ಮಹಾಜ್ಞಾನವು, ತಾನು ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂದು ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ಆಚರಿಸುವ ಆಚರಣೆಯ ಭೇದದಿಂದ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ, ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಯಾಗಿ ಕುರುಹುದೋರಿತ್ತು. ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ. ಆ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿ ಕ್ರೀಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿರ್ಪುದು ದರ್ಪಣವು ಒಬ್ಬಾತ್ಮನಿಂದ ಉಂಟಾಗಿ, ಆ ಆತ್ಮನು ದರ್ಪಣದಿಂದ ಬಿಂಬಪ್ರತಿಬಿಂಬವೆಂಬೆರಡು ರೂಪಾಗಿ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದಿರುವ ಹಾಗೆ, ಆ ದರ್ಪಣವ ತೆಗೆದಲ್ಲಿ ಆ ಎರಡು ರೂಪುಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗುವವು ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಆ ಮಹಾಜ್ಞಾನವು ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಾಸ್ವರೂಪಿನಿಂದ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿರಲು, ಆ ಮಹಾಲಿಂಗವು ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿಪ್ಪುದು. ಆ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಾಸ್ವರೂಪವಾದ ಮಹಾಜ್ಞಾನವು ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಲು ಆ ಎರಡು ರೂಪನೊಳಕೊಂಡು ಆ ಮಹಾಲಿಂಗವು ತಾನೊಂದೆಯಾಗಿಪ್ಪುದೆಂಬುದರ್ಥ. ಇಷ್ಟದ ಮೇಲೊಂದು ಉಪಮಾನವಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಕುಂಭದ ಉಪಮಾನವೆಂದರಿವುದೆಂಬುದರ್ಥ.

ಆತ್ಮನ ಸೂಚನೆ ತಾ ನಿಂದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಜವೆಂದು ಮುಂದುಗಾಣೆ, ಹಿಂದನರಿಯದೆ ಒಂದು ಕೊಂಬಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಡಿದು ಹೋರುವ ಮನಮರ್ಕಟ ಜೀವನಂಗ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. * ೮

೧೯೬೯

ಇದ್ದುದ ಇಲ್ಲದಲ್ಲಿ ನೋಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ[42] ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲದು[43]ದ[43] ಇದ್ದುದೆಂದು ನೋಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ತಲ್ಲೀಯುವಾಯಿತ್ತು. ಇಂತೀ ಉಭಯುವ ಕಡೆಗಾಣಿಸಲಾಗಿ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೆ ಇದ್ದಿತ್ತು.+ ೯

೧೯೭೦

ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆನುತಿರ್ದರು, ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಸಂಧಿಯನಾರು ಬಲ್ಲರಯ್ಯ? ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನರಿವಡೆ. ಅನಿಷ್ಟ ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು ನೋಡಾ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನರಿವಡೆ ಪ್ರಪಂಚನಾಸ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು ನೋಡಾ. ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಒಂದೆ ಎಂದರಿದು ಒಡವೆರಸಿದ ಬಳಿಕ ಜಾಗ್ರತ್‌ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತಿ ಇಂತೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನನ್ನೂ ತೋರಲಾಗದು ನೋಡಾ. ಆ ಮಹಾತ್ಮನ ಸರ್ವಾಂಗಪ್ರಾಣಲಿಂಗಮೂರ್ತಿ ಕಾಣಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧೦

೧೯೭೧

ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಒಂದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಒಂದು ಎಂಬ ಮಿಟ್ಟಿಯ ಭಂಡರ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. ಅಂಗಣದೊಳಗೊಬ್ಬ ಗಂಡ, ಮನೆಯೊಳಗೊಬ್ಬ ಗಂಡ, ಹಿತ್ತಿಲೊಳಗೊಬ್ಬ ಗಂಡನೆಂಬ ಸತಿಯರ ಲೋಕದ ಮಾನವರು ಮೆಟ್ಟಿ ಮೂಗ ಕೊಯ್ಯದೆ ಮಾಣ್ಬರೆ ಅಯ್ಯ? ಲಿಂಗತ್ರಯವೆಂದು ತೋರಿದರಾರು? 'ಲಿಂಗಮೇಕಂ ಪರಂ ನಾಸ್ತಿ' ಎಂದು ಸದ್ಗುರುಸ್ವಾಮಿ ಅರುಹಿದನಾಗಿ ಷಟ್‌ತ್ರಿಂಶತ್ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಆಲಯವ[ಹ]ಂಥ ಮಹಾಲಿಂಗದ ಬೆಳಗು ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ವೇದ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣಂಗೆ. ೧೧

---

* **ಅರ್ಥ**: ತನ್ನ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನದಿಂದ ಶಿವತತ್ವವೆ ಅಹುದು, ಜಗತ್ಪ್ರಪಂಚವೆ ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದನರಿಯಲರಿಯದೆ ಜೀವಾತ್ಮನು. ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಕುರುಹಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನು ಕಾಣದೆ, ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನು ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿ ಕುರುಹಿಡಲರಿಯದೆ. ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗದ ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾದ ಜ್ಞಾನಕ್ರೀವಿಡಿದಾಚರಿಸಲರಿಯದೆ, ತಾನದ್ವೈತಾಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ನಿರಾಕಾರವಾದ ಬ್ರಹ್ಮವೇ ತಾನೆಂದು ವಾದಿಸುವನ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವೆಂಬುದೇ ಸಂಜ್ಞೆ, ತಾನದ್ವೈತಾಹಂಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಸ್ವಕೀಯವಾದ ಬ್ರಹ್ಮವೇ ತಾನೆಂದು ಅವಸಾನದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲರಿಯದೆ ಮೊದಲು ನಿಃಕಲಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಚಿತ್ತಿನಿಂದ ಅಂಗವಾಗಿದ್ದನೆಂದು ತಿಳಿಯಲರಿಯದೆ ಅದ್ವೈತಾಹಂಕಾರ ಒಂದನೇ ದೃಢವಿಡಿದು ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ವಾದಿಸುವ ಮರ್ಕಟನೆನಿಸಿಕೊಂಬ ಜೀವಾತ್ಮನಾಚರಣೆ ಎಂಬುದರ್ಥ. 42–42 ಕ್ಕೆ (ಮೂ) 43–43 ದು (ಮೂ) + **ಅರ್ಥ**: ಅಂಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ಲಿಂಗವನು ಸಕಲಪ್ರಪಂಚಿಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ನೆನೆಯಲೇಕೆ? ಆ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ [44]ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಸಕಲಪ್ರಪಂಚಿಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿಪ್ಪುದೆಂದು ನೆನೆಯಲಿಕ್ಕಾಗಿ, ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಡಗಿತ್ತು. ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಾಯುಕ್ತನಾಗಿ ಆಚರಿಸುವ ಆಚರಣೆಯನು ಇದರಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನಿಲ್ಲವೆಂದು ಬೋಧಿಸಲಾಗಿ ತನುಮನಂಗಳು ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಕೂಡಿಪ್ಪುವೆಂಬುದರ್ಥ. 44+ ವೇ(ಮೂ)

೧೯೭೨

ಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗ ಜ್ಞಾನಲಿಂಗಂಗಳೆಂಬಲ್ಲಿ ಉಭಯ ಎರಡೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸುವ[45]ಲ್ಲಿ[45] ಅದಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನಭೇದವಾವುದು? ಕುಂಭಂಗಳೊಳಗೆ ಹುಗಿದಿಟ್ಟಿದ್ದ ಕಿಚ್ಚು ಆ ಕುಂಭಂಗಳಿಗೆ ಒಳಗೆ ಮುಟ್ಟಿದಡೂ, ಹೊರಗೆ ಮುಟ್ಟಿದಡೂ ಪಾಕಪ್ರಯತ್ನ ತಪ್ಪದಾಗಿ ಇಂತೀ ದೃಷ್ಟದ ಲಕ್ಷಿತದಂತೆ ಹೊರಗಣ ಕ್ರಿಯೆ ಒಳಗಣ ಜ್ಞಾನಸಂಭವ ಉಭಯದ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಸಕ್ಕರೆಯ ರಾಶಿಗೆ ಕಹಿಯ ಕೆಲನುಂಟೆ? ನಿಶ್ಚಯದ ಲಿಂಗಾಂಗಿಗೆ ಉಭಯದ ತಟ್ಟಿನ ಮುಟ್ಟಿನ ಹುಟ್ಟಿನ ಕುಲವಿಲ್ಲ. ಎನ್ನಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಇಮ್ಮಡಿ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವು ಸ್ವಯಾನುಭಾವಸಿದ್ಧನಾದ ಕಾರಣ. ೧೨

೧೯೭೩

ಅಂಗದ ಲಿಂಗ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ವೇಧಿಸಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ವಿವರ: ತಿಲದ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಸುಗಂಧದ ಕುಸುಮವ ದ್ವಂದ್ವವ ಮಾಡಿ ಕೂಡಿ ಇರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಗಂಧ ತಿಲದಂಗವ ವೇಧಿಸಿ, ಆ ತಿಲರಸವ ಭೇದಿಸಿದಂತೆ ಆಗಬಲ್ಲಡೆ, ಆ ಲಿಂಗ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ವೇಧಿಸಬಹುದು. ಕುಸುಮ [45]ಅಂಗ[46] ತಿಲದ ಹಿಪ್ಪೆ ಹೊರಗಾದುದನರಿದು ನಿಶ್ಚಯವ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಹೊರಗಣ ಪೂಜೆ. ಒಳಗಣ ದಿವ್ಯಪ್ರಕಾಶದ ವಸ್ತುಭಾವದ ಕೂಟ. ಇಷ್ಟಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ಮೀರಿ ಕಾಂಬ ನಿಜಲಿಂಗೈಕ್ಯರು ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿರಿ. ಎನ್ನಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಇಮ್ಮಡಿ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮುಳುಗಿದ್ದೇ ಸಮುದ್ರ.* ೧೩

೧೯೭೪

ಅರಿದರಿದು ಅರಿವು ಬರುದೊರೆವೋಯಿತ್ತು. ಕುರುಹುದೋರಿದಡೆಂತೂ ನಂಬರು. ತೆರಹಿಲ್ಲದ ಘನವ ನೆರೆಯರಿದು ಗುರು ಶರಣೆಂಬುದಲ್ಲದೆ ಮರಹುಬಂದುದೆಂದು ಗುರು ಕುರುಹ ತೋರಿದನಲ್ಲದೆ, ಅರಿಯಬಲ್ಲಡೆ ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗವು ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ.+ ೧೪

45–45 ವಾಗ (ಮೂ) 46–46 ಗಂಧ (ಮೂ) * **ಅರ್ಥ:** ಎಳ್ಳು ಪುಷ್ಪಂಗಳು ಸಂಯೋಗವಾಗಿ ಎರಡರ ಹಿಪ್ಪೆಯ ಕಳೆದಡೆಯೂ ಪುಷ್ಪಗಂಧ ಎಳ್ಳಿನ ತೈಲವ ಕೂಡಿ ವೇಧಿಸಿ ಬಿಡದಿಪ್ಪಂತೆ. ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿವಭಾವ ಘಟಿಸಿ ಲಿಂಗಪೂಜಾಕ್ರಿಯೆ ಬಿಡದಿರ್ದಡೆ ಅಂತರಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗಪ್ರಕಾಶವೆ ತುಂಬಿ, ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಕಳೆ ಹಿಂಗದೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿಹುದು. ಅಂತಪ್ಪ ಶರಣನ ಅಂಗಲಿಂಗ ತೋರಿಕೆಯಳಿದು ಹೋದರೆಯೂ ಲಿಂಗಕಳೆ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಯೋಗವಾಗಿಪ್ಪ ಕಾರಣ. ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶರಣನು ಮುಕ್ತನು. ಅಂತಪ್ಪ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿವಭಾವ ಘಟಿಸಲಿಲ್ಲದಾತಂಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

+ **ಅರ್ಥ:** ಶ್ರೀಗುರು ಕರುಣಿಸಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮವ ಸಾಕಾರವ ಮಾಡಿ, ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಕ್ರೀ ಇಲ್ಲದೆ ಬರಿಯರಿವಿನಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮವನರಿದು ಬ್ರಹ್ಮವಾದವೆಂದು ಬರಿದೆ, [47]ಭ್ರಾಂ[47]ತರಾದವರು ಭವದತ್ತಲೆಂಬುದೀಗ, ಅರಿದರಿದು ಅರಿವು ಬರುದೊರೆವೋಯಿತ್ತು ಕುರುಹುದೊರಿದಡೆಂತು ನಂಬರು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಅಖಂಡಪರಿಪೂರ್ಣ ಲಿಂಗವನರಿ ಎಂದು ಅರಿದು, ಆ ಅಖಂಡಪರಿಪೂರ್ಣ ಲಿಂಗವೇ ಗುರುರೂಪಾಯಿತ್ತೆಂದರಿದು ಭಾವಿಸಿ ಗುರುವಿಂಗೆ ಶರಣುವೊಗಬೇಕೆಂಬುದೀಗ, ತೆರಹಿಲ್ಲದ ಘನವ ನೆರೆಯರಿದು ಗುರುಶರಣೆಂಬುದಲ್ಲದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಶರಣುವೊಕ್ಕ ಭಕ್ತಗೆ ಗುರುಕರುಣಿಸಿದ, ಗುರು ತನ್ನಂತರಂಗವಾಗಿರ್ದ ನಿರಾಕಾರಬ್ರಹ್ಮವ ಸಾಕಾರವ ಮಾಡಿ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಒಳಹೊರಗೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವನೆ ತೋರಿ ತೆರಹು ಮರಹಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಗುರುವೆಂಬುದೀಗ, ಮರಹು ಬಂದುದೆಂದು ಗುರು ಕುರುಹು ತೋರಿದನಲ್ಲದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ತೋರಿದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಕಳಾಸ್ವರೂಪವ ತನ್ನ ನಿಜವೆಂದರಿದು ಅಭಿನ್ನ ಜ್ಞಾನಕ್ರೀಯಿಂದ ಆಚರಿಸಲು ಬಲ್ಲ ಶರಣನ ಅಂತರಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿ ಭೇದವಿಲ್ಲದಿಪ್ಪುದೆಂಬದೀಗ, ಅರಿಯಬಲ್ಲಡೆ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.47–47 ಶ್ರಾಂ (ಮೂ)

೧೯೭೫

ನೀರನೆರೆಯದೆ ಒಂದು ಮರನಾಯಿತ್ತು ನೋಡವ್ವ, ಆ ಮರಕ್ಕೆ ಊರ್ಧ್ವ ಶಾಖೆ ಅಧೋಶಾಖೆ ಎಂಬ ಟೊಂಗೆಗಳಾದವು ನೋಡವ್ವ. ಮತ್ತನಂತ ಪರ್ಣಗಳಾದವು. ಊರ್ಧ್ವಶಾಖೆಯ ನೋಡ ಹೋದರೆ ಅಧೋಶಾಖೆ ಕಾಣಬಾರದು. ಅಧೋಶಾಖೆ[ಯ] ನೋಡಹೋದರೆ ಊರ್ಧ್ವಶಾಖೆ ಕಾಣಬಾರದು. [48]ಅ[48]ದು ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಒಂದೆಯಾಗಿಹುದು. ಇದರ ಕುರುಹ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ನಿಬ್ಬೆರಗಾದೆ ನೋಡವ್ವಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ. ೧೫

೧೯೭೬

ಅರಿಯದ ಕಾರಣ ಕುರುಹವಿಡಿದೆನಲ್ಲದೆ ಅರಿದ ಬಳಿಕಿನ್ನೆಂತೊ? ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಮಯ ವಿರೋಧ, ಬಿಡದಿದ್ದರೆ ಜ್ಞಾನ ವಿರೋಧ. ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ಉಭಯದಳದ ಮೇಲೆ ಇದ್ದಾನೆ ಕಾಣಾ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ. ೧೬

೧೯೭೭

ಕಾಯವೇ ಪೀಠಿಕೆ ಪ್ರಾಣವೇ ಲಿಂಗವಾಗಿರಲು ಬೇರೆ ಮತ್ತೆ ಕುರುಹೇಕಯ್ಯಾ? ಕುರುಹುವಿಡಿದು ಕೂಡುವ ನಿರವಯ ಉಂಟೆ? ಜಗದೊಳಗೆ ನಷ್ಟವ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ದೃಷ್ಟವ ಕಂಡಿಹೆನೆಂದರೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವರು ಸಾಧ್ಯವಹ ಪರಿಯ ಹೇಳಾ ಪ್ರಭುವೆ. ೧೭

೧೯೭೮

ಉದಕದೊಳಗಿರ್ದ ಶತಪತ್ರದಂತೆ, [49]ಸಂಸಾರ[49]ದೊಳಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲದಿರಬೇಕು ಶರಣನು. ಕಾಯವೇ ಪೀಠಿಕೆ, ಪ್ರಾಣವೇ ಲಿಂಗವಾದ ಬಳಿಕ ಕೊರಳ[50]ಲ್ಲಿ ನಾಗವತ್ತಿಗೆಯೇಕೊ[50] ಶರಣಂಗೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೧೮

೧೯೭೯

ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬ ಕಷ್ಟದ ಮಾತಿದೆಲ್ಲಿಯದೊ? ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಹೋದರೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಹೋಗದು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಭೇದವ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನೇ ಬಲ್ಲ. ೧೯

೧೯೮೦

ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬ ಮಿಟ್ಟಿಯ ಭುಂಡರು ನೀವು ಕೇಳಿರೊ. ಇಷ್ಟವ[51]ನೂ[51] ಕಾಯವ[51]ನೂ[51] ಮೆಟ್ಟಿ ಹೂಳುವಲ್ಲಿ, ಬಿಟ್ಟು ಹೋಹ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವೆಲ್ಲಿಯ[52](ದು)[52] ಹೇಳಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೨೦

೧೯೮೧

ಪೃಥ್ವಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಿಲೆ, ಕಲ್ಲುಕುಟಿಗಂಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೂರ್ತಿ, ಗುರುಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತಲ್ಲಾ! ಈ ಮೂವರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವ ಲಿಂಗವೆಂದು ಕೈವಿಡಿದಚ್ಚವ್ರಗೇಡಿಗಳನೇನೆಂಬೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೨೧

48–48 ಆ (ಮೂ) 49–49 ಸಮರ (ಮೂ) 50–50 ಲ್ಲೇಕೋ (ಮೂ) 51–51 ನು (ಮೂ) 52–52 ದೋ (ಮೂ)

೧೯೮೨

ಆಚಾರ್ಯ ಕುಟಿಲವ ಕೊಟ್ಟು ಹೋದನಲ್ಲಾ, ಮಹೇಂದ್ರಜಾಲದೊಳಗೆ ಭ್ರಾಂತರಾದರೆಲ್ಲರು. ಆಚಾರ್ಯನ ಸುಟ್ಟುರುಹಿದೆ. ಕುಟಿಲವ ಮೆಟ್ಟೊರಿಸಿದೆ. ಎನಗಾಚಾರ್ಯನಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತ್ತು. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ನಿಲ್ಲು ಮಾಣು. ೨೨

೧೯೮೩

ಊಡಿದರುಣ್ಣದು, ಒಡನೆ ಮಾತಾಡದು. ಬೇಡದು, ಕಾಡದು, ಕಾ[53]ಡ[53]ಬೆರಣಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳದೆ ಹೋದೆ ಮಾರೇಶ್ವರಾ. ೨೩

೧೯೮೪

ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದು ಬೇರೊಂದು ಕಟ್ಟಣೆಯ ಮಾಡಬಹುದೆ ಅಯ್ಯಾ? ಬೀಜ ಒಡೆದು ಮೊಳೆ ತಲೆದೋರುವಂತೆ, ಬೀಜಕ್ಕೂ ಅಂಕುರಕ್ಕೂ ಭಿನ್ನಭಾವ ಉಂಟೆ ಅಯ್ಯಾ? ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಕುರುಹಿನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತು ನಿಂದು ಮಿಕ್ಕ ಗುಣಗಳನರಿಯಬೇಕು; ಇದೇ ನಿಶ್ಚಯ, ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ತಾನೆ. ೨೪

೧೯೮೫

ಬೆಂಕಿಗೆ ಉರಿ ಮೊದಲೊ ಹೊಗೆ ಮೊದಲೊ ಎಂಬುದನರಿದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿ. ಉಭಯವನಳಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿ. ಆ ಉಭಯ ನಷ್ಟವಾದಲ್ಲಿ ಏನೆನಲಿಲ್ಲ ಜಾಂಬೇಶ್ವರಾ.೨೫

೧೯೮೬

ಸುಗಂಧಮೂಲದ ಬೇರಿನ ಗಂಧ, ಎಲೆ ಬಳ್ಳಿಯನೇತಕ್ಕೆ ವೇಧಿಸದು? ಕುಸುಮದ ಸುವಾಸನೆ, ತನ್ನಯ ತೊಟ್ಟು ಎಲೆಯ ಕೊನರು ಬೇರುವನೇಕೆ ವೇಧಿಸದು? ಇದು ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣಯೋಗದ ಭೇದ. ಗಿಡು ಗಿಡುವಿಗೆ ಕುರುಹಲ್ಲದೆ ಗಂಧ ಗಂಧ ಕೂಡಿದಲ್ಲಿ ದ್ವಂದ್ವವಾಗಿ ಬೆರೆದಲ್ಲಿ ಕದಂಬಗಂಧವಲ್ಲದೆ ಒಂದ[54]ರ[54] ಗಂಧವೆಂದು ಸಂಬಂಧಿಸಿ ತೆಗೆಯಲಿಲ್ಲ. [55]ಅ[55]ವರು ನಿಂದ ಸಂದ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಪ್ಪ ಈ ದೃಷ್ಟಾನುಭಾವಶುದ್ಧಿ, ಸರ್ವಸ್ಥಲ ಭೇದ. ವಿಶ್ವತೋಮುಖರೂಪ ಎನ್ನಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಇಮ್ಮಡಿ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ತತ್ವ [56]ಭಿತ್ತಿ[56] ಸ್ವರೂಪನು. ೨೬

೧೯೮೭

ಸಸಿಗೆ ನೀರನೆರೆದಡೆ ಹಸಿರಾದಂತೆ, ಬೇರಿನ ಬಾಯಿ ತುಂಬಿ ಸಸಿ ಒಡಲು ತುಂಬಿ ಆ ಎಸಕದ ತೆರದಂತೆ ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣಯೋಗವೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ. ೨೭

53–53 ದ (ಮೂ) 54–54 ದ (ಮೂ) 55–55 ಆ (ಮೂ) 56–56 ಭಕ್ತಿ (ಮೂ)

ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಿಂದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಅರಿಕೆ

೧೯೮೮

ಅಂಗದ ಮೇಲಣ ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣದ ಮೇಲೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವನ್ನಕ್ಕ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಾಣದ ಮೇಲಣ ಅರಿವು ಕರಿಗೊಂಬನ್ನಕ್ಕ ನೆನೆಯಬೇಕು. ನೆನಹುನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಮತ್ತೆ ಈಶಾನ್ಯಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವೆಂಬ ನಾಮವಡಗಿತ್ತು.* ೧

೧೯೮೯

ಹಿರಿದಪ್ಪುದೊಂದು ಭೇರಿಗೆ ಅಂಗುಲದೊಳಡಗಿದ ಕಾಷ್ಠದ ಕುರುಹಿನಿಂದ ದನಿಯೊದಗುವಂತೆ, ಇಂತೀ ಘಟ ನಾದದ ಭೇದದ ಎಸಕವ ಬಲ್ಲಡೆ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವ ಬಲ್ಲ.+ ೨

೧೯೯೦

ಗೊಟ್ಟಿಯನೊಡ್ಡಿ ಆಡುವಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತ ಮೀರಿದೊಡೆ ಮತ್ತೆ ಆಟವ ಕೊಡೆನೆಂಬವರಂತೆ, ದೃಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಲಿಂಗವ ಮನ ಮುಚ್ಚಿ, ಮನ ಘನದಲ್ಲಿ ಮಚ್ಚಿ ಆ ಘನ ನಾನೀನೆನಲಿಲ್ಲದ ಮತ್ತೆ ತಾನು ತಾನೇ ಜಾಂಬೇಶ್ವರಾ.# ೩

---

* **ಅರ್ಥ:** ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾದ ಶರಣನ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಬ ಪರಿಯಂತರ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾದ ಜ್ಞಾನವು ಇಂಬುಗೊಂಬ ಪರಿಯಂತರ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಲು, ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ನೆನಹೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ ಬಳಿಕ ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶರಣಸತಿವಲ್ಲಭನಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂಬಭಿಧಾನ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು ಎಂಬುದರ್ಥ.

\+ **ಅರ್ಥ:** ದೊಡ್ಡಿತ್ತಾದೊಂದು ನಿಸ್ಸಾಳಕ್ಕೆ ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಎಂಬ ನಾದದಂಡದಿಂದ [57]ಅ[57]ಬ್ಬರ ಹುಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಾದಸ್ವರೂಪವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಜ್ಞಾನಕ್ರೀವಿಡಿದಾಚರಿಸಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧವನುಂಟುಮಾಡಿಕೊಳಬಲ್ಲಡೆ ಆತನೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ಬಲ್ಲನೆಂಬುದರ್ಥ.

\# **ಅರ್ಥ:** ಗುರಿಯ ನೋಡಿ ಆಡುವಲ್ಲಿ ಗುರುತ ಮೀರಿದಡೆ ಮರಳಿ ಆಟವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಶ್ರೀಗುರುದೇವರು ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಸತ್ಕ್ರಿಯನು ಮೀರಿ ಅದ್ವೈತಭಾವದಿಂದ ಅಹಂಬ್ರಹ್ಮವೆಂದಡೆ ತಾ ನೋಡಿದಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವ ಘಟಿಸದೆಂಬುದರ್ಥ. ಕ್ರೀಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಇಷ್ಟಬ್ರಹ್ಮವನು ಮನಮಚ್ಚಿ ಪೂಜಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗುವದು. ಆ ಮನವು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನು ಮಮಕರಿಸಿ, ಇದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು, ನಾ ಮನವು ಎಂಬೀ ಭಿನ್ನವಳಿದ ಬಳಿಕ ಆ ಮನವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬುದರ್ಥ. 57–57 ಆ (ಮೂ)

೧೯೯೧

ಮಹಾನಾದಕಳೆಯೇ ಲಿಂಗಕ್ಕಾಶ್ರಯವಾಗಿ, ಲಿಂಗದ ಕಳೆಯೇ ಹೃದಯಕ್ಕಾಶ್ರಯವಾಗಿ, ಹೃದಯದ ಕಳೆಯೇ ಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಶ್ರಯವಾಗಿ, ಜ್ಞಾನದ ಕಳೆಯೇ ನಿತ್ಯಕ್ಕಾಶ್ರಯವಾಗಿ, ನಿತ್ಯನಿರವಯ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ.* ೪

೧೯೯೨

ಕಂಡು ಕಂಡು ಕಾಣಲುಂಟೆ ಅಯ್ಯಾ? ಕೇಳಿ ಕಂಡಿಹೆನೆಂದಡೆ ಮನಸ್ಸು ನಾಚಿತ್ತು. ನಾಚಿದ ಮನಸ್ಸಿಂಗೆ ನೋಡಿದ ನೋಟಕ್ಕೆ ಭಾವ ಬತ್ತಲೆಯಾಗದನ್ನಕ್ಕರ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ.+ ೫

೧೯೯೩

ಬೆಂಕಿಗೆ ಉರಿ ಮೊದಲೊ ಹೊಗೆ ಮೊದಲೊ ಎಂಬುದನರಿದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿ. ಉಭಯವನಳಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿ. ಆ ಉಭಯ ನಷ್ಟವಾದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಎನಲಿಲ್ಲ ಜಾಂಬೇಶ್ವರಾ.# ೬

೧೯೯೪

ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬ ಮಿಟ್ಟಿಯ ಭಂಡರ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನು ಕಾಯವನು ಮೆಟ್ಟಿ ಹೂಳುವಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಹ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಇನ್ನಾವುದೊ ಲಿಂಗವು? ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನರಿಯದವರು ಕೆಟ್ಟಕೇಡಿಂಗೆ ಕಡೆಯಿಲ್ಲ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೭

---

* **ಅರ್ಥ:** ಮಹಾನಾದವನುಳ್ಳ ಪರಬ್ರಹ್ಮದ ಚಿತ್ಕಳೆಯೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಚೈತನ್ಯವಾಗಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಚೈತನ್ಯ ಕಳೆಯೇ ಮನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಾಗಿ, ಮನದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೇ ಚಿತ್ಪ್ರಾಣನು ಒಳಕೊಂಬುದಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವಾದ ಭಾವಲಿಂಗವಾಗಿ, ಆ ಪ್ರಾಣನೊಳಕೊಂಡಿಪ್ಪ ಭಾವಲಿಂಗವೇ ಆತ್ಮನೊಳಕೊಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವಾದ ಮಹಾಲಿಂಗವಾಗಿ. ಶಾಶ್ವತವಾದ ನಿರಾಕಾರವಾದ ಪರಶಿವಲಿಂಗವು [58]ಅಂ[58]ತರಂಗ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲವೆಂಬುದರ್ಥ.

* **ಅರ್ಥ:** ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ ಕಂಡು. ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿ ಕಂಡು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನೇ ಪರವಾಗಿ ಕಂಡಿಹೆನೆಂದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೆ? ಶ್ರುತಜ್ಞಾನವನು ಆಲಿಸಿ, ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧವನಜಿದಿಹೆನೆಂದಡೆ, ಮನದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿಪ್ಪ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಅಭಿಮಾನಿಸಿ ಕಡೆಗೆ ತೊಲಗಿತ್ತು. ಅಭಿಮಾನಿಸಿದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೂ ಕ್ರಿಯಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೂ ಭಿನ್ನಭಾವನಷ್ಟವಾಗದೆ ಇರುವ ಪರಿಯಂತರ ಅವರಿಗೆ ಲಿಂಗದ ಕರುಣ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. [59]ಎಂ[59]ಬುದರ್ಥ.

* **ಅರ್ಥ:** ಅಗ್ನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬೆರಣಿಯ ಹಾಕಿದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಹೊಗೆಯಾಗಿ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಉರಿವುದು ಎಂಬ ಹಾಗೆ, ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಕ್ರೀಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಪ್ರಭಾವಿಸುವುದೆಂಬುದ ತಿಳಿದಲ್ಲಿ ಆತನೇ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಸಂಬಂಧವುಳ್ಳಾತನು. ಅಂಗಲಿಂಗವೆಂಬ ಎರಡು ಭಾವ ನಷ್ಟವಾದಲ್ಲಿ [60]ಆ[60]ತನೇ ಮನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳಾತನು. ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬ ಎರಡು ಭಾವ ನಷ್ಟವಾದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀವಿಡಿದು ಆಚರಿಸಬೇಕೆನಲಿಲ್ಲ, ಜ್ಞಾನವಿಡಿದು ಆಚರಿಸಬೇಕೆನಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದರ್ಥ.

58–58 ಅಂ (ಮೂ) 59–59 ಇಲ್ಲೆಂ (ಮೂ) 60–60 ಅ (ಮೂ)

೧೯೯೫

ಗೋವಿನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಘೃತವಿದ್ದಡೇನೊ, ಆ ಗೋವು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿಯಾಗಲು ಬಲ್ಲುದೆ? ಅದು ಕಾರಣ ಆ ಗೋವ ಪೋಷಿಸಿ ಕರೆದು ಕಾಸಿ ಘೃತವಮಾಡಿ ಗೋವಿಂಗೆ ಕುಡಿಯಲೆರೆದಡೆ ಆ ಗೋವು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿಯಹುದಲ್ಲದೆ. ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ ಹಾಗೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ವಸ್ತುವಿದ್ದಡೇನೊ. ವಸ್ತುವ ಗುರುಮುಖದಿಂದ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಪಡೆದು ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ವೇಧಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗದು. ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ವೇಧಿಸಿ ತಾನೆಂಬ ಅನಿಷ್ಟವ ತೊಲಗಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾಗಬಾರದು. ೮

೧೯೯೬

ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬ ಭೇದವನಾರು ಬಲ್ಲರು ಹೇಳಾ? ಅಂತರಂಗವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಬಹಿರಂಗ ಮುಂದುಗೊಂಡಿಪ್ಪುದು. ಬಹಿರಂಗವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಅಂತರಂಗ ಮುಂದುಗೊಂಡಿಪ್ಪುದು. ಮನವನೆಡೆಗೊಂಡ ಲಿಂಗದರಿವು ವಿಚಾರವ್ಯಾಕುಳಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಬಾರದೆಂದು ಮನ ಭಾವ ಜ್ಞಾನ ನೋಟವ ತಂದು ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಷೇಪಿಸಿ, ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗವೆಂದರಿಯದೆ ಅನಿಮಿಷನಾಗಿಪ್ಪ ಶರಣನು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಪ್ರಸನ್ನ ಮುಖವ ನೋಡಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಲೋಸ್ಕರ ತೇಜವೆಂಬ ದರ್ಪಣವನು ಹಿಡಿದಿಪ್ಪ[61]ನು[61] ನೋಡಯ್ಯಾ. ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಜವನ್ನೈದಿಹೆನೆಂದಡೆ ಕುರುಹುವಿಡಿದು ಕುರುಹುಗೆಡಬೇಕು ನೋಡಾ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ. ೯

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಿಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಅರಿಕೆ

೧೯೯೭

ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಆಯತವಾದುದೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ. ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಿಡಿದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸ್ವಾಯತ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಉದಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಕಾಣಬಾರದು. ಈ ಭೇದವ ಭೇದಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು. ೧

೧೯೯೮

ಪ್ರಣವಮಂತ್ರವ ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ, ಶ್ರೀಗುರು ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಒಳಗೆ ಲಿಂಗವಿಪ್ಪುದೆಂಬ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕರ ನುಡಿಯ ಕೇಳಲಾಗದು. ಒಳಗಿಪ್ಪನೆ ಲಿಂಗದೇವನು? ಮಲಮೂತ್ರ ಮಾಂಸದ ಹೇಸಿಕೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರಾಣವಿಪ್ಪುದಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವಿಪ್ಪುದೆ? ಆ ಪ್ರಾಣವ ತಂದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ ನೆರೆಯಬಲ್ಲಾತನೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿ. ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಲರಿಯದೆ ಹಲವು ಬಳಕೆಯ ಬಳಸುವ ಮಿಟ್ಟಿಯ ಭಂಡರನೆನಗೊಮ್ಮೆ ತೋರದಿರಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ. ೨

61–61 ರು (ಮೂ)

೯೯೯

ಪ್ರಮಾಣಿಸಿದ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿಯೇ ವೇಧಿಸಿತ್ತು. ಧ್ಯಾನವ ತನ್ನಯ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಿಸಿ ಇರಲಾಗಿ ಉಭಯದ ಕುರುಹು ಅಲ್ಲಿಯೇ [62](ಲೋ)[62]ಪವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೆ.* ೩

೨೦೦೦

ಹೃದಯಕಮಲಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಪ್ಪ ಲಿಂಗವ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ವೇಧಿಸಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಪ್ಪ ಲಿಂಗವ ಅಂತರ್ಮುಖದಿಂದ ಬಾಹ್ಯಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತಂದು, ಪಂಚಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಪ್ಪ ಲಿಂಗವ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಬಾಹ್ಯದೃಷ್ಟಿಯರತು, ಲಿಂಗದೃಷ್ಟಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೃಕ್ಕಿಂಗೆ ತೋರಿದವೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗಮಯವಾಗಿ, ಎನ್ನ ಮುಟ್ಟಿಹಿಡಿದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪಮಯವಾಗಿ, ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಅಪ್ಪುರಸ ಮುಂತಾದವೆಲ್ಲವು ಅರ್ಪಿತಮಯವಾಗಿ, ಇಂತೀ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿಯ ಅವಧಾನ ಇಷ್ಟದರಿವೆಂದು ಉಭಯದ ಗುಟ್ಟು ಕೆಟ್ಟಲ್ಲಿ ಎನ್ನಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಇಮ್ಮಡಿ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದಿರೆಡೆಯಿಲ್ಲ. ೪

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಸ್ವರೂಪ

೨೦೦೧

ಹರಿವ ನದಿಗೆ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಕಾಲು. ಉರಿವ ಅಗ್ನಿಗೆ ಮೈಯೆಲ್ಲ ನಾಲಗೆ, ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಗೆ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಕೈ. ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣಂಗೆ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ. ೧

೨೦೦೨

ಇಹಲೋಕದಲಿ ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ ಪರಲೋಕದ ಪದವ ಬಯಸುವನಲ್ಲ ನೋಡಾ ! ಇಹಪರವನೊಳಕೊಂಡ ಪರಿಪೂರ್ಣಲಿಂಗವು ತನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿರಲು, ಆ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನಂಗವ ಬೆರಸಿ ಆ ಶುದ್ಧಪರಮಾತ್ಮಲಿಂಗವೇ ಗೂಡಾಗಿಪ್ಪ ಲಿಂಗನಿಷ್ಠನು ನೋಡಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೨

೨೦೦೩

ಲಿಂಗವೆ ಪ್ರಾಣ, ಪ್ರಾಣವೇ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಅಂಗ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸ್ವಾಯತವಾಯಿತ್ತು ಕಾಣಾ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ. ೩

62–62 ಲೇ (ಮೂ) * **ಅರ್ಥ:** ತನ್ನಂಗದಲ್ಲಿ ಕುರುಹಿಟ್ಟ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನು ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ನೆನೆಯಲಿಕ್ಕಾಗಿ, ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಜ್ಞಾನದಿಂದ ತನ್ನಯ ಲಕ್ಷ್ಯವೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ. ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕುರುಹಿಟ್ಟಿರಲಾಗಿ ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ತನುಮನಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗಿಪ್ಪವೆಂಬುದರ್ಥ.[63]

63 + ಆ ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ತನುಮನಂಗಳು ಅಡಗಿದವೆಂಬುದರ್ಥ (ಮೂ)

೨೦೦೪

ಕಿಚ್ಚಿನ ಕೆಂಡದಂತೆ, ಹೊರೆ[64]ಯಲ್ಲಿ[64]ಪ್ಪೆಯಯ್ಯಾ! ಬೆಂಕಿಯ ಬೆಳಗಿನಂತೆ ನೀನಿಪ್ಪೆಯಯ್ಯಾ ! ಇದು ಕಾರಣ ಕಂ[65]ಡ[65] [ಶರಣ] ಪರಮಜ್ಞಾನಿ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.* ೪

೨೦೦೫

ದೇಹವೆಂಬ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗವೆಂಬರಸು ಮನವೆಂಬ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡು ಅಂತಃಕರಣಂಗಳೆಂಬ ಪರಿಚಾರಕರ ಕೈಯಿಂದ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಂಬ ಪರಿ[66]ಯಾ[66]ಣದಿಂದ ಶಬ್ದಸ್ಪರ್ಶರೂಪರಸಗಂಧಗಳೆಂಬ ಪದಾರ್ಥಗಳನು ಎಡೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು [67]ಸೇ[67]ವಿಸುತ್ತ ಆನಂದವೇ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನು. ೫

೨೦೦೬

ಉದಕ ನಾನಾವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಅವುಗಳ ಛಾಯಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನಭಾವವಿಲ್ಲದೆ, ಆ ರೂಪಿಂಗೆ ತದ್ಭಾವ ಒಡಲಾಗಿ ತೋರುವಂತೆ, ಎನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ತೋರಿಕೆ ನೀನಾಗಿ, [68]ಮುಕುರ[68]ವ ನೋಡುವ ನೋಟದಂತೆ ಒಳಗೆ ತೋರುವನ ಇರವು ಹೊರಗಣವನ ಪ್ರತಿರೂಪಿನಂತೆ, ಇಂತಿವೆಲ್ಲವೂ ನೀನಾಗಿ ನಾನರಿವುದಕ್ಕೆ ತೆರಪಿಲ್ಲ ಹಾಗೆಂದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನುಳುಮೆ ಪುಣ್ಯಾರಣ್ಯದಹನ ಭೀಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ ನಿರಂಗ ಸಂಗಾ. ೬

೨೦೦೭

ಲಿಂಗಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಗವಿರ್ದರೇನೊ? ಆ ಜಗವ ಹೊರಗಿಕ್ಕಿ ಲಿಂಗವನೊಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂ[69]ಡ[69] ಆ ಘನಕ್ಕೆ [70]ಶ[70]ರಣೆಂಬೆ. ಆ ಮಹಾಘನ ಆಯತಕ್ಕೊಳಗು, ಪ್ರಳಯಕ್ಕೆ ಹೊರಗು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ. ೭

೨೦೦೮

ಬಂದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಕಂಡು ಸಂದೇಹವಳಿದ ಮತ್ತೆ ಬೇರೊಂದವ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಂಗಳ ಸೂತಕಕ್ಕೆ ಇಂಬಿಲ್ಲ. ಆ ಉಭಯದಂಗದ ಸಂಗವ ಮರೆದಲ್ಲಿ ನಿಜಗುಣಯೋಗಿಯ ಯೋಗ.+ ೮

64–64 ಇಲ್ಲದೆ ಇ (ಮೂ) 65–65 ಡಾ (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಕಾಷ್ಠದೊಳಗೆ ಅಗ್ನಿ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿಪ್ಪಂತೆ, ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶ ಭಿನ್ನವಿರದೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿಪ್ಪಂತೆ, ಶರಣನ ಆತ್ಮಂಗದೊಳಗೆ ಚಿತ್ಪರಮಲಿಂಗವು ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇದ್ದ ಕಾರಣ ಸಮ್ಯಕ್ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ಶರಣ ಲಿಂಗವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಂಡು ಕೂಡಿ ಲಿಂಗವಾದ[71]ನೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

* **ಅರ್ಥ:** ಗುರುವಿನ ಕರಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಬಂದರಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿದ್ದು, ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿ ಕಂಡು, ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬ ಸಂಕಲ್ಪವಳಿದು, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ. ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಎಂಬ ಸಮರಸ ಉಂಟಾದ ಬಳಿಕ, ದ್ವೈತಾದ್ವೈತಗಳಾದ ಉಭಯಲಿಂಗದ ಒಪ್ಪವ ಬೆಸಗೊಂಬುದಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ತೆರಪಿಲ್ಲ. ತನುಮನಂಗಳು ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಕೂಡಿದೆನೆಂಬ ಭಿನ್ನವ ಮರೆದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಶರಣನು ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಶಿರವಯೋಗವೆಂಬುದರ್ಥ. 66–66 ವಾ (ಮೂ) 67–67 ಸ (ಮೂ) 68–68 ಮಕುರು (ಮೂ) 69–69 ಡಾ (ಮೂ) 70–70 ಹ (ಮೂ) 71 + ಶರಣ (ಮೂ)

೨೦೦೯

ಎನ್ನ ಪಾದವೇ ಪಾದಶಿಲೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ಕಾಲೇ ಕಡಹದ ಕಂಬಗಳಾಗಿ, ಎನ್ನ ತೋಳೇ ನಾಗವೇದಿಗೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ಅಸ್ಥಿಯೇ ಸುತ್ತಳ ಜಂತೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ಅಧರವೇ ಒಳ್ಳಿಹ ಬಾಗಿಲಾಗಿ, ಎನ್ನ ಗುರುಕರುಣವೇ ಲಿಂಗವಾಗಿ, ಎನ್ನಂಗವೇ ರಂಗಮಧ್ಯವಾಗಿ, ಎನ್ನ ಹೃದಯಕಮಲವೇ ಪೂಜೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ಕಿವಿಗಳೇ ಕೀರ್ತಿಮುಖವಾಗಿ, ಎನ್ನ ನೆನೆವ ನಾಲಗೆಯೇ ಗಂಟೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ಶಿರವೇ ಸುವರ್ಣಕಳಶವಾಗಿ, ಎನ್ನ ನಯನವೇ ಕುಂದದ ಜ್ಯೋತಿಯಾಗಿ. ಎನ್ನ ಚರ್ಮವೇ ನಿರ್ಮಲ ಹೊದಿಕೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ನೆನಹೇ ನಿನಗೆ ಉಪಾಹಾರವಾಗಿ ಗುರುಪುರದ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ನಿಂದನಾಗಿ.೯

೨೦೧೦

ಉಳ್ಳವರು ಶಿವಾಲಯವ ಮಾಡುವರು. ನಾನೇನ ಮಾಡುವೆ,[72] ಬಡವನಯ್ಯ! ಎನ್ನ ಕಾಲೇ ಕಂಬ, ದೇಹವೇ ದೇಗುಲ ಶಿರ[ವೇ] ಹೊನ್ನಕಲಶ[73] ನೋಡಯ್ಯ! ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ ಕೇಳಯ್ಯ, ಸ್ಥಾವರಕ್ಕಳಿವುಂಟು ಜಂಗಮಕ್ಕಳಿವಿಲ್ಲ. ೧೦

೨೦೧೧

ನೇರಿಲದ ಫಲ, ಉತ್ತತ್ತಿ, ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನಂತೆ ಇರುವವರು ಮರ್ತ್ಯರು. ಹಲಸು ತೆಂಗು ದಾಳಿಂಬದಂತೆ ಇರುವವರು ಸ್ವರ್ಗರು. ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ಸಕ್ಕರಿ ಬೆಲ್ಲದಂತೆ ಇರುವವರು ನಿಮ್ಮವರು ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯ ಪ್ರಭುವೇ.[+] ೧೧

+ **ಅರ್ಥ:** ನೇರಿಲ ಹಣ್ಣು ಉತ್ತತ್ತಿ ಮಾವಿನಫಲ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಮೇಲೆ ರುಚಿಕರವಾಗಿ ತೋರುವುದಲ್ಲದೆ ಆ ತ್ರಿವಿಧ ಫಲವ ಒಳಗೆ ನೋಡಿದಡೆ ಕಠಿಣವಾಗಿ ತೋರುವವು. ಹಾಗೆ ಕರ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ಜೀವಾತ್ಮರ ಆಚರಣೆಯು ಲೌಕಿಕಾತ್ಮರಿಗೆ ಮಹಾರಮ್ಯವಾಗಿ ತೋರುವದು. ಅಂತಪ್ಪ ಭಕ್ತರ ಅಂತರಂಗದ ಶಿವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದಡೆಯೂ ಉಕ್ಕಿನ ಸಲಾಕೆಯಂದದಿ ಕಠಿಣವಾಗಿ ತೋರುವುದು. ಇಂತಪ್ಪವರು ಭವಭಾರಿಗಳು ಎಂಬುದೀಗ, ನೇರಿಲದ ಫಲ, ಉತ್ತತ್ತಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನಂತೆ ಇರುವವರು ಮರ್ತ್ಯರು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಹಲಸು ತೆಂಗು ದಾಳಿಂಬ ಮೊದಲಾದ ತ್ರಿವಿಧ ಫಲವು ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಡೆಯು ಕಠಿಣವಾಗಿ ತೋರುವವು. ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಡೆಯೂ ಸಕಲಜನರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಕರವಾಗಿ ತೋರುವ[74]ವು.[74] ಹಾಗೆ ಭಿನ್ನಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಭಕ್ತನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅನ್ನವಸ್ತ್ರದ್ರವ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲಪದಾರ್ಥವ ನೀಡಿ ತೃಪ್ತಿಬಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಮಮಕಾರ ಪ್ರೀತಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಉಂಟು. ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವ ಕಂಡರೆ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಬೀಳರು ಶರಣೆನ್ನರು. ಶರಣೆನ್ನುವ ಕಾರಣ ಲೌಕಿಕಾತ್ಮರಿಗೆ ಕಠಿಣವಾಗಿ ತೋರುವುದು. ಇಂತಪ್ಪರು ಫಲದಾಯಕರು ಎಂಬುದೀಗ, ಹಲಸು ತೆಂಗು ದಾಳಿಂಬದಂತೆ ಇರುವವರು ಸ್ವರ್ಗರು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ ಬೆಲ್ಲ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಒಳಹೊರಗೆ ಸರ್ವಾಂಗವು ಮಹಾರುಚಿಕರವಾಗಿ ಸಕಲಜನರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಕರವಾಗಿ ತೋರುವುದು. ಹಾಗೆ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವ ಹಡೆದು ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಶಿವಶರಣರು, ಆ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಅವಿರಳಭಕ್ತಿಯಿಂ ವಿಶ್ವಾಸ ತುಂಬಿದ ಶಿವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಲೌಕಿಕಾತ್ಮರಿಗೆ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಚಾರದಿಂದ ಗೋಸುಂಬೆವುಳದಂತೆ ರಮ್ಯವಾಗಿ ತೋರರು. ಆ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರಸಭಾವದಿಂದ ಸಕಲಕ್ರಿಯಾಚಾರವನಳಿದು ಪಾಷಾಣದಂತೆ ಕಠಿಣವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಲು. ಇಂತೀ ಉಭಯವಿಲ್ಲದಿರ್ಪವರು ಎಲೆ ಪರಶಿವಲಿಂಗವೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅವಿರಳ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಎಂಬುದೀಗ ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ ಬೆಲ್ಲದಂತೆ ಇರುವವರು ನಿಮ್ಮವರು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.72 + ನಯ್ಯ (ಮೂ) 73 + ವಯ್ಯ (ಮೂ) 74–74 ದು (ಮೂ)

೨೦೧೨

ಒಂದೇ ವಸ್ತು ಭೇದವಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತಯ್ಯ. ಎನ್ನ ದೇಹ ವಸ್ತುವೆಂದಡೆ ಹಲವು ರೂಪಾಗಿ ತೋರಿತ್ತು. ಕಾರಣವಸ್ತುವೆಂದಡೆ ಸ್ಥೂಲ ತಿಳಿಯದೆ ಹೋಯಿತ್ತು. ಕಾರಣಾತೀತವೆಂದಡೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕ್ರಿಯಂಗಳ ಮಾಡಿಸಿತ್ತು. ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಿಂದದುವೆ ವಸ್ತುವೆಂದಡೆ ಚೇತನವಾಗಿ ನಿಂದಿತ್ತು. ಇದರರಿವ ಬಲ್ಲಾತನೆ ಭಕ್ತ. ನೋಡಿ ಬಯಲಾದಾತನೇ ಜಂಗಮ. ಬಯಲಾಗಿ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬರದಾತನೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ನೋಡಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೨

೨೦೧೩

ದೇಹ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಭಾವ ಒಂದಾಗದ[ವ] ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಲ್ಲ. ದೇಹ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿ ತಾನಾಗದವ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಲ್ಲ. ದೇಹ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದ್ವಂದ್ವ ಸಾಕ್ಷಿಕ ತಾನಾಗದವ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಲ್ಲ. ಈ ಛಂದವ ನಾ ನಿಂದೆಯೆಂದೆನಾಗಿ ಚೆನ್ನಬಸವನೆ ಗುರುಮೂರ್ತಿ[75]ಯೆಂದು[75] ಆತನ ಒಕ್ಕುದ ಮಿಕ್ಕುದ ಕಾದುಕೊಂಡಿಪ್ಪಾತನ ಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ಎಂಬೆನಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ. ೧೩

೨೦೧೪

ಒಳಗೆ ಸಾಧಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಧವಳಿಸಿ ಭಾವದಿಂದ ಗುಡಿತೋರಣವ ಕಟ್ಟಿದೆನಯ್ಯಾ, ಲಿಂಗ ಬಾರಯ್ಯ, ಎನ್ನ ದೇವ ಬಾರಯ್ಯ. ಅಂತರಂಗದ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಯನಿದಿರುಗೊಂಬೆನೆನ್ನ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರಯ್ಯ[ನ]. ೧೪

೨೦೧೫

ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾದ ಬಳಿಕ ಪ್ರಾಣನ ಮೇಲೆ ಜ್ಞಾನ ನಿರ್ಧರವಾಯಿತ್ತು ನೋಡಾ. ಒಳಗು ಹೊರಗೆಂಬ ಉಭಯವು ಏಕಾರ್ಥವಾಯಿತ್ತು ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ನೆರೆದೆನಾಗಿ.೧೫

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಆಚರಣೆ

೨೦೧೬

ಸುಗುಣವೆ ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಯಯ್ಯಾ, ದುರ್ಗುಣವೆ ವಾಯುಪ್ರಾಣಿಯಯ್ಯಾ, ಸುಗುಣ [76]ದು[76]ರ್ಗುಣವೆಂಬುಭಯವನತಿಗಳೆದು ಸುಖದುಃಖಾದಿಗಳ ಸಮಾನಂಗಂಡು, [ಶತ್ರು ಮಿತ್ರಾದಿಗಳ ಸಮಾನಂಗಂಡು, ಸ್ತುತಿನಿಂದ್ಯಾದಿಗಳ ಸಮಾನಂಗಂಡು] ಹಾಸ್ಯ ವಿಸ್ಮಯ ವಿರಹ ಕರಣಹೇಸಿಕೆ ಇಂತೀ ಪ್ರಾಣದ ವಿಷಯಭ್ರಾಂತಿಗಳನತಿಗಳೆದು, ಪ್ರಾಣದ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವನಳಿದು, ಲಿಂಗದ ನೆನಹು

75–75 ಯಿಂದ (ಮೂ) 76–76 ನಿ (ಮೂ)

ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಲಿಂಗವೆ ಪ್ರಾಣವಾಗಿರಬಲ್ಲಡೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲವೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧

೨೦೧೭

ಕ್ರೀ ಶುದ್ಧವಾದವಂಗೆ ಭಾವಶುದ್ಧ, ಭಾವಶುದ್ಧವಾದವಂಗೆ ಆತ್ಮಶುದ್ಧ, ಆತ್ಮಶುದ್ಧವಾದವಂಗೆ ಅರಿವು ಕರಿಗೊಂಡು ನಿಂದ ನಿಜವೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೨

೨೦೧೮

ಸರ್ಪನು ಸಲಹಿದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ವಿಷವ ಸಲಹಲುಂಟೆ? ಸಸಿ ವೃಕ್ಷಂಗಳ ಸಲಹುವಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಫಲವ ಸಲಹಲುಂಟೆ? ಕ್ರಿಯಾನಿರ್ಧರವಾದಲ್ಲಿ ಆಚಾರಕ್ಕೆ ಅಂಕುರ, ಆಚಾರ ಅಂಕುರವಾದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ ಪಲ್ಲವಿಸಿತ್ತು. ಆ ಪಲ್ಲವದ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಪರತರವಸ್ತು ಫಲವಾಗಿ ತೊಟ್ಟು ಹರಿದುಬಿದ್ದ ಹಣ್ಣು ಅಭೇದ್ಯಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು. ಇಂತೀ ಭಾವದ ಭ್ರಮೆಯ ಕಳೆದು ಜೀವವಿಕಾರವ ಹಿಂಗಿ, ನಾನೀನೆಂಬ ಉಭಯ[77]ಗೆ[77]ಟ್ಟು ಏನೂ ಇಲ್ಲದೆ ನಿಂದುದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಸಂಬಂಧ, ಆ ಸಂಬಂಧವ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನಿಂದುದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ತೃಪ್ತಿ. ಇಂತೀ ನಿಜದಲ್ಲಿ ತಾ[78]ನು[78] ತಾ[79]ನಾ[79]ಗಬಲ್ಲಡೆ ಆತನೆ ಐಕ್ಯಾನುಭಾವಿ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೩

೨೦೧೯

ಮೂಲದ್ವಾರದ ಬೇರ ಮೆಟ್ಟಿ ಭೂಮಂಡಲವನೇರಿದೆ. ಆಚಾರದ ಬೇರ ಹಿಡಿದು ಐಕ್ಯದ ತುದಿಯನೇರಿದೆ. ವೈರಾಗ್ಯದ ಸೋಪಾನದಿಂದ ಶ್ರೀಗಿರಿಯನೇರಿದೆ. ಕೈವಿಡಿದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಾ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೪

೨೦೨೦

ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆಯ ಹೇಳಿದರೆ ನಾನೇನ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆವೆನು? ಒಳಗೊಂದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ ಕಂಡೆನಯ್ಯಾ! ಹೊರಗಣ ಹೂವ ಕೊಯ್ದು ಹೊರಗೆ ಪೂಜಿಸುವರು. ಉಪಚಾರದ ನೇಮವ ನಾನೊಲ್ಲೆನಯ್ಯ. ಸ್ವಾನುಭಾವದನುವನರಿಯದವರು ಏತರ ಸುಖಿ? ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥನಂ[80]ಥ[80]ವರನೊಲ್ಲನಯ್ಯ. ೫

೨೦೨೧

ಪೃಥ್ವಿಯಪ್ಪುತೇಜವಾಯುವಾಕಾಶ ಪಂಚಭೌತಿಕ ಮನಬುದ್ಧಿಚಿತ್ತಹಂಕಾರ ಚತುಷ್ಟಯ ಕರಣಾದಿ ಗುಣಂಗಳ ಸತ್ವರಜತಮದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನನು ಎತ್ತಲೆಂದರಿಯವು. ಇದನರಿವರೆ ಸಮತೆ ಸದಾಚಾರ ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನ ಸಹಸ್ರದಳಕಮಲದಲ್ಲಿ ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗವು.* ೬

77–77 ಗು (ಮೂ) 78–78 ವು (ಮೂ) 79–79 ವಾ (ಮೂ) 80–80 ತ (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಪಂಚಭೂತ ಅಂತಃಕರಣಚತುಷ್ಟಯ ಕರಣಾದಿಗುಣಂಗಳು ಸತ್ವ ರಜ ತಮವೆಂಬ ಈ ಬಾಹ್ಯಾಂತಃಕರಣದಿಂದ ಆತನ ನೆಲೆಯನರಿಯಬಾರದು. ಮತ್ತೆ ಅರಿವ ಪರಿ ಎಂತೆಂದೊಡೆ ಸರ್ವಾಂಗವನು ಸಮತೆ ಸದಾಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿಲಿಸಲು ಆ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದ ಸಹಸ್ರದಳ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನು ಕಾಣಬಹುದೆಂಬುದೀ ವಚನಾರ್ಥ.

೨೦೨೨

ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣ, ಪ್ರಾಣವೇ ಲಿಂಗ. ಅಮೃತಪಂಚಾಕ್ಷರಂಗಳ ಪಂಚಾಮೃತದಿಂದ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆ[81]ವುದು.[81] ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮನವೇ ಪುಷ್ಪ, ಬುದ್ಧಿಯೇ ಗಂಧ, ಚಿತ್ತವೇ ನೈವೇದ್ಯ, ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಆರೋಗಣೆಯ ಮಾಡಿಸಿ ಪರಿಣಾಮದ ವೀಳೆಯವನಿತ್ತು, ಸ್ನೇಹದಿಂ ವಂದನೆಯ ಮಾಡಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬಹಿರಂಗದ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರಂಗದ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವುದು. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಂತರಂಗದ ವಸ್ತುವನೆಲ್ಲವ ತಂದು ಬಹಿರಂಗದ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ, ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಲು ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗಭರಿತವಾಗಿಪ್ಪನು ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ. ೭

೨೦೨೩

ಹೊರಗನೆ ಕೊಯ್ದು ಹೊರಗನೆ ಪೂಜಿಸಿದರೆ ಪರಿಣಾಮವಿಲ್ಲ, ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ, ಸುಖ ದೊರಕೊಳ್ಳದು ನೋಡಾ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : ಸರ್ವಜೀವಂಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆಯ ಮಾಡದಿಪ್ಪುದೆ ಪ್ರಥಮಪುಷ್ಪ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ನಿಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಲ್ಲಡೆ ದ್ವಿತೀಯ ಪುಷ್ಪ. ಸರ್ವಾಹಂಕಾರವರತು ಶಾಂತನಾಗಿರಬಲ್ಲಡೆ ತೃತೀಯ ಪುಷ್ಪ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಾರವಳಿದು ನಿರ್ವ್ಯಾಪಾರಿಯಾಗಿರಬಲ್ಲಡೆ ಚತುಃಪುಷ್ಪ ದುರ್ಭಾವ ಪ್ರಕೃತಿಯಳಿದು ಸದ್ಭಾವ ಎಡೆಗೊಂಡಿರಬಲ್ಲಡೆ ಪಂಚಪುಷ್ಪ. ಅನೃತವ ಮರೆದು ಸತ್ಯವ ನುಡಿಯಬಲ್ಲಡೆ ಸಪ್ತಮಪುಷ್ಪ. ಸಕಲಪ್ರಪಂಚವಳಿದು ಶಿವಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ನವಾಗಿರಬಲ್ಲಡೆ ಅಷ್ಟಮಪುಷ್ಪ. ಇಂತೀ ಅಷ್ಟದಳಕಮಲದಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಪೂಜೆಯ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಶರಣರು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತಿಪ್ಪರು ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೮

೨೦೨೪

ಕಲ್ಲಮರದ ಕೋಡಗದ ತಲೆ, ಎಂಟುಸ್ಥಾನವ ಮೆಟ್ಟಿ ತಿರುಗುವ ತಲೆ, ಕಾಲು ಪಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ವಿಹಂಗನ ನಡುನೆತ್ತಿ ಸುಳಿ[82]ಯೊ[82]ಳು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಹಾಲಬಿಟ್ಟು ಹಾಲ ಬೇಡುವದು. ಈ ಭೇದವ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲಡೆ ಅವರು ಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿ. ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ.* ೯

81–81 ವ (ಮೂ) 82–82 ಐ (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಜಡಸ್ವರೂಪವಪ್ಪ ಪಂಚಭೂತಮಿಶ್ರವಾದ ದೇಹವೆಂಬ ವೃಕ್ಷ. ಆ ದೇಹವನಾಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ಸಂಚಲರೂಪವಾದ ಮನವೆಂಬ ಮರ್ಕಟ, ಆ ಮನೋಮರ್ಕಟನ ವೃತ್ತಿಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕುಸುಮ, ಆ ಕುಸುಮದಳ ಪ್ರಕೃತಿವಿಡಿದು ಸಂಚರಿಸುವ ಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಿರಸ್ಸು, ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರವೆಂಬ ಚರಣ, ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆಯೆಂಬ ಉಭಯ[83]ರೆಕ್ಕೆ[83] ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವು ನಿಷ್ಠವಾದ ಜೀವಾತ್ಮನೆಂಬ ಹಂಸನು ಎಂಬುದೀಗ, ಕಲ್ಲುಮರದ ಕೋಡಗದ ತಲೆ ಎಂಟುಸ್ಥಾನವ ಮೆಟ್ಟಿ ತಿರುಗುವ ತಲೆ ಕಾಲು ಪಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ವಿಹಂಗವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಮನೋಕಮಲದ ಅಷ್ಟದಳದ ಪ್ರಕೃತಿವಿಡಿದು ಚರಿಸುವ ಜೀವಹಂಸನ ಚಾರಿತ್ರವೆಂತೆಂದೊಡೆ : ಇಂದ್ರದಳಕ್ಕೇರಲು ಧರ್ಮಿಯಾಗಿಹನು. ಅಗ್ನಿದಳಕ್ಕೇರಲು ಸುತೃಷೆ ಎಡೆಗೊಂಡು ಕ್ರೋಧಿಯಾಗಿಹನು. ಯಮದಳಕ್ಕೇರಲು ಮತ್ಸರಿಯಾಗಿ ಕರ್ಮವ ಬಯಸುವನು. ನೈಋತ್ಯದಳಕ್ಕೇರಲು ನಯನುಡಿ ಮೃದುವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ಮಾತನಾಡುವನು.→

83–83 ರಕ್ಕಿ (ಮೂ)

೨೦೨೫

ತಂಗಳ ಬುತ್ತಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಹಸಿವು ಹೋಗಿ [84]ಆ[84]ಪ್ಯಾಯನವಡಗುವುದೆ? ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವಿದ್ದೇನು ಫಲ? ಲಿಂಗವೂ ಅಂಗವೂ ಕೂಡುವ ಈ ಭೇದವನರಿಯದವರು ಗುರುತಲ್ಪಕರು. ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕರು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: "ದ್ವೈತಭಾವಿತ ದುಃಖಾನಾಮದ್ವೈತಂ ಪರಮಂ ಪದಂ । ಭಾರಮನ್ನಂ ಪಥಶ್ರಾಂತೇ ತಸ್ಮಿನ್ ಭಕ್ತೇ ಸುಖಾವಹಂ॥" ಮತ್ತೆಯುಂ, "ಅಂಗಾನಾಂ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧೋ ಲಿಂಗಾನಾಂ ಅಂಗಸಂಯುತಿಃ । ನಿಮಿಷಾರ್ಧ ವಿಯೋಗೇನ ನರಕೇ ಕಾಲಮಕ್ಷಯಂ" ಎಂದುದಾಗಿ, ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಒಡಗಲಿಸಬೇಕು. ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಂಗ ಒಡಗಲಿಸಬೇಕು. ಇದು ಕಾರಣ ಎಲ್ಲರೂ ಅಂಗಸಂಬಂಧಿಗಳಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಗಳು ಅಪೂರ್ವ ಕಾಣಾ ಕೂಡಲ [ಚೆನ್ನ]ಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೦

೨೦೨೬

ಕಾಯಜೀವದ ಕೀಲನರಿದು ಜನನಮರಣಂಗಳ ಆಯಾಸವಳಿದು ಅಂಗಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಏಕಾರ್ಥವ ಮಾಡುವ ಭೇದವೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಪಂಚಭೂತಗಳ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವನಳಿದು ಪಂಚಕರಣಂಗಳ ಹಂಚು[85]ಹರಿ[85] ಮಾಡಿ ಕರ್ಮಬುದ್ಧೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಮರ್ದಿಸಿ, ದಶವಾಯುಗಳ ಕೆಡಿಸಿ, ಕರಣಚತುಷ್ಟಯಗಳ ಕಾಲ ಮುರಿದು, ಪಂಚ ವಿಷಯ ತತ್ವಂಗಳ ವಂಚನೆಯನಳಿದು. ಹಸ್ತನಾಡಿಗಳ ವ್ಯತಿಕರಿಸಿ, ಅಷ್ಟತನು ಅಷ್ಟಾತ್ಮಗಳ ನಷ್ಟಮಾಡಿ, ಅಂತರಂಗದ ಅಷ್ಟಮದಗಳನ್ನು ತರಿದು, ಬಹಿರಂಗದ ಮದಂಗಳ ಬಾಯ ಟೊಣೆದು, ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿ ಮದಂಗಳ ಹೊಟ್ಟುಗುಟ್ಟಿ, ಸಪ್ತ ವ್ಯಸನಂಗಳ ಬಾಸಣಿಸಿ, ಷಡೂರ್ಮಿ ಷಡ್ವರ್ಗಂಗಳ ಕೆಡೆಮೆಟ್ಟಿ, ಷಡ್‌ಭ್ರಮೆ ಷಡ್ಭಾವದ ವಿಕಾರಂಗಳ ಗಂಡು ಸಡಿಲಿಸಿ, ಪಂಚಕ್ಲೇಷಂಗಳ ಪರಿಹರಿಸಿ, ಅಂಗಚತುಷ್ಟಯಂಗಳ ಶೃಂಗಾರವನಳಿದು, ಗುಣತ್ರಯಂಗಳ ಗೂಡ ಮುಚ್ಚಿ, ಅಹಂಕಾರತ್ರಯಂಗಳ ಶಂಕೆಗೊಳಗುಮಾಡಿ, ತಾಪತ್ರಯಂಗಳ ಭಿನ್ನಮಾಡಿ ತಲ್ಲಣಗೊಳಿಸಿ, ತನುತ್ರಯಂಗಳ ತರಹರಮಾಡಿ, ಜೀವತ್ರಯಂಗಳ ಆತ್ಮತ್ರಯಂಗಳ ಧಾತುಗೆಡಿಸಿ, ಅವಸ್ಥಾತ್ರಯಂಗಳ ಅವಗುಣವನಳಿದು, ತ್ರಿದೋಷಂಗಳು ಪಲ್ಲಟವಾಗಿ, ಭಾವತ್ರಯಂಗಳ ಬಣ್ಣಗೆಡಿಸಿ, ದುರ್ಭಾವತ್ರಯಂಗಳ

→ ವಾಯುದಳಕ್ಕೇರಲು ಸುಂಟರ ಗಾಳಿಯ ರವದಿಯಂತೆ ಸಂಚಲರೂಪನಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಸಂಚರಿಸುವನು. ವರುಣದಳಕ್ಕೇರಲು ಆನೆ ಕುದುರೆ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಮೊದಲಾದ ವಾಹನವನಿಚ್ಛೈಸುವನು. ಕುಬೇರದಳಕ್ಕೇರಲು ಧನ ಧಾನ್ಯ ದ್ರವ್ಯವನಿಚ್ಛೈಸುವನು. ಈಶಾನ್ಯ ದಳಕ್ಕೇರಲು ಕಾಮಾತುರನಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರನಿಚ್ಛೈಸುವನು. ಅದಲ್ಲದೆ, ಪಂಚಕರಣ ವಿಷಯ ಸಪ್ತವ್ಯಸನ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲಕರಣಂಗಳ ವಿಷಯವನಿಚ್ಛೈಸುವನು. ಇಂತಪ್ಪ ಅಷ್ಟದಳದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟವಿಧಲಿಂಗವ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಆ ಅಷ್ಟದಳ ಜೀವನ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿ, ನಡುನೆತ್ತಿಸುಳಿ ಎಂದಡೆ ಆ ಮನೋಮರ್ಕಟನ ವೃತ್ತಿಜ್ಞಾನಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಸುಜ್ಞಾನ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಜೀವಭಾವವನಳಿದು ಸಜ್ಜೀವಸ್ವರೂಪನಾದಾತ್ಮನೆಂಬ ಹಂಸನ ನಿರ್ಧರಿಸಲು, ಆ ಸಜ್ಜೀವಾತ್ಮಸ್ವರೂಪವಾದ ಜ್ಞಾನಕಲಾತ್ಮನು ಸಂಸಾರಸಾರವೆಂಬ ಹಾಲನು ವಿಸರ್ಜಿಸಿ ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬ ಇಷ್ಟಬ್ರಹ್ಮದ ಪರಮಾಮೃತವೆಂಬ ಹಾಲನು ಬಯಸುವುದು ಎಂಬುದೀಗ. ನಡುನೆತ್ತಿಸುಳಿಯೊಳು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಹಾಲ ಬಿಟ್ಟು ಹಾಲ ಬೇಡುವುದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಪ್ಪ ವಿಚಾರವನು ಸ್ವಾನುಭಾವಗುರುಮುಖದಿಂದ ತಿಳಿದಾತನೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಎಂಬುದೀಗ ಈ ಭೇದವ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲಡೆ ಅವರು ಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. 84–84 ಅ (ಮೂ) 85–85 ಹು (ಮೂ)

ದೂರಮಾಡಿ, ಮಲತ್ರಯಂಗಳ ಮರ್ದನ ಮಾಡಿ, ಕರಣಂಗಳ ಛಿದ್ರಗೊಳಿಸಿ, ಪಂಚಾಗ್ನಿಗಳ ಸಂಚಲವನತಿಗಳೆದು, ಇಂತೀ ಅಂಗನ ಪ್ರಕೃತಿ ಗುಣಂಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿ, ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಚಾರ ನೆಲೆಗೊಂಡು, ಬಹಿರಂಗದ ಮೇಲಿರ್ಪ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನೈಷ್ಠಿಕಾಭಾವದಿಂದ ಇಂಬುಗೊಂಡು ಅನಿಮಿಷದೃಷ್ಟಿ ಅಚಲಿತವಾಗಿ ಬಲಿದಿರಲು, ಆ ಲಿಂಗವು ಅಂತರಂಗಕ್ಕೆ ವೇಧಿಸಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಷಡಾಧಾರಚಕ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಬುದು. ಆ ಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಷಡ್ವಿಧೇಂದ್ರಿಯಂಗಳನೆ ಷಡ್ವಿಧಮುಖಂಗಳೆಂದೆಣಿಸಿ, ಆ ಷಡ್ವಿಧಮುಖಂಗಳಿಗೆ ಷಡ್ವಿಧದ್ರವ್ಯ ಪದಾರ್ಥಂಗಳೆಂದೆನಿಸಿ ಷಡ್ವಿಧದ್ರವ್ಯಪದಾರ್ಥಂಗಳನ್ನು ಷಡ್ವಿಧ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಷಡ್ವಿಧಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಮರ್ಪಿತವಾಗಲು ಅಂಗವೆಂಬ ಕುರುಹಡಗಿ, ಒಳಹೊರಗೆಲ್ಲ ಮಹಾಲಿಂಗದ ದಿವ್ಯಪ್ರಕಾಶವೇ ತುಂಬಿ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುತಿರ್ದುದು. ಇಂತಪ್ಪ ಘನಲಿಂಗದ ಬೆಳಗನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಭೇದವೆ ಚಿತ್ಪಿಂಡವೆನಿಸುವುದು. ಇಂತಪ್ಪ ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಚಿತ್‌ಪಿಂಡದ ವಿಸ್ತಾರವನು ಚಿದ್ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ವೇಧಿಸುವುದು. ಆ ಚಿತ್‌ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಅತಿ ಬಾಹುಳ್ಯವನ್ನು ಆ ಚಿತ್ಪಿಂಡದಲ್ಲಿ ವೇಧಿಸಿಕೊಂಡು 'ಪಿಂಡಬ್ರಹಾಂಡಯೋರೈಕ್ಯ' ಎಂಬ ಶ್ರುತಿಪ್ರಮಾಣದಿಂದೆ, ಆ ಪಿಂಡಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳು ಒಂದೇ ಎಂದು ಕಂಡು, ಆ ಪಿಂಡಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳಿಗೆ ತಾನೇ ಆಧಾರವೆಂದು ತಿಳಿದು, ಆ ಪಿಂಡಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವ ಮನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿ, ಜ್ಞಾನವ ಮಹಾಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿ, ಮಹಾಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪರಾತ್ಪರವಾದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿ, ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆ ತಾನಾದ ಶರಣಂಗೆ ದೇಹಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿ ಭಾವವಿಲ್ಲವಾಗಿ, ಜೀವಭಾವವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಫಲಪದದ ಹಂಗಿಲ್ಲವಾಗಿ, ಭವಬಂಧನಗಳು ಮುನ್ನವೆ ಇಲ್ಲವಾಗಿ, ಆ ಶರಣನು ತಾನು ಎಂತಿರ್ದಂತೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆ ಆಗಿ ಆತನ ಹೃದಯಾಕಾಶವು ಬಚ್ಚಬಯಲ ಬರಿಯಚ್ಚಬಯಲನೈದಿರ್ಪುದು. ಇದು ಕಾರಣ ಆ ಶರಣನು ದೇಹವಿರ್ದು ಸುಟ್ಟರಿವೆಯಂತೆ ನಿರ್ದೇಹಿಯಾದ ಕಾಣಾ. ಉಪಮಾತೀತ ವಾಙ್ಮನಕ್ಕೆ ಅಗೋಚರವಾಗಿರ್ಪನಯ್ಯ. ಪರಾತ್ಪರವಸ್ತುವಿನೊಡಗೂಡಿದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಒಡಲ ಬೆಳಗಿನ ಗಡವಣವೆಂತಿರ್ಪುದೆಂದಡೆ, ಸ್ಫಟಿಕದ ಘಟದೊಳಗೆ ಜ್ಯೋತಿಯನಿರಿಸಿದಂತೆ, ಕತ್ತಲೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರತ್ನವ ಸಿರಿಗೆ ರವಿಕೋಟಿ ಕಿರಣಗಳು ಮುಸುಕಿದಂತೆ, ಬೆಳಬೆಳಗು ಹಳಚಿ ಮಹಾಬೆಳಗಿನೊಬ್ಬುಳಿಯನೊಳಕೊಂಡ ಜನಗಂಭೀರವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗಳ ಪಾದಕಮಲದಲ್ಲಿ ಸಮತೆ ತುಂಬಿ ಇರಿಸಯ್ಯ ಎನ್ನ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೧೧

೨೦೨೭

ಮನ ವ್ಯಸನ ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಗರ್ಭವಾಗಿ ಕೈ ಪ್ರಸೂತವಾದ ಪ್ರಪಂಚವನೇನೆಂಬೆ? ಮಾಡಿದರಾಯಿತ್ತು. ಮಾ(ಡ)ದಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು. ನಚ್ಚದಿರು ನಿಶ್ಚಯವಲ್ಲ. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮಲಿಂಗವೆಂಬ ಸಂಸಾರ ಕೇಳಾ. ೧೨

ಆಹ್ವಾನವಿಸರ್ಜನವಿಲ್ಲ

೨೦೨೮

ಆಹ್ವಾನವಿಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ[86]ವಾ[86]ಗಿ, ವಿಸರ್ಜನೆಯಿಲ್ಲ ಅಂಗವ ನೆಲೆಗೊಂಡಿಪ್ಪುದಾಗಿ, ಇದು ಕಾರಣ ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನೆ ಇಲ್ಲ. ಶರಣನ ಪರಿ ಬೇರೆ. ಅಂಗಸಂಗದೆ ಲಿಂಗ (ಸಂಗ) ಲಿಂಗ (ಸಂಗ)ವೆ ಮನ, ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣ ಸುಯಿಧಾನಿ. ೧

೨೦೨೯

ಆಹ್ವಾನಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಿಲ್ಲ, ವಿಸರ್ಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಂತನಲ್ಲೆನಿಸಿತ್ತು. ಇದು ಕಾರಣ, ಆಹ್ವಾನವಿಸರ್ಜನೆ ಇಲ್ಲದ ಶರಣನ ಪರಿ ಬೇರೆ. ಲಿಂಗಭೋಗೋಪಭೋಗವಲ್ಲದೆ ಅನರ್ಪಿತವ ಭೋಗಿಪನಲ್ಲ. ಆವಾಗಲು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆ ಸಂಗವಾಗಿಪ್ಪನು. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣಂಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆನು. ೨

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಪೂಜೆ

೨೦೩೦

ಎನ್ನ ಕಾಯವೆಂಬ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವೆಂಬ ಲಿಂಗವ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿ, ಧ್ಯಾನವೆಂಬ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರಲು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಸು[87]ತ್ತಿ[87] ಮುತ್ತಿದ ಸಂಸಾರ ಬಯಲಬೆರಸಿ ನಾನೀನೆಂಬ ಭೇದವಳಿದು ಮಹಾದಾನಿ ಸೊಡ್ಡಳನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವಾಯಿತ್ತು. ೧

೨೦೩೧

ಬಯಲ ಉದಕವ ಹಿಡಿದು ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆ[88]ವೆ[88]ನಯ್ಯ. ಅಷ್ಟದಳ ಪುಷ್ಪದ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯ. ಸುಗಂಧ ದುರ್ಗಂಧವ ಕಳೆದು ಧೂಪಾರತಿಯ ಬೀಸುವೆನಯ್ಯ. ಪರಬ್ರಹ್ಮವ ಹಿಡಿದು ನಿವಾಳಿಯನೆತ್ತುವೆನಯ್ಯ. ಪುಣ್ಯಪಾಪವ ಕಳೆದು ಓಗರವ ನೀಡುವೆನಯ್ಯ. ಹದಿನಾಲ್ಕು ಭುವನವನೊಳಗುಮಾಡಿ ಹೊರಗೆ ನಿಂದು ಸದಾಶಿವನ ಪೂಜಿಸಿದಾತನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ. ೨

೨೦೩೨

ಸದ್ಯೋಜಾತಮುಖವೆ ಪೃಥ್ವಿ ಎಂದರಿದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾವರಂಗಳಲ್ಲಿ ಪತ್ರೆಪುಷ್ಪದ ಹಂಗೇಕೆ? ವಾಮದೇವಮುಖವೆ ಅಪ್ಪುವೆಂದರಿದಲ್ಲಿ ಅಗ್ಗವಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆವ ಹಂಗೇಕೆ? ಅಘೋರಮುಖವೆ ಅಗ್ನಿ ಎಂದರಿದಲ್ಲಿ ಧೂಪ ದೀಪಾರತಿಗಳ ಹಂಗೇಕೆ? ತತ್ಪುರುಷಮುಖವೆ ವಾಯುವೆಂದರಿದಲ್ಲಿ

86–86 ಯಾ (ಮೂ) 87–87 ತ್ತು (ಮೂ) 88–88 ವ (ಮೂ)

ಮಂತ್ರತಂತ್ರದ ಹಂಗೇಕೆ? ಈಶಾನ್ಯ ಮುಖವೆ ಆಕಾಶವೆಂದರಿದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಮೌನದ ಹಂಗೇಕೆ? ಇಂತೀ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮವೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂದರಿದ ಶರಣಂಗೆ ಸರ್ವ ಉಪಚಾರ ಸಂಕಲ್ಪವೇಕೆ ಹೇಳಾ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ? ೩

೨೦೩೩

ಕಾಣಬಹ ಲಿಂಗವೆಂದು ಅಗ್ಗವಣಿಯ ಕೊಟ್ಟು [89]ವ್ಯಾಳಿ[89]ಯಾದಿರಲ್ಲ ಲೋಕಕ್ಕೆ. ನಿರಾಳಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಡಲರಿಯರು; [90]ಕಂಡವರೆ ಕಂಡು ಕಂ[91]ಡೆವೆಂಬ[91]ಂತೆ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಇಂಥವರ ಕಂಡು ನಾಚಿತ್ತೆನ್ನ ಮನವು. ೪

೨೦೩೪

ಊರ[92]ಕ್ಕಿ[92] ಊರೆಣ್ಣೆ ಉಣ್ಣು ಮಾರಿಕವ್ವ ತಾಯಿ, ಬಾ[93]ರೆ ಕು[93]ಮಾರನ ತಲೆಗಾ[ಯಿ] ಎಂಬಂತೆ, ಕಾಡ ಹೂ ಪತ್ರೆ ಮಡುವಿನ ಅಗ್ಗವಣಿಯ ತಂದು ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸುವಾತ[ನ] ಭಕ್ತನೆಂದರೆಂಬರು, ಅಲ್ಲ. ಸುವಿಚಾರದಿಂದ ತಾನೇ ಲಿಂಗ, ಮನ[ವೆ] [94]ಪುಷ್ಪ[94]ವಾಗಿ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಬಲ್ಲಾತನೆ ಸದ್ಭಕ್ತ ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೫

೨೦೩೫

ಉದಯಮುಖದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಹೋದರೆ ಹೃದಯದ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆಯಾಯಿತ್ತು. ಹಾರಿಹೋಯಿತ್ತು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು. ಹರಿದು ಬಿದ್ದಿತ್ತು ಸೆಜ್ಜೆ ನೋಡಯ್ಯ. ಕಟ್ಟುವ ಬಿಡುವ ಸಂಬಂಧಿಗಳ ಕಷ್ಟವ ನೋಡಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೬

೨೦೩೬

ಹೊತ್ತಾರೆಯ ಪೂಜೆ ಹಗಲಿನ ಪೂಜೆ ಬೈಗಿನ ಪೂಜೆ ನಿಚ್ಚಕ್ಕಿನ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ಅಚ್ಚುಗಗೊಂಡರೆಲ್ಲರು. ನಿಶ್ಚಿಂತ ನಿರಾಳ ನಿಜೈಕ್ಯಲಿಂಗವ ಹೊತ್ತಿಂಗೆ ತರಲುಂಟೆ? ಹೊತ್ತಾರೆ ಪೂಜಿಸಿ ಹೊತ್ತನೇ ಅರ್ಚಿಸಿ ಇತ್ತಲೆಯಾದರೆಲ್ಲರು. ನಿಶ್ಚಿಂತವರಿದು ನಿಜವ ನೆಮ್ಮಿದರೆ ಚಿತ್ತ ಸಮಾಧಾನ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗನೆಂಬ ನಿಶ್ಚಿಂತನಿಜೈಕ್ಯನು. ೭

೨೦೩೭

ಹೊತ್ತಾರೆ ಪೂಜಿಸಲು ಬೇಡ ಕಂಡೆಯಾ. ಬೈಗೆ ಪೂಜಿಸಲು ಬೇಡ ಕಂಡೆಯಾ. ಇರುಳು ಪೂಜಿಸಲು ಬೇಡ ಕಂಡೆಯಾ. ಹಗಲು ಪೂಜಿಸಲು ಬೇಡ ಕಂಡೆಯಾ. ಇರುಳನು ಹಗಲನು ಕಳೆದು ಪೂಜೆಯ ಪೂಜಿಸಲುಬೇಕು ಕಂಡೆಯಾ. ಇಂತಪ್ಪ ಪೂಜೆಯ ಪೂಜಿಸುವರನೆನಗೆ ತೋರಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೮

89–89 ಕೆಳೆ (ಮೂ) 90 + ಕಂಡ (ಮೂ) 91–91 ಡ (ಮೂ) 92–92 ಕ್ಕೆ (ಮೂ) 93–93 ರಕ್ಕೆ (ಮೂ) 94–94 ನಷ್ಟ (ಮೂ)

೨೦೩೮

ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವರತು, ಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಅಂಗವರತು ಭಾವ ತುಂಬಿ ಪರಿಣಾಮವರತು ನಾಮವಿಲ್ಲದ ದೇವರಿಗೆ ನೇಮವೆಲ್ಲಿಯದೊ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.? ೯

೨೦೩೯

ಆಕಾಶವನಡರುವಂ[95]ಗೆ[95] ಅಟ್ಟಗೋಲ ಹಂಗೇಕೆ? ಸಮುದ್ರವ ದಾಂಟುವಂಗೆ ಹರಿಗೋಲ ಹಂಗೇಕೆ? ಸೀಮೆಯಳಿದ ನಿಸ್ಸೀಮಂಗೆ ಸೀಮೆಯ ಹಂಗುಂಟೆ? ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸೀಮ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯಂಗೆ ಲಿಂಗವೆಂದೇನೊ ಹೇಳಾ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ? ೧೦*

೨೦೪೦

ಎಸುವರ ಬಲ್ಲೆ, ಎಚ್ಚ ಬಾಣ ತಿರುಗಿ ಬಪ್ಪಂತೆ ಎಸುವರ ಕಾಣೆ. ಪೂಜಿಸುವರಲ್ಲದೆ ಪೂಜಿಸುವ ಲಿಂಗ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ವೇಧಿಸುವರ ಕಾಣೆ. ಆ ನುಡಿಗೆ ನಡೆ, ಆ ನಡೆಗೆ ನುಡಿ ಉಭಯವ ಭೇದಿಸುವರನಾರನೂ ಕಾಣೆನಯ್ಯಾ, ಉಭಯ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾದಲ್ಲಿ ಎನ್ನಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಇಮ್ಮಡಿ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನ ನಿರತವಾದಾತಂಗಲ್ಲದೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ೧೧

ಶಿವಯೋಗದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪವು

(ಲಿಂಗಸಾಧನೆ)

೨೦೪೧

ಅಯ್ಯಾ, ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣಮಯಂಗಳ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಂಗಳಲ್ಲಿ ಉಚಿತವನರಿದು ಮಾಡುವುದೆ ಶಿವಯೋಗ. ಆ ಯೋಗವ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ನಿಂದಲ್ಲಿ ಕಾಲಾಂತಕ ಭೀಮೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಉಭಯವನಳಿದ ಭಾವವು. ೧

೨೦೪೨

ಮೂಲಾಧಾರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ [96]ಹುಟ್ಟಿದ[96] ಪ್ರಾಣಾಪಾನಂಗಳು ಆವಲ್ಲಿ ಮನಸಹಿತ ಲಯವಾ[97]ದುವೋ[97] ಆ ಲಯಕಾರಣವಾದುದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ. ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ನೆಲೆಯನರಿಯದೆ ಏನ ಮಾಡಿದರೂ ಫಲದಾಯಕ ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಇದು ಕಾರಣ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನರಿದು ಮನ ಶಕ್ತಿಸಂಯೋಗವ ಮಾಡಿ ಮುಕ್ತರಹುದಯ್ಯ ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೨

95–95 ತೆ (ಮೂ) * ಇದರ ತರುವಾಯದ ವಚನ ಹಿಂದಿನ 5ನೆಯ ನಂಬರಿನದೇ ಆಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲಾಗಿದೆ (ಸಂ) 96–96 ಮುಟ್ಟಿ (ಮೂ) 97–97 ದರೆ (ಮೂ)

೨೦೪೩

ಆಧಾರ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಮಣಿಪೂರಕ ಅನಾಹತ ವಿಶುದ್ಧಿ ಆಜ್ಞೆ ಎಂಬ ಷಡಾಧಾರ ಚಕ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣ ದಳ ಅಕ್ಷರ ಅಧಿದೇವತೆಯರಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ತೋರುವ ವಸ್ತು ಒಂದಲ್ಲದೆ ಹಲವುಂಟೆ? ಚಕ್ರಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ನಾಮರೂಪಿಂಗೆ ಬಂದು ಸಿಕ್ಕಿದೆಯಲ್ಲಾ! ಯೋಗಿಗಳ ಮನದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲದ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪರಿ ಏನು ಹೇಳಾ? ಕಾಣಬಾರದ ವಸುವ ಕಾಣಿಸಿ ಹಿಡಿದರು, [98]ಭೇದಿಸಬಾರದವಸ್ತುವ ಭೇದಿಸಿ ಕಂಡರು, ಸಾಧಿಸಬಾರದ ವಸ್ತುವ ಸಾಧಿಸಿ ಕಂಡರು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು. ೩

೨೦೪೪

ಒಡಲೆಂಬ ಗುಡಿಯೊಳಗೆ ಒಡೆದು ಮೂಡಿದ ಲಿಂಗವಿದ್ದೆಡೆಯ ನೋಡಲೆಂದು ಹೋದರೆ ನೋಡುವ ನೋಟವೆಲ್ಲ ತಾನೆಯಾಯಿತ್ತು. ಈ ಬೆಡಗು ಬಿನ್ನಾಣದ ಲಿಂಗವ ತುಡುಕಿ ಹಿಡಿದು ಕೂಡಬಲ್ಲಾತ ಮೃಡನಲ್ಲದೆ ಮಾನವನಲ್ಲ. ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನೆಂಬ ನಿಧಾನವ ಸಾಧಿಸಿ ನಾನು ಬದುಕಿದೆನು. ೪

೨೦೪೫

[99]ಆ[99]ಜ್ಞಾಚಕ್ರದ ಮಧ್ಯಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಭರಿತನಾಗಿ ನಾದಬಿಂದುಕಲೆ ಎಂಬ ದಿವ್ಯಪೀಠದ ಮೇಲೆ ತೋರುತ್ತ ತನ್ನ ಕಲೆ[100]ಯ[100] ನೆಲ್ಲ ದ್ವಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೀರುತ್ತ ಮತ್ತೆಲ್ಲವ ಮೀರಿದ ನಿರ್ಮಲ ಶಿವಲಿಂಗ ರೂಪು ತಾನೆ ಪರಮಪದವು. ಆ ಪರಮ ಪದವನರಿದ ನಿರ್ಮಲಜ್ಞಾನಿಯೇ ನಿಜಮುಕ್ತನಯ್ಯ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೫

೨೦೪೬

ಆತ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮಯೋಗವನರಿದೆನೆಂಬುದ ಮಾತಿನ ಮೊದಲು ಜ್ಯೋತಿಯೊಳಗೆ ಆತ್ಮಜ್ಯೋತಿಯನರಿದು, ಮಾತಿನೊಳಗಣ ಪರಮಾತ್ಮನನರಿದಂಗಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮಯೋಗವನರಿಯಬಾರದು. ಆತ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮಯೋಗವನರಿದಂಗಲ್ಲದೆ ಅರಿವು ಮರವೆಗಳು ನಷ್ಟವಾಗವು. ಅರಿವು ಮರವೆಗಳು ನಷ್ಟವಾದಲ್ಲದೆ ಮಾಯೆ ಹಿಂಗದು. ಮಾಯೆ ಹಿಂಗಿದಲ್ಲದೆ ಹಮ್ಮು ನಷ್ಟವಾಗದು. ಹಮ್ಮು ನಷ್ಟವಾದಲ್ಲದೆ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಅದೇ ಜೀವಪರಮೈಕ್ಯವು. ೬

೨೦೪೭

ಆಶೆ ರೋಷ ಹರುಷಾದಿಗಳೆಂಬ ಕರಣೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಮುಟ್ಟಲೀಯದೆ ಆಚಾರ ಶಿವಾಚಾರವ ಮಾಡುವೆ, ಭಯಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತೋರುವೆ. ಮನದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಭಾವಶುದ್ಧ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವೆ. ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡುವೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ. ೭

---

98 + ಶರಣರು (ಮೂ) 99–99 ಅ (ಮೂ) 100–100 x (ಮೂ)

೨೦೪೮

ನಿಜಶಿವಯೋಗಿಯ ನೋಟವೆ ಕೂಟ. ಕೂಟವೆ ಪ್ರಾಣ. ಏಕವೇ ಸಮರಸ, ಸಮರಸವೆ ಲಿಂಗಾಂಗಪರಿಪೂರ್ಣ, ಪರಿಪೂರ್ಣವೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ತಾನೇ ನೋಡಾ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಸಾಕ್ಷಿ "ನೇತ್ರದೇವೋ ನಚ ಪರಃ ನೇತ್ರಂ ಚ ಸರ್ವಮೇವ ಚ । ನೇತ್ರಮಧ್ಯೋದ್ಭವೇ ಲಿಂಗಂ ನೇತ್ರಮಧ್ಯೋದ್ಭವೇ ತ್ರಿಶುಭಂ ॥ ದ್ವಿನೇತ್ರಂ ಕುಚಯೋರ್ಲಿಂಗಂ ಚಕ್ಷುಸ್ಯ ಶಿವ ಪುಷ್ಪಚ । ಲಿಂಗಜ್ಯೋತಿಸ್ಥಿತೇ ನೇತ್ರಂ ಲಿಂಗಾಭಿಷೇಕ ಚಕ್ಷುಯಃ ॥" ಇಂತು ತನ್ನ ತಾನೇ ಬೆಳಗುತಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವು.೮

೨೦೪೯

ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುವ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗವು ಸರ್ವಜ್ಯೋತಿಗಳಿಗೆ ಪರಮಾಶ್ರಯ ತಾನಾಗಿ, ಒಳ ಹೊರಗೆ ತೆರಹಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿ, ಮನದ ನೆನಹಿನ ವಿಶ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನವಾದ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗವ ನೆನೆದು ಸುಖಿಯಾದೆ ಎನ್ನ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ. ೯

೨೦೫೦

ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಪ್ರಾಣಂಗೆ ಬಂಧನ ಮಾಣ್ಬುದೆ? ಭವದುಃಖಿಗಳಿರಾ, ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳನೆಲ್ಲವ ಲಿಂಗಸಾಧನವ ಮಾಡಬಲ್ಲಡೆ ಪ್ರಾಣದ ಬಂಧನ ಬಿಟ್ಟೋಡವ'ದು'[1] ನೋಡಾ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾಗಿಯಲ್ಲದೆ ಪ್ರಳಯವ ಗೆಲಬಾರದು. ಪ್ರಳಯದ ಹಳೆಯರಪ್ಪರ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸಂಬಂಧಿಗಳೆಂತೆಂಬೆನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧೦

೨೦೫೧

ಹರಿವ ಮನ ವಾಯುವನೊಂದು ಹುರಿಯ ಮಾಡಿ, ಮನವ ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಿ, ಸಗುಣಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಮನವ ಸವೆದು, ನಿರ್ಗುಣದಲ್ಲಿ ನಿಂದು, ಆ ನಿರ್ಗುಣಧ್ಯಾನ ಬಲಿದು ಸಗುಣ ನಿರ್ಗುಣದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ, ಆ ನಿರ್ಗುಣವಾದ ನಿಜದಲ್ಲಿ ಮನೋಲಯವಾದುದೇ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಪರಮರಾಜಯೋಗ. ೧೧

೨೦೫೨

ರೂಪ ಲಿಂಗವೊ ನಿರೂಪ ಲಿಂಗವೊ ಎಂಬುದ ವಿವರಿಸಿ ತಿಳಿದು ನೋಡಿ, ರೂಪಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಭುವನಾಧಾರದ ಶಿವಕಲಾರೂಪಚೈತನ್ಯನಿರೂಪಲಿಂಗವ ಭಾವಿಸಿ, ಧ್ಯಾನಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ, ಕೋಟಿಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶಚಿದ್ರೂಪಶಿವಲಿಂಗವ ನೆನಹಿನ ಕೊನೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಿ ನೆನೆದು, ನಿತ್ಯತೃಪ್ತರಾದ ಸದಾನಂದರೂಪ ಶಿವಯೋಗಿಯ ಯೋಗನಿದ್ರಾಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತಾನಿದಿರೆಂಬುದ ಮರೆದು ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಶಿವಸುಖದೊಳಗಿಹನು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನು. ೧೨

1-1 ವು (ಮೂ) 2-2 ಗೊ (ಮೂ)

೨೦೫೩

ಶಿರದೊಳಗೆ ಶಿರ, ಕರದೊಳಗೆ ಕರ, ಕರಣದೊಳಗೆ ಕರಣ, ಕಂಗಳೊಳಗೆ ಕಂಗಳು, ಕರ್ಣದೊಳಗೆ ಕರ್ಣ, ಘ್ರಾಣದೊಳಗೆ ಘ್ರಾಣ, ಜಿಹ್ವೆಯೊಳಗೆ ಜಿಹ್ವೆ, ಪಾದದೊಳಗೆ ಪಾದವ ಕೂಡಿ ಆತ್ಮನು ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಸ್ವರೂಪಾದನು ಎನಲು ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗಸಂಗದಿಂದ ಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪಾಗಿ ಶಿವನ ನೆನವುತ್ತಿಹುದು. ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗಸಂಗದಿಂದ ಶರಣರೊಡನಾಡುವ ನಿನ್ನ ಬೆಡಗಿನ ಲೀಲೆಯನಾರು ಬಲ್ಲರು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ[3]ರಲ್ಲದೆ?[3] ೧೩

೨೦೫೪

[4]ಜ್ಞಾ[4]ತೃ[4]ಜ್ಞಾ[4]ನ [5]ಜ್ಞೇ[5]ಯವೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧದ ಭೇದವನರಿದು, ಪರಮಂತ್ರವಾಕ್ಯಪಿಂಡಸ್ವಾತ್ಮಚಿಂತನರೂಪ, ಸರ್ವಚಿದ್ರೂಪ ರೂಪಾತೀತ, ನಿರಂಜನಜ್ಞಾನ, ಚತುರ್ವಿಧವನರಿದು ಒಂದುಮಾಡಿ, [4]ಜ್ಞಾ[4]ತೃ [4]ಜ್ಞಾ[4]ನದೊಳಡಗಿ, [4]ಜ್ಞಾ[4]ನ [5]ಜ್ಞೇ[5]ಯದೊಳಡಗಿ, [5]ಜ್ಞೇ[5]ಯವು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೆ ವಿಶ್ರಮಿಸಿ ನಿಂದಿತ್ತಯ್ಯಾ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೧೪

೨೦೫೫

ಎನ್ನ ರೇಚಕ ಪೂರಕ ಕುಂಭಕವೆಲ್ಲ ಶಿವಮಂತ್ರಮಯವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿಪ್ಪವು ನೋಡಾ. ಎನ್ನ ಪೂರಕವೆ ಓಂ ಎಂಬ ಪ್ರಣವಸ್ವರೂಪವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಎನ್ನ ರೇಚಕವೆ ನಮಃಶಿವಾಯ ಎನುತಿಪ್ಪುದು ನೋಡಾ. ಎನ್ನ ಕುಂಭಕವೆ ಪರಶಕ್ತಿಮಯವಾಗಿ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪಾಗಿ ಪರಮ ಚಿದ್ಭಾಂಡಸ್ಥಾನವಾಗಿಪ್ಪುದು ನೋಡಾ. ಎನ್ನ ರೇಚಕ ಪೂರಕ ಕುಂಭಕಸ್ವರೂಪಮಪ್ಪ ಶಿವಮಂತ್ರವೆ ಶಿವಲಿಂಗಸ್ವರೂಪವಾಗಿ, ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಕರತಲಾಮಲಕವಾಗಿ ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಆ ಕರಸ್ಥಲಲಿಂಗವ ಕಂಗಳು ತುಂಬು ನೋಡಿ, [6]ಮ[6]ನ ಮುಟ್ಟಿ ನೆನೆದು, ಸಂದಿಲ್ಲದೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಭಾವ ಬಲಿದು ಲಿಂಗವನಪ್ಪಿ ಅಗಲದೆ, ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸದಾಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರ್ದು ಶಿವಶಿವಾ ಹರಹರಾ ಎನುತಿರ್ದೆನಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ನೆನಹಿಂದೆ ನಿಮ್ಮ ನೆನೆವುತಿರ್ದೆನು ಕಾಣಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧೫

೨೦೫೬

ನೋಟವೆ ಕೂಟ, ಕೂಟವೆ ಪ್ರಾಣ, ಪ್ರಾಣವೆ ಏಕ, ಏಕವೇ ಸಮರಸ, ಸಮರಸವೆ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗವೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ, ಪರಿಪೂರ್ಣವೆ, ಪರಬ್ರಹ್ಮ, ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆ ತಾನು. ಇಂತೀ ನಿಜವ ಗುಹೇಶ್ವರ ಬಲ್ಲನಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣುಗೆಟ್ಟಣ್ಣಗಳೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು ನೋ[7]ಡೈ.[7] ೧೬

೨೦೫೭

ಕಣ್ಣಿಂಗೆ ಕಣ್ಣು, ಕಣ್ಣೊಳು [8]ಕಣ್ಣು.[8] ಕಣ್ಣೇ ನೇತ್ರ. ನೇತ್ರವೇ ಸೂತ್ರ. ಸೂತ್ರವೇ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗವೇ ಗುಹ್ಯ, ಗುಹ್ಯಕ್ಕೆ ಗುಹ್ಯ. ಗೋಪ್ಯಕ್ಕೆ ಗೋಪ್ಯ. ರಹಸ್ಯಕ್ಕೆ ರಹಸ್ಯ. ಈ ನೇತ್ರಮಹಿಮೆಯ ಗುಹೇಶ್ವರ ಬಲ್ಲನಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣುಗೆಟ್ಟಣ್ಣಗಳೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು ನೋಡೈ. ೧೭

3–3 ರಿಗೆ (ಮೂ) 4–4 ಧ್ಯಾ (ಮೂ) 5–5 ಧ್ಯೇ (ಮೂ) 6–6 ಮು (ಮೂ) 7–7 ಡಯ್ಯಾ ಗುಹೇಶ್ವರ (ಮೂ) 8–8 ಕುಣ್ಣ (ಮೂ)

೨೦೫೮

ಅಂಗಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಭಂಗಿತರ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. ಅಂಗಲಿಂಗಸಂಬಂಧ ಕಾರಣವೇನು ಮನಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾಗದನ್ನಕ್ಕ? ಮನವು ಮಹದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಬಳಿಕ ಅಂಗಸಂಬಂಧವೆಂದೇನೋ ಹೇಳಾ ಕಲಿದೇವರದೇವಾ? ೧೮

೨೦೫೯

ಮಂತ್ರಯೋಗ ಹಠಯೋಗ ಲಯಯೋಗ ಭಕ್ತಿಯೋಗದ ಮೇಲೆ ನಿಂದು ರಾಜಯೋಗದ ಮೇಲೆ ನುಡಿವುದು ಕಾಣಿರೇ."ಯೋಗಾತೀ[9]ತಂ[9] ಮನೋತೀತಂ ಭಾ[10]ವಾ[10]ತೀತಂ ನಿರಂಜನಂ । ಸರ್ವಶೂ[11]ನ್ಯ[11] ನಿರಾಕಾರಂ ಪರಮಾನಂದಮವ್ಯಯಂ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಶಿವಜೀವ ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿ ಶಿವಯೋಗವೆಂಬುದೆ ಐಕ್ಯ. ಮಹಾಲಿಂಗೈಕ್ಯರ ನಿಲವ ಅನುಮಾನಿಗಳೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೧೯

೨೦೬೦

ನಾದಬಿಂದುಕಳಾಭೇದವ ತಿಳಿದಲ್ಲದೆ ಆರಕ್ಷರವಾದ ತೆರನನರಿಯಬಾರದು. ಆ ಆರಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಮೂಲಪ್ರಣಮವ ತಿಳಿದಲ್ಲದೆ ನಾದ ತಲೆದೋರದು. ನಾದ ಬೆಳಗಿನ ಕಳೆಯ ನೋಡಿ ಕಂಡಲ್ಲದೆ ರಾಜಶಿವಯೋಗಿಯಾಗಬಾರದು. ರಾಜಶಿವಯೋಗಿ ಎಂಬುದು ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಬೀಜವಾದ ಮಹಾಮಹಿಮರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಪ್ಪುದಲ್ಲದೆ ತ್ರಿಜಗದಲಾರಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯ ನೋಡಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೨೦

೨೦೬೧

ನಾದಬಿಂದುವಿನೊಳಗಣ ಪದ್ಮಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ಗಳಿಗೆಗೊಮ್ಮೆ ಸುಳಿದು ಹೋಹ ಕಳ್ಳನನಾರಯ್ಯ ಬಲ್ಲವ[12]ರು? ಹಂಸೆಯ ತಲೆಗಿಂಬು ಮಾಡಿದವರ ಬಸವ ಬಲ್ಲ ಕಾಣಾ, ಗುಹೇಶ್ವರಾ.೨೧

ಶಿವಯೋಗಸಾಧನೆಯ ತತ್ವಗಳು

ಆಚಾರದಲ್ಲಿ :

೨೦೬೨

ಅಯ್ಯಾ, ಪ್ರವೃತ್ತಿಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಚರಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಧೋಕುಂಡಲಿ ಭೇದವೆಂತೆಂದೊಡೆ, ದ್ವಾದಶಕಮಲಂಗಳೇ ಅಂಗವಾಗಿರ್ಪುವಯ್ಯ. ಷೋಡಶ ಮದಂಗಳೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿರ್ಪುವಯ್ಯ. ಸಪ್ತವ್ಯಸನಂಗಳೇ ಸಂಗವಾಗಿರ್ಪುವಯ್ಯ. ದುರ್ಗುಣಂಗಳೇ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣವಾಗಿರ್ಪುವಯ್ಯ, ಅನಾಚಾರಂಗಳೇ

9–9 ತ (ಮೂ) 10–10 ವನಾ (ಮೂ) 11–11 ನ್ಯಂ (ಮೂ) 12 + ರಾ (ಮೂ)

ನಡೆನುಡಿಯಾಗಿರ್ಪುವಯ್ಯ, ಅಸತ್ಯವೇ ವಾಹನವಾಗಿರ್ಪುದಯ್ಯ. ಕುಭಾವಂಗಳೇ ಪಿತ ಮಾತೆಯಾಗಿರ್ಪುವಯ್ಯ, ಕುಚಿತ್ತಗಳೇ ಬಂಧುಬಳಗವಾಗಿರ್ಪುವಯ್ಯ. ಕುಬುದ್ಧಿಗಳೇ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರಾಗಿರ್ಪರಯ್ಯಾ. ದುರಹಂಕಾರಗಳೇ ನಂಟರಾಗಿರ್ಪರಯ್ಯ, ಕುಮನವೆ ಸ್ತ್ರೀಯಳಾಗಿರ್ಪಳಯ್ಯ. ಅಜ್ಞಾನವೇ ಮಂದಿರವಾಗಿರ್ಪುದಯ್ಯಾ. ದುರ್ಭಾವವೇ ಆಹಾರವಾಗಿರ್ಪುದಯ್ಯ, ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗವೇ ದೈವವಾಗಿರ್ಪುದಯ್ಯ, ಷಡ್ಭಾವವಿಕಾರಗಳೇ ಅವಯವಗಳಾಗಿರ್ಪುವಯ್ಯ. ಆಶೆಯೇ ಧನಧಾನ್ಯವಾಗಿರ್ಪುದಯ್ಯ. ಇಂತು ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಪಾಶದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ಜರೆ ಮರಣಂಗಳಿಂದ ತಿರುಗುವ ಜೀವ[13]ನೇ[13] ಅಧೋಕುಂಡಲಿಸರ್ಪನೆನಿಸುವನಯ್ಯ, ಆ ಸರ್ಪನೇ ಮೂಲಾಹಂಕರವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣವ ರಚಿಸಿ ಜಿಹ್ವಾಲಂಪಟ ಗುಹ್ಯಾಲಂಪಟದಲ್ಲಿ ಮುಳುಮುಳುಗಿ ತೇಲುತಿ[14]ರ್ಪುದು[14] ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ. ೧

೨೦೬೩

ಅಯ್ಯಾ, ನಿವೃತ್ತಿಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಚರಿಸುವ ಊರ್ಧ್ವಕುಂಡಲಿಭೇದವೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಕಿಂಕಿರ್ವಾಣಭಕ್ತಿಯೇ ಅಂಗವಾಗಿರ್ಪುದಯ್ಯ, ಸಚ್ಚಿದಾನಂದವೇ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣವಾಗಿರ್ಪುದಯ್ಯ. ಸನ್ಮಾರ್ಗಾಚಾರಂಗಳೇ ನಡೆನುಡಿಯಾಗಿರ್ಪುವಯ್ಯ, ಸುಸತ್ಯವೇ ವಾಹನವಾಗಿರ್ಪುದಯ್ಯ, ದಯಾಂತಃಕರಣವೇ ಪಿ[15]ತ[15]ಮಾತೆಯಾಗಿರ್ಪುದಯ್ಯ, ಸುಚಿತ್ತವೇ ಬಂಧುಬಳಗವಾಗಿರ್ಪುದಯ್ಯ, ಸುಬುದ್ಧಿಗಳೇ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರಾಗಿರ್ಪರಯ್ಯ, ನಿರಹಂಕಾರವೇ ನಂಟರಾಗಿರ್ಪುದಯ್ಯ, ಸುಮನವೇ ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿರ್ಪಳಯ್ಯ, ಸುಜ್ಞಾನವೇ [16]ಮಂದಿ[16]ರವಾಗಿರ್ಪುದಯ್ಯ. ಸದ್ಭಾವವೇ ಆಹಾರವಾಗಿರ್ಪುದಯ್ಯ, ನಿತ್ಯನಿಜವೇ ದೈವವಾಗಿರ್ಪುದಯ್ಯ, ನಿರಾಶೆಯೇ ಅವಯವಂಗಳಾಗಿರ್ಪುದಯ್ಯ, ನಿಃಕಾಮ್ಯಗಳೇ ಧನಧಾನ್ಯಗಳಾಗಿರ್ಪುದಯ್ಯ. ಇಂತು ನಿಃಸಂಸಾರವೆಂಬ ಅವಿರಳಾನಂದದಿಂದ ಸದ್ಗುರೂಪಾವಸ್ಥೆಯ ಮಾಡುವ ಸಜ್ಜೀವವೇ ಊರ್ಧ್ವಕುಂಡಲಿಸರ್ಪನಯ್ಯ, ಆ ಸರ್ಪನೇ ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚವ ಹೇವರಿಸಿ, ಅನಂತಮುಖದಿಂದ ನಿರ್ಮಾಯಸ್ವರೂಪವಾದ ಮಹಾಪ್ರಮಥಗಣಂಗಳತ್ತಭಿಮುಖವಾಗಿರ್ಪುದಯ್ಯ. ಈ ಸರ್ಪಂಗೆ ಬೇಕು ಬೇಡೆಂಬ ಜಿಹ್ವಾಲಂಪಟ ಗು[17]ಹ್ಯ[17] ಲಂಪಟವಿಲ್ಲ ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ.೨

೨೦೬೪

ಅಯ್ಯಾ, ಇನ್ನು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಅಧೋಕುಂಡಲಿ ಊರ್ಧ್ವಕುಂಡಲಿಗಳೆಂಬ ಉಭಯಮಾರ್ಗವ ಶಿವಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ತೀರ್ಚಿಸಿ ಶಿವಯೋಗ ಶಿವಾಚಾರ ಶಿವಭಕ್ತಿ ಶಿವಾನಂದ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಚರಿಸುವ ಮಧ್ಯಕುಂಡಲಿಸ್ವರೂಪವಾದ ಮಹಾಶೇಷನ ಭೇದವೆಂತೆಂದೊಡೆ : ಷೋಡಶವರ್ಣವೇ ಅಂಗವಾಗಿರ್ಪುದಯ್ಯ, ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿನಾಚರಣೆಯೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿಪ್ಪುದಯ್ಯ. ಚತುರ್ದಶಪ್ರಣವಂಗಳೇ ತತ್ಸಂಗವಾಗಿರ್ಪುದಯ್ಯ, ಕರಣ ವಿನಯ ಸಮತೆ ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧವೇ ಪಿತಮಾತೆಯಾಗಿ[18]ರ್ಪರ[18]ಯ್ಯ. ಚತುರ್ವರ್ಣ ಮೊದಲಾಗಿ ಐವತ್ತೆರಡು ವರ್ಣಂಗಳೇ ಬಂಧುಬಳಗವಾಗಿರ್ಪವಯ್ಯ. ಷಡಕ್ಷರಮಂತ್ರ ಮೊದಲಾಗಿ ನೂರೊಂಟು ಮಂತ್ರಮಾಲಿಕೆಯೇ

13–13 ವೇ (ಮೂ) 14–14 ರ್ಪರು (ಮೂ) 15–15 ತಾ (ಮೂ) 16–16 ಮದಿಂ (ಮೂ) 17–17 ಹ್ಯಾ (ಮೂ) 18–18 ರ್ಪುದ (ಮೂ)

ಷೋಡಶಭಕ್ತಿಗಳೇ ಅರ್ಧಾಂಗಿನಿಯರಾಗಿರ್ಪರಯ್ಯ, ನೂರೆಂಟು ಸಕೀಲ ಮೊದಲಾಗಿ ಸಮಸ್ತಸಕೀಲಂಗಳೇ ಮಂದಿರವಾಗಿರ್ಪವಯ್ಯ. ಸ್ವಾನುಭಾವಸೂತ್ರವೆ ನಿಜನೈಷ್ಠೆ. ನಿರ್ಲಜ್ಜೆ ನಿರಾಶೆ ಎಂಬ ನಿಃಪ್ರಪಂಚೆ ಧನಧಾನ್ಯವಾಗಿರ್ಪವಯ್ಯ. ಇಂತು ನಿಃಕಳಂಕಪರಮಾನಂದವೆಂಬ ಸತ್ತುಚಿತ್ತಾನಂದ ನಿತ್ಯಪರಿಪೂರ್ಣ ಅವಿರಳಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಕನ್ನಡಿಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತೆ, ಇಹಪರಂಗಳೆಂಬ ಅಧೋಕುಂಡಲಿ ಊರ್ಧ್ವಕುಂಡಲಿ ಎಂಬ ಉಭಯಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರ್ಪ ಪರತತ್ವವೇ ಶಿವಭಕ್ತನೆಂಬ ಮಧ್ಯನಾಮವುಳ್ಳ ಮಹಾಶೇಷ ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ. ೩

೨೦೬೫

ಅಯ್ಯಾ, ಇನ್ನು ಹಠಯೋಗವ ಮರೆದು ಶಿವಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಭೇದವೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಆ ನಿಲುಕಡೆಯ ಶ್ರೀಗುರು ಕಟಾಕ್ಷೆಯಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಿಹೆನು ಕೇಳಯ್ಯ. ವರಕುಮಾರ ದೇಶಿಕೋತ್ತಮನೆ ವಾಮಭಾಗದ ಚಂದ್ರನಾಳ, ಚಂದ್ರನೇತ್ರ, ವಾಮಕರ್ಣದ್ವಾರಂಗಳು ಮೂರು ಇಡಾನಾಡಿ ಎನಿಸುವುದಯ್ಯ, ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಸೂರ್ಯನಾಳ, ಸೂರ್ಯನೇತ್ರ, ದಕ್ಷಿಣಕರ್ಣದ್ವಾರಂಗಳು ಮೂರು ಪಿಂಗಳನಾಡಿ ಎನಿಸುವುದಯ್ಯ. ಮಣಿಪೂರಕನಾಡಿ ವಿಶುದ್ಧಿನಾಡಿ ಬ್ರಹ್ಮನಾಡಿ ಇವು ಮೂರು ಸುಷುಮ್ನನಾಡಿ ಎನಿಸುವುದಯ್ಯ. ಮಣಿಪೂರಕನಾಡಿ. ವಿಶುದ್ಧಿನಾಡಿ, ಬ್ರಹ್ಮನಾಡಿ ಇವು ಮೂರು ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡುಸಾವಿರ ನಾಡಿಗಳಿಗೆ ಮೂಲಸೂತ್ರವಾದ ಮಧ್ಯನಾಡಿ ಎನಿಸುವುದಯ್ಯ. ಇಂತೀ ದ್ವಾದಶದ್ವಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಚರಿಸುವ ಮನ್ಮಥವಿಕಾರಮಂ ಗುರೂಪಾವಸ್ಥೆಯಿಂ ಹಿಂದುಮಾಡಿ ತನ್ನ ಸತ್ಯವೇ ಮುಂದಾಗಿ, ತನ್ನ ನಡೆನುಡಿಗಳ ತನ್ನ ತಾನೇ ವಿಚಾರಿಸಿ ಸದ್ಗುರು ಲಿಂಗಜಂಗಮದಿಂದ ಶಿವದೀಕ್ಷೆಯ ಪಡೆದು, ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿ ಆ ಲಿಂಗಚೈತನ್ಯಸ್ವರೂಪವಾದ ಪಾದೋದಕಪ್ರಸಾದಮಂತ್ರದಿಂದ ಆ ತ್ರಿವಿಧನಾಡಿಗಳು ಮೊದಲಾಗಿ ದ್ವಾದಶನಾಡಿಗಳೇ ಕಡೆಯಾದ ಸಮಸ್ತನಾಡಿಗಳು ಪವಿತ್ರಸ್ವರೂಪಾಗಿ ಸರ್ವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಚಿದ್ಘನ ಮಹಾಲಿಂಗವ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರನೊಡಗೂಡಿ ಪರಿಪರಿಯಿಂದರ್ಚಿಸಿ ಆಚಾರಭ್ರಷ್ಟರ ತ್ರಿಕರಣಂಗಳಿಂದ ಸೋಂಕದೆ ಅಂಗಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮಂತ್ರ ಸದಾಚಾರ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆ ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನ ಸದ್ವರ್ತನೆ ಎಂಬ ಚಿದೈಶ್ವರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂತೃಪ್ತರಾಗಿ ನಿಂದ ನಿಲುಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವರೂಪ ನಿಜಶಿವಯೋಗಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ.೪

ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ :

೨೦೬೬

ಪಶ್ಚಿಮಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನಿಟ್ಟೆಲುವ ಮುರಿದು ತುಟಿ ಮಿಡುಕದೆ ಅಟ್ಟೆ ಆಡಿತಲ್ಲಾ! ಬಿಟ್ಟ ಕಣ್ಣು ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬು, ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಕ[19]ಟ್ಟು[19] ಗುಡಿಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಹಿಡಿವಡೆದ. ೫

೨೦೬೭

ಪೂರ್ವದ್ವಾರವ ಬಂಧಿಸಿ, ಅಧೋದ್ವಾರವ ಬಲಿದು, ಊರ್ಧ್ವದ್ವಾರವ ತೆಗೆದು ಎವೆ ಹಳಚದೆ ಒಳಗೆ ನಿಮ್ಮ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆನಯ್ಯ. ಬಂದುದ ಹೋದುದನರಿಯದೆ ನಿಮ್ಮ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆನಯ್ಯ. ಮನ

19–19 ಟ್ಟ (ಮೂ)

ನಿಂದುದು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ, ಹೆರೆಹಿಂಗದ ಪರಮಸುಖ ದೊರೆಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇನ್ನಂಜೆನಂಜೆ. ಜನನಮರಣವೆರಡೂ ಹೊರಗಾದವು. ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ನಿಜಸುಖ ಸಮನಿಸಿತ್ತಾಗಿ. ೬

೨೦೬೮

ಅರೆದೆರೆದೆವೆ ದೃಷ್ಟಿಯ ನಾಸಿಕಾಗ್ರದಲ್ಲಿರಿಸಿ ನೋಡುತ್ತ, ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಚಳಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಜ್ಞಾನಲೋಚನದಿಂದ ನೋಡುತ್ತ. ತನುಮನೇಂದ್ರಿಯ ತರಹರವಾಗಿ ಮನನಿವಾತಜ್ಯೋತಿಯಂತೆ ನಿಂದು ನಿಜವ ಕೊಡಬಲ್ಲಾತನೆ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಸಹಜಯೋಗಿ. ೭

೨೦೬೯

ಸಹಸ್ರದಳ ಕಮಲಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಂಚಪತ್ರ. ಆ ಪತ್ರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಂಡಲತ್ರಯ. ಆ ಮಂಡಲತ್ರಯಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಮಪೀಠ. ಆ ಪ್ರಣಮಪೀಠದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡು ಬೆಳಗುವ ನಿಮ್ಮ ದಿವ್ಯಶ್ರೀಮೂರ್ತಿಯ ಕಂಡು ಹರುಷಿತನಾದೆನಯ್ಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೮

೨೦೭೦

ಆ[20]ಧಾರದ ನಿಚ್ಚಣಿಕೆಯನೇರಿ ನೋಡಲು ಮಂದರಗಿರಿ ಎಂಬ ಮಹಾಪರ್ವತವ ಕಾಣಬಹುದು. ಆ ಪರ್ವತವ ತುಟ್ಟತುದಿಯನೇರಿ ನೋಡಲು ಮಹದಾಕಾಶಮಂಟಪವುಂಟು. ಆ ಮಂಟಪವ ಹೊಕ್ಕೆಹೆನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ನೊಡಲು, ಅಲ್ಲೊಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮದ್ವಾರವುಂಟು. ಆ ಸೂಕ್ಷ್ಮದ್ವಾರ ಕವಾಟವ ತೆಗೆದು ನೋಡಲು ಅಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಾಧಿಕಜ್ಯೋತಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿಪ್ಪುದು. ಆ ಬೆಳಗಿನೊಳಗೆ ಅಚಳನಾಗಿ ನಿಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪೂಜೆಯಾಗಿ ತನ್ನನೇ ನಿರಾಳಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವಾತನೇ ಪರಮನಿರ್ವಾಣಿಯಯ್ಯಾ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೯

೨೦೭೧

ದೇಹವಾಸನೆ ಹರಿದು ಆತ್ಮಭವಬಂಧನವ ಕೀಲ ಮುರಿದು ಪರಾತ್ಪರವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ ಕೂಡುವುದಕ್ಕೆ ಆವುದು ಸಾಧನವೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲ [21]ಗ[21]ಣಂಗಳು ತಿಳಿವಂತೆ ಹೇಳುವೆ ಕೇಳಿರಯ್ಯ. ಎಂಬತ್ತೆಂಟು ಆಸನಂಗಳೊಳಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರ್ಪುದು [22]ಸಿ[22]ದ್ಧಾಸನವು. ಆ [22]ಸಿ[22]ದ್ಧಾಸನದ ವಿವರವೆಂತೆಂದೊಡೆ : ಗುರುಗುಹ್ಯಮಧ್ಯಸ್ಥಾನವಾದ ಯೋನಿಮಂಡಲವೆಂಬ ದ್ವಾರ. ಆ ದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಎಡದ ಹಿಮ್ಮಡವನಿಕ್ಕಿ ಬಲ[ದ] ಹಿಮ್ಮಡವಂ ಮೇಢ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರಿಸಿ, ಅತ್ತಿತ್ತಲುಗದೆ ಬೆನ್ನೆಲುವ [23]ಕೊಂ[23]ಕಿಸದೆ ನೆಟ್ಟನೆ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು, ಉಭಯಲೋಚನವನೊಂದುಮಾಡಿ ಉನ್ಮ[24]ನಿ[24]ಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರಿಸಿ, ತ್ವಕ್ ನೇತ್ರ ಜಿಹ್ವೆ ಶ್ರೋತ್ರ [25]ಘ್ರಾ[25]ಣ ಹೃದಯವೆಂಬ ಆರು ದ್ವಾರಂಗಳನ್ನು ಆರಂಗು[26]ಲಿಗಳಿಂ[26]ದೊತ್ತಲು ಮೂಲಾಧಾರದಲ್ಲಿರ್ದ ಮೂಲಾಗ್ನಿ ಪಟುತರವಾಗಿ ಪವನನೊಡಗೂಡಿ ಮನವ[27]ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು[27] ಊರ್ಧ್ವಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಉಭಯ[28]ದಳದಲ್ಲಿರ್ದ[28] ಮಹಾಲಿಂಗದೊಡಗೂಡಿ ಅನಂತಕೋಟಿ

---

20 + ರಾ (ಮೂ) 21–21 ಗು (ಮೂ) 22–22 ಸು (ಮೂ) 23–23 ಸೋಂ (ಮೂ) 24–24 ನೆ (ಮೂ) 25–25 ಪ್ರಾ (ಮೂ) 26–26 ಲದಿಂ (ಮೂ) 27–27 ಸ್ಥಿರಗೊಂಡು(ಮೂ) 28–28 ಲಿಂಗದೊಳಗಿರ್ದ (ಮೂ)

ಸೂರ್ಯಾಗ್ನಿಚಂದ್ರ ಪ್ರಕಾಶವನೊಳಕೊಂಡು [29]ಅತಿ[29] ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅಂಗುಲಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಶುದ್ಧತಾರೆಯಂತೆ ಕಂಗಳ ನೋಟಕ್ಕೆ ಕರತಲಾಮಲಕವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ [ನ] ಸಂ[30]ಯೋ[30]ಗವ ಮಾಡಬಲ್ಲಾತನೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿ : ಆತನೆ ಪ್ರಳ[31]ಯವಿ[31]ರಹಿತನಯ್ಯಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೧೦

೨೦೭೨

ಯೋಗದಾಗವನರಿದು ಯೋಗಿಸಿಹೆನೆಂಬ ಯೋಗಿಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿ, ನೆಲವಾಗಿಲ ಮುಚ್ಚಿ, ಜಲವಾಗಿಲ ಮುಚ್ಚಿ, ತಲೆಬಾಗಿಲ ತೆರೆದು, ಗಗನಗಿರಿಯ ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣದ ನಡುವೆ ಉರಿವ ಅಗ್ನಿಯ ಕಂಡು, ಆ ಸಂಚದಲ್ಲಿ ಅಮೃತಸ್ವರವ ಹಿಡಿದು ಕೂಡುವುದೇ ಪರಮಶಿವಯೋಗ, ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಅದೇ ಪರಮನಿರ್ವಾಣ. ೧೧

೨೦೭೩

ಹೊರಗಣ ಒಂಬತ್ತು ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿ, ಒಳಗೆ ಅಂಬರ ಬಾಗಿಲ ಬೀಗವ ತೆರೆದು ಒಳಪೊಕ್ಕು ನೋಡಲು ಗಂಗೆ ಸರಸ್ವತಿ ಯಮುನೆ ಎಂಬ ತ್ರಿನದಿಗಳು ಕೂಡಿದ ಠಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಗಮಕ್ಷೇತ್ರವೆಂಬ ರಂಗಮಂಟಪ ಉಂಟು. ಆ ರಂಗಮಂಟಪದೊಳಗೆ ರವಿಕೋಟಿಪ್ರಭೆಯಂತೆ ರಾಜಿಸುವ ಮಹಾಲಿಂಗವನು ಕಂಡು, ಆ ಮಹಾಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಆತ್ಮಸಂಬಂಧವಾದ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದರ್ಚಿಸಿ ಆ ಮಹಾಲಿಂಗದ ಬೆಳಗ ಕಂಗಳು ತುಂಬಿ ನೋಡಿ, ಮನಸ್ಸಂತೋಷಂಗಂಡು. ಅಲ್ಲಿಂದತ್ತ ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಕೈಲಾಸವಿರ್ಪದನು ತನ್ನ ಸ್ವಾತ್ಮಜ್ಞಾನದಿಂದ ತಿಳಿದು ನೋಡಿ, ಎಡಬಲದ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೆಟ್ಟದೆ, ನಡುಮಾರ್ಗವಿಡಿದು ಕೈಲಾಸದ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ಉಪ್ಪರ ಗೋಪುರವ ಕಂಡು, ಒಳಪೊಕ್ಕು ಹೋಗಿ ಕಂಗಳಿಗೆ ಮಂಗಳವಾದ ಶಿವನ ಸಭೆಯಂ ಕಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಹೊಡೆವ ಭೇರಿನಾದ ತುಡುಮ ತಾಳ ಮದ್ದಳೆ ಗಡಬಡ ಝುಲ್ಲೆಂಬ ಸಮ್ಮೇಳ, ಕಂಸಾಳದ ನಾದ.[32] ನುಡಿಸುವ ವೀಣೆ ಕಿನ್ನರಿಸ್ವರ ಮಂಡಲ ತಂಬೂರಿ ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯನಾದ, ಭೋರಿಡುವ ಶಂಖ ಗಂಟೆಯ ನಾದ, ಸ್ವರಗೈವ ನಾಗಸ್ವರ ಕೋಕಿಲ ಕೂಗಿಡುವ ಕಹಳೆ ಹೆಗ್ಗಾಳಿ ಚಿನಿಕಾಳಿ ಕರ್ನೆಯ ನಾದ ಇಂತಿವು ಮೊದಲಾದ ನಾನಾತರದ ಪ್ರಮಾಣಂಗಳಂ ಕಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅನಲವೀದಿಯ ಹೊಕ್ಕು ಅಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂದು, ಓಲಗಂಗೊಡುವ ಚತುಭಕ್ತಿ ಸಮ್ಮೇಳನವ ಕಂಡು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಟ್ಟನಡುವಿರ್ದ ಪರಶಿವನ ಕಂಡು ತನು ಉಬ್ಬಿ ಮನ ಕರಗಿ ಕರಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಜಲ ಉಕ್ಕಿ ಕಡೆಗೋಡಿವರಿಯುತ್ತ ಉರಿ ಕರ್ಪುರ ಸಂಯೋಗದಂತೆ ಆ ನಿಷ್ಕಲಪರಶಿವನೊಡವೆರೆದು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಮಹಾಶರಣರ ತೋರಿ ಬದುಕಿಸಯ್ಯ ಎನ್ನ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೧೨

೨೦೭೪

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಗಳೆಂದು ನುಡಿವರು ಅನೇಕರುಂಟು. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಕಳೆಯನಾರು ಅರಿಯರಲ್ಲಾ! ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಕಳೆ ಎಂದಡೆ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಎಳೆಯ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ.

29–29 ಅಲ್ಲಿ (ಮೂ) 30–30 ಭೋ (ಮೂ) 31–31 ಯಾದಿ (ಮೂ) 32 + ವ (ಮೂ)

ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಪೌರ್ಣಿಮೆಯ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು. ಮಣಿಪೂರಕದಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿನ ಲತೆಯಂತೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು. ವಿಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೌಕ್ತಿಕದ ಗೊಂಚಲಂತೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು. ಆಜ್ಞೇಯದಲ್ಲಿ ರತ್ನದೀಪ್ತಿಯಂತೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು. ಶಿಖೆಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧತಾರೆಯಂತೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ [ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು]. ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಉಳಕ ನಕ್ಷತ್ರದಂತೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು. ಇಂತಪ್ಪ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಕಳೆಯನಜಿಯ*ದೆ* ಪ್ರಾಣವ ಸಂಯೋಗಿಸಿ ಪ್ರಳಯವ ಗೆಲಲರಿಯದೆ, ಮಾತಿನ ಮಾತು ನೀತಿಯಶಾಸ್ತ್ರ ಘಾತದ ಕಥೆಗಳ ಕಲಿತು, ಓದು ಇಲ್ಲದವರೊಡನೆ ಹೇಳು ಚತುರನೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಒಡಲ ಹೊರೆವ ಘಾತಕರ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಗಳೆಂತೆಂಬೆನಯ್ಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ? ೧೩

೨೦೭೫

ಪೃಥ್ವಿ ಅಪ್ಪುಗಳೆರ[33]ಡ[33] ಆಧಾರಗೊಳಿಸಿ, ಅಗ್ನಿವಾಯುಗಳೆರಡ ಅಂಬರಸ್ಥಾನಕ್ಕೊಯ್ದು, ಆತ್ಮಾಕಾಶವೆರಡ ಅನುಭಾವಮುಖಕ್ಕೆ ತಂದು, ಮನದಲನುಮಾನವಳಿದು, ನೆನಹು ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಒಳಗೆ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗವ ನೋಡುತ್ತ ಹೊರಗೆ ಎರಡು ಹುಬ್ಬಿನ ನಡುವೆ ಉಭಯ ಲೋಚನವನಿರಿಸಿ ಹಿಂದುಮುಂದವನೆಣಿಸದೆ ಸಹವಿಲ್ಲದೆ ಖೇಚರಿಯನಾಚರಿಸಲು ಲೋಚನ ಮೂರುಳ್ಳ ಶಿವ ತಾನಹುದು. ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಆತನೇ ಶಿವಯೋಗಿ. ೧೪

೨೦೭೬

ಮಹಾವಾಯುವಂ ಪಿಡಿದು, ಮೂಲಜ್ವಾಲೆಯನೆಬ್ಬಿಸಿ, ಅಗ್ನಿಮಂಡಲ ಆದಿತ್ಯಮಂಡಲ ಚಂದ್ರಮಂಡಲವ ದಾಂಟಿ, ಹರಿವಿರಂಚಿಗಳರಿಯದ ಮಹಾಬಾಗಿಲ ತೆಗೆದು, ಮೇಲಣ ಬಯಲಾನಂದಾಮೃತವನುಂಡು, ನಿರ್ಬಯಲಲ್ಲಿ ನಿಂದವನು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೧೫

೨೦೭೭

ಅರ[34]ಸುವ[34]ಬಳ್ಳಿ ಕಾಲಸುತ್ತಿತೆಂಬಂತೆ, ಬಯಸುವ ಬಯಕೆ ಕೈಸಾರುವಂತೆ, ಬಡವ ನಿಧಾನವನೆಡಹಿ ಕಂಡಂತೆ, ನಾನ[35]ರ[35]ಸುತ್ತಲರಸುತ್ತ[36] ಬಂ[36]ದು ಭಾ[37]ವ[37]ಕ್ಕಗಮ್ಯನ ಕಂಡೆನಯ್ಯಾ, ಎನ್ನರಿವಿನ ಹ[38]ರು[38]ವ ಕಂಡೆನಯ್ಯಾ. ಎನ್ನೊಳಹೊರಗೆ ಸರ್ವಾಂಗ ಪರಮಪ್ರಕಾಶದೊಳು ಬೆಳಗುವ ಜ್ಯೋತಿಯ ಕಂಡೆ ನೋಡಾ. ಕುರುಹಳಿದ ಕರಸ್ಥಲದ ನಿಬ್ಬೆರಗಿನ ನೋಟ(ದ) ಎನ್ನ ಪರಮಗುರುವ ಕಂಡು ಬದುಕಿದೆನು ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೬

೨೦೭೮

ಅಳಿಯೊಳಗಡಗಿದ ಪರಿಮಳದಂತೆ, ಪತಂಗದೊಳಡಗಿದ ಅನಲನಂತೆ, ಶಶಿಯೊಳಡಗಿದ ಷೋಡಶಕಳೆಯಂತೆ, ಉಲುಹಡಗಿದ ವಾಯುವಿನ ಪರಿಯಂತೆ, ಸಿಡಿಲೊಳಡಗಿದ ಗಾತ್ರದ ತೇಜದಂತೆ ಇರಬೇಕಯ್ಯಾ ಯೋಗ ಎನ್ನ ಅಜಗಣ್ಣತಂದೆಯಂತೆ. ೧೭

– ದು (ಮೂ) 33–33 ಡು (ಮೂ) 34–34 ಸಿದ (ಮೂ) 35–35 ದ (ಮೂ) 36–36 ಒಂ (ಮೂ) 37–37 ಗ (ಮೂ) 38–38 ರಿ (ಮೂ)

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಧ್ಯಾನ

(ಸತಿಪತಿಭಾವದ ವಚನಗಳು)

೨೦೭೯

ಎಲ್ಲರ ಗಂಡರ ಪರಿಯಂತಲ್ಲ ನೋಡೆಲಗವ್ವ, ನಮ್ಮ ನಲ್ಲ ಸುಳಿಯಲಿಲ್ಲ, ಸುಳಿದು ಸಿಂಗಾರವ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ತನ್ನಲ್ಲೆನ್ನ ಬೈಚಿಟ್ಟನಾಗಿ. ೧

೨೦೮೦

ಎನ್ನ ಗಂಡ ಬರಬೇಕೆಂದು ಎನ್ನಂತರಂಗವೆಂಬ ಮನೆಯ ತೆರಹು ಮಾಡಿ, ಅಷ್ಟದಳ ಕಮಲವೆಂಬ ಓವರಿಯೊಳಗೆ ನಿಜನಿವಾಸವೆಂಬ ಹಾಸಿಗೆಯ ಹಾಸಿ, ಧ್ಯಾನ ಮೌನವೆಂಬ ಮೇಲುಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿ, ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ದೀಪವ ಬೆಳಗಿ, ನಿಷ್ಕ್ರಿಯೆಗಳೆಂಬ ಉಪಕರಣಗಳು ಹರಹಿಕೊಂಡು ಪಶ್ಚಿಮದ್ವಾರವೆಂಬ ಬಾಗಿಲ ತೆಗೆದು, ಕಂಗಳೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಹಾರುತಿರ್ದೆನಯ್ಯಾ! ನಾನು ಬಾರನೆಂದು ಉಮ್ಮಳಿಸಿಹೆನೆಂದು ತಾನೇ ಬಂದು ಎನ್ನ ಹೃದಯಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಡೆ ಎನ್ನ ಮನದ ಬಯಕೆ ಸಯವಾಯಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ನಿಶ್ಚಿಂತವಾಯಿತ್ತು. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಕೃಪಾಮೂರ್ತಿಯಾದ ಕಾರಣ ನಾನು ಬದುಕಿದೆನು. ೨

೨೦೮೧

ಮನವೆಂಬ ಮಂಟಪದ ನೆಳಲಲ್ಲಿ ನೆನಹೆಂಬ ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಗಿ, ಆ ಘನಪುರುಷ ಪವಡಿಸಿ ಇದ್ದಾನೆ ಎಲೆ ಅವ್ವಾ! ಅದನೊಂದೆರಡೆನ್ನಡೆ ಮೂರು ಬಾಗಿಲ ಮುಚ್ಚಿ ನಾಲ್ಕು ಮುಟ್ಟದೆ ಐದ ತಟ್ಟದೆ ಇರು ಕಂಡಾ ಎಲೆ ಅವ್ವಾ ! *ಆರೇ*ಳೆಂಟೆಂಬ ವಿಹಂಗಸಂಕುಳದ ಉಲುಹು ಪ್ರಬಲವಾದಡೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ನಿದ್ರೆಗೆಟ್ಟಲ್ಲಿಹನು. ೩

೨೦೮೨

ಕೇಳವ್ವ ಕೇಳವ್ವ ಕೆಳದಿ ಹೇಳುವೆ ನಿನಗೆ, ಆಹಾ ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಬೆ, ಮತ್ತೆ ಕಾಣೆ, ಮನದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿವೆ, ಹಿಡಿದು ಮತ್ತೆ ಕಾಣೆನವ್ವಾ. ಮಿಂಚಿನ ರವೆಯಂತೆ ತೋರುವನಡಗುವ ನಮ್ಮ ನಲ್ಲನು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವನು. ೪

೨೦೮೩

ಹೊರಗಿದ್ದಹನೆಂದು ನಾನು ಮರೆದು ಮಾತನಾಡಿದೆ. ಅರಿಯಲೀಯದೆ ಎನ್ನಂತರಂಗದೊಳಿಪ್ಪನು. ತೆರಹಿಲ್ಲದ ಭಾವನು ನುಡಿಗೆಡೆಗುಡನು. ಆತನ ಬಯಲಿಂಗೆ ಬೇಟಗೊಂಡೆನವ್ವಾ, ಆನೇನ ಮಾಡುವೆನೆಲೆ ತಾಯೆ? ಮರೆದಡೆ ಬೆರಸುವ ಕುರುಹಿನ ಮಿಂಡನು. ಅರಿದಡೊಳ್ಳಿದನವ್ವ ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರನು.೫

– ಐದೇ (ಮೂ)

೨೦೮೪

ಒಳಗೆ ಶೋಧಿಸಿ ಹೊರ[39]ಗೆ ಧವಳಿ[39]ಸಿ, ಭಾವದಿಂದ ಗುಡಿ ತೋರಣವ ಕಟ್ಟುವೆನವ್ವ, ಎನ್ನ ಲಿಂಗವೆ ಬಾರಯ್ಯ, ಎನ್ನ ದೇವ ಬಾರಯ್ಯ, ಎನ್ನಂತರಂಗದ ಪರಂಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗವನಿದಿರುಗೊಂಬೆನು, ಬಾರಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗ [40]ಗಜೇ[40]ಶ್ವರಾ. ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮವು ಬಾರಯ್ಯ. ೬

೨೦೮೫

ಎನ್ನಂತರಂಗದ ಆತ್ಮನೊಳಗೆ ಅಂಗವಿಲ್ಲದ ಅನಾಮಯನ ನೋಡಿ ಕಂಡೆನಯ್ಯಾ, ಆ ಪುರುಷನ ಮುಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದು ದರ್ಶನಸ್ಪರ್ಶನವ ಮಾಡಿ ಕೂಡಿ ನೆರೆದೇನೆಂದರೆ, ಚಿತ್ತ ಮನಕ್ಕೆ ಅಗೋಚರವಾಗಿಪ್ಪನಯ್ಯ, ಈ ಪುರುಷನ ಚಾರಿತ್ರ ವಿಪರೀತ, ವಿಸ್ಮಯವಾಗಿದೆ ನೋಡಾ. ಆತನ ರೂಪು ಲಾವಣ್ಯ ಯುಕ್ತಿವಿಧಾನ ಏನನುಪಮಿಸುವೆನಯ್ಯ! ಉಪಮಾತೀತ, ಅವಿರಳಾತ್ಮಕ ಚಿದ್ರೂಪ ಕಾಣಿರೋ, ಕೆಂಜೆಡೆಯ ಭಾಳನೇತ್ರ ರಂಜಿಪ ರವಿಕೋಟಿ ತೇಜದಿಂದುರವಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಕಂಜಪದಯುಗದೊಳು ಹೊಳಹುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನಂಜುಗೊರಳಭವ ಕಾಣಿಭೋ, ಭವರೋಗವೈದ್ಯ ಭವಹರ ಎನ್ನ ತಂದೆ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವನೆನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಮನೋಭಾವದಲ್ಲಿ ಆರಾಧಿಸುತಿರ್ದೆನಯ್ಯ.೭

೨೦೮೬

ಗಂಡಿ(ಂ)ಗೆ ಹೆಣ್ಣಲ್ಲದೆ ಹೆಣ್ಣಿಂಗೆ ಹೆಣ್ಣುಂಟೆ ಲೋಕದೊಳಗೆ? ಈಯರೆಮರುಳ ಶಿವನ ನಾನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ? ಅಸಮಾನವನನ್ಯರಿಗೆ ಕೊಡುವ ದೇವನ ಈ ಮರುಳತನವ ನೋಡಾ! ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ : "ಪತಿರ್ಲಿಂಗಂ ಸತಿಶ್ಚಾಹಮಿತಿರ್ಯುಕ್ತಂ ಸದಾ ತಥಾ ! ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಸುಖಂ ನಾಸ್ತಿ ಶರಣಸ್ಥಲಮುತ್ತಮಂ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಮುಕ್ಕಣ್ಣಂಗೆ ನಾ ಹೆಣ್ಣಾದ ಕಾರಣ ಎನ್ನ ಕರಣೋಪಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗೋಪಕರಣಂಗಳಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಚರಣವೆ ಹರಣವಾಗಿರ್ದೆನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೮

೨೦೮೭

ಎಲ್ಲರ ಪರಿಯಲ್ಲ ಎನ್ನ ಗಂಡನ ಪರಿ. ಒಬ್ಬರು ಬಲ್ಲುದ ತಾನರಿಯ. ತಾ ಬಲ್ಲುದನೊಬ್ಬರರಿಯರು. ತವಕ ಬಂದಲ್ಲಿ ಕೂಡುವ. ಅಲ್ಲದೊಡೆ ಅಲ್ಲದ ಹಾಗಿಪ್ಪ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ. ೯

೨೦೮೮

ದೇಹ ದೇವಾಲಯವು, ಮೇಲೆ ರತ್ನದ ಕಲಶ. ಆಳು ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಇಂಬುಗೊಡದೆ ಅರಮನೆಯೊಳಗೊಂದು ಎಸಳಮಂಟಪವಿಕ್ಕಿ ಶಶಿಮುಖಿಯ ಸಂಗದೊಳಗಯ್ಯನಿರಲು ಸಂಗಕಂಗಳ ತೆರೆದು ಸಂಗ ಮತ್ತೊಂದಾಗೆ ಲಿಂಗ ನಿನ್ನಯ ರೂಪು ಯೋಗಿನಾಥಾ. ೧೦

39–39 ಗಳವಡಿ (ಮೂ) 40–40 ಕಲ್ಲೇ (ಮೂ) 41–41 ಳೊ (ಮೂ) 42–42 ವೆ (ಮೂ)

ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ :

೨೦೮೯

ಗಗನಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಅಘಹರನ ಪೂಜೆ ಒಗುಮಿಗಿಲಾಗುತಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ! ಅಲ್ಲಿ ಧಿಗಿಭುಗಿಲೆಂಬ ಶಬ್ದದ ಸೊಗಸು ನೋಡಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೧೧

೨೦೯೦

ದೇಹವೆಂಬ ದೇಗುಲದೊಳಗೆ ಭಾವಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಜೀವದೊಡೆಯನ ಪೂಜಿಸಬಲ್ಲ ದೇವರಿಗೆ ದೇವನೆಂಬೆನಯ್ಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೧೨

೨೦೯೧

ಕಮಲ ಸಾಲೊಳಗೆ ಭ್ರಮರದ ಹಿಂಡು ಝೇಂಕರಿಸುತಿರ್ಪುವು ನೋಡಾ. ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ತದಿಂದ ಲಾಲಿಸಲು ಅದು ತನ್ನ ಸುಮನಸುಜ್ಞಾನದ ನಿಲವು ನೋಡಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೧೩

೨೦೯೨

ಆಯತವಾಯಿತ್ತು ಅನುಭಾವ. ಸ್ವಾಯತವಾಯಿತ್ತು ಶಿವಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತ್ತು ಸದಾಚಾರ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ಏಕಾರ್ಥವಾಗಿ ಅರಿವಿನ ಹೃದಯ ಕಣ್ದೆರೆದು ಅನಂತಲೋಕಾದಿಲೋಕದ ಅಸಂಖ್ಯಾತಮಹಾಗಣಂಗಳೆಲ್ಲರು ಲಿಂಗಭಾವದಲ್ಲಿ ಭರಿತರಾಗಿ, ಭಕ್ತಿರಾಜ್ಯವನೆ ಹೊಕ್ಕು, ನಿಜಲಿಂಗಸುಕ್ಷೇತ್ರವನೆ ಕೊಂಡು, ಅಮೃತಸರೋವರದೊಳಗಣ ವಿವೇಕವೃಕ್ಷ ಪಲ್ಲವಿಸಲು, ವಿರಕ್ತಿಯೆಂಬ ಪುಷ್ಪ ವಿಕಸಿತವಾಗಲು, ಪರಮಾನಂದದ ಮಠದೊಳಗೆ ಪರಿಣಾಮಪಶ್ಚಿಮಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಗಿನೊಳಗೆ ಹರುಷದ ಸಿಂಹಾಸನವನಿಕ್ಕಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿರಲು, ದಕ್ಷಿಣವ ದಾಂಟಿ, ಉತ್ತರಾಬ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಅಖಂಡಪರಿಪೂರ್ಣಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.೧೪

೨೦೯೩

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕಾಯವೆ ಸೆಜ್ಜೆ, ಆಕಾಶಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜನ, ಹೂವಿಲ್ಲದ [43]ಪ[43]ರಿಮಳದ ಪೂಜೆ, ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಶಿವಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದ. ಇದು ಅದ್ವೈತ ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೫

೨೦೯೪

ಪೂಜಿಸಿ ಕೆಳಯಿಂಕೆ ಇಳುಹಲದೇನೋ? ಅನವರತ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಲದೇನೊ? ದೇಹವೆ ಪೀಠಿಗೆ ಜೀವವೇ ಲಿಂಗ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೬

೨೦೯೫

ವರ್ಣವಿಲ್ಲದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ರೂಪಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡುವರು. ಪ್ರಳಯವಿಲ್ಲದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡುವರು. ನುಡಿಯಬಾರದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಜಪಸ್ತೋತ್ರ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವರು. ಮುಟ್ಟಬಾರದ

43–43 ಮ (ಮೂ)

ಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿ ಕೊಂಡಾಡುವೆವೆಂಬರು. ಬೊಟ್ಟಿಡಲೆಡೆಯಿಲ್ಲದ ಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸುವೆನೆಂಬ ಭ್ರಷ್ಟರ ನೋಡಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೭

೨೧೯೬

ಕಲ್ಲದೇವರೆಂದು ಪೂಜಿಸುವರು. ಆಗದು ಕಾಣಿರೊ. ಅಗಡಿಗರಾದಿರಲ್ಲಾ; ಮುಂದೆ ಹುಟ್ಟುವ ಕೂಸಿಂಗೆ ಇಂದು ಮೊಲೆಯ ಕೊಡುವಂತೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.* ೧೮

೨೧೯೭

ಎನಗೊಂದು ಲಿಂಗ ನಿನಗೊಂದು ಲಿಂಗ ಮನೆಗೊಂದು ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಹೋಯಿತಲ್ಲಾ ಭಕ್ತಿ ಜಲವ ಕೂಡಿ. ಉಳಿ ಮುಟ್ಟಿದ ಲಿಂಗವ ಮನ ಮುಟ್ಟಬಹುದೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.+ ೧೯

೨೧೯೮

ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಿಲೆ, ಕಲ್ಲು ಕುಟಿಕಂಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೂರುತಿ, ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತಲ್ಲಾ ! ಈ ಮೂವರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗನ ಲಿಂಗವೆಂದು ಕೆಯ್ವಿಡಿವ ಅಜ್ಞ ವ್ರತಗೇಡಿಗಳನೇನೆಂಬೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ?# ೨೦

ಶಿವಯೋಗದ ಅಷ್ಟಾಂಗಗಳು

೨೧೯೯

ಯಮನಿಯಮಾಸನಪ್ರಾಣಾಯಾಮಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಧ್ಯಾನಧಾರಣಸಮಾಧಿ ಈ ಎಂಟು ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗಗಳು. ಈ ಯೋಗಂಗಳೊಳಗೆ ಉತ್ತರಭಾಗ. ಪೂರ್ವ ಭಾಗ ಎಂದು ಎರಡು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿಹವು. ಯಮಪಂಚಕವ್ಯೆದು ಪೂರ್ವಯೋಗ, ಧ್ಯಾನ ಧಾರಣ ಸಮಾಧಿ ಎಂದು ಮೂರು ಉತ್ತರಯೋಗ. ಯಮಯೋಗ, ಇದಕ್ಕೆ ವಿವರ : ಅನೃತ ಹಿಂಸೆ ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀ ಪರನಿಂದೆ ಇಂತಿವ್ಯೆದನು ಬಿಟ್ಟು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವುದೇ ಯಮಯೋಗ. ನಿಯಮಯೋಗ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿವರ : ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿ ನಿರಪೇಕ್ಷಿತನಾಗಿ ನಡೆವನು, ಶಿವನಿಂದೆಯ ಕೇಳದಿಹನು, ಮಾನಸ ವಾಚಕ ಉಪಾಂಸಿಕವೆಂದು ತ್ರಿಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಮಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಜಪಿಸುತ್ತ ಶುಚಿಯಾಗಿಹನು, ಅಶುಚಿತ್ವವ

---

* **ಅರ್ಥ:** ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿಪ್ಪ ಸದಮಲಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಮತ್ತೆ ಮಿಥ್ಯಾಭಾವದಿಂದ ಲಿಂಗ ಉಂಟೆಂದು ಅಪವರ್ತಿಸಿ ನುಡಿಯಲಾಗದು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಅದು ಮಿಥ್ಯಾಭಾವ, ದೋಷಾರ್ಥಿ ಎನಿಸಿತ್ತಾಗಿ ಎಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

+ **ಅರ್ಥ:** ವಾಙ್ಮನಕ್ಕಗೋಚರವಾದ ಲಿಂಗವು ಮನೋಮೂರ್ತಿಯಾಗಿರ್ದ ಭೇದವನರಿಯದೆ ಭಿನ್ನಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಇದು ಅನ್ಯಲಿಂಗ ಇದು ಎನ್ನ ಲಿಂಗ ಎಂಬವರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧ ಘಟಿಸದೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

ಅರ್ಥ: ಮನೋಮೂರ್ತಿಯಾದ ಲಿಂಗವು ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿರ್ಪ ಭೇದವನರಿಯದೆ ಉಪಾಧಿಯಿಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪೂಜಿಸುವವರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

ಬಿಟ್ಟು ವಿಭೂತಿರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳ ಧರಿಸಿ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನ ತತ್ಪರನಾಗಿಹನು. ಪಾಪಕ್ಕೆ ಭೀತನಾಗಿಹನು. ಇದು ನಿಯಮಯೋಗ. ಇನ್ನು ಆಸನಯೋಗ, ಅದಕ್ಕೆ ವಿವರ : ಸಿದ್ಧಾಸನ ಪದ್ಮಾಸನ ಸ್ವಸ್ತಿಕಾಸನ ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಸನ ಪರ್ಯಂಕಾಸನ ಈ ಐದು ಆಸನಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರಚಿತ್ತನಾಗಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡು ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವುದೀಗ ಆಸನಯೋಗ. ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ, ಅದಕ್ಕೆ ವಿವರ : ಪ್ರಾಣಾಪಾನವ್ಯಾನ ಉದಾನ ಸಮಾನ ನಾಗ ಕೂರ್ಮ *ಕ್ರ*ಕರ ದೇವದತ್ತ ಧನಂಜಯವೆಂಬ ದಶವಾಯುಗಳು. ಪ್ರಾಣವಾಯು ಇಂದ್ರ ನೀಲ ವರ್ಣ; ಹೃದಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರ್ದು ಅಂಗುಷ್ಠ ತೊ+ಡಗಿ+ ಘ್ರಾಣಾಗ್ರ ಪರಿಯಂತರದಲ್ಲಿ ಸತ್ತ್ರಾಣಿಸಿಕೊಂಡು, ಉಶ್ವಾಸ ನಿಶ್ವಾಸಂಗೈದು ಅನ್ನಜೀರ್ಣಮಂ ಮಾಡುತ್ತಿಹುದು. ಅಪಾನವಾಯು ಹರಿತವರ್ಣ; ಗುದಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರ್ದು ಮಲಮೂತ್ರಂಗಳ ವಿಸರ್ಜನೆಯ ಮಾಡಿಸಿ ಅಧೋದ್ವಾರಮಂ ಬಲಿದು ಅನ್ನರಸವ್ಯಾಪ್ತಿಯಂ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿಹುದು. ವ್ಯಾನವಾಯು, ಗೋಕ್ಷೀರವರ್ಣ; ಸಂದಿ ಸಂದಿಗಳಲ್ಲಿರ್ದು ನೀಡಿಕೊಂಬುದನು ಮುದುಡಿಕೊಂಬುದನು ಮಾಡಿಸಿ ಅನ್ನಪಾನವ ತುಂಬಿಸುತ್ತಿಹುದು. ಉದಾನ ವಾಯು ಎಳೆಮಿಂಚಿನ ವರ್ಣ; ಕಂಠಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರ್ದು ಸೀನುವ ಕೆಮ್ಮುವ ಕನಸು ಕಾಣುವ ಏಳಿಸುವ ನಿರೋಧನಂಗಳಂ ಮಾಡಿಸಿ ಅನ್ನರಸಾಹಾರ ಸ್ಥಾಪನಂಗೈಸುತ್ತಿಹುದು. ಸಮಾನವಾಯು, ನೀಲವರ್ಣ; ನಾಭಿಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರ್ದು ಅಪಾದಮಸ್ತಕ ಪರಿಯಂತರ ಪಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಅನ್ನರಸವನು ಎಲ್ಲ ರೋಮಂಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಕ್ಕುವುದು. ಈ ಐದು ಪ್ರಾಣಪಂಚಕ. ಇನ್ನು ನಾಗವಾಯು ಪೀತವರ್ಣ; ರೋಮನಾಳಂಗಳಲ್ಲಿರ್ದು ಚಲನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಆಡಿಸುತ್ತಿಹುದು. ಕೂರ್ಮವಾಯು ಶ್ವೇತವರ್ಣ; ಲಲಾಟದಲ್ಲಿರ್ದು ಶರೀರಮಂ ತೂಳ್ದು. ಪುಷ್ಟಿಯಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚುತ್ತ ತೆರೆವುತ್ತ ಉನ್ಮೀಲನಮಂ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿಹುದು. ಕ್ರಕರವಾಯು ಅಂಜನವರ್ಣ; ನಾಸಿಕಾಗ್ರದಲ್ಲಿರ್ದು ಕ್ಷುಧಾದಿಧರ್ಮಂಗಳಂ ನೆಗಳಿಸಿ, ಗಮನಾಗಮನಂಗಳಂ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿಹುದು. ದೇವದತ್ತವಾಯು ಸ್ಫಟಿಕವರ್ಣ; ಗುಹ್ಯ ಕಟಿಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿ ಮಲಗಿರ್ದಲ್ಲಿ ಏಳಿಸಿ ನಿಂದರಸಿ ಚೇತರಿಸಿ ಒರಲಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಿಹುದು. ಧನಂಜಯವಾಯು ನೀಲವರ್ಣ; ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿರ್ದು ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ ಘೋಷಮಂ ಘೋಷಿಸಿ ಮರಣಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿರ್ಘೋಷಮಪ್ಪುದು. ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಮೂಲವಾಯು ಒಂದೇ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾಗಿ ಚರಿಸುತ್ತಿಹುದು. ಆ ಪವನನೊಡನೆ ಪ್ರಾಣ ಕೂಡಿ, ಪ್ರಾಣದೊಡನೆ ಪವನ ಕೂಡಿ ಹೃದಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಹಂಸನೆನಿಸಿಕೊಂಡು, ಆಧಾರಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಮಣಿಪೂರಕ ಅನಾಹತ ವಿಶುದ್ಧಿ ಆಜ್ಞೇ ಎಂಬ ಷಡುಚಕ್ರಂಗಳ ಮೇಲೆ ಸುಳಿದು ನವನಾಳಂಗಳೊಳಗೆ ಚರಿಸುತ್ತಿಹುದು. ಅಷ್ಟದಳಂಗಳೇ ಆಶ್ರಯವಾಗಿ ಅಷ್ಟದಳಂಗಳ ಮೆಟ್ಟಿ ಚರಿಸುವ ಹಂಸನು ಅಷ್ಟದಳಂಗಳಿಂದಲಿ ವಿಶುದ್ಧಿಚಕ್ರವನೆಯ್ದು ಅಲ್ಲಿಂದ ನಾಸಿಕಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣ ಹೊರಸೂಸುತ್ತಲಿಹುದು. ಹನ್ನೆರಡಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣ ಒಳಗೆ ತುಂಬುತ್ತಿಹುದು. ಹೀಗೆ ರೇಚಕಪೂರಕದಿಂದ ಮರುತ ಸೂಸುತ್ತಿರಲು ಸಮಸ್ತಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆಯುಷ್ಯವು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಕುಂದುತ್ತಿಹುದು. ಹೀಗೆ ಈಡಾಪಿಂಗಳದಲ್ಲಿ ಚರಿಸುವ ರೇಚಕಪೂರಕಂಗಳ ಭೇದವನರಿದು, ಮನಪವನಂಗಳ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಮನಪವನ ಪ್ರಾಣಂಗಳ ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಕೂಡಿ, ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪವ ಮಾಡಿ ವಾಯುಪ್ರಾಣತ್ವವ ಕಳೆದು ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಯ ಮಾಡಿ ಹೃದಯಕಮಲದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವನುಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಪರಶಿವಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

– ಪ್ರ (ಮೂ) +–+ ಡೆ (ಮೂ)

ತರಹರನಾಗಿರ್ಪುದೀಗ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ. ಇನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿವರ : ಆಹಾರದಿಂ[ದ] ನಿದ್ರೆ, ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳು, ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಂದ ವಿಷಯಂಗಳು ಘನವಾಗುತ್ತಿಹವು ನೋಡಾ. ಆ ವಿಷಯದಿಂದ ದುಷ್ಕರ್ಮಗಳ ಮಿಗೆ ಮಾಡಿ, ಜೀವಂಗೆ ಭವಬಂಧನ ಒಡಗೂಡಿ, ಆಯಾಸಂಬಡುತಿರ್ಪರಜ್ಞಾನಕರ್ಮಿಗಳು. ಈ ಅವಸ್ಥಿತಿಯ ಹೊಗದಿಹರು ಸುಜ್ಞಾನಿ ಧರ್ಮಿಗಳು. ಅದರಿಂದ ಆಹಾರಮಂ ಕ್ರಮಕ್ರಮದಿಂದ ಉದರಕ್ಕೆ ಹವಣಿಸುತ್ತಬಾಹುದು ಗುರುಕೃಪೆಯಿಂದ. ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಂಗಳನು ಲಿಂಗಮುಖದಿಂದ ಸಾವಧಾನವ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಪ್ಪುದೀಗ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಯೋಗ. ಈ ಐದು ಪೂರ್ವಯೋಗಂಗಳು. ಇನ್ನು ಧ್ಯಾನಯೋಗ, ಅದಕ್ಕೆ ವಿವರ : ಅಂತರಂಗದ ಶುದ್ಧಪರಮಾತ್ಮ ಲಿಂಗವನೇ ಶಿವಲಿಂಗಸ್ವರೂಪವ ಮಾಡಿ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಗುರು ತಂದುಕೊಟ್ಟನಾಗಿ ಆ ಕರಸ್ಥಲ[44]ದ[44]ಲ್ಲಿರ್ದ ಶಿವಲಿಂಗವೆ ಪರಮಾತ್ಮಚಿಹ್ನವೆಂದರಿದು ಆ ಲಿಂಗವನೆ ಆಧಾರ, ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಮಣಿಪೂರಕ, ಅನಾಹತ, ವಿಶುದ್ಧಿ, ಆಜ್ಞೆ, ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಶಿವಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯನೆ ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಧ್ಯಾನಿಸುವುದೀಗ ಧ್ಯಾನಯೋಗ ಆ ಲಿಂಗವ ಭಾವ ಕರಣ ಮನ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವುದೀಗ ಧಾರಣಯೋಗ. ಆ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನ ಯೋಗದಿಂದ* ಪ್ರಾಣಂಗೆ ಶಿವಕಳೆಯ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣಭಾವವೆಂಬ ಲಿಂಗತ್ರಯವನು ಏಕಾಕಾರವನು ಮಾಡಿ ಅಖಂಡಪರಿಪೂರ್ಣ ಕೇವಲ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪವಪ್ಪ ಮಹಾಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಸಂಯೋಗವಾಗಿ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಏಕಾರ್ಥವಾಗಿಹುದು ಸಮಾಧಿಯೋಗ, ಇಂತೀ ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿ ಶಿವತತ್ವದೊಡನೆ ಕೂಡುವುದೀಗ ಲಿಂಗಾಂಗಯೋಗ. ಇನ್ನು ಕರ್ಮಕಾಂಡಿಗಳು ಮಾಡುವ ಕರ್ಮಯೋಗಗಳು ಅವಾವೆಂದಡೆ : ಯಮನಿಯಮಾಸನ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರವೆಂಬೀ ಐದನು ಲಿಂಗವಿರಹಿತವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿಪ್ಪರಾಗಿ ಈ ಐದು ಕರ್ಮಯೋಗಂಗಳು. ಅವರು ಲಕ್ಷಿಸುವಂಥ ವಸ್ತುಗಳು ಉತ್ತರಯೋಗವಾಗಿ ಮೂರು ತೆರನಾದವು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರತತ್ವವೆಂದು ಲಕ್ಷಿಸುವುದು ಬಿಂದುವು. ಆಕಾರ ಉಕಾರ ಮಕಾರ ಈ ಮೂರು ಶುದ್ಧಬಿಂದುಸಂಬಂಧವೆಂದು ಆ ಶುದ್ಧಬಿಂದುವ ಕೇವಲ ದಿವ್ಯಪ್ರಕಾಶವೆಂದು ಲಕ್ಷಿಸುವುದು. ಚಂದ್ರನ ಕಲೆಯ ಹಾಗೆ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಂಗಳ ಹಾಗೆ ಮಿಂಚುಗಳ ಪ್ರಕಾಶದ ಹಾಗೆ ಮುತ್ತುಕಾಣಿಕೆ ನವರತ್ನದೀಪ್ತಿಗಳ ಹಾಗೆ ಪ್ರಕಾಶಮಯವಾಗಿಹುದು ಎಂದು ಲಕ್ಷಿಸುವುದೀಗ ಕಳಾ*ಲ*ಕ್ಷ. ಈ ಎಂಟು ಇತರ ಮತದವರು ಮಾಡುವ ಯೋಗಂಗಳು. ಈ ಕರ್ಮಕೌಶಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ ನೋಡಾ, ಇದು ಕಾರಣ ಇವ ಮುಟ್ಟಲಾಗದು. ಇನ್ನು ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರರುಗಳ ಲಿಂಗಸಂಧಾನವೆಂತೆಂದೊಡೆ : ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿದ್ದ ನಾದಚೈತನ್ಯವಪ್ಪ ಪರಮಚಿತ್ಕಳೆಯ[45]ನೇ[45] ಭಾವ ಮನ ಕರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರು ತಂದು ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿದನಾಗಿ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಸತ್ಸ್ವರೂಪವಪ್ಪ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂದೆನಿಸಿ ಒಂದೇ ವಸ್ತು ತನುಮನಭಾವಂಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣಭಾವವಾದ ಭೇದವನರಿಯದೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ ಮನಜ್ಞಾನದಿಂದ ಗ್ರಹಸಿ ತೃಪ್ತಿಲಿಂಗವ ಭಾವಜ್ಞಾನದಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಿ, ಈ ಲಿಂಗತ್ರಯವಿಡಿದು ಆಚರಿಸಿ ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಲಿಂಗವೇ ತಾನು ತಾನಾಗಿ ವಿರಾಜಿಸುತಿರ್ಪುದೀಗ ಶಿವಯೋಗ ನೋಡಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧

44–44 ವ (ಮೂ) * + ಇಷ್ಟ (ಮೂ) *–* ಲಾ (ಮೂ) 45–45 ಳೇ (ಮೂ)

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಅಂಗಲಿಂಗಸಾಮರಸ್ಯ

೨೧೦೦

ತುಂಬಿ ಪರಿಮಳವನುಂಡಿತೋ, ಪರಿಮಳ ತುಂಬಿಯನುಂಡಿತೋ ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣವಾಯಿತೋ, ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವಾಯಿತೋ? ಗುಹೇಶ್ವರಾ ಈ ಉಭಯದ ಭೇದವ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ. ೧

೨೧೦೧

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಗಳೆಂದು ನುಡಿವುತಿಪ್ಪ ಅಣ್ಣಗಳಿರಾ ನೀವು ಕೇಳಿರೊ, ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಲಿಂಗಮೊದಲೊ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಮೊದಲೋ? ಇಂತೀ ಉಭಯವ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ನುಡಿಯಿರಣ್ಣಾ. ಗಂಧವ ವಾಯು ಸೋಂಕಿತೋ, ವಾಯು ಗಂಧವ ಸೋಂಕಿತೋ? ಮನವ ಲಿಂಗವರಿಯಿತೋ, ಲಿಂಗವ ಮನವರಿಯಿತೋ? ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಸೋಂಕಿದ ಸುಖವ ಮನದಲ್ಲಿ ಅರಿವರಾರೊ? ಮನದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿದ ಘನವ ಅರಿವಿನ ಅನುವಿನಿಂದ ಅರಿವರಾರೋ? ಇಂತೀ ಉಭಯವನರಿತವರ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗಳೆಂಬೆ. ಉರಿ ಸೋಂಕಿದ ಕರ್ಪುರ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ನೆಲೆವನೆ ಇನ್ನಾವುದೋ? ಭ್ರಮರ ಸೋಂಕಿದ ಸುವಾಸನೆಗೆ ಕಡೆ ಮೊದಲಾವುದೊ? ಹುಳುಕೊಂಡ ಜಲಕ್ಕೆ ನೆಲೆವನೆ ಇನ್ನಾವುದೊ? ಲಿಂಗವರಿತ ಮನವು ಹಿಂಗುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಇನ್ನಾವುದೊ? ಇಂತೀ ಗುಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಳಿದ ಮಹಾತ್ಮಂಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೨

೨೧೦೨

ಅಂಗಲಿಂಗ ಲಿಂಗವಂಗವೆಂದರಿದ ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಕಾಣಿರೋ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಲಿಂಗನಿರಂತರದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣೀರೊ.* ೩

೨೧೦೩

ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಹಿಡಿದು ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಗುಣಕ್ಕೆ ಬಾರದಿರಬೇಕು. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನರಿದು ಭಾವಿಸುವಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರತ್ ಸ್ವಪ್ನ ಸುಷು[46]ಪ್ತಿ[46] [47]ಉತ್ಪ[47]ತ್ತಿಲಯಕ್ಕೊಳಗಾಗದಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಉಭಯವನರಿದು ದಗ್ಧವಾದಂಬರದಂತೆ, ವಾರಿಯ ಕೂಡಿದ ಕ್ಷೀರದಂತೆ, ಭಾವಕ್ಕೆ ಭ್ರಮೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಕಾರದ ವಿಕಾರವ ಮರೆದು ಪದತ್ರಯದ ತುತ್ತಿಂಗೆ ತುಚ್ಛನಾಗದೆ ನಿಶ್ಚಯವಾದ ಮಹಾತ್ಮಂಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.+ ೪

---

* **ಅರ್ಥ:** ಲಿಂಗಾಂಗವೆರಡಾದುದ ಒಂದೇ ಲಿಂಗವೆಂದರಿದು ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧದ ಅಭಿನ್ನ ಜ್ಞಾನಕ್ರೀ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅಳವಟ್ಟರೆ ಆ ಲಿಂಗವು ಬೇರಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

+ **ಅರ್ಥ:** ಇಷ್ಟಬ್ರಹ್ಮವನು ಪಿಡಿದು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರ್ದ ಬಳಿಕ ತನುವಿನ ಜಿಹ್ವಾಲಂಪಟ, ಗುಹ್ಯಲಂಪಟತ್ವವೆಂಬ ಕ್ಷೀಣಗುಣಕ್ಕೊಳಗಾಗದಿರಬೇಕು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿ ತಿಳಿದು, ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವುಳ್ಳನಾದ ಬಳಿಕ ಅವಸ್ಥಾತ್ರಯಂಗಳ ವರ್ತನೆ ಇಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ಜನನಮರಣಂಗಳಿಗೆ ಈಡಾಗದಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧವನು ತಿಳಿದು ಸುಟ್ಟ ಸೀರೆಯ ಉಡುವುದಕ್ಕೂ ತೊಳೆವುದಕ್ಕೂ ಬಾರದಿರುವ ಹಾಗೆ, ಉದಕದಲ್ಲಿ ಬೆರೆದ ಹಾಲು ಆ ಉದಕದಿಂದ ಬೇರಾಗದಿರುವ→

46–46 ಸ್ತಿ (ಮೂ) 47–47 ವಿಪ (ಮೂ)

೨೧೦೪

ಅಂಗಲಿಂಗವೆಂಬನ್ನಕ್ಕರ ಯೋಗಪೂಜೆ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬೀಜ. ಆತ್ಮನರಿದಿಹೆನೆಂಬನ್ನಕ್ಕರ ಉಭಯದೊಡಲಾಯಿತ್ತು. ಉಭಯದ ಗಜಬಜೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕದೆ ನಿಂದ ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ.# ೫

೨೧೦೫

ಹೇಮವು ಬಣ್ಣರಸವು ಅಗ್ನಿಯ ಸಂಗದಿಂದ ರಸ ಒಸರಿ ಸಂಗಪರಿಪೂರ್ಣವಾದಲ್ಲಿ, ರಸವೋ ಬಣ್ಣವೋ ಘಟವೋ ಎರಕವಿಲ್ಲದೆ ಗಟ್ಟಿಯಾದಂತೆ, ಅಂಗವು ಲಕ್ಷಿಸಿಪ್ಪ ಲಿಂಗವು ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಿಪ್ಪ ಚಿತ್ತವು ಹೆಪ್ಪುಗೊಂಡಂತೆ. ಈ ಗುಣ ಲಿಂಗಾಂಗಿಯ ಶುಭಸೂಚನೆ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವ ನೊಡಗೂಡಿದವನಂಗ. ೬

೨೧೦೬

ಆವ ಬೀಜವ ಬಿತ್ತಿದಲ್ಲಿ ತಾನಳಿದ ಮತ್ತೆ ಬೀಜ ತಾನೆಯಾಗಿ ಮತ್ತಳಿದು ಅಳಿವ ತೆರನಂತೆ, ಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿದ ಆತ್ಮನು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಅಳಿದು ಮತ್ತೆ ಘನಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ. ಇಂತೀ ಉಭಯದ ನಷ್ಟವ ತೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದಂತಿರಬೇಕು.೭

೨೧೦೭

ಪಾಪ ನನ್ನದೆ, ಪುಣ್ಯ ನಿನ್ನದೆ ಅಯ್ಯ? ದ್ವಂದ್ವಕರ್ಮ ಎನಗೆ ಬೇರಾದ ಪರಿ ಎಂತಯ್ಯ? ವಿಚಾರವಾದ ಬಳಿಕ ನಾನು ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿ ನೀನು ಭಕ್ತಕಾಯನು. ಇದು ಕಾರಣ ದ್ವಂದ್ವಕರ್ಮ ಮುನ್ನವೇ ನಾಸ್ತಿ. ಇನ್ನು ಭಾವಭೇದವೆಂದಡೆ ನಗೆಗೆಡೆಯಪ್ಪುದು. ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದು ನನ್ನದಲ್ಲ, ನಿನ್ನದಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೮

೨೧೦೮

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದರಿದ ಬಳಿಕ ಪ್ರಾಣದಾಸೆ ಹಿಂಗಿತ್ತು. ಲಿಂಗಪ್ರಾಣವೆಂದರಿದ ಬಳಿಕ ಅಂಗದಾಸೆ ಹಿಂಗಿತ್ತು. ಲಿಂಗ ಸೋಂಕು ಸಂಗಿಗೆ ಕಂಗಳೇ ಕರುವಾಗಿದ್ದವಯ್ಯ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ, ಹಿಂಗದೆ ಅನಿಮಿಷನಾದ ಶರಣಂಗೆ, ೯

→ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯಂಗಳ ಭ್ರಾಂತಿಲ್ಲದೆ ದೇಹ ಪ್ರಪಂಚವ ಮರೆದು ಬಿಟ್ಟು ಪರಲೋಕದ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಸಾರೂಪ್ಯಂಗಳನುಭವಿಸಬೇಕೆಂದು ಜೀವಭಾವವ ಮುಂದುಗೊಂಡು ಚರಿಸದೆ ಯಥಾರ್ಥವಾದ ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಮಹಾಲಿಂಗವೆ ತಾನಾದ ಮಹಿಮಾಪದವನುಳ್ಳ ಶರಣಂಗೆ ಸಾಂದ್ರನಮಸ್ಕಾರವೆಂಬುದರ್ಥ.

ಅರ್ಥ: ಇದು ಅಂಗವು ಇದು ಲಿಂಗವು ಎಂಬ ಪರಿಯಂತರ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಂಗಳ ಮಾಡುವದುಂಟಾಗಿರ್ಪುದು. ಆ ಭಿನ್ನ ಪೂಜಾಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸುಕೃತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು. ಶ್ರುತಜ್ಞಾನದಿಂದ ಆತ್ಮನೇ ಬ್ರಹ್ಮನೆಂದು ತಿಳಿದೆನೆಂಬ ಪರಿಯಂತರ ಅರಿದಲ್ಲಿಯೇ ಬ್ರಹ್ಮವಾಗಿ ಮರೆದಲ್ಲಿ ದೇಹದಲ್ಲಿ ದೇಹಿಕನಾಗಿರುವ ಅರಿವು ಮರವೆಗೀಡಾಯಿತ್ತು. ಅವನ ಜ್ಞಾನವು ವೇದಾಂತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳೆಂಬೆರಡರ ಅಹುದು ಅಲ್ಲವೆಂದು ಹೋರಾಡುವ ಕೋಳಾಹಳ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯದೆ ಅವಿರಳಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಸ್ಥವಾದ ಶಿವಯೋಗಿಯಾದ ಶರಣನೆಂಬುದರ್ಥ.

೨೧೦೯

ಅಂಗಲಿಂಗವೆಂದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದು ಉಭಯದ ಒಡಲನೊಡಗೂಡುವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೊ? ಅದು ಶಿಲೆಯ ಬೆಳಗಿನಂತೆ, ಶಿಲೆಯಡಗಿದಡೆ ಬೆಳಗಿಲ್ಲ, ಬೆಳಗಡಗಲಿಕ್ಕೆ ಆ ಶಿಲೆ ಅಚೇತನ ಪಾಷಾಣವಾಯಿತ್ತು. ಅಪ್ಪು ಕೂಡಿದ ಪರ್ಣ ಎಲೆ ನಾಮರೂಪಾದಂತೆ, ಅಪ್ಪುವಡಗೆ ಅಚೇತನ ತರಗಾಯಿತ್ತು. ಅಂಗದ ಮೇಲಣ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗದ ಮೂರ್ತಿಯ ನೆನಹು ಈ ತ್ರಿವಿಧ ಒಂದುಗೂಡಿದಲ್ಲಿ, ಲಿಂಗವೆಂಬ ಭಾವಲಿಂಗವೆಂಬ ನೆನೆಹು ನಿರಂಗವಾದಲ್ಲಿ ಕಾಯಕ್ಕೆ ಕುರುಹಿಲ್ಲ, ಜೀವಕ್ಕೆ ಭ[48]ವ[48]ವಿಲ್ಲ. ಈ ಗುಣ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಭೇದ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೦

೨೧೧೦

ಅಂಗವೇ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗವೇ ಅಂಗವೆಂದರಿದ ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅದೆ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣವೆಂದರಿದ ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅದೆ. ಉಂಟೆಂದು ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲವೆಂದರಸಲಿಲ್ಲ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಲಿಂಗನಿರಂತರವಲ್ಲಿಯೆ. ೧೧

೨೧೧೧

ಅಗ್ನಿಲೋಹದಂತೆ, ಸ್ಥಲರಸದಂತೆ, ಕಾಯಜೀವದ ಪರಿಯಂತೆ, ಅಂಗನೆಳಲಿನಂತೆ ಅಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾಗಬೇಕು ಏಣಾಂಕಧರ ಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ. ೧೨

ಸತಿಪತಿಭಾವದ ವಚನಗಳು :

೨೧೧೨

ಕೈಗಳ ಬಿಚ್ಚಿದ[49]ಡೆ[49] ಮೈಗಳ ಹರಹಿದಡೆ ನಿಮ್ಮ ಬೆನ್ನ ಬಿಡೆ. ತನುವಡೆದು ಜ್ಞಾನತನುವಿನಿಂದ ಕೂಡುವೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ. ೧೩

೨೧೧೩

ಮನೆಯ ಗಂಡನ ಮನೆವಾರ್ತೆಯನೇನ ಹೇಳುವೆನವ್ವ. ಅಂಗವಿದ್ಯೆಯನೊಲ್ಲ; ಕಂಗಳೊಳಗಣ ಕಸವ ಕಳೆದಲ್ಲದೆ ನೋಡಲೀಯ. ಕೈದೊಳೆದಲ್ಲದೆ ಮುಟ್ಟಲೀಯ, ಕಾಲುದೊಳೆದಲ್ಲದೆ ಹೊದ್ದಲೀಯ, ಇಂತು ಸರ್ವಾಂಗ ಸಲೆದೊಳೆದ ಕಾರಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನೆನ್ನ ಕೂಡಿಕೊಂಡನವ್ವ. ೧೪

೨೧೧೪

ಕಾಯಕ್ಕೆ ಕಾಹ ಕೊಡುವದಲ್ಲದೆ, ಮನಕ್ಕೆ ಕಾಹ ಕೊಡುವರೆ ಅವ್ವಾ? ಇಂತಪ್ಪ ಸೋಜಿಗವನೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣೆನು. ಸದ್ಗುಣದ ಕಾಹ ಮನಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟನು ಉರಿಲಿಂಗದೇವನು, ಸೋಜಿಗವವ್ವಾ ೧೫

48–48 ಯ (ಮೂ) * + ವೆ (ಮೂ) 49–49 ಡದೆ (ಮೂ)

೨೧೧೫

ಮಚ್ಚು ಅಚ್ಚುಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ, ಎಚ್ಚರವರಿತು ಅರಿದು ನಡೆಸಬೇಕು. ಅಪ್ಪಿದರೆ ಅಸ್ಥಿಗಳು ನುಗ್ಗುನುರಿಯಾಗಬೇಕು. ಬೆಚ್ಚಡೆ ಬೆಸುಗೆಯರಿಯದಂತಿರಬೇಕು. ಮಚ್ಚು ಒಪ್ಪಿತ್ತು ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯನ ಸ್ನೇಹ. ೧೬

೨೧೧೬

ಕೇಳು ಕೇಳಿರೆ ಕೇಳಿರಿ ಎಲ್ಲರು. ಮನಕ್ಕೆ ಮನೋಹರವಾದ, ಕಂಗಳಿಗೆ ಮಂಗಳವಾದ ಶೃಂಗಾರದ ನಲ್ಲ ಬಂದು ಎನ್ನ ತನ್ನೊಳಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ [50]ಒಂ[50]ದು ವಿಪರೀತವ ಹೇಳುವೆ. ಮನ ಒಲಿದು ಆಲಿಸಿರವ್ವಾ, ಎನ್ನ [51]ತನು[51]ವಿನೊಳಗೆ ತನ್ನ ತನುವನಿಟ್ಟು ಮಹಾತನುವ ಮಾಡಿದ. ಎನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ ತನ್ನ ಮನವನಿಟ್ಟು ಘ[52]ನಮ[52]ನವ ಮಾಡಿದ. ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣದೊಳಗೆ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನಿಟ್ಟು ಚಿತ್‌ಪ್ರಾಣವ ಮಾಡಿದ. ಎನ್ನ ಜೀವದೊಳಗೆ ತನ್ನ ಜೀವ[ವ]ನಿಟ್ಟು ಸದ್ಭಾವವ ಮಾಡಿದ, ಎನ್ನ ಕರಣಂಗಳೊಳಗೆ ತನ್ನ ಕರಣಂಗಳನಿಟ್ಟು ಚಿತ್ಕರಣಂಗಳ ಮಾಡಿದ ಎನ್ನಿಂದ್ರಿಯಂಗಳೊಳಗೆ ತನ್ನಿಂದ್ರಿಯಂಗಳನಿಟ್ಟು *ಚಿದಿ*ಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಮಾಡಿದ. ಎನ್ನ ವಿಷಯಂಗಳೊಳಗೆ ತನ್ನ ವಿಷಯಂಗಳನಿಟ್ಟು ನಿರ್ವಿಷಯಂಗಳ ಮಾಡಿದ.[53] ಆ ಅಖಂಡೇಶ್ವರನೆಂಬ ನಲ್ಲನೊಳಗೆ ಕರ್ಪುರವೆಣ್ಣು ಉರಿಯಪುರುಷನನಪ್ಪಿ ತಾನಳಿದಂತಾದೆನವ್ವಾ, ಕೇಳಿರವ್ವಾ ೧೭

೨೧೧೭

ಆರ ಪರಿಯಲ್ಲ ನಮ್ಮ ನಲ್ಲನು. ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲ ಸತಿಯರು; ಚೋದ್ಯದ ಪುರುಷನು. ಅವರವರ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರವರ ನೆರೆವನು. ಅವರವರಿಗೆ ಅವರಂತೆ ಸುಖಮಯನು ನೋಡಾ. ಅವರೆಲ್ಲರ ವಂಚಿಸಿ ಎನ್ನನಗಲದ ಪರಿಯ ಹೇಳಾ ಕೆಳದಿ. ನೀನೊಳ್ಳಿದಳಾದರೆ ಮಹಾಮಂತ್ರವ ಜಪಿ[54]ಸು[54] [55]ನಿ[55]ನ್ನನಗಲ[ನು] ನಿನ್ನಾಣೆ, ಉರಿಲಿಂಗದೇವ ತನ್ನಾಣೆ. ೧೮

೨೧೧೮

ನಲ್ಲನ ಕೂಡುವನ್ನಕ್ಕ ಸುಖದ ಸುಗ್ಗಿಯನೇನೆಂದರಿಯೆ ಕೇಳಾ ಕೆಳದಿ. ಸುಖದ ಸವಿಗೆ ಸ್ರವಿಸಿ ಕೂಡಿದೆ ನೋಡವ್ವಾ, ತವಕಕ್ಕೆ ತವಕ ಮಿಗೆ ಮೇಲುವರಿದು ಕೂಡಿದಂತೆ [56]ಕೂ[56]ಡುವೆನು ಉರಿಲಿಂಗದೇವರ. ೧೯

೨೧೧೯

ಉರಿಯ [57]ಸೀರೆಯ[57] ನುಟ್ಟು ಕಡೆಸೆರಗ [58]ಬಿಡಬೀಸಿ[58] ಮಡದಿ ತನ್ನ ಕೆಳದಿಯರೊಡಗೂಡಿ [ಆಡುತ್ತಿರೆ], [59]ಪತಿಬಂದು[59] ಮುಡಿ[ದು] ಹಿಡಿದು ಉಟ್ಟ ಸೀರೆಯುನು[60]ಗಿಯೆ,[60] [ಮಡದಿಯೊಡಗೂಡುತ್ತಿರೆ, ಸಮರಸದಲ್ಲಿ ಸತಿಯಳಿದು ಪತಿಯಾಗಿ, ಪತಿಯಳಿದು ನಿಃಪತಿಯಾಗಿ

50–50 ಅಂ (ಮೂ) 51–51 ಮನ (ಮೂ) 52–52 ನಾಥ (ಮೂ) *–* ತನ್ನಿ (ಮೂ) 53 + ನು (ಮೂ) 54–54 ಸಲು (ಮೂ) 55–55 ಎ (ಮೂ) 56–56 ಕೋ (ಮೂ) 57–57 ಸೆರಗ (ಮೂ) 58–58 ಬಿಡಿಸಿ (ಮೂ) 59–59 ಪರಿತಂದು (ಮೂ) 60–60 ಸುಲಿದ (ಮೂ)

ಸತಿಪತಿ ನಿಃಪತಿಯೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧವು ಏಕಾರ್ಥವಾದ] ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗ[ಯ್ಯ]ನಲ್ಲಿ ಎನ್ನ ಪರಮಗುರು ಬಸವಣ್ಣ[61]ನ[61] ಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎನುತಿರ್ದೆನು. ೨೦

೨೧೨೦

ಆತನ ನೋಡಿದಂದು ದೆಸೆಗಳ ಮರೆದೆನಿನ್ನೆಂತವ್ವಾ, ಅವ್ವಾ ಅವ್ವಾ, ಆತನ ನುಡಿಸಿದಡೆ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಬೆವ[62]ತೆನಿ[62]ನ್ನೆಂತವ್ವಾ, ಅವ್ವಾ ಅವ್ವಾ, ಕೈಯ ಹಿಡಿದಡೆ ಎನ್ನ ನಿರಿಗಳು ಸಡಲಿದವಿನ್ನೆಂತವ್ವಾ, ಇಂದೆಮ್ಮ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನಪ್ಪಿದನೆಂದಡೆ ನಾನೆನ್ನ ಮರೆದೆನಿ[ನ್ನೆ]ಂತವ್ವಾ ೨೧

೨೧೨೧

ಇಂದುವಿನಲ್ಲಿ ಉದಯವಾದ ಕಲ್ಲಿನಂತೆ ಮುನಿಸ ಮರೆದಿರ್ದಳವ್ವೆ, ಅವನ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಸುಖಿಯಾದಳು. ಅಗಲಿದಡೆ ಕರಿಗೊಂಡಳು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರದೇವರಲ್ಲಿ ಮನ ಸೋಂಕಿ ಮನಲೀಯವಾದಳವ್ವೆ ೨೨

೨೧೨೨

ಹಗಲು ಮನಸಿಂಗಂಜಿ, ಇರುಳು ಕನಸಿಂಗಂಜಿ, ಧ್ಯಾನಮೌನಿಯಾಗಿರ್ದಳವ್ವೆ, ಸಖಿ ಬಂದು ಬೆಸಗೊಂಡಡೆ ಏನೆಂದು ಹೇಳುವೆನವ್ವೆ, ಏನೆಂದು ನುಡಿವೆನವ್ವೆ, ಸಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಸವೆದು ನಿರಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸಿದರೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರದೇವನುಮೇಶ್ವರನಾಗಿರ್ದನವ್ವೆ ೨೩

೨೧೨೩

ಮುನಿಸ ಮುನಿದಡೆ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮುರುಡಿನ ಹಾಗಿರಬೇಕವ್ವಾ, ತೆಗೆದಪ್ಪಿದಡೆ ಚಂದನದ ಶೀತಳದ ಹಾಗಾಗಬೇಕು. ಹೆಣಗುವಲ್ಲಿ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಕೈಯಾಗಿ ಹೆಣಗಬೇಕವ್ವಾ, ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ನೆರೆವ ಭರದಿಂದ ನೊಂದು ಅಂಕದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಹಾಗಿರಬೇಕವ್ವಾ ೨೪

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಸಾಮರಸ್ಯಸುಖವು

೨೧೨೪

ಅಂಗದಿಂದ ಲಿಂಗಸುಖ, ಲಿಂಗದಿಂದ ಅಂಗಸುಖ, ಅಂಗಲಿಂಗಸಂಗದಿಂದ ಪರಮಸುಖ ನೋಡಯ್ಯ, ಅಂಗಲಿಂಗಸಂಗಸುಖವನು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನೇ ಬಲ್ಲ. ೧

೨೧೨೫

ಅಂಗದುದಯ ಲಿಂಗಸುಖವು, ಲಿಂಗದುದಯ ಅಂಗಸುಖವು. ಅಂಗಲಿಂಗಸಂಗಸುಖದಿಂದ ಮಿಕ್ಕಿ ಮೀರಿ ನಿಂದ ಪರಮಸುಖವನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ? ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗನ ಶರಣನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯ?೨

61–61 ಂಗೆ (ಮೂ) 62–62 ತವಿ (ಮೂ)

೨೧೨೬

ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಆಯುವನರಿದವಂಗೆ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮೆಲ್ಲಿಯದಯ್ಯ, ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅನಿಮಿಷನಾಗಿ ನಿರಂತರಲಿಂಗಸುಖಿ ನೋಡಯ್ಯ; ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಸನುಮತನಾಗಿ ಮಹಾಘನಸೋಮೇಶ್ವರ ಮುಂತಾಗಿ. ೩*

೨೧೨೭

ತುಂಬಿದುದು ತುಳುಕದು ನೋಡಾ, ನಂಬಿದುದು ಸಂದೇಹಿಸದು ನೋಡಾ. ನೆರೆಯರಿದುದು ಮರೆಯದು ನೋಡಾ. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ನೀನೊಲಿದ ಶರಣಂಗೆ ನಿಸ್ಸೀಮ ಸುಖವಯ್ಯ. ೪*

೨೧೨೮

ಶ್ರೀಗುರು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನು ಕರತಲಾಮಲಕಮಾಡಿ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ತಂದು ಕೊಟ್ಟನಾಗಿ, ಒಳಗೆನ್ನದೆ ಹೊರಗೆನ್ನದೆ ಆ ಲಿಂಗವನಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಿ ಹರುಷದೊಳೋಲಾಡುವೆನು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : 'ನಾದಬಿಂದುಕಳಾತೀತಂ' 'ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ' ಮಹಾಲಿಂಗವ ಪಡೆದು ಆನಂದಿಸುವೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೫

೨೧೨೯

ಸ್ವಸ್ಥಾನ ಸುಸ್ಥಿರ ಸುಮನಮಂಟಪದೊಳಗೆ ನಿತ್ಯನಿರಂಜನ ಪ್ರಭೆಯ ಬೆಳಗು ಶಿವಯೋಗದನುಭಾವವು ಏಕಾರ್ಥವಾಗಿ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನು ಅನುಪಮ ಸುಖಿಯಾಗಿರ್ದ. ೬

೨೧೩೦

ಕಂಗಳ ನೋಟ, ಹೃದಯದ ಜ್ಞಾನ, ಮನದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರ್ದೆನಯ್ಯ. ಜೇನ ಮಳೆಗಳು ಕರೆದವು. ಅಮೃತ ಕಳೆಗಳು ಸುರಿದವು. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರೆಂಬ ರಸಸಾಗರ ದೊಳೋಲಾಡುತಿರ್ದೆನಯ್ಯ. ೭

೨೧೩೧

ನಲ್ಲನ ರೂಪೆನ್ನ ನೇತ್ರವ ತುಂಬಿತ್ತು. ನಲ್ಲನ ನುಡಿಯೆನ್ನ ಶ್ರೋತ್ರವ ತುಂಬಿತ್ತು. ನಲ್ಲನ ಸುಗಂಧವೆನ್ನ ಘ್ರಾಣವ ತುಂಬಿತ್ತು. ನಲ್ಲನ ಚುಂಬನವೆನ್ನ ಜಿಹ್ವೆಯ ತುಂಬಿತ್ತು. ನಲ್ಲನಾಲಿಂಗನವೆನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗವ ತುಂಬಿತ್ತು. ನಲ್ಲನ ಪ್ರೇಮವೆನ್ನ ಮನವ ತುಂಬಿತ್ತು. ನಲ್ಲ[63]ನ[63] ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಸುಖಿಯಾದೆ ಉರಿಲಿಂಗದೇವಾ. ೮

---

* ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದ 3 ಮತ್ತು 4ನೆಯ ವಚನಗಳನ್ನು ಅಂಕಿತದ ಬಲದಿಂದ ಬಿಚ್ಚಿಡಲಾಗಿದೆ. (ಸಂ) 63–63 ನು (ಮೂ)

೨೧೩೨

ಇಂಬಿನ ಚುಂಬನವಮೃತಾಹಾರ, ಆಲಿಂಗನವೇ ಆಭರಣ, ಸೋಂಕೇ ಸುವಸ್ತ್ರ, ನೋಟವೇ ಕೂಟ, ಒಡನಾಟವೇ ಅಷ್ಟಭೋಗವೆನಗೆ, ಉರಿಲಿಂಗದೇವನ ಕೂಟ ಪರಾಪರವಾಙ್ಮನಾತೀತ ಪರಮಸುಖವು. ೯

೨೧೩೩

ನಲ್ಲನ ಕೂಡುವನ್ನಕ್ಕ ಸುಖದ ಸುಗ್ಗಿಯನೇನೆಂದರಿಯೆ ಕೇಳಾ ಕೆಳದಿ. ಸುಖದ ಸವಿಗೆ [64]ಸ್ರ[64]ವಿಸಿ ಹರಿಯಿತ್ತು. ಹೇಳಲು ನಾಚಿಕೆ ಕೇಳಾ ಕೆಳದಿ. ಸುಖ ರಸ ಮಡುಗಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಉರಿಲಿಂಗದೇವನ ಕೂಡಿ ಸುಖಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಿಸುತಿರ್ದೆ ಕೆಳದಿ. ೧೦

೨೧೩೪

ನಲ್ಲನ ಬೇಟದ ಕೂಟದ ಸುಖವನು ಏನೆಂದು ಹೇಳುವೆ? ವಿಪರೀತ ಕೆಳದಿ! ಪುರುಷಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಶಕ್ತಿಪುರುಷನಾಗಿ ನೆರೆ[65]ವ[65]ನು. ವಿಪರೀತ ಕೇಳಾ ಕೆಳದಿ ! ಅತಿಕಾಮಿ. ವಿಪರೀತ ಉರಿಲಿಂಗದೇವನ ನೆರೆ ನೆರೆವುದು ಮನದಿಚ್ಛೆ ಕೆಳದಿ. ೧೧

೨೧೩೫

ಆಲಿಕಲ್ಲು ಹರಳಿನಂತೆ, ಅರಗಿನ ಪುತ್ಥಳಿಯಂತೆ ತನು ಕರಗಿ ನೆರೆವ ಸುಖವನಾನೇನೆಂಬೆ? ಕಡೆಗೋಡಿವರಿದವೆನಗಯ್ಯ ನಯನದಶ್ರುಜಲಂಗಳು. ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ ಮನಮುಟ್ಟಿ ನೆರೆವ ಸುಖವ ನಾನಾರಿಗೆ ಉಸುರುವೆನು? ೧೨

ಕ್ರಿಯೆವಿರಹಿತ ಧ್ಯಾನವು ವ್ಯರ್ಥವು

೨೧೩೬

ಶಿವನ ನೆನೆದಡೆ ಭವ ಹರಿವುದೆಂಬ ವಿವರಗೇಡಿಗಳ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ಜ್ಯೋತಿಯ ನೆನೆದರೆ ಕತ್ತಲೆ ಹರಿವುದೆ? ಮೃಷ್ಟಾನ್ನವ ನೆನೆದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವುದೆ? ರಂಭೆಯ ನೆನೆದರೆ ಕಾಮದ ಕಳವಳ ಹಿಂಗುವುದೆ? ನೆನೆದಡಾಗದು. ನಿರ್ಧರಿಸಿ ದ್ವಯಕುಳವಳಿದು ಬೆರೆಯಬಲ್ಲಡೆ ಸದ್ಗುರು ಸಿದ್ಧ ಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನೆ. ೧

೨೧೩೭

ಬೀಜದೊಳಗಿಹ ವೃಕ್ಷ ಫಲವ ಸವಿಯಬಹುದೆ? ಮಳೆವನಿಯೊಳಿಪ್ಪ ಹುರುಮಂಜಿ ಮುತ್ತುಗಳಂ ಸರಗೊಳಿಸಿ ಕೊರಳೊಳು ಧರಿಸಬಹುದೆ? ಹಾಲೊಳಗಿರ್ಪ ತುಪ್ಪವ ಅರಸಿದರೆ ಸಿಕ್ಕುವುದೆ?

64–64 ಸ (ಮೂ) 65–65 ವೆ (ಮೂ)

ಕಬ್ಬಿನೊಳಗಿರ್ಪ ಬೆಲ್ಲವು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸುವುದೆ? ತನ್ನೊಳಗಿರ್ಪ ಶಿವತತ್ವವು ನೆನೆದಾಕ್ಷಣವೆ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರ್ಪುದೆ? ಭಾವಿಸಿ ತಿಳಿದು ಮಥಿಸಿ ಪ್ರಯೋಗಾಂತರದಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನತ್ವಮಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತದನುಭವಸುಖದೊಳೋಲಾಡುವುದು ಅತಿ ಚತುರನಾದ ಶಿವಶರಣಂಗಲ್ಲದೆ ಉಳಿದವರ್ಗುಂಟೆ ಮಹಾಘನ ದೊಡ್ಡದೇಶಿಕಾರ್ಯಗುರುಪ್ರಭುವೆ? ೨

೨೧೩೮

ಕೆಂಚ ಕರಿಕನ ನೆನೆದರೆ,[66] ಕರಿಕನಾಗಬಲ್ಲನೆ? ಕರಿಕ ಕೆಂಚನ ನೆನೆದರೆ ಕೆಂಚನಾಗಬಲ್ಲನೆ? ದರಿದ್ರನು ಸಿರಿವಂತನ ನೆನೆದರೆ ಸಿರಿವಂತನಾಗಬಲ್ಲನೆ? ಸಿರಿವಂತ ದರಿದ್ರನ ನೆನೆದರೆ ದರಿದ್ರನಾಗಬಲ್ಲನೆ? ಮು[67]ನ್ನಿ[67]ನ ಪುರಾತನರ ನೆನೆದು ಧನ್ಯನಾದೆನೆಂಬ ಮಾತಿನ ರಂಜಕರನೇನೆಂಬೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ?೩

೨೧೩೯

ದೇವರ ನೆನೆದು ಮುಕ್ತರಾದೆವೆಂಬ ಯುಕ್ತಿಶೂನ್ಯರ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ದೇವರ ನೆನೆ*(ವ)*ರೆ ದೇವರುಂಟೆ? ದೂರ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದವರ ನೆನೆವರಲ್ಲದೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದವರನಾರೂ ನೆನೆವರಿಲ್ಲ. ಇದನರಿದು ನಿನ್ನೊಳಡಗಿ ನಾ ನಿನ್ನ ನೆನೆಯಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನೊಳಡಗಿ ನೀನೆನಗೆ ಮುಕ್ತಿಯನೀಯಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಕಾರಣ ನಾ [68]ನೀ[68]ನೆನಲಿಲ್ಲ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರಾ. ೪

೨೧೪೦

ಕುರೂಪಿ ಸುರೂಪಿಯ ನೆನೆದಡೆ ಸುರೂಪಿಯಪ್ಪನೆ? ಆ ಸುರೂಪಿ ಕುರೂಪಿಯ ನೆನೆದಡೆ ಕುರೂಪಿಯಪ್ಪನೆ? ಧನವುಳ್ಳವರ ನೆನೆದರೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಹೋಗುವುದೆ? ಪುರಾತನರ ನೆನೆದು ಕೃತಾರ್ಥರಾದೆವೆಂಬರು. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ನಿಷ್ಠೆ ಇಲ್ಲದವರ ಕಂಡಡೆ ಮೆಚ್ಚನು ಗುಹೇಶ್ವರ.* ೫

೨೧೪೧

ಕಾಯದ ಸುಳು[69]ಹುಳ್ಳ[69]ನ್ನಕ್ಕ ಕರ್ಮಪೂಜೆ ಬೇಕೆಂಬರು. ಜೀವನ ಸಂಚಾರವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಜ್ಞಾನವನರಿಯಬೇಕೆಂಬರು. ಜ್ಞಾನ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಕಾಂಬಲ್ಲಿ ಕಾಯದ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯೊ? ಜೀವಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯೊ? ಧ್ಯಾನಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯೊ? ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಕಾಂಬ ಕುರುಹ ಎನಗೊಂದು ಬಾರಿ ತೋರಾ ಕಯ್ಯುಳಿಗತ್ತಿ ಅಡಗೂಂಟಿಗೆಡೆಯಾಗಬೇಡ ಅರಿ ನಿಜಾತ್ಮ ರಾಮರಾಮನ.+ ೬

---

66 + ಕೆಂಚ (ಮೂ) 67–67 ಂದಿ (ಮೂ) *–* ದ (ಮೂ) 68–68 ನಿನ್ನ (ಮೂ) 69–69 ಹ (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆವಿಡಿದು ಪುರಾತನರ ಮೇಲುಪಂಕ್ತಿಯ ನೋಡಿ ಸತ್ಯಸದಾಚಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆವಾತನು ಆ ಪುರಾತನರ ನೆನೆದರೆ, ಹೊಗಳಿದರೆ ಕೃತಾರ್ಥನಹನಲ್ಲದೆ ಬರುಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಪುರಾತನರ ನೆನೆದಿಹೆನೆಂದರೆ ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದೀ ವಚನದ ಶಬ್ದಕ್ಕೇಕಾರ್ಥ.

+ **ಅರ್ಥ:** ತನುವಿನ ಕ್ರಿಯೆಯುಂಟಾಗಿರುವ ಪರಿಯಂತರ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯುಂಟಾಗಿರಬೇಕೆಂಬರು ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳು. ಜೀವನ ವರ್ತನೆಯುಂಟಾಗಿರುವ ಪರಿಯಂತರ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧವ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂಬರು ವೇದಾಂತಿಗಳು. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನು ನೆನೆದು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವ ಮಾಡಿಕೊಂಬಲ್ಲಿ ತನುವಿನ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಲಿ ಮೋಕ್ಷವೊ, ಜೀವನದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧದಿಂದಲಿ ಮೋಕ್ಷವೊ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ನೆನಹಿನಿಂದ ಮೋಕ್ಷವೊ? ಬಹಿರಂಗದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ನೆನೆದು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರವ ಮಾಡಿಕೊಂಬ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧವು ಕಾಣಿಸದು ಎಂಬಲ್ಲಿ ದೊರಕೊಳ್ಳದು ಎಂಬುದರ್ಥ.

ಲಿಂಗಾಂಗಯೋಗವಲ್ಲದ ಇತರ ಯೋಗಗಳನ್ನು ನಂಬಬಾರದು

೨೧೪೨

ಈಡಾ ಪಿಂಗಳ ಸುಷುಮ್ನ ನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನು ಸಂಚರಿಸಬಾರದೆಂಬ ಯೋಗಾಂಗದ ಅಣ್ಣಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರಯ್ಯ. ವಾಯುವನಧೋಮುಖಕ್ಕೆ ತರಬಾರದೆಂದು ಊರ್ಧ್ವಮುಖಕ್ಕೆ ತಂದು ಅಮೃತವನುಂಡಿಹೆವೆಂಬ ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗದ ಕರ್ಮಿಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ. ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಶುಕ್ಲ ಶೋಣಿತ ಮಜ್ಜೆ ಮಾಂಸ ಇದರೊಳಗಾದ ಸಾಕಾರದ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಾಕಾರದ ಅಮೃತವನುಂಡಿಹೆನೆಂಬುದು ಹುಸಿಯಲ್ಲವೆ. ಬಂಜೆಯಾವಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಷೀರದ ಕೆಚ್ಚಲುಂಟೆ? ಇವೆಲ್ಲವನರಿಯದೆ ಬಲ್ಲತನವ ಸೂರೆಗೊಟ್ಟ ಗೆಲ್ಲಗೊ[70]ಟ್ಟ[70] ಗೆಲ್ಲಗೂಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯದೊ ಲಿಂಗಾಂಗಯೋಗ? ಹರಿವ ವಾರಿಧಿಗೆ ನೊರೆ ಪಾವಸೆ ಮುಸುಕುವುದೆ? ಸುಡುವನಲ ತೃಣದಿ ಕಟ್ಟುವಡೆವುದೆ? ಅರಿದ ಶರಣನು ತನುವ ದಂಡಿಸಿಕೊಂಡಿಹೆನೆಂಬ ಭ್ರಾಂತೆಲ್ಲಿಯದೊ ಅಯ್ಯ? ಆತ್ಮನ ಇರವು ಘಟಪಟದೊಳಗೆ ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದ ಬಯಲಿನ ಇರವಿನಂತೆ, ರವಿಯೊಳಗೆ ಸೂಸುವ ಕಿರಣದಂತೆ, ವಾಯುವಿನ ಬೆಂಬಳಿಯ ಗಂದದಂತೆ, ಬಿತ್ತಳಿದ ರಜ್ಜುವಿನಂತೆ, ತೈಲದೊಡನೆ ಬೆಳಗುವ ಕಳೆಯಂತೆ, ಕಾಯದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಓಂಕಾರಸ್ವರೂಪವನರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟರಲ್ಲ ಕರ್ಮಕಾಂಡಿಗಳು. ಸ್ಫಟಿಕದ ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂದ ವಾರಣದಂತೆ ನಿನ್ನ ನೀನೇ ತಿಳಿಯಾ. ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಭರಿತವಾದವಂಗಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ ಲಿಂಗಾಂಗಯೋಗ.೧

೨೧೪೩

ಹಠಯೋಗ ಲಂಬಿಕೆ ಎಂದಾ ಆಕುಂಚನವಂ ಮಾಡಿ, ವಜ್ರ ಅಮರಿಯ ಕಲ್ಪವೆಂದು ಮಲಮೂತ್ರಂಗಳ ಸೇವಿಸುತ ಇದು ಪೂರ್ವ ನವನಾಥಸಿದ್ಧರ ಮತೋಕ್ತವೆಂದು ಕಾಪಾಲಿಕಾಚರಣೆಯನಾಚರಿಸುವರಲ್ಲ ಶರಣರು. ಮೇಣು ತಲೆಯೊಳಗಣ ವಾತ ಪಿತ್ತ ಶ್ಲೇಷ್ಮವ ತೆಗೆದು ಅಮೃತವೆಂದು ಬಿನುಗು ದೃಷ್ಟವ ತೋರುವರಲ್ಲ ಶರಣರು. ದ್ರವಿಸುವ[71]ದೇಹದಲ್ಲಿ[71] ಅಪ್ಪುವಿನ ಫಲರಸಕ್ಷೀರಘೃತ ಮೊದಲಾದವ ಸೇವಿಸುತ್ತ ಅನ್ನವ ಬಿಟ್ಟೆವೆಂಬ ಭೂತಚೇಷ್ಟಿಕರಲ್ಲ ಶರಣರು. ಇವೆಲ್ಲವು ಕಾಕು ಸಟೆ ಭ್ರಾಂತೆಂದು ತಿಳಿದು ನಿರ್ಧಾರ ನಿಜದಿ ನಿಂದರು, ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು. ೨

೨೧೪೪

ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸಯೋಗದವರೆಲ್ಲ ಸರಿಯಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಯೋಗಬಲದಿಂದ ಸೇವಿಸುವ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಮೃತವು ಶಿವಪ್ರಸಾದಾಮೃತಕ್ಕೆ ಸರಿಯಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಪ್ರಾಣನ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿಡುವ ಯೋಗವು ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗೈಕ್ಯಸಂಬಂಧಯೋಗಕ್ಕೆ ಸರಿಯಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಶಿವಾನುಭವಕ್ಕೆ ಯೋಗಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಅಂತರವು ನೋಡಯ್ಯ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಸೋಮೇಶ್ವರಾ. ೩

70–70 ಟ್ಟು (ಮೂ) 71–71 ದೆಲ್ಲ (ಮೂ)

೨೧೪೫

ಘಟಸರ್ಪನಂತೆ ಅತಿಶಯವು, ನಾಭಿಸ[72]ರ[72]ವರ[73]ಸ್ಥಾನಕವೇ ದಳವೆಂಟು. ನವದಳಕಮ[74]ಳ[74] ಊರ್ಧ್ವಮಂಡಲದ ಅಮೃತಸೇವನೆಯಾಗಿ, ಶಿವಯೋಗಿಯಾದೆ[75]ವೆ[75]ಂಬರು! ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ಪವನವಿಯೋಗ.* ೪

೨೧೪೬

ಪದ್ಮದೊಳಗಣ ಪತ್ರದೊಳಗಣ ದ್ವಿದಳದೊಳಗಣ ಕರ್ಣಿಕೆ ಕುಹರದೊಳಗಣ ಅಜಸ್ಥಾನದೊಳಗಣ ಅಹಿಮಧ್ಯದೊಳಗಣ ಹಲವು ಕೋಟಿಪತ್ರದ ಕುಮುದಕುಹರದ ಪದ್ಮಮಧ್ಯದೊಳಗೆ ಪ್ರಾಣವಿಪ್ಪುದೆಂದು, ಆತ್ಮನ ನಿಚ್ಚೈಸುವೆವೆಂದು, ಅನಂತಯೋಗಿಗಳು ಸಂಸಾರಧರ್ಮವ ಕೆಡಿಸಿಹೆವೆಂದು, ಅನಂತನಾಳಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧವ ಮಾಡಿ ಅಮೃತರಾಗಿಹೆವೆಂದು, ಅಮೃತವ ದಣಿಯಲುಂಡೆವೆಂದು, ನಾನಾ ಕುಟಿಲಭಾವದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರಧರ್ಮವ ಕೆಡಿಸಿಹೆವೆಂದು ಯೋಗಿಗಳೆಂಬುವರು ಭವದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ನೋಡಾ ಅಯ್ಯಾ. ಶಿವಾಚಾರದ ಕುಳವನರಿಯದೆ ಅನೇಕ ಬಂಧನಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದರು ಕಾಣಾ ಎಲೆ ಅಯ್ಯಾ. ನೀವು ಚತುರ್ವಿಧ ಸ್ಥಲದ ಮಂಟಪವ ಮಾಡಿ, ಚತುರಾಶ್ರಯದ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ನಿತ್ಯರಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯನೀವುದ ಕಂಡು, ಭಕ್ತರು ನಿತ್ಯರು, ನಿಮಗೆ ಶರಣುವೊಕ್ಕು ಮಹಾಪ್ರಸಾದ ದೇವಾ, ಆತ್ಮನು ಪರಿಭವಕ್ಕೆ ಬಪ್ಪನೇ ಎಂದು ಕೇಳಲು, ಅದು ಪುಸಿ ಕಾಣಿರೇ, ಆತ್ಮನಿಪ್ಪ ನೆಲೆಯ ಹೇಳುವೆ ಕೇಳಿರೇ. ಗುರುಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಪ್ಪ, ಜಂಗಮಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಪ್ಪ ಅರ್ಪಿತ ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿಪ್ಪ, ತನುಮನಧನ ಒಂದಾಗಿ ನಿವೇದಿಸುವಲ್ಲಿಪ್ಪ ಪರಿಪೂರ್ಣಾತ್ಮನೆಂದು ನಿತ್ಯರಿಗೆ ನೀವು ಕಾರುಣ್ಯವ ಮಾಡಿದಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಕಾರುಣ್ಯಕಟಾಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನಲ್ಲದೆ ಮಾಡುವರಿಲ್ಲ. ಆ ಬಸವಣ್ಣ ಹೇಳಿದ್ದ ಮೀರೆ ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವರದೇವಾ. ೫

೨೧೪೭

ಆಸನ ಬಂಧನರು ಸುಮ್ಮ[76]ನಿರರು.[76] ಭಸ್ಮವ ಹೂಸಿ ಸ್ವರವ ಹಿಡಿದವರು ಸಾಯದಿರ್ಪರೆ? ಕಾಲಕರ್ಮ ಪ್ರಳಯಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಸಾಯದಿರ್ಪರೆ? ಸತ್ಯವನೆ ಮರೆದು [77]ಅಸ[77]ತ್ಯವನೆ ಹಿಡಿದು ಸತ್ತು ಹೋದರು ಗುಹೇಶ್ವರಾ.+ ೬

೨೧೪೮

ಶ್ರುತಿಯ ನಂಬದಿರೋ ಶ್ರುತಿಯ ನಂಬದಿರೋ, ಶ್ರುತಿತತಿಗಳು ಮುನ್ನವೇ ಶಿವನಡಿಯ ಕಾಣದೆ ಚಕಿತಮಭಿದತ್ತೇ ಎನ್ನುತ್ತ, ಮುನ್ನವೇ ಅರಸಿ ತೊಳಲಿ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾವೆ. ಶ್ರುತಿ ಹೇಳಿದತ್ತ ಹರಿಹರಿದು

72–72 ರೋ (ಮೂ) 73+ದ (ಮೂ) 74–74 ಶ (ಮೂ) 75–75 ನೆಂ (ಮೂ) 76–76 ಗಿದ್ದರು (ಮೂ)77–77 ನಿ (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಕುಂಡಲಿಸ್ಥಾನದ ಭುಜಂಗವನು ಹೃದಯಸರೋವರದ ಅಷ್ಟದಳ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಗ್ರಸ್ತಮುಖವಾಗಿ, ಸುಷುಮ್ನನಾಳದಲ್ಲಿ ಊರ್ಧ್ವಮಂಡಲದ ಅಮೃತ ಸೇವನೆಯ ಮಾಡಿ ಶಿವಯೋಗವ ಪಡೆದೆವೆಂಬುದು ಹುಸಿ, ಮತ್ತೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಪ್ರಾಣಮಯಲಿಂಗವೆಂದರಿದಡೆ ಅದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧವೆಂಬುದೀ ವಚನದರ್ಥ.

+ **ಅರ್ಥ:** ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿರ್ಪ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವನರಿಯದೆ ಪವನವಿಯೋಗಭೇದದಿಂದ ಲಿಂಗವನರಿದಿಹೆವೆಂಬರು ಭವಕ್ಕೆ ಭಾಜನವಾದರೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

ಬಳಲದಿರೋ, ಶೂನ್ಯಕ್ಕೆ ತಲೆಯನಿಕ್ಕದಿರೋ, ವಸ್ತು ಹೃದಯದಲುಂಟೆಂದು ನೆನೆಯದಿರೋ, ವಸ್ತು ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲುಂಟೆಂದು ಭ್ರಮಿಸದಿರೋ, ವಸ್ತು ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲುಂಟೆಂದು ಹೊಲಬುಗೆಡದಿರೋ, ವಸ್ತು ನಿಶ್ಚಯವ ಕಾಂಬಡೆ ಎನ್ನ ಸದ್ಗುರು ಅನಿಮಿಷದೇವನಂತೆ ನಿನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ. ವಸ್ತುನಿಶ್ಚಯವ ಕಂಡು, ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಬ್ಬೆರಗಾಗೋ ಮರುಳೇ. ೭

೨೧೪೯

ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸವೆಂದೆಂಬಿರಿ. ಯೋಗವು ಅಭ್ಯಾಸವೆ, ಅಭ್ಯಾಸ ಯೋಗವೆ? ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸವೆಂದೆಂಬನ್ನಕ್ಕರ, ಆನು ಯೋಗಿಯೆ? ಶ್ರೀಗುರುಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಸರ್ವವೂ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದರಿವುದು. ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಶ್ರೀಪಾದಧ್ಯಾನವೇ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸವಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೮

೨೧೫೦

ಆಧಾರ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಮಣಿಪೂರಕ ಅನಾಹತ ವಿಶುದ್ಧಿ ಆಜ್ಞೆ ಎಂಬರು. ಆಧಾರ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಮಣಿಪೂರಕ ಅನಾಹತ ವಿಶುದ್ಧಿ ಆಜ್ಞೆಯ ಬಲ್ಲರೆ ನೀವು ಹೇಳಿರೋ, ಅರಿವೆಯುಳ್ಳುದೇ ಮಣಿಪೂರಕ, ಆಶೆ ಇಲ್ಲದುದೇ ಅನಾಹತ, ಅಲ್ಲ ಅಹುದು ಎಂಬುದನತಿಗಳೆದಿಪ್ಪುದೇ ವಿಶುದ್ಧಿ, ಸರ್ವಜೀವಂಗಳಲ್ಲಿ ದಯೆಯುಳ್ಳುದೇ ಆಜ್ಞೇ. ಇಂತಪ್ಪುದೀಗ ಶಿವಯೋಗ, ಉಳಿದ ಅಭ್ಯಾಸಯೋಗಗಳ ಕಂಡು ನಗುತಿರ್ದನಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ. ೯

೨೧೫೧

ಲಂಬಿಕಾಯೋಗಿಗಳ ಡೊಂಬರಿಗೆ ಸರಿ ಎಂಬೆ. ಹಠಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಅಟಮಟಕಾರರೆಂದೆಂಬೆ. ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗಿಗಳ ಕಷ್ಟಕರ್ಮಿಗಳೆಂದೆಂಬೆ. ಪವನಯೋಗಿಗಳ ಪ್ರಪಂಚಿಗಳೆಂದೆಂಬೆ. ಲಯಯೋಗಿಗಳ ನಾಯಿಗಿಂತ ಕಡೆ ಎಂಬೆ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ: ಲಯಯೋಗವೆಂಬುದು ನಾನಾ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುವುದಾಗಿ, ಅದನು ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಒಲ್ಲರು. ಮಂತ್ರಯೋಗವೆಂಬುದು ಸರ್ವರ ಸಂದೇಹಕ್ಕಿಕ್ಕಿ ಕೊಲ್ಲುತಿಪ್ಪುದು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ಮಂತ್ರವೇ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗವೇ ಮಂತ್ರವೆಂದರಿದು ಲಿಂಗನೆನಹು ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಳಲರಿಯದೆ ಲಿಂಗವಿರಹಿತರಾಗಿ ಮಾಡುತಿರ್ಪರಾಗಿ ಅದನು ಅಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಮೆಚ್ಚರು ನೋಡಾ. ರಾಜಯೋಗವೆಂಬುದು ಗಾಜು ಗೋಜು ನೋಡಾ. ಅದನು ಲಿಂಗವಿರಹಿತನಾಗಿ ಜ್ಞಾತೃಜ್ಞೇಯಜ್ಞಾನ ಒಂದಾದಲ್ಲಿ ಯೋಗವೆನುತಿಪ್ಪರಾಗಿ. ಇವು ಒಂದು ಲಿಂಗಾಂಗದ ಹಜ್ಜೆಯಲ್ಲ. ಅದು ಕಾರಣ ಲಿಂಗನಿಷ್ಠರು ಮೆಚ್ಚರು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಲಿಂಗವ ತೆಗೆದರೆ ಅಂಗದೊಡನೆ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗದಾಗಿ, ಅದೆಲ್ಲಿಯ ಯೋಗವಯ್ಯ ಭ್ರಾಂತುಯೋಗ? ಇದು ಕಾರಣ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಗಳು, ಪ್ರಸಾದ ಮುಕ್ತರು, ಈ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡುತಿಪ್ಪರು ಶಿವಯೋಗಿಗಳು. ಅದು ಕಾರಣ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಸ್ವಾನುಭಾವಜ್ಞಾನ ಶುದ್ಧಶಿವಯೋಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವರೂಪಜ್ಞಾನಿಗಳು ಕಾಣಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೆ. ೧೦

೨೧೫೨

ದೃಷ್ಟವಪ್ಪ ಗುರುಕಾರುಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಮರಳಿ ಯೋಗವುಂಟೆ? ಸರ್ವಯೋಗಕ್ಕೆ ಶಿವಯೋಗ ಮಹಾಯೋಗವೆಂದರಿದ ಬಳಿಕ ಮತ್ತೆ ಕಿರಿದುಯೋಗವೆಂದು ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗಿ, ಗುರುವಾಜ್ಞೆಯ ಮೀರಿದ ಗುರುದ್ರೋಹಿಗಳ ಎನ್ನತ್ತ ತೋರದಿರಯ್ಯ, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ, ದೀಕ್ಷಾತ್ರಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿ ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಲೋಲುಪ್ತರಾಗಿ ಜಂಗಮವೇ ಲಿಂಗವೆಂಬರ ಎನಗೊಮ್ಮೆ ತೋರಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ೧೧

೨೧೫೩

ಸಾಲು ಕೊಡಬೆಗೆ ಹೊಗದು. ಆರು ಕೊಡಬೆಗೆ ಬಾರದು. ಮೂರು ಕೂಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದು ನೋಡಾ. ಬಸವಣ್ಣನ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಹರಿದು, ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಪ್ರಭುದೇವರ ಕರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆಯಲ್ಲ, ಸಿಕ್ಕಿ ನಿನ್ನ ಕುಲಿಸದ ಹೊಲ[78]ಸಿಕೆ[78] ಅಡಗದು. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವ ಕಲಸಾಟವ ಬಿಡು. ಕದಕಿತನ ಬೇಡ ಕದಂಬಲಿಂಗಾ.* ೧೨

೨೧೫೪

ನಿಜಗುಣ ಚಂದಿಮರಸರು ಕರಸ್ಥಲದ ನಾಗಿದೇವರೊಳಗಾದ ಎಲ್ಲ ವಿರಕ್ತರು ಆವ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯರಾದರೆಂದು ಕೆಟ್ಟು ನಡೆವ ಭವಹೇತುಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರೊ. ಅವರು ತುಂಬಿದ ತೊರೆಯ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಹಾಯ್ದರು. ಶಕ್ತಿಯ ಮುಂದೆ ಹಾಲು ಬೋನ ಹಣ್ಣು ಕಜ್ಜಾಯ[ವ] ನಿಕ್ಕಲು ಆ ಶಕ್ತಿಯ ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಉಂಡರು. ವಿಷದ ಪದಾರ್ಥವೆಂದು ಕೊಡಲು ಉಂಡು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡರು. ಪಚ್ಚೆಯ ಕಡಗಮಂ ತಿರುಗುಣಿಯ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ತಿರುಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡರು. ಎಳನೀರು ಕೆಂದಾವರೆಯ ಭಾವಾರ್ಪಣೆಯ ಮಾಡಿದರು. ದೇವೇಂದ್ರನ ಭೋಗಮಂ ಬಿಟ್ಟರು. ತನುವ ನಿಲಿಸಿ ಪ್ರಾಣವ ಕೊಂಡೊಯ್ದರು. ಉಂಗುಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ ಲಿಂಗಮಂ ತೆಗೆಯಲು ಆ ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಪ್ರಾಣವ ಕಳುಹಿದರು. ಮಿಡಿವಿಲ್ಲಿನೊಳಗೆ ಲಿಂಗವನೆಚ್ಚು ಆ ಲಿಂಗದೊಡನೆ ನಿರವಯವಾದರು. ಉಪಾಧಿಕೆಯ ಒಡಲಾಸೆಯಂ ಸುಟ್ಟರು. ಚಳಿಮಳೆ ಎನ್ನದೆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಹಸಿದರೆ ಕೆಸರು ಮೆದ್ದರು. ಅವರು ಲಿಂಗಾಂಗರೂಢರಾಗಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯರಾದರು. ನೀವು ಅವರಂತೆ ಲಿಂಗಾಂಗವ ತೋರಬೇಕು. ಅದಲ್ಲದಿರ್ದೊಡೆ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಅದಲ್ಲದಿರ್ದೊಡೆ ಸುಮ್ಮನಿರ್ದು ಶಿವಶರಣರ ಮನಸಿಂಗೆ ಬರಬೇಕು. ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಈ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕಿಚ್ಚಿನ ಬಾಯಬಡುಕತನವೇಕಯ್ಯ ನಿಮಗೆ? ಆನೆಯು ಮದವೆದ್ದು ಸೋಮಬೀದಿಯ ಸೂರೆ ಮಾಡಿತೆಂದು,

---

78–78 ಸೆಗೆ (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣ ಆಗಮಗಳಿಂದ ಅಹಂಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ನುಡಿವ ಶ್ರುತಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಷಡಾಧಾರಚಕ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಷಟ್‌ಸೋಪಾನವಿಟ್ಟು ಸಾಧಿಸುವೆನೆಂಬವರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ತ್ರಿಪುಟಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ಸಾಧಿಸಿಹೆನೆಂದಡೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು ಕಂಡ್ಯಾ. ಭಕ್ತಿಕಾಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿ ಚರಿಸಿ, ಸೂಕ್ಷ್ಮತನುವಿನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿ ಮೂಡಿ, ಕಾರಣತನುವಿನ ಸದ್ಭಾವಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಭಾವಲಿಂಗವಾಗಿ ಸಂಬಂಧವಾದೆಯಲ್ಲಾ, ಹೀಗೆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರ್ದು ನೀನುಂಟುಮಾಡಿದ ಅಭೇದ್ಯವಾದ ಮಲತ್ರಯಂಗಳ ಪ್ರಪಂಚು ನಷ್ಟವಾಗದು. ಇಂತೀ ಮಲತ್ರಯಂಗಳ ಪ್ರಪಂಚವನುಂಟುಮಾಡುವದನು ವಿಸರ್ಜಿಸು, ಕಾಪಟ್ಯ ಬೇಡ ಎಲೆ ಲಿಂಗವೆ ಎಂಬುದರ್ಥ.

ಆಡು ಮದವೆದ್ದು ಬೇಡಗೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೊರಳ ಮುರಿಸಿಕೊಂಬಂತೆ ಅಂದಿನ ಕಾಲದ ಹನುಮ ಲಂಕೆಯ ದಾಂಟಿದನೆಂದು ಇಂದಿನ ಕಾಲದ ಕಪಿ ಕತ್ತೆಯ ದಾಂಟಿದಂತೆ, ಅರಸುವೆಣ್ಣು ಉಪ್ಪರಿಗೆಯನೇರಿದಳೆಂದು ತೊತ್ತು ತಿಪ್ಪೆಯನೇರಿದಂತೆ, ಬಲಮುರಿಯ ಶಂಖ ಧಿಗಿಲುಭುಗಿಲೆಂದು ಝೇಂಕರಿಸಿತೆಂದು ಕೆರೆಯೊಳಗಣ ಗುಳ್ಳೆ ಚಿಕ್ಕುಚಿಕ್ಕೆಂಬಂತೆ, ತಮ್ಮಿರವ ತಾವರಿಯದೆ ಬಾಳುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮರಣದ ಮದ್ದಕೊಂಬ ಈ ಕೊಳಕ ಮಾನವರ ಎನಗೊಮ್ಮೆ ತೋರದಿರಯ್ಯ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೩

ಲಿಂಗವಿರಹಿತ ಜಪತಪಧ್ಯಾನ ನಿತ್ಯನೇಮಶೀಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದು

೨೧೫೫

ಅಂಗಲಿಂಗಸಂಬಂಧ ನಿಲುಕಡೆಯನರಿಯದೆ ಅಘೋರ ತಪವ ಮಾಡಿದಡೇನೊ? ಗಾಳಿಯಾಹಾರವ ಕೊಂಡರೇನೊ? ತರಗೆಲೆಯ ಮೆದ್ದರೇನೊ? ಅಂಗಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಗಳಾಗಬಲ್ಲರೇನೊ? ಅಂಗಲಿಂಗಸಂಗದಿಂದಲ್ಲದೆ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅರುಹು ತಲೆದೋರಿದಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮಲಿಂಗದ ಆದ್ಯಂತವನರಿಯಬಾರದು. ಆತ್ಮಲಿಂಗದ ಆದ್ಯಂತವನರಿಯದೆ ಅಘೋರ ತಪವ ಮಾಡಿದರೆ ಅದೇತಕ್ಕೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಕಾಣಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧

೨೧೫೬

ನದೀವಾಸಿಗಳು ವನವಾಸಿಗಳು ಗಿರಿವಾಸಿಗಳು ಗು[79]ಹಾ[79] ವಾಸಿಗಳು ಇಂದ್ರಿಯ ಭಯಗಳಿಗೆ ಅಂಜಿ, ಕಂದಮೂಲಂಗಳ ಭಕ್ಷಿಸುವ ಕಾನನದ ಮರುಳುಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವಂತೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಗಳಾದ ಪರಮಶಿವಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯೆ? ಈ ಕಾರಣ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಅಂಗಪ್ರಾಣ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗನಿವಾಸಿಗಳಾಗಿ ಲಿಂಗದೊಳಡಗಿದ ಲಿಂಗಗ್ರಾಹಕರು ನೋಡಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೨

೨೧೫೭

ಹೃದಯಕಮಲಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟದಳಕಮಲವ ಮೆಟ್ಟಿ ಹಂಸವ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂಬರು. ಈ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕೂಳ ಅಣ್ಣಗಳೆಲ್ಲರೂ ಕಟ್ಟಬಲ್ಲರೆ? ನಿಜಹಂಸನ ಬೆಟ್ಟಗಟ್ಟವನೇರಿದ ಭೃಗು ದಧೀಚಿ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಕಶ್ಯಪ ರೋಮಜ ಕೌಂಡಿಲ್ಯ ಚಿ[80]ಪ್ಪ[80]ಜ ಮುಂತಾದ ಸಪ್ತಋಷಿಗಳೆಲ್ಲರೊಳಗಾದ ಋಷಿಜನಂಗಳು ಬೆಟ್ಟವನೇರಿ ಕಟ್ಟಿದುದಿಲ್ಲ. ವಿಷರುಹಕುಸುಮಜನ[81] ಕಪಾಲವ ಹಿಡಿದಾತನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಗಸಣಿಗೊಳಗಾದರು. ಆತ್ಮನ ರಸಿಕವನರಿಯದೆ ಈ ಹುಸಿಗರ ನೋಡಿ ದೆಸೆಗೆ ಹೊದ್ದೆನೆಂದು ಪಶುಪತಿಯಾದ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.* ೩

---

* **ಅರ್ಥ:** ದ್ವಾದಶದಳ ಕಮಲದ [82]ಊ[82]ರ್ಧ್ವ ಮುಖವಾಗಿಪ್ಪ ನಾಲ್ಕೆಸಳಕಮಲದಲ್ಲಿರುವ ಪರಮಾತ್ಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಧೋಮುಖವಾಗಿ ಎಂಟೆಸಳ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ದಳಪ್ರಕೃತಿವಿಡಿದು ಚರಿಸುವ ಜೀವಹಂಸನ ಬಂಧಿಸಬೇಕೆಂಬರು. ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನ ಪಾನಂಗಳ ಗಳಿಸಿಕೊಂಬ ಹಿರಿಯರುಗಳೆಲ್ಲರು ಜೀವಹಂಸನ ಪರಮಾತ್ಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಅರಿಯರು. ಪರ್ವತಂಗಳ[83] ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡ[84]ಳ[84]→

79–79 ಹ್ಯ(ಮೂ) 80–80 ಪ್ಪು(ಮೂ) 81 + ಕ(ಮೂ) 82–82 ಉ(ಮೂ) 83 + ನು(ಮೂ)84–84 ಳು(ಮೂ)

೨೧೫೮

ಅಯ್ಯಾ, ಒಂದು ಕೋಟಿ ವರ್ಷ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ತಪವ ಮಾಡಿದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಒಂದು ದಿವಸ ಶಿವಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ನಿರಹಂಕಾರನಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾಕು ನೋಡಾ. ಒಂದು ಕೋಟಿ ವರ್ಷ ಊರ್ಧ್ವಮುಖವಾಗಿ ಸೂರ್ಯನ ನೋಡಿದ ಫಲವು ಒಂದು ದಿವಸ ಸದಾಚಾರ ಸದ್ಧರ್ಮ ಶಿವಭಕ್ತರ ನೋಡಿದುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಒಂದು ಕೋಟಿ ವರ್ಷ ಅರವತ್ತಾರು ಕೋಟಿ ನದಿಗಳ ಮಿಂದು ಮಡಿಯುಟ್ಟ ಫಲವು ಒಂದು ದಿವಸ ಸದ್ಭಕ್ತ ಜಂಗಮ ಶರಣಗತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಸರಿಯಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಒಂದು ಕೋಟಿ ವರ್ಷ ವೇದಾಗಮ ಪುರಾಣ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಂತ್ರಗಳ ಓದಿದ ಫಲವು ಒಂದು ದಿವಸ ಶಿವಭಕ್ತ ಶರಣರ ಸಂಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಸರಿಯಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಒಂದು ಕೋಟಿ ವರ್ಷ ಮಹಾಯಾಗವ ಮಾಡಿದ ಫಲವು ಒಂದು ದಿವಸ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಪ್ರಾಣವ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿಡುವ ಯೋಗವು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಸರಿಯಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಸುಮ್ಮನೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಶೂನ್ಯಕ್ಕೆ ತಲೆವಾರನಿಕ್ಕದಿರೊ. ವಸ್ತು ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲುಂಟೆಂದು ಕಣ್ಣ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ನೋಡಿ ಭ್ರಮಿಸದಿರೊ. ವಸ್ತು ಹೃದಯದಲ್ಲುಂಟೆಂದು ನೆನೆಯದಿರೊ. ವಸ್ತು ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲುಂಟೆಂದು ಹೊಲಬುಗೆಡದಿರೊ. ವಸ್ತು ನಿಶ್ಚಯವಾಗೆ ಎನ್ನ ಸದ್ಗುರು ಅನಿಮಿಷೇಶ್ವರನು ಕರ ನಯನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಅಕ್ಷಯ ಸುಖಿಯಾದ. ಆ ಮಹಾಯೋಗೀಂದ್ರನ ಪಾದವ ನಂಬಿ ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಟವ ನೋಡಾ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ. ೪

೨೧೫೯

ಮಠವೇಕೋ, ಪರ್ವತವೇಕೋ, ಜನವೇಕೋ, ನಿರ್ಜನವೇಕೋ (ಚಿತ್ತ) ಸಮಾಧಾನವುಳ್ಳ ಶರಣಂಗೆ? ಮತ್ತೆ ಹೊರಗಣ ಚಿಂತೆ ಧ್ಯಾನ ಮೌನ ಜಪತಪವೇಕೋ ತನ್ನ ತಾನರಿದ ಶರಣಂಗೆ, ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೫

೨೧೬೦

ಮಣಿಯನೆಣಿಸಿ ದಿನವ ಕಳೆಯಲುಬೇಡ, ಕಣಿಯ ಪೂಜಿಸಿ ದಿವನ ಕಳೆಯಲು ಬೇಡ. ಕ್ಷಣವಾದರೂ ನಿಜದ ನೆನಹೇ ಸಾಕು. ಕ್ಷಣದೊಳಗಣ ಅರ್ಧವಾದರೂ ನಿಜದ ನೆನಹೇ ಸಾಕು. ಬೆಂಕಿಯೊಳಗುಳ್ಳ (ಗುಣ) ಬಿಸಿನೀರೊಳಗುಂಟೇ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೬

→ಅಲ್ಲಿಪ್ಪ ಗವಿಗಳ ಕೋಡುಗಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂದು ತಪವ ಮಾಡುವ ಭೃಗುಮುನಿ ದಧೀಚಿ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಕಶ್ಯಪ ರೋಮಜ ಕೌಂಡಿಲ್ಯ ಚಿಪ್ಪಜ ಮೊದಲಾದ ಸಪ್ತಋಷಿಗಳೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ಎಂಬತ್ತೆಂಟು ಕೋಟಿ ಋಷಿಜನಂಗಳು ಪರ್ವತಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಡುಗಲ್ಲು ಗವಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಧ್ಯಾನಮೌನಂಗಳಂ ಮಾಡಿ, ಜೀವಹಂಸನನು ಪರಮಾತ್ಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬಳಿಕ ಕೆಲವು ದಿನಂಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಸಾರಮಾರ್ಗದಲ್ಲೆಯ್ದಿ ದೇಹಭಾವದ ಮರವೆಯಿಂದ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾದುದಿಲ್ಲ. ಉದಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಮಲ, ಆ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಬ್ರಹ್ಮನ ಕಪಾಲವ ಪಿಡಿದ ರುದ್ರನ ಲಯದಲ್ಲಿ ಗಾಸಿಯಾದರು. ಜೀವಾತ್ಮನನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡುವ ಪ್ರೌಢತ್ವವನು ತಿಳಿಯದೆ ಈ ಮಿಥ್ಯಾಲಾಂಛನಿಗಳಂ ಕಂಡು ಅವರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯನೆಂದೇ ಅವರಿಗೆ ಶಿವಕೃಪೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದರ್ಥ.

೨೧೬೧

ಕೋಟ್ಯನುಕೋಟಿ ಜಪವಮಾಡಿ ಕೋಟಲೆಗೊಳಲೇಕೆ ಮನವೆ? ಕಿಂಚಿದ್ಗೀತ[85]ವೊಂದ[85]ನಂತಕೋಟಿ ಜಪ! ಜಪವೆಂಬುದೇಕೆ ಮನವೆ? ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರ ಕಂಡು ಆಡಿ ಹಾಡಿ ಬದುಕು ಮನವೆ.೭

೨೧೬೨

ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಕನ್ನಡಿಯ ತೋರುವಂತೆ, ಇರುಳು ಹಗಲಿನ ನಿದ್ರೆ ಸಾಲದೆ? ಬೆರಳೆಣಿಸಿ ಪರಮಾ[86]ರ್ಥವ[86] ಹಡೆವುದು ಚೋದ್ಯವಲ್ಲವೆ ಹೇಳಾ? ಮೂಗಮುಚ್ಚಿ ಮುಕ್ತಿಯನರಸುವರ ನಾನೇನೆಂಬೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೮

೨೧೬೩

ಮೀಂಬುಲಿಗನ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ನೀರ ತಡಿಯಲ್ಲಿರ್ದು ಮೂಗಹಿಡಿದು ಧ್ಯಾನವ ಮಾಡುವರಯ್ಯ. ಬಿಟ್ಟ [87]ಮಂಡೆವೆರಸಿ[87] ಬಾಯ ಮಿಡುಕಿಸುತ್ತ ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಿ ಬೆರಳನೆಣಿಸುವರಯ್ಯ. ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರ್ದ ದರ್ಭೆಯ ಹುಲ್ಲು ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯನನರಿಯದೆ ಮೊರೆಯಿಡುವಂತೆ. ೯

೨೧೬೪

ತಪವೆಂಬುದು ತಗಹು, ನೇಮವೆಂಬುದು ಬಂಧನ, ಶೀಲವೆಂಬುದು ಸೂತಕ, ಭಾಷೆಯೆಂಬುದು ಪ್ರಾಣಘಾತಕ. ಇಂತೀ ಚತುರ್ವಿಧದೊಳಗಲ್ಲ, ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು. ೧೦

೨೧೬೫

ಹಾಲ ನೇಮ, ಹಾಲ ಕೆನೆಯ ನೇಮ; ಕೆನೆಯು ತಪ್ಪಿದ ಬಳಿಕ ಕಿಚ್ಚಡಿಯ ನೇಮ; ಬೆಣ್ಣೆಯ ನೇಮ, ಬೆಲ್ಲದ ನೇಮ! ಅಂಬಲಿಯ ನೇಮದವರನಾರನೂ ಕಾಣೆ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ ಅಂಬಲಿಯ ನೇಮದವ ಮಾದರ ಚೆನ್ನಯ್ಯ. ೧೧

೨೧೬೬

ನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳಾತಂಗೆ ನಿತ್ಯನೇಮದ ಹಂಗೇಕೆ? ಸತ್ಯವುಳ್ಳಾತಂಗೆ ತತ್ವವಿಚಾರದ ಹಂಗೇಕೆ? ಮನಶುದ್ಧವುಳ್ಳಾತಂಗೆ ಮಂತ್ರದ ಹಂಗೇಕೆ? ಅರಿವುಳ್ಳಾತಂಗೆ ಅಗ್ಗವಣಿಯ ಹಂಗೇಕೆ? ಭಾವಶುದ್ಧವುಳ್ಳಾತಂಗೆ ಹೂವಿನ ಹಂಗೇಕೆ? ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ, ನಿಮ್ಮನರಿದಾತಂಗೆ ನಿಮ್ಮ ಹಂಗೇಕೆ? ೧೨

೨೧೬೭

ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗವದಂತಿರಲಿ, ಅಜಪೆಯುಪದೇಶ ಸಮಾಧಿಯಂತಿರಲಿ, ಹೋಮ [ನೇಮ] ಗಾಯತ್ರಿಜಪವಂತಿರಲಿ, ಜನಮೋಹನಮಂತ್ರತಂತ್ರವಂತಿರಲಿ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ ಶರಣರ ನುಡಿಗಡಣ ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕಧಿಕ ನೋಡಯ್ಯ. ೧೩

85–85 ವ (ಮೂ) 86–86 ತ್ಮನ (ಮೂ) 87–87ಮುಡಿ (ಮೂ)

೨೧೬೮

ದೇವ ದಾನವ ಮಾನವ ಋಷಿಜನಂಗಳೆಲ್ಲರು ಮಹಾಲಿಂಗವ ಕಂಡೆವೆಂದು ಅನೇಕ ಕಾಲಂಗಳಲ್ಲಿ ಜಪತಪಧ್ಯಾನವ ಮಾಡಿ, ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿರ್ದು ಕಾಣಲರಿಯದೆ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಪುರುಷರಾಗಿ ಕಂಡಡೆಯೂ ಕಂಡೇನು ಫಲ? ಘನಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಒಲಿಯರು, ಲಿಂಗವನೊಲಿಸಿಕೊಳಲರಿಯರು, ಕೂಡಲರಿಯರು. ಅಲ್ಪಭೋಗಂಗಳ ನಿಶ್ಚೈಸಿ ಭೋಗಪದವ ಪಡೆದು ಪುಣ್ಯಪಾಪಂಗಳ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಿರಲು ಅವರುಗಳ ಪರಿಯಂತಲ್ಲ. ಶಿವಶಿವ ಮಹಾದೇವ ಮಹಾಲಿಂಗದ ಕರಣವನೇನೆಂದುಪಮಿಸಬಹುದು? ಶ್ರೀಗುರುವಾಗಿ ಕರುಣಿಸಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಸನ್ನಹಸ್ತದಿಂದೆನಗೆ ಜನನವ ಮಾಡಿದ ಮಾತಾಪಿತ[88]ರು[88] ತಾನೆಯಾದನು. ಮಹಾದೀಕ್ಷೆಯಂ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಗುರುವಾದನು. ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವಂ ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರರೂಪಾಗಿ ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಭರಿತನಾದನು. ಪ್ರಸಾದರೂಪಾಗಿ ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಭರಿತನಾದನು. ಮಹಾವಿಭೂತಿಯಾಗಿ ಭಾಳದಲ್ಲಿ ಭರಿತನಾದನು. ಇಂತು ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಭರಿತನಾದನು. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮಹಾಚೋದ್ಯ ಶ್ರೀಗುರುಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಮಹಾಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಣವನು ಏಕೀಭವಿಸಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾದಾತನಾಗಿ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಬಿಜಯಂಗೈದು ಅಂಗಲಿಂಗವಾದನು. ಮಹಾಲಿಂಗವಾಗಿ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಪೂಜೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಇಂತೀ ವಿಹಿತವಹ ಸುಜ್ಞಾನವ ಕರುಣಿಸಲೆಂದು ಶರಣಭರಿತವಾಗಿ ಬಂದು ಕರುಣಿಸಿದನು. ಇಂತೀ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ರೂಪಾಗಿ ಕರುಣಿಸಿ, ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿ ಪ್ರಸಾದವ ಕರುಣಿಸಿ ಪ್ರಸಾದರೂಪಾಗಿ ಸಲಹಿದನು. ಸಾಲೋಕ್ಯ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಸಾರೂಪ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಯವೆನಿಪ ಚತುರ್ವಿಧಪದಕ್ಕೆ ಘನತರಪದ ದಾಸೋಹಪದದಲ್ಲಿ ನಿಲಿಸಿದನು. ಶಿವಶಿವಾ ಮಹಾಪದವನೇನೆಂದುಪಮಿಸಲರಿಯೆ. ಸದ್ಗುರುವಿನ ಕೃಪೆ ವಾಙ್ಮನಾತೀತ ಮಹಾಘನ ಪರಿಣಾಮ ಸುಖವು. ಇಂತೀ ಸುಖವನು ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ತಾನೆ ಬಲ್ಲ. ೧೪

೨೧೬೯

ಜಪ ತಪ ಧ್ಯಾನ ಮೌನ ನಿಯಮ ಶೀಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳೆಂಬ ನಾನಾ ವ್ರತಂಗಳ ಕೈಕೊಂಡು ಹಲವು ಪ್ರಕಾರದ ಅರ್ಚನೆ ಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡಿ ಒಲಿಸಿಕೊಂಡು, ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿಯಿಂ ಚತುರ್ವಿಧ ಫಲಪದಂಗಳಂ ಪಡೆದು, ಮೇಲೆ ಮುಕ್ತಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆವಿಡಿದು ಭ್ರಮೆಗೊಳಗಾದ ಮರ್ಕಟರಂತಲ್ಲ ನೋಡಿರೋ. ಶಿವಶಿವಾ ಮಹಾದೇವಾ ಶಂಕರ ಶಾಂಭವಿ ಎಂದು ಆ ಮಹಾವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆದ ಆ ಬೇಡ ಶರಣಂಗೆ ಜಪ ತಪ ಧ್ಯಾನ ಮೌನವೆಲ್ಲಿಯದೊ? ಜಪ ಕೈಸಾರಿದಂಗೆ ಧ್ಯಾನಮೌನವೆಲ್ಲಿಯದೊ? ಧ್ಯಾನವಳವಟ್ಟು ಆನಂದಿಪಂಗೆ ತಪದ ತಗಹು ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯದೊ? ಇಹಪರವೆರಡು ದೆಸೆಗೆಟ್ಟವಂಗೆ ವ್ರತನೇಮದ ನೋಂಪಿಯ ಸೂತಕವಿನ್ನೆಲ್ಲಿಯದೊ? ಸಂಪನ್ನಸತ್ಪುರುಷನ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ತೆರಹುಮರಹಿಲ್ಲದೆ ಪತಿಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡುವ ಸಜ್ಜನಸತಿಗೆ ಭಜನ ಪೂಜಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳೆಂಬ ನೇಮದಿಂದರ್ಪಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ ಧ್ಯಾನವ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಸಂಭ್ರಮದ ದಂದುಗದ ಕೋಟಲೆ ಎಲ್ಲಿಯದೊ? ಮೊದಲೇ ಪುರಾತನರೆಂದರಿದು ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರರೆಂದು ಪರಶಿವಶರಣಗಣ ಸಮರ್ಪಣೆಯ ಮಾಡುವ ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ಆವಾಗಲೂ ಶ್ರೀಗುರುಸೇವೆಯ ಮಾಡುವ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಣಿಯ ಹಿಡಿದು ತಿರುಹಬೇಕೆಂಬ ಧಾವತಿಗೆ

88–88 ನು (ಮೂ)

ಒಳಗಾಗಲೇಕೊ? ಸದಾಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿ ಅನುದಿನ ಶ್ರುತಿಗೆಯ್ಯೆ ಮನದ ನೆನಹ ಬಿಡಿಸಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಸಂದೇಹವದೇತಕೊ? ಅನಿಮಿಷನಾಗಿ ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಎವೆಯ ಮಂಜುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚುವದೇತಕೊ? ಕರ ಮನ ನೇತ್ರವೆಂಬ ತ್ರಿಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರಿಸದೆ ಭೇದವ ಮಾಡಿ ಅಗಲಿಸುವ ಜಪತಪ ತಾನೇಕೊ? ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ವಸ್ತು ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿರಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಅಗಲಿಸಿ ದೂರಕ್ಕಿಕ್ಕಿ ತೆರಹವ ಮಾಡಿ ಖಂಡಿಸಿ ಕಂಡಿಹೆನೆಂಬ ಧ್ಯಾನ ಮೌನವೇಕೊ? ಸರ್ವಸಂಪದವನೀವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕರ್ತೃವೆನಿಸುವ ಸಮರ್ಥಿಕೆಯನುಳ್ಳ ವಸ್ತುವೆಂಬ ಪರಬ್ರಹ್ಮದೊಳಗಿರ್ದು ಅಲ್ಪಪದವ ಸಾಧಿಸಿಹೆನೆಂದು ಕಾಯವ ದಂಡಿಸಿ ಆತ್ಮನಿಗ್ರಹಂ ಮಾಡಿ ತನುವಂ ಹಣ್ಣಿ ತಗಹನಿಕ್ಕಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ಬೇಡಿಕೊಂಬ ತಪವು ತಾನೇಕೊ? ಮುಟ್ಟಿದೆಲ್ಲವೂ ಪವಿತ್ರ, ನೋಡಿದೆಲ್ಲವೂ ಪಾವನ, ನಿರ್ಮಳನೆಂಬ ನಿರ್ವಯಲಿಂಗೆ ಸದಾ ದಾಸೋಹದೊಳಿರುತ್ತ ಸೂತಕ ಬಿಡದೆಂದು ಜಡಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಭವಕ್ಕೊಡಲ ಗುರಿಮಾಡಿ ಮೀಸಲಾಗಿಹ ಪ್ರಾಣವನರಿದು, ಸಾವಿರ ಸಂಕಟದ ವ್ರತನೇಮಗಳಿದೇಕೆ? ಪೂಜಿಸುವನು ಪೂಜಿಸಿಕೊಂಬುವನು ತಾನೇ ಎಂದು ತಿಳಿದು, ಈ ತ್ರಿವಿಧದ ಸೂತ್ರಧಾರಕ ತಾನೇ ಎಂಬ ಹವಣನರಿದು ಆ ಅರಿವಿಂಗೆ ತಾನೇ ಆಶ್ರಯವಾಗಿ ಇದನರಿಯದೆ ನಾನಾಪರಿಯಿಂದೆ ಒಲಿಸಿ ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ಸ್ವರ್ಗದ ಭೋಗವೆಂದು ಧರ್ಮಕರ್ಮಂಗಳನುಂಬ ಕೈಕೂಲಿಕಾರನಂತೆ ಮಾಡುವ ಅರ್ಚನೆಯ ಪೂಜೆಯ ಸಾಹಸವೇಕೊ? ಜಪತಪ ಜಾಡ್ಯದ ಜಂಜಡದವನಲ್ಲ. ಧ್ಯಾನ ಮೌನದಿಂದೆ ಬಿಗಿದು ಬಿರ್ರನೆ ಬೀರುತಿಹ ಬಂಧನದವನಲ್ಲ. ನೆವದಿಂದ ತದ್ದಿನವ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶಿಯಲ್ಲ. ವರುಷಕ್ಕೊಂದು ತಿಥಿ ಎಂದು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಕೀರ್ತಿವಾರ್ತೆಗೆ ಮೆಯ್ಯಾನುವವನಲ್ಲ. ಮಿಕ್ಕಿದ ಕಿರುಕುಳ ಹಾದಿಯವನಲ್ಲ. ಸದಾ ಹಾಲಸಾಗರದೊಳಗಿದ್ದು ವಾಳಿ ಆಕಳ ಬೆನ್ನ ಹರಿವವನಲ್ಲ, ಅತ್ಯಂತ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಮನಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆನಹು ನೆಲೆಗೊಂಡಿರಲು ಆಹಾ ಎನ್ನ ಪುಣ್ಯವೆ, ಆಹಾ ಎನ್ನ ಭಾಗ್ಯವೆ ಎಂದು ಕರಮನಭಾವ ತುಂಬಿ ಕ್ರೀಡಿಸುವ ರತಿಸುಖಬಿಟ್ಟು, ಬರಿಯ ನೆನಹಿನ ಆಶೆಯೆಂಬ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ತೊಳಲಿ ಬಳಲುವ ಮರಹಿನ ತಂತ್ರಿಗಳಂತೆ ಭಿನ್ನವಿಟ್ಟು ಕಂಡೆಹೆನೆಂದು ಆಶೆಬಡುವವನಲ್ಲ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ.೧೫

೨೧೭೦

ಜಪವೇಕೋ ಅಪ್ರಮಾಣಂಗೆ? ತಪವೇಕೋ ಚತುರ್ವಿಧಪಥಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾದವಂಗೆ? ನೇಮವೇಕೋ ನಿತ್ಯತೃಪ್ತಂಗೆ? ನಿತ್ಯವೇಕೋ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಭರಿತಂಗೆ? ಜಪಕ್ಕೊಳಗಾದ ರುದ್ರ, ತಪಕ್ಕೊಳಗಾದ ವಿಷ್ಣು, ನೇಮಕ್ಕೊಳಗಾದ ಬ್ರಹ್ಮ, ನಿತ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾದ ಈಶ್ವರ. ಉಪಚರ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾದ ಸದಾಶಿವ. ಇಂತಿವರೆಲ್ಲರೂ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೇಲಣ ತಪ್ಪಲಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೇಕೆ? ಎಲ್ಲರೂ ಬೆಟ್ಟವನೇರಿ. ಇಂತಿವರ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೆಟ್ಟದೆ ನಿಶ್ಚಯವಾದ ಶರಣನು ಇಹದವನಲ್ಲ, ಪರದವನಲ್ಲ. ಆ ಶರಣ[89]ನು[89] ನಡೆವಲ್ಲಿಯೂ ತಾನೆ, ಉಂಬಲ್ಲಿಯೂ ತಾನೆ. ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲವಾಗಿ ಕ್ಷೀರವ ಕೂಡಿದ ಜಲವ ಭೇದಿಸಬಹುದೆ ಅಯ್ಯಾ? ವಾರಿಧಿಯ ಕೂಡಿದ ಉದಕದ ಸಾರವ ಬೇರೆ ರುಚಿಸಲುಂಟೆ ಅಯ್ಯಾ? ಆರಡಿ ಕೊಂಡ ಗಂಧವ ಬೇರೆ ಮುಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ತೋರಲಿಲ್ಲದ ರೂಹಿಂಗೆ ಆರಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಒಡಲಿಲ್ಲ. ವಕ್ತ್ರದ ಸಾಕಾರಕ್ಕೆ ಆರೈಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸತ್ತು ರೂಪಾದಲ್ಲಿಯೇ ಇಹದಲ್ಲಿ ಪರದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಗಳಾಗಿ ಇಂತವಕೆ ದೂರವಾಗಿ ಬಾಳುಗೆ[90]ಟ್ಟೆ[90] ಬೀಳಾದ ಹೇಳಹೆಸರಿಲ್ಲದಂತಾದೆನಯ್ಯ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.೧೬

89–89 ನ (ಮೂ) 90–90 ಟ (ಮೂ)

೨೧೭೧

ನೇಮವ ಮಾಡುವರೆಲ್ಲರೂ ಬ್ರಹ್ಮಪಾಶಕ್ಕೊಳಗಾದರು. ನಿತ್ಯವ ಮಾಡುವರೆಲ್ಲರೂ ವಿಷ್ಣುಪಾಶಕ್ಕೊಳಗಾದರು. ಜಪವ ಮಾಡುವರೆಲ್ಲರೂ ರುದ್ರಪಾಶಕ್ಕೊಳಗಾದರು. ತಪವ ಮಾಡುವರೆಲ್ಲರೂ ರತಿಪಾಶಕ್ಕೊಳಗಾದರು. ಇಂತಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ನಾನಾ ಕೃತ್ಯವ ಮಾಡುವ ಸಂಕಲ್ಪಜೀವರೆಲ್ಲರೂ ನಾನಾಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಬಪ್ಪುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ತಾವೇ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಅತೀತ ಅನಾಮಯ ಅಮಲ ಅದ್ವಯ ಕಾಲಭೇದ ಭೇದನಕುಠಾರ ನಾನಾಶಾಸ್ತ್ರನಿರ್ಲೇಪ ಸಕಲಕೃತ್ಯದವನಾದವನಲ್ಲ. ನಿಃಕಾರಣಮೂರ್ತಿ ಸಹಜಭರಿತಂಗೆ ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ, ಅರಿಯಲಿಲ್ಲ, ಅರಿದೆನೆಂಬ ತೆರಹಿಲ್ಲವಾಗಿ ಮತ್ತೇನೂ ಕುರುಹಿನಿಂದ ಕಂಡ ಅರಿಕೆ ಇನ್ನೇಕೆ? ಸಿಪ್ಪೆಯ ಕಳೆದು ಸುಭಿಕ್ಷೆಯ ಸೇವಿಸಿ ಬಿತ್ತನಳಿದುದೇ ನಿತ್ಯ. ಅನಿತ್ಯವ ಕಳೆದು ಮತ್ತೇನೆನ್ನದಿಪ್ಪುದೇ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.೧೭

೨೧೭೨

ಜಡೆ ಎಡೆಯಾಯಿತ್ತು, ಬೋಳೆಡೆಯಾಯಿತ್ತು, ಲೋಚೆಡೆಯಾಯಿತ್ತು. ನಡೆಯೆ ಮುನ್ನಿನ. ನುಡಿಯೆ ಮುನ್ನಿನ. ಒಡಲ ಗುಣಂಗಳಾರಿಗೂ ಬಿಡದನ್ನಕ್ಕರ ಎಡೆಯಣ ತಪವೇಕೆ? ಬಡಸಂಸಾರ ಸಾಲದೇ ಸೊಡ್ಡಳದೇವ? ೧೮

ಮಂತ್ರತಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದು.

೨೧೭೩

ಅಂಜನಸಿದ್ಧಿಗಳ ಸಾಧಿಸುವಣ್ಣಗಳ ಕಣ್ಣು ಮನಕ್ಕೆ ಮಂಜುಗವಿಸಿ ಹೊರಗಾದನು ನೋಡಾ ಪರಶಿವನು. ಘುಟಿಕಾಸಿದ್ಧಿಗಳ ಸಾಧಿಸುವಣ್ಣಗಳ ಕಣ್ಣು ಮನಕ್ಕೆ ಸಟೆಯನು ತೋರಿ ಹೊರಗಾದನು ನೋಡಾ ಪರಶಿವನು. ಮಂತ್ರತಂತ್ರಗಳ ಸಿದ್ಧಿವಾದವಶ್ಯವ ಸಾಧಿಸುವಣ್ಣಗಳ [91]ಕಣ್ಣು[91] ಮನಕ್ಕೆ ಕಾರಗತ್ತಲುಗವಿಸಿ ಹೊರಗಾಗಿ ಹೋದನು ನೋಡಾ ಪರಶಿವನು. ಭಕ್ತಿಸಿದ್ಧಿಯ ಸಾಧಿಸುವಣ್ಣಗಳ ಕಣ್ಣು ಮನಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಿ ಬೆಳಗನು ತೋರಿ ಒಳಗಿರ್ಪ ನೋಡಾ ನಮ್ಮ ಅಖಂಡೇಶ್ವರ. ೧

೨೧೭೪

ಗಿರಿಯ ಕರದಿಂದ ಎತ್ತಿದಡೇನು? ಹರಿವ ವಾ[92]ರಿ[92]ಧಿಯ ಆಪೋಷಣವ ಮಾಡಿದಡೇನು? ಗಗನ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಡೇನು? ಇವರೆಲ್ಲರು ಪವನ ಬಳಿಯಲಭ್ಯಾಸಿಗಳು. ಮರ್ತ್ಯದ ಲೌಕಿಕರ ಮೆಚ್ಚ ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವರು. ೨

೨೧೭೫

ರಸವಾದಂಗಳ ಕಲಿತಲ್ಲಿ ಲೋಹಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲದೆ ರಸಸಿದ್ಧಿಯಾದುದಿಲ್ಲ. ನಾನಾ ಕಲ್ಪಯೋಗ ಅದೃಶ್ಯ ಕರಣಂಗಳ ಕಲಿತಲ್ಲಿ ಕಾಯಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮಸಿದ್ಧಿಯಾದುದುಂಟೆ? ನಾನಾ ವಾಗ್ವಾದಂಗಳಿಂದ

91–91 ಕಂಗಳ (ಮೂ) 92–92 ರು (ಮೂ)

ಹೋರಿ ಮಾತಿನ ಮಾಲೆಯಾಯಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮ ವಿಹಿತವಾದುದಿಲ್ಲ. ನೀ ನಾ ಎಂದಲ್ಲಿ ನೀನು ನಾನಾದೆಯಲ್ಲದೆ ನಾನು ನೀನಾದುದಿಲ್ಲ. ಗೋರಕ್ಷಪಾಲಕ ಮಹಾಪ್ರಭು ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥಲಿಂಗ ನೀ ನಾನಾದೆಯಲ್ಲದೆ, ಲೀಯವಾಗಿ ನಾ ಆ ಲಿಂಗವೆಯಾದುದಿಲ್ಲ. ೩

೨೧೭೬

ಕವಿಸಾಧಕರೆಲ್ಲರು ಕಳವಳಿಸಿ ಕೆಟ್ಟರು, ವಿದ್ಯಾಸಾಧಕರೆಲ್ಲರು ಬುದ್ಧಿಹೀನರಾದರು. ಪವನಸಾಧಕರೆಲ್ಲರು ಹದ್ದು ಕಾಗೆಗಳಾದರು. ಜಲಸಾಧಕರೆಲ್ಲರು ಕಪ್ಪೆ ಮೀನುಗಳಾದರು. ಅನ್ನಸಾಧಕರೆಲ್ಲರು ಭೂತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದರು. ಬಸವಣ್ಣ ಸದ್ಗುರು ಸಾಧಕನಾಗಿ ಸ್ವಯಂಲಿಂಗವಾದ ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೪

೨೧೭೭

ಅಮೃತಸೇವನೆಯ ಮಾಡಿ ಆಪ್ಯಾಯನ ಘನವಾಯಿತ್ತ ಕಂಡೆ. ಮರುಜೀವಣಿಯ ಹಣ್ಣಮೆದ್ದು ಮರಣವಾಯಿತ್ತ ಕಂಡೆ. ಇವನೆಲ್ಲವ ಸಾಧಿಸ ಹೋದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಯಿತ್ತು. ನಾನು ನಿಜವ ಸಾಧಿಸಿ ಬದುಕಿದೆನು ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೫

೨೧೭೮

ಧರೆಯ ಮೇಲುಳ್ಳ [93]ಅರು[93]ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲ ಮರುಳುಗೊಂಡು ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ನೋಡಾ. ಮಂಜಿನ ಮಡಕೆಯೊಳಗೆ ರಂಜನೆಯ ಭಾಂಡವ ತುಂಬಿ ಅಂಜದೆ ಪಾಕವ ಮಾಡಿಕೊಂಡುಂಡು ಭಾಂಡವ ಮಾರುತ್ತಿಪ್ಪರು ನೋಡಾ. ಸಂಜೀವಿನಿಯ ಬೇರ ಕಾಣದೆ ಮರಣಕ್ಕೊಳಗಾದರು ಗುಹೇಶ್ವರನನರಿಯದ ಭವಭಾರಕರೆಲ್ಲರು. ೬

೨೧೭೯

ನಾರು ಬೇರಿನ ಕುಟಿಲಕುಹಕದ ಕಪಟಯೋಗವಲ್ಲಿದು ನಿಲ್ಲಿರೊ. ಕಾಯ ಸಮಾಧಿ ಕರಣಸಮಾಧಿ ಜೀವಸಮಾಧಿಯ ಯೋಗವಲ್ಲಿದು ನಿಲ್ಲಿರೊ. ನಿಜಸಹಜ ಸಮಾಧಿ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೭

೨೧೮೦

ವಶ್ಯವ ಬಲ್ಲೆವೆಂದೆಂಬಿರಯ್ಯ, ಬುದ್ಧಿಯನರಿಯದ ಮನುಜರು ನೀವು ಕೇಳಿರಯ್ಯ. ವಶ್ಯವಾವುದೆಂದರಿಯದೆ, ಮರುಳುಗೊಂಬಿರಿ ಎಲೆ ಗಾವಿಲ ಮನುಜರಿರಾ. 'ಓಂ ನಮಃಶಿವಾಯ' ಎಂಬುದೇ ದಿವ್ಯಮಂತ್ರ ಸಕಲಜನವಶ್ಯ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೮

೨೧೮೧

ಮಂತ್ರತಂತ್ರ ಜಪತಪ ನಿತ್ಯನೇಮವೆನಗೆ ಗುರು ಉಪದೇಶ. ನಿಮ್ಮ ನಾಮವೆನಗೆ ಮಂತ್ರ, ಶಿವನಾಮ ಎನಗೆ ತಂತ್ರ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ನಾಮ ಕಾಮಧೇನು ಎನಗೆ. ೯

93–93 ಅರಿವು (ಮೂ)

೨೧೮೨

ವಾಕ್ಸಿದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರು ಕೋಟ್ಯನುಕೋಟಿ, ಮನೋರಥಸಿದ್ದಿಯುಳ್ಳವರು ಕೋಟ್ಯಾನುಕೋಟಿ. ಭಾವಸಿದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರು ಕೋಟ್ಯನುಕೋಟಿ. ನಿಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರು ಇಲ್ಲ ಕಂಡಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೦

೨೧೮೩

ವಾಕ್ಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ ದೋಷವುಂಟು. ವಾಕ್ಸಿದ್ದಿಯಿಂ ಪುಣ್ಯವುಂಟು. ದೋಷದಿಂದ ಭವಕ್ಕೆ ಬೀಜ. ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಪದಕ್ಕೆ ಬೀಜ. ಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೧

೨೧೮೪

ಹಸಿವು ತೃಷೆಯಳಿದರೇನು ಭಕ್ತನಪ್ಪನೆ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ, ಅಷ್ಟಮಹಾಸಿದ್ದಿಯುಳ್ಳರೇನು ಭಕ್ತನಪ್ಪನೆ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ. ತನು ಬಯಲಾಗಿ ಚತುರ್ವಿಧ ಪದಸ್ಥನಾಗಿ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿದ್ದಡೇನು ಭಕ್ತನಪ್ಪನೆ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ. ಗಿಡಗಳ ತಿಂದ ಬಳಿಕ ಹಸಿವು ತೃಷೆದೋರದು. ಯೋಗವಂಗವಾದ ಬಳಿಕ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರ ಬಿಡದು. ಅಘೋರ ತಪವ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಮಹಾಸಿದ್ಧಿಗಳು ಬಿಡವು. ಒಂದೊಂದರಿಂದೊಂದು ಸಿದ್ಧಿ. [94]ಅ[94]ಂಗ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾಗಿ, ಲಿಂಗಮೂರರಲ್ಲಿ ವಸ್ತುತ್ರಯವ ಪೂಜಿಸಿ ತತ್ಪ್ರಸಾದಗ್ರಾಹಕ ಭಕ್ತನಲ್ಲದೆ ಬಾಲಬ್ರಹ್ಮಿಗೆ ಭಕ್ತನೆನ್ನಬಹು[95]ದೇನ[95]ಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ? ೧೨

೨೧೮೫

ಕಾಲು ಮೇಲುಮಾಡಿ, ಕೋಲು ಕೆಳಯಿಂಕೆ ಊರಿ, ಕಾಲ ಕಾಲ ತಪಶ್ಚರ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾಲಾಂತಕನಿಲ್ಲ ನೋಡಾ. ದೇಶ ಕಾಲ ವಸ್ತುತ್ರಯವನರಿದಲ್ಲಿ ಕಾಲಾರಿ ಕಾಲಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಲದೊಡಕನಾಗಿರುವ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೩

❖❖

94–94 ಆ (ಮೂ) 95–95 ದ (ಮೂ)

ಶರಣಸ್ಥಲ

ಶರಣನ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಶರಣನು ಜ್ಞಾನಯುಕ್ತನು :

೨೧೮೬

ನೆಲ ನೀರು ಕಿಚ್ಚು ಗಾಳಿ ಬಯಲು ಕೂಡಿ ಅದೇ ಪಿಂಡ ತಾನೆಂಬ ಮಿಥ್ಯಾಚರ್ಮದೇಹಿಗಳ ನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ? ನೆಲನಲ್ಲದ ನೀರಲ್ಲದ ಕಿಚ್ಚಲ್ಲದ ಗಾಳಿಯಲ್ಲದ ಬಯಲಲ್ಲದ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲದ ಪುರುಷನಲ್ಲದ ಮೇಲಣ ಶುದ್ಧಸ್ವಯವೇ ತಾನೆಂದು ತಿಳಿದಾತನಲ್ಲದೆ ಶರಣನಲ್ಲ ಕಾಣಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧

೨೧೮೭

ಪೃಥ್ವಿ ಆಕಾಶದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ತೋರಿಕೆಗಳು, ಸ್ವರ್ಗ ಮರ್ತ್ಯ ಪಾತಾಳಗಳೆಂಬ ತ್ರಿಲೋಕದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯ ಪಾಪ ಮೊದಲಾದ ಸರ್ವಕರ್ಮಗಳೂ, ಕೃತಯುಗ ತ್ರೇತಾಯುಗ ದ್ವಾಪರ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿಯ ಆಗು [96]ಚೇ[96]ಗೆಗಳು, ಇದಲ್ಲದೆ ಪಂಚತತ್ವಮಿಶ್ರವಾದ ದೇಹದ ಪ್ರಕೃತಿ ಮನ ಮೊದಲಾದ ಅರುವತ್ತಾರು ಕೋಟಿ ಕರಣಂಗಳು ಇಂತಿವೆಲ್ಲವು ಪರಶಿವಲಿಂಗದಿಂದುಯವಾದವಾಗಿ, ತೋರಿ, ತೋರಿಯಡಗು[97]ವ[97]ವಲ್ಲದೆ ನಿಜವಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಪರಶಿವತತ್ವ ಒಂದೇ ನಿಜ, ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಮಿಥ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿವು[98]ದು[98] ಅದೇ ಪರಮಜ್ಞಾನ. ಆ ಪರಮಜ್ಞಾನವೆಂಬುದು ತಾನೆಂದು ತಿಳಿದಾತನೇ ಶಿವಜ್ಞಾನಿ ಶರಣನೆಂದೆನಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಶರಣ, ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ. ೨

೨೧೮೮

ಅಯ್ಯಾ, ಲೋಕಾರ್ಥ ಪರಮಾರ್ಥದ ಸಂದು ಸಂಶಯದವನಲ್ಲ ನೋಡಾ, ನಿರವಯ ಶೂನ್ಯಮೂರ್ತಿಯಾದ ಶರಣನು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಮಳೆ ಹೊಯ್ದಡೆ ಆಕಾಶ ನೆನೆವುದೆ? ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸಿದಡೆ ಆಕಾಶ ನಲುಗುವುದೆ? ಕಿತ್ತಲಗಿನಿಂದ ಹೊಯ್ದರೆ ಆಕಾಶ ಹರಿವುದೆ? ನಿಜವಸ್ತುವ ಕುಶಾಸ್ತ್ರ ಖಂಡಿಸಬಲ್ಲುದೆ? ಭೂಮಿಗೂ ಆಕಾಶಕ್ಕೂ ಏಕತ್ವಮುಂಟೆ? ಕಿಚ್ಚಿಗೂ ನೀರಿಂಗೂ ಏಕತ್ವ

96–96 ಚಾ (ಮೂ) 97–97 ದ (ಮೂ) 98–98 ದೇ (ಮೂ)

ಉಂಟೆ? ಗಾಳಿಗೂ ಧೂಳಿಗೂ ಏಕತ್ವ ಉಂಟೆ? ನೀರಿಗೂ ನೆಳಲಿಗೂ ಏಕತ್ವ ಉಂಟೆ? ಕನ್ನಡಿಗೂ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಕ್ಕೂ ಏಕತ್ವ ಉಂಟೆ? ತಮಕ್ಕೂ ಬೆಳದಿಂಗಳಕ್ಕೂ ಏಕತ್ವ ಉಂಟೆ? ಅಂಗ ಮನ ಪ್ರಾಣ ಇಂದ್ರಿಯವಿಷಯ ಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಪರತತ್ವಮೂರ್ತಿ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣನ ಚಿದ್ಘನನಿಜಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾದ ಗುಹೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆಂಬ ಶರಣಂಗೆ ಇಹಪರಂಗಳ ಪ್ರಪಂಚಿನ ಹೊದ್ದಿಕೆ ಹೊದ್ದದು ನೋಡಾ.೩

೨೧೮೯

ಶಿವಶಕ್ತಿ ಸಂಪುಟವೆಂಬುದೆಂತು ಹೇಳಿರಣ್ಣಾ, ಶಿವನೇ ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮಕನು, ಶಕ್ತಿಯೇ ಚಿತ್ತು. ಇಂತೀ ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮಕನೇ ಚಿತ್‌ಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಅರಿಯಬಲ್ಲಡೆ ಆತನೇ ಶರಣ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. * ೪

ಶರಣನು ಲಿಂಗರೂಪನು :

೨೧೯೦

ಲಿಂಗವೆ ಪತಿಯಾಗಿ, ಅನ್ಯವನರಿಯದೆ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯವಿರಹಿತನಾಗಿ, ತೆರಹಿಲ್ಲದ ಅರುಹು ತಾನಾಗಿ, ನೆರೆ ಅರುಹಿನೊಳು ನಿಬ್ಬೆರಗಾಗಿ ಹೃದಯಕಮಲಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರನೊಳಗಣ ಪರಮಸ್ನೇಹವೆರಸಿ ಅಗಲದಿಪ್ಪುದೀಗ ಶರಣಸ್ಥಲವೆಂದೆಂಬೆನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೫

೨೧೯೧

ಅನಂತಹಸ್ತ ಅನಂತಪಾದ ಅನಂತಮುಖ ಅನಂತನಯನ ಅನಂತಕರ್ಣ ಅನಂತ ಅಂಗ ಅನಂತಮಿಂಚಿನ ಲತಾ ಪ್ರಕಾಶದಂತೆ, ಅನಂತಚಂದ್ರಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶದಂತೆ, ಅನಂತವಜ್ರವೈಢೂರ್ಯಮಾಣಿಕದ ಪ್ರಕಾಶದಂತೆ, ಇಂತೀ ನಿಲವಿನ ಪ್ರಕಾಶವನು ಗರ್ಭೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು, ಆದಿ ಅನಾದಿ ಸುರಾಳ ನಿರಾಳ ಶೂನ್ಯನಿಶ್ಶೂನ್ಯದಿಂದತ್ತಲಾದ ಪರವಸ್ತು ಸ್ವಯಂಭೂವಾಗಿರ್ದ ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಶಂಭುರೂಪದಿಂ ಲೀಲಾಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಇಂತೀ ಕಳೆಯನು ಧರಿಸಿ ಘನಮಹಾಲಿಂಗವಾಗಿರ್ಪನು. ಅಂತಪ್ಪ ಘನಮಹಾಲಿಂಗವನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿ ಶ್ರೀಗುರು ಶಿಷ್ಯನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಕೊಟ್ಟ ಬಳಿಕೆ ಆ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತನುವನಡಗಿಸಿ, ಆ ತನುವಿನಲ್ಲಿ ಆ ಲಿಂಗವ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಶಿಖಿಕರ್ಪುರದ ಸಂಯೋಗದ ಹಾಗೆ ಅಂಗಲಿಂಗವೆಂಬ ಉಭಯನಾಮ ನಷ್ಟವಾಗಿರ್ಪಾತನೇ ಶಂಭು ಸ್ವಯಂಭುಗಿಂದತ್ತ ತಾನೇ ನೋಡಾ, ಶಂಭುವೆಂದಡೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಸ್ವಯಂಭುವೆಂದಡೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ. ಉಭಯದಿಂದತ್ತವೆಂದಡೆ ಭಾವಲಿಂಗ, ಅಂತಪ್ಪ ಭಾವಲಿಂಗಸ್ವರೂಪಶರಣ ತಾನೆ ನೋಡಾ ಎಂದೆನಯ್ಯಾ, ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ.೬

---

* **ಅರ್ಥ:** ಶಿವಶಕ್ತಿಗಳೆಂಬ ಭಿನ್ನಪ್ರಕೃತಿಪುರುಷಂಗಳ ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿ, ಶಿವನೆಂಬುದೇ ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮಕನೆಂದರಿದು. ಆ ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮಕನ ಚಿತ್ಪ್ರಭಾಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇ ಶಕ್ತಿ, ಅಂತು ಶಿವಚೈತನ್ಯವು ತನ್ನ ಚಿತ್‌ಪ್ರಭಾವತೆಯಿಂದ ಶರಣರೂಪಾದ ಶರಣ ತಾನೆಂದು ತನ್ನ ನಿಜವನರಿಯಬಲ್ಲಾತನೇ ಶರಣನೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

೨೯೨

ಅಂಗದ ಕಳೆ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ, ಲಿಂಗದ ಕಳೆ ಅಂಗದಲ್ಲಿ. ಅಂಗಕಳೆ ಲಿಂಗಕಳೆ ಎಂಬುಭಯವಳಿದು ತನ್ನಂಗವೆಲ್ಲವೂ ಲಿಂಗಮಯವಾಗಿ ಅಂಗಲಿಂಗ ಪದಸ್ಥನಯ್ಯ ಶರಣನು. ಮನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮನ ಬೆರಸಿ ಮನವು ಮಹಾಘನವನಿಂಬುಗೊಂಡಿಪ್ಪುದಾಗಿ, ಪ್ರಪಂಚಪದಗಳನರಿಯನಯ್ಯ ಶರಣನು. ಮನಲಿಂಗಪದಸ್ಥನಾದ ಕಾರಣ ಪ್ರಾಣದೊಡನೆ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಪ್ರಾಣ ಕೂಡಿ ಪ್ರಾಣನ ಗುಣವಳಿದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಪದಸ್ಥನಯ್ಯ ಶರಣನು. ಭಾವಬ್ರಹ್ಮವನಪ್ಪಿ ಜಾಗ್ರತ್‌ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತಿ ಎಂಬ ಸರ್ವಾವಸ್ಥೆಯನಳಿದ ಪರಮಪದಸ್ಥನಯ್ಯ ಶರಣನು. ಎಲ್ಲ ಪದಂಗಳ ಮೀರಿದ ಮಹಾಘನವನಿಂಬುಗೊಂಡ ಘನಲಿಂಗಪದಸ್ಥನಯ್ಯ ಶರಣನು. ಇಂತಪ್ಪ ಘನಮಹಿಮ ಶರಣಂಗೆ ಆವ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಇನ್ನಾರು ಸರಿಯಿಲ್ಲ, ಪ್ರತಿಯಿಲ್ಲದಪ್ರತಿಮ ಶರಣಂಗೆ, ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೭

೨೯೩

ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಇರವು ಉರಿಯ ಕೈಯ ದೀವಿಗೆಯಂತಿರ್ದಿತಯ್ಯ, ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಸುಳುಹು ಪವನನ ಕೈಯ ಪರಿಮಳದಂತಿರ್ದಿತಯ್ಯ, ಹುತಾಶನ[99]ವೆಂ[99]ಬ ಗದ್ದುಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕರ್ಪುರದರಸು ಕುಳ್ಳಿರಲು, ಅರಸು ಗದ್ದುಗೆಯ ನುಂಗಿದನೊ? ಗದ್ದುಗೆ ಅರಸನ ನುಂಗಿತ್ತೊ? ಎಂಬ ದೃಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಂಗಳ ಗದ್ದುಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಹಾಗುರುಲಿಂಗವೆಂಬರಸು ಕುಳ್ಳಿರಲು, ಲಿಂಗ ಕಂಗಳ ನುಂಗಿತ್ತೊ? ಕಂಗಳು ಲಿಂಗವ ನುಂಗಿತ್ತೋ? ಈ ಉಭಯವ ನುಂಗಿದ ಬೆಡಗಿನ ಬಿನ್ನಾಣವ ನಿಜಗುರು ಭೋಗೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಲ್ಲೇ ಕಾಣಬಹುದು. ೮

೨೯೪

ಮಂಗಳದ ಸದ್ಭಕ್ತಿಲಿಂಗ ನೀನಾಗಿರಲು ಕಂಗಳೆರ[100]ಡೂ ಅದಕೆ[100] ಉಭಯಾರ್ಥವೈ [ಲಿಂಗ] ನಿನ್ನಯ ದೀಕ್ಷೆ ಸ್ವಾನುಭಾವದಲಾಗೆ ಲಿಂಗ ನಿನ್ನಯ ಮನವು ಯೋಗಿನಾಥಾ.* ೯

99–99 ನೆಂ (ಮೂ) 100–100 ಡೊಂದಕ್ಕೆ (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಮಂಗಳವು ಎಂದರೆ ಮದುವೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ತನ್ನ ನಿಜವಪ್ಪ ಲಿಂಗವು ಶರಣನಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಯೋಗಮಪ್ಪ ಶುಭಕಾಲವೀಗ ಮದುವೆ ಎನಿಸಿತ್ತು. ಅಂತು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಲಿಂಗಾಂಗವೆರಡೂ ಕೂಡಿದ ಕೂಟಕ್ಕೆ ಭಕ್ತಿ ಎನಿಸಿತ್ತು ಎಂಬುದೀಗ ಮಂಗಳದ ಸದ್ಭಕ್ತಿಲಿಂಗ ನೀನಾಗಿರಲು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಶರಣನು ತಾನೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿಪ್ಪ ತನ್ನ ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪಿನ ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣವೆಂಬ ಉಭಯಾರ್ಥವಿಟ್ಟು ಮನಭಾವವೆಂಬೆರಡೂ ಕಣ್ಣಿಂದ ಹಿಂಗದೆ ನೋಡುತ್ತಿಹನೆಂಬುದೀಗ ಕಂಗಳೆರಡೂ ಅದಕ್ಕೆ ಉಭಯಾರ್ಥ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಶರಣನೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿ ಲಿಂಗವನೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಲಿಂಗಭಾವ ಘಟಿಸಿದ ಪರಿ ಎಂತೆಂದೊಡೆ : ಆ ಶರಣಂಗೆ ಮಹಾಘನಲಿಂಗವು ಸ್ವಾನುಭಾವದಿಂದ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾದ ಕಾರಣ ಶರಣನ ಮನಭಾವಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗದೃಕ್ಕಾಗಿದ್ದವೆಂಬುದೀಗ ಲಿಂಗ ನಿನ್ನಯ ದೀಕ್ಷೆ ಸ್ವಾನುಭಾವದಲಾಗೆ ಲಿಂಗ ನಿನ್ನಯ ಮನವು ಯೋಗಿನಾಥಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೨೧೯೫

ನಚ್ಚು ಬಿಚ್ಚದೆ ಮನ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದಂತಿದ್ದಿತ್ತು. ಲಿಂಗವೆನ್ನದು, ಜಂಗಮವೆನ್ನದು ಅದು ತಾನಾಗಿ ತಾನೇ ಭರಿತನು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗನ ಶರಣನು.+ ೧೦

೨೧೯೬

ಆದಿ ಆರರ ಭೇದ ತನುಗುಣವು ಮೂವತ್ತಾರು ಮೀರಿ ತೋರದುದು; ತೋರಿ ಮತ್ತೆ ಆರೂಢವಾದರೆ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನಿಚ್ಛೆ ಕಾಣಾ ಯೋಗಿನಾಥಾ.# ೧೧

೨೧೯೭

ಅಂಗ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತರಹರವಾಗಿ, ಮನ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ತರಹರವಾಗಿ, ಭಾವ ನಿರ್ಭಾವದಲ್ಲಿ ತರಹರವಾಗಿ ಸಮತೆ ಶಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ತರಹರವಾಗಿ, ಇರಬಲ್ಲಾತನೇ ಅಚ್ಚ ಶರಣ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.$ ೧೨

೨೧೯೮

ಸ್ಫಟಿಕದ ಘಟದೊಳಗೀಗ ಕುಟಿಲಸಂಗವ ಬಿಡು. ದಿಟಪುಟವನತಿಗಳೆಯಲುಂಟೆ ಹೇಳಾ? ವಟವೃಕ್ಷ ವಟಕೋಟಿ ಫಲವ ನುಂಗಿದ ತೆರನು ಶರಣದೇಹಿಕದೇವ ಯೋಗಿನಾಥಾ.❖ ೧೩

+ **ಅರ್ಥ:** ಮಹಾವಸ್ತು ತಾನೆ ಸ್ವಲೀಲೆಯಿಂದ ಲಿಂಗಾಂಗವೆರಡಾಯಿತ್ತು. ಅಂತಾದ ಲಿಂಗಾಂಗವೆರಡೂ ಬಿಚ್ಚಿ ಬೇರಾಗದೆ ಎರಡೂ ಕೂಡಿ ಶರಣರೂಪಾಯಿತ್ತು. ಅಂತಾದ ಕಾರಣ ಶರಣನ ಅಂಗಮನಂಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿಪ್ಪುದು. ಅಂತು ಮನಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿಪ್ಪ ಲಿಂಗವ ಶರಣನ ಮನವರಿದು ಭಿನ್ನಭಾವವದು ತನುಮನವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿರ್ದ ಶರಣನು. ಅಂತು ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿರ್ದ ಶರಣಂಗೆ ಅರಿವುದು ಮನ, ಅರುಹಿಕೊಂಬುದು ಲಿಂಗವೆಂದು ಎರಡಿಟ್ಟು ನೆನೆಯಲಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತ್ತು. ಅಂತು ಮಹಾಘನವಸ್ತು ತಾನೆ ಶರಣನೆಂಬ ಅಂಗವಾಗಿ, ಆ ಅಂಗದೊಳಗೆ ಲಿಂಗವು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ತೊಳಗಿ ತೋರುತ್ತ ಶರಣನೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿರ್ಪನೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

ಅರ್ಥ: ಅಂಗತತ್ವ ಮೂವತ್ತಾರನೊಳಕೊಂಡು ಕುರುಹದೋರದೆ ಇರ್ದ ಮಹಾಘನಲಿಂಗವ ಗುರುಕರುಣದಿಂದ ತೋರಿಸಲು, ಆ ತೋರಿದ ಮಹಾಘನಲಿಂಗದ ಮುಖವಾರುಲಿಂಗವಾದ ಭೇದವನರಿದು, ಆ ಗುರು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಆರಂಗವನರ್ಪಿಸಿ ಅಂಗಲಿಂಗವೆಂಬ ಭೇದವಳಿದು ಶರಣನೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿ, ಲಿಂಗಪದದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಶರಣ[1]ನು[1] ತನ್ನ ಸ್ವ–ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ[2] ನಡೆವ ಚಾರಿತ್ರವೆಲ್ಲ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಚಾರಿತ್ರವೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

$ **ಅರ್ಥ:** ಅಂಗಲಿಂಗ ಶರಣನ ಅಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿಪ್ಪುದು. ಅಂತು ಅಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾದಲ್ಲಿ ಮನವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅವಿರಳಜ್ಞಾನವೆಯಾಗಿಪ್ಪುದು. ಅಂತಪ್ಪ ಅವಿರಳಜ್ಞಾನವೂ ತನ್ನ ನಿಜವನೆ ಭಾವಿಸಿ, ಭಾವವಡಗಿ ನಿರ್ಭಾವವಾಗಿ, ಸಮತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಆ ಸಮತೆಯೇ ನಿಜಶಾಂತಿಯಾಗಿ ನಿಂದು ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿರಬಲ್ಲಾತ ಶರಣನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

❖ **ಅರ್ಥ:** ಸ್ಫಟಿಕದ ಘಟದಂತೆ ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನೋದಯವಾದ ಶರಣನ ಅಂಗವೆಲ್ಲವು ನಿರ್ಮಲಪ್ರಕಾಶವೆಯಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿಪ್ಪುದು. ಅಂತು ಬೆಳಗುತ್ತಿಪ್ಪ ಜ್ಞಾನಕಾಯವಾದ ಶರಣನು ಮಾಯಾಕುಟಿಲಸ್ವರೂಪ[3](ವಾ)[3]ದ ಮನೋಗುಣಂಗಳ ನೇತಿ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ, ಸ್ಫಟಿಕದ ಘಟದೊಳಗೀಗ ಕುಟಿಲ ಸಂಗವ ಬಿಡೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಅನಾತ್ಮಕವಾದ ಮನಕರಣಂಗಳ [4]ನೇತಿ[4]ಮಾಡಿ ತನ್ನಾತ್ಮಚಿತ್ಕಲಾ ಸ್ವರೂಪಚೈತನ್ಯವೇ ನಿಜಲಿಂಗವೆಂದರಿದು ಗ್ರಹಿಸಿ, ಬಿಡದೆ ಇರ್ದ ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ, ದಿಟಪುಟವನತಿಗಳೆಯಲುಂಟೆ ಹೇಳಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲ ಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶಮಯವಾಗಿ ಆ ತನ್ನ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವೇ ಲಿಂಗವೆಂದು ಅರಿದುಮರೆಯದಿಪ್ಪ ಶರಣನ ಕಾಯವೇ ಬ್ರಹ್ಮವೃಕ್ಷ. ಅಂತು ಬ್ರಹ್ಮವೃಕ್ಷವಪ್ಪ ಶರಣನ ಕಾಯದ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾಪಿಸಿ ತೋರುವ ಆಚಾರಾದಿ ಮಹಾಲಿಂಗಗಳೇ ಮುಕ್ತಿಫಲಸ್ವರೂಪಗಳಾಗಿಪ್ಪವು. ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ : ವಟವೃಕ್ಷ ಹಲವು ಫಲಂಗಳ ಗ್ರಹಿಸಿ ತೋರುತ್ತಿಹುದು, ಹಾಗೆಂಬುದೀಗ, ವಟವೃಕ್ಷ ವಟಕೋಟಿ ಫಲವ ನುಂಗಿದ ತೆರನು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಶರಣನ ದೇಹವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗದೇಹವೆಂಬುದೀಗ, ಶರಣದೇಹಿಕದೇವ ಯೋಗಿನಾಥಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

1–1 ನ (ಮೂ) 2 + ಎಂತು (ಮೂ) 3–3 ನಾ (ಮೂ) 4–4 ನೋಡಿ (ಮೂ)

೨೧೯೯

ಬಿಂದುವಿನೊಳಗೆ ನಾದಹೊಂದಿರ್ದ ಭೇದವನು, ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಶರಣ ಸಂದಿರ್ದ ಭೇದವನು ಲೋಕದ ಸಂದೇಹಿಗಳೆತ್ತ ಬಲ್ಲರೈ ರಾಮನಾಥಾ? ೧೪

ಶರಣನು ನಿರ್ಲೇಪನು :

೨೨೦೦

ನಿರಾಚರಣ ನಿರ್ಜನಿತ ನಿರ್ಲೇಪ ನಿಃಕಪಟ ನಿರ್ವಚನೀಯನನುಪಮಿಸಲಿಲ್ಲ ನಿಲ್ಲೋ. ನಿರಾಳ ನಿರ್ಮಾಯ ನಿಸ್ಸೀಮ ನಿಸ್ಸಂಗಿ ನಿರವಯನ ಅವಯವಕ್ಕೆ ತರಲಿಲ್ಲ ನಿಲ್ಲೊ. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಜಂಗಮಲಿಂಗವನುಪಮಿಸಲಿಲ್ಲ ನಿಲ್ಲೋ. ೧೫

೨೨೦೧

ಜಂಗಮ ಜಂಗಮವೆಂದರೆ ಬಾಯ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಜಂಗಮವೆ? ಜಂಗಮ ಜಂಗಮವೆಂದರೆ ಉಪಾಧಿಕನೆ? ಜಂಗಮ [ಜಂಗಮವೆಂದರೆ ಬೋಧಕನೆ? ಜಂಗಮ ಜಂಗಮವೆಂದರೆ ಆಶ್ರಿತನೆ? ಜಂಗಮ ಜಂಗಮವೆಂದರೆ ಕಾರ್ಯಕಾರಣನೆ?] ಜಂಗಮ ಜಂಗಮವೆಂದರೆ ಸ್ತ್ರೀಲಂಪಟನೆ? [ಈ ಷಡ್ಗುಣದಿಚ್ಛುಕರ] ಜಂಗಮ[ವೆಂಬೆನೆ?] ಎನ್ನೆನು. ಈ ಪಾತಕದ ನುಡಿಯ ಕೇಳಲಾಗದು. ಜಂಗಮವೆಂತಹನೆಂದರೆ : ನಿರ್ಲೇಪಕ ಜಂಗಮ, ನಿರುಪಾಧಿಕ ಜಂಗಮ, ನಿರ್ಭೇದಕ ಜಂಗಮ, ನಿರಾಶ್ರಿತ ಜಂಗಮ, [ನಿಷ್ಕಾರಣ ಜಂಗಮ], ನಿರ್ಲಂಪಟ ಜಂಗಮ. ಈ ಷಡ್ಗುಣಭರಿತನಾದಡೆ ಆತ ನಿರವಯಜಂಗಮ. ಸಾಕ್ಷಿ: "ನಿಸ್ಸಂಗಂ ನಿರಾಭಾರಂ ನಿಸ್ಸೀಮಂ ನಿರುಪಾಧಿಕಂ। ನಿರ್ದೇಹಂ ನಿರ್ಮಳಂ ನಿತ್ಯಂ ತತ್ವ ಜಂಗಮಕ್ಷಣಂ॥ ನಿಷ್ಕಳಣ ನಿರಪೇಕ್ಷಂ ನಿರ್ಮಳಂ ನಿತ್ಯಂ ನಿರ್ದೋಷಂ ನಿಷ್ಪೃಹಂ ತಥಾ॥ ಸತ್ಯಪುಣ್ಯದಯಾ ಶಾಂತಿ ತತ್ ಜಂಗಮಲಕ್ಷಣಂ॥ ಮುಗ್ಧತ್ವಂ ಮೂರ್ತಿನಾಂ ತತ್ವಂ ದೇಹಮೋಹವಿವರ್ಜಿತಃ॥ ಮಾಯಾದೇಹಮಲಂ ನಾಸ್ತಿ ತತ್ ಜಂಗಮಲಕ್ಷಣಂ॥" ಇಂತಪ್ಪ ದೇಹ ಕರಣ ಕಾರಣಮಾಡಿ ಪ್ರಭುದೇವರು ಬಸವಣ್ಣನು ಅವರಿಬ್ಬರು. ಅವರೊಕ್ಕುದ ಕೊಂಡು ನಾನು ಬದುಕಿದೆನು ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.
೧೬

೨೨೦೨

ಜಂಗಮವೇನು ಕಾಮಿಯೆ, ಕ್ರೋಧಿಯೆ, ಲೋಭಿಯೆ? ಅಲ್ಲ ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ, ಮೋಹಿಯೆ, ಮದನೆ, ಮತ್ಸರನೆ? ಅಲ್ಲ ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ, ಅಹಂಕಾರಿಯೆ, ಮಮಕಾರಿಯೆ, ಪ್ರಪಂಚಿಯೆ? ಈ ಪ್ರಕೃತಿರೂಪನಲ್ಲ, ಕಾಣಿರಯ್ಯ, ನಿಃಕಾಮಿ ನಿಃಕ್ರೋಧಿ ನಿರ್ಲೋಭಿ ನಿರ್ಮೋಹಿ ನಿರ್ಮದ ನಿರ್ಮತ್ಸರ ನಿರಹಂಕಾರಿ ನಿರ್ಮಮಕಾರಿ ನಿಃಪ್ರಪಂಚಿ ನಿರ್ಲೇಪನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧೭

೨೨೦೩

ಜಂಗಮವೇನು ಸಂಗಿಯೆ; ಭೂಭಾರಿಯೆ, ಸೀಮನೆ, ಉಪಾಧಿಕನೆ, ದೇಹಿಯೆ, ಮಲಿನನೆ, ಅನಿತ್ಯನೆ? ಅಲ್ಲ ಕಾಣಿರಯ್ಯ. ನಿಸ್ಸಂಗಿ ನಿರಾಭಾರಿ ನಿಸ್ಸೀಮ ನಿರುಪಾಧಿಕ ನಿರ್ದೇಹಿಯಯ್ಯಾ, ನಿರ್ಮಲ ನಿತ್ಯ ನಿರುಪಮ ನಿರ್ಗುಣ ನಿರಾಧಾರ ನಿರಾಲಂಬ ಸರ್ವಾಧಾರ ಸದಾ ಆನಂದಿಯೇ

ಜಂಗಮದೇವನಯ್ಯ. ಆ ಜಂಗಮವೇ ತಾನಾಗದೆ ಜಂಗಮ ಜಂಗಮವೆಂದು ನುಡಿದುಕೊಂಡು ನಡೆವರೆ ನಾಚದವರನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧೮

೨೨೦೪

ಭ್ರಮಿಯಲ್ಲ, ಉದ್ದೇಶಿಯಲ್ಲ, ನಿದ್ರೆಗೆಟ್ಟವನು, ನಿಜವನೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿಹನು. ನಿಶ್ಚಿಂತ ಶರಣ ಚಿಂತೆಗೆಟ್ಟು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂದ. ಸೀಮೆಯ ಕೆಡಿಸಿ ನಿಸ್ಸೀಮನಾದ. ಬೋಧೆಯ ಕೆಡಿಸಿ ನಿರ್ಬೋಧನಾದ. ಕಾಯವ ಕೆಡಿಸಿ ಕರ್ಮಾದಿಗುಣವಿರಹಿತನಾದ. ಆಶೆಯ ಕೆಡಿಸಿ ನಿರಾಶಕನಾದ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣಂಗೆ ಆರೂ ಸರಿ ಇಲ್ಲ. ೧೯

೨೨೦೫

ಹಣ್ಣ ಮೆದ್ದ ಬಳಿಕ ಆ ಮರನ ಆರು ತರಿದಡೇನು? ಹೆಣ್ಣ ಬಿಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಆಕೆಯನಾರು ಕೂಡಿಕೊಂಡರೇನು? ಮಣ್ಣ ಬಿಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಆ ಕೆಯ್ಯನಾರುತ್ತರೇನು? ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಅರಿದ ಬಳಿಕ, ಆ ಕಾಯವ ನಾಯಿ ತಿಂದರೇನು? ನೀರು ಕುಡಿದರೇನು? ೨೦

೨೨೦೬

ಉಷ್ಣತೆಯ ಒರತೆಯಂತೆ, ಉರಿಯ ನೆಳಲಂಗೆ, ಮಂಜಿನ ಮಳೆಯಂತೆ, ಬಿಸಿಲ ಕುದುರೆಯಂತೆ, ಬೆಟ್ಟದ ಶಬ್ದದಂತೆ ಸುಳಿವ ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥಲಿಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ. * ೨೧

೨೨೦೭

ಸಕಲಪರಿಪೂರ್ಣನಾದುದರಿಂ ಬಾಲಕನಂತೆ ತೋರುವನಯ್ಯ. ವಿಧಿನಿಷೇಧಗಳಿಲ್ಲದರಿಂದೆ ಉನ್ಮತ್ತನಂತೆ ತೋರುವನಯ್ಯ. ಜನರಂಜನ ಲಾಂಛನವಿಲ್ಲದಿರೆ ಪೈಶಾಚಿಯಂತೆ ತೋರುವನಯ್ಯ. ನಿಃಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮವೇದ್ಯನಾದುದರಿಂದ ಮೂಕನಂತೆ ತೋರುವನಯ್ಯ. ಸಕಲಾಗಮದ ಮೂರ್ತಿ ತಾನಾದುದರಿಂ ವಿದ್ವಾಂಸನೊಳ್ವೆರೆಸುವ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೆಂಬ ಮಹಮೂರ್ತಿ ಜಂಗಮನು. ೨೨

೨೨೦೮

ಉಚ್ಚಿಷ್ಟದ ಉದಕದೊಳಗೆ ಚಂದ್ರಮನ ನೆಳಲಿದ್ದರೇನು? ಆ ಚಂದ್ರಮನಾ ಉಚ್ಚಿಷ್ಟದೊಳಗಣ ಉದಕದಲ್ಲಿದ್ದಾತನೆ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ. ಸಂಸಾರದ ವ್ಯಾಪಕದೊಳಗೆ ಶರಣನ ಕಾಯವಿದ್ದರೇನೊ? ಆ ಶರಣನಾ ಸಂಸಾರದೊಳಗಿದ್ದಾತನೆ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ. ಕೆಸರೊಳಗಣ ತಾವರೆಯಂತೆ ಮರದೊಳಗಣ ಬಯಲಿನಂತೆ ಇದ್ದು ಇರನು. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನುಂಡು ಉಪವಾಸಿ, ಬಳಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ. ೨೩

---

* **ಅರ್ಥ:** ಉಷ್ಣದ ಗಮ್ಮಕ್ಕೆ ಬೆಮರ್ತು ಒರೆತ ಬೆಮರು ಭೂಮಿಯ ಒರತೆಯಂತಲ್ಲ, ಅದು ಹೇಗೆ ಹಾಗೆ; ಕಿಚ್ಚಿನ ಉರಿಯ ನೆಳಲು ಹೇಗೆ ಎಲ್ಲ ವೃಕ್ಷಂಗಳ ನೆಳಲಂತಲ್ಲ, ಅದು ಹೇಗೆ ಹಾಗೆ; ಮಂಜಿನ ಮಳೆ ಎಲ್ಲ ಮಳೆಗಳಂತಲ್ಲ, ಅದು ಹೇಗೆ ಹಾಗೆ; ಬಿಸಿಲ ಕುದುರೆ ಎಲ್ಲ ಕುದುರೆಗಳಂತಲ್ಲ, ಅದು ಹೇಗೆ ಹಾಗೆ; ಬೆಟ್ಟದ ಶಬ್ದವೆಲ್ಲ ಶಬ್ದದಂತಲ್ಲ, ಅದು ಹೇಗೆ ಹಾಗೆ, ಶರಣ ದೇಹವಿಡಿದು ಆಚರಿಸಿದಡೆಯೂ ಎಲ್ಲ ದೇಹಿಗಳಂತೆ ದೇಹಿಯಲ್ಲ; ಶರಣನು ನಿರ್ದೇಹಿ ಎಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

೨೨೦೯

ಲೋಕವಿಡಿದು ಲೋಗರ ಸಂಗದಂತಿಪ್ಪೆನು. ಆಕಾರವಿಡಿದು ಸಾಕಾರ ಸಹಿತ ನಡೆವೆನು. ಹೊರಗೆ ಬಳಸಿ ಒಳಗೆ ಮರೆದಿಪ್ಪೆನು. ಬೆಂದ ನುಲಿಯಂತೆ ಹುರಿಗುಂದದಿಪ್ಪೆನು. ಎನ್ನ ದೇವ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ಹತ್ತರೊಳಗೆ ಹನ್ನೊಂದಾಗಿ ನೀರತಾವರೆಯಂತಿಪ್ಪೆನು. ೨೪

ಶರಣನು ದ್ವೈತಾದ್ವೈತವನು ಮೀರಿದವನು :

೨೨೧೦

ಏನೆಂದೆನಲಿಲ್ಲದ ಅಖಂಡ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪರಮಾನಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ತಾನೆಂಬರಿವಿನ ಬಲದಹಂಕಾರವಿಲ್ಲಾಗಿ ಅದ್ವೈತಿಯಲ್ಲ. ಉಭಯವಿಟ್ಟರಸುವ ಗಜಬಜೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕನಾಗಿ ದ್ವೈತಿಯಲ್ಲ. ಇಂತೀ ದ್ವೈತಾದ್ವೈತವೆಂಬ ಉಭಯನಾಮನಷ್ಟವಾದ ಅಭೇದ್ಯಮಹಿಮನ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರೇ ಬಲ್ಲರು. ೨೫

೨೨೧೧

ಸಾವಯನಲ್ಲ, ಸ್ವರೂಪು ಕುರುಹಿಡನಾಗಿ. ನಿರವಯನಲ್ಲ, ನಿರೂಪ ಭಾವಿಸನಾಗಿ. ದ್ವೈತಿಯಲ್ಲ, ಸೇವ್ಯಸೇವಕನೆಂಬ ಉಭಯವಳಿದುಳಿದನಾಗಿ. ಅದ್ವೈತಿಯಲ್ಲ ನಾಹಂ ಕೋಹಂ ಸೋಹಂ ಎಂಬ ಭ್ರಮೆಯಳಿದುಳಿದನಾಗಿ. ಇಂತೀ ಸಕಲ ಭ್ರಮೆಯಳಿದು ಮಹಾಘನದಲ್ಲಿ ನಿಃಪತಿಯಾಗಿಪ್ಪ ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥಲಿಂಗಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನು. ೨೬

೨೨೧೨

ಮಾರ್ಗಕ್ರಿಯೆ ಸಂಪಾದಿಸನಾಗಿ ದ್ವೈತಿಯಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನಾದೇವ[ತು] ಮೋಕ್ಷವೆಂಬುದ ಸಂಪಾದಿಸನಾಗಿ ಅದ್ವೈತಿಯಲ್ಲ. ‘[5]ಮೀರಿ ಜಾರಿ[5]’ ಹದುಳಿಗನಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಿಯೂ ಅಲ್ಲ, ಅಪವರ್ಗಿಯೂ ಅಲ್ಲ; ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನರಿದ ಪ್ರಸಾದಿ ಶರಣ.* ೨೭

5–5 ಮೀರ ಜಾರ (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಮಲಮಾಯಾದಿಯುಕ್ತನಪ್ಪ ಜೀವ ನಾನೆಂದು ಭಿನ್ನ ಕ್ರಿಯೆಯನಾಚರಿಸಿ ಫಲಪದಂಗಳ ಪಡೆದು ಭಿನ್ನಯುಕ್ತನಾಗಿ ಮರಳಿ ಭವಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸಂಸಾರಪಂಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳುತ್ತಿಹ ಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತದ ದ್ವೈತಮಾರ್ಗವನಾಚರಿಸುವನಲ್ಲ ಶರಣ. ಜ್ಞಾನಾದೇವ[ತು] ಮೋಕ್ಷವೆಂದು, ಪುಣ್ಯಾಪಾಪವಿಲ್ಲೆಂದು, ಬ್ರಹ್ಮೋಹಂ ಎಂದು ವಾಗದ್ವೈತವ ನುಡಿದು ದೇಹವಾಸನೆಯಳಿಯಲರಿಯದೆ ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟುತಿಹ ವೇದಾಂತಮಾರ್ಗವನಾಚರಿಸುವವನಲ್ಲ ಶರಣ. ಮತ್ತೇಂತೆಂದೊಡೆ: ಸತ್ತುವೆನಿಸಿದ ಚೈತನ್ಯಬ್ರಹ್ಮವೇ ಲಿಂಗವೆನಿಸಿತ್ತು. ಆ ಲಿಂಗಸಮೇತನಾಗಿಪ್ಪ ಚಿತ್ತುವೇ ಆತ್ಮನೆಂಬ ಅಂಗವಾಗಿ ಶರಣನೆನಿಸಿ ಕಾರಣ ‘[6]ಲಿಂಗಾಂಗ[6]’ ಸಂಬಂಧದ ಅಭೇದಕ್ರಿಯೆಯನರಿದು ಆಚರಿಸಿ ಲಿಂಗವಾದ ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ ಈ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ. 6–6 ಆ (ಮೂ)

೨೨೧೩

ಪರವೇ ಹಮ್ಮಿನಿಂದ ಜೀವವಾಯಿತ್ತೆಂಬುವನೊಬ್ಬ ವಾದಿ. ಆತ್ಮನು ಪಶುಪಾಶಬದ್ಧನು. ಅನಾದಿಮಲಯುಕ್ತನೆಂಬುವನೊಬ್ಬ ವಾದಿ. ಇವರಿಬ್ಬರೂ. ತರ್ಕಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ದುಃಖಕ್ಕೊಳಗಾದವರು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಆತ್ಮನು ಅನಾದಿಮಲಸಂಬಂಧಿಯಾದೊಡೆ, ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪ ಮಲಸ್ವರೂಪ ಬಲ್ಲರೆ ನೀವು ಹೇಳಿರೇ. ಪೃಥ್ವಿಯಪ್ಪು ಕೂಡಿ ಸ್ಥೂಲತನು, ತೇಜವಾಯು ಕೂಡಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮತನು, ಅಂಬರ ಅಹಂಕಾರ ಕೂಡಿ ಕಾರಣತನು. ಈ ತನುತ್ರಯವಿಲ್ಲದಂದು, ಪಂಚತತ್ವಂಗಳು ಶಾಖೆದೋರದಂದು, ಆದಿ ಅನಾದಿ, ಸ್ವರೂಪು ಇರೂಪು, ಹಮ್ಮು ಬಿಮ್ಮು, ಯುಗ ಜುಗ, ಸುರಾಳ ನಿರಾಳವಿಲ್ಲದಂದು, ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಮಲವು ಹುದುಗಿರ್ದ ಭೇದವ ತಿಳಿದು ರೂಹಿಸಿ ಹೇಳಬಲ್ಲಡೆ ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ಎಂಬೆ. ಹಮ್ಮಿನಿಂದ ಶಿವನೇ ಜೀವನು, ಹಮ್ಮಳಿದ ಜೀವನೇ ಶಿವನಾದಡೆ, ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ ಸಂಹಾರಂಗಳೇಕಾದವು? ವಾಚ್ಯಾವಾ[7]ಚ್ಯಂ[7]ಗಳೇಕಾದವು? ಜಾತಿ ವಿಜಾತಿಗಳೇಕಾದವು? ಸ್ಥಾನಾಸ್ಥಾನಂಗಳೇಕಾದವು? ಪಕ್ಷಾಪಕ್ಷಂಗಳೇಕಾದವು? ಹೇಯಾಹೇಯಂಗಳೇಕಾದವು? ಅಂಡಜ ಸ್ವೇದಜ ಜರಾಯುಜ ಉದ್ಬಿಜವೆಂಬ ಎಂಬತ್ತುನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಜೀವಂಗಳೇಕಾದವು? ಆದಡೂ ಆಗಲಿ, ಆ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ತಥ್ಯಮಿಥ್ಯ ರಾಗದ್ವೇಷ ಹಮ್ಮು ಬಿಮ್ಮು ಮದ ಮತ್ಸರ ನಾನೀನೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಸೂತಕ ಉಂಟೆ? ಅದಲ್ಲ, ನಿಲ್ಲು, ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಹಮ್ಮು ಹೋಹ ಬಹ ಭೇದವ ತಿಳಿದು ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪವಿಲ್ಲದೆ, ಸ್ತುತಿನಿಂದೆಗಳನರಿಯದೆ, ಪಕ್ಷಾಪಕ್ಷಂಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಕಾಮ ನಿಃಕಾಮವಿಲ್ಲದೆ, ಭೀತಿ ನರ್ಭೀತಿ ಇಲ್ಲದೆ ನಿರಂಗಸ್ವರೂಪನಾದರೆ ವೇದಾಂತಿ ಎಂಬೆ. ಈ ಉಭಯದ ಭೇದವ ಹೊದ್ದರು ನಮ್ಮ ಶರಣರು, ಆದಿ ಅನಾದಿಯಿಂದತ್ತತ್ತಣ ಶರಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವನರಿವರಾಗಿ, ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಸತ್ತುವೆನಿಸಿದ ಶಬ್ದನಿಶ್ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಬಾರದ ನಿಶ್ಶೂನ್ಯಲಿಂಗವೆ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಚಿತ್ತುವೆನಿಸಿ, ನಾಮನಿರ್ನಾಮಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಸ್ವರೂಪ ನಿರೂಪಿಲ್ಲದ ಶರಣನೇ ಅಂಗವಾಗಿ, ಉಭಯಸಂಪುಟದಿಂದ ಸಕಲನಿಃಕಲವೆನಿಸಿತ್ತು. ಆ ಸಕಲನಿಃಕಲತತ್ವವೇ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯ ಸಮರಸಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದ ಲೀಲೆದೋರಲಾಗಿ ತಾನೇ ಗುರುವಾದ, ತಾನೇ ಶಿಷ್ಯನಾದ, ತಾನೇ ಲಿಂಗವಾದ, ತಾನೇ ಜಂಗಮವಾದ, ತಾನೇ ಮಂತ್ರವಾದ. ತಾನೇ ಪ್ರಸಾದವಾದ, ತಾನೇ ಸರ್ವಚೈತನ್ಯಾತ್ಮಕವಾದ ಭೇದವ ತಮ್ಮಿಂದ ತಾವೇ ಅರಿದರಾಗಿ ವೇದಾಂತಸಿದ್ಧಾಂತವೆಂಬ ವಾಗ್ಜಾಲವ ನುಡಿಯರು. [8]ಅ[8]ದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ತರ್ಕಕ್ಕತರ್ಕ್ಯರು, ಸಾಧ್ಯಕ್ಕಸಾಧ್ಯರು, ಭೇದಕ್ಕಭೇದ್ಯರು, ದ್ವೈತಾದ್ವೈತ ಮೀರಿ ನಿಂದ ನಿಜಸುಖಿಗಳಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು, ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೨೮

೨೨೧೪

ಏನೂ ಏನೂ ಇಲ್ಲದ ವಾಚ್ಯಾತೀತ ನಿರ್ನಾಮವಸ್ತು ತಾನೇ ತನ್ನ ಲೀಲಾವಿಲಾಸದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿಸಿದ ಪ್ರಭಾವದ ಸ್ಫುರಣವೇ ಮಹಾಪ್ರಕಾಶ. ಆ ಪ್ರಕಾಶದ ಆವರಣವೇ ನಿಜಾತ್ಮನು. ಆ ನಿಜಾತ್ಮನೇ ತನ್ನಿಂದಾದ ಸಮಸ್ತವಸ್ತುಗಳೆನಿಪ ತತ್ವಂಗಳಿಗೆ ತಾನೇ ಕಾರಣವಾದ. ಇದನರಿಯದೆ ಆತ್ಮಂಗೆ ಅನಾದಿಮಲ ಪಶುತ್ವ ಪಾಶಬದ್ಧನೆಂಬರು. ಅದು ಹುಸಿ. ಆ ಆತ್ಮ[9]ನು[9] ತನ್ನಿಂದ ಪ್ರವರ್ತಿಸುವ ಮಹದಾದಿ ತತ್ವಂಗಳಿಗೆ

7–7 ಕ್ಯ (ಮೂ) 8–8 ಆ (ಮೂ) 9–9 ನ (ಮೂ)

ತಾನೇ ಮೂಲಧ್ಯೇಯವಾದ ಕಾರಣ, ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿ ರೂಪವೆನಿಸಿಕೊಂಡನು. ಈ ನಿಜಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಅನಾದಿಮಲಪಾಶಂಗಳು ತಥ್ಯವಲ್ಲ. ಅದು ಕಾರಣ ಆ ಆತ್ಮನು ಮೇಲಣ ಮಹಾಲಿಂಗ.[10] ಅದು ತಾನೆ ಲಯಿಸುವುದಕ್ಕೂ [ಗಮಿ]ಸುವುದಕ್ಕೂ ತಾನೇ ಕಾರಣವಾದುದಾಗಿ ಪಡಿಪದಾರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಪರಾತ್ಪರತರವಪ್ಪ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಬೇರಾಗದ ಕಾರಣ, ಅದು ದೀಪದೀಪದ ಪ್ರಭೆಯಂತೆ, ರತ್ನಗಡಗದ ಕಾಂತಿಯಂತೆ. ಇಂತೀ ಸಹಜಸೃಷ್ಟಿಯನರಿಯದೆ ಅನಾದಿ ಆತ್ಮಂಗೆ ಪಾಶಗಳುಂಟು: ಆತ್ಮನೆಂಬ ಪಶುವಿಂಗೆ ಪಾಶವೆಂಬ ಮಾಯೆಗೆ ಪತಿ ಶಿವನೆಂಬರು. ಇಂತೀ ತೆರದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪದಾರ್ಥಂಗಳ ಹೇಳುವರು. ಸೃಷ್ಟಿ ಮೊದಲು [11]ಐಕ್ಯ[11] ಕಡೆಯಾಗಿ ಅಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಅದ್ವೈತಿಯ ಮತದಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತಿ ಎಂಬಾತನೀಗ ನಿಜಸೃಷ್ಟಿಯನರಿಯನು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: [12]'ಶಕ್ತ್ಯಧೀನ[12] ಪ್ರಪಂಚಸ್ಯ' ಎಂದುದು ಶ್ರುತಿ ಎಂಬುದನರಿದು, ಆ ಶಕ್ತಿಯ ಆಧೇಯದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ತತ್ವಂಗಳ ಪ್ರವರ್ತನೆ ವಿಶ್ವವೆನಿಸುವುದು, ಅದನರಿಯದೆ, ವೇದಾಂತಿ ದೃಗ್‌ದೃಶ್ಯವೆಂಬ; ದೃಕ್ಕೇ ವಸ್ತುವೆನಿಪ ಆತ್ಮನೆಂಬ: ದೃಶ್ಯವೇ ಮಾಯೆಯೆಂಬ. ಇದು ಹುಸಿ. ಆ ಶಕ್ತಿಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ವಿಶ್ವಪ್ರಪಂಚು. ಆ ಪ್ರಪಂಚಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಶಕ್ತಿಯ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಜಲಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಇನಬಿಂಬದಂತೆ ಬಿಂಬಿಸುವುದಾಗಿ, ಆ ಬಿಂಬವೇ ಜೀವ; ಆ ಜೀವವೇ ದೃಕ್ಕು; ಆ ಜೀವನ ಕೈಯ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಬ ವಿಷಯವೇ ಮಾಯೆ. ಈ ಎರಡರ ವ್ಯವಹಾರ ಆ ಶಕ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲವಾಗಿ, ದೃಕ್ ದೃಶ್ಯವೆಂಬ ವೇದಾಂತಿಯ ಮತವಂತಿರಲಿ, ಇಂತೀ ದ್ವೈತಾದ್ವೈತದಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸರು ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು. ದ್ವೈತಾದ್ವೈತದಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸುವ ಪ್ರವರ್ತನಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಕಾರಣವೆನಿಸಿರ್ಪರು. ಇಂತೀ ಕಾರಣವೆನಿಸಿದ ಶರಣ[13]ನ ನಿಲವೆಂ[13]ತುಟೆಂದರೆ ಸಕಲ ವಿಶ್ವವೇ ಸತಿಯರಾಗಿ, ತಾನು ತನ್ನ ನಿಜಕ್ಕೆ ಅಂಗವಾಗಿ, ಆ ನಿಜವೇ ಆತ್ಮಂಗೆ ಅಂಗವಾಗಿ ನಿಂದ ನಿಜವೇ ಪರವಸ್ತುವಿನ ಪ್ರಭಾವ. ಆ ಪ್ರಭಾವವಾದ ಶರಣನ ನಿಲವೇ ಉರಿಲಿಂಗದೇವನೆಂಬ ಗಂಡನಾಗಿ ಬಂದು [14]ತೆಗೆದಪ್ಪಿದನಾ[14]ಗಿ, ನಾ ನೀನೆಂದು ನೆರೆದರೆ ತಾನೆಯಾಗಿ, ಒಳಹೊರಗೆ ತೆರಹಿಲ್ಲದೆ ಕರತಳಾಮಳಕವಾಗಿ, ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಿ ತೋರಿದರಯ್ಯ.* ೨೯

೨೨೧೫

ಕಾಯ ನಾನೆಂದರೆ ಕರ್ಮಕಾಂಡಿ; ಸಕಲಕ್ರಿಯೆ ಈಶಾರ್ಪಣವೆಂದರೆ ಭಕ್ತಿಕಾಂಡಿ; ಸಕಲಕರ್ಮ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂದರೆ ಜ್ಞಾನಕಾಂಡಿ. ಕಾಂಡತ್ರಯವಿಲ್ಲದಖಂಡನ ತೋರಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.೩೦

---

10 + ವಾದುದು ತಾನೆ (ಮೂ) 11–11 ಅಂತ್ಯ (ಮೂ) 12–12 ಶಕ್ತಾದಿನ (ಮೂ) 13–13 ನೆಂ (ಮೂ) 14–14 ತಪ್ಪದಿಪ್ಪದಾ (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಅಖಂಡಚಿತ್‌ಪ್ರಕಾಶವನುಳ್ಳ ಮಹಾಘನಲಿಂಗವು, ತನ್ನ ಸ್ವಲೀಲೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಚಿತ್ಪ್ರಭಾಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಶಕ್ತಿಯೊಳೊಂದಂಶಮಂ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಆತ್ಮನೆಂಬ ಅಂಗವಾಗಿತ್ತು. ಅಂತಪ್ಪ ಆತ್ಮಾಂಗಸ್ವರೂಪವೇ ಶರಣನೆಂಬ ಸತಿಯಾಗಿ ಆ ಶರಣನ ನಿಜವಪ್ಪ ಮಹಾಘನಲಿಂಗವೇ ಪತಿಯಾಗಿ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧದ ಜ್ಞಾನ [15]ಕ್ರಿಯೆ[15] ನಟಿಸಿ ಭೇದವಳಿದು ಶರಣನ ಒಳಹೊರಗೆನ್ನದೆ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿ ಬೆಳಗಿ ತೋರಿ, ಅಷ್ಟವ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿದರೆ ಶರಣಂಗೆ ಲಿಂಗ ನಿಜ[ದ] ದೃಢ ಘಟಿಸಿ, ಮುನ್ನಿನಂತೆ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿಪ್ಪ ಶರಣ. ಅಂತಲ್ಲದೆ ಬರಿಯ ವೇದಾಂತದಿಂದ. ಬರಿಯ ಸಿದ್ಧಾಂತದಿಂದ ಶಿವಪದ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ. 15–15 ಕ್ರಿಯೆ (ಮೂ)

೨೨೧೬

ಬೀಜವಿಲ್ಲದೆ ಅಂಕುರವಿಲ್ಲ, ಬೀಜವಿಲ್ಲದೆ ಅಂಕುರವ ಕಾಣಬಾರದು. ಆ ಬೀಜವು ಅಂಕುರವು ಒಂದೆಂಬೆನೆ? ಒಂದಲ್ಲ, ಎರಡೆಂಬೆನೆ? ಎರಡಲ್ಲ. ಬೀಜಾಂಕುರದ ನ್ಯಾಯ ಬಿಚ್ಚಿ ಬೇರಲ್ಲ, ಬೆರಸಿ ಒಂದಲ್ಲ, ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನು. ೩೧

೨೨೧೭

ಬೀಜ ವೃಕ್ಷವ ನುಂಗಿ ತೋರಿದ ಘನವನೇನೆಂಬೆ ನೋಡಾ. ವೃಕ್ಷ ಬೀಜವ ನುಂಗಿ ತೋರಿದ ಘನವನೇನೆಂಬೆ ನೋಡಾ. ಈ ಎರಡರ ಭೇದವನುಪಮಿಸಬಾರದು. ಬೀಜವೃಕ್ಷನ್ಯಾಯ ಲಿಂಗಾಂಗಭೇದ ಬಿಚ್ಚಿ ಬೇರಿಲ್ಲ, ಬೆರಸಿ ಒಂದಲ್ಲ, ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೩೨

ಶರಣನು ದುಃಖರಹಿತನು :

೨೨೧೮

ಸ್ವಸ್ಥಾನ ಸುಸ್ಥಿರವ ಸುಮನಮಂಟಪದೊಳಗೆ ನಿತ್ಯನಿರಂಜನಪ್ರಭೆಯ ಬೆಳಗು. ಶಿವಯೋಗಾನುಭಾವವು ಏಕಾರ್ಥವಾಗಿ, ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಅನುಪಮ ಸುಖಿಯಾಗಿರ್ದನು. ೩೩

೨೨೧೯

ತುಂಬಿದುದು ತುಳುಕದು ನೋಡಾ. ನಂಬಿದುದು ಸಂದೇಹಿಸದು ನೋಡಾ. ಒಲಿದುದು ಓಸರಿಸದು ನೋಡಾ. ನೆರೆಯರಿದುದು ಮರೆಯದು ನೋಡಾ. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ನೀನೊಲಿದ ಶರಣಂಗೆ ನಿಸ್ಸೀಮ ಸುಖವಯ್ಯ. ೩೪

೨೨೨೦

ಅತಿಶಯವನತಿಗಳೆದು ನಿರತಿಶಯಸುಖದೊಳಗೆ ಪರಮಸುಖಿಯಾಗಿಪ್ಪವರಾರು ಹೇಳಾ? ನಿಜದ ನಿರ್ಣಯವನರಿದು. ಭಜನೆ ಭಾವನೆಯಳಿದು, ತ್ರಿಜಗಪತಿಯಾಗಿಪ್ಪವರಾರು ಹೇಳಾ? ಕೋಡಗದ ಗಮನದೊಳಗೆ ಮನವಿರಹಿತನಾಗಿ, ಗಮನಗೆಡದಿಪ್ಪವರಿನ್ನಾರು ಹೇಳಾ? ಹಗೆಯ ಹೊಕ್ಕು ಹಗೆಯಳಿದು ಸುಖಿಯಾಗಿ, ತನಗೆ ತಾ ಕೆಳೆಯ[16]ಪ್ಪರಾರು ಹೇಳಾ? ಒಳಹೊರಗು ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗವಾಗಿರಬಲ್ಲ ಪರಮಾ[17]ರ್ಥ[17]ರಾರು ಹೇಳಾ? ಕಲಿದೇವ[ರದೇವ] ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನ ನಿಲವನರಿದು ಶರಣೆಂದು ಸುಖಿಯಾದೆನು.* ೩೫

---

16 + ರ (ಮೂ) 17–17 ತ್ಮ (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಅತಿಶಯವೆಂದರೆ ಸ್ಥೂಲಸ್ವರೂಪವಾದ ಚತುರ್ವಿಧಪದಂಗಳು. ನಿರತಿಶಯವೆಂದರೆ ತನ್ನ ನಿಜಸ್ವಭಾವ[18]ದ[18]ಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯವಾಗಿಪ್ಪ ಶಿವಪದವು. ಅಂತು ಅನಿತ್ಯವಾಗಿರ್ದ ಚತುರ್ವಿಧಪದನೊಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ನಿತ್ಯವಾದ ಶಿವಪದವ ಅಂತರಂಗದಲರಿದು ಸುಖಿಸುತ್ತಿರ್ಪ ಇರವು ಸುಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಶರಣಂಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರಿಗೆಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದೀ ಅತಿಶಯವನತಿಗಳೆದು ನಿರತಿಶಯಸುಖದೊಳಗೆ ಪರಮಸುಖಿಯಾಗಿಪ್ಪವರಾರು ಹೇಳಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಲಿಂಗವ ಭಿನ್ನವಿಟ್ಟು ಭಾವಿಸಿ→

18–18 ವ (ಮೂ)

೨೨೨೧

ಘನಸುಖ ಮಹಾಸುಖವ ಮುಟ್ಟಲು ಸಮುಸುಖಂಗಳ ಸಮಯಿಸಬಲ್ಲ, ಸುಖವನಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಯ್ದು ಸೂಡಕಟ್ಟಬಲ್ಲ, ನಾಗಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನರಾಮೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಸುಖಿಸಬಲ್ಲ ಸುಖವನು.
೩೬

ಬಂಕಣ್ಣಯ್ಯಗಳ ವಚನ*

೨೨೨೨

ಎರಡೆಂಬತ್ತು ಕೋಟಿ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯದರ್ಥವನು ಈ ಒಂದು ವಚನದಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಷೇಪಿಸಿ ಇದ್ದಿತ್ತು. ಈ ವಚನದನುಭಾವ ಅನಾದಿಶರಣಗಲ್ಲದೆ ಆರಿಗೂ ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಗುರುವಿಗೆ ಗುರು ಉಂಟು. ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಲಿಂಗ ಉಂಟು; ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ, ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ, ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ. ಈ ತ್ರಿವಿಧವೂ ನಾಸ್ತಿಯಾದ ಮಹಾಮಹಿಮಂಗೆ ಗುರು ಉಂಟು, ಲಿಂಗ ಉಂಟು, ಜಂಗಮ ಉಂಟು. ಇದರ ಶಾಶ್ವತಸ್ವರೂಪವೆಂತೆಂದೊಡೆ : ಮರ್ಕಟ ಪಿಪೀಲಿಕ ವಿಹಂಗ ಕುಕ್ಕಟ ಶ್ವಾನ ಗಜ ಈ ಷಡ್ವಿಧ ಶರಣಂಗೆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಪೂರ್ವದ ವಚನಾರ್ಥದಲ್ಲಿಹುದು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಮರ್ಕಟನು ಆವುದಾನೊಂದು ಫಲವಸ್ತುವ ಕೈಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ವಾಸಿಸಿ ನೋಡಿ ಪಕ್ವವಾದುದ ಹಿಡಿದು ಅಪಕ್ವವಾದುದ ಬಿಡುವುದು, ಶರಣ ತನ್ನಂತರಂಗಕ್ಕೆ ಸರಿಬಂದುದ ಹಿಡಿವನು ಸರಿಬಾರದುದ ಬಿಡುವನು. ಪಿಪೀಲಿಕನು ಮರವ ಮೊದಲು ವಾಸಿಸಿನೋಡಿ, ಆ ಮರದ ಮೇಲಿಹ ಫಲಕೆ ಮೋಹನಂಗೈದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಫಲದ ರಸವ ಸೇವಿಸುವುದು. ಅದು ಕಾರಣ ಗುರುವಿರಲು ಶಿಷ್ಯನಾದೆನೆಂದು ಬರಲು ಆ ಶಿಷ್ಯನ ವಾಸನಧರ್ಮವನರಿದು ಆತನಲ್ಲಿಹ ಅಜ್ಞಾನವ

→ಪೂಜಿಸಿ ಫಲಪದಂಗಳ ಪಡೆಯಲೊಲ್ಲದೆ ಶಿವ ತಾನೆಂದು ತನ್ನ ನಿಜವನರಿದು ಶಿವನಾಗಿಪ್ಪ ಶಿವಭಾವ ಶರಣಂಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ, ನಿಜವ ನಿರ್ಣಯವನರಿದು ಭಜಿಸಿ ಭಾವನೆಯಳಿದು ತ್ರಿಜಗಪತಿಯಾಗಿಪ್ಪವರಾರು ಹೇಳಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಕೋಡಗದ ಗಮನವೆಂದಡೆ ಮರ್ಕಟಜ್ಞಾನವಪ್ಪ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಜ್ಞಾನ. ಅಂತಪ್ಪ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ತನುಮನಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಲಿಂಗಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನಕ್ರಯೆಯಿಯನರಿಯದೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಿಪ್ಪುದು ಶರಣಂಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ, ನಿಜದ ನಿರ್ಣಯವನರಿದು ಭಜಿಸಿ ಭಾವನೆಯಳಿದು ತ್ರಿಜಗಪತಿಯಾಗಿಪ್ಪವರಾರು ಹೇಳಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಕೋಡಗದ ಗಮನವೆಂದಡೆ ಮರ್ಕಟಜ್ಞಾನವಪ್ಪ ಷಟ್‌ಸಟಜ್ಞಾನ. ಅಂತಪ್ಪ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ತನುಮನಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ, ಲಿಂಗಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆಯನರಿಯದೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಿಪ್ಪುದು ಶರಣಂಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ, ಕೋಡಗದ ಗಮನದೊಳಗೆ ಮನವಿರಹಿತನಾಗಿ [ಗಮನಗೆಡದಿ]ಪ್ಪವರಿನ್ನಾರು ಹೇಳಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಶರಣಂಗೆ ಹಗೆಯಾಗಿಪ್ಪವು ಅಜ್ಞಾನ ಮಾಯಾ ದೇಹಕರಣಂಗಳು. ಆ ಅಜ್ಞಾನ ಮಾಯ ದೇಹಕರಣಂಗಳಿಗೆ ಹಗೆಯಾಗಿಪ್ಪನು ಚಿತ್ರಭಾಲಿಂಗವು. ಅಂತಪ್ಪ ಚಿತ್‌ಪ್ರಭಾಲಿಂಗದ ಒಳಹೊಕ್ಕ ಶರಣನು ಅಜ್ಞಾನ ಮಾಯಾದೇಹಕರಣಗಳೆಲ್ಲವನಳಿದು ನಿತ್ಯಸುಖಿಯಾಗಿಪ್ಪನೆಂಬುದೀಗ, ಹಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಹಗೆಯಳಿದು ಸುಖಿಯಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಅಂಗ ಭಾವವಳಿದು ತಾನೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿ ಲಿಂಗವನರ್ಚಿಸುತ್ತಿಪ್ಪುದು ಶರಣಂಗಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ, ತನಗೆ ತಾ ಕೆಳೆಯಪ್ಪವರಾರು ಹೇಳಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಜ್ಞಾನಕ್ರೀಯಿಂದ ಒಳಹೊರಗು ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗವಾಗಿ ಲಿಂಗದ ಘನಸುಖವ ಸುಖಿಸುವನು ಶರಣನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲವೆಂದರಿದು ಶರಣನ ಪಾದಕ್ಕೆ ಶರಣುವೊಕ್ಕುವರೆಲ್ಲರೂ ಮುಕ್ತರೆಂಬುದೀಗ, ಒಳಹೊರಗು ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗವಾಗಿ ಇರಬಲ್ಲ ಪರಮಾರ್ಥರಾರು ಹೇಳಾ ಕಲಿದೇವರ ದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನನರಿದು ಶರಣೆಂದು ಸುಖಿಯಾದೆನು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. * ಶರಣನ ಲಕ್ಷಣಗಳು (ಮೂ)

ಶೋಧಿಸುವನಾದ ಕಾರಣ ಮರ್ಕಟ ಪಿಪೀಲಕ ಇವೆರಡೂ ಶರಣಂಗೆ ಗುರುಸ್ವರೂಪ ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ವಿಹಂಗ ಕುಕ್ಕುಟವೆರಡು ಶರಣಂಗೆ ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪೆಂದು ಪೂರ್ವವಚನಾರ್ಥದಲ್ಲಿಹುದು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : ವಿಹಂಗ ಎಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿರ್ದಡೂ ನೆನೆದಲ್ಲಿ ಆ ಫಲವನರಿವುದು. ಆ ಹಾಂಗೆ ಶರಣ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನರಿದ ಕಾರಣ ಕುಕ್ಕುಟ ಸಮಯವರಿದು ಎಚ್ಚರಿಹುದು. ಶರಣ ತನ್ನ ಪ್ರಾರಬ್ಧಸ್ಥಾನವನರಿದ ಕಾರಣ ವಿಹಂಗ ಕುಕ್ಕುಟ ಶರಣಂಗೆ ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪವೆನಬೇಕಾಗುವುದು. ಶ್ವಾನ ಗಜ ಎರಡು ಶರಣಂಗೆ ಜಂಗಮಸ್ವರೂಪೆಂದು ಪೂರ್ವ ವಚನಾರ್ಥದಲ್ಲಿಹುದು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ವಿಹಂಗ ಎಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿರ್ದಡೂ ನೆನೆದಲ್ಲಿ ಆ ಫಲವನರಿವುದು. ಆ ಹಾಂಗೆ ಶರಣ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನರಿದ ಕಾರಣ ಕುಕ್ಕುಟ ಸಮಯವರಿದು ಎಚ್ಚರಿಹುದು. ಶರಣ ತನ್ನ ಪ್ರಾರಬ್ಧಸ್ಥಾನವನರಿದ ಕಾರಣ ವಿಹಂ ಕುಕ್ಕುಟ ಶರಂಗೆ ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪವೆನಬೇಕಾಗುವುದು. ಶ್ವಾನ ಗಜ ಎರಡು ಶರಣಂಗೆ ಜಂಗಮಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಪೂರ್ವ ವಚನಾರ್ಥದಲ್ಲಿಹುದು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : ಶ್ವಾನ ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ವಾಗ ತನ್ನ ಆದಿ ಮಧ್ಯವಸಾನವರಿಯುತ್ತಿಹುದು. ಶರಣ ತನ್ನ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ವಿಸ್ತಾರವನರಿದು ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿಹನಾಗಿ ಶ್ವಾನ ಜಂಗಮಸ್ವರೂಪವೆನಬೇಕು. ಗಜ ಮಲೆಯೊಳಗಿಂದ ಪುರದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ಆ ಪುರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸುಖಿಯಾಗಿರ್ದಡೂ ತನ್ನ ಮಲೆಯ ನೆನೆವುತ್ತಿಹುದು. ಆ ಜಂಗಮ ಮೊದಲು ಪರಬ್ರಹ್ಮದಿಂದ ದೇಹವಿಡಿದು ಬಂದನಾಗಿ, ಆ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸುಖಿಯಾದಡೂ, ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವನೆ ನೆನೆವುತ್ತಿಹನು. ಅದು ಕಾರಣ ಮನವೇ ಮರ್ಕಟ, ಅರಿವೆ ಪಿಪೀಲಿಕ, ಮಹಾಜ್ಞಾನವೇ ವಿಹಂಗ, ನಿತ್ಯ ಎಚ್ಚರಿಹುದೇ ಕುಕ್ಕುಟ, ತನ್ನ ತಾನರಿವುದೇ ಶ್ವಾನ, ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯೇ ಗಜ. ಇಂತೀ ಷಡ್ವಿಧವ ಬಲ್ಲಾತನೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗಯ್ಯ. ೩೭

೨೨೨೩

ಪೃಥ್ವಿ ಸಕಲವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿಪ್ಪಂತೆ ಶಿವಯೋಗಿ ಸಮಾಧಾನಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಅಪ್ಪುವಿನ ನಿರ್ಮಲದಂತೆ ಶಿವಯೋಗಿ ನಿರ್ಮಲನಾಗಿರಬೇಕು. ಪಾವಕ ಸಕಲ ದ್ರವ್ಯಂಗಳ ದಹಿಸಿಯೂ ಲೋಪವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಶಿವಯೋಗಿ ನಿರ್ಲೇಪಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ವಾಯು ಸಕಲದ್ರವ್ಯಂಗಳ ಸ್ಪರ್ಶನವ ಮಾಡಿಯೂ ಆ ಸಕಲದ ಗುಣವ ಮುಟ್ಟದ ಹಾಗೆ ಶಿವಯೋಗಿ ಸಕಲಭೋಗಂಗಳನುಭೋಗಿಸಿ ಸಕಲದ ಗುಣಂಗಳ ಮುಟ್ಟಿಯೂ ಮುಟ್ಟದೆ ನಿರ್ಲೇಪಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಆಕಾಶವು ಸಕಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿಹ ಹಾಗೆ ಶಿವಯೋಗಿಯು ಸಕಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿರಬೇಕು. ಇಂದುವಿನಂತೆ ಶಿವಯೋಗಿ ಸಕಲ[19](ದ)[19]ಲ್ಲಿ ಶಾಂತನಾಗಿರಬೇಕು. ಜ್ಯೋತಿ ತಮವನಳಿದು ಪ್ರಕಾಶವ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಶಿವಯೋಗಿ ಅವಿದ್ಯೆಯ ತೊಲಗಿಸಿ ಸುವಿದ್ಯೆಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಕಾರಣ ಸದ್ಗುರುಪ್ರಿಯ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರನ ಕರುಣವ ಹಡೆದ ಶಿವಯೋಗಿಗಿದೇ ಚಿಹ್ನವು. ೩೮

೨೨೨೪

ಆನು ನೀನು, ಅರಿದೆ ಮರೆದೆ, ಅಳಿದೆನುಳಿದೆನೆಂಬ ಸಂಶಯ ಭ್ರಮೆ, ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮವೆಂಬ ವಿಪರೀತ ಭ್ರಮೆ, ಅಂತರ್ಮುಖಭ್ರಮೆ, ಬಹಿರ್ಮುಖಭ್ರಮೆ, ಅನೃತಭ್ರಮೆ, ಸತ್ಯಭ್ರಮೆ, ತತ್ವ ಅತತ್ವವೆಂಬ

19–19 ರ (ಮೂ)

ವಿವೇಕಭ್ರಮೆ, ಪುಣ್ಯ ಪಾಪ ಸ್ವರ್ಗ ನರಕ ಬಂಧ ಮೋಕ್ಷ ಪ್ರವರ್ತನ ನಿವರ್ತನ ಆದಿಯಾದ ಕರ್ಮಭ್ರಮೆ, ಹುಸಿ ಜೀವ ಪರಮರೈಕ್ಯರೆಂಬ ಅನುಸಂಧಾನಭ್ರಮೆ, ಯೋಗದಾಗು ಸಿಲುಕುಭ್ರಮೆ, ನಿತ್ಯಭ್ರಮೆ ಅನಿತ್ಯಭ್ರಮೆ, ವಾಗದ್ವೈತಭ್ರಮೆ, ಅದ್ವೈತಭ್ರಮೆ, ಯಂತ್ರಭ್ರಮೆ, ತಂತ್ರಭ್ರಮೆ, ನಾಹಂಭ್ರಮೆ, ಕೋಹಂಭ್ರಮೆ, ಸೋಹಂಭ್ರಮೆ, ಚಿದೋಹಂಭ್ರಮೆ, ತತ್ವಸಹಕರಣವೇಷ್ಠಿತ ಜಗಕ್ಕೆಲ್ಲ ಮಾಯಾಮಯ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣಂಗೆ ಆವ ಭ್ರಮೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ೩೯

ಜಂಗಮದ ಮಹತ್ವ :

೨೨೨೫

ಜಂಗಮವೇ ಜಗತ್ಪಾವನ. ಆ ಜಂಗಮದ ನೆನಹೇ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಅವರ ತನುವೇ ಎನ್ನ ಕಾಯವಾಯಿತ್ತು. ಅವರ ದರುಶನವೇ, ಎನಗೆ ಪರುಷವಾಯಿತ್ತು. ಆ ಪರುಷವಿಡಿದು ಮನವ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಕನಸು ಕಳವಳಿಕೆ ಹೆಸರುಗೆಟ್ಟು ಹೋದವಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಜಂಗಮದಿಂದ ಅಪ್ಪಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರಾ. ೪೦

೨೨೨೬

ಜಂಗಮದ ಗುಣವನು, ಜಂಗಮದ ಭೇದವನು, ಜಂಗಮದ ರೂಪನು ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ, ಜಂಗಮವೆಂದರೆ ಪರಮಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪನು. ಒಂದಿನ ಉಂಟಾಗಿ ಒಂದಿನವಿಲ್ಲದ ಉಪಜೀವಿತನಲ್ಲ ಕಾಣಿರೋ, ಸತ್ತುಚಿತ್ತಾನಂದಭರಿತನು. ಭಕ್ತನ ಪ್ರಾಣವೇ ತಾನಾಗಿದ್ದ ನಿತ್ಯಪರಿಪೂರ್ಣ ಜಂಗಮದೇವನೆಂದರಿಯಲು ಯೋಗ್ಯ ಕಾಣಿರೋ, ಆ ಘನಚೈತನ್ಯವೆಂಬ ಜಂಗಮವ ಮನೋಭಾವದಲ್ಲಿ ಆರಾಧಿಸಿ ಸುಖಿಯಾದೆನು ಕಾಣಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೪೧

೨೨೨೭

ಒಟ್ಟಬಯಲೆಲ್ಲ ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡರೆ ಸ್ವರ್ಗಮರ್ತ್ಯಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಠಾವಿನ್ನೆಲ್ಲಿಯದೊ? ಮೇಘದ ಜಲವೆಲ್ಲ ನಿರ್ಮಳ ಮುತ್ತಾದರೆ ಸಪ್ತಸಾಗರಕ್ಕೆ ಉದಕವಿನ್ನೆಲ್ಲಿಯದಯ್ಯ? ಕಷ್ಟಜೀವಿ ಮಾನವರೆಲ್ಲ ನೆಟ್ಟನೆ ಶಿವಜ್ಞಾನಿಗಳಾದರೆ ಭವದ ಬೆಳೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯದಯ್ಯ? ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಕ್ಕೊಬ್ಬ ಭಕ್ತ, ಕೋಟಿಗೊಬ್ಬ ಶರಣ. ೪೨

ಜ್ಞಾನ

ಜ್ಞಾನದ ಕಾರ್ಯಗಳು :

೨೨೨೮

ಅನಲಂಗೆ ಉರಿ ಉಷ್ಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತೃಣ ಕಾಷ್ಠಗಳ ಸುಡುವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೊ? ಆತ್ಮಂಗರುಹಿಲ್ಲದಿರೆ ಬಂಧಮೋಕ್ಷಕರ್ಮಂಗಳ ಹಿಂಗುವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೊ? ಇಂತೀ ದ್ವಂದ್ವಗಳನರಿದು ಮರೆದಲ್ಲಿ ಮನಸಂದಿತ್ತು ಮಾರೇಶ್ವರಾ. ೧

೨೨೨೯

ರಾಜನ ಭಕ್ತಿ ತಾಮಸದಿಂದ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಪಂಡಿತನ ಯುಕ್ತಿ ಖಂಡನವಿಲ್ಲದೆ ನಿಂದಿತ್ತು. ಸುಸಂಗಿಯ ನಿರಂಗವು ದುಸ್ಸಂಗದಿಂದಲೇ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಪತಂಗನಂತಾಗದ ಮುನ್ನವೆ ನಿನ್ನ ನೀನರಿ. ಅರಿದಡೆ ನಿನಗಿದಿರಿಲ್ಲ. ಮನಸಂದಿತ್ತು ಮಾರೇಶ್ವರಾ. ೨

೨೨೩೦

ಏನನೋದಿ ಏನ ಕೇಳಿ ಏನ ಹೇಳಿದಡೇನು ಫಲ, ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ವಸ್ತುವ ತಾನರಿಯದನ್ನಕ್ಕರ? ಚಿನ್ನದ ತೊಡಹದ ತಾಮ್ರದಂತೆ ಒಳಗೆ ಕಾಳಿಕೆ ಬಿಡದು. ನುಣ್ಣಗೆ ಬಣ್ಣಗೆ ನುಡಿವ ಅಣ್ಣಗಳೆಲ್ಲರು ಕಣ್ಣುಗಾಣದೆ ಕಾಡಬಿದ್ದರು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ, ನಿಮ್ಮನರಿಯದ ಅಂಧಕರೆಲ್ಲರು.೩

೨೨೩೧

ಅರಿದು ಮಾಡುವುದು ಗುರುಭಕ್ತಿ, ಅರಿದು ಮಾಡುವುದು ಲಿಂಗಭಕ್ತಿ, ಅರಿದು ಮಾಡುವುದು ಜಂಗಮಭಕ್ತಿ, ಅರಿವೆಯಿಂದ ಕಾಂಬುದು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ. ೪

೨೨೩೨

ಅಯ್ಯಾ ಕೊರಡು ಕೊನರಾಗಬಲ್ಲುದೆ? ಬರಡು ಹಯನಾಗಬಲ್ಲುದೆ? ಕುರುಡಂಗೆ ಕನ್ನಡಿಯ ತೋರಿದರೆ ನೋಡಬಲ್ಲನೆ? ಮೂಗಂಗೆ ರಾಗವ ಹೇಳಿದರೆ ಹಾಡಬಲ್ಲನೆ? ಲೋಗರಿಗೆ ಉಪದೇಶವ ಹೇಳಿದರೆ ಶಿವಸತ್ಪಥದ ಹಾದಿಯ ಬಲ್ಲರೆ? ಇದು ಕಾರಣ ಶಿವಸತ್ಪಥದ ಆಗೆಂಬುದು ಶಿವಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ನಂಗಲ್ಲದೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ ಕಾಣಾ; ಅಸಾಧ್ಯ, ನಿರವಯ ಶೂನ್ಯವಸ್ತುವಿನೊಳಗಣ ಸತ್ಪಥ ನಿಜೈಕ್ಯವು ಅವಿವೇಕಿಗಳಿಗೆ ಅಳವಡುವುದೇ ನಿಮ್ಮವರಿಗಲ್ಲದೆ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ? ೫

೨೨೩೩

ಜೀವಕುಳ ಕಳೆಯಿತ್ತು. ಜ್ಞಾನಕುಳ ಉಳಿಯಿತ್ತು. ಭವಪಾಶ ಹರಿಯಿತ್ತು. ಅಜ್ಞಾನ ಹಿಂಗಿತ್ತು. ಎಲೆ ಗೋಪತಿನಾಥ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ನಿಮ್ಮತ್ತ ಮನವಾಯಿತ್ತೆನಗೆ, ಕೃಪೆಮಾಡು ಕೃಪೆಮಾಡು ಶಿವಧೋ ಶಿವಧೋ. ೬

೨೨೩೪

ಹಿಂದಣ ಭವಸಾಗರವನು ದಾಂಟಿದೆ, ಮುಂದಣ ಮುಕ್ತಿಪಥಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನವಂಕುರಿಸಿತ್ತು. ಇನ್ನಂಜೆನಂಜೆನಯ್ಯ. ಎನ್ನ ಮನೋಮೂರುತಿಯಪ್ಪ ಚಂಡೇಶ್ವರನ ಕಾರುಣ್ಯವಾಯಿತ್ತು. ಗೆದ್ದೆ ಗೆದ್ದೆ ಮಹಾಮಾಯೆಯ. ೭

೨೨೩೫

ಬಿಸಜತಂತುವಿನ ಸಂಚದಿಂದ ಮದಗಜ ಬಂಧವಡೆಯಬಲ್ಲುದೆ? ತರಗೆಲೆ ಮುಸುಕಿದಡೆ ದಾವಾನಲ ಕೆಡಬಲ್ಲುದೆ? ಮಂಜಿನ ಫೌಜು ಸೂರ್ಯನ ಮುತ್ತಬಲ್ಲುದೆ? ನಿಮ್ಮನರಿದಾತಂಗೆ ಪುಣ್ಯಪಾಪ ಕರ್ಮ ಲೇಪಿಸಬಲ್ಲುದೆ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ? ೮

೨೨೩೬

ಅಗ್ನಿ ರಜ್ಜುವಿನಿಂದ ಕಟ್ಟುವಡೆವುದೆ ಅಯ್ಯ? ಸೂರ್ಯನ ಕತ್ತಲೆ ಬಾಧಿಸಲಾರ್ಪುದೆ ಅಯ್ಯ? ಆಕಾಶವು ರಜಧೂಮ್ರಗಳಿಂದ ಮಲಿನವಹುದೆ ಅಯ್ಯ? ನಿನ್ನನರಿದ ಶಿವಯೋಗಿಗೆ ಸಂಸಾರ ಬಂಧಿಸಬಲ್ಲುದೆ ಹೇಳಾ ನಿಜಗುರುಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ? ೯

೨೨೩೭

ಅಯ್ಯಾ, ತನ್ನ ತಾನರಿದಡೆ ತಾನೆ ಭಕ್ತ, ತಾನೆ ಮಹೇಶ್ವರ, ಪ್ರಸಾದಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ಶರಣ, ಐಕ್ಯ ನೋಡಾ. ತನ್ನಿಂದಧಿಕಮಪ್ಪ ಘನವಿಲ್ಲಾಗಿ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಬ್ರಹ್ಮ ತಾನೆ. ನಾದಬಿಂದುಕಳಾತೀತ ಮಹಾಘನಲಿಂಗೈಕ್ಯ ತಾನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರುಂಟು ಹೇಳಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಅಗೋಚರ ಅಗಮ್ಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ?೧೦

೨೨೩೮

ಅಯ್ಯಾ, ತನ್ನ ನಿಜದಲ್ಲಿ ತಾ ನಿಂದು ನೋಡಿದಡೆ ತಾನೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಭಾವಲಿಂಗ ಆಚಾರಲಿಂಗ ಗುರುಲಿಂಗ ಶಿವಲಿಂಗ ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಮಹಾಲಿಂಗ ನಿಃಕಳಲಿಂಗ ನಿಃಶೂನ್ಯಲಿಂಗ ನಿರಂಜನಲಿಂಗ ಅಣು ಮಹದಣು ಪರಮಾಣು ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯಲಿಂಗಪ್ರಭು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಅಗೋಚರ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೧

೨೨೩೯

ತನ್ನ ನಿಜಾಚರಣೆಯ ನಿಲುಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂದು ನೋಡಿದರೆ ತಾನೇ ಗುರುತತ್ವ, ತಾನೇ ಚರತತ್ವ, ಪರತತ್ವವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಉಂಟೆಂಬ ಭ್ರಾಂತುಭ್ರಮಿತರ ನಾನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಅಗಮ್ಯ ಅಗೋಚರ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ? ೧೨

೨೨೪೦

ಭೂಮಿ ನಿನ್ನದಲ್ಲ, ಹೇಮ ನಿನ್ನದಲ್ಲ, ಕಾಮಿನಿ ನಿನ್ನವಳಲ್ಲ, ಅದು ಜಗಕ್ಕಿಕ್ಕಿದ ವಿಧಿ. ನಿನ್ನೊಡವೆ ಎಂಬುದು ಜ್ಞಾನರತ್ನ. ಅಂತಪ್ಪ ದಿವ್ಯರತ್ನವ ಕೆಡೆಗುಡದೆ ಆ ರತ್ನವ ನೀನಲಂಕರಿಸಿದೆಯಾದಡೆ ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಸಿರಿವಂತರಿಲ್ಲ ಕಾಣಾ ಎಲೆ ಮನವೆ. ೧೩

೨೨೪೧

ನರನ ಮುಟ್ಟಿ ಓಲೈಸಿದಲ್ಲಿ ಪರಿಪರಿಯ ಪದಂಗಳುಂಟು, ಪರಶಿವಮೂರ್ತಿಯನರಿದಲ್ಲಿ ಇಹಪರದಲ್ಲಿ ಪರಮಸುಖ ಉಂಟು. ಇದೇ ಪರತರದಿರವು. ಅಮರೇಶ್ವರಲಿಂಗವ ಬೆರಸಬಲ್ಲಡೆ [20]ಅ[20]ದೇ ಸುಖ.೧೪

20–20 ಇ (ಮೂ)

೨೨೪೨

ಅರಿತವನೆಂತು ಸತ್ತನು? ಅರಿತವನೆಂತು ಹುಟ್ಟಿದನು? ಅರಿತವನೆಂತು ಅಘೋರಪಾಶಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದನು? ಅರಿತವನೆಂತು ಸುಖಿಯಾದನು? ಅರಿತವನೇ ಚಿರಂಜೀವಿ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೫

೨೨೪೩

ಪ್ರಾಣಕ್ಕೂ ಲಿಂಗಕ್ಕೂ [21]ಅ[21]ನುಸಂಧಾನವ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬಲ್ಲಿ ಮಣಿಯ ವಿರಳದಲ್ಲಿ ಏರುವ ನೂಲೆ? ರಾಗಾದಿ ವ್ಯಾಮೋಹ ತ[22]ಥ್ಯ[22]ಮಿ[22]ಥ್ಯ[22] ನಿಶ್ಚಯವಾದಲ್ಲಿಯೇ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಅನುಸಂಧಾನವಾದ ಚಿತ್ತವ ಸನ್ನೆ ಸಂಜ್ಞೆಯ ಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಯುಧದಲ್ಲಿ ಗಾಯವಾದ ಆತ್ಮನ ಸ್ವಸ್ಥದಂತೆ, ಅರಿದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಯಾಹೀನ ಮಲಕರ್ಮವ ಬಿಟ್ಟುದು, ವೀರಶೂರ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವನರಿದುದು.* ೧೬

೨೨೪೪

ಕೇಶಪಾಶಂಗೆಡಲಿ ಸಾಸಿರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ದೇಶವಿದ್ದೇಶವಾಗಿಪ್ಪ ಹದನಾ, ಸಾಸಿರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದ ಮಂತ್ರ ನಾನು ನೀನಾದೆನ್ನೈ ಯೋಗಿನಾಥಾ.+ ೧೭

೨೨೪೫

ಅವಧಿಜ್ಞಾನ ಅಂತರಿಕ್ಷಜ್ಞಾನ ಪವನಜ್ಞಾನ ಪರಮಸ್ವರೂಪಜ್ಞಾನ ಪರಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ ಪರತತ್ವಜ್ಞಾನ ಸ್ವಾನುಭಾವಜ್ಞಾನ, ಸರ್ವಪರಿಪೂರ್ಣದಿವ್ಯಜ್ಞಾನವೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸುವಾಗ ಆ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಅದು ನಿಜವೊ, ಅದರ ಪರಿಭ್ರಮಣವೊ? ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಿಂದ ಆ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಅದು ನಿಜವೊ, ಅದರ ಪರಿಭ್ರಮಣವೊ? ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಿಂದ ಕಡಿವಡಿದಂಗ [23]ಆ[23]ತ್ಮ ಬಿಡುವಲ್ಲಿ ಹಲವು ಶಾಸ್ತ್ರದ ಭೇದವೊ? ಅಂಗದ ಆಯದ ಭೇದವೊ? ಎಂಬುದ ತಿಳಿದು ಪದಾರ್ಥಂಗಳ ಲಕ್ಷೀಕರಿಸಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ [24]ಆ[24]ರೋಪಿಸಬೇಕು.

21–21 ಆ (ಮೂ), 22–22 ಥ್ಯೆ (ಮೂ) * **ಅರ್ಥ:** ಪ್ರಾಣಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೂ ಬೆಂಬಳಿಯಿಂದ ಕೂಡಿಸಬೇಕೆಂಬಲ್ಲಿ ಮಣಿಯ ಎಜ್ಜದಲ್ಲಿ ಏರುವ ನೂಲಿನ ಹಾಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೇನು ವಿರಳವುಳ್ಳುದೆ? ಪ್ರಾಣವೇನು ಸೂತ್ರದ ಹಾಗೆ? ಅಲ್ಲವು. ಬಯಕೆ ಮೊದಲಾದ ಮಲತ್ರಯಂಗಳ ಮೇಲಣ ಮಮಕಾರವು ಅಹುದಾದುದನಲ್ಲವ ಮಾಡುವ, ಅಲ್ಲವಾದುದಹುದು ಮಾಡುವ ತಥ್ಯಮಿಥ್ಯವು ನಷ್ಟವಾದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾಣನು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಟಸ್ಥವಾದನು. ಮನಸ್ಸನು ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಕುರುಹಿಟ್ಟು ತಪೋನಿಗ್ರಹಾದಿಗಳಿಂದ ದಂಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಯವಾದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಗಾಯವಾದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನು ಆ ಗಾಯದೊಡನೆ ಎಯ್ದುವ ಹಾಗೆ, ಜ್ಞಾನದಿಂದ ತನ್ನ ನಿಜವ ತಿಳಿದಲ್ಲಿಯೇ ಮನದ ಮರವೆ ಇಲ್ಲವೆಯಾಗಿ ಹೋಗುವುದು. ಅದೀಗ ಕ್ಷೀಣವಾದ ಆಣವಾದಿ ಮಲತ್ರಯಗಳು ಪುಣ್ಯಪಾಪ ಕರ್ಮಂಗಳು ಬಿಡುಗಡೆಯಾದುದು. ಅದೇ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ತಾನೆಂದರಿವ ಶಿವಜ್ಞಾನವು ಎಂಬುದರ್ಥ.

+ **ಅರ್ಥ:** ಅಜ್ಞಾನಪಾಶವೆಂಬುದೀಗ, ಕೇಶಪಾಶನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಅಜ್ಞಾನಪಾಶ ಸಮ್ಯಕ್ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾದಲ್ಲಿ ಅಳಿದು ಹೋಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ, ಕೇಶಪಾಶಂಗೆಡಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕರ್ಥ. ಅಂತು ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನೋದಯವಾದ ಶರಣನ ತನುಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪವಾಗಿರ್ದವೆಂಬುದೀಗ, ಸಾಸಿರಮುಖದಲ್ಲಿ ದೇಶ ವಿದ್ದೇಶವಾಗಿಪ್ಪ ಹದನಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಶರಣನ ತನುಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪಗಳಾಗಿ ಶಿವೋಹಂ ಶಿವೋಹಂ ಎನುತಿರ್ದವೆಂಬುದೀಗ, ಸಾಸಿರಮುಖದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದ ಮಂತ್ರವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಶರಣನ ಸರ್ವಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಶಿವೋಹಂ ಎನ್ನುತ್ತ ಜ್ಞಾನಕ್ರೀಯಿಂದ ಶರಣ ಲಿಂಗವೆಯಾದನೆಂಬುದೀಗ, [24]ನಾ[24]ನು ನೀನಾದೆನ್ನೈ ಯೋಗಿನಾಥಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.23–23 ಅ(ಮೂ)24–24 ಅ(ಮೂ)

ಒಂದು ವಿಶ್ವವಾದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಒಂದಾದಲ್ಲಿ ಉಭಯದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಅಳಿದಲ್ಲಿ ಗೋರಕ್ಷಪಾಲಕ ಮಹಾಪ್ರಭು ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥಲಿಂಗವು ಒಂದೆನಬೇಕು. ೧೮

ಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪ :

೨೨೪೬

ಅಗಮ್ಯ ಅಗೋಚರವಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮವನು ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ತಂದು ಹೇಳುವಿರಯ್ಯಾ, ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕತೀತವಾಗಿರ್ಪುದು ಪರಬ್ರಹ್ಮವು. ಹಳದಿ ಹ[25]ಸಿ[25]ರು ಕೆಂಪು ಬಿಳಿದು ನೀಲ ಮಾಣಿಕ್ಯವೆಂಬ ಷಡುವರ್ಣಂಗಳಿಂದ ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳುವಿರಯ್ಯ. ವರ್ಣಾತೀತವಾದ ವಸ್ತುವನು ವರ್ಣಿಸುವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೊ ಹೇಳಿರಯ್ಯ. ಜಪತಪ ಮಂತ್ರ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ವಾಚ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದು ಹೇಳುವಿರಯ್ಯ. ವಾಚಾತೀತವಾದ ವಸ್ತುವನು ವಾಚ್ಯಕ್ಕೆ ತರುವದಿನ್ನೆಂತೊ ಹೇಳಿರಯ್ಯ. ಇಂತಿವೆಲ್ಲವನು ತನ್ನ ಪರಮಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಮಿಥ್ಯವೆಂದು ಕಳೆವುದಿ[ಗ] ಅದೇ ಶಿವಜ್ಞಾನ. ಆ ಶಿವಜ್ಞಾನವೆಂಬರುಹೇ ತಾನೆಂಬಾತನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ತಿಳಿವುದೀಗ ಅದೇ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ. ೧

೨೨೪೭

[26]ಆ[26]ವಲ್ಲಿ ಸರ್ವಪ್ರಪಂಚ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿಹುದು. ಅದೀಗ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ, [26]ಆ[26]ವಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ನಿಶ್ಚಿಂತವಾಗಿಹುದು, ಅದೀಗ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ. [26]ಆ[56]ವಲ್ಲಿ ತಾನೆಂಬ ತೋರಿಕೆ ಹುಟ್ಟದಿಹುದು, ಅದೀಗ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ. [26]ಆ[26]ವಲ್ಲಿ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲದೆ ಪೆರತೊಂದನರಿಯದಿಹುದು. ಅದೇ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವಯ್ಯ. ೨

೨೨೪೮

ಎಲೆ ಮನವೆ ನೀ ನಿನ್ನ ನಿಜವ ತಿಳಿವಡೆ, ಆ ನಿನ್ನ ಹೇಳುವೆ, ಅದು ಕೇವಲ ಜ್ಯೋತಿ ಅದು ವರ್ಣಾತೀತ. ನೀನದನರಸುವಾಗ ನಿನಗಾವಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯ ತೋರಿತ್ತು. ಅದೀಗ ನಿನ್ನ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ನೆಲೆ. ಆ ನಿನ್ನ ನಿಜವ ನಿಶ್ಚೈಸಿ ನಿರ್ಗಮನಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಸಮ್ಯಕ್ ಜ್ಞಾನದ ತೋರಿಕೆ. ಆ ತೋರಿಕೆಯ ಅಖಂಡ ಬೆಳಗಿನ ಹೊಳಹಿನೊಳಗೆ ನೀ ನಿಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದ ಚರಣವನರಸಿಕೊಂಡು ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗೆಲೆ ಮನವೆ. ೩

೨೨೪೯

ಎಲೆ ಮನವೆ, ಎಲ್ಲಿ ಹವಣಿಸಬಾರದ ಅಖಂಡ ಬೆಳಗು ತೋರುತ್ತಿಹುದು. ಅದೀಗ ನಿನ್ನ ನಿಜ. ಎಲೆ ಮನವೆ, ಆವಲ್ಲಿ ನೀನೆಂಬ[27]ಶಂಕೆ[27] ಹಿಂಗಿ ತಾನೇ ತೋರುತ್ತಿಹುದು, ಅದಿಗ ನಿನ್ನ ನಿಜ. ಎಲೆ ಮನವೆ, ನಿನ್ನ ನಿಜವನರಿಯಬಲ್ಲಡೆ ಅದೇ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ. ಅದೇ ಕೇವಲ ಮುಕ್ತಿ, ಅದೇ ನಮ್ಮ

25–25 ಸ (ಮೂ) 26–26 ಅ (ಮೂ) 27–27 ಸೆರೆ (ಮೂ)

ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವನರಿವ ಸಹಜ ಭಕ್ತಿಯ ಕುಳ ಕಾಣಾ ಎಲೆ ಮನವೆ, ನೀನಿದ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೋ ಮರೆಯದೆ. ೪

೨೨೫೦

ಬಲ್ಲನಿತಬಲ್ಲರಲ್ಲದೆ ಅರಿಯದುದನೆಂತು ಬಲ್ಲರಯ್ಯ. ಅರಿವು ಸಾಮಾನ್ಯವೆ? ಅರಿಯದುದನಾರಿಗೂ ಅರಿಯಬಾರದು. ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗವು ಅರಿಯದಿರ್ದಡೆರಡು, ಅರಿದಡೊಂದೇ. ೫

೨೨೫೧

ಸರ್ವತ್ರ ಸುಲಭನಾದಲ್ಲಿ ನೀನು ನಾನು ಎನದಿರ್ಪುದೇ ಜ್ಞಾನ. ಆ ಜ್ಞಾನ [28](ಓಂ)[28]ದಾದಲ್ಲಿ ಭಾವದ ಭ್ರಮೆಗೆ ಆತ್ಮತೇಜಕ್ಕೆ ತರ್ಕದ ಗೆಲ್ಲ ಸೋಲಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕೆಗೆ ಹಿಕ್ಕುಗೊಡದಿರ್ಪುದೇ ಅರಿವು. ಅರಿವು ಕರಿಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಇದಿರೆಡೆ ಇಲ್ಲಾಗಿ ದೃಢವೇ ತದ್ರೂಪವಾದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಇದಿರಿಲ್ಲ. ಇದಿರು ತನಗಿಲ್ಲ. ದರ್ಪಣದ ಒಪ್ಪದಂತೆ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೬

೨೨೫೨

ಸುಖವ ಬಲ್ಲಾತ ಸುಖಿಯಲ್ಲ. ದುಃಖವ ಬಲ್ಲಾತ ದುಃಖಿಯಲ್ಲ; ಸುಖದುಖವೆರಡನೂ ಬಲ್ಲಾತ ಜ್ಞಾನಿಯಲ್ಲ, ಹುಟ್ಟಿದ ಮುನ್ನ ಸತ್ತವರ ಬಲ್ಲಡೆ ಅದೇ ಜ್ಞಾನ, ಅದೇ ಬಲ್ಲತನದ ಕುಳ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.*
೭

೨೨೫೩

ಭಕ್ತಿಯೆಂಬುದು ಬೇರು, ವಿರಕ್ತಿಯೆಂಬುದು ಮರ, ಫಲವೆಂಬುದು ಜ್ಞಾನ, ಪಕ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತೆಂಬುದು ಅವಧಿಜ್ಞಾನ. ತೋಟ್ಟು ಬಿ[29]ಟ್ಟ[29]ಲ್ಲಿ ಪರಮಜ್ಞನ, ಸವಿದಲ್ಲಿ ಆಂತರ್ಯಜ್ಞಾನ, ಸುಖತನ್ಮಯವಾದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ, ದಿವ್ಯತೇಜಸ್ಸು ಹಿಂಗಿದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ, ಅದು ಮಹದೊಡಲೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಭೋಗಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವು ಅಪ್ರಮಾಣವಾದ ಕಾರಣ. ೮

28–28 ಎಂ (ಮೂ) * **ಅರ್ಥ:** ದುಃಖದಲ್ಲಿರ್ದ ಜೀವಂಗೆ ಆ ದುಃಖಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಸುಖವಾದಲ್ಲಿ ಸುಖವನರಿದು ಹೇಳುವನಾಗಿ ಆತ ಮುನ್ನ ಸುಖಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ, ಸುಖವ ಬಲ್ಲಾತ ಸುಖಿಯಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸುಖದಲ್ಲಿರ್ದ ಜೀವನು ದುಃಖಬಂದಲ್ಲಿ ದುಃಖವನರಿದು ಹೇಳುವನಾಗಿ ಆತ ಮುನ್ನ ದುಃಖಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ, ದುಃಖವ ಬಲ್ಲಾತ ದುಃಖಿಯಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಸುಖದುಃಖವೆಂಬ ಪುಣ್ಯಾಪಾಪವನರಿದು ಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿಪ್ಪ ಜೀವಂಗೆ ತನ್ನ ನಿಜವನರಿವ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಸುಖದುಃಖವೆರಡನು ಬಲ್ಲಾತ ಜ್ಞಾನಿಯಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸತ್ತುವೆಂದರೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮ. ಅಂತಪ್ಪ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೇ ಆತ್ಮನ ಪ್ರಥಮ ಜನನಸ್ಥಲವಾಗಿಪ್ಪುದಾಗಿ ಅಂತು ಆತ್ಮನು ಜನಿಸಿದ ಮೊದಲೇ ಇರ್ದ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬುದೀಗ, ಹುಟ್ಟಿದ ಮುನ್ನ ಸತ್ತವರೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ತನ್ನ ನಿಜವೆಂದರಿದು ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನಿಯಾದಾತನೇ ಬಲ್ಲಾತನೆಂಬುದೀಗ, ಹುಟ್ಟಿದ ಮುನ್ನ ಸತ್ತವರ ಕುರುಹ ಬಲ್ಲಡೆ ಅದೇ ಜ್ಞಾನ, ಅದೇ ಬಲ್ಲತನದ ಕುಳವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

29–29 ದ್ದ (ಮೂ)

೨೨೫೪

ಈ ದುರ್ಗಂಧದ ಶರೀರದೋಪಾಧಿಕೆಯ ನೀಗುವ ತೆರನೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಕರ್ಮವ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ದೇಹವ ಎತ್ತಬೇಕು. ದೇಹವೆತ್ತಿದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮವ ಮಾಡಬೇಕು. ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ದೇಹಕ್ಕೆ ಬೀಜವೃಕ್ಷನ್ಯಾಯವೆಂದೊಡೆ: ಕರ್ಮವು ಜಡ, ಕರ್ಮ ತರ್ಕ ಬೇರೆ ಉಂಟೆ? ಕ[30](ರ್ಮ)[30]ದಿಂದೆ ದೇಹ ಭಾರವು ತೀರದು. ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟ ಕ್ರಿಯೆಗಳೆಲ್ಲ ಅಬದ್ಧ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ದೇಹಭಾರವ ಇಳುಹೆನೆಂದೊಡೆ ಹೇಗೊ ತಿಳಿಯದು. ಶಾಸ್ತ್ರಜನ್ಯಜ್ಞಾನದಿಂದ ದೇಹ ಭಾರವ ಇಳುಹೆನೆಂದೊಡೆ ಶಾಸ್ತ್ರಜನ್ಯಜ್ಞಾನದಿಂದ ತಿಳಿಯದು. ಸಹಜಜ್ಞಾನ ಹೇಗೆ ಎಂದೊಡೆ ಗಾಳಿ ಇಲ್ಲದ ದೀಪದಂತೆ, ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯ ನಕ್ಷತ್ರ ಮೇಘಗಳಿಲ್ಲದ ನಿರ್ಮಲಾಕಾಶದಂತೆ, ರೆಕ್ಕೆಗಳಿಲ್ಲದ ಪಕ್ಷಿಯಂತೆ, ಎಲೆ ಇಲ್ಲದ ವೃಕ್ಷದಂತೆ. ಇದು ತ್ರಿಲೋಕ ದುರ್ಲಭ. ಇದರಿಂದ ದೇಹಭಾರವು ತೀರುವುದು. ಇಂತಪ್ಪ ಜ್ಞಾನ ಎಂದಿಂಗೆ ಸಾಧ್ಯವಪ್ಪುದೊ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೯

೨೨೫೫

ಜ್ಞಾನವೆಂದು ವಿವಾದಿಸುವ ಅಣ್ಣಗಳಿರಾ ಕೇಳಿರಯ್ಯ, ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ಮಹತ್ವಗಳ ಮಾಡಿ ಮೆರೆದುದು ಜ್ಞಾನವೆ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ, ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ಸ್ವರ್ಗದ ವಾರ್ತೆಯ ಕೇಳಿ ಕೀರ್ತಿಯ ಹಬ್ಬಿದುದು ಜ್ಞಾನವೆ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ, ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ತತ್ಕಾಲಕ್ಕಾಗುವ ಸುಖದುಃಖಗಳ ಹೇಳಿದುದು ಜ್ಞಾನವೆ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ, ಇವೆಲ್ಲ ಸಾಧನೆಯ ಮಾತು, ಅಘೋರಮುಖದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಂತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಜಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವಗಳಾದವು. ಸೂಕ್ಷ್ಮತಂತ್ರ ಗಣಿಸಿದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗದ ವಾರ್ತೆಯ ಹೇಳಿದನು. ಪ್ರಸಂಗಚಿಂತಾಮಣಿಯ ನೋಡಿ ಸುಖದುಃಖಗಳ ಹೇಳಿದನು. ಇವೆಲ್ಲ ಪರಸಾಧನೆಯಯ್ಯ. ನಿನ್ನರಿವು ಕೈಕರಣವಾಗಿ[31]ರೆ[31] ದೇಹವಳಿದರೇನು, ದೇಹಧರಿಸಿ ಬಂದರೇನು ಎಲೆ ಅಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ? ೧೦

೨೨೫೬

ಆತನ ಸುಖದುಃಖವೀತಗೇನು? ಈತನ ಸುಖದುಃಖವಾತಗೇನು? ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಮನವ ಸಂತೈಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಅರುವ ಸಂತೈಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ರಂಭೆ ಎಂದರೆ ನಿನ್ನಂಗನೆಯಾಗಲಿಲ್ಲವು, ಒಂದು ದಿನ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಾದರೂ ರತಿಸಲಿಲ್ಲ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೧

೨೨೫೭

ಸಿದ್ಧಾಂತಿಯ ಜ್ಞಾನ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು. ವೇದಾಂತಿಯ ಜ್ಞಾನ ವಾದದಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು. ಕ್ರಿಯಾವಂತನ ಜ್ಞಾನ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು. ವ್ಯವಹಾರಕನ ಜ್ಞಾನ ದ್ರವ್ಯಾರ್ಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು. ಇವೆಲ್ಲ ಭವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಲ್ಲದೆ ಭವರಹಿತ ಜ್ಞಾನವು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ದುರ್ಲಭವಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೨

30–30 ರ (ಮೂ) 31–31 ದೆ (ಮೂ)

೨೨೫೮

ಅರಿವೆಂದರೆ ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಮನಂತಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಶ್ರುತಿ ಸಾರುತ್ತಿದೆ. ಮರೆದೆನೆಂದರೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಕೈವಲ್ಯೋಪನಿಷದ್ಘೋಷಿಸುತ್ತಿ[32]ದೆ. ಅರಿವು ವಸ್ತುಸ್ವರೂಪ, ಮರಹು ಮಾಯಾಸ್ವರೂಪವೆಂದರೆ ಆನು ನಿರ್ವಯಲ ಸ್ವರೂಪನಾದೆ ನೋಡಾ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.೧೩

೨೨೫೯

ಒಂದು ಮಣಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಮೂವತ್ತಾರು ಮಣಿ ನೋಡಿದೆಯಯ್ಯ. ಮೂವತ್ತಾರು ಮಣಿ ಕೂಡಿ ಒಂದು ಮಣಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಮೂವತ್ತಾರು ಮಣಿ ಇಲ್ಲ ನೋಡಯ್ಯ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗದಿರೆ ಆ ಮಣಿಗಳು ಮಣಿಮಣಿಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದವಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೪

೨೨೬೦

ತಿಳಿದೆ ನಾ ತಿಳಿದೆ ನಾನೆಂದು, ಹಲಬರು ಹೋದರು ಅಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ. ತಿಳಿಯೆ ನಾನೆಂದು ಹಲಬರು ಹೋದರು ಮರವೆಯಲ್ಲಿ. ತಿಳಿದೆನೆಂಬುದು ತಿಳಿಯೆನೆಂಬುದು ಜ್ಞಾನದ ಮೈದೊಡಕು. ತಿಳಿಯೆ [33]ಅಜಿವು ಮರವೆಯೆಂ[33]ಬುಭಯ[ವ], ತಿಳಿದು ತಿಳಿಯ[34]ದಂತಿರೆ[34] ತಿಳಿನೀರ ನಳಿನಾಕ್ಷನು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ತಾನೆ. ೧೫

೨೨೬೧

ಎನ್ನ ಕಣ್ಣೊಳಗಣ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಮುರಿವವರನು ಕಾಣೆ. ಎನ್ನ ಕಾಲೊಳಗಿನ ಮುಳ್ಳು ತೆಗೆವವರನಾರನು ಕಾಣೆ, ಎನ್ನಂಗದಲ್ಲಿಪ್ಪ ಅಹಂಕಾರವ ಸುಡುವವರನಾರನೂ ಕಾಣೆ. ಎನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿಪ್ಪ ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚುವ ಕೆಡಿಸುವವರನಾರನೂ ಕಾಣೆ. ಎನ್ನ ಕಣ್ಣೊಳಗಣ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ನಾನೇ ಮುರಿಯಬೇಕು. ಎನ್ನ ಕಾಲೊಳಗಣ ಮುಳ್ಳ ನಾನೇ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಎನ್ನಂಗದಲ್ಲಿಪ್ಪ ಅಹಂಕಾರವ ನಾನೇ ಸುಡಬೇಕು. ಎನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿಪ್ಪ ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚವ ನಾನೇ ಕಳೆಯಬೇಕು. ಅಮರೇಶ್ವರಲಿಂಗವ ನಾನೇ ಅರಿಯಬೇಕು. ೧೬

೨೨೬೨

ಜ್ಞಾನವೇ ಪ್ರಸಾದಕಾಯ, ಜ್ಞೇಯವೇ ಚಿನ್ಮಯಲಿಂಗ, ಜ್ಞಾನಜ್ಞೇಯ ಸಂಪುಟದಿಂದ ಶರಣನೆನಿಸಿಕೊಂಡ [35]ಶರಣನ[35] ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ನೀನೇ. ಎಂತು ನೋಡಿದರೆ ಶರಣನ [36]ಕಣ್ಣ[36] ಮೊದಲಲ್ಲಿ ನೀನೇ. ಶಿವಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ನನಾದ ಶರಣಂಗೆ ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನೆ ಎಲ್ಲಿಯದು? ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೧೭

೨೨೬೩

ತಾನಿಲ್ಲದ ಮುನ್ನವೆ ಗುರುವೆಲ್ಲಿಯದೊ, ಲಿಂಗವೆಲ್ಲಿಯದೊ, ಜಂಗಮವೆಲ್ಲಿಯದೊ, ಪ್ರಸಾದವೆಲ್ಲಿಯದೊ, ಪರವೆಲ್ಲಿಯದೊ, ಸ್ವಯವೆಲ್ಲಿಯದೊ? ತನಗೆ ತೋರಿದ ಗುರು, ತನಗೆ ತೋರಿದ

---

32 + ರ (ಮೂ) 33–33 ಯಜಿವುದು ತಿಳಿಯೆ ಮರೆ ಎಂಬುದು. ಮರೆ ಎಂ (ಮೂ) 34–34 ದಿರೆ (ಮೂ) 35–35 ಜಂಗಮದ (ಮೂ) 36–36 ತನ್ನ (ಮೂ)

ಲಿಂಗ, ತನಗೆ ತೋರಿದ ಜಂಗಮ, ತನಗೆ ತೋರಿದ ಪ್ರಸಾದ, ತನಗೆ ತೋರಿದ ಪರ, ತನಗೆ ತೋರಿದ ಸ್ವಯ. ಗುರುವೆಂದರಿದವನು ತಾನೆ, ಲಿಂಗವೆಂದರಿದವನು ತಾನೆ, ಜಂಗಮವೆಂದರಿದವನು ತಾನೆ, ಪ್ರಸಾದವೆಂದರಿದವನು ತಾನೆ, ಪರ[37]ವೆಂದರಿದವನು ತಾನೆ, ಪ್ರಸಾದವೆಂದರಿದವನು ತಾನೆ, ಇಂತಿವೆಲ್ಲದ ಹೆತ್ತರಿವು ತಾನೆ ಸ್ವಯಂಭು ಜ್ಯೋತಿಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಾ. ೧೮

೨೨೬೪

ಏರಿಯ ಕಟ್ಟಬಹುದಲ್ಲದೆ ನೀರ ತುಂಬಬಹುದೆ? ಕೈದು ಕೊಡಬಹುದಲ್ಲದೆ ಕಲಿತನವ ಕೊಡಬಹುದೆ? ವಿವಾಹವ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲದೆ ಪುರಷತನವನರಸಬಹುದೆ? ಘನವ ತೋರಬಹುದಲ್ಲದೆ ನೆನಹ ನಿಲಿಸಬಹುದೆ? ಓದು ಕಾಲು, ಬುದ್ಧಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಎಂಬ ಲೋಕದ ಗಾದೆಯ ಮಾತಿನಂತೆ ಸದ್ಗುರು ಕಾರುಣ್ಯವಾದರೂ ಸಾಧಿಸಿದವನಿಲ್ಲ ಸಕಳೇಶ್ವರಾ. ೧೯

೨೨೬೫

ಸಿದ್ಧರಸ [38]ಲೇಸೆಂ[38]ದಡೆ ತಾನಿದ್ದ ಕುಡಿಕೆ ಹೇಮವಾದುದಿಲ್ಲ, ಲೋಹಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಭೇದಿಸುವದಿಲ್ಲ. ವಸ್ತು ಸರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿರ್ದಡೇನು ತನ್ನನರಿವರ ಹೃದಯದಲ್ಲಲ್ಲದೆ ಇರ[ದು] [39]ಸದಾ[39] ಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದ ಇರವು ಇಂದ್ರಿಯವ ಕಟ್ಟಿ ವಸ್ತುವನರಿತಿಹೆನೆಂದಡೆ ಕರೆವ ಹಸುವಲ್ಲ. ಇಂದ್ರಿಯವ ಬಿಟ್ಟು ವಸ್ತುವ ಹಿಡಿದಿಹೆನೆಂದಡೆ ಬಿಡಾಡಿಯಲ್ಲ. ವಸ್ತುವನರಿವುದಕ್ಕೆ ಎರಡಳಿದು ಒಂದುಳಿಯಬೇಕು. ಆ ಸಂದಿನ ಬೆಸುಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂದಿರುತಿಪ್ಪವರ ಅಂದವ ನೋಡಾ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.೨೦

೨೨೬೬

ಹರಿವ ಹಾವು, ಉರಿವ ಕಿಚ್ಚೆಂದಡೆ ಮುಟ್ಟುವವರಿಗೆ ಭೀತಿಯಲ್ಲವೆ? ಅರಿದು ಹಿಡಿದರೆ ಉರಗ ಬಳ್ಳಿಗೆ ಸರಿ. ಅಗ್ನಿಸ್ತಂಭ[40]ನಕ್ಕೆ[40] ಅಗ್ನಿ ಚಂದನದ [41]ಮ[41]ಡು. ನಿಂದು ನಿಜವಸ್ತುವನರಿದು ಹಿಡಿಯಬಲ್ಲವಗೆ ನಿರಂಗದ ಕೂಟ.[42] ಈ ಉಭಯದ ಸಂಗವನರಿದಲ್ಲಿ ಮನಸಂದಿತ್ತು ಮಾರೇಶ್ವರಾ. ೨೧

ಜ್ಞೇಯವಸ್ತುವು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ :

೨೨೬೭

ಬೀಜದಿಂದ ಅಂಕುರ ತೋರಿದ ಬಳಿಕ ಬೀಜ ನಾಶವಪ್ಪುದು ನೋಡಯ್ಯ. ಪುಷ್ಪದಿಂದ ಫಲ ತೋರಿದ ಬಳಿಕ ಪುಷ್ಪನಾಶವಪ್ಪುದು ನೋಡಯ್ಯ. ಸತ್ಕರ್ಮದಿಂದ [ತತ್ವ ವ್ಯಕ್ತವಾದ] ಬಳಿಕ ಕರ್ಮ ನಾಶವಪ್ಪುದು ನೋಡಯ್ಯ. ಈ ಪರಿಯಿಂದ ಅಂಕುರ ಫಲದಂತೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯವಾಗಿರ್ದ ತತ್ವವ ತಾವರಿಯದೆ ಹಲವು ಶಾಸ್ತ್ರವನೋದಿ ತಿಳಿವಿಲ್ಲದ ಮೂಢರೆಲ್ಲ ಹೊಲುಬುಗೆಟ್ಟು ಹೋದರಲ್ಲಾ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : ಗೋಪ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮರಿಯನಿಟ್ಟು ಮರಿಯ ಕಾಣೆನೆಂದು ಬಾವಿಯ ನಿಲಿಕಿ

---

37 + ಮ (ಮೂ) 38–38 ವೆಂ (ಮೂ) 39–39 ಸಾರ (ಮೂ) 40–40 ನ್ನಕ್ಕ (ಮೂ) 41–41 ಉ (ಮೂ) 42 + ದ (ಮೂ)

ನೋಡಿ ಬಾವಿಯ ನೀರೊಳಗೆ ಮರಿಯ ಬಿಂಬವ ಕಂಡು ಬಾವಿಯ ಬೀಳುವ ಗೋಪನಂತೆ, ಉಭಯಕುಚಮಧ್ಯಕೋಟಾರದಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರ್ದ ಸುತನ ಮರೆದು, ಸುತನ ಕಾಣೆನೆಂದು ರೋದನವ ಮಾಡುವ ಮೂಢ ಸ್ತ್ರೀಯಂತೆ, ತಮ್ಮಲ್ಲಿರ್ದ ನಿಜತತ್ವವ ತಾವರಿಯದವರು ಆತ್ಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೆಟ್ಟು ವ್ಯರ್ಥರಾದರಲ್ಲಾ, ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೧

೨೨೬೮

ತನ್ನೊಳಗಣ ಅರಿವು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತೋರಿದಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯರಲ್ಲಿ ತೋರಬಲ್ಲುದೆ? ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಇದ್ದಂತೆ ಇದ್ದಿತ್ತು. ತನ್ನ ತಾನೇ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನೆನಹಿನ ಬಿನ್ನಾಣವನು ಏನೆಂಬೆನಯ್ಯ ರಾಮನಾಥಾ. ೨

೨೨೬೯

ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೀವು ತಿಳಿದು ನೋಡಿರೇ. ಅನ್ಯವಿಲ್ಲ ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ, ಅರಿವು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ತದ್ಗತವಾಗಿ ಇದೆ. ಅನ್ಯಭಾವವ ನೆನೆಯದೆ ತನ್ನೊಳಗೆ ತಾನೇ ಎಚ್ಚತ್ತರಿಯಲು ಬಲ್ಲರೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವು.೩

೨೨೭೦

ತನ್ನವ ಮರೆದು ದೇವರ ಕಂಡೆನೆಂಬ ಕಾರಣ ಹರಿಹರ ಸುರಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಹೋದರು. ಆ ದೇವರ ಮರೆದು ತನ್ನವನರಿದುದುಂಟಾದರೆ ತಾನೆ ದಿಟವೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.೪

೨೨೭೧

ತನ್ನವ ಹುಸಿಮಾಡಿ ಇನ್ನೊಂದುವ ದಿಟಮಾಡುವ ಅಣ್ಣಂಗೆ ನಂಬುಗೆ ಇನ್ನಾವುದಯ್ಯ? ತನ್ನೊಳಗಿರ್ದ ಘನವ ತಾ ತಿಳಿಯಲರಿಯದೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ತಲೆಯಿಕ್ಕಿ ತೆಗೆದೆನೆಂಬ ಅಣ್ಣ ಗಾವಿಲನೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ. ೫

೨೨೭೨

ಖಂಡಿತವಿಲ್ಲದ ಅಖಂಡಿತನೆ ನಿಮ್ಮ ಕಂಡವರುಂಟೆ ಹೇಳಯ್ಯ? ಕಂಡೆನೆಂಬುವರೆಲ್ಲ ಬಂಜೆಯ ಮಕ್ಕಳು [43]ನೀ ನಿಂ[43]ದ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು [44]ಬಿಂ[44]ದು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳಗುವ ಚಂದವ ಕಂಡು ಕಣ್ದೆರೆದೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ.* ೬

---

* **ಅರ್ಥ:** ಅಖಂಡಿತನಾಗಿಪ್ಪ ಪರಬ್ರಹ್ಮವ ವೇದಾಗಮಂಗಳಿಂದ ಸಾಧಿಸಿ ಕಂಡವರಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ, ಖಂಡಿತವಿಲ್ಲದ ಅಖಂಡಿತವೇ ನಿಮ್ಮ ಕಂಡವರುಂಟೇ ಹೇಳಯ್ಯ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಮಾಯಾಂಗನೆಗೆ ಶಿವಜ್ಞಾನ ಎಂದೂ ಹುಟ್ಟಲಿಲ್ಲದ ಬಂಜೆಯಾದ ಕಾರಣ ಮಾಯೆ ಎಂಬವಳೀಗ, ಬಂಜೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಪರಬ್ರಹ್ಮವ ಶ್ರುತಜ್ಞಾನದಿಂದ ಕಂಡೆನೆಂಬವರೆಲ್ಲ ಮಾಯೆ ಮಕ್ಕಳೆಂಬುದೀಗ ಕಂಡೆನೆಂಬರೆಲ್ಲ ಬಂಜೆಯ ಮಕ್ಕಳೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುತ್ತ ಚಿಚ್ಚಾರಿತ್ರನಾಗಿ ನಿಂದಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ, ನೀನಿಂದ ಹಜ್ಜೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ತ. ಅಂತು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿರ್ದ ಪರಮಲಿಂಗದ ಚಿಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯವೇ ಚಿತ್ತುವೆನಿಸಿ. ಆತ್ಮಾಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ, ನೀನಿಂದ ಹಜ್ಜೆಯ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ಬಿಂದು ಹುಟ್ಟಿತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಾದ ಜ್ಞಾನೋದಯದಿಂದ ಶಿವನ ಮಹಾಪ್ರಕಾಶವ ಕಂಡ ಶರಣ. ಅಂತು ಕಾಂಬ ಜ್ಞಾನವ ಕಣ್ದೆರೆದು ತಾನೇ ತನ್ನ ನಿಜವ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಲಿಂಗವು ಕೃಪೆಯಿಂದಲೆಂಬುದೀಗ, ಬೆಳಗುವ ಚಂದವ ಕಂಡು ಕಣ್ದೆರೆ*ದೆ* ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.43–43 ನಿನ್ನಿ(ಮೂ) 44–44ಬಿಂ(ಮೂ) *–* ದು ಕಂಡೆ(ಮೂ)

೨೨೭೩

ಪತ್ರೆಯ ನೇಮದವರು ಒಂದು ಕೋಟಿ. ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ನೇಮದವರು ಒಂದು ಕೋಟಿ. ಜಂಗಮತೃಪ್ತಿಯವರು ಒಂದು ಕೋಟಿ. ತನ್ನ ತಾ ತಿಳಿಯುವ ನೇಮದವರು ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲವಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೭

೨೨೭೪

ತನ್ನನರಿಯದೆ ತಾನೇ ಕೆಟ್ಟನೆಂದುದು ಶ್ರುತಿ.[45] ತನ್ನನರಿದರೆ ತನಗೆ ಕೇಡಿಲ್ಲವೆಂದುದು ನೋಡಾ ಶ್ರುತಿ.[45] ತನ್ನನರಿವ ಅರಿವನರಿದರೆ ತನ್ನ ನಚ್ಚಿಸುತ್ತ ತಾನಿರ್ದನು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೮

೨೨೭೫

ಖಂಡಾಖಂಡಸಂಯೋಗಸಂಪುಟವಿಲ್ಲದ ಅಖಂಡಿತದ ನಿಲವು ತನ್ನಲ್ಲಿಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಬಯಲ ಹಿರಿಯರು ಬಯಲನರಸುವರು, ಅಲ್ಲುಂಟೆ ಹೇಳಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೯

೨೨೭೬

ಕಂಡೆನೆಂಬುದು ಕಂಗಳ ಮರವೆ, ಕಾಣೆನೆಂಬುದು ಮನದ ಮರವೆ, ಕೂಡಿದೆನೆಂಬುದು ಅರಿವಿನ ಮರವೆ. ಅಗಲಿದೆನೆಂಬುದು ಮರಹಿನ ಮರವೆ, ಇಂತು ಕೂಡಿದೆನಗಲಿದೆನೆಂಬ ಭ್ರಾಂತು ಸೂತಕವಳಿದು ನೋಡಲು ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವನಗಲಲೆಡೆಯಿಲ್ಲ [46]ಕೆ[46]ಳದಿ. ೧೦

೨೨೭೭

ಇಂತೀ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ವಸ್ತು ಬೇರಿಟ್ಟು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯುಂಟು. ತಿಳಿದು ನೋಡಯ್ಯ ಮಗನೆ. ನಿನ್ನ ಪಿಂಡದೊಳಹೊರಗೆ ಭರಿತನಾಗಿ ತಲೆದೋರದೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಪಿಂಡಸ್ಥನಾಗಿ ಚಿದ್ರೂಪನಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಪಿಂಡಸ್ಥಲದ ಭೇದವ ತಿಳಿ ಎಂದನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧೧

೨೨೭೮

ಇಂದುವಿನ ಬೆಳಗಿಂದ ಇಂದುವ, ಭಾನುವಿನ ಬೆಳಗಿಂದ ಭಾನುವ, ದೀಪದ ಬೆಳಗಿಂದ ದೀಪವ ಕಾಂಬಂತೆ ತನ್ನ ಬೆಳಗಿಂದೆ ತನ್ನನೆ ಕಂಡರೆ ನಿನ್ನ ನಿಲುವು ನೀನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮ. ೧೨

೨೨೭೯

ಅಡವಿಯೊಳಗ[47]ರ[47]ಸುವಡೆ ಸಿಡಿಗಂಟಿ ತಾನಲ್ಲ. ಮಡುವಿನೊಳಗರಸುವಡೆ ಮತ್ಸ್ಯನಲ್ಲ. ತಪಂಬಡುವಡೆ ವೇಷಕ್ಕೆ ವೇಳೆಯಲ್ಲ. ಒಡಲ ದಂಡಿಸುವಡೆ ಕೊಡುವ ಸಾಲಿಗನಲ್ಲ. ಅಷ್ಟತನುವಿನೊಳಗೆ ಹುದುಗಿರ್ದ ಲಿಂಗವ ನಿಲುಕಿ ನೋಡಿಯೇ ಕಂಡನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ. ೧೩

---

45 + ಗಳು (ಮೂ) 46–46 ಕೇ (ಮೂ) 47–47 ರು (ಮೂ)

ಲಿಂಗಜ್ಞಾನವು :

೨೨೮೦

ಮಾಯದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಮರುಳ ನಾನೆಂದರಿದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ. ಇದನು ಬಿಟ್ಟು ಲಿಂಗವೆಂದರಿದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ. ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಶ್ಚಿಂತ ನಿರಾಳ ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂದರಿದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ. ೧

೨೨೮೧

ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಭಾವದಿಂದ ತಿಳಿದು ನೋಡಿ, ಆ ತಿಳಿದ ತಿಳಿವಿನೊಳಗೆ ಲಿಂಗದ ನಿಜವ ಕಂಡು, ಕಾಂಬಜ್ಞಾನ ತಾನೆಂದರಿದು, ಕಾಂಬುದು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಬುದು ಎರಡೊಂದಾದ ನಿಲವು ತಾನೆ ನಿಮ್ಮ ನಿಲವು, ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೨

೨೨೮೨

ಎನ್ನಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿಜವಾಗಿ ನಿಮ್ಮನರಿದೆನೆಂದರೆ ಅದು ನಿಮ್ಮ ಮತಕ್ಕೆ ಬಪ್ಪುದೆ? ಎನ್ನ ನಾನು ಮರೆದು ನಿಮ್ಮನರಿದಡೆ ಅದು ನಿನ್ನ ರೂಪೆಂಬೆ, ಎನ್ನ ನಿನ್ನೊಳು ಮರೆದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಯೊಳಗಣ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತೆ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದಿರ್ದೆನು ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.* ೩

೨೨೮೩

ವಾದ ಬುದ್ಧಿಯ ಬಲ; ವಾದ ಅಭ್ಯಾಸದ ಬಲ; ಮಹತ್ವ ಸುಕೃತದ ಬಲ; ಮಹತ್ವ ಸಿದ್ಧಿಯ ಬಲ; ಅರಿವು ಅಜ್ಞಾನದ ಬಲ; ಅರಿವು ಸಜ್ಜನರ ಸಹವಾಸದ ಬಲ. ಅರಿವು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಅರಿವು ಭಾವದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಲಿಂಗ, ಅರಿವು ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಅದು ಕಾರಣ ವಾದಿಸಿದಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿಲ್ಲ. ಮಹತ್ವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗಜ್ಞಾನವೇ ಹುರುಳು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.೪

೨೨೮೪

ಆತ್ಮಾಹಂ ಎಂಬರು. ತಾವಾತ್ಮವಿತ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ಆತ್ಮನಿಂತವನಿಂತವನೆಂದು ಕಂಡವರುಂಟೆ ಅಯ್ಯಾ? ಆತ್ಮಜ್ಞಾತಾಹಂ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಶ್ರುತಿಪ್ರಮಾಣ ಉಂಟೆ? ಆತ್ಮನು ವಾಙ್ಮನಕ್ಕಗೋಚರನು. ಆತ್ಮನು ತತ್ವಮಸಿ ವಾಕ್ಯದಿಂದತ್ತತ್ತ. ಆತ್ಮನನರಿದಿಹೆನೆಂಬರೆಲ್ಲ ಅ[48]ರೆ[48]ಮರುಳುಗಳಲ್ಲವೆ ಅಯ್ಯ? ಆತ್ಮ ತಾನಾದ ವಸ್ತು ನೀರು ನೀರು ಕೂಡಿದಂತೆ. ಆತ್ಮಪ್ರಾಣೇಶಲಿಂಗ, ಪ್ರಸಾದಕಾಯ, ಆತ್ಮನೆಂಬಾತ ನಮ್ಮ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನು. ೫

---

* **ಅರ್ಥ:** ತಾನು ಶಿವನೆಂದು ತನ್ನ ನಿಜವ ತಿಳಿದು ಶಿವ ತಾನೆಂದಡೆ ಶಿವನು ತಾನಾಗಲರಿಯ. ಮತ್ತೆಂತೆಂದೊಡೆ : ಅರಿವುದೇ ಅಂಗ, ಅರುಹಿಸಿಕೊಂಬುದೇ ಲಿಂಗ. ಅಂತಪ್ಪ ಲಿಂಗಾಂಗವೆರಡಕ್ಕೆ ಭೇದವಿಲ್ಲೆಂದರಿದು ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಯೋಗಿಯಾಗಿ ಭೇದವ ಮರೆದು ಶರಣನೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿ ತನ್ನ ಕಾಣುತ್ತಿಪ್ಪ ಅಭಿನ್ನದರಿವು ಘಟಿಸಿದ ಶರಣನೇ ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪನು. ಅಂತು ಅಂಗಭಾವವ ಮರೆದು ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪವಾಗಿರ್ದ ಶರಣನ ಪರಿ ಎಂತೆಂದೊಡೆ, ದರ್ಪಣದೊಳಗಣ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವು ಆ ದರ್ಪಣಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದಿಪ್ಪಂತೆ, ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಶರಣ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದಿಪ್ಪನೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.48–48 ರಿ (ಮೂ)

೨೨೮೫

ಲಿಂಗದ ಕಲೆಯನರಿದಲ್ಲದೆ ಭಕ್ತಿ ವಿರಕ್ತಿ ಎಂಬವು ದೊರೆಕೊಳ್ಳವು ನೋಡಾ. ಲಿಂಗದ ಕಲೆಯನರಿದಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನಾನಂದವು ದೊರೆಕೊಳ್ಳದು ನೋಡಾ. ಲಿಂಗದ ಕಲೆಯನರಿದಲ್ಲದೆ ಕ್ಷಮೆ ದಮೆ ಸಮತೆ ಸದಾಚಾರ ದೊರೆಕೊಳ್ಳವು ನೋಡಾ. ಲಿಂಗದ ಕಲೆಯನರಿದಲ್ಲದೆ ಸದ್ಗುಣಗಣ ವಿನಯ ಮೃದುವಚನ ದೊರೆಕೊಳ್ಳವು ನೋಡಾ. ಇಂತಪ್ಪನಂತಗುಣವಿಲ್ಲದಡೆ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಲಿಂಗವನರಿದುದಕ್ಕೆ ಚಿಹ್ನವಲ್ಲ ನೋಡಾ. ೬

೨೨೮೬

ಕುರುಡ ಕನ್ನಡಿಯ ಹಿಡಿದಡೇನು, ತನ್ನ ಮುಖವ ತಾ ಕಾಣಲರಿಯದಂತೆ, ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಿದ್ದಡೇನು, ಆ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನಿಜವ ತಾ ಕಾಣಲರಿಯ. ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನನರಿ[ಯ]ದವರು ಲಿಂಗವ ಹಿಡಿದಡೇನು, ವ್ಯರ್ಥ ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ. ೭

೨೨೮೭

ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗೆ ತಿಮಿರ ಉಂಟೆ ಹೇಳಾ? ಪರುಷವೇದಿಯ ಸಾಧಿಸಿದವಂಗೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಉಂಟೆ ಹೇಳಾ? ಶಿವಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ನನಾದ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯಲಿಂಗಿಗೆ ಅಂಗ ಉಂಟೆ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನೇ ತಾನಾದವಂಗೆ? ೮

೨೨೮೮

ನಿನ್ನಿಂದ ಅರಿದೆನೆಂಬೆನೆ? ನಿನ್ನಿಂದ ಅರಿದವನಲ್ಲ. ನನ್ನಿಂದ ಅರಿದೆನೆಂಬೆನೆ? ನನ್ನಿಂದಲರಿದವನಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ಕಣ್ಣ ಬೆಳಗು ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಗು ಕೂಡಿ ಕಾಂಬಂತೆ, ನನ್ನ ನಿನ್ನ ಅರಿವಿನ ಸಂಬಂಧದ ಬೆಂಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಅರಿದೆನು ಕಾಣಾ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೯

೨೨೮೯

ಆಕಾರವಿಲ್ಲದ ನಿರಾಕಾರಲಿಂಗವ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದೆವೆಂಬರು ಅಜ್ಞಾನ ಜೀವಿಗಳು. ಹರಿಬ್ರಹ್ಮರರಿಯದ ಲಿಂಗವು ವೇದಶಾಸ್ತ್ರವರಿಯದ ಲಿಂಗವ ಭಕ್ತಿಗೆ ಫಲಪದವೈಸೆ. ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ, ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ನಾಶವೈಸೆ. ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ, ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಪರಿಭ್ರಮಣವೈಸೆ. ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ, ವೈರಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಿಯೈಸೆ. ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ, ಅದ್ವೈತದಿಂದ ತನ್ನ ತಾನರಿದಡೆ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೆಂಬ ಲಿಂಗ ತಾನೆ. ೧೦

೨೨೯೦

ಜ್ಞಾತೃವೇ ಅರಿಸುವುದು, ಜ್ಞಾನವೇ ಅರಿವುದು, ಜ್ಞೇಯವೇ ನಿಶ್ಚೈಸುವುದು, ಇಂತೀ ಜ್ಞಾತೃ ಜ್ಞಾನ ಜ್ಞೇಯವೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಸಾಧನದಿಂದ ಲಿಂಗವನರಸಿ ಲಿಂಗವನರಿದು ಲಿಂಗವ ಬೆರೆದು ಲಿಂಗವಾದ ಮತ್ತೆ ಜ್ಞಾತೃ ಜ್ಞಾನ ಜ್ಞೇಯವೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧಭ್ರಾಂತುಸೂತಕ ಹೋಯಿತ್ತು. ನಿಜವಾಯಿತ್ತು ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೧

೨೨೯೧

ಬಸಿರೊಳಗಣ ಕೂಸಿಂಗೆ ಬೇರೆ ಊಟ ಉಂಟೆ? ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಗರ್ಭದೊಳಗೆ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಶಿಶುವಿರಲು ಬೇರೆ ಕೊಡುವ ಕೊಂಬ ಪರಿ ಎಂತೊ? ದೇಹದೊಳಗಣ ಪ್ರಾಣ ಬೇರೆಮಾಡಿ ಭೋಗಿಸಲುಂಟೆ? ಅನುಮಾನವಳಿದು ಮಹದಲ್ಲಿ ಮನ ಮುಸುಕಿದ ಬಳಿಕ ಭಿನ್ನಮಾಡಲುಂಟೆ, ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೧೨

ಶರಣನ ಜ್ಞಾನವು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೂ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಬಾರದು :

೨೨೯೨

ಆತ್ಮನನರಿದಿಹೆವೆಂದು ಭೀಷ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ಜಗದಾಟದ ತ್ರಿವಿಧ[49](ಕೂ)[49]ಟದ ನೀತಿವಂತರು ನೀವು ಕೇಳಿರೊ. ಆತ್ಮನ ಇರವು ಶ್ವೇತವೊ ಹರಿತವೊ ಕಪೋತವೊ ಮಾಂಜಿಷ್ಟವೊ ಕೃಷ್ಣಗೌರವ ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮೊದಲಾದ ಬಣ್ಣದ ವರ್ಣವೊ? ಇವೇಕೋ. ಬಾಯಲ್ಲಿ ಆಡುವ ಮಾತಲ್ಲದೆ ಭಾವಜ್ಞರನಾರನೂ ಕಾಣೆ. ಆತ್ಮನ ಕಂಡವನ ಇರವು ಮುಕುರದೊಳಗಣ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತೆ, ಶ್ರುತಿಯೊಳಗಡಗಿದ ಗತಿನಾದದಂತೆ, ಸುಖದೊಳಗಡಗಿದ ಪ್ರತಿರೂಪದಂತೆ, ಇದರ ಎಸಕದ ಕುರುಹನರಿದವ ನೀನೋ ಅವ ತಾನೋ, ಇದನೇನೆಂದು ಹೇಳಲರಿಯೆ. ಭಾವಭ್ರಮೆಗೆ ದೂರ, ಜ್ಞಾನನಿರ್ಲೇಪ ತಾನು ತಾನೆ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ. ೧

೨೨೯೩

ಅರಿವನರಿದಲ್ಲಿ ತಾನೆನ್ನದೆ ಇದಿರೆನ್ನದೆ, ಮತ್ತೇನುವ ಸಂಪಾದಿಸದೆ, ಅರುಣನ ಕಿರಣದಲ್ಲಿ ಅರತ ಸಾರದಂತೆ, ಕಾದ ಹಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟ ನೀರಿನಂತೆ, ಬಧಿರನ ಕಾವ್ಯದಂತೆ, ಚದುರನ ಒಳ್ಪಿನಂತೆ ತಲೆದೋರದೆ ನಿಂದಾತನಡಿಗೆ ಎರಗುವೆನೆಂದಾತನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ. ೨

೨೨೯೪

ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಗುರು ಬೀಜವಾದ ಪಿಂಡಕ್ಕೆ ಅನಾದಿ ಎಂಬುದನು ಒಬ್ಬರು ತಿಳುಹಲುಂಟೆ? ಆದಿ ಕಾಯ ಅನಾದಿ ಪ್ರಾಣವಾಗಿಪ್ಪ ಯೋಗವ ಭೇದಿಸಿ ತನ್ನೊಳಗೆ ತಾನೇ ತಿಳಿದು ನೋಡಲು ಕೋಹಂ ಎಂಬುದು ತಾನೇ ಸತ್ಯ ನೋಡಾ. ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದ ನಿಲವು ಹೇಳಿ ಕೂಡಿಹೆನೆಂದರೆ ಅಸಾಧ್ಯ ಕಾಣಾ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ. ೩

೨೨೯೫

ಬ್ರಹ್ಮವನರಿದ ಬಳಿಕ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರಬೇಕು. ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರಸಂಗಿಗಳು ಬಂದರೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮದ ಸಂಗವ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಅಗಮ್ಯವ ಮರೆಯಬೇಕೆಂದು ಬೀದಿಯ ಪಸಾರದಂತೆ ಮಾಡುವನ

49–49 ಕಾ (ಮೂ)

ಹಾಗೆ ಆಗಬೇಡ. ಇದನರಿತು ಕಳ್ಳನ ಚೇಳೂರಿದಂತೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರಬೇಕು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ. ೪

೨೨೯೬

ಶರಣರ ಆಚರಣೆ ಪರಿವ್ರತೆಯ ಅವಯವದಂತೆ. ಶರಣರ ಆಚರಣೆ [42](ಮೌ)[42]ನಿಗಳ ಮಂತ್ರದಂತೆ, ಶರಣರ ಆಚರಣೆ ನಿಜಗುಣಯೋಗಿಯ ಯೋಗದಂತೆ, ಶರಣರ ಆಚರಣೆ ಅಜಗಣ್ಣನ ಜಪದಂತೆ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೫

೨೨೯೭

ಗುರುವಿಡಿದ ಅರಿವು ಅರಿವಲ್ಲ, ಅಂಗವಿಡಿದ ಅರಿವು ಅರಿವಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದ ಗುರು [43]ಇಲ್ಲದ[43] ಲಿಂಗ ಕಲ್ಪಿತಕ್ಕೆ ಅರಿವುದೆ? ತನ್ನಿಂದ ತಾನರಿವುದೇ ಅರಿವು ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೬

೨೨೯೮

ಅರಿದೆವರಿದೆವೆಂದೆಂಬಿರಿ. ಅರಿವ ಪರಿ ಎಂತು ಹೇಳಿರೆ? ಅರಿದವರರಿದೆವೆಂದೆಂಬರೆ? ಅರಿಯಬಾರದ ಘನವನರಿದವರು ಅರಿಯದಂತಿಪ್ಪರು ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೭

ಪರಿಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನಿಯ ಸ್ಥಿತಿ

೨೨೯೯

ಸೂರ್ಯನ ಕರಜಾಲಂಗ[44]ಳು[44] ಸೂರ್ಯೋದಯವಾದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸೂರ್ಯನಸ್ತಮಿಸಲು ಕೂಡೆ ಅಡಗುವಂತೆ, ಮನೋವಿಕಾರದಿಂದ ಲೋಕವೆಲ್ಲವು ತೋರಿ ಮನ ಲಯವಾದಡೆ ಒಡನೆ ಆ ಲೋಕವೆಲ್ಲವು ಅಡಗಿ, ಜ್ಞಾನತತ್ವ ಒಂದೇ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಉಳಿದಿಹ ಯೋಗಿಗೆ ಮುಂದೆ ಅರಿಯಬೇಕಾದುದು ಒಂದೂ ಇಲ್ಲವಯ್ಯ. ಉಳಿದ ಉಳುಮೆ ಜ್ಞಾನರೂಪಾಗಿ ನಿಂದಿತ್ತಯ್ಯಾ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಶರಣಂಗೆ. ೧

೨೩೦೦

ಅರುಣೋದಯಕ್ಕೆ ಕತ್ತಲೆ ಹರಿದು ಬೆಳಗು [45]ಪಸರಿ[45]ಸಿದಂತೆ ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ, ಅಜ್ಞಾನಬೀಜ ಮಲಸಂಸಾರ ತೊಲಗಿ, ಪರಮಾತ್ಮ ತಾನೆಂದರಿದು. ಆ ಅರಿದರಿವು ಕರಿಗೊಂಡು ಪರಶಿವನೊಡನೆ ಸಮಭಾವಿಯಾದಾತನೆ ಮುಕ್ತನಯ್ಯ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ. ೨

42–42 ಮಾ (ಮೂ) 43–43 ಇಬ್ಬರ (ಮೂ) 44–44 ಳಂ (ಮೂ) 45–45 ಪರಿಷ್ಕರಿ (ಮೂ)

೨೩೦೧

ಜ್ಞಾನಾರೂಢನಾದಲ್ಲಿ ಮಾನವರನಾಶ್ರಯಿಸಲಾಗದು. ಮಾನವರ ಇಚ್ಛೆಯ ನುಡಿಯಲಾಗದು. ಪೂಜೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಾಧಿಸಿಕೊಳಲಾಗದು. ಸಾಧನೆಯ ಹೇಳಿ ಸಾವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗದು. ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಸೋಹೆಯ ತಿಳಿದು ಏನೂ ಎನ್ನದಿಪ್ಪುದೇ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೩

೨೩೦೨

ಬೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಚದು[46]ರಸವಲ್ಲದೆ ಸಿಹಿಗೆ ಚದು[46]ರಸವುಂಟೆ? ಕುರುಹಿಗೆ ಪೂಜೆಯಲ್ಲದೆ ಅರುಹಿಗೆ ಪೂಜೆಯುಂಟೆ? ಅರಿವು ಕರಿಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಕೈಯ ಕುರುಹು ಅಲ್ಲಿ ಲೋಪವೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯಾ ೪

೨೩೦೩

ಬೆಳಗಿನ ಬೀಜ ಮಹಾಬೆಳಗು, ಕತ್ತಲೆಯನೊಳಕೊಂಡು ಕಣ್ದೆರೆವ ಪರಿಯ ನೋಡಾ. ತಿಳಿವಡೆ ಬೆಳಗಲ್ಲ, ಒಳಗೊಳಗೆ ಹೊಳೆವ ಕಳೆಯದೇನೊ? ಅದೆಲ್ಲಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ, ಅದೆಲ್ಲಿಂದ ತೋರಿತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆಯಿತ್ತು. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಮಹಾಘನಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೆ ಕಾಲೂರಿ ನಿಂದ ಪರಿಯನೇನೆಂಬೆ?* ೫

೨೩೦೪

ಸತ್ತ ಕೋಳಿ ಎದ್ದು ಕೂಗಿತ್ತ ಕಂಡೆ. ಮೊತ್ತದ ಮಾಮರನುಲಿಯಿತ್ತ ಕಂಡೆ. ಕತ್ತಲೆ ಬೆಳಗಾಯಿತ್ತ ಕಂಡೆ, ಹೊತ್ತಾರೆ ಎದ್ದು ಹೊಲಬುದಪ್ಪಿತ್ತ ಕಂಡೆ. ಇದೇನು ಹತ್ತಿತ್ತೆಂದರಿಯೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.+ ೬

---

46 + ರ (ಮೂ) * **ಅರ್ಥ:** ಆತ್ಮಪ್ರಕಾಶವ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದ ಮೂಲಪ್ರಕಾಶವೇ ಶಿವಪ್ರಕಾಶವೆಂಬುದೀಗ, ಬೆಳಗಿನ ಬೀಜ ಮಹಾಬೆಳಗು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ, ಅಂತಪ್ಪ ಶಿವಪ್ರಕಾಶವು ತನುಧರ್ಮದ ಮರವೆಯನೊಳಕೊಂಡು ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶವಾಗಿ ತನ್ನ ನಿಜವ ಕಾಣಿಸಿದ ಪರಿ ಚೋದ್ಯವೆಂಬುದೀಗ, ಮಹಾಬೆಳಗು ಕತ್ತಲೆಯನೊಳಕೊಂಡು ಕಣ್ದೆರೆವ ಪರಿಯ ನೋಡಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನೋದಯದಿಂದ ಶರಣ ತನ್ನ ನಿಜವ ತಿಳಿಯಲು ಆ ತಿಳಿದ ತಿಳಿವಿನ ಬೆಳಗಿನೊಳಗೆ ಶರಣ ತಾನೆಲ್ಲ ಚಿತ್ಕಲಾಸ್ವರೂಪವೆಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಲು ಆಶ್ಚರ್ಯಂಬಟ್ಟನೆಂಬುದೀಗ, ತಿಳಿವಡೆ ಬೆಳಗಲ್ಲ, ಒಳಗೊಳಗೆ ಹೊಳೆವ ಕಳೆ[47]ಯ[47]ದೇನೋ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಶರಣನೆಲ್ಲ ಚಿತ್ಕಲಾಸ್ವರೂಪೆಯಾಗಿರ್ದುದ ತಾನೇ ಕಂಡು, ಶರಣ ತನ್ನ ಚಿತ್‌ಸ್ವರೂಪವಾದ ತೋರಿಕೆ ಎಲ್ಲ ಪರಬ್ರಹ್ಮದ ಲೀಲಾವಿಲಾಸದಿಂದ ತೋರಿದ ತೋರಿಕೆ ಎಂದು ತನ್ನ ನೆಲೆಯನರಿದು, ಶರಣ ತನ್ನ ಚಿತ್ತವ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಭಾವ ನೆಲೆಗೊಂಡು ದೇಹಪ್ರಪಂಚಿನತ್ತ ಶರಣನ ಚಿತ್ತುವೆಳಸಿ ಗಮಿಸದೆ ಇದ್ದಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ, ಅದೆಲ್ಲಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಅದೆಲ್ಲಿಂದ ತೋರಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲೂರಿದ ಪರಿಯನೇನೆಂಬೆನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

+ **ಅರ್ಥ:** ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬುದೀಗ, ಸತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ತಾನೆಂಬ ನಿಜವನರುಹಿದ ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನೋದಯದೆ ಕುಕ್ಕುಟನ ಗುಣಧರ್ಮ ಕರ್ಮವಪ್ಪ ಪ್ರಾತಃಜ್ಞಾನಧ್ವನಿ ಎಂಬುದೀಗ, ಸತ್ತ ಕೋಳಿ ಎದ್ದು ಕೂಗಿತ್ತ ಕಂಡೆನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನೋದಯವಾದ ಶರಣನಂಗದ ಷಡುಚಕ್ರದ ಐವತ್ತೆರಡಕ್ಷರಂಗಳೆಲ್ಲ ಸದ್ವಿವೇಕವೃಕ್ಷಸ್ವರೂಪನೆಯ್ದಿ ಶಿವೋಹಂ ಶಿವೋಹಂ ಎಂದು ಧ್ವನಿಗೆಯ್ದುವೆಂಬುದೀಗ, ಮೊತ್ತದ ಮಾಮರನುಲಿಯಿತ್ತಕಂಡೆನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಾದ ಕಾರಣ ಅಜ್ಞಾನ ತಿಮಿರವಳಿದು ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ, ಕತ್ತಲೆ ಬೆಳಗಾಯಿತ್ತಕಂಡೆನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವೇ ಹೊತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯದಿಂದ ಸರ್ವತೋಧಿಕನು ತಾನೆಯಾಗಿ ಖಂಡಿತದ ಹೊಲಬುದಪ್ಪಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ, ಹೊತ್ತಾರೆ ಎದ್ದು ಹೊಲಬುದಪ್ಪಿತ್ತ ಕಂಡೆನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತು ಲಿಂಗಗ್ರಾಹಕನಾದ ಶರಣನು ಇತರವನರಿಯದಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ, [48]ಇದೇ[48]ನು ಹತ್ತಿತ್ತೆಂದರಿ[49]ಯೆ[49] ಗುಹೇಶ್ವರಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. 47–47 ಇ (ಮೂ) 48–48 ಏ(ಮೂ) 49–49 ಯನು (ಮೂ)

೨೩೦೫

ಕಾಂಬುದು ಜೀವನಲ್ಲ, ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಬುದು ಪರಮನಲ್ಲ, ಮು[50]ಟ್ಟ[50] ಹರಿದಾಡುವವು ಕರಣಂಗಳಲ್ಲ, ಸುಖವನನುಭವಿಸುವವು ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲ, ಇಂತೀ ಭೇದಂಗಳಲ್ಲಿ ಆರೆಂಬುದ ತಿಳಿದು ಶಶಿವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ನೀರನೆರೆದಡೆ ನೀರ ಕುಡಿವುದು ಬೇರೋ, ಮರನೋ, ಮೀರಿ ಬೆಳೆವ ಫಲವೋ ಎಂಬುದನರಿತಲ್ಲಿ ಅರಿದ ಅರಿಕೆಯ ನಿರಿಗೆಯ ಬಲ್ಲಾತನೇ ಕಮಠೇಶ್ವರಲಿಂಗ ತಾನಾದ ಶರಣ. ೭

೨೩೦೬

ಸಮಯದೊಡನೆ ಸುಳಿದಾಡುವೆನೆಂಬ ಭಾವದ ಭ್ರಮೆಯವನಲ್ಲ, ಆತ್ಮತೇಜಕ್ಕೆ ಹರಿದಾಡುವೆನೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿನ ಭ್ರಮೆಯವನಲ್ಲ, ಅಮುಗೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗವನರಿದ ಬಳಿಕ ನನ್ನವರು ತನ್ನವರು ಎಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯವನಲ್ಲ. ೮

೨೩೦೭

ಮನದೊಳಗೆ ಘನವೇದ್ಯವಾಗಿ, ಘನದೊಳಗೆ ಮನವೇದ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ ಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲ, ಪಾಪವಿಲ್ಲ, ಸುಖವಿಲ್ಲ ದುಃಖವಿಲ್ಲ, ಕಾಲನಿಲ್ಲ ಕರ್ಮವಿಲ್ಲ, ಜನನವಿಲ್ಲ ಮರಣವಿಲ್ಲ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನು ಘನಮಹಿಮ ನೋಡಯ್ಯ. ೯

ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆ ಇವುಗಳ ಸಂಬಂಧ

೨೩೦೮

ಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವಯ್ಯ. ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ: ದೇಹವಿಲ್ಲ[51](ದೆ)[51] ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವುಂಟೆ ಅಯ್ಯಾ? ಆ ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಯಕ್ಕೆ ಚೈತ್ಯ ಉಂಟೆ ಅಯ್ಯಾ? ಅದು ಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಆಶ್ರಯವಿಲ್ಲ. ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ಕಾರಣ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೋಪಚಾರಂಗಳಿರಬೇಕೆಂದೆನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ.೧

೨೩೦೯

ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಅಧಿಕವೆಂಬ ದೊಡ್ಡ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳ ಮಾತು ಸೊಗಸದಯ್ಯ ಎನಗೆ, ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ: ಆವುದಾನೊಂದು ಪಕ್ಷಿ ಉಭಯ ರೆಕ್ಕೆಯಿಂದ ಗಗನಕ್ಕೆ ಹಾರುವಂತೆ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನ, ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿವಸತ್ಕ್ರಿಯಾ ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನರಾದ ಶರಣರ ತೋರಿ ಬದುಕಿಸಯ್ಯಾ ಎನ್ನ, ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೨

50–50 ಟ್ಟ (ಮೂ) 51–51 ದ (ಮೂ)

೨೩೧೦

ಅಹುದಹುದು, ಭಕ್ತಿಭಾವದ ಭಜನೆ ಎಂತೆಂತಿಹುದೊ? ಅಂತರಂಗದ ಅರಿವಿಂಗೆ ಆಚಾರವೇ ಕಾಯ. ಆಚಾರಕಾಯವಿಲ್ಲದಡೆ ಅರಿವಿಂಗೆ ಆಶ್ರಯವಿಲ್ಲ. ಅರಿವು ಆಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಮವೇಧಿಸಿದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನ ಕ್ರಿಯಾಬದ್ಧನೆಂದು ನುಡಿದರೆ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕ, ನಿನ್ನ ಅರಿವಿಂಗೆ ಅಚ್ಚಾಗಿ ಆಚಾರಕ್ಕೆ ಆಳಾಗಿ *ನಮ್ಮ* ಗುಹೇಶ್ವರನು ನಿನ್ನ ಕೈವಶಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದನು. ನಿನ್ನ ಸುಖಸಮಾಧಿಯ ತೋರಬಾರಾ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ. ೩

೨೩೧೧

ಕ್ರಿಯೆ ಜಡವೆಂಬರು, ಜ್ಞಾನ ಅಜಡವೆಂಬರು. ಅದೆಂತಯ್ಯ? ನೀತಿಯು ಹೇಳಿದ್ದು ಜಡವೆ? ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಬಂದಂತೆ ಬೊಗಳಿ ಭೋಗಿಸಿ ಭವಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಅಜಡವೆ? ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಉಭಯ ಶಬ್ದದರ್ಥವನರಿಯದೆ ಕಂಡಕಂಡ ಹಾಗೆ ಬೊಗಳುವ ಹೊಲೆಮಾದಿಗರನು ಏನೆಂಬೆ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ? ೪

೨೩೧೨

ಕ್ರಿಯೆಯೆ ಜ್ಞಾನ, ಜ್ಞಾನವೇ ಕ್ರಿಯೆ, ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ, ತಿಳಿಯುವುದು, ಕ್ರಿಯೆ ಎಂದರೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಪರಸ್ತ್ರೀ ಭೋಗಿಸಬಾರದೆಂಬುದೇ ಜ್ಞಾನ; ಅದರಂತೆ [52]ಆ[52]ಚರಿಸುವುದೇ ಕ್ರಿಯೆ. ಅಂತು ಆಚರಿಸದಿದ್ದರೆ ಅದೇ ಅಜ್ಞಾನ ನೋಡಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೫

೨೩೧೩

ಲಿಂಗಜಂಗಮ ಸನುಮತವಾದ ಕ್ರಿಯೆ ಅಹುದಾಗದೆಂಬ ಸಂದೇಹ ಬೇಡ. ಕ್ರೀವಿಡಿದು ತನುವು ಗಮಿಸುವುದು. ಅರಿವಿಡಿದು ಮನವು ಗಮಿಸುವುದು. ಗ್ರಂಥ: "ಕ್ರಿಯಾದ್ವೈತಂ ನಕರ್ತವ್ಯಂ ಭಾವಾದ್ವೈತಂ ಸಮಾಚರೇತ್। ಕ್ರಿಯಾಂ ನಿರ್ವಹತೇ ಯಸ್ತು ಭಾವಶುದ್ಧಂತು ಶಾಂಕರೀ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಕ್ರಿಯಾನುಭಾವದಿಂದ ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯಂಗ[53]ಳು[53] ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀಯವಯ್ಯ, ತದ್ರೂಪು.೬

೨೩೧೪

ಅಗ್ನಿ ಸುಡಲಲ್ಲದೆ ಸುಳಿಯಲರಿಯದು, ವಾಯು ಸುಳಿವುದಲ್ಲದೆ ಸುಡಲರಿಯದು. ಆ ಅಗ್ನಿ ವಾಯುವ ಕೂಡಿದಲ್ಲದೆ ಅಡಿ ಇಡಲರಿಯದು. ಈ ಪರಿಯಂತೆ ನರರರಿವರೆ ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನಭೇದ ರಾಮನಾಥಾ.* ೭

– ನಿ (ಮೂ) 52–52 ಅ (ಮೂ) 53–53 ಳನೂ (ಮೂ) * **ಅರ್ಥ:** ಪಾವಕನು ಇದಿರಿಟ್ಟ ತರಗೆಲೆ ಕಾಷ್ಠಂಗಳನು ದಹಿಸಬಲ್ಲುದಲ್ಲದೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಅಡಿಯಿಡಲರಿಯದು. ಮಾರುತನು ತರಗೆಲೆ ತೃಣಂಗಳನು ಸ್ವಸ್ಥಾನದಿಂದ ಪರಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹಾಕಬಲ್ಲುದಲ್ಲದೆ ದಹಿಸಲರಿಯದೆಲ್ಲವನು. ಆ ಪಾವಕನು ಮರುತ ಸಂಯೋಗದಿಂದಲ್ಲದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟು ಚರಿಸಲರಿಯದು. ಈ ಉಪಮಾನದ ಹಾಗೆ ಬಹಿರಂಗದ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಅಂತರಂಗದ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಭಾವಿಸಿ ಸರ್ವಾಂಗಗಳ ಪ್ರಪಂಚ ದಹಿಸಿ ಉಭಯ ಲಿಂಗಸಂಗಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜ್ಞಾನಕ್ರೀಯುಕ್ತನಾಗಿ ಆಚರಿಸುವ ವಿಚಾರವ ಪಶುಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅರಿಯರೆಂಬುದರ್ಥ.

೨೩೧೫

ಕಣ್ಣೂ ಕಾಲೂ ಎರಡುಳ್ಳವ ದೂರ ಎಯ್ದುವನಲ್ಲದೆ, ಕಣ್ಣೂ ಕಾಲೂ ಎರಡರೊಳಗೆ ಒಂದಿಲ್ಲದವನು ದೂರ ಎಯ್ದಲರಿಯನೆಂಬಂತೆ, ಜ್ಞಾನರಹಿನಾಗಿ ಕ್ರಿಯೆಯನೆಷ್ಟು ಮಾಡಿದಡೇನು, ಅದು ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದವನ ನಡೆಯಂತೆ, ಕ್ರಿಯಾರಹಿತವಾಗಿ ಜ್ಞಾನಿಯಾದಡೇನು? ಅದು ಕಾಲಿಲ್ಲದವನ ಇರುವಿನಂತೆ. ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ನಿಜವ ಬೆರಸುವಡೆ ಜ್ಞಾನವೂ ಕ್ರಿಯೆಯೂ ಎರಡೂ ಬೇಕು. ೮

೨೩೧೬

ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅರಿದರೇನಯ್ಯ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಚಾರ ಸಂದ(ದ)ನ್ನಕ್ಕರ? ನೆನೆದ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ [54]ಅಹುದೆ[54] ಕಾರ್ಯದಲಲ್ಲದೆ? ಕುರುಡ ಕಾಣ ಪಥವ. ಹೇಳವ ನಡೆಯಲರಿಯ, ಒಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಂದಾಗದು. ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಕ್ರೀ ಜಡನು. ಕ್ರೀ ಇಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನ ಭ್ರಾಂತು. ಇದು ಕಾರಣ ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥನಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಬೇಕು. ೯

೨೩೧೭

ಅಂತರಂಗದ ಅರಿವು ಬಹಿರಂಗದ ಕ್ರಿಯೆ. ಈ ಉಭಯ ಸಂಪುಟ ಒಂದಾದ ಶರಣಂಗೆ ಹಿಂಗಿತ್ತು ತನುಸೂತಕ, ಹಿಂಗಿತ್ತು ಮನಸೂತಕ. ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಸಂಗವಾದದ್ದು ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯ. ೧೦

೨೩೧೮

ಕ್ರಿಯೆ ಮರೆದಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಹೀನವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಅರಿವು ಮರೆದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಹೀನವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಜ್ಞಾನದ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿನ ಕಳೆ ಹೋಯಿತ್ತು. ಈಶಾನ್ಯಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವು ಅರಿವಿಂಗೆ ಮರೆಯಾಗಿ ತೊಲಗಿತ್ತು. ೧೧

೨೩೧೯

ಪೈರಿಗೆ ನೀರು ಬೇಕೆಂಬಲ್ಲಿ ಉಚಿತವನರಿದು ಬಿಡಬೇಕು. ಕ್ರಿಯೆ(ಗೆ) ಅರಿವು ಬೇಕೆಂಬಲ್ಲಿ ಉಭಯವನರಿದು ಘಟಿಸಬೇಕು. ಏರಿ ಹಿಡಿವನ್ನಕ್ಕ ನೀರ ಹಿಡಿದಡೆ ಸುಖವಲ್ಲದೆ ಮೀರಿದಡುಂಟೆ? ಕ್ರಿಯೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅರಿವ ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಬೆಳೆಯ ಕೊಯ್ದು ಮತ್ತೆ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಕಾವಲುಂಟೆ? ಫಲವ ಹೊತ್ತ ಪೈರಿನಂತೆ, ಪೈರನೊಳಕೊಂಡ ಫಲದಂತೆ, ಅರಿವು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂದು, ಆಚರಣೆ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿ ಲೋಪವಾದ ಮತ್ತೆ ಕಾಮಭೀಮಜೀವಧನದೊಡೆಯನೆಂಬುದ ಭಾವಿಸಲಿಲ್ಲ. ೧೨

೨೩೨೦

ಅರಿವನರಿದೆನೆಂದು ಕ್ರಿಯೆಯ ಬಿಡಬಾರದು. ಮಧುರಕ್ಕೆ ಮಧುರ ಒದಗಲಾಗಿ ಸವಿಗೆ ಕೊರತೆಯುಂಟೆ? ದ್ರವ್ಯಕ್ಕೆ ದ್ರವ್ಯ ಕೊಡಲಾಗಿ ಬಡತನವುಂಟೆ? ನೀ ಮಾಡುವ ಮಾಟ ಶಿವಪೂಜೆಯ ನೋಟ ಭಾವವಿರಬೇಕು. ಅದು ಕಲಿದೇವರದೇವಯ್ಯನ ಕೂಟ ಚಂದಯ್ಯ. ೧೩

54–54 ಕಾಂಬುದೇ (ಮೂ)

೨೩೨೧

ಮಾಡುವ ಮಾಟದಿಂದಲೇ ಬೇರೊಂದನರಿಯಬೇಕು. ಅರುವಿಂಗೆ ನೆಮ್ಮುಗೆ ಒಡಗೂಡಬೇಕು. ಅರುವಿಂಗೆ ನೆಮ್ಮುಗೆ ಒಡಗೂಡಿದ ಬಳಿಕ, ಬಯಲಭ್ರಮೆಯ ಕಳೆದು ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಜಪದವನೈದುವುದು ಮಾರಯ್ಯ. ೧೪

೨೩೨೨

ನಿಜದಿಂದ ಕ್ಷತ್ರಿಯನೆಂದು ತನ್ನ ನಿಜವನರಿದ ಕರ್ಣನ ವ್ಯಾಧಭಾವ ಬಿಡದಂತೆ, ತಾನು ತನ್ನ ನಿಜವನರಿದರೂ ಜಾತಿಯಾಶ್ರಮ ಗುಣಧರ್ಮ ಕರ್ಮ ಜೀವಾದಿ ಭೇದಂಗಳೊಳಗಾದ ಮಾಯಾ[55]ಮಾ[55]ಯಂಗಳೆಂಬ ಮುನ್ನಿನ ಭ್ರಮೆಗಳ ಬಿಡಲರಿಯ[56](ರು)[56] ಬಡಮನದ ಮನುಜರೆಲ್ಲರೂ! ನಿಜಗುಣ ನಿಜಭಾವದಲು ನಿಲ್ಲದವಂಗೆ ನಿಜಸುಖವು ಸಾಧ್ಯವಪ್ಪುದೆ ಹೇಳಾ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮಾ?* ೧೫

೨೩೨೩

ಶೀತವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಉಷ್ಣವ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಬೇಕು. ಉಷ್ಣವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಶೀತವ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಬೇಕು. ದಿವದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಒರಗುವನ್ನಕ್ಕ ಅದ್ವೈತ ಅಶಕ್ಯ ನೋಡಾ. ಇದು ಕಾರಣ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ; ಅರಿವು ಶೂನ್ಯವೆಂದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅಬು ಶಿಲೆಯ ಮರೆಯ ಪಾವಕ, ತಿಲದೊಳಗಣ ತೈಲ. ಅವರ ಒಲವರಿದಲ್ಲಿ ಕುಲವ ಕಾಣಬೇಕು. ಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ನಾಗರೇಶ್ವರಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.# ೧೬

೨೩೨೪

ವರುಣನ ಕಿರಣದಿಂದ ಅಪ್ಪುವಿನ ಸಾರ ಪೃಥ್ವಿಯೊಳಗಡಗಿದ್ದು, ಪೃಥ್ವಿಯ ತಪ್ಪಿಸಿ ತಾನೊಪ್ಪದಲ್ಲಿ ತೆಗೆವಂತೆ, ಅರಿವು ಪುರವೆ ಪೃಥ್ವಿಯಪ್ಪುವಿನಂತೆ ಇಷ್ಟ. ಭೇದವ ತಾನರಿದು ಜಡ ಅಜಡವೆಂಬ

55–55 ಮ (ಮೂ) 56–56 ದ (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಕ್ಷತ್ರಿಯನೆಂದು ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ ನಿಜವ ತಿಳಿದಡೆಯೂ ಕರ್ಣಂಗೆ ವ್ಯಾಧಧರ್ಮ ಗುಣ ಬಿಡದಿಪ್ಪಂತೆ, ಜ್ಞಾನೋದಯದಿಂದ ತಾನು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಶಿಕನೆಂದು ತನ್ನ ನಿಜವ ತಿಳಿದಡೆಯೂ ಮಾಯಾದೇಹ ಸಂಸಾರಭ್ರಾಂತಿ ಗುಣಧರ್ಮಕರ್ಮ ತನ್ನ ಬಿಡದಿಪ್ಪವಾಗಿ [ತಾನವ ಬಿಡದಿಪ್ಪನಾಗಿ] ಜೀವಂಗೆ ಅರಿದ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಿವತ್ವ ಘಟಿಸದು. ಮತ್ತೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನೋದಯದಿಂದ ತನ್ನ ತನ್ನ ನಿಜವನರಿದರಿವಿಂದ ಸಂಸಾರಭ್ರಾಂತಿಯ ನೇತಿ ಮಾಡಿ, ಶಿವಕ್ರಿಯೆಯನಾಚರಿಸಲು ದೇಹಸಂಸಾರವಾಸನೆಯಳಿವುದು. ಅದು ಕಾರಣ ಭಕ್ತಿಭಾವವಳವಟ್ಟು ಶರಣಂಗೆ ತನ್ನ ನಿಜಪದ ಸಾಧ್ಯವಪ್ಪುದೆಂಬುದೀಗ ಈ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

* **ಅರ್ಥ:** ಶೀತ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಪರಿಯಂತರ ಉಷ್ಣವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಉಷ್ಣ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಪರಿಯಂತರ [59]ಶೀತ[59]ವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಉದಯದಲೆದ್ದು ರಾತ್ರಿ ಮಲಗುವ ಪರಿಯಂತರ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಪರವಶವಾಗಿರುವದು ಸಟೆ. ದೇಹಸಂಚಾರ ಉಂಟಾಗಿಪ್ಪುದು ಕಂಡ್ಯಾ. ಆ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ವೈತ ಘಟಿಸದ ಕಾರಣ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮರೆದು ಬಿಡಬಾರದು. ಜ್ಞಾನವು ನಿರಾಕಾರವೆಂದು ಬಿಡಬಾರದು. ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ ಕಲ್ಲಿನೊಳಗಿಪ್ಪ ಅಗ್ನಿಯನು ಎಳ್ಳಿನೊಳಗಣ ಎಣ್ಣೆಯನು ಅವರ ಪಕ್ಷಪಾತದಲ್ಲಿ ದೂ[60](ದಿ)[60] ಚಕಮಕಿಯಿಂದ ಅಗ್ನಿಯನು ಗಾಣದ ಮಥನದಿಂದ ಎಣ್ಣೆಯನು ಕಾಣಬೇಕು ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧವನರಿಯಬೇಕು ಎಂಬುದರ್ಥ.

57–57 ವ (ಮೂ) 58 + ತ (ಮೂ) 59–59 ತನು (ಮೂ) 60–60 ಡಿ (ಮೂ)

ಉಭಯವ ಅರಿವುದು ಸಕಲವೊ ನಿಷ್ಕಲವೊ ಬೇರೊಂದೂ ಹೊಲಬೊ? ನಿನ್ನೊಳವರವ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಕಾಮಭೀಮಜೀವಧನದೊಡೆಯ ನಾನೆಂದೂ ಅರಿಯೆ.+ ೧೭

೨೩೨೫

ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅರಿವಿಲ್ಲದವಂಗೆ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆ ಇದ್ದು ಫಲವೇನು? ಅದು ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದವನ ಬಾಳುವೆಯಂತೆ. ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲದವಂಗೆ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅರಿವಿದ್ದು ಫಲವೇನು? [61]ಅ[61]ದು ಶೂನ್ಯಾಲಯದ ದೀಪದಂತೆ. ಅಂತರಂಗದ ಅರಿವು ಬಹಿರಂಗದ ಕ್ರೀ ಈ ಉಭಯಾಂಗ ಒಂದಾಗಬೇಕು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಅಂತರಜ್ಞಾನ ಬಹಿಃಕ್ರಿಯಾ ಏಕೋಭಾವ ವಿಶೇಷತಾ ಎಂದುದಾಗಿ, ಅಂತರಂಗದ ಅರಿವು ಬಹಿರಂಗದ ಕ್ರಿಯೆಯುಳ್ಳ ಮಹಾತ್ಮನು ಭಕ್ತನಪ್ಪ ಮಹೇಶ್ವರನಪ್ಪ ಪ್ರಸಾದಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಪ್ಪ ಶರಣನೈಕ್ಯನಪ್ಪ ನಮ್ಮ ಪರಮಗುರು [62]ಶಾಂತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ತಾನೆಯಪ್ಪ. ೧೮

ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಲಿಂಗದ ಅಱಿವು

೨೩೨೬

ತತ್ವಂಗಳ ಗೊತ್ತು ಗುಟ್ಟನರಿದೆನೆಂದು ಬಿಡಬಾರದು, ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯ, ಆತ್ಮನ ಗೊತ್ತನರಿದೆನೆಂದು ಮರೆಯಲಾಗದು. ಪಾಪಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿಃಕರಿಸಿ ನಡೆಯಲಾಗದು. ಈ ಗುಣ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಬಿಡಬಹುದೆ? ತಾನೆಂಬುದು ಇದಿರೇನೆಂಬುದ ಅರಿವನ್ನಕ್ಕ, ಶ್ರುತಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟ ದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅನುಮಾನ, ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಯ, ನಿಶ್ಚಯ ನಿಜವಾದಲ್ಲಿ ಗೋಪತಿನಾಥ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಲಿಂಗದ ಕ್ರಿಯಾನುಗ್ರಹ ನಿರ್ವಾಹ. ೧

೨೩೨೭

ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅರುಹು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಸಂಪನ್ನನಾದ ಸುಚರಿತ್ರನು ನೋಡಾ ಭಕ್ತನು. ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನದಿಂದ ಭಾವಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿದ ನಿಭ್ರಾಂತನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತನು. ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೨

+ **ಅರ್ಥ:** ಸೂರ್ಯನ ಗಭಸ್ತಿಯಿಂದ ಉದಕದ ಸಾರವು ಭೂಮಿಯೊಳಗಡಗಿಪ್ಪುದು. ಮಣ್ಣನು ತೆಗೆದು ಆತ್ಮನು ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಂದ ಬಾವಿಯ ತೋಡಿ ಉದಕವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಜ್ಞಾನಕ್ರೀಗಳು ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪು ಅಡಗಿರುವ ಹಾಗೆ ಕ್ರೀಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವಡಗಿಪ್ಪುದನು ತಾನು ತಿಳಿದು, ಭೂಮಿಯನಗಿದು ಉದಕವ ತೆಗೆದುಕೊಂಬ ಹಾಗೆ ಕ್ರೀಯಿಂದ ಜ್ಞಾನವ ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಬುದು. ವಸ್ತುವು ಸಾಕಾರವಾಗಿಪ್ಪುದೊ ನಿರಾಕಾರವಾಗಿಪ್ಪುದೊ ಸಕಲ ನಿಃಕಲವಾಗಿಪ್ಪುದೊ, ಎಲೆ ಶಿವನೆ ನಿನ್ನ ನಿಲುಕಡೆಯು ನಿನಗೆ ತಿಳಿವುದು. ಶರಣನು ಸಕಲವೇ ಸಾರವೆಂದು ಆಚರಿಸಲರಿಯನು ಎಂಬುದರ್ಥ. 61–61 ಆ (ಮೂ) 62 + ಶಾಂತ (ಮೂ)

೨೩೨೮

ಇಷ್ಟವ ಹಿಡಿದಾಡುವನ್ನಬರ ಪೂಜೆಯ ಕಟ್ಟು ಗೊತ್ತಿನಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಇಷ್ಟವರತು ಅಂಗದಾಚರಣೆಯಳಿದು ಉಭಯ ನಷ್ಟವಾದಲ್ಲಿ ಮನ ಸಂದಿತ್ತು ಮಾರೇಶ್ವರಾ. ೩

೨೩೨೯

ಕಾಯದಿಂದ ಕರ್ಮವ ಕಂಡು, ಭಾವದಿಂದ ಲಿಂಗವ ಕಂಡು, ಲಿಂಗದಿಂದ ಸ್ವಾನುಭಾವವಾಗಿ, ಅಂಗದ ಸಂಗಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಯಿತ್ತು ಕದಂಬಲಿಂಗವನರಿಯಲಾಗಿ.* ೪

೨೩೩೦

ಎಸೆವರ ಬಲ್ಲೆ: ಎಚ್ಚ ಬಾಣ ತಿರುಗಿ ಬಪ್ಪಂತೆ ಎಸೆವರ ಕಾಣೆ. ಪೂಜಿಸುವರ ಬಲ್ಲೆ; ಪೂಜಿಸಿದ ಲಿಂಗ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ವೇಧಿಸುವರ ಕಾಣೆ. ಆ ನುಡಿಗೆ ನಡೆ, ಆ ನಡೆಗೆ ನುಡಿ, ಈ ಉಭಯವ ಭೇದಿಸುವರ ಕಾಣೆ. ಈ ಉಭಯವು ಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಎನ್ನಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಇಮ್ಮಡಿ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನ ನಿ[63]ರ[63]ತನಾದವಂಗಲ್ಲದೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ೫

೨೩೩೧

ಬೆಳಕು ನಷ್ಟವಾದಲ್ಲಿ ಕಳೆ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರೀ ನಷ್ಟವಾದಲ್ಲಿ ಅರಿವಿನ ತೆರಪುಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರೀ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಅರಿವು ಆತ್ಮಂಗೆ, ಇಂತೀ ಉಭಯಾಕಾರವಾದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ ನಿರ್ಲಕ್ಷವಾಗಿ ಗಾರುಡೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ಗಾರುಡಕ್ಕೆ ಬಾರನು.+ ೬

೨೩೩೨

ನಾ ತಿರುಹುವ ರಾಟಿಯ ಕುಲಜಾತಿಯ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ. ಅಡಿಯಣ ಹಲಗೆ ಬ್ರಹ್ಮ, ತೋ[64]ರ[64]ಣ ವಿಷ್ಣು, ನಿಂದ ಬೊಂಬೆ ಮಹಾರುದ್ರ, ರುದ್ರನ ಬೆಂಬಳಿಯವೆರಡು ಸೂತ್ರದ ಕರ್ಣ, ಅರಿವೆಂಬ ಕದಿರು, ಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಿರುಹಲಾಗಿ ಸುತ್ತಿತ್ತು ನೂಲು, ಕದಿರು ತುಂಬಿತ್ತು. ರಾಟಿಯ ತಿರುಹಲಾರೆ, ಎನ್ನ ಗಂಡ ಕುಟ್ಟಿಹ. ಇನ್ನೇವೆ ಕದಿರ ರೆಮ್ಮಿಯೊಡೆಯ ಗುಮ್ಮೇಶ್ವರಾ?# ೭

---

* **ಅರ್ಥ:** ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಂಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ, ಅಂಗವು ಲಿಂ[illegible] ಒಂದೇ ಎಂಬ ಸಮರಸಭಾವದಿಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನೆ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿ ಕಂಡು, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಾಡು[illegible] ನಿರ್ಗುಣಪೂಜೆಗಳಿಂದ ಸ್ವಾನುಭಾವಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಾವಲಿಂಗವು ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ, ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ತ್ರಿವಿ[illegible]ಂಗದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗವಾಗಿಪ್ಪುದೆಂದು ಅರಿಯಲಾಗಿ, ಆ ಅರಿದ ಜ್ಞಾನವೇ ತನುತ್ರಯ ಷಡಿಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಪ್ರಪಂಚಿಗೆ ಬೇರಾಗಿಪ್ಪುದೆಂದರ್ಥ. 63–63 ರು (ಮೂ)

\+ **ಅರ್ಥ:** ದೀಪ ನಂದಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶವು ಪ್ರಭಾವಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಬಹಿರಂಗಕ್ರೀ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ನಿಲುವುದಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲ. ಅದು ಕಾರಣವಾಗಿ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರಬೇಕು. ಸುಜ್ಞಾನವು ಆತ್ಮನ[65]ಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆಗಳು ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾದಲ್ಲಿ ದೇಹಪ್ರಾಣಂಗಳು ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ತಾನಾದ ಶರಣನು ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾದನು ಎಂಬುದರ್ಥ. 64–64 ರು (ಮೂ) 65 + ದ (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಶಿವಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ಶ್ರೀಗುರುಕಾರುಣ್ಯಂ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರ್ಪ ಶರಣನ ಸರ್ವಾಚಾರಸಂಪತ್ತಿನ ಆಚರಣೆ ಎಂತೆಂದೊಡೆ: ಇಷ್ಟಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾಗ ಆಚಾರವೆಂಬುದೀಗ ನಾ ತಿರುಹುವ ರಾಟಿಯ ಕುಲ ಜಾತಿಯ→

೨೩೩೩

ಜ್ಞಾನ ತನ್ನೊಳಗೆ, ಅಜ್ಞಾನ ತನ್ನೊಳಗೆ, ಎರಡುವನರಿಯದ ಸಹಜ ಸುಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಲಿಂಗವಶವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗ. ನಿಮ್ಮ ಶರಣನು. ೮

ಶರಣನ ಆಚರಣೆಗಳು

ಶರಣನು ಸದಾಚಾರಿಯಾಗಿರುವುದು :

೨೩೩೪

ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಾವಾದ ಬಳಿಕ ಮುಕುರದ ಬಿಂಬದಂತಿರಬೇಕು. ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಾವಾದ ಬಳಿಕ ಸಂಶಯರಹಿತರಾಗಿರಬೇಕು. ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಾವಾದ ಬಳಿಕ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜಗತ್ತೆಂದು ಅರಿಯಬೇಕು. ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಾವಾದ ಬಳಿಕ ಪಾಪವಾಸನೆ ತೋರೆದಿರಬೇಕು. ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಾವಾದ ಬಳಿಕ ಅನ್ಯರ ನುಡಿಗೊಳಗಾಗಬಾರದು. ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಾವಾದ ಬಳಿಕ ಅನ್ಯರ ನಿಂದೆಗೆ ಒಳಗಾಗಬಾರದು. ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಾವಾದ ಬಳಿಕ ಗುರುಹಿರಿಯರಿಗಂಜಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಾವಾದ ಬಳಿಕ ಅನ್ಯಸ್ತ್ರೀ ಮಾತೆಯಂತಿರಬೇಕು. ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಾವಾದ ಬಳಿಕ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತವ ಮಾಡಬಾರದು. ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಾವಾದ ಬಳಿಕ ಪರದೂಷಣೆಯ ಮಾಡಬಾರದು. ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಾವಾದ ಬಳಿಕ ಪರದ್ರವ್ಯವ(ನ) ಪಹರಿಸಬಾರದು. ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಾವಾದ ಬಳಿಕ ನುಡಿ ಕೊಟ್ಟು ತಪ್ಪಬಾರದು. ತಾವಾದ ಬಳಿಕ ವಚನವ ಕೊಡಬಾರದು. ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಾವಾದ ಬಳಿಕ ಅಸತ್ಯವ ನುಡಿಯಬಾರದು. ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಾವಾದ ಬಳಿಕ ರಾಜರ ಮುಂದೆ ಅಸತ್ಯಸಾಕ್ಷಿಯ ನುಡಿಯಬಾರದು. ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಾವಾದ ಬಳಿಕ ಜನರಪವಾದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಾರದು. ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಾವಾದ ಬಳಿಕ ಮತಾಭಿಮಾನವ ತೋರಬಾರದು. ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಾವಾದ ಬಳಿಕ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಗೆ ಆವ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಚ್ಯುತನಾಗಿರಬಾರದು. ಇದರಂತೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕು ಕೇಳಾ. ೧

→ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ, ಅಡಿಯಣ ಹಲಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ತನ್ನ ಹೃದಯ ಕಮಲಕರ್ಣಿಕಾಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿತ್‌ಪ್ರಕಾಶವಾಗಿ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುವ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ನೈಷ್ಠಿಕಾಭಾವಗಳೆರಡು ತೋರಣವಾಗಿ[66]ಹವೆಂ[66]ಬುದೀಗ, ತೋರಣ ವಿಷ್ಣು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ನೈಷ್ಠಿಕಾಭಾವಂಗಳನೊಳಕೊಂಡು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ ತೋರುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ, ನಿಂದ ಬೊಂಬೆ ಮಹಾರುದ್ರನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಮಹಾಜ್ಞಾನದ ಬೆಂಬಳಿಯಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆಗಳೆರಡೂ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದಿಹವೆಂಬುದೀಗ, ರುದ್ರನ ಬೆಂಬಳಿಯವೆರಡು ಸೂತ್ರದ ಕರ್ಣವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಜ್ಞಾನಕ್ರೀಯಗಳನೊಳಕೊಂಡು ಸದ್ವಿವೇಕಜ್ಞಾನಸಂಬಂಧವಾದ ಶಿವಾದ್ವೈತಭಕ್ತಿಯಿಂದಾಚರಿಸುತ್ತಿಹನೆಂಬುದೀಗ, ಅರಿವೆಂಬ ಕದಿರು ಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಿರುಹಲಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಿಹ ಶರಣನ ಸ್ವಾನುಭಾವಸೂತ್ರವು ಸದ್ವಿವೇಕಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ, ಸುತ್ತಿತ್ತು ನೂಲು ಕದಿರು ತುಂಬಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು [67]ಅ[67]ಭಿನ್ನಕ್ರಿಯಾಚಾರವಿಡಿದು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರ್ದ ಶರಣನು ಭಿನ್ನಕ್ರಿಯಾಚಾರವಿಡಿದು ಭಿನ್ನಕ್ರಿಯಾಚಾರವ ವಿಸರ್ಜಿಸಿ ಸಾವಧಾನಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ಉಪಾವಸ್ಥೆಯ ಮಾಡುತ್ತಿಹನೆಂಬುದೀಗ ರಾಟಿಯ ತಿರುಹಲಾರೆ, ಎನ್ನ ಗಂಡ ಕುಟ್ಟಿಹ ಇನ್ನೇಕೆ ಕದಿರರೆಮ್ಮಿಯೊಡೆಯ ಗು[68]ಮ್ಮೇ[68]ಶ್ವರಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.66–66 ಹುದೆ (ಮೂ) 67–67 ಆ (ಮೂ) 68–68 ಹೇ (ಮೂ)

೨೩೩೫

ಗುರುವಿಗಾದರೂ ಅರುಹು ಆಚಾರ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆ ಬೇಕು. ಲಿಂಗಕ್ಕಾದರೂ ಅರುಹು ಆಚಾರ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆ ಬೇಕು. ಜಂಗಮಕ್ಕಾದರೂ ಅರುಹು ಆಚಾರ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆ ಬೇಕು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ: ಅರುಹು ಆಚಾರ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆ ಸನ್ನಿಹಿತ ಶಿವನಿರ್ಪನಾಗಿ, ಅರುಹುಗೆಟ್ಟು ಆಚಾರದಪ್ಪಿ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಹೀನ[69]ರಾ[69]ಗಿರ್ಪರು ಸಲ್ಲರಯ್ಯ ಶಿವಪಥಕ್ಕೆ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೨

೨೩೩೬

ಆಪ್ಯಾಯನಕ್ಕೆ ಅನ್ನವ ನೀಡುವೆ. ಲಾಂಛನಕ್ಕೆ ಶರಣೆಂಬೆ. ಲಾಂಛನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಆಚಾರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಛೀ ಎಂಬೆನು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೩

೨೩೩೭

ಕಾಯದ ಕಳವಳದಲ್ಲಿ ಕಂಗೆಡುವನಲ್ಲ ಶರಣ. ಜೀವನೋಪಾಧಿಕೆಯ ಹೊದ್ದುವನಲ್ಲ, ಶರಣ. ಕಂಗಳ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ಸುಳಿವನಲ್ಲ ಶರಣ. ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ವಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡುವನಲ್ಲ ಶರಣ. ಭಾವದ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯುವನಲ್ಲ ಶರಣ. ಮನದ ಮರವೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಲ್ಲ ಶರಣ. ಪರತರಲಿಂಗದ ಬೆಳಗಿನೊಳಗೆ ಬೆರೆದು, ತೆರಹಿಲ್ಲದೆ ಬೆಳಗುವ ಗಂಭೀರಶರಣನ ನಿಲವಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆನಯ್ಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೪

೨೩೩೮

ಶರಣಸ್ಥಲದ ಕುರುಹಿನ ಮಾರ್ಗವನರಿಯದೆ ನಾನು ಶರಣ, ತಾನು ಶರಣನೆಂದು ನುಡಿವ ಕರ್ಮಜೀವಿಗಳ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ: ತಾವು ಶರಣರಾದೊಡೆ ತಮ್ಮ ಚಿತ್ತದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಸುಕಿದ ಕತ್ತಲೆಯನೆಲ್ಲ ಕಳೆಯಬೇಕು. ತಾವು ಶರಣರಾದೊಡೆ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮನ ಸುತ್ತಿದ ಅಷ್ಟಮದಂಗಳ ಕತ್ತಲೆಯ ಕಡಿಯಬೇಕು. ತಾವು ಶರಣರಾದೊಡೆ ತಮ್ಮ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಹರಿದಾಡುವ ಮನವ ಹಿಡಿತಂದು ನಿಕ್ಷೇಪವ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾವು ಶರಣರಾದೊಡೆ ನಿತ್ಯಾನಿತ್ಯವನರಿದು, ತತ್ವಾತತ್ವಂಗಳ ವ್ಯತಿಕರಿಸಿ ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯಬೇಕು. ಇಂತೀ ಭೇದವನರಿಯದೆ, ತುತ್ತು ಸವಿದುಂಡು ಮರ್ತ್ಯದ ವಿಷಯ ಪ್ರಪಂಚಸುಖದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಿ ಅಜ್ಞಾನ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೆರೆಯ ಸಿಕ್ಕಿ ಮುಂದುಗಾಣದೆ ಮುಕ್ತಿಯ ಹೊಲ[70]ಬು[70]ತಪ್ಪಿ ಹೋಗುವ ವ್ಯರ್ಥ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕಂಡು ನಗುತಿರ್ದನು ನೋಡಾ ನಮ್ಮ ಅಖಂಡೇಶ್ವರ. ೫

೨೩೩೯

ಕುಲಮದವೆಂಬುದಿಲ್ಲ ಅಯೋನಿಸಂಭವನಾಗಿ, ಛಲಮದವೆಂಬುದಿಲ್ಲ ಪ್ರತಿ ದೂರನಾಗಿ, ಧನಮದವೆಂಬುದಿಲ್ಲ ತ್ರಿಕರಣಶುದ್ಧನಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾಮದವೆಂಬುದಿಲ್ಲ ಅಸಾಧ್ಯವ ಸಾಧಿಸಿದನಾಗಿ. ಮತ್ತಾವ ಮದವೆಂಬುದಿಲ್ಲ ನೀನವಗ್ರಹಿಸಿದ ಕಾರಣ, ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಅಕಾಯಚರಿತ್ರನಾಗಿ.೬

69–69 ನಾ (ಮೂ) 70–70 ಹ (ಮೂ)

೨೩೪೦

ಮನವಚನಕಾಯದಲ್ಲಿ ಆಶೆಯಿಲ್ಲದ ಶರಣನು; ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಲೋಭವಿಲ್ಲದ ಶರಣನು; ವಾಕು ಪಾಣಿ ಪಾದ ಪಾಯು ಗುಹ್ಯವೆಂಬ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಹೊದ್ದಲೀಯದ ಶರಣನು; ಲಿಂಗಜಂಗಮಪ್ರಸಾದಸಾರಾಯ ಶರಣನು; ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗನ ಅ[71]ನು[71]ಭಾವಸಾರಾಯ ಶರಣನು. ೭

೨೩೪೧

ಕುಲಮದವಳಿಯದನ್ನಕ್ಕರ ಶರಣನಾಗಲೇಕೊ? ವಿಧಿವಶ ಬಿಡದನ್ನಕ್ಕರ ಭಕ್ತನಾಗಲೇಕೊ? ಹಮ್ಮಿನ ಬಿಮ್ಮು ಸೊಮ್ಮು ಸಂಬಂಧ ಬಿಟ್ಟು ಕಿಂಕರನ ಕಿಂಕರನಾಗಬೇಕು. ಹೆಪ್ಪನೆರೆ[72]ದ[72] ಹಾಲು ಕೆಟ್ಟು ತುಪ್ಪವಪ್ಪಂತೆ ಇಪ್ಪರು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು. ೮

೨೩೪೨

ಕಾಯವಿಕಾರವಳಿದಲ್ಲದೆ ಗುರುಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲ. ಮನೋವಿಕಾರವಳಿದಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗ ಪೂಜಕನಲ್ಲ. ತ್ರಿವಿಧಮಲ ದೂರಸ್ಥನಲ್ಲದೆ ವಿರಕ್ತ ಅನುಭಾವಿಯಲ್ಲ. ಇಂತೀ ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಲೆ ಇದ್ದ ಮತ್ತೆ ನಿಂದಲ್ಲಿ ಸನ್ಮುಕ್ತನಲ್ಲ. ಇಂತೀ ಬಂಧಮೋಕ್ಷಕರ್ಮಂಗಳ ಬಿಟ್ಟು ನಿಜಸಂದು ಸುಖಿಯಾಗಬಲ್ಲಡೆ, ಕಾಲ(ಕ)ರ್ಮವಿರಹಿತ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಾವವಂತ ಶರಣನಾದವನ ತೆರವು. ೯

೨೩೪೩

ಭಸ್ಮವ ಹೂಸಿದಲ್ಲಿ ಶರಣನೆ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ. ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆ ಭಸ್ಮವಾದರೆ ಶರಣ. ನೋಡುವ ಕೃತ್ಯ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಾದರೆ ಶರಣ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೦

೨೩೪೪

ಪರರಾಣಿಯರ ನೋಡುವಲ್ಲಿ ಅಂಧಕನಾಗಿಪ್ಪ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು. ಪರಧನ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಹುಲಿಯ ಕಂಡ ಹುಲ್ಲೆಯಂತೆ ಭೀತಿಬಡುವ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು. ದುರ್ನರರ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಕೇಳುವಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮೂರ್ಖನಾಗಿಪ್ಪ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು. ದುಷ್ಕರ್ಮಪಥದೊಳಿರಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಡು ಜಡ ಪೆಳವ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು. ಅಕ್ಷಾಂಗ ವಿಷಯಗಳೊಳು ನಿಃಕರುಣಿಯಾಗಿಪ್ಪ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು. ಶಿವನಿಂದಕರ ಸ್ವರಗೇಳುವಲ್ಲಿ ಬಧಿರನಾಗಿಪ್ಪ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು. ದುರಾತ್ಮರಿಗೆ ಜ್ಞಾನದ್ರವ್ಯ ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಲೋಭಿಯಾಗಿಪ್ಪ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನೆಂಬ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು. ೧೧

೨೩೪೫

ಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಬೀಜ ಜಂಗಮದಲುತ್ಪತ್ತಿ, ಕಾಯಗುಣವಿಲ್ಲಾಗಿ ಸಂಸಾರ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧಾತ್ಮ ನಿಸ್ಸಂಗಿ ಜಂಗಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ. ೧೨

71–71 ಸು (ಮೂ) 72–72 ದು (ಮೂ)

ವಿದ್ಯಾವಂತನಾದರೂ ಸದಾಚಾರಿಯಾಗಿರುವುದು :

೨೩೪೬

ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣಾಗಮಗ್ರಂಥಗಳ ನೋಡಿದವರೆಲ್ಲರೇನು ಹಿರಿಯರೆಂಬೆನೆ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ. ನಿಲ್ಲು, ಮಾಣು, ಅವರೇ ಹಿರಿಯರಾದಡೆ, ನಟ್ಟುವ, ಗಳೆಯಾಟ, ಮಿಣಿಯಾಟ, ಅದೃಶ್ಯಕರಣ, ಅಗ್ನಿಸ್ತಂಭ, ಆಕರ್ಷಣ, ಚೌಷಷ್ಠಿ ಕಲಾವಿದ್ಯೆಯ ಸಾಧಿಸಿದ ಡೊಂಬನೇನು ಕಿರಿಯನೆ? ಇದು ಹಿರಿದು ಕಿರಿದಿನ ಪರಿಯಲ್ಲ, ಹಿರಿದು ಕಿರಿದಿನ ಪರಿ ಬೇರೆ ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ. ಇವು ಉದರ ಪೋಷಣವಿದ್ಯೆ ಎನಿಸುವವು. ಅವ(ರ)ನೆಂತು ಸರಿ ಎಂಬೆನಯ್ಯ ಲಿಂಗವಂತಂಗೆ? ಇದು ಕಾರಣ, ಗುಣ ಜ್ಞಾನ ಧರ್ಮ ಆಚಾರ ಶೀಲ ಸಾಧಿಸಿದಾತನೇ ಹಿರಿಯ ಕಾಣಾ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ? ೧೩

೨೩೪೭

ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ಬಲ್ಲವರ ಹಿರಿಯರೆನ್ನೆ, ಮಾಯಾಭ್ರಾಂತು ಕವಿತೆ ಗೀತಜ್ಞರ ಹಿರಿಯರೆನ್ನೆ. ಇವರು ಹಿರಿಯರುಗಳೆ? ಯಾಗನಟ್ಟು[73]ಗಪಾ[73]ಣರು. ಇವರಿಂದಧಿಕವ ಸಾಧಿಸುವರೇನು ಕಿರಿಯರೆ? ಇಂತು ವಿದ್ಯಾ ಗುಣ ಜ್ಞಾನ ಧರ್ಮ ವಿಚಾರ ಶೀಲಂಗಳ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರು ಸಾಧಿಸಿದ ಸಾಧನೆಯ ಸಾಧಿಸುವುದು. ೧೪

೨೩೪೮

ಚಿತ್ರದ ಬೊಂಬೆ ರೂಪಾಗಿರ್ದರೇನು? ಅಚೇತನವಾದ ಕಾರಣ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದುದಲ್ಲ, ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆಯಹಣ್ಣು ನುಣುಪಾಗಿರ್ದರೇ(ನು)? ಕಹಿ ಬೆರೆದ ಕಾರಣ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಅತ್ತಿಯ ಹಣ್ಣು ಕಳಿತಿರ್ದರೇನು? ಕ್ರಿಮಿ ಬಿಡದ ಕಾರಣ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ತಿಪ್ಪೆಯ ಹಳ್ಳ ತಿಳಿದಿದ್ದರೇನು? ಅಮೇಧ್ಯ ಬೆರೆದ ಕಾರಣ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣಂಗಳನೋದಿ ಎಲ್ಲರೂ ಅನುಭಾವಿಗಳಾದರೇನು? ಆಶೆಯೆಂಬ ಪಾಶದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವಡೆದು ಪಾಶಬದ್ಧರಾದ ಕಾರಣ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯದವರ, ನಡೆದಂತೆ ನುಡಿ(ಯ)ದವರ ಎಂತು ಶಿವಭಕ್ತರೆಂಬೆ? ವಾಚಾಲಕರ ಮೆ[74](ಚ್ಚೆ)[74]ನು ಕಾಣಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧೫

೨೩೪೯

ಮಾತಿನ ಮಾಲೆಯಿಂದ ಸುಜಾಣನಾಗಬಹುದು. ಶ್ರೋತ್ರದ ಸೊಗಸಿನ ಪ್ರಾಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಜಾಣನೆನಿಸಬಹುದು. ಅಂತರಂಗವನರಿಯಬಹುದು. ಆಗಮ ಪುರಾಣಂಗಳ ಗಣನೆಯ ಗಣಿತವ ತಿಳಿದು ಶ್ರುತಾಶ್ರುತಂಗಳಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸಬಹುದು. ಭೂತವಿಕಾರದ ಪ್ರಕೃತಿಸ್ವಭಾವವ ತಿಳಿದು ಅದರ ಭ್ರಾಂತಿಯನಳಿದಿರಬಹುದು. ಕೇದಾರ ರಾಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀಶೈಲ ಮೊದಲಾದನಂತ ಕ್ಷೇತ್ರತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಗುಹ್ಯವಾಸಿಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನೆಂಬ ಮಹಾದಾನಿ ಲಿಂಗದ ಇಚ್ಛಾವಾಸಿಯಾಗಿರ್ಪುದು ಆ ಮಹಾಲಿಂಗದಲುದ್ಭವಿಸಿದ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನಿಗ[75]ಳಿ[75]ಗಲ್ಲದೆ ಇತರರ್ಗೆ ಸಾಧ್ಯವೆ? ೧೬

73–73 ಗೆ ಪ್ರಾ (ಮೂ) 74–74 ಚ್ಚ (ಮೂ) 75–75 ಳ (ಮೂ)

೨೩೫೦

ಅದ್ವೈತವ ನುಡಿವ ಬದ್ಧಭವಿಗಳಿರಾ ಮನದ ಕ್ಷುದ್ರವಡಗದು ಕಾಣಿರೋ, ತತ್ವಾರ್ಥವ ನುಡಿವ ವ್ಯರ್ಥಕಾಯರುಗಳಿರಾ ವಿಕಾರದ ಕತ್ತಲೆ ಹರಿಯದು ಕಾಣಿರೋ, ಶಿವಾನುಭವ ನಿಮಗೇಕೆ? ಸತ್ತ ಹಾಗೆ ಇರಿರೋ, ತತ್ವವತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಬಾಯ ತುತ್ತಾದಿರಿಯಲ್ಲ! ತತ್ವವಿತ್ತುಗಳು ವೃಥಾ ಸತ್ತುದ ಕಂಡು ಮೃತ್ಯುಂಜಯನ ಶರಣರು ಕಂಡು ನಗುತಿರ್ಪರು ನೋಡಾ, ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧೭

೨೩೫೧

ವೇದ ಕಲಿತಲ್ಲಿ ಪಾಠಕನಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನಿಯಲ್ಲ; ನಿಲ್ಲು. ಶಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣವನೋದಿದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತನಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನಿಯಲ್ಲ; ನಿಲ್ಲು. ವ್ರತ ನೇಮ ಕೃತ್ಯಪೂಜಕನಾದಡೇನು? ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನದ ಠಾವನರಿಯಬೇಕು. ಈ ಭೇದವ ತಿಳಿದರಿದಲ್ಲಿ ಮನ ಸಂದಿತ್ತು ಮಾರೇಶ್ವರಾ. ೧೮

೨೩೫೨

ವೇದಪಾಠಕ, ಶಾಸ್ತ್ರವಿತ್ತು, ಪುರಾಣಬಹುಶ್ರುತಿವಂತ, ವಾದಿ, ಭೇದಕ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಾಕೃತ ಅಪಭ್ರಂಶ ದೇಶ್ಯ ಮೊದಲಾದ ವಾಚಕ, ಚಾರ್ವಾಕಮುಖಂಗಳಿಂದ ಹೋರುವ ಮಾಯಾವಾದದ ತೆರನಲ್ಲ, ಮೂಲಿಕಾಸಿದ್ಧಿ, ರಸಸಿದ್ಧಿ, ಅದೃಶ್ಯಕರಣ, ಕಾಯಸಿದ್ಧಿ. ಇಂತೀ ಕುಟಿಲಂಗಳ ತೆರಕ್ಕೆ ಅಗೋಚರ, ಅಂಗಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾದ ಶರಣನ ಇರವು ಎಂತೆಂದಡೆ: ಶಬ್ದ ಹತ್ತದ [76](ಆಲೇಖದಂ)[76]ತೆ, ಅನಿಲ ಮುಟ್ಟದ ಪುಷ್ಪದಂತೆ, ಕೈಮುಟ್ಟದ ಗತಿಯಂತೆ, ನೆಯಿ ಮುಟ್ಟದ ನಾಲಗೆಯಂತೆ, ಪವನ ಮುಟ್ಟದ [77]ಪ[77]ರ್ಣದಂತೆ, ಭಾವಭ್ರಮೆಯೊಳಗಿರ್ದು ಇಲ್ಲದ ಶರಣನ ಇರವು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದಂಗವು ತಾನೆ. ೧೯

೨೩೫೩

ಅಕ್ಷರ ಲೆಕ್ಕ ಗಣಿತ ಗಾಂಧರ್ವ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಆತ್ಮವಿದ್ಯೆ ತರ್ಕ ವ್ಯಾಕರಣ ಅಮರಸಿಂಹ ಛಂದಸ್ಸು ನಿಘಂಟು ಗೋತ್ರ ಗ್ರಹವಾದ ಗಾರುಡ ದ್ಯೂತ ವೈದಿಕಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಮುದ್ರಿಕಾಶಾಸ್ತ್ರ ಲಕ್ಷಣಶಾಸ್ತ್ರ ಅಶ್ವಶಿಕ್ಷೆ ಗಜಶಿಕ್ಷೆ ಗೋಕರ್ಣಬಂಧ, ಮೂಲಿಕಾಸಿದ್ಧಿ ಭೂಚರತ್ವ ಖೇಚರತ್ವ ಅತೀತ ಅನಾಗತ ವರ್ತಮಾನ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಇಂದ್ರಜಾಲ ಮಹೇಂದ್ರಜಾಲ ಒಡ್ಯಾಣಚೇಷ್ಟೆ ಪರಕಾಯಪ್ರವೇಶ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ದೂರಶ್ರವಣ ಋಗ್ಯಜುಸ್ಸಾಮಾಥರ್ವಣ ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿ ಆಯುರ್ದಾಯ ಇಷ್ಟಕಾಮುಷ್ಟಿಚಿಂತನ ಚೋರವಿದ್ಯೆ [78]ಅ[78]ಮೃತೋದಯ ಭಾಷಾಪರೀಕ್ಷೆ ವೀಣಾವಿದ್ಯೆ ಭೃಂಗಿವಿದ್ಯೆ ಮಲ್ಲವಿದ್ಯೆ ಶಸ್ತ್ರವಿದ್ಯೆ ಧನುರ್ವಿದ್ಯೆ ಅಗ್ನಿಸ್ತಂಭ ಜಲಸ್ತಂಭ ವಾಯುಸ್ತಂಭವಾದ ವಶ್ಯ ಅಂಜನಾಸಿದ್ಧಿ ಘುಟಿಕಾಸಿದ್ಧಿ, ಮಂತ್ರತಂತ್ರಸಿದ್ಧಿ ಇವೆಲ್ಲವ ಕಲಿತಡೇನು? ಚೌಷಷ್ಟಿವಿದ್ಯಾಕಳಾಪ್ರವೀಣನೆನಿಸಿಕೊಂಬನಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವಂತ ನೆನಿಸಿಕೊಂಬು(ವು)ದಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗವುಳ್ಳ ಶಿವಭಕ್ತಂಗೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಸರಿಬಾರರೆಂದ ನಮ್ಮ ಕಲಿದೇವರದೇವರು. ೨೦

76–76 ಅಲೆಯಂ (ಮೂ) 77–77 ವ (ಮೂ) 78–78 ಆ (ಮೂ)

೨೩೫೪

ಲಿಂಗವನರಿತು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತನುಮನಧನವ ಸವೆಸಿ ಲಿಂಗವಲ್ಲದ ಅನ್ಯವನರಿದಿರ್ಪ ಮಹಾಮಹಿಮನ ನಿಲವು ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಮೂರ್ತಿ. ಆತನ ನುಡಿಯೇ ವೇದ, ನಡೆಯೇ ಆಗಮ, ಮಾಡಿತ್ತೇ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಹೇಳಿತ್ತೇ ಪುರಾಣ; ಆತನಿದ್ದುದೇ ದೇವಲೋಕ. ಆತನ ದರ್ಶನಸ್ಪರ್ಶನದಿಂದ ಪಾಪಕ್ಷಯ. ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವನರಿಯದೆ, ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡದೆ, ಆವನಾನೊಬ್ಬ ವೇದಾದಿ ಅಷ್ಟಾದಶಪುರಾಣಂಗಳನೋದಿ ಹೇಳಿಕೇಳಿದೊಡೇನೊ, ಗಿಳಿಯೋದಿದಂತೆ? ಸರ್ವಸಂಗಪರಿತ್ಯಾಗವ ಮಾಡಿ, ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಚರಿಸಿದಡೇನೊ, ವನಚ[ರ]ರು ವ್ಯಾಧರುಗಳಂತೆ? ಅಶನವ ಬಿಟ್ಟೊಡೇನೋ ಪರಾಕಿಯಂತೆ? ವಿಷಯವ ಬಿಟ್ಟೊಡೇನೊ ಅಶಕ್ತ ನಪುಂಸಕನಂತೆ? ನಿದ್ರೆಯ ಬಿಟ್ಟರೇನೊ ಚಾರಚೋರರಂತೆ? ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪುರುಷನೆಂದು ಖೇಚರತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದರೇನೊ ಪಕ್ಷಿಯಂತೆ? ಜಲದಲ್ಲಿ ಚರಿಸಿದಡೇನೊ ಮತ್ಸ್ಯಾದಿಗಳಂತೆ? ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಬಂದಡೇನೊ ಮೃಗಾದಿಗಳಂತೆ? ದಾನಾದಿಗಳ ಕೊಟ್ಟರೇನೊ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಂತೆ? ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : "ಪಯೋಹಾರೀತು ಮಾರ್ಜಾಲಃ ನಗ್ನೋ ಮುಗ್ಧಃ ಪಿಶಾಚವತ್। ನಿತ್ಯಸ್ನಾನಶ್ಚ ಕಾಕಶ್ಚ ವಾಲ್ಮೀಕೀ ಸರ್ಪಜಾತಯಃ॥ ತೃಣಂ ಭಕ್ಷಂತಃ ಪಶವಃ ವನವಾಸೀ ಮೃಗಸ್ತಥಾ। ಏನ ಚೈತಾನಿ ಕಾರ್ಯಾಣಿ ಸ ಕರೋತಿ ಹಿ ಪಾರ್ವತೀ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಆವ ಸಿದ್ಧಿಗಳಿಂದಲೂ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಇಂತು ಏನನೋದಿ ಏನಕೇಳಿ ಏನಹೇಳಿಯೂ ಫಲವಿಲ್ಲ, ಆ ಭಕ್ತಿಯೊಳಗಲ್ಲ, ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಲ್ಲವು. ಇದನರಿತು, ಆವನಾನೊಬ್ಬನು ಲಿಂಗವನರಿದು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ [79]ಮಾ[79]ಡಿದಡೆ ಅದೇ ಚಲ್ವಭಕ್ತಿ, ಅದೇ ಚಲ್ವಮುಕ್ತಿ, ಅದೇ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ, ಅದೇ ಸರ್ವಕಾರಣವಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ ೨೧

೨೩೫೫

ಸಕಲಾಗಮಂಗಳ ಕಲಿತು, ಸರ್ವರಿಗೆ ಹೇಳಿ, ತಾ ನಿಃಕರುಣಿಯಾಗಿ, ತ್ರಿವಿಧ ಮಲಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗೆಂದು ತಾನೊಳಗಾಗಿ, ಬರುಮಾತಿನ ಭಟನಂತೆ ಅದೇತರರಿಕೆ, ಸಗರದ ಬೊಮ್ಮನೊಡೆಯ ತನುಮನಸಂಗಮೇಶ್ವರಾ? ೨೨

೨೩೫೬

ಜ್ಞಾನದ ಉಬ್ಬು ಕೊಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಉಲಿವುತ್ತಿದ್ದರೆಲ್ಲರು. ನಾಮನಾಸ್ತಿಯಾಗದು, ತನುಗುಣನಾಸ್ತಿಯಾಗದು, ಕರಣಾದಿ ಗುಣಂಗಳು ನಾಸ್ತಿಯಾಗವು, ಕರಸ್ಥಲನಾಸ್ತಿಯಾಗದು. ಇದೆತ್ತಣ ಉಲುಹೋ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೨೩

79–79 ನೂ (ಮೂ)

ಶರಣನ ಲಿಂಗಾನುಭವವು :

೨೩೫೭

ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯ ತಪ್ಪದೆ, ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಮಾರ್ಗದಿರವ ತಪ್ಪದೆ, ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮದಪ್ಪದೆ, ಶರಣಸತಿ ಲಿಂಗಪತಿ ಎಂಬ ಭಾವ ತಪ್ಪದೆ, ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ತಪ್ಪದೆ, ಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗಂಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿತ ಅವಧಾನ ತಪ್ಪದೆ, ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಒಯ್ಯಾರ ತಪ್ಪದೆ, ಮಂತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಡೆವೆರೆದು ಲಿಂಗಸಂಧಾನ ತಪ್ಪದೆ, ಹಿಡಿದ ವ್ರತನೇಮಂಗಳಲ್ಲಿ ನೈಷ್ಠೆ ತಪ್ಪದೆ, ನುಡಿಯಂತೆ ನಡೆವ ಭಾಷೆ ತಪ್ಪದೆ, ದ್ವೈತಾದ್ವೈತವ ನೂಕಿ ಬರಿಯ ವೈರಾಗ್ಯವನೊಪ್ಪುಗೊಳ್ಳದೆ, ನಿಜವಿರಕ್ತಿಯ ಹೊಲಬುದಪ್ಪದೆ, ಸದ್ಯೋನ್ಮುಕ್ತಿಗೆ ಮನವಿಟ್ಟು ಅರ್ತಿಯಿಂದ ಆಚರಿಸುವರಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧

೨೩೫೮

ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತನುವ ಸ[80]ವೆ[80]ಯದೆ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮನವ ಸವೆಯದೆ. ಭಾವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಧನವ ಸ[80]ವೆ[80]ಯದೆ, ಬರಿದೆ ನಾನು ಜಂಗಮ ತಾನು ಜಂಗಮವೆಂದು ತಮ್ಮ ಅಗಮ್ಯವ ನುಡಿದುಕೊಂಡು, ಭಕ್ತಿಯ ಮರೆದು, ಯುಕ್ತಿಶೂನ್ಯರಾಗಿ, ಮುಕ್ತಿಯ ಹೊಲಬುದಪ್ಪಿ, ಆಣವಮಲ ಮಾಯಾಮಲ ಕಾರ್ಮಿಕಮಲವೆಂಬ ಮಲತ್ರಯಂಗಳ ಕಚ್ಚಿ, ಮೂತ್ರದ ಕುಳಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಾಡುತಿರ್ಪರಯ್ಯಾ. ಮೂಳ ಹೊಲೆಯರ ನೋಡಲಾಗದಯ್ಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೨

೨೩೫೯

ಬಹುಕ್ರಿಯೆವಿಡಿಯದೆ, ಬಹುಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಮುಖವಾಗದೆ, ಬಹುವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ತೊಳಲದೆ, ಬಹುಭಾಷೆವಂತನಾಗದೆ, ಹುಸಿ ಕಳವು ಪರದಾರ ಹಿಂಸೆಗೆ ಚಿತ್ತವೆಳಸದೆ, ಸುಖದುಃಖಕ್ಕೆ ಚಿಂತಿಸದೆ, ನಿಂದೆಸ್ತುತಿಗೆ ಹಿಗ್ಗಿ ಕುಗ್ಗದೆ, ಹಿಂದು ಮುಂದನೆಣಿಸದೆ, ಹಿರಿಯತನಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ, ಶಿವಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ, ಶಿವಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಯಿದಾನಿಯಾಗಿ, ಶಿವಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪರಾಯಣನಾಗಿ, ಏಕಾಂತವಾಸಿಯಾಗಿ, ಅಂಗಮನದಾಸೆ ಹಿಂದುಳಿದು, ಲಿಂಗನೆನಹು ಮುಂದುಗೊಂಡು, ಶಿವಾಣತಿಯಿಂ ಬಂದ ಪದಾರ್ಥವ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿ, ಲಿಂಗದ ನಡೆ ಲಿಂಗದ ನೋಟ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಭರಿತನಾಗಿ, ಕರ್ಪುರವು ಉರಿಯಪ್ಪಿ, ನಿರ್ವಯಲಾದಂತೆ, ತನುವು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನಪ್ಪಿ, ಮನವು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನಪ್ಪಿ, ಭಾವವು ಅಖಂಡಬಯಲು ಬ್ರಹ್ಮವನಪ್ಪಿ ತಾನು ತಾನಾದ ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಪರಮ ವಿರಕ್ತನ ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆನಯ್ಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೩

೨೩೬೦

ದೇಶದೇಶಾಂತರದಲ್ಲಿ ತೊಳಲಿ ಬಳಲಿ, ಕೆಲರ ಹಳಿದು, ಕೆಲರ ಹೊಗಳಿ ವೃಥಾ ಹೋಯಿತ್ತೆನ್ನ ಸಂಸಾರ. ಗಿರಿಯ ಶಿಖರದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಮೌನಿಯಾಗಿರಿಸು ಸಕಳೇಶ್ವರಾ. ೪

80–80 ವಿ (ಮೂ)

೨೩೬೧

ಲಿಂಗಗ್ರಾಹಕ ಶರಣ ಅಂಗಗುಣಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಯಯ್ಯ. ಜಂಗಮಗ್ರಾಹಕ ಶರಣ ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಯಯ್ಯ. ಪ್ರಸಾದಗ್ರಾಹಕ ಶರಣ ಜಿಹ್ವೆಯ ರುಚಿಗೆ ವಿರೋಧಿಯಯ್ಯ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧಗ್ರಾಹಕ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ. ೫

೨೩೬೨

ಸತ್ತುಚಿತ್ತಾನಂದನಿತ್ಯಪರಿಪೂರ್ಣ ಅಖಂಡವೆಂಬ ಲಕ್ಷಣಯುಕ್ತನಾದ ಮಹಾಲಿಂಗವೆ ಪತಿ ತಾನೆ ಶರಣಸತಿ ಎಂಬ ಧೃಢಬುದ್ಧಿ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ತಾನೇ ಸರ್ವಾಧಾರಪರಮಸ್ವತಂತ್ರನೆಂಬ ಭಾವವು ಇಂಬುಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಅಂಗಭೋಗೋಪಭೋಗ(ಗ)ಳೆಲ್ಲವೂ ಹಿಂದುಳಿದು, ಲಿಂಗಭೋಗೋಪಭೋಗಗಳೇ ಮುಂದುಗೊಂಡಿರ್ಪನು ಶರಣ ನೋಡಾ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : "ಪತಿರ್ಲಿಂಗ(ಂ) ಸತಿರ್ಭಕ್ತ ಹೃದಯುಕ್ತಸ್ವಯಂ ಪ್ರಭುಃ । [81]ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ[81] ಸುಖಂ ನಾಸ್ತಿ ಶರಣಸ್ಥಲಮುತ್ತಮಂ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಇಂತಪ್ಪ ಮಹಾಶರಣರ ಸಂಗದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ ಸಲಹಯ್ಯ ಎನ್ನ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೬

೨೩೬೩

ಕಕ್ಷೆ ಕರಸ್ಥಲ ಕಂಠ ಉತ್ತಮಾಂಗ ಮುಖಸೆಜ್ಜೆ ಅಂಗಸೋಂಕೆಂಬುವು ಷಟ್‌ಸ್ಥಲದ ದರ್ಶನಾದಿಗಳಿಗೆ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ವೇಷಲಾಂಛನವಯ್ಯ, ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕುಸ್ಥಳ, ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರ ಭ್ರೂಮಧ್ಯ ನಾಸಿಕಾಗ್ರ ಚೌಕಮಧ್ಯ, ಇಂತೀ ಸ್ಥಾನಂಗಳನರಿಯರಾಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಸ್ವಾಯತ, ಚೌಕಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವಸ್ವಾಯತ, ಅಷ್ಟದಳ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸ್ವಾಯತ. ಇದು ಕಾರಣ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಸದಾ ಸನ್ನಿಹಿತರು. ೭

೨೩೬೪

ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವ ಕಟ್ಟಿ ಸುಳಿವಾತ ಜಂಗಮ[82]ನ[82]ಲ್ಲ. ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಮಾಡುವಾತ ಭಕ್ತನಲ್ಲ, ಉಭಯಕುಳವಳಿದು ಸುಳಿಯಬಲ್ಲಡಾತ ಜಂಗಮ. ಆ ಜಂಗಮದ ಅನುವರಿದಡಗಬಲ್ಲಾತ ಭಕ್ತ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಯ್ಯ, ಇಂಥ ಭಕ್ತಜಂಗಮವಪೂರ್ವ. ೮

೨೩೬೫

ಲಿಂಗ ಮುಂತಾಗಿಯೇ ನಡೆವನು ಶರಣನು. ಲಿಂಗ ಮುಂತಾಗಿಯೇ ನುಡಿವನು ಶರಣನು. ಲಿಂಗ ಮುಂತಾಗಿಯೇ ರುಚಿಸುವನು ಶರಣನು. ಲಿಂಗ ಮುಂತಾಗಿಯೇ ನೋಡುವನು ಶರಣನು. ಲಿಂಗ ಮುಂತಾಗಿಯೇ ಸಂಗವ ಮಾಡುವ[ನು] ಶರಣನು. ಲಿಂಗ ಮುಂತಾಗಿಯೇ ತೃಪ್ತಿಯನೈದುವನು ಶರಣನು. ಲಿಂಗಕಾಯವೇ ಶರಣ, ಶರಣಕಾಯವೇ ಲಿಂಗವಾಗಿ, ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿ. ೯

81–81 ಪ್ರಪಂಚ (ಮೂ) 82–82 ವ (ಮೂ)

೨೩೬೬

ಆತ್ಮ ನಿಜವನರಿದು ಪರಮಾತ್ಮ ತಾನೆಂದು ಅರಿದ ಶರಣಂಗೆ ಎಂತಿರ್ದಡಂತೆ ಪೂಜೆ ನೋಡಾ. ಆ ಶರಣ ಭೋಗಿಸಿತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ. ರುಚಿಸಿತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರಸಾದ. ಆ ಶರಣನರಿ[ದು]ದೆಲ್ಲವೂ ಪರಬ್ರಹ್ಮ. ನುಡಿದುದೆಲ್ಲವೂ ಶಿವತತ್ವ, ಆ ಶರಣ ತಾನೇ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನು. ೧೦

೨೩೬೭

ಆತ್ಮಸಂಗವಾದವರ್ಗೆ ಬಹಿರ್ಭಾವವಿಲ್ಲ. ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಲಿಂಗವಾದವರ್ಗೆ ವಿಷಯಸೂತಕವಿಲ್ಲ. ಕರಣಂಗಳು ಲಿಂಗವಾದವರ್ಗೆ ಹಿಂದುಮುಂದೆಂಬ ಸಂ[83]ದೇಹ[83]ವಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗಾಲಯ ಮನವಾದವರ್ಗೆ ಇಹಪರವೆಂಬ ಸಂ[84]ಶಯ[84]ವಿಲ್ಲ. ಲೋಕದಂತೆ ನಡೆವರು. [ಲೋಕದಂತೆ ನುಡಿವರು] ಮಾಯಾಮೋಹದಂತಿಹರು. ತನುವ್ಯವಹಾರಿಗಳಲ್ಲದೆ, ಮನವು [85]ಮಹಾಲಿಂಗ[85]ದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಗಳು ನೋಡಾ. ಇಂತ[86]ಪ್ಪ[86] ಲಿಂಗಾನುಭಾವಸುಖಿಗಳ ಲೋಕದ ಪ್ರಪಂಚಿಗಳೆಂದರೆ ಮನೋಮಧ್ಯದೊಳಿಪ್ಪ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ ನಗದಿಹನೇ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೧೧

ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿಯ ಸ್ಥಿತಿ :

೨೩೬೮

ಕೆರೆ ಹಳ್ಳ ಬಾವಿಗಳು ಮೈದೆ[87]ಗೆ[87]ದರೆ ಗೊಳ್ಳೆ ಗೊರ[88]ಜೆ[88] ಚಿಪ್ಪುಗಳ ಕಾಣಬಹುದು. ವಾ[89]ರಿ[89]ಧಿ ಮೈದೆಗೆದರೆ ರತ್ನಂಗಳ ಕಾಣಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರು ಮನದೆರೆದು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಲಿಂಗವ ಕಾಣಬಹುದು. ೧

೨೩೬೯

ಸ್ಫಟಿಕದ ಘಟದೊಳಗೆ ಎತ್ತಿದ ಜ್ಯೋತಿ ಒಳಹೊರಗೊಂದೆ ಸ್ವಯವಾಗಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವಂತೆ, ಎನ್ನೊಳಗಿಪ್ಪ ತನು ಹೊರಗಿಪ್ಪ ತನು ಒಂದೇ ವಸ್ತುವೆಂದು ಆದ್ಯಂತವ ಕಾಣಬಂದಿತ್ತು ನೋಡಾ. ಆ ಪರಶಿವತತ್ವವೇ ಶರಣನು ತಾನೇ ನೋಡಾ. ಬೇರೊಂದು ಸ್ವರೂಪಲ್ಲ ಕಾಣಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೨

೨೩೭೦

ಕಾಮಧೇನುವಿನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಸವಿ ಇಪ್ಪುದಲ್ಲದೆ, ಮರ್ತ್ಯದ ಪಶುವಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟೆ ಅಯ್ಯ? ಮಹಾಶೇಷನಲ್ಲಿ ಮಾಣಿಕ್ಯ ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತಿಪ್ಪುದಲ್ಲದೆ ಕೆರೆಯೊಳಗಣ ಒಳ್ಳೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟೆ ಅಯ್ಯ? ವಾರಣದ ಕುಂಭಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮೌಕ್ತಿಕ ಬೆಳಗುತ್ತಿಪ್ಪುದಲ್ಲದೆ ಊರ ಹಂದಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟೆ ಅಯ್ಯ? ಶರಣರ ಮನೋಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿವನು ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡು ಆ ಶರಣರ ಜಿಹ್ವೆಯ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯ ಮೇಲೆ ವಚನವೆಂಬ

83–83 ಶಯ (ಮೂ) 84–84 ಬಂಧ (ಮೂ) 85–85 ಮಹ (ಮೂ) 86–86 ಲ್ಲದೆ (ಮೂ) 87–87 ರೆ (ಮೂ) 88–88 ಜಿ (ಮೂ) 89–89 ರು (ಮೂ)

ಪರಮಾಮೃತವ ಕರೆದು ಕೆಲಬಲದ ಗಣಂಗಳಿಗೆ ಸವಿಯ ತೋರಿ ಆ ಶರಣರಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗಿಪ್ಪನಲ್ಲದೆ ದ್ವೈತಾದ್ವೈತಿಗಳೆಂಬ ಶುನಕ ಸೂಕರರಲ್ಲಿ ಉಂಟೆ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ?೩

೨೩೭೧

ಪೃಥ್ವಿಯಗೂಡಿ ನೆಲನಹನಲ್ಲ, ಅಪ್ಪುವಗೂಡಿ ಜಲನಹನಲ್ಲ, ಅಗ್ನಿಯಗೂಡಿ ಕಿಚ್ಚಹನಲ್ಲ, ವಾಯುವಗೂಡಿ ಗಾಳಿಯಹನಲ್ಲ. ಆಕಾಶವಗೂಡಿ ಬಯಲಹನಲ್ಲ, ಆತ್ಮನಗೂಡಿ ಭವಕರ್ಮಿಯಹನಲ್ಲ, ಲಿಂಗವಗೂಡಿ ಲಿಂಗವಹ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ. ೪

೨೩೭೨

ಕಾಯಾನುಭಾವಿಗಳು ಕಾಯದಲ್ಲಿಯೆ ಮುಕ್ತರು. ಜೀವಾನುಭಾವಿಗಳು ಜೀವದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ತರು. ಪವನಾನುಭಾವಿಗಳೆಲ್ಲ ಪವನದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ತರು. ಯೋಗಾನುಭಾವಿಗಳೆಲ್ಲ ಯೋಗದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ತರು. ಇವರನೆಂತು ಸರಿ ಎಂಬೆನಯ್ಯ ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿಗಳಿಗೆ? ಶಿವಲಿಂಗಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸದಾಸನ್ನಿಹಿತರು ನಮ್ಮ ಶರಣರು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೫

೨೩೭೩

ಪುರುಷನೆಂದು ಕರೆವುತ್ತಿರ್ಪುದು ಜಗವೆಲ್ಲ, ನಾನು ಪುರುಷನಲ್ಲವಯ್ಯ, ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಹೊರಗಣ ಸಾಕಾರವೇ ನೀನು, ಒಳಗಣ ನಿರಾಕಾರವೇ ನಾನು, ಮತ್ತು ಹೊರಗಣ ಸಾಕಾರ ಪುರುಷರೂಪ ನೀನಾಗಿ, ಒಳಗಣ ನಿರಾಕಾರವೇ ಸ್ತ್ರೀ ರೂಪ ನಾನಾಗಿ ನಿಮಗೆ ರಾಣಿವಾಸವಾದೆನಯ್ಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ.೬

೨೩೭೪

ಶರಣಭರಿತಲಿಂಗ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟು, ಲಿಂಗಭರಿತ ಶರಣನಪೂರ್ವ ನೋಡಾ, ಗಮನವುಳ್ಳ ಜಂಗಮ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟು. ನಿರ್ಗಮನ ಜಂಗಮನಪೂರ್ವ ನೋಡಾ. ಸುಚೈತನ್ಯಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನಿಜಚೈತನ್ಯ ಜಂಗಮಸಾಹಿತ್ಯ ನೋಡಾ. ಈ ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಸಕೀಲ ಸಂಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ. * ೭

---

* **ಅರ್ಥ:** ಅಂಗಭಾವ ಮಂದುಗೊಂಡು ಲಿಂಗವ ಭಿನ್ನವಿಟ್ಟು ಅರಿದು ಪೂಜಿಸುವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಿರ್ದು ಪೂಜೆಗೊಂಡು ಫಲಪದವನು ಕೊಡುತ್ತಿಹನು. ಅಂತು ಪೂಜೆಗೊಂಡು ಫಲಪದವ ಕೊಡುತ್ತಿಹ ಲಿಂಗ ಎಲ್ಲ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟು ಎಂಬುದೀಗ, ಶರಣಭರಿತಲಿಂಗ ಎಲ್ಲ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಮಹಾಘನಲಿಂಗವೇ ಅಂಗವನೊಳಕೊಂಡು ಅಂಗಭಾವವಳಿದು ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿರ್ಪ ಎಂಬುದೀಗ, ಲಿಂಗಭರಿತ ಶರಣನಪೂರ್ವ ನೋಡಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಮಹಾಘನಲಿಂಗ ತನ್ನಿಂದನ್ಯವಿಟ್ಟು ಅರಿದು ಲಿಂಗಪದವ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿಹ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನಚರಿತ್ರವನುಳ್ಳ ಜಂಗಮ ಎಲ್ಲ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟು ಎಂಬುದೀಗ, ಗಮನವುಳ್ಳ ಜಂಗಮ ಎಲ್ಲ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನದಿಂದೆ ಮಹಾಘನವಸ್ತುವೇ, ತಾನೆಂದರಿದು, ಅಭಿನ್ನವಿಟ್ಟರಿದು ಅರಿವಿನ ಗಮನವಿಲ್ಲದೆ ಮಹಾಘನವಸ್ತುವೆ ತಾನಾಗಬಲ್ಲ ಜಂಗಮಪೂರ್ವ ಎಂಬುದೀಗ, ನಿರ್ಗಮನ ಜಂಗಮವಪೂರ್ವ ನೋಡಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಾ ಶರಣ ತನ್ನ ಅರಿವಿನಿಂದ ತನ್ನ ಭಿನ್ನವಿಡದೆ ಅರಿದು ತಾನೆಲ್ಲ ಪರವಸ್ತುವಾಗಿ ಪರಮಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿರ್ಪಾತನು ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ, ಈ ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಸಕೀಲ ಸಂಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೨೩೭೫

ಸದಾಚಾರಿಯಾದೊಡೆ ಉಪ್ಪರಗುಡಿ ಸಿಂಧುಪತಾಕೆ, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಶರಣೆಂಬುದೇ ಸರ್ವತೀರ್ಥ. ಆ ಭಕ್ತನ ದೇಹವೇ ತ್ರಿಕೂಟದ ಶಿವಾಲಯ, ಕಾಲೇ ಕಂಭ, ಶಿರವೇ ಸುವರ್ಣದ ಕಳಶ, ಶಿವಾಚಾರವೇ ಪೌಳಿ, ವಿಭೂತಿಯ ಧವಳಿಸಿ ಪರದೈವವ ಹೊಗಳಿಸ[90][ದ][90] ಪ್ರಣಮಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಗುಡಿಯ ದ್ವಾರವಾಟ ಒಪ್ಪುತ್ತಿ[91]ರೆ[91] ವಿನಯವೇ ಅಗ್ಗವಣಿ, ಸಜ್ಜನವೇ ಮಜ್ಜನ, ಸದಾನಂದ ಓತವೇ ಲಿಂಗಪೂಜೆ, ಸತ್ಯವೇ ಅಡ್ಡಣಿಗೆ, ಸಮತೆ ಹರಿವಾಣ, ಮನವೇ ಮೀಸಲು, ಗುರುವು ಲಿಂಗವಾರೋಗಣೆಯ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು, ಹರುಷವೇ ಹಸ್ತಮಜ್ಜನ, ಪ್ರೀತಿಯೇ ಕರ್ಪುರದ ವಿಳ್ಯೆ, ಕಲಿತನವೇ ಜಾಗಟೆ, ವಿರಕ್ತಿಯೇ ಮದ್ದಳೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯವೇ ಗೀತ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿಗಳು ೮

ಶರಣನ ಸಾಮರಸ್ಯವು :

೨೩೭೬

ಪೃಥ್ವಿಯ ಗುಣವ ಅಪ್ಪು ನುಂಗಿತ್ತಾಗಿ ಪೃಥ್ವಿಯ ಗುಣವಿಲ್ಲ, ಅಪ್ಪುವಿನ ಗುಣವ ಅನಲ ನುಂಗಿತ್ತಾಗಿ, ಅಪ್ಪುವಿನ ಗುಣವಿಲ್ಲ, ಅನಲನ ಗುಣವ ಅನಿಲ ನುಂಗಿತ್ತಾಗಿ, ಅನಲನ ಗುಣವಿಲ್ಲ. ಅನಿಲನ ಗುಣವ ಆಕಾಶ ನುಂಗಿತ್ತಾಗಿ, ಅನಿಲನ ಗುಣವಿಲ್ಲ. ಆಕಾಶದ ಗುಣವ ತನ್ನನೇ ನುಂಗಿತ್ತಾಗಿ, ಆಕಾಶದ ಗುಣವಿಲ್ಲ. ಇದು ಕಾರಣ ಐದರಗುಣದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿ*ಸಿ* ಮುಕ್ತಿಯ ಕಂಡೆಹೆನೆಂಬ ನಿಷ್ಠೆ ನಿಮಗೆಲ್ಲಿಯದೊ? ಹೊಯ್ದಿರಿಸಿದ ಹೊಯ್ಲಿನಂತೆ ಭೋಗಿಸಿಹೆನೆಂದಡೆ ಕರ್ತೃತ್ವವಿಲ್ಲ, ದರುಶನವ ಹೊತ್ತು ತಿರುಗುವದಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಗಳಲ್ಲ. ಐದರ ಗುಣವಡಗಿ, ಮೂರರ ಗುಣ ಮುಗಿದು, ಆರರ ಗುಣ ಹಾರಿ, ಎಂಟರ ಗುಣದ ತೆಂಟತನವ ಬಂಧಿಸಿ ತೋರುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಮನ ಜಾರಿ ನಿಂದ ಮತ್ತೆ ಮೀರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಸ್ವಯ ಚರಪರ ತ್ರಿವಿಧನರಿದು ಹೊರಗಾಗಿ ಮೂರು ಮಾಟದ ಬೆಡಗನರಿದು ವಿಚಾರಿಸದೆ ಉದರಘಾತಕತನಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರಕರೆಲ್ಲ ಜಂಗಮವೇ? ಅಂತಲ್ಲ, ನಿಲ್ಲಿರಣ್ಣಾ, ನೀನೇ ಲಿಂಗಜಂಗಮವಾಗಬಲ್ಲಡೆ ನಾನೆಂಬುದ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಣ್ಣಾ. ನೀವು ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬುದಕ್ಕೆ ವಿವರ: ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಂಗೆ ಭಾರಣೆಯ ವಿದ್ಯೆ ಹೊತ್ತ ವಿ[92]ಧಾಂ[92]ತನಂತೆ ಇರಬೇಕು. ಜಲವ ನಂಬಿದ ಜಲಚರನಂತಿರಬೇಕು. ಇಂತಿವೆಲ್ಲವ ಕಳೆದುಳಿದು ಆಚಾರಲಿಂಗಮೂರ್ತಿ ತಾನಾಗಿ ನಿಂದಾತನೇ ಕಾಣಾ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.* ೧

90–90 ದೆ (ಮೂ) 91–91 ದೆ (ಮೂ) *–* ಸೆ(ಮೂ) 92–92 ಧಾ (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಚಿತ್‌ಪೃಥ್ವಿಯೆ ಅಂಗವಾದ ಭಕ್ತನ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯನು ಚಿದಪ್ಪು ಅಂಗವಾದ ಮಾಹೇಶ್ವರನ ನೈಷ್ಠಿಕಾಭಕ್ತಿ ಒಳಕೊಂಡಿತ್ತಾಗಿ ಚಿತ್‌ಪೃಥ್ವಿಯಂಗವಾದ ಭಕ್ತನ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಆ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯೇ ನೈಷ್ಠಿಕಾಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಡಗಲು ಭಕ್ತನೇ ಮಾಹೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಆಚಾರಲಿಂಗವೇ ಗುರುಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಪ್ಪುದು. ಚಿದಪ್ಪುದೇ ಅಂಗವಾದ ಮಾಹೇಶ್ವರನ ನೈಷ್ಠಿಕಾಭಕ್ತಿಯು ಚಿದಗ್ನಿಯೇ ಅಂಗವಾದ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಸಾವಧಾನಭಕ್ತಿಯೊಳಕೊಂಡಿತ್ತಾಗಿ ಚಿದಪ್ಪುವೇ ಅಂಗವಾದ ಮಾಹೇಶ್ವರನ ನೈಷ್ಠಿಕಾಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಆ ನೈಷ್ಠಿಕಾಭಕ್ತಿಯೇ ಸಾವಧಾನಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಡಗಲು ಮಾಹೇಶ್ವರನೆ ಪ್ರಸಾದಿಯಲ್ಲಿ, ಗುರುಲಿಂಗವೆ ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಪ್ಪುದು. ಚಿದಗ್ನಿಯೆ ಅಂಗವಾದ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಸಾವಧಾನಭಕ್ತಿಯನು ಚಿದ್ವಾಯುವೆ ಅಂಗವಾದ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಸಾವಧಾನಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ.→

೨೩೭೭

ನಿನ್ನ ಇರವು [93]ನಿನ್ನನಜೀವನ[93] ಇರವು ಮೃತ್ತಿಕೆಯ ಚಕ್ರದಂತೆ, [93]ನಿನ್ನನರಿವನ[93] ಇರವು [94]ತರು[94]ಸಾರದ ಹಿಮದಾಶ್ರಯದಂತೆ, ನಿನ್ನವಜೀವನ ಇರವು ಲೋಹದ ವಹ್ನಿಯ ಸಂಗದಂತೆ, ಇದಾರಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯ ನೋಡಾ. ಅಸಮಾಕ್ಷ ಅನಾಮಯ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.* ೨

→ಆ ಸಾವಧಾನಭಕ್ತಿ ಅನುಭಾವಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಡಗಲು ಪ್ರಸಾದಿಯು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಲ್ಲಿ, ಶಿವಲಿಂಗವು ಜಂಗಮ(ಲಿಂಗ)ದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಪ್ಪುದು. ಚಿದ್ವಾಯುವೇ ಅಂಗವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಅನುಭಾವಭಕ್ತಿಯ(ನು) ಚಿದಾಕಾಶವೇ ಅಂಗವಾದ ಶರಣನ ಆನಂದಭಕ್ತಿಯೊಳಕೊಂಡಿತ್ತಾಗಿ ಚಿದ್ವಾಯವೇ ಅಂಗವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಅನುಭಾವಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಆ ಅನುಭಾವಭಕ್ತಿ ಆನಂದ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಡಗಲು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯೇ ಶರಣನಲ್ಲಿ, ಜಂಗಮಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಪ್ಪುದು. ಚಿದಾಕಾಶವೇ ಅಂಗವಾದ ಶರಣನ ಆನಂದಭಕ್ತಿ ತನ್ನನು ಐಕ್ಯನ ಸಮರಸಭಕ್ತಿ ಒಳಕೊಂಡಿತ್ತಾಗಿ ಆ ಚಿದಾಕಾಶವೇ ಅಂಗವಾದ ಶರಣನ ಆನಂಧಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಆ ಆನಂದಭಕ್ತಿ ಸಮರಸಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಡಗಲು ಶರಣನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವೇ ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಪ್ಪುದು. ಈ ಐಕ್ಯನು ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ ಕಾರಣ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರಲ್ಪಟ್ಟು ಪಂಚವಿಷಯಂಗಳನು ಪಂಚವಿಧಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಆ ಪಂಚಪ್ರಸಾದವ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಮೋಕ್ಷವಡೆದೆನೆಂಬ ನಿಷ್ಠೆ ನಿಮಗಿಲ್ಲ. ದೋಸೆಯ ಹೊಯ್ದು ಕಡೆಗಿರಿಸಿದ ಹಂಚಿನ ಹಾಗೆ, ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾದ ಶರಣನ ಹಾಗೆ, ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚವಿಧಲಿಂಗವ ಸಮರಸವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪಂಚವಿಷಯಗಳನರ್ಪಿಸಿ ಆ ಪಂಚಪ್ರಸಾದವನನುಭವಿಸಿಹೆನೆಂದಡೆ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ ಸ್ವತಂತ್ರವಿಲ್ಲ. ಲಾಂಛನಧಾರಕರಾಗಿ ಆಶೆ ಮುಂದುಗೊಂಡು ಚರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಲ್ಲದೆ ಮಹಾಜ್ಞಾನವಿಡಿದಾಚರಿಸಿ ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾಗುವ ಜ್ಞಾನ ಜಂಗಮಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚವಿಧಲಿಂಗಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಚರಿಸುವ ಆಚರಣೆಯು ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿ ತ್ರಿವಿಧಾಂಗದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಚರಿಸುವ ಆಚರಣೆಯು ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿ. ಷಡಾಧಾರ ಚಕ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಚರಿಸುವ ಆಚರಣೆಯು ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿ, ಅಷ್ಟಮದಂಗಳ ವರ್ತನೆಯ ಲೆಂಡತನವ ನಷ್ಟವಮಾಡಿ, ಅಷ್ಟವಿಧಭಕ್ತಿಯಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಆಚರಿಸುವಲ್ಲಿ ಆ ಅಷ್ಟಮದಂಗಳ ವರ್ತನೆ ಕಾಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಮನೋಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ, ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಬಳಿಕ ಆ ಅಷ್ಟಮದಂಗಳು ಮನವ ಮೀರಿ ಚರಿಸಲಿಲ್ಲವಾಗಿ, ಸ್ವಯಸ್ಥಲ ಚರಸ್ಥಲ ಪರಸ್ಥಲವೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧಸ್ಥಲದ ಆಚರಣೆಯನು ತಿಳಿದು ಉಪಾಧಿಲಾಂಛನಕ್ಕೆ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ, ಉಪಾಧಿ, ನಿರುಪಾಧಿಸಹಜಮಾಟದ ಕುಶಲತ್ವವನು ಜ್ಞಾನಗುರುಬೋಧೆಯಿಂದ ತಿಳಿದು, ಇವರು ಉಪಾಧಿಕರು ನಿರುಪಾಧಿಕರು ಸಹಜಮಾಟವನುಳ್ಳವರು ಎಂದು ಪರಾಂಬರಿಸದೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರಕತನಕ್ಕೆ ಒಡಲು ಹೊರಕರೆಲ್ಲ ಜಂಗಮವೆ? ಅಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನಜಂಗಮಸ್ಥಲವು ಹಾಗಲ್ಲ. ನಿಲ್ಲಿರಣ್ಣಾ. ನೀವೇ ಶಿವಜಂಗಮಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಬಲ್ಲಡೆ ನಾವು ಸ್ವಯಸ್ಥಲ ಚರಸ್ಥಲ ಪರಸ್ಥಲದೊಳಗೆ ಇಂಥ ಆಚರಣೆಯುಳ್ಳವರು ಎಂದು ನಿಮ್ಮಾಚರಣೆಯನು ಪರಾಂಬರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನೀವು ಭಕ್ತರಿಂದ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬುದಕ್ಕೆ ವಿಚಾರವು ಹೇಗೆಂದಡೆ: ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಂಗೆ ಭಾರಣೆಯ ವಿದ್ಯೆಯನು ತಳೆದಾಡುವ [95](ವಿ)[95]ಧಾಂತನು ಸರ್ವಭಾರವನು ತಾನೇ ಹೊತ್ತಿಪ್ಪನು ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಆ ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಗುಣಂಗಳನು ತಾನೇ ಒಳಕೊಂಡು ಭಕ್ತಿಯ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಬೇಕು. ಜಲವ ಗ್ರಹಿಸಿದ ಮೀನಿನ ಸಂಚಾರವು ಕುರುಹುಗಾಣಿಸದಿರುವ ಹಾಗೆ, ತಾನು ಉಪಾಧಿ ನಿರುಪಾಧಿ ಸಹಜಮಾಟಂಗಳಲ್ಲಿ ಕುರುಹು ಹಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರಬೇಕು. ಒಬ್ಬಾತ್ಮನ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂದು ಕಾಣಿಸುವ ಪಶುವೆಂಬುದು ತನ್ನ ಭಾರವ ಅವನ ಮೇಲೆ ಬಿಡದೆ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಎಂಬ ಹಾಗೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೋಪ ಕ್ರೋಧಾದಿ ಗುಣಂಗಳನು ತನ್ನಲ್ಲಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಉಪಾಧಿಗುಣಂಗಳೆಲ್ಲವನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ನಿರುಪಾಧಿಯೆಲ್ಲವಶೇಷವಾಗಿ ಜ್ಞಾನಜಂಗಮಮೂರ್ತಿಯೆ ತಾನಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಾತನೆ ಶಿವನೆಂಬುದರ್ಥ.

* **ಅರ್ಥ:** ಲಿಂಗದ ಸ್ವರೂಪವ, ಆ ಲಿಂಗವನಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಚರಿಸುವ ಶರಣನ ಸ್ವರೂಪ ಹೇಗೆಂದಡೆ, ಕುಲಾಲನು ತಿಗರಿಗೆ ಮಣ್ಣ ಮಾಡಿ ಕೋಲಿನಿಂದ ತಿರುಹಿ, ಮನದಲ್ಲಿ ನೆನೆದು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಲ್ಲಿ ಹಲವು ರೂಪಿನ ಭಾಂಡಗಳಾಗುವ ಹಾಗೆ, ಶರಣನು ಲಿಂಗಸಂಬಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಚರಿಸುವಲ್ಲಿ →

93–93 ನಿನ್ನಿನದಿವಸ (ಮೂ) 94–94 ಮ (ಮೂ) 95–95 ಪ (ಮೂ)

೨೩೭೮

ನೀರೊಳಗಿನ ಕಿಚ್ಚಿಗೆ ನೀರೇ ತಾಯಿ, ಕಲ್ಲೊಳಗಣ ಕಿಚ್ಚಿಗೆ ಕಲ್ಲೇ ತಾಯಿ. ಮರನೊಳಗಣ ಕಿಚ್ಚಿಗೆ ಮರನೇ ತಾಯಿ. ಅರಿವು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದಾಗ ತಾಯ ತಿಂದು ತಾವು ತಲೆದೋರುವಂತೆ ಕುರುಹಿಂದ ಅರಿವನರಿತು, ಅರಿವು ಕುರುಹು ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿ ಸಂದಲ್ಲಿ ಐಘಟದೂರ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ಅಂಗವರಿತು ನಿಂದ ನಿಲುವು. ೩

೨೩೭೯

ಉಂಕಿಯ ನಿಗುಚಿ, ಸರಿಗೆಯ ಸಮಗೊಳಿಸಿ, ಸಮಗಾಲನಿಕ್ಕಿ, ಅಣಿಯೊಳು ಮೆಟ್ಟಿದೆ. ಹಿಡಿದ ಲಾಳಿಯ ಮುಳ್ಳು ಕಂಡಿಕೆಯ ನುಂಗಿತ್ತು. ಈ ಸೀರೆಯ ನೆಯ್ದವ ನಾನೋ ನೀನೋ ರಾಮನಾಥಾ?* ೪

ಶರಣನ ಸಾಮರಸ್ಯಜ್ಞಾನ

೨೩೮೦

ಆರಾದರೂ ನಿನ್ನ ನೆನೆವರಯ್ಯ; ನಾ ನಿಮ್ಮ ನೆನೆವನಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ; ನಿಮ್ಮ ನೆನವ ಮನ ನೀವೆಯಾದಿರಾಗಿ, ಆರಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸುವರಯ್ಯ; ನಾ ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸುವನಲ್ಲ, ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಎನ್ನ ತನುವಿಂಗೆ ನೀವೇ ಪೂಜೆಯಾದಿರಾಗಿ, ಆರಾದರೂ ನಿಮಗರ್ಪಿಸುವರಯ್ಯ; ನಾ ನಿಮಗರ್ಪಿಸುವನಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಎನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗವೂ ನಿಮಗರ್ಪಿತವಾಯಿತ್ತಾಗಿ. ಇದು ಕಾರಣ ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ದೇವ, ದೇವದೇಹಿಕ ಭಕ್ತನೆಂಬ ಶ್ರುತಿಯನರಿದು ನಿಮ್ಮ ಮುಟ್ಟಿ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೧

→ಆ ಲಿಂಗವು ತ್ರಿವಿಧಾಂಗದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗ, ಷಡ್ವಿಧಾಂಗದಲ್ಲಿ ಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗ, ಮೂವತ್ತಾರಂಗದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತಾರು ಲಿಂಗವಾಗಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಕಲಪದಾರ್ಥವ ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ, ಆ ಪ್ರಸಾದವ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಶರಣನ ನಿಲುಕಡೆಯು ವೃಕ್ಷದ ಬುಡಕ್ಕೆ ನೀರನೆರೆದಲ್ಲಿ ಆ ಉದಕ ಸಾರವು ಎಲೆ ಹೀಚು ಕಾಯಿ ಹಣ್ಣುಗಳೊಳಗೆಲ್ಲ ವೇಧಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಸಕಲಪದಾರ್ಥವ ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ, ಆ ಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಶರಣನ ಪ್ರಸಾದತೃಪ್ತಿಯು ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗ ಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗ ಮೂವತ್ತಾರುಲಿಂಗಂಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿಹುದು. ಸುವರ್ಣಕ್ಕೂ ಆಭರಣಂಗಳಿಗೂ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದಿರುವ ಹಾಗೆ, ಕಾದ ಕಬ್ಬುನಕ್ಕೂ ಅಗ್ನಿಗೂ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದಿಪ್ಪುದು, ಇಂತಪ್ಪಾಚರಣೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅಶಕ್ಯ ಕಂಡ್ಯಾ. ಬೆಸನಾದ ಲೋಚನವನುಳ್ಳ ಸಂಸಾರಾದಿ ರೋಗರಹಿತವಾದ ಎಲೆ ಶಿವನೆ ಎಂಬುದರ್ಥ.

* **ಅರ್ಥ:** ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾದ ಶರಣನು ದೇಹಪ್ರಪಂಚ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಆಚಾರಾಂಗಸ್ವರೂಪನೆಯ್ದಿಸಿದನು. ಆಚಾರಾಂಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯನಿಂಬುಗೊಳಿಸಿದನು. ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಸ್ಥನಾಗಿ ಸಂಕಲ್ಪವಿಕಲ್ಪಂಗಳನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಿ ತುಳಿದನು. ತಾನಂಗದಲ್ಲಿ ದೃಢವಿಡಿದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಮೇಲಣ ನೈಷ್ಠೆಯನುಳ್ಳ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೇ ತನುತ್ರಯ ಷಡಿಂದ್ರಿಯ ಮೂವತ್ತಾರುತತ್ವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತತ್ವಂಗಳಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗ ಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗ ಮೂವತ್ತಾರು ಲಿಂಗ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲಿಂಗವಾಗಲು, ಆ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವನುಂಟುಮಾಡಿದಾತ ಶರಣನೊ ಲಿಂಗವೋ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಎರಡರ ಸಮರಸದಿಂದಾಯಿತ್ತೆಂಬುದರ್ಥ.

೨೩೮೧

ನೆನಹಿನ ನಲ್ಲನು ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ನೆನೆವುದಿನ್ನಾರನು ಹೇಳವ್ವಾ, ನೆನೆವ ಕ್ರೀಯಲಿ ನೆರೆದು ಸುಖಿಯಹುದಲ್ಲದೆ ನೆರೆವುದಿನ್ನಾರ[ನು ಹೇಳವ್ವಾ]. ನೆನಹಿನ ನಲ್ಲ ಉರಿಲಿಂಗದೇವನ ಕಂಡ ಬಳಿಕ ನೆನವುದಿನ್ನಾರ[ನು] ಹೇಳವ್ವಾ. ೨

೨೩೮೨

ನೆನೆ ನೆನೆ ಎಂದರೆ ನಾನಿನ್ನೇನ ನೆನೆವೆನಯ್ಯ? ಎನ್ನ ಕಾಯವೇ ಕೈಲಾಸವಾಯಿತ್ತು; ಮನ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು; ತನು ಸಜ್ಜೆಯಾಯಿತ್ತು. ನೆನೆವಡೆ ದೇವನುಂಟೆ? ನೋಡುವಡೆ ಭಕ್ತರುಂಟೆ? ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗವು ಬೆರಸಿ ಸಮಧಾತುವಾದ ಬಳಿಕ ನೆನೆಯಲಿಲ್ಲ ಕಾಣಾ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ. ೩

೨೩೮೩

ನೆನೆ*ವೆನೆ?* ಮರೆದವನಲ್ಲ, ನೆನೆ+ಯೆ+ನೆ? ಉದಾಸೀನಿಯಲ್ಲ. ಕುರುಹೆಂಬೆನೆ? ತೆರಹಿಲ್ಲವಾಗಿ, ಅರಿಯೆನಿನ್ನಾವ ಭಾವಂಗಳೆಂಬವನು. ಎರಡಳಿದು ಒಂದುಳಿದ ಕಾರಣ ನೆನೆಯಲಿಲ್ಲೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ. ೪

೨೩೮೪

ದೇವರ ನೆನೆದು ಮುಕ್ತರಾದೆಹೆವೆಂಬ ಯುಕ್ತಿಶೂನ್ಯರ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ದೇವರ ನೆನೆವರಿಗೆ [ದೇವರುಂ]ಟೆ? ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದವರ ನೆನೆವರಲ್ಲದೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದವರ ನೆನೆವರಿಲ್ಲ. ಇದನರಿದು [96]ನಿನ್ನೊ[96]ಳಡಗಿ ನಾ ನಿನ್ನ ನೆನೆಯಲಿಲ್ಲ. ನೀನೆನಗೆ ಮುಕ್ತಿಯನೀಯಲಿಲ್ಲ. [ಇದು ಕಾರಣ] ನೀ ನಾನೆಂದೆನಲಿಲ್ಲ [ಮಹಾಲಿಂಗ] ಗಜೇಶ್ವರಾ. ೫

೨೩೮೫

ಮನವೇ ಲಿಂಗವಾದ ಬಳಿಕ ಇನ್ನಾರ ನೆನೆವುದಯ್ಯ? [97]ಭಾ[97]ವವೇ ಐಕ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ ಬಯಸುವುದಿನ್ನಾರನು? ಭ್ರಮೆಯಳಿದು ನಿಜವು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ ಅರಿವುದಿನ್ನಾರನು ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೬

೨೩೮೬

ತನು ನಿಮ್ಮ ರೂಪಾದ ಬಳಿಕ ಆರಿಗೆ ಮಾಡುವೆ? ಮನ ನಿಮ್ಮ ರೂಪಾದ ಬಳಿಕ ಆರ ನೆನೆವೆ? ಪ್ರಾಣ ನಿಮ್ಮ ರೂಪಾದ ಬಳಿಕ ನಾನಾರನಾರಾಧಿಸುವೆ? ಅರಿವು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ವಯವಾದ ಬಳಿಕ ಆರನಜಿ◆ವೆ◆? ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೀವಾಗಿ ನಿಮ್ಮಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಮರೆದೆ. ೭

– ವ (ಮೂ) +–+ ಯ (ಮೂ) 96–96 ನೊ (ಮೂ) 97–97 ಭ (ಮೂ) ◆–◆ ದೆ (ಮೂ)

೨೩೮೭

ನೆನವು ಸತ್ತಿತ್ತು, ಭ್ರಾಂತು ಬೆಂದಿತ್ತು. ಅರಿವು ಅರತಿತ್ತು. ಕುರುಹುಗೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಗತಿಯನರಸುವರೆ? ಮತಿಯನರಸುವರೆ? ಅಂಗವೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿ, [98]ಲಿ[98]ಂಗಲೀಯವಾದ ಬಳಿಕ ಕಂಗಳಂಗದ ಕಳೆಯ ಬೆಳಗಿನ ಭಂಗ ಹಿಂಗಿತ್ತು ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೮

೨೩೮೮

ನೆನೆವಡೆ ಮನವಿಲ್ಲ, ತನುವಿನಾಶೆ ಮುನ್ನಿಲ್ಲ, ನೆನೆವ ಮನವ ನೇತಿ ಮಾಡುವ ಘನಕ್ಕೆ ಘನವನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯ? ತನ್ನಿಂದ ತಾನಾದುದು ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ನಿಂದ ನಿಜವು. ಅನಾಯಾಸದಿರವಿಂಗೆ ಬೆರಗಾದೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೯

೨೩೮೯

ವಾ[99]ರಿ[99]ಧಿಯೊಳಗಣ ವಾರಿಕಲ್ಲ ಹಿಡಿದು ತೊಲೆ ಕಂಭವ ಮಾಡಿ, ಮನೆಯ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಒಕ್ಕಲಿರಬಹುದೇ ಅಯ್ಯ? ಅಗ್ನಿಯೊಳಗಿಪ್ಪ ಕರ್ಪುರದ ಕರಡಿಗೆಯ ಮಾಡಿ, ಪರಿಮಳವ ತುಂಬಿ ಅನುಲೇಪನವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಖಿಸಬಹುದೇ ಅಯ್ಯ? ವಾಯುವಿನೊಳಗಣ ಪರಿಮಳವ ಹಿಡಿದು, ದಂಡೆಯ ಕಟ್ಟಿ ಮಂಡೆಯೊಳಗೆ ಮುಡಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ ಅಯ್ಯ? ಬಯಲ ಮರೀಚಿಕಾಜಲವ ಕೊಡನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ, ಹೊತ್ತು ತಂದು ಅಡಿಗೆಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡುಣಬಹುದೇ ಅಯ್ಯ? ನಿಮ್ಮ ನೆರೆಯರಿದು ನೆರೆದು ಪರವಶನಾಗಿ ತನ್ನ ಮರೆದ ಪರಮಶಿವಯೋಗಿಗೆ ಮರಳಿ ಪರಿಭವಂಗಳುಂಟೆ ಪರಮಗುರು ಶಾಂತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ? ೧೦

ಸಾಮರಸ್ಯವುಳ್ಳ ಶರಣನ ಸ್ಥಿತಿ :

೨೩೯೦

ಲಿಂಗಾಭಿಮಾನಿಗೆ ಅಂಗಾಶ್ರಯವಿಲ್ಲ ನೋಡಾ! ಬಂದುದೇ ಪರಿಣಾಮ, ನಿಂದುದೇ ನಿವಾಸ. ಅದು ಇದು ಎಂಬುದಿಲ್ಲ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗನ ಶರಣರಿಗೆ. ೧

೨೩೯೧

ನಿಜವ ಬಲ್ಲವಂಗೆ ಜಲವು ಸರಿ, ನೆಲನು ಸರಿ. ಅರಿದು ನುಡಿಯುವಂಗೆ ಜಗವು ಸರಿ, ಸಮಯವು ಸರಿ, ಎನಗಾ ಮಿಥ್ಯವಿಲ್ಲ, ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಕಾರಣ. ೨

೨೩೯೨

ಕುಲವಳಿದು ಛಲವಳಿದು ಮತ್ಸರವಳಿದು ಮದವಳಿದು ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಜೀವವಳಿದು ಸರ್ವಾಹಂಕಾರವಳಿದು ನಿಜ ಉಳಿದು ಲಿಂಗಜಂಗಮವೆಂಬ ಶಬ್ದವಿಡಿದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತ್ತು ನೋಡಾ. ತಾನಳಿದು ಸಹಜ ನಿಜಪದವಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗನಲ್ಲಿ ತಾನು ತಾನಾದ. ೩

98–98 ಅ (ಮೂ) 99–99 ರು (ಮೂ)

೨೩೬೩

ಘನಗಂಭೀರವಾರಿಧಿಯೊಳಗೆ ತೋರುವ ತೆರೆಗಳು ಆ ವಾ[100]ರಿ[100]ಧಿಯ ಬಿಟ್ಟು ತೋರಬಲ್ಲುವೆ? ತೋರಿದರೆ ಆ ವಾರಿಧಿ ತನ್ನ ತಾ ಜರಿದುಕೊಂಬುದೆ? ಜಗದೊಳಗೆ ಕೂಡಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಬಳಿಕ ಇದಿರ ನೋಡಿ ಜರಿದು ನುಡಿದ ಠಾವಾವುದು ಹೇಳಯ್ಯ? ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ, ನಿಮ್ಮ ನೀವು ಪರಿಣಾಮಿಸಿಕೊಂಬುದಲ್ಲದೆ ಭಿನ್ನವ ಮಾಡಲುಂಟೆ? ೪

೨೩೬೪

ತೆರಹಿಲ್ಲದ ನಡೆ, ತೆರಹಿಲ್ಲದ ನುಡಿ, ತೆರಹಿಲ್ಲದ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಸುಖವು; ತೆರಹಿಲ್ಲದ ನಂಬುಗೆ, ತೆರಹಿಲ್ಲದ ಸ್ವಾನುಭಾವ ಸುಖವು; ತೆರಹಿಲ್ಲದ ಮಹಿಮೆ, ತೆರಹಿಲ್ಲದ ವಿಚಾರ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಿಗೆ. ೫

೨೩೬೫

ಜಾಲಗಾರಂಗೆ ಸುವರ್ಣದ ವಳಿಯನರಿದು ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಬಲೆಗಾರಂಗೆ ಮತ್ಸ್ಯದ ಬೆಂಬಳಿಯನರಿದು ಕಲ್ಲಿಯ ಇಳಿಯಬಿಡಬೇಕು. ಶಬರಂಗೆ ಸಂಭ್ರಮವ ಬಿಟ್ಟು ತರು[1]ಲತೆ[1] ಪರ್ಣಗಳಂತಿರಬೇಕು. ಇಂತೀ ಹೊಲಬಿನ ತೆರನಂತೆ ಗುಣವಿವರವನರಿದು, ಆರಾದ ಇರವಿನ ತೆರನರಿದು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿ, ವಿರತಿಗಳ ನಿಜವನರಿದು, ವೇಷಗಳ್ಳರ ನಿಹಿತವ ನೋಡಿ, ವಂಚಕರ ಪರಿಹಾಸಕರ ನೀತಿಯ ತಿಳಿದು, ಮತ್ತಾವ ರೀತಿನೀತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮನ ತಾರದೆ ತನ್ನ ಸುನೀತಿಯನೆ ಬೀರಿ ತನ್ನ ಸದ್ಗುಣರೀತಿಯನೆ ತೋರಿ, ತನ್ನ ಸದ್ಗುಣವಾಸನೆಯ ತೀವಿ, ಸತ್ಕುಲಭಕ್ತಿಯನೆ ತನ್ನ ಸತ್ಯವನೆ ಸಾರಿ ಇಪ್ಪಾತ ತ್ರಿವಿಧದವನಲ್ಲ, ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಂಗಳೊಳು ನಿಲ್ಲ, [2]ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಸಂಚಿನ ಸುಖದವನಲ್ಲ, ಮಿಕ್ಕಾದ ಬಹುವಿಷಯದ ಗೊಂಚಲ ತೊಂಬೆಯವನಲ್ಲ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಟಕ್ಕೆ ಕಾಳಿಕಾವಿಮಲರಾಜೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನು ತಾನೆ. ೬

೨೩೬೬

ಮಠವೇಕೋ ಪರ್ವತವೇಕೋ, ಜನವೇಕೋ ನಿರ್ಜನವೇಕೋ, ಚಿತ್ತ ಸಮಾಧಾನವುಳ್ಳ ಶರಣಂಗೆ? ಮತ್ತೆ ಹೊರಗಣ ಚಿಂತೆ ಧ್ಯಾನಮೌನ ಜಪತಪವೇಕೋ ತನ್ನ ತಾನರಿದ ಶರಣಂಗೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೭

೨೩೬೭

ಕುಲವ ನೋಡದೆ ಛಲವ ನೋಡದೆ ನಿಲವ ನೋಡದೆ ಕೂಡಿದ ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದನರಸಲುಂಟೆ? ಮುಂದುವರಿದು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾರುಣ್ಯವನುಪದೇಶಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಬಂದುದ ಬಂದಂತೆ ಸಮನಿಸಿಕೊಳಬೇಕಲ್ಲದೆ ಅಂತಿಂತೆನಬಾರದು ಕೇಳಯ್ಯ. ನೀನು ನಿರಾಕಾರ ಸಾಕಾರವೆಂಬೆರಡು ಮೂರ್ತಿಯ ಧರಿಸಿಪ್ಪೆಯಾಗಿ, ಒಂದು ಜರಿದು ಒಂದು ಹಿಡಿದಿಹೆನೆಂದರೆ ಅದೇ ಕೊರತೆ ನೋಡಾ ಪ್ರಭುವೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೮

100–100 ರು (ಮೂ) 1–1 ತಲೆ (ಮೂ) 2 + ಪ್ರ (ಮೂ)

೨೩೯೮

ದನುಜ ಮನುಜ ದಿವಿಜರ ಅಲ್ಪಪದವಿಯನೇನೆಂ[3]ದು[3] ಅರಿಯನು ನೋಡಾ ಶರಣನು? ಮನು ಮುನಿಗಳ ಕ್ಷಣಿಕ ಪದವಿ ಗಿದವಿ ಬಗೆವನೆ ಶರಣನು? ಕಾಮಧೇನು ಗೀಮಧೇನು ಕಲ್ಪತರು ಗಿಲ್ಪತರು ಚಿಂತಾಮಣಿ ಗಿಂತಾಮಣಿ ಪರುಷ ಗಿರುಷನೆಂಬ ಪ್ರಪಂಚಗಳ ಎಣಿಸುವನೆ ನಿಭ್ರಾಂತ ಶರಣನು? ಇಹಲೋಕದ ಸುಖ ಪರಲೋಕದ ಗತಿ ಎಂಬ ಇಹಪರವನೆಣಿಸುವನೆ? ಇಹಪರವೆಂಬ ಈ ದೆಸೆಗೆ[4]ಟ್ಟ[4] ಪರಾಪರ ವಸ್ತುವೇ ತಾನಾದ ಪರಮಪರಿಣಾಮಿ ಶರಣನು ನೋಡಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೯

೨೩೯೯

ಸರ್ವಾತ್ಮಚೈತನ್ಯವಪ್ಪ ಜಂಗಮದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ! ಅಖಂಡಬ್ರಹ್ಮದ ಬಯಲೇ ತಾನಾಗಿ, ಸುಳಿಯಲೆಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿಂದು ನಿರ್ಗಮನಿಯಾದ[ಲ್ಲಿ] ಒಂದೆಸೆಯೊಳಿಲ್ಲದ ಅವಿರಳಜ್ಞಾನಿ. ಕುರಿತೊಂದಕ್ಕೆ ಸುಳಿವನಲ್ಲ! ಭಕ್ತಿಗಮ್ಯ ಚತುರಾಕಾರ ಭೂಮಿಯೇ ಮಂಚ, ಆಕಾಶವೇ ಮೇಲುಕಟ್ಟು, ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರೇ ಉಭಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುವ ಜ್ಯೋತಿ, ಪರಿಣಾಮವೇ ತೃಪ್ತಿ, ದಿಕ್ಕುಗಳೇ [5]ವ[5]ಸನ, ಸದ್ಗುಣ ವಾಸನೆಯೇ ಪರಿಮಳ, ನಕ್ಷತ್ರವೇ ಪುಷ್ಪ, ಶಿವತತ್ವಕಾಂತಿಯೇ ಆಭರಣ, ತ್ರಿಗುಣಕೂಟವೇ ತಾಂಬೂಲ, ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯೇ ಸಂಗ, ಪ್ರಣವನಾದ [6]ಗೀತ, ಕೇಳಿರೇ![6] ಇಂತೀ ಅಷ್ಟಭೋಗ ಐಶ್ವರ್ಯದಲ್ಲಿಪ್ಪ ರಾಜಯೋಗಿ ಚರಲಿಂಗ, ನಿಶ್ಚಿಂತ, ನಿರ್ವಾಣಿ, ನಿರಂಜನ, ನಿರ್ಮಾ[7]ಯ,[7] ನಿರ್ವ್ಯಸನಿ, ಪರಮಜಂಗಮ. ಇಂತಲ್ಲದೆ ಕಾಯದಿಚ್ಛೆಗೆ ಸುಳಿದು ಕಳವಳಿಸಿ ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಪ್ಪವರೆಲ್ಲ ಜಗತ್ಪಾವನರಪ್ಪರೆ ಹೇಳಾ, ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೧೦

ಪರಿಪೂರ್ಣ ಶರಣನ ಸ್ಥಿತಿಯ ವಿವರಣೆ

ಶರಣನು ನಿಃಕ್ರಿಯನು :

೨೪೦೦

ಶರಣನು ಇಹಪರನಲ್ಲ, ಪರಾಪರನಲ್ಲ, ಕಾಮಿಸಿ ಕಾಮಿಯಲ್ಲ, ಭಾವಿಸಿ ಭಾವಿಯಲ್ಲ, ಅನಾಮಯ ನಿರಂಜನನು. ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥಲಿಂಗ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಬಳಸಿಯೂ ಬಳಸುವನಲ್ಲ. ೧

೨೪೦೧

ದೇಹಿಯಲ್ಲ, ನಿರ್ದೇಹಿಯಲ್ಲ, ಬೋಧಕನಲ್ಲ, ನಿರ್ಬೋಧಕನಲ್ಲ, ಕಾಮಿಯಲ್ಲ, ನಿಃಕಾಮಿಯಲ್ಲ, ಆಶೆವಿಡಿದುಬಂದ ಅನುಮಿಷನಲ್ಲ, ಅವಗುಣವಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಗುಣ ನೋಡಯ್ಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ.[8] ೨

3–3 ದೆ (ಮೂ) 4–4 ಟ್ಟು (ಮೂ) 5–5 ವ್ಯ (ಮೂ) 6–6 ಕೇಳಿಕೆ (ಮೂ) 7–7 ಯೆ (ಮೂ) 8 + ನೋಡಯ್ಯ (ಮೂ)

೨೪೦೨

ಸಕಳ ನಿಃಕಳನಯ್ಯ, ನಿಃಕಳ ಸಕಳನಯ್ಯ. ಸಕಳನಾಗಿ ಸಂಸಾರಿಯಲ್ಲ, ನಿಃಕಳನಾಗಿ ವೈರಾಗ್ಯನಲ್ಲ, ಸಂಸಾರಿಯಲ್ಲದ ಸಂಗವು, ವೈರಾಗಿಯಲ್ಲದ ನಿಸ್ಸಂಗವು. ಉಭಯಸಂಗದಿಂದ ಮಹತ್ತನೈದಿಪ್ಪನಾಗಿ 'ಸ್ಥಾವರಂ ಜಂಗಮಶ್ಚೈವ ದ್ವಿವಿಧಂ ಲಿಂಗಮುಚ್ಯತೇ' ಎಂದುದಾಗಿ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗ*ನೆಂತಿದ್ದನಂತಿ*ಪ್ಪನಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಕ್ಷೀಣನಲ್ಲ. ೩

೨೪೦೩

ಸುಖ ಬಂದರೆ ಪುಣ್ಯದ ಫಲವೆನ್ನೆನು, ದುಃಖ ಬಂದರೆ ಪಾಪದ ಫಲವೆನ್ನೆನು; ನೀ ಮಾಡಿದಡೆ ಆಯಿತ್ತೆನ್ನೆನು, ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಕ[9]ರ್ತು[9]ವೇ ಕಡೆ ಎಂದೆನ್ನೆನು, ಉದಾಸೀನವಿಡಿದು ಶರಣೆನ್ನೆನು. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ನೀ ಮಾಡಿದುಪದೇಶವು ಎನಗೀ ಪರಿಯಲ್ಲಿ; ಸಂಸಾರ[10]ವ[10] ಸ[11]ವೆಯೆ[11] ಬಳಸುವೆನು. ೪

೨೪೦೪

ಜಲದೊಳಗಣ ಮತ್ಸ್ಯವು ಜಲವ ತನ್ನ ನಾಸಿಕದತ್ತ ಹೊದ್ದಲೀಯದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ ಅಯ್ಯಾ! ಶರಣನು ಸಂಸಾರಪ್ರಪಂಚಿಗಳೊಳಗೆ ಇದ್ದು, ಆ ಸಂಸಾರ ಪ್ರಪಂಚವು ತನ್ನ ಹೊದ್ದಲೀಯದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ ಅಯ್ಯಾ! ಶರಣಂಗೆ ಈ ಬುದ್ಧಿಯ, ಮತ್ಸ್ಯಂಗೆ ಆ ಬುದ್ಧಿಯ ನೀನು ಕರುಣಿಸಿದೆಯಲ್ಲ ಎನ್ನ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ. ೫

೨೪೦೫

ಲೋಕವಿಡಿದು ಲೋಕವ ಹಿಂಗದಂತಿಪ್ಪೆನು. ಆಕಾರವಿಡಿದು ಸಾಕಾರ ಸಹಿತ ನಡೆವೆನು. ಹೊರಗೆ ಬಳಸಿ ಒಳಗೆ ಮರೆದಂತಿಪ್ಪೆನು. ಬೆಂದನುಲಿಯಂತೆ ಹುರಿಗುಂದದಂತಿಪ್ಪೆನು. ಎನ್ನ ದೇವ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ಹತ್ತರೊಳಗೆ ಹನ್ನೊಂದಾಗಿ ನೀರ ತಾವರೆಯಂತಿಪ್ಪೆನು. ೬

೨೪೦೬

ಕುಂಡಲಿಗನ ಕೀಟಕದಂತೆ ಮೈ ಮಣ್ಣಾಗದಂತೆ ಇರ್ದೆಯಲ್ಲ ಬಸವಣ್ಣ! ಜಲದೊಳಗಣ ತಾವರೆಯಂತೆ ಹೊದ್ದಿ ಹೊದ್ದದಂತೆ ಇರ್ದೆಯಲ್ಲ ಬಸವಣ್ಣ! ಜಲದಿಂದಾದ ಮೌಕ್ತಿಕದಂತೆ ಜಲವು ತಾನಾಗದಂತೆ ಇರ್ದೆಯಲ್ಲ ಬಸವಣ್ಣ? ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಾಣತಿವಿಡಿದು ತನುಗುಣಮತ್ತರಾಗಿರ್ಪ ಐಶ್ವರ್ಯಾಂಧಕರ ಮತವನೇನ ಮಾಡಬಂದೆಯಯ್ಯಾ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ? ೭

೨೪೦೭

ಇಹಪರವೆಂಬ ಈ ದೆಸೆ ಆ ದೆಸೆಯಾದವರ ಪರಿ ಹೊಸತು. ನೆಯಿ ಹತ್ತದ ನಾಲಗೆಯಂತೆ, ಹುಡಿ ಹತ್ತದ ಗಾಳಿಯಂತೆ, ಕಾಡಿಗೆ ಹತ್ತದ ಆಲಿಯಂತಿರ್ದೆನಯ್ಯ. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತ ಆಚರಿಸದಂತಿರ್ದೆನಯ್ಯ. ೮

- ನಂತಿದ್ದುದಂತೆ (ಮೂ) 9-9 ರ್ತೃ (ಮೂ) 10-10 ದ (ಮೂ) 11-11 ವಿಯ (ಮೂ)

೨೪೦೮

ಮಂಗಳ ಮಣ್ಣ ಬೆರಸದಂತೆ, ಗಾಳಿ ಧೂಳ ಹತ್ತದಂತೆ, ಬಿಸಿಲು ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆಯದಂತೆ, ಬಯಲು ಮೂರ್ತಿಗೊಳ್ಳದಂತೆ ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಸಿ ಬಳಸದಂತಿರ್ಪನು. ೯

೨೪೦೯

ಮರಾಳನ ಮಾಟದಂತೆ, ಮಯೂರನ ನಿದ್ರೆಯಂತೆ, ಮಾರ್ತಾಂಡನ ಕಿರಣದಂತೆ, ಸ್ಫಟಿಕದ ಘಟದಂತೆ, ಹೊದ್ದಿಯೂ ಹೊದ್ದದಂತೆ, ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ, ಕಂಡೂ ಕಾಣದಂತೆ, ಕೇಳಿಯೂ ಕೇಳದಂತೆ ಇಪ್ಪ ಸು[12]ಳಿವ[12] ಜಂಗಮಮೂರ್ತಿಯ ಕಂಡು ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆ ನಾರಾಯಣಪ್ರಿಯ ರಾಮನಾಥಾ. ೧೦

೨೪೧೦

ಕಣ್ಗೆ ಕಾಂಬಡೆ ರೂಪಲ್ಲ; ಕೈಗೆ ಸಿಲುಕುವಡೆ ದೇಹಿಯಲ್ಲ. ನಡೆದಡೆ ಗಮನಿಯಲ್ಲ; ನುಡಿದಡೆ ವಾಚಾಳನಲ್ಲ, ನಿಂದಿಸಿದವ[ರಿ]ಗೆ ಹಗೆಯಲ್ಲ; ಹೊಗಳಿದವರಿಗೆ ಕೆಳೆಯಲ್ಲ. ಗುಹೇಶ್ವರನ ನಿಲವು ಮಾತಿನ ಮಾಲೆಗೆ ಸಿಲುಕುವುದೆ? ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ, ನೀನು ಮರುಳಾದೆಯಲ್ಲ! ೧೧

೨೪೧೧

ಸುಳಿದಡೆ ಒಡಲಿಲ್ಲ. ನಿಂದಡೆ ನೆಳಲಿಲ್ಲ: ನಡೆದಡೆ ಗಮನವಿಲ್ಲ, ನುಡಿದರೆ ಶಬ್ದವಿಲ್ಲ; ದಗ್ಧಪಟನ್ಯಾಯದಂತೆ, ಉಂಡಡೆ ಉಪಾಧಿಯಲ್ಲ, ಉಣ್ಣದಿರ್ದಡೆ ಕಾಂಕ್ಷಿಯಲ್ಲ; ಯಥಾಲಾಭ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ, ಸ್ತುತಿಯಿಲ್ಲ, ನಿಂದೆಯಿಲ್ಲ; [ನಂಟಿಲ್ಲ] ಹಗೆಯಿಲ್ಲ; ಅರುಹಿಲ್ಲ, ಮರಹಿಲ್ಲ, ತಾನೆಂಬ ನೆನಹಿಲ್ಲಾಗಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರುತಿ: "ಯತ್ಪ್ರಾಣ[ಂ] ಲಿಂಗಸಂಧಾನಂ ತಲ್ಲಿಂಗಂ ಪ್ರಾಣಸಂಯು[13]ತಂ[13] ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ್ವಯೋರ್ಭೇ[14]ದೋ[14]ನಭೇದ[15]ಶ್ಚ[15] ನಸಂಶಯಃ ॥ ದಗ್ಧಾಂಬರಂ [16]ಹಿ ಕರ್ಮಾಣಿಚೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಮನೋವಚಃ[16] ಭಾವಸದ್ಭಾವ ನಿರ್ವಾಣಃ [17]ಪರೇಯಸ್ಯವಿ[17]ಲೀಯತೇ ॥" ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ. ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿ ಒಡಲ ಮರೆಗೊಂಡು ಎಂತಿರ್ದಡಂ ಎಂತು ನಡೆದಡಂ ಅಂತಂತೆ ಸಂದಿಹರು. ೧೨

೨೪೧೨

ಮಗನಿಗೆ ತಂದೆಯಾಗಿರುಹ, ತಂದೆಗೆ ಮಗನಾಗಿರುಹ, ಹೆಂಡತಿಗೆ ಗಂಡನಾಗಿರುಹ, ಊರಿಗೆ ಒಕ್ಕಲಾಗಿರುಹ, ಮಸಣಕ್ಕೆ ಹೆಣನಾಗಿರುಹ, ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನ ಪರಿ ಬೇರೆ. ೧೩

12–12 ಳುಹ (ಮೂ) 13–13 ಕ್ತಂ (ಮೂ) 14–14 ದಂ (ಮೂ) 15–15 ೦ (ಮೂ) 16–16 ಕರ್ಮಸ್ಯ ಇಂದ್ರಿಯಾ ಮನಸಾವಚ (ಮೂ) 17–17 ಯತ್ವದಾತ್ವರ (ಮೂ)

೨೪೧೩

ಕಾಲಕಲ್ಪಿತನಲ್ಲ ಕರ್ಮವಿರಹಿತ ಶರಣ. ವಿಧಿನಿಷೇಧ ಪುಣ್ಯಪಾಪ ಕರ್ಮಕಾಯನು ಅಲ್ಲ ಶರಣನು. ಅವರಿವರ ಬೆರಸಿಪ್ಪನು. ತನ್ನ ಪರಿ ಬೇರೆ. ನಿರಂತರ ಸುಖಿ. ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಪ್ರಪಂಚಿನೊಳಗಿದ್ದು ತನ್ನ ಪರಿ ಬೇರೆ. ೧೪

೨೪೧೪

ಗಾರುಡಿಗನ ವಿಷವಡರಬಲ್ಲುದೆ? ಸೂರ್ಯನ ಮಂಜು ಮುಸುಕಬಲ್ಲುದೆ? ಗಾಳಿಯ ಮೊಟ್ಟೆಯ ಕಟ್ಟಬಹುದೆ? ಅಗ್ನಿಯ ಕೈಯಿಂದ ಆಕಾಶ ಬೇಯಬಲ್ಲುದೆ? ನಿಮ್ಮನರಿದ ನಿಜಯೋಗಿಗೆ, ಕರ್ಮಪಾಶವೆಲ್ಲಿಯದು ರೇಕಣ್ಣಪ್ರಿಯನಾಗಿನಾಥಾ? ೧೫

೨೪೧೫

ಪರುಷಮುಟ್ಟಲು ಕಬ್ಬುನ ಹೊನ್ನಾದಂತೆ ಪುಣ್ಯಪಾಪವಿಲ್ಲ, ಸ್ವರ್ಗನರಕಂಗಳಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮವರಿಗೆ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಉಭಯವಿರಹಿತರು. ೧೬

ಶರಣರು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯರು :

೨೪೧೬

ಒಬ್ಬರು ನಡೆದಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯರು. ಒಬ್ಬರು ಹಿಡಿದ ಶೀಲವ ಹಿಡಿಯರು. ಒಬ್ಬರು ನುಡಿದ ಭಾಷೆಯ ನುಡಿಯರು. ಅದೇನುಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ತಮ್ಮ ಲಿಂಗ ಮಚ್ಚು ನಡೆವರು. ತಮ್ಮ ಲಿಂಗ ಮಚ್ಚು ನುಡಿವರು. ಇದು ಕಾರಣ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಪರಮಸ್ವತಂತ್ರಶೀಲರು. ೧

೨೪೧೭

ಲೋಕದಿಚ್ಛೆಯ ನಡೆವವನಲ್ಲ, ಲೋಕದಿಚ್ಛೆಯ ನುಡಿವವನಲ್ಲ, ಲೋಕವಿರಹಿತ ಶರಣ, ಶರಣವಿರಹಿತ ಲೋಕವೆಂಬುದು ಕಾಣಬಂದಿತ್ತು ನೋಡಾ. ಲಿಂಗವೇ ಗೂಡಾಗಿ, ಜಂಗಮವೇ ಸ್ವಾಯತವಾಗಿ, ಪ್ರಸಾದವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪ ನೋಡಯ್ಯ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಂಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆನು. ೨

೨೪೧೮

ನಿಜ ಜಂಗಮವೆಂದೆನಿಸಿರ್ಪರು ಕುಂದುಕೊರತೆ ನುಡಿವರೆ? ಅನಾದಿ ಜಂಗಮವೆಂದೆನಿಸುವರು ಆಚರಣೆಯ ಭೇದದಲ್ಲಿ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಿಡಿದಿರ್ಪರೆ? ಶೂರ ರಣಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಮಗನ ನೋಡುವನೆ? ಇದು ಕಾರಣ ತಮ್ಮವರೇನು ಅನ್ಯರೇನು? ಮೃದುವಾಗಿ ಮಾತಾಡರು ಅಣತಿಯಲಿಂಗದ ಆಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ. ೩

೨೪೧೯

ಲಿಂಗದ ನಡೆಯಂತೆ ನಡೆವನಲ್ಲದೆ ಲೋ[18]ಕ[18]ದ ನಡೆಯಂತೆ ನಡೆವವನಲ್ಲ ನೋಡಾ ಶರಣ. ಲಿಂಗದ ನುಡಿಯಂತೆ ನುಡಿವನಲ್ಲದೆ ಲೋಕದ ನುಡಿಯಂತೆ ನುಡಿವನಲ್ಲ [ನೋಡಾ] ಶರಣ. ಲಿಂಗದ ಮಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಸುಳಿವನಲ್ಲದೆ ಲೋಕದ ಮಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಸುಳಿವನಲ್ಲ ನೋಡಾ ಶರಣ. ಲಿಂಗದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿಹನಲ್ಲದೆ ಲೋಕದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿಹನಲ್ಲ ನೋಡಾ ಶರಣ. ಇಂ[19]ತೀ[19] ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಮರಸವನರಿದ ಶಿವಶರಣರ ಶಿವನೆನಬೇಕಲ್ಲದೆ ಲೋಕದವನೆಂದು ನುಡಿವ ಸೂತಕದೇಹಿಗಳಿಗೆ ಪಾತಕ ತಪ್ಪದಯ್ಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೪

ಶರಣರಲ್ಲಿ ಯಾವ ತೆರದ ಭೇದವಿಲ್ಲ :

೨೪೨೦

ಅಂದಿನವರು ಇಂದಿನವರು ಎಂದು ಸಂದೇಹಿಗಳಿಗೆ ಸಂದೇಹ ಮುಂದುಗೊಂಡಿಪ್ಪುದು ನೋಡಾ. ಅಂದೊಂದು ಪರಿ ಇಂದೊಂದು ಪರಿಯೇ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ? ಅಂದೊಂದು ಪರಿ ಇಂದೊಂದು ಪರಿಯೇ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ? ಅಂದೊಂದು ಪರಿ ಇಂದೊಂದು ಪರಿಯೇ ಶರಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧ? ಅಂದೊಂದು ಪರಿ ಇಂದೊಂದು ಪರಿಯೇ ಅರಿವು ಆಚರಣೆ? ಅಂದೊಂದು ಪರಿ ಇಂದೊಂದು ಪರಿಯೇ ಸ್ಥಲಕುಲಂಗಳು? ಅಂದೊಂದು ಪರಿ ಇಂದೊಂದು ಪರಿಯೇ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವು. ೧

೨೪೨೧

ಅಂದಿನ ಶರಣರಿಗೆ ಇಂದಿನ ಶರಣರು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನುಡಿವ ಸಂದೇಹ ಸೂತಕ ಹೊಲೆಯರ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ತಾ ಮೂಕೊರೆಯನೆಂದರಿಯದೆ ಕನ್ನಡಿಗೆ ಮೂಗಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ, ತಾ ಕುಣಿಯಲಾರದೆ ಅಂಗಣ ಡೊಂಕೆಂಬಂತೆ, ತನ್ನ ನಡೆನುಡಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವಿಲ್ಲದೆ, ಇತರರ ಹಳಿವ ಅಧಮ ಮಾದಿಗರನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯ? ಅಷ್ಟಾವರಣ ಪಂಚಾಚಾರವು ಅಂದೊಂದು ಪರಿ ಇಂದೊಂದು ಪರಿಯೆ? ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಸ್ವಾನುಭಾವವು ಅಂದೊಂದು ಪರಿ, ಇಂದೊಂದು ಪರಿಯೆ? ಭಕ್ತಿ ವಿರಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿ ಉಪರತಿ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯ ಅಂದೊಂದು ಪರಿ, ಇಂದೊಂದು ಪರಿಯೆ? ನಡೆನುಡಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾದ ಶರಣನ ಘನವು ಅಂದೊಂದು ಪರಿ, ಇಂದೊಂದು ಪರಿಯೆ? ಇಂತೀ ವಿಚಾರವನರಿಯದೆ ಪರಸಮಯದವನಾದರೂ ಆಗಲಿ, ಶಿವಸಮಯದವನಾದರೂ ಆಗಲಿ, ಮರ್ಮಗೆಟ್ಟು ನಡೆವ ಕರ್ಮಜೀವಿಗಳ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಹುಳು ಸುರಿಯದೆ ಮಾಣ್ಬುವೇ ಹೇಳಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ.? ೨

೨೪೨೨

ಶರಣನು ಗಮನಿಯಾದರೆ ಹಿರಿದೆಂಬರು, ನಿರ್ಗಮನಿಯಾದರೆ ಕಿರಿದೆಂಬರು. ನಾವಿದನರಿಯೆವಯ್ಯ. ಶರಣನು ಆಶ್ರಮವಂತನಾದರೆ ಕಿರಿದೆಂಬರು, ನಾವಿದನರಿಯೆವಯ್ಯ, ಶರಣನು ಆಶ್ರಮವಂತನಾದರೆ

18–18 ಗ (ಮೂ) 19–19 ತಿದ (ಮೂ)

ಕಿರಿದೆಂಬರು, ನಿರಾಶ್ರಮವಂತನಾದರೆ ಹಿರಿದೆಂಬರು, ನಾವಿದನರಿಯೆವಯ್ಯ. ಶರಣನು ಸರ್ವ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಾದಡೆ ಕಿರಿದೆಂಬರು, ನಿರ್ವ್ಯಾಪಾರಿಯಾದಡೆ ಹಿರಿದೆಂಬರು, ನಾವಿದನರಿಯೆವಯ್ಯ. ಶರಣನು ಭೋಗಿಯಾದಡೆ ಕಿರಿದೆಂಬರು, ನಿರ್ಭೋಗಿಯಾದಡೆ ಹಿರಿದೆಂಬರು. ನಾವಿದನರಿಯೆವಯ್ಯ. ಹುರಿದ ಬೀಜವು ಮರಳಿ ಹುಟ್ಟಬಲ್ಲುದೆ? ಬೆಂದನುಲಿ ಕಟ್ಟುವಡೆವುದೆ? ಹುಟ್ಟುಗೆಟ್ಟ ಶರಣ ಸಟೆಯ ದೇಹವ ಧರಿಸಿ ಸಾಕಾರವೆನಿಸಿ ಲೋಕದೊಳಗಿರ್ದಡೇನು? ಲೋಕದಂತಾದನೆ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ. ಆತನ ಪರಿ ಪ್ರಕಾರ ಬೇರೆ ಕಾಣಿರೋ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : ಬಿರಿಸಿನೊಳಗಣ ಮದ್ದು ಅಗ್ನಿಯ ಸೋಂಕಿ, ಅಗ್ನಿ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ತೋರುವಂತೆ, ಆ ಶರಣನ ತನುಮನಭಾವ ಸರ್ವಕರಣೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವನಪ್ಪಿ ಲಿಂಗಮಯವಾಗಿ ತೋರುತಿರ್ಪ[20]ವಾ[20]ಗಿ, ಆತ ಆವಾವ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಇರ್ದಡೇನು, ಆವಾವ ಭೋಗದರ್ಲಿಡನೇನು? ಕುಂದು ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಜನ್ಮವಿಲ್ಲ. ಆ ಶರಣನು ಎಂತಿರ್ದನೆಂದೊಡೆ ಸಹಜಬ್ರಹ್ಮನಾಗಿರ್ಪನು ನೋಡಿರೋ ನಮ್ಮ ಅಖಂಡೇಶ್ವರ. ೩

ಜಂಗಮರ ನಿಜಾಚರಣೆ

(ಟೀಕಾತ್ಮಕ ವಿವೇಚನೆ)

ವಿರಕ್ತ ಗುರುಚರ ಪಟ್ಟದಯ್ಯ ಮಹಂತರು :

೨೪೨೩

ವಿರಕ್ತ ವಿರಕ್ತರೆಂದು ನುಡಿದುಕೊಂಬ ಅಣ್ಣಗಳೇ ನಿಮ್ಮ ವಿರಕ್ತಿಯ ಪರಿ ಎಂತುಟು ಹೇಳಿರೇ, ಅರಿಯದಿದ್ದರೆ ಕೇಳಿರೇ. ವಿರಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ ಅಶನ ವ್ಯಸನ ವಿಷಯ ವಿಕಾರಕ್ಕೆ ದೂರನಾಗಿರಬೇಕು. ವಿರಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ ಮುನ್ನ ಹೇ[21]ಸಿಬಿಟ್ಟ ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಎಂಬುವ ಮರಳಿ ಮುಟ್ಟದಿರಬೇಕು. ವಿರಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ ಅಷ್ಟಮದ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಂಗಳ ನಷ್ಟ ಮಾಡಬೇಕು. ವಿರಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ ಹಮ್ಮು ಬಿಮ್ಮು ಗರ್ವ ಅಹಂಕಾರವ ಕಡೆಮೆಟ್ಟಿರಬೇಕು. ವಿರಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ ಅಂಗ ಮನ ಪ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನ ಕತ್ತಲೆಯ ಕಳೆದು ಸರ್ವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವನರ್ಪಿಸಬೇಕು. ವಿರಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ ಸಂಕಲ್ಪವಿಕಲ್ಪವನುಳಿದು ಮನವು ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಷೇಪವಾಗಿರಬೇಕು. ವಿರಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ ಚಿಂತೆ ಭ್ರಾಂತಿಗಳಳಿದು ಭಾವ ನಿರ್ಭಾವವಾಗಿ ಮಹಾಭಾವವು ನಿಜವಾಸವಾಗಿರಬೇಕು. ಇಷ್ಟುಳ್ಳರೆ ಪರಮವಿರಕ್ತನೆಂಬೆನು. ಪಾಶವಿರಹಿತನೆಂಬೆನು, ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರನೆಂಬೆನು. ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಭ್ರಾಂತಿ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಪರರೊಡನೆ ಪರಸ್ತ್ರೀ ಪರದಾರಗಮನಂಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡುವಂಥ ಸೂಳೆಯಮಕ್ಕಳ ವಿರಕ್ತರೆಂದರೆ ನಗುವರಯ್ಯ ನಮ್ಮ ಶರಣರು ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೧

20–20 ನಾ (ಮೂ) 21 + ರಿ (ಮೂ)

೨೪೨೪

ಷಡ್ವರ್ಗಂಗಳ ಸಡಿಲಿಸಿ, ಒಡಲುಪಾಧಿಕೆಯನುರುಹಿ, ಷಡುಸ್ಥಲದನುವನರಿದು, ಷಡ್ಲಿಂಗದ ಸಂಯೋಗವನರಿಯದೆ ಪೊಡವಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಹೊಡೆದಾಡಿ ಹೊತ್ತುಗಳೆದು ಮಡಿದು ಹೋಗುವ ಕಡುಪಾತಕರ ವಿರಕ್ತರೆನ್ನಬಹುದೆ ಅಯ್ಯಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ? ೨

೨೪೨೫

ವಿರತಿ ವಿರತಿ ಎಂದು ವಿರತಿಯ ಹೊಲಬನರಿಯದೆ ಹಂಬಲಿಸಿ ಹಲಬುತ್ತಿಪ್ಪರಣ್ಣಾ! ಕಠಿಣಪದಾರ್ಥವ ಸವಿದಡೆ ವಿರತಿಯೆ? ಕಠಿಣಪದಾರ್ಥವನೊಲ್ಲೆನೆಂದು ಕಳೆದರೆ ವಿರತಿಯೆ? ವೃಕ್ಷದಡಿಯ ಫಲಂಗಳ ಮೆದ್ದರೆ ವಿರತಿಯೆ? ಬಿದ್ದ ಫಲಂಗಳ ಮುಟ್ಟೆನೆಂದು ಭಾಷೆಯ ಮಾಡಿದರೆ ವಿರತಿಯೆ? ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ [22]ಮುಳುಗಿದೊಡೆ[22] ವಿರತಿಯೆ? ನಿಃಕ್ರಿಯೆಯ ಮಾಡಿದರೆ ವಿರತಿಯೆ? ಮೌನಗೊಂಡರೆ ವಿರತಿಯೆ? ನಿರ್ಮೌನನಾದರೆ ವಿರತಿಯೆ? ಕ್ರಿಯೆಯನಾಚರಿಸಿ ಅರಿವಿನ ಮಾತ ಬಣ್ಣವಿಟ್ಟು ನುಡಿದರೆ ವಿರತಿಯೆ? ಇಂತಿವೆಲ್ಲವು ವಿರತಿಯ ನೆಲೆಯನರಿಯದೆ ತಲೆಬಾಲಗೆಟ್ಟು ಹೋದವು! ಇನ್ನು ಮುಕ್ತಿಯ ಪದವ ತೋರುವ ವಿರತಿಯ ಬಗೆ ಆವುದೆಂದಡೆ: ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪವಿಟ್ಟು ಎತ್ತಿ[ದ] ಮಾರ್ಗಮಂ ಇಳುಹದೆ ಹಿಡಿದ ವ್ರತ ನೇಮಂಗಳಲ್ಲಿ ನೈಷ್ಠೆಯಾಗಿ, ಈಷಣತ್ರಯಂಗಳ ಗಾಸಿಮಾಡಿ, ಬಹಿರಂಗ ಮದಂಗಳ ಬಾಯ ಸೀಳಿ, ಅಂತರಂಗಮದಂಗಳ ಸಂತೋಷಮಂ ಕೆಡಿಸಿ, ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿಮದಂಗಳ ನಷ್ಟ ಮಾಡಿ, ಎಂಟು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹರಿವ ದಶವಾಯುಗಳ ಗಂ[23]ಟ[23]ಲ ಮುರಿದು, [24]ಸ[24]ಗುಣ ನಿರ್ಗುಣಂಗಳ ನೆನೆಗೊಳಗು ಮಾಡಿ, ನವನಾಳಂಗಳ ಮುಂಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಂಗಳ ಸಿಂಗರಿಸಿ, ತನುಮನವ ಸೋಂಕಿದ ಸಾಕಾರ ನಿರಾಕಾರವೆಂಬ ದ್ರವ್ಯ ಪದಾರ್ಥಂಗಳಂ ವಂಚಿಸದೆ, ಆಯಾಯ ಲಿಂಗಂಗಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಾಡಿ, ನಡೆವಲ್ಲಿ ನುಡಿವಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದೆ ಕಂಡು, ಗಂಗೆ ಯಮುನೆ ಸರಸ್ವತಿ ಎಂಬ ಮೂರು ಗಂಗೆಯ ಕೂಡಿದ ಮಧ್ಯ[25]ವೀಗ[25] ಸಂಗಮಕ್ಷೇತ್ರ, ಆ ಸಂಗಮಕ್ಷೇತ್ರದ ರತ್ನಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿಪ್ಪ ತೋಂಟದ ಅಲ್ಲಮನೆಂಬ ಪರಬ್ರಹ್ಮದ ದಿವ್ಯಶ್ರೀಚರಣಮಂ ಭಾವಪುಷ್ಪಂಗಳೆಂಬ ಜಾಜಿ ಕೆಂದಾವರೆಯಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡಿ ಭವನಂ ನಾಸ್ತಿಯಾದುದೀಗ ನಿಜವಿರತಿ. ಇಂತಪ್ಪ ವಿರತಿಯನಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟು, [26]ಮತಿಮರುಳಾಗಿಪ್ಪವ[26]ರಿಗಂಜಿ ನಾನು ಶರಣೆಂಬೆನಯ್ಯ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೩

೨೪೨೬

ಬಿಲ್ಲು ಕೋಲ ಹಿಡಿದು ಮನಬಂದ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚಾಡುವಾತ ಅರ್ಥಿಕಾರನಲ್ಲದೆ ಬಿಲ್ಲುಕಾರನಲ್ಲವಯ್ಯ. ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಂಡೆಯ ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾಡಿದ ವಚನಗಳನೇ ಹಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ವಸ್ತುವ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹಸಿದರೆ ತಿರಿದುಂಡು, ಮಾತಿನ ಮಾಲೆಯ ಕಲಿತಾತ ವಿರಕ್ತನೆಂಬ ನಾಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಹನಲ್ಲದೆ ಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ಅರ್ಹನಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ,

---

22–22 ಮುಳ್ಳಾಗಿದ್ದರೆ (ಮೂ) 23–23 ಟಿ (ಮೂ) 24–24 ಸು (ಮೂ) 25–25 ವಿನ (ಮೂ) 26–26 ಮಾತಿಂಗೆ ಅಜೀವಿಯನಿಕ್ಕುವ (ಮೂ)

ಮುಕ್ತಿ ಎಂಬ ಬಿಲ್ಲು ಹಿಡಿದು, ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಹೆದೆಯನೇರಿಸಿ, ಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆ ಎಂಬ ಬಾಣವ ತೊಟ್ಟು, ಆಕಾಶದ ಮೇಲಣ ಮುಪ್ಪುರದ ಮಧ್ಯದ ಮಾಣಿಕ[27]ದ[27] ಕಂಭ ಮುಳುಗಲೆಚ್ಚು, ಮಾಯಾ ಬಲವ ಗೆಲಿದ ಶರಣನೀಗ ಲಿಂಗಸಂಧಾನಿಯಯ್ಯ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.೪

೨೪೨೭

ಇಕ್ಕಿದ ಕಳಕ್ಕೆ 'ತೊಲಗದ ವೀರ'ನೆಂದು ಬಿರುದನಿಕ್ಕಿ. ಹುಯ್ಯಲ ಕಂಡು ಓಡಿ ಬರುವಂಗೆ ಆ ಬಿರುದೇತಕಯ್ಯ? ಬತ್ತೀಸಾಯುಧದ ಸಾಧನೆಯ ಕಲಿತು ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಕೈಮರೆದು ಗಾಯವಡೆದವಂಗೆ ಆ ಸಾಧನೆ ಏತಕಯ್ಯ? ಆದ್ಯರ ವಚನಂಗಳ ಸದಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಓದಿ ಶಿವತತ್ವ ಆತ್ಮತತ್ವಂಗಳನರಿದು ವಿದ್ಯಾತತ್ವ ಆರಕ್ಕೆ ಆತ ನೆಲೆಯ ಮಾಡಿ, ಮೂರಕ್ಕೆ ಮೂರ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಪ್ರತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರಿದು ವಿರಕ್ತರು ಪುರಾತನರಂತೆ ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಲೇ ಆಚರಿಸುವುದು. ಭಕ್ತ ವಿರಕ್ತರ ಆಚರಣೆ ಎಲ್ಲ ಒಂದೇ, ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ: ಭಕ್ತಂಗೆ ಬಹಿರಂಗ ದಾಸೋಹ. ವಿರಕ್ತಂಗೆ ಅಂತರಂಗ ದಾಸೋಹ. ಈ ಆಚರಣೆಯನತಿಗಳೆದು ಮನಬಂದ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಕೆಡುವಂಗೆ ಆದ್ಯರ ವಚನವೇತಕಯ್ಯಾ? ಆದ್ಯರ ವಚನವೆಂಬುದು ಸಂತೆಯ ಮಾತೆ? ಪುಂಡರ ಪುರಾಣವೆ? ಲೋಕದ ಜನರ ಮೆಚ್ಚಿಸುವ ಬೀದಿವಾತೆ? ಶಿವಶಿವಾ, ನೀವು ಶಿವಶರಣ[28]ರು[28]ಗಳ ಕೂಡಾಡಿದ ವಚನಂಗಳ ಕಲಿತು, ಆ ವಚನಂಗಳ ನಿಮ್ಮ ಊಟದ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಈಡುಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಲ್ಲದೆ ಮುಂದಣ ಮುಕ್ತಿಯ ಪದವ ಕಾಣದೆ ಹೋದಿರಿ. ಇದು ಕಾರಣ ಶಿವಜ್ಞಾನ ಉದಯವಾದ ಲಿಂಗಾಂಗಿಗಳಿಗೆ ಹಾಲು ಸಕ್ಕರೆಯನುಂಡಂತೆ ಸವಿದೋರುತ್ತಿದೆ; ವೇಷಧಾರಿ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕರಿಗೆ ಎನ್ನ ನುಡಿ ಅಲಗಿನ ಮೊನೆಯಂತೆ ಇರಿವುತ್ತಿದೆ ಅಯ್ಯಾ, ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೫

೨೪೨೮

ಹಲವು ವೇಷವ ಧರಿಸಿ, ಹಲವು ಭಾಷೆಯ ಕಲಿತು, ಹಲವು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹರಿದಾಡಿದಡೇನು ನಿಜವಿರಕ್ತನಲ್ಲ ನೋಡಾ; ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದೊಡೆ, ತನುವಿನ ಆಸೆ ಹಿಂಗದಾಗಿ, ಊರಾಶ್ರಯ ಬಿಟ್ಟು ಕಾಡಾಶ್ರಯ ಗಿರಿ ಕಂದರದಲ್ಲಿರ್ದಡೇನು, ಹಗಲು ಕಣ್ಣುಕಾಣದ ಗೂಗೆಯಂತಲ್ಲದೆ ನಿಜವಿರಕ್ತಿಯಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ: ಮನದ ಪರಿಯಡಗದಾಗಿ, ಹಸಿವು ತೃಷೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಮಾತನಾಡದೆ ಮೌನಗೊಂಡಿರ್ದಡೇನು, ಕಲ್ಲುಮರ ಮೋ[29]ಟ[29]ಗುಲ್ಮಂಗಳಂತಲ್ಲದೆ ನಿಜವಿರಕ್ತಿಯಲ್ಲ ನೋಡಾ; ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ ವಿಷಯ ವ್ಯವಹಾರ ಹಿಂಗದಾಗಿ, ನಿದ್ರೆ ತೊರೆದು ಎದ್ದು ಕುಳಿತಿರ್ದಡೇನು, ಕಳ್ಳ ಪುರಹೊಕ್ಕು ಉಲುಹು ಅಡಗುವನ್ನಕ್ಕ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಂತಲ್ಲದೆ ನಿಜವಿರಕ್ತಿಯಲ್ಲ ನೋಡಾ; ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ ಅಂತರಂಗದ ಘನಗಂಭೀರ ಮಹಾಬೆಳಗಿನ ಶಿವಸಮಾಧಿಯನರಿಯದ ಕಾರಣ. ಇಂತಪ್ಪ ಹೊರವೇಷದ ಡಂಭ ಜೊಳ್ಳು ಮನದವರಿಗೆ ವಿರಕ್ತರೆಂದಡೆ ಮೆಚ್ಚರಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೬

27–27 ವ (ಮೂ) 28–28 ೦ (ಮೂ) 29–29 ಟೆ (ಮೂ)

೨೪೨೯

ಭಕ್ತರು ಬಯಕೆಯನಿರಿಸಿದರೆ ಅದು ಸತ್ತ ನಾಯ ಮಾಂಸ. ವಿರಕ್ತರು ದ್ರವ್ಯವ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅದು ಕತ್ತೆಯ ಹಡು[30]ಹಿಂ[30]ಗೆ ತಪ್ಪಿದರೆಂಬೆ. ಇದು ಸತ್ಯ. ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಗಾವುದಿ ಮಾಚಯ್ಯ ಹೇಳಿದುದು ಸತ್ಯವೆನ್ನಿರಣ್ಣಾ. ೭

೨೪೩೦

ಅರ್ಥಸನ್ಯಾಸಿಯಾದಡೇನಯ್ಯಾ? ಆವಂಗದಿಂ ಬಂದಡೆಯೂ ಕೊಳ್ಳದಿರಬೇಕು. ರುಚಿಸನ್ಯಾಸಿಯಾದಡೇನಯ್ಯ? ಜಿಹ್ವೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಧುರವನು ಅರಿಯದಂತಿರಬೇಕು. ಸ್ತ್ರೀಸನ್ಯಾಸಿಯಾದಡೇನಯ್ಯ? ಜಾಗ್ರತ್ ಸ್ವಪ್ನ ಸುಷುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಟ್ಟಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ದಿಗಂಬರಿಯಾದಡೇನಯ್ಯ? ಮನ ಬತ್ತಲೆ ಇರಬೇಕು. ಇಂತೀ ಚತುರ್ವಿಧದ ಹೊಲಬನರಿಯದೆ ವ್ರಥಾ ಕೆಟ್ಟರು ಕಾಣಾ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೮

೨೪೩೧

ಮರ್ತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾವನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸುಳಿವ ವಿರಕ್ತಜಂಗಮದಿರವು ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂದಡೆ: ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಹೊಯ್ದರೆ ನಿಲ್ಲದ ನೀರಿನಂತೆ ಇರಬೇಕು. ಪಥವಿಲ್ಲದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಗತಿಗೆಟ್ಟವನಂತಿರಬೇಕು. ಶ್ರುತಿಯಲಡಗಿದ ನಾದದಂತಿರಬೇಕು. ಹುರಿದ ಬೀಜದೊಳಗಣ ತಿರುಳಿನಂತಿರಬೇಕು. ಇದಾರಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯ ನಾರಾಯಣಪ್ರಿಯ ರಾಮನಾಥಾ. ೯

೨೪೩೨

ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು, ವಸ್ತು ಒಡವೆ ಆಭರಣಂಗಳ ಹಲ್ಲಣಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಸರ್ವರಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೋಪದೇಶವ ಹೇಳುವರು ವೇಷಧಾರಿಗಳು, ಸೂಳೆಯರಂತೆ ಒಡಲಾಸೆಗೆ ಹಿತವಚನವ ನುಡಿವರು. ಇಂತಪ್ಪ ಪ್ರಪಂಚಿನ ವೇಷ ಡಂಭಕ ಧೂರ್ತಲಾಂಛನಧಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಹಂತಿನ ದೇವರೆನ್ನಬಹುದೆ? ಎನಲಾಗದು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ತಮ್ಮ ಆದಿಯ ನಿಲವ ತಾವರಿಯರು, ಷಟ್‌ಸ್ಥಲದ ನಿರ್ಣಯವ ಏನೆಂದರಿಯರು. ಆಚಾರದನುಭಾವದ ಅಂತರಂಗದ ಮೂಲವ ಮುನ್ನವೆ ಅರಿಯರು. ಇಂತಿದನರಿಯದ ಪಶುಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಜಂಗಮವೆನ್ನಬಹುದೆ? ಎನಲಾಗದಯ್ಯ ಕಲಿದೇವರದೇವಾ. ೧೦

೨೪೩೩

ಮುನ್ನವೆ ಮೂರ ಹರಿದು ಗುರುಚರ ತಾನಾಗಿ ಬಂದಲ್ಲಿ, ಇನ್ನು ಮೂರರಾಸೆ ಏಕೆ? ಆವ ಜೀವಿಯೂ ತಮ್ಮ ಮಲವ ತಾವು ಮುಟ್ಟವಾಗಿ, ಬಿಟ್ಟುದ ಹಿಡಿವ ಮಿಟ್ಟಿಯ ಭಂಡರನೊಪ್ಪ, ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ನಿರ್ಧರವಿಲ್ಲದವರನೊಲ್ಲ. ೧೧

30–30 ಹು ಹೀ (ಮೂ)

೨೪೩೪

ಶಿವ ಶಿವಾ, ನಾವು ಗುರುಗಳು, ನಾವು ಜಂಗಮಲಿಂಗಪ್ರೇಮಿಗಳು, ನಾವು ಪಟ್ಟದಯ್ಯಗಳು, ನಾವು ಚರಂತಿ ಹಿರಿಯರು, ನಾವು ಸದಾಚಾರ ಸತ್ಯಸದ್ಭಕ್ತರು ಎಂದು ಬೊಗಳುತ್ತಿಪ್ಪಿರಿ. ಅದೆಲ್ಲಿಯದೊ ಸದಾಚಾರ? ಮಣ್ಣ ಹಿಡಿದವಂಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ, ಹೆಣ್ಣ ಹಿಡಿದವಂಗೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ, ಹೊ[31]ನ್ನ[31] ಹಿಡಿದಂಗೆ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧಮಲವ ಕಚ್ಚಿದ ಸೂಕರ ಶುನಿಗಳಿಗೆ ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದವೆಲ್ಲಿಯದೊ? ಮೇಲಾಗಿ ಅಷ್ಟಾವರಣವೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಪ್ಪ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕರು ನಾವು ಮೋಕ್ಷವ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವ ತಮ್ಮಂಗದ ಇದಿರಿಟ್ಟು ಪೂಜೋಪಚಾರವ ಮಾಡಿ, ಸಾಲೋಕ್ಯ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಸಾರೂಪ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಯವೆಂಬ ಚತುರ್ವಿಧ ಖಂಡಿತಫಲಪದವ ಪಡೆದು ಅನುಭವಿಸಿ, ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬತ್ತುನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಭವಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದು. ಇಂತಪ್ಪ ವಿಚಾರವನು ಸ್ವಾನುಭಾವ ಗುರುಮುಖದಿಂದ ತಿಳಿದು ವಿಚಾರಿಸಿ, ಸಕಲಪ್ರಪಂಚವನೆಲ್ಲವರನು ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ದ್ವೈತಾದ್ವೈತವ ನಷ್ಟಮಾಡಿ, ಸಕಲ ಸಂಸಾರವ್ಯಾಪಾರದ ವ್ಯಾಕುಲದ ಚಿಂತನೆಯ ಬಿಟ್ಟು ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿ, ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಶಿವಪಥವ ಸಾಧಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಇದನರಿಯದೆ ತನುಮನಧನದ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡಿ, ಮಾತಾಪಿತರು ಸತಿಸುತರು ಸ್ನೇಹಿತರು, ಬಾಂಧವರು ಎನ್ನುವರು ಎಂದು ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧಮಲವ ತಿಂದು, ಸಂಸಾರದ ರಸೋದಕವೆಂಬ ನೀರ ಕುಡಿದು ಹಾಳುಗೇರಿ ಹಂದಿ ಜಪ ಇಟ್ಟಹಾಗೆ ಈ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಹಾಳುಗೇರಿಗೆ ಜೀವನೆಂಬ ಹಂದಿ ಮೆಚ್ಚಿ ಮರುಳಾಗಿ ಹೊಡೆದಾಡಿ ಹೊತ್ತುಗಳೆದು ಸತ್ತುಹೋಗುವ ಹೇಸಿ ಮೂಳ ಹೊಲೆ ಮಾದಿಗರಿಗೆ ಶಿವಪಥವು ಎಂದಿಗೂ [32]ಸಾಧ್ಯ[32]ವಿಲ್ಲವೆಂದಾತ ವೀರಾಧಿವೀರ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ. ೧೨

೨೪೩೫

ಅಯ್ಯಾ, ನಾವು ಪರಮವಿರಕ್ತರು ಪಟ್ಟದೊಡೆಯರೆಂದು, ಪರದೇಶಯ್ಯಗಳು ಅತೀತಚರಮೂರ್ತಿಗಳೆಂದು, ಶಂಖ ಗಿಳಿಲು ದಂಡಾಗ್ರವ ಹಿಡಿದು, ಕಾವಿಕಾಷಾಯಾಂಬರವ ಹೊದ್ದು, ಮಹಾಘನಲಿಂಗಚರಮೂರ್ತಿಗಳೆಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನುಡಿದು ಕೊಂಬ ತೊನ್ನ [33]ಹೊಲೆ[33] ಮಾದಿಗರ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ ಮನವೆಳಸದೆ ಮುಖವೆತ್ತಿನೋಡದೆ ಶಬ್ದಮುಗ್ಧನಾಗಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿರ್ದನು ಕಾಣಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ! ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ತನ್ನ ತಾನಾರೆಂದರಿಯದೆ, ತನ್ನ ಇಷ್ಟಮಹಾಘನಲಿಂಗದ ಗೊತ್ತ ಮುಟ್ಟದೆ, ತನುಮನಧನವೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧಪದಾರ್ಥವನರ್ಪಿಸಿ, ತ್ರಿವಿಧಪ್ರಸಾದವ ಗರ್ಭೀಕರಿಸಿಕೊಂಡ ಪ್ರಸನ್ನಪ್ರಸಾದವ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಪರತತ್ವಪ್ರಸಾದಮೂರ್ತಿ ತಾನಾಗಲರಿಯದೆ, ಉಚ್ಚಂಗೀದುರ್ಗಿಗೆ ಬಿಟ್ಟ ಪೋತರಾಜನಂತೆ ಮಾರು ಮಾರು ಜಡೆ ಮುಡಿ ಗಡ್ಡಗಳ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಡೊಂಬ ಜಾತಿಕಾರರಂತೆ ವೇಷವ ತೊಟ್ಟು, ಸಂಸ್ಕೃತಾದಿ ಪ್ರಾಕೃತಾಂತ್ಯಮಾದ ನಾನಾಶಾಸ್ತ್ರವ ಹೇಳಿ, ಸುಡಗಾಡ ಸಿದ್ಧಯ್ಯಗಳಂತೆ ಕುಟಿಲ ಕುಹಕ ಯಂತ್ರ, ತಂತ್ರಗಳ ಕಟ್ಟುತ, ಪುರಜನರ ಮೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು, ಅಯ್ಯಾ ನಾವು ಕೆರೆ ಭಾವಿ

31–31 ನ್ನು (ಮೂ) 32–32 ಸ್ಯಾ (ಮೂ) 33–33 ಹುಲಿ (ಮೂ)

ಮಠಮಾನ್ಯ ಮದುವೆ ಮಾಂಗಲ್ಯ ದೀಕ್ಷೆ ಪಟ್ಟಪ್ರಯೋಜನ ಅಯ್ಯತನ ಅನ್ನಕ್ಷೇತ್ರ, ಅರವಟಿಗೆ ದಾಸೋಹ ಪುರಾಣಪುಸ್ತಕ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು, ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕಲ್ಲದೆ ನಿರಾಭಾರಿ ವೀರಶೈವಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗಿ, ದುರಾಸೆ ಮುಂದುಗೊಂಡು ನಾನಾದೇಶವ ತಿರುಗಿ [34]ಹುಸಿಯ ಬೊಗಳಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮರೆಯಿಂ[35]ದ[35] ನಡುವೂರ ಬೀದಿ[36] ನಡುವೆ ಕುಳಿತು ಪರರೊಡವೆಯ ಅಪಹರಿಸುವ ಶೆಟ್ಟಿ ವರ್ತಕ ಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ತಕಳ್ಳರ ಮಕ್ಕಳ ಕಾಡಿಬೇಡಿ, ಅವರು ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೊಗಳಿ, ಬೊಗಳಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮರೆಯಿಂದ ನಡುವೂರ ಬೀದಿ ನಡುವೆ ಕುಳಿತು ಪರರೊಡವೆಯ ಅಪಹರಿಸುವ ಶೆಟ್ಟಿ ವರ್ತಕ ಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ತಕಳ್ಳರ ಮಕ್ಕಳ ಕಾಡಿಬೇಡಿ, ಅವರು ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೊಗಳಿ, ಕೊಡದಿರ್ದಡೆ ಬೊಗಳಿ, ಆ ಭ್ರಷ್ಟ ಹೊಲೆಮಾದಿಗರು ಕೊಟ್ಟ ದ್ರವ್ಯಗಳ ಕೊಂಡು ಬಂದು ಕಡೆಗೆ ಚೋರರೊಯ್ದರೆಂದು ಮಠದೊಳಗೆ ಮಡಗಿಕೊಂಡು, [37]ಇಂತಹ[37] ದುರ್ಗುಣ ದುರಾಚಾರಿಗಳ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೆಂದು ಕರೆತಂದು ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದವ ತೆಗೆದುಕೊಂಬುವರಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟುಕೋಟಿ ಯುಗಪರಿಯಂತರದಲ್ಲಿ ನರಕಕೊಂಡದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ ಕಾಣಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಕಲಿದೇವರದೇವಾ.* ೧೩

೨೪೩೬

ಭಕ್ತಂಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಬೇಡ ಹೊನ್ನು ಬೇಡ ಮಣ್ಣು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ತಾ ಮುಟ್ಟುವನ್ನ ಬರಲಿ; ಆ ಬೋಧೆ ಹುಸಿ. ತಾನು ಮುಟ್ಟದೆ, ತನ್ನ ಮುಟ್ಟಿಪ್ಪ ಭಕ್ತನ ತಟ್ಟದೆ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಕರ್ಮವನಿತ್ತು ತಾ ವರ್ಮಿಗನಾಗಬಲ್ಲಡೆ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಸೋರೆಯಂತೆ, ಅನಿಲಕೊಂಡೊಯ್ದ ಎಲೆಯಂತೆ, ಏತಕ್ಕೂ ಹೊರಗಾಗಿ ಜಗದಾಸೆ ಇಲ್ಲದಿರ್ಪ ವೇಷಕ್ಕೆ ಒಳಗಲ್ಲ, ಆತ ಜಗದೀಶನೆಂಬೆ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.+ ೧೪

---

34 + ಅರಸಗಳಾದಿ ದೇಸಾಯಿಗಳಂತ್ಯ ಮಾದ ಹೊಲೆಮಾದಿಗರ ಕಾಡಿಬೇಡಿ (ಮೂ) 35–35 ದು (ಮೂ) 36 + ಬಾಜಾರ (ಮೂ) 37–37 ಪರಸ್ತ್ರೀಯರ ಹಡಕಿ ಯೋನಿಯೊಳಗೆ ಇಂದ್ರಿಯ ಬಿಟ್ಟು (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ:** ಅಯ್ಯಾ, ಕಂಡವ ತಿಂದು, ಹೆಂಡವ ಕುಡಿದು, ರಂಡಿಯ ಸಂಪರ್ಕವ ಮಾಡಿ, ತಪ್ಪಿಗೆ ದಂಡವ ಕೊಡುವ ಜಗಭಂಡ ತಾಯಿಗಂಡ ಸದ್ಭಕ್ತರು. ಸಿದ್ಧವೀರಮಾಹೇಶ್ವರರು ಎಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿದಡೆ ಹುಳುಗೊಂಡದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ ಕಾಣಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ, ಕಲಿದೇವರದೇವಾ.

ಅಯ್ಯಾ, ತಂಬಾಕು ಭಕ್ಷಣೆಯ ಮಾಡಿದಡೆ ಹಂದೀ ನರಕವ ಕೊಂಡ ಸಮಾನ. ನಾಸೀ ಭಕ್ಷಣವ ಮಾಡಿದಡೆ ನಾಯನರಕವ ಕೊಂಡ ಸಮಾನ. ಭಂಗೀ ಭಕ್ಷಣವ ಮಾಡಿದಡೆ ಮಾರ್ಜಾಲನ ಮಲವ ತಿಂದ ಸಮಾನ. ಗಾಂಜೀ ಭಕ್ಷಣವ ಮಾಡಿದರೆ ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿ ನೂ[38]ರೊ[38]ಂದು ಕುಲದ ಮಲವ ತಿಂದ ಸಮಾನ. ಇದು ಕಾರಣ ತಂಬಾಕು ನಾಸಿ ಭಂಗಿ ಗಾಂಜಿ ಭಕ್ಷಿಸಿ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಕಟ್ಟಿ, ಅನ್ಯ ದೈವಕ್ಕೆ ಜಗುಲಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಮನೆಯೊಳಗಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುವ ಭ್ರಷ್ಟ ಹೊಲೆಮಾದಿಗರಿಗೆ ಪರಮ ನಿರಂಜನ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೆಂದು ಕರೆತಂದು, ಅವರ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ತೆಗೆದುಕೊಂಬುವರಿಗೆ ಹದಿನೆಂಟುಕೋಟಿ ಯುಗ ಪರಿಯಂತರ ನರಕದ ಕೊಂಡದಲ್ಲಿಕ್ಕುವದು ಕಾಣೆಂದ ರೇಕಣ್ಣಪ್ರಿಯನಾಗಿನಾಥಾ.◆

◆ ಈ ಎರಡೂ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾದ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳು ಇತ್ತೀಚಿನವೆನಿಸಿದುದರಿಂದ, ಇವು ಮೂಲ ವಚನಕಾರರವಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ (ಸಂ).

+ **ಅರ್ಥ:** ಭಕ್ತರುಗಳಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲಿನ ಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಬೇಡ, ಹೊನ್ನಿನ ಮೇಲಿನ ಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಬೇಡ, ಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲಿನ ಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಬೇಡ ಎಂದು ಬೋಧಿಸಿ, ತಾ ಮಲತ್ರಯಂಗಳ ಹಿಡಿವ ಪರಿಯಂತರದಲ್ಲಿ ತಾ ಬೋಧಿಸುವ ಬೋಧೆ ಶಠೆ ಎಂದು ಹೇಳುವೆನು. ತಾ ಮಲತ್ರಯಂಗಳ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೊಳಗಾಗದೆ, ಜಂಗಮ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಪ್ಪ ಭಕ್ತನ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ [39]ಆಸ[39]ಕ್ತನಾಗದೆ, ಉಪಾಧಿಭಕ್ತರಿಗೆ ಉಪಾಧಿಭಕ್ತಿಯನೆ ಬೋಧಿಸಿ, ತಾನು ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿರಬಲ್ಲಡೆ, ನದಿಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿದ→

38–38 ರೆ (ಮೂ) 39–39 ಅಶ (ಮೂ)

೨೪೩೭

ಮುನಿಯದಿರಿ ಮುನಿಯದಿರಿ ನಿಮಗೊಂದು ಯುಕ್ತಿಯ ಪೇಳುವೆನು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ನೀವೆನ್ನ ವಂಶೀಭೂತರಾದ ಕಾರಣ ನಿಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದು ಎನ್ನದಾಗಿ, [40]ನಿ[40]ಮ್ಮ ಅಸ್ತಿನಾಸ್ತಿ ಎನ್ನದಾಗಿ, ನಿಮ್ಮ ಹಾನಿವೃದ್ಧಿ ಎನ್ನದಾಗಿ, ಹಾವ ಹಿಡಿವರು ಬೇಲಿಯ ಹೊಗದೆ ಹೋಹರೇ ಅಯ್ಯಾ? ವ್ಯಾಧನು ಸೂಸಲ ಚೆಲ್ಲಿ ಜಂತ್ರವ ಹಣ್ಣಿ ಅ[41]ಡಿ[41]ಗಲ್ಲನೊಡ್ಡಿ ಹೋದ ಬಳಿಕ, ಸೂಸಲ ಕಂಪಿಂಗೆ ಹೆಗ್ಗಣ ಬಂದು ಬಿದ್ದಂತೆ ಬಿದ್ದಿರಲ್ಲಾ ಮಾಯದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ! ಕೋಪವೆಂಬ ರಾಡದೊಡ್ಡಿ ತಾಪವೆಂಬ ಅಡಿಗಲ್ಲನಿರಿಸಿ, ಹುಸಿ ಎಂಬ ಮೀಟುಗಣೆಯ ಜಂತ್ರಿಸಿ ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣೆಂಬ ಅಡಿಗಲ್ಲನೊಡ್ಡಿ ಕೆಡಹಿದನಲ್ಲಾ ನಿಃಕರುಣಿ ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ವ್ಯಾಧನು. [42]ಅ[42]ದೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸಂ[43]ಗೀಚ[43] ನಿರಾಭಾರಿ ನಿಸ್ಸೀಮಂ ನಿರುಪಾಧಿಕಂ । ನಿರ್ದೇಹಂ ನಿರ್ಮಲಂ ನಿತ್ಯ[ಂ] ಸತ್ಯಂ ಜಂಗಮಲಕ್ಷಣಂ ಇಂತೆಂಬ ಶ್ರುತ್ಯರ್ಥವ ಕೇಳದೆ, ಜಂಗಮವಾಗಿ ಸುಳಿವ ಮರುಳುಗಳಿರಾ, [ಇದಕ್ಕೆ] ಮತ್ತೆಯೂ ಶ್ಲೋ : "ಸುಖಂ [ಚ] ಬಿಂದುಮಾತ್ರೇಣ ದುಃಖಂ ಪರ್ವತ ಏವ ಚ । ಹರಿಣೀ ಪಾದ ಮಾತ್ರೇಣ ಬಂ[44]ಧಿತಂ[44] ಚ ಜಗತ್ರಯಂ ॥" ಇಂತೆಂಬ ಶ್ರುತಿಗೊಳಗಾದೆ, ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣಿನಾಶೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು, ಕೋಪ ತಾಪಮಂ ಬಿಟ್ಟು, ಭ್ರಾಂತಿ ಭ್ರಮೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಜಂಗಮವಾಗಬೇಕು ಕಾಣಿರೋ ಮರುಳಗಳಿರಾ, ಇಂತೀ ಷಡುಲೋಭದ ರುಚಿಯ ಹಿಂಗಿ ಜಂಗಮವಾದಲ್ಲದೆ ಭವ ಹಿಂಗದು ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೫

ಜಂಗಮನ ವೇಷಲಾಂಛನಗಳು :

೨೪೩೮

ಈಶವೇಷ ಧರಿಸಿದಡೇನು, ವೇಷಕ್ಕೆ ಈಶನಂಜಿ ಒಲಿವನೆ? ಹೊರವೇಷ ಚೆನ್ನಾಯಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಒಳಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲ. ವೇಷವೇನು ಗ್ರಾಸಕ್ಕೆ ಭಾಜನವಾಯಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಭಾಜನವಾದುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆಂತೆಂದೊಡೆ: ಅರಿವು ಆಚಾರ ಅನುಭಾವ ಭಕ್ತಿ ವಿರಕ್ತಿ ನೆಲೆಗೊಂಡ ರೂಪಿನಲ್ಲಿ ಶಿವನೊಲಿದಿಪ್ಪನು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು. ೧

೨೪೩೯

ವೇಷವ ಹೊತ್ತ ಹಿರಿಯರು ಈಶ್ವರಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ವೇಷವ ತೋರಿ ಗ್ರಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಆಶೆಮಾಡಿ, ಲೋಗರಮನೆಯ ಕಾಯ್ದು ಗ್ರಾಸವ ಪಡೆದು ಉದರವ ಹೊರೆವ ವೇಷವು ವೇಶಿಯಿಂದಲೂ ಕರಕಷ್ಟ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೨

→ಸೋರೆಯಕಾಯಿ ಮುಳುಗದೆ ತೇಲಿ ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ, ವಾಯು ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದ ಪತ್ರವು ಆ ವಾಯುವಿನತ್ತ ಎಯ್ದದೆ ಮರಳಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬೀಳುವ ಹಾಗೆ ಸಕಲಪ್ರಪಂಚಿಗೆ ವಿಲಕ್ಷಣನಾಗಿ ಜಗದಾತ್ಮರುಗಳಿಂದ ಒಂದು ವಸ್ತುವ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುತ್ತಿಹನು. ಆತನು ಉಪಾಧಿಲಾಂಛನಕ್ಕೊಳಗಲ್ಲ; ಆತನು ಜಗತ್ಕರ್ತುವಾದ ಪುಶಿವನೆಂಬುದರ್ಥ.

40–40 ನ (ಮೂ) 41–41 ದಿ (ಮೂ) 42–42 ಅಂ (ಮೂ) 43–43 ಗತ್ವ (ಮೂ) 44–44 ಧನಂ (ಮೂ)

೨೪೪೦

ವೇಷವ ಹೊತ್ತು ದೋಷದಲ್ಲಿ ನಡೆದಡೆ ದೋಷಕ್ಕೆ ವೇಷಭಂಡ. ವೇಷವ ಕಂಡು ಮೊದಲೇ ಲೇಸೆಂದು ಕೊಂಡಾಡುವ ದೋಷಿಗಳ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೩

೨೪೪೧

ವೇಷವನೂ ವೇಶಿಯನೂ ಸರಿ ಎಂಬೆ, ವೇಷವು ಲೋಕವ ಹಾರುವದು. ವೇಶಿಯೂ ಲೋಕವ ಹಾರುವಳು, ವೇಷವ ಹೊತ್ತು ಲೋಕವ ಹಾರದಿರ್ದಡೆ ಆತ ಈಶ್ವರನೆಂಬೆ (ಕಾಣಾ) ರಾಮನಾಥಾ.೪

೨೪೪೨

ಈಶಲಾಂಛನವ ತೊಟ್ಟು ವೇಷಲಾಂಛನವ ತೊಡಲೇತಕ್ಕೆ? ಇದು ನಿಮ್ಮ ನುಡಿ ನಡೆಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಲ್ಲವೆ? ಅಂದಣ ಛತ್ರಾಭರಣ ಕರಿತುರಗಂಗಳ ಗೊಂದಣವೇತಕ್ಕೆ? ಅದು ಘನಲಿಂಗದ ಮೆಚ್ಚಲ್ಲೆಂದ ಅಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ. ೫

೨೪೪೩

ಸಚರಾಚರ ಚತುರ್ವಲಯದೊಳಗೆ ತಿರುಗುವ ವೇಷಧಾರಿಯನೆನಗೆ ತೋರದಿರಯ್ಯ. ಶ್ಲೋ : "ಆಶಯಾ ಬದ್ಧತೇ ಲೋಕೋ । ಕರ್ಮಣಾಂ ಬಹು ಚಿಂತಯಾ ॥ ಆಯುಕ್ಷೀಣಂ ನಜಾನಾತಿ । ವೇಣುಸೂತ್ರವಿಧೀಯತೇ" ಎಂದುದಾಗಿ, ಆಶೆಯ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ನಿರಾಶೆಯ ಪತಿಕರಿಸಿದ ವೇಷವ ಕಂಡಡೆ ನೀ ಸರಿ ಎಂಬೆ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ. ೬

೨೪೪೪

ಘಟಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಪಟಲ ಹರಿವುದೆ, ಜೀವಸಂಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕರ? ವೇಷಧಾರಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಸವಹುದೆಂದಲ್ಲ[45]ದೆ,[45] ಜ್ಞಾನಸಂಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕರ ಭವವೆಂತು ಹರಿವುದು? ಅಂಗಭವಿ ಲಿಂಗಭವಿಯ ಕಳೆದುಳಿದಲ್ಲದೆ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನ ಹೊದ್ದಬಾರದು. ೭

೨೪೪೫

ಅಷ್ಟಮದಂಗಳೆಂಬ ಆನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿ, ಅವಿನಾಶವೆಂಬ ಕಂಥೆಯ ತೊಟ್ಟು, ಅನಾಹತವೆಂಬ ಖರ್ಪರಮಂ ಕೊಂಡು, ಅಕಾಯ ಕಲ್ಪಿತವೆಂಬ ಯೋಗದಂಡಮಂ ಪಿಡಿದು, ಕಾಯಕಲ್ಪಿತ ಜೀವನೋಪಾಯವನತಿಗಳೆದು, ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚು ನಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಶಿವಧ್ಯಾನ ಕಾರಣ ಸದಾಚಾರ ಎಡೆಗೊಂಡು, ಸಮ್ಯಕ್ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಿವಪುರಮಂ ಪೊಕ್ಕು, ಸಮತೆಯೆಂಬ ಓಗರವನೆತ್ತುತ್ತ ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ವಾಯು ಹೊಡೆವುತ್ತ, ಶ್ಲೋ: "ಪಾತಕಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯ ಯುತಾನಿ ಚ । ದಹತ್ಯಶೇಷಪಾಪಾನಿ ಶಿವಭಕ್ತಸ್ಯ ದರ್ಶನಾತ್ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಸಕಲಜೀವಂಗಳ ಕರ್ಮಕ್ಷಯವ ಮಾಡಲೆಂದು ಸುಳಿವನಯ್ಯ ಮಹಾಂತ ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ. ೮

45–45 ವೇ (ಮೂ)

೨೪೪೬

ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಪ್ಪ ಜಂಗಮವು ! ಖೋಡಿಗಳೆವುತ್ತಿಪ್ಪರು ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು. ತಮ್ಮ [ವರ] ತಾವರಿಯದೆ ಖಂಡಿತರು. ಒಡ[46]ಲ[46]ಗುಣಧರ್ಮದಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆವವರಿಗೇಕೆ ಶಿವವೇಷ? ಜಂಗಮವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವೇಷಧಾರಿಗಳು ಅರಸನ ಹೆಸರು ಕ[47]ರೆ[47]ಸಿಕೊಂಬ ಅನಾಮಿಕನಂತೆ ನಾಮರೂಪಿರ್ದರೇನಾಯಿತು? ಅಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಅವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಮವಿಪ್ಪುದೆ? ಇಪ್ಪುದು ಒಂದು ಠಾವಿನಲ್ಲಿ, ಪರಮನ ವೇಷಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವುಳ್ಳಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಪ್ಪನು. [48]ಅ[48]ದೆಂತೆಂದೊಡೆ : ಶ್ಲೋ : "ಧಾರಯೇತ್ಸಮ(ತಾ) ಕಂಥಾ[ಂ] । ಕ್ಷಮಾ[49]ಖ್ಯಾಂ[49] ಭಸ್ಮ[50]ಘುಟಿಕಾಂ[50] । ದಯಾ ಕಮಂಡ[51]ಲ[51]ಮೇವ ಪ್ರೋಕ್ತಾ । ಜ್ಞಾನದಂಡಮನೋಹರಂ । ವೈರಾಗ್ಯಭಿಕ್ಷಾಮಾತ್ರಂ ಚ ಭಕ್ತಿಭಿಕ್ಷಾಂ ಚ ಯಾಚಯೇತ್" ಎಂದುದಾಗಿ, ಅರಿವಿನ ವೇಷವ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ, ಭಕ್ತಿ ಭಿಕ್ಷಾಂದೇಹಿಯಾದ ಅರಿವು ಮೂರ್ತಿಗೆ ವೇಷ ವ್ರತ ಬೇಡ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದ ಆಣತಿಯುಂಟಾಗಿ. ೯

೨೪೪೭

ಭೂಷಣವುಳ್ಳ ಜಂಗಮವ ಭೂಪಾಲ ಪೂಜಿಸುವ, ವೇಷವುಳ್ಳ ಜಂಗಮವ ವೇಶಿ ಪೂಜಿಸುವಳು, ವೇಷಧಾರಿ ಜಂಗಮದ ಲೋಕವೆಲ್ಲ ಪೂಜಿಸುವುದು. ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ಜಂಗಮವನಾರೂ ಪೂಜಿಸರು ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೧೦

೨೪೪೮

ಸಮತೆ ಎಂಬ ಕಂಥೆಯ ಧರಿಸಿಪ್ಪ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು. ಅಮಿತವೆಂಬ ಭಸ್ಮವ ಧರಿಸಿಪ್ಪ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು. ಲಿಂಗವೆಂಬ ಖರ್ಪರ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಪ್ಪ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು. ಸರ್ವಜೀವದಯಾಪಾರಿ ಎಂಬ ವಿಮಲರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಧರಿಸಿಪ್ಪ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು. ನಿರ್ಮೋಹವೆಂಬ ಕೌಪೀನ ಧರಿಸಿಪ್ಪ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು. ನಿಸ್ಸಂಗವೆಂಬ ಮೇಖಲಾಪರಿಪೂರ್ಣ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು. ಸುಮನವೇ ಕಿರೀಟವಾಗಿ ಶುದ್ಧಜ್ಞಪ್ತಿಯೇ ಮಕುಟವಾಗಿ ನಿರಹಂಕಾರವೇ ಬಹಿರ್ವಾಸಿಯಾಗಿ ದುರ್ವ್ಯಸನ ದುರ್ಭ್ರಮೆ ಹೃಷೀಕೋತ್ಪಾತ ವಿಜಯ ಶಿವಯೋಗಮಾಗಿ ಚರಿಸುವ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೆಂಬ ಮಹಾಜಂಗಮನು. ೧೧

೨೪೪೯

ಕೇಶ ಕಾಷಾಯಾಂಬರ ವೇಷ ಲಾಂಛನವಾದರೇನೊ? ಗ್ರಾಸಕ್ಕೆ ಭಾಜನರಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಭಾಜನರಲ್ಲ. ಈ ಆಶೆಯ ವೇಷವ ಕಂಡರೆ ಕಾರಹುಣ್ಣಿವೆಯ ಹಗರಣವೆಂಬೆ ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ. ೧೨

46–46 ಲು (ಮೂ) 47–47 ರಿ (ಮೂ) 48–48 ಅಂ (ಮೂ) 49–49 ಖ್ಯ (ಮೂ) 50–50 ಘಂಟಾ (ಮೂ) 51–51 ಲು (ಮೂ)

ಜಂಗಮನ ಜಡೆ ಮುಡಿ ಬೋಳು :

೨೪೫೦

ತನು ಬತ್ತಲೆ ಇದ್ದರೇನು ಮನ ಶುಚಿಯಾಗದನ್ನಕ್ಕರ? ಮಂಡೆ ಬೋಳಾದರೇನು ಭಾವ ಬಯಲಾಗದನ್ನಕ್ಕರ? ಭಸ್ಮವ ಹೂಸಿದರೇನು ಕರಣಾದಿ ಗುಣಂಗಳನೊತ್ತಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಸುಡದನ್ನಕ್ಕರ? ಇಂತೀ ಆಶೆಯ ವೇಷದ ಭಾಷೆಗೆ ಗುಹೇಶ್ವರ ನೀ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಛೀ ಎಂಬೆನು. ೧೩

೨೪೫೧

ಮಂಡೆ ಬೋಳಾದರೇನೊ, ಹುಟ್ಟು ಬೋಳಾಗದನ್ನಕ್ಕರ? ತನು ನಿರ್ವಾಣವಾದರೇನೊ, ಆಶೆ ನಿರ್ವಾಣವಾಗದನ್ನಕ್ಕರ? ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರೇನೊ, ಷಟ್‌ಸ್ಥಲ ಅನುಗ್ರಹವಾಗದನ್ನಕ್ಕರ? ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಬರಿದೆ ಒಲಿವನೆ? ೧೪

೨೪೫೨

ಕೇಶಕಾಷಾಯಾಂಬರವನಿಕ್ಕಿದಡೇನೊ? ವಿಭೂತಿರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಧರಿಸಿದಡೇನೊ? ಸಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಸನ್ಮತನಲ್ಲ, [52]ನಿರಾ[52]ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಿರತನಲ್ಲ. ಪಾರಮಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಯಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ತುರುಬಾಗಲಿ ಜಡೆಯಾಗಲಿ ಬೋಳಾಗಲಿ ಅರಿವು ಆಚಾರವುಳ್ಳಡೆ ಜಂಗಮ. ೧೫

೨೪೫೩

ಧಾತುಗೆಟ್ಟು ಬೋಳಾದರೇನು ನಿಜವನೆಯ್ದಬಲ್ಲುದೇ ಅಯ್ಯ? ವಿಕೃತ ವೇಷವ ತೋರಿ ಉದರವ ಹೊರೆವ*ದ*ಕ್ಕೆಂತಯ್ಯ? ಉಪಾಧಿವಿಡಿದು ಮಾಡುವ ಕ್ರೀ ಸಕಳೇಶ್ವರಂಗೆ ದೂರವಯ್ಯ. ೧೬

೨೪೫೪

ಜಡೆ ಮುಡಿ ಬೋಳು [53]ಹೇ[53]ಗಿದ್ದರೇನೊ, ನಡೆನುಡಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾದರೆ ಸಾಕು. ಆತ ಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿ ಗುರುವಹ. ಈ ಇರವ ನಿನ್ನ ನೀನಜೆ, [54]ಪುಣ್ಯಾರಣ್ಯ[54]ದಹನ ಭೀಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ ನಿರಂಗಸಂಗಾ. ೧೭

೨೪೫೫

ಅರಿವೇ ಗುರು, ಆಚಾರವೇ ಶಿಷ್ಯ, ಜ್ಞಾನವೇ ಲಿಂಗ, ಪರಿಣಾಮವೇ ತಪ, ಸಮತೆ ಎಂಬುದೇ ಯೋಗದಾಗು ನೋಡಾ, ಈಸುವನರಿಯದೆ ಲೋಚು ಬೋಳಾದರೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರದೇವರು ನಗುವರು. ೧೮

52–52 ನಿರಹಂ (ಮೂ) *–* ವೇಷ (ಮೂ) 53–53 ಹೀ (ಮೂ) 54–54 ಪಾಪಾರಣ್ಯ (ಮೂ)

೨೪೫೬

ಒಳಗೆ ಬೋಳಾಗಲರಿಯದೆ ಹೊರಗೆ ವೇಷದ ಬೋಳಿನಲ್ಲಿ ಸುಳಿವ ಅಣ್ಣಗಳ ಕಂಡು ಬೆರಗಾದೆನಯ್ಯ! ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ತನ್ನ ಕರಣೇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯಾದಿಗಳ ಘನಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತರಹರವಾಗಿರಬಲ್ಲಡೆ ಬೋಳು. ಹಮ್ಮು ಬಿಮ್ಮು ಗರ್ವ ಅಹಂಕಾರಗಳನಳಿದುದೇ ಬೋಳು. ಅನಂತಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳೊಳ ಹೊರಗೆ ತುಂಬಿ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುವ ಅಖಂಡ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಭಾವ ತುಂಬಿರಬಲ್ಲಡೆ ಬೋಳು. ಇಂತೀ ಬೋಳಿನ ಘನವನರಿಯದೆ, ಗಂಡುದೊತ್ತಿನಂತೆ ಮಂಡೆಯ ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡು ದಿಂಡೆಯತನದಿಂದ ಕಂಡಕಂಡವರ ಕೂಡೆ ಕೆಲೆದಾಡುತ್ತ ಮದಮತ್ಸರಂಗಳ ಮುಂದುಗೊಂಡು ಚರಿಸುತ್ತ, ಬಂದ ಭವದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಾಡುತ್ತ ಇರ್ಪವರು ಬೋಳುಗಳಲ್ಲ, ಜಾಳು ಬೋಳು ನೋಡಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೧೯

೨೪೫೭

ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು, ಮಂಡೆಯ ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬೋಳಾದ ಬಳಿಕ ನಿರಾಸಕ್ತನಾಗಿ ಶಿವಧ್ಯಾನಪರಾಯಣನಾಗಿಪ್ಪುದೀಗ ಪ್ರಥಮ ಬೋಳು. ಲಿಂಗಾಣತಿಯಿಂದ ಬಂದುದ ಕೈಕೊಂಡು ಲಿಂಗಸಾವಧಾನವಾಗಿಪ್ಪುದೀಗ ದ್ವಿತೀಯ ಬೋಳು. ಶರಣಸತಿ ಲಿಂಗಪತಿ ಎಂಬುಭಯವಳಿದು ಪರಮಾನಂದದಲ್ಲಿಪ್ಪುದೀಗ ತೃತೀಯ ಬೊಳು. ಬೋಳಿನ ಅನುವ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಯ್ಯ ಬಲ್ಲ. * ೨೦

೨೪೫೮

ಅಕ್ಷರಪಂಚಕದ ಲಕ್ಷಣವನರಿದರೆ ಬೋಳು, [55]ಕಕ್ಷೆಯೊಳಗೈ[55]ವತ್ತೆರಡಕ್ಷರದ ನಿಕ್ಷೇಪವನರಿದರೆ ಬೋಳು ಅಕ್ಷಯನಿಧಿ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯಾ, ಭವಕ್ಕೆ ಬಾರದುದೇ ಬೋಳು. ೨೧

೨೪೫೯

[56]ಕೂರಹ[56] ಮುಟ್ಟದೆ [57]ಕೂಡಲ[57] ಹರಿಯದೆ ಬೋಳಾಗಬೇಕು. ಕಾಯ ಬೋಳೊ ಕಪಾಲ ಬೋಳೊ. ಹುಟ್ಟುವುದು ಬೋಳೊ ಹೊಂದುವುದು ಬೋಳೊ? ಹುಟ್ಟದೆ ಹೊಂದದೆ ಹೋದರೆ ಬೋಳು ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೨೨

ಜಂಗಮನು ಕಾಯಕವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು :

೨೪೬೦

ಗುರುವಾದಡೂ ಕಾಯಕದಿಂದಲೇ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ. ಲಿಂಗವಾದಡೂ ಕಾಯಕದಿಂದಲೇ ಶಿಲೆಯ [58]ಕುರುಹು[58] ಹರಿವುದು. ಜಂಗಮವಾದಡೂ ಕಾಯಕದಿಂದಲೇ ವೇಷದ ಪಾಶವು ಹರಿವುದು. ಇದು ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚಂದೇಶ್ವರಲಿಂಗದ ಅರಿವು. ೧

---

* ಇದರ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದ ೧೮ನೆಯ ನಂಬರಿನ ವಚನವನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ(ಸಂ.) 55–55 ಯೇಳ್ಳೈ (ಮೂ) 56–56 ಕುರುಹ (ಮೂ) 57–57 ಕೊಡಲ (ಮೂ) 58–58 ಕುಲ (ಮೂ)

೨೪೬೧

ನೇಮವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭಕ್ತರ ಭವನಂಗಳ ಹೊಕ್ಕು ಕಾಯಕ ಬಿಟ್ಟು, ಹೊನ್ನು ಬೇಡಿಹೆನೆಂಬುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲವೆ? ಆ ಗುಣ ಅಮಳೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೂರ. ೨

೨೪೬೨

ಬೇಡಲೇತಕ್ಕೆ ಕಾಯಕವ ಮಾಡಿಹೆನೆಂದು. ಕೊಡದೊಡೆ ಒಡಗೂಡಿ ಬಯ್ಯಲೇತಕ್ಕೆ? [59]ಒಡೆಯರು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮಾಡಿಹೆನೆಂದು[59] ಗಡಿತಡಿಯಲ್ಲಿ ಕವಾಟ ಮಂದಿರ [60]ಮಂದೆ[60] ಗೊಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಕಾಯಲೇತಕ್ಕೆ? ಈ ಗುಣ ಕಾಯಕದಂದವೆ? ಈ ಗುಣ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಕಾಣದ ಸಂಸಾರದ [61]ಘಟ್ಟದ ನಿಲವು,[61] ಉಭಯ ಭ್ರಷ್ಟಂಗೆ ಕೊಟ್ಟ ದ್ರವ್ಯ ಮೇಖಲೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟದೆ ಹೋಯಿತ್ತು. ೩

೨೪೬೩

ಕಾಯಕಕಾರದೆ, ಮೈಸೋಂಬತನದಿಂದ ಬೇರೆ ಕೂಳ ಗಳಿಸಲಾರದೆ ಹಸಿದಿಪ್ಪರಯ್ಯ! [62]ಉ[62]ಡಲು ಸೀರೆಯ ಗಳಿಸಲಾರದೆ ಕಚ್ಚುಟವ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿಪ್ಪರಯ್ಯ, ಮೀಯಲು ಎಣ್ಣೆಯ ಗಳಿಸಲಾರದೆ ಮಂಡೆ ಬೋಳಾಗಿಪ್ಪರಯ್ಯ, ದಿಟದಿಂದ ಬಿಡಿಸಲರಿಯದೆ ಸಂಸಾರದ ಶಠೆಯನವಧರಿಸಿಕೊಂಡಿಪ್ಪರಿಗೆ ನಾನಂಜುವೆನಯ್ಯ ಸಕಳೇಶ್ವರಾ. ೪

ಜಂಗಮನು ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡಕೂಡದು :

೨೪೬೪

ಪರಮಾರ್ಥವ ನುಡಿದು ಪರರ ಕೈಯಾಂತು ಬೇಡುವುದು ಕಷ್ಟ ನೋಡಯ್ಯ. ಪುರಾತನರಂತೆ ನುಡಿಯಲೇಕೆ? ಕಿರಾತರಂತೆ ನಡೆಯಲೇಕೆ? ಆಶೆ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಏನು ನುಡಿವಿರಿ? ಇಚ್ಛೆಯ ನುಡಿವುದು ಉಚ್ಚೆಯ ಕುಡಿವುದು ಸರಿ ಕಾಣಿರೋ, ಇಚ್ಛೆಯ ನುಡಿವನೆ ಶಿವಶರಣ? ಮಾತಿನ ಬೊಮ್ಮವ ನುಡಿದು ಮನದಲ್ಲಿ ಆಶೆಯ ಸೋನೆಯು ಕರೆವುತಿಪ್ಪುದು. ಈ ವೇಷವ ಕಂಡು ಎನಗೆ ಹೇಸಿಕೆಯಾಯಿತ್ತು ಕಾಣಾ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರುಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ ೫

೨೪೬೫

ಮಂಡೆಯ ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡು ನುಡಿದು ಗೋಷ್ಠಿಯ ಕಟ್ಟಿದಡೇನು? ಕಂಡ ಕಂಡವರಿಗೆ ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ಬೇಡುವ ಭಂಡರನೊಲ್ಲ ನಮ್ಮ ರಾಮನಾಥ. ೬

೨೪೬೬

ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಬಾಯ್ದೆರೆದು ಮಾತನಾಡಿ ಪರಬೊಮ್ಮದ ವೇಷವ ನುಡಿದು ಒಮ್ಮನ ಅಂಬಲಿಯನಿಕ್ಕೆಂದು ಹಲಬುತ ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟವರ ಕಂಡು ಅವರಿಗೆ ಫಲಪದವಿಲ್ಲೆಂದನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ. ೭

59–59 ಭಕ್ತರು ಮಾಡಿಹರೆಂದು (ಮೂ) 60–60 ಮುಂದೆ (ಮೂ) 61–61 ಘುಟ್ಟುವನ ಇರವು (ಮೂ) 62–62 ಒ (ಮೂ)

೨೪೬೭

ನೇಮಸ್ತನರಿವು ಪ್ರಪಂಚಿನಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು. ಭಕ್ತನರಿವು ಸಮಾಧಾನದಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು. ಜಂಗಮದರಿವು ಬೇಡಿದಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು. ಕ್ರಿಯಾಗಮದೊಳಗೆ ಈಯಂಗವಿಲ್ಲ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಪೂರ್ವ. ೮

೨೪೬೮

ಕರ್ತನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಭೃತ್ಯ ಬಂದೊಡೆ ಭೃತ್ಯಾಚಾರವ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬ ಕರ್ತಂಗೆ ಕರ್ತೃತ್ವವಲ್ಲದೆ ಭೃತ್ಯನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಕರ್ತನೆಯ್ತಂದು ಭೃತ್ಯಾಚಾರವ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬ ಕರ್ತಂಗೆ ಕರ್ತೃತ್ವವೆಲ್ಲಿಯದೊ? ಮೂಜಗಧ ಕರ್ತನ ವೇಷವ ಧರಿಸಿ ಕರ್ತನಾದ ಬಳಿಕ, ಭಕ್ತನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಬಂದು ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿದಡೆ ತನ್ನ ಕರ್ತಕ್ಕೆ ಅದೇ ಹಾನಿ ನೋಡಯ್ಯ. ಲಿಂಗಾಣತಿಯಿಂದ ಬಂದ ಪದಾರ್ಥವ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಅಂಗದಿಚ್ಛೆಗೆ ಅಂಗವಿಸಿ ಬೇಡಿದೆನೆಂದಡೆ ಎನ್ನ ಲಿಂಗಾಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಅದೇ ಹಾನಿ ನೋಡಯ್ಯ. ದೇಹ ಮನ ಪ್ರಾಣ ನಿಮ್ಮದಾಗಿ ಹೆರರ ಬೇಡುವ ಯಾಚಕರನೊಲ್ಲ. ಲಿಂಗಾಭಿಮಾನಿಗಳ (ನ)ಲ್ಲದೆ ತ್ರಿಭುವನಮುಖದಲ್ಲಿ ಬಂದುದನಲ್ಲದೆ ಕೈಕೊಳ್ಳರು, ಕೂರ್ಮಶಿಶುವಿನ ಆಪ್ಯಾಯನದಂತೆ ಆರಾಧ್ಯ ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವರಲ್ಲಿ ದಯಾಮೃತವನುಂಬ ಶರಣರು. ೯

೨೪೬೯

ಅನೇಕ ಪರಿಯ ಭಕ್ತಿಯ [63](ವೇಷ)[63]ವನಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆ ಮನೆದಪ್ಪದೆ ತಿರುಗುವೆನು. ಅವರಿಚ್ಛೆಗೆ ಅನುಮಾನವಿಡಿದು ನುಡಿವೆನು. ಅವರ ಮನಧರ್ಮವನರಿಯದೆ ನುಡಿದೆನಾದರೆ ಅನೇಕ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಭಂಗಬಡುವೆನು. ದಿಟದ ಭಕ್ತನಂತೆ ಪುರಾತನರ ವಚನಂಗಳ ಉದರನಿಮಿತ್ಯವಾಗಿ ಬಳಸುವೆನು. ಕಡುಪಾಪಿ, ಇನ್ನೇನು ಹದನಯ್ಯ ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೦

೨೪೭೦

ಒಡೆಯರನೊಡಗೊಂಡು ಬಂದು, ಕೈಗಡಿಗೆಯ ನೀರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಒಡೆಯರೆ ಕಾಲತೊಳಕೋ ಎಂಬವರ ಮನೆಗೆ ಅಡಿ ಇಡಲಾಗದಯ್ಯ ಮೃಡಶರಣರು. ಒಡಲಿಚ್ಛೆಗೆ ಬಡಮನವಮಾಡಿ ಹೊಕ್ಕುಂಬುವರ ಎನ್ನೆಡೆಗೆ ತೋರದಿರಾ ರಾಮನಾಥಾ. ೧೧

೨೪೭೧

ಹೊರವೇಷವ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣ ಆಗಮದ ಬಹುಪಾಠಿಗಳು, ಅನ್ನ ಹೊನ್ನು ವಸ್ತ್ರವ ಕೊಡುವವನ ಬಾಗಿಲ ಕಾ[64]ಯುವ[64] ಮಣ್ಣ ಪುತ್ಥಳಿಯಂತಿಹ ನಿತ್ಯನೇಮದ ಹಿರಿಯರುಗಳು ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : "ವೇದವೃದ್ಧಾ ವಯೋವೃದ್ಧಾಃ ಶಾಸ್ತ್ರವೃದ್ಧಾ ಬಹುಶ್ರುತಾಃ । ಇತ್ಯೇತೇ ಧನವೃದ್ಧಸ್ಯ ದ್ವಾರೇ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಕಿಂಕರಾಃ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ಎಲ್ಲ ಹಿರಿಯರು *ಲಕ್ಷ್ಮಿ*ಯ ದ್ವಾರಪಾಲಕರಾದ ಈ ಅರಿವಿಂಗೆ ವಿಧಿಯೇ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೧೨

63–63 ದೇಶ (ಮೂ) 64–64 ದು (ಮೂ) *–* ಅಕ್ಷ (ಮೂ)

೨೪೭೨

ಅನ್ನದಾನಿ ವಸ್ತ್ರದಾನಿ ಹಿರಣ್ಯದಾನಿಗಳ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಕಾದಿಪ್ಪರಯ್ಯ ಬಹುವಿಧದ ವೇಷಧಾರಿಗಳು, ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ : "ವಯೋವೃದ್ಧ ತಪೋವೃದ್ಧ ವೇದವೃದ್ಧ ಬಹುಶ್ರುತ । ಸರ್ವೇಷಾಂ ದಾನವೃದ್ಧಶ್ಯ ದ್ವಾರೇ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಕಿಂಕರಃ ॥" ಎಂದುದಾಗಿ, ದೈನ್ಯವ ಬಿಟ್ಟಿಪ್ಪ ನಿರಾಭಾರಿಯ ತೋರಿ ಬದುಕಿಸಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೩

೨೪೭೩

ಮುಸುರೆಯ ಮಡಿಕೆಯ ನೊಣ ಮುತ್ತಿಕೊಂಡಿಪ್ಪಂತೆ, ಕಸವುಳ್ಳ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಪಶುಗಳು ನೆರೆದಿಪ್ಪಂತೆ, ಅನ್ನ ಉದಕ ಹೊನ್ನು ವಸ್ತ್ರವುಳ್ಳ ದೊರೆಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷೆಯ ಹಿರಿಯರುಗಳು ನೆರೆದುಕೊಂಡಿಪ್ಪರು, ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಆಶಾಪಾಶವಿರಹಿತರು. ೧೪

೨೪೭೪

ಆಶೆಯೆಂಬ ಶೂಲದ ಮೇಲೆ ವೇಷವೆಂಬ ಹೆಣವ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ದೇಶದ ಮೇಲುಳ್ಳ [65]ಹಿ[65]ರಿಯರು ಹೇಗೆ ಸವೆದು ಹೋದರು ನೋಡಾ ! ಆಶೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸುಳಿವ ಹಿರಿಯರ ಕಂಡು ಹೇಸಿಕೆಯಾಯಿತ್ತು ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ. ೧೫

೨೪೭೫

ಜಗದ ಕರ್ತನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಮನೆಮನೆದಪ್ಪದೆ ತಿರುಗುವ ತುಡುಗುಣಿ ನಾಯಂತೆ ಕಾಡಲಾಗದು. ಭಕ್ತನ ಬೇಡಲಾಗದು. ಭವಿಯ ಕಾಡಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮುದರವ ಹೊರೆದರೆ ಬೇಟೆಯ ನಾಯ ಮೊಲನು ಹಿಡಿದಂತೆ ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೬

೨೪೭೬

ರಚನೆ ರಂಜಕವ ನುಡಿ[66]ವಾ[66]ತ ಜಂಗಮನಲ್ಲ. ನರರ ಹೊಗಳಿ ಹಾಡಿ ಬೇಡುವಾತ ಜಂಗಮನಲ್ಲ. ನರರ ಕೈವಾರಿಸುವಾತ ಜಂಗಮನಲ್ಲ. ನರರ ಸ್ತುತಿಸುವಾತ ಜಂಗಮನಲ್ಲ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುವೆ ಜಂಗಮ, ಬಸವಣ್ಣನೆ ಭಕ್ತ. ೧೭

ಜಂಗಮನು ಭಿಕ್ಷಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ದೇಶಾಂತರಿಯಾಗಬಾರದು :

೨೪೭೭

ಅಯ್ಯಾ, ತಮ್ಮ ತಾವರಿಯದೆ, ತನ್ನಿಷ್ಟಲಿಂಗದ ಹೊಲಬು ತಿಳಿಯದೆ, ಕಾಮವ ತೊರೆಯದೆ, ಹೇಮವ ಜರಿಯದೆ, ನಾವು ಹರಗುರುಚರ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲ ವಿರಕ್ತರೆಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನುಡಿದುಕೊಂಡು

65–65 ಕಿ (ಮೂ) 66–66 ದಾ (ಮೂ)

ಕಾವಿಕಾಷಾಯಾಂಬರವ ಹೊದ್ದಿ, ಶಂಖ ಗಿಳಿಲು ದಂಡಾಗ್ರವ ಹೊತ್ತು, [67]ಕೂಳಿಗಾಗಿ[67] ನಾನಾದೇಶವ ತಿರುಗಿ ಕಾಂಚನಕ್ಕೆ ಕೈಯೊಡ್ಡುವ ಪಂಚಮಹಾಪಾತರನ್ನು ಕಾ[68]ಗೆಯ[68] ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಕಾ ಕಾ ಎಂದು ಕೂಗಿಸುತಿರ್ಪನು ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವರದೇವ. ೧೮

೨೪೭೮

ತನಗುಂಟಾಗಿ ಶಿಷ್ಯನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕಟ್ಟಳೆಯ ವರುಷಕ್ಕೆ ತಪ್ಪದೆ ಅಂಗವಸ್ತ್ರವೆಂದು, ಲಿಂಗವಸ್ತ್ರವೆಂದು, ಕನಕಪರಿಮಳವೆಂದು, ಅಂದಣ ಛತ್ರ ಚಾಮರ ಕರಿತುರಗಂಗಳೆಂದು, ಇವು ಬಂದುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಂದಣಿಯಲಂದಣಕಾರರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಸಿ, ಅವು ಬಾರದಿರೆ ಬಂಧಿಸುವ ಲಿಂಗಮಾರಿಗೆ ಗುರುಸ್ಥಲ ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಶಂಭುಗಿಂದಿತ್ತ ಸ್ವಯಂಭುಗಿಂದತ್ತ ಅತಿಬಳ ನೋಡಾ ಮಾತುಳಂಗ ಮಧುಕೇಶ್ವರನು.೧೯

೨೪೭೯

ಮನದಲ್ಲಿ ಹವಣನರಿದು ಮನ ನಿರ್ದೇಶವಾಗಿ ದೇಶಾಂತರಿಯಾಗದೆ, ಮನ ವಿಕಳವಾಗಿ ಹೊರಹೊಂಟುದು ವೇಷಾಂತರವಯ್ಯ, ಕಂಡವರ ಕಾಡಿ, ನಿಂದವರ ಬೇಡಿ, ಅಜಾತಿ ಎನ್ನದೆ ಆಚಾರವೆನ್ನದೆ ಅನಾಚಾರವೆನ್ನದೆ ತಿರಿದುಂಡು ವೇಷ ಡಂಭಕತ್ವದಿಂ ಲಾಂಛನವ ಹೊತ್ತು ಕಂಡಲ್ಲಿ ಲಜ್ಜೆಗೆಡುವುದು ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ ದುಷ್ಕೃತ ಪೂರ್ವಕರ್ಮದ ಫಲವಯ್ಯ. ಮತ್ತಂತೆಂದೊಡೆ: ಮನ ನಿರ್ವಾಣವಾಗಿ ವಿವೇಕ ಜ್ಞಾನ ಪರಮಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಯಾಗಿ ಸುಳಿದು ಸೂತಕಿಯಲ್ಲದೆ, ನಿಂದು ಬದ್ಧನಲ್ಲದೆ ಸುಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸುಳಿದು ನಿರ್ಮಲದಲ್ಲಿ ನಿಂದವರು ಅವರು ಪರದೇಶಾಂತರಿಗಳು, ಅವರು ನಿಜನಿವಾಸಿಗಳು, ಅವರುಗಳಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.೨೦

೨೪೮೦

ದೇಶಾಂತರಿ ದೇಶಾಂತರಿ ಎಂದು ನುಡಿವ ಹುಸಿಭ್ರಷ್ಟರ ನಾನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯ? "ಏಕಮೂರ್ತಿಸ್ತ್ರಯೋರ್ಭಾಗಂ ಗುರೋರ್ಲಿಂಗಂತು ಜಂಗಮಃ" ಎಂಬುದನರಿಯದೆ, ದೇಶಾಂತರಿ ಎಂದರೆ ಆರು ಮೆಚ್ಚುವರಯ್ಯ? ಸುಮ್ಮನಿರಿಭೋ, ಬರುಕಾಯರುಗಳಿರಾ, ದೇಶಾಂತರಿಯಾದರೆ ಮೂರುಲೋಕದ ಕರ್ತನಂತೆ ಶಾಂತನಾಗಿರಬೇಕು. ಜಲದಂತೆ ಶೈತ್ಯವ ತಾಳಿರಬೇಕು. ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಸರ್ವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಭೆ ಸೂಸುತಿರಬೇಕು. ಪೃಥ್ವಿಯಂತೆ ಸರ್ವರ ಭಾರವ ತಾಳಿರಬೇಕು. ಹೀಗಾದರೆ ಮಹಾಂತಿನ ಕೂಡಲ ದೇವರೆಂಬೆನಯ್ಯ. ಹೀಗಲ್ಲದೆ ತ್ರಿವಿಧಮಲಂಗಳ ಭುಂಜಿಸುತ್ತ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತನುಮನಧನ ಸ[69]ವೆ[69]ಯದೆ, ತಾನೇ ದೇವರೆಂದು ತಮ್ಮುದರವ ಹೊರೆವ ಶುನಿಸೂಕರನಂತೆ ಪ್ರಪಂಚಿನ ಗರ್ವಿಗಳ ದೇಶಾಂತರಿ ಮಹಂತು ಎನಬಹುದೇನಯ್ಯ? ಎನಲಾಗದು ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವರದೇವಾ.೨೧

67–67 ಮಿಂಚುಗೂಳಿಯಂತೆ (ಮೂ) 68–68 ಗೀ (ಮೂ) 69–69 ವಿ (ಮೂ)

ಬೇಡುವಾತ ಜಂಗಮನಲ್ಲ, ಬೇಡಿಸಿಕೊಂಬಾತ ಭಕ್ತನಲ್ಲ :

೨೪೮೧

ಬೇಡುವಾತ ಜಂಗಮ[70]ನ[70]ಲ್ಲ ಬೇಡಿಸಿಕೊಂಬಾತ ಭಕ್ತನಲ್ಲ, ಬೇಡದೆ ಆ ಭಕ್ತ ತಾನೇ ಮಾಡಿದ ಮಾಟವ ಪರಿಣಾಮಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಜಂಗಮ. ಬೇಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಆ ಜಂಗಮದ ಇಂಗಿತವನರಿದು ಮಾಡಬಲ್ಲಡೆ ಆತನೇ ಸದ್ಭಕ್ತನು. ಆ ಭಕ್ತನ ಇಂಗಿತವನರಿದು ಅವರ ಮನದಿಚ್ಛೆಯ ಸಲಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಆತನೇ ಪರಮಜಂಗಮ. ಆ ಭಕ್ತ ನನ್ನದು ನಾನೆಂದು ನುಡಿದಡೆ ನಾಯಮಾಂಸ, ಸತ್ತ ಹೆಣನ ಮಲವು. ಇದು ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಬೇಡದೆ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನುಂಟಾದಡೆಯೂ ಬೇಡದೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬುವ ಜಂಗಮವಪೂರ್ವವಯ್ಯ. ೨೨

೨೪೮೨

ಬೇಡದ ಮುನ್ನ ಮಾಡಬಲ್ಲಡೆ ಭಕ್ತ. ಬೇಡುವನೇ ಲಿಂಗಜಂಗಮ? ಬೇಡುವರಿಗೆಯೂ ಬೇಡಿಸಿಕೊಂಬುವರಿಗೆಯೂ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೨೩

೨೪೮೩

ಬೇಡುವನೇ ಲಿಂಗಜಂಗಮ? ಬೇಡಿಸಿಕೊಂಬನೇ ಭಕ್ತ? ಈ ಮರ್ಮವನರಿಯದ ಹಿರಿಯರು ನರಮಾಂಸಭಕ್ಷಕರಯ್ಯ! ತನುವನೆತ್ತಿ ಮನ ಉಬ್ಬಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾಯಿತ್ತು. ಮಾಡಿ ನೀಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡುದು ಅನರ್ಪಿತವಾಯಿತ್ತು. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ ಲಕ್ಷಕ್ಕಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಭಕ್ತನುಂಟು, ಕೋಟಿಗಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ. ೨೪

೨೪೮೪

ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನ ಭಕ್ತಂಗೆ ಹೊಲ್ಲಹ[71]ವೆ[71]ಂಬರು. ತಮ್ಮ ಹೊದ್ದಿದ ಮಲಿನವನರಿಯರು, ಕರುಳು ಕೊಳ್ಳದ ದಾನವ ಮರಳಿ ಅರ್ಪಿತವೆಂದು ಕೊಳ್ಳಬಹುದೆ? ಬೇಡುವಾತ ಜಂಗಮವಲ್ಲ, ಬೇಡಿಸಿಕೊಂಬಾತ ಭಕ್ತನಲ್ಲ, ಬೇಡದೆ ಭಕ್ತ ತಾನೇ ಮಾಡಿದ ಮಾಟವ ಪರಿಣಾಮಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಆತನೇ ಜಂಗಮ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಜಂಗಮದಿಂಗಿತವನರಿದು ಮಾಡಬಲ್ಲಾತನೇ ಭಕ್ತನು. ಓಡಲಾರದ ಮೃಗ ಶುನಕಂಗೆ ಮಾಂಸವನೀವಂತೆ [ಮಾಡಲಾಗದು ಭಕ್ತ, ಕೊಳಲಾಗದು ಜಂಗಮ]. ಇದು ಕಾರಣ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಬೇಡದೆ ಮಾಡು[72]ವ ಭಕ್ತ[72]ನುಂಟಾದರೇನು, ಬೇಡದೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬ ಜಂಗಮವಪೂರ್ವ. ೨೫

೨೪೮೫

ಭಕ್ತನ ಮಠಕ್ಕೆ ಜಂಗಮ ಬಂದು ಆ ಭಕ್ತ ಮಾಡಿದಂತೆ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕ್ಷಮಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಜಂಗಮ. ಆ ಕ್ಷಮೆಯೊಳಗೆ ಮಗ್ನನಾಗಬಲ್ಲಡೆ ಭಕ್ತ, ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಉಪಾಧಿಯಿಂದ ಹೇಳಿ

70-70 ವ (ಮೂ) 71-71 ದೆ (ಮೂ) 72-72 ವಾತ (ಮೂ)

ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬನ್ನಕ್ಕರ ಭೂತಪ್ರಾಣಿ, ಬಂದ [73]ಪ[73]ರಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿ. ಬೇಡಿದಲ್ಲದೆ ಮಾಡೆನೆಂಬನ್ನಕ್ಕರ ಫಲದಾಯಕ. ಬಂದ ಜಂಗಮದ ಇಂಗಿತವನರಿದು, ಬೇಡದ ಮುನ್ನವೆ ಮಾಡಬಲ್ಲಡೆ ಭಕ್ತನೆಂಬೆನು. ಬೇಡದ ಮುನ್ನವೆ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನು, ಬೇಡದೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬ ಜಂಮಗವು, ಇಂತೀ ಎರಡರ ಸಮ್ಮೇಳ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿರ್ದು ನಾನು ಸುಖಿಯಾದೆನು ಕಾಣಾ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರಾ.೨೬

ಜಂಗಮನು ಸದಾ ತೃಪ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು :

೨೪೮೬

ಅದು ಬೇಕು ಇದು ಬೇಕೆಂಬ ಎದೆಗುದಿಹತನ ಬೇಡ. ಸಮಾಧಾನಿಯಾಗಿ ಇರ್ದಡೆ ಸಾಕು. ಪಡಿಪದಾರ್ಥ ತಾನಿರ್ದೆಡೆಗೆ ಬಹುದು. ನಿಧಿನಿಕ್ಷೇಪಂಗಳು ಇರ್ದೆಡೆಗೆ ಬಹವಯ್ಯ. ಹೃದಯಶುದ್ಧವಾಗಿ ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವ ಶರಣೆಂದಡೆ ನಿಜಪದವನೀವನು. ೨೭

೨೪೮೭

ತಾ ದೇವರಾದ ಮತ್ತೆ ಪೂಜೆಗೊಂಬವರಲ್ಲಿ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಗಡಿತಡಿಗೆ ಬರಲೇತಕ್ಕೆ? ತಾ ಪರಮನಿರ್ವಾಣದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ, ಆಡುವವರ ಕೊಡುವವರ ಒಳ್ಳಿತ್ತು ಸಡಗರಿಸಿ ನುಡಿವವರ ಒಡಗೂಡಿ ಬಾಗಿಲು ಚಾವಡಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲು ಹೋಗು ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇತಕ್ಕೆ? ಅವರನೆಲ್ಲಿ ಕಂಡಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡಿ ಅವರು ಸಲ್ಲೀಲೆಯಿಂದ ಮಾಡುವುದ ಕೇಳಿ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪರಮಾನಂದಸುಖಿಯಾಗಿಪ್ಪ ಮಹಾತ್ಮಂಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಭಾವದ ಭ್ರಮೆ ಇಲ್ಲ; ಗಾರುಡೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನಾದ ಶರಣ.೨೮

೨೪೮೮

ದೇಶಮಾತಿನ ಬಿನ್ನಾಣಿಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಸ ಉಂಟಲ್ಲದೆ ನಿಜವಿಲ್ಲ. ಇಂತೀ ಉಭಯವನತಿಗಳೆದ ನಿರತಿಶಯ ಲಿಂಗಾಂಗಿಗೆ ಗ್ರಾಸದಾಸೆ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ವಸುಖದಾಲಯದ ಪಾಶದ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರವರ ಕಂಡಲ್ಲಿಯೇ ಸುಖಿ, ನಿಧಾನಿಸಿ ಕೂಡಿದಲ್ಲಿಯೇ ತೃಪ್ತಿ, ಆತ ತ್ರಿವಿಧಮಲದ ಹಂಗಿನವನಲ್ಲ, ಗ್ರಾಮನಿಳಯ ಬಂಧಂಗಳಿಲ್ಲ, ಮಾತಿನ ರಚನೆಯ ಪಾಶವನೊಲ್ಲ. ಆತ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ ಸನ್ಮತ, ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಒಡಗೂಡಿದ ಪರಮವಿರಕ್ತನ ಭೇದ. ೨೯

ಜಂಗಮನು ಪರಸೇವೆ ಮಾಡಕೂಡದು :

೨೪೮೯

ಜಂಗಮಲಿಂಗವಾದಲ್ಲಿ ಜಗದ ಜಂಗುಳಿಯ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯದಿರಬೇಕು. ಒಡೆಯನೋಲಗವ ಬಂಟ ಕಾಯಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಬಂಟನ ವೇಳೆಯವ ಒಡೆಯ ಕಾಯಬಲ್ಲನೆ? ಇಂತಿದನರಿತು ರಾಜಮಂದಿರದಲ್ಲಿ

73-73 ಬ (ಮೂ)

ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ವೇಳೆಯವನರಿತು ಭುಂಜಿಸಿಹೆನೆಂಬ ವೇಷದರ್ಶನ ಜಂಗುಳಿಗೆ ಜಂಗಮಸ್ಥಲವಿಲ್ಲವೆಂದೆ. ಸದಾಶಿವ[74] ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ಅವರಂಗಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬೆ. ೩೦

೨೪೯೦

ಭಕ್ತನ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಿಕೊಂಬ ಜಂಗಮದ ನೋಡಿರೇ ಅಯ್ಯ. ಜಂಗಮವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ನೀವು ನಾಚಿರೇ ಅಯ್ಯ. ಭಕ್ತನ ಮನೆಗೆ ಹೂ ಕಾಯಿ ಹಣ್ಣು ಹುಲ್ಲು ಹೊರೆ ಬೊಕ್ಕಸ ಪಹರಿ ಬಾಗಿಲು ಮುಂತಾದ ಶುಶ್ರೂಷೆಯಂ ಮಾಡಿ ಉಂಬಾಗ ಒಡೆಯರೆನಿಸಿಕೊಂಬ ತುಡುಗುಣಿಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ನಿಜಜಂಗಮಸ್ಥಲ? ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕಕ್ಕುಲತೆಗೆ ಕಷ್ಟಜೀವವ ಹೊರೆವ ಹೆಬ್ಬೊಟ್ಟೆಯ ಡೊಂಬರ ಕಂಡು ಬಟ್ಟಬಯಲಾದೆಯೊ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೩೧

೨೪೯೧

ಮಾಡಿ ನೀಡುವ ಭಕ್ತರ ಕಂಡರೆ ನಿಧಿನಿಧಾನವ ಪಡೆದಂತೆ ಆಯಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಪಾದೋದಕಪ್ರಸಾದಜಿಹ್ವೆಯರ ಕಂಡರೆ ಹೋದ ಪ್ರಾಣ ಬಂದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಅನ್ಯರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಉದರವ ಹೊರೆಯದ ಅಚ್ಚ ಶರಣರ ಕಂಡರೆ ನಿಶ್ಚಿಂತದಿಂದೆ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನೆಂಬೆ. ೩೨

ಜಂಗಮನು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸತ್ಪಥವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು :

೨೪೯೨

ಹೊನ್ನಿಂಗೆ ಬಂದಾತನಲ್ಲ, ಹೆಣ್ಣಿಂಗೆ ಬಂದಾತನಲ್ಲ, ಮಣ್ಣಿಂಗೆ ಬಂದಾತನಲ್ಲ, ಅಶನಕ್ಕೆ ಬಂದಾತನಲ್ಲ, ವ್ಯಸನಕ್ಕೆ ಬಂದಾತನಲ್ಲ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ, ಭಕ್ತಿಯ ಪಥವ ತೋರಬಂದನಯ್ಯ ಪ್ರಭುದೇವರು.೩೩

೨೪೯೩

ಸಮತೆಯೆಂಬ ಕಂಥೆಯ ತೊಟ್ಟು, ಸುಬುದ್ಧಿಯೆಂಬ ಟೊಪ್ಪರವನಿಕ್ಕಿ, ವಿಷಯವೆಂಬ ಹಾವುಗೆಯ ಮೆಟ್ಟಿ, ತಮಂಧವೆಂಬ ಕುಳಿಯ ಬೀಳದೆ, ವೈರಾಗ್ಯವೆಂಬ ಕೊರಡನೆಡಹದೆ, [75]ಮದವೆಂಬ ಚೇಳ[75] ಮೆಟ್ಟದೆ ಗುಹೇಶ್ವರನ ಶರಣ ಬಂದೆನು ಭಕ್ತಿ ಭಿಕ್ಷೆಯನಿಕ್ಕು ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ. ೩೪

೨೪೯೪

ಧನದ ಮೇಲೆ ಬಂದವರೆಲ್ಲರೂ ಅನುಸಾರಿಗಳಲ್ಲದೆ ಅನುವಮಾಡಬಂದವರಲ್ಲ. ಮನದ ಮೇಲೆ ಬಂದು ನಿಂದು ಜರಿದು ನುಡಿದು ಪಥವ ತೋರಬಲ್ಲಡೆ ತಾನೇ ಸಂಬಂಧಿ. ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಅವರಿಚ್ಚೆಯ ನುಡಿದು ತನ್ನುದರವ ಹೊರೆವನಕ ಬಚ್ಚಣಿಗಳ ಮೆಚ್ಚುವನೇ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ? ೩೫

---

74 + ಲಿಂಗ (ಮೂ) 75–75 ಮರೆವೆಯೆಂಬ ಚಳ (ಮೂ)

೨೪೯೫

ಕರ್ತು ಭೃತ್ಯನ ವಾಸಕ್ಕೆ ಎಯ್ದಿದಲ್ಲಿ, ಆತನ ಭಕ್ತಿಯನರಿತು ತಾನೊಡಗೂಡಿದಲ್ಲಿ, ಆತ ಕೊಟ್ಟುದ ತಾ ಮುಟ್ಟದೆ, ಆತನಲ್ಲಿ ದುರ್ವಾಕ್ಯ ದುಶ್ಚರಿತ್ರ ಪಗಡಿ ಪರಿಹಾಸಕಂಗಳಂ ಮಾಡದೆ, ಆತನ ಚಿತ್ರ ನೋವಂತೆ ಮತ್ತಾವ ಬಂಧನದ ಕಷ್ಟವನಿಕ್ಕದೆ, ಕೃತ್ಯ ಎನಗೊಂದು ಮಾಡೆಂಬುವ ನೇಮವ ಲಕ್ಷಿಸದೆ, ಆತ ತನ್ನ ತಾನರಿದು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅದು ತನಗೆ ಮುನ್ನಿನ ಸೋಂಕೆಂಬುದನರಿದು ಗನ್ನಗತುಕಿನಿಂ ಬಿನ್ನಾಣದಿಂ ಬಂದು[76]ದ[76] ಮುಟ್ಟದೆ ಆ ಪ್ರಸನ್ನವಪ್ಪ ವಸ್ತು ಮಹವಾಗಿರುವ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನಾದ ಶರಣ. ೩೬

೨೪೯೬

ಹೊರಗೆ ವೇಷದ ಸೊಂಪು, ಒಳಗೆ ರೋಷದ ಮೊ[77]ಟ್ಟೆ.[77] ಅಯ್ಯಾ ಅಶನವನಿಕ್ಕಿ ಹಣ ಕೊಡದವರ ಕಂಡರೆ ಶಾಪಿಸಿ ಕೋಪಿಸಿ ಪಾಪಿಗಳೆಂಬರಯ್ಯ. ನಿಮ್ಮ ಕಿಚ್ಚಿಗೆ ಶಾಪಿಸಿ ಕೋಪಿಸಿ ಹೊಯ್ದು ಕುತಾಪಿಸುವರು, ನೀವು ಪಾಪಿಗಳಲ್ಲದೆ ಅವರು ಪಾಪಿಗಳೆ? ತಿಳಿದು ನೋಡಿರಯ್ಯ. ಜಗದ ಕರ್ತುವಿನ ವೇಷವ ಧರಿಸಿ ಜಗದ ಕರ್ತು ನೀವಾದ ಬಳಿಕ, ಮಾನವರು ಕೊಟ್ಟಾರು ಕೊಂಡಾರು ಎಂಬ ಭ್ರಾಂತಿ ಏಕೆ? ಅ[78]ರೆ[78]ಮರುಳುಗಳಿರಾ. ಕೊಡುವಾತ ಶಿವನೆಂದರಿಯದ ಉದರಘಾತಕ ಖುಲ್ಲರನೊಲ್ಲ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೩೭

೨೪೯೭

ಹುಟ್ಟಿದ ಮರ, ನೆಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ಮತ್ತೆ ಚರ ಇಷ್ಟವ ಒತ್ತಿದ ಲಿಂಗಮುದ್ರೆ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡವ ದ್ರೋಹಿ ಎಂಬರು. ದೃಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮ ಭಕ್ತರ ಕೊಲ್ಲುತ್ತ, ಇಂತೀ ಉರುಲುಗಳ್ಳರ ಭಕ್ತರು ಜಂಗಮವೆಂದರೆ ಒಪ್ಪರಯ್ಯ, ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಎಂಬೆ. ೩೮

೨೪೯೮

ಕಲ್ಪಿತದಿಂದ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತ ನಿರ್ಧನಿಕನಾದರೆ ತನ್ನ ಕೈಧನವ ವೆಚ್ಚಿಸಿ, ದಾಸೋಹವಂ ಮಾಡಿಸಿ ಆ ಭಕ್ತನ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿ, ಅವರ ದಾಸೋಹಕ್ಕೆ ನಿಲಿಸಿ, ತಾ ಕರ್ತೃವಾಗಿ ನಿಂದು ಪರಿಣಾಮಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಜಂಗಮವೆಂಬೆ. ಅವರಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ. ಅಂತಲ್ಲದೆ ಮುನ್ನ ಮಾಡಿ(ದಿ)ರಿ ಈಗ ಮಾಡಿರಿ ಇದೇನು ಭೋ ಎಂದು ಜರಿದು ಝುಂಕಿಸಿ ಹೋಹರ ಜಂಗಮವೆಂಬೆನೆ? ಎನ್ನೆನು. ಆತ ಸೂನೆಗಾರ, ಆತ ದೋಷಾರ್ಥಿ: ಆತ ಭವಭಾರಿ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೩೯

೨೪೯೯

ಲಿಂಗಜಂಗಮಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬಲ್ಲಿ ವಿವರ ಉಂಟು: ಲೌಕಿಕ ಅಲೌಕಿಕ ಸಹಜವೆಂಬ ಮಾಟತ್ರಯವನರಿದು ಲೌಕಿಕಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಅವರಿಚ್ಛೆಯಲ್ಲಿರ್ದು ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬುದು. ಅಲೌಕಿಕ ಭಕ್ತರಿಗೆ ತಾ ಕರ್ತನಾಗಿ ಅವರು ಭೃತ್ಯರಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬುದು. ಸಹಜಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃತ್ವ

76–76 ವ (ಮೂ) 77–77 ಟಿ (ಮೂ) 78–78 ರಿ (ಮೂ)

ಭೃತ್ಯತ್ವವಿಲ್ಲದೆ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬುದು. ಇಂತಿದು ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಜಾಣ್ಮೆ ಕೇಳಿರೋ, ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಅವರ ಕಾಡಿ ಕರಕರಿಸಿ, ಅವರ ಭಂಡುಮಾಡಿ ತಾ ಭಂಡನಹ ಭಂಡನ ಮುಖವ ತೋರದಿರು ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೪೦

೨೫೦೦

ಅಯ್ಯಾ, ಲಿಂಗವಿನೋದಾರ್ಥವಾಗಿ ಏಕಾಂತಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿ ಕುಳಿತಿರಲು, ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದೊಳಗೋರ್ವ ಭಕ್ತ ಸದಮಲಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಎನ್ನ ಕೈವಿಡಿದು ತನ್ನ ಮಠಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದು, ಎನ್ನ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನವ ಮಾಡಿ ಹಾವಿಗೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಸಿ ಒಳೆಯಕ್ಕೆ ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ಯಿರಿ ಸ್ವಾಮಿ ಎಂದು ನವರತ್ನಖಚಿತವಾದ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರದಿಂದರ್ಚಿಸಿ ಪೂಜೆಯನಿಳುಹಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗಿ, ಆಮೇಲೆ ಬಂಗಾರದ ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಪರಮಾನ್ನಪಾಯಸ ಪಂಚಾಮೃತವ ನೀಡಿ, ಶರಣಾರ್ಥಿಸ್ವಾಮಿ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾಗಲೆಂದು ಸಾಷ್ಟಾಂಗವನಿಕ್ಕಲು, ಆಮೇಲೆ ನಾನು ಎನ್ನ ಇಷ್ಟಬ್ರಹ್ಮವ ಅನಿಮಿಷ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಣವ ಮಾಡಿ, ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಎನ್ನ ತನುಮನಧನ ಮುಟ್ಟದಕ್ಕಿಂತ ಮುನ್ನವೇ, ಎನ್ನ ಘ್ರಾಣ ಜಿಹ್ವೆ ನೇತ್ರ ತ್ವಕ್ಕು ಶ್ರೋತ್ರ ಹೃದಯವೆಂಬ ಷಡಿಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಮುಟ್ಟದಕ್ಕಿಂತ ಮುನ್ನವೇ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಮನೆಯ ಒಡೆಯ ಬಂದು ಮಹಾರೌದ್ರದಿಂದ ಎನ್ನ ರಟ್ಟೆಯ ಹಿಡಿದೆಬ್ಬಿಸಿ ಜೋಲಿಯ ಹೊಡೆದು, ತಪರಾಕಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದು ತಾನೇ ಪಟ್ಟದ ಗದ್ದಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಆತ ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿಯ ಪಂಚಾಮೃತವನುಣ್ಣುತ್ತ. ಎನ್ನ ಕದವಿನ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಒಡೆದೋಡಿನಲ್ಲಿ ಹಳಸಿದಂಬಲಿಯನೆರೆಯಲು, ಎಲೆ ದೇವಾ, ಎನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ನೊಂದೆನಾದಡೆ ನಾನು ಕರಪಾತ್ರನಲ್ಲ. ಗುರು ಕಲ್ಪಿತ ಭಿಕ್ಷುಕನಲ್ಲ, ಅಪಾತ್ರನು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ: ನಾನು ಜನನಿಯ ಜಠರಾಗ್ನಿಯೆಂಬ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರಾರು ತಿಂಗಳು ಸಿಲ್ಕಿರುವಾಗ ಎನಗೆ ಸಹ ಉಣಕೊಟ್ಟು ಸಲಹಿದಾತ ನೀನೋ, ಅವನೋ? ಆ ಸೆರೆಮನೆಯಿಂದ ಕೈವಿಡಿದು ಕರೆತಂದು ಶಿವಲಾಂಛನಮಂ ಕರುಣದಿಂದಿತ್ತು ಮತ್ತೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯನ ಮಾಡಿದಾತ ನೀನೋ, ಅವನೋ? ಅದು ಕಾರಣ ಎಚ್ಚವನಿದ್ದಂತೆ ಅಂಬಿಗೆ ಮುನಿವರೆ ಅಯ್ಯ? ನಾನು ಉಂಡುಟ್ಟು ಸುಖಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಹಾಡಿ ಹರಿಸುವೆನಯ್ಯ. ನಾನು ಹಸಿದು ನೊಂದೆನಾದರೆ ನಿನ್ನ ಜರಿದು ಝುಂಕಿಸಿ ಬೈವೆನಲ್ಲದೆ ಮಾನವರ ಹಂಗು ಎನಗೇತಕಯ್ಯಾ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ? ೪೧

೨೫೦೧

ಜಂಗಮವಾಗಿ ಫಲವೇನು, ನೋಡಿ ಮನದೆರೆದು ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಜನಜನನವಿಪಿನದಾವಾನಲ ಮಾಗದನ್ನಕ್ಕರ? ಜಂಗಮವಾಗಿ ಫಲವೇನು, ಭಕ್ತ ತನುತಾಪತ್ರಯವ ನೋಡಿ ಮನದೆರೆದು ಮಾತಾಡಿಸಿ ಮಾರುಗದನ್ನಕ್ಕರ? ಜಂಗಮವಾಗಿ ಫಲವೇನು, ಭಕ್ತರ ವಾಂಛಿತಾರ್ಥಂಗಳನರಿದು ಪೂಜಾಮುಖದಿಂ ಭೂತಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಆತನ ಪ್ರಪಂಚ ಸಂಭ್ರಮ ನೋಡದನ್ನಕ್ಕ? ಜಂಗಮವಾಗಿ ಫಲವೇನಯ್ಯ ನಮ್ಮ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಕೂಡಿ ಸುಭಕ್ತರ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಮೋಹಮಾಡದನ್ನಕ್ಕರ? ೪೨

ವಾಗದ್ವೈತವನ್ನು ಆಚರಿಸಬಾರದು :

೨೫೦೨

ಅರಿವು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತ್ತೆಂದು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವ ಬಿಡಬಹುದೆ? ಸಂದು ಸಂಶಯವಳಿದು ಅಖಂಡಜ್ಞಾನವಾಯಿತ್ತೆಂದು ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀಗೆ ಅಳುಪಬಹುದೆ? 'ಯತ್ರ ಜೀವಸ್ತತ್ರ ಶಿವಃ' ಎಂಬ ಅಭಿನ್ನಜ್ಞಾನವಾಯಿತ್ತೆಂದು ಶುನಕಸೂಕರ ಕುಕ್ಕುಟ ಮಾರ್ಜಾಲಂಗಳ ಕೂಡಿ ಭುಂಜಿಸಬಹುದೆ? ಭಾವದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನಿಜದ ನೆಲೆಯನರಿವುದು ಸುಜ್ಞಾನ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾ ಸುನೀತಿ ಸುಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುವುದು. ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನವಾಯಿತ್ತೆಂದು ತನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಮೀರಿ ನುಡಿದು ನಡೆದನಾದಡೆ ಶ್ವಾನನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸದೆ ಬಿಡುವನೆ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯನು? ೪೩

೨೫೦೩

ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶವಾಯಿತ್ತೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮದೊಡನೆ ಧಿಕ್ಕರಿಸಬೇಡ. ಶಿವಜ್ಞಾನ ದೀಪ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂದು ಶಿವಶರಣರೊಡನೆ ಧಿಕ್ಕರಿಸಬೇಡ. ಕರ್ಮಜ್ಞಾನವಾಯಿತ್ತೆಂದು ಕರ್ಮವ ಹಳಿಯಬೇಡ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸಜ್ಜನಶುದ್ಧಶಿವಾಚಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಗು. ೪೪

೨೫೦೪

ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಲೋಭ ಮೋಹ ಮದ ಮತ್ಸರ ರಾಗ ದ್ವೇಷವೆನಿಪ ಒಡಲಿರೆ, ರಾಗದ್ವೇಷ, ಗಮನಾಗಮನಂಗಳಲಿರುತ್ತಿರೆ, ಬ್ರಹ್ಮವಾನೆಂದ ಬರಿಯ ವಾಗದ್ವೈತದಲ್ಲಿ ಫಲವಿಲ್ಲ, ನಂಬು, ಸುಖಸಾಗರವನರಿ, ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ೪೫

೨೫೦೫

ಶೂನ್ಯವ ನುಡಿದು ದುರ್ಗತಿಗಿಳಿದವರ, ಅದ್ವೈತವ ನುಡಿದು ಅಹಂಕಾರಿಗಳಾದವರ, ಬ್ರಹ್ಮವ ನುಡಿದು ಭ್ರಮಿತರಾದವರ, ತ್ರಿಕಾಲಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮಾಡದವರ, ಬ್ರಹ್ಮದ ಅನವರತ ಮಾತ ಕೇಳಿ ಹಿಡಿದ ವ್ರತನೇಮಗಳ ಬಿಡುವ ದುರಾಚಾರಿಗಳ ಮೆಚ್ಚ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ. ೪೬

೨೫೦೬

ಹೊನ್ನು ತೂಗುವ ತ್ರಾಸ ಕಟ್ಟಳೆ ಹೊನ್ನಿಂಗೆ ಸರಿಯಪ್ಪುದೆ? ಸನ್ನಿಹಿತರಾದೆವೆಂಬ ನುಡಿಗೆ ನಾಚರು ನೋಡಾ! [79]ಕನ್ನ[79]ದಲ್ಲಿ ಸವೆದ ಕಬ್ಬುನದಂತೆ ಮುನ್ನ ಹೋದ ಹಿರಿಯರು ಲಿಂಗದ ಸುದ್ದಿಯನರಿಯರು. ಇನ್ನಾರು ಬಲ್ಲರು ಹೇಳಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೪೭

೨೫೦೭

ಬಯಲ ಬೊಮ್ಮವ ನುಡಿವ, ಆ ನುಡಿಯ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಜಡರುಗಳು ಬಲ್ಲರೆ ಶಿವನಡಿಗಳನು? ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವೆಂಬ ಪರಮಾಮೃತವ ಸವಿದು ಪರವಶನಾದ

79–79 ಅರ್ನ (ಮೂ)

ಪರಮಮುಗ್ಧಂಗಲ್ಲದೆ ಪದವು ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರನ ಶರಣ ಪೂರ್ವಾಚಾರಿ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣಂಗಲ್ಲದೆ. ೪೮

೨೫೦೮

ವಿಷಮ ದಶಪವನವ ತನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಸುಷುಮ್ನನಾಳದ ಊರ್ಧ್ವಪಥವನು ಅರಿದೆವೆಂದು ನಾಲಗೆಯನರ[80]ಲ[80]ನ ಕೊನೆಯ ಲಂಬಿಕಾಸ್ಥಾನವ ತಾ[81]ಗಿ[81] ಸವಿಯ ಅಮೃತವ ದಣಿಯುಂಡು ಸುಖಿಯಾದೆವೆಂಬ ಮಾಯರೆಲ್ಲರು ಉಪಾಧಿಯಾದಿಯನರಿಯದೆ ಹೋದರು. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮನೆಂಬಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬಯಲಾದ್ವೈತದ ನುಡಿಯ ನುಡಿವರು. ೪೯

೨೫೦೯

ವ್ಯಾಧನಂತೆ ಜಾಲಗಾರನಂತೆ ಹೇಮಚೋರನಂತೆ ಇಂತೀ ಗಾಹುಗಳ್ಳರಂತೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮವ ನುಡಿದು ಸರ್ವಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಏಳುತ್ತ ಮುಳುಗುತ್ತ ಬೇವುತ್ತ ನೋವುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಬ್ರಹ್ಮದ ಸುಮ್ಮಾನದ ಸುಖಿಗಳೆಂತಪ್ಪರೊ? ಇಂತು ನುಡಿಯ ಬಾರದು, ಸಮಯ ಬಿಡಬಾರದು, ಕ್ರಿಯೆಯರಿದು ಮರೆಯಬಾರದು ಜ್ಞಾನ. ಇಂತೀ ಭೇದವನರಿದು ಹರಿವಂಗಲ್ಲದೆ ಕಾಲಕರ್ಮವಿರಹಿತ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗವು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ೫೦

೨೫೧೦

ಜಲದ ಸತ್ತ್ವ ಜಲಚರಾದಿಗಳಿಗಲ್ಲದೆ ಬಲುಹಿಲ್ಲ. ವಾಗದ್ವೈತಿಗಳ ಅದ್ವೈತ ಸ್ವಯವ ಮುಟ್ಟಬಲ್ಲುದೆ? ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೂರ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ. ೫೧

❖❖

80–80 ಲಿ (ಮೂ) 81–81 ವಾ (ಮೂ)

ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ

ಐಕ್ಯಸ್ಥಲದ ಲಕ್ಷಣಗಳು

೨೩೧೧

ಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾ[82]ಸೆ ಶೋಕ ಮೋಹ ಮದ ಮತ್ಸರವೆಂಬ ಷಡ್ವರ್ಗಂಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುತಿರ್ಪನು. ನಾಹಂ ಕೋಹಂ ಸೋಹಂ ಎಂಬ ಭಾವವಿರಹಿತನಾಗಿರ್ಪನು. ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ, ಷೋಡಶೋಪಚಾರರಹಿತನಾಗಿರ್ಪನು. ಕರ್ಪುರ ಅಗ್ನಿಸಂಯೋಗವಾಗಿ, ಕರ್ಪುರದ ಗುಣವಳಿದು ಅಗ್ನಿಯಾದಂತೆ, ಲಿಂಗವ ನೆನೆನೆನೆದು ಲಿಂಗವೆ ತಾನಾಗಿಪ್ಪುದೀಗ ನಿಜೈಕ್ಯಸ್ಥಲವೆಂದೆಂಬೆನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧

೨೩೧೨

ಘೃತ ಘೃತವ ಬೆ[83]ರ[83]ಸಿದಂತೆ, ಕ್ಷೀರ ಕ್ಷೀರವ ಬೆ[83]ರ[83]ಸಿದಂತೆ, ತೈಲ ತೈಲವ ಬೆರಸಿದಂತೆ, ನೀರು ನೀರ ಬೆ[83]ರ[83]ಸಿದಂತೆ, ಜ್ಯೋತಿ ಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆ[83]ರ[83]ಸಿದಂತೆ ಬಯಲು ಬಯಲ ಬೆ[83]ರ[83]ಸಿದಂತೆ, ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಾಣ ಸಂಯೋಗವಾದ ಲಿಂಗ ಸಮರಸವನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೨

೨೩೧೩

ಮುಗಿಲ ಮರೆಯ ಸೂರ್ಯನಂತೆ, ನೆಲದ ಮರೆಯ ನಿಧಾನದಂತೆ, ಒರೆಯ ಮರೆಯ ಅಲಗಿನಂತೆ, ಹಣ್ಣಿನೊಳಗಣ ರಸದಂತೆ, ಶರಣ ಶರೀರವ ಮರೆಗೊಂಡು ಪರಮಪಾವನಮೂರ್ತಿ ಪರಾಪರ ತಾನು ತಾನಾಗಿರ್ದುದನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ.೩

೨೩೧೪

ಆಲಿಕಲ್ಲ ತರಿದು ಪುತ್ಥಳಿಯ ಕಂ[84]ಡರಿ[84]ಸುವಂತೆ, ಉಪ್ಪಿನ [85]ಪೊ[85]ಟ್ಟಣವನು ಉದಕದಲ್ಲಿರಿಸುವಂತೆ, ಕರ್ಪುರದ ಪ್ರ[86]ಣ[86]ತೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿ[87]ಯ[87] ಬೆಳಗುವಂತೆ ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥಲಿಂಗ ಗ್ರಾಹಿ ಅವಗ್ರಾಹಕ. ೪

---

82 + ೦ (ಮೂ) 83–83 ರಿ (ಮೂ) 84–84 ದಿರ (ಮೂ) 85–85 ಒ (ಮೂ) 86–86 ಣು (ಮೂ) 87–87 ಯು (ಮೂ)

೨೫೧೫

ದಿನ ದಿನ[88]ವ[88] ಕೂಡಿದಂತೆ, ಬಯಲು ಬಯಲ ಬೆರೆದಂತೆ, ಮಾತು ಮಾತು ಕ[89]ಲೆ[89]ತಂತೆ ಜ್ಯೋತಿ ಜ್ಯೋತಿ ಒಂದಾದಂತೆ, ನಿಮ್ಮೊಳೊಡವೆರೆದ ನಿಜೈಕ್ಯನ ಕುರುಹು ಇಂತುಟಯ್ಯ. ೫

೨೫೧೬

ಸ್ಥಲವಿಡಿದು ಸರ್ವದಲಾಯತವಾಗಿ ಸಮ ಉದಯವಿದೆಂದು ಸಹಜವಳವಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅದು ಇದು ಎಂದೆನಲುಂಟೆ? ಭಾವವಳಿದು ನಿರ್ಭಾವ ಉಳಿದಲ್ಲಿ ಅದು ಇದು ಎಂದೆನಲುಂಟೆ? ಕದಂಬ ಕಳಾಸ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗ ಸರ್ವಾಂಗಮಯವಾಗಿರ್ದಲ್ಲಿ. ೬

೨೫೧೭

ಖಂಡಿತವಳಿದು ಅಖಂಡಿತ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಅವಿರಳಸಮರಸದಿಂದ ಕ್ರೀ ಎಂಬುದೇನು, ಧ್ಯಾನಮೌನವೆಂಬುದೇನು. ನೇಮನಿತ್ಯವೆಂಬುದೇನು, ತಪವೆಂಬುದೇನು, ಅರುಹು ಆಚಾರವೆಂಬುದೇನು, ಕುರುಹು ಪೂಜೆಯೆಂಬುದೇನು? ಇಂತೀ ಮರವೆಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಭಿನ್ನಫಲದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಲ್ಲದೆ ಅವಿರಳ ಸಮರಸ ಸೌಖ್ಯ ನಿರ್ವಯಲಪದವು ಎಲ್ಲಿಯದೊ? ಇದನರಿದು ಇಂತಿವೆಲ್ಲ ಹಾಳಸಂಕಲ್ಪ ವಿಪರೀತ ಭ್ರಾಂತಿಜ್ಞಾನವೇ ತನ್ನ ನಿಜನಿಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ದೇಹವಿರ್ದು ನಿರ್ದೇಹಿಯಾಗಿರ್ಪನಯ್ಯಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರ.೭

೨೫೧೮

ಧರೆ ಗಗನ ದಶದಿಕ್ಕು ಎಂಬುದ ನಾನಣಿ[90]ಯೆ[90]ನಯ್ಯ, 'ಲಿಂಗಮಧ್ಯೇ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ' ಎಂಬುದ ನಾನರಿಯೆನಯ್ಯ, ಲಿಂಗ ಸೋಂಕಿನ ಸುಖದೊಳಗೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ, ಅಂಬುಧಿಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಆಲಿಕಲ್ಲಿನಂತೆ ಭಿನ್ನಭಾವವನರಿಯದೆ ಶಿವಶಿವಾ ಎನುತಿರ್ದೆ ನಾನು. ೮

೨೫೧೯

ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ ಫಲವೇನಯ್ಯ, ಸಮರತಿ ಸಮಕಳೆ ಸಮಸುಖವನರಿಯದನ್ನಕ್ಕರ? ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ ಫಲವೇನಯ್ಯ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ ಪೂಜಿಸಿ ನದಿಯೊಳಗೆ ನದಿ ಬೆ[91]ರ[91]ಸಿದಂತಾಗದನ್ನಕ್ಕರ? ೯

೨೫೨೦

ಕದಳಿ ಎಂಬುದು ತನು, ಕದಳಿ ಎಂಬುದು ಮನ, ಕದಳಿ ಎಂಬುದು ವಿಷಯಂಗಳು, ಕದಳಿ ಎಂಬುದು ಭವಘೋರಾರಣ್ಯ, ಕದಳಿ ಎಂಬುದ ಗೆದ್ದು ಬದುಕಿ ಬಂದು, ಕದಳಿಯ ಬನದಲ್ಲಿ ಭವಹರನ ಕಂಡೆನು. ಭವಗೆಟ್ಟು ಬಂದ ಮಗಳೆಂದು ಕರುಣದಿಂದ ತೆಗೆದು ಬಿಗಿ[92]ದ[92]ಪ್ಪಿದಡೆ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ[93] ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆನು. ೧೦

88–88 ವು (ಮೂ) 89–89 ಲಿ (ಮೂ) 90–90 ದೆ (ಮೂ) 91–91 ರಿ (ಮೂ) 92–92 ಯ (ಮೂ)
93 + ಲ್ಲಿ (ಮೂ)

೨೫೨೧

ಮನದ ಕಾಲತ್ತನು, ತನುವಿನ ಕಾಲಿತ್ತಲು, ಅನುಭವದನುವನು ನೆನೆವುತ್ತ ನೆನೆವುತ್ತ ಗಮನಕೆಟ್ಟುದೊ! ಲಿಂಗಮುಖದಲಾದ ಸೂಚನೆಯ ಸುಖವ ಕಂಡು ಗಮನ ಕೆಟ್ಟುದೊ! ಅನುವಾಯಿತ್ತು. ಆಲ್ಲಿಯೇ ತಲ್ಲೀಯವಾಯಿತ್ತು ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗೈಕ್ಯಂಗೆ. ೧೧

೨೫೨೨

ಅರಿಯಲಿಲ್ಲದ ಅರಿವು, ಮರೆಯಲಿಲ್ಲದ ಮರಹು, ನೋಡಲಿಲ್ಲದ ನೋಟ, ಬೆ[94]ರ[94]ಸಲಿಲ್ಲದ ಬೆರಗು ನಿಂದುದು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಲಿಂಗೈಕ್ಯಂಗೆ. ೧೨

೨೫೨೩

ಮಾಡಿದ ಮಾಟವನರಿಯದ ಭಕ್ತ, ಕೂಡಿದ ಕೂಟವನರಿಯದ ಭಕ್ತ, ಮಾಟಕೂಟವೆಂಬ ಕೋಟಲೆಯಳಿದು ನಿಸ್ಸಂಗತ್ವ ನಿರಾಭಾರಿ ನಿಸ್ಸೀಮ ನಿರ್ದೇಹಿ ನಿಜದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತನಯ್ಯ ಭಕ್ತನು, ಮಹಾಲಿಂಗಗರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೆ. ೧೩

೨೫೨೪

ಎನ್ನ ಕಾಲಕಲ್ಪಿತಗಳು ಹೊರಗಾದವಯ್ಯ, ಎನ್ನ ಭವಬಂಧನಗಳು ಹೊರಗಾದವಯ್ಯ, ಎನ್ನ ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಲಯಗಳು ಹೊರಗಾದವಯ್ಯ, ಇಂತಿವೆಲ್ಲವು ಹೊರಗಾದವಾಗಿ, ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ನಿಮ್ಮೊಳಗಾದೆನಯ್ಯ. ೧೪

೨೫೨೫

ಅಂಗದೊಳಗೆ ಅಂ[95]ಗವಾ[95]ಗಿ, ಅಂಗಲಿಂಗೈಕ್ಯವ ಮಾಡಿದೆ. ಮನದೊಳಗೆ ಮನವಾಗಿ ಮನಲಿಂಗೈಕ್ಯವ ಮಾಡಿದೆ, ಭಾವದೊಳಗೆ ಭಾವವಾಗಿ ಭಾವಲಿಂಗೈಕ್ಯವ ಮಾಡಿದೆ. ಅರಿವಿನೊಳಗೆ ಅರಿವಾಗಿ ಅರಿವ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವ ಮಾಡಿದೆ. ಕ್ರಿಯೆಗಳೆಲ್ಲವ ನಿಲಿಸಿ ಕ್ರಿಯಾತೀತವಾಗಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಲಿಂಗ್ಯಕ್ಯನಾದೆ. ನಾನೆಂಬುದ ನಿಲಿಸಿ ನಿಜವೆಂಬುದ ಕೆಡಿಸಿ ಉಭಯ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವ ಮಾಡಿದೆ. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೊಳಗೆ ನಾನಳಿದೆನಾಗಿ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಘನವು ಎನ್ನಲ್ಲಿ ಅಳಿಯಿತ್ತು ಕಾಣಾ ಬಸವಣ್ಣ. ೧೫

೨೫೨೬

ಅಂತರಂಗದೊಳಗಿರ್ದ ನಿರವಯಲಿಂಗವನು ಸಾವಯ ಲಿಂಗವಮಾಡಿ, ಶ್ರೀಗುರುಸ್ವಾಮಿ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿಷ್ಟಲಿಂಗವು, ಅಂತರಂಗವನಾವರಿಸಿ ಅಂತರಂಗದ ಕರಣಂಗಳೇ ಕಿರಣಂಗಳಾಗಿ ಬೆಳಗುವ ಚಿದಂಶವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು. ಆ ಮೂಲಚೈತನ್ಯವೇ ಭಾವಲಿಂಗವು, ಇದನರಿದು ನೋಡುವ[96] ನೋಟ ಭಾವ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಾನು ತಾನಾದಲ್ಲದೆ ಇದಿರಿಟ್ಟು ತೋರುವುದಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅಖಂಡ ಪರಿಪೂರ್ಣಮಪ್ಪ ನಿಜವು ತಾನೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೬

94–94 ರಿ (ಮೂ) 95–95 ಗಾ (ಮೂ) 96 + ನೋಡುವ (ಮೂ)

೨೫೨೭

ಬೆಳಗು ಕತ್ತಲೆಯ ನುಂಗಿ ಒಳಗೆ ನಾನೊಬ್ಬನೆ ಆದೆ. ಕಾಂಬ ಕತ್ತಲೆಯ ಕಳೆದುಳಿದು ನಿಮಗಾನು ಗುರಿಯಾದೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೭

೨೫೨೮

ಬಾಲಕಿ ಹಾಲ ಸವಿದಂತೆ, ಮರುಳನ ಮನದ ನೆನಹಿನಂತೆ, ಮೂಗ ಕಂಡ ಕನಸಿನಂತೆ, ಮೆಯ್ಯರಿಯದ ನೆಲಳಿನಂತೆ, ಬಂಜೆಯ ಮನದ ಸ್ನೇಹದಂತೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು.೧೮

೨೫೨೯

ಮನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆದ ನೆನಹು ಜನನ ಮರಣವ ನಿಲಿಸಿ, ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿಯ ಉದಯಭಾನುಕೋಟಿಯ ಮೀರಿ ಸ್ವಾನುಭಾವದುದಯ ಜ್ಞಾನಶೂನ್ಯದಲಡಗಿದ ಘನವನೇನೆಂಬೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೧೯

ಸ್ಥಲಗಳ ನಿಃಸ್ಥಲತ್ವವು

೨೫೩೦

ಭಕ್ತಸ್ಥಲ ಮಾಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲದೊಳಡಗಿ, ಮಾಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲದೊಳಡಗಿ, ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲದೊಳಡಗಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲ ಶರಣಸ್ಥಲದೊಳಡಗಿ, ಶರಣಸ್ಥಲ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲದೊಳಡಗಿ, ಇಂತೀ ಷಡಂಗಯೋಗ ಸಮರಸವಾಗಿ, ಷಟ್‌ಸ್ಥಲವ ಮೀರಿ ನಿರವಯಸ್ಥಲವನ್ನೈದಿ, ಆ ನಿರವಯಸ್ಥಲ ನಿರಾಳದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ, ಆ ನಿರಾಲ ನಿತ್ಯನಿರಂಜನವಸ್ತು ತಾನುತಾನಾಗಿತ್ತಾಗಿ, ಕ್ರಿಯಾನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಜ್ಞಾನನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತಾವ ಕ್ರಿಯೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿ. [97]ಅಜೀವ ಅರುಹೆಲ್ಲ[97] ಅಡಗಿ, ಭಾವವೆಲ್ಲ ನಿರ್ಭಾವವಾಗಿ ನಿರ್ಲೇಪ ನಿರಂಜನವಸ್ತು ತಾನೇ ತಾನಾದಲ್ಲದೆ ಧ್ಯಾನಿಸಲ್ಕೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭು ತಾನೇ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಸಾರಾಯಸ್ವರೂಪನೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟನು. ೧

೨೫೩೧

ಸತ್ಕ್ರಿಯಾವಂತಂಗೆ ಭಕ್ತಸ್ಥಲವಿಲ್ಲ, ನಿರ್ಮಳಚಿತ್ತಂಗೆ ಮಾಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲವಿಲ್ಲ, ಪರಿಪೂರ್ಣಭಾವಿಗೆ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲವಿಲ್ಲ, ಉಭಯವಳಿದವಂಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲವಿಲ್ಲ. ಶ್ರುತದೃಷ್ಟ ಅನುಮಾನಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಶರಣಸ್ಥಲವಿಲ್ಲ. ಕೂಡಿಹೆ[98]ನೆಂಬ ಭಾವವಿಲ್ಲಾಗಿ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲವಿಲ್ಲ. ಇಂತೀ ಸ್ಥಲದಿಂದ ನಿಃಸ್ಥಲವನೆಯ್ದಿ ಏಕವಾದಲ್ಲಿ ನೀನೇ ಎನುತಿರ್ದೆ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೨

97–97 ಅಜೀವು ಅರುಹದಲ್ಲಿ (ಮೂ) 98 + ಕೂಡಿಹೆ (ಮೂ)

೨೫೩೨

ಕೂಟದ ಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ. ಭಾವ[ದ] ಕಲ್ಪಿತಂಗಳುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಶರಣಸ್ಥಲ, ಕೊಂಡಿಹೆ ಕೊಟ್ಟಿಹೆನೆಂಬನ್ನಕ್ಕ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲ, ಉಂಡಿಹೆ ಉಟ್ಟಿಹೆನೆಂಬನ್ನಕ್ಕ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ, ಅರಿದೆನು ಅರಿಯೆನು ಎಂಬನ್ನಕ್ಕ ಮಾಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ, ಗುರುವಿಂಗೆ ತನು, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮನ, ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಧನವ ಕೊಟ್ಟಿಹೆನೆಂಬನ್ನಕ್ಕ ಭಕ್ತಸ್ಥಲ, ಇವ ನಿಶ್ಚೈಸಿ ನಿಜವೇಕವೆಂದರಿದಲ್ಲಿ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲನಿರ್ಲೇಪ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.೩

೨೫೩೩

ಭಕ್ತಂಗೆ ಬೀಜರೂಪ, ಮಾಹೇಶ್ವರಂಗೆ ಅಂಕುರರೂಪ, ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಸಸಿರೂಪ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ ಫಲರೂಪ, ಶರಣಂಗೆ ಆ *ಕೆಯ್ಯ*ಕೊಯ್ವ ರೂಪ, ಐಕ್ಯಂಗೆ ಹುಲ್ಲು ಒಕ್ಕಿ ಮೆಟ್ಟಿಸಿ ತೂರುವಾಗ ಹೊಟ್ಟ ಕಳೆದು, ಬತ್ತ ನಿಂದು, ಹುಲ್ಲು ಹೊರೆಗಟ್ಟಿತ್ತು. ಒಕ್ಕಿದ ಮೇಟಿ ಕಿತ್ತಿತ್ತು. ಹುಲ್ಲು ಮೆದಿಗೆ ಹೋಯಿತ್ತು. +ಹೊಳ್ಳು+ ಗೂಡು ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ನಿಂದ ಬತ್ತ ಪುನರಪಿ ಬೀಜವಹುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೆಂಬ ಹಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು. ೪

೨೫೩೪

ಭಕ್ತನಾನಪ್ಪೆನಯ್ಯ; ಕರ್ತೃಭೃತ್ಯತ್ವವನರಿಯೆ. ಮಾಹೇಶ್ವರ ನಾನಪ್ಪೆನಯ್ಯ; ವ್ರತನಿಯಮಫಲವನರಿಯೆ. ಪ್ರಸಾದಿಯಾನಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ; ಅರ್ಪಿತ ಅನರ್ಪಿತವ ಮುನ್ನರಿಯೆ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾನಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ; ಅನುಭಾವವ ಗಮನವನರಿಯೆ. ಶರಣೆಯಾನಪ್ಪೆನಯ್ಯ; ಸತಿಪತಿ ಎಂಬ ಭಿನ್ನವನರಿಯೆ. ಐಕ್ಯಳಾನಪ್ಪೆನಯ್ಯ; ವೆರಸಿ ಭೇದವನರಿಯೆ. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ, ಷಟ್‌ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನಿಃಸ್ಥಲದ ವರ್ತನೆಯ ಪರಿ ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿಪ್ಪೆನಯ್ಯ ೫

೨೫೩೫

ಮತಿಜ್ಞಾನ ಶ್ರುತಿಜ್ಞಾನ ಖಂಡಜ್ಞಾನ ಕೇವಲಜ್ಞಾನ ಜ್ಯೋತಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾಜ್ಯೋತಿಜ್ಞಾನವೆಂದಿತ್ತು. ಜ್ಞಾನವಾರುತೆರನು: ಮತಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ಶ್ರುತಿಜ್ಞಾನವಹುದು. ಶ್ರುತಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ಖಂಡಜ್ಞಾನವಹುದು. ಖಂಡಜ್ಞಾನದಿಂದ ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನವಹುದು. ಕೇವಲಜ್ಞಾನದಿಂದ ಜ್ಯೋತಿಜ್ಞಾನವಹುದು. ಜ್ಯೋತಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮಹಾಜ್ಯೋತಿಜ್ಞಾನವಹುದು. ಮಹಾಜ್ಯೋತಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ನಿರಾಲಂಬವಪುದು. ಮತಿಜ್ಞಾನವೇ ಭಕ್ತ, ಶ್ರುತಿಜ್ಞಾನವೇ ಮಾಹೇಶ್ವರ, ಖಂಡಜ್ಞಾನವೇ ಪ್ರಸಾದಿ, ಕೇವಲಜ್ಞಾನವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ಜ್ಯೋತಿಜ್ಞಾನವೇ ಶರಣ, ಮಹಾಜ್ಯೋತಿಜ್ಞಾನವೇ ಐಕ್ಯ. ಈ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲದ ನೆಲೆಯ ಬಲ್ಲಾತನೇ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯನು. ೬

೨೫೩೬

ನೀರ ಕೂಡಿ ಕ್ಷೀರ ಬೆಂದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾ ನೀರ ರಸವರತು ಹೊತ್ತದೆ ಉಳಿದ ಉಳುಮೆಯಂತೆ, ಇಕ್ಷುವಿನ ಸಾರ ಅಪ್ಪುವಿನ ಕೂಟದಿಂದ ಪಕ್ವವಾಗಿ ಮೇಲೆ ಉಳಿದುದು ಸಕ್ಕರೆಯಾದಂತೆ, ಎಣ್ಣೆ ನೀರು ಕೂಡಿ ಬೆಂದು ಬಿನ್ನಾಣದಿ ಮೇಲೇರಿ ಆ ಉಭಯಕ್ಕೆ ಅನ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಬೆರೆದಂತೆ, ಇಂತೀ ಸ್ಥಲವನ್ನೈದಿ ನಿಃಸ್ಥಲವಾಗಬೇಕು; ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಸಂಪೂರ್ಣ. ೭

– ಕಾಯ (ಮೂ) +–+ ಹುಲ್ಲು (ಮೂ)

೨೫೩೭

ಸಕಲಗುಣಂಗಳನರಿದು ಸರ್ವಜೀವಕ್ಕೆ ದಯಾಪರವಾಗಿಪ್ಪುದು ಭಕ್ತಸ್ಥಲ, ಸಕಲದೇಹಭಾವಂಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರದಿಪ್ಪುದು ಗುರುಸ್ಥಲ. ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಲಯಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾದುದು ಲಿಂಗಸ್ಥಲ, ಆ ಮೂರು ಹೆರೆಹಿಂಗಿ ನಿಂದುದು ಜಂಗಮಸ್ಥಲ. ಈ ಚತುರ್ವಿಧವನೊಳಕೊಂಡುದು ಶರಣಸ್ಥಲ. ಐದುವನವಗ್ರಹಿಸಿ ನಿಂದುದು ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ. ಇಂತೀ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲವ ಭಕ್ತ ಮಹೇಶ ಪ್ರಸಾದಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಶರಣ ಐಕ್ಯನೆಂದು ನಿಂದುದು ಒಂದೇ ಸ್ಥಲ, ಮರೆದು ಅರಿದಲ್ಲಾಯಿತು. ಈಶಾನ್ಯಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವು ಷಡಂಗಲೇಪವಾಗಿ ಸ್ವಯಂಭುವಾಯಿತ್ತು. ೮

೨೫೩೮

ತನುವಿಡಿದು ನಡೆವ ತ್ರಿವಿಧ; ತ್ರಿವಿಧ ಸಂಪತ್ತುಗಳು; ಭಕ್ತ ಮಹೇಶ ಪ್ರಸಾದಿ. ಮನವಿಡಿದು ನಡೆವ ತ್ರಿವಿಧ; ತ್ರಿವಿಧ ಸಂಪತ್ತುಗಳು: ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಶರಣ ಐಕ್ಯ. ಈ ಉಭಯದನುಭವವಿಡಿದು 'ಸ್ಥಾವರಂ ಜಂಗಮಶ್ಚೈವ ದ್ವಿವಿಧಂ ಲಿಂಗಮುಚ್ಯತೇ' ಎಂಬ ಈ ಭೇದವ ಭೇದಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಹಿಂದಿಲ್ಲ ಮುಂದಿಲ್ಲ ಇಹಪರ ಒಂದೇ ಕರ್ಮ ನಾಸ್ತಿ, ಭವನಾಸ್ತಿ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗ ಸ್ವಾಯತವಾದಂಗೆ ಇದು ಸಹಜ.೯

೨೫೩೯

ಭೃತ್ಯರೂಪವೊಂದು ಭಕ್ತಸ್ಥಲ, ಕರ್ತೃರೂಪೊಂದು ವಸ್ತು. ಈ ಉಭಯ ಜಗದ ಹಾ[99]ಹೆ[99] ನಡೆಯಬೇಕಾದಲ್ಲಿ, ಮೂರು ಭಕ್ತಿಸ್ಥಲವಾಯಿತ್ತು. ಮೂರು ಕರ್ತೃಸ್ಥಲವಾಯಿತ್ತು. ಭಕ್ತ ಮಹೇಶ ಪ್ರಸಾದಿ ಈ ಮೂರು ಭಕ್ತಿಸ್ವರೂಪ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಶರಣ ಐಕ್ಯ ಈ ತ್ರಿವಿಧ ಕರ್ತೃಸ್ವರೂಪು. ಇಂತೀ ಉಭಯ ಭೇದದ ವಸ್ತು ಮರ್ತ್ಯಕೆ ಬಂದು ಮುಂದೆ ಆಶ್ರಯವ ಕಟ್ಟಿದ ಕಾರಣ ಭಕ್ತಿಗೆ ಬಸವಣ್ಣನಾಗಿ, ಆ ಭಕ್ತಿಯನೊಪ್ಪುಗೊಂಬುದಕ್ಕೆ ವಸ್ತು ಪ್ರಭುರೂಪಾಗಿ ಬಂದ ಕಾರಣ ಉಭಯಸ್ಥಲ ಗೋಚರಿಸದೆಂದು ಷಟ್‌ಸ್ಥಲವಾಯಿತ್ತು. ಆ ಸ್ಥಲದ ನಾಮರೂಪ ನಾನಾ ಸ್ಥಲದ ಒಡಲಾಯಿತ್ತು. ಪೂರ್ವಗತಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಲ, ಉತ್ತರಗತಿಯಾದಲ್ಲಿ ನಿಃಸ್ಥಲ, ಉಭಯ ನಾಮ ರೂಪ ಲೇಪವಾದಲ್ಲಿ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ನಿರ್ಲೇಪವಾದನು. ೧೦

೨೫೪೦

ಗುರುಸ್ಥಲ ಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಜಂಗಮಸ್ಥಲ ಭಕ್ತಸ್ಥಲ ಮಾಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲ ಶರಣಸ್ಥಲ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ ಇಂತೀ ನವಗುಣಸ್ಥಲಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಕಸ್ಥಲ ಮೂರು, ಅಸಾಧ್ಯ ಮೂರು. ಸಾಧಕರಿಂದ ಸಾಧ್ಯ. ಸಾಧ್ಯದಿಂದ ಅಸಾಧ್ಯ. ಅಸಾಧ್ಯದಿಂದ ಭೇದಕತ್ವ, ಇಂತೀ ದಶಗುಣ ಸಿದ್ಧಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತಾರು ಭೇದ, ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ತತ್ವ, ನೂರೊಂದುಸ್ಥಲ, ಒಂದು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಐಕ್ಯವಾಗಲಾಗಿ ಬೀಜದೊಳಗೆ ಫಲ ಪರ್ಣ ಅಂಕುರ ವಿಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಅಡಗಿದಂತೆ, ಈ ಗುಣ ಸರ್ವಸ್ಥಲ ಸಂಪೂರ್ಣನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯ, ಗೋಪತಿನಾಥ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಉಭಯವಳಿದ ನಿರ್ವಿಜ. ೧೧

99–99 ಗೆ (ಮೂ)

೨೫೪೧

ಆದಿ ಅನಾದಿ ಭಕ್ತಸ್ಥಲ, ನಾದಬಿಂದು ಮಾಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ. ಕಳೆ ಬೆಳಗು ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ, ಅರಿವು ನಿರ್ವಯಲು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲ, ಜ್ಞಾನ ಸುಜ್ಞಾನ ಶರಣಸ್ಥಲ, ಭಾವವಿಲ್ಲದ ಬಯಲು, ಬಯಲಿಲ್ಲದ ಭಾವ ಅಗಮ್ಯದೈಕ್ಯಸ್ಥಲ, ಇಂತೀ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲದ ಕೊರಡ ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಂದಂಗೆ ಹೆಸರಿಲ್ಲ ಕುರುಹಿಲ್ಲ, ತನಗೆ ತಾನಿಲ್ಲ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೨

ನಿಃಸ್ಥಲತ್ವದ ಸ್ಥಿತಿಯು

೨೫೪೨

ಭಕ್ತಂಗೆ ಸ್ಪರ್ಶನ ವಿಷಯವಳಿದು, ಮಾಹೇಶ್ವರಂಗೆ ಅಪ್ಪುವಿನ ವಿಷಯವಳಿದು, ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ರುಚಿ ವಿಷಯವಳಿದು, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ ಉಭಯಭೇದ ವಿಷಯವಳಿದು, ಐಕ್ಯಂಗೆ ಇಂತೀ [100]ಐ[100]ದರ ಭೇದದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಣ ಮುಟ್ಟು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಲೆದೋರದೆ, ಮುಂದಣ ಹಿಂದಣ ಸಂದೇಹದ ವಿಷಯ ನಿಂದು, ಕರ್ಪುರವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಉರಿಯ ಭೇದ, ಉರಿಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಕರ್ಪುರದಂಗ, ಉಭಯ ನಿರಿಯಾಣವಾದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ, ನಾಮನಿರ್ಲೇಪ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಭೋಗಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ. ೧

೨೫೪೩

ಹೊಸ ಮದುವೆ [1]ಹಸೆ ಉಡು[1]ಗದಮುನ್ನ, ಹೂಸಿದ ಅರಿಸಿನ ಬಿಸಿಲಿಂಗೆ ಹರಿಯದ ಮುನ್ನ, ತನುಸಂಚಲವಡಗಿ ಮನವು ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವ ಪಡೆದು, ಹುಸಿ ಇಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಭಕ್ತನೆಂಬೆ. ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಮಾಹೇಶ್ವರನೆಂಬೆ, ತನುವಿಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಪ್ರಸಾದಿ ಎಂಬೆ, ಜೀವವಿಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಎಂಬೆ. ಆಶೆ ಇಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಶರಣನೆಂಬೆ. ಐದರ ಸಂಪರ್ಕವಿಯೋಗವಾದಡೆ ಐಕ್ಯನೆಂಬೆ. ಐಕ್ಯದ ಸಂತೋಷ ಹಿಂಗಿದಡೆ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯನೆಂಬೆ. ಇಂತಾಗಬೇಕೆಂಬ ಈ ಮನದ ದೇಹವನರಿದಡೆ ಅರಿಯದು. ತರಿದಡರಿಯದು, ಬೈದಡರಿಯದು, ಹೊಯ್ದಡರಿಯದು, ನಿಂದಿಸಿದಡರಿಯದು, ಸ್ತುತಿಸಿದಡರಿಯದು; ಸುಖವನರಿಯದು, ದುಃಖವನರಿಯದು, ಈ ಚತುರ್ವಿಧದ ತಾಗು ನಿರೋಧವನರಿಯದಿರ್ದಡೆ ಆತನೇ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನೆಂಬೆ. ೨

೨೫೪೪

ಭಕ್ತನಾದರೆ ಭಕ್ತಿಸ್ಥಲವನರಿತು ಅರಿಯದಂತಿರಬೇಕು. ಮಾಹೇಶ್ವರನಾದರೆ ನಿಷ್ಠೆಯ ಕುಳವನರಿತು ಅರಿಯದಂತಿರಬೇಕು. ಪ್ರಸಾದಿಯಾದರೆ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲವನರಿತು ಅರಿಯದಂತಿರಬೇಕು. ಶರಣನಾದರೆ ಸತಿಪತಿ ಎಂದರಿತು ಅರಿಯದಂತಿರಬೇಕು. ಐಕ್ಯನಾದರೆ ತಾನು ತಾನಾಗಿ ಅಗಲದಂತಿರಬೇಕು. ಇಂತೀ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲದ ನಿರ್ಣಯವ ನಿಶ್ಚಯಿಸದೆ ಆನು ಬಲ್ಲೆನೆಂಬ ಲಜ್ಜೆಗೆಟ್ಟ ಲಾಂಛನಧಾರಿಯನೇನೆಂಬೆ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ. ೩

100–100 ಅ (ಮೂ) 1–1 ಮಡ (ಮೂ)

೨೫೪೫

ಅಂಗ ಭವಿ ಭಕ್ತಂಗೆ, ಮನ ಭವಿ ಮಾಹೇಶ್ವರಂಗೆ, ರುಚಿ ಭವಿ ಪ್ರಸಾದಿಗೆ, ಕುರುಹು ಭವಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ, ತ್ರಿವಿಧನಾಮ ಭವಿ ಶರಣಂಗೆ, ಕೂಟಸ್ಥ ಭವಿ ಐಕ್ಯಂಗೆ, ಇಂತೀ ಸ್ಥಲಂಗಳ ಕುರುಹ ಕುರುಹಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡು, ಅರುಹ ಅರುಹಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು, ಐಕ್ಯ ಐಕ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ ಅದು ಕಲ್ಲಿನೊಳಗಣ ಬೆಳಗು. ಮುಕ್ತಿಯೊಳಗಣ ಅಪ್ಪು, ಕರ್ಪುರದೊಳಗಣ ಉರಿಯಂತೆ ದೃಷ್ಟಾದೃಷ್ಟ ನಿಪ್ಪತ್ತಿಯಾಗಬೇಕು ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೪

೨೫೪೬

ಬೀಜ ವೃಕ್ಷವ ನುಂಗಿತ್ತೊ, ವೃಕ್ಷ ಬೀಜವ ನುಂಗಿತ್ತೊ ಎಂದರಿದಾಗಲೇ ಭಕ್ತಸ್ಥಲ. ಮುತ್ತು ಜಲವ ನುಂಗಿತ್ತೊ, ಜಲವು ಮುತ್ತ ನುಂಗಿತ್ತೊ ಎಂಬುದನರಿದಾಗಳೇ ಮಾಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ. ಪ್ರಭೆಯು ಪಾಷಾಣವ ನುಂಗಿತ್ತೊ, ಪಾಷಾಣವು ಪ್ರಭೆಯ ನುಂಗಿತ್ತೊ ಎಂಬುದನರಿದಾಗಳೇ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ. ವಹ್ನಿಯು ಕಾಷ್ಠವ ನುಂಗಿತ್ತೊ, ಕಾಷ್ಠವು ವಹ್ನಿಯ ನುಂಗಿತ್ತೊ ಎಂಬುದನರಿದಾಗಳೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲ. ಸಾರ ಬಲಿದು ಶರಧಿಯ ಕೂಡಿದಾಗಳೇ ಶರಣಸ್ಥಲ. ವಾರಿ ಬಲಿದು ವಾರಿಧಿಯ ಕೂಡಿದಾಗಳೇ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ. ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಬ್ರಹ್ಮಿಗಳೆಂತಾದಿರಣ್ಣಾ? ಕರೆಯದ ಪಶುವಿಂಗೆ ತೃಣವನಿರಿಸುವನಂತೆ, ಗೆಲ್ಲ ಸೋಲಕ್ಕೆ ಹೋರುವನಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲತನವನರಸುವನಂತೆ *ಬ*ಲಿದ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಕಳಲೆಯನರಸುವನಂತೆ, ಬರುಮಾತಿಂಗೆ ಎಡೆಯಾದುದುಂಟೆ? ಬಯಲು ಕೊಂಡ ಘನಕ್ಕೆ ಅವಧಿಯ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಉರಿ ಕೊಂಡ ಕರ್ಪುರಕ್ಕೆ ರೂಪಿಗೆಡೆ ಇಲ್ಲ. ಬಯಲು ಬಡಿದವಂಗೆ ಕೈಗೆ ಮೆತ್ತಗಿಲ್ಲ. ಮನವು ಮಹದಲ್ಲಿ ನಿಂದವಂಗೆ ಆರನೆಣಿಸಲಿಲ್ಲ, ಮೂರ ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ, ಮೀರಿ ತೋರಿದ ಘನವದು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ನಿರ್ಲೇ ನಿಷ್ಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೫

೨೫೪೭

ಭಕ್ತಿಸ್ಥಲ ಬ್ರಹ್ಮನಾಶನ, ಮಾಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ ವಿಷ್ಣುನಾಶನ, ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ ರುದ್ರನಾಶನ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲ ಈಶ್ವರನಾಶನ, ಶರಣಸ್ಥಲ ಸದಾಶಿವನಾಶನ, ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ ಪರವಸ್ತುನಾಶನ, ಇಂತೀ ಸ್ಥಲಂಗಳ ಆರೋಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವವನಾರಾಧಿಸಿ ಉತ್ತರವ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಮೇಲಣ ನಿಶ್ಚಯಪದ ನಿಜವೆಂದು ನಿಶ್ಚೈಸಿದಲ್ಲಿ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಸ್ಥಲ ನಿಃಸ್ಥಲವಾಯಿತ್ತು. ೬

೨೫೪೮

ಭಕ್ತನಾದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಒಡಲೊಡೆಯಬೇಕು. ಮಾಹೇಶ್ವರನಾದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಚೇತನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕದಿರಬೇಕು. ಪ್ರಸಾದಿಯಾದಲ್ಲಿ ರುದ್ರನ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಹೊದ್ದದಿರಬೇಕು. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನ ಗೊತ್ತು ಮುಟ್ಟದಿರಬೇಕು. ಶರಣನಾದಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವ[2]ಮೂರ್ತಿಯ ತಪ್ಪಲ ತಪ್ಪಿರಬೇಕು. ಐಕ್ಯನಾದಲ್ಲಿ ಪರಶಿವನೆಂಬ ಪ್ರಮಾಣು ನಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು. ಇಂತೀ ಸ್ಥಲಂಗಳ ನೆಮ್ಮಿ ಉಭಯ ನಷ್ಟವಾದುದೇ ಅತ್ತಲೇ ತಾ ನಷ್ಟ ನಿಃಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೭

– ಒ (ಮೂ) 2 + ನ (ಮೂ)

ತನುಮನಪ್ರಾಣಭಾವಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ

೨೫೪೯

ತನು ನಿಮ್ಮನಪ್ಪಿ ಮಹಾಲಿಂಗವಾದ ಬಳಿಕ ತನುವೆಂಬುದು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯದೊ? ಮನ ನಿಮ್ಮನಪ್ಪಿ ಘನಮನವಾದ ಬಳಿಕ ಮನವೆಂಬುದು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯದೊ? ಪ್ರಾಣ ನಿಮ್ಮನಪ್ಪಿ ಪ್ರಾಣಪದದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಬಳಿಕ ಪ್ರಾಣವೆಂಬುದು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯದೊ? ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಲೇಪವಾಗಿ ಮನದೋರದಿರುವ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನೆ ಬಲ್ಲ. ೧

೨೫೫೦

ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸಿಹೆನೆಂದಡೆ ತನುವಿಲ್ಲವಯ್ಯ ಎನಗೆ, ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ ಎನ್ನ ತನುವೇ ನೀವೆಯಾದಿರಾಗಿ, ನಿಮ್ಮ ನೆನೆ[3]ದಿಹೆ[3]ನೆಂದರೆ ಅರುಹಿಲ್ಲವಯ್ಯ ಎನಗೆ, ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ ಆ ಅರುಹೇ ನೀವೆ[4]ಯಾ[4]ದಿರಾಗಿ, ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ, ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ನಾನು ಉರಿಗೊಂಡ ಕರ್ಪೂರದಂತಿರ್ದೆನಯ್ಯ. ೨

೨೫೫೧

ತನು ತನ್ನ ಕಾಣದು, ಮನವು ತನ್ನ ಕಾಣದು, ಇದೇನಯ್ಯ! ತನುವು ಕೆಟ್ಟು ಮನವು ಕೆಟ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಯಿತ್ತಿದೇನಯ್ಯ! ಹಿಂದು ಮುಂದುಗಾಣದು, ಮುಂದು ಹಿಂದುಗಾಣದು, ಜೀವಪಿತ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ಮಾಡಿ ಕೆಟ್ಟು ನಿಂದವು. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲವಾಗಿ. ೩

೨೫೫೨

ತನು ಸೋಂಕಿ ತನು ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತು, ಮನ ಸೋಂಕಿ ಮನ ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತು, ಭಾವ ಸೋಂಕಿ ಭಾವ ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತು. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಲಿಂಗ ಸೋಂಕಿ ಶರಣನ ಸಂದು ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತು. ೪

೨೫೫೩

ಕಾಯವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ, ಜೀವವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ, ಮಾಯೆಯಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ, ಮರಹಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ, ಅರುಹಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ, ಒಳಗಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ, ಹೊರಗಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ, ತಾನಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ, ಇದಿರಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ. ತಾನಿ[5]ದಿ[5]ರೆಂಬುದೇನೂ ಇಲ್ಲದ ಪರಮನಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಬೇರಿಲ್ಲದ ಪರಮ ಭಕ್ತನಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೫

3–3 ಹಿದೆ (ಮೂ) 4–4 ಯ (ಮೂ) 5–5 ದಾ (ಮೂ)

೨೫೫೪

ಭಾವ ಭಾವಿಸಬಲ್ಲುದೆ? ಭಾವ ಭಾವಿಸಲರಿಯದು. ಅದೇನು ಕಾರಣ? ಭಾವದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸುವ ಭಾವಿಕ ತಾನಾಗಿ, ನೇತ್ರ ನೋಡಬಹುದೆ? ನೇತ್ರ ನೋಡಲರಿಯದು. ಅದೇನು ಕಾರಣ? ನೇತ್ರದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂದು ನೋಡುವಾತ ತಾನಾಗಿ. ಶ್ರೋತ್ರ ಕೇಳಬಲ್ಲುದೆ? ಶ್ರೋತ್ರ ಕೇಳಲರಿಯದು. ಅದೇನು ಕಾರಣ? ಶ್ರೋತ್ರದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಕೇಳುವಾತ ತಾನಾಗಿ. ನಾಸಿಕ ಪರಿಮಳವ ವಾಸಿಸಬಲ್ಲುದೆ? ವಾಸಿಸಲರಿಯದು. ಅದೇನು ಕಾರಣ? ನಾಸಿಕದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂದು ವಾಸಿಸುವಾತ ತಾನಾಗಿ. ಜಿಹ್ವೆ ರುಚಿಸಬಲ್ಲುದೆ? ಜಿಹ್ವೆ ರುಚಿಸಲರಿಯದು. ಅದೇನು ಕಾರಣ? ಜಿಹ್ವೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂದು ರುಚಿಯ ನಿಶ್ಚೈಸುವಾತ ತಾನಾಗಿ, ಜಂತ್ರಗಳಾಡಬಲ್ಲವೆ? ಜಂತ್ರಗಳಾಡಲರಿಯವು. ಅದೇನು ಕಾರಣ? ಜಂತ್ರಗಳನಾಡಿಸುವ ಯಂತ್ರವಾಹಕ ತಾನಾಗಿ, ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿ. ೬

೨೫೫೫

ಆಕಾಶದಿಂದಲಾಯಿತ್ತು ನಿರಾಕಾರ. ಆ ನಿರಾಕಾರ ಚಿದಾಕಾಶದ ಮೇಲೆ ನಿಂದಿತ್ತು. ಆ ನಿರಾಕಾರದಿಂದಲಾಯಿತ್ತು ಭಾವ. ಆ ಭಾವ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ನಿಂದಿತ್ತು. ಆ ಭಾವದಿಂದಲಾಯಿತ್ತು. ಮನ ಆ ಮನ ಸೂಕ್ಷ್ಮದ ಮೇಲೆ ನಿಂದಿತ್ತು. ಆ ಮನದಿಂದಲಾಯಿತ್ತು ತನು. ಆ ತನು ಸ್ಥೂಲದ ಮೇಲೆ ನಿಂದಿತ್ತು. ಆ ತನು ಮನವ ಕೂಡಿದಲ್ಲಿಯೇ ತನು ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತು. ಮನ ಭಾವವ ಕೂಡಿದಲ್ಲಿಯೇ ಮನ ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತು. ಭಾವ ನಿರಾಕಾರವ ಕೂಡಿದಲ್ಲಿಯೇ ಭಾವ ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತು. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ನಷ್ಟವಾದಲ್ಲಿಯೇ ಶರಣನ ಹುಟ್ಟು ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತಯ್ಯ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ. ೭

೨೫೫೬

ಅಂಗ ಲಿಂಗವ ವೇಧಿಸಿ, ಅಂಗಲಿಂಗದೊಳಗಾಯಿತ್ತು. ಮನ ಲಿಂಗವ ವೇಧಿಸಿ, ಮನ ಲಿಂಗದೊಳಗಾಯಿತ್ತು. ಭಾವ ಲಿಂಗವ ವೇಧಿಸಿ, ಭಾವ ಲಿಂಗದೊಳಗಾಯಿತ್ತು. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ನಿನ್ನ ಒಲುಮೆಯ ಸಂಗದಲ್ಲಿರ್ದು ಸ್ವಯಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ೮

೨೫೫೭

ಕಾಯಗುಣ ಕೆಟ್ಟ ಮತ್ತೆ ಅರ್ಚನೆ ಹಿಂಗಿತ್ತು. ಪ್ರಾಣಗುಣ ಕೆಟ್ಟ ಮತ್ತೆ ಅರ್ಪಿತ ಹಿಂಗಿತ್ತು. ಭಾವಗುಣ ಕೆ[6]ಟ್ಟ[6] ಮತ್ತೆ [ಉಭಯ] ಜಂಜಡ ಹಿಂಗಿತ್ತು. ಇದು ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರನ ಶರಣರು ಲಿಂಗಭೋಗೋಪಭೋಗವೆಂಬ ಖಂಡಿತ ಬುದ್ಧಿಯ ಮೀರಿ ಅಖಂಡಾದ್ವೈತಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಲೀಯವಾದರು. ೯

6–6 ಟ್ಟು (ಮೂ)

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ನಿವೃತ್ತಿ

೨೫೫೮

ತನ್ನ ತಾನರಿದಡೆ ತನ್ನರಿವೆ ಗುರು, ತಾನೇ ಲಿಂಗ, ತನ್ನ ನಿಷ್ಠೆಯೇ ಜಂಗಮ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವು ಒಂದಾದಡೆ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನೆ. ೧

೨೫೫೯

ಕ್ರಿಯೆಯರಿದವಂಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ. ಆಚಾರವನರಿದವಂಗೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ. ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಲಯವನರಿದವಂಗೆ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ. ಪರಬ್ರಹ್ಮವನರಿದವಂಗೆ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯವಿಲ್ಲ. ತನ್ನನರಿದವಂಗೆ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಕಾಂಬುವದೊಂದೂ ಇಲ್ಲವೆಂದನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ. ೨

೨೫೬೦

ಉಪದೇಶ ನಷ್ಟವಾದಡೆ ಗುರುವೆಂಬೆ, ಭಾವ ನಷ್ಟವಾದಡೆ ಲಿಂಗವೆಂಬೆ, ಗಮನ ನಷ್ಟವಾದಡೆ ಜಂಗಮವೆಂಬೆ, ಮನ ನಷ್ಟವಾದಡೆ ಭಕ್ತನೆಂಬೆ, ಅರ್ಪಿತ ನಷ್ಟವಾದಡೆ ಪ್ರಸಾದಿ ಎಂಬೆ, ಆಚಾರ ನಷ್ಟವಾದಡೆ ಐಕ್ಯನೆಂಬೆ. ಇಂತೀ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲದ ನಿಂದ ನಿಲವಿನ ಪರಿಭಾವಪದವ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಬಲ್ಲ. ೩

೨೫೬೧

ನೆನೆ ನೆನೆ ಎಂದಡೆ ಏನ ನೆನೆವೆನಯ್ಯ. ಎನ್ನ ಕಾಯವೇ ಕೈಲಾಸವಾಯಿತ್ತು; ಎನ್ನ ಮನವೇ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು; ಎನ್ನ ತನುವೇ ಸೆಜ್ಜೆಯಾಯಿತ್ತು. ನೆನೆವಡೆ ದೇವನುಂಟೆ? ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಲೀಯವಾಯಿತ್ತು. ೪

೨೫೬೨

ಕುರುಹಿಲ್ಲ ಕುರುಹಿಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಂದೆಂಬಡೆ, ತೆರಹಿಲ್ಲ ತೆರಹಿಲ್ಲ ಜಂಗಮವೆಂದೆಂಬಡೆ, ಇದೇ ನೋಡಾ ಶಿವಾಚಾರ; ಇದೇ ನೋಡಾ ಶಿವದೊಡಕು. 'ಆತ್ಮಾನಾಂ ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ವಭಾವ' ಎಂದುದಾಗಿ, ಮುಟ್ಟಬಾರದ ಠಾವ ಮರೆಗೊಂಡಿರ್ಪ ಮಮಕರ್ತೃ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೫

೨೫೬೩

ಅರಿವನರಿದಿಹೆನೆಂಬುದು ಮರವೆ, ಮರವ ಮರೆದಿಹೆನೆಂಬುದು ಮರವೆ. ಸಾಕಾರದ ನಿಷ್ಠೆ, ನಿರಾಕಾರದ ದೃಷ್ಟವೆಂಬುದು ಭಾವದ ಬಳಲಿಕೆ, ಗುರುವೆಂಬುದು ಶಿಷ್ಯ[7]ನೆ[7]ಂಬಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಯಿತ್ತು. ಶಿಷ್ಯನೆಂಬುದು ಗುರುವೆಂಬಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಯಿತ್ತು. ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ನಿಜೈಕ್ಯನಾದಿಹೆನೆಂಬರೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿತ್ತು, ಸಹಜ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಗುರುವಲ್ಲದೆ ಅಸಹಜಕ್ಕೆ ಗುರು ಉಂಟೆ? ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪರವೆಂಬಲ್ಲಿ ಗುರು ಉಂಟಲ್ಲದೆ ಸ್ವಯವೆಂಬಲ್ಲಿ ನುಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ೬

7–7 ವೆ (ಮೂ)

[illegible]

೨೫೭೪

ಭಿತ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಚಿತ್ರದಂತೆ, ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರಮಥನಾಗಿ ಎಂದಿಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ! ಸತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಶರಣನಾಗಿ ಎಂದಿಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ ! ಗೆರೆ ಇಲ್ಲದ ಕೋಲಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ದರೆಯನಿಕ್ಕಿದ ಭಂಡಾರದ ಹರದನಂತೆ ಇದ್ದೆನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೦

೨೫೭೫

ಸುಳಿದು ಸುತ್ತುವ ಮನದ ವ್ಯವಹರಣೆಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಅರಿಯೆನರಿಯೆ. ನೆರೆ ಶಿವಪಥವ ನಾನರಿಯೆ. ಗುಹೇಶ್ವರನ ನಿಜವನರಿದ ಬಳಿಕ ಲೋಕದ ಗತಿಯನರಿಯೆನರಿಯೆ. ೧೧

೨೫೭೬

ಶಿವಶಿವಾ, ಮೂರ್ತಿಗೆ ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ಉಂಟೆಂಬಿರೆ? ಸತ್ಯಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಗಣತ್ವಲ್ಲ ಕೇಳಿರೇ. ಸತ್ಯಶುದ್ಧಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಉಪಚಾರವುಂಟು. ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ಗುರುವಿಗೆ ಧ್ಯಾನ ಮೌನ ಅನುಷ್ಠಾನ ಉಂಟು. ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಉಪದೇಶಕ್ಕೆ ಜಪತಪ ಸಂಧ್ಯಾ ಸಮಾಧಿ ಹೋಮ ನೇಮ ನಿತ್ಯ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಉಂಟು. ಇಂತಪ್ಪ ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ಗುರುವಿಂಗೆ ಶರಣೆನ್ನೆ. ಇಂತಪ್ಪ ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶರಣೆನ್ನೆ. ಇಂತಪ್ಪ ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಕೈಯಾನೆ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಕ್ಕಳು. ಎನಗೆ ಸತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಅಸತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಆವ ಸಹಜವೂ ಇಲ್ಲದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ೧೨

೨೫೭೭

ಘನಕ್ಕೆ ಘನವಾದ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಮನವಡಗಿದ ಮಹಾಮಹಿಮಂಗೆ ಮರಳಿ ನೆನೆಯಬೇಕೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ನೆನೆದು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಕಾಣಬೇಕೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಕಂಡು ಕೂಡಲಬೇಕೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ, ನಿಮ್ಮನೊಡಗೂಡಿದ ಶರಣಂಗೆ ಏನೆಂದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ೧೩

೨೫೭೮

ಲಿಂಗವೆನ್ನೆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವೆನ್ನೆ. ಸಂಗವೆನ್ನೆ ನಿಸ್ಸಂಗವೆನ್ನೆ. ಆಯಿತ್ತೆನ್ನೆ ಆಗದೆಂದೆನ್ನೆ. ನೀನೆನ್ನೆ ನಾನೆನ್ನೆ, ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಘನಲಿಂಗೈಕ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ ಮತ್ತೇನೂ ಎನಲೊಲ್ಲದೆ ಇದ್ದೆನು. ೧೪

೨೫೭೯

ಉಟ್ಟುದ [13]ತೊ[13]ರದವಂಗೆ ಊರೇನು ಕಾಡೇನು? ನಷ್ಟಸಂತಾನಕ್ಕೆ ಕುಲವೇನು ಛಲವೇನು? ಹುಟ್ಟುಗೆಟ್ಟಾತಂಗೆ ಪುಣ್ಯವೇನು ಪಾಪವೇನು? ಅದು ಕೆಟ್ಟುದು, ಕೆಟ್ಟುದು, ತನ್ನ ತಾನರಿಯದೆ ಬಟ್ಟಬಯಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಅಜಗಣ್ಣತಂದೆ. ೧೫

13–13 ತೋ (ಮೂ)

೨೫೮೦

ಆಚಾರ ಅನಾಚಾರ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲ. ಸೀಮೆ ನಿಸ್ಸೀಮೆ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲ, ಗ[14]ಮ[14]ನ ನಿರ್ಗಮನವೆಂಬುದು ಇಲ್ಲವಯ್ಯ. ಕರ್ಮ ಧರ್ಮ ಸುಖದುಃಖ ಪುಣ್ಯ ಪಾಪ ಭಯ ಮೋಹ ಇಹಪರವೆಂಬ ಉಭಯ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲವಯ್ಯ, ಏನೂ ಇಲ್ಲದ ಪರಮನಿರ್ವಾಣ ನಿರ್ವಯವೇ ಶರಣಲಿಂಗ ಸಮರಸವಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ. ೧೬

೨೫೮೧

ಖಂಡಿತವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲವೂ ನಾಸಿಕವಾಯಿತ್ತು. ತಾನಲ್ಲದನ್ಯವಾಸನೆ ಇಲ್ಲವಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಹತ್ತಪ್ಪ ಪೃಥ್ವಿಯಡಗಿತ್ತು. ಖಂಡಿತವಿಲ್ಲಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲವೂ ಜಿಹ್ವೆಯಾಯಿತ್ತು. ತಾನಲ್ಲದನ್ಯರುಚಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಹತ್ತಪ್ಪ ಅಪ್ಪುವಡಗಿತ್ತು. ಖಂಡಿತವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲವೂ ನೇತ್ರವಾಯಿತ್ತು. ತಾನಲ್ಲದನ್ಯ ರೂಹಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಹತ್ತಪ್ಪ ಅಗ್ನಿಯಡಗಿತ್ತು. ಖಂಡಿತವಿಲ್ಲಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲ ತ್ವಕ್ಕಾಯಿತ್ತು. ತಾನಲ್ಲದನ್ಯ ಸೋಂಕಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಹತ್ತಪ್ಪ ವಾಯು ಅಡಗಿತ್ತು. ಖಂಡಿತವಿಲ್ಲಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲವೂ ಶ್ರೋತ್ರವಾಯಿತ್ತು. ತಾನಲ್ಲದನ್ಯ ಶಬ್ದವಿಲ್ಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಹತ್ತಪ್ಪ ಆಕಾಶವಡಗಿತ್ತು. ಇಂತು ಪಂಚಭೌತಿಕಂಗಳಡಗಿದರೆ, ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮಮಯವಾಯಿತ್ತು. ಅದರೊಳಗೆ ಜಗತ್ತಡಗಿದ ಭೇದ ಅದೇ ಪಂಚವರ್ಣಾತೀತವಾಗಿ, ಮಹತ್ತು ಮಹತ್ತನೊಳಕೊಂಡ ಆ ಶರಣನ ಭೇದವನೇನೆಂದುಪಮಿಸುವೆನಯ್ಯಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೧೭

೨೫೮೨

ಜ್ಞಾತೃವೇ ಅರುಹಿಸುವುದು. ಜ್ಞಾನವೇ ಅರಿವುದು. ಜ್ಞೇಯವೇ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದು. ಈ ಜ್ಞಾತೃ ಜ್ಞಾನ ಜ್ಞೇಯವೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಸಾಧನದಿಂದ ಲಿಂಗವನರಿಸಿ, ಲಿಂಗವನರಿದು, ಲಿಂಗವ ಬೆರೆದು, ಲಿಂಗವಾದ ಮತ್ತೆ, ಜ್ಞಾತೃ ಜ್ಞಾನ ಜ್ಞೇಯವೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧಭ್ರಾಂತಿಸೂತಕವಡಗಿ ನಿಜವಾಯಿತ್ತು ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.೧೮

೨೫೮೩

ಸಮರಸದೊಳಗಣ ಸ್ನೇಹ ಮತ್ಸ್ಯ ಕೂರ್ಮ ವಿಹಂಗದಂತೆ; ಸ್ನೇಹದ ನೋಟದಲ್ಲಿಯೇ ತೃಪ್ತಿ, ಸ್ನೇಹದ ನೆನಹಿನಲ್ಲಿಯೇ ತೃಪ್ತಿ, ಸ್ನೇಹದ ಸ್ಪರ್ಶನದಲ್ಲಿಯೇ ತೃಪ್ತಿ. ಈ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು. ವಾರಿಕ[15]ಲ್ಲ[15] ಪುತ್ಥಳಿಯು ಅಪ್ಪುವನೊಡಗೂಡಿದಂತಾಯಿತ್ತು. ೧೯

೨೫೮೪

ಸತ್ಯವೆನ್ನದೆ ಸಹಜವೆನ್ನದೆ ಅಖಂಡಿತವೆನ್ನದೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವೆನ್ನದೆ ಶೂನ್ಯವೆಂದೆನ್ನದೆ ನಿಶ್ಶೂನ್ಯವೆಂದೆನ್ನದೆ, ಏನೂ ಏನೂ ಎನ್ನದೆ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗನೆಂಬ ನುಡಿಗೆಡೆ ಇಲ್ಲದುದ ನಾ[ನೇ]ನೆಂಬೆ. ೨೦

14–14 ಗ (ಮೂ) 15–15 ಲ್ಲು (ಮೂ)

೨೫೯೬

ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸುವನಲ್ಲ, ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಯಸುವನಲ್ಲ, ಎರಡುವನತಿಗಳೆದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಸಹಜ ನೋಡಾ, ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗವಿಲ್ಲ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣಂಗೆ. ೫

೨೫೯೭

ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವರತು, ಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಅಂಗವರತು, ಭಾವ ತುಂಬಿ, ಪರಿಣಾಮವರತು, ನಾಮವಿಲ್ಲದೆ ದೇವರಿಗೆ ನೇಮವೆಲ್ಲಿಯದೋ ಗುಹೇಶ್ವರ? ೬

೨೫೯೮

ಸ್ವಯಲಿಂಗದನುಭಾವ ತನಗೆ ದೊರೆಕೊಂಡ ಬಳಿಕ, ದೇವಲೋಕವೆಂಬುದೇನೊ, ಮರ್ತ್ಯಲೋಕವೆಂಬುದೇನೊ? ಆವುದರಲ್ಲಿ ಭೇದವೇನಯ್ಯಾ? ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ಸರ್ವವೂ ನೀವಾದ ಬಳಿಕ ಆಲಸ್ಯ ಉಂಟೆ? ೭

೨೫೯೯

ಭೂ ತೋಯ ಪಾವಕ ಸಮೀಕರಣ ಅಂಬರಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಆದಿಯಾಧಾರ[ದ] ಪರಮಾತ್ಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ! ಆದಿಮಧ್ಯಾವಸಾನವನರಿಯದಗಮ್ಯ! ವೇದಾದಿ ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಮಾಣರು ಅದ[22]ನಂತಿಂ[22]ತೆಂದುಪಮಿಸಲಿಲ್ಲ, ಮ[23]ಹ[23]ಂತ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೮

೨೬೦೦

ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟುವನಲ್ಲ, ಸಂದೇಹ ಸೂತಕಿಯಲ್ಲ, ಆಕಾರ ನಿರಾಕಾರನಲ್ಲ ನೋಡಯ್ಯ. ಕಾಯವಂಚಕನಲ್ಲ, ಜೀವವಂಚಕನಲ್ಲ ನಿರಂತರ ಸಹಜ ನೋಡಯ್ಯ. ಶಂಕೆಯಿಲ್ಲದ ಮಹಾಮಹಿಮ ನೋಡಯ್ಯ. ಕೂಡಲಸಂಗನಶರಣರು ಉಪಮಾತೀತರು ನೋಡಯ್ಯ. ೯

೨೬೦೧

ಶ್ವೇತ ಪೀತ ಹರಿತ ಕಪೋತ ಮಾಂಜಿಷ್ಟ ಕೃಷ್ಣವೆಂಬ ಷಡುವರ್ಣವೆಂದೆನ್ನ; ಉಂಡು ಉಪವಾಸಿ ಎಂದೆನ್ನ; ಬಳಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಎಂದೆನ್ನ; ಲಿಂಗ[24]ವಿ[24]ಂತುಂಟೆನ್ನ; ಲಿಂಗೈಕ್ಯವ ನುಡಿಯ; ಅಭಂಗನ ನಿಲವ ಭಂಗಿತರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು, ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೧೦

೨೬೦೨

ನೋಟವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಕೂಟ ಉಂಟು. ಭಾವವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಭ್ರಮೆಯುಂಟು. ನೋಟಗೆಟ್ಟು ಭಾವನಷ್ಟವಾಗಿ ಮನ ಲೀಯವಾದ ಬಳಿಕ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಒಳಗು ನೋಡ ಹೊರಗು ನೋ[25]ಡ.[25] ೧೧

22-22 ನಿಂ (ಮೂ) 23-23 ಹಾ (ಮೂ) 24-24 ದೆ (ಮೂ) 25-25 ಡಾ (ಮೂ)

೨೬೦೩

ಬಿಂದುವ ಹರಿದು, ನಾದವನತಿಗಳೆದು, ಕಳೆಯ ಬೆಳಗ ಸಾಧಿಸಿ, ಅಸಾಧ್ಯ ಸಾಧಕನಾದೆಯಲ್ಲ ಬಸವಣ್ಣ, ಕಾಯವ ಹೊದ್ದದೆ, ಮಾಯವ ಸೋಂಕದೆ ನಿರಾಳದಲ್ಲಿ ನಿಂದೆಯಲ್ಲ ಬಸವಣ್ಣ, ನೀನೆನ್ನ[26] ನವಗ್ರಹಿಸಿ ನಾನಿನ್ನನವಗ್ರಹಿಸಿ ಸಂದು ಭೇದವಿಲ್ಲದಿಪ್ಪಲ್ಲಿ ಹೊಗಳಲಿಂಬುಂಟೆ ಬಸವಣ್ಣ? ಕಲಿದೇವರದೇವನು ಕಾಯಗೊಂಡಿಪ್ಪುದ ನಿನ್ನಿಂದ ಕಂಡೆನು ಕಾಣಾ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ. ೧೨

೨೬೦೪

ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಡಲ್ಲಿ ನೀನೇ ದೇವಾ. ಎಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ನೀನೇ ದೇವಾ. ಎಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿದಲ್ಲಿ ನೀನೇ ದೇವಾ. ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮಹಾಪ್ರಭೆಯೇ ಮುಸುಕಿತಾಗಿ ಅಖಂಡೇಶ, ನಾನು ನೀನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ತೆರಹಿಲ್ಲ ದೇವಾ. ೧೩

೨೬೦೫

ಉಪಾಧಿಕ ಮನವು, ಉಪಾಧಿರಹಿತ ಮನವು, ನಿಂದಲ್ಲಿ[ಯೇ] ನಿವಾತವಾಯಿತ್ತು. ಆನಂದಭಾವವು ಬಂದು ತಾನಳಿದು ನಿಂದಲ್ಲಿ[ಯೇ] ನಿವಾತವಾಯಿತ್ತು. ಲಿಂಗೋದಯ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿದೆ ಗುಹೇಶ್ವರ(ನೆಂಬ) ಲಿಂಗವು ತಾನೆಯಾಗಿ. ೧೪

೨೬೦೬

ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಿತವೆಂಬ ನಿಜದೊಳಗಯ್ಯ, ನಿರಹಂಭಾವದಲ್ಲಿ ನಾನಿರ್ದೆನಯ್ಯ, ನೋಡಿಹೆನೆಂದಡೆ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಕೇಳಿಹೆನೆಂದಡೆ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಘನನಿರಂಜನ[ದ] ಬೆಳಗಿಂಬಾದುದನು ಏನೆಂಬೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? ೧೫

೨೬೦೭

ವಿಶ್ವ[ಜಿ]ತನು ಧನುಜಜಿತನು ಸರ್ವಜಿತನು; ಸುತ್ರಾಮಜಿತನು;[ನೃಜಿತನು, ಉರ್ವರಾಜಿತನು; ಅಶ್ವಜೀತನು, ಗೋಜಿತನು, ಸ್ವರ್ಜಿತನು]; ಸುಸಂವೇದ್ಯನು, ವೇದನಾದಾತೀತನು; ತುರೀಯ ಪರಮಾನಂದ ನಿರವಯ; ಕೋಟಿಸೂರ್ಯಪ್ರಭೆಯ ಬೆಳಗಿನ ಸಹಸ್ರಕಿರಣದಗ್ರಪಟಲದ ಬೆಳಗು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. ೧೬

೨೬೦೮

ಪಶ್ಚಿಮಗಿರಿಯ ಚಿತ್‌ಸೂರ್ಯ ಉದಯವಾದುದ ಕಂಡೆ! ಸುತ್ತುಮುತ್ತಿನ ಕತ್ತಲೆ[27]ಯೆ[27]ಲ್ಲ ಅತ್ತಿತ್ತ ಹರಿದು ಹೋಹುದ ಕಂಡೆ! ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕಿನ ಒಳ ಹೊರಗೆಲ್ಲ ಬೆಳಗಿನ ಮೊತ್ತವೇ ತುಂಬಿ ತುಂಬಿದ್ದ ಕಂಡು ಮುಚ್ಚಿದ ಕಮಲಂಗಳೆಲ್ಲ ಬಿಚ್ಚಿ ಅರಳಾಗಿ, ಅಚ್ಚ ಹೊಸ ಗಂಧವು ದೆಸೆದೆಸೆ[28]ಗೆ[28] ಎಸೆದುದ ಕಂಡೆ ! ಇಂತಿದರ ಕೌಶಲವ ಕಂಡು ಬೆರಗಾದೆನಯ್ಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ. ೧೭

---

26 + ವ (ಮೂ) 27–27 ಯ (ಮೂ) 28–28 ಗಿ (ಮೂ)

೨೬೦೯

ಬೆಳಗಿನೊಳಗಿನ ಬೆಳಗು ಮಹಾಬೆಳಗೆಂಬೆ, ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಒದಗಿದ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಪರಿಣಾಮದ ಪರಮಾನಂದವನೇನೆಂದುಪಮಿಸುವೆನಯ್ಯ? ಪರಮಾಶ್ರಯವೇ ತಾನಾಗಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ, ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನೆಂಬ ಮಹಾಪ್ರಸಾದಿ ಎನ್ನ ವಾಙ್ಮನಕ್ಕೆ ಅಗೋಚರನಾಗಿರ್ದುದ ನಾನೇನೆಂದುಪಮಿಸುವೆನಯ್ಯ? ೧೮

೨೬೧೦

ಅಜಹರಿಗಳರಿತಕ್ಕೆ ಅಗೋಚರವಾದ ನಿಜವನರಿದು, ಸಹಜಾತ್ಮನಾದ ಶರಣಂಗೆ ಏಕವೆಂಬುದು ಅನೇಕವೆಂಬುದು ತೋರದೆ, ಸ್ಥೂಲವೆಂಬುದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವೆಂಬುದು ತೋರದೆ, ಚರಾಚರವು ನಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಸಮಸ್ತಭುವನಂಗಳು ಶಕ್ಯವಾಗಿ ತೋರದೆ, ನಿಃಶೂನ್ಯವಾಗಿ ತೋರದೆ, ಮತ್ತೊಂದು ರೂಪಾಗಿಯೂ ತೋರದೆ, ಭೂಮಿಜಲಾಗ್ನಿಮರುತಾಕಾಶಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರೆಂಬರೇನೂ ತೋರದೆ, ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನ ಒಂದೇ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪಿನಿಂದ ತೋರುತ್ತಿಹುದು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಶರಣಂಗೆ. ೧೯

೨೬೧೧

ನಾನು ನಾನೆಂಬ ಅಹಂಕಾರ ಭಾವವಳಿದು ಜ್ಞಾನಾನಂದಮಯ ತಾನಾದ ಬಳಿಕ, ತ[29]ನ್ನಿ[29]ಂದನ್ಯವಾದುದೊಂದಿಲ್ಲವಾಗಿ ಕಾಣಲೊಂದಿಲ್ಲ, ಕೇಳಲೊಂದಿಲ್ಲ, ಅರಿಯಲೊಂದಿಲ್ಲ, ಅನಾದಿ ಅವಿದ್ಯಾಮೂಲಮಾಯಾಜಾಲ ಚರಾಚರ ನಾಸ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು. ಇನ್ನೇನ ಹೇಳಲುಂಟೆ ನಿಜಲಿಂಗೈಕ್ಯಂಗೆ? ವಿಷ[30]ಯಾ[30]ವಿಷಯಂಗಳೆಂಬ ಉಭಯಭಾವವಡಗಿ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನೇ ತಾನಾಗಿಹನು.೨೦

೨೬೧೨

ಇಷ್ಟಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾದ ಬಳಿಕ ಕಾಯಗುಣ ಕೆಟ್ಟು ಲಿಂಗಕಾಯವಾಯಿತ್ತು. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯಗುಣ ಕೆಟ್ಟು ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಾದವು. ಇದು ಕಾರಣ ಶರಣಂಗೆ ಬೇರೆ ಅಂಗವಿಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಅಂಗವಿಲ್ಲಾಗಿ, ಅರ್ಪಿತ ಅನರ್ಪಿತವೆಂಬುಭಯ ಶಂಕೆ ಹೋಗಿ ನಿಂದಿತ್ತು. ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿನ್ನೊಳಡಗಿದ ನಿಜೈಕ್ಯಂಗೆ. ೨೧

೨೬೧೩

ಕರಸ್ಥಲದ ಲಿಂಗವು ಕಾಯಕ್ಕೆ ವೇಧಿಸಿದಲ್ಲಿ ಕಾಯ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಅಂತಾದ ಮಹಾಘನಲಿಂಗವೇ ಭಾವಕ್ಕೆ ವೇಧಿಸಿದಲ್ಲಿ ಭಾವ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಅಂತಾದ ಮಹಾಘನಲಿಂಗವೇ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ವೇಧಿಸಿದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಅಂತಾದ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರನ ಶರಣಂಗೆ ಅರಿವರಿತು ಕುರುಹು ನಿಃಪತಿಯಾಗಿ, ತಾನೆಂಬ ಭಾವ ಉರಿಯುಂಡ ಕರ್ಪುರದಂತಾಯಿತ್ತು. ೨೨

29–29 ನ್ನ (ಮೂ) 30–30 ಯ (ಮೂ)

೨೬೧೪

ವಾಙ್ಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಅಪ್ರತಿಮಲಿಂಗವ ಕೂಡಿ ಅಚಲಾನಂದದೊಳಗಿಪ್ಪ ಪರಮನಿರ್ಲೇಪಿಗೆ ಭಾವವಿಲ್ಲ. ಭಾವವಿಲ್ಲಾಗಿ, ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲಾಗಿ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ನಿಲ್ಲು ಮಾಣು.೨೩

೨೬೧೫

ಉದಕದೊಳಗಣ ಕಿಚ್ಚಿನಂತೆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು. ವಾಯು ನುಂಗಿದ ಪರಿಮಳದಂತೆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು. ಉರಿಯೊಳಗಡಗಿದ ಕರ್ಪುರದಂತೆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು. ಭಾವವನರಿಪಿದ ಬಯಲಿನಂತೆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು. ಅರಿವು ನುಂಗಿದ ಮರಹಿನಂತೆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು. 'ಯತೋ ವಾಚೋ ನಿವರ್ತಂತೇ ಅಪ್ರಾಪ್ಯ ಮನಸಾ ಸಹ' ಎಂದುದಾಗಿ, ವಾಙ್ಮನಕ್ಕೆ ಅಗೋಚರವಾದ ಮಹಾಘನ ಶರಣ[31]ನ[31]ನೊಳಕೊಂಡು ಥಳಥಳಿಸಿ ಬೆಳಬೆಳಗಿ ಹೊಳೆವುತ್ತ ನಿಃಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮವಾಗಿರ್ಪನಯ್ಯ ನಮ್ಮ ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರನು. ೨೪

೨೬೧೬

ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೊನ್ನು, ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ರತ್ನ, ಚಿಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮುತ್ತು, ವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಂಧ ಅವು ತಮ್ಮ ಸ್ವಸ್ಥಳಗಳ ಮೀರಿ ಪರಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯನೈದುವಂತೆ, ಪಿಂಡ ಅಂಡದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಅಂಡವನತಿಗಳೆದು ನಿಜಪಿಂಡವಾದಂತೆ. ಗುರುವಿನ ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯು ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು, ಜಂಗಮವಪ್ಪ ನಿರಂಗಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಬೆರೆದು, ಅವಿರಳನಾದವಂಗೆ ಬಂಧ ಮೋಕ್ಷ ಕರ್ಮಂಗಳ ಬೆಂಬಳಿಗೆ ಸಲ್ಲ. ಅದು ನಿರಂಗವಸ್ತು. ಶಂಭುವಿಗಿಂದಿತ್ತ ಸ್ವಯಂಭುವಿಗಿಂದತ್ತ ಅತಿಬಳ ನೋಡಾ ಮಾತುಳಂಗ ಮಧುಕೇಶ್ವರನು. ೨೫

೨೬೧೭

ಲಿಂಗವೆನ್ನೆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವೆನೆ, ಸಂಗವೆನ್ನೆ ಸಮರಸವನ್ನೆ, ಆಯಿತ್ತೆನ್ನೆ ಆಗದೆನ್ನೆ, ನೀವೆನ್ನೆ, ನಾನೆನ್ನೆ, ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ ಏನೂ ಎನ್ನೆ. ೨೬

ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಐಕ್ಯವು

(ಸತಿಪತಿಭಾವದ ವಚನಗಳು)

೨೬೧೮

ನಲ್ಲನೊಲ್ಲನೆಂದು ಮುನಿದು ನಾನಡಗಲು, ಅಡಗುವ ಎಡೆ[32]ಯೆಲ್ಲಾ[32] ತಾನೇ ಕಾಣವ್ವ, ಅಡಗಲಿಕ್ಕೆ ತೆರಹಿಲ್ಲ. ಮುನಿದು ನಾನೇವೆ? ಶರಣುಹೊಗುವೆ ನಾನು ಉರಿಲಿಂಗದೇವಗೆ. ೧

31-31 ವ (ಮೂ) 32-32 ಯಲ್ಲಿ (ಮೂ)

೨೬೧೯

ನೆನಹಿನ ನಲ್ಲ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ನೆನವುದಿನ್ನಾರನು ಹೇಳೆ ಎಲೆ ಅವ್ವ? ನೆರೆವ [33]ಕ್ರೀ[33]ಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದು, ಸುಖಿಸುವ [33]ಕ್ರೀ[33]ಯಲ್ಲಿ ಸುಖಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ನೆನೆವುದಿನ್ನಾರನು ಹೇಳಲೆ ಅವ್ವ ? ನೆನೆಹಿನ ನಲ್ಲನುರಿಲಿಂಗದೇವನು ತಾ ಬಂದ ಬಳಿಕ ನೆನೆವುದಿನ್ನಾರನು ಹೇಳಲೆ ಅವ್ವ ? ೨

೨೬೨೦

ನಲ್ಲನ ಕೂಡಿಹೆನೆಂದು ಮೇಲುವಾಯುವನ್ನಬರ ಮೇಲುವಾಯ್ದು ನೋಡವ್ವ, ಮನದೊಳಗೆ ಮನವಾಗಿ, ಪ್ರಾಣದೊಳಗೆ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ, ಕಾಯದೊಳಗೆ ಕಾಯವಾಗಿ ಕೂಡಿದ ನೋಡವ್ವ, ತವಕಕ್ಕೆ ತವಕ ಮಿಗೆ ಮೇಲುವರಿದು ಕೂಡಿದಂತೆ ಕೂಡುವೆನು ಉರಿಲಿಂಗದೇವನ. ೩

೨೬೨೧

ಕಂಗಳ ಕಳೆ, ಮನದ ನೋಟ, ವಸಕದ ಮಿಂಚಿನ ಗೊಂಚಲು ಸೂಸಿದಂತೆ, ತಾರಕಿ ತಳಿತಂತೆ, ಅರಳಿನ ಬಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬಿದಂತೆ[34]ಯವ್ವಾ.[34] [35]ಒರೆ[35] ಕೊರೆ ಕೆಂಪ ತಿದ್ದುವ ಆಳಿಗಳಿನ್ನಾರನು ಕಾಣೆ. ಐದು ರೂಹನೊಂದುಮಾಡಿ ಕಾದಿ ಗೆಲಿದು ಸೋತು ಹೊರಹೊಂಟು ಹೋದನವ್ವ; ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ಕಂಗಳ ಕಾಳಗದ ಮಾಸಾಳು. ೪

೨೬೨೨

ನೇಹದ ಸನ್ನೆಯ ಮನವನರಿಯಲೊಡನೆ ನೋಡಲಮ್ಮೆನವ್ವಾ, ಕಂಗಳು ಹಿಸುಣವ ಹೇಳಿಹವೆಂದು ನೋಡಲಮ್ಮೆನವ್ವಾ, ಕಜ್ಜಳ ಕಲಕಿದಡೆ ಕುರುಹಳಿದಿತ್ತೆಂದು ನೋಡಲಮ್ಮೆನವ್ವಾ, ಕಂಗಳು ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನೊಲವು. ಎನಗೆ ಕಲುದೇಹ ತನಗೆ ಸುಖದ ಮೊದಲು ನೋಡವ್ವಾ. ೫

೨೬೨೩

ಅಗಲಲಿಲ್ಲದ ನಲ್ಲನನಗಲಿ ನೆರೆವೆನೆಂಬ ಕಾಮಿನಿಯರ ಭಂಗವ ನೋಡಾ. ಆ ನಮ್ಮ ನಲ್ಲನ ಅನುವಿನೊಳಿರ್ದು ನೆರೆದಿಹೆನೆಂಬ ಭರವೆನಗವ್ವಾ, ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರಯ್ಯನ ಕೂಡಿದ ಬಳಿಕ ಅಗಲಲೆಡೆಯುಂಟೆ ಅವ್ವಾ? ೬

೨೬೨೪

ನಲ್ಲನ ಕೂಡಲು ಸುಖಭೋಗ ದ್ರವ್ಯವನೆಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪೆನು ಹೇಳಾ ಕೆಳದಿ. ನಲ್ಲನ ಬೇಡಲು ನಾಚಿಕೆ ಎನಗೆ, ಮತ್ತೆ ಆರೂ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು [36]ಕೂ[36]ಡುವ ಶಕ್ತರ ನಾನರಿಯೆನು. ಕೇಳಾ ಕೆಳದಿ, ಹೆಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣು ಕೂಡುವ ಸುಖವನು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೆರಹುವೆನು ಉರಿಲಿಂಗದೇವಾ. ೭

33–33 ಕ್ರಿ (ಮೂ) 34–34 x (ಮೂ) 35–35 ಅಲ್ಲದಿರೆ (ಮೂ) 36–36 ಕೊ (ಮೂ)

೨೬೨೫

ಕಂಗಳ ಬಲದಲ್ಲಿ ಮುನಿದೆನೆಂಬೆನೆ? ಕಂಗಳು ತನ್ನನಲ್ಲದೆ ನೋಡವು. ಮನದ ಬಲದಲ್ಲಿ ಮುನಿದೆನೆಂಬೆನೆ? ತನುಮನ ತಾಳಲಾರವವ್ವಾ, ಇಂತು ಮನಪ್ರೇರಕ ಮನಚೋರಕ ತನ್ನಾಧೀನವಾಗಿ ಸಾಧನವಪ್ಪೊಡೆ ಮನದವಳ ಮೆಚ್ಚುವನವ್ವಾ, ಮನದಲ್ಲಿ ಬಯಸುವೆ, ಭಾವದಲ್ಲಿ ಬೆರಸುವೆನು. ಮರಹಿಂಗೆ ಪ್ರಾಣನಾಥನಾಗಿ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರದೇವ ಮುನಿಸಿಂಗೆ ಮನ ತರಲೀಸನವ್ವ. ೮

೨೬೨೬

ಉದರ ತಾಗಿದ ಮಾತು ಅಧರ ತಾಗಿದಲ್ಲಿ ಬೀಸರವೋದುದೆಂದು ಅಧರವ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಳವ್ವೆ. ಕಂಗಳ ಕೊನೆ ಬೀಸರವೋದಿತೆಂದು ಕಂಗಳ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಳವ್ವೆ. ಪರಿಮಳ ಬೀಸರವೋದಿತೆಂದು [37]ಅ[37]ಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯ ಹೇಳಿದಳವ್ವೆ, ಮನ ಬೀಸರವೋದಿತೆಂದು ದಿನಕರನ ಕಾವಲ ಕೊಟ್ಟಳವ್ವೆ ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ನೆರೆವ ಭರದಿಂದ. ೯

೨೬೨೭

ಎಲು ಒಡೆದು ತನು ಕರಗಿ ಮನವು ಜಜ್ಜರಂಬೋಗಿ, ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನೀರು ನೀರು ಕೂಡಿದಂತಿರಬೇಕು. ಜಂಗಮದೊಳಗೆ ಆಲಿಕಲ್ಲಿನಂತೆ ಕರಗಬೇಕು. ಸರ್ವಾಂಗ ಪುಳಕಂಗಳೊಡೆದು ಕಡಲುಗಳಾಗಿ ಸದ್ಗುರುವಿನೊಳು ಬೇರಿಲ್ಲದಂತೆ ಬೆರಸಬೇಕು. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗವ ಕೂಡಿದಲ್ಲದೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಇಂತಪ್ಪ ನಿರ್ವಾಣ ಪದವು ಎನಗೆಂದಿಂಗೆ ದೊರೆಕೊಂಬುವುದೊ ಉಳಿಯುಮೇಶ್ವರಾ?*೧೦

೨೬೨೮

ಎಲವೋ ಎಲವೋ ನಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಕೂಡದ ಮುನ್ನ ಕಾಣೆ, ಕೂಡಿದ ಬಳಿಕ ಮತ್ತೆ ಕಾಣೆನಯ್ಯ. ಕೂಟದ ಸುಖದಿಂದ ನಾನೀನೆಂದರಿಯೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ. ೧೧

೨೬೨೯

ಕೂಡಿ ಕೂಡುವ ಸುಖದಿಂದ ಒಪ್ಪಚ್ಚಿ ಅಗಲಿ ಕೂಡುವ ಸುಖ ಲೇಸು ಕೆಳದಿ. ಒಚ್ಚತ [38]ಅ[38]ಗಲಿರೆ ಕಾಣದೆ ಇರಲಾರೆ, ಎನ್ನ ದೇವ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಅಗಲಿಯಗಲದ ಸುಖವೆಂದಪ್ಪುದೊ?೧೨

೨೬೩೦

ನಾಲಗೆ ತಾಗಿದ ರುಚಿಗೆ ಮನವೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಸಾಲದೆ ಅಯ್ಯ? ಮಾಲೆಗಾರನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನನೆಯರಳುವುದೆ? [39]ಆ[39]ಗಮವನಿದಿರಿಂಗೆ ತೋರುವುದು ಆವಾಚಾರವು ಅಯ್ಯ? [40]ನ[40]ಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಕೂಡಿದ ಕೂಟ[41]ದ ಕ[41]ರುಳ ಕಲೆಯನಿದಿರಿಗೆ ತೋರುವುದು ಆಚಾರವೇನಯ್ಯ? ೧೩

37–37 ಆ (ಮೂ) * ಇಲ್ಲಿ ಪುನರುಕ್ತವಾಗಿದ್ದ ಆರನೆಯ ವಚನವನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ. (ಸಂ.) 38–38 ಆ (ಮೂ) 39–39 ಅ (ಮೂ) 40–40 ನಿ (ಮೂ) 41–41 ವತಿ (ಮೂ)

೨೬೩೧

ಆತನ ನೋಡಿದಡೆ ಎಂಟು ದೆಸೆಗಳ ಮರೆದೆನಿನ್ನೆಂತವ್ವಾ, ಅವ್ವಾ ಅವ್ವಾ, ಆತನ ನುಡಿಸಿದಡೆ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಬೆಮರ್ದವಿನ್ನೆಂತವ್ವಾ, ಅವ್ವಾ ಕೈಯ ಹಿಡಿದಡೆ ಎನ್ನ ನಿರಿಗಳು ಸಡಿಲಿದವಿನ್ನೆಂತವ್ವಾ, ಇಂದೆಮ್ಮ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನಪ್ಪಿದನೆಂದಡೆ ನಾನಪ್ಪಿ ಮರೆದೆನಿನ್ನೆಂತವ್ವಾ, ೧೪

೨೬೩೨

ನಲ್ಲನ ಕೂಡುವ ಭರದಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವ ಇದಿರುವನೇನೆಂದರಿಯೆ. ನಲ್ಲನ ಕೂಡುವಾಗಲು ಎನ್ನುವ ನಲ್ಲನ ಏನೆಂದರಿಯೆ. ಉರಿಲಿಂಗದೇವನ ಕೂಡಿದ ಬಳಿಕ ನಾನೋ ತಾನೋ ಎನೆಂದರಿಯೆ.೧೫

❖❖

ನಿರವಯ

ಬಯಲು

೨೬೩೩

ನಾ[42](ಮ)[42] ನಾಮವೆಂದು ನೀನು ನಾಮಕ್ಕೆ ಬಳಲುವೆ. ನಾಮ ಸೀಮೆಯೊಳಗಿಪ್ಪು[43]ದೆ[43] ಹೇಳಲೆ ಮರುಳೆ? ನಾಮವೂ ಇಲ್ಲ, ಸೀಮೆಯೂ ಇಲ್ಲ; ಒಡಲೂ ಇಲ್ಲ, ನೆಳಲೂ ಇಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ, ನಾನೂ ಇಲ್ಲ ನೀನೂ ಇಲ್ಲ. ೧

೨೬೩೪

ಏನೆಂದೆನಲಿಲ್ಲ. ನುಡಿದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಿಜದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಬೆಳಗು ಕುರುಹು ಹರಿವುದೆ ಮರುಳೆ? ಅದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನಾದ ಬಯಲು. ತಾ*ನಾ*ದ ಘನವು. ಇನ್ನೇನೂ ಅರಸಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಮುನ್ನವೇ ತಾನಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ. ೨

೨೬೩೫

ಕಾಲನ ಕಳೆದು ಕಪ್ಪೆಯ ಹೊಡೆದೆನು. ಕಲ್ಪಿತವೆಂಬವನ ನೊಸಲಾಕ್ಷರವ ತೊಡೆದೆನು. ಇನ್ನೇನೊ ಇನ್ನೇನೊ? ಮುಂದೆ ಬಯಲಿಂಗೆ ಬಯಲು ಸನ್ನೆದೋರುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದಿಲ್ಲ ಮುಂದಿಲ್ಲ ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ನಾನೂ ಇಲ್ಲ ನೀನೂ ಇಲ್ಲ. ೩

೨೬೩೬

ನೆಳಲು ಸತ್ತಿತ್ತು. ಭ್ರಾಂತು ಬೆಂದಿತ್ತು. ಅರಿವು ಮರೆಯಿತ್ತು. ಕುರುಹುಗೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಗತಿಯನರಸುವರೆ ಅವರಲ್ಲಿ? ಮತಿಯನರಸುವರೆ ಅವರಲ್ಲಿ? ಅಂಗವೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಲಿಂಗಲೀಯವಾಗಿರ್ದವರಲ್ಲಿ ಕಂಗಳಂಗದ ಕಳೆಯ ಬೆಳಗಿನ ಭಂಗ ಹಿಂಗಿತ್ತು ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ೪

೨೬೩೭

ಬಯಲು ಬಯಲು ಬೆರೆದಲ್ಲಿ ಮೇರೆಯುಂಟೆ ಅಯ್ಯಾ? ಕ್ಷೀರ ಕ್ಷೀರ ಕೂಡಿದಲ್ಲಿ ಮರಳಿ ರೂಹಿಸಿ ಹಿಡಿಯಲುಂಟೆ ಅಯ್ಯ? ನಿಮ್ಮೊಳೊಡವೆರೆದ ನಿಜೈಕ್ಯನ ಕುರುಹು ಮರಳಿ ತೋರಲುಂಟೆ ಅಯ್ಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ? ೫

42–42 ನು (ಮೂ) 43–43 ದು (ಮೂ) *–* ವಾ (ಮೂ)

೨೬೩೮

ಏನೆಂಬೆನೇನೆಂಬೆ [ಒಂದೆರಡಾದುದ?]. ಏನೆಂಬೆನೇನೆಂಬೆ ಎರಡೊಂದಾದುದ? ಏನೆಂಬೆನೇನೆಂಬೆನವಿರಳಘನವ? ಮಹಾದಾನಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ತಾನೇ ಬಲ್ಲ. ೬

೨೬೩೯

ಬಯಲ ಸ್ತ್ರೀಯಳ ನಿರವಯಲ ಪುರುಷ ಬಂದು ಕೂಡಲು ಚಿದ್ಘನವೆಂಬ ಶಿಶು ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಆ ಶಿಶುವಿನ ಮಹಾನುಭಾವವೆಂಬ ಬಯಲ ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಗೆ ಮಲಗಿಸಿ ನಿರಾಳ ನಿಶ್ಶೂನ್ಯವೆಂಬ ನೇಣುಗಳ ಕಟ್ಟಿ, ತೂಗಿ ಜೋಗುಳವ ಪಾಡಲು ಆ ಶಿಶುವು ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಇಬ್ಬರ ನುಂಗಿತ್ತು. ಆ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ನುಂಗಲೊಡನೆ ಜೋಗುಳ ಉಲುಹು ಅಡಗಿತ್ತು. ಆ ಜೋಗುಳ ಉಲುಹು ಅಡಗಲೊಡನೆ ನಿರಾಳ ನಿಶ್ಶೂನ್ಯವೆಂಬ ನೇಣುಗಳು ಹರಿದವು. ಆ ನಿರಾಳ ನಿಶ್ಶೂನ್ಯ ನೇಣು ಹರಿಯಲೊಡನೆ ಶಿಶುವು ತೊಟ್ಟಿಲಸಹವಾಗಿ ಬಟ್ಟಬಯಲಾಯಿತ್ತು. ಆ ಶಿಶುವು ತೊಟ್ಟಿಲ ಸಹವಾಗಿ ಬಟ್ಟಬಯಲಾಗಲೊಡನೆ ಅಖಂಡೇಶ್ವರನೆಂಬ ಬಯಲ ಬಚ್ಚಬರಿಯಚ್ಚ ಘನಗಂಭೀರ ಮಹಾಬಯಲೊಳಗೆ ನಾನೆತ್ತ ಹೋದೆನೆಂದರಿಯೆನು. ೭

೨೬೪೦

ಆದಿಯಿಲ್ಲದ ಬಯಲು, ಅನಾದಿಯಿಲ್ಲದ ಬಯಲು, ಶೂನ್ಯವಿಲ್ಲದ ಬಯಲು, ನಿಶ್ಶೂನ್ಯವಿಲ್ಲದ ಬಯಲು, ಸುರಾಳವಿಲ್ಲದ ಬಯಲು, ನಿರಾಳವಿಲ್ಲದ ಬಯಲು, ಸಾವಯವಿಲ್ಲದ ಬಯಲು, ನಿರವಯವಿಲ್ಲದ ಬಯಲು, ಅಖಂಡೇಶ್ವರನೆಂಬ ಬಯಲಲ್ಲಿಯ ಬಯಲು ಮಹಾಘನ ಬಚ್ಚಬರಿಯ ಬಯಲೊಳಗೆ ಎಚ್ಚರವಡಗಿ ನಾನೆತ್ತ ಹೋದೆನೆಂದರಿಯೆ. ೮

೨೬೪೧

ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಆತ್ಮಸಂಗ ಒಂದೇ ಅಯ್ಯ. ನಾದಬಿಂದುಕಳಾತೀತ ಆದಿಯಾಧಾರ ನೀನೇ ಅಯ್ಯ. ಆರೂಢದ* ಕೂಟದ ಸುಖ[44]ವ[44] ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯ ತಾನೇ ಬಲ್ಲ. ೯

೨೬೪೨

ಘನಗಂಭೀರ ಮಹಾಗನದೊಳಗೆ ಘನಕ್ಕೆ ಘನವಾಗಿರ್ದೆನಯ್ಯ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನೆಂಬ ಮಹಾಬೆಳಗಿನೊಳಗಿರ್ದು ಶಬ್ದಮುಗ್ಧವಾದುದನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯ? ೧೦

೨೬೪೩

ಸಮಸ್ತ ಕತ್ತಲೆಯ ಮಸಕವ ಕಳೆದಿಪ್ಪ ಇರವ ನೋಡಯ್ಯ. ಬೆಳಗಿಂಗೆ ಬೆಳಗು ಸಿಂಹಾಸನವಾಗಿ, ಬೆಳಗು ಬೆಳಗು ಕೂಡಿದ ಕೂಟವ ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯ ತಾನೆ ಬಲ್ಲ. ೧೧

---

* + ಕೂಡಿದ (ಮೂ) 44–44 ದ (ಮೂ)

೨೬೪೪

ಬಯಲು ಬಯಲನೇ ಬಿತ್ತಿ, ಬಯಲು ಬಯಲನೇ ಬೆಳೆದು, ಬಯಲು ಬಯಲಾಗಿ ಬಯಲಾಯಿತ್ತಯ್ಯ, ಬಯ[45]ಲ[45] ಜೀವನ, ಬಯ[45]ಲ[45] ಭಾವನೆ; ಬಯಲು ಬಯಲಾಗಿ ಬಯಲಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸಿದವರು ಮುನ್ನವೇ ಬಯಲಾದರು. ನಾ ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸಿ ಬಯಲಾದೆ, ಗುಹೇಶ್ವರ. ೧೨

೨೬೪೫

ತನುಬಯಲು ನಿರವಯದೊಳಗಡಗಿತ್ತು. ಮನಬಯಲು ನಿರವಯದೊಳಗಡಗಿತ್ತು. ಭಾವಬಯಲು ನಿರವಯಲೊಳಡಗಿತ್ತು. ಬಯಲು ಬಯಲು ಬೆರಸಿ ಬಯಲೇಯಾಯಿತ್ತು. ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನೆಂಬ ನುಡಿಯಡಗಿತ್ತು. ೧೩

೨೬೪೬

ತನು ನಷ್ಟ, ಮನ ನಷ್ಟ, ನೆನೆಹು ನಷ್ಟ, ಭಾವ ನಷ್ಟ, ಜ್ಞಾನ ನಷ್ಟ, ಇಂತೀ ಪಂಚನಷ್ಟದೊಳಗೆ ನಷ್ಟವಾದೆನು. ಆ ನಷ್ಟದೊಳಗೆ ನೀನು ನಷ್ಟವಾದೆ, ಕಲಿದೇವರದೇವನೆಂಬ ನುಡಿ ನಿಶ್ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮ ಉಚ್ಯತೇ.೧೪

೨೬೪೭

ತನುವಳಿಯಿತ್ತು. ಮನವಳಿಯಿತ್ತು. ಭಾವವಳಿಯಿತ್ತು. ಬಯಕೆಯಳಿಯಿತ್ತು. ನಿಜವೆಂಬುದುಳಿಯಿತ್ತು. ನಾ[47]ಮ[47] ಸೀಮೆಯ ಬಯಲಲ್ಲಿ [48]ಬೆರಸಿ ಕಲಿದೇವರದೇವನಲ್ಲಿ[48] ಬೇರಿಲ್ಲದಿರ್ದೆನು. ೧೫

೨೬೪೮

ಮರನುರಿದು ಬೆಂದು ಕರಿಯಾದ ಮತ್ತೆ, ಮತ್ತೆ ಉರಿಗೊಡಲಾದುದ ಕಂಡು, ಆತ್ಮಪರಿಭವಕ್ಕೆ ಬಪ್ಪುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ದೃಷ್ಟ. ಕರಿ ಭಸ್ಮವಾದ ಮತ್ತೆ ಉರಿಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅರಿಕೆ ನಿಂದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ ಪರಿಭವಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಉರಿಯೊಳಗೊಡಗೂಡಿದ ತಿಲಸಾರ ತುಪ್ಪ ಮರಳಿ ಅಳತಕ್ಕುಂಟೆ? ವಸ್ತುವಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕರಿಗೊಂಡು ಚಿತ್ತ ತ್ರಿವಿಧಮಲಕ್ಕೆ ಹೊರಳಿ ಮರಳುವುದೆ? ಈ ಗುಣ ನಡೆನುಡಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾದವನ ಇರವು, ಗಾರುಡೇಶ್ವರಲಿಂಗವ ಕೂಡಿದವನ ಕೂಟ.* ೧೬

45–45 ಲು (ಮೂ) 46–46 ದ (ಮೂ) 47–47 ನು (ಮೂ) 48–48 ಕಲಿದೇವರಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ (ಮೂ)

* **ಅರ್ಥ**: ಕಾಷ್ಠವು ಅಗ್ನಿಯ ಸಂಯೋಗದಿಂದುರಿದು ದಹನವಾಗಿ ಇದ್ದಲಿಯಾದ ಬಳಿಕ, ಬಳಿಕಾ ಅಗ್ನಿ ಅಂಗವಾದುದನರಿದುದು ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಆತ್ಮನು ಹುಟ್ಟಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ತಾರ್ಕಣೆ. ಇದು ಹೇಗೆಂದಡೆ: ಕಾಷ್ಠ ಸುಟ್ಟು ಇದ್ದಲಿಯಾದ ಹಾಗೆ, ತಪೋದಂಡಣೆಯಿಂದ ದೇಹವು ನಿಗ್ರಹವಾಗಿ ಆತ್ಮನ ಪ್ರಪಂಚು ಉಳಿದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಆ ಇದ್ದಲಿ ಅಗ್ನಿಸಂಗವಾದ ಹಾಗೆ, ಆತ್ಮನು ಹುಟ್ಟಿಬರುವನು. ಇದ್ದಲಿ ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾದ ಬಳಿಕ ಅಗ್ನಿಗಂಗವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಆತ್ಮನ ಪ್ರಪಂಚ ನಷ್ಟವಾದಲ್ಲಿ, ಆತ್ಮನು ಹುಟ್ಟಿಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾದ ಎಣ್ಣೆ ಘೃತ ಪುನರಪಿಯಾಗಿ ಪ್ರಮಾಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದವೆ? ಬಾರವು, ಎಂಬ ಹಾಗೆ, ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಇಂಬುಗೊಂಡ ಆತ್ಮನು ಮಲತ್ರಯಂಗಳ ನಿಕ್ಷೇಪಿಸಿ ಹುಟ್ಟಿಬರುವನೆ? ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಬಾರದಿದ್ದವನು ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶರಣನ ನಿಲುಕಡೆ ಅದು ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಶರಣನ ಆಚರಣೆ ಇದು ಎಂಬುದರ್ಥ.

೨೬೪೯

ಅಯ್ಯಾ, ಒಳಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಬಯಲು, ಹೊರಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಬಯಲು, ನೆನೆದಿಹೆನೆಂದರೆ ಮನಬಯಲು, ನೆನಹಿಸಿಕೊಂಡಿಹೆನೆಂದರೆ ನೀನಿಲ್ಲಾಗಿ ನಾನು ಬಯಲು, ನೀನು ಬಯಲು ನೋಡಾ. ಭಾವಿಸಿಕೊಂಬ ವಸ್ತುವಿಲ್ಲಾಗಿ ಭಾವಬಯಲೆಂಬೆನು ನೋಡಾ. ಮರಹು ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತಾಗಿ ಅರುಹು ಶೂನ್ಯವಾಯಿತ್ತು ನೋಡಾ. ತನುವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ನಿನ್ನ ಸಾವಯ[49]ನೆ[49]ಂದೆ. ಮನವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ನಿನ್ನ ಸಾವಯವ ನಿರವಯನೆಂದೆ ಅನುಭವವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ನಿನ್ನ ನಿರವಯನೆಂದೆ. ನಾನುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ನೀನೆಂದೆ; ನಾ ಸತ್ತ ಬಳಿಕ ನೀನೆಲ್ಲಿಯವನು ಹೇಳಾ? ಇದು ಕಾರಣ ಸಾವಯವೆನ್ನೆ, ನಿರವಯವೆನ್ನೆ ನೋಡಾ. ನಿಶ್ಚಲವೆಂಬ ನಿರ್ದೇಹಿಯ ಮೇಲೆ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದವೆಂಬ ಪದವು ಬಂದೆರಗಿ ಐದಿ ನುಂಗಿತ್ತು ನೋಡಾ. ಐದಿ ನುಂಗಲಾಗಿ ಕಾರ್ಯವೆನಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವೆನಲಿಲ್ಲ, ಪರಮಕಾರಣವೆನಲಿಲ್ಲ, ಲಕ್ಷ್ಯನೆನಲಿಲ್ಲ, ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯನೆನಲಿಲ್ಲ, ಅಲಕ್ಷ್ಯನದ್ವಯ ನಿಶ್ಶೂನ್ಯನೆನಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾಶೂನ್ಯನೆನಲಿಲ್ಲ. ಏನೂ ಎನಲಿಲ್ಲದ ನಿರಾಕಾರ ಬಯಲು ನಿಶ್ಶಬ್ದಮಯ ಪರಬೊಮ್ಮನು ಚಿದಾದಿತ್ಯ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣನ ಬಯಲ ಬೆಳಗಿನೊಳು ಬಯಲಾದ, ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕಾವ ತೊಡಕುಂಟು ಹೇಳಾ? ೧೭

೨೬೫೦

ಅಯ್ಯಾ, ಸವಿಕಲ್ಪ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪನೆಂಬ ಗರ್ವವಳಿದು ತೆರಹಿಲ್ಲ[50]ದ[50] ಮಹಾಘನದೊಳಡಗಿತ್ತಾಗಿ ಸಾಧ್ಯನಲ್ಲ, ಸಾಧಕನಲ್ಲ, ಪೂಜ್ಯ ಪೂಜಕನಲ್ಲ, ದೇವಭಕ್ತನಲ್ಲ, ಇವು ಏನೇನೂ ಇಲ್ಲವಾಗಿ ನಾನು ನಿರ್ನಾಮನಲ್ಲ, ಸೀಮ ನಿಸ್ಸೀಮನಲ್ಲ, ಕಲ್ಪ ಅಕಲ್ಪನಲ್ಲದ ಪರಿಪೂರ್ಣನು. ಕಾಯದ[51] ರೂಪನು ಕಂಗಳು ನುಂಗಿತ್ತು. ಪ್ರಾಣದ ರೂಪನು ನೆನಹು ನುಂಗಿತ್ತು. ಭಾವದ ರೂಪ[ನು] ಅರುಹು ನುಂಗಿತ್ತು. ಇವೆಲ್ಲ ರೂಪನು ನಿರೂಪು ನುಂಗಿತ್ತು. ಇವೆಲ್ಲ ರೂಪು ನಿರೂಪವ ಸ್ವರೂಪೀಕರಿಸಿದ ಸರ್ವಶೂನ್ಯ ನಿರಾಲಂಬ ನಿರವಯ ನಿರಾಕಾರ ಪರವಸ್ತು ಚಿದ್ರೂಪ ಚಿನ್ಮಯ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣನ ನಿಜಚಿದ್ಬೆಳಗಿನೊಳಗೆ ಬಯಲಾದ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕಾವ ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪ ಉಂಟೆ ಹೇಳಾ? ೧೮

೨೬೫೧

ಅವನಿಯ ಪಿಂಡವ ನುಂಗಿ, ಉದಕವ ಪಾವನ ಮಾಡಿ, ಅಗ್ನಿಯ ಮೆಟ್ಟಿ, ವಾಯುವ ಹಿಡಿದು, ಆಕಾಶವನಡರಿ, ಮಹದಾಕಾಶದ ಬಯಲೊಳಗೆ ನಿಂದು ನೋಡಲು ಸರ್ವಶೂನ್ಯ ನಿರಾಕಾರವೆಂಬ ಬಯಲು ಕಾಣಬಂದಿತ್ತು. ಆ ಬಯಲ ಬೆರಸಿಹೆನೆಂಬುವ ಬಸವ ಪ್ರಭು ಮೊದಲಾದ ಗಣಂಗಳ ಮಹಾನುಭಾವ ಸಂಪಾದನೆಯನರಿದು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನೆಂಬ ಬಯಲ ಬೆರಸಿದೆನುರ್ಗೆ.

೨೬೫೨

ಕಪ್ಪುರದ ಕಳ್ಳನ ಹುಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲು ಅಗ್ನಿ ಎಂಬ ಹಿತವ ಬಂದು ಬಿಡಿಸಲೊಡನೆ, ಪಾಶ ಬೆಂದು ಕಳ್ಳ ತನ್ನೊಳಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗಿದನು. ಬಯಲ ಶರಣಂಗೆ ಬಯಲ ಪಾಶ ಬಂದು ಕಟ್ಟಲು ಬಯಲಲಿಂಗ

49–49 ವೆ (ಮೂ) 50–50 ರ (ಮೂ) 51 + ದ (ಮೂ)

ಬಂದು ಬಿಡಿಸಲು ಬಯಲು ಬಯಲು ಏಕವಾಯಿತ್ತು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರನೆಂಬ ಸಂಪತ್ತು ಸರ್ವಶೂನ್ಯವಾಯಿತ್ತು.* .೨೦

೨೬೫೩

ಭಾವವಿಲ್ಲದ ಬಯಲು, ಜೀವವಿಲ್ಲದ ಬಯಲು, ಮೌನವಿಲ್ಲದ ಬಯಲು, ಅಖಂಡೇಶ್ವರನೆಂಬ ಬಯಲೊಳಗೆ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದೆನು. ೨೧

೨೬೫೪

ಮಾಡಿ ಮಾಟವ ಮರೆದು, ಕೂಡಿ ಕೂಟವ ಮರೆದು, ಬಯಲು ಸಮರಸಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಯಿತ್ತಲ್ಲಾ! ಜೀವ ಪ್ರಾಣನ ಭೇದವ ತಿಳಿದು ನಿಜವದಕ್ಕಾಯಿತ್ತಲ್ಲಾ! ಅನ್ಯಚಿಹ್ನವಡಗಿ ತನ್ನ ತಾ ಮರೆಯಿತ್ತು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಾ. ೨೨

೨೬೫೫

ನರರು ಸುರರು ಕಿನ್ನರರು ಮೊದಲಾದವರೆಲ್ಲರು ಪಿಂಡವೆಂಬ ಭಾಂಡದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ[53]ಹ[53]ರಾಗಿ ನಾನವರ ರೂಹಿಸಬಲ್ಲೆ. ದೇವಗಣ ಪ್ರಮಥಗಣ ರುದ್ರಗಣಂಗಳೆಂಬರೆಲ್ಲರೂ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೆಂಬ [54]ಭಾಂಡ[54]ದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ[55]ಹರಾಗಿ[55] ನಾನವರ ಭಾವಿಸಬಲ್ಲೆ, ಸತ್ಯರು ನಿತ್ಯರು ಮುಕ್ತವೆಂಬ ಮಹಾಮಹಿಮರೆಲ್ಲರೂ [56]ಚಿದ್ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ[56]ವೆಂಬ ಭಾಂಡದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ[57]ಹ[57]ರಾಗಿ ನಾನವರನರಿದು ಬಲ್ಲೆ. ಇಂತೀ ತ್ರಿಭಾಂಡವನೊಳಕೊಂಡ ಅಖಂಡಿತ [58]ಪರಿಪೂರ್ಣವಪ್ಪ ಭಾಂಡವೆ[58] ತಾನೆಂದಱಿ[59]ದ[59] ನಿಜಲಿಂಗೈಕ್ಯನ [ಉಪಮಿಸಲಿಲ್ಲಾಗಿ ರೂಹಿಸಲಿಲ್ಲ]; ರೂಹಿಸಲಿಲ್ಲಾಗಿ, ಭಾವಿಸಲಿಲ್ಲ; ಭಾವಿಸಲಿಲ್ಲಾಗಿ ಅಱಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅಱಿಯಲಿಲ್ಲದ ಅಱಿವೆ ತಾನೆಂದರಿದ ಬಳಿಕ ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬುದು ಬಯಲು ನೋಡಾ. ೨೩

೨೬೫೬

ಸತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಅಸತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ; ಸಹಜವೂ ಇಲ್ಲ, ಅಸಹಜವೂ ಇಲ್ಲ; ನಾನೂ ಇಲ್ಲ ನೀನೂ ಇಲ್ಲ, ಇ[60]ಲ್ಲ[60] ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಗುಹೇಶ್ವರ ಬಯಲು. ೨೪

---

* **ಅರ್ಥ**: ಬಯಲೆಂದಡೆ ಮಹಾಘನಲಿಂಗ, ಅಂತಪ್ಪ ಲಿಂಗದ ತದಂಶವೆ ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ ಬಯಲ ಶರಣನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಶರಣಂಗೆ ಶಿವನ ಬಯಲೆಂಬ ಮಿಥ್ಯಾಮಾಯಪಾಶ ಬಂದು ಕಟ್ಟಲು ಆ ಬಯಲೆಂಬ ಮಹಾಘನ ಲಿಂಗವೇ ಬಂದು ಶರಣನ ಅಂಗವೆಲ್ಲವನಂಗೀಕರಿಸಿ, ಮಹಾಪಾಶಂಗಳನಳಿಯಲು ಶರಣ ಲಿಂಗದೊಳೈಕ್ಯವಾಗಿ ಶರಣನೆಂಬ ಪೂಜಕನೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಪೂಜ್ಯನಾಗಿ ಅಂಗದ ಪೂಜಾವೈಭವದ ಭಿನ್ನಕ್ರೀಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತ್ತು. ಶಿಖಿಕರ್ಪುರಯೋಗದಂತೆ ಎಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ

52–52 ವು (ಮೂ) 53–53 ದ (ಮೂ) 54–54 ಭಾಜನ (ಮೂ) 55–55 ಯಣಗಿ (ಮೂ) 56–56 ಚಿದ್ಭಾಂಡ (ಮೂ) 57–57 ದವ (ಮೂ) 58–58 ದಿಶವೇ (ಮೂ) 59–59 ದು (ಮೂ) 60–60 ಲ್ಲಿ (ಮೂ)

೨೬೫೭

ಅರಿದೆನೆಂಬುದು ತಾ ಬಯಲು, ಅರಿಯೆನೆಂಬುದು ತಾ ಬಯಲು; ಮರೆದೆನೆಂಬುದು ತಾ ಬಯಲು, ಮರೆಯೆನೆಂಬುದು ತಾ ಬಯಲು; ಅರಿವಿನ ಕುರುಹಿನ ಮರವಿನೊಳಗೆ ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬುದು ತಾ ಬಯಲು. ೨೫

೨೬೫೮

ಆಡಬಾರದ ಬಯಲು, *ನೋ*ಡಬಾರದ ಬಯಲು, ಹಿಡಿಯಬಾರದ ಬಯಲು, ಕಡಿಯಬಾರದ ಬಯಲು, ಒಡಲಿಲ್ಲದ ಬಯಲೊಳಗೆ ಅಡಗಿಪ್ಪ ಭೇದವ ಲೋಕದ ಜಡರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರೈ ರಾಮನಾಥಾ? ೨೬

೨೬೫೯

ಬಯಲೊಳಗಣ ಬಯಲು ನಿರವಯಲ ನುಂಗಿತ್ತು. ಬಯಲು ಬಯಲು ನಿರವಯಲು ಮಹಾಬಯಲೊಳಗೆ ಬಯಲಾಗಿ ಬಯಲಿಲ್ಲ, ನಿ[61]ರ್ವಯಲಿ[61]ಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ. ೨೭

೨೬೬೦

ತನುಬಯಲು ನಿರವಯಲೊಳಗಡಗಿತ್ತು. ಮನಬಯಲು ನಿರವಯಲೊಳಗಡಗಿತ್ತು. ಭಾವಬಯಲು ನಿರವಯಲೊಳಗಡಗಿತ್ತು. ಬಯಲು ಬಯಲ ಬೆರಸಿ ಬಯಲಾಗಿ ಬಯಲಿಲ್ಲ. ನಿರ್ವಯಲಿಲ್ಲದೆ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗನೆಂಬ ಶಬ್ದವಾಯಿತ್ತು. ೨೮

ಬಯಲು ಅನಿರ್ವಚನೀಯವು

(ಸತಿಪತಿಭಾವದ ವಚನಗಳು)

೨೬೬೧

ಎಮ್ಮ ನಲ್ಲನು ಕೂಡಿದ ಕೂಟವನು ಇದಿರಿಂಗೆ ಹೇಳಬಾರದವ್ವಾ, ನೀವೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ನಲ್ಲನ ಕೂಡಿದ ಸುಖವ ಬಲ್ಲಂತೆ ಹೇಳುವಿರಿ. ಉರಿಲಿಂಗದೇವ ಬಂದೆನ್ನ ನಿರಿಯನುಚ್ಚಿದರೆ ನಾನೋ ತಾನೋ ಏನೆಂದರಿಯೆನು. ೧

– ಸೂ (ಮೂ) 61–61 ರ್ವಾಯನಿ (ಮೂ)

೨೬೬೨

ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗಂಡರು ಚೆಲುವರೆಂದು ನೋಡಿ ಕೊಂಡಾಡುವ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಪುಣ್ಯಜೀವಿಗಳವ್ವಾ, ನಾ ನಮ್ಮ ನಲ್ಲನೆಂಥವನೆಂದರಿಯೆನವ್ವ, ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರದೇವನು ನಿರಿಯ ಸೆರಗ ಸಡಲಿಸಲೊಡನೆ ಆನೇನೆಂದರಿಯೆನವ್ವಾ. ೨

೨೬೬೩

ಆತನ ಬೆರಸಿದ ಕೂಟವನೇನೆಂದು ಹೇಳುವೆನವ್ವಾ, ಕೇಳಲು ಬಾರದು, ಹೇಳಲು ಬಾರದು, ಏನು ಹೇಳುವೆನವ್ವಾ? ಶಿಖಿಕರ್ಪುರ ಬೆರಸಿದಂತೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ಕೂಡಿದ ಕೂಟವ ಹೇಳಬಾರದು. ೩

೨೬೬೪

ಎಲವೋ ಎಲವೊ ನಿನ್ನ ಕೂಡದನ್ನಕ್ಕರ ಮುನ್ನ ಕಾಣೆ, ಕೂಡಿದ ಬಳಿಕ ಮತ್ತೆ ಕಾಣೆನಯ್ಯಾ. ನಿನ್ನ ಕೂಡಿದ ಸುಖದಿಂದ ನಾನೇನೆಂದರಿಯೆನಯ್ಯಾ. ಎನ್ನ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ.೪

೨೬೬೫

ಹೊಳೆವ ಕೆಂಜೆಡೆಗಳು, ಮಣಿಮುಕುಟ, ಒಪ್ಪುವ ಸುಲಿಪಲ್ಲ, ನಗೆಮೊಗದ, ಕಂಗಳ ಕಾಂತಿಯಿಂ ಈರೇಳುಭುವನಮಂ ಬೆಳಗುವ ದಿವ್ಯ ಸ್ವರೂಪನ ಕಂಡೆ ನಾನು. ಕಂಡೆನ್ನ ಕಂಗಳ ಬರ ಹಿಂಗಿತ್ತಿಂದು, ಕಂಡಕಂಡವರೆಲ್ಲರ ಹೆಂಡಿರಾಗಿ ಆಳುವ [62]ಗ[62]ರುವನ ಕಂಡೆ ನಾನು. ಜಗದಾದಿಶಕ್ತಿಯೊಳು ಬೆರಸಿ ಪರಮಗುರು ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ನಿಲವ ಕಂಡು ಬದುಕಿದೆನು. ೫

❖❖

– ವ್ವಾ (ಮೂ)

ಅನುಬಂಧ

- ವಚನಕಾರರ ಮುದ್ರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಹೆಸರುಗಳು
- ವಚನಕಾರರು-ವಚನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
- ವಚನಗಳ ಅಕಾರಾದಿ

೧೫	ಅಲೇಖನಾದ ಶೂನ್ಯ ಕಲ್ಲಿನೊಳಗಾದ	: ಭಂಡಾರಿ ಶಾಂತಯ್ಯ[4]
*೧೬	ಆಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವಾದ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ[5]	: ಏಲೇಶಕೇತಯ್ಯ[೫]
*೧೭	ಆತುರವೈರಿ [6]ರಾಮೇಶ್ವರಾ[6]	: ನಗೆಮಾರಿತಂದೆ
*೧೮	ಈಶಾನ್ಯಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗ	: ಶಿವಲೆಂಕಮಂಚಣ್ಣ
*೧೯	ಉರಿಲಿಂಗದೇವ[೬]	: ಉರಿಲಿಂಗದೇವ.
*೨೦	ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಗಳರಸ	: ಕಾಳವ್ವೆ, ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಗಳ ಪತ್ನಿ
*೨೧	ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ	: ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿ
*೨೨	ಉಳಿಯುಮೇಶ್ವರಾ	: ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ
*೨೩	ಉರ್ಧ್ವರೇತೋಮೂರ್ತಿ ಶ್ವೇತ ಸ್ವಯಂಭು ಕಪಿಲೇಶ್ವರಲಿಂಗ	: ಮಲಹರಕಾಯಕದ ಚಿಕ್ಕದೇವಯ್ಯ
*೨೪	ಎನ್ನಯ್ಯ ಚೆನ್ನರಾಮ	: ಏಕಾಂತರಾಮಿತಂದೆ
*೨೫	ಎನ್ನಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಇಮ್ಮಡಿ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ	: ಮೋಳಿಗೆ ಮಾರಯ್ಯಗಳ ಪತ್ನಿ
*೨೬	ಏಲೇಶ್ವರಲಿಂಗ[7]	: ?
೨೭	ಏಕಾಂತ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ	: ಏಕಾಂತದ ರಾಮಯ್ಯ
೨೮	ಏಣಾಂಕಧರ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ	: ಬಿಬ್ಬಿ ಬಾಚಯ್ಯ
*೨೯	ಐಘಟದೂರ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ	: ಮೆರಿಮಿಂಡದೇವ
*೩೦	ಐಘಂಟೇಶ್ವರಲಿಂಗ	: ಸತ್ತಿಗೆಕಾಯಕದ ಮಾರಿತಂದೆ[೭]
೩೧	ಓಂಕಾರ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ರಭುವೆ[8]	: ?
೩೨	ಕದಂಬಕಲಶ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಾ	: ?
*೩೩	ಕದಂಬಲಿಂಗ	: ಕಂಭದ ಮಾರಯ್ಯ
*೩೪	ಕದಿರ ರೆಮ್ಮಿಯೊಡೆಯ ಗುಮ್ಮೇಶ್ವರಾ	: ಕದಿರ ಕಾಯಕದ ರೆಮ್ಮವ್ವೆ[೮]
೩೫	ಕನಕದ ನಾಚಿಲಿಂಗ	: ಕನಕದ ನಾಚಯ್ಯ

---

೫ ರೆಮ್ಮವ್ವೆ ಎಂತಲೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ೬ ಉರಿಲಿಂಗತಂದೆ ಎಂತಲೂ ಇದೆ. ೭ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಪ್ಪಯ್ಯ ಎಂತಲೂ ಇದೆ. ೮ ರೆಬ್ಬವ್ವೆ ಎಂತಲೂ ಇದೆ.

ತಿದ್ದುಪಡಿ....

4 ವಚನಭಂಡಾರಿ ಶಾಂತರಸ ಎಂದೂ ಈತನಿಗೆ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. 5 ಈ ಅಂಕಿತದ ಕರ್ತೃ ಏಲೇಶ ಕೇತಯ್ಯ ಅಲ್ಲ. ಅಕ್ಕಮ್ಮ. 6–6 ಇದು ಮಾರೇಶ್ವರ ಎಂದಾಗಬೇಕು. 7 ಈ ಅಂಕಿತ ಏಲೇಶ್ವರ ಕೇತಯ್ಯನದು. 8 ಇದು ಝೇಂಕಾರ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ರಭುವೆ ಎಂದಾಗಬೇಕು. ಈ ಅಂಕಿತದ ಕರ್ತೃ ಜಕ್ಕಣಯ್ಯ.

*೩೬	ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ	:	ಸಿದ್ಧರಾಮ
*೩೭	ಕಮಠೇಶ್ವರಲಿಂಗ	:	ಬಾಲಸಂಗಣ್ಣ
*೩೮	ಕಯ್ಯುಳಿಗತ್ತಿ ಅಡಿಗೂಂಟಿಗೆಡೆಯಾಗಬೇಡ ಅರಿ ನಿಜಾತ್ಮರಾಮರಾಮನಾ	:	ಮಾದಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯ
*೩೯	ಕರ್ಮಹರ ಕಾಳೇಶ್ವರಾ	:	ಕಾಳವ್ವೆ, ಬಾಚಿ ಕಾಯಕದ ಬಸವಯ್ಯಗಳ ಪತ್ನಿ
*೪೦	ಕಲಿದೇವರದೇವಾ	:	ಮಡಿವಾಳ ಮಾಚಿದೇವ
*೪೧	ಕಲ್ಯಾಣದ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಗಾವುದಿ ಮಾಚಯ್ಯ ಹೇಳಿದುದು ಸತ್ಯವೆನ್ನಿರಣ್ಣಾ	:	ಗಾವುದೀ ಮಾಚಯ್ಯ
*೪೨	ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ	:	ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ
*೪೩	ಕಾಮಧೂಮ ಧೂಳೇಶ್ವರಲಿಂಗ	:	ಮಾದಾರ ಧೂಳಯ್ಯ
*೪೪	ಕಾಮಭೀಮ ಜೀವಧನದೊಡೆಯ	:	ಒಕ್ಕಲು ಮುದ್ದಯ್ಯ
*೪೫	ಕಾಮಹರಪ್ರಿಯ ರಾಮನಾಥಾ	:	ತಳವಾರ ಕಾಮಿದೇವ
*೪೬	ಕಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ	:	?
*೪೭	ಕಾಲಕರ್ಮವಿರಹಿತ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗ	:	ಕೀಲಾರದ ಭೀಮಣ್ಣ
*೪೮	ಕಾಲಾಂತಕ ಭೀಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ	:	ಢಕ್ಕೆಯ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ
೪೯	ಕಾಳಿಲಿಂಗದೇವ	:	ಕಾಳಿಲಿಂಗ
೫೦	ಕಿರಾತೇಶ್ವರಲಿಂಗ	:	ಕಿರಾತ ಸಂಗಯ್ಯ
೫೧	ಕುಪ್ಪಸ ಚಂದೇಶ್ವರಲಿಂಗ	:	ಕುಪ್ಪಸದ ಚಂದಯ್ಯ
೫೨	ಕುರಂಗೇಶ್ವರಲಿಂಗ	:	?
*೫೩	ಕುಂಭೇಶ್ವರಲಿಂಗ + ಜಗನ್ನಾಥ[೧೦]	:	ಹೊಡೆಹುಲ್ಲ ಬಂಕಣ್ಣ
*೫೪	ಕುಂಭೇಶ್ವರಾ	:	ಕೇತಲೆ, ಕುಂಬರ ಗುಡದಯ್ಯಗಳ ಪುಣ್ಯಸ್ತ್ರೀ
೫೫	ಕುಮಾರಸಂಗ	:	?
*೫೬	ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ	:	ಚೆನ್ನಬಸವ
*೫೭	ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಅಲ್ಲಯ್ಯ[೧೧]	:	?

---

೯ 'ಕಲ್ಲಿನಾಥಾ' ಎಂತಲೂ ಇರುತ್ತದೆ. ೧೦ ಉದಾ: ಕುಂಭೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಗನ್ನಾಥ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ೧೧ ಉದಾ : ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಯ್ಯ.

೧೦೧ ತ್ರೈಲೋಚನ ಮನೋಹರ
ಮಾಣಿಕೇಶ್ವರಲಿಂಗ : ಬೊಮ್ಮಲಿಂಗ
*೧೦೨ ತೆಲುಗೇಶ್ವರಾ : ತೆಲುಗು ಜೊಮ್ಮಯ್ಯ
೧೦೩ ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗದೇವಾ : ಸಿದ್ಧವೀರದೇವ
*೧೦೪ ದಸರೇಶ್ವರಲಿಂಗ : ದಸರಯ್ಯ
*೧೦೫ ದಹನ ಚಂಡಿಕೇಶ್ವರಲಿಂಗ : ಪ್ರಸಾದಿ ಲೆಂಕಬಂಕಣ್ಣ
*೧೦೬ ದಾಸಂಪ್ರಿಯ ರಾಮನಾಥಪ್ರಭುವೆ[15] : ?
೧೦೭ ಧರ್ಮೇಶ್ವರಾ[16] : ?
೧೦೮ ಧಾರೇಶ್ವರಲಿಂಗ[17] : ?
೧೦೯ ನಂದಗೋಪಿಯ ಕಂದಪ್ರಿಯ
ನಿಸ್ಸಂಗಲಿಂಗ ರಾಮನಾಥಾ : ?
೧೧೦ ನಾಗಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನರಾಮೇಶ್ವರಾ : ಶಿವನಾಗಮಯ್ಯ
*೧೧೧ ನಾಚಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ : ಅನಾಮಿಕನಾಚಯ್ಯ
*೧೧೨ ನಾಚಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ : [18]ದಶಗುಣ[18] ಸಿಂಗಿದೇವಯ್ಯ
*೧೧೩ ನಾರಾಯಣಪ್ರಿಯ ರಾಮನಾಥಾ : ಗುಪ್ತಮಂಚಣ್ಣ
*೧೧೪ ನಾಸ್ತಿನಾಥಾ : ಗೊಗ್ಗವ್ವೆ
*೧೧೫ ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ : ನಿಜಗುಣ
*೧೧೬ ನಿಜಗುಣೇಶ್ವರಲಿಂಗ : ಮಸಣಮ್ಮ, ಎಡೆಮಠದ ನಾಗಿದೇವನ ಪತ್ನಿ
*೧೧೭ ನಿಜಗುರು ಭೋಗಸಂಗ : ಭೋಗಣ್ಣ
*೧೧೮ ನಿಜಗುರು ಶಂಕರದೇವಾ : ಶಂಕರದಾಸಿಮಯ್ಯ
*೧೧೯ ನಿಜಗುರು ಶಾಂತೇಶ್ವರಾ : ?
*೧೨೦ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಶ್ವರಾ[19] : ?
*೧೨೧ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ[20] : ?
*೧೨೨ ನಿಜಲಿಂಗೈಕ್ಯ ನಿಃಕಳಂಕ
ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ : ?

ತಿದ್ದುಪಡಿ....
15 ಇದು ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯನ ಸತಿ ದುಗ್ಗಳೆಯದಿರಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. 16 ಈ ಅಂಕಿತದ ಕರ್ತೃ ಹೆಂಡದ ಮಾರಯ್ಯ. 17 ಇದು ಕಾಮಾಟದ ಭೀಮಣ್ಣನ ಅಂಕಿತ. 18-18 ಇದು ದಶಗಣ ಎಂದಾಗಬೇಕು. 19 ಇದು ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಅಂಕಿತವೇ ಆಗಿರಬೇಕು. 20 ಈ ಅಂಕಿತದ ಕರ್ತೃ ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ.

*೧೨೩	ನಿರಂಜನಲಿಂಗ	: ನಿರಂಜನದೇವ
*೧೨೪	ನಿರಹಂಕಾರ ಭೀಮಯ್ಯ	: ಅಹಂಕಾರ ಭೀಮಯ್ಯ
*೧೨೫	ನಿರಾಲಂಬ	: ನಿರಾಲಂಬದೇವ
*೧೨೬	ನಿರ್ಭೀತಿ ನಿಜಲಿಂಗದಲ್ಲಿ	: ಕಾಲುಕಣ್ಣಿಯ ಕಾಮಮ್ಮ
*೧೨೭	ನಿರ್ಲಜ್ಜೇಶ್ವರಾ[೧೭]	: ಕೊಟ್ಟಣದ ಸೋಮವ್ವೆ
*೧೨೮	ನಿವೃತ್ತಿ ಸಂಗಯ್ಯ	: ನಿವೃತ್ತಿ ಸಂಗಯ್ಯದೇವರು
*೧೨೯	ನಿಸ್ಸಂಗ ನಿರಾಳಪ್ರಭುವೆ	: ?
*೧೩೦	ನಿಂಬೇಶ್ವರಾ	: ಗುಡ್ಡವ್ವೆ, ಬತ್ತಲೇಶ್ವರನ ಪತ್ನಿ
*೧೩೧	ನಿಃಕಳಂಕ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ	: ಹಡಪದ ರೇಚಣ್ಣ
*೧೩೨	ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ	: ಮೋಳಿಗೆ ಮಾರಯ್ಯ
೧೩೩	ಪಡಿಹಾರಿಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ	: ಪಡಿಹಾರಿ ಬಸವಣ್ಣ
೧೩೪	ಪರ್ವತನಾಥಲಿಂಗ	: ಪರ್ವತನಾಥ
*೧೩೫	ಪುಣ್ಯಾರಣ್ಯದಹನ ಭೀಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ ನಿರಂಗಸಂಗಾ[೧೮]	: ಕೋಲಶಾಂತಯ್ಯ
*೧೩೬	ಪ್ರಸನ್ನ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗ	: ಸೂಜೀಕಾಯಕದ ರಾಮಿತಂದೆ
*೧೩೭	ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ	: ಹಡಪದ ಅಪ್ಪಣ್ಣ
೧೩೮	ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ	: ನೀಲಾಂಬಿಕೆ
೧೩೯	ಬಸವಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಸಂಗಾ	: ಅಕ್ಕನಾಗಾಯಿ
*೧೪೦	ಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ನಾಗರೇಶ್ವರಲಿಂಗ	: ಬೊಕ್ಕಸದ ಸಂಗಣ್ಣ
*೧೪೧	ಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ನಿಃಕಳಂಕಸೋಮೇಶ್ವರಾ	: ?
*೧೪೨	ಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಟಕ್ಕೆ ಕಾಳಿಕಾವಿಮಲ ರಾಜೇಶ್ವರಲಿಂಗ	: ಬಾಚಿಕಾಯಕದ ಬಸವಣ್ಣ
*೧೪೩	ಬಳ್ಳೇಶ್ವರಲಿಂಗ	: ಬಳ್ಳೇಶ ಮಲ್ಲಯ್ಯ
*೧೪೪	ಬಂಕೇಶ್ವರಾ	: ಸುಂಕದ ಬಂಕಣ್ಣ
*೧೪೫	ಬಂಕೇಶ್ವರಲಿಂಗ	: ?

---

೧೭ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೂಳೆ ಸಂಕವ್ವೆ ಎಂತಲೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ೧೮ ಪಾಪಾರಣ್ಯದಹನ ಭೀಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ ನಿರಂಗಸಂಗಾ ಎಂತಲೂ ಇರುತ್ತದೆ.

೧೪೬	ಬಾಲಸಂಗಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ	?
*೧೪೭	ಬಿಡಾಡಿ	ಬೊಂತಾದೇವಿ
೧೪೮	ಬೋಳಬಸವೇಶ್ವರಾ	ಗುಮ್ಮಳಾಪುರದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗದೇವ
೧೪೯	ಭಾರೇಶ್ವರಲಿಂಗ[21]	ಕಾಮಾಟದ ಭೀಮಣ್ಣ
*೧೫೦	ಭೀಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ	ಪಾಕದ ಭೀಮಯ್ಯ
*೧೫೧	ಭೀಮೇಶ್ವರಾ	ಕಾಳವ್ವೆ, ಸಿದ್ಧಬುದ್ಧಯ್ಯಗಳ ಪತ್ನಿ
*೧೫೨	ಭೋಗಬಂಕೇಶ್ವರಲಿಂಗ	ಅಂಗಸೋಂಕಿನ ಲಿಂಗತಂದೆ
೧೫೩	ಭೋಗೇಶ್ವರಾ[22]	?
೧೫೪	ಭೌಂಭೇಶ್ವರ[23]	?
೧೫೫	ಮತ್ಪ್ರಾಣನಾಥಮಹಾಶ್ರೀಗುರು ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ	?
೧೫೬	ಮದ್ಗುರು ಬಸವಲಿಂಗಪ್ರಭುವೆ	?
*೧೫೭	ಮನಕ್ಕೆ ಮನೋಹರ ಶಂಖೇಶ್ವರಲಿಂಗ	ಕರುಳ ಕೇತಯ್ಯ
*೧೫೮	ಮರುಳ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ	ವೈದ್ಯ ಸಂಗಣ್ಣ
೧೫೯	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ	?
೧೬೦	ಮಸಣಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಗಜೇಶ್ವರಾ[24]	?
*೧೬೧	ಮಹಾಘನ ದೊಡ್ಡದೇಶಿಕಾರ್ಯಗುರು ಪ್ರಭುವೆ	ಮುಮ್ಮಡಿ ಕಾರ್ಯೇಂದ್ರ
೧೬೨	ಮಹಾದೇವ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ	ಮಹಾದೇವಿ
೧೬೩	ಮಹಾಮಹಿಮ ಮಾರೇಶ್ವರಾ	ಕೂಗಿನ ಮಾರಿತಂದೆ
*೧೬೪	ಮಹಾದೇವಲಿಂಗ	ಘರಾರೇ ದೇವಯ್ಯ
*೧೬೫	ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಾ	ಹಾವಿನಾಳ ಕಲ್ಲಯ್ಯ
*೧೬೬	ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರಾ	ಗಜೇಶ ಮಸಣಯ್ಯ
*೧೬೭	ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ	ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ
೧೬೮	ಮಹಾಲಿಂಗ ಚೆನ್ನರಾಮಾ	ಮೈದುನ ರಾಮಯ್ಯ

ತಿದ್ದುಪಡಿ.... 21 ಇದು 'ಧಾರೇಶ್ವರಲಿಂಗ'ವೆಂದಾಗಬೇಕು. 22 ಈ ಅಂಕಿತ ಬಹುಶಃ ಕೆಂಭಾವಿ ಭೋಗಣ್ಣನದು. 23 ಇದು ಜಾಂಬೇಶ್ವರ ಎಂದಾಗಬೇಕು. ಇದರ ಕರ್ತೃ ರಾಯಸದ ಮಂಚಣ್ಣ. 24 ಈ ಅಂಕಿತ ಗಜೇಶ್ವರ ಮಸಣಯ್ಯನ ಪತ್ನಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು.

*೧೬೯ ಮಹಾಲಿಂಗ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕದೇವ : ಕಿನ್ನರೀ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ

೧೭೦ ಮಾಗುಂಡದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವ : ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ

೧೭೧ ಮಾರದ ಮಹಾಲಿಂಗ : ?

೧೭೨ ಮಾರನವೈರಿ ಮಾರೇಶ್ವರಾ[೧೯] : ಕನ್ನಡ ಮಾರಿತಂದೆಗಳು

*೧೭೩ ಮಾರೇಶ್ವರಾ[೨೦] : ಮಾರೇಶ್ವರೊಡೆಯರು

೧೭೪ ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಸೊಡ್ಡಳ ಭಾಸ್ಕರಾ : ಸೊಡ್ಡಳ ಭಾಸ್ಕರ

೧೭೫ ಮುಗ್ಧಸಂಗಾ : ಮುಗ್ಧಸಂಗಯ್ಯ

೧೭೬ ಮುತ್ತಿನಸಂಗಲಿಂಗ : ಮೌಕ್ತಿಕ ಸಂಗಯ್ಯ

೧೭೭ ಮೂಲಪ್ರಣಮದೇವಾ : ಮೂಲಪ್ರಣಮದೇವ

*೧೭೮ ಮೇಖಲೇಶ್ವರಲಿಂಗ : ಕಲಕೇತಯ್ಯ

*೧೭೯ ಯೋಗಿನಾಥಾ[25] : ?

೧೮೦ ಮೇಲಣಗವಿಯ ಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ
ಪ್ರಭುವೆ : ?

*೧೮೧ ರಕ್ಕಸನೊಡೆಯ ಕೊಟ್ಟುದು ಬೇಡಾ : ರಕ್ಕಸರ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ

*೧೮೨ ರಾಮನಾಥಾ : [26]ದೇವರ[26] ದಾಸಿಮಯ್ಯ

*೧೮೩ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ : ಮೆರೆಮಿಂಡದೇವ

*೧೮೪ ರೇಕಣ್ಣಪ್ರಿಯ ನಾಗಿನಾಥಾ : ಬಹುರೂಪಿ ಚೌಡಯ್ಯ

೧೮೫ ರೇವಣ್ಣಪ್ರಭುವೆ[27] : ?

೧೮೬ ರೇಕನಾಥಯ್ಯ : ?

೧೮೭ ಲಲಾಮಭೀಮ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಾ : ವೇದಮೂರ್ತಿ ಸಂಗಣ್ಣ

೧೮೮ ಲಿಂಗಸತ್ಯಣ್ಣ : ಲಿಂಗಸತ್ಯಣ್ಣ

*೧೮೯ ವರದ ಶಂಕರೇಶ್ವರಾ : ವರದ ಸಂಗಣ್ಣ

೧೯೦ ವೀರಚಂಡಲಿಂಗಾ : ವೀರಚಂಡ

*೧೯೧ ವೀರಬೀರೇಶ್ವರಲಿಂಗಾ : ವೀರಗೊಲ್ಲಾಳಯ್ಯ

೧೯೨ ವೀರರಾಚೋಟಿಲಿಂಗ : ರತ್ನದ ರಾಚಯ್ಯ

*೧೯೩ ವೀರಶೂರರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ : ಬಾಲಬೊಮ್ಮಣ್ಣ

---

೧೯ ಮದನಂಗೆ ದೂರ ಮಾರೇಶ್ವರಾ ಎಂತಲೂ ಇರುತ್ತದೆ.
೨೦ ಮನಸಂದ ಮಾರಿತಂದೆಗಳೆಂತಲೂ ಇದೆ.

ತಿದ್ದುಪಡಿ ....

25 ಇದು ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಅಂಕಿತ, 26-26 ಜೇಡರ ಎಂದಾಗಬೇಕು. 27 ಇದರ ಕರ್ತೃ ಮರುಳಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ.

೧೯೪ ಶಂಭುಗಿಂದಿತ್ತ ಸ್ವಯಂಭುಗಿಂದತ್ತ
ಅತಿಬಳ ನೋಡಾ ಮಾತುಳಂಗ
ಮಧುಕೇಶ್ವರನು : ದಾಸೋಹದ ಸಂಗಣ್ಣ
೧೯೫ ಶಂಭು ತೆಲುಗೇಶ್ವರಾ : ತೆಲುಗೇಶ ಮಸಣಯ್ಯ
*೧೯೬ ಶಂಭು ಜಕ್ಕೇಶ್ವರಾ : ಸತ್ಯಕ್ಕ
೧೯೭ ಶಂಭು ಭುಜಂಗೇಶ್ವರಲಿಂಗ : ?
೧೯೮ ಶಂಭು ಮಹೇಶ್ವರಾ : ?
೧೯೯ ಶಂಭು ಸೋಮನಾಥಲಿಂಗ : ಜೋಧರ ಮಾಯಣ್ಣ
೨೦೦ ಶಾಂತಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ : ಗಣದಾಸಿ ವೀರಣ್ಣ
೨೦೧ ಶಾಂತಾರಾಮಲಿಂಗ : ಶಾಂತರಾಮ
*೨೦೨ ಶಾಂತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ[28] : ?
೨೦೩ ಶಾರ್ದೂಲಲಿಂಗ : ಶಾರ್ದೂಲ ಸಂಗಯ್ಯ
೨೦೪ ಶಿವತಂತ್ರಗುರುಶಾಂತೇಶ್ವರಾ : ?
೨೦೫ ಶಿವಪೂಜೆಯ ಭೀಮನಾಡಿದ ವಾಕ್ಯ : ಶಿವಪೂಜೆಯ ಭೀಮಯ್ಯ
೨೦೬ ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರಪ್ರಿಯ ನಿರಾಳಲಿಂಗ[29] : ?
೨೦೭ ಶಿವಶಾಂತ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ : ಶಾಂತಶೆಟ್ಟಿ
೨೦೮ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರಾ : ?
*೨೦೯ ಶಿವಾನಂದಲಿಂಗ : ಶಿವಾನಂದದೇವ
೨೧೦ ಶ್ರೀಗುರುಪಂಚಾಕ್ಷರಲಿಂಗ : ಪಂಚಾಕ್ಷರದೇವ
*೨೧೧ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೇ : ?
*೨೧೨ ಶ್ರೀಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನು : ರೇಕಮ್ಮ, ರೇವಣಸಿದ್ಧಯ್ಯಗಳ ಪತ್ನಿ
೨೧೩ ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರಸನ್ನ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ : ?
*೨೧೪ ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರಸನ್ನ ಕರುಂಗೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ : ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕಾಯದ ಮುಕ್ತಿನಾಥಯ್ಯ
*೨೧೫ ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರಸನ್ನಪ್ರಭುವೇ
ಶಾಂತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ : ಮರುಳ ಶಂಕರದೇವ
*೨೧೬ ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವ : ಸಕಳೇಶ ಮಾದರಸ
*೨೧೭ ಸಗರದ ಬೊಮ್ಮನೊಡೆಯ ತನುಮನ
ಸಂಗಮೇಶ್ವರಾ : ಸಗರದ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ

ತಿದ್ದುಪಡಿ....
28 ಇದರ ಕರ್ತೃ ವೀರಣ್ಣದೇವರು. 29 ಇದರ ಶುದ್ಧರೂಪ ಗುಹೇಶ್ವರಪ್ರಿಯ ನಿರಾಳಲಿಂಗ

೨೧೮ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ+ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ[೨೧] : ಬಾಹೂರ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ
*೨೧೯ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ[೨೨] : ?
*೨೨೦ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ[೨೩] : ?
*೨೨೧ ಸಂಗಯ್ಯ : ನೀಲಲೋಚನೆ
*೨೨೨ ಸಂಗಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಬಂಕೇಶ್ವರಾ : ?
*೨೨೩ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗ[೨೪] : ಅರುವಿನ ಮಾರಿತಂದೆಗಳು
೨೨೪ ಸದ್ಗುರುಸಂಗ ನಿರಂಗಲಿಂಗ : ಕನ್ನಡಿಕಾಯಕದ [30]ರೇಮಮ್ಮ[30]
*೨೨೫ ಸದ್ಯೋಜಾತಲಿಂಗ : ಅವಸರದ [31]ರೇಚಣ್ಣ[31]
೨೨೬ ಸರ್ವೇಶ್ವರಲಿಂಗ : ?
೨೨೭ ಸಾಂಬಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ : ಶಂಕರ ಸೋಮಯ್ಯ
*೨೨೮ ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥ[೨೫] : ಅಮುಗಿದೇವ
*೨೨೯ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮಾ[೨೬] : ಚಂದಿಮರಸ
೨೩೦ ಸುಂದರ ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯ : ಬೆಡಗಿನ ಸುಂದರಯ್ಯ
೨೩೧ ಸುವರ್ಣಲಿಂಗ : ಸುವರ್ಣದೇವಿ
*೨೩೨ ಸೊಡ್ಡಳಾ[೨೭] : ಸೊಡ್ಡಳ ಬಾಚರಸ
೨೩೩ ಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ : ಪುಷ್ಪದ ಸೋಮಯ್ಯ
*೨೩೪ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮನಾಥ : ಆದಯ್ಯ
೨೩೫ ಹಂಪೆಯ ವಿರುಪಯ್ಯ : ?
*೨೩೬ ಹುಲಿಗೆರೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ : ?
೨೩೭ ಕ್ಷೇತ್ರನಾಥಲಿಂಗ : ಕ್ಷೇತ್ರನಾಥ

❖❖

---

೨೧ ಉದಾ : ಸಮಗನಬಸವಣ್ಣ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣನಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವನರಿ, ಇತ್ಯಾದಿ. ೨೨ ಮಹಾನಿತ್ಯ ಜಗತ್ಪ್ರಿಯ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೆ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದ್ದು ಇದು ಬೇರೊಂದು ವಚನ ಗಂಥವೋ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿದೆ. ೨೩ ಸಂಗಪ್ರಭು ಎಂತಲೂ ಇದೆ. ೨೪ ಸದಾಶಿವಲಿಂಗಮೂರ್ತಿ ಎಂತಲೂ ಇದೆ. ೨೫ ಸದ್ಗುರು ಸಿದ್ಧಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ. ಮಹಾಘನ ಸದ್ಗುರು ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥ ಎಂತಲೂ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ೨೬ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆ ಚೆನ್ನರಾಮಾ ಎಂತಲೂ ಇದೆ. ೨೭ ದೇವರದೇವ ಸೊಡ್ಡಳಾ, ಮೃಡದೇವ ಸೊಡ್ಡಳಾ, ಶಂಭು ಸೊಡ್ಡಳಾ, ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಸೊಡ್ಡಳಾ, ಸೊಡ್ಡಳ ಗರಳಧರಾ, ದೇವರಾಯ ಸೊಡ್ಡಳಾ, ಮಹಾದಾನಿ ಸೊಡ್ಡಳಾ, ಚೆನ್ನ ಸೊಡ್ಡಳಾ, ಏಕಾಂತವೀರ ಸೊಡ್ಡಳಾ ಎಂಬ ಅಂಕಿತಗಳೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 'ಏಕಾಂತವೀರ ಸೊಡ್ಡಳಾ' ಎಂಬುದು ಸ್ವತಂತ್ರ ವಚನವೋ ಹ್ಯಾಗೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಸಂಶಯವಿದೆ. 30–30 ಇದು 'ರೇಮಯ್ಯ' ಎಂದೂ ಕೆಲವೆಡೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. 31–31 ರೇಕಣ್ಣ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. 28 ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ ಎಂತಲೂ ಇದೆ. 29 ಮಹಾಘನಲಿಂಗ ಹುಲಿಗೆರೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ. ಹುಲಿಗೆರಿಯ ವರದ ಸೋಮನಾಥ ಎಂತಲೂ ಇದೆ.

ತಿದ್ದುಪಡಿ..... 32 ಈ ಅಂಕಿತದ ಕರ್ತೃ ಅಘ್ಘಣಿಯ ಹಂಪಯ್ಯ. 33 ಇದು ಹುಲಿಗೆರೆಯ ಸೋಮಣ್ಣನ ಅಂಕಿತ.

ವಚನಕಾರರು–ವಚನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ

೧. ಅಂಗಸೋಂಕಿನ ಲಿಂಗತಂದೆ : ಭೋಗಬಂಕೇಶ್ವರ–೪

೧೦೨೧, ೧೯೩೩, ೧೯೩೪, ೧೯೩೫.

೨. ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ : ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ–೫೦

೩೧, ೪೧,೧೨೮, ೧೭೧, ೩೪೦, ೪೬೭, ೪೬೮, ೫೩೮, ೫೬೧, ೫೮೧, ೫೮೨, ೬೦೧, ೬೧೯, ೭೮೧, ೮೨೦, ೯೨೭, ೯೪೫, ೯೪೯, ೯೭೨, ೧೦೯೩, ೧೧೭೫, ೧೨೪೧, ೧೩೬೪, ೧೪೦೦, ೧೪೧೬, ೧೪೩೩, ೧೪೪೮, ೧೪೬೧, ೧೪೬೯, ೧೪೭೪, ೧೪೮೬, ೧೫೧೩, ೧೫೯೫, ೧೬೦೯, ೧೬೨೯, ೧೮೪೮, ೧೯೪೮, ೧೯೫೨, ೧೯೫೩, ೧೯೮೭, ೨೦೩೧, ೨೨೭೦, ೨೨೭೧, ೨೨೭೯, ೨೨೯೩, ೨೩೦೨, ೨೩೮೩, ೨೪೪೨, ೨೪೬೬, ೨೫೫೯.

೩. ಅಕ್ಕಮ್ಮ : ಆಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವಾದ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ–೭

೬೧೨, ೮೪೧, ೮೪೩, ೧೦೧೯, ೧೩೬೯, ೧೪೬೮, ೧೫೩೭.

೪. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ : ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ–೮೩

೨೦, ೩೬, ೫೧, ೨೦೬, ೨೪೪, ೨೬೦, ೨೭೯, ೩೮೫, ೩೮೬, ೩೮೯, ೩೯೧, ೩೯೩, ೪೧೦, ೪೮೫, ೪೯೪, ೫೨೩, ೫೩೦, ೫೩೫, ೬೭೧, ೭೦೬, ೭೨೩, ೭೨೮, ೭೩೭, ೮೧೩, ೮೭೪, ೯೨೪, ೯೩೯, ೯೭೯, ೯೮೦, ೯೮೮, ೯೮೯, ೯೯೦, ೧೦೦೨, ೧೦೨೫, ೧೦೨೬, ೧೦೨೭, ೧೦೬೯, ೧೦೯೦, ೧೦೯೧, ೧೧೬೪, ೧೧೯೯, ೧೨೫೧, ೧೨೫೨, ೧೨೫೩, ೧೨೫೪, ೧೨೬೦, ೧೨೬೫, ೧೨೯೨, ೧೩೧೧, ೧೩೧೨, ೧೩೧೩, ೧೩೫೪, ೧೪೪೪, ೧೪೮೭, ೧೫೧೫, ೧೫೬೬, ೧೭೨೨, ೧೭೩೯.

೫. ಅಕ್ಕ ನಾಗಮ್ಮ : ಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ–೧
೧೨೮೧, ೧೭೮೭, ೧೭೯೨, ೧೯೦೯, ೨೧೧೯, ೨೧೦೮, ೨೧೧೫, ೨೧೨೭, ೨೨೦೫, ೨೨೦೯, ೨೨೧೯, ೨೨೮೯, ೨೩೩೯, ೨೩೮೬, ೨೪೦೫, ೨೪೩೦, ೨೪೯೪, ೨೫೦೨, ೨೫೨೦, ೨೫೨೫, ೨೫೩೪, ೨೫೫೬, ೨೫೭೮, ೨೬೧೭, ೨೬೭೯, ೨೬೬೫.

೬. ಅಘವಣಿ ಹಂಪಯ್ಯ : ಚೆನ್ನಹಂಪೆಯ ವಿರುಪಯ್ಯ–೧
೭೬೭

೭. ಅನಾಮಿಕ ನಾಚಯ್ಯ : ನಾಚಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನರಾಮೇಶ್ವರಾ–೧
೭೬೦

೮. ಅಮುಗಿದೇವ : ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥ–೧೦
೩೩೦, ೯೯೮, ೧೭೯೩, ೨೧೩೬, ೨೨೦೬, ೨೨೧೧, ೨೩೧೬, ೨೪೦೦, ೨೪೦೮, ೨೫೧೪,

೯. ಅರಿವಿನ ಮಾರಿತಂದೆ : ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗ–೨೪
೨೧೩, ೨೧೭, ೨೧೮, ೨೫೧, ೨೮೨, ೩೧೯, ೫೪೫, ೭೩೨, ೭೩೯, ೭೬೮, ೮೪೫, ೮೮೫, ೧೦೨೨, ೧೩೦೦, ೧೫೯೬, ೧೬೬೪, ೧೭೫೩, ೧೯೮೪, ೨೨೩೧, ೨೨೯೫, ೨೩೫೨, ೨೪೩೩, ೨೪೮೯.

೧೦. ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು : ಗುಹೇಶ್ವರ–೩೧೧
೨, ೩, ೪, ೭, ೧೦, ೧೯, ೨೭, ೨೯, ೩೩,
೩೭, ೪೦, ೫೦, ೬೪, ೬೬, ೬೮, ೭೧, ೮೩, ೮೪,
೮೯, ೯೦, ೯೫, ೯೭, ೯೮, ೯೯, ೧೧೬, ೧೨೨, ೧೩೩,
೧೭೯, ೧೮೦, ೧೮೯, ೧೯೦, ೧೯೮, ೨೧೨, ೨೧೪, ೨೪೩, ೨೫೫,
೨೬೫, ೨೬೬, ೨೭೧, ೨೮೩, ೩೦೭, ೩೦೯, ೩೧೬, ೩೨೮, ೩೩೧,
೩೩೭, ೩೪೪, ೩೪೬, ೩೫೬, ೪೦೪, ೪೦೫, ೪೧೪, ೪೩೫, ೪೪೯,
೪೫೦, ೪೫೫, ೪೬೪, ೪೬೫, ೪೭೨, ೪೮೦, ೪೮೪, ೪೯೬, ೫೦೦,
೫೦೫, ೫೦೬, ೫೦೮, ೫೧೦, ೫೨೪, ೫೪೦, ೫೪೧, ೫೫೪, ೫೬೭,
೫೭೧, ೫೭೨, ೬೧೦, ೬೧೪, ೬೧೫, ೬೧೭, ೬೧೮, ೬೨೦, ೬೨೪,
೬೩೯, ೬೬೭, ೬೭೦, ೭೦೯, ೭೨೧, ೭೨೪, ೭೨೭, ೭೨೯, ೭೩೦,
೭೩೮, ೭೬೫, ೭೯೯, ೮೦೦, ೮೦೧, ೮೧೧, ೮೧೬, ೮೩೪, ೮೩೮,
೮೩೪, ೮೩೫, ೮೩೬, ೮೨೭, ೮೨೮, ೮೪೪, ೮೬೯, ೮೯೦, ೮೯೭,
೯೦೩, ೯೧೨, ೯೧೬, ೯೩೧, ೯೪೧, ೯೪೨, ೯೪೮, ೯೯೪, ೧೦೦೪,
೧೦೧೧, ೧೦೨೪, ೧೦೩೪, ೧೦೪೫, ೧೦೫೧, ೧೦೬೬, ೧೦೭೪, ೧೦೭೬, ೧೦೯೨,

೧೨೬೬, ೧೩೩೧, ೧೩೫೭, ೧೩೯೧, ೧೩೯೮, ೧೪೧೧, ೧೪೨೦, ೧೪೨೧, ೧೪೨೨, ೧೪೨೬, ೧೪೩೮, ೧೪೪೦, ೧೪೪೧, ೧೪೫೩, ೧೪೫೪, ೧೪೫೫, ೧೪೬೦, ೧೪೮೪, ೧೫೦೦, ೧೫೦೧, ೧೫೦೨, ೧೫೦೪, ೧೫೦೫, ೧೫೧೪, ೧೫೧೮, ೧೫೬೮, ೧೫೮೧, ೧೫೮೨, ೧೫೮೩, ೧೫೯೪, ೧೬೧೫, ೧೬೨೫, ೧೬೫೦, ೧೬೫೫, ೧೬೬೭, ೧೬೭೦, ೧೬೭೯, ೧೬೮೨, ೧೬೯೨, ೧೬೯೫, ೧೭೦೨, ೧೭೪೬, ೧೭೪೮, ೧೭೫೧, ೧೭೫೯, ೧೭೬೨, ೧೭೭೫, ೧೭೭೯, ೧೭೮೬, ೧೭೮೮, ೧೮೦೦, ೧೮೪೩, ೧೮೫೩, ೧೮೫೫, ೧೮೫೬, ೧೮೬೯, ೧೮೭೩, ೧೮೭೪, ೧೮೭೫, ೧೮೭೮, ೧೮೮೩, ೧೮೮೭, ೧೮೯೨, ೧೮೯೮, ೧೯೦೩, ೧೯೦೫, ೧೯೧೮, ೧೯೨೧, ೧೯೪೦, ೧೯೭೪, ೧೯೭೬, ೧೯೭೮, ೧೯೭೯, ೧೯೮೦, ೧೯೮೧, ೧೯೯೪, ೧೯೯೬, ೨೦೦೦, ೨೦೦೩, ೨೦೦೪, ೨೦೦೫, ೨೦೨೧, ೨೦೩೪, ೨೦೩೫, ೨೦೩೭, ೨೦೩೮, ೨೦೩೯, ೨೦೪೮, ೨೦೫೬, ೨೦೫೭, ೨೦೬೧, ೨೦೭೭, ೨೦೯೨, ೨೦೯೩, ೨೦೯೪, ೨೦೯೫, ೨೦೯೬, ೨೦೯೭, ೨೦೯೮, ೨೧೦೦, ೨೧೨೯, ೨೧೪೦, ೨೧೪೩, ೨೧೪೫, ೨೧೪೭, ೨೧೪೮, ೨೧೫೮, ೨೧೫೯, ೨೧೬೦, ೨೧೬೪, ೨೧೭೬, ೨೧೭೭, ೨೧೭೮, ೨೧೭೯, ೨೧೮೮, ೨೧೮೯, ೨೧೯೭, ೨೨೧೮, ೨೨೪೦, ೨೨೪೮, ೨೨೪೯, ೨೨೫೦, ೨೨೫೨, ೨೨೫೪, ೨೨೬೪, ೨೨೭೫, ೨೨೭೬, ೨೨೮೦, ೨೨೮೨, ೨೨೯೦, ೨೨೯೧, ೨೨೯೪, ೨೨೯೭, ೨೨೯೮, ೨೩೦೪, ೨೩೦೭, ೨೩೧೦, ೨೩೨೧, ೨೩೫೬, ೨೩೬೩, ೨೩೬೭, ೨೩೮೨, ೨೩೮೫, ೨೩೮೭, ೨೩೮೮, ೨೩೯೧, ೨೩೯೬, ೨೩೯೯, ೨೪೦೬, ೨೪೧೦, ೨೪೩೭, ೨೪೪೬, ೨೪೫೦, ೨೪೫೯, ೨೪೬೮, ೨೪೭೧, ೨೪೭೩, ೨೪೭೪, ೨೪೭೫, ೨೪೮೨, ೨೪೯೩, ೨೫೦೬, ೨೫೧೦, ೨೫೨೧, ೨೫೨೭, ೨೫೨೯, ೨೫೪೧, ೨೫೫೭, ೨೫೬೧, ೨೫೬೩, ೨೫೭೫, ೨೫೮೧, ೨೫೮೨, ೨೫೯೭, ೨೬೦೧, ೨೬೦೫, ೨೬೦೬, ೨೬೧೩, ೨೬೩೬, ೨೬೪೪, ೨೬೪೯, ೨೬೫೦, ೨೬೫೫, ೨೬೫೬, ೨೬೫೭.

೧೧. ಅವಸರದ ರೇಚಣ್ಣ : ಸದ್ಯೋಜಾತಲಿಂಗ–೪

೪೪೧, ೭೩೩, ೧೬೫೬, ೧೮೮೧.

೧೨. ಆದಯ್ಯ : ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ–೨೩

೪೯, ೧೮೬, ೨೧೫, ೪೩೧, ೪೬೦, ೪೭೧, ೭೩೬, ೭೮೨, ೮೬೪, ೮೬೫, ೯೯೩, ೧೫೬೫, ೧೭೪೪, ೧೭೭೨, ೧೮೦೯, ೧೮೩೬, ೨೧೪೪, ೨೩೭೧, ೨೪೧೧, ೨೪೨೦, ೨೪೫೧, ೨೫೭೩

೧೩. ಆಯ್ದಕ್ಕಿ ಮಾರಯ್ಯ : ಅಮರೇಶ್ವರಲಿಂಗ–೯

೫೮೦, ೧೬೬೫, ೧೭೧೧, ೧೭೧೨, ೧೭೧೫, ೧೭೩೦, ೨೨೪೧, ೨೨೬೧, ೨೪೬೧.

೧೪. ಆಯ್ದಕ್ಕಿ ಲಕ್ಕಮ್ಮ : ಮಾರಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಅಮಳೇಶ್ವರಲಿಂಗ-೮

೫೪೨, ೭೫೭, ೭೮೭, ೧೩೪೭, ೧೩೪೯, ೧೬೭೧, ೧೬೯೮, ೧೭೧೩.

೧೫. ಉಪ್ಪರಗುಡಿಯ ಸೋಮದೇವಯ್ಯ : ಗಾರುಡೇಶ್ವರಲಿಂಗ-೪

೧೨೯, ೨೩೩೧, ೨೪೮೭, ೨೬೪೮.

೧೬. ಉರಿಲಿಂಗದೇವ : ಉರಿಲಿಂಗದೇವ-೨೮

೩೯೦, ೩೯೨, ೯೬೦, ೯೬೬, ೯೭೩, ೧೦೩೧, ೧೦೩೨, ೧೧೨೮, ೧೨೬೨,
೧೩೬೨, ೧೫೮೫, ೧೯೪೧, ೧೯೫೬, ೨೧೧೪, ೨೧೧೭, ೨೧೧೮, ೨೧೩೧, ೨೧೩೨,
೨೧೩೩, ೨೨೧೪, ೨೩೮೧, ೨೬೧೮, ೨೬೧೯, ೨೬೨೦, ೨೬೨೪, ೨೬೩೨, ೨೬೬೧.

೧೭. ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿ : ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ-೭೭

೬, ೧೮, ೧೧೩, ೧೧೪, ೧೭೨, ೨೭೩, ೨೭೮, ೨೮೭, ೩೦೦,
೩೦೪, ೩೦೫, ೩೧೮, ೩೬೩, ೩೬೪, ೩೬೫, ೩೭೧, ೪೫೯, ೫೩೯,
೫೫೩, ೭೪೮, ೭೫೧, ೭೯೨, ೭೯೫, ೮೫೦, ೮೭೧, ೮೯೮, ೯೦೨,
೯೦೭, ೯೮೧, ೯೯೬, ೯೯೭, ೧೦೭೫, ೧೨೪೪, ೧೨೪೫, ೧೨೪೬, ೧೨೪೭,
೧೩೬೬, ೧೩೬೮, ೧೪೫೨, ೧೫೦೯, ೧೫೬೧, ೧೫೮೪, ೧೬೫೨, ೧೬೮೦, ೧೭೦೪,
೧೭೦೭, ೧೭೦೮, ೧೭೦೯, ೧೭೨೦, ೧೭೨೧, ೧೮೦೬, ೧೮೧೪, ೧೮೨೦, ೧೮೨೧,
೧೮೨೨, ೧೮೨೩, ೧೮೪೦, ೧೮೭೨, ೧೮೮೮, ೧೯೧೯, ೧೯೨೦, ೧೯೬೦, ೨೦೦೫,
೨೦೨೨, ೨೦೩೨, ೨೧೦೭, ೨೧೪೯, ೨೧೬೮, ೨೨೧೩, ೨೨೬೨, ೨೨೮೪, ೨೩೪೬,
೨೩೫೪, ೨೪೭೯, ೨೫೦೪, ೨೫೭೧.

೧೮. ಉಳಿಯುಮೇಶ್ವರ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ : ಉಳಿಯುಮೇಶ್ವರ -೭

೩೭೭, ೧೦೭೩, ೧೧೫೩, ೧೧೬೮, ೧೨೫೮, ೧೪೯೦, ೨೬೨೭.

೧೯. ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕಾಯಕದ ಮುಕ್ತಿನಾಥಯ್ಯ : ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸನ್ನ ಕುರಂಗೇಶ್ವರಲಿಂಗ-೪

೭೯೦, ೮೩೧, ೮೩೨, ೯೫೦.

೨೦. ಏಕಾಂತರಾಮಿತಂದೆ : ಎನ್ನಯ್ಯ ಚನ್ನರಾಮ-೮

೩೧೪, ೯೪೬, ೯೯೧, ೧೦೬೭, ೧೨೪೮, ೧೪೬೪, ೧೯೩೮, ೨೪೧೮

೨೧. ಏಲೇಶ್ವರ ಕೇತಯ್ಯ : ಏಲೇಶ್ವರಲಿಂಗ-೩

೮೪೨, ೮೫೭, ೧೫೩೪.

೨೨. ಒಕ್ಕಲು ಮುದ್ದಯ್ಯ : ಕಾಮಭೀಮ ಜೀವದನದೊಡೆಯ-೬
೪೪೨, ೮೧೯, ೧೧೩೪, ೧೯೦೭, ೨೩೧೯, ೨೩೨೪.

೨೩. ಕಂಭದ ಮಾರಯ್ಯ : ಕದಂಬಲಿಂಗ-೨
೨೧೫೩, ೨೩೨೯.

೨೪. ಕದಿರರೆಮ್ಮವ್ವ : ಕದಿರರೆಮ್ಮಿಯೊಡೆಯ ಗುಮ್ಮೇಶ್ವರಾ-೪
೩೯೪, ೩೯೫, ೧೩೮೨, ೨೩೩೨.

೨೫. ಕರುಳ ಕೇತಯ್ಯ : ಮನಕ್ಕೆ ಮನೋಹರ ಶಂಖೇಶ್ವರಲಿಂಗ -೪
೪೬೬, ೫೬೩, ೧೩೭೦, ೧೫೩೬.

೨೬. ಕಲಕೇತ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ : ಮೇಖಲೇಶ್ವರಲಿಂಗ-೧
೨೪೬೨.

೨೭. ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ: ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೆ-೨೬
೧೩೬, ೩೭೮, ೫೫೧, ೮೦೪, ೧೦೫೨, ೧೦೬೦, ೧೦೬೫, ೧೧೦೧, ೧೧೨೦, ೧೪೬೩, ೧೪೬೫, ೧೪೭೫, ೧೫೮೦, ೧೮೦೨, ೧೮೦೪, ೧೮೩೯, ೧೯೧೧, ೧೯೨೩, ೧೯೨೪, ೧೯೨೫, ೨೦೧೧, ೨೦೨೪, ೨೧೮೭, ೨೧೯೧, ೫೫೪೬, ೨೪೩೪.

೨೮. ಕಾಲುಕಣ್ಣಿಯ ಕಾಯಮ್ಮ : ನಿರ್ಭೀತಿನಿಜಲಿಂಗ-೧
೧೩೮೫

೨೯. ಕಾಳವ್ವೆ (ಬಾಚಿ ಕಾಯಕದ ಬಸವಯ್ಯಗಳ ಪತ್ನಿ) : ಕರ್ಮಹರ ಕಾಳೇಶ್ವರಾ-೨
೧೩೭೨, ೧೩೭೮

೩೦. ಕಾಳವ್ವೆ (ಸಿದ್ಧ ಬುದ್ಧಯ್ಯಗಳ ಪತ್ನಿ) : ಭೀಮೇಶ್ವರಾ-೧
೧೩೮೪.

೩೧. ಕಾಳಿಂಗದೇವ : ಕಾಳಿಂಗ-೧
೧೫೫೪.

೩೨. ಕಿನ್ನರಿ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ : ಮಹಾಲಿಂಗ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗ -೧
೬೧೨.

೩೩. ಕೀಲಾರದ ಭೀಮಣ್ಣ : ಕಾಲಕರ್ಮವಿರಹಿತ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗ–೫
೪೦೧, ೪೦೭, ೧೩೨೦, ೨೩೪೨, ೨೫೦೯.

೩೪. ಕೇದಾರಗುರು : ಕೇದಾರಗುರುದೇವ–೨
೩೨೯, ೧೯೦೮.

೩೫. ಕೊಟ್ಟಣದ ಸೋಮವ್ವೆ : ನಿರ್ಲಜ್ಜೇಶ್ವರಾ–೧
೧೩೭೯.

೩೬. ಕೋಲಶಾಂತಯ್ಯ : ಪುಣ್ಯಾರಣ್ಯದಹನ ಭೀಮೇಶ್ವರ–೩
೨೬೧, ೨೦೦೬, ೨೪೫೪.

೩೭. ಗಂಗಮ್ಮ : ಗಂಗೇಶ್ವರಲಿಂಗ–೧
೧೩೬೭.

೩೮. ಗಜೇಶ್ವರ ಮಸಣಯ್ಯ : ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರಾ–೩೦
೬೮೮, ೧೦೨೮, ೧೦೩೩, ೧೦೩೫, ೧೦೩೬, ೧೦೩೭, ೧೦೬೨, ೧೭೮೧, ೧೯೧೩, ೨೦೧೪, ೨೦೮೪, ೨೧೨೦, ೨೧೨೧, ೨೧೨೨, ೨೧೨೩, ೨೧೩೯, ೨೩೮೪, ೨೪೮೫, ೨೫೧೮, ೨೫೪೩, ೨೫೮೩, ೨೬೨೧, ೨೬೨೨, ೨೬೨೩, ೨೬೨೫, ೨೬೨೬, ೨೬೩೧, ೨೬೬೨, ೨೬೬೩.

೩೯. ಗಾವುದಿ ಮಾಚಯ್ಯ : ತ್ರಿಪುರಾಂತಕ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಗಾವುದಿ ಮಾಚಯ್ಯ ಹೇಳಿದುದು ಸತ್ಯವೆನ್ನಿರಣ್ಣಾ–೭
೩೪೩, ೫೭೫, ೫೭೬, ೫೯೧, ೫೯೮, ೫೯೯, ೨೪೨೯.

೪೦. ಗುಡ್ಡವ್ವೆ (ಬತ್ತಲೇಶ್ವರನ ಪತ್ನಿ) : ನಿಂಬೇಶ್ವರಾ–೧
೧೩೮೧.

೪೧. ಗುಪ್ತ ಮುಂಚಣ್ಣ : ನಾರಾಯಣಪ್ರಿಯ ರಾಮನಾಥ–೬
೮೧, ೪೨೨, ೮೪೪, ೧೩೫೮, ೨೪೮೯, ೨೪೩೧.

೪೨. ಗೊಗ್ಗವ್ವೆ : ನಾಸ್ತಿನಾಥಾ–೨
೮೮೨, ೧೬೮೩.

೪೩. ಗೋರಕ್ಷ : ಗೋರಕ್ಷಪಾಲಕ ಮಹಾಪ್ರಭು ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥಲಿಂಗ-೨

೨೧೨೫, ೨೨೪೫.

೪೪. ಘಟ್ಟಿವಾಳಯ್ಯ : ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ-೨೦

೧೫, ೩೦, ೧೭೭, ೨೦೮, ೪೦೬, ೪೭೦, ೯೦೫, ೯೫೧, ೧೦೭೭, ೧೩೩೨, ೧೯೮೨, ೧೯೯೧, ೧೯೯೨, ೨೪೯೭, ೨೫೫೧, ೨೬೧೪, ೨೬೩೩, ೨೬೩೪, ೨೬೩೫, ೨೬೫೯.

೪೫. ಘನಲಿಂಗಿದೇವ : ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ-೨೨

೩೩೨, ೪೩೨, ೫೭೦, ೮೯೯, ೧೦೮೮, ೧೧೩೭, ೧೧೯೭, ೧೨೦೨, ೧೨೦೩, ೧೨೦೪, ೧೨೦೫, ೧೭೩೬, ೧೮೩೭, ೧೮೬೦, ೨೧೫೪, ೨೩೫೭, ೨೩೭೦, ೨೪೨೫, ೨೪೨೬, ೨೪೨೭, ೨೫೦೦, ೨೫೫೫.

೪೬. ಚಂದಿಮರಸ : ಸಿಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮ-೩೦

೯, ೧೬, ೨೨, ೨೮, ೧೧೦, ೧೧೧, ೧೯೧, ೨೦೭, ೨೧೦, ೨೧೧, ೨೪೨, ೩೫೫, ೩೭೪, ೪೦೮, ೬೨೫, ೬೩೮, ೭೫೯, ೧೦೪೬, ೧೦೬೪, ೧೩೪೫, ೧೬೯೯, ೧೭೮೩, ೧೮೯೬, ೨೦೨೭, ೨೨೦೦, ೨೨೭೮, ೨೩೦೨, ೨೩೨೨, ೨೪೦೭, ೨೫೦೮.

೪೭. ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ : ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ-೨೭೮

೧೧, ೩೪, ೬೧, ೯೧, ೧೧೯, ೧೨೧, ೧೬೨, ೧೮೫, ೧೯೧, ೧೯೬, ೧೯೭, ೨೦೫, ೨೦೯, ೨೪೫, ೨೪೯, ೨೬೭, ೨೭೨, ೨೯೩, ೩೦೨, ೩೧೦, ೩೧೭, ೩೨೨, ೩೨೩, ೩೨೫, ೩೨೬, ೩೩೬, ೩೩೮, ೩೪೯, ೩೫೧, ೩೬೨, ೩೬೯, ೩೭೨, ೩೭೫, ೩೭೯, ೩೮೭, ೩೯೮, ೪೧೧, ೪೧೩, ೪೧೬, ೪೧೭, ೪೩೭, ೪೩೮, ೪೫೩, ೪೫೪, ೪೫೬, ೪೫೮, ೪೮೬, ೪೯೫, ೫೦೪, ೬೧೬, ೬೩೭, ೭೩೪, ೭೬೨, ೯೬೬, ೯೮೩, ೭೮೯, ೮೧೪, ೮೧೫, ೮೧೮, ೮೭೨, ೮೬೬, ೯೮೫, ೯೮೬, ೯೯೨, ೧೦೦೦, ೧೦೦೬, ೧೦೦೭, ೧೦೦೯, ೧೦೧೭, ೧೦೨೦, ೧೦೬೧, ೧೦೭೦, ೧೦೮೨, ೧೧೬೭, ೧೨೫೦, ೧೨೬೭, ೧೨೬೮, ೧೩೮೮, ೧೩೮೯, ೧೩೯೨, ೧೩೯೩, ೧೩೯೯, ೧೪೦೨, ೧೪೦೩, ೧೪೦೯, ೧೪೧೦, ೧೪೧೩, ೧೪೧೫, ೧೪೩೧, ೧೪೩೨, ೧೪೪೭, ೧೪೬೨, ೧೪೯೩, ೧೪೯೫, ೧೪೯೭, ೧೪೯೮, ೧೮೯೯, ೧೫೦೩, ೧೫೦೬, ೧೫೦೭, ೧೫೦೮, ೧೫೧೦, ೧೫೧೧, ೧೫೧೨, ೧೫೨೦, ೧೫೩೦, ೧೫೪೯, ೧೫೫೩, ೧೫೫೫, ೧೫೫೬, ೧೫೫೮, ೧೬೧೦, ೧೬೨೧, ೧೬೨೨, ೧೬೨೩, ೧೬೩೩, ೧೬೩೫, ೧೬೪೫, ೧೬೪೮, ೧೬೪೯, ೧೬೫೭, ೧೬೫೮, ೧೬೮೧, ೧೬೮೫, ೧೬೮೭, ೧೬೯೭,

೧೭೦೬, ೧೭೨೩, ೧೭೨೪, ೧೭೩೧, ೧೭೩೭, ೧೭೪೫, ೧೭೪೭, ೧೭೪೯, ೧೭೫೨, ೧೭೫೪, ೧೭೫೫, ೧೭೫೭, ೧೭೬೧, ೧೭೬೪, ೧೭೬೫, ೧೭೬೬, ೧೭೬೭, ೧೭೬೯, ೧೭೭೦, ೧೭೭೧, ೧೭೭೬, ೧೭೭೮, ೧೭೮೨, ೧೭೮೪, ೧೭೯೧, ೧೭೯೪, ೧೭೯೬, ೧೭೯೭, ೧೮೦೧, ೧೮೦೭, ೧೮೦೮, ೧೮೧೫, ೧೮೧೬, ೧೮೧೮, ೧೮೧೯, ೧೯೨೪, ೧೮೨೫, ೧೮೩೦, ೧೮೩೩, ೧೮೩೪, ೧೮೩೫, ೧೮೪೪, ೧೮೪೫, ೧೮೫೮, ೧೮೫೯, ೧೮೬೫, ೧೮೭೦, ೧೮೭೬, ೧೮೮೦, ೧೮೮೨, ೧೮೮೪, ೧೮೮೯, ೧೮೯೦. ೧೯೧೯, ೧೯೨೨, ೧೯೩೦, ೧೯೩೬, ೧೯೩೭, ೧೯೫೧, ೧೯೫೪, ೧೯೯೭, ೧೯೯೮, ೨೦೦೭, ೨೦೨೫, ೨೦೨೯, ೨೦೩೩, ೨೦೩೬, ೨೧೦೨, ೨೧೧೯, ೨೧೨೪, ೨೧೨೫, ೨೧೬೬, ೨೧೬೯, ೨೧೯೫, ೨೨೦೧, ೨೨೦೪, ೨೨೦೮, ೨೨೧೨, ೨೨೨೪, ೨೨೨೭, ೨೨೪೭, ೨೨೯೬, ೨೩೧೧, ೨೩೧೩, ೨೩೧೭, ೨೩೩೩, ೨೩೪೦, ೨೩೪೫, ೨೩೪೯, ೨೩೬೧, ೨೩೬೪, ೨೩೬೫, ೨೩೬೬, ೨೩೭೨, ೨೩೭೪, ೨೩೭೫, ೨೩೮೦, ೨೩೯೧, ೨೩೯೨, ೨೪೦೧, ೨೪೦೨, ೨೪೧೩, ೨೪೧೫, ೨೪೪೩, ೨೪೪೪, ೨೪೪೯, ೨೪೫೨, ೨೪೫೭, ೨೪೫೮, ೨೪೭೨, ೨೪೭೬, ೨೪೮೧, ೨೪೮೩, ೨೪೮೪, ೨೪೯೧, ೨೪೯೨, ೨೪೯೮, ೨೪೯೯, ೨೫೦೫, ೨೫೧೬, ೨೫೨೨, ೨೫೩೫, ೨೫೩೮, ೨೫೪೪, ೨೫೪೯, ೨೫೫೨, ೨೫೫೪, ೨೫೬೦, ೨೫೬೪, ೨೫೬೯, ೨೫೭೨, ೨೫೮೪, ೨೫೯೦, ೨೫೯೧, ೨೫೯೬, ೨೬೦೨, ೨೬೧೨, ೨೬೪೫, ೨೬೫೪, ೨೬೬೦.

೪೮. ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ : ರಾಮನಾಥ–೯೨

೫೨, ೫೩, ೫೪, ೫೫, ೭೪, ೭೫, ೭೬, ೮೦, ೯೪, ೧೦೦, ೧೦೧, ೧೦೨, ೧೦೩, ೧೦೪, ೧೦೫, ೧೦೬, ೧೦೭, ೧೦೮, ೧೦೯, ೨೬೯, ೨೭೦, ೨೮೧, ೩೨೧, ೩೬೦, ೩೬೧, ೩೮೨, ೪೦೦, ೪೧೨, ೪೧೮, ೪೬೨, ೪೭೩, ೪೭೭, ೪೯೩, ೫೦೧, ೫೧೬, ೫೩೨, ೫೫೬, ೫೫೯, ೫೬೦, ೫೬೪, ೫೬೫, ೫೬೬, ೫೮೮. ೬೦೮, ೬೩೫, ೬೪೫, ೬೪೬, ೬೪೭, ೬೬೩, ೬೬೬, ೬೬೯, ೭೦೨, ೭೭೭, ೭೭೮, ೭೭೯, ೭೮೪, ೭೯೬, ೮೫೮, ೮೫೯, ೮೬೦, ೮೮೨, ೮೮೩, ೯೩೮, ೯೭೦, ೯೯೯, ೧೧೭೮, ೧೧೯೩, ೧೧೯೪, ೧೨೮೭, ೧೩೧೪, ೧೪೨೭, ೧೪೨೮, ೧೪೭೧, ೧೪೮೩, ೧೫೫೦, ೧೫೫೧, ೧೫೯೨, ೧೭೫೦, ೧೭೭೭, ೧೮೬೩, ೧೯೫೦. ೨೧೯೯, ೨೨೬೮, ೨೨೭೨, ೨೩೧೪, ೨೩೭೯, ೨೪೩೯, ೨೪೪೦, ೨೪೪೧, ೨೪೬೫. ೨೪೭೦, ೨೬೫೮.

೪೯. ಜೋಧರ ಮಾಯಣ್ಣ : ಶಂಭುಸೋಮನಾಥ–೧

೬೬೫.

೫೦. ಢಕ್ಕೆಯ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ : ಕಾಲಾಂತಕ ಭೀಮೇಶ್ವರಾ–೧೦
೨೧೬, ೨೧೯, ೨೨೧, ೨೨೨, ೨೯೭, ೪೦೨, ೪೭೫, ೫೪೬, ೧೮೭೯, ೨೦೪೧

೫೧. ತಳವಾರ ಕಾಮಿದೇವ : ಕಾಮಹರಪ್ರಿಯ ರಾಮನಾಥ–೨
೭೭೪, ೯೫೨

೫೨. ತುರುಗಾಹಿ ರಾಮಣ್ಣ : ಗೋಪತಿನಾಥ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ–೪
೧೧೯೮, ೨೨೩೩, ೨೩೨೬, ೨೫೪೦.

೫೩. ತೆಲುಗು ಜೊಮ್ಮಯ್ಯ : ತೆಲುಗೇಶ್ವರಾ–೧
೭೯೭.

೫೪. ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ : ಮಹಾಲಿಂಗಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೆ–೮೭
೧, ೯೨, ೧೪೬, ೧೭೫, ೨೪೬, ೨೪೭, ೨೫೦, ೨೫೬, ೨೫೭, ೨೫೯, ೩೨೧, ೩೫೯, ೩೬೬, ೩೮೦, ೩೮೧, ೪೩೦, ೪೩೯, ೪೪೫, ೪೫೭, ೪೭೪, ೪೭೮, ೪೮೨, ೫೪೪, ೬೧೩, ೭೯೧, ೮೯೫, ೮೯೬, ೯೧೫, ೧೨೪೯, ೧೩೬೩, ೧೪೦೧, ೧೪೦೪, ೧೪೪೨, ೧೪೪೬, ೧೪೮೨, ೧೫೩೨, ೧೫೬೨, ೧೫೬೭, ೧೫೭೭, ೧೬೧೪, ೧೬೬೨, ೧೭೩೩, ೧೭೬೦, ೧೭೬೮, ೧೭೯೦, ೧೭೯೫, ೧೭೯೮, ೧೮೨೬, ೧೮೩೮, ೧೮೪೭, ೧೯೦೦, ೧೯೩೧, ೧೯೭೦, ೨೦೦೨, ೨೦೧೬, ೨೦೫೦, ೨೦೫೫, ೨೦೬೦, ೨೦೮೫, ೨೦೮೬, ೨೦೯೯, ೨೧೫೧, ೨೧೫೫, ೨೧೫೬, ೨೧೮೬, ೨೧೯೦, ೨೧೯೨, ೨೨೦೨, ೨೨೦೩, ೨೨೨೬, ೨೨೭೭, ೨೩೦೮, ೨೩೨೭, ೨೩೪೮, ೨೩೫೦, ೨೩೭೯, ೨೩೯೮, ೨೪೬೪, ೨೪೯೬, ೨೫೧೧, ೨೫೧೨, ೨೫೧೩, ೨೫೨೩, ೨೫೩೦, ೨೫೫೩, ೨೫೭೦, ೨೫೮೦.

೫೫. ದಶಗಣ ಸಿಂಗಿದೇವಯ್ಯ : ನಾಚಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಮಲ್ಲಿನಾಥ–೩
೧೮೭, ೧೧೩೩, ೧೨೯೮.

೫೬. ದಸರಯ್ಯ : ದಸರೇಶ್ವರಲಿಂಗ–೫
೪೯೭, ೪೯೮, ೪೯೯, ೫೦೨, ೫೦೩.

೫೭. ದಾಸೋಹದ ಸಂಗಣ್ಣ : ಶಂಭುಗಿಂದಿತ್ತ ಸ್ವಯಂಭುಗಿಂದತ್ತ ಅತಿಬಳ ನೋಡಾ ಮಾತುಳಂಗ ಮಧುಕೇಶ್ವರ–೪
೪೩೪, ೪೩೬, ೨೪೭೮, ೨೬೧೬.

೫೮. ನಗೆಮಾರಿತಂದೆ: ಆತುರವೈರಿ ಮಾರೇಶ್ವರ–೫
೭೫೬, ೯೮೭, ೧೦೪೭, ೧೨೯೩, ೧೫೬೯.

೫೯. ನಿಜಗುಣ : ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ– ೩
೧೯೬೧, ೨೦೦೮, ೨೧೦೪.

೬೦. ನಿವೃತ್ತಿ ಸಂಗಯ್ಯ : ನಿವೃತ್ತಿ ಸಂಗಯ್ಯ–೧
೭೮೦

೬೧. ನೀಲಾಂಬಿಕೆ : ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ–೧
೫೪೩

೬೨. ನುಲಿಯ ಚಂದಯ್ಯ : ಚಂದೇಶ್ವರಲಿಂಗ–೬
೪೪೮, ೧೭೧೪, ೧೭೨೮, ೧೭೭೯, ೨೨೩೪, ೨೪೬೦

೬೩. ಪುರದ ಮಲ್ಲಯ್ಯ : ಪುರದಮಲ್ಲ–೨
೧೨೪೦, ೨೦೦೯

೬೪. ಪ್ರಸಾದಿ ಭೋಗಣ್ಣ : ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯ ಭೋಗಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗ–೩
೨೫೩, ೨೨೫೩, ೨೫೪೨

೬೫. ಘರಾರೆದೇವಯ್ಯ : ಮಹಾದೇವಲಿಂಗ–೧
೧೦೧೦

೬೬. ಬಂಕಣ್ಣಯ್ಯ : ಸದ್ಗುರುಪ್ರಿಯ ಶಿವಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರಾ–೨
೨೨೨೨, ೨೨೨೩

೬೭. ಬಸವಣ್ಣ : ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ–೫೦೮
೩೮, ೩೯, ೪೩, ೪೪, ೪೬, ೪೮, ೭೦, ೭೨, ೮೬,
೮೭, ೧೧೨, ೧೩೯, ೧೪೦, ೧೪೧, ೧೪೩, ೧೪೫, ೧೪೭, ೧೪೮,
೧೫೪, ೧೫೬, ೧೫೭, ೧೫೯, ೧೬೧, ೧೬೫, ೧೬೬, ೧೬೭, ೧೬೮,
೧೬೯, ೧, ೭೦, ೧೭೪, ೧೮೩, ೨೪೮, ೨೯೨, ೨೯೪, ೨೯೫,
೨೯೬, ೩೨೪, ೩೫೨, ೩೫೩, ೩೫೪, ೩೮೩, ೩೮೮, ೩೯೬, ೩೯೭,
೪೧೫, ೪೭೬, ೪೭೯, ೪೮೧, ೪೮೮, ೪೮೯, ೪೯೦, ೪೯೧, ೫೨೫,

೫೨೬, ೫೨೭, ೫೨೮, ೫೨೯, ೫೩೧, ೫೫೦, ೫೫೫, ೫೫೭, ೫೫೮,
೫೬೨, ೫೬೮, ೫೭೪, ೫೭೭, ೫೭೮, ೫೭೯, ೫೮೩, ೫೮೪, ೫೮೫,
೫೯೦, ೫೯೨, ೫೯೩, ೫೯೪, ೫೯೫, ೬೦೦, ೬೦೩, ೬೦೪, ೬೦೫,
೬೦೬, ೬೦೭, ೬೦೯, ೬೧೧, ೬೨೨, ೬೨೩, ೬೨೬, ೬೨೯, ೬೩೦,
೯೩೧, ೬೩೨, ೬೩೪, ೬೩೬, ೬೪೨, ೬೪೩, ೬೪೪, ೬೪೮, ೬೫೦,
೬೫೧, ೬೫೨, ೬೫೩, ೬೫೪, ೬೫೫, ೬೫೬, ೬೫೭, ೬೫೮, ೬೫೯,
೬೬೦, ೬೬೪, ೬೬೮, ೬೭೨, ೬೭೩, ೬೭೪, ೬೭೫, ೬೭೬, ೬೭೭,
೬೭೮, ೬೭೯, ೬೮೦, ೬೮೧, ೬೮೨, ೬೮೩, ೬೮೪, ೬೮೫, ೬೮೬,
೬೮೭, ೬೮೯, ೬೯೧, ೬೯೩, ೬೯೪, ೬೯೫, ೬೯೬, ೬೯೭, ೬೯೮,
೬೯೯, ೭೦೦, ೭೦೧, ೭೦೩, ೭೦೪, ೭೦೭, ೭೧೧, ೭೧೫, ೭೧೬,
೭೧೭, ೭೧೮, ೭೨೦, ೭೨೨, ೭೩೫, ೭೪೩, ೭೪೪, ೭೪೫, ೭೪೭,
೭೪೯, ೭೫೦, ೭೫೩, ೭೬೪, ೭೭೨, ೮೧೦, ೮೩೩, ೮೪೮, ೮೪೯,
೮೫೧, ೮೫೨, ೮೫೩, ೮೫೪, ೮೫೫, ೮೫೬, ೮೬೧, ೮೬೨, ೮೬೮,
೮೭೫, ೮೭೬, ೮೭೭, ೮೮೦, ೮೮೧, ೮೯೧, ೮೯೨, ೮೯೩, ೯೦೦,
೯೨೨, ೯೨೩, ೯೨೫, ೯೨೬, ೯೨೯, ೯೩೦, ೯೩೨, ೯೩೩, ೯೩೪,
೯೩೫, ೯೩೬, ೯೩೭, ೯೪೩, ೯೪೪, ೯೪೭, ೯೫೪, ೯೫೫, ೯೫೬,
೯೫೭, ೯೫೮, ೯೫೯, ೯೬೧, ೯೬೨, ೯೬೩, ೯೬೪, ೯೬೫, ೯೬೭,
೯೬೮, ೯೬೯, ೯೭೧, ೯೮೨, ೯೮೩, ೯೮೪, ೯೯೫, ೧೦೦೧, ೧೦೦೩,
೧೦೦೫, ೧೦೧೩, ೧೦೧೫, ೧೦೧೬, ೧೦೩೮, ೧೦೩೯, ೧೦೪೦, ೧೦೪೧, ೧೦೪೨,
೧೦೪೩, ೧೦೪೯, ೧೦೭೧, ೧೦೭೮, ೧೦೭೯, ೧೦೮೬, ೧೦೯೫, ೧೦೯೬, ೧೧೦೫,
೧೧೦೬, ೧೧೦೭, ೧೧೦೮, ೧೧೦೯, ೧೧೧೦, ೧೧೧೧, ೧೧೧೨, ೧೧೧೩, ೧೧೧೪,
೧೧೧೫, ೧೧೧೬, ೧೧೧೭, ೧೧೧೮, ೧೧೧೯, ೧೧೨೯, ೧೧೩೦, ೧೧೩೨, ೧೧೩೫,
೧೧೩೬, ೧೧೩೮, ೧೧೪೨, ೧೧೪೫, ೧೧೪೬, ೧೧೪೮, ೧೧೪೯, ೧೧೫೦, ೧೧೫೧,
೧೧೫೨, ೧೧೫೪, ೧೧೫೬, ೧೧೫೭, ೧೧೫೮, ೧೧೫೯, ೧೧೬೦, ೧೧೬೧, ೧೧೬೩,
೧೧೬೫, ೧೧೬೯, ೧೧೭೦, ೧೧೭೧, ೧೧೭೩, ೧೧೭೬, ೧೧೮೦, ೧೧೮೧, ೧೧೮೨,
೧೧೮೪, ೧೧೮೫, ೧೧೮೬, ೧೧೮೮, ೧೧೮೯, ೧೧೯೨, ೧೧೯೫, ೧೨೧೧, ೧೨೧೨,
೧೨೧೩, ೧೨೧೪, ೧೨೧೫, ೧೨೧೬, ೧೨೧೭, ೧೨೧೮, ೧೨೧೯, ೧೨೨೦, ೧೨೨೧,
೧೨೨೨, ೧೨೨೩, ೧೨೨೪, ೧೨೨೫, ೧೨೨೬, ೧೨೨೭, ೧೨೨೮, ೧೨೨೯, ೧೨೩೦,
೧೨೩೧, ೧೨೩೨, ೧೨೩೩, ೧೨೬೧, ೧೨೯೦, ೧೨೯೪, ೧೨೯೬, ೧೨೯೭, ೧೩೦೪,
೧೩೦೫, ೧೩೦೬, ೧೩೦೭, ೧೩೦೮, ೧೩೦೯, ೧೩೧೭, ೧೩೧೮, ೧೩೨೨, ೧೩೨೩,
೧೩೨೪, ೧೩೨೫, ೧೩೨೬, ೧೩೨೭, ೧೩೨೮, ೧೩೨೯, ೧೩೩೦, ೧೩೩೩, ೧೩೩೪,
೧೩೩೬, ೧೩೩೭, ೧೩೩೮, ೧೩೪೦, ೧೩೪೨, ೧೩೪೩, ೧೩೪೬, ೧೩೪೮, ೧೩೫೦,
೧೩೫೧, ೧೩೫೨, ೧೩೫೩, ೧೩೫೫, ೧೩೫೯, ೧೩೬೦, ೧೩೬೧, ೧೩೭೧, ೧೩೭೪,
೧೪೨೪, ೧೪೩೨, ೧೪೩೪, ೧೪೩೫, ೧೪೩೬, ೧೪೫೭, ೧೪೫೯, ೧೪೭೦, ೧೪೮೦.

೧೪೮೧, ೧೪೮೮, ೧೫೧೯, ೧೫೨೨, ೧೫೨೫, ೧೫೨೬, ೧೫೨೭, ೧೫೨೮, ೧೫೩೧, ೧೫೩೩, ೧೫೩೮, ೧೫೩೯, ೧೫೪೨, ೧೫೪೩, ೧೫೪೪, ೧೫೪೫, ೧೫೪೬, ೧೫೪೮, ೧೫೫೨, ೧೫೬೩, ೧೫೬೪, ೧೫೮೬, ೧೫೮೭, ೧೬೦೦, ೧೬೦೧, ೧೬೦೨, ೧೬೦೫, ೧೬೦೬, ೧೬೦೭, ೧೬೦೮, ೧೬೧೨, ೧೬೧೩, ೧೬೧೬, ೧೬೧೭, ೧೬೧೯, ೧೬೨೦, ೧೬೨೬, ೧೬೨೭, ೧೬೨೮, ೧೬೩೧, ೧೬೩೨, ೧೬೩೪, ೧೬೩೭, ೧೬೩೮, ೧೬೩೯, ೧೬೪೦, ೧೬೪೧, ೧೬೪೨, ೧೬೪೩, ೧೬೪೪, ೧೬೪೭, ೧೬೫೩, ೧೬೫೯, ೧೬೭೨, ೧೬೭೬, ೧೬೭೭, ೧೬೭೮, ೧೬೮೪, ೧೬೯೦, ೧೬೯೬, ೧೭೦೧, ೧೭೦೩, ೧೭೦೫, ೧೭೧೦, ೧೭೧೬, ೧೭೨೭, ೧೭೩೨, ೧೭೪೦, ೧೭೪೧, ೧೭೪೩, ೧೭೫೬, ೧೭೫೮, ೧೭೬೩, ೧೭೮೦, ೧೭೮೫, ೧೮೦೫, ೧೮೩೧, ೧೮೪೧, ೧೮೪೨, ೧೮೫೦, ೧೮೫೧, ೧೮೫೪, ೧೮೬೨, ೧೮೬೪, ೧೮೬೬, ೧೮೬೭, ೧೮೬೮, ೧೮೭೧, ೧೮೭೭, ೧೮೯೩, ೧೮೯೯, ೧೯೦೧, ೧೯೧೪, ೧೯೧೫, ೧೯೨೬, ೨೦೧೦, ೨೦೨೩, ೨೦೨೮, ೨೦೪೭, ೨೦೫೯, ೨೦೬೬, ೨೦೭೯, ೨೦೮೦, ೨೧೧೦, ೨೧೧೩, ೨೧೨೮, ೨೧೩೦, ೨೧೩೫, ೨೧೩೮, ೨೧೬೧, ೨೧೬೨, ೨೧೬೩, ೨೧೬೫, ೨೧೬೭, ೨೧೮೦, ೨೧೮೧, ೨೨೩೭, ೨೨೩೮, ೨೨೩೯, ೨೩೧೨, ೨೩೩೬, ೨೩೪೧, ೨೩೪೭, ೨೩೬೮, ೨೩೯೩, ೨೩೯೪, ೨೩೯೭, ೨೪೦೩, ೨೪೧೭, ೨೫೦೩, ೨೫೧೮, ೨೫೧೯, ೨೫೨೬, ೨೫೬೨, ೨೫೭೪, ೨೫೭೬, ೨೫೮೬, ೨೫೮೭, ೨೫೮೯, ೨೫೯೮, ೨೫೯೯, ೨೬೦೦, ೨೬೦೭, ೨೬೦೯, ೨೬೩೦, ೨೬೩೮, ೨೬೪೧, ೨೬೪೨, ೨೬೪೩.

೬೮. ಬಳ್ಳೇಶ ಮಲ್ಲಯ್ಯ : ಬಳ್ಳೇಶ್ವರಲಿಂಗ–೧

೧೪೯

೬೯. ಬಹುರೂಪಿ ಚೌಡಯ್ಯ : ರೇಕಣ್ಣಪ್ರಿಯ ನಾಗಿನಾಥ–೫

೨೯೯, ೩೭೬, ೧೬೬೬, ೨೪೧೪, ೨೪೩೫.

೭೦. ಬಾಚಿಕಾಯಕದ ಬಸವಣ್ಣ : ಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಕಾಳಿಕಾವಿಮಲ ರಾಜೇಶ್ವರಲಿಂಗ– ೩

೧೩೦೨, ೧೩೧೬, ೨೩೯೫.

೭೧. ಬಾಲಬೊಮ್ಮಣ್ಣ :: ವೀರಶೂರ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ–೨

೬೧೩, ೨೨೪೩.

೭೨. ಬಾಲಸಂಗಣ್ಣ : ಕಮಠೇಶ್ವರಲಿಂಗ–೨

೪೨೩, ೨೩೦೫.

೭೩. ಬಾಲಸಂಗಯ್ಯ : ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ-೨೬

೮, ೭೭, ೭೮, ೭೯, ೧೨೪, ೧೮೮, ೨೨೩, ೨೨೪, ೨೨೬, ೨೨೭, ೨೨೮, ೨೨೯, ೨೩೦, ೨೩೧, ೨೩೨, ೨೩೩, ೨೩೪, ೨೩೫, ೨೩೭, ೨೩೮, ೧೪೯೧, ೧೪೯೨, ೨೦೭೬, ೨೨೧೬, ೨೨೧೭, ೨೨೭೪.

೭೪. ಬಾಹೂರ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ : ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ-೩

೮೦೩, ೮೬೭, ೧೪೫೬.

೭೫. ಬಿಬ್ಬಿ ಬಾಚಯ್ಯ : ಏಣಾಂಕಧರ ಸೋಮೇಶ್ವರ-೩

೬೨, ೬೩, ೨೧೧೧.

೭೬. ಬೊಂತಾದೇವಿ : ಬಿಡಾಡಿ-೨

೬೭, ೧೯೬೬.

೭೭. ಬೊಕ್ಕಸದ ಸಂಗಣ್ಣ : ಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ನಾಗರೇಶ್ವರಲಿಂಗ-೧

೨೩೨೩.

೭೮. ಬೋಗಣ್ಣ : ನಿಜಗುರು ಭೋಗೇಶ್ವರಾ-೧

೨೧೯೩

೭೯. ಮಡಿವಾಳ ಮಾಚಿದೇವ : ಕಲಿದೇವಯ್ಯ-೪೨

೧೨೭, ೨೬೮, ೩೦೩, ೩೦೮, ೩೮೪, ೬೪೯, ೭೧೦, ೭೧೩, ೭೯೩, ೭೯೪, ೮೩೯, ೮೭೩, ೯೪೦, ೧೨೭೩, ೧೨೭೪, ೧೨೭೫, ೧೨೯೯, ೧೩೩೯, ೧೩೮೭, ೧೪೦೫, ೧೪೨೫, ೧೪೪೯, ೧೪೫೦, ೧೪೬೬, ೧೪೭೨, ೧೪೭೩, ೧೫೪೧, ೧೫೭೯, ೧೮೪೬, ೨೦೫೮, ೨೧೪೬, ೨೨೨೦, ೨೩೨೦, ೨೩೫೩, ೨೪೩೨, ೨೪೩೫, ೨೪೫೩, ೨೪೭೭, ೨೪೮೦, ೨೬೦೩, ೨೬೪೬, ೨೬೪೭.

೮೦. ಮನಸಂದ ಮಾರಿತಂದೆ : ಮನಸಂದಿತ್ತು ಮಾರೇಶ್ವರಾ-೧೧

೭೧೨, ೭೮೮, ೧೭೧೮, ೧೯೬೫, ೧೯೮೩, ೨೨೨೮, ೨೨೨೯, ೨೨೬೬, ೨೩೨೮, ೨೩೫೧, ೨೫೮೮.

೮೧. ಮನುಮುನಿ ಗುಮ್ಮಟದೇವ : ಗುಡಿಯಗುಮ್ಮಟನೊಡೆಯ ಅಗಮ್ಯೇಶ್ವರಲಿಂಗ-೨

೧೮೩೨, ೨೨೦.

೮೨. ಮರುಳಶಂಕರದೇವ : ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸನ್ನ ಪ್ರಭುವೆ ಶಾಂತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ–೩
೪೪೩, ೧೭೪೯, ೧೮೧೦.

೮೩. ಮಸಣಮ್ಮ (ಎಡಮಠೆದ ನಾಗಿದೇವನ ಪತ್ನಿ) : ನಿಜಗುಣೇಶ್ವರಲಿಂಗ–೧
೧೩೭೬.

೮೪. ಮಾದಾರ ಚನ್ನಯ್ಯ : ಅರಿ ನಿಜಾತ್ಮರಾಮರಾಮನಾ–೬
೧೫೪೯, ೧೫೫೦, ೧೫೫೩, ೧೫೫೯, ೧೬೩೬, ೨೧೪೧.

೮೫. ಮಿಂಡಸಂಗಯ್ಯ : ತರುಣಸಂಗಮಲಿಂಗದೇವ–೧
೯೨೮

೮೬. ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕ : ಅಜಗಣ್ಣತಂದೆ–೨
೨೦೭೮, ೨೫೭೯

೮೭. ಮುಮ್ಮಡಿ ಕಾರ್ಯೇಂದ್ರ : ಮಹಾಘನದೊಡ್ಡದೇಶಿಕಾರ್ಯಗುರುಪ್ರಭುವೆ–೩
೨೫೨, ೧೬೫೧, ೨೧೩೭.

೮೮. ಮೆರೆಮಿಂಡದೇವ : ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ–೧
೨೫೫೮.

೮೯. ಮೆರೆಮಿಂಡದೇವ : ಐಘಟದೂರ ರಾಮೇಶ್ವರ–೩
೩೨೦, ೮೪೬, ೨೩೭೮.

೯೦. ಮೇದಾರ ಕೇತಯ್ಯ : ಗವರೇಶ್ವರ–೨
೮೮೬, ೧೯೦೪

೯೧. ಮೋಳಿಗೆಯ ಮಾರಯ್ಯ : ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ–೬೭
೯೬, ೧೫೨, ೧೫೩, ೧೭೮, ೨೮೦, ೨೮೪, ೩೧೧, ೩೧೩, ೩೩೪,
೩೩೫, ೩೫೯, ೩೪೧, ೩೪೭, ೩೪೮, ೪೦೩, ೪೪೭, ೪೬೩, ೬೪೧,
೭೫೮, ೭೯೮, ೮೨೧, ೮೭೨, ೯೦೫, ೧೦೨೩, ೧೨೮೨, ೧೪೦೮, ೧೪೯೬,
೧೬೬೧, ೧೭೩೮, ೧೮೧೭, ೧೯೨೦, ೧೯೧೭, ೧೯೩೨, ೧೯೬೭, ೧೯೬೮, ೧೯೬೯,
೧೯೪೯, ೧೯೯೯, ೨೦೧೭, ೨೦೧೮, ೨೧೦೧, ೨೧೦೩, ೨೧೦೫, ೨೧೦೬, ೨೧೦೯,
೨೧೪೨, ೨೧೫೭, ೨೧೭೦, ೨೧೭೧, ೨೨೫೧, ೨೨೬೫, ೨೨೯೨, ೨೩೦೧, ೨೩೭೬,

೨೩೭೭, ೨೪೩೬, ೨೪೮೮, ೨೪೯೦, ೨೫೩೧, ೨೫೩೨, ೨೫೩೩, ೨೫೩೬, ೨೫೩೯,
೨೫೪೫, ೨೫೪೬, ೨೫೪೭, ೨೫೪೮.

೯೨. ಮೋಳಿಗೆ ಮಹಾದೇವಿ : ಎನ್ನಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಇಮ್ಮಡಿ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ–೧೭
೧೩೧, ೧೩೨, ೨೩೬, ೩೪೨, ೪೩೩, ೮೭೯, ೧೦೫೦, ೧೮೮೫, ೧೮೮೬,
೧೯೬೩, ೧೯೬೪, ೧೯೭೨, ೧೯೭೩, ೧೯೮೬, ೨೦೦೦, ೨೦೪೦, ೨೩೩೦.

೯೩. ರಕ್ಕಸದ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ : ರಕ್ಕಸನೊಡೆಯ ಕೊಟ್ಟುದಬೇಡ–೧
೧೮೫೨

೯೪. ರಾಯಮ್ಮ (ಅಮುಗಿದೇವಯ್ಯಗಳ ಪತ್ನಿ): ಅಮುಗೇಶ್ವರ–೪
೩೬೭, ೬೨೮, ೧೪೧೮, ೨೩೦೬,

೯೫. ರಾಯಸದ ಮಂಚಣ್ಣ : ಜಾಂಬೇಶ್ವರಾ–೬
೩೨೭, ೩೩೩, ೧೯೧೦, ೧೯೮೫, ೧೯೯೦, ೧೯೯೩

೯೬. ರೇಕಮ್ಮ (ರೇವಣಸಿದ್ಧಯ್ಯಗಳ ಪತ್ನಿ) : ಶ್ರೀಗುರು ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ–೧
೧೩೮೬

೯೭. ರೇಚವ್ವೆ (ಕಾಟಕೂಟಯ್ಯನ ಪತ್ನಿ) : ಕುಂಭೇಶ್ವರ–೧
೧೩೭೭

೯೮. ಲಿಂಗಮ್ಮ (ಹಡಪದಪ್ಪಣ್ಣಗಳ ಪತ್ನಿ) : ಅಪ್ಪಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರಾ–೧
೨೨೨೫

೯೯. ವಚನಭಂಡಾರಿ ಶಾಂತರಸ : ಅಲೇಕನಾದ ಶೂನ್ಯಕಲ್ಲಿನೊಳಗಾದ–೨
೧೫೮, ೪೪೦

೧೦೦. ವರದಸಂಗಣ್ಣ: ವರದ ಶಂಕರೇಶ್ವರಾ–೧
೭೧೪

೧೦೧. ವೀರಗೊಲ್ಲಾಳ : ವೀರಬೀರೇಶ್ವರ–೪
೯೦೬, ೧೧೯೬, ೧೨೦೦, ೧೪೨೩.

೧೦೨. ವೀರಣ್ಣದೇವ : ಶಾಂತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ-೫

೧೪೨೯, ೧೪೫೧, ೨೩೨೫, ೨೩೮೯, ೨೫೬೬

೧೦೩. ವೀರಮ್ಮ (ದಸರಯ್ಯನ ಪತ್ನಿ) : ಗುರುಶಾಂತೇಶ್ವರಾ-೧

೧೩೮೦

೧೦೪. ವೈದ್ಯ ಸಂಗಣ್ಣ : ಮರುಳಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ-೧

೧೫೩೫

೧೦೫. ಶಿವನಾಗಮಯ್ಯ : ನಾಗಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನರಾಮೇಶ್ವರಾ-೧

೨೨೨೧

೧೦೬. ಶಿವಲೆಂಕ ಮಂಚಣ್ಣ : ಈಶಾನ್ಯಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ-೧೫

೪೪೬, ೪೬೯, ೮೮೮, ೮೪೯, ೯೧೪, ೧೩೨೫, ೧೪೦೬, ೧೪೦೭, ೧೬೬೦, ೧೬೬೩, ೧೬೮೬, ೧೭೨೬, ೧೯೮೮, ೨೩೧೮, ೨೫೩೭.

೧೦೭. ಷಣ್ಮುಖಸ್ವಾಮಿ : ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ-೧೦೬

೪೫, ೪೭, ೧೨೩, ೧೩೦, ೧೩೭, ೧೪೨, ೧೬೦, ೧೭೩, ೧೭೬, ೧೮೧, ೨೫೮, ೨೬೨, ೨೬೩, ೨೭೫, ೨೭೬, ೩೬೮, ೩೭೩, ೫೮೩, ೫೮೬, ೫೯೬, ೫೯೭, ೬೩೩, ೬೯೨, ೭೫೨, ೭೬೩, ೭೬೯, ೭೭೩, ೭೭೫, ೯೧೭, ೯೪೦, ೧೦೧೮, ೧೧೪೩, ೧೧೪೪, ೧೨೦೧, ೧೨೦೬, ೧೨೦೭, ೧೨೦೮, ೧೨೦೯, ೧೨೮೫, ೧೨೮೬, ೧೨೮೮, ೧೩೧೦, ೧೩೯೪, ೧೩೯೫, ೧೩೯೬, ೧೪೧೪, ೧೪೧೯, ೧೪೩೯, ೧೪೪೩, ೧೪೪೫, ೧೫೭೦, ೧೫೭೧, ೧೫೭೨, ೧೬೧೮, ೧೬೪೬, ೧೬೬೯, ೧೬೯೩, ೧೭೦೦, ೧೭೪೨, ೧೮೪೯, ೧೯೪೬, ೧೯೪೭, ೨೦೨೬, ೨೦೬೯, ೨೦೭೧, ೨೦೭೩, ೨೦೭೪, ೨೦೮೯, ೨೦೯೦, ೨೦೯೧, ೨೧೧೬, ೨೧೭೩, ೨೩೦೯, ೨೩೩೫, ೨೩೩೭, ೨೩೩೮, ೨೩೫೮, ೨೩೫೯, ೨೩೬೨, ೨೩೭೨, ೨೪೧೬, ೨೪೧೯, ೨೪೨೧, ೨೪೨೨, ೨೪೨೩, ೨೪೨೪, ೨೪೨೮, ೨೪೫೬, ೨೫೧೭, ೨೫೨೪, ೨೫೫೦, ೨೫೬೫, ೨೫೬೭, ೨೫೬೮, ೨೫೭೭, ೨೫೮೫, ೨೫೯೨, ೨೫೯೩, ೨೫೯೪, ೨೫೯೫, ೨೬೦೪, ೨೬೦೮, ೨೬೩೭, ೨೬೩೯, ೨೬೪೦, ೨೬೫೩.

೧೦೮. ಸಂಗನಬಸವ : ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರ-೭

೭೨೬, ೧೪೬೭, ೨೦೬೨, ೨೦೬೩, ೨೦೬೪, ೨೦೬೫, ೨೨೩೨

೧೦೯. ಸಕಳೇಶ ಮಾದರಸ : ಸಕಳೇಶ್ವರ–೪೨
೬೫, ೩೪೫, ೩೯೯, ೪೮೩, ೪೯೨, ೫೧೧, ೫೨೨, ೫೩೩, ೫೮೯.
೬೨೭, ೭೦೫. ೭೧೯, ೭೨೫, ೭೫೪, ೭೫೫, ೭೬೧, ೭೮೬, ೮೦೨,
೮೧೨, ೧೦೦೮, ೧೧೦೪, ೧೨೯೧, ೧೩೧೯, ೧೩೨೧, ೧೩೯೦, ೧೩೯೭, ೧೪೧೨,
೧೬೫೪, ೧೬೭೩, ೧೬೯೨, ೧೭೩೫, ೧೮೯೫, ೧೮೯೭, ೨೧೭೪, ೨೨೬೪, ೨೩೬೦,
೨೪೧೨, ೨೪೪೫, ೨೪೫೩, ೨೪೬೩, ೨೪೬೮, ೨೪೮೬.

೧೧೦. ಸಗರದ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ : ಸಗರದ ಬೊಮ್ಮನೊಡೆಯ ತನುಮನ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಾ–೧
೨೩೫೫

೧೧೧. ಸತ್ಯಕ್ಕ : ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರ–೧೪
೧೩೪, ೩೫೭, ೩೫೮, ೪೮೭, ೭೭೬, ೧೦೨೯, ೧೦೩೦, ೧೧೨೭, ೧೧೫೫,
೧೧೯೦. ೧೩೭೩, ೧೪೯೪, ೨೦೮೩, ೨೬೧೫

೧೧೨. ಸತ್ತಿಗೆಯ ಕಾಯಕದ ಮಾರಿತಂದೆ : ಐಘಂಟೇಶ್ವರಲಿಂಗ –೧
೧೩೦೧

೧೧೩. ಸಿದ್ಧರಾಮ : ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ–೧೫೭
೧೨, ೧೩, ೧೪, ೨೫, ೨೬, ೩೨, ೩೫, ೪೨, ೫೯,
೬೦, ೬೯, ೭೩, ೮೫, ೧೧೮, ೧೫೦, ೧೯೪, ೧೯೫, ೧೯೯,
೨೦೦, ೨೦೧, ೨೦೨, ೨೦೩, ೨೦೪, ೨೩೯, ೨೪೦, ೨೫೪, ೨೬೪,
೨೯೦, ೨೯೧, ೩೦೬, ೩೧೫, ೪೦೯, ೪೨೦, ೪೨೧, ೪೨೪, ೪೨೫,
೪೨೬, ೪೨೭, ೪೨೮, ೪೨೯, ೪೪೪, ೫೦೭, ೫೧೨, ೫೧೭, ೫೧೮,
೫೧೯, ೫೨೦, ೫೨೧, ೫೩೪, ೫೩೬, ೫೫೨, ೬೬೨, ೮೧೭, ೮೨೨,
೮೨೩, ೮೨೯, ೮೩೦, ೯೦೨, ೯೦೮, ೯೦೯, ೯೧೦, ೯೧೧,. ೯೧೮,
೯೧೯, ೯೨೦, ೯೨೧, ೯೫೩, ೧೦೭೨, ೧೦೮೦, ೧೦೮೯, ೧೦೯೪, ೧೦೯೭,
೧೧೦೦, ೧೧೦೨, ೧೧೦೩, ೧೧೩೧, ೧೧೭೨, ೧೧೭೭, ೧೧೭೯, ೧೧೯೧, ೧೨೩೮,
೧೨೫೫, ೧೨೫೬, ೧೨೬೪, ೧೨೭೬, ೧೨೭೭, ೧೨೭೮, ೧೨೭೯, ೧೨೮೦, ೧೩೦೩,
೧೩೪೪, ೧೩೫೬, ೧೪೧೭, ೧೪೭೬, ೧೪೭೭, ೧೪೭೮, ೧೪೭೯, ೧೭೮೯, ೧೫೧೫,
೧೫೧೭, ೧೫೨೯, ೧೫೪೭, ೧೫೫೯, ೧೫೬೦, ೧೫೯೭, ೧೫೯೮, ೧೬೦೩, ೧೬೧೧,
೧೬೩೦, ೧೬೬೮, ೧೬೭೪, ೧೬೯೪, ೧೭೧೯, ೧೭೨೫, ೧೭೭೩, ೧೭೪, ೧೮೦೩,
೧೮೯೧, ೧೮೯೪, ೧೯೦೬, ೧೯೧೨, ೧೯೭೫, ೧೯೭೭, ೨೦೧೨, ೨೦೧೩, ೨೦೨೦,
೨೦೮೧, ೨೦೮೨, ೨೦೮೭, ೨೧೧೨, ೨೧೫೦, ೨೧೫೨. ೨೧೮೨, ೨೧೮೩, ೨೧೮೪,
೨೧೮೫, ೨೨೦೭, ೨೨೧೦, ೨೨೧೫, ೨೨೪೨, ೨೨೫೫. ೨೨೫೬, ೨೨೫೭, ೨೨೫೮,

೨೨೫೯, ೨೨೬೦, ೨೨೭೩, ೨೨೮೩, ೨೩೩೪, ೨೩೪೩, ೨೩೪೪, ೨೪೦೪, ೨೭೪೭, ೨೪೪೮, ೨೫೦೧, ೨೬೨೮, ೨೬೬೪.

೧೧೪. ಸಿದ್ಧರಾಮ : ಯೋಗಿನಾಥಾ–೧೪.
೨೪, ೧೧೭, ೧೮೪, ೨೮೮, ೩೦೧, ೪೧೯, ೮೨೯, ೧೨೬೩, ೧೬೮೮, ೨೦೮೮, ೨೧೯೪, ೨೧೯೬, ೨೧೯೮, ೨೨೪೪.

೧೧೫. ಸುಂಕದ ಬಂಕಣ್ಣ : ಚೆನ್ನ ಬಂಕನಾಥ–೧
೭೦೮

೧೧೬. ಸೊಡ್ಡಳ ಬಾಚರಸ : ಸೊಡ್ಡಳ–೨೬
೫೬, ೮೨, ೧೧೫, ೫೬೯, ೫೮೭, ೬೬೧, ೭೮೫, ೮೨೫, ೮೨೬, ೮೭೮, ೧೦೪೪, ೧೦೪೮, ೧೦೬೮, ೧೧೪೭, ೧೧೮೭, ೧೨೪೨, ೧೩೩೫, ೧೪೫೮, ೧೫೪೦, ೧೫೭೩, ೧೫೭೪, ೧೫೮೮, ೧೫೯೧, ೧೬೭೫, ೨೦೩೦, ೨೧೭೨

೧೧೭. ಸೂಳೆ ಸಂಕವ್ವೆ : ನಿರ್ಲಜ್ಜೇಶ್ವರಾ–೧
೧೩೮೩

೧೧೮. ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ : ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ–೧೧೨
೧೭, ೨೧, ೫೭, ೫೮, ೯೩, ೧೧೫, ೧೨೦, ೧೨೬, ೧೩೮, ೧೪೪, ೧೬೪, ೨೨೫, ೨೭೪, ೨೮೫, ೨೮೬, ೨೯೮, ೪೫೨, ೫೦೯, ೫೧೩, ೫೧೪, ೫೧೫, ೫೩೭, ೫೪೭, ೫೪೮, ೫೪೯, ೬೦೨, ೬೪೦, ೬೯೦, ೭೪೦, ೭೪೧, ೭೪೨, ೭೫೩, ೭೭೦, ೮೦೫, ೮೦೬, ೮೦೭, ೮೦೮, ೮೦೯, ೮೬೩, ೮೭೦, ೯೮೪, ೯೭೫, ೯೭೬, ೯೭೭, ೯೭೮, ೧೦೧೪, ೧೦೫೩, ೧೦೫೪, ೧೦೫೫, ೧೦೫೬, ೧೦೫೭, ೧೦೫೮, ೧೦೫೯, ೧೦೮೧, ೧೦೮೨, ೧೦೮೩, ೧೦೮೪, ೧೦೮೫, ೧೦೯೮, ೧೧೨೪, ೧೧೨೫, ೧೧೨೬, ೧೧೬೬, ೧೧೭೪, ೧೨೧೦, ೧೨೩೪, ೧೨೩೫, ೧೭೩೪, ೧೭೯೯, ೧೮೧೧, ೧೮೧೨, ೧೮೧೩, ೧೮೨೭, ೧೮೨೮, ೧೮೩೨, ೧೮೫೭, ೧೮೬೦, ೧೯೩೯, ೧೯೪೨, ೧೯೪೩, ೧೯೪೪, ೧೯೪೫, ೨೦೪೨, ೨೦೪೩, ೨೦೪೪, ೨೦೪೫, ೨೦೪೬, ೨೦೪೯, ೨೦೫೧, ೨೦೫೨, ೨೦೫೩, ೨೦೫೪, ೨೦೬೭, ೨೦೬೮, ೨೦೭೦, ೨೦೭೨, ೨೦೭೫, ೨೨೩೦, ೨೨೩೫, ೨೨೩೬, ೨೨೬೭, ೨೨೮೧, ೨೨೮೫, ೨೨೮೬, ೨೨೮೭, ೨೨೮೮, ೨೨೯೯, ೨೩೦೦, ೨೩೧೫, ೨೪೩೮, ೨೬೧೦, ೨೬೧೧.

೧೧೯. ಹಡಪದ ಅಪ್ಪಣ್ಣ : ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮದೇವ-೧೨
೮೮, ೧೫೧, ೩೭೦, ೫೪೩, ೮೯೪, ೧೨೮೩, ೧೪೩೦, ೧೫೨೧, ೧೬೦೪, ೧೯೨೭, ೧೯೨೯, ೨೪೬೯

೧೨೦. ಹಾವಿನಾಳ ಕಲ್ಲಯ್ಯ : ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಾ-೨೧
೨೩, ೧೩೫, ೧೯೨, ೨೪೧, ೨೩೧, ೭೪೬, ೧೦೧೨, ೧೨೩೯, ೧೨೫೭, ೧೨೫೯, ೧೨೮೯, ೧೫೭೫, ೧೫೭೯, ೧೬೮೯, ೧೯೨೮, ೧೯೫೯, ೨೨೬೩, ೨೪೫೫, ೨೪೯೫, ೨೫೦೭, ೨೬೫೨.

೧೨೧. ಹುಲಿಗೆರೆಯ ಸೋಮಣ್ಣ : ಹುಲಿಗೆರೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ-೨
೧೬೩, ೧೨೯೫.

೧೨೨. ಹೊಡೆಹುಲ್ಲ ಬಂಕಣ್ಣ : ಕುಂಭೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಜಗನ್ನಾಥ ಸಾಕ್ಷಿ-೨
೧೬೨೪, ೧೭೧೮

೧೨೩. ? : ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೆ-೯
೧೦೮೯, ೧೧೨೧, ೧೧೨೨, ೧೧೩೯, ೧೧೪೦, ೧೧೪೧, ೧೨೩೬, ೧೨೩೭, ೧೪೮೫

೧೨೪. ? : ಜಂಗಮಲಿಂಗಪ್ರಭುವೆ-೨
೧೫೭೮, ೧೯೪೯.

೧೨೫. ? : ನಿಸ್ಸಂಗ ನಿರಾಳ ಪ್ರಭುವೆ-೩
೧೨೫, ೧೫೨೩, ೧೫೨೪.

೧೨೬. ? : ಕಾಮೇಶ್ವಲಿಂಗ-೧
೪೫೧.

೧೨೭. ? : ಕಿನ್ನರ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗ-೧
೧೫೫೭

೧೨೮. ? : ಚೆನ್ನಸಿದ್ಧನಾಥ-೧
೭೭೧

೧೨೯. ? : ಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ನಿಃಕಳಂಕ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ-೧
೩೫೦

೧೩೦. ? : ಮಹಾಘನ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ-೧
೨೧೨೬

೧೩೧. ? : ಮಹಾಲಿಂಗ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ -೧
೧೮೨೯.

೧೩೨. ? : ವರದ ಸೋಮನಾಥ – ೧
೧೨೮೪

೧೩೩. ? : ಸಂಗಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಬಂಕೇಶ್ವರಾ-೧
೧೩೪೧.

೧೩೪. ? : ಶ್ರೀಗುರು ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ-೧
೧೧೨೩

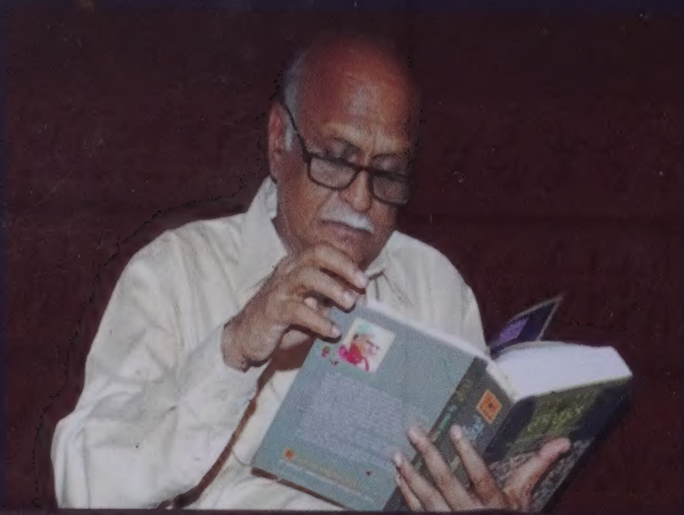
೧೩೫. ? : ?-೧
೨೫೧೫

❖❖

ವಚನಗಳ ಆಕಾರಾದಿ

(ಮುಂದಿನ ಅಂಕಿಗಳು ವಚನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ)

❖❖

ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂಶೋಧಕರು. ವ್ಯಕ್ತಿ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಬರೆದದ್ದು ಅಪಾರ; ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಸಾಧನೆಗಳು ಶಿಖರಪ್ರಾಯವಾದವುಗಳು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಶ್ರಮಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ, ಸಿಂದಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಯರಗಲ್ಲ ಗ್ರಾಮದ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ಪರಿಸರ ಪ್ರಭಾವದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಡಾ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರು ಇಡೀ ನಾಡನ್ನೇ ಅವಿಭಕ್ತವಾಗಿ ಕಂಡವರು.

ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ನಾಡಿನ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಠ-ಮಾನ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸರಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಡನಾಟವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದರು. ಹಲವಾರು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತ ಅವುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದರು.

ಇಂಥ ಅಪರೂಪದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಹುಮುಖ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಅಕ್ಷರ, ದೃಶ್ಯ, ಧ್ವನಿ, ಚಿತ್ರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಿಚಯಿಸುವುದು, ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ವಿಷಯಾನುಗುಣವಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು, 'ಡಾ.ಎಂ.ಎಂ.ಕಲಬುರ್ಗಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟನ ಯೋಜನೆ'ಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಇಂಥ ಹಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಸುತ್ತ ಬಂದ ನಮ್ಮ ವಚನ ಪಿತಾಮಹ ಡಾ. ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ ಮೂಲಕ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆತುದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ. ಈ ಕಾರ್ಯ ನಾವು ಭಾವಿಸಿದಷ್ಟು ಸುಲಭವಾದುದಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಚದುರಿ ಹೋಗಿರುವ ಪ್ರಕಟಿತ ಹಾಗೂ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಕೃತಿಗಳು, ಚಿತ್ರಗಳು, ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಿಕೆಗಳು, ದೃಶ್ಯಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾಂಸರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸುದೈವಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಲು ಡಾ. ಕೃಷ್ಣ ಕೊಲ್ಹಾರಕುಲಕರ್ಣಿ ಅವರು ದೊರಕಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ನಾಡಿನ ಹಲವಾರು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿ ಕೈಜೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೊಸದೊಂದು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಆಕರ ಸಂಪತ್ತು ದೊರಕುವಂತಾದುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಡಾ. ಎಂ.ಬಿ.ಪಾಟೀಲ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ.ಸಂಸ್ಥೆ, ವಿಜಯಪುರ
ಮಾಜಿ ಗೃಹಸಚಿವರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ವಚನಪಿತಾಮಹ ಡಾ. ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ

ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ.ಸಂಸ್ಥೆ, ವಿಜಯಪುರ - ೫೮೬೧೦೩

ದಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಪಾಯಿಂಟ್, ಬೆಂ. ಮೊ : 97390 67359